﴿ فهرست جلد اول سودی شرح بوستان ﴾

فارسی وعربی یه عالم استاد کامل اولان موالیدن تلمذ ایلیوب
کندولری دخی شرف استادیته نائل بین العلماء کلامی اثبات مدعی ده

المولی سودی

بوسنوی بدر معاملهٔ کالای
علم وعرفانله رأس المال کمالدن
وایه‌دار و بازار اعتبارده مظهر سود
بیشمار اولوب طریق سعادت رفیقه سالك
ورهبرده عقبات و مسالك اولدقدنصکره
برمقدار وظیفهٔ قاعدایله قناعت ایتمشیدی ابراهیم
پاشاسراینده اولان غلمان خاص شهنشاهی یه معلم
تعیین اولنوب اول مشغلهٔ شریفه ایله بیتحرودنده
سرمایهٔ عمری اتمام وعزم راحکنده دار السلام
ایلدی مولانای مرحوم سودی هر جنس فاخر
علوم مبانی ومقدماتی سدید معلم مفید
ایدی مثنوی شریفه شرحی وکافیه
وشافیه‌یه ترجمه‌سی واردر
(من ذیل الشقایق)

آتیانه لایق وقابل اولوب شیخ سعدی قدس سره حضرتلرینك نوآمین
حکمنده بولنان کتاب گلستان وبو کتاب حقایق مشحون اولان بوستانی
بلادز کیده مهالیکن واصل خرشید ایلشدر ولله در الشارح المرحوم

هذا الجزء خاص الکمرك

سودی شرح
بوستان

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى خلق الانسان من حمأ مسنون * واعطاه لسانا صارما كيف مسنون * ونشهد ان سيدنا محمدا عبده ورسوله * الناشر للحق بعد الطى * الطاوى بعد النشر للغى صلى الله عليه * وعلى آله العظام * واصحابه الكرام * الى يوم القيام * اما بعد * برصبح كيم ابواب سعادت مفتوح واسباب قساوت مطروح ايدى وجام صبوح فياض فتوح طوتمشيدى وطبع جوح منقار فارس روح اولمشيدى ناكاه باب خانهٔ شكسته مفتوح اولوب اخص محبان واخلص دوستان اوحدى الدهر عبقرى الاصل جامع المعقول والمنقول مجمع الفضائل ومرجع الفحول غيث الندى والمغيث من الردى السيد الجلاجل والقرم البادل ذى الحسب الفاخر و بحر الفضل الزاخر منبع الفصاحة وخاتم السماحة اسخياء اهل عالم واكرم بنى آدم شيخ حرم مدينه عمر افندى طيب الله روحه وزاد فى غرف الجنان فتوحه هزار تضرع ونياز ايله ايچرو كردى الكلام يجر الكلام وينساق الى المرام حسبنجه كتاب بوستان كه محتويدر نفايس امثال غريبهٔ ولطائف نصايح وعظات عجيبهٔ كه هر بريسى محتاجدر حل الفاظ معانيه وتبيين اصول ومبانيه بو مبارك وهمايون كتابى زياده مدح واطرا ايلدكدن صكره بيورديكه سندن تمنى ايدرمكه بونى تركى عبارتله شرح ايليه سنكه مشكلاتى بيان ومعضلاتنى عيان اولوب عباراتى معلوم

* واستعمالاتى *

واستعمالاتی مفهوم قانونی مضبوط واسلوبی مربوط واقع اوله تاکیم
فارسی تعلمنه راغب اولنلر اسهل وجهله استفاده ایدوب خیردعایه باعث
اوله‌سز ایتدمکه ای یار موافق ومحب صادق بو دعاگوی دیرینه‌نك وثنا
خوان کمینه‌نك اوزرینه امرك واجب الامتثالدر هرنه بیورر سك سوزوك
قمده ایکی اولمز بلکی اتباعی لازم وانقیادی طبعمه ملایمدر زیرا اوزرمده
احسان وکرمك بی حد وعطایا وهدایاك لایحصی ولایعددر بونك برله
حلی انصاف ایله محلی وبغی واعتسافدن مخلی اذکیادن مأمولدرکه قدمه
وطغیان قلمه واقف اولورلر ایسه عیوب وقصوربنی اظهار ایدوب انتقامه
سعی ایلمیه‌لر واصلاحنه احسانلربنی دریغ بیورمیه‌لر زیرا بز معترف ایزکه
بو میدانك فارسلرندن دکلز لکن المأمور معذور الله ولی التوفیق وبیده
ازمة التحقیق وهو حسبی ونعم الوکیل ﴿ بنام خداوند جان آفرین ❊ حکیم
سخن در زبان آفرین ﴾ معلوم اوله که بای مفردهٔ مفتوحه فارسیده بای
جاره‌نك جمیع معنالرنده مستعملدر الامعنای تفدیه‌ده دکل یعنی عرب بای وامی
دیجك یرده عجم بپدر ومادرم دیمز پس بونده باحرف استعانتدر بسم الله باسی
کبی ومتعلقی مباشر اولدیغك مصلحته کوره برفعل تقدیر اولنور مثلا قرائته
مباشر اولمالی اولسه بسم الله اقرأ وکتابته بسم الله اکتب فقس الباقیة علیهما
وفارسیده بنام خدا میخوانم وبنام خدا مینویسم ومذکور متعلقی عامهٔ علما
مؤخر تقدیر ایدر تیمنا وتبرکا ابتداء کلامده اسم خدا واقع اولمغیچون اما
تقدیمی دخی جائزدر حضرت مولانا جامی سبحة الابرار اولنده ابتدی ءبسم
الله الرحمن الرحیم بیوردیکی ومذکور متعلق فعل ماضیده مضارعده
واقع اولور نام اسم معناسنه لفظدر خداونده اضافتی لامیه درمیك کسرنی
اولقدر اشباع ایلمکدر کیم اندن بریا متولد اوله کیم اول یایه یاء بطنی دیرلر برا
تلفظ اولنور اما ظاهرده کتابت اولنمز خداوند لغتده صاحب ومالك
معناسنه در خداوند خانه کبی اما بونده خدا معناسنه در مالك مطلق ذات
باری اولدیغیچون ومابعدنه اضافتی موصوفك صفته اضافتی قبیلندندر
یعنی بیانیه دکلدر زیرا جان آفرین وصف ترکیبیدر جان ایله آفریننده‌دن مرکب
جان لغتلرندن روح حیوانیده مستعملدر روان روح انسانیده اما بونده عامدر
جانیه آفرین آفریدندن مشتقدر اصلنده آفریننده جان ایدی اسم فاعلك
مفعولنه اضافتی قبیلندن ایدی صکره تقدیم وتأخیر ایله وبعض تصرفات

مطلب
یای بطنی

ایله وصف ترکیبی اولدی معلوم اوله که آفریدن وآفرینیدن مصدرلردر یراتمق
یعنی خلق ایلمك معناسنه پس آفرین آفریدندن مشتقدر دین احوال اشیادن

ردسروری

آگاه دکل ایمش حکیم عالم اهل حکمته دیرلر بونده خدای تعالی مراددر
خداونددن بدلدر بدل العین من العین طریقیله پس بو مصراعی خداونده
صفت اعتبار ایدن سهو ایلمش حکیمك آخرینه حرف یا الحاق ایدوب حرف

ردشمعی

ردسروری

وحدتدر دین ایکی جهتدن سهو ایلمش اول حرف یایی کتابتده اثبات ایلمسی
ایکنجی اکا حرف وحدت دیدیکیدر زیرا بو یا میمك کسره سنی اشباع ایلمکدن
حاصل اولان یای بطنیدر مابعدینه اضافتی ماقبلنده اولان اضافت کبیدر
سخن دزبان آفرینده وصف ترکیبیدر اصلنده آفریننده سخن درزبان ایدی
بعده بعض تصرفاتله وصف ترکیبی اولدی سخنده ایکی وجه جائزدر یعنی سینك
فتحی وخانك ضمی وسینك ضمی وخانك فتحیدر هر بار که کن وین قافیه سنده
واقع اولسه اولکی وجه لازمدر وچون ویز قافیه سنده واقع اولسه وجه ثانی
لازمدر رفتد بردرزبان درفی معناسنه حرف ظرفدر وزبان زانك فتحی وضمیله
دیلدر راسان کبی ایکی معناده مستعملدر لغت معناسنه واغزده اولان دیله دیرلر
بانك بدلی فاده اغتدر زفان دیرلر زیرا بایله فانك بیننده تبادی وارسپید وسفید
کبی درزبان آفرینه متعلقدر پس مجموعی بر ترکیب اعتبار اولنوب حکیمه صفت
قلندی امدی درزبانی وصف ترکیبیدن اخراج ایدوب زائد سویلین سهو
ایتمش زیرا معناده متعلق متعلقسز ملحوظ اولماز معلوم اوله که بو کتاب بر وزن
اوزره در که بحر متقارب دیرلر مصنف مضمون بسمله ایله حمدله دن یعنی
ذکرندن اکتفا ایلدی زیرا اکثر مواضعده بله مذکورلردر پس هر برینك
وجودی صاحبنك وجودینه دلالت ایدر مصراع ثانی سخن کفتن اندر
زبان آفرین ایدوب ومذکور مصراع نسخه ایدن معلومدر که بو کتابی

ردسروری

ونسخه لرینی متتبع دکل ایمش (محصول بیت) بو کتابك تصنیفنه وندوینه
جان یرادیجی خداوندك دلده سوز یرادیجی حکیمك نامیله ابتدا ایلدم
وبا ابتدا ایلرم یعنی ارواح اشیایی خالق وبعض اشیانك لسانلرینی کویا وناطق
خلق ایدیجی خداوندو حکیمك اسمیله باشلدم وباشلرم فقدبر ✻ خداوند
بخشنده دستکیر ✻ کریم خطابخش پوزش پذیر ✻ خداوند اولکیدن بدل العین
طریقیله بدلدر وخدا معناسنه در مابعدینه اضافتی بیانیه در ✻ بخشنده ✻ اسم
فاعلدر بخشیدندن اسیرکمك یعنی ترحم ایلمك معناسنه که مرادف بخشودندر
معلوم اوله که بو دال کلمه نك آخرنده واقع اولان ها ایکی قسمدر بریسی

های اصلیدر که تلفظ اولنور ماه وجاه هاسی کبی و رسیده هاء رسمیه در که رسم اولنور یعنی کتاب اولنور اما تلفظ اولنمز دسته و بسته هاری کبی بخشنده هاسی دخی بوقبیلدندر پس حالت اضافتده برهمزهٔ مجتلبه اثبات ایدرلر لکن همزه کتابت اولنمز بلکه انك نشانی برعین بترا کتابت اولنور انجق زیرا همزه اوج شکلده کتابت اولنور واوو یا والف شکلنده امامذکور همزهٔ مجتلبه یا ایله همزه بیننده تلفظ اولنور فتأمل دستگیره اضافتی بیانیه در ودستگیر وصف ترکیبیدر دستله گیردن مشتقدر گیریدن که مرادف گرفتن درطوتمق معناسنه دردست دالك فتحیله وسین وتانك سکونیله فارسیده ال معناسنه در عربیده دردالك سکونی ویانك فتحیله گیر اصلنده گیرنده ایدی تقدیری گیرندهٔ دست ایدی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندن بعده وصف ترکیبی ایلدیلر بعض تصرفاتله فقد بر دستگیر ال طوتوجی دیمکدر کریم لغتده جومرد وسخی معناسنه در اما اصطلاحده شول ذات شریفه وعنصر لطیفه دیرلر که اخلاق مرضیه واطوار سنیه ایله محلی ومزین اوله وخطابخشه اضافتی بیانیه در بای بطیله خطا بخش وصف ترکیبیدر بخشیدندن بغشلمق معناسنه کریم خداوند ثانیدن بدلدر مذکور بدلغه پوزش پذیره اضافتده بیانیه در پوزش پذیر وصف ترکیبدر پوزش اسم مصدردر پوزیدندن عذر معناسنه وپذیر بای عجمله وذال معجمه ایله امردر پذیرندن اصلی پذیرندهٔ پوزش در سابقلر کبی وصف ترکیبی اولدی بعض تصرفاتله (محصول بیت) بیچارهلرك ومضطرلرك النی طوتوجی ومرحمت ایدیجی خداوندر قوللرینك عذرین قبول ایدوب خطالرن بغشلیجی کریمدر حاصلی کناهدن توبه واستغفار ایدن عبادك جرائمنی عفو ایدوب کناهلرین محو ایدیجی کریمدر یعنی عبادك اعتذارینی قبول ایدوب جرائمنی عفو ایدیجی ومرحمت ایدوب محل مضایقهده اللرین طوتوجی یعنی معین وظهیر اولیجی خداوند کریمدر حاصلی بو اوصافله متصف اولان خدانك نام شریفیله ابتدا ایلدم ویا ابلرم دیمکدر

﴿ عزیزیکه هرکز درش سر بتافت * بهر در که شد هیچ عزت نیافت ﴾

عزیز لغتده نادر الوجوده دیرلر یعنی وجودی قلیل اولان اشیاده مستعملدر بونده عزیز ذلیل مقابلیدر خداوندن بدلدر سابقلر کبی ویا حرف وحدت وکه حرف رابط صفت هرکز اصلنده هرکه ازایدی هاء رسمی ضرورت وزن ایچون حذف اولوب همزهنك فتحهسی کافه نقل اولنوب کسرهسی

معلوم اولکه بترا ابترك مؤنثیدر قویروغی کسك دیمکدر پس عین بترا قویروغی کسك عین دیمکدر یعنی عینك قویروغن کسجك باقیه عین بترا اصطلاح ایدرلر نتکم ابن هشام مغنی اللبیبده تصریح ایلمشدر فقدبر

منه

وهمزه ساقط اولوب كزاولدى كافك فتحيله قدر در قپودر باب معناسنه شين ضمير عزيزه راجعدر سر بونده باشدر مر بجه رأس ديرلر بتافتك مقدم مفعول صريحى وكردرش غير صريحى بتافت باحرف تأكيد تافت فعل ماضى مفرد غائب دوندردى ديمكدر اعراض معناسنه بهر باحرف صله هر احاطهٔ افراد معناسنى افاده ايدر كل افرادى كبى در كنه قپو معناسنه در كه حرف رابط صفت شد بونده رفت معناسنه فعل ماضى مفرد غائب هيچ عزت ابدى ديمكدر عزت مقابلى ذلتدر كه حقارت معناسنه در نيافتك مقدم مفعول صريحيدرو بهر شدك مقدم مفعول غير صريحيدر نيافت فعل نفى مفرد غائب بولمدى ديمكدر (محصول بيت) خداوند عزيزدر كه هر كسه كه طاعتى قپوسندن باشن دوندردى يعنى اطاعت ايليوب اعراض ايلدى هر بابه كه واردى هر كز وهر دم عزت ودولت بولمدى يعنى خدايه مطيع ومنقاد اولميان هيچ بر قپوده عزت وحرمت بولمدى ديمكدرز يرا عزت اكا مخصوصدر نتكم بيورمشدر ولله العزة ولرسوله ﴿ سر پادشاهان كردن فراز * بدركاه اوبر زمين نياز ﴾ سرك پادشاهانه اضافتى لاميه در معلوم اولكه فارسيده اسماء جوامدايكى وجهله جمعلنور ذوى العقولدن ايسه الف ونون ايله پادشاهان كبى غيريدن ايسه هاو الفله لالهاوزالها كبى وبونك كبى اسماده حالت جمعده هاء رسمى كتابت اولنمز بلكه بونده ادات جمع كتابت اولنور قدر پادشاهانك كردن فرازه اضافتى بيانيه در يعنى موصوفك صفتنه اضافتى در كردن فراز وصف تركيبيدر كردن كاف عجمك فتحى ورانك سكونيله بيوندر كه عرب جيد دير جيمك كسريله فرازفانك فتحى وكسريله يوكسك ديمكدر عربجه رفيع ديرلر فعيل وزنى اوزره كردن فراز لغتده بيون يوجلديجى ديمكدر اما اصطلاحده عالى قدر وجبار ومتكبر معنالرنده مستعملدر بدركاه باحرف ظرفدر فى معناسنه در كاه لغتده قپو يرى ديمكدر نمازكاه وشيرانكاه كبى اما اصطلاحده مطلقا قپو معناسنه در باب همايون ديمكدر او به اضافت لاميه در واو همزه نك ضمى وواوك سكونيله ضمير غائبدر هووهى معناسنه اشتراك اوزره بر حرف استعلادر على معناسنه زمين يردر ارض معناسنه نيازه اضافتى بيانيه در ونياز احتياج معناسنه در زمين نياز احتياج يرى ديمكدر مجازا تذلدر (محصول بيت) عالى مرتبه ورفيع القدر پادشاهلرك باشى خدانك دركاهنده زمين نيازده در يعنى تواضع وعرض احتياجده در

ردسروری

کردن فرازك معناسنی بوینی بوقرودین حق اداسنی ایلمش ﴿نه کردن کشانرا بکیرد بفور ﴾ نه عذر آوران ابراند بجور ﴿ نه نونك فتحی وهاء رسمیله حرف نفیدر که کلمه لرك اوائلنه داخل اولور نفی حکم قصد اولنان مقامنده متصل یازیلور مثلا افعال ومصادر واسماء فواعل ومفاعل اوائلنده ندانست وندانند وندانستن وندانندہ وندانسته اما اسماء جواهر واسماء مصادرده واسماء زمان ومکان ونعوت ومبالغه صیغه لرنده منفصل نه های رسمیله کتابت اولنور فتأمل کردن کش وصف ترکیبیدر کشیدندن الف ونون ادات جمعدر تقدیری مردان کردن کشاندر ورا ادات مفعولدر بکیرد بیت اولنده حرف نفی معناده بوفعله مقیددر تقدیری نبکیرددر ضرورت وزن ایچون منفصل اولوب هاء رسمیله کتابت اولندی فتدبر با حرف تأکید وکیرد فعل مضارع مفرد غائبدر کیر دیدن طوتارد دیمکدر حرف نفیله طوتمز معناسنه در بفور با حرف مصاحبت بکیرده متعلق فور عربیده مصدر ذد رقیناق معناسنه که عجم جوشیدن در اما عجم عجله معناسنده استعمال ایدر مطلقا وعرب کاهی علی حرفیله علی الفوردر نه حرف نفی درسابق کبی معناده براندہ مقید تقدیری نبراند در عذر آوروصف ترکیبی درآوریدندن والف ونون ادات جمعدر سابق کبی ورا ادات مفعول عذر کتور یجیلری دیمکدر براند با حرف تأکید واند فعل مضارع مفرد غائب سورر معناسنه حرف نفی داخل اولنجه سورمز دیمکدر جور ظلم معناسنه در مقابلی عدلدر بجور براند فعلنه متعلقدر (محصول بیت) کردن کشلری یعنی جبار ومتکبر سرکشلری علی الفور طوتماز حاصلی اوامر ونواهیسنه اطاعت وامتثال ایلمدوکی کبی عقوبت ومؤاخذه ایلمز بلکه صبر ایدر توبه واستغفار ایدرسه جان وکوکلدن عفو ایدر ایلمز ایسه آخرتده عقوبت باقی عذر کتور یجیلری داخی جور وظلم سببیله سورمز یعنی عبد جور وظلم ایلدکدن صکره که توبه واستغفار ایلیه انك توبه سنی رد ایلمز معلوم اولسکه ایکی مصراع اولنده واقع اولان حرف نفیلری مجموع مصراعلره قیددر دین اصابت ایلمش جوری خدایه فیدو شورب عذر کتور یجیلری جور وقهر ایله سورمز دینده اصابت ایلمش ﴿ دو کونش

ردسروری

ردشمعی

یکی قطره در بحر علم ﴾ کنه بیند و پرده پوشد بحلم ﴿ دو دالك ضمی وواو رسمیله ایکی دیمکدر کاه اولور که ضرورت وزن ایچون دالك ضمه سنی اشباع ایدوب واو اصلی کبی اوقونور معلوم اولکه هاء رسمی اصلی اولدیغی کبی

واودنخی اصلی ورسمی اولوراصلی تلفظ اولنانذر ورسمی کتابت اولنور تلفظ اولنمیاندر خواجه وخویش واستخوان واولری کبی قدبر کون کان بابندن مصدردر اما اصطلاحده جهان معناسنه استعمال ایدرلر بونده ده بویله در شین ضمیر معناده عمله قیدردر بحر علمش تقدیرنده بك یا سزردیمکدر امابا ایله بر یسی دیمکدر لکن بونده بر معناسنه در قطره لفظا بر بیدر طمله معناسنه بونده شیءٔ قلیل معنا سنه دردر حرف ظرف بحر دریا دکز معناسنه کثرتدن کنایت در علمه اضافتی بیانیه در علم دکزی دیمکدر کنه کاف عجمك ضمی وهاء اصلیه ایله کناهدن مخففدر که یازق معناسنه در عربجه جناح درلر جیمك ضمیله معلوم اوله که کلهده الفدن وواودن ویادن صکره هاء اصلی اولسه اثباتی واسقاطی جائزدر مثلا شاه وشه وانبوه وانبه ودیه وده کبی فقس بینك مقدم مفعولیدر وبیند فعل مضارع مفرد غائبدر بینیدندن دیدندن اخذایدنلر خطاء فاحش ایلدیلر فندبر پرده قپوك وغیرنك اورتوسیدر پوشدك مقدم مفعولیدر پوشدیاء عجمك ضمیله فعل مضارع مفرد غائبدر لغتده اورتر دیمکدر اما بونده جرایمنی ستر ایدوب افشا ایلمز معناسنه در بحلم باء بیت متضمن حرف مصاحبتدر حلم حانك کسریله مصدردر حسن بابندن یواش کشیه حلیم دیرلر مقابلی غضو بدر حشمناك کبی بونده ده شین ضمیر مقدردر بحلمش دیمکدر (محصول بیت) خدانك بحر کبی فراوان علمنده ایکی جهان برقطره چه در یعنی شیءٔ قلیلدر عبادك جرایمنی بیلورو کوررلطف وحلمی سببیله ایلدکاری کناهه پرده اورتر یعنی ایلدکاری کناهلری افشا ایدوب رسوا ایلمز زیرا ستار العیوبدر ﴿ اکر خشم کیرد بکردار زشت ❊ جو باز آمدی ماجری درنوشت ﴾ اکر ادات شرط خشم خای معجمه نك فتحی وشینك سکونیله عربیدر غضب معناسنه در اما عامه کسر خاء معجمه ایله استعمال ایدرلر بکردار باء حرف تعلیلدر کیرده متعلق در کردار کاف عربك فتحی ایله اصلنده وصف ترکیبیدر دیدار ورفتار کبی زیرا کرد اسم مصدر در فعل معناسنه کردن مصدرندن مشتق وآر الف ممدود ایله آرنده دن مرخم کتور یجی دیمکدر صکره مجموع مرکبی عمل معناسنده استعمال ایلدیلر وبونك کبی مرکبا ته مرکب ختی دیو اطلاق ایلدیلر فارسیده کندینی قتی بوقرودن ظن ایدنك بر یسنه بر کون کردار عبارتی و کرد کار عبارتنده کافلر مفتوح اوقمق کرکدر زیرا کرد اسم فعلدر کردندن مشتق دیجك انکار

مطلب منازعه باشمی

ایدوب کردکافڭ فتحیله دکل کسریله درفعل معناسنه دینو دعوی ایلدی
دعاکوی مدعاسنه سند طلب ایدیجك سندبافعل خاطر مده بوقدرلکن
کتابلرده یازلمشدر ابرادایده‌بن دیو دعوی ایلدی بوکون یکرمی بریلدرکه باطل
مدعاسنه سندطلبنده در حاصلی عنادندن وکندو یه باطل زعمندن مذکور
باطل مدعاسی اوزره مصراولدی لکن خوش طبع وادراك اصحابنه
مذکورتقریر وتحقیق ایلدکم زیاده پسند ایدوب استحسان ایلدیلر وبیوردیلر
که بوتحقیق بوزمانه دك سزدن غیری کسنه ایلمشلردر کردارك زشته
اضافتی بیانیه در زشت زانك کسری وشینك سکونیله چرکین دیمکدر
چو ادات تعلیل در چونکی معناسنه باز کیرو دیمکدر آمدی فعل ماضی مفرد
مخاطبدر خطاب عام طریقیله بازآمدی رجوع ایلدك دیمکدر توبه واستغفاردن
کنایه‌در چو بازآمدی عبارتنڭ معناسی چونکه اول بنده کیر وکلدی دین

رد شمعی

هنوز کلمات عجمك استعمالاتنه واقف اولماش ماجری لفظ عربیدر کیجن
احوالدن عبارتدر در حرف تأکید نوشت لفظ مشترکدر یازمقله برنسنه‌یی
چوروب بوکمك بینده بونده کردارزشته قلم چکوب محو خطا ایلمکدن کنایه‌در
(محصول بیت) اکرخدا قولك چرکین عمل ونامشروع فعلندن اوتوری
غضب طوتوب خشم ایدرسه یعنی سزاوار عقوبت ایلرسه چونکه ایلدکك
چرکین عمل ونامعقول فعل ایچون پشیمان اولوب توبه واستغفار ایلیه‌سن
دفتر اعمالکده یازیلان کناهلرکه قلم عفو چکوب محو خطا ایلر مصراع ثانیده
چو بازآمدی عبارتنی بدرکاه خدا عبارتیله قید ایلین مقصود معنادن رجوع
ایلمش و بکردار عبارتنده باء بنده زایازن جمیع نسخه‌لره مخالف یازدوغندن
غیری معنای محصلی یوقدر معلوم اوله که بنده غائبدن مخاطبه التفات صنعتی
رعایت اولنمشدر پس صنعت التفاتی بلیوب مصراع ثانینك معناسنی چونکه
اول بنده کیرو کلدی دین معنای بیتی ولذت کلامی اکلمزایمش (وکر بجفاپیشه

رد سروری
رد شمعی

بشتافتی * که ازدست قهرش امان یافتی * جفاپیشه وصف ترکیبیدر
پیشه بانك عجمك کسریله صنعته درلر جفاصنعتلی دیمکدر یعنی ظالم بشتافتی
با حرف تأکید شتافت فعل ماضی مفرد غائب شتافتن مصدرندن ایومکدر
عجله معناسنه و یا حرف حکایه ایو یدی دیمکدر یعنی عجله ایدیدك کاف عربك
کسری وهاء رسمیله استفهام انکاری متضمن اسمدر کیم معناسنه دست
قهر اضافتی بیانیه یافتی فعل حکایت حال ماضیدر شتافتی کبی بواوردی

دیمکدر (محصول بیت) واکر خدا ظالمه عجله ایدیدی یعنی ظلمی ایلدیکی کبی
عقوبت ایدیدی آنك قهری الندن کیم امان بولوردی یعنی قهرندن کمسه
قورتلمزدی ﴿ وکر با پدر جنك جوید کسی * پدر بیکمان خشم کیرد بسی ﴾
واو حرف عطف با حرف مصاحبت جوید فعلنه متعلق پدر بای عجمك ودالك
فتحه‌لریله بابا معناسنه‌درکه عرب اب در جنك جیم عربك فتحی وسکون
نون ایله صواش دیمکدر معلوم اولسكه نون ساکندن صکره طرفده کاف واقع
اولسه اول کاف عجمیدر فاحفظ جوید جیم ضمی وبانك فتحیله فعل مضارع مفرد
غائبدر لغتده استرودیلر دیمکدر اما بونك کبی مقامانده ایلر دیمکدر رزبراجنك
جو بهادر صواش اری دیمکدر وکلستانده بو بیتده جوید ایلر معناسنه بیت
نه مرد ست آن بنزدیك خردمند * که باپیل دمان پیکار جوید پیل ایله صواش
ایلمکه قادر اوله دیمکدر پس مذکور بیتده باباسیله جنك ایلمك استیه دینلر بینك
معناسیله بی تقریب جنك ایلشلر کسی کس کاف عربك فتحیله کمسه معناسنه در
و یا حرف وحدت بی کمان نی ادات سلبدرکه اسماء جوامده وانك حکمنده
اولان الفاظه داخل اولمغه مخصوصدر کمان کاف عجمك ضمیله سزمك دیمکدر
که عربجه ظن دیرلر بسی یاء اصلیه ایله چوق دیمکدر بسیار کبی (محصول بیت)
اکر بر کمسه باباسیله جنك وغوغا ایلرسه یعنی پدرنه عناد ومخالفت ایلرسه باباسی
بیکمان چوق غضب ایدر حاصلی اوغلنه زیاده اینجنوب بحضور قاقر بعض
نسخه کیردیر ینه راند دوشمش ﴿ وکر خویش راضی نباشد زخویش *
چو بیکانکانش براند زپیش ﴾ خویش خاء معجمه نك کسری وواور
رسمیله بونده خصم معناسنه‌در که عربجه قریب دیرلر راضی معروف نباشد
فعل نفی استقبال بونده اولمیه دیمکدر چو جیم عجمك ضمی وواو رسمیله ادات
تشبیه‌در چونده دیرلر نونله بیکانه بای عربك کسریله وکاف عجمله یاد معنا
سنه‌درکه مقابلی بلشدرکه فارسیده آشنادیرلر والف ونون ادات جمعدر
بیکانکان ذوی العقولدن اولدیغیچون وشین ضمیر خویش ثانیه راجعدر
براند با حرف تأکید راند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی خویش اوله
راجع تحتنده ضمیر در پیش باء عجمك کسریله بونده قت معناسنه‌درکه عربجه
عنده ایله تعبیر ایدرلر پس اوکنده دین اوکینی وار دنی فرق ایدرد کل ایمش
(محصول بیت) واکر خصم راضی اولمیه خصمدن یعنی خصم که
کندی خصمندن راضی وشاکر اولمیه آنی یادلر کبی یانندن سورر حاصلی
آنی ردایدر ﴿ وکر بنده چابك نیاید بکار * عزیزش ندارد خداوندکار ﴾

ردسروری وشمعی

ردشمعی

بنده قولدر عبد معناسنه چابك جيم وبای عجمیلرله چست وچویك دیمکدر نباید
فعل نفی مستقبلدر آید ندن آمدندن دینلر خطا ایتمشلر کلمز دیمکدر بکار
با حرف صله ویا حرف ظرف کارایش معناسنه درعزیز بونده محترم معناسنه در
وشین ضمیر بندهیه راجعدر ندارد فعل نفی مستقبلدر داریدندن د اشتندن
دینلر سهو ایلمشلر طوتماز دیمکدر خداوندکار دالك سکونی وکاف عجمیله
صاحب ومالك معناسنه درکارسز خداوند دخی بو معنایه در اما کار اولسه
کاف عربیله وخداوندا کا مضاف اولسه وجهدن خالی اولماز دی زیرا
مصراع اولده اولان کاردن عبارت اولوردی اگرچه که تکرار قافیه
لازم کلور اما ادنا مغایرت اعتباریله جائز کورمشلر فقد برشراحك بعضیسی
اولکی تقریره قصر ایلمش وبعضیسی ثانیه لکن قصرلری تقصیردن
خالی دکل (محصول بیت) واگر عبد یعنی برکیمسه نك عبدی خدمتنه
ویا خدمتنده جست وچابك کلمز ایسه یعنی ایشنده تهاون وتکاسل ایلیه
افندیسی اول قولی عزیز طوتماز ویا ایش صاحبی اول بندهٔ معززو محترم طوتماز
حاصلی رعایتله مقید اولماز ✻ وگر بر رفیقان نباشی شفیق * بفرسنك بگریزد
ازتو رفیق ✻ رفیق فعیل وزنی اوزره یولداشه دیرلر والف ونون ادات
جمعدر نباشی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر باشیدندن اولمق معناسنه شفیق
رفیق کبی فعیل بمعنی فاعلدر شفقتدن شینك وفانك وقافك فتحلریله مرحمت
معناسنه اسمکك دیمکدر یا حرف صله در بگریزد فعلنه متعلق فرسنك اون
ایکی بك مقداری یره دیرلر عرب تعریب ایدوب فرسخ دیرلر بو لفظك
معناسنك تصویری محتاجدر بر فرسنك مقداری ایراق یره دیمکدر بگریزد
با حرف تأکید معلوم اولکه افعال اوائلنده واقع اولان بالری ظرفای عجم
مکسور امار وسنایلر مضموم اوقورلر گریزد کاف عجمك وراك کسرهلریله
فعل مضارع مفرد غائبدر قچر دیمکدر ازتو از من وعن معناسنه حرفدر
بگریزد فعلنه متعلق رفیق بگریزدك فاعلیدر (محصول بیت) واگر
یولداشلرك اوزره یعنی یولداشلرکه مشفق ومهربان یعنی اسرکیجی
اولمزسك رفیقك سندن بر فرسنك مقداری ایراق یره قچار حاصلی سندن
فرار ایدوب بردخی یانکه اوغرامازمصراع ثانینك معناسنده فرسنکه
قچارسندن رفیق دینحق ادادن بر فرسنك یرا ایراق کتمش ✻ وگر ترك
خدمت کند لشکری * شود شاه لشکر کش ازوی بری ✻ ترك خدمت

ردشمی

مصدرك مفعولنه اضافتیدر كند كاف عربك ضمی ونونك فتحیله فعل مضارع
لشكر فا مفرد غائبدر كنیدندن كندندن دیلر خطا ایتمشلر ایلرسه دیمكدر فاعلی
لشكر دررسی وعسكر عربیدر لشكری یاسی حرف نسبت اولدیغی تقدیرجه
بر موصوفه محتاج اولور تقدیری مرد لشكریدر اما حرف وحدت اولدیغی
تقدیرجه محتاج اولمز شود فعل مضارع مفرد غائبدر شویدن دن شدندن
دیلر خطا ایلدیلر اولور دیمكدر فاعلی شاهدر لشكرك اضافتی بیانیه در لشكر
كش وصف تركیبیدر لشكر چكیجی دیمكدر وی واوك فتحی وسكونی یا ایله ضمیر
غائبدر هووهی معناسنه بری افظ عربیدر اصلنده یانك تشدیدیله در اما
عجم مخفف استعمال ایدر بیزار دیمكدر (محصول بیت) اكر برمرد عسكری
كندینك اوزرینه لازم اولان خدمتی ترك ایدرسه یا برعسكر كندیلرك اوزرلرینه
لازم اولان خدمتی ترك ایدرلرسه سلطان یلدرم بایزیدك عسكری كبی كه
تیمورلنكك جنكنده پادشاهه عاصی اولوب فرار ایلدیلر بو تقدیرجه اول
مرد عسكریدن ویا اول عسكر چكیجی پادشاهه بری وبیزار اولور غدارلق
ایدوب اوزرلرینه لازم اولان خدمتی ترك ایلدیكیچون لشكر كش برینه كردن
كش یازن صحیح نسخه لره مخالف یازدیغندن غیری محله اصلا مناسبتی یوقدر
لشكرینك یاسی حرف نسبتدر دیوب معناسنی سپاهی وخونكارقولی
دیلر زیاده اجمال ایلمشدر ﴿ ولیكن خداوند بالاوپست * بعصیان در
رزق بركس نبست ﴾ لیكن لامك كسریله ادات استدراكدر خداوند بالا
اضافتی لامیه در بالا بونده بوجه معناسنه در یعنی یوكسك كه افلاكدن
كنایه در واو حرف عطف پست باء عجمك فتحی وسینك سكونیله الچق دیمكدر
عناصردن كنایه در عصیان مصدردر عصی یعصی دن یعنی ضرب بابنك
ناقص یائیسندن خلاف طاعت دیمكدر درد النك فتحیله قپو دیمكدر رزقه
اضافتی بیانیه در رزق رانك كسری وزانك سكونیله شول نسنه در كه
كشی آنكله فائده لنه یعنی اندن فائده حاصل اوله نبست نون حرف نفی بست
باء عربك فتحی وسینك سكونیله فعل ماضی مفرد غائبدر بغلادی دیمكدر
(محصول بیت) حضرت شیخك مذكور شرطیه لری ذكر ایتمكدن
غرضی خدانك كمال كرمنی ونهایت لطفنی بیان وعیان ایتمكدر پس بیورر كه
اما بالاوپستك خداوندی یعنی عناصر وافلاكی خلق ایلین خدا هیچ كیمسه
اوزرینه رزق قپوسن بغلامدی یعنی رزاق مطلقدر جمیع مخلوقاته رزقنی ایصال
ایدر هیچ سز مدیكی یردن نتكه بیت آتیده بو معنایی تصریح بیورر

ردشعی وسروری ردسروی

﴾ ادیم زمین سفرهٔ عام اوست ﴿ برین خوان یغما چه دوشمن چه دوست ﴾ ادیم لفظ عربیدر مشترکدر سختیانه و یریوزینه دیرلر بونده مراد ثانیدر یعنی یریوزی وزمین تجرید طریقیله مذکوردر واضافت بیانیه در ومبتدا * سفره * اوزرنده طعام ییلان ظرفه دیرلر هرنه ایسه عامه اضافتی بیانیه در عام اصلنده میمك تشدیدیله شامل ومحیط معناسنه اما ضرورت وزن ایچون تخفیف ایدرلر اوست لفظنه اضافتی لامیه در اوهمزه نك ضمی وواوك سكونیله ضمیر غائبدر هو وهی معناسنه وسین وتاادات خبردر وسفرهٔ عام اوست خبر مبتدادر برین رابله این دن مرکبدر برحرف استعلا واین اسم اشارتدر قریبه بودیمکدر مشار الیهی خوان یغمادرکه اضافت بیانیه در خوان واورسیله وروم ضم ایله بونده طعام ونعمت معناسنه درسفره وطعامه تعمیم ایلین بی وجه ایلمش زیرا یغما اولنان طعامدر سفره دکلدر فتأمل چه نه دیمکدر دشمن معروف دوست بویله در (محصول بیت) برك یوزی خدانك عام سفره سیدر یعنی جمیع حیوانات متنفسه یریوزندن سبیلنورته کهادنا تأمل ایله معلومدر پس بو یغما طعامینك اوزرنده دشمن نه دوست نه یعنی مشرك وموحد یر یوزنده سبیلمنده برابردر حاصلی ابکیسیده یریوزندن مرزوقدر ادیمی بونده سختیان معناسنه اخذ ایدنلری مؤاخذه ایلمك كرك ﴾ چنان پهن خوان کرم کسترد ﴿ که سیمرغ د رقاف قسمت خودرد ﴾ چنان اصلنده چون آن ایدی چون ادات تشبیه وان اسم اشارتدر بعیده ترکیبله چوندن واورسی وآندن همزه ساقط اولدی پهن بابجمك فتحیله وسکون هاایله یعنی درانلیده دیرلر خوان کرم بیانیه کسترد کاف عجمك ضمی وسینك سکونی وتاورانك فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائبدو شردیمکدر عربجه یفرش دیرلر که حرف بیان سیمرغ برمعروف قوشدر عربجه عنقا دیرلر بونده تفصیلی مناسب دکل اما انشاالله تعالی اشاغه ده محلی کلدکده بیان اولنه قاف عربیده هرطاغه دیرلر اما بونده معین طاغ مراددر که عنقا انده اولور قسمت قافك کسریله وسینك سکونیله حظ ونصیب معناسنه درخورد واورسیله فعل مضارع مفرد غائبدر یر یعنی اکل ایدر دیمکدر (محصول بیت) خدا لطف واحساننذن خوان کرم ونعمت لطف واحسانی انجابن یعنی وانلی دوشرکه عنقاقافده نصیبن یر یعنی نعم کرمی تمام دنیایی محیط

ردسروری وشمعی

وشاملدر ❊ بری ذاتش از تهمت ضد وجنس ❊ غنی ملکش
از طاعت جن انس ❊ بری بونده ایراق معناسنه در ذات وارلق دیمکدر
بونده وجود معناسنه در تهمت تانك ضمی وهانك سكونی ومیمك فتحیله
اصلی وهمتدر واو تایه قلب اولمشدر نتکم صرف کتابلرنده مفصل
بیان اولنمشدر ضده اضافت لامیه در جنس ضده معطوفدر نوعدن
اعم نسنه یه دیرلر مثلا حیوان کبی انسانه نسبت ❊ غنی ❊ فعیل
فاعل معناسنه در مستغنی دیمکدر ❊ ملك ❊ میمك ضمیله مملکت وسلطنت
معناسنده مستعمل اسمدر بونده سلطنت معناسنه در طاعت لغتده انقیاد
معناسنه در یعنی بدلك ات یدلك کبی اما بونده مراد قوللقدر خدمت
معناسنه ❊ جن ❊ نونك تشدیدیله کوزه کورنمز بر در او قومدر ❊ انس ❊
انسان وناس معناسنه در طاعات جن وانس اضافتلری مصدرك فاعلنه
اضافتیدر (محصول بیت) خدانك ذات شریفی ضد وجنس تهمت واسنادندن
بریدر اکا کیمسه ضد وجنس اثبات ایلمکه مالك دکلدر حاصلی انك ضد وجنسی
یوقدر سلطنت و پادشاهلغنده انس وجنك طاعتندن مستغنی وآزاده در یعنی
انس وجنك طاعتنه محتاج دکل ❊ پرستار امرش همه چیز و کس ❊ بنی آدم
ومرغ ومور ومکس ❊ پرستار ❊ اصلنده وصف ترکیبیدر پرسته آردنکه
مخففدر آوردندن پرست اسمدر پرسیدندن طاپق معناسنه وآر آرنده دن
مرخم اسم فاعلدر رفتار ودیدار کبی صکره خدمتکار جنسنه اسم قلندی رفتار
یوریشه ودیدار یوزه اسم قلند یغی کبی بونك کبی مرکباته ترکیب خفی
دیرلر نته که سابقا بیان اولندی ایدی امر معروفدر بویرق معناسنه پرستارك
امره اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافت قبیلندندر شین خدایه راجعدر همه
ادات تأکیددر کل وجمیع کبی عربیده بو دلده نهایتی اکثر مؤخر کلور بونده کی
کبی چیز جیم عجمك کسریله نسنه دیمکدر و کس کیمسه معناسنه در که بونده
بنی آدمدر مصراع ثانی مصراع اولی مبیندر لف ونشر غیر مرتب
طریقیله فتدبر بنی اصلنده بنین ایدی آدمه اضافتله نون ساقط اولدی مرغ
مطلق قوشه دیرلر تاوغه ده مرغ خانکی دیرلر و یمرطه سنه تخم مرغ دیرلر مور
میمك ضمیله قرنجه یه دیرلر مکس میمك وکاف عجمك فتحه لریله سکك دیمکدر
(محصول بیت) خدانك امرنه خدمتکار ومطیعدر هر نسنه وهر کیمسه بنی
آدم هر کسه کوره در ومرغ ومور ومکس هر نسنه یه کوره در حاصلی
جمیع مخلوقات خدانك امرنه مطیع ومنقاددر ❊ لطیف کرم کستر کارساز ❊

که دارای خلقت و دانای راز ﴿ لطیف اقنده ملایم معناسنه در امابو راده کریم معناسنه در کرم کستره اضافتی بیانیه در کرم کستر وصف ترکیبدر کستریدن دن کستردندن دکل بمضیلرظن ایلدیکی کبی دوشه مك دیمکدر کار سازده وصف ترکیبدر سازیدندن ساختن دن دکل ایش دوزیجی یعنی هر کسك مصلحتن بترببجی دیمکدر بو مصراع ده ایکی واو عاطفه کاتب ایلین دماغنده فارسی اذنی بوغیمش که حرف رابط صفت حرف تعلیل طونان کیمسه معلول ایمش دارای خلق اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندرزیرا دارا مبالغه اسم فاعلدر داریدندن داشتن دن دین فارسیدن حظ ایلمش دارا بر پادشاهه دیرلر که اسکندرك باباسیدر اول جهتندر که اراوفات ایدنجه دارب اولی براوغلی قالدیکه اسکندرك انابر قرنداشیدی باباسندن صکره سلطنته جلوس ایلدی اسکندر باباسنك مملکتنك نصفنی اندن طلب ایلدی اول دخی ابا ایلدی عاقبت محاربه ایدوب اسکندر النده هلاك اولدی بو قضیه تفصیل ایله بلمك استین فردوسی شاهنامه سنده مراجعت ایلسون پس دارا که باسی اسکندر النده هلاك اولدی دین نه دارایی بیلورمش نه دارایی خلق بونك کبی یرلره مخلوق معناسنه در وسین وتا ادات خبردر دانای راز اضافتی بوبله در زیرا دانا مبالغه اسم فاعلدر دانیدندن دانستندن دینلر سهو ایلمشلر راز معروفدر که عربجه سر دیرلر سینك کسری ورانك تشدیدیله راز بیلیجی دیمکدر (محصول بیت) خدا کارساز کرم دوشه یجی یعنی هر شیئك ایشن ومصلحتن اوکاریجی کرم واحسان ایدیجی لطیفدر انجلین خدا که مخلوقاتك حافظی واشیای عالمك سرینه واقف ودانادر حاصلی مصراع اول اضافتله تتابع صفات قبیلندندر وثانی عطفله فتأمل ﴿ مر اورا رسد کبریا ومنی ✲ که ملکش قدیمست وذاتش غنی ﴿ مر اورا اوج کلمه دن مرکبدر مر دن واودن ورادن مر بونك کبی یرلرده مابعدنده رایی تأکید ایدر واو ضمیر غائبدر که ترکیبله همزه ساقط اولمشدر ورا بای صله معناسنه حرفدر اکا دیمکدر رسد رانك وسینك فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائبدر رسیدندن لیاقت معناسنه سزد کبی نته که سلمان دلشادك مخاطبه سنده ظهیرك مشهور قصیده سی نظیره سنده ایراد ایلمش ✲ بیت ✲ ظهیر پرده سرا بت ندیده چون میکفت ✲ سپید مکه شدم محرم سرای سرور ✲ مرا رسد که زدست تو نام کفتن ✲ شنیدم آیت توبوا الی الله ازاب حور ✲

ردسروری
ردشمعی
ردسروری

مراد سعدیکه لایقدر دیمکدر اولور فتدر کبریا کافك و رانك کسره لریله و سکون بالیله حسن بایندن عظمت معناسنه مصدر درمنی من بن دیمکدر عرب اتادیر و یا حرف مصدر بنلك دیمکدر که حرف تعلیلدر قدیم اولی اولمیانه دیرلر زیرا ذات بونده وجود معناسنه در (محصول بیت) اول خدایه لایقدر عظمت و کبریا و بنلك یعنی بن دیمک زیرا ملکی و سلطنتی قدیمدر یعنی ازلیدر که اولی یوق و ذات شریفی غنیدر که هیچ نسنه یه محتاج دکلدر مصراع اولك ابتداسنده مر لام جاره معناسنه در دین معنای تأکیدن بی خبر ایمش ﴿ یکی را بسر بر نهد تاج تخت * یکی را بخاك اندر آرد ز تخت * را برادادتدر که معنای اضافت افاده ایدر بسر بر با حرف تأکید بر حرف استعلا نهد فعل مضارع مفرد غائبدر نهیدن نهادندن دینلر سهو ایتمشلر قور دیمکدر وضع معناسنه تاج بخت بیانیه در یکی را نهدك مفعول اول صریحی و تاج ثانیسی و بسر غیر صریحی تاج معروف و بخت بونك کبی یرلرده دولت و سعادت معناسنه در یکی را را ادات مفعول بخاك با حرف تأکید خاك طپراق دیمکدر اندر ادات ظرفدر و جائزدر که با حرف ظرف اولوب اندرانی تأکید ایلیه آرد فعل مضارع مفرد غائبدر آریدندنکه مخففدر آوریدندن فاعلی خدادر تخت معروفدر که عربجه سریر دیرلر یکی آرد فعلنك مفعول صریحیدر و بخاك و زتخت غیر صریحلریدر (محصول بیت) خدا قدرتیله برینك باشنه دولت و سعادت تاجنی قور یعنی پادشاه ایلر بر بنیده تختدن خاکه کتورر یعنی اولادر حاصلی برینی تختده پادشاهلق ایلرکن یعنی پادشاه ایکن امانت ایدوب برینی یرینه کچروب پادشاه ایدرو بالجمله جمیع مناصب و جمیع جهات بویله در یعنی بری فوت اولور و بر غیریسی انك یرینه کچر ﴿ کلستان کند آتشی بر خلیل * کروهی با آتش برد ز آب نیل ﴾ کلستان بوستان بهارستان و نکارستان و بالجمله بونك کبی الفاظ ستان مدخولده مبالغه افاده ایدر مثلا کلستان کللك و کوهستان طاغلق و سنکستان طاشلق دیمکدر رفقس آتش معروف و یا حرف تنکیر و ابهام پس وحدت مبالغه ایچوندر دین و بر وافر آتش دین منکر سویلمشلر بر بونده بای صله معناسنه در خلیلدن مراد ابراهیم علیه السلامدر زیرا ابراهیمه خلیل لفظی لقب ایدرلر یوسفه سنان و محمده محی الدین واحمده شمس الدین و محموده بدر الدین لقب ایلدکلری کبی کروه کاف عجمك و رانك ضمه لریله و هاء اصلیه ایله بولوك معناسنه و یا حرف وحدت

ردسروی

ردسروری

ردشمعی

باآتش باحرف صله در آتشه دیمك اولور برد بانك ورانك فتحه‌لر يله فعل مضارع مفرد غائبدر بريدندن بانك فتحيله بردندن دينلر بانك ضميله سهو ايلمشلر ايله‌در ديمكدر زآب اصلنده ازآب ايدی ضرورت وزن ايچون تخفيف قلندی نيله اضافتی بيانيه‌در معلوم اوله كه كروهدن مراد فرعون لعين ونوابعيدر وبوعبارت دلالت ايدر كه غرق نهر نيلده اوله‌در يای قلزمده اوليه والعلم عندالله نيل بونده شهر مصرك يانندە جاری اولان ايرمغه ديرلر (محصول بيت) حضرت خدا لطف وكرميله حضرت ابراهيم پيغمبره آتش نمرودی كلستان ايلدی نتكم مشهور در بربلوك عاصی وطاغی جهنه ايله‌در آب نيله غرق ايلدكدن صكره يعنی فرعون وقومنی دنياده صويه غرق عذابی ايله تعذيب ايدر وآخرتده نار دوزخله ﴿ كلاه سعادت يكی برسرش ❊ كليم شقاوت يكی در برش ﴾ كلاه سعادت بيانيه يكی بررا مقدر در يكی را ديمكدر ايكی برده‌يله شين ضمير يكی يه راجعدر كليم كاف عربك ولامك كسريله معروفدر كاف عجميله دين يانندن ردشمی سويلمش شقاوته اضافتی بيانيه‌در (محصول بيت) حضرت خدا برينك باشنه تاج دولت وسعادت قور يعنی مسعود خلق ايدر انبيا واوليا كبی برينك اكنه يعنی ارقه سنه واوسته شقاوت و بدبختلق كليمی قور يعنی شقی وبدبخت خلق ايدر فرعون ونمرود وابوجهل طاغيلری كبی معلوم اوله كه بو بيتده مذهب جبردن شعبه‌وار فقدر ﴿ كرآنست منشوراحسان اوست ❊ وراينست توقيع فرمان اوست ﴾ كرآنست اوچ كلمه‌دن مركبدر كروآن وادات خبردن اول ايسه ديمكدرته كه تركيده اول ايسه اويله و بوايسه بويله ديرلر منشوراسم مفعولدر اكثر قاضيلر مكاتبنده مستعملدر اما بونده برات وحكم شاهی مراددر احسانه اضافتی بيانيه‌در واوسته لاميه‌در وراينست واوحرف عطف وركاكردن مخفف حرف شرطدر واين اسم اشارتدر قريبه وسين وتاكنه ادات خبردر حاصلی تركيده سابقی كبيدر و بوايسه ديمكدر توقيع طغرايه ديرلر حتی عرب طغراكشه موقعدر تفعيل بابندن اسم فاعلدر فرمانه اضافت بيانيه‌در بالاميه مجازو اوسته اضافت سابق كبيدر (محصول بيت) اول ايسه يعنی برينی مسعود ودولتمند خلق ايلمسی انك كرم واحسانيدر يعنی برينی شقی و بدبخت خلق ايلمسی انك امر شريفيدر حاصلی جميع ايشلر انك امر واجب الامتثاليله

ردشمعی

اواور مصراع اولك معناسنی یعنی اداسنده اكر اول ایسه ومصراع ثانیده اكر بو ایسه دین ادات شرطلری ضایع ایلمش ﴿ پس پرده بیند عملهای بد ٭ هم او پرده پوشد بالای خود ﴾ پس بای عجمك فتحیله اردو صولك معناسنه اسمدر پرده یه اضافتی لامیه در بیند باء عربك كسریله فعل مضارع مفرد غائبدر بینیدندن دیدندن دینلر خطا ایلمدیلر كورر دیمكدر زیرا سمیع وبصیردر عملهای بد بیانیه بیندك مفعولی وپس پرده ظرف مكانی هم اصلنده ادات اجتماع درهم سفره وهم خانه كبی امابونك كبی یرلرده ادات تأكیددر او ضمیر غائبدر همزه سی وصله ساقطدر پوشد فعل مضارع مفرد غائبدر پوشیدندن اورتو كیدرر حاصلی كشف ایلمز دیمكدر آلا الف ممدوده ایله الی وآلینك فتح همزه ایله وكسریله جمیدر نعمتلر دیمكدر خود ه اضافتی لامیه در واور سیله وخاده روم ضمه ایله بونده كندی معناسنه در پرده پوشدك مفعول صریحی وبالا غیرصریحیدر (محصول بیت) خدا حضرتلری پرده ارده خفیه اشلنن یعنی نامشروع عمللری بیلور وكورر حاصلی قوللری خیر وشردن كیزلی اشلدكلری ایشلری كورر وبیلور كنه كندی لطف وكرمی نعمتلریله نامعقول عمللرینی ستر ایدوب كشف ایلمز یعنی ایلدكلری كناهلری ایچون قوللرینی رسوا ایلمز معلوم اوله كه كیزلی ومخفی دیدكلری عباده نسبتدر والا كندویه نسبت پرده وكوكده یرنسنه مخفی وپوشیده دكلدر ﴿ بتهدید اكر بركشد تیغ حكم ٭ بمانند كروبیان صم وبكم ﴾ بتهدید باحرف مصاحبت كشده متعلق تهدید تفعیل بابندن مصدردر تخویف معناسنه یعنی قورقتمق بر بونده حرف تأكید دركشد كاف عربك وشینك فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائبدر كشیدندن چكردیمكدر فاعلی كنه خدادر مفعولی تیغ حكمدر اضافت بیانیه ایله بمانند قالورلر دیمكدر باحرف تأكید مانند فعل مضارع جمع غائبدر مانیدندن ماندندن دینلر سهو ایلمشلر كروبیان كاف عربك فتحی ورای مشدده نك ضمیله ملائك مقربینه دیرلر بمانندك فاعلیدر شرح موافقده كروبی رای مخففله تعیین ایدر صم صادك ضمی ومیمك تشدیدیله اصمك جمیدر كه صفت مشبهه در صممدن كه صاغر اقدر وبكم بانك ضمی وسكون كافله ابكمك جیعدن دیلسز لردیمكدر تكلمه مالك اولمق معناسنه (محصول بیت) اكر خدا تعالی تهدید وتخویف ایله حكم وغضب قلجین چكرسه یعنی غضبله حكم ایدرسه حاصلی غضب ایدرسه ملائكه مقربین اصم وابكم

قالورلر یعنی کمال دهشتلرندن سمعه ونطقه مجاللری قالمز ومالك اولمازلر یعنی
زیاده خوفلرندن متحیر ومدهوش اولوب حواس ظاهرلرینی فراموش ایدرلر
﴿ وکردر دهد یك صلای کرم ٭ عزازیل کوید نصیبی برم ﴾ در حرف
تأکید دهد فعل مضارع غائبدر دهیدندن دادندن دینلر خطا ایلمشلر بونده
اکرو یره دیمکدر صلای کرم بیانیه در عزازیل شیطانك براسمیدر ابلیس
دخی دیرلر کوید فعل مضارع مفرد غائبدر کوییدندن کفتن دینلر خطا
ایلدیلر سویلر دیمکدر نصیب بونده حصه معناسنه در یعنی پای نصیبی یاسی

رد سروری وشمعی

حرف تنکیر وابهام در حرف وحدت طوتانلر الذت کلامدن بی خبرلر ایمش
برم فعل مضارع متکلم وحده در بریدندن بانك فتحی ورانك کسریله بردندن
دینلر خطای فاحش ایلدیلر ایلدیرم دیمکدر یعنی الورم (محصول بیت)
بو شرطیه شرطیهٔ اولایه معطوفدر واکر خدای حق تعالی کرم صلاسنی
یعنی کرم عمیمه صلادیسه حاصلی بر کره کرم واحسانمه کلوکز دیو صلا
ایلسه ابلیس مردود خدا ایکن نفسنده دیرکه بنده بو احساندن نصیب
ایلدرم یعنی احسان عامندن حصه الورم حاصلی بو لطف وکرم صلاسنده
بنده حصه دار دوشرم دیر ﴿ بدرکاه لطف وبزرکیش بر ٭ بزرکان نهاده
بزرکی زسر ﴾ بدرکاه با حرف ظرف در قپو وکاه ظرف مکاندر نمازکاه کبی
اما بونك کبی یرلرده مطلق قپو معناسنه در لطفه اضافت بیانیه در بزرکبانك
وزانك ضمه لریله وسکون رابله وکاف عجمیله اولو معناسنه ویا حرف مصدردر
وشین ضمیر خدایه راجعدر بر بانك منضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تأکید ایدر

رد سروری

بر بونده عند معناسنه در دین سهو ایلمش بزرکان الف ونون ادات جمعدر
نهاده نونك فتحی وکسریله قومش دیمکدر بونك کبیلر ماضیدن قسمدر
اسم مفعول دکلدر زیرا اسم مفعول قائم مقام فاعله مسنددر بونك کبیلر خود
فاعلنه مسنددر پس اسم مفعول اولمغه قابل دکلدر فتدبر بزرکی کننه
یا حرف مصدر در زسر باشدن دیمکدر (محصول بیت) خدانك درکاه لطف
وعظمتندن اولولر او اولغی باشدن قومشلر یعنی تکبر وعظمتدن فراغت
ایلمشلر حاصلی خدانك کبریاسنه نسبت بونلرك کبریاسی هیچ نسنه دکلدر
﴿ فروماند کانرا برحمت قریب ٭ تضرع کنانرا بدعوت مجیب ﴾
فرومانده عاجز معناسنه در وهاء رسمی کاف عجمیه تبدیل اولنمشدر فتدبر زیرا
قاعده بودر که کلمه نك آخرنده هاء رسمی اولسه واکا ادات جمع ویا یای مصدر

لاحق اولسه هاء رسمی کاف عجمیه یه مبدل اولور ورا ادات مفعول در
برحمت باحرف مصاحبت قرینه متعلق تضرع تفعل بابندن مصدردر
زاریلق ایلمکه دیرلر کنان کننك جمیدر کاف عربك ضمیله والف ونون
ادات جمعدر وتضرع کن وصف ترکیبی در کنیدندن کردندن دینلر سهو
ایلمشلر بدعوت باحرف مصاحبت تضرع کنانه متعلق مجیبه تعلیق ایدنلر
سهو ایلمشلر زیرا معنا تضرعله دعوت ایدنلردر مجیب اسم فاعلدر افعال
بابنك اجوف واویسندن (محصول بیت) عاجزلره رحمت ایله قریبدر
یعنی ترحم ایدیجی در دعونله تضرع ایدنلرین دعاسنی قبول ایدیجیدر
تضرع کنان مجیبك مقدم مفعولیدر فرو ماند کان ده کاف عجمی والف
ونون ادات جمعدر ﴿ براحوال نابوده علمش بصیر ٭ براسرار ناگفته
لطفش خبیر ﴾ بر بو بیتده ایکی برده بیله یای صله معناسنه در حرف
استعلا طونان خطا ایلمش احوال نابوده بیانیه اولمش احوال دیمکدر
یعنی کنم عدمده قالوب ظهوره کلین احوال معناسنه در بصیر بونك کبی
یرلرده علیم معناسنه در اسرار ناگفته بیانیه خبیر خبردار معناسنه در
(محصول بیت) اولمش یعنی وجوده کلمش وظهور بولمش احواله خدانك
علمی شامل ومحیطدر سویلنمش اسراره یعنی کزلو سوزلره لطف
وکرمی واقف خبردار در حاصلی هرنسنه که پوشیده ومختفی در خدایه نسبت
ظاهر وهویدادر معلوم اوله که علما خدایه صفات سبعه اثبات ایلمشلردر که
ذاتی کبی قدیمدر یعنی حیات وعلم وارادت وقدرت وسمیع وبصیر وکلام
﴿ بقدرت نکهدار بالاوشیب ٭ خداوندیوان روز حسیب ﴾ بقدرت
باحرف مصاحبت نکهداره متعلق نکهدار وصف ترکیبی درنکه اصلنده
نکاه ایدی الف تخفیفا حذف اولندی نته کم سابقا تفصیل اوزره بیان اولندی
دار دارنده دن مرخم اسم فاعلدر دیز دار ومالدار کبی بکجی دیمکدر حافظ
معناسنه بالا بونده یوجه معناسنه در وشیب بونده نشیبدن مخفف اولوب
الچق معناسنه در بالادن مراد اجرام سماویه در وشیبدن عناصر اربعه در
وانده اولان اشیا خداوند فاعل نکهدار در یاخود فاعلی تحتنده خدایه راجع
ضمیر اوله وخداوندا استیناف طریقیله واقع اوله دیوانه اضافتی لامیه دراصلی
دوان ایدی واوك تشدیدیله واواولی ساکن ماقبلی مکسور اولدیغیچون
یایه قلب اولدی جمعی دواوین کلور روزه اضافتی لامیه در حسیبه ده

ردشمعی

بویله‌در معلوم اولکه حسیبك اصلی حساب‌در قافیه ضرورتیچون الف
یایه ابدال اولندی وبو ابداله علم قافیه اصطلاحنده اماله‌درلر نته‌که انوری
بیورر * بیت * تاماه رویم ازمن رخ در نقیب دارد * نی دیده خواب یابدنی
دل شکیب دارد * نقیبك اصلی نقاب ایدی اماله اولنمشدر (محصول بیت)
خدا قدرتیله افلاك وعناصری حافظ وحامیدر حساب کونینك دیوانی
صاحبی ومالکیدر حاصلی جمیع امور دنیا وآخرت انك دست قدرتنده‌در
هرنه دیلرسه ایشلر هیچ کیمسه اکا مانع ومزاحم اولماز حاصلی افلاك
وعناصری شویله حفظ ایلرکه نه اسفله نزول ونه بالایه عروج ایدر
﴿ نه مستغنی از طاعتش پشت کس * نه بر حرف او جای انکشت کس ﴾
نه حرف نفی مستغنی اسم فاعلدر استفعال بابنك ناقص یائیسندن ازطاعت
مستغنی‌یه متعلق ومصدر مفعولنه مضاف در پشت بای عجمك ضمی وسکون
شینله ارقه معناسنه‌در که عرب ظهیر درظانك فتحیله کسره اضافتی لامیه‌در
نه کنه حرف نفی در حرف بونده مصنوعاتدن کنایتدرکه کن امریله ظهوره
ووجوده کلمشدر او ضمیرنه اضافت لامیه در جای جیم عربله یردر محل معناسنه
انکشته اضافتی لامیه در انکشت همزه‌نك فتحی ونونك سکونی وکاف عجمك
ضمی وشینك سکونیله پرمغه دیرلر کسره اضافتی لامیه‌در (محصول بیت)
خدایه طاعت وعبادت ایلمکدن کمسه‌نك ارقه‌سی مستغنی دکلدر یعنی
هرکس وهرشیء اکا مطیع ومنقاد اولوب طاعت وعبادتنی بوکنی جان
وکوکلدن چکر حاصلی هیچ برکیمسه‌نك ارقه‌سی اکار کوع وسجود ایتمکدن
ابا ایلمز انك مصنوعاتنه کمسه‌نك پرمغنه بر بوقدر هیچ برکمسنه انك صنعنه
نقصان وقصور اثبات ایده‌مز زیرا هرشیء مقتضای قدرتی وحکمتی
اوزره خلق ایلمشدر حرفه پرمق بصمقدن مراد عیب وقصور اثبات
ایلمکدر ﴿ قدیم نکو کار نیکو پسند * بکلك قضا در رحم نقش بند ﴾
قدیم اولی اولمیانه دیرلر اولی وآخری اولمیانه دیرلر دین افترا ایلمش نکو
کاره اضافتی بیانیه‌در کارده قیاس کاف عجمی اولمقدر زیرا کاف عربیله
اولنجه کاریدندن اولورکه اکمك یعنی تخم صاچمق معناسنه اولور بو ایسه
محله مناسب دکلدر پس کاری ایش معناسنه اخذ ایدوب وصف ترکیبی
دینلر نامناسب سویلمشلر زیرا کار ایش معناسنه اولنجه وصف ترکیبی اولماز
زیرا معناسی ایو ایش دیمکدر ایو ایشلی دیمك دکلدر ستمکار وجفا کارده

ردشمی

بو قبیلدندرنتکه لامعی جلبی کلستانده کنهکار و پریشان زور کارده تحقیق
یورمشدر فتأمل پس نکوکاری وصف ترکیبی ایلکده نظر واردر زیرا
معناسی ایی ایلیجی دیمکدر ایی ایشلی دیمك دکلدرنته که استعمالاتی تجمی
تتبع ایدنه معلومدر نکوپسند معلوم اوله که نیك ونکوایی دیمکدر که عربیده
جیددر بعض نسخه ده نیکی واقعدر یاء مصدریه ایله ایلك دیمکدر نکو
پسند وصف ترکیبی در پسندیدن بکنمك معناسنه پس نیکو پسندایی بیکنیجی
دیمکدر بای عجمك وسینك فتحه لریله یعنی هرنسنه که شرعا ایدر انك
مقبولیدر بکلك باحرف مصاحبت در نقش بنده متعلق عجم ایکی کافی یله
عربی اوقور اما رومیلر اولکی کافی عجمی اوقورلر قلم دیمکدر قضایه
اضافتی لامیه در مجازا قضا وقدرخدانك حکم ازلیسنه دیرلر رحم رانك
فتحی وحاء مهمله نك کسریله وندهانا قرنده اوغلان یتاغنه دیرلر نقش بند
وصف ترکیبی در بندیدندنکه معناسی بغلقدر بستن دن دینلر خطا ایلمشلردر
نقش بغلایجی دیمکدر (محصول بیت) خدا ایو ایدیجی قدیمدر یعنی
هرنسنه سی ایی ادیجیدر یعنی شرعا هرنسنه که مقبولدر انی بکنیجی در
وانك مقبولیدر حاصلی کندی ایلکجیدر اول شیدن ایلکی بکنور وانی
اعمال مقبولیدر قضا و قدر قلمیله انا قرنده اوغلنجقلرین اشکال
واعضاسنی بغلیجی در یعنی اولادك اعضا واجسامنه ترتیب ویریجیدر
مقدر خدا مبتدا ومصراع اول خبری ومصراع ثانی اولکیدن بدلدر
وجائزدرکه تکرار خبرقبیلندن اوله قدیمی یاء وحذث ایله یازن جمیع صحیح
نسخه لره مخالف یازمش نکو کاردن صکره واو عاطفه یازانده بویله در

☀ زمشرق بمغرب مه وآفتاب ☀ روان کردو کسترد کیتی برآب ☀

مشرق اسم مکاندر کونش طوغجق یر ومغرب نقیضیدر مه وآفتاب مصراع ثانیه
مرهوندر ومقدم مفعوللریدر روان کردك روان رانك فتحیله صفت مشبهه در
رویدندن یورومك معناسنه رفتن دینلر سهو ایلدیلر اقیجی معناسنه ده کاور
عربجه جاری دیرلر آب روان کبی بونده ایکی معنایله ملحوظ اولمق قابلدر
کسترد فعل ماضی غائبدر دوشه دی دیمکدر کیتی کاف عجمك کسریله جهان
معناسنه در اما بونده مراد کرهٔ زمین در بعض نسخه ده کشتی واقع اولمش
کمی معناسنه (محصول بیت) مشرقدن مغربه دك ماه وآفتابی روان
وجاری ایلدی وجرم زمینی صو اوزره دوشه دی یعنی صونك اورته سنده

ردشمعی وسروری

وضع ایلدی معلوم اوله که جمله عناصر وافلاك اهل حکمت و هیئتك
قولنده کری درکه بری برینی احاطه ایلمشدر پس کرهٔ ما کرهٔ ارضی احاطه
ایلمش ایکن خدا قدرتیله کرهٔ ارضك برمقدارینی کرهٔ مادن خارج خلق
ایلمشدر حیوانات متنفسه ایچون زیرا بعض حیوانات صو ایچنده تنفس ایلمز
پس صو اوزره دوشه‌دی دیمکدن مراد صویك ایچنده خلق ایلدی دیمکدر
بعض نسخه‌ده مذکور بیتك یرینه بو بیت واقعدر ﴿ چو می گسترانید فرش
تراب ❊ چو سجادهٔ نیك مردان برآب ﴾ چو حرف تعلیل گسترانید الف ونون
ادات تعدیه‌در مصدری اصلنده گستریدندر و حرف می حکایت حال ماضی
افاده ایدر دوشتدرردی دیمکدر یعنی خلق ایدردی وجائزدر که می حرف
محض تأکید افاده ایلیه پس معناده دوشه‌دی دیمك اولور یعنی چونکه
خدا قدرتیله دوشتدی فرشته‌لر، فرش فانك فتحی ورانك سکونیله دوشنن
اسبابه دیرلر هر نه ایسه تراب اضافتی بیانیه‌در طپراق دیمکدر چو ادات تشبیه
سجاده نمازلغی معناسنه‌در هر نه ایسه نیك مرده اضافتی لامیه‌در اصلنده
مرده نیك ایدی اضافتله صکره قلب ترتیب ایدوب ترکیب مزجی ایلدیلر
(محصول بیت) چونکه قدرتیله ملکاره فرش زمینی دوشتدرردی ویادوشتدی
اهل اللهك صو اوزره سجاده‌سی یعنی اهل الله سجاده‌سنی صو او زره
دوشدوکی گبی کرهٔ ارضی خدا ملکاره صو اوزره دوشتدی ﴿ زمین
از تب لرزه آمد ستوه ❊ فرو کوفت بر دامنش میخ کوه ﴾ تب لرزه اضافتی
لامیه‌در تب تانك فتحی وبانك سکونیله اسمه دیمکدر لرزه اسم مصدردر ترمه
دیمکدر لرزیدندن مشتق تب لرزه ترمه اسمه‌سی دیمکدر ستوه سینك وتانك
ضمه‌لریله بونده عاجز معناسنه‌در بی قرار مراددر فرو فانك ورانك ضمه‌لریله
بونده ادات تأکیددر کوفت کافك ضمی واوو فانك سکونیله فعل مفرد غائبدر
بونده ماضی میخلدی دیمکدر دامن و دامان اتکه دیرلر که عربجه ذیل دیرلر
شین ضمیر زمینه راجعدر میخ کوه اضافت بیانیه میخ میمك کسریله اکسری
معناسنه‌در کوه کاف عربك ضمی وسکون واوایله وها اصلیه ایله طاغ دیمکدر
عرب جبل دیر (محصول بیت) خدا جرم زمینی اول صو اوزره مسطح خلق
ایلدی پس حرکته کلوب بی ثبات و بی قرار اولدی زیرا صونك اوزرنده هیچ
برنسنه قرار ایلمز پس خدا قدرتیله اتکنه طاغ میخنی میخلدی که قرار ایلدی
نته کیم کلام شریفده واردر ﴿ دهد نطفه صورت چون پری ❊ که کردست

پر آب صورتكری * دهد دالك وهانك فتحه‌لریله فعل مضارع مفرد غائبدر دهیدندن ویرر دیمكدر نطفه لغتده صافی صویه دیرلر از اولسون واكرچوق اولسون اما بونده انابلندن انار حتی دوشن صودر را ادات مفعول صورت معروف چون پری‌یه اضافتی بیانیه‌در یاء وحدت ایله ایراد ایلین صحیح نسخه‌لره مخالف ایراد ایلمش چون ادات تشبیه پری یاء عجمك فتحی وراثك كسریله جنه دیرلر شعرا كوزللری پری‌یه تشبیه ایلدكلرندن معلومدر كه غایت كوزل اولورلرمش كه استفهام انكاری متضمن اسمدر كه كیم دیمكدر كردستا صلنده كرده استدر ضروت وزن ایچون هاء رسمیله همزه مجتلبه ترك اولنمشدر زیرا ادات خبر اسمه مخصوصدر فعله داخل اولماز فتدبر صورتكر نقاش معناسنه‌در زیرا كر كاف عجمك فتحیله كاردن مخفف ادات فاعلدر صورتجی معناسنه ستمكر وجفا كركی ویا حرف مصدردر (محصول بیت) خدا قدرتیله انابلندن دوشن ولده منعقد اولاجق منی‌یه پری كبی صورت ویرر یعنی پری كبی كوزل خلق ایدر خدادن غیری صو او زره نقاشلغی كیم ایلمشدر حاصلی برقطره منی صودن انسان وحیوان خلق ایلمكه اندن غیر كیم قادر در یعنی قادر دكل دیمكدر * نهد لعل پیروزه درصلب سنك * كل لعل برشاخ پیروزه رنك * نهد نونك وهانك فتحه‌لریله فعل مضارع مفرد غائبدر نهیدندن نهادندن دینلر خطا ایلدیلر لعل معروف برجوهرك اسمیدر پیروزه معروف تعریب ایدوب فیروزه دیرلر درحرف ظرف صلب صادك ضمی ولامك سكونیله بونده ایچ واورتا معناسنه‌در اصلنده‌قتی دیمكدر محكم معناسنه تقدیری سنك صلب درقتی طاش معناسنه ضرورت قافیه ایچون تقدیم وتأخیر قلندی كل لعل بیانیه‌در قیرمزی كلدن كنایتدر تشبیه مطلق طریقیله برحرف استعلا شاخ بودق معناسنه اضافتی بیانیه‌در پیروزه رنك وصف تركیبدر فیروزه رنكلی دیمكدر یشلدن كنایتدر اكرچه كه پیروزه لاجوردی اولور یشل اولماز (محصول بیت) خدا قدرتیله لعل فیروزه محكم طاش ایچنده قور یعنی قتی طاش ایچنده خلق ایدر قیرمزی كلیده پیروزه رنكلی شاخ اوزره قوریعنی یشل دال وبدق اوزره خلق ایدر معلوم اولكه مصراع ثانی تكرر خبر قبیلندن بدل العین من العین اولمقده قابلدر فتدبر * زابر افكند قطره سوی یم * زصلب افكند نطفه درشكم * ابر همزه‌نك فتحی وبانك

سكونيله بلوتدر عربجه غيم وغين دیرلر افكند فعل مضارع مفرد غائبدر
افكنيدندن براقق معناسنه قطره طمليه دیرلر فارسيجه چكه دیرلر جيم
عجمك وكاف عربك فتحه لريله وهمزه حرف توسل ويا حرف وحدت
سوجانب معناسنه در معلوم اولسكه كلمه نك آخرنده الف ويا واو اولسه حالت
اضافتده بر يا اثبات ايلمك لازمدر بونده كي كبي يم اضافتي لاميه دريم يانك فتحی
وتشديد ميم ايله عربجه دريا معناسنه تخفيف ميم ضرورت وزن ايچوندر
صلب صادك ضمی ولامك سكونيله ارقه كموكی كه تركيجه اوكرغه دیرلر
بونده مراد آتا بليدر نطفهٔ همزه حرف توسل ويا حرف وحدتدر بونده حرف
صله در يا معناسنه بعض نسخده بو مصراعده افكند برينه آورد واقعدر
وبعضيسنده اوفتد واكل وجههٔ شكم شينك كسری وكاف عربك فتحيله
قارن ديمكدر عربجه بطن دیرلر (محصول بيت) خدا حضرتلری بلوندن
دريا جانبه برقطره براغور يعنی دريايه باران نيسان ياغدررر اتا بلندن
انا قرننه يعنی رحمنه برنطفه براغور حاصلی اتا بلندن انا رحمنه منی دوشورر
اندن اوغلنجق حاصل اولور ❊ ازان قطرهٔ لؤلؤی لالا كند ❊ وزين
صورتی سرو بالا كندی ❊ ازان قطره لف ونشر مرتب طريقيله بيت
سابقك مصراع اولنده اولان قطره يه اشارتدر لؤلؤ ايكی لامك ضمه لريله
وهمزه لرك سكونيله اينجی معناسنه دركه عجم مروارید دير بونده همزه لر
واو شكلنده يازيلور كنديلر ساكن وما قبللری مضموم اولديغيچون لالايه
اضافتی بيانيه در لالا اصلنده مهموزلردر همزه لر الفه قلب اولمشدر كنديلری
ساكن وما قبللری مضموم اولديغيچون راس كبی لالا يلدر اينجی ديمكدر
رخشان معناسنه وزين اصلنده وازاين ايدی بيت سابقك مصراع
ثانيسنه اشارتدر صورتی يا حرف وحدت ويا حرف تنكير بسرو بالا وصف
تركيبيدر بالا بونده بوی ديمكدر قامت معناسنه سرو بويلی ديمكدر
(محصول بيت) خدا قدرتيله دريا جانبنه ياغدردغی قطرهٔ باران نيساندن
اعلا براق ذی قيمت اينجی خلق ايدر وبو آنا رحمنه دوشردوكی نطفه دن
سرو بويلو برصورت خلق ايدر ❊ بروعلم يك ذره پوشيده نيست ❊
كه پيدا و پنهان بنزد ش يكيست ❊ بروا صلنده براو ايدی بر حرف استعلا
واو ضمير غائب خدايه راجعدر علم يك ذره مصدرك مفعولنه اضافتی در
برذره نك علمی ديمكدر پوشيده ياي عجمك ضميله اسم مفعولدر بونده كبزلو

معناسنه درعربجه مخفی دیرلر که حرف تمایل در پیدا بای عجمك فتحیله آشکاره
معناسنه در و پنهان بای عجمك فتحی و کسریله کیزلو دیمکدر بنزد ش
باحرف ظرف نزدش نونك فتحی وزانك سکونیله قت دیمکدر عند معناسنه
وشین ضمیر خدایه راجعدر (محصول بیت) خدایه برذره نك علمی مخفی
ومستور دکلدر یعنی علمی جمیع اشیایی محیط وشاملدر قتنده آشکاره ومخفی
بردر یعنی رابردر حاصلی کیزلیلك بزه کوره در اکا هیچ برنسنه کیزلو دکلدر
مهیا کند روزی مار و مور * اکر چند بی دست و پایند وزور
مهیا اسم مفعول در تفعیل بابندن معتل العین مهموز اللام یراقلنمش
وحاضرلنمش دیمکدر روزی یای اصلیه ایله رزق معناسنه در ویاء ثانی اضافت
ایچون کلمشدر مار یلان ومور قرنجه اکر چند اصلنده اکرچه ایدی هاء
رسمی همزهٔ وصله ساقط اولدی انداستك جمعیدر اکرچه دیمکدر بی دست
وپاماره نسبت در پایند عبارتنده نون ودال ادات جمعدر تقدیری اکرچه
بی دست وپاوزورند در فتأمل زور موره نسبتدر بیت لف ونشر طریقیله
واقعدر (محصول بیت) خدا قدرتیله مار ومورك رزقنی مهیا ایدر یعنی
بونلرك نفقه سنی تعیین ایدر اکر چه بونلر السیز وایاقسز وزور سزلردر
یعنی قوتسز وقدرتسزلردر که هیچ بر وجهله کسبه قادر دکللردر واکر
چندك معناسنی واکر ندکلودین اول دکلو دکل ایمش * بامرش
وجود از عدم نقش بست * که داند جزا و کردن از نیست هست
بامرش باحرف مصاحبت بست فعلنه متعلق مدخولیله مفعول غیر
صریحیدر بستك وجودن مضاف الیه محذوفدر تقدیری وجود
ممکنات دیمکدر وجود مبتدا و بست خبری از عدم ده بستك مفعول
غیر صریحیدر نقش صریحی که استفهام انکاری متضمن اسمدر کیم
دیمکدر داند فعل مضارع مفرد غائبدر دانیدندن ودانستندن دینلر
سهو ایلمشلر بونك کبی یرلرده داند تواند معناسنه در جز جیم عربك ضمیله
غیر معناسنه در اوضمیرندن همزه ضرورت وزن ایچون ساقط
اولمشدر از نیست کردنه متعلق مفعول غیر صریحیدر وهست صریحیدر
(محصول بیت) خدانك امر شریفیله وجود ممکنات عدمدن نقش
یعنی صورت بغلدی حاصلی ممکنات خدانك کن دیمه سیله وجوده وظهوره
کلدی کیم قادر در خدادن غیری یوقدن وار ایلمکه یعنی معدومی

ردسروری

موجود ايلدكه ﴿ دگر ره بكتم عدم در برد ❊ وز انجا بصحراى محشر برد ﴾ دگره بريول دخى يعنى بركره كنه ديمكدر بكتم با حرف صله برده متعلق در كتم كافك فتحى وتانك سكونيله مصدر در كيزلمك معناسنه عدمه اضافتى بيانيه درودر حرف تأكيد بردبانك وراتك فتحه لريله فعل مضارع مفرد غائبدر بريدندن بردندن دينلر سهو ايتشلر ايلدر ديمكدر وز اصلى وازدر ضرورت وزن ايچون همزه حذف اولدى انجا آن اسم اشارتدر بعيده وجار در محل معناسنه بصحرا با حرصله در برده متعلق مفعول غير صريحيدر محشره اضافتى بيانيه درقيامتده موتى يعنى اوليلر جمع اولاجق يره محشر ديرلر (محصول بيت) خدا كن ديدكله ممكناتى عدمدن وجوده وظهوره كتورو ب بركره كنه عدم يوقلغنه ايلدر يعنى فانى ايدوب يوق ايدر واول يوقلق عالمندن صحراى محشره ايلدر حاصلى محاسبه ايچون بونلرى ديرلدوب انده جمع ايدر ﴿ جهان متفق برالهيتش ❊ فرومانده در كنه ماهيتش ﴾ جهان يعنى اهل جهان ديمكدر متفق افتعال بابندن اسم فاعلدر متحد معناسنه بر باى صله معناسنه درآه بونك كبى برلرده معبود بالحق معناسنه در ويا وتاادات مصدرلردر وشين خدايه راجع ضمير غائبدر الهيت معبود بالحق اولملق ديمكدر فرومانده عاجز قالمش ديمكدر در حرف ظرف در كنه كاف عربك ضمى ونونك سكونى وهاء اصليه ايله نهايت وغايت معناسنه در ماهيته اضافتى لاميه در ماهيت بونده حقيقت معناسنه در (محصول بيت) خدانك معبود بالحق اولديغنه تمام اهل جهان بريكمشدر يعنى معبود مطلق اولديغنه جميع اديان وملل قائلدر خدانك كنه حقيقتنده عاجزلردر يعنى هيچ بر كيمسه نك علمى كنه حقيقتنه واصل دكلدر گرك نبى اولسون وگركسه ولى ﴿ بشر ما وراى جلالش نيافت ❊ بصر منتهاى كمالش نيافت ﴾ بشر آدم اوغلنه ديرلر مطلقا ركله ودبشى به ماورا برنسنه نك اكاروسى واوته سى ديمكدر جلاله اضافتى لاميه در شين ضمير غائب خدايه راجعدر جلال رفعت وعظمت معناسنه در نيافت فعل نفى در بولمدى واكلمدى ديمكدر بصردن مراد حاسهٔ رؤيتدر يعنى جميع اشيايى كورن عضودر منتها اسم مفعولدر افتعال بابندن نهايت وغايت معناسنه كماله اضافتى لاميه در كمال بونده تمام معناسنه (محصول بيت) بشر خدانك جلال وعظمتنك

ماوراسنی بولمدی وادراك ایلمدی بصرده منتهای کمالی بولمدی واکلمدی یعنی خدانك عظمت وجلالنك ورفعت وکمالنك نهایتی وغایتی یوقدرکه حصر وضبط ممکن اوله حضرت شیخ بیتده صنعت ترصیع رعایت ایلمدی قندبر ❊ نه براوج ذاتش پردمرغ وهم ❊ نه در ذیل وصفش رسد دست فهم ❊ نه حرف نفی در پردفعلنه مقید منفصل اولدیغیچون هاء رسمیله کتابت اولندی بر بونك کبی یرلرده بای صله معناسنه در حرف ظرف ده اولور اوج اغنده یوکسك معناسنه در اما اهل هیأت اصطلاحنده غیری معناسنه در اکرچه انده ده رفعتدن خالی دکلدر ذاته اضافتی لامیه در مجازا ذات بونده حقیقت معناسه در پرد بای عجمك ورانك فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائبدر اوچار معناسنه مذکور نون نافیه ایله اوچماز معناسنه در مرغ وهم بیانیه در وهم واوك فتحی وهانك سکونیله حواس باطنه دن برینه دیرلرکه بیانی علم حکمته موقوفدر اما بونك کبی یرلرده سزمك معناسنه در نه کنه حرف نفیدر معناده رسده مقیددر نرسد تقدیرنده در درکنه بای صله معناسنه در ذیل وصف لامیه در مجازا ذیل ذال معجمه نك فتحی وسکون یایله اتکدر دامن معناسنه وصف واوك فتحی وصادك سکونیله مصدردر وصف یصف دن یعنی ضرب بابنك مثال واویسندن اوکمك دیمکدر رسد فعل مضارع مفرد غائبدر رسیدندن ایرشمك دیمکدر نون نافیه ایله نرسد ایرشمز دیمکدر دست فهم لامیه در مجازا فهم بونده ادراك معناسنه در پردك فاعلی مرغ وهم ورسدك دست فهم (محصول بیت) خدانك اوج ذاتنده وکمال رفعتنده مرغ وهم طیران ایلمز یعنی قنات اوروب اوچمز حاصلی ذات باری وهم وظنله بلنمك ممکن دکلدر وصفی ومدحی دامانده ده فهم وادارك الی ایرشمز حاصلی قوت فهم ودرکله کمال مرتبه وصف اولنمز یعنی اکالایق وصفله کیمسه آنی وصف ایده مز ❊ درین ورطه کشتی فروشد هزار ❊ که پیدا نشد تخته بر کنار ❊ درین اشارتدر بیت سابقك مضمونه ورطه چوالکدرکه فارسیجه کرداب وعربجه دردوردیرلر صویك چوریلوب هرنسنه که انده واقع اولور بتان یره دیرلر حاصلی غرقدن خوف یریدر کشتی کاف عربك فتحی ویای اصلیه ایله کمی به دیرلر فروشد مصدر ایله مستعمل اولسه ویا بعض مشتقاتیله باتمق معناسنه در اما بردن مصدریله ومشتقاتیله یوتمق معناسنه دورورفتن ایله ظالمق معناسنه در فاحفظ بونده باتدی

ردشمعی

دیمکدر هزار بیك دیمکدر عربجه الف معناسنه کشتی یه قید در تقدیری هزار کشتی در مراد کثرتدر حصر دکلدر فتدبر که حرف بیان تخته معروف و همزه حرف توسل ویا حرف وحدت و همزهٔ حرف وحدتدن بیلمز ایمش کنار معروفدر که ترجمه قراغدرلر (محصول بیت) یوچلکده یعنی خدانك ذات وصفاتنی و حقیقت و کمالنی فهم وادراك ایلمکده نیجه بیك عقل و فکر کشتیسی باتدی یعنی بو دریای بی پایانه غرق اولدیکه اندن بر تخته کنارده ظاهر اولمدی حاصلی بر اثر و نتیجه ظهوره کلمدی یعنی انك ذات وصفاتنده نیجه عالم وفاضل وسالك وکامل عقل وفکر صرف ایلدی عاقبت نتیجه و بر میوب عجزلرینه اعتراف ایلدیلر معلوم اولکه بو بیت مراعات نظیر صنعتنی مشتملدر فتدبر

﴾ چه شبها نشستم درین سیر کم ❊ که دهشت کرفت آستینم که قم ﴿

چه بونك کبی یرلرده مبالغه افاده ایدر خواجه حافظ چه خون افتاددر دلها یور دیغی کبی و کلستانده چه سالهای فراوان و عمرهای دراز یور دیغی کبی شبها شبك جمعیدر کیجه لر دیمکدر ظرف زماندر در حرف ظرف این اسم اشارتدر قریبه سیر کمدن مراد بیت سابقك مضمونیدر کیم نیجه عالمك عقلی وسالکك ذکری اول دریای بی پایان ورطه سنده باتوب کم اولدیکه اندن بر اثر ظاهر اولمدی بعض نسخده فکر کم دشمشدر پس بونده کم سیره وفکره قید اولمشدر نشستم قید ایدوب سیرك راسنی ساکن یازان معنای مستقیمده کم اولمش که حرف بیان دهشت حیرت معناسنه در کرفت فعل ماضی مفرد غائب طوتدی دیمکدر آستین الف ممدود ایله وسکون سینله یکه درلر عرب کمدر کافك ضمی ومیمك تشدیدیله که حرف بیاندر کرفت فعلنی ویا حرف تعلیل بواولادر قم قافك ضمی وسکون میمله فعل امر مفرد مخاطبدر قام یقومدن یعنی نصر بابنك اجوف واویسندن قالق دیمکدر (محصول بیت) نه مبالغه کیجه لر اوتوردم بو سیر وسلوکده یعنی ذات وصفات دریای بی پایان خدای تفکر وتدبر وسلو کندن که انده عقلار چاك وهلاك اولور نیجه کیجه لرانده تنها خلوتمده اوتوروب دوشندم که عاقبت حیرت آستینمی طوتدی که بو سیر وسلوکدن قالق که بو معنا عقل وفکر معه شله سکا میسر اولماز ﴾ محیطست علم ملك بر بسیط ❊ قیاس تو بروی نکردد محیط ﴿ بو بیت سابق بیته حکم تعلیلده واقعدر محیط اسم فاعلدر افعال بابنك اجوف یائیسندن مقدم خبر واقع اولمشدر وعلم ملك مؤخر مبتدا

ردشمعی

اضافتی لامیه‌در ملك لغتده پادشاه دیمكدر لامك كسریله اما بونده خدا
مراددر بربونده بای صله معناسنه‌در زیرا محیط بای صله ایله مستعملدر
بسیط بونده مراد بریوزیدر روی زمین معناسنه قیاس تولامیه‌در قیاس
مصدردر قاس یقیس دن یعنی ضرب بابنك اجوف یائیسندن برنسنه‌دن
اورانلمق دیمكدر بركنه بای صله معناسنه‌در وی ضمیر غائب خدایه راجعدر
یعنی ملك تعالی یه نكردد فعل نفی مستقبلدر كردیدندن كاف عجمك
فتحیله كه دونمك معناسنه‌در مثلا كیدركن دونمك رجوع معناسنه
وموآوبلر كبی دونمك ودولاب كبی وعربه تكرلكی كبی ودكرمن طاشی كبی
وبرسوزدن دونمك بونلردركه انقلاب معناسنده مستعملدر شراب
سركه یه وسود یوغرده منقلب ومتحول اولمق كبی پس صیرورت معناسنه
مذكورلر اعتباریله‌در ایمدی نكردد لایصیر معناسنه‌در یعنی اولماز قاس
مبتدا ونكردد خبری واسمی تحتنده قیاسه راجع ضمیر وخبری محیطدر
وبروی محیطه متعلق صله سیدر فتدبر (محصول بیت) دهشت وحیرت
آستینی طوتدی قالق بوفهم ووهمدن دیو زیراملك تعالینك علی جمیع
اجرام وبسایطه محیط وشاملدر پس سنك وهم وفهم وقیاسك انی محیط
وشامل اولمق محال عقلدر یعنی وهم وفهم وقیاسله خدانك ذات وصفاتنك
ماوراسنه وصول میسر دكلدر فتأمل ﴿ نه ادراك دركنه ذاتش رسد ﴾
نه فكرت بغور صفاتش رسد ﴿ نه ادات نفی معناده رسده مقیددر نرسد
تقدیرنده‌ودر بونده بای صله معناسنه‌در كنه ذات لامیه درنه كنه حرف نفی
رسده مقیدر فكرت‌ده تاء علامت تقلدر یعنی عربیه‌دن عجمیه‌یه نقلك
علامتیدر ضربت وعرضت ومعشوقت تاری كبی پس بوتایه ضمیر خطاب
دین وتای اصلی دین اصلنی بلزایمش بغور باحرف صله صفاته اضافتی
لامیه‌در غورانیش وچوقوردر والحق یردیمكدر (محصول بیت) ادراك
مخلوقات خدانك كنه ذاتنه ایرشمز یعنی غایت ونهایتنه عقول وادراكات
واصل اولمز فكردخی نهایت صفاتنه واصل اولمز یعنی فكرله كمال صفاتی
مدرك اولمز حاصلی عقل وفكر ذات وصفات خدایی كمایلیغی ادراك
ایدوب تعقل ایدەمز فكر وفكرت لفظان مترادفاندر دین فكرسزسویلمش
﴿ توان در بلاغت بسحبان رسید ﴿ نه دركنه بیچون سبحان رسید ﴾
توان تانك ضمیله بونك كبی یرلرده اسمدر امكان معناسنه یعنی ممكن دیمك

ردسروری وشمعی

ردسروری

اولور بلاغت بابنك فنجيله لغتده ايرشمك در اما معنساى اصطلاحى سنه
وقوف علم معانى كتابلرينى كورمكه موقوفدر فصاحت كبى سحبان سينك
فنجيله صحابه‌دن برشاعرماهرك اسميدر كه فصاحت وبلاغتله عالمده مثل
اولمشدر رسيدا يكى مصراعده بيله مصدر معناسنه در زيرا توان عبارتنده
مضارعت معناسى ملحوظدر وقاعدۀ مقرره‌در كه ماضى مضارع فعلنه مقارن
اولسه مصدريت معناسنى مفيددر فاحفظ كنه بچون لاميه در بى ادات سلبدر
وچون جيم عجمك ضمى وواو اصليه ايله كيف معناسنه در بچون كيفسز
ديمكدر سبحانه اضافتى لاميه‌در (محصول بيت) فصاحت وبلاغتده سحبانه
ايرشمك اولور يعنى بركيمسه انك فصاحت وبلاغتنه مالك اولمق ممكندر
اما خداى بى كيفك كنه وغايتنه بلوغ ووصول ممكن دكلدر يعنى ذاتى
حقيقتيله مدرك اولمز ﴿ چه خاصان درين ره فرس رانده‌اند ❊ بلااحصى
ازتك فرومانده‌اند ﴾ چه بونك كبى يرلرده مبالغه افاده ايدر خاصان الف ونون
ادات جمعدر وتشديد ضرورت وزنا ايچون ترك اولنمى درين ره مراد خدا
نك ذات وصفاتنى كنهيله ادراك ايلمك طريقيدر فرس اسب يعنى ات عربيدر
رانده اند ماضيدن قسم جمع غائب سورمشلر ديمكدر فرس مقدم مفعوليدر
بلااحصى با حرف مصاحبت فرومانده‌انده متعلق لااحصى فعل نفى استقبال
متكلم وحده بو لفظ شريف بر حديث شريفه تلميحدر حديث شريف بويله
(لااحصى ثناء عليك انت كما اثنيت على نفسك) لااحصى عد ايده‌مم يعنى
صيامم ثناء معروفدر دعا معناسنه لااحصى نك مفعول صريحيدر عليك
لااحصى يه متعلقدر وضمير خطاب خدايه راجعدر انت ضمير مرفوع منفصل
كما كاف حرف جر وما حرف مصدر اثنيت فعل ماضى مفرد مذكر مخاطب ثنا
ايلديكك كبى كا ثنانك معناسنه على اثنيت فعلنه متعلق درنفسدن مراد بونك
كبى يرلرده ذاتدر (محصول حديث) حضرت محمد عليه السلام خدايه
خطاب ايدوب بيوررياربن سكا ذات شريفكه لايق ومناسب دعا وثناعد
واحصا ايده‌مم سن كندو ذاتكه دعا وثنا ايلدكك كبى يعنى ذاتكه لايق دعا
وثنا بى كنه سن ايدرسن بن سكا لايق دعا وثنا ايده‌مم وقادر دكلم (محصول بيت)
نه خاصلر ونه فاضل وكامل سالكلر خدانك ذات وصفاتنى ادراك ايلمك
طريقنده فرس سورمشلر يعنى سعى وكوشش ايدوب زحمت ورياضت چكمشلر
عاقبت عجزلرينه اعتراف ايدوب لااحصى بيورمشلر معلوم اولدكه خاصلردن

ردسروری
ردشمعی

مراد انبيا واوليادر بيتك اولنده چه برینه كه بزان فحوای بدنه واصل دكل ايمش نك تانك فتحيله اسم مصدردرتك وبودرلريله ويو يرمه معناسنه پس تك بونده تكيدن معناسنه مصدردردين اسم مصدری بلزمش ﴿نه هرجای مركب توان تافتن ٭ كه جاهاسپر بايد انداختن﴾ نه حرف نفيدر معناده توان لفظنه قيد درنه توان نقدیرنده هرجای هر يره ديمكدر توان تافتك مقدم مفعوليدر يعنی اولی ومركب ثانيسی مركب بونده بنت معناسنده درتاختن چاپمقدر يعنی سكرتمك معناسنه بونده مرادات قوشمقدر كه حرف تعليل جاها اصلنده جايها در ضرورت وزن ايچون يا حذف اولندی جمع جا يدر يرلر ديمكدر سپرسينك كسری وباء عجمك فتحيله قلقان ديمكدر كه عربجه ترس ديرلر نانك ضمی ورانك سكونيله بايد فعل مضارع مفرد غائبدر بايدن دن بايستن دن دينلر سهو ايلمشلر انداختن آتمقدر كه عرب رمی دير سپراتمقدن مراد قاچمقدر زيرا عربك دأب وعادتندر كه عدوسندن قاچسه اوستندن اوزار وآلات حربی وساير اثقال واحمالی برر برر آتوب اتدنك بوكنی تخفيف ايدر خصمدن خلاص اولمق ايچون (محصول بيت) هر يره آتی وبنتی قوشمق اولمز يعنی هر يره آت صالوب برقق اولمز زيرا اولور كه كشی قلقانن برا قوب قاچمق كرك مقصود الحاد وزندقه دن احتراز در مصراع اولك معناسی لاعلی التعيين هر يره كتمك ممكن دكلدر ومصراع ثانينك معناسنده سپراتمغی فراغت ايلمك كرك ديمكله تعبيرايلين معنای بدنه واصل اولمامش پس بيتدن مراد خدانك وكبرياسنی تفكر ايدوب ذات شريفنه نه تفكر ونه تدبر دوشرمك كركز براداتنده تفكری منع ايلمشلردر نته كه ابيات سابقه دن مفهومدر ﴿وكر سالكی محرم راز كشت ٭ ببندند بروی درباز كشت﴾ سالكی يا حرف وحدت محرم مصدر ميميدر حرام معناسنه رازه اضافتی مصدرك مفعولنه در كشت فعل ماضی مفرد غائبدر اولدی ديمكدر صار معناسنه ببندند باحرف تأكيد بندند فعل مضارع جمع غائبدر باغلرلر ديمكدر بر حرف استعلا وی ضمير غائبدر در باز كشت در قپو واضافتی لاميه در كشت بونده كشتن معناسنه درباز كشت عودت ورجوع معناسنه در (محصول بيت) واكر بر سالك انبيا واوليا اسرارنه محرم اولوب مطلع اولورسه انك اوزرينه عودت ورجوع قپوسنی بند ايدرلر يعنی خلق عالمه مطلع اولديغی اسراری فاش ايلمكه مانع اولورلر زيرا انرا كه

ردشمعی

خبرشد خبری بازنیامدو اکر فاش ایدرسه منصور نسیمی کبی اولور ﴿ کسی را
درین بزم ساغر دهند ❊ که داروی بیهوشیش در دهند ﴾ کسی یا حرف
وحدت نوعیه ورا ادات مفعول برنوع کیسه یه دیمکدر درین بزم یعنی اسرار
انبیا و اولیا مجلسنده دهندك کسی مفعول اولی و ساغر ثانیسی که حرف بیان
ویا حرف رابط صفت دارو رانك ضمیله دوا معناسنه بیهوشیش اضافت
بیانیه در بیهوش بی عقل دیمکدر و یا حرف مصدر در شین ضمیر کسی یه
راجعدر (محصول بیت) بو مجلس اسرار اللهده برنوع کیسه یه عشق شرابی
ساغرنی احسان و اعطا ایدرلر که اکاد اروی هوشبر و دوای بیهوشی ویرولر
یعنی عالم ظاهردن ذاهل و غافل ایدرلر اندن صکره عالم باطندن خبردار ایدرلر
حاصلی اسراره شول کیسهٔ مطلع ایدرلر که فاش ایتیوب کتم سر ایلیه
﴿ یکی باز را دیده بردوختست ❊ یکی دیدها باز و پر سوختست ﴾ یکی بونده
بر دیمکدر باز فارسیده طوغانه دیرلر عربجه بازی دیرلر یا یله بر حرف تأکید
دوختست اصلنده دوخته است ایدی ضرورت وزن ایچون هاسیله همزهٔ
مجتلبه ترك اولنمشدر زیرا ادات خبر فعله داخل اولمز دوخته معلوم ایله مجهول
معنالری بیننده مشترکدر دیکمش و یادکلمش دیمکدر دیدها کوزلر دیمکدر
و ها ادات جمعدر باز بونده آچق معناسنه در پر بای عجمك فتحیله قوشك
قنادینه و یلکنه دیرلر سوخته دوخته کبیدر قواعدده معلوم ایله مجهول
بیننده مشترکدر یعنی یانمش و یاقمش دیمکدر (محصول بیت) بر بازك یعنی
بر سالکك بصیرتی کوزی دیکلمشدر حاصلی مبتدیدر وادی و صحرای عشقده
طیران ایده مز و بر بنك کوزی آچقدر لیکن پری و قنادی یانمشدر یعنی
باطنده طیران ایدر اما ظاهرده ایده مز تا که عالم ظاهرده کشف راز ایدوب
طالبلره سوز سویلیه که مالك اوله سالکلرك بر قسمی مبتدی و بر قسمی منتهیدر
اما کیسه یه کشف راز ایدوب سوز سویلمز ﴿ کسی ره سوی کنج قارون نبرد ❊
و کر برد ره باز بیرون نبرد ﴾ کسی یا حرف وحدت سوی کنج قارون
اضافتلری لامیه لردر نبرد فعل نفی ماضی مفرد غائب ایلتمدی دیمکدر ره مفعول
اولی و سوی کنج ثانیسی و کر اکردن مخففدر برد بانك ضمی و رانك سکونیله
فعل ماضی مفرد غائبدر باز بونده کیرو معناسنه در بیرون بای عربك کسری
و رانك ضمیله طشره دیمکدر نبردك مفعول اولی ره و ثانیسی بیرون در
(محصول بیت) برکسه قارون کنجی یعنی خزینه سی جانبنه یول ایلتمدی
یعنی اکا وصول بولمادی و اکا مالك اولمادی حاصلی اسرار انبیایه و اولیایه

کیسه مطلع اولمدی واکر کنج قارونه یول ایلدوب اکا واصل اولدیسه یعنی
اول کنج بی پایانه مالك وصاحب اولدیسه اندن بو جانبه یول ایلتمدی حاصلی
سر اللهه واصل ومالك اولان انی کیمسه یه اشعار واعلام ایلمدی بلکه
وصولندن بله خبر ویرمدی کارا که خبرشد خبری باز نیامد ❊ اکر طالبی کین
زمین طی کنی ❊ نخست اسب باز آمدن پی کنی ❊ طالبی یا ضمیر خطاب کین
اصل ترکیب که این ایدی که حرف بیان این اسم اشارتدر قریبه زمین مشار الیه
طی اصلنده یامشدد در ضرورت وزن ایچون تخفیف قلندی طی کردن
وکیدن دور مکدر قطع مسافه معناسنه کنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر
کسیدندن ایدرسن دیمکدر این زمین مفعول اولی وطی مفعول ثانیسی
ومجموعی طالبك مفعولی وجمله سی جمله شرطیه نخست نونك وخانك ضمه لریله
وسینك سکونیله اول دیمکدر اسب باز آمدن بیانیه بحسب اللغة کیرو کلمکدر
وبحسب الاستعمال رجوع معناسنه در پی باء عجمك فتحیله بونده سکر
معناسنه در پی کردن وپی کندیدن سکرلمکدر یعنی برحیوانك سکرینی کسمك
نخست ظرف زمان واسب باز آمدن کنی نك مفعول اولی وطی مفعول ثانیسی
ومجموع مصراع جواب شرط (محصول بیت) اکر طالب ایسك یوکه سین
بوزمینی دوروب سیر یعنی وصول طریقنی قطع ایدەسك حاصلی خدایه
واصل اولمغه طالب الی الله ایسك اول کیرو کلمك اسبنی سکرایه سن یعنی عالم
فانینك مزخرفاتنی کلیا ترك ایدوب اکا نعلتی رأسا قطع ایدەسن حاصلی تجرید
وتفرید طریقنه سلوك ایلیه سن کنی یاسی خطاب ایچوندر دین کنی نك فعل
مضارع مفرد مخاطب اولدیغندن غافل ایمش ❊ تأمل در آیینهٔ دل کنی ❊ ردشمعی
صفایی بتدریج حاصل کنی ❊ تأمل تفعل بابندن مصدر در تفکر معناسنه
اما بونده نظر معناسنه در در حرف صله یا معناسنه آیینهٔ دل بیانیه در تأمل
کنی نك مفعول صریحیدر ودر آیینهٔ دل غیر صریحیدر جائزدر که بو مصراع
معنای شرطی متضمن اوله ومصراع ثانی جوابی اوله وجائزدر که هر بریسی
شرطیه اولك جوابندن بدل اوله فتأمل صفایی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر
وحدته قصر ایدنلر تقصیر ایلمشلر بتدریج با حرف مصاحبت حاصل کنی یه ردسروری وشمعی
متعلق تدریج مصدر در تفعیل بابندن آزر آزر یعنی یاب یاب دیمکدر صفا کنی نك
مفعول اول صریحی وحاصل ثانیسی وتدریج غیر صریحی (محصول بیت)
کوکل آیینه سنه تأمل وملاحظه ایدرسك یعنی کوکل احوالنه مقید اولورسك
تدریج ایله صفا حاصل ایدرسك ویا بر صفا حاصل ایدرسن حاصلی تصفیهٔ

باطن ایدرسن صفا کسب ایدرسن زیرا قلب عرش رحمان وبیت الله دیمشلر
پس اکا تصفیه ویر مکله سکا صفا حاصل اولور یاخود معنا بویله اولکه اکر
طالب ایسك که وصول الی الله طریقنی طی وقطع ایلیه سن کوکل آیینه سنه
تصفیه ویره سن تدریجله صفا کسب وتحصیل ایلیه سن زیرا وصولك طریقی

ردشمعی

بویله اولمقدر مصراع ثانینك نتیجه سنده بو حالت سندن اولمق ممکن دکلدر
دین معناسنی انجق کندی بیلور ﴿ مکر بوبی از عشق مست کند ٭ طلبکار
عهد الست کند ﴾ مکر ادات تمنی اولکه دیمکدر بوبی یا حرف وحدت مست
تا ضمیر خطاب طلبکار کار کاف عجمیله ادات فاعلدر جی دیمکدر یعنی طالب
عهده اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر عهد بونده زمان معناسنه در
الست همزه حرف استفهام الست فعل وفاعلدر افعال ناقصه دن فعل
ماضیسی مستعملدر انجق دکلم دیمکدر والست دکلیم استفهام انکاری
طریقیله بو عبارتله الست بربکم آیت کریمه سنه تلمیح بیوررمعنا سنی تفاسیرده
مفصل بیان ایلمشلر درعهدك الستہ اضافتی لامیه در (محصول بیت) بو بیت
بیت سابقه مربوطدر حاصلی تصفیهٔ باطن حاصل ایدوب صفا حاصل ایله
اولکه عشقدن سنی بر قوقی مست ایلیه یعنی محبت وعشق خداسکا تأثیر ایدوب
زمان الست بربکمه طلبکار ایلیه حاصلی اول زمانه واستفهامدن مرادنه
اولدیغنه سنی طالب ایلیه زیرا مشایخ اراسنده بو کلی بحث در ﴿ بپای طلب ره
بدانجا بری ٭ وزانجا ببال محبت پری ﴾ بپای طلب با حرف مصاحبت پری فعلنه
متعلق واضافت بیانیه دررہ بری فعلنك مفعول صریحیدر بدانجا اصلنده با انجادر

ردسروری ردشمعی

همزه داله منقلب اولمشدر با حرف مصاحبت واین اسم اشارتدر الست بربکم
عهدنه بدانجا عبارتنی درکاه حقه صرف ایدنلر مضمون بیتدن بیخبر ایمشلر بری

ردشمعی

بانك فتحی ورانك کسری ایله فعل مضارع مفرد مخاطبدر عام طریقله بریدندن
مشتق دربردن دین خطا ایلمش وزانجا اشارتدر عهد الستدن مستفادا ولان
سره ببال با حرف مصاحبت پری فعلنه متعلق بال بونده قنت معناسنه در یعنی
قوشك قنادی محبته اضافتی بیانیه در پری بای عجمك فتحی ورانك کسریله
فعل مضارع مفرد مخاطبدر پریدندن اوچمق معناسنه عربجه طیران دیرلر
(محصول بیت) الست بربکم عهدینك سرینه پای طلبله یول ایلدرسن یعنی
سعی کوششله اول سره واصل ومطلع اولورسن واندن اوته محبت قنادیله
اوچارسن حاصلی عشق ومحبت سببیله سکا بر جذبه حاصل اولور که سنی
خدایه ایصال ایدر جذبة من جذبات الله مقتضاسنجه فتأمل ﴿ بدرد یقین

پرده های خیال * نماند سرا پرده الا جلال * بدرد باحرف تأکیدر در
درد دالك فتحی و کسریله ورانك فتحیله فعل مضارع مفرد غائبدر دریدندن
یرتمق معناسنه عربجه خرق دیرلر خای معجمه ایله راده تشدید ضرورت
وزن ایچوندر زیرا اغلبلرنده تشدید اولمزنته که رشیدالدین وطواط عروضده
تصریح بیورمشدر وخرم وفرخله سؤال ایرادایدوب جواب بیورمشدر که
تشدید کثرت استعمالدن ناشیدر یقین فاعل فعلدر پرده‌ها پرده‌نك جمعیدر
مفعول صریحیدر فعلك وخیاله اضافتی لامیه در نماندنون حرف نفی ماند
فعل مضارع مفرد غائبدر مانیدندن قالمق معناسنه حرف نفی ایله قالمزدیمکدر
سراپرده اولرده وصولی برلرده چکلن پرده‌لرده مستعملدر اصلنده پرده‌سرای
ایدی اضافتله تقدیم وتأخیر ایله سرا پرده دیدیلر او پرده‌سی دیمکدر زیرا
سرا سر ایدن مخففدر که او معناسنه در بوستان سراده بو قبیلدندر
بونده مراد حجاب ومانعدر الاحرف استثنا جلال عظمت معناسنه تقدیری
جلال الله در وزن وقافیه ایچون مضاف الیه حذف اولندی (محصول بیت)
عین الیقین خیال وکمال ووهم پرده‌لرین یرتار یعنی عین الیقین حاصل اولنجه
بونلر رفع اولور پس حجاب ومانع قالمز همان جمال وجلال خدا قالور انجق
حاصلی خدا که برعبدنه تجلی ایدوب عرض جمال ایلیه اول بنده ده هیچ
بروجهله شك وریب قالمز سرا پرده او او چادر و کولکه لکدر دین
عندی سویلمش * دکر مرکب عقل را پویه نیست * عنانش بکیرد
تحیر که ایست * مرکب عقل بیانیه در ورا بای صله معناسنه در پویه اسم
مصدردر پوییدندن بای عجمله یلمه وپویرمه معناسنه عنانش ضمیر مرکب
عقله راجعدر بکیرد باحرف تأکید کیرد فعل مضارع مفرد غائبدر کیریدندن
طوتار دیمکدر تحیر فاعل بکیرد درکه حرف تعلیل ایست همزه‌نك کسری
وسکون یا وسین وتایله فعل امر مفرد مخاطبدر ایستیدندن دورمق معناسنه
یعنی طور کتمه دیمکدر (محصول بیت) سرای پرده قالقوب جلال عظمت خدا
تجلی ایدنجه دخی عقل مرکبنه یلمه وپویرمه یوقدر یعنی بومقامده عقل
حرکت ایلمز زیرا بومیدان عشقله طی وقطع اولور عقل بونده زبوندر
عنانی تحیر طوتار که طور دیو حاصلی پای عقلی تحیر بند ایدر که طور کتمه
سنك حرکت ایده جکك یردکلدر که بو مقام مقام عشقدر سنك یرلك دکل یعنی
عقل وهامدر عشق کیردوکی یره کیرمز ایست یرینه بیت بازان یابله تزریق

وذسروزی

زدسروری

سویلش که اصلی بو قدر ﴿ درین بحر جز مر دراعی نرفت ٭ کم آن شد که دنبال داعی نرفت ﴾ درین بحر اشارتدر خدانك ذات وصفاتی کنهیله اکلیوب بیلك علمنه یعنی بو علمدر یاسنده مر دراعی بیانه در راعی لغتده چوبانه دیرلر امابونده خلقی طریق هدایته دلالت ایدن کیمسه مراددر انبیا واولیا کبی بعض نسخه‌ده ساعی دوشمش یعنی بو طریقده سعی وکوشش ایدن مرد دیمکدر و بعض نسخه‌ده واعی واقعدر واوله لفظ مشترکدر ایکی معنایننده بریسی حافظ معناسنه‌در یعنی طریق حقیقت وشریعتی حفظ ایدوب رعایت ایدن مرد دیمکدر بریسنده واعی یوکین براغوب اثقال واحمالین تخفیف ایدن کیمسه‌در یعنی تجرید و تفرید طریقنه سالك اولان مرد دیمکدر بو معنا بحر عبارتنه زیاده مناسبدر کم آن شدکم بتك معناسنه‌در آن شد تقدیری آن کس شددر یعنی اول کیمسه ضال اولمدی که حرف رابط صفت دنبال دالك ضمی ونونك سکونیله لغتده قویرق معناسنه‌در اما ارد و صولك معناسنده استعمال اکثر من ان یحصی در اضافتی لامیه‌در داعی اسم فاعلدر دعا یدعو دن یعنی نصر بابنك ناقص واویسندن یعنی خلقی طریق هدایته دعوت ایدن کیمسه که بونده حضرت محمد صلی الله علیه وسلم مراددر سائر انبیا واولیا اولمقده جائزدر فتدبر (محصول بیت) بو بحر عالم توحیدده مرد راعی وباساعی ویاداعی دن غیری کتمدی یعنی مرشد کاملدن غیری کتمدی ضال اولدی اول کیمسه که داعی اردنجه کتمدی حاصلی طریق حقه دعوت ایدن کسه‌نك اردنه اویوب کتمین ضال اولدی مثلا ابو جهل وابو لهب کبی ﴿ کسانی کزین راه بر کشته‌اند ٭ برفتند بسیار سر کشته‌اند ﴾ کسان الف ونون ایله جمع اولدی ذوی العقولدن اولدیغیچون ویا حرف وحدت نوعیه کزین اصلنده که ازیندر که حرف رابط صفت از حرف ابتدا این اشارتدر راه حقه بر حرف تأکید کشته زمان سابقه دلالت ایدر اسمدر حاصلی ماضیدن برقسمه دلالت ایدر اسمدر بو اسلوب اوزره فارسیده اسما چوق استعمال اولنور خلق بو اسلوب اوزره کلن اسمایه اسم مفعول دیمکله تعبیر ایده کلمشلر لیکن خطا ایلمشلرز یرا اسم مفعول قائم مقام فاعلنه مسند اولور بونك کبی اسملر خود فاعلنه مسند اولور اما اسم مفعولده بو اسلوب اوزره مستعملدر اکثر لیکن اصلنده افعال عامه‌نك بریله مقدر در شد و بود کبی که

مطلب

صار وكان معنالرنده مستعمل فعللردر فاحفظ فانه من المهمات فی هذه اللغة
انداسنك جمعیدر بر كشته اندرجوع واعراض ایلشلردیمكدر برفتند باحرف
تأكید رفتند اصلنده رفته اندایدی ضرورت وزن ایچون هاء رسمیله همزه
مجتلبه ساقط اولمشدر زیرا ادات خبرك مفردی وجمعی اسمه داخل اولمز نتكم
بوشرحده تكرارذكراولندی پس فعل ماضی اولماسنی نحو یزیله ین مذكور
قاعده یازامش برفته اند كتمشلردیمكدر یعنی داعی وهادی طریقنی ترك ایدوب
كتمشلردر واو بونده استدراك معناسنی افاده ایدر نتكم مواضع متعدده

ردشمعی

وارد اولمشدر سر كشته بحسب اللغت باشی دونمش وچكرنمش دیمكدر
اما استعمالده متحیر معناسنه در متحیرلردیمكدر (محصول بیت) شول نوع
كسه لر كه داعی وهادی طریقندن اعراض ایدوب رجوع ایلدیلر یعنی طریق
حقه دعوت ایدنه تابع اولوب اویمادیلر كندی هوای نفسانیلرینه تابع
اولوب كتمشلردر امازیاده مدهوش ومتحیر اولمشلردر حاصلی هر كز هدایت
بولیوب ضلالتدن خلاص بولمشلردر نمرود وفرعون وابو جهل كبی
﴿ خلاف پیمبر كسی ره كزید ❊ كه هر كز بمنزل نخواهد رسید ﴾ خلاف پیمبر
تقدیری راه خلاف پیمبردر اضافت لامیه لرله پیمبرك طریقنك خلافنی دیمكدر
یعنی آنك شریعتنه مخالف طریق كسی یاحرف وحدت ره كزیدك مقدم
مفعولیدر كزید كاف عجمك ضمی وزانك كسریله اختیار ایلدی دیمكدر فعل
ماضی مفرد غائبدر تقدیر كلام راه خلاف پیمبر كسی اختیار كرددر كه حرف
رابط صفت بمنزل باحرف صله رسیده متعلق نخواهد فعل نفی مستقبل
لغتده بلمز دیمكدر اما بونك كبی یرلرده مابعدیله مستعملدر رسید فعل ماضی
مفرد غائبدر رسیدن معناسنه نخواهد رسید ایرشمیسر دیمكدر ایرشمك استمز

ردشمعی

دیمك دكلدر بعضیلر ظن ایلدیكی كبی (محصول بیت) پیغمبرك طریقنه مخالف
طریق بر كمسنه اختیار وقبول ایلدی كه هر كز منزل حقیقته ایرشمیسردر یعنی
پیغمبرك شریعتنه مخالف طریق اختیار ایدن هر كز مقصودینه واصل اولماز
﴿ محالست سعدی كه راه صفا ❊ توان رفت جز برپی مصطفا ﴾ سعدی
منادیدر كه حرف نداسی ضرورت وزن ایچون محذوفدر كه حرف بیان راه
صفا بیانیه توان رفتنك مفعول فیهیدر یعنی ظرف مكان توان اسمدر امكان
وقدرت معناسنه اكثر مابعدیله مستعملدر رفت فعل ماضی مفرد غائبدر رفتن
معناسنه جز غیر معناسنه بر حرف تأكید حرف استعلا طوتان سهو ایلمش پی باء

ردشمعی

بجمك فتحيله ابزه معناسنه در ليكن مراد طريقدر مصطفادن مراد حضرت
محمد صلى الله تعالى عليه وسلمدر قافيه لرده واقع اولسه الف ايله يازلمق
اولادر اما اصل اوزره يا ايله يازلسه ده جائزدر (محصول بيت) اى سعدى
محالدركه صفا يولنه كتمك ممكن اوله حضرت محمد عليه السلام ايزنجه
واردنجه كتمكدن غيرى يعنى آنك اردنجه كيدن صفا يولنه كيدر واكا تابع
اولميان ضلالت وخذلان يولنه كيدر ابوجهل وابولهب كبى ﴿ درنعت
محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم ﴾ ﴿ كريم السجايا جميل الشيم ❊ شفيع
البرايا نبى الامم ﴾ كريم بونده ايى وكوزل معناسنه در سجايا سينك فتحيله
سجيه نك جمعيدر معلوم اوله كه فعيله وزنى اوزرينه اولان اسما فعالى وزنى اوزره
جمع اولور قضيه نك قضايا وبريه نك برايا كبى فقس خوى وعادت معناسنه
اسمدر جميل كوزل ديمكدر شيم شينك كسرى وبانك فتحيله شيمه نك
جمعيدر شينك كسرى وبانك سكونيله خوى وخلق معناسنه بو ايكى تركيب
اضافتى تكرر خبر قبيلندندر تقديرى محمد كريم السجايا وجميل الشيم درشفيع
بونده فعيل فاعل معناسنه در يعنى دلكجى ديمكدر برايا بريه نك جمعيدر
مذكور قاعده اوزره اضافت اسم فاعلك مفعولنه اضافتى قبيلندندر بريه
خلق معناسنه در خلقك دلكجيسى يعنى خدادن كناهكار قوللرينى ديلك
ايدبجى در نبى بونده پيغمبر معناسنه در امم همزه نك ضمى وميمك فتحيله امتك
جمعيدر بولك معناسنه (محصول بيت) حضرت محمد اخلاق واطوارى
كريمدر ايى وكوزلدر خويلرى وعادتلرى كوزل ومقبولدر جميع
خلقك پيغمبريدر يعنى عالملرك رحمتى در جميع امتلرك خيرخواهى خدادن
كناهلرين دلكجى سيدر حاصلى اون سكز بيك عالمه رحمت كوندرلمشدر
﴿ امام رسل پيشواى سبيل ❊ امين خدا مهبط جبرئيل ﴾ امام رسل لاميدر
باء بطينله رسل رانك وسينك ضمه لريله رسولك جمعيدر خلقى بر دينه
دعوت ايدن صاحب كتاب اولان پيغمبره ديرلر پيشوا اقتده اوكجه يوريندر
اما بونده بنه امام معناسنه در سبيله اضافتى سابق كبيدر سبيل طريق
معناسنه در امين خدا اضافتى سابقلر كبيدر امين خدادن مراد امين وحى
خدادر مهبط جبرائلده بويله در مهبط ميمك فتحى وهانك سكونيله
وبانك كسريله اسم مكاندر هبط يهبط دن يعنى ضرب بابندن اقتده
دوشجك يردر امام اد نزول ايده جك يردر حضرت شيخك امام رسل

بیوردیغنده ایکی وجهله معنا قصد ایلمشلر بریسی معراج کیجه‌سی ارواح
انبیایه امامت ایلدی و بریسی شول حدیث شریفه اشارتدر که (کنت نبیا
وآدم بین الماء والطین) بیوردی (محصول بیت) حضرت محمد امام رسل
پیشوای سبیلدر وحی خدانک امینی جبرائیلک اینوب قوباجق یریدر امین
وحی خدا اولدیغی اولدر که کندی‌یه خدادن کلنی مخفی و پوشیده قلیوب
امته تعلیم بیوردی ❊ شفیع الوری خواجهٔ بعث ونشر ❊ امام الهدی
صدر دیوان حشر ❊ ورای واوک ورانک فتحه‌لریله خلق معناسنه‌در
واضافتی شفیع البرایا کبیدر خواجه بونده افندی معناسنه‌در بعثه اضافت
لامیه‌در بعث ونشردن مراد قیامتدر امام بونده مقتدا و پیشرو معناسنه‌در
وهدی هانک ضمی ودالک فتحیله هدایت معناسنه‌در یعنی مقصوده واصل
اولاجق طوغری یول کوستریجیدر صدر استعمال عجمده قاضی عسکره دیرلر
امابونک کبی یرلرده صدر مجلس مراددر نشین معناسنه دیوانه اضافتی لامیه‌در
دیوان حشردن مراد دیوان روز محشردر اضافت لامیه ایله (محصول بیت)
حضرت محمد خلقک وقومک شفیعی در قیامت کونینک افندیسی‌در
هدایت یولنک مقتداسی دیوان حشرک صدری یعنی صدر مجلس وصدر
نشینیدر ❊ کلیمی که چرخ فلک طور اوست ❊ همه نورها پرتو نور اوست ❊ کلیم
فعیل بمعنی فاعلدر تکلم ایدیجی معناسنه مراد حضرت موسی پیغمبردر که
جبل طورده حضرت خدا ایله مکالمه ایلمشدر ویا حرف وحدتدر که حرف
صفت چرخ وفلک عطف تفسیری قبیلندندر چرخی فلکه اضافت ایدنلر
خطا ایلمشلر طوردن مراد جبل طوردر او ضمیرینه اضافتی لامیه‌در وسین
وتا دات خبردر چرخ فلک مبتدا وطور خبری وجمله اسمیه صفت کلیمدر همه
جمیع معناسنه ادات تأکیددر نورها پی تأکیدایدر پرتو باء عجمک وتانک فتحی
ورانک سکونلریله اثر وضیا معناسنه‌در ونوره نورک ضمیره اضافتلری لامیه‌در
(محصول بیت) حضرت محمد بر کلیمدر که آنک طوری فلکدر یعنی حضرت
موسی خدا ایله جبل طورده مکالمه ایلدیسه اول فلکه عروج ایدوب
مکالمه ایلدی نته که شاعر بیور بیت ❊ موسی بطور گرچه سخن گفت با خدا ❊
چرخ برین بپایهٔ طور محمد ست ❊ جمیع انوارانک نورینک اثریدر یعنی آنک
نوردن مستفاددر ❊ یتیمی که ناکرده قرآن درست ❊ کتب خانهٔ چندملت
بشست ❊ یتیم اناسی فوت اولان اوکسوز اوغلانه دیرلر که حرف رابط

صوبی معناسنه عزی عینك ضمی وزای مشدد معجمه ایله مذکور صنملر کبی بر صنمك آدیدر عجم زالی مسکور ایدوب عزی اوقور ببرد باحرف تأکید بونك کبی بالری عجم مکسور اوقور وروستایلری مضموم بردبای عربك ضمی ورانك سکونیله ایلندی دیمکدر کیدردی معناسنه قامت لات بشکستنك مفعول اول صریحی وخرد ثانیسی و بلاغیر صریحی وآب عزی بردك مفعول صریحی و باعزاز غیرصریحی (محصول بیت) حضرت محمد کلمهٔ توحید ایله یعنی خدای برلك سببیله لات ومناتك قامتنی وآوازنی صدی حاصلی رونق وصفالرینی کیدردی وکندیلرینی پاره پاره ایلدی دین اسلامه عزت وحرمت ویرمك سببیله وعزی نامینه نامدار اولانك دخی عرضنی وآب رو ینی کیدردی یعنی رونق وصفالرینی وانلره پرستشی ابطال ایلدی حاصلی خدایی برلك سببیله اصنامه عبادتی ابطال ایلدی ❊ نه از لات وعزی بر آورد کرد ❊ که تورات وانجیل منسوخ کرد ❊ نه حرف نفی در معناده آورد فعلنه مقیددر بر حرف تأکید آورد الف ممدوده وفتح واو وسکون را ایله فعل ماضی مفرد غائبدر کتوردی دیمك کرد کاف عجمك فتحی وسکون را ایله توز دیمکدر غبار معناسنه که حرف بیاندر توریت اسلوب عجمدر یعنی رایی عجم مکسور اوقور زیرا عرب مفتوح اوقور حضرت موسایه نازل اولان کتابك آدیدر وانجیل حضرت عیسایه نازل اولان کتابه دیرلر منسوخ اسم مفعول در ازاله اولنمش معناسنه یعنی بوزلمش (محصول بیت) حضرت محمد لات وعزیدن توز کتورمدی یعنی همان انلرك احکامنی ابطال ایلمدی بلکه تورات وانجیلك احکامنی بیله بوزدی وابطال وافساد ایلدی حاصلی قرآن شریف سببیله ادیان سابقهنك احکامنی وکتابلرینی جمیعا ابطال ایلدی ❊ شبی برنشست از فلك در کذشت ❊ بتمکین وجاه از ملك در کذشت ❊ شبی یا حرف وحدت برنشست بندی دیمکدر زیرا برنشستن بنمکدر اته وغیریه پس بوقرو اوتوردی دین بو استعمالی بیلمزایمش در کذشت کچدی یعنی تجاوز ایلدی دیمکدر بتمکین باحرف مصاحبت و یاحرف ظرف زینه قصر ایدن تقصیر ایلمش تمکین تفعیل بابندن مصدردر قدرت معناسنه جاه منصب دیمکدر (محصول بیت) بر کیجه براقه بندی فلکدن کچدی یعنی عروج ایلدی تمکین وجاهله و یاتمکین وجاهدن یعنی منصب بوتده

ردشمعی

ردسروزی

ملكدن بكجدى حاصلى اول قدرت ومنصبى كه خدا اكا و يردى حضرت
جبريله ايلمدى ﴿ چنان كرم درتيه قربت براند ۞ كه درسدره جبريل
ازو باز ماند ﴾ كرم بونك كبى يرلرده تيز معناسنه در مأل جهتندن برند
فعلنه مقيددر كرم براند تقديرنده دردر حرف صله دربا معناسنه حرف ظرف
طوتان سهو ايلمش تيه تانك كسرى وهاصليه ايله صحرا معناسنه درقربته
اضافت بيانيه در قربت يقنلق ديمكدر براندده باحرف تأكيد راند فعل
ماضى مفرد غائب سوردى ديمكدر كه حرف تعليل سدره حضرت جبريلك
مقاميدر بازماند كيروقالدى ديمكدر (محصول بيت) براقه بند كدنصكره
تيه قربته انجابين تيز سوردى براقى كه حضرت جبرائل امين اندن
سدرة المنتهاده كيروقالدى يعنى كنديلره اورايه دك يار اولدى انجق اندن ايلرو
كتمدى ﴿ بدو كفت سالاربيت الحرام ۞ كه اى حامل وحى برتر خرام ﴾ بدو ضمير
جبريله راجعدر سالار بوندہ اولو معناسنه در بيت الحرام اضافت لاميه در بيت
الحرام مكه در كه حرف رابط مقول وقولدراى حرف ندا منادى محذوفدر
تقديرى اى فرشته حامل وحى در حاملك وحيه اضافتى اسم فاعلك مفعولنه در
برتر يوجرك ديمكدر ز برابر حرف استعلا و زانك فتحيله حرف تفضيل در
خرام خاى معجمه نك كسرى له فعل امر مفرد مخاطبدر صالن ديمكدر يعنى
يوقورك كل ديمكدر (محصول بيت) حضرت جبرائيل امين سدرة المنتهاده
قالنجق مكۀ مكرمه نك اولوسى يعنى سردار وسر فرازى كه حضرت
محمددر اكا ديدى اى وحى خدا كتور يجى فرشته يوجرك صالن يعنى
يوقورك كل معلوم اوله كه سالارى مكيه اضافتى انده تولدايدوب اندن ناشى
اولد يغيچوندر والا حضرت همان مكيه مخصوص دكل بلكه رحمة
للعالمين مبعوث اولمشدر فتدبر ﴿ چودر دوستى مخلصم يافتى ۞ عنانم
زصحبت چراتافتى ﴾ دوستى ياحرف مصدر مخلص اسم فاعلدر افعال
بابندن ضمير متكلمه اضافتى اسم فاعلك مفعولنه در يافتى فانك سكونيله
فعل ماضى مفرد مخاطبدر بولدك ديمكدر عنان عينك كسريله اويان
ديزكنه ديرلر وضمير متكلم معناده صحبته مقيد درعنان ازصحبتم تقديرنده در
چراچيم عجمك فتحى وكسريله لغتدر نيچون ديمكدر تافتى فانك
سكونيله فعل ماضى مفرد مخاطبدر لفظ مشتركدر بونده دوندرمك وچورمك
معناسنه مخلص يافتى نك مفعول صريحى ودردوستى غير صريحيدر عنان ده

ودسوردی

صفت نا حرف نفی کرده ماضیدن قسم که سابقا مفصلا بیان اولنشدر نا کرده
ایلمش ایکن دیمکدر قرآن مفعول اولی درست دالك ورانك ضمه لریله وسینك
سکونیله بوند، تمام معناسنه در مفعول ثانی کتب خانه دن مراد مذهب وملتدر
چند ملته اضافتی لامیه در بونده ملتدن مراد دیندر بشست با حرف تأکید
شست شین معجمه نك ضمی وسین مهمله نك سکونیله فعل ماضی مفرد غائبدر
یودی ویاك ایلدی دیمکدر (محصول بیت) حضرت محمد بر یتیم درکه قرآن
شریفی تمام ایلمکسزین یعنی تمام وحی اولمق سزین نیجه ادیانك کتب خانه سنی
یودی حاصلی کندی شریعتندن اول اولان شریعتلری نسخ ایدوب ابطال
ایلدی ﴿ چو عزمش برآهیخت شمشیر بیم * بمعجز میان قمر زد دو نیم ﴾ چو
ادات تعلیل عزم عینك فتحی وزانك سکونیله نیت وقصد معناسنه در شین ضمیر
محمده راجعدر بر حرف تأکید آهیخت فعل ماضی مفرد غائبدر مصدری آهیختن
کلور قلیجی وخنجری وبچق وغیریلری چکمکه دیرلر شمشیرشینك فتحی
وکسری ومیمك سکونیله قلجه دیرلر بیمه اضافتی بیانیه در بیم خوف وقورقو
معناسنه در بو عبارتلر حضرتك نذیر اولمسنه اشارتدر بمعجز با حرف سبب معجز
اسم فاعلدر افعال بابندن تقدیری بفعل معجزدیمکدر یعنی کیدندن غیریلری
عاجز قلیجی فعلله دیمکدر میان اورته دیمکدر وسط معناسنه سکون سیله
اما میانه هاء رسمیله الك اورته معناسنه وسط کبی فتح سیله قمره اضافتی لامیه در
زد فعل ماضی مفرد غائب اوردی دیمکدر بونده زد کرد معناسنی تضمن ایتمشدر
ایلدی دیمکدردو دالك ضمی وواو رسمیله ایکی دیمکدر نیم یارم دیمکدر نصف
معناسنه بحسب اللغت ایکی یارم دیمکدر اما بونده مراد ایکی پاره در (محصول
بیت) چونکه حضرت محمدك قصدی وبیتی خوف وتخویف قلیجنی چکدی
یعنی خدا انی عالمه نذیر ارسال ایلدی قوت معجزه ایله قمری اورتادن ایکی شق
ایلدی نته که قرآنده (اقتربت الساعة وانشق القمر) بیورمشدر شق قمر
اوایل نبوتده واقع اولان معجزاتندر ﴿ چو صیتش در افواه دنیا فتاد * تزلزل
در ایوان کسری فتاد ﴾ چو حرف تعلیل صیت صادك کسریله اسمدر
چاو معناسنه یعنی برنسنه مشهور اولوب چاولنمق در حرف صله دربا معناسنه
افواه همزه نك فتحیله جمع قلتدر مفردی فوه کلور فانك فتحی وواوك سکونیله
اغز دیمکدر بعجم دهان ودهن دیردنیه اضافتی لامیه در تقدیری افواه اهل
دنیا ایدی ضرورت وزن وقرینه قائم اولدیغیچون حذف اولدی دنیار کلمه نك

كه آخری الف اوله عجم الفك ماقبلنی مكسول ایدر الف یایه منقلب اولمغیچون
موساده موسی وعیساده عیسی ودنیاده دنیی دیرفقس بونده ایكسی یله جائزدر
امایاایله مشهوردر تزلزل تفعال وزنی اوزره مصدردر دپرنمك دیمكدر مثلا
یردپرنمك كبی درکنه حرف صله درایوان واوان یاایله ویاسز كسر همزه
ایله عرب عظیم صفه لرده استعمال ایدروایوانی وایوانات واواوین وزنی اوزره
جمع ایدر واوانی وزنی اوزره خوانی خانك كسریله خون وزنی اوزره
جمع ایلدوكی كبی خانك ضمی وواوك سكونیله اماعجم فتح همزه ایله یوك
چاردقده استعمال ایدرلر بونده ده بو معنایه در كسری یه اضافتی لامیه در
كسری كافك فتحی و كسریله وسینك سكونی ورانك فتحیله خسروافظنك
معربیدر جمعی اكاسره كلور عجم پادشاهلرینه خسروورومك قیصروهندك
رای وچینك فغفور اطلاق اولنور اهل تواریخ اطلاق ایدرلر فاحفظ
(محصول بیت) چونكه حبیب اكرمك صیت وصداسی اهل دنیانك آغزلرینه
دوشدیكه عربدن برنبی ظهور ایلدی دیو مشهور اولدی ایوان
نوشروانه تزلزل دوشدی شویله كه شرفه سندن اون درت طاش ساقط اولدی
معلوم اوله كه حضرت شیخك بوكلامنده مسامحه وارزیرا ایوان كسرینك
تزلزلی وساوه شهرینك دكزكبی عظیم كولی وفارس دیارنده آتشكده لری
قصه سی حضرتك ولادتی كیجه سی واقع اولمشدر وعالمده نبوتی صیت
وصداسی نیجه سنه دنصكره واقع اولمشدر نتكم سیرنبی ده مفصلا بیان
اولنمشدر معلوم اوله كه بونده خسرودن مراد نوشرواندر حضرتك
ولادتی آنك سلطنتی زماننده واقع اولمشدر نتكم حضرت بیورر (ولدت
انافی زمن السلطان العادل) ﴿ بلاقامت لات بشكست خرد ﴿ باعزازدین
آب عزی ببرد ﴿ بلاباحرف سبب شكسته متعلق لادن مراد كلمهٔ توحیددر
یعنی لااله الاالله لات ومنات زمان جهالتده عرب قومنك صنملری یعنی
بتلریدر قامت لات اضافتی لامیه درمجازا بشكست باحرف تأكید شكست
شینك كسری وكاف عربك فتحی وسین مهملهنك سكونیله فعل ماضی
مفرد غائب رصدی یعنی كسرایلدی دیمكدر خرد خاء معجمه نك ضمی
ورانك سكونیله اوآق وددوك دیمكدر باعزاز باحرف مصاحبت اعزاز
افعال بابندن مصدردر عزت ویرمك یعنی عزیز طوتمق دینه اضافت
مصدرك مفعولنه اضافتیدر آبدن بونده مراد عرضدر یعنی آب روبوز

و بر پی روان تو باد ✻ درود دالك ورانك ضمه لريله تحيت وسلام معناسنه در ملك ميمك فتحى ولامك فتحه سيله وكسرى ايله مستعملدر كسر لامله اولنجه ملك تعالى مراددر فتح لامله جنس ملك مراددر واكل وجهة پس كسره يه قصر ايلين تقصير ايلمش بر حرف استعلا روان فتحيله روح انسانيه درلر مطلق جان معناسنه دكلدر بعضيلر ظن ايلديكى كبى تو يه اضافتى لاميه در بادلفظى انشا ايچون موضوعدر اما بونده اخبار معناسنه در عليك السلام كبى فاحفظ پى روان پى روك جمعيدر اردنجه كيديجى ديمكدر وصف تركيبيدر رو يدندن تابعلر ديمكدر (محصول بيت) خدانك وملكلر بنك تحيت وسلامى سنك روانكه دز يعنى سنك روحكه لايق ومخصوصدر يعنى خدا وملكلر سكا تحيت وسلام ايدرلر اصحابكه وتوابعكه ده يعنى سكا واصحابكه تحيت وسلام ايدرلر زيرا تحيت وسلامه لايق وارزانى سنسك معلوم اولاكه بونك كبى يرلرده باد اولسون ديمك بالفعل اولمديغى اخبار بلكه اوله جغنى طلب ايلكدر بوايسه عظمت وشانه لايق ومناسب دكلدر تأمل تدبر

✻ درنعت چهار يار كزين رضوان الله عليهم اجمعين ✻ نخستين ابو بكر پير مريد ✻ عمر پنجه بر پيچ ديو مريد ✻ نخستين يا حرف نسبت ونون حرف تأكيد پير مريد بيانيه پير ايله مريدك جمعنده لطف ونكته وار فتأمل ابو بكر مضاف اولسه بيانيه اولور اما مضاف اولسه عمر كبى اعلام غالبه دن اولوب پير مريداندن صفت اولور وقتد بر عمر تقديرى دومين عمر درنخستين قرينه سيله پنجه الك بش پرمغنده مستعملدر وهابونك كبى يرلرده تخصيصدر ز براهر بشده پنج ديرلر وهاء رسمى داخل اولغله بش پرمغه تخصيص اولنمشدر نتكم بعض اشيانك قالپنه ال ياپشديغيچون دسته درلر هاء تخصيص ايله مثلا هاون دسته ديرلر آل ياپشديغيچون فقس على هذا بر حرف تأكيد پيچ اسمدر پيچيدندن بورمق و بوكمك معناسنه پنجه بر پيچ وصف تركيبى در پنجه بوروجى ديمكدر ديوه اضافتى لاميه در ديو بونده شيطان معناسنه درمريده اضافتى بيانيه در مريد ضرب بابندن فعيل يعنى فاعلدر بونده عاصى معناسنه پس زورمندو حيله كاردنلرعندى سويلمشلر (محصول بيت) اصحاب كزينك اولكسى حضرت ابو بكردر كه حضرت محمدك رجالدن اولكى وآكا اسكى مريدر يعنى رجالدن حضرتك نبوتنه اول كسه كه اقرار واعتراف ايلمشدر حضرت ابو بكردر اما صبيانلدن حضرت

ردسر وری

ردسر وری

امام علیدن اول کمسـه اقرار واعتراف ایلمشدر نتکم شروح مثاردن جامع الاسرار نام شرحنده مفصل بیان اولنمشدر اما نسـواندن اول حضرت خدیجه اعتراف ایلشدر بس پیرمرید یوردیغنده اعترافده اصحاب کزیندن تقدمنه نوعا اشارت واردر ایکنجیسی دیومریدك پنجه سین بوروحی حضرت عمردرکه شیطان لعین آنك کولکه سندن قچردی زیرا ابلیسه هر وجهله غالب ایدی حاصلی اسلامه کلدکدنصکره دیو مرید اکا هیچ بروجهله وسوسه ویره مزدی ﴿ خردمند عثمان شب زنده دار ❊ چهارم علی شاه دادل سوار ﴾ خرمندك تقدیری سوم خردمند عثمان است در یعنی اصحاب کزینك اوچنجیسی عاقل عثماندر مبتدا وخبر طریقیله عثمانك اضافتی بیانیه در شب زنده دار مجموعی وصف ترکیبیدر اصلی زنده دار شب ایدی اضافتله یعنی زنده دار وصف ترکیبی اولوب مفعولنه مضاف ایدی صکره تقدیم ایدوب مجموعنی عثمانه وصف ایدیلر شب زنده دار بحسب الترکیب کیجه یی دیری طوتوجی دیمکدر اما استعمالده احیاء لیل ایدنه درلر یعنی او یومیوب عبادته مشـغول اولانه درلر چهارم مبتدا علی خبری شاه دادل سوار اضافت بیانیه ایله علی یه صفتدر دادل ایکی دالك ضمه لریله لغتده دبار عربك اری کرپیلری اولورانلره درلر اما مطلقا کرپی یه قنفذ درلر فافك وفانك ضمه لریله اما بونده دادل برقچرك قاطرك اسمیدرکه آنی اول زمانده مصره واسکندری یه پادشاه اولان مقوقس حضرت محمده ماریهٔ قبطیه ایله دخی نیجه هدایالرله ارسال ایلدی ماریهٔ قبطیه حضرت ابراهیم نام فرزندینك آناسیدر وبعضیلر دیدیلر حبش پادشاهی نجاشی ارسال ایلدی والعلم عندالله علی کل حال رسول الله علیه السلام مذکوردادلی حضرت امام علی یه احسان ایلدی (محصول بیت) اصحاب کزینك اوچنجیسی کیجهٔ احیا ایدن عثماندر دوردنجیسی شاه دادل سوار علی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین ﴿ خدایا بحق بنی فاطمه ❊ که برقول ایمان کنم خاتمه ﴾ خدایا بونك کبی الفلر فارسیده حرف ندادر بحق با حرف قسم بنی اصلنده بنین ایدی اضافتله نون ساقط اولمشدر فاطمه حضرت محمدك قزی وامام علینك زوجه سیدر معلوم اوله که حضرت محمدك اول ولدی قاسمدر اندن صکره زینبدر اندنصکره رقیـه اندن فاطمه اندن ام کلثوم اندن عبـدالله که لقبی طیب وطاهردر وجمیعسی خدیجه انانك اولادیدر بوده معلوم اولا که حضرت امام علیدن یدی ولد کلشدر لیکن فاطمه دن ایکی

نافیتك مفعول صریحی (محصول بیت) تتمهٔ مقولدر بیورر که ای جبریل امین چونکه بنی دوستلقده خالص ومخلص بولدك مصاحبتمده ودوستلغمدن نیچون عنان دوندررسن یعنی بندن نیچون اعراض ایدوب کیرو قالورسن حضرت محمدك جبریل امین ایله بو معامله سی لیلهٔ معراجده واقع اولمشدر ❊ بگفتا فراتر مجالم نماند ❊ بماندم که نیروی بالم نماند ❊ بگفتا باحرف تأکید والف سؤال وجوابی فرق ایلمك ایچون کلمشدر بعضیلر بوبله دیدیلر لیکن بعض مقامده ابتدای کلامده ده واقعدر فراتك فتحی و کسریله بونده بوقارو دیمکدر بالا معناسنه وترادات تفصیل یوقاروری دیمکدر مجال بونده قوت وقدرت معناسنه در نماند فعل ماضی مفرد غائب قالمدی دیمکدر بماندم باحرف تأکید ماندم فعل ماضی متکلم وحده در قالدم دیمکدر که حرف تعلیل نیرو نونك کسری ورانك ضمیله قوت معناسنه در سابقا بیان ایلدك که برکلمه آخرنده الف و یاواو و یایا واقع اولسه حالت اضافتده بر یا اثبات ایلمك لازمدر پس نیرو یك یاله اضافتی لامیه در بال بونده قنت معناسنه ضمیر متکلمه اضافتی لامیه در (محصول بیت) حضرت جبریل امین دیدی سدره دن یوقروری اوچمغه مجال وقدرتم قالمدی زیرا سدره ده قنادیمك قوتی قالمدی حاصلی بوندن یوقرورق کتمکه بنده قوت وقدرت قالمدی ❊ اگر یك سر موی برتر پرم ❊ فروغ تجلی بسوزد پرم ❊ سرموی لامیه در سر بونك کبی یرلرده اوج معناسنه در موی قل دیمکدر بایله ویاسز معلوم اوله که برکلمه نك آخری الف و یاواو اوله وماقبلنك حرکتی کندی جنسندن اوله بونلرد نصکره بر یامقدر در نهایتی کاه ثابت اولور وکاه ساقط اولور سرموی قل اوجی دیمکدر پرم باء عجمك وراتك فتحیله فعل مضارع متکلم وحده در پریدندن اوچرق دیمکدر عرب طیران دیر فروغ تجلی لامیه در فروغ فانك ورانك ضمه لریله بونده شعله معناسنه در تجلی تفعل بابندن مصدر دربای صیانت ایچون لامك ضمی کسره یه ابدال اولمشدر تجلی عرض جمال معناسنه یعنی کوزللکین کوسترمك بسو زد پرم باحرف تأکید سوزد فعل مضارع مفرد غائبدر سوزیدندن سوختندن دینلر خطا ایلمشلر یقار دیمکدر فاعلی فروغدر ومفعولی پرم در پر بونده قنات معناسنه در میم متکلمه اضافتی لامیه در ایکی مصراعده پرم تجنیس مرکب اولمشدر و بعض تجنیس مرفوع واقع اولمش دیدیلر

(محصول بيت) بو بيت تتمهٔ قول جبريل امينددر بيورر كه اكر برقل اوجنجه يوقارو ورق اوچارسم خدانك تجليسى فروغى قنادمى يقار حاصلى بنم مقامم سدره‌در بوندن بو قارو ورق اوچمغه قادر دكلم ✻ نماند بعصيان كسى در كرو ✻ كه دارد چوتو سيدى پيشرو ✻ بعصيان باحرف سبب نماند فعلنه متعلق كسى ياحرف وحدت كرو كاف عجمك كسرى ورانك فتحيله بونده رهن معناسنه دركه مراد حبسدر كه حرف تعليل وياحرف رابط صفت چوتو سنك كبى ديمكدر بعض نسخه ده چنين واقعدر بو نجلاين ديمكدر يعنى حضرت محمد كبى سيد صفت مشبهه در ساديسوددن يعنى نصر بابنك اجوف واوبسندز اهل بصره وزنى فيعلدر ديدى يانك عين اوزره تقديمله وغير بلرى فعيلدر ديديلر عينك يا اوزره تقديمله عظيم الشان وافندى ديمكدرو ياحرف وحدتدر بعض نسخه ده اضافتله واقعدر ياء بطيئله پيشرو وصف تركيبدر اصلى رونده پيش دراو نجه كيديجى ديمكدر بونده امام معناسى مراددر (محصول بيت) عصيان وكناه سببيله بركسه عذاب وعتابده مرهون ومحبوس قالمازيرا سنك كبى پيشرو و پيشواسى واردر وياخود معنا انجلاين بركسه كه سنك كبى مقتدا و پيشروى اوله حاصلى بركسه يه كه سن شفيع اولاسن هرنقدر عاصى وطاغى اولور ايسه مغفور اولوب عذاب وعقاب كورمز يعنى مشغول اولوب معذب ومعاقب اولمز مصراع اولك نتيجه سنده جهنمده قالماز دين بيتك معناسنى خلافيره صرف ايلمش ✻ چه نعت پسنديده كويم ترا ✻ عليك السلام اى نبى الورى ✻ نعت پسنديده بيانيه در نعت نونك فتحى وسكون عينله صفت حميده ده مستعملدر پسنديده باء عجمك وسين مهمله نك فتحه لريله اسم مفعولدر مقبول معناسنه بكنلمش ديمكدر سلام تحيت معناسنه دعا وثنا مراددرورى واو كورانك فتحه لريله خلق معناسنه (محصول بيت) سكا لايق ومقبول نه نعت ديه بيلورم يعنى سنك شانكه لايق وعظمتكه موافق نعت ديمكه مالك دكلم زيرا خداى تعالى سنى كلام شريفنده مدح ايدوب بيورمشدر انك لعلى خلق عظيم پس بن سنى سكا لايق نعتله ومدحله قنده وصف ايده بيلورم سلام سنكدر وسكا مخصوصدر اى خلقك نبيسى وقومك رسولى معلوم اولا كه صلات وسلام على حرفيله مستعملدر اما معناسى سنك اوزرينه اولسون ديمك دكلدر بلكه سنكدر وسكا لايق ومخصوصدر ديمكدر پس سلام سنك اوزرينه اولسون دين ايو ايلمش ✻ درود ملك برروان توباد ✻ براصحاب

ردشمی

ردشمی

اركك وايكى ديشى كلمشدر انجق حسن وحسين وزينب كبرى وزينب صغرى پس حضرت شيخك بنين ذكرى تغليب طريقيله در فقدبركه حرف رابط قصدر مقسم عليه قول ايمان لاميه در مجازا مراد كلمهٔ شهادتدر كنم مبم ضمير معناده خاتمه به متعلقدر تقديرى كن خاتمه ام در خاتمه دن مراد آخر عمردر يعنى صوك نفس (محصول بيت) فاطمه اوغللرى حقيچون كه بنم آخر عمرمى وصوك نفسمى كلمهٔ شهادت اوزره ايله يعنى بنى دنيادن آخرته ايمان ايله كيدر ﴿ اكر دعوتم رد كنى ورقبول ﴾ من ودست ودامان آل رسول ﴾ دعوتدن مراد دعادر ميم اضافتى لاميه درردداللك تشديديله مصدردرنصر بابندن مضاعفندن كنى فعل مضارع مفرد مخاطبدر دعوت مفعول اولدر وثانيسى ردور واو حرف عطف وراحرف شرط تقديرى واكردر حرف شرط حرف شرطه معطوف وقبول رده معطوفدر مصراع ثانيده واولر معمول معه معناسنى افاده ايدر دامان آل رسول اضافتلرى لاميه در دامان اتكدر وآل رسولدن مراد اولاد واصحابيدر (محصول بيت) يارب دعامى رد ايدرسن واكر قبول ايدرسن بن والمم وآل رسولك اتككى يعنى يارب دعام قنكده كرك مردود اولسون وكرك مقبول آل رسولك اتكندن الم چكم حاصلى ايكى حالده بيله آنلرى شفيع ايدنورم ﴿ چه كم كردداى صدر فرخنده پى ❋ زقدر رفيعت بدركاه حى ﴾ چه نه كم اكسك دیمكدر كرددكاف عجمك فتحى وسكون راوفتح داله فعل مضارع مفرد غائبدر كرديدندن نتكم سابقا تفصيلا بيان اتدك ايدى اى كسر همزه ايله حرف نداصدر لغتده كوكسدر اما استعمالده عظيم الشان ونبيه القدر معناسنه در حاصلى اولو ديمكدر اس بوكا برمضاف تقدير ايدوب صاحب صدر دين استعمال واصطلاحدن آكاه دكل ايمش فرخنده اضافتى بيانيه درخاده فتح لازمدر زبرانده ايله وخنده ايله قافيه واقع اولور پس خاى ضمله ضبط ايدن خطا ايلمش فرخنده پى وصف تركيبى درمبارك ايزلى و بوالى ديمكدر زيرا فرخنده مبارك وپى بونده ايز وبول معناسنه در بانجمينك فتحيله قدر رفيع بيانيه رفيع رانك فتحيله فعيل بمعنى فاعلدر بلند ديمكدر وتاه ضمير خطابدر بدرکاه باحرف ظرف درکاه لغتده قپو يرى ديمكدر نماز كاه وسيرانكاه كبى اماتأدبا مبالغه طريقيله قپو معناسنه استعمال ايدرلر فتأمل حيه اضافتى لاميه درحى حانك فتحى وياى مشدد ايله صفت مشبهه درديرى معناسنه كه عجم زنده دير (محصول بيت) نك اكسك اولوراى مبارك ايزلى سرورونه

ردشعى
ردسرورى

نقصان اولور سنك بلند قدر كدن وشريف منصبكدن حي القيومك درگاهنده يعني خدانك درگاهنده بو بيت بيت آتيه مرهوندر ﴿ كه باشند مشتی گدايان خيل ۞ بمهمان دار السلامت طفيل ﴾ كه بيت سابق بيان ايچون كلمشدر يعني حرف بياندر باشند فعل مضارع جمع غائبدر باشيدندن اولمق معناسنه صيرورت معناسني افاده ايدر مشت ميمك ضمی وشينك سكونلريله لفظ مشتركدر يومرق واوج بينده بونده ثاني مراددر حاصلي قلتدن كنايه در وياحرف وحدت مشتی باشندك فاعليدر گدايان خيل مشتئ بياندر واضافتي بيانيه در براوج گدالر بلوكي ديمكدر زيرا خيل بولكه ديرلر وگدالر بونده محتاجلر معناسنه در ديلنجيلر معناسنه اخذايدن خطا ايتمش خيل بونده بلوك معناسنه وخيل جماعتدر دينخبط دينعشوا ايلمش بمهمان باحرف ظرف مهمان دار وصف تركيبي در مهمان قونغه ديرلر ودار دارنده دن مرخم اسم فاعلدر پس مهمان دار قونقجي ديمكدر عرب مضيف در سلام خدايه وجنته ديرلر پس سلامه برمهماندار استعاره ايلمش اولور سلامت تاجائزدركه نفس كلمه دن اوله زيرا جوهري سلام وسلامتي برمعنايه ايراد ايلمش وجائزكه ضمير خطاب اولوب معناده طفيله قيد اوله طفيلت تقديرنده واكمل وجهه و بعضيلر مهمان عبارتني قونقلق معناسنه اخذايلمسنده زياده بعدوار دركه هيچ بركسدن مسموع اولنمشدر رفتدبر (محصول بيت) يارسول الله سنك عظيم شانكدن نه اكسك اولوركه براوج محتاج بلوكي سلام مهمان دارنده وياسلامت مهمان دارنده سنك طفيلك اوله لر يعني سكاتبعيتله جنته داخل اوله لر طفيل كسنه يه تبعيتله بريره وارانه ديرلر او بوندي معناسنه حاصلي سنك شفاعتكله بربلوك كناهكار امت مغفور اولسه قدررفيعكدن وشان شريفكدن نه اكسيلور بعضيلرديديلركه دار بونده خانه معناسنه در مهمان داراصلنده دار مهمان ايدي قونق اوي معناسنه صكره اضافتدن قطع ايدوب مهمان دار ديديلر تركيب مزجي طريقيله رومده مسافرخانه ديدكلري كبي پس سلامه اضافتي بيانيه اولور ﴿ خدايت ثنا گفت تبجيل كرد ۞ زمين بوس قدر توجبريل كرد ﴾ خدايت تا ضمير خطاب تبجيل تفعيل بابندن مصدر در تعظيم معناسنه زمين بوس وصف تركيبي در براوپيجي معناسنه قدره اضافتي وقدرك تو يه اضافتي لاميه در كردك فاعلي خدادر ومفعول اولي جبريلي وثانيسي زمين بوسدر (محصول بيت) يانبي الله خدا سكا ثنا ايلدي وجبريل اميني خذمتكار ايلدي مصراع ثانينك معناسي

ردشمعی
ردسروری

ردشمعی

ردسروری ردشمعی

جبر یلسنك قدرك اوكنده براوپدی دین قدرسز معنا و یرمش ﴿ بلند آسما ن پیش قدر ت خجل ❊ تومخلوق وآدم هنوزآب وكل ﴾ بلندبانك ضمی وفتحی ولامك فتحیله‌اغتدربو وجه یعنی یوكسك دیمكدر بلند آسمان تقدیری آسمان بلند ایدی ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیراولندی پیش قدرت لامیه‌در وتاضمیر خطاب خجل صفت مشبهه‌در علماندن اوتانغان یعنی شرمسار دیمكدر تومبتدا ومخلوق خبری مخلوق ایدك دیمكدر واو حرف حال آدم مبتدا هنوز الان معناسنه آب وكل خبر مبتدادر آب وكلدن مراد عناصر اربعه‌در كل كاف عجمك كسریله بالچق دیمكدر (محصول بیت) بلند فلك سنك قدر رفیعك قاتنده خجلدر یعنی سنك قدرك فلكه نسبت بلندر فلك اكا نسبت پستدر زیراسن شب معراجده فلك دنیادن كچوب عرش عظیمه واردك سن مخلوق ایدك وحضرت آدم نبی هنوز آب وكل ایدی یعنی دخی مخلوق دكل ایدی نتكم (كنت نبیا وآدم بین الماء والطین) بیورمشسن ﴿ تواصل وجود آمدی ازنخست ❊ دكرهرچه موجود شدفرع تست ﴾ اصل لغتده كوكدر یعنی اغاجك وغیریلك كوكی وجوده اضافتی لامیه‌در آمدی فعل ماضی مفرد مخاطبدر كلدك دیمكدر یاخطاب ایچوندر دینمعلوم دركه فعل ماضی مفرد مخاطب اولدیغندن غافل ایمش فرع دال وبداق معناسنه درتست نه اضافتی لامیه‌در (محصول بیت) اولدن سن وجودك اصلی كلمشسن اندنصكره هرنه كه بوجود اولدیسه سنك فرعكدر یعنی جمیع مخلوقاتدن اول خداسنك روحك خلق ایلمشدر باقیسی هپ اندن متفرع اولمشدر ﴿ ندانم كدامین سخن كویمت ❊ كه والاتری زآنچه من كویمت ﴾ كدامین كاف عربك ضمیله بونده كدام معناسنه درفنغیسی دیمكدر سخن بونده سینك ضمی وخانك فتحیله در قافیه ضرورتیچون كویم فعل مضارع نفس متكلم وجده‌در كوییدندن سو یلیم دیمكدر وتاضمیرخطابدر كه حرف تعلیل والاواوایله بالا معناسنه در زیراواوایله بانك بیننده بودلده تبادل واردر ترادات تفضیل دریوباضمیرخطاب (محصول بیت) بیلمزم سكا قنغی سوزی سو یلیم یعنی سنی نیجه وصف ایده‌یم ونه طریقله مدح ایده‌یم زیرا بوجركسك اول نسنه‌دن كه بن سنك حقكده سو یلرم یعنی سنی خدامدح ایلمشدر بنم نه وظیفه‌مدر سنی وصف ومدح ایلمك ﴿ تراعزاولاك تمكین بس است ❊ ثنای توطاهاویاسین بس است ﴾ عزعینك كسری وزانك تشدیدیله مصدر دراغراز معناسنه لولاكه اضافتی لامیه‌در

ردشمعی

لولاكدن مراد حديث قدسيدر كه خدا حضرتنه بيورمشدر كه (يا محمد لولاك
لولاك لما خلقت الافلاك) يعنى يا محمد اكرسن اولماسهك بن كوكلرى خلق
ايلمزدم حاصلى يرى وكوكى سنك ايچون خلق ايلدم بعض علما بو كلام
حديث اولديغنى انكار ايدر لكن نيچه عظيم الشان كمسنه‌لر بونى كتابلرنده
حديث ديو ايراد ايلمشلردر والعلم عند الله تمكين لغتده قدرت ومنصب
ويرمكدر اما بونده منصب ومرتبه مراددر يس بياى عربك فتحيله يتر
ديمكدر ثناى تواضافتى لاميه‌در يعنى مصدرك مفعولنه‌در طاها قرآنده ياالكز
طا ايله ياز يا اورطه شكلنده اما كتب تعليميده يازديغمز كبى باز يا اورسه جائزدر
ياسين ده بويله‌در حضرت شيخك بوسوزى دلالت ايدر كه طاها وياسيندن
مراد حضرت محمد اوله‌ته كه بعض مفسرين بوكا ذاهب اولمشدر (محصول
بيت) يا محمد سنك عزت شريفكه وجاه ومرتبكه لولاك حديثى تمكين يتر يعنى عظيم
الشان ونبيه القدر اولديغكه دلالت ايدر سورهٔ طه ويس سكا ثنا يتر يعنى
سنك عزت وحرمتكه بو ايكى سوره دلالت ايدر ﴿ چه وصفت كند سعدى
ناتمام ❊ عليك الصلات اى نبى والسلام ﴾ سعدى ناتمام بيانيه دراى
همزه‌نك فتحيله عربيده حرف ندادر وكسريله فارسيده اما بونده عربى
تركيبده واقع اولمشدر پس فتح همزه ايله اولمسى لازمدر كسر همزه ايله
ضبط ايدن اسلوب عربيدن بى بهره ايمش (محصول بيت) يا نبى الله

ردسرورى

سعدى ناتمام وابترسنى نيجه وصف ايدر يعنى سنى خدا وصف ومدح ايلمشدر
پس سعدى ضعيف وناتوان سنى نيجه مدح ايده بيلور حضرت شيخك
كندى حقنده ناتمام بيورديغى تواضع طريقيله‌در كه اكابرك شانى بودر
اى نبى صلات وسلام سنكدر يعنى جميع انس وجن سكا صلات وسلام
ايدر زيرا رحمة للعالمين سك ﴿ سبب نظم كتاب ﴾ ﴿ دراقصاى عالم
بكشتم بسى ❊ بسر بردم ايام باهر كسى ﴾ اقصا لغتده نهايت وپاياندر اما
بونده اطراف وجوانب مراددر عالمه اضافتى لاميه‌در بكشتم باحرف
تأكيد كشتم كاف عجمك فتحيله فعل ماضى متكلم وحده‌در سياحت ايلدم
ديمكدر اكرچه لغتده جكزندم وطولندم ديمكدر بسى بسيار معنا سنه
لغتدر بسى اصلنده بسا ايدى اماله ايلديلر بسى اولدى دين بو لغتى ايو جه
تتبع ايلممش بسر باحرف صله سر بونك كبى يرلرده نهايت وپايان ديمكدر

ردشمعى

بردم بانك ضمى ورانك سكونيله فعل ماضى متكلم وحده‌در ايلتدم ديمكدر
ايام مفعول صريحى وبسر وباهر كسى غير صريحلريدر (محصول بيت)

عالمك اطراف وجوانبنده چوق كزوب سياحت ايلدم بو سوز دلالت
ايدركه حضرت شيخ اكثر ربع مسكونى سير وسياحت ايلمش اوله تتكم
كتابلرنده حكايه زندن فهم اولنور ايام عمرى هركسله پايانه وغايته ايلتدم
يعنى ايام واوقات حياتمى هر كسك وهرطائفه نك اختلاط ومصاحبتيله
كچردم و پايانه ايلتدم بسر بردم معناسنى تمام ايلدم دبنى تمام ايلمش امتزاج
ايلدم دينده خلط كلام ايلمش ﴿ تمتع زهر كوشهٔ يافتم ﴾ زهر خرمنى خوشهٔ
يافتم ﴿ تمتع تفعل بابندن مصدر درفائده ايدننك ديمكدر كوشه كاف عجمك
ضميله بوجق ديمكدر ياحرف وحدت وهمزه حرف توسل پس هر كلمه نك كه آخرى
هاء رسمى اولهانده همزهٔ وحدت افاده ايدرديلر فرسك فارسلرندن
دكالردرخرمن خانك كسرى وراك سكونى وميمك فتحيله تركه يعنى بغداى
وغيريسنى دوكه جك يردركه عرب بيدر در بانك ودالك فتحه لريله و ياحرف
وحدت خوشه بغدايك وغيرينك باشاغى واوزم صلقمى واون ايكى برجدن برينك
اسميدركه عربجه برج سنبله دبرلروياكنه حرف وحدت وهمزه حرف توسل ايكى
يرده بيله يافتم فعل ماضى متكلم وحده دربولدم ديمكدر (محصول بيت) سياحتم
زماننده هر كوشه دن تمتع بولدم يعنى هر يردن وهر مملكتدن نتيجه فائده
بولدم هر بر خرمنده يعنى هر بر محلدن وهر كسله مصاحبت واختلاطدن
خوشه چيناك ايلدم حاصلى هر كسله صحبتدن بهره منداولدم منه سنده همزه
وحدت وخطاب واضافت ومصدر ايچون كاوردين زايد سوزسو يلمه ده
عجب مهارتى واريمش ﴿ چو پاكان شيراز خاكى نهاد ﴾ نديدمكه رحمت
بران خاك باد ﴾ چوادات تشبيه پاكان شيراز لاميه در خاكى ياحرف نسبت
نهاد بونده طبيعت وخلقت معناسنه درخاكى نهاد وصف تركيبيدرخاكى
مزاج وخاكى طبع واهل تواضع ديمكدر نديدم فعل نفى ماضى متكلم
وحده در كورمدم ديمكدر مصراع اوله مقيددركه حرف رابط دعادر
رحمت مابعديله جملهٔ دعائيه در (محصول بيت) بو قدركه عالمى كشت
ايدوب هر كسله اختلاط وامتزاج ايلدم شهر شيراز پاكلرى كبى خاكى
طبع واهل تواضع كورمدمكه رحمت اول طبراق اوزرينه اولسون
ذكر محل واراده حال مراددرفقير معلوم اولمكه حضرت شيخ بوكتابى شامده
تصنيف ايلمشدر پس دعاده بران مناسبدر نتكه صحيح نسخه لرده بويله در
برين مناسب دكلدر نته كه شارحلر بريرينه تقليدا بويله يازمشلر شيرازى
مابعدينه اضافتله شرح ايلين معنا جانبنه التفات ايلمامش ﴿ تولاى

ردسرورى

ردشمعى

ردسرورى وشمعى

ردشمعى

ردسرورى وشمعى

ردسرورى

مراداں این پاك بوم ❊ برانگیختم خاطر ازشام وروم ❊ تولا تفعل بابندن مصدردر قاعدۀ عجم اوزره یعنی لام الفعلك ماقبلنی مفتوح اوقورلر محبت دیمکدر مرداته اضافتی مصدرك فاعلنه و یامفعولنه اضافتیدر قندبروابن اسمنه اضافت لامیه‌در پاك بوم اصلنده بوم پاك ایدی ضرورت وزن وقافیه ایچون اضافتدن قطع ایدوب تقدیم وتأخیر ایلدی بوم مملکت معناسنه‌در برحرف تأکید انگیخت فعل ماضی مفرد غائب قوپزدی دیمکدر فاعلی تولادر میم متکلم معناده خاطره مقیددر برانگیخت خاطرم تقدیرنده (محصول بیت) بو پاك مملکتك مردلری محبتی خاطرمی شام وروملك محبتندن قطع ایلدی یعنی سائر ممالکدن میل ورغبتمی قطع ایدوب کندو وطنمه محبت ایلدم ز راهم بو یوملك مردلری خوشخوی وهم بنم وطنم ومسقط رأسمدر یعنی دوغدیغم ونشو ونما بولدوغم یردر برانگیختم ضمیرنی خاطره صرف ایلین قطع ئملق ومحبت ایلدم دیمش لیکن معنا بویله‌دکلدر قتدبر ❊ بدل کفتم ازمصر قند آورند ❊ بردوستان ارمغانی برند ❊ بدل باحرف صله قند قافك فتحی ونونك سکونیله شکره‌دیرلر وسکرده‌دیرلر آورند فعل مضارع جمع غائبدر آوریدندن آوردندن دینلرخطا ایلمشلر کتوررلر دیمکدر بردوستان اضافت لامیه ایله بربونده اسمدر قت معناسنه یعنی عند دیمکدر ارمغانی یاحرف تنکیر وابهامدر حرف وحدت دین ابهام ووحدتی فرق ایلمزمش برند فعل مضارع جمع غائبدر ایلدیلر دیمکدر بریدندن بردندن دکل (محصول بیت) کوکلمه دیدمکه مصردن شکر کتوررلر یعنی کتوروب دوستلر قاتنه ارمغان ایلدرلر یعنی شکری دوستلره ارمغان ویررلر ❊ دریغ آمدم زان همه بوستان ❊ تهی دست رفتن سوی دوستان ❊ دریغ دالك کسریله مشهوردر اما میرحسین معما رساله‌سنده ضم دال ایله اراد ایلمش حیف دیمکدر آمدم میم ضمیر معناده دریغه مقیددر دریغم آمد تقدیرنده همه بوستاندن مراد سیاحت عالمده کوردیکی ممالك واقالیمدر تهی تانك فتحی وکسریله وهانك کسریله بوش دیمکدر خالی معناسنه تهی دست الی بوش یعنی صفر الید معناسنه (محصول بیت) بکاحیف کلدیکه جمیع کوردیکم ممالك واقالیمدن دوستلر قاتنه الی بوش وارمق حاصلی دوستلر جانبنه ارمغانسز کتمك بکاعار کلدی ❊ مرا کرتهی بود ازان قند دست ❊ سخنهای شیرین ترازقند هست ❊ مرابنم دیمکدر (محصول بیت) اکربنم الم اول مصرقندندن

ردشعی

خالی ایسه یعنی اکمالات دکل ایسم قند دن لذیذ رق سوزلرم واردر حاصلی بو کتابده اولان سوزلرم مصر شکرندن طاتلوردر ❋ نه قندی که مردم بصورت خورند ❋ که ارباب معنی بکاغذ برند ❋ نه قندی یا حرف وحدت نوعیه که حرف رابط صفت بصورت باحرف ظرف خورند خاده روم ضمه ایله فعل مضارع جمع غائبدر یرلر دیمکدر یعنی اکل ایدرلر که مقدر ادات اضرابی ربط ایدر تقدیری بل آن قندست که ارباب بونده اصحاب معناسنه در معنی یه اضافتی لامیه در بکاغذ باحرف مصاحبت کاغذ کاف عربی وغینك فتحیله وذال معجمه ایله معروف (محصول بیت) بزم قند دیدیکمز اول قند دکلدر که مردم صورتا یرلر وشربتنی ایچرلر بلکه اول قنددر که اصحاب معنی کاغذه یازوب مملکت مملکت ایلدرلر واوقیوب استفاده ایدرلر ❋ چوابن کاخ دولت بپرداختم ❋ درو ده در از تربیت ساختم ❋ کاخ کوشك در قصر معناسنه در دولته اضافت بیانیه در بپرداختم باحرف تأکید پرداختم فعل ماضی متکلم وحده در تمام ایلدم دیمکدر ودر حرف ظرف وضمیر غائب کاخه راجعدر درو ینه بدو یازانلر صحیح نسخه لره مخالف یازمشلرده دالك فتحی وهاء اصلیه ایله اون دیمکدر عشر معناسنه تربیت یعنی تربیت عالم ساختم فعل ماضی متکلم وحده در یعنی دوزدم وتربیت ایلدم (محصول بیت) چونکه بو کاخ دولتی یعنی بو کتابی تمام ایلدم وتصنیف قیلدم اول کاخ دولتده تربیت عالمدن اون باب دوزدم حاصلی بو مبارك کتابی اون باب اوزره ترتیب ایلدم ❋ یکی باب عدالت وتدبیر ورای ❋ نکهبانی خلق وترس خدای ❋ یکی بریسی یعنی اون بابك بریسی باب عدالت لامیه در یعنی اولکی باب عدالت معناسنی واحوالنی بلدرر وتدبیر تصرف مملکت وامورد نیاده فکر وفراست توجهله کرکدرانی بلدرر نکهبان نکه نونك کسری وکاف عجمك فتحی وهاء اصلیه ایله نکاهدن مخففدر بونده حفظ معناسنه دروبان ادات فاعلدر بی معناسنه نتکه قپوجیه در بان ودوه جیه شتربان دیرلر بس نکهبان وصف ترکیبیدر دبن خطا ایلمش آخرنده باحرف مصدر درخلقه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر ترس تانك فتحی ورانك سکونیله اسم مصدردر خوف وخشیت معناسنه ترس خدا تقدیری ترس از خدا درفتأمل (محصول بیت) بریسی یعنی اولکی باب عدالت تدبیر ورای بیاننده در یعنی بونلری بلدررودخی خلقی کوزدوب حفظ وصیانت

ردسروری وشمعی

ردشمعی

ایلمکی وخدادن قورقمغی بلدرر ✤ دوم باب احسان نهادم اساس ❋ که
منعم کند فضل حق را سپاس ✤ دوم دالك واوك ضمه‌ریله ایکنجی دیمکدر
ثانی معناسنه باب احسان لامیه‌در نهادم نونك فتحی وکسریله فعل
ماضی متکلم وحده‌در قودم دیمکدر اساس همزه‌نك فتحیله تمل معناسنه
درکه حرف تعلیل منعم اسم فاعلدر افعال بابندن صاحب نعمت دیمکدر
پس اسم مفعول طوتان اظهار جهل ایلمش کند کاف عربك ضمیله

ردشمی

فعل مضارع مفرد غائبدر ایلر دیمکدر ویا فعل امر غائب مفرددر ایلسون
دیمك اوله فضل حق لامیه وکندك مفعول اولی وسپاس شکر معناسنه ثانیسی
وفاعلی تحتنده مندمج راجع ضمیر (محصول بیت) ایکنجی بابك تملنی احسان
قودم یعنی ایکنجی باب احسانی بلدرر تاکه بو کتابی اوقیان صاحب نعمت
خدانك فضل واحساننه شکر ایلیه ✤ سوم باب عشقست ومستی وشور
❋ نه عشقی که بندند برخود بزور ✤ سوم سینك فتحی وکسریله اوچنجی
دیمکدر باب عشق لامیه مستی‌دن مراد عشق مستلکیدر و شور عطف
تفسیریدر عشقی یا حرف وحدت نوعیه که حرف رابط صفت بندند
مضارع جمع غائبدر بندیدندن بغلرلر دیمکدر بستن‌دن دینلر خطا ایلدیلر
بر حرف صله در با معناسنه خود خاده روم ضم ایله بونده کندی دیمکدر
بزور با حرف مصاحبت زور لفظ مشترکدر عربله عجم بینده کذب معناسنه
عجمده قوت بونده ایکیسنده ده مساغ واردر پس بر بنه قصر ایدن تقصیر
ایلمش (محصول بیت) اوچنجی باب عشق ومستیٔ عشق وشور وجنون عشق
بلدرر اما اول عشق دکلدر که کندنه کذب و بهتان ایله بغلرلر یعنی کوجله
کندو بی عاشق ایلینلرك عشقی دکل بلکه عشق الهی وحقیقی وعشق
پاك مراددر ✤ چهارم تواضع رضا پنجمین ❋ ششم وصف مرد
قناعت گزین ✤ چهارم جیم عجمك کسریله دردنجی دیمکدر تواضع
تقدیری باب تواضع در تواضع تفاعل بابندن مصدردر الحقاق کوسترمکه دیرلر
پنجمین تقدیری باب پنجمین یا حرف نسبت ونون حرف تأکید بشنجیسی
دیمکدر ششم ده بویله در التنجیسی دیمکدر وصف مرد مصدرك مفعولنه
اضافتیدر ومردك اضافت بیانیه در قناعت گزین وصف ترکیبیدر
گزینیدندن اختیار ایلمك دیمکدر (محصول بیت) دردنجیسی باب تواضعدر
یعنی دردنجی باب تواضعی بلدرر و بشنجی باب رضائی التنجیسی قناعت

اختیارایجی مردك وصفنده در یعنی اهل قناعتی وصف ایدر ﴿ بهفتم درازعالم تربیت ❊ بهشتم درازشکر برعافیت ﴾ بهفتم باحرف ظرف هفتم یدنجی در بامتضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تأکیدایدرعالم تربیت لامیه در بهشتم در سابق کبیدر ایکی مصراعده بله ازحرف تبعیض در برعافیت برحرف صله درعافیت بلالردن امین اولمقدر (محصول بیت) یدنجی بابده بومقدارعالم تربیه دن ذکرایدرم سکزنجی ده عافیت وصحته شکردن ذکرایدرم وسویلرم یعنی عافیته شکرلازم اولدیغین بیان ایدرم ﴿ نهم باب توبست وراه صواب ❊ دهم درمناجات وختم کتاب ﴾ نهم نونك ضمی الله طقوزنجیسی باب توبه لامیه راه صواب بیانیه دهم دالك فتحیله اوننجی یعنی ابوابك اوننجیسی مناجات مفاعله بابندن مصدر مکالمه معناسنه بونده مراد عرض حاجتدر ختم کتاب مصدرك مفعولنه اضافتیدر (محصول بیت) طقوزنجیسی باب توبه در یعنی طریق توبه بیان ایدروراه صوابی یعنی طریق مستقیمی بلدرر اوننجیسی مناجات وختم کتاب بیانند ه در جاهلی آنده بوایکی نسخه مذکور در بوابیاتده باب لفظنی اضافتله اوقومیوب اضافتدن قطع ایدن ابتراعمش ﴿ بروزهمایون وسال سعید ❊ بتاریخ فرخ میان دوعید ﴾ بروز باحرف ظرف درروده درازتربیت ساختم مصراعنه متعلقدر فتحیله بر روز رانك ضمیله بونده کون معناسنه درهمایونه اضافتی بیانیه درمبارك دیمکدر سال سعیدده بیانیه در سال یلدر سنه معناسنه وسعید قوتلی یعنی مبارك بتاریخ اسابق کبی مذکور مصراعه متعلقدر تاریخ وتوریخ تفعیل بابندن مصدردر بر زمانی تعیین ایلمکه دیرلر تعیین ایدن کسنه یه مورخ دیرلر فرخه اضافتی بیانیه مبارك دیمکدر میان دوعید لامیه در ایکی بیرام اورتاسنه دیرلر (محصول بیت) بو کتابده اون باب تربیه ایلدم تربیه دن مبارك کونده ومبارك یلده مبارك زمانده یعنی ایکی بیرام اورتاسنده ﴿ زشش صد فزون بود پنجاه وپنج ❊ که پردرشد این نام بردار گنج ﴾ شش صد التیوز دیمکدر فزون فانك ضمیله افزوندن مخففدر زیاده معناسنه پنجاه پنج اللی بش دیمکدر که حرف بیاندر پر بانك کسریله طولو دیمکدر نام بردار وصف ترکیبیدر مشهور معناسنه بحسب اللغة آدقالدیرجی دیمکدر گنج نام برداردن بدلدر اصلنده گنج نام بردار ایدی اضافتله یعنی صفته مضاف ایدی گنج خزینه ومال معناسنه (محصول بیت) تاریخ نیدیك التیوزدن اللی بش سنه زیاده

ردشمعی

ایدی یعنی بو کتابی التوز اللی بش تاریخنده تصنیف ایلدم دیمکدر حاصلی بوقدر سنه ایدی بونا مدار ومشهور خزینه پردر و کوهر اولدی کتابك الفاظنی جوهره تشبیه ایلمش * بماندست یادامنی کوهرم * هنوز ازخجالت سر اندرم * بماندست باحرف تأکید اصلنده بماند است در هارسیله همزه مجتلبه ضرورت وزن ایچون ترك اولندی باىم معناسنه در دامنی یا حرف وحدت ازخجالت بماندسته متعلق سر بماندستك فاعلدر اندر ادات ظرفدر درکبی برباك فتحیله بونده سینه معناسنه در (محصول بیت) براتك جوهرله خجالتدن باشم کوکسمده قالمشدر یعنی بو کتابی که تصنیف ایلدم کانه براتك کوهر کتوردم بونك برله شرمنده لکدن باشم کوکسمده قالمشدر زیرا ایچنده ایباتك ایسی وارایسه ادناسیده وار در نته که بیت آتیده بو معنی تصریح ایدر مصراع اولك معناسنده براتکله کوهرم قالمشدر بوقدر نثار ایتدکدن صکره یعنی قادرم که بو تحلیل ر کتاب دخی سویلیم لیکن سکالایق برتحفه کتورمکه قادر دکلم دیو کندی پاشاد هنه اعتذار ایدر دین رطب و یابس سویلمکه وترزیق ونامعقول معناو یرمکه عجب قادر ایش ومصراع ثانینك معناسنی یعنی خجالتدن باشمی بو قرو قالدرمغه قادر دکلم زیرا تحفة الفقیر حقیر دیدوکی ترزیق معنابی تأکید ایلمشدر مصراع اولده نماندست دن مراد معنای استقبالدر دینده سابق کبی ترزیق سو یلمش * کهدر بحر لؤلؤ وصدف نیز هست * درخت بلندست درباغ و پست * که بیت سابقه حرف تعلیل در یعنی بو بیت مابعدنده اولان ابیات ایله بیت سابقه مقام تعلیده واقعدر بحر لؤلؤ اضافتی لامیه در زیراهر دریاده لؤلؤ اولمز بلکه معین یرلرده واردر هند دریاسنده که لؤلؤ انده چقار هرمز کبی بصره کبی پس عدم اضافتی تجویز ایلین هر دریاده لؤلؤ اولور ظن ایدرمش صدف ظرف لؤلؤدر که ایکی قپاقدر اسنزدیه قبوقلری کبی نهایتی ابری اولور مذکور صدف ماه نیسانده دریایوزینه چیقوب اچیلور باران نیساندن ایچنه برقاچ قطره دوشدکدن صکره یو ملوب کنه دریادینه ایزر وایچنه دوشن قطراتی تربیه ایدوب اینجی ایدر خدانك امریله بوده خدانك برعظیم حکمتیدر نیز نونك کسری ایله حرف عطفدر درخت بلند یسا نیده درخت دالك فتحی و کسریله و فتحرا وسکون خالیله اغاچ دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ

ردشمعی

ردسروری

ردشمعی

بیورر که بو کتابك ابیاتی جمعا خوب و لطیف دکل ایسه غریب دکلدر زیرا
اوّ اوّ اولان بحرده صدفده اولور که او اوّ اوّنك قبحی و قشری مقامنده درباغده
دخی بلند درخت اولور پست درختده اولور ایمدی بنم کتابمده بر درپایه بکزر که
جمیع ابیاتی یکسان دکلدر ﴿الا ای خردمند فرخنده خوی ٭ هنرمند نشنیده ام
عیب جوی﴾ الا حرف استفتاح و تنبیه خردمند اوصلی دیمکدر زیرا خرد
خانك کسری و رانك فتحیله عقل معناسنه درومند میمك فتحیله ادات نسبتدر
اضافت بیانیه فرخنده خوی وصف ترکیبیدر مبارك خو یلی دیمکدر
هنرمند هنرهانك ضمی و نونك فتحیله مقابل عیبدر عربجه منقبت دیرلر میمك
وقافك فتحه‌لریله عیب جوی وصف ترکیبیدر جوییدن جستن دیلر خطا
ایلدیلر عیبجی دیمکدر عیب اسیجی دیمك دکلدر بعضیلر ظن ایلدیکی کبی
فتأمل (محصول بیت) آکاه اول ای مبارك خو یلی عاقل هنرمندی عیبجی
ایشیدممشم یعنی اهل هنر کیمسه‌نك عیوب و مثالبیله مقید اولمز نشنیده‌امك
هنرمند مفعول اولی و عیب جوی ثانیسی معلوم اولا که وصف ترکیبده قاعده
ایکی لفظی ترکیب ایلمکدر ترکیب لفظ ترکیب معنایه دلالت ایتمك ایچون اما
بز ترکیب ایلدیکمز مبتدیلره سهولت انتقال ایلمك ایچوندر ﴿قبا کر حریرست
و کر پرنیان ٭ بناچار حشوش بود درمیان﴾ قبا لفظ عربیدر اوکی آچق
قفتان دیمکدر یعنی کوملك کبی اوکی بتون دکل حریر ابریشم معناسنه در
پرنیان بای عجمك فتحی برانك سکونی و نونك کسریله اطلاس و منقش دیبای
چینی بناچار بالضروری دیمکدر حشو حانك فتحی و شینك سکونی ایله دولمه
دیمکدر مثلا دوشك و یصدق دولمه سی کبی اما بونده شلته و پنبه مراددر شین
ضمیر قبایه راجعدر (محصول بیت) قفتان کرکسه حریر چینی اولسون و کرکسه
دیبای چینی اولسون بالضروری اراسنده استرله کندینك شلته و پنبه اولور
حشوی استر معناسنه اخذایدن معناسنی بلمزمش و پنبه‌یه قصر ایلین ده
تقصیر ایلمش ﴿تو کر پرنیانی نیابی مجوش ٭ کرم کار فرما و حشوم بپوش﴾
پرنیانی یعنی قبای پرنیانی یا حرف نسبتدر ضمیر خطاب طونان خطا ایلمش
نیابی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب فعل شرط و لازمك دیمکدر مجوش فعل
نهی مفرد مخاطب جوشیدندن قیناماق دیمکدر بونده مراد غضب و حدتدر
جزاء شرط مجوش یرینه مکوش یازوب معناسنی بنی انجتمکه سعی ایله
دین صحیح نسخه‌لره مخالف یازمش فرما فعل امر مفرد مخاطبدر بیورد یمکدر
کرم مفعول اولی کار ثانیسی بپوش با حرف تأکید پوش فعل امر مخاطب اورت

رد شمعی

رد شمعی

رد سروری

رد سروری

رد سروری

یعنی ستر ایله دیمکدر حشو مقدم مفعولی (محصولی بیت) اکر سن قبای پرنیانی یعنی بنم نظممی جمیعا اعلا ولطیف بولمزسک غضبلنمه وطاشوب بولنمه کرمی ایش بیور یعنی کرم اشنی بیور وحشومی یعنی نظم معیبی ستر ایله حاصلی اکر سوزمده بر رکاکت وقصور بولورسک ستر ایدوب کیمسه یه افشا ایلمه زیرا کندی قصوریمی معترفم معلوم اوله که مذکور بیتلرده خطاب عموم اوزره واقع اولمشدر یعنی خطاب عام طریقیله ﴿ ننازم بسرمایهٔ فضل خویش ❊ بدر یوزه آورده ام دست پیش ﴾ ننازم فعل نفی مستقبل متکلم وحده فخر ایلمزم دیمکدر بسرمایهٔ فضل خویش باحرف مصاحبت ماقبلنه متعلق واضافتلر لامیه لر درسرمایه مالک باشی یعنی اصلی که عربجه رأس مال دیرلر فضل فانک فتحی وضادک سکونیله مصدردر نصر بابندن بونده ایکی لغت دخی وار اما بیانی بورایه مناسب دکلدر ارتقاق دیمکدر زیاده لک معناسنه بدریوزه باحرف صله دریوزه جر معناسنه در یعنی دیلنمک آورده ام فعل ماضی متکلم وحده کتورمشم دیمکدر دست مفعول اول صریحی وپیش ثانیسی وبدریوزه غیر صریحی (محصول بیت) کندی فضل وعلم وکمالک سرمایه سیله تفاخر ایلمزم بلکه دریوزه طریقیله ایلری ال کتورمشم یعنی سندن عفو وصفح وترک اعتراض طلب ایدرم فخر مرادم دکلدر ﴿ شنیدم که روز امید و بیم ❊ بدانرا بنیکان ببخشد کریم ﴾ روز امید لامیه در رجا کونی دیمکدر تشدید ضرورت وزن ایچون کلمشدر بیم خوف دیمکدر بداز بدک جمعیدر یارامزلر معناسنه دروراادات مفعول بنیکان باحرف صله نیکان جمع نیک دراییولر دیمکدر ببخشد باحرف تأکید بخشدک کریم فاعلی وبدان مفعول صریحی وبنیکار غیر صریحی (محصول بیت) اشتدم که خوف ورجا کوننده یعنی قیامتده کریم الله یرامازلری ایولره بغشلر یعنی ایولرک شفاعتیله کناهلرین عفو ایدر ﴿ تونیز ار بدی بینیم در سخن ❊ بخلق جهان آفرین کار کن ﴾ بدی یاحرف وحدت ویاحرف مصدربینی بانک کسریله فعل مضارع مفرد مخاطبدر بینیدندن دیدندن دینلر خطا ایلدیلر میم ضمیر معناده سخنه مقیددر سخنم تقدیرنده بخلق جهان آفرین باحرف مصاحبت واضافت بیانیه دریای بطیله خلق خانک ضمی ولامک سکونیله وضمیله اغتدر خوی وعادت معناسنه در جهان آفرین وصف ترکیبیدر آفریدندن جهان یرادیجی معناسنه یعنی خلاق عالم کن فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدندن ایله دیمکدر کار مفعول صریحی

و بخلاق غیرصریحی (محصول بیت) سن داخی ای مخاطب سامع سوزمده
بر یرامز اداو یرامز قصد کورر سنك و یاکلامده یرامزلق کوررسك
جهان یرادیجی خدانك خلقیله ایش اشله یعنی تخلقوا باخلاق الله ایله
یعنی خدا نیجه چرکین افعالمز کوررستر ایدوب کشف ایلمزسنده بویله ایله
﴿چو بینی پسند آیدت ازهزار ٭ بمردیکه دست ازتعنت بدار﴾ بینی
باحرف وحدت پسند باء عجمك فتحیله اسم مصدردر پسندیده معناسنه
بای عجمك ضمیله ضبط ایدن روسنا یلق ایلمش آید فعل مضارع مفرد غائبدر
آییدندن آمدندن دیلرخطا ایلمشلر وتا ضمیر خطابدر ضمیر منصوب متصل
معناسنه سکاکلهدیمکدر آیدك فاعلی تحتنده بینهراجع ضمیردر ومفعول اولی تای
ضمیروثانیسی پسند ومفعول غیرصریحی ازهزار بمردی باحرف قسم وباحرف
مصدر کهحرف بیان تعنت تفعل بابندن مصدردر ذلت وحقارت اسمکه
دیرلر بدار باحرف تأکید دار فعل امر مفرد مخاطب طوت دیمکدر امابونده
ال چکمك مراددر دست بدارك مفعول صریحی واز تعنت غیرصریحی
(محصول بیت) چونکه بیك بیتده بر بیت سکا مقبول ومرغوب کلهمردلك
حقیچون که ایکی بنی تحقیروتذلیلدن چك حاصلی بنی تحقیروتخفیف ایله اول
بر ابو بیتله اکتفا ایله ﴿همانا که درپارس انشای من ٭ چون مشکست بی قیمت
اندرختن﴾ همانا وماناپکرزدیمکدر کأنه معناسنه کهحرف بیان پارس پاء عجم
وفا ایله وسکونرا ایله مملکت شیرازه دیرلر انشای من لامیه در چوادات
تشبیه مشك میمك ضمی وسکون شینله فارسیدر ومیمك کسری وسکون سین
مهمله ایله عربیدر ختن خای معجمهنك ضمیله هندوستان جانبنده بر مملکت اسمیدر
معلوم اوله که حضرت شیخ بوکتابی شام شریفده کلاسه نام مدرسه ده
تصنیف ایلمشدر واهالئ شامدن بعض بانلر اولدیغی بجره بو دعاکویه
کوستردیلر (محصول بیت) کأنه که دیار فارسده بنم تصانیفم ختن ولایتنده
مسك کبی بی قیمتدر حضرت شیخدن بوسوز اعتذار طریقیله تواضعدر
پس غیری شهرلرده اعتباری وار بونده یوغیسه دینلر بوتواضعی اکلامشلر
﴿چو بانك دهل هولم ازدور بود ٭ بغیبت درم عیب مستور بود﴾ چوادات
تشبیه بانك دهل لامیه در بانك آواز معناسنه در ودهل دالك وهانك ضمهلریله
طاون دیدکلری چالغی آلتیدر هول اغتده قورقو معناسنه درامابونده هیبت
وشهرت مراددر دور دالك ضمیله ایراق دیمکدر بودبونده ادات زمانیه در

ردشمی

ردسروی

است معناسنه نه که سباق وسیاق کلامدن فهم اولنور پس حکایت حال ماضی معناسنی و بزلر غلط ایلشـلر بغیبت باحرف ظرف غیبت مصدردر حضور مقابلی درم در با متضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تأکید ایدرمیم معناده عیبه مقیددر عیبم تقدیرنده (محصول بیت) طاول آوازی کبی بنم شهرت وهیبتم ایراقدندر یعنی بنی ایراقدن اشیدن کر چکدن بیوك کیسه ظن ایدر غیبتده عیبم مستوردر یعنی بنمله اختلاط ایدوب مصاحبت ایلمین بنی اهل علم وصاحب فضل ظن ایدر امابن مظنون اولدیغم کبی دکلم بیت ثانینك نتیجه سنده یعنی حضورکه کلزدن اول عیبم مخفی ایدی د بن بیندن مقصودی اکلامش ﴿ کل آورد سعدی سوی بوستان ＊ بشوخی چو فلفل بهندوستان ﴾ بو بیت تصریح بماعلم الیز اما طریقیله واقع اولمشدر یعنی بو کتابی شام شریفده تألیف ایدوب شیرازه ایلتدیکنی تصریح وبیان ایدرنتکم سابقا بیان ایلدك آورد ك سعدی فاعلی وکل مفعول اول صریحی وسوی بوستان اضافت لامیه درمفعول ثانیسی و بشوخی غیرصریحی بشوخی باحرف مصاحبت وشوخ بونده کستاخ وحشری معناسنه درویا حرف مصدر بولفظك مضمونی ایکی مصراعه یله مصروفدرفتدر فلفل ببردر بهندوستان با حرف صله هندووا وایله هندی معناسنه درنتکم ترکیده اوته بقالی شاملو ومصرلو وروجی وشاملی ومصرلی دیرلر وستان بونده ظرف مکان معناسنی افاده ایدرظرف زمانده دخی مستعملدر بهارستان وتابستان بازویای فصلنه دیرلر (محصول بیت) سعدی کستاخانه بوستانه کل وهندوستانه فلفل کتوردی یعنی دیارعربده فارسیجه بوکتابی تصنیف ایدوب دیار عجمه ایلتدی نتکم سابقا بیان اولدی معلوم اوله که بیت معنای تشبیهی متضمندر فتأمل ﴿ چو خرما بشیرینی اندوه پوست ＊ چو بازش کنی استخوانی دروست ﴾ چو ادات تشبیه خرما معروف بشیرینی با حرف مصاحبت ویا حرف مصدر شیرنلکله یعنی لذتله دیمکدر اندود ماضیدن قسمدر صوانمش یعنی قیلنمش دیمکدر پوست باء بجمك ضمیله دیری دیمکدر اما بونده مراد چکردکك اوزرنده اولان طلی بر پدر یعنی اتی چو حرف تعلیل بازش باز بونده آچق معناسنه درکنی لفظیله شین ضمیر خرمایه راجعدر استخوان همزه ونانك ضمیله وواو رسمیله یکدرکه عرب عظم دیر عینك فتحی وظانك سکونیله اما بونده چکردك مراددرن یاچکردکه استخوان دیرلر در حرف ظرف واو خرمایه را جمع ضمیر غائبدر وسین وتا ادات خبر (محصول بیت) بنم نظمم خرما کبی طتلی ایله الله قیلنمش وصوانمش یعنی اتی لذیذدر اما

زدشمی

چونکه بوستنی آچه سین اندن برچکردك چیقار یعنی بنم شعرم خرما کبی درکه اوستی وظاهری شیرین ومقبولدر اما ایچی کفرته پراماز وجائزدرکه اندوده پوست وصف ترکیبی اوله پوست صوالی دیمك اوله یعنی شیرندکه پوست صوالی وقیلی نتیجه سی شر بن پوستلی واذیذ اتلی دیمکدر ﴿ ذکر محامد پادشاه اسلام ابو بکر بن سعد بن زنکی خلدالله ملکه و دولته ﴾

﴿ مرا طبع از بن نوع خواهان نبوده ❊ سر مدحت پادشاهان نبود ﴾ مرا بونده بنم دیمکدر مراطبع بنم طبع دیمکدر از بن نوع مصراع ثانینك مضموننه اشارتدر خواهان صفت مشبهه در خواهیدندن دیلیه کن واستیه کن دیمکدر خواستندن اخذایدن احوال اشتقاقدن خبر دار دکل ایمش

ردسروری

سر مدحت پادشاهان لامیه لر در سر بونده سودا و هوس معناسنه در مدحت میمك کسر یله مصدر میمیدر نبود ایکی پرده یله دکل ایدی دیمکدر (محصول بیت) بنم طبعم بونوعدن طالب دکل ایدی یعنی بونوع نسنه لره راغب دکل ایدی حاصلی پادشاهلر مدحی سوداسی بنم قلبمده یوق ایدی زیرا درویشلك هر نسنه دن فراغت اقتضا ایدر پادشاهلر مدحی ایسه تحصیل دنیا ایچوندر بنم حالمه ایسه مناسب دکل ﴿ ولی نظم کردم بنام فلان ❊ که تا بازکویند صاحب دلان ﴾ بنام فلان لامیه در فلان ذوی العقولده مستعمل الفاظ کنایه دندر بونده ابو بکر بن سعد بن زنکی دن کنایه درکه حرف تعلیلدر تاحتی معناسنه درکه حرف تعلیلی تأکید ایدر باز بونك کبی یرلرده تحسین لفظ وتکمیل وزن ایچون کاور (محصول بیت) کرچه بنده مدحی سوداسی یوق ایدی امابو کتابی نظم ایلدم ابو بکر ادینه تاکیم کورن واوقیان صاحب دللر دیه لر صحیح نسخه لرده که تا پرینه مکروافعدر نمی ایچون بز ده شارحلره اعتماد ایدوب که تا بازدق بعده نسخه لره مراجعت ایدوب کوردك که ناهب مکر واقع اولمش پس عهد ایلدککه من بعد شارحلر نسخه سنه اعتماد ایلیه وز حاصلی مصراع اوله که اصحاب قلوب وارباب حال دیه لر ﴿ که سعدی که کوی بلاغت ربود ❊ درایام بوبکر بن سعد بود ﴾ که حرف رابط مقول وقو لدر سعدی مخلص شیخدر نام شریفی مصلح الدین درکه حرف رابط صفت کوی بلاغت بیانیه در بلاغته کوی اثبات ایلدی مجازا ربودرانك فتحی وراو بانك ضمه لر یله قاپدی دیمکدر مراد بوکتاب فصاحت شعار و بلاغت دثارك

ردسروری وشمعی

تصنیفیدر (محصول بیت) اوله که صاحب دللر دیه‌رکه سعدی که بلاغت طوپنی قاپدی یعنی بو کتاب فصاحت آمیز و بلاغت انگیزنی تصنیف ایلدی ابو بکر بن سعد بن زنکی زماننده ایدی حاصلی انک سلطنتی ایامنده ایدی ﴿ سزد گر بدورش بنازم چنان ٭ که سید بدوران نوشروان ﴾ سزد سینک وزانک فتحه‌ریله لایق دیمکدر فعل مضارع وزنده اسمدر بنازم تفاخر ایدرسم دیمکدر چنان مصراع ثانیه مرهون درکه حرف بیان سید یعنی حضرت علیه الصلاة والسلام دوران ودور بر معنایه زمان معناسنه در و بار حرف ظرفدر نوشروان رانک تشدیدیله وانوشروان همزه ایله ونوشین روان وانوشین روان ونوشروان وانوشروان تخفیف رائله کتابلرده هپ بونلر مستعملدر (محصول بیت) لایقدر که بن ابو بکرک زمان سلطنتنده تفاخر ایلسم انچلین که حضرت محمد نوشروانک سلطنتی زماننده متولد اولمغله تفاخر ایدوب بیوردیلر (ولدت انا فی زمن ملك العادل ﴿ جهان بان دین پرور داد گر ٭ نیامد چو بو بکر بعد از عمر ﴾ جهان بان حافظ جهان ز یرا بان ادات فاعلدر بان وشتربان قپوجی ودوه‌جی دیمکدر دین پرور وصف ترکیبیدر دین بسلیجی یعنی رعایت ایدیجی داد گر عادل دیمکدر زیرا داد عدل دیمکدر و کر کاردن مخفف در ادات فاعلدر پس داد گر عادل دیمکدر اضافتلری بیانیه‌لردر پس واو عاطفه‌لرله ایراد ایلمینك دماغنده لذت فارسی یوغیمش جهان بان مبتدی نیامد خبری عمردن مراد حضرت امام عمردر (محصول بیت) دین اسلامه رعایت ایدیجی عادل جهان بان یعنی حاکم حضرت امام عمردن صکره ابو بکر بن سعد کبی کلدی بان ادات نسبتدردین عندی سویلش ﴿ سر سر فرازان وتاج مهان ٭ بدوران عدلش بنازای جهان ﴾ سر سر فرزان لامیه‌در سر بونده باش در رأس القوم معناسنه در سر فراز وصف ترکیبیدر فراز بدندن که مخفف در افراز بدندن یوجلمك و یوجلك بینده مشترکدر یعنی لازمله متعدی بینده سر فراز باشی یوجه یعنی بلند پایه والحق مقابلی یعنی عالی مرتبه دیمکدر والف ونون ادات جمعدر تاج مهان لامیه‌در مهان جمع مه درکه اولو معناسنه درکه مقابلی که درکه کچی معناسنه‌در والف ونون ادات جمعدر باحرف ظرف و باحرف مصاحبت دوران عدل لامیه‌در وشین ضمیر ابو بکره راجعدر بنازفعل امر مفرد مخاطب فخر ایله

ردسروری

ردشمعی

دیمکدر ای حرف ندا جهان منادی در مجازا حقیقتده اهل جهان منادی در
(محصول بیت) ابو بکر عالی جناب و بلند قدر پادشاهلرك رئیس وسرداری
در واولولك باشی تاجی پس انك عدلی دورانده و یا عدلی دورانیله فخر
ایله ای اهل جهان ﴿ کر از فتنه آید کسی در پناه ❊ ندارد جز این
کشور آرامکاه ﴾ کسی یا حرف وحدت در حرف صله یا معناسنه پناه
اسمدر پناهکاه معناسنه صغنجق یر دیمکدر ندارد طوتمز دیمکدر یعنی
مالك اولماز این کشوردن مراد مملکت فارس در کشور کاف عربك کسری
وشینك سکونی و فتح واوله اقلیم معناسنه در آرامکاه آرام الف ممدوده
اسم در راحت معناسنه آرامیدندن دکلمك دیمکدر وکاه بوند اادات
ظرف مکان در سبزانکاه کبی (محصول بیت) اکر فتنه وظلمدن برکمسه
پناهکاهه کلسه یعنی بر یره صغنمق مراد ایدنسه بو کشوردن غیری
ممالکده آرامکاه وقرار کاه طوتمز حاصلی بوندن غیری یرده حضور
ایدوب راحت اولماز ندار یرینه نیاید یازان صحیح نسخه لره مخالف
یازمش ﴿ فطوبی لباب کبیت العتیق ❊ حوالیه من کل فج عمیق ﴾
فطوبی شرط محذوفه جواب در طوبی طانك ضمیله و یانك فتحیله
اطیبك مؤنث در اصلنده طیبا ایدی یا ساکن ماقبلی مضموم اولدیغیچون
یا واوه قلب اولدی دولت وسعادت معناسنه در لباب لام حرف جر طوبی یه
متعلق باب قپو کبیت العتیق کاف حرف جر مقدر کائن لفظنه متعلق بیت
العتیق حضرت کعبه نك اسمیدر جار مع المجرور اعرابدن محلا مجرور
صفت باب در تقدیری لباب کائن کبیت العتیق حوالیه حوله وحواله
وحوایه وحوالیه اطراف وجوانب معناسنه اسمدر پس حوالی لفظنی
کسر لامله ضبط ایدوب جمع حولی در دیین اظهار جهل ایلمش ضمیر
مجرور بیت عتیقه راجعدر و یا مذکور بابه وهر برینه صفت اولمغله قابلدر
من حرف جر مقدر یأتین فعلنه متعلق ظرف لغودر کل فج لامیه در فج ککش
یعنی بول یوله دیرلر عمیق لغتده در یك دیمکدر اما بونده بعید معناسنه در
(محصول بیت) سعادت بیت العتیق کبی قپونك که انك اطرافنده هر یول
اوزاق یولدن کلور من کل فج عمیق عبارتی آیت کریمه یه تلمیحدر که
بیور مشدر (وعلی کل ضامر یأتین من کل فج عمیق ﴿ ندیدم چنین ملك
وکنج وسریر ❊ که وقفست بر طفل و برناو پیر ﴾ ملك میمك ضمیله سلطنت

ردشمعی

ردشمعی

ومملکت معناسنه‌در وکسریله اثقال ومملکات معناسنه‌در بونده ایکیسنه
دخی مساغ واردر گنج کاف عربك فتحیله خزینه معناسنه‌در سریر
تخت معناسنه که حرف رابط صفت طفل طانك کسری وفانك سکونیله
تازه طوغمش اوغلنجق انسانده وحیوانده مستعملدر برنا بانك ضمی وفتحیله
ورانك سکونیله یکت دیمکدر جوان معناسنه (محصول بیت) حضرت
شیخ بیورر بویله ملك وبویله گنج وبویله تخت گوردم که اوغلنجغه
وجوانه وپیره وفقدر حاصلی بو پادشاهك لطف وکرمی صغیر وکبیره جمیعا
عام وشاملدر ❊ نیامد برش دردناك غمی ❊ که ننهاد برخاطرش
مرهمی ❊ بونده برعند معناسنه اسمدر شین ضمیر ابو بکره راجعدر
دردناك دردلی دیمکدر غمه اضافتی لامیه دریای بطنیله و یا حرف وحدت
که حرف تعلیل ننهاد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی ابو بکردر ومفعول
صریحی مرهم در وغیر صریحی برخاطرش در بر حرف صله خاطرش
شین دردناکه راجعدر مرهم ترکیجه‌مز هم دیدکلریدر که یاره‌لره
اوررلر (محصول بیت) ابو بکرك یانینه برغم دردلیسی کلمدی یعنی برغمدن
متألم کمسه یانینه کلوب عرض حاجت ایلمدی که انك خاطرینه برمرهم
قومادی یعنی هر غمناکی حاجته تسلیه ایدوب دردینه دوا ایلدی
ننهاد فعلنی هاء رسمیله ننهاده یازانلر معنا جانبنه ناظر اولمامشلر برخاطرش
عباره‌تنك معناسنی خاطری اوزرینه دین حق ادابی ویرمامش ❊ طلبکار
خیرست وامیدوار ❊ خدایا امید که دارت برآر ❊ طلبکار طالبی دیمکدر
زیرا کار ادات فاعلدر بجی معناسنه ستمکار وجفاکار گبی خیره اضافتی اسم
فاعلك مفعولنه اضافتدر امید وار میمده تشدید ضرورت وزن ایچوندر
وار بونده ادات نسبتدر امیدلی دیمکدر مع معناسنه دین یازمش خدایا
منادی امیدی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت دارد فعل مضارع
مفرد غائب طوتار دیمکدر معلوم اوله که داشتن ودارندن مصدرلری
ومشتقاتی گاه اولور که طوتمق معناسنه مستعملدر گرفتن گبی وگاه اولور که
بر نسنه‌نك صاحبی معناسنده مستعملدر مالدار وحسندار گبی مال
صاحبی وحسن صاحبی دیمکدر فاحفظ برآر بر حرف استعلا وآر الف
ممدود ایله فعل امر مفرد مخاطبدر آریدندنکه مخففدر آوریدندن استعمالده
برآر حاصل ایله دیمکدر (محصول بیت) ابو بکر خیره طالبدر وخدادن

ردسروزی
ردشمعی
ردشمعی
ردسروری
مطلب

خبراميدايدر يارب بواميدبكه وازدر حاصل ايله يعني مرادني وير
* كله كوشه برآسمان برين * هنوزاز تواضع سرش برزمين * كله كوشه
تركيب مزجيدر اصلنده كوشهٔ كله ايدي اضافتله كلد كلاهدن مخففدر
تقديري كله كوشه اش در ضرورت وزن ايچون ضمير ترك اولندى معلوم
اولكه قديم پادشاهلر مرصع تاج كيرلردى بونده كلاهدن مراداول تاج در
آسمان برين بيانيه برين ده بر حرف استعلا ويا حرف نسبت ونون حرف
تأكيد آسمان رفيع معناسنه در سرش ضمير ابو بكره راجعدر (محصول
بيت) ابو بكرك كلاهي كوشه سى آسمان اعلاده در يعني عالى مرتبه و بلند
پايه در اما الآن تواضع ومسكندن باشى يرده در حاصلى كندى بر تاجدار بلند
مرتبه ايكن تواضعدن يوزى يرده در مصراع اولى جملهٔ حاليه طوتان
خبردار دكل ايمش * تواضع زكردن فرازان نكوست * كدا كر تواضع
كند خوى اوست * كردن فراز وصف تركيبيدر عالى مرتبه و بلند
پايه ديمكدر اكرچه لغتده بوينى بوجه ديكدر زيرا كردن كاف عجمك
فتحيله بيون معناسنه در عرب جيد دير جيك كسريله نكو نيكودن
مخففدر ايى معناسنه تواضع مبتدا ونكو خبرى كدا بونده كردن فراز
مقابليدر يعني حقير وذليل معناسنه كدا مبتدا وخوى اوست اضافت
لاميه ايله خبرى (محصول بيت) تواضع ومسكنت عالى مقدار وبلند
پايه اولانلردن ايدر يعني مقبول ومرغوبدر اما كدا وفقير الحال اولان
كيمسه اكر تواضع ومسكنت كوستروب ذات وهوان ايدرسه انك خوبى
وعادتى در تواضع ومسكنت ايلمسه نيه قادردر حاصلى كدا وفقرانك
تواضع ومسكنتنه اعتبار يوقدر بل اعتبار اكابر واغنيانك مسكنتنه در
* اكر زير دستى بيفتد چه خاست * زبردست افتاده مرد خداست *
زبردست وصف تركيبيدر لغتده الى التلى معناسنه در اما استعمالده الحق
حالى اولانده مستعملدر قول ورعيت وخذمتكار و بونلر كبيلرده و ياحرف
وحدتدر يفتد ياحرف تأكيدو ياهمزه دن مبدلدر زيرا قاعدهٔ مطرده در كه
بر كلمه نك اولى همزه اولسه واكا باويانون نافيه ويا ميم ناهيه متصل اولسه
همزه يايه منقلب اولور فا حفظ پس بيفتد فعل مضارع مفرد غائبدر
افتيدندن افتادندن ديلر خطا ايلمشلر بونده دوشرسه ديمكدر يعني
توضع ومسكنت ايدوب دوشكنلك كوسترسه چه نه ديمكدر خاست فعل

ردسرورى

مطلب

ماضی مفرد غائبدر قالقدی معناسنه امابونك كبی یرلرده حاصل اولدی
دیمكدر یعنی نه مفیددر بعض نسخه ده چه خاست برنه سزاست واقعدر
لایق معناسنه معلوم اوله كه خواست واوله اوانجه دیلك وطلب معناسنه در
زبردست وصف تركیبیدر الغنده الی اوستلی معناسنه افتاده به اضافتی بیانیه
افتاده دشمش دیمكدر پس زبردست افتاده دشمش معناسنه یعنی متواضع
ومسكنت دارز بردست مرد خداست لامیه در یعنی خدادوستی واهل الله
دیمكدر (محصول بیت) اكر برزبردست دوشكنلك كوستروب تواضع ایدرسه
ایدرسه نه حاصل ونه مفید زیرااندن بو حال مقبول دكلدر بلكه زبردست
متواضع مرد خدادر زیرا اندن بو حال مقبول ومرغوبدر ﴿ نه ذكر
جمیلش نهان میرود ❊ كه صیت كرم درجهان میرود ﴾ نه حرف
نفیدر معناده میروده مقیددر ذكر جمیل بیانیه وضمیر ابو بكره راجعدر
نهان كیزلی دیمكدر مخفی معناسنه میرود فعل مضارع مفرد غائبدر كیدر
وواقع اولور دیمكدر كه حرف تعلیل صیت كرم لامیه صیت صوتدندر
اوآز وبرنسنه چولنق معناسنه در حرف ظرف میرودسابق كبیدر
(محصول بیت) ابو بكرك ذكرجمیل نهان كتمز وكیمسه یه خفی اولماز یعنی
ذكر جمیلی هر كشی ایشیدر زیرا صیت كرمی وشهرت واحسانی تمام
عالمده واقع اولور كه مخفی اولمق ممكن دكل ﴿ چواوبی خردمند فرخ نژاد
* ندارد جهان تاجهانست یاد ﴾ چوادات تشبیه اوبی یائله ضمیر غائبدر
سابقا بیان ایلدك ابدیكه بركله نك آخرنده الف ویا واو اولسه بونلردن
صكره بریاده اثبات ایلك جائزدر اما اضافت حالنده واجبدر ویای
ثانیه حرف وحدتدر برانك كبی دیمكدر خردمند فرخ نژادده بوبله در
یعنی بیانیه در نژاد نونك فتحی وكسریله اصل معناسنه در اكثر مردم
زاده لرده مستعملدر فرخ نژاد وصف تركیبیدر مبارك اصللی دیمكدر
بعض نسخه ده نهاد واقعدر خلقت وطبیعت معناسنه در ندارد جهان
جهان طوغرز دیمكدر یعنی جهانك بوقدرتاجائزدر كه ابتدای زمان ایچون اوله
منذ كبی عربیده وجائزدر كه حرف توقیت اوله مادام معناسنه یادا كمقدرلیكن
لفظ آخرله مركب ومستعملدر بونده ندارد فعلیله وجهان اسمیله
مستعملدر ندارد جهان یاد تاجهانست یادتقدیرنده در ﴿ محصول بیت ﴾
ابو بكر كبی خردمند مبارك اصللی جهان یاد اوللدن برو ویاجهان یاد

اولدیغی جهانک خاطرنده بویله مبارک حسب ونسبله عاقل ودانا صاحب
سعادت یوقدر و هیچ جهانه کلمز وکلمامشدر چو اوبی برینه جوانی یازان
جمیع نسخه‌لره مخالف یاز دیمکدن غیری محله اصلا مناسبتی یوقدر تأمل

ردسروری

تل ﴿ نبینی در ایام او رنجه * که نالد زبیداد سر پنجه ﴾ نبینی فعل نفی مستقبل
مفرد مخاطبدر بینیدندن دیدندن دیبن خطا ایلمش کورمزسین دیمکدر
رنج زحمته دیرلر وهای رسمی تخصیص افاده ایدر رنجه‌لی وزحمتلی

ردسروری وشمعی

دیمکدر پس رنجه رنجیده معناسنه‌در دیمکه احتیاج یوقدر فتأمل که
حرف رابطه صفت نالد فعل مضارع مفرد غائبدر نالیدندن بونده ایکلیه
دیمک در بیداد ظلم معناسنه‌ده مستعمل افظدرز یراداد عدلدرو بی ادات

ردسروری وشمعی

سلبدر پس عدلی سلب ایدنجه ظلم لازمدرزیرا ایکسی بری برینه نقیضدر
ایمدی هر برینک وجودی نقیضنک عدمنی اقتضا ایدر سر پنجه لغتده برمق
اوجی دیمکدر اما بو یرلرده مراد ظالمدر (محصول بیت) ابو بکر
ایامنده وزماننده بر زحمتلی ودل شکسته کمسه کورمزسنکه بر ظالمدن
ایکلیه یعنی انک ایام عدالتنده کمسه کیمسه‌دن انجینوب شکایت ایلمز زیرا
هیچ کمسه‌نک کمسه‌دن انجینمه‌سنه راضی دکلدر ﴿ کس این رسم وترتیب
وآیین ندید * فریدون با این شکوه این ندید ﴾ رسم رانک فتحی وسینک
سکونیله بونده قانون معناسنه‌در آیین اسلوب دیمکدر فریدون قدیم
پادشاهلردن برینک اسمیدر که ضحاک ماری انی هلاک ایلمشدر واول
مرکی آنه چکوب قاتر تولید ایدن اولدر با فتح همزه‌ایله مع معناسنه
حرفدر همزه‌سز باده‌دیرلر پس همزه‌ایله استعمالنی بیلینلر همزه‌سز بابازوب

ردسروری شمعی

فریدونک ضمه‌سنی زیاده اشباع ایدرلر وزنیچون آن اسم اشارتدر شکوهه
شکوه هیبت وعظمت این اسم اشارتدر مصراع اول متضمن اولدیغی
جمعیته (محصول بیت) سلاطین ماضیه‌دن بورسم ترتیب وقانون وقاعده
کورمدی فریدون اولشوکت وعظمتله واول قوت وقدرت قاهره ایله
بونی کورمدی یعنی ابو بکرده اولان عدل وداد ولطف وکرم واحسان
یوق ایدی ﴿ ازان پیش حق پایکاهش قویست * که دست ضعیفان بجاهش
قویست ﴾ ازان فتح همزه‌ایله ادات تعلیلدر پیش حق لامیه‌در حق قتنده
دیمکدر پایکاه بانک سکونیله وکاف عجمله مرتبه ومقام دیمکدر که حرف
تعلیل دست ضعیفان لامیه بجاهش با حرف سبب وجاه منصب ومرتبه

بونده مراد سلطنتدر وشین ضمیر ابوبکره راجعدر (محصول بیت)
انکیچون حق قتنده مقام ومرتبه‌سی قوی وبلنددرکه ضعیفانک الی
انک منصبی وسلطنتی سببیله قوی وزورلیدر یعنی فقرا وضعفایه اول
ناصر ویاراولدیغی ایچون خدا اکا ناصر ویاوردر ﴿ چنان سایهٔ کسترد
برعالمی * که زالی نیندیشد از رستمی ﴾ سایه کولکه بر حرف صله عالمی
یاحرف تنکیر وحدت دیین و بر مضاف تقدیرایدن منکر وضع ایلمشلر
که حرف رابط صفت زال قرینه‌وقوجه‌یه دیرلر اشتراک طریقیله مذکوردر
اما بونده ایهام طریقیله واقعدر زیرا که رستمک باباسنه زال دیرلر نیندیشد
همزه یایه منقلب اولمشدر نته که سابقا ذکر ایلدک ایدی لغتده فکر ایلمز
دیمکدر اما بونک کبی یرلرده خوف وخشیت معناسنه رستمدن مراد بونده
زورلی دیمکدر وزالدن مراد ناتوان وضعیفدر (محصول بیت) ابوبکر
سایهٔ عدل واحسانی عالمه انجلین دوشه‌دی یعنی وضع ایلدی که ناتوان
توانادن و ضعیف قویدن خوف ایدوب پروا چکمز بینده اشارت
وار سلاطینه ظل الله دیدکلرینه ﴿ همه وقت مردم زدور زمان
* بنالند واز کردش آسمان ﴾ دور زمان لامیه‌در بنالند فعل مضارع
جمع غائب ایکلرلر دیمکدر دورزمانه‌وکردش آسمانه مصروفدر کردش
آسمان لامیه‌در کردش کاف عجمک فتحیله وکسرداللہ اسم مصدردر
کردیدندن دونش دیمکدرو بو یله شینه اسم مصدرشینی دیرلردو نش دیمکدر
دائما ماقبلی مکسور اولور فاحفظ (محصول بیت) قواوقاتده وجمیع ایامده
خلق عالم دور زماندن وکردش ایامدن شکایت ایدرلرو ناله قیلورلرز یرا
عادت بو یله اوله کلمشدر دور یرینه جور یازان جمیع نسخه‌لره مخالف
یازدیغندن غیری دور وکردش مناسبتندن آکاه دکل ایمش ﴿ درایام
عدل توای شهریار * ندارد شکایت کس ازروزکار ﴾ درایام عدل تو
لامیه‌لردر استدراک طریقیله تقدیری لیکن درایام عدل تودر شهریار
پادشاهلره شهریاردیرلر رای اولک سکونیله بولداشی شهر دیمکدر
وصف ترکیبی اقسامندندر شهر بولداشلی معناسنه (محصول بیت)
اماسنک عدلک ایامنده ای پادشاه روزکاردن کیمسه شکایت طوتماز یعنی
کیمسنک شکایتی یوقدر هرکس سندن حالنجه راضیدر ﴿ بعهد تومی
بینم آرام خلق * پس ازتوندانم سرانجام خلق ﴾ باحرف ظرف وعهد

ردشمی

مطلب

ردشمی

بونده زمان معناسنه‌در آرام خلق لامیه آرام الف ممدوده اسم مصدر
در حضور یعنی دیکلنمك معناسنه سرانجام عاقبت وصولك معناسنه
(محصول بیت) ای پادشاه سنك زمانکده خلق سکون وقرار اوزره
کورورم یعنی هرکس حضور ورفاهیتده‌در اما سزدنصکره خلقك
سرانجامنی بیلم باشلرینه نه حال کلجکین بیلم ﴿ همه از بخت فرخنده
فرجام تست ٭ که تاریخ سعدی درایام تست ﴾ بخت فرخنده فرجام
بیانیه مبارك بخت دیمکدر تستده اضافتی لامیه‌در که حرف بیان تاریخ
سعدی لامیه‌در تقدیری تاریخ زمان سعدیدر (محصول بیت) سنك
عاقبتی مبارك طالعکدندر که تاریخ مدت سعدی سنك ایام وزمانکده‌در
زیراسنك اسم وکنیت ولقبك انك کتابلرنده یوم حشره دك مذکور
ومذکور اولسه کرکدر نته که الآن مسطوردر ومذکوردر بیت آتیده
بو معنا مسطوردر نتکه بیورر ﴿ که تا بر فلك ماه وخورشید هست ٭ درین
دفتر ذکر جاوید هست ﴾ که حرف تعلیل یعنی بو بیت بیت سابقه
مقام تعلیلده‌در تا ادات توقیتدر مادام معناسنه خورشید کنش یالکز خورده
بشقه شیدده‌د برلر بو دفتردن مراد کتاب بوستاندر ذکر جاوید یعنی
جاوید جیم عربله ابدی معناسنه‌در (محصول بیت) سنك طالعك یمنندندر
که سعد بنك زمان تاریخی سنك ایام سلطنتکده واقعدر زیرا مادامکه فلکده
ماه وخورشید واردر بو دفترده ابدی ذکرك وار یعنی قیامته دك بو کتابده
مذکورسك ﴿ ملوك ازنکونامی اندوختند ٭ زپیشینان سیرت آموختند ﴾
نکونام وصف ترکیبیدر ایی ادلو معناسنه ویا حرف مصدر ادایلکی
دیمکدر پس یای وحدت دیین خطا سویلمش اندوختند فعل ماضی جمع
غائب درقزاندیلرسه معناسنه زیرا فعل شرط واقعدر پیشین یا حرف نسبت
ونون حرف تأکید ویای ثانی تحسین لفظا بچون کلمشدر والف ونون ادات
جمع اولکیلردیمکدر یعنی کندیلردن اول کانلردن سیرت طریقت وروش
معناسنه‌در آموختند فعل ماضی جمع غائب اوکرندیلر دیمکدر لازمله متعدی
بیننده مشترکدر بونده لازمدر (محصول بیت) پادشاهلر اکر ادایلکی
قزاندیلرسه یعنی ادایلکی ایله اکلدیلرسه کندیلردن اول کانلردن طریقت
ردشمی
وروش یعنی اسلوب وقانون اوکرندیلر پیشینان جمع پیشینه‌در دینلر بیلمزیمش
زیرا بو یله ایمش سه پیشینکان دیرلردی نونك فتحه‌یله بندکان وخواجکان

ردشمی

دیدکادی کبی فاحفظ ❊ تودر پادشاهیٔ خویش ❊ سبق بردی
ازپادشاهان پیش ❊ مصراع اولده اضافتلر لامیه لردر پادشاهیده ده
یاحرف مصدردر وثانیسی اضافتیچون کلمشدر سبق سینك فتحی و بانك
سکونیله در اصلنده بانك فتحی ضرورت وزنیچون کلمشدر اماسبقت تایله
خطادر یعنی غلطدر (محصول بیت) اولکی پادشاهلرمذکور اولان کبیدر
اماسن کندی سلطنتك قانون وقاعده سنده اولکی پادشاهلردن سبق
ایلدك یعنی اوکدل ایلدك حاصلی عدالت وکرمده انلردن ایلری کتدك
پادشاهان پیش لامیه در پشی پادشاهانه صفت طوتوب بونده مفردجمعه
صفتدر دیین اضافت بیانیه ظن ایلمش ❊ سنکدر بدیوار رو بین وسنك
❊ بکرد ازجهان راه یأجوج تنك ❊ سنکدر سینك کسریله واسنکدر
همزه نك کسری وسینك سکونیله ذوالقرنین لقبیله ملقب مرادددر باحرف
مصاحبت بدیوار روبین بیانیه در روی رانك ضمیله توجدر و یاحرف
نسبت ونون حرف تأکید توجلی دیواره دیمکدر سنك طاشدر روبینه
معطوف در قیاس سنکین ایدی ضرورت وزنیچون یاونون ترك اولندی
بکرد باحرف تأکید راه یأجوج لامیه در تنك طار دیمکدر بکردك فاعلی
سنکدر ومفعول اول صریحی راه دریأجوجله وثانیسی تنك درو غیرصریحی
ازجهاندر (محصول بیت) سنکدر روبین وسنکین دیوار له جهاندن
یأجوجك یولنی تنك ایلدی یعنی یأجوج قومی طبرستان وشیروان مملکتنه
کلوب غارت ایدردی پس اسکندر انده واردقده ولایت اهلی یأجوجدن
شکایت ایلدیلر اولده مذکور دیواری چکدی که یچمکه قادر اولمسون دیو
نته که کلام شریفده بیورر صکره نوشروان کندی سلطنتی زماننده اول
دیواره برایکی دیوارضم ایدوب برحصار بنادی شمدی دمرقپو دیدکاری
اول حصاردر والعهدة علی الراوی ❊ تراسد یأجوج کفرازرزست
نه روبین چودیوار اسکندرست ❊ تراسنك دیمکدر سد یأجوج مصدرك
مفعولنه اضافتیدر کفره اضافت بیانیه در ازرزسده متعلقدر (محصول
بیت) سنك یأجوج کفره سدك التوندندر اسکندرك سدی کبی
توجدن وطاشدن دکلدر بونده سددن مراد عسکر اسلامدر یعنی عسکره
التون وظیفه و یررسین که کفره نك کیمنی هلاك وکیمنی اسیرایدرلر نتکم
بزم پادشاهمز خلد الله ملکه عسکره بخشش وعلوفه و یروب عدوی

ردشمی

دینی وسلطنتنی قهر ایدرلر بو بیتك معناسنده شارحلر شویله اجمالی ایلشلرکه مراد اصلا فهم اولنماز ٭ زبان آوری کندرین امن وداد ٭ سپاست نکوید زبانش مباد ٭ زبان آور وصف ترکیبیدر فصیح شاعر و بلیغ دیمکدر ویا حرف وحدت کندرین اصلنده که اندرین ایدی وصله های رسمی وهمزه ساقط اولدی که حرف رابط صفت اندرین اندر ایله این دن مرکبدر اندر فتح همزه ایله ادات ظرفدر درکبی واین اسم اشارتدر امن وداده مشار الیه مصراع ثانیه مرهوندر ٭ سپاس ٭ سینك کسری وبای عجمله شکر معناسنه در وتا ضمیر خطابدر نکوید فعل نفی مستقبل مفرد غائب معنای شرط متضمن سو یلمزسه دیمکدر زبانش ضمیر زبان آوره راجعدر مباد فعل نهی مفرد غائب دعاء علیه معناسنه اولماسون دیمکدر (محصول بیت) ای زبان آور که بو امن وعدالتده سکا شکر وسپاس سو یلمیه یعنی سنك شاکر وحامدك اولمیه زبانی اولمیه یعنی دیلی طوتلوب اخرس اولسون دیمکدر ٭ زهی بحر بخشایش وکان جود ٭ که مستظهرند از وجودت وجود ٭ زهی زانك وهانك کسره لریله ادات تحسین در مقام تعجبده مستعملدر بونده ایکیسی بیله اولمق جائزدر آفرین بارك الله مقامنده مستعملدر بحر بخشایش لامیه در بخشایش اسم مصدردر احسان معناسنه بعضیلر بخشایش آخرنده بر یای خطاب تقدیر ایلدیلر جود دهده و بعضیلر بحر وکانه بر حرف ندا تقدیر ایلدیلر کان جود لامیه در سخا معنی دیمکدر که حرف رابط صفت و یا حرف تعلیل مستظهر اسم فاعلدر استقامال باندن ارقه لیجی دیمكدر و نون ودال ادات جمع استدر وجودت تا خطاب ضمیردر وجود ثانی موجودات معناسنه درکه مستظهرندك فاعلیدر (محصول بیت) تحسین که بحر بخشایش واحسان سین ویا تحسین ای بحر بخشایش واحسان وکان جود وسخاسین ویا ای کان جود وسخا وبحر احسان که موجودات سنك وجودکدن ارقه لیجیدر یعنی وجودکدن سندوظهیر اتخاذ ایدنورلر حاصلی قدرت وقوتلری سنك قدرت وقوتکدندر یاخود معنا بویله اوله که عجب بحر بخشایش سن وعجب کان جودسنکه جمیع موجودات سنك وجودکدن ارقه وسند ایدینورلر والکل وجهة ٭ برون بینم اوصاف شاه ازحساب ٭ نکنجد درین تنك میدان کتاب ٭ برون و بیرون باله و یاسزاده درطشره معناسنه اماراد

ودسروزی وشمعی

زياده در اوصاف شاه لاميه در (محصول بيت) پادشاهك اوصاف ومدايحنى حسابدن زياده كوررم بو ميدانى طاركابه صغمر يعنى آنك اوصاف ومدايحنى بازمغه شاهنامهٔ فردوسى كبى بر مفصل كتاب كرك ❊ كرآن جمله راسعدى املا كند ❊ مكر دفتر ديكر انشا كند ❊ آن اشارتدر اوصاف شاهه را ادات مفعول سعدى مبتدأ كند خبرى آن جمله مفعول اولى واملا ثانيسى وادات شرط معناده كند فعلنه مقيد مكر ادات استثنا بر مقدردن تقديرى ممكن نيست مكر دفترى ديكر ياحرف وحدت (محصول بيت) اكر شاهك جميع اوصافنى سعدى املا ايدوب كتاب ايلمك مراد ايدنسه بو ممكن اولمز مكر بو كتابدن غيرى بر مفصل كتاب انشا وايجاد ايليه وانده اوصاف جهانى در ج ايليه ❊ فروماندم از شكر چندين كرم ❊ همان به كه دست دعا كسترم ❊ فروماندم فعل ماضى متكلم وحده درعاجز قالدم ديمكدر شكر چندين كرم مصدرك مفعوانه اضافتيدر چندين بوقدر ديمكدر دست دعا لاميه در مجازا كسترم فعل مضارع نفس متكلم وحده در كستريدندن (محصول بيت) حضرت شيخ بيورر كه عاجز قالدم شاهك بوقدر كرمى شكرندن يعنى آنك بو دعا كويك حقنده ايلديكى احسان وكرمك شكر ينى كما ينبغى ادا ايلمكه قادر دكلم پس همان بكدر كه دعاالينى دوشيم يعنى دعا ايچون ال قالدروب دعا ايليم بوندن صكره پادشاهك ادعيه سنه شروع ايدوب بيورر كه ❊ جهانت بكام وفلك يارو باد ❊ جهان آفرينت نكهدار باد ❊ جهانت تاى خطاب معناده كامه مصروفدر بكامت تقديرنده باد اكثر دعاله وعليه ده مستعملدر بونده ماقبلنه معطوفدر ومعطوف عليهه قيدواقعدر جهان آفرين وصف تركيبى در آفريديدندن جهان يراديجى ديمكدر خلاق عالم معناسنه وتاى خطاب معناده نكهداره قيددر نكهدارت تقديرنده (محصول بيت) جهان مراد كجه وفلك يارك اولسون يعنى خدايارك اولسون جهان يراديجى حامى وحافظك اولسون يعنى خداسنى جميع آفات وبلايادن حفظ وصيانت ايلسون ومصراع اولك معناسنده جهان سنك مرادكه اولسون دين حق ادا بى ايلمش فتأمل ❊ بلنداخترعالم افروخته ❊ زوال اخترت دوشمنت سوخته ❊ بلنداخترت اصلنده اختر بلندت در اضافتله تقديم وتأخيرله تركيب مزجى اولدى وتاضمير خطاب اختر لفتنده مطلق بلدزه درلر اما بونك كبى يرلرده طالع بلندك

دیمکدر مبتدادر افروخته خبری وعالم مقدم مفعولی و باد عبارتی مقدردر
بیت سابق قرینه سیله افروخته ماضیدن قسمدر افروختن دن که لازم
ومتعدی بینده مشترکدر بونده متعدیدر یالکاندرمش اولسون دیمکدر
یعنی روشن ایلسون زوال زای معجمه نك فتحیله مصدردر زل یزولدن یعنی
نصر بابنك اجوف واوی یسندن لغتده کتمك معناسنه در اما اهل هیئات
اصطلاحنده احتراق کوکبدن عبارتدر زوال مبتدا وسوخته خبری واختر
دوشمن مقدم مفعولی وتا ضمیر خطاب سوخته کنه ماضیدن قسمدر لازم ایله
متعدی بینده مشترك بونده متعدی در کنه برباد مقدردر (محصول بیت) سنك
اختر بلندك عالمی روشن ومنور ایلسون یعنی طالعکه هر کز زوال ووبال کلمسون
زوال دشمنکك اختر بنی احراق ایلسون یعنی طالعی زواله دوشسون حاصلی
دولت واقبالنه زوال کلمسون ایکی مصراعی دعایه تخصیص ایلیوب
اخبار معناسنی تجویز ایلمین سباق وسیاق کلامه ناظر دکل ایمش فتدبر ﴿ غم

ردسروری

از کردش روزکارت مباد ❊ وز اندیشه بردل غبارت مباد ﴾ کردش روزکار
لامیه در کردش کاف عجمك فتحی ودالك کسریله اسم مصدردر کردیدندن
دونش معناسنه در روزکار ایام معناسنه در وتا ضمیر خطاب مباد فعل نهی
مقام دعاده واقع اولور اندیشه فکر وقیغو معناسنه در بونده ثانی مراددر
غبار غین معجمه ایله توزدر ایکی یرده بله تای ضمیر معناده باد کلمه سنه مقیددر مبادت
تقدیرنده (محصول بیت) روزکار ایامك تغیر وتبدلندن وتحویل وتقلبندن
سکا غم طاری اولمسون دخی غم وقیغودن هر کز کوکلکده غبار اولمسون
یعنی خاطرك هر کز ملول وغمناك اولمسون دائما شاد وفرحناك اوله دیین بو دعای
تعلیل ایدوب بیورر که ﴿ که بر خاطر پادشاهان غمی ❊ پریشان کند
خاطر عالمی ﴾ که حرف تعلیل بر حرف ظرف خاطر پادشاهان لامیه در غمی

ردسروری وشمعی

یا حرف تنکیر وابهام حرف وحدت طوتانلر اصابت ایلمشلر خاطر عالمیده
لامیه در و یا حرف ابهام وتنکیر (محصول بیت) سابق بیتك دعاسنی تعلیل
ایدوب بیورر زیرا پادشاهلرك خاطرلری مغموم ومهموم اولمق عالمك
خاطرلرینی مغموم ایدر حاصلی سلاطین جان عالمدر انلره هر نه طاری وعارض
اولسه تمام عالمه اول طاری وعارض اولور عالمی یاسنی حرف نسبت

ردشمعی

ظن ایدوب معناسنی عالم خلقك دین ظن فاسد ایلمش ﴿ دل وکشورت جمع
ومعمور باد ❊ ز ملکت پراکنده کی دور باد ﴾ مصراع اول لف ونشر طریقیله

واقع اولمش پراکنده و پراکنده با و کاف عجمیله پریشان دیمکدر یعنی طغنق معلوم اولا که مصراع اولده دعا دل و کشوره مصروفدر ثانیده ملکه مخصوص (محصول بیت) ای پادشاه سنك دلك جمع و کشورك معمور و روشن اولسون و مملکت و سلطنتکدن پریشانلق دور اولسون یعنی هرگز زوال کلمسون و نقصان کورمسون ❊ تنت باد پیوسته چون دین درست ❊ بداندیش رادل چوتد بیر سست ❊ تنت یعنی وجودت تا ضمیر خطابدر پیوسته لغتده اولاشق دیمکدر اما بونده دائم معناسنه در چون ادات تشبیه درست دالك و رانك ضمه لریله و سینك سکونیله بتون دیمکدر اما بونك کبی یرلرده کامل و تام معناسنه در بداندیش وصف ترکیبی یرامز فکرلو یعنی دوشمن معناسنه در را حرف تخصیص تدبیر سست بیانیه در عدم اضافتی تجویز ایلین امعان نظر ده مالك دکل ایمش (محصول بیت) ای شاه تنك ووجود شریفك دینك کبی دائما صحیح و کامل اولسون یعنی دینك و اسلامك نیجه که کامل و صحیحدر وجودکده دائما دینك کبی صحیح و درست اولسون حاصلی دائما صاغ و سالم اول دیمکدر ❊ درونت بتأیید حق شاد باد ❊ دل و دین و اقلیمت آباد باد ❊ درون دالك فتحی و رانك ضمیله ایج معناسنه در اما بونده قلب مراددر وتا ضمیر خطاب با حرف مصاحبت تأیید تفعیل بابندن مصدر در محکم ایلمك معناسنه حقه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر شاد شن معناسنه در یعنی مقابل غم آباد و آبادان الف ممدود ایله معمور معناسنه در (محصول بیت) قلبك حقك تأیید و توفیقله شاد و فرحناك اولسون یعنی قلبك علم لدنیله مؤید و موفق اولسون دلك و دینك و اقلیمك معمور و روشن اولسون ❊ جهان آفرین بر تو رحمت کناد ❊ دکر هرچه کویم فسانست و باد ❊ جهان آفرین وصف ترکیبیدر خدا مراددر یعنی خلاق عالم بر حرف صله کناد کاف عربك ضمیله فعل امر مفرد غائبدر بو لفظ موقع دعاده واقعدر رحمت ایلسون دیمکدر دکر دخی معناسنه در فسانه فانك فتحیله افسانه دن مخففدر که فائده سز حکایه لره وقصه لره دیرلر عربجه سمرسینك و میمك فتحه لریله و اسطوره درلر همزه نك ضمی و سینك سکونیله جمع اساطیر کاور باد بونده یل معناسنه در (محصول بیت) خلاق عالم سکا رحمت ایلسون بوندن غیری هرنه که سویلرسم افسانه و یلدر حاصلی کلام لغودر فسانست اصلنده افسانه است در ضرورت وزن ایچون ها رسمی و همزهٔ مجتلبه ترك اولندی نتکم سابقا مفصل بیان

اولندی ❊ همینت بس از کردکار مجید ❊ که توفیق خیرت بود برمزید ❊
همین هم ایله این دن مرکبدر هـ بونده ادات تأکید وابن اسم اشارتدر مصراع
ثانینک مضمونه بس بای عربک فتحیله بونده بتر معناسنه کردکار کاف عربک
فتحی ورانک سکونیله فعل معناسنه ستمکار وجفاکارده اولدیغی کبی بحسب
اللغت اشبحی دیمکدر اما استعمالده خدایه دیرلر فاعل مطلق معناسنه زیرا
حقیقتده جمیع افعال عبادک خالقی اولدر فاحفظ فانه من المهمات بس
کردک کافنی مکسور اوقیانلر حظوعشوی ایتمشلر کردارک کافیده مذکور
کاف کبی مفتوحدر فتأمل مجیده اضافتی بیانیه درکه حرف بیاندر همین بس
عبارتنی بیان ایدر توفیق مصدردر تفعیل بابندن خیره اضافتی مصدرک
مفعولنه درابکی مصراعده تار ضمیر خطابدر بود بونده فعل مضارعدر استمرار
معناسنه یعنی دائما خیراته توفیقک زیاده اولوبجی درمزید مصدر میمیدر زیاده
معناسنه (محصول بیت) فاعل مطلق اولان اولو خدادن سکا بویتر که خیراته
توفیقک ازدیاد اوزره اوله یعنی احسان وانعام ایلمکه خدادن موفق اولدیغن سکا
بتر بود فعلنی استقبال معناسنه تخصیص ایدوب سکا خیراتکی زیاده ویره دبین
بنک مرادنه واصل اولمش ❊ نرفت ازجهان سعد زنکی بدرد ❊ که چون
توخلف نام بردار کرد ❊ سعد زنکی معنی سعد ابن زنکی زیرا بو دولده بین
العلمین واقع اولان ابن لفظنی حذف ایلمک جائزدر معلوم اولا که ابو بکر سعد
اوغلی وسعد زنکی اوغلیدر بونلرک تفصیلنی کلستانه شرحزده مستوفی ایلمشز
مراجعت ایدن انده کورسون بدرد باحرف مصاحبت ودرد الم معناسنه دریعنی
غری که حرف تعلیل چون توسنک کبی دیمکدر خلف خانک ولامک فتحه لریله
ابی اوغل معناسنه درجائزدر که برینه خلیفه ایلمک معناسنه اوله نام بردار وصف
ترکیبیدر بانک فتحیله بحسب اللغة قالدریجی معناسنه در اما استعمالده نام دار
معناسنه دریعنی مشهور (محصول بیت) پادشاهم بابانک سعد بن زنکی جهاندن
دردو الملة کتمدی یعنی حسرتله اولمدی زیرا سنک کبی برنامدار ابی اوغل
برینه قیوب کتدی حاصلی سنک کبی برصاحب فکر وفراست وعقل وکیاست ابی
اوغل برنده قالدیغیچون دنیادن دردو حسرت ایله کتمدی معلوم اولا که قیاس
خلفک مابعدنه اضافتی ایدی لکن ضرورت وزن ایچون اضافتدن قطع ایتدی
❊ عجب نیست این فرع ازان اصل پاک ❊ که جانش بر اوجست وجسمش بخاک ❊
این یعنی ابو بکر اصل پاک اضافت بیانیه ایله یعنی سعد بن زنکی که رابط صفت
ویا حرف تعلیل اوج بونده فوق معناسنه دریعنی رفعت اهل هیئات اصطلاحنده

رد دقایق الحقایق وسروری وشمعی

رد شمعی

اولان اوج دكلدر فتأمل ضميرلر سعد بن زنكيه راجعدر بخاكش باحرف ظرف
(محصول بيت) عجب دكلدر بو فرع يعني ابو بكر اول اصل پاكدن يعني سعد بن
زنكي دن انجلين اصل پاك كه جان پاكي عليين ده و جسمي خاكده مدفوندر
حاصلي اويله پاكدن بويله پاك اوغل عجب دكلدر ﴿ خدايا بر آن تربت نامدار ✲
بفضلت كه باران رحمت ببار ﴾ تربت نامدار بيانيه ولاميه اولمغه محتملدر زا اول
نامدار تربه يه و نامدارك تربه سنه بفضلت با حرف قسم ويا حرف مصاحبت كه
حرف بيان باران رحمت بيانيه ببار فعل امر مفرد مخاطبدر باريدندن
لازمله متعدي بينده مشتركدر بونده متعدي مراددر ياغدر ديمكدر
(محصول بيت) يارب اول نامدار مقبره به ويا اول نامدارك مقبره سنه
فضلك حقيچون و يا فضلكله رحمت يغموري ياغدر ذكر محل واراده حال يعني
اول مشهور تربه ده ياتانك روحنه رحمت ايله ديمكدر ﴿ كر از سعد زنكي
مثل مانده باد ✲ خدايا بر سعد بو بكر باد ﴾ ماند فعل ماضي مفرد غائبدر
باد اكفدر ذكر معناسنه ياور واوك فتحيله ياردمجي يعني ناصر معناسنه در
سعد بو بكر يعني سعد بن ابو بكر ديمكدر باد اولسون ديمكدر دعا ايله در
(محصول بيت) اكر سعد بن زنكي دن عالمده اكر مثل قالديسه يعني خلق
عالمده عدل و كرمي و لطف و احساني داستان اولوب ضرب مثل اولديسه
خدا سعد بن ابو بكرك يار و ناصري اولسون حضرت شيخك زماننده پادشاه
اولان ابو بكرك اوغلي محمد سعدايدي و شيخ بوكه معلم اولمشدر بعضيلر
ديديلر كه حضرت شيخ سعدي مخلصيله متخلص اولديغي بو جهتندر
ليكن بو سوزده نظر واردر زيرا حضرت شيخ سياحتلغي زماننده بو مخلصله
مشهور ايمش نته كم ايلچيلكي زماننده جامع كاشغرده نحوي جوانله
مصاحبتندن معلوم در فتدبر ﴿ در مدح اتابك محمد سعد خلد الله ملكه ﴾
﴿ اتابك محمد شه نيك بخت ✲ خداوند تاج و خداوند تخت ﴾ اتابك همزه نك
فتحي و كاف بعضيلر قتنده عربي و بعضيلر قتنده عجميدر شونلر كه معناسني
جلة الملك در ديديلر كافي عربي اوقوديلر وشونلر كه معناسي اتابكدر ديديلر
عجمي اوقوديلر تركيده واجب الرعايه و عزيز و محترمكدر ديجك يرده اتابكدر
ديديلر محمد اتابكدن بدلدن شه نيك بخت اضافت بيانيه ايله صفت محمددر
شهي محمد له تركيب ايدوب محمد شه ديين خطا ايلمش نيك بخت وصف تركيبيدر
ابو طالعلي ديمكدر خداوند صاحب و مالك معناسنه در تاجه اضافتي اسم

ردشعي

فاعلاتٌ مفعولنه اضافتیدر خداوند تختده بو یله در اتابك مبتدا و مصراع ثانی خبری و جائزدر که شه نیك خبر مبتدا اوله و مصراع ثانی خبر بعد الخبر اوله فتأمل (محصول بیت) ابو طالعلی شاه اولان اتابك محمد تاج و تختك صاحبیدر یعنی بالقوه بونلره مالکدر زیرا ابو بکرك بوندن غیری فرزندی یوغمش نتکم حضرت شیخ درت بش بیتدنصکره بورر تصریح ایدر * جوان جوان بخت روشن ضمیر * بدولت جوان و بتدبیر پیر * جوان جوان بخت اضافت بیانیه ایله تکرر خبر قبیلندندر جوان و بختدنصکره واو عطف اثبات ایدن صحیح نسخه لره مخالفت ایلدیکندن غیری اسلوب عجمه دخی مخالفت ایلمش بختك روشن ضمیره اضافتیده بیانیه در روشن ضمیر وصف ترکیبیدر ضمیر بونده فکر و کوکل معناسنه اولمق قابلدر بدولت باحرف مصاحبت و یا حرف ظرف بتدبیر باسیده بو یله در (محصول بیت) اتابك محمد روشن ضمیرلی جوان طالعلی جوان در دولتده و یاقوت دولتله جوان در و تدبیرده و یا قوت تدبیر له پیردر حاصلی دولتی جوان و تدبیری پیر تدبیر بدر * بدانش بزرك و بهمت بلند * ببازو دلیر و بدل هوشمند * بدانش باسابق بالا کیدر دانش نونك کسریله اسم مصدردر علم معناسنه ترکیبجه بلمش دیمکدر بهمت باسیده بو یله در ببازو و بدلده بو یله دلیردالك ولامك کسره‌لریله بهادر دیمکدر هوشمند اوصلی دیمکدر (محصول بیت) اتابك محمد دانشده و یا دانشله اولودر و همتده و یا همتله بلنددر یعنی همتی باند در بازوده یا بازو یله بهادر و کوکلده و کوکل ایله اوصلی در حاصلی هم بهادر هم عاقلدر * زهی دولت مادر روزکار * که رودی چنین پرورد در کنار * زهی ادات تحسین دولتك اضافتی لامیه در و مادرك بیانیه که حرف تعلیل و یا حرف رابط صفت رودرانك ضمیله اوغل دیمکدر و یا حرف وحدت پرورد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی مادر روزکاردر مفعولی رود و درکنار مفعول فیه کنار بونده بان و قوجق معناسنه در (محصول بیت) روزکار اناسنك دولت وسعادتنه تحسین که قوجغنده بو نجلین اوغل بسلر یعنی بو یله اوغله مالك اولان روزکار اناسنه تحسین روزکاردن مراد زمان در حاصلی شاهزاده واقع اولان زمانه تحسین ایدر رودیرینه فرزند وزاده یازن صحیح نسخه‌لره مخالف یازمش پروردن معناسنی بونده بسلیه دیین اداده مسامحه ایلمش * بدست کرم آب دریا ببرد * برفعت

ردسرودی

ردسروری
ردشمعی

محل ثریابیرد * باحرف مصاحبت دست کرم یانیه آب دریا لامیه آب بونك كبی یرلرده عرض معناسنه‌در یعنی بوز صوبی آب بونده توربه‌دن خالی دکلدر فتأمل باکنه حرف مصاحبت رفعت رانك کبری وفانك سکونیله بوجهله دیمکدر محل ثریا لامیه در محل مقام معناسنه‌در (محصول بیت) کرم ایله یعنی کرم واحسانله دریانك یوزی صو بین ایلتدی حاصلی بونك منافعی دریا منافعندن زیاده‌در بوجهلکده ده ثریامقامنی ایلتدی یعنی منزل ومقامی ثریادن ارفع واعلادر بوایکی مصراع تکرر خبر قبیلندندر تقدیری اتابك محمد پس فرزنده صفت طوتانده یاوه سویلمش * زهی چشم دولت بروی توباز * سرشهریاران گردن فراز * چشم دولت لامیه در مجازا باحرف صله روی نولامیه‌در باز بونده آچق معناسنه‌در سرشهریاران لامیه در الف ونون ادات جمعدر مابعدینه اضافتی بیانیه در گردن فراز وصف ترکیبی‌در بحسب اللغت بو بنی یوجه‌لی دیمکدر امارفعت حال ونباهت شانده استعمال اولنور معلوم اوله که ایکی مصراع معنی جهتندن تقدیم وتأخیره حمل اولنوب مصراع ثانیه برحرف ندا تقدیر اولنور (محصول بیت) ای گردن فراز پادشاهلرك باشی یعنی اولوسی وسرداری تحسین سکاکه دولت وسعادت کوزی سکا گشاده وناظردر یعنی دولت سکامعین وناصردر مصراع اولده تحسین دولته دیین سباق وسیاق کلامدن آکاه دکل ایمش مصراع اولده باز برینه شاد وثانیده گردن فراز برینه روشن نهادیازان صحیح نسخه‌لره مخالف یازمش * صدف راکه بنی زدردانه پر * نه آن قدر درکه یکدانه در * صدف انجو حاصل اولان ظرف نتکم سابقا بیان اولندی را ادات مفعول که حرف رابط صفت بینی فعل مضارع مفرد مخاطب بینیدندن دیدندن دیین سهو ایلمش کوررسن دیمکدر دردانه اینجو دانه‌سی پربای عجمك ضمیله طوللودیمکدر نه حرف نفی معناسنده دارد فعلنه مقیددر ندارد معناسنه که حرف رابط صفت (محصول بیت) پادشاهك اوغلی براولدیغنه بوبیتده تصریح بیورر نتکم سابقا اشارت ایلمشیدك حضرت شیخ بیورر که صدفی که اینجودانه‌لردن طولو کوررسین یعنی ایچنده اولاق دانه‌لرکه چوق اوله اول قدرو بهالی طوتمازکه ایچنده ردانه دراوله حاصلی صدفك ایچنده برعظیم درکه اوله اولاق درلرك

ردشمعی

ردشمعی

ردسروری

چوغنـدن مقبول ومرغوبدر ﴿ توآن درمكنون يكدانهٔ ❊ كه پيرايهٔ سلطنت خانهٔ ﴾ مكنون اسم مفعولدر كيزلى معناسنه بونده عزت وحرمت مراددر يكدانهٔ همزه حرف توسل و ياضمير خطابدر سلطنت خانهٔ دار السلطنه ديمكدر وكنه همزه و ياسابق كبيدر (محصول بيت) شاهزاده يه خطاب ايدوب بيوررسن اول درمكنون يكدانه سين كه سلطنت خانه سنك پيرايه سى وزينتى سن يعنى بعض سلاطينك نيجه اوغللرى اولور اما جميعسى سكا برابر اولماز دانهٔ وخانهٔ ده اولان همزه‌لر خطاب ايچوندر دينلرقابل خطاب دكللرايمش ﴿ نكه دار يارب بلطف خودش ❊ بپرهيز ازآسيب چشم بدش ﴾ نكه دار حفظ ايله ديمكدر زيرا نكاه داشتن ودار يدنله و بونلرك مشتقاتيله مستعمل اولسه حفظ وصيانت معناسنه درنتكم سابقا مفصل بيان اولندى باحرف مصاحبت لطف خودش لاميه درخود خاص روم ضمه ايله اوقنور ضميرلر شاهزاده يه راجعدر باحرف تأكيد پرهيز فعل امر مفرد مخاطب در پرهيزيدندن حفظ معناسنه صقله ديمكدر آسيب الف ممدوده وكسر سينله لغتده زيان باشه كلمه در اما بونده ضرر وزيان معناسنه در چشم اضافتى لاميه در و بده بيانيه در (محصول بيت) يارب كندى لطفكله انى حفظ وصيانت ايله ياوز كوز ضرر وزياننددن انى حفظ ايله حاصلى ظاهر و باطنى آفات وبليالردن سن صقله يارب ﴿ خدايا برآفاق نامى كنش ❊ بتوفيق طاعت كرامى كنش ﴾ آفاق افقك جمعى در همزه‌نك وفانك ضمه‌لريله كوك كنارينه دير اما بونده مراد دنيادر ذكر جزء واراده كل طريقيله نامى نام اسمدر آد معناسنه و ياحرف نسبت آدلى ديمكدر مشهور معناسنه اماعربيده نامى اسم فاعلدر نمى يمى دن يعنى ضرب بابنك ناقص يائيسندن و يانمايمودن يعنى نصر بابنك ناقص واو يسندن بولغت ايكى بابدن مرودر پس نامى بيوه بجى وارتجى معناسنه در بوبله اولنجه ازدياد عمردن كنايت اولور باحرف سبب توفيق طاعت مصدرك فاعلنه و يامفعولنه اضافتيدر يعنى طاعت اكاموافق اولمق و ياخدا اكا طاعتى موافق قلمق كراى كاف عجمك كسرى وضميله وياى اصليه ايله عزيز معناسنه در ايكى يرده كن فعل امر مفرد مخاطبدر كنيدندن ايله ديمكدر كردندن دينلر خطاو يانشلر ضميرلر كنه شاهزاده راجعدر (محصول بيت) يارب شهزادهٔ عالمده مشهور ونامدار

زده سرورى وشمعى

ایله و یا ازدیاد عمر میسر ایله توفیق طاعتله انی عزیز و محترم ایله یعنی سکا اطاعتله وطاعتله انی موفق ایله حاصلی دائماً سکا طاعت اوزره اولسون
﴿ مقیمش در انصاف و تقوی بدار * مرادش بدنیی وعقبی برآر ﴾ مقیم اسم فاعلدر افعال بابندن ثابت قدم معناسنه بدار فعلنك مقدم مفعولیدر ودر انصاف مفعول فیهی بدار بای تأکیدله فعل امر مفرد مخاطبدر داریدندن طوت دیمکدر داشتن دن دینلرسهو ایلمشلر بدنیی باحرف ظرف تقوایی ودنیایی وعقبایی عربی اوقورسك آخرینك ماقبلنی مفتوح اوقورسین اما عجمی اوقورسك ماقبلنی مکسور اوقورسین بونك کبی یرلرده ایکی سنه ده مساغ وار فتأمل بر حرف تأکید و یا حرف تحصیل یعنی مدخولنده معنای تحصیل افاده ایدر اما آر الف ممدوده فعل امر مفرد مخاطبدر آر یدندن که مخففدر آوریدندن حاصل ایله دیمکدر آر فعل امر در آوردندن دن زائد سویلمش (محصول بیت) یارب شهزادهٔ انصاف وعدالت وتقوادهٔ مقیم وثابت قدم طوت دنیاده وآخرتده مرادنی حاصل ایله معلوم اوله که اوچ بیت خطابدن غیبته التفات طریقیله واقعدن بوندنصکره خطابه التفات ایدوب بیورر ﴿ غم از دشمن ناپسندت مباد * وز اندیشهٔ بردل کزندت مباد ﴾ ناپسند بای عجمك وسینك فتحه‌لریله نامقبول ونامعقول دیمکدر مباد فعل نهی مفرد مخاطبدر مقام دعاده مستعملدر اولماسون دیمکدر کزند کاف عجمك ضمی وزانك فتحیله ضرر معناسنه‌در ونار خطابدر بعض نسخه‌ده تاریه شین واقعدر (محصول بیت) ای پادشاه سکا هرکز دشمن ناپسندن غم وغصه طاری اولماسون یعنی دشمندن هرکز مغموم ومهموم اولمیاسین دخی اندیشه‌دن وغصه‌دن کوکلکده ضرر وزیان اولماسون یعنی هرکز هیچ نسنه‌دن متضرر اولمیاسین بعض نسخه‌ده مصراع ثانی بویله واقعدر از دوران کیتی کزندت مباد (محصول مصراع) دوران کیتیدن یعنی تغلبات امور جهاندن وتبدلات احوال عالمدن هرکز متأثر ومنفعل اولمیاسین
﴿ بهشتی درخت آورد جون تو بار * پسر نامجوی و پدر نامدار ﴾ بهشتی بانك فتحی وکسریله جنت معناسنه‌در یا حرف نسبت درخت دالك کسری ورانك فتحیله اغجدر که عرب حشب درحانك وشینك فتحه‌لریله بار بونده حاصل ویمش معناسنه درنامجوی وصف ترکیبیدر جو یدندن بحسب اللغة اد استیجی دیمکدر اما مرادی بالفعل نامجوی ونام آوردر یعنی آدلی وشانلی

دسروری
مطلب

ردسروری

ردسروری وشمعی

دیمکدر پس پسر ناموراولمق استر و پسرنام استه یجیدر دینلر اصابت ایلمشلر
زیرا نامجوجنك جوکیدر مراد معنای استمراردر یعنی بوصفت ایله متصفدر
دائما دیمکدر حاصلی نامجوی ونامدارك معنالرنده مستعمل ومتقاربدر
(محصول بیت) جنت درختی سنك کبی میوه وحاصل کتورر یعنی بتورر
غیبته التفات ایدوب بیورر شاهزاده نامور ونامجوی درو باباسی یعنی پادشاه
نامدار ومشهور عالمدر حاصلی ایکیسیده شهرتده برابردر ﴿ از آن خاندان
خیر بیگانه دان ۞ که باشند بدگوی این خاندان ﴾ خاندان اهل بیت معناسنه در
بیگانه بانك کسری وکاف عجمله یاد دیمکدر اجنبی معناسنه دان فعل امر
مفرد مخاطبدر دانستندن بیل دیمکدر مراد خطاب عامدر که حرف رابط
صفت باشند فعل مضارع جمع غائب اولالر دیمکدر بدگوی وصف ترکیبیدر
گوییدندن یرامز سویلیجی دیمکدر یعنی زمام این خاندانه اضافتی اسم فاعلك
مفعولنه اضافتیدر بیگانه دانك مفعول اولی وخبر ثانیسی باشندك فاعلی
تحتنده خانونه راجع ضمیردر وخبری بدگوی در (محصول بیت) اول
خاندان دن سن خیری ومنفعتی اجنبی بیل یعنی آندن سن هرگز حسنات
رجاسن ایلمه انجاین خاندان که بوخاندانك بدگوی وذمامی اولالر یعنی
بونلرك حقنده یرامز سویلیندن هرگز ایلك گلمز زیرا بونلر جمیع عالمه نافع
طائفه در ﴿ زهی دین ودانش زهی عدل وداد ۞ زهی ملك ودولت که
پاینده باد ﴾ زهی بونده تحسین وتعجب معناسنه در که پاینده باد اهل علم بدیع
اصطلاحنده حشو ملیح دیرلر (محصول بیت) عجب دین ودانش عجب
عدل وداد عجب سلطنت ودولت که پاینده وثابت وباقی اولسون یاخود معنا
تحسین بودین ودانشه تحسین بوعدل وداده تحسین بو سلطنت ودولته که
پاینده وباقی اولسون ولکل وجهة ﴿ باب اول درعدل وجهانداری ﴾ ﴿ نگنجد

ردسروری وشمعی

کرمهای شه درقیاس ۞ چه خدمت گذارد زبان سپاس ﴾ نگنجد فعل نفی
مستقبل مفرد غائب کاف عجمك ضمی ونونك سکونی وجیم عربك فتحیله
صغمازدیمك در کرمهای شه لامیه درشه برینه حق یازوب (وان تعدوا نعمة
الله) آیتنی برهان ایراد ایلینلر سباق وسیاق کلامدن بیخبر ایمشلردر حرف
صله در بامعناسنه قیاس مصدردر قاس یقیس دن یعنی ضرب بابنك
اجوف یائیسندن برنسنه‌یی اولچمك دیرلر گزارد کاف عجمك ضمی وزای
عربیله فعل مضارع گزاردندن ادا ایلمك معناسنه یعنی نمازودین ادا ایلمك

ردسروری وشمعی

کبی بو عبارتی ذال ایله یازانلر هنوز فارسی لغتلرین تتبع ایلمامشلر زبان سپاس
لامیه یا بیانیه در مجازاً سپاس سینك کسریله شکر معناسنه در (محصول بیت)
شاهك مکرمات واحسانی قیاسه صغماز یعنی کرملری والطفلری اوراندسزدر
پس شکر دیلی نه قدر شکر وسپاس ادا ایده بیلور یعنی ایلدیکی احساناتك
شکرنی حقیقتله ادا ایدهمز واداى خدمتده قاصردر ﴿ خدایا تو این شاه
درویش دوست ※ که آسایش خلق در ظل اوست ﴾ شاه درویش دوست
بیانیه در درویش دوست وصف ترکیبیدر درویش سویجی یعنی فقرا
محبی معناسنه که حرف رابط صفت آسایش خلق لامیه در آسایش اسم
مصدردر آسایدندن آسودندن دیین خطا ایلمش دیکنمش دیمکدر مراد
راحت وحضوردر ظل اولامیه در ظل دیمکله سلاطینه ظل الله دیدکارینه
اشارتدر (محصول بیت) یارب سن بو فقرا محبی پادشاهی که خلقك حضور
وصفاسی وآرام وقراری آنك ظل وحمایتنده در بو بیت مابعدینه مرهوندر
اعنی ﴿ بسی بر سر خلق پاینده دار ※ بتوفیق طاعت داش زنده دار ﴾ بیته
ومابعدینه مرهوندر فقد بر بسی یای اصلیه ایله بسیار معناسنه در بر حرف
استعلا سر خلق لامیه در سر بونده ظل مناسبتیله تحسین لفظ وتکمیل وزن
ایچون ذکر اولنمشدر پاینده یای عجمله ثابت وقائم معناسنه در پایندن مشتق
در که معناسی قلمق واکلنمکدر دار فعل امر مفرد مخاطبدر داریدندن یا حرف
مصاحبت توفیق طاعت مصدرك مفعولنه اضافتیدر زنده زانك کسریله
دری دیمکدر حی معناسنه پاینده دارك مفعول صریحی و بر سر خلق غیر صریحی
و دار ثانینك داش مفعول اول صریحی وزنده ثانیسی و بتوفیق غیر صریحی
(محصول بیت) یارب مذکور اوصافله متصف اولان شاهی خلق باشی
اوزره چوق ثابت ومقیم طوت یعنی اکا عمر طویل میسر ایله طاعت وعبادت
توفیقیله کوکلنی زنده طوت یعنی عبادت وطاعتکی اکا موافق قلمغیله قلبنی
احیا ایدوب روشن ایله ﴿ برومند دارش درخت امید ※ سرش سبز ورویش
برحمت سفید ﴾ برومند بر بانك فتحیله یمش دیمکدر میوه معناسنه واو نسبتده
زیاده اولنمشدر ومندمیك فتحیله ادات نسبتدر لی معناسنه یمشلی دیمکدر رمند
وصفیت افاده ایدر دیین مسامحه ایلمشدر دارش ضمیر معناده امیده مقیددر
درخت امید بیانیه در سنر بونك کبی یرلرده طراوت ولطافتدن عبارتدر
سفید وسپید فائله ویائله لغت در بیاض معناسنه (محصول بیت)

ردسروری

یارب مذکور پادشاهك درخت امیدنی میوه دار طوت یعنی امیدنی حاصل وثمرادنی میسر ایله باشنی دائما طری وتازه طوت یعنی سلطنت غصه سنی اکا چکدرمه وصاچنی آنك قساوتیله اغرتمه رو بینی دخی رحمت وکرمکله دائما بیاض طوت حاصلی دائما یوز اقاغین میسر ایله ❊ براه تکلف مروسعدیا ❊ اکر صدق داری بیار وبیا ❊ براه تکلف لامیه درمجاز تکلف اقتده کرکلده اولیان معنای ظهوره کتور مکدر اما بونك کبی برلرده ریاو تصنع مراددر مروفعل نهی مفرد مخاطبدر رو بدندن رفتن دن دیلرسه و ایتمشلردرسعدیا حضرت شیخ نفس شریفلرینه خطاب ایدوب بیورر (محصول بیت) ای سعدی ریاو تصنع طریقنه کتمه یعنی پادشاهه بوقدر تعریفات ومدایح وادعیه واثنیه که ایلرسین بونلردن بوی رنك وریا حاصل اولوردیوفهم اولنور پس اکر صدقك وارایسه کتور وکل یعنی طریقکده صادقك ایسك پادشاهکه نصیحت ایله طریق رشد وراه هدایته دلالت ایله ❊ تو منزل شناسی وشه راهرو ❊ تو حق کوی وخسرو حقایق شنو ❊ منزل شناس وصف ترکیبیدر منزل بانجی معناسنه یعنی منزل وسیر وسلوك باضمیر خطابدر تومبتدأ ومنزل شناس خبری وشه مبتدا وراهرو وصف ترکیبی وخبری دریوله کیدیجی دیمکدر یعنی سکا اوبوب طریق حقه وراه هدایته دلالتك ایله کیدیجی در یعنی سکا اقتدا ایدوب طریق حقه سالكدر تومبتدا حق کوی وصف ترکیبی خبری حق سوز سویلیجی دیمکدر خسرو یعنی پادشاه مبتدا حقایق شناس وصف ترکیبی خبری شنو شینك کسریله شنو یدندن مشتق در اشیدهك ودکلك معناسنه حق نقیض باطلدر وحقایق حقیقتك جمعی در (محصول بیت) ای سعدی سن منزل شناس سن یعنی منازل سلوك حق ایو بیلورسین شه ایسه سکا مریداولوب سالك صادقدرسن حق سوز سویلیجی سن و پادشاه حقایق اشیدیجی ودکلیجی در پس انك اوصاف ومدایحنده اطرا ومبالغه ایلمه بلکه منازل سلوك وهدایته وآخرته انی اغرا ایله چونکه سوزکی دیکلر بو بیت اکا دلالت ایدرکه حضرت شیخك پادشاه مریدی اوله تتکم کلستانده وارادت صادق نموده بیورمشدر ❊ نصیحت ❊ ❊ چه حاجت که نه کرسیء آسمان ❊ نهی زیر پای قزل ارسلان ❊ معلوم اوله که بو بیت ظهیر فاریابیه تعریض طریقیله واقع اولمشدر یعنی ظهیر قزل

ارسلان شهزاده چلبی ایکن مصاحبی وشاعری اولمشدر صکره سلطنته
جلوس ایدیجك امور ناسه مشغول اغندن ظهیره اولکی نظری والتفاتی
ایلمز اولدی نتکم سلطانلرك عادتیدر که تختنه جلوس ایلدکد نصکره
استغنالری زیاده اولور ظهیرده استغنایه تحمل ایده مدکندن مازندران
پادشاهنك یاننه واردی زیرا زیاده طالبی ومحبی ایدی صکره قزل
ارسلان اکا استغنادن پشیمان اولوب نیجه دورلی وعدهلر واستمالتلرله یاننه
کتوردی ارباب دولت واعیان حضرت زیاده مسرور اولدیلر کلدوکندن
و بوکا حسد ایدوب انواع تهمتلرله متهم ایلدیلر واصناف جرائمه نسبت ایلدیلر
اما پادشاه بوکه زیاده مائل اولدیغندن هیچ کیمسنك سوزنی بونك حقنده
اصغا ایلمزدی برکون ظهیر پادشاهه برقصیده سویلر که مطلع بودر *بیت*
شرح غم تو لذت شادی بجان دهد شکراب تو طعم شکر بادهان دهد*
بو قصیده نك اثناسنده دیرکه * بیت * نه کرسی فلك نهد اندیشه زیر پا
تا بوسهٔ بر رکاب قزل ارسلان دهد * بو قزل ارسلان زیاده اعرج یعنی برایاغی
برندن قصه ایدی حتی نوار بخده روایت ایدرلر که اول برایاغنك اوزنکوسنی
برقرش مقداری قصه بغلرلر ایدی بو قصیده باده مجلسنده پادشاه حضورنده
اوقوندی حساد ایتدیلر بو بیت سنك اعرج لغکه تعریضدر یعنی سن
برمرتبه اعرجسن که اندیشه طقوز فلك کرسیسنی ایاغ التنه قور تا کیم
سنك افسق ایاغکی رکابنی بوس ایلیکه قادر اوله پادشاه مستانه لك عالمنده
ایدی پس اکا زیاده غضب مستولی اولدی لیکن برمقدار صبر ایلدی بعده
قصیده نك آخرنده بو بیت اوقندی * بیت * شاید که بعد خدمت ده ساله در
عراق * نانم هنوز خسرو مازندران دهد * یعنی لایقمیدر که اونییل
خدمتدنصکره مازندران پادشاهی بنم اتمکم ویره یعنی بنی بسلیه مکر
مازندران پادشاهی بونك وظیفه سن قطع ایلیوب ماه بماه ایاغنه
ارسال ایدرمش پس بو بیت اوقنجق حسودلر دیدیلر که پادشاهم بو بیت
مصرح دلالت ایدر که سکا ممسك وخسیس دیدوکنه یعنی مازندران
پادشاهی سنك خساستکی بیلمشدر که بنم یاننده ایکن اولان وظیفه می کسیوب
ارسال ایدر که انکله تعیش ایدرم پس پادشاه بو سوزلردن زیاده غضبه کلوب
نفس الامرده زیاده متکبر وغضوب ایمش ایدی بیوردیکه بیچاره ظهیرك
بوینن اوردیلر علی الصباح پادشاه ظهیری طلب ایدیجك احوالی سویلدیلر

بیوردیکه بو که کیم سبب اولدی فلان وفلان دیدیلر پادشاه ظهیره زیاده اجید کندن جمیعـنی هلاك ایلدی امانه فائده طهیر کتد کدن صکره قزل ارسلان متکبر کوتاه قامت بر پادشاهك اسمیدر شاعر آنك کبر یچون مذکور بیتی دیدی اولده ظن ایلدی که قصر قامتـله اکاتلویح هجو ایلدی دیو پس انی هلاك ایلدی دیین مذکور قصـهدن خـبردار دکل ایمش

ردسروری

(محصول بیت) حضرت شیخ ظهیره تعریض ایدوب بیورر که ای ظهیر نه حاجت که طقوز فلك کرسیـسنی قزل ارسلانك ایاغی آلتنه قویهسن یعنی قزل ارسلان کبی متکبر وغضوب پادشاهی بو یله ابهام دار ابیاتله نیچون مدح ایلدك که باشك المغه سبب اولدی پس ظهیرك اول سوزدن مرادی عزت زیاده لکیدر هجو ملیح دکلدر دیین نه بیتدن مرادی بیلمش ونه هجو ملیح نه طریقله اولور بیلورمش معلوم اوله که قزل ارسلان

ردشمعی

اتابکیـلردندر امابونلردن مقدم مذکور قصیدیه سلمان برقصیده نظیره دیمش حق الانصاف بوندن زیاده خوب دیمش حضرت شیخ ظهیره خطاب ایدوب بیورر ﴿ مکو پای عزت برافلاك نه ❊ بکوروی اخلاص برخاك نه ﴾ پای عزت لامیهدر مجازا روی اخلاصده بو یله در ایکی برده نه نونك کسریله وهای اصلیه ایله فعل امر مفرد مخـاطبدر نهیـدندن نهادندن دیین خطا ایلمش (محصول بیت) ای ظهیر پادشـاهکه دیمه

ردسروری

عزت ایاغنی افلاك اوزره قویهـنی کمال عزورفعتله آنی مدح ایلمه بلکه دی ای شاه روی اخلاصی خاك اوزره قو یعنی یوزکی خلوص طویتله یره قیوب شـکرانه سجده ایله حاصـلی پادشاهکی طاعت وعبادته سـوق ایلیه زیاده مدحله کوکاره چقرمه مصراع اولك معناسنك نتیجه سنده یعـنی عزتنك ازدیادنه دعا ایلمه دیین ظهیرك بیتی معناسنی فهم ایلمشدر ﴿ بطاعت

ردشمعی

بنه جهرهٔ بر آستان ❊ که اینست سرجادهٔ راستان ﴾ بطاعت باحرف مصاحبت بنه باحرف تأکید جهره یوزه دیرلر روی معناسنه اما اصح لغت کسر جیمله در آستان وآسـتانه اشك دیمکدر که عرب عتبه دیر مراد آسـتان خدادر که حرف تعلیل سر تحسین لفظ وتکمیل وزنیچون کلمشدر جاده دالك تشدیدیله لفـظ عربیدر امابونده ضرورت وزنیچون تخفیف اولنمشـدر اواو یول معناسنه مراد طریق هدایتدر راضـافتی لامیهدر راست بونده طوغری معناسـنهدر الف ونون ادات جمع حاصلی ایلردیمکدر (محصول بیت)

ای ظهیر پادشاهکه دی طاعتله یوزکی آستان حقه قو یعنی درکاه خدایه صدق قلب نیازایله حاصلی دائما خدایه طاعت وعبادت ایله زیرا ایلرك ومقبوللرك طریقی بودر پس سنده ایلر طریقنه کیتدی پادشاهکه ﴿ اکر بنده سر برین در بنه ☼ کلاه خداوندی ازسر بنه ﴾ بنده ده همزه حرف توسل ویا غیر خطاب درهمزه خطاب ایچوندر دیین لغو سویلمش سر نهنك مفعول صریحی وبرین غیر صریحی کلاه خداوندی بیانیه یا حرف نسبت کنه نهنك مفعول صریحی وازسر غیر صریحی (محصول بیت) ای ظهیر پادشاهکه دی اکر بنده خدا ایسك باشکی درکاه خدایه قیوب تضرع وزاری قیل یعنی باب خدایه باش قیوب توجه تامله عبادت ایله و بو بابده پادشاهانه کلاهی باشکدن قو یعنی باشکدن سلطنت کبر وغرورنی قوو کید حاصلی درویش سیرت وفقیر سیرت اول ﴿ چو طاعت کنی لبس شاهی مپوش چو درویش مفلس برآور خروش ﴾ لبس لامك کسری و بانك سکونیله لباس معناسنه اسمدر اسم مصدر دیین غلط ایتمشدر شاهی اضافتی بیانیه درویا حرف نسبت مپوش فعل نهی مفرد مخاطبدر بونده کیمه دیمکدر چوادات تشبیه در درویش مفلس بیانیه در مفلس اسم فاعلدر افعال بابندن بونده فقیر معناسنه در برآورلغتده یوقاری کتور دیمکدر اما بونك کبی یرلرده کتور دیمکدر و برتاکید افاده ایدر خروش خانك ضمه لریله اسم مصدر در خروشیدندن چوقارمق معناسنه مثلا برنسنه نك قیماسندن حاصل اولان صدایه دیرلر بونده مرادفریاد وفغاندر (محصول بیت) پادشاهکه دی چونکه طاعت ایدرسن یعنی طاعت ایلدکك حینده پادشاهانه لباس کیمه یعنی فقیرانه لباس کی حاصلی حرام ومکروه اولان لباسلرله عبادت ایله درویش وفقیر ومسکین کبی خروش کتور یعنی خدایه تضرع وزاریلق ایله وسوز وکریه ایله مراداتکی وحاجاتکی دیله زیرا خدا متکبر وجبارلری سومز ﴿ بدرکاه فرمانده ذوالجلال ☼ چو درویش پیش توانکر بنال ﴾ با حرف ظرف درکاه فرمانده لامیه در فرمانده وصف ترکیبیدر دهیدندن بو رقیه یرجی ذوالجلاله اضافتده بیانیه درذو صاحب معناسنه در وجلال بونده عظمت معناسنه در چوادات تشبیه درویش بونده فقیر معناسنه در بنال فعل مفرد مخاطبدر نالیدندن اکلمك معناسنه (محصول بیت) عظمت وجلال صاحبی فرمان ویریجی خدانك درکاه کبریاسنده غنی نك اوکنده درویش فقیر کبی ایکله یعنی مکسور خاطرله

ردشمی

درگاهنده عرض نیاز ایدوب سور و کراز کوسترد بی پادشاهکه ❊ که
پرور کاراتوانکرتو یی ❊ توانای دربش پرورتو یی ❊ که حرف بیان بنالی
بیان ایدر پروردکارانده بسلیجی دیمكدر زیرا پروردن بسلمكدر و کارکاف
عجمله ادات فاعلدر نتکم مکرر بیان ایلدکدی یونده مرادرزاق مطلق در
آخرنده الف حرف ندادر توانکرغنی معناسنه در توانا قادر دیمكدر کوجلی
معناسنه اضافت بیانیه در در و یش پرور وصف ترکیبیدر فقیر بسلیجی
دیمكدر (محصول بیت) ای ظهیر بادشاهکه دیکه خروش وناله ایدوب
دیسون که ای رزاق عالم خداغنی مطلق سنسین درویش وفقیر بسلیجی
قادر یرکال سن سین یعنی هر کسك رزقنی ازاده تقدیر ایلین سن سین سندن
غیری رزاق مطلق یوقدر ❊ نه کشور کشایم نه فرمان دهم ❊ یکی از کدایان
این درکهم ❊ کشور کشا وصف ترکیبیدر فاتح اقلیم دیمكدر فرمان ده
وصف ترکیبیدر بویرق ویریجی معناسنه کدایان این درکه لامیه درمیلر ضمیر
متکلم وحده در (محصول بیت) ای ظهیر پادشاهکه دی که دیسون یارب نه
مملکت فتح ایدیجیم ونه بویرق ویریجی بلکه بودرکاهك بنده لرندن بریم
یعنی درکاهك فوالرندن بریسیم سائر فوالرك کبی حاصلی صاحب عزوجاه
ومالك رایت و سلطنت دکلم دیسون ❊ چه برخیزد ازدست کردار
من ❊ مکر دست لطفت شود یار من ❊ برخیزد لغتده قالقار دیمكدر اما
استعمالده حاصل اولور معناسنه دست کرادر لامیه در مجازا کردار کاف عربك
فتحیله وصف ترکیبیدر کرد اله آردن کرد فعل معناسنه اسم در وآر آرنده دن
مرخم اسم فاعلدر که آورنده دن مخففدر کتور یجی معناسنه لغتده
ایش کتوریجی دیمكدر اما استعمالده عمل معناسنه در کردار کاف عربك
کسریله دردیبن بولفظك حقیقتندن بیخبر ایمش دست لطف لامیه در مجازا
وتاضمیر خطاب درشود شینك وواوك فتحلریله فعل مضارع مفرد غائبدر
یونده اوله دیمكدر صیرورت معناسنه اسمی دسته راجع تحتنده ضمیر وخبری
یاردر که یولداش معناسنه درمنه اضافتی لامیه در (محصول بیت) ای ظهیر
پادشاهك دیسون یارب بنم عملم الندن نه حاصل اولور یعنی بنم سکالایق عملم
یوق وسنك اولولغکه لایق وسزاوار عبادت وطاعته مالك دکلم مکر سنك
لطفك الی بکایار ویاور اوله یعنی سنك لطف واحسانك که بکامعین وظهیر
اوله هر ایشم مقبول و پروردر والا فلا ❊ تو برخیرو نیکی دهم دسترس ❊

ردشمی

وگرنه چه خیر آید از من بکس ❊ نیکی یا حرف مصدر ایلك دیمکدر دهم
دالك کسری وهانك فتحیله میم متکلم ضمیر منصوب متصل معناسنه در بکا ویر
دیمکدر دست رس وصف ترکیبیدر رسیدندن ایرشمك معناسنه اما استعمالده
قدرت ووسعت معناسنه در وگرنه والا معناسنه در بکس با حرف صله
(محصول بیت) ای ظهیر پادشاهکه دیکه دیسون یارب خیره واحسانه سن
بکا قدرت ووسعت ویر یعنی ایلك ایلمکه بکا سن قدرت ومکنت ویر والا کمسه یه
بندن نه خیر ونه احسان کلور یعنی سن بکا خیره قدرت ویرمزسك وبکا
بو خصوصده معین اولمازسك بندن کمسه یه خیر ونفع کلمزدهك ضمیر متکلم
مفعول اول صریحی ودست رس ثانیسی وبرخیر غیر صریحی حاصل کلام
پادشاهکه دی که دیسون یارب بنی خیر او ایش اوزره طوت یعنی بکا خیر او ایش
ایشلت والا سن بنی خیرلی ایش اوزره طوتمازسك وبکا خیرلی مصلحت ایشلتمز
سك هیچ بندن ایش کلمز حاصلی بن هیچ برنسنه یه قادر اولمم ❊ دعا کن
بشب چون گدایان بسوز ❊ وگرمیکنی پادشاهی بروز ❊ بشب با حرف ظرف
بسوز با حرف مصاحبت وسوز اسم مصدر یانغن معناسنه یعنی درد له
وجائزدر که سوز فعل امر اوله پس با حرف تأکید اولور پادشاهی یا حرف
مصدر بروز با حرف ظرف روز بونده کوندز معناسنه در (محصول بیت)
ای ظهیر پادشاهکه دی کیجه لرله گدالر کبی سوز وگدازله ودرد درونله دعا
وزارلق ایله یعنی خدادن کیجه لرله فریاد وفغانله مرادو مقصودکی طلب ایله
واگر کوندز پادشاهلقده ایدرسك حاصلی کوندز سلطنت وحکومت ایدر
سکده کیجه عبادت وطاعت اوزره اول ❊ کمر بسته گردن کشان بردرت ❊
تو بر آستان عبادت سرت ❊ کمر لفظ مشترکدر بله وقوشغه وطاغ بلکنه بسته
ماضیدن قسمدر بغلمش دیمکدر گردن کش وصف ترکیبیدر بحسب الترکیب
بیون چکیجی دیمکدر اما استعمالده صاحب عز وجاه ومنصب ومرتبه
مالکی اولان اولوره دیرلر والف ونون ادات جمعدر آستان عبادت یعنی
عبادت ایکی مصراع بیله بر مقدره محتاجدر نته که تصویر معنادن معلوم در
(محصول بیت) ای ظهیر پادشاهکه نصیحت طریقیله دی گردن کشلر یعنی
اصحاب جاه ومرتبه حاصلی بکلر واغالر وپاشالر سنك قپوکده خدمتکه بیل
بغلمشلر یعنی سکا خدمت ایدرلر پس سنده باشکی آستان عبادته قیوب خدایه
خدمت ایله حاصلی سکا غیرلر خدمت ایلدوکی کبی سنده خدایه خدمت

ایله ﴿ زهی بنده کانرا خداوند کار ＊ خداوندرا بندهٔ حق کزار ﴾ زهی تحسین وتعجب معناسنه در ورا ادات مفعول خداوند کار صاحب ومالك معناسنه در بونده حاکم مراد در خداوند بونده تکری معناسنه در ورا ادات مفعول بندهٔ حق کزار بیانیه در حق کزار وصف ترکیبیدر کزار یدندن ادا ایلمك معناسنه مثلا بورج اوده مك ونماز ادا ایلمك کبی معلوم اولا که ایکی مصراع معنا جهتندن تقدیم وتأخیره محمول در (محصول بیت) خدانك حقنی ادا ایدیجی قول یعنی خدایه طاعت و عبادت ایدیجی بنده خدانك قوللرینه نه خوش حاکم ونه ایی داوردر حاصلی خدایه مطیع اولان کمسنه خدانك قوللرینه ایی حاکمدر زیرا خدادن قورقوب کمسه یه ظلم ایلمز معلوم اولا که مذکور ابیات ظاهرا ظهیره تعریض وتنبیه در ایك معنا ابو بکره نصیحتدر فتأمل بعض نسخه ده مصراع ثانی بویله واقعدر زهی بندکان خداوندکار (محصول بیت) تحسین حاکم اولان خدا قوللرینه که خدانك حقنی ادا ایدیجی اوله یعنی خدانك قوللغنی ادا ایدیجی حاکم بنده لرینه تحسین ﴿ حکایت ﴾ ﴿ حکایت کنند از بزرکان دین ＊ حقیقت شناسان عین الیقین ﴾ بزرك بای عرب وزای معجمه ایله وسکون را ایله اولودیمکدر والف ونون ادات جمعدر دینه اضافت لامیه در حقیقت شناس وصف ترکیبیدر شناسیدندن والف ونون ادات جمعدر عین الیقینه اضافتی لامیه در وبزرکان دینه صفت (محصول بیت) عین الیقین حقیقت شناس اولان دینك اولولرندن حکایت ایدرلر یعنی واصل الی الله اولان اکابردن حکایت ایدرلر ﴿ که صاحبدلی بر پلنکی نشست ＊ همی راند رهوار ومار ی بدست ﴾ که حرف بیان بیت اولده حکایتی بیان ایدر صاحب دلدن بونده مراد ولی الله در یا حرف وحدت پلنك قپلان دیدکاری حیواندر ویا حرف وحدت نشست نونك کسریله فعل ماضی مفرد غائبدر لغتده اوتردی دیمکدر اما بونك کبی یرلرده بندی معناسنده مستعملدر لیکن اکثر بر حرفیله مستعملدر بونده بر پلنك قرینه سیله ترك اولنمشدر همی ها حرف تأکید ومی ادات حکایت حال ماضی راند فعل ماضی مفرد غائب سوردی دیمکدر رهوار راهواردن مخففدر راشکین ویوروکن ویورغه طواره دیرلر واو حرف حال بعض نسخه ده واوسز واقعدر کنه جملهٔ اسمیه حال واقع اولورمار یلان ویا حرف وحدت بدست با حرف ظرف (محصول بیت) حکایت اولنان بودر که اهل اللهدن

بریسی قپلنه بندی یعنی بنوب یورغدلیوب سوردی یعنی یورغدلیوب کیدردی والنده بویلان قامجی ایلمشدی نته که قره جه احمدك حاجی بکتاش ایله واقع اولان حکایه‌لرنده مشهوردر ﴿ بکی گفتش ای مرد راه خدای ※ برین ره که رفتی مرا ره نمای ﴾ بکی یانی اصابه ایله بریسی دیمکدر یعنی بو حالتی کورنك بریسی مرد راه خدای اضافتلری لامیه‌لردر خدا یولنك مردی دیمکدر یعنی خدادوستی دیمکدر بدین دال همزه‌دن منقلب اولمشدر و اصلنده باین ایدی که رابط صفت رفتی فعل ماضی مفرد مخاطب کیدردك مرا بکا دیمکدر نمای نونك ضمیله و فتحیله فعل امر مفرد مخاطبدر نمایدندن نمودندن دینلر خطا ایتمشلر کوستر دیمکدر مرا مفعول اول صریحی وره ثانیسی و بدین غیر صریحی (محصول بیت) بو حالی کورن کمسه اکا دیدی ای الله یولینك اری یعنی الله دوستی بو یوله کتدك و کیدرسین بکا یول کوستر یعنی طریق حقه دلالت ایله ﴿ چه کردی که درنده رام تو شد ※ نکین سعادت بنام تو شد ﴾ درنده دالك و رانك فتحیله اسم فاعلدر دریدندن برتجی حیوان معناسنه رانده تشدید ضرورت وزنیچوندر رام مطیع معناسنه در نکین سعادت لامیه‌دد مجاز انکین نونك و کاف عجمك کسریله یوزك معناسنه در یعنی یوزك قاشنه دیرلر (محصول بیت) اول حالی کورن کمسه سؤال ایدر که خدا یولنده نه عمل ایلدك که برتجی حیوان سنك مطیعك اولدی یعنی بویله حیوان مفترس سکا مطیع و منقاد اولدی سعادت نکینی سنك ادآیکه اولدی حاصلی خرق عادته قادر اولمغه سبب نه اولدی زیرا بو مرتبه طور عقلدن بیروندر ﴿ بگفت ار پلنکم زبونست و مار ※ و گر پیل و گرکس شگفتی مدار ﴾ گرکس کاف اول عربی و مفتوحدر و کاف ثانی عجمی و مفتوح شگفت شینك و کافك ضمه‌لریله و کسره‌لریله عجب معناسنه در اصلی اشگفت در همزه‌نك و کاف عربك ضمه‌لریله و کسره‌لریله و شینك سکونیله و یا حرف تنکیر مدار فعل نهی مفرد مخاطبدر داریدندن داشتن‌دن دینلر غلط ایتمش (محصول بیت) پلنك سوارسائله جواب ویروب دیدی اگر پلنك و ماربنم زبونم ایسه و مطیع و منقادم ایسه و اگر فیلله گرکس یعنی باباقوشی زبونم ایسه تعجب طوتمه یعنی بندن بو حالی غریب اکلمه گرکس ده ایکی کاف بیله عجمی دردیین هنوز عجمی در شگفت یاسنی وحدت طونان وحدت معناسنی بیلمزمش ﴿ تو هم گردن از حکم داور مپیچ ※ که گردن نپیچد ز حکم تو هیچ ﴾ گردن کاف عجمك فتحیله

ردسترروزی
ردشمعی

بیون دیمك درعربجه جید دیرلر جیمك کسریله داوردن بوند، مرادخدادر
میپیچ فعل نهی مفرد مخاطبدر پیچیدندن بورمق و بوکك ودوندرمك
معناسنه که حرف تعلیل نپیچد فعل نفی مستقبل مفرد غائبدر بوند، دوندرمیه
دیمکدر هیچ یعنی هیچ چیز (محصول بیت) ای سائل سنده بنجلین بو بنکی حکم
خدادن دوندرمه یعنی امرینه مطیع ومنقاد اول تاکیم برنسنه حکمکدن بوینی
دوندرمیه هیچ چیز دیجك یرده هیچکس تقدیرایدن کسله چیزی فرق
ایلامش میپیچ فعل امر دیبن امر له نهی فرق ایتمزمش ﴿ چوحاکم بفرمان
داور بود ※ خداش نکهبان و یاور بود ﴾ با حرف ظرف فرمان داور لامیه‌در
نکهبان کوزجی وبکجی دیمکدر بعض نسخه‌ده نکهدار واقعدر وصف
ترکیبیدر داریدندن حافظ وصائن دیمکدر (محصول بیت) چونکه حاکم
مملکت اولان کسه حاکم مطلق اولان اللهك بویرغنده اوله یعنی بویرغن
طوته الله انك کوزجیسی ومعینی اولور حاصلی خداانی هر بلادن امین
طوتار ﴿ محالست چون دوست دارد ترا ※ که دردست دشمن کذارد ترا ﴾
داردك فاعلی خدادر که حرف بیان محالی بیان ایدر کذارد فعل مضارع
مفرد غائب فاعلی کنه خدادر قویه وترك ایلیه دیمکدر (محصول بیت)
چونکه خداسنی دوست طوتاریعنی سور محالدر که سنی دشمن النده قویه که
اول دشمن نفس اماره در یعنی خدا بر کیسنك که یاور ومعین اوله انی نفس
اماره‌یه مغلوب ایتمز بویله اولنجه جمله اشیاانك مطیع ومنقادی اولور بکتاشك
وماراولدیغی کبی ﴿ ره اینست روی از طریقت متاب ※ بنه کام وکامی که
خواهی بیاب ﴾ ره مبتدا اینست خبری روی متابك مفعول صریحی واز
طریقت غیرصریحی متاب فعل نهی مفرد مخاطبدر تابیدندن تافتن دن دینلر
خطاایتمه‌لر کام کاف عجمه‌ له ادم معناسنه‌ در که عرب خطوه دیرلر كافك ضمیله
وکام کاف عربك فتحیله مراد معناسنه‌ در که حرف رابط صفت خواهی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر خواهیدندن دیلك واستمك دیمکدر بیاب بای تأکیدله
فعل امر مفرد مخاطبدر یابیدندن یافتن دن دیبن خطا ایلمش (محصول بیت)
ره بودر یعنی طریق مستقیم وراه هدایت بودر یوزکی طریق اولیادن
وطریق حقدن دوندرمه پس آدم قو یعنی سعی وکوشش ایله ودیلدکك
مرادومقصودکی بول حاصلی سوزمله عمل ایدرسك مرادکی بولورسین

ردسروری ردشمعی

معلوم اوله که مذکور اوج بیت جائزدر که پلنك سوارك او له وجائز درکه حضرت شیخك اوله فتأمل ﴿ نصیحت کسی سودمند آیدش ❊ که گفتار سعدی پسند آیدش ﴾ کسی دن ادات مفعول محذوفدر تقدیری کسی را ذ. ضرورت وزن وقرینه قائم اولدیغیچون ترك اولندی نصیحت مبتدا وآید خبری وکسی مفعول اولی وسودمند ثانیسی وشین کسی یه راجعدر که حرف رابط صفت گفتار سوزدر ایکنجی یعنی نظم معناسنه سعدی یه اضافتی لامیه در پسند بای عجمله مقبول دیمك در گفتار مبتدا وآید خبری وشین کنه کسی یه راجعدر وآیدك مفعول اولی پسند ثانیسی (محصول بیت) نصیحت برکسه یه فائده لی کاورکه یعنی شول کسنه متنصح اولورکه سعدینك کلمات وگفتاری مقبول ومعززکله یعنی سعدینك پندنی جان قولاغیله اصغا ایدوب دکلین سوزندن متأثر اولور والا فلا ﴿ حکایت ﴾ ﴿ شنیدم که دروقت نزع روان ❊ بهرمز چنین گفت نوشروان ﴾ وقت نزع روان اضافتلری لامیه لردر نزع نونك فتحی وزانك سکونیله لغتده قوپرمقدر اما بونده روان واسطه سیله جان چکشمك معناسنه در زیرا روان روح نسانه دیرلر باحرف صله هرمز هانك ومیمك ضمه لریله وزانك سکونیله نوشروانك اوغلیدر (محصول بیت) حضرت شیخ دیرکه اشتدم که حالت نزعده نوشروان یعنی جان چکشمك وقتنده اوغلنه بویله دیدی یعنی بویله نصیحت ایلدی مقول قول بونك اردنجه حکایت آخرنه دك کلن در ﴿ که خاطر نگهدار درویش باش ❊ نه در بند آسایش خویش باش ﴾ که حرف رابط مقول وقولدر خاطر نگهدار درویش تقدیری نگهدار خاطر درویش در ضرورت وزنیچون مضاف الیهی تقدیم ایدوب خاطر نگهدار دیدی اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندن ایدی نگهدار وصف ترکیبیدر داریدندن سابقا بیان اولندیکه نکاه لفظی داشتن وداریدن وبونلرك مشتقاتیله ترکیب اولنسه حفظ وصیانت معناسنه در اما کردن وکشیدن وبونلرك مشتقاتیله ترکیب اولنسه نظر ایلمك وکوزتمك معناسنه در فاحفظ فانه من المهمات درویش اضافت لامیه در بند آسایش خویش لامیه لردر بند قید معناسنه در آسایش الف ممدوده له اسم مصدر در آسایدندن آسودندن دینلر سهو ایتمشلر دکلمش یعنی حضور وراحت دیمکدر (محصول بیت) ای هرمز درویشك وفقیرك

مطلب

خاطرنی رعایت ایلیه‌جکی اول یعنی رعایایی رعایت ایدوب خاطرنی حفظ ایله که
سکا انجنوب بددعا ایلمسونلر که فقرانك آهی مؤثر اواور همان کندی آسایش
وراحتکده اولمه یعنی کندی ذوقکله مقید اولوب فقرا جانبنی اهمال ایله که
عاقبتك محمود اوله ❊ نیاساید اندر دیار تو کس ❊ چو آسایش خویش
جو یی وبس ❊ نیاساید نون حرف نفی و یا همزه دن مبدلدرنته که سابقا بیان
اولندی فعل نفی استقبالدر اندر همزه نك فتحیله ادات ظرف در در کبی
دیار تو لامیه در دیار دالك کسریله اصلنده جمع داردر اولر دیمکدر اما
استعمالده مملکت معناسنه آسایش خویش ده لامیه در جو یی فعل مضارع
مفرد مخاطبدر جو یدندن جستن دن دینلر خطا ایلدیلر بونده دیلیه سین
واستیه سین معناسنه در یعنی اختیار ایلیه سین بس بای عربی و واو له
مستعمل اولسه انجق دیمکدر عربیده فقط دیرلر (محصول بیت) ای هرمز
سنك دیارکده کیمسه آسایش ایلمز یعنی راحت اولوب فارغ البال ومرفه
الحال اولماز چونکه سن کندی آسایشکه طالب اوله سین انجق حاصلی سن
کندی حضوروصفا کی اختیار اید یجه فقط سنکده دیارکده کیمسه حضور
وصفا ایلمز سکا بددعالرندن سلطنت ومملکتك معمورنه فتاوز وال طاری
اولور جو یی یرینه خواهی یازن صحیح نسخه‌لره مخالف یازمش وبس واوله
فقط معناسنه در دبین واوی نفس کلمه دن اعتبار ایلدیکی فاسد در بل که
واو عاطفه ایله بو معنایه استعمالی مشروطدر ❊ نیاید بنزدیك دانا پسند ❊
شبان خفته و کرك در کوسفند ❊ با حرف ظرف نزدیك قت دیمکدر که عرب
عند دیر شبان شینك ضمیله چوبان دیمك ایکیسیده فارسیدر یعنی لفظان
مترادفان در خفته بونده اویومش معناسنه در کرك ایکی کاف عجمیله قورد
دیمکدر عربجه آدی چوقدر مشهور آدی ذئب در کوسفند کاف عجمك
ضمیله وواوو سینك سکونیله وفانك فتحیله قیون دیمکدر (محصول بیت)
دانانك وعاقلك قتنده مقبول کلمز یعنی عاقل ودانا بونی قبول ایلمز که چوبان
اویویه قوردقیونده اوله یعنی پادشاه که چوبان حکمنده اوله یاتوب اویویه
غافل اوله وظلمه مملکتی خراب ایلیه دانانك قتنده بو مقبول دکلدر حاصلی
پادشاهلر راعیلردر پس قیون مثابه سنده اولان فقرا ورعایانك احوالندن
آکاه اولمق کرکدر که مملکت خراب اولمیه ❊ برو پاس درویش محتاج دار ❊
که شاه از رعیت بود تاجدار ❊ پاس درویش محتاج لامیه و بیانیه لف

ردسروری
ردشمعی

و نشر طريقيله پاس اسمدر حفظ معناسنه پس اضافتی مصدرك مفعوله در دار فعل امر مفرد مخاطبدر داريدندن كه حرف تعليل تاجدار وصف تركيبيدر (محصول بيت) ای هرمز وار درويش و محتاجك حفظنی طوت يعنی فقير و محتاجی ظلمدن حفظ ايله كه انلره ظلم ايلسونلر زيرا پادشاه رعيتدن تاجدار اولور يعنی سلطنت كثرت مال سببيله در مال خود رعيتدن حاصل اولور پس رعيتی ظالملره چكنمك كركدر كه سكا مال وجانله معين وظهير اولالر ﴿ رعيت چو بيخند وسلطان درخت ﴾ درخت ای پسر باشد از بيخ سخت ﴿ چو ادات تشبيه در بيخ بای عربك كسريله كوكدر عرب اصل دير ونون ودال ادات جمعدر رعيت مبتدا وچو بيخند خبری تقديری آحاد وافراد رعيتدركه مبتدا ايله خبر بينده مطابقت حاصل اوله وسلطان مبتدا ودرخت خبری لفظ چو تقديريله درخت كنه مبتدا وباشد خبری وای پسر معترضه از بيخ باشدك مفعول غير صريحی سخت قتی ديمكدر قوتلی معناسنه يعنی اغجك اكر قوتی واكر ضعفی كوكدن اولور (محصول بيت) رعيت كوك و پادشاه اغاج كبيدر ايمدی ای اوغل هرمز اغاج كوكدن قوی اولور يعنی كوك قوی اولورسه درخت قوی اولوروا كرضعيف اولورسه اغاجده ضعيف اولور حاصلی سلاطينك قوتی اموال ايله در واموال رعادن حاصل اولور ﴿ مكن تا توانی دل خلق ريش ﴾ وكر ميكنی ميكنی بيخ خويش ﴾ مكن فعل نهی مفرد مخاطبدر كنيدندن كاف عربك ضميله كردندن دكل تا حرف توقيتدر مادام معناسنه توانی فعل مضارع مفرد مخاطب در توانيدندن قدرت معناسنه مادام كه قادر اوله سين ديمكدر دل خلق لاميه ريش بونده ياره معناسنه در ميكنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر كنيدندن كاف عربك ضميله فعل شرطدر ميكنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر كنيدندن كاف عربك فتحيله قرمق وقوپرمق معناسنه مستعملدر بونده تخريب مراددر بيخ خويش لاميه در (محصول بيت) مادام كه قادر اوله سين خلقك كوكلنی مجروح ايله مديمنی كيمسنك خاطرينی ييقمه واكر يقارسك كندی كوكلی وملكی يقارسين يعنی مملكتكی وسلطنتكی يقارسين حاصلی كندكه زيان ايدرسين ﴿ اكر جادهٔ بايدت مستقيم ﴾ ره پارسايان اميدست وبيم ﴾ جاده تخفيف دالله ضرورت وزن ايچون طريق واسع و مستقيم همزه حرف

ردسروری شمعی

توسل ویا حرف وحدت همزهٔ وحدت در دیلر خطا ایلدیلر باید فعل
مضارع مفرد غائبدر بایدندن کرك اولمق معناسنه بایستن دن دیلر
خطا ایلدیلر وتا ضمیر خطاب در مستقیم صفت جادهٔ در رهٔ پارسایان لامیه در
پارسابای عجمله عابد معناسنه در والف ونون ادات جمعدر امیدرجا وبیم
خوف معناسنه (محصول بیت) ای هرمز اکرسکا بر واسع ومستقیم یول
کرکسنه که اول عابد وزاهد لرك یولی در اعدی عابدلرك یولی خوف
ورجادر یعنی انلرامن اوزره اولمازلر بل که خدادن خوف ایدوب امید
مغفرت ایدرلر پس سنده بوله ایله که طریق حقه سالك اوله سن ❊ طبیعت
شود مردرا بخردی ❊ بامید نیکی وبیم بدی ❊ طبیعت بونده خلقت
وعادت معناسنه در بخرد بای عربك کسری وخانك سکونیله ورانك فتحیله
عاقل معناسنه در وباسز خرد خانك کسری ورانك فتحیله عقل معناسنه در
ویا حرف مصدر بامید باحرف مصاحبت شوده متعلق در میده تشدید
ضرورت وزنیچون در نیکه اضافتی لامیه در ویا حرف مصدر بیم بدی
اضافتنده لامیه در ویا حرف مصدر (محصول بیت) آدمه اوصلیلك وعاقلك
عادت وخوی اولور که اندن ایرلماز خدادن وخلقدن ایلك امیدیله
وبرامازلق قورقوسیله یعنی شول کسه که دائما خوف ورجا بینده اوله عقل اکا
یار اولور زیرا هر کارده خوف ورجا بینده اولور ❊ کراین هردودر پادشه یافتی
❊ دراقلیم وملکش پنه یافتی ❊ این هردو یعنی امید وبیم پادشه پادشاهدن
وپنه پناهدن مخففدر زراهای اصلیه لك ماقبلنده حروف علتك بریسی
اولسه حذفی جائزدر نته که سابقا مفصل بیان ایلدك (محصول بیت) مابعدنده
اوچ بیتله بیت سابقك تفصیلیدر یعنی اکرخوف ورجا بی پادشاهده
وحکام مملکتده بولورسك حاصلی بو حال وار ایسه آنك مملکتنده ملجأ ومأوی
واقلیمنده پناه وامان بولورسن ❊ که بخشایش آرد بامیدوار ❊ بامید بخشایش
کردکار ❊ که حرف تعلیل بیت سابقه علتدر بخشایش اسم مصدردر
بخشایدندن بخشودندن دکل با حرف صله آرده متعلق وامیدلرده تشدید
ضرورت وزنیچوندر واربونده ادات نسبتدر ترکیده لی معناسنه باحرف
مصاحبت سیبیتی متضمن امید بخشایش مصدرك مفعولنه اضافتی
قبیلندندر وکردکار اضافت لامیه در کردکار کاف عربك فتحی وراودالك
سکونیله اسم فعلدر وکار کاف عجمله ادات فاعلدر ترکیده جی معناسنه

يعنى ايشبو لفظك اصلى بودر ليكن عمل معنا لرنده مستعمل در فاحفظ
(محصول بيت) حضرت شيخ بيورركه پادشاه خدادن اميد واركرك
زيرا خدادن بخشايش واحسان اميد بله اميد وار اولانكسه لره
بخشايش واحسان ايدر حاصلى كه بنك خدادن اميد
سببيله هر اميد ايدنك اميدنى حاصل ايليه تاكيم خدا آنك اميدينى حاصل ايده
* كزند كسانش نيايد پسند * كه ترسد كه در ملكش آيد كزند *
كزند كاف عجمك وزانك فتحه لريله ضرر وزيان معناسنه در كسانه
اضافت مصدرك مفعولنه در الف ونون ادات جمعدر وضمير سابقده
مذكور پادشاهه راجعدر كه حرف تعليل ترسد تانك وسينك فتحه لريله ورانك
سكونيله فعل مضارع مفرد غائبدر ترسيدندن قورقق معناسنه كه
حرف بيان در حرف صله در يامعناسنه وضمير كنه سابق كيدركزند آيدك
فاعلى در (محصول بيت) مذكور پادشاهه كيمسنك ضرروزيانى مقبول
كلز يعنى كيمسنك ضرروزيانه راضى اولمز براقورقركه مملكت وسلطنته
زيان كلهون ايكى بيت سابق اميد ورجايه نسبت در وبو بيت خوف وبيمه
نسبت در فتدبر * وكردر سرشت وى اين خوى نيست * دران كشور
آسودكى روى نيست * سرشت وى لاميه در ياى بطنيله سرشت بونده
خلقت وطبيعت معناسنه در اين خوى اشارتدر اميد وبيمه آسوده هاى
رسميله ديكلمش وراحت اولمش معناسنه در امابونده ياى مصدريه ايله
مصدريت معناسنى افاده ايدر راحتلك ديمكدر روى بونده وجه وجهت
معناسنه در تقديرى روى آسوده كى در ضرورت وزنيچون تقديم وتأخير
اولمشدر بعض نسخده روى يرينه بوى واقعدر اميد معناسنه رائحه
معناسنه دينبن محله مناسب سويلمش (محصول بيت) اكر پادشاهك خلقتنده
وطبيعتنده اميد وبيم خوبى وطبعى يوق ايسه بلكه خليع العذار اولوب
بى پروا ايسه اول كشورده يعنى اول بى پروا پادشاهك مملكتنده حضور
وصفا اميدى بوقدر حاصلى انده قرار وثباتله اميد امن وراحت بوقدر
* اكر پاى بندى رضا پيش كير * وكريك سوارى سر خويش كير *
پاى بند آيق باغى ديمكدر تركيده پاى وند ديرلر آتلرك آيق باغينه زيرا باايله
واوك بينده تبادل وتواخى واردر نته كه مكرر بيان اولنمشدر وياضمير
خطابدر رضا كيرك مفعول اولى وپيش ثانيسى وكير كاف عجمك كسريله
فعل امر مفرد مخاطبدر كيرندن يك سوار وصف تركيبى بالكز آتلى

ردشمعى

معناسنه و یاضمیر خطابدر سر خویش لامیه در یای بطنیله سر بونده باش معناسنه در (محصول بیت) اکر پای بند ایسك خطاب عام طریقیله یعنی اکر اهل وعیال صاحبی وملك ومال اهلی ایسك رضایی او ککه طوت یعنی پادشاه وحکامدن کلان خور وجفایه رضا او یوب ظلم وتعدیه تحمل ایله واکر یالکز اتلی ایسك یعنی اول کشورده هیچ برنسنه به تعلق وتقیدك یوق ایسه کندی باشك طوت یعنی باشك قیدنی کور حاصلی حضور وصفا ایده جك مملکته وار پای خطابی ایکی یرد بیله پادشاهه صرف ایدن قابل خطاب دکل ایمش فتأمل ٭ فراخی دران مرز و کشور مخواه ٭ که دلتنك بینی رعیت زشاه ٭ فراخ فانك فتحی و کسریله کك دیمکدر واسع معناسنه و یا حرف مصدر مرزمیمك فتحی ورانك سکونیله حضور وصفا معناسنه در مخواه فعل نهی مفرد مخاطب اسمك ودیلمك معناسنه واو حرف رسمیدر وخا روم ضمه ایله اوقنور که حرف رابط صفت دلتنك وصف ترکیبیدر کوکل طارلغنه دیرلر یعنی کوکلی طارلمش کیمسه (محصول بیت) اول سرحدده واول مملکتده وسعت قلب وصفای خاطر استمه یعنی حضور وذوق امیدن ایله که رعیت شاهدن دلتنك اوله حاصلی اول مملکتده که رعایا وفقرا پادشاهندن مجروح خاطر اوله انده سن عیش وصفا طلب ایله زیرا حضور عدالت اولان یرده اولور ظلم اولان یرده اولماز ٭ زمستکبران دلاور مترس ٭ ازان کو نترسد زداور بترس ٭ مستکبر اسم فاعلدر استفعال بابندن بیوکلنجی و اولولنجی دیمکدر والف ونون ادات جمعدر اضافت بیانیه در یای بطنیله مترس فعل نهی مفرد مخاطب قورقمه دیمکدر داوردن بونده مراد خدادر بترس فعل امر مفرد مخاطب قورق دیمکدر (محصول بیت) بهادر اولولنجی کیمسه دن قورقمه یعنی اندن سکا ضرر کلز بلکه اول کیمسه دن که خدادن قورقیه قورق حاصلی بهادرلغینه مغرور اولاندر قورقمه اما خدادن قورق قیاندن قورق بعض نسخه ده مصراع اولده مترس یرینه بترس واقعدر پس قافیه مردف اولور یعنی مغرور ومتکبر اولان بهادرلردن امین اولمه خوف ایله زیرا غرور وتکبر عدم خوف دن ناشیدر یعنی خدادن قورقمقدن کلور پس خدادن قورقیاندن امین اولمه زیرا فسادن خالی اولمز ٭ دکر کشور آبادبیند بخواب ٭ که دارد دل اهل کشور خراب ٭ دکر بونده داخی دیمکدر کیرودیمن

ردسروری

كيرودن سو باش دكر بر بنه دك وكه بر بنه چو پارن صحيح نسخلره مخالف بازدوغندن غيرى بر معناى محصلى ده يوقدر فتأمل آباد الف ممدوده معمور ديمكدر خراب بونده دوشدر رؤيا معناسنه كه اصلنده انكس كه در كه بنده ك وداردك فاعليدر پس حذف وايصالدن صكره حرفيدن اسميه منقلب ومبدل اولدى و بو اسلوب بودلده چوق كاور فتدبر دل اهل كشور لاميه لردر وداردك مفعول اولى وخراب مفعول ثانيسى (محصول بيت) داخى كشورنى دوشنده معمور كورر اول حاكم كه كشور اهلنك كوكلنى خراب طوتار يعنى مملكت خلقنى رنجيده خاطر ايلين پادشاه مملكتنى خراب كورر معمور كورمز زيرا خلق جور جفا وتعدى بسندن غيرى اقليمه فرار ايدوب نقل ايدر ﴿خرابى وبدنامى آيدز جور ❊ رسد پيش بين اين سخن را بغور﴾ خرابى و بدنامى يارى حرف مصدردر يعنى مملكت خرابلغى وسلاطينك بدناملغى رسد رانك وسينك فتحه لريله فعل مضارع مفرد غائبدر ايريشور ديمكدر پيش بين وصف تركيبيدر بيشدن ايلرى بسين كورجى يعنى صوكين كوزه دجى حاصلى اهل عقل و بصيرت ديمكدر اين سخن را بونك كبى يرده را اضافت معناسنى افاده ايدر بو سوزكد ديمكدر با حرف صله غور غينك فتحيله غايت ونهايت معناسنه در عربيدر (محصول بيت) كشورك خرابلغى وحكامك بدناملغى جور وظلمدن كاور بو سوزك نهايتنه وحقيقتنه ايلروسن كوروب صوكين فكر ايدن عاقل ودانا ايريشور يعنى خرابلق و بدناملغى جور وجفادن حاصل اولديغن بيلور واكار ﴿رعيت نشايد بيداد كشت ❊ كه مر سلطنت را پناهند وپشت﴾ رعيت كشتك مقدم مفعول صريحيدر وبه بيداد غير صريحى بيداد ظلم معناسنه در زيرا داد عدل معناسنه در و بى حرف سلب پس عدلى سلب ايدنجه ظلم لازم كاور كشت بونده صيغهٔ ماضى مصدر معناسنه دركه حرف تعليل مر ميمك فتحيله ادات تأكيددر كه رانك معناسنى تأكيد وتقرير ايدر پس لام جاره معناسنه درديين وتحسين لفظ ايچون كلمشدر ديين مذكور تأكيدن بخبر ايمش پناه باى عجمك فتحيله ملجأ ومأوى يعنى صغينجق ير پشت ارقه ديمكدر مراد معين وظهيردر (محصول بيت) رعيتى ظلم وجفا ايله اولدرمك لايق دكلدر يعنى رعيته رعايت لازمدر زيرا انلر سلطنت ومملكت ملجأ و مأواسى ومعين وظهيريدر حاصلى قوت سلطنت رعايا ايله در رعيته ضعف كلنجه ضعف سلطنت لازم كاور ﴿مراعات دهقان كن از بهر خويش ❊ كه مزدور خوش دل كند

کار پیش ﴾ مراعات مصدردر مفاعله بابندن یعنی مصدر راولی ورعایت
رانك کسریله ثانیسی دهقانه اضافت مصدرك مفعولنه در بهر خویش
لامیه در بهرادات تعلیلدر که حرف تعلیل در مزدور میمك ودالك ضمهریله
و رانك سکونیله کرایجی دیمکدر زیرا مزد میمك ضمیله کرایه دیرلر که
عربجه اجرت دیرلر نته که گنج خزینه یه و گنجور خزینه داره دیرلر
خوشدل اضافت بیانیه در خوشدل وصف ترکیبیدر خوش کوکلی
وصفا خاطرلی دیمکدر کند نك فاعلی تحتنده مزدوره راجع ضمیر ومفعول
اولی کاروثانیسی پیش در (محصول بیت) کویلی یه واکنجی یه رعایت
کند کدن اوتری ایله یعنی کندوکه محصول لازم ایسه اکنجی طائفه سنه
رعایت ایله زیرا خوش کوکللی وصفای خاطر صاحبی اولان کرایجی ایشی
زیاده ایشلر مکسور خاطر اولان دز مزدوری ایرغاد معناسنه تخصیص
ایدنلر بلا مخصص ایشلرلردر ﴿ مروت نباشد بدی باکسی ﴿ کزونیکوئی
دیده باشد بسی ﴾ بدی یا حرف مصدردر (محصول بیت) مروت
وانسانیت دکلدر که برکیسه یه یرامزلق ایلمك که اندن چوق ایلك کورمش
اوله سین یعنی لطف واحسانن وفائده سین کوزدکك کمسیه وجور جفا ایلمك
مردلك وآدملك دکلدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ شنیدم که خسرو بشیرویه کفت
﴿ دران دم که چشمش زدیدن بخفت ﴾ شیرویه شینك کسری ورانك
ضمی ویانك فتحی وهای رسمیله خسروك وخسرو هرمزك وهرمز
نوشروانك اوغلیدر چشمش ضمیر خسروه راجعدر دیدن مصدر کورمك
معناسنه بخفت اویودی یعنی کورمه دن قالدی حاصلی اولمك مقر اولدی
(محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که اشیتدم خسرو اوغلی شرویه یه دیدی
یعنی نصیح وپند ویردی اولدمده که کوزی کورمدن ایودی یعنی ایکی
کوزی کوراولدی زیرا شیرویه خسروك ایکی کوزینه میل چکدی
سلطنت سوداسیله خسرو بویله ایده جکین بیلوردی پس شربتخانه سنه
کیروب برقوانزی مقوی معجونیله طوادروب وافر زهر خلط ایلدی وقوانز
اوزرینه یازدی که زیاده مقوی بوندن بردرهم یین بوقدر کره جماع ایدر
پس شیرویه شربتخانه یه کیروب مذکور معجونه طمع ایدوب اول
معجوندن ییوب هلاك اولدی پس زدیدن بخفت بیوردکی جائزدر
که موتدن عبارت اوله وجائزدرکه مذکور کورلکدن ﴿ برآن باش

رد سروری
رد شمعی

تاهرچه نيت كنى ❊ نظر در صلاح رعيت كنى ❊ برآن باش تقديرى برآن كاردر وبرآن حال باشدر تاحرف تنبيه معلوم اوله كه بو بيتده نوعا تعقيد واردر تقدير كلام هرچه نيت كنى برآن باش ناظر در صلاح رعيت كنى صلاح رعيت مصدرك فاعلنه اضافتيدر (محصول بيت) اى شيرويه هرنه نيت ايلرسك وهرنه اشلرسك اول حال واول كار اوزره اول تاصلاح رعيته نظر ايليه سين يعنى جميع مصالحكدن اهم وضرورى رعيت احوالنه نظر ايلمكدر حاصلى انلرى عدالت وانصافله طوتمقدر زيرا سلطنتك قوتى وقدرتى رعيتلردر بيتك تعقيدينى اكليوب معناسنى هرنكه نيت ايدرسك انك اوزرينه اول يعنى هرنكه مرادكدر انى اشله اصلاسنى اندن منع ايلرم امارعيتك رعايتنه وصلاحنه نظر ايليه سين دبين نه تعقيدى اكلمش ونه بيتك فحواسنى معلوم اوله كه خسروك مقول قولى مذكور بيت وبوندنصكره مذكور ابياتدر ❊ الاتانپيچى سرازعدل وراى ❊ كه مردم زدستت نپيچند پاى ❊ الاحرف تنبيه وتاحرف تحذير نپيچى فعل نفى مستقبل مفرد مخاطب دوندرميه سين وچويرميه سين ديمكدر راى بونده تدبير معناسنه دركه حرف تعليل نپيچند فعل نفى مستقبل جمع غائب دوندرميه لر ديمكدر (محصول بيت) اى شيرويه آكاه اول صقين باشكى عدالت وتدبيردن چويرميه سين كه مردم الكدن پاى اطاعتى چورميه لر يعنى عدل وراى ترك ايليه سين زيرا ايلرسك خلق سنك الكدن ايافلرين چويررلر حاصلى سنك جوركدن غيرى دياره كيدرلر پس امور سلطنتكه نقصان كلور ❊ كريزد رعيت زبيدادكر ❊ كند نام زشتش بكيتى سمر ❊ بيدادكر ظالم ديمكدر زيرا كرادات فاعلدر جى معناسنه جفاكر وستمكر كبى كندك فاعلى تحتنده رعيته راجع ضميردر نام زشت بيانيه وشين ضمير بيداد كره راجعدر كيتى كاف عجمك كسريله جهان معناسنه در سمر اصلنده كيجه اركلكده مصاحبته وقصه يه ديرلر اما بونده مطلق حكايت مراددر (محصول بيت) رعيت ظالمدن فچار يعنى كشو رندن طاغلان چركين آدنى حكايت ايدرلر يعنى غيرى مملكته فرار ايدوب انى چركين آديله دستان ايدرلر حاصلى واردقلرى يرده جور وظلمنى افشا ايدرلر ❊ بسى برنيامدكه بنيادخود ❊ بكندآن كه بنهاد بنياد بد ❊ بسى تقديرى زمان بسيدر برحرف تأكيد نيامد فعل

ژدشمى

ماضی مفرد غائب کلدی یعنی کچمدی که حرف بیان بنیاد خود لامیه درخود خاده روم ضمه ایله وواو رسمیله کندی معناسنه دربکند باحرف تأکید کند کاف عربك فتحیله فعل ماضی مفرد غائبدر کندندن قزمق وقوپرمق معناسنه بونده تخریب مراددر یعنی یقمق وخراب ایلمك آن که آنکس که درحذف وایصال طریقیله که حرفیدن اسمیه منقلب اولدی بنهاد باحرف تأکید نهاد نونك فتحی وکسریله فعل ماضی مفرد غائبدر قودی معناسنه اما بونده نون ضرورت وزنیچون ساکن اوقنور بنیاد بدبنیانه در بنیاد خود بکندك مقدم مفعولیدر وبنیاد بدبنهادك مفعولیدر وایکی فعلك فاعلی مذکور آنکه در فتأمل (محصول بیت) چوق زمان کچمدی که کندی مملکتی وسلطنتی بنیادین یقدی اول پادشاه که براماز بنیاد یعنی رسم قانون بدی قودی بعض نسخه ده نیامد یرینه نباید واقعدر مضارع شکلی پس بو تقدیرجه فعل ماضیلره استقبال معناسی ویریلر یعنی چوق زمان کلمز یعنی کچمز که کندی مملکتی بنیادنی خراب ایدر اول شه که براماز رسم وقانون قور حاصلی تیز زمان سلطنتنه زوال کلور دیمکدر ﴿ خرابی کندمرد شمشیرزن ❋ نه چندانکه دوددل پیره زن ﴾ خرابی یا حرف مصدر شمشیرزن وصف ترکیبیدر زنیدندن زدندن دکل شینده کسر وفتح جائزدر قلیجه دیرلر مرد لك اضافتی بیانیه در بعض نسخه ده مرد یرینه خصم واقعدر دوددل پیره زن لامیه لردر پیره زن قوجه قرییه دیرلر عجوزه معناسنه پیرمرد قوجه ارکشی یه دیرلر (محصول بیت) مرد شمشیرزن یعنی قلیجاری بهادر خرابلق ایلر حاصلی بهادر قلیجاری دیلدوکی بیری خراب ایدر اما قوجه قریینك کوکلی تونونی دکلی دکل یعنی پیره زنك آتش آهی زیاده خرابلق ایلر بعض نسخه ده پیره زن یرینه طفل وزن واقعدر ﴿ چراغی که بیوه زنی برفروخت ❋ بسی دیده باشی که شهری بسوخت ﴾ چراغ جیم عجمك کسری وفتحیله شمعك فتیله سنده یانان آتشه دیرلر ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت بیوه زن طول عورت ویا حرف وحدت برفروخت برله مؤکد فعل ماضی مفرد غائبدر افروختن دن مخفف در لازم ومتعدی کلور بونده متعدیدر یاالکاندردی یعنی شعله اندردی دیمکدر دیده باشی کورمش اوله سین دیمکدر یعنی کورمش سن که حرف بیان شهری یا حرف وحدت باحرف تأکید دروسوخت فعل ماضی مفرد غائبدر لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر بونده متعدی در

(محصول بيت) بر چراغی كه طول عورت يالكلندردی يعنی بر آه آتشنی كه اول چكدی و پيدا ايلدی چوق كورمشسين خطاب عام طريقيله كه اول چراغ بر شهری ياقدی و ياندردی حاصلی انك آه سوزانی شهری دكل بلكه مملكتی خراب ايدر مراد بودر كه قريلرك وطول عورتلرك آهندن صقين

﴿ ازان بهره وردز آفاق كيست ❋ كه در ملك رانی بانصاف زيست ﴾

ازان تقديری ازان كس در بهره بای عربك فتحی وهانك سكونيله نصيب وحصه معناسنه در ورواوك فتحيله ادات نسبت درلی معناسنه وترادات تفضيلدر آفاق افقك جمعی در الف وفانك ضمه‌ليله كوكك كنارينه ديرلر اما بونك كبی يرلرده اطراف عالم بل كه نفس عالم مراددر ذكر جزء واراده كل طريقيله كيست اصلنده كه است در تركيب سببيله هاى رسمی والف مجتلبه حذف اولنوب كه نك كسره سندن بر يای ساكنه متولد اولوب كيست اولدی كيمكدر ديمكدر كه حرف بيان ملك رانك ميمك ضميله وصف تركيبيدر رانيدندن راندندن دن خطا ايلمش ملك بونده سلطنت معناسنه‌در يعنی سلطنت سوريجی و باحرف مصدر باحرف مصاحبت انصاف افعال بابندن مصدردر عدالت معناسنه زيست زانك كسريله فعل ماضی مفرد غائبدر زيستن دیرلدی ديمكدر (محصول بيت) اول كيمسه‌دن نصيبلی رك وسعادتلی رك كيمدر عالمده كه سلطنت و پادشاهلق سوريجيلكده عدل وانصافله ديرلدی وچكندی يعنی سعادتلی اول كيمسه‌در كه سلطنتده عدل وانصافله مملكت سوردی

﴿ چو نوبت رسد زين جهان غربتش ❋ ترحم فرستند بر تربتش ﴾ چو حرف تعليل رسد رانك وسينك فتحه‌لريله فعل مضارع مفرد غائبدر رسيدندن ايرشمك معناسنه غربت غينك ضمی ورانك سكونيله مصدردر غيری مملكتده كتمكه ديرلر اول مملكتده غربت اطلاق ايدرلر شين ضمير بيت سابقده آنك مشار اليهی اولان مقدر كسه راجعدر بو مصراع تقديم وتأخيره محمولدر تقديری چو زين جهان نوبت غربتش رسد در ترحم تفعل بابندن مصدردر بونده رحمت معناسنه فرستند فعل مضارع جمع غائبدر فرستيدندن كوندرمك ديمكدر بر حرف صله تربتدن مراد قبردر وشين ضمير سابق كبيدر (محصول بيت) عدل وانصافله سلطنت سورن

كمسنك بو جهانده نوبت غربت چونكيم ايريشه يعنى دار آخرته چونكيم
انتقال ايليه انك تربه سنه ترحم كونده ريلر يعنى خدا رحمت ايلسون ديو
عادل حاكمه دعا ايدرلر ❊ بدو نيك مردم چومى بكذرند ❊ همان به كه
نامت بنيكى برند ❊ نيك مرد لاميه وبده معطوف مى بونده حرف
تأكيددر وبا حرف استمرار كذرند كاف عجمك ضمى وذال معجمه نك
ورانك فتحه لريله فعل مضارع جمع غائب كچرلر ديمكدر يعنى فوت اولورلر
كه حرف بيان نامت تا ضمير خطابدر با حرف مصاحبت نيكى ياى مصدرله
ايلك ديمكدر برند تانك ورانك فتحه لريله فعل مضارع جمع غائب بريدندن
بردندن دكل ايلدهلر ديمكدر (محصول بيت) خلق عالمك ايوسى
ويرامزى چونكه فوت اوليسردر يعنى دنياده بركيمسه ابدى قاليوب
اوليسردر پس اول يكدر كه ادوكى ايلك ايله اكالر حاصلى خيرايله ياد
ايدهلر ❊ خدا ترس را بر رعيت كمار ❊ كه معمار ملكست وپرهيزكار ❊
خداترس وصف تركيبيدر ترسيدندن خدادن قورقيجى ديمكدر ورا ادات
مفعولدر كمار كاف عجمك ضميله فعل امر مفرد مخاطبدر كماريدندن
بركيمسهٔ بر مصلحت اوزرينه نصب ايلك يعنى حواله ايلك كه حرف تعليل
معمار ملك صفت مشبهه نك مفعولنه اضافتيدر زيرا معمار ميمك كسريله
صفت مشبهه در مبالغه له عمارت ايديجى يعنى معمور ايديجى پرهيزكار
مؤخر مبتدا ومعمار ملك مقدم خبر (محصول بيت) رعيت اوزرينه
خدادن خوف وخشيت ايدن كيمسهٔ نصب ايله يعنى بكى وباشانى
وصوباشى عادل وپرهيزكار ايسه رعيت اوزرينه حواله ايله طالمرى ايله
زيرا عادل وداد كر حاكم معمار ملكدر كه خدا حوفندن مملكتى معمور
ايدوب شنلدر ❊ بد انديش تست آن وخونخوار خلق ❊ كه نفعى
توجويدر آزار خلق ❊ بدانديش وصف تركيبيدر انديشيدندن برامز
فكرلى يعنى عدو ديمكدر تست ده اضافتى اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر
آن اشارتدر مصراع ثانينك مضمونه بدانديش مقدم خبر وآن مؤخر
مبتدا واو حرف عطف خوان خوار وصف تركيبيدر خواريدندن قان
ايچيجى ديمكدر خلقه اضافتى سابق كبيدر كه جائزدر كه اسم اوله آنكس كه
تقديرنده وجائزدر كه رابط صفت اوله نفع تو مصدرك مفعولنه اضافتى
قبيلندندر جويد جيم عربك ضميله فعل مضارع مفرد غائبدر جوييدندن

جستن‌دن دکل ایسترودیلر دیمکدر درحرف ظرفدر آزارخلق مصدرك مفعولنه اضافتی در فقدیر (محصول بیت) ای هرمز سنك دشمنکدر وخلقك قانن ایچیجیدر یعنی خلقی ظلمله هلاك ایدیجیدر اولحالکه سنك فائده‌کی خلقی انجتمده یعنی سکا نفعی حاصل قلما غیچون خلقه ظلم وتعدی ایدن کیمسه سکا عدودر زیرا مملکتك خراب اولوب فناسنه سبب اولور ﴿ ریاست بدست کسانی خطاست ﴿ که ازدستشان دستها برخداست ﴾ ریاست رانك کسریله رئیسلك وسرورلك یعنی منصب وجاه باحرف ظرف دست کسان لامیه ویاحرف وحدت نوعیه ریاست مبتدا وخطاست خبری که حرف رابط صفت دستشان اضافتی لامیه درمعلوم اوله که فارسیده ضمائرك ماقبلی مفتوحدر الاضرورت وزنیچون کاه ساکن اولور پس دستك تاسنی کسریله قیدایلین مذکور تقریردن بیخبر ایمش بوده معلوم اوله که ضمائره اضافت هربرده اضافت لامیه‌در حافظ والف ونون ادات جمعدر یعنی ضمیر غائبك جمعیدر زیرا ضمائر مطلقا الف ونون ایله جمع اولور مثلا دستشان ودستتان دیرلر حافظ دستها دستك جمعیدر زیرا ذی روحك غیریسی هاایله جمع اولور کاها ولالها کبی برحرف صله‌در با معناسنه خدایه دیمکدر (محصول بیت) ریاست یعنی منصب وجاه شول کمسنك الندە اولمق خطادرکه انلرك جور وجفاسی الندن خلقك اللری خدایه‌در حاصلی ریاستی انجلین کیمسه لره ویرمك کرکدرکه خلق انلره بدعا اللرینی خدایه قالدوره‌لر یعنی بدعا ایده‌لر ﴿ نکوکار پرور نبیندبدی ﴿ چو بدپروری خصم جان خودی ﴾ کار کاف عجمیله ادات فاعلدر بجی معناسنه ایلکیجی دیمکدر کاف عربیله ایش معناسنه دکلدر زیرا بومعنایه کاروصف ترکیبی اولماز اما کارکه کشت یعنی اکین معناسنه اوله کاربدندن وصف ترکیبی اولور اما بونك کبی برلرده اولماز زیرا معنا ال ویرمز پس نکوکاره ابو ایشلو دینلر خطا ایلدیلر امانکوکار پرورله وصف ترکیبیدر فقدیر نبیندفعل نفی مستقبل مفردغائبدر بینیدندن دیدندن دکل کورمز دیمکدربدی یاحرف مصدردر یرامزلق دیمکدر چوحرف تعلیل بدپروری جائزدرکه پرور وصف ترکیبی اوله ویاضمیر خطاب وجائزدرکه پروری فعل مضارع مفرد مخاطب اوله‌وبد مقدم مفعولی پس فعلیته قصرایدنلر تقصیر ایلمشلرفتأمل خصم

مطلب ردشمعی مطلب

ردسروری شمعی

ردسروری وشمعی

جان خودی لامیه لردر (محصول بیت) ایلکیجی بسلیجی یعنی عادل و پرهیزکار بسلیجی کمسه هرکز یرامز کورمز حاصلی ای کیمسه لره رعایت ایدوب صقلین هیچ یرامز کورمز زیرا یرامزلق ایلمزکه انک ایچون یرامزلق کورهسین اما چون بدیروسین و بدی رعایت ایدرسین کندی جانکه خصم سین زیرا انک بدلکی سکا عائد وراجعدر حاصلی ایلردن بدلك کلمز ❊ مکافات موذی بمال اش مکن ❊ که بیخش برآورد باید ز بن ❊ مکافات مفاعله بابندن مصدردر جزا وعوض معناسنه موذی یه اضافت مصدرك مفعولنه‌در موذی اسم فاعلدر افعال بابندن اذا وجفا ایدیجی دیمکدر باحرف سبب و یاحرف مصاحبت مالش شین ضمیر غائب اولنجه لام مفتوح اولور اما اسم مصدر اولنجه شین مکسور اوقنور والکل وجهه که حرف تعلیل و یاحرف رابط صفت بیخ کوکدر عربجه اصل دیرلر شین ضمیر موذیه راجعدر برآورد له مستعمل اولسه چقارمق وحاصل اولمق معناسنه‌در برآورد بونده فعل ماضی صیغه سنده مصدردر زیرا فعل مضارعه مقارندر که باید فعلیدر کرك دیمکدر بن بانك ضمیله دیب وکوك معناسنه‌در (محصول بیت) موذی یه مکافات وجزائی مال ایله ایلمه یعنی مالی المقیله اکا مصادره ایلمه و یاحبس وضرب وتأدیبله که مالشدن مراد اولدر انکله اکا جزا ایلمه زیرا انك اصلنی وکوکنی دبندن چقارمق کرکدر یعنی هلاك ایدوب انی قتل ایله و یرمك کرك که حرف رابط صفت اولنجه معنا شول موذی که انی هلاك ایلمك کرك یعنی قتله مستحق ایسه اسرکه قتل ایله دیمکدر زیرا هرموذی قتله مستحق اولمز ❊ مکن صبر برعامل ظلم دوست ❊ که از فربهی بایدش کند پوست ❊ برحرف صله در بامعناسنه عامل ظلم دوست بیانیه‌در ظلم دوست وصف ترکیبی ظلم سویجی معناسنه حاصلی ظالم دیمکدر که حرف تعلیل و یاحرف رابط صفت فربه فانك وراننك سکونیله و بانك کسر وهای اصلیه ایله سمز دیمکدر که عربجه سمین دیرلر و یاحرف مصدر سمزلك دیمکدر بایدش ضمیر عامله راجعدر کند بونده مصدر معناسنه‌در زیرا قاعدهٔ مطرده درکه فعل ماضی مضارعه مقارن اولسه مصدر معناسنه‌در فاحفظ پس کندن مصدردر کنیدندن دیبن قاعده‌یه مخالف سویلمش پوست دری دیمکدر کندنك مفعول صریحی وازفر فه غیرصریحی در (محصول بیت) ای

مطلب

ردشمعی

هرمز ظلم سویجی عامل وملتزمه صبرایله یعنی ایلدیکی ظلمه صبرایدوب
اکا رخصت ویرمه زیراسمز لکندن در یسنی قوپارمق کرک یعنی ظالمه
الدوکی مال ایله کندینی سمز دوب قتله مستحق اولمشدر ایمدی انی
اسیر کیوب قتل ایتمك کرك ﴿ سر کرك باید هم اول برید ❋ نه چون
کوسفندان مردم درید ﴾ بریدبانك ضمیله ورانك کسریله فعل ماضیدر
بریدن کسمك معناسنه بونده مصدر معناسنه در زیرا مضارعه
مقارندر کوسفندان مردم لامیه در کوسفندانی مضاف ایلین غریب
معنا تصویر ایلمش در ید فعل ماضی مفرد غائبدر یرتدی دیمکدر (محصول
بیت) قوردك باشنی اول کسمك کرك یعنی خلقك قیونلرینی یرتوب
اکل ایلمزدن اول نه که خلقك قیونلرین یرتدقدنصکره یعنی خلقه زیان
ایلمزدن اول اول ظالمك باشین کسمك کرك نه که خلقك مالین الوب ظلم
ایلدکدنصکره زیرا اندن چوق فائده یوقدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ چه خوش کفت
بازارکانی اسیر ❋ چو کردش کرفتند دزدان بتیر ﴾ بازارکان اصلنده بازاره
ایدی هاء رسمیله پس ادات جمع ادخال ایدیجك های رسمی کاف عجمیه
تبدیل اولوب بازارکان اولدی رانك فتحیله ایمدی رانك سکونیله اوقیان
بولفظك اصلنی بلمش صکره بولفظی کثرت استعمال ایله مفرده اطلاق
ایلدیلر وتکرار جمع ایدوب بازارکان دیدیلر پس بونده بازارکاندن مفرد
مراددر یاحرف وحدت بعض نسخه لرده اسیره اضافتله واقع اولمش
بیانیه طریقیله اسیر فعیل بمعنی مفعولدر مصدری اسرو اسار کلور
اسر یا سردن بغلمق معناسنه اما اساره بغلمغه دیرلر که عرب اساره تسمه
قیشنه در بونده اسیردن مراد اخیذه در یعنی مأخوذ مربوط چو ادات
تعلیل کردن کاف عجمك کسری ورانك سکونیله چوره واطراف
معناسنه در و شین ضمیر اسیره راجعدر دزدان لغتده اوغریلر دیمکدر
اما بونده یول اوران حرامیلر مراد در والف ونون ادات جمعدر بتیر
با حرف مصاحبت تیراوق دیمکدر دزدان کرفتندك فاعلی وکرد مفعول
صریحی وبتیر غیرصریحی (محصول بیت) حرامیلر النده اسیر اولان
بازارکان نه خوش دیدی یعنی ایو سوز سویلدی چونکه یعنی شول وقت که
حرامیلر چوره سنی اوقله طوتدیلر یعنی هرجانبدن اکا اوق سپدیلر مقول
قول بوندنصکره کلن بیتدر ﴿ چو مردانکی آید ازره زنان ❋ چه مردان

ردسروری

ردشمعی

اشکرچه خیل زنان ❊ چو حرف تعلبلدر مردانه وشاهانه ودرو یشانه
وغیر بلرده اهل فرس اختلاف ایلدیلر کیمی دیدی که الف ونون وهای
رسمی مجموعی نسبت وتخصیص معناسنی افاده ایدر یعنی مرده شاهه
ودرو یشه منسوب ومخصوص دیمکدر وکمی دیدی که الف ونون ادات
جمعدر وهای رسمی بالکز نسبت ولیاقت معناسنی افاده ایدر یعنی مردلره
وشاهلره ودرو یشلره لایق ومناسب دیمکدر ولکل وجهة فاحفظ
کاف عجمی های رسیدن بدل اولمشدر ویاحرف مصدر ارلك دیمکدر
رهزن رانك وزانك سکونیله وصف ترکیبیدر زنیدندن زدندن دکل یول
اوریجی دیمکدر کسیجی وحرامی معناسنه والف و نون ادات جمعدر
چه بونك کبی یرلرده تسویه معناسنی افاده ایدر مردان لشکر لامیه
و بیانیه اولمغه قابلدر فتأمل خیل زنانده بویله در خیل فارسیده بلوك
معناسنه در زنان زنك جمعیدر عورتلر دیمکدر (محصول بیت) بازارکان
اسیردر که چونکه یول کسیجیلردن وحرامیلردن ارلك وغلبه کلور یعنی
برپرده که بونلر خلقه غالب اولالر انده اولان عسکر ارلری عورتلر
جماعتیله برابر در زیرا عسکر بونك کبی موذیلری وطاغیلر و باغیلری
دفع ایچوندر پس دفعنه قادر اولمیجق زنان ایله برابر در بوسلاطینه
نصیحتدر که بونك کبیلردن کشورنی پاك ایلیه فتدبر مصراع ثانینك
معناسنی یعنی مقصود از مردان اشکر ین بود که زهر نانوا دفع کنند تا ایشان
مردانکی نکنندی دین کیمسه نك دماغینه هرکز فارسی لذتی وارمشدر
زیرا کنندی ونکنندی دیدیکی فاسددر زیرا که یای حکایه ماضی یه
مخصوصدر فعل مضارعه داخل اولماز فاحفظ ❊ شهنشه که بازارکان
رابخست ❊ درخیر برشهر ولشکر بیست ❊ شهنشه شاهنشاهدن مخفف
درکه پادشاه معناسنه درکه حرف رابط صفت را ادات مفعول با حرف
تأکید خست خانك فتحی وسینك سکونیله فعل ماضی مفرد غائبدر
خستندن که صوقق معناسنه در یعنی زهرلی حیوانات صوقق یلان
وعقرب واری کبی معنای لازمیسی جراحتدر درخیر بیانیه شهردن مراد
اهل شهردر ذکر محل واراده حال قبیلندندر (محصول بیت) پادشاه که
تجاری انجیده یعنی مالارینه طمع ایدوب ظلمله رنجیده خاطر ایلیه پس
خیرقپوسن شهرلویه وعسکره بغلادی حاصلی مملکتنده تجار یوریمجك

مطلب

ردسروری

اوازم خلق منقطع اولوب مضطر اولورلر ومالدءو خزینه‌ده ضعف اوزره اولوب اشکره وظائف و یرلمکدن قالور پس تجاره رعیت کیدرکه اشیدوب هر یردن مملکته عزم ایدەلر ﴿ کی آنجا دکر هوشمندان روند ٭ چواوازه رسم بد بشنوند ﴾ کی کاف عربك فتحی و یای اصلیه ایله چان دیمکدر که عرب ایان دیر آنجا همزه‌نك فتحی ونونك سکونیله انده دیمکدر ظروف مکانده مستعملدر زیرا آن اسم اشارتدر وجابیر دیمکدر پس اول یر دیمك اولور دکر بونده دانجی دیمکدر هوش هانك ضمیله اوص معناسنه‌در یعنی عقل و مند میمك فتحی ونونك سکونیله ادات نسبت لی معناسنه اوصلی دیمکدر معلوم اوله که مندك ماقبلی دائما ساکن اوقنور الف ونون ادات جمعدر آوازه چاو معناسنه‌در یعنی برنسنه چاولنوب مشهور اولمق رسمه اضافتی لامیه‌در ورسمك بده بیانیه‌در رسمدن مراد عادت وقانوندر با حرف تأکید شنوند شینك کسری ونون وواوك فتحیله فعل مضارع جمع غائبدر اشیده‌لر دیمکدر (محصول بیت) بردخی اول یره واول مملکته اوصلیلر وعاقللر چان کیدرلر یعنی کتمزلر استفهام انکاری طریقیله چونکه اول مملکتده برامز عادت وقانون اشیده‌لر حاصلی برپادشاهك که ظلمی مشهور اوله خلایق انك کشورینه ایق باصمزلر ﴿ نکو بایدت نام نیکی قبول ٭ نکو دار بازارکان ورسول ﴾ نکو نونك کسریله نیکودن مخففدر مشترك لفظدر ایی ومحکم وزیاده لازم بیننده بونده لازم وضروری معناسنه در باید فعل مضارع مفرد غائبدر بایدندن بایستن دکلدر کرك اولمق معناسنه بونده معنای شرطی متضمندر کرکسه دیمکدر وتا ضمیر خطاب در عموم اوزره نام نیکی لامیه در نیك نیکو معناسنه‌در ویا حرف مصدردر بایدك نام نیکو فاعلی وتاضمیر منصوب متصل معناسنه مفعول اولی وقبول ثانیسی نکودار جواب شرط دار فعل امر مفرد مخاطبدر داربدندن داشتن دکل ایی طوت یعنی رعایت ایله دیمکدر رسول بونده ایلچی معناسنه‌در بعض نسخه‌ده نکو بایدت برینه اکر بایدت ونکودار برینه نکه‌دار واقعدر (محصول بیت) سکا آدایلکی یعنی ایو نام ایله مشهور اولمق زیاده مقبول ومختار ایسه بازارکان وایلچی اولنلری حفظ وصیانت ایله رعایت ایله که عالمده ادلك ایله داستان اولوب یاداولسون حاصلی عدالت ایله که ایلوکه مشهور عالم اولاسین مصراع

اولی نکو بادت نام نیك وقبول یازوب معنا سنی سکابو کر کسه ابواد
وقبول دیین غریب ترکیب پیدا ایدوب عجب معنا تصویر ایلمش نام نیکی

رد شمعی
رد سروری

یرینه نام نیکو یزان صحیح نسخه‌لره مخالف یازمش ❊ بزرکان مسافر بجان
پرورند ❊ که نام نکوشان بعالم برند ❊ بزرك بانك وزانك ضمی ورلنك
سکونی و کاف عجمیله اولو معناسنه‌در یعنی کبیر الف ونون ادات جمعدر
اولولر دیمکدر مسافردن مراد جنس اهل سفردر بجان باحرف مصاحبت
پرورند فعل مضارع جمع غائبدر پروریدندن بسلمك معناسنه مراد تربیه
ورعایتدر بزرکان مبتدا و پرورند خبری ومسافر خبرك مفعول صریحی
و بجان غیرصریحی که حرف تعلیل نام نکو بیانیه شان ده الف ونون ادات
جمعدر زیرا ضمایر الف ونونله جمع اولور مثلا سرش وسرت وسرم

مطلب

ضمیرلرینی جمع ایدوب سرشان وسرتان وسرمان دیرلر فاحفظ فانه من

رد سروری
رد شمعی

المهمات نکوشان یرینه نکوبی یازن مخالف یازمش شان ایشان معناسنه‌در
دین ده شانی ایشان کبی مستقل کلمه ظن ایلمش برند فعل مضارع جمع
غائبدر بریدندن ایلتمك معناسنه و یافعل امر غائبدر (محصول بیت) اکابر
مسافری یعنی اهل سفری تاجرلر وسیاحلر واچیلر اولان طائفه‌ٔ جانله یعنی
جان و کوکلدن تربیه ایدوب رعایت ایدرلر تاکیم بو رعایت سببیله ایو آدلرینی
عالمه ایلده‌لر حاصلی بونلری ایو آدایله عالمه داستان ایلیه‌لر و یا ایلسونلر
دیو آینده وروندیه التفات اوزره اولورلار بعض نسخه‌ده بزرکان یرینه
مجاور واقعدر مراد ساکن اولان مملکت خلقی‌در ❊ تبه کردد آن مملکت
عن قریب ❊ کزو خاطر آزرده کردد غریب ❊ تبه تباهدن مخفف‌در فاسد
معناسنه‌در کردد فعل مضارع مفرد غائبدر کردیدندن صیرورت معناسنه
یعنی اولمق کشتن‌دن دکلدر عن قریب یقین دیمکدر کزو که حرف رابط
صفت و زای مفرد ازدن مخففدر که حرف ابتدا وواو مفرد اودن
مخففدر که ضمیر غائبدر اصلنده که ازاوایدی مذکور تخفیفلر ضرورت
وزنیچوندر ضمیر غائب مملکته راجعدر خاطر آزرده وصف ترکیبیدر
رنجیده خاطر دیمکدر مکسور القلب معناسنه کردد کنه سابق کبیدر
لفظده و معناده در العجز علی الصدر طریقیله ذکر اولمش پس بو کردد

رد سروری

کشتن‌دن در رجوع معناسنه دینلر بو یله تصرفدن رجوع ایلیه‌لر او لایدی
بعض نسخه‌ده کردد یرینه آید واقعدر غریبدن مضاف موصوف
محذوفدر مرد غریب دیمکدر (محصول بیت) اول مملکت یقین

زمانده فاسد و خراب اولور که انك اهلندن و حكامندن غربا و سیاحلر
رنجیده خاطر اولورلر یعنی انلردن بیحضور اولەلر ﴿غریب آشنا باش و سیاح
دوست * که سیاح جلاب نام نکوست﴾ غریب آشنا و سیاح دوست
وصف ترکیبلردر که باش لفظنده تنازع ایدرلر باش فعل امر مفرد مخاطبدر
باشیدندن صیرورت معناسنه غریبله آشنا و سیاحله دوست اول دیمکدر که
حرف تعلیل جلاب نام نکو لامیه و یائیه در جلاب نام اسم فاعلك مفعولنه
اضافتیدر جلاب جیمك و لامك سكونیله چکمکدر اما بونده نشرمراددر
(محصول بیت) خطاب مخاطره مقیله یوررغریبه آشنا اول یعنی مردغریبله
آشنالق ایله و سیاح دوست اول یعنی مردسیاحی سوبجی و رعایت ایدیجی
اول زیرا سیاح کشینك اییآدنی عالمه نشر ایدر یعنی یایار ومشهور ایدر
علی کل حال آینده و رونده یه رعایت کرکدر که هر یرده ایو آدك سویلیه‌لر
﴿نکودار ضیف و مسافر عزیز * وز آسیب شان بر حذر باش نیز﴾ دار فعل
امر مفرد مخاطبدر ضیف ضادك کسریله قونغه دیرلر لفظ عربیدر دارك
ضیف مفعول اولی و نکو ثانیسی مسافر عزیزده بویله در وز اصلنده و از ایدی
آسیب الف ممدوده و سینك کسریله اغتدیان باشی کلمکه دیرلر اما بونك کبی
یرلرده ضرر و زیان مراددر شانه اضافتی لامیه شین ضمیر غائب الف ونون
ادات جمع در آسیبك یاسنی کسره قیدایدن خطا ایلمش زیرا اضمارك ماقبلی
مفتوح اولور الاضرورت وزنیچون ساکن اوقونور نیز نونك کسریله ادات
عطفدر واو کبی (محصول بیت) قونغی و مسافری ایو طوت یعنی
رعایت ایله و حرمت و عزت ایله اما انلرك ضرر و زیانلرندن حذر ایله واحتراز
اوزره اول اولیه که مکار جهتندن ضرر و زیان و نقصان ایرشدریه‌لر دیو
﴿ز بیکانه پرهیز کردن نکوست * که دشمن توان بود در زی دوست﴾
بو بیت بیت سابقه حکم تعلیلده واقعدر بیکانه بای عربك کسری و کاف عجمله
یاد کیسنه آشنا مقابلی پرهیز بای عجمك فتحیله احتراز معناسنه در که حرف
تعلیل بود بونده صیغهٔ ماضیدر مصدر معناسنه زیرا توان لفظنده معنای
مضارعت ملحوظدر زی زانك کسری و یای مشدده لباس و کسوت
معناسنه در بعض نسخه ده زی یرینه روی واقعدر دوسته اضافت لامیه در
(محصول بیت) یاد کشیلردن صقنمق و حذر ایلمك ایی در حاصلی لازم
و مقبولدر زیرا دوست لباسنده و صورتنده دشمن اولمق ممکندر یعنی کاه

ردشمی

اولور كه دشمن دوست هيئتنده وصفتنده كورنور پس بندكانك يكانه‌لردن
حذر لازمدر كه دشمن شرندن امين اوله‌سن ﴿ قديمان خودرا بيفزاى
قدر ۞ كه هركز نيايدز پرورده غدر ﴾ قديمان تقديرى بندكان قديمان
وخدمتكاران قديمندر خوده اضافتى لاميه ورا حرف تخصيص بيفزاى
فعل امر مفرد مخاطبدر افزايدن افزودندن دكل باى تأكيد داخل اولمغله
همزه يايه قلب اولنمشدر بيفزا يك قديمان مفعول اولى وقدر ثانيسى كه تعليل
پرورده بونده اسم مفعولدر بسلمه معناسنه غدر غينك فتحى ودالك سكونيله ترك
وفايه ديرلر (محصول بيت) كندى قديم قوللركك وخدمتكارلركك
رعايت ايدوب قدرنى ارتر يعنى هر برينك حالنه كوره رعايت وحرمتنى
زياده ايله زيرا پرورده دن يعنى الكده حاصل اولان قول وخدمتكاردن
دكه وجهله وفاسزلق كلمز ﴿ چو خدمت كزار بت كردد كهن ۞ حق
ساليانش فراموش مكن ﴾ چو حرف تعليل خدمت كزار وصف تركيبى
در كزاريدندن ادا ايلمك معناسنه نتكم سابقا بيان ايلدك ايدى وتا ضمير خطاب
در خدمتك ادا ايدىجى ديمكدر كهن كاف عربيك وهانك ضمه‌لريله اسكى
ديمكدر مراد چوقدانبرى‌در حق ساليان لاميه‌لر ديمكدر شين ضمير
خدمت كزاره راجعدر سال ايكى وجهله جمعلنور سالها وساليان ديرلر
يانك زياده‌سيله ساليانده لاى كسريله قيد ايلين زائده‌در باش ز برالام ساكن
اوقنور فراموش فراموش شدن مخففدر اونتمق معناسنه (محصول بيت)
چونكه بر خدمتكارك خدمتكده كهنه اوله يعنى پير اوله انك يللر حقينى اونتمه
يعنى ايلديكى خدمتك قدرينى بلوب اكا كوره رعايت ايله ﴿ كر او راهرم
دست خدمت ببست ۞ ترا همچنان بر كرم دست هست ﴾ هرم هانك ورانك
فتحه‌لريله پيرلك ديمكدر لفظ عربيدر دست خدمت لاميه در مجاز اوراده و ترا ده
را الرادات تخصيص در همچنان انجلين ديمكدر يعنى اولكى كبى بر حرف
صله در يا معناسنه دست بونده وسعت وقدرتدن كنايه‌در (محصول بيت)
اكر اسكى خدمتكارك پيرلك خدمتنى باغلدسه يعنى پير اولمغله
خدمندن قالدسه اما سنك اولكى كبى كرم واحسانه قدرت ووسعتك
واردر حاصلى اول پيرلك سببله خدمته قادر دكل ايسه سن كرم ايدوب
رعايته قادرسن ﴿ حكايت ﴾ ﴿ شنيدم كه شابوردم در كشيد ۞ چو خسرو
رقمش قلم در كشيد ﴾ شابور باى عجمك ضميله خسروك مصاحبى راستاد

ردشمعى

نقاشك اسميدركه خسرو له شيرينك وصالنه باعث اول اولمشدر بعضيلر
ديديلر كه خسرو وزيرا اولمشدر وباي عربيله درديديلر والعلم عند الله دم
بونده نفس معناسنه در در كشيدده حرف تأكيد كشيد چكدى ديمكدر نفس
چكمكدن مراد تكلمه كالمكدر يعنى سويلدى ديمكدر وجائزدر كه آه ايلمكدن
كنايت اوله يعنى برآه وندامت وحسرت چكدى ولكل وجهة چو حرف
تعليل خسرو سابقا مذكور اولان هرمزك اوغلى در با حرف صله
رسم عادت وقانوندر اما بونده وظيفه مراددر قلم در كشيدك مقدم مفعوليدر
قلم چكمكدن مراد تعيينى ووظيفه سنى قطع ايلمكدر حاصلى قلمه چالمقدن
عبارتدر دم در كشيدك معناسى سكوت ايلدى ديمن سكوت ايلمه بو له
نزريق معنا و برمكدن اولى ايدى (محصول بيت) اشتدم كه شابور آه
سردايدوب نطقه وتكلمه كالدى چونكه خسرو وظيفه سنى قطع ايلدى
يعنى تعيين اولنان وظيفه سنى قطع ايلدى ❊ چوشد حالش از بى نوايى
تباه ❊ نوشت اين حكايت بنزديك شاه ❊ حالش ضميرشابوره راجعدر
نوانونك فتحى وضميله بايلق ونعمت ورزق معناسنه در بونده ويا حرف مصدر
تباه تانك فتحيله فاسد معناسنه در (محصول بيت) چونكه شابورك حالى
نعمتسزلكدن وفقيرلكدن فاسد اولدى يعنى چكنجك حالى قالدى بو حكايه
شاهنه يازدى حكايه دن مراد كلان ابياتدر ❊ چو بذل تو كردم جوانىء
خويش ❊ بهنكام پيرى مرانم زپيش ❊ بذل تو مصدرك مفعولنه اضافتيدر
وكردم مقدم مفعولى در يعنى اولى وجوانى ثانيسى خويشه اضافت لاميه در
با حرف ظرف هنكام وقت معناسنه در پيريه اضافت لاميه در ويا حرف مصدر در
مران فعل نهى مفرد مخاطب در وميم ضمير منصوب متصل مفعول صريحى
وزپيش غير صريحى (محصول بيت) چونكه كندى جوانلكمى سكا بذل
ايلدم پيرلك وقتنده بنى يانكدن سورمه يعنى خدمتكدن دور ايلمه ❊ غريبى
كه پرفتنه باشد سرش ❊ ميازار وبيرون كن از كشورش ❊ غريبى تقديرى
مردغريب در ويا حرف وحدت ميازار فعل نهى مفرد مخاطبدر انجتمه
ديمكدر واو حرف عطفدر بيرون كن بحسب اللغت طشره ايله ديمكدر
اما استعمالده چقار يعنى اخراج ايله ديمكدر شينلر غريبه راجعدر (محصول
بيت) بر غريبكه باشى فتنه دن طلو اوله يعنى اهل فتنه وحساد اوله آنى انجتمه
ومملكتدن اخراج ايله يعنى كشوركده قومه حاصلى انى ولايتكدن سوركتسون

ردشمی

﴿ تو كر خشم بروى نكيرى رواست ٭ كه خود خوى بد دشمنش در قفاست ﴾
خشم خانك فتحيله درز براچشمله قافيه اولورا كرچه كسر خاايله مشهوردر
بر حرف صله با معناسنه وى واوك فتحيله ضمير غايب در هووهى معناسنده
مستعملدر نكيرى فعل نفى مستقبل مفرد مخاطبدر فعل شرط واقع اولمشدر
طوتمازسك ديمكدر روا رانك فتحيله جائز معناسنه در وسين وتاادات خبر كه
حرف تعليل خود تحسين لفظ ايچون كلمشدر خوى بد بيانيه در دشمنش شين
ضمير معناده قفايه وسين وتاد شمنه مقيددر دشمنست در قفايش تقديرنده در
(محصول بيت) اكر اول غريب برفسادوفتنه يه سن خشم وغضب طوتمازسك
يعنى سياست وقتل ايلمزسك جائزدر زيرا كنديـنك يراماز چركين خوبى ارد نجه
كيدر دشمنى در يعنى هرنه يره كه وارر كنديـنك چركين خوبى كنديـنك
عدوسيدر ﴿ وكر پارسى باشدش زادو بوم ٭ بصنعانش مفرست وسقلاب
وزوم ﴾ واو حرف عطف بو بيتى غريبى بيتنه عطف ايدر پارسى وفارسى باوفائيله
مملكت فارس مراددرو يا حرف نسبت باشدش ضمير رفتنه اولان شخصه
راجعدر زادوبوم عطف تفسيربدر طوغديغى وبيودكى يره دير لر با حرف صله
صنعان صادك فتحى وسكون نوله يمن ديارنده بر معظم شهرك اسمى در
صنعا اصلنده مهموز اللام درا ما عجم نوله استعمال ايدرلر نتكم دواسان تتبع
ايدنه معلوم درنتكم شيخ عطار جواهر ذات ادلى كتابنده ايراد ايلمشدر ٭ بيت ٭
اكر كافرشوى چون شيخ صنعان ٭ نو كردى عاقبت دركل مسلمان ٭ بس نوله
خطادر دين خطا ايلمش معلوم اوله كه مذكور نون ساكن اوقمق كركدر
ضرورت وزن ايچون مفرست فعل نهى مفرد مخاطبدر فرستيدندن فرستادندن
دكل سقلاب سينك فتحى وضميله روس مملكتنه دير لر رومدن مراد سيواس
واطرافنده اولان مملكت در (محصول بيت) واكر پاشى رفتنه اولان كسنك
طوغديغى وبيودكى مملكت فارس ديارى اولورسه يعنى سنك مملكتكده پرورش
بولديسه وآنده حاصلى اولديسه آنى يمنه وروسه ورومه كوندرمه بونده
نصكره كلن بيت مقصودى بيان ايدر ﴿ هم آنجا امانش مده تا بچاشت ٭ نشايد
بلا برسر كس كماشت ﴾ آنجا اشارت در اقليم فارسه امانش شين مذكوره مرد
رفتنه يه عائد درمده فعل نهى مفرد مخاطب در دهيدندن دادندن دكل تا
انتهاء غايت ايچوندر الى معناسنه چاشت جيم عجمله وباقينك سكونيله قوشلق
وقتنه ديرلر نشايد فعل نفى مستقبل مفرد غائب لائق دكلدر ديمكدر

ردشمى

شایدندن شایستن دن دکل بر سر کن بر حرف صله واضافت لامیه در کاشت کاف عجمك ضمیله وباقینك سکونیله فعل ماضی صیغه سنده مصدر ردر زیرا فعل مضارعه مقارن اولمشدر (محصول بیت) پرفتنه اولان کسك یری و مملکتی دیار فارس ایسه همان اکا قوشلغه دك امان ویرمیوب اولدر زیرا لایق دکلدر کیسه نك باشنه بلا حواله ایلمك یعنی مرد غریب کبی آنی غیری دیاره کوندرمك خلقك باشنه بلا کوندرمکدر مصراع ثانی اوله نسبت حکم تعلیلده در ﴿ که کویند برکشته باد آن زمین ❊ کزو مردم آیند بیرون چنین ﴾ که حرف تعلیل برکشته باد التی اوسته اولسون دیمکدر بیقلسون معناسنه آن زمین اول مملکت دیمکدر کزو اصلنده که از او ایدی که حرف رابط صفت واز حرف ابتدا واو ضمیر غایب زمینه راجع در مردم اسم جنس در رجل کبی مرد دده دیرلر میسر اولنجون آیند صیغه سینی جمع ایلدی کلورلر دیمکدر بیرون طاشره دیمکدر چنین ادات تشبیه در مردمه اشارتدر مصراع ثانی تقدیم وتأخیره محمولدر وتقدیری کزو چنین مردم بیرون آیند در (محصول بیت) کندی مملکت شقیسنی و بدبختنی غیری اقلیمه کوندرمه زیرا بد دعا ایدوب دیرلر آلهی زیروز براولسون اول مملکت که بو نچلین شقی وبدبخت کیسه لر چیقوب بو دیاره کلورلر ﴿ عمل کردهی مرد منعم شناس ❊ که مفلس ندارد زسلطان هراس ﴾ حضرت شیخ بروجهله داخی نصیحته شروع ایدوب بیورردهی دالك فتحی و کسریله فعل مضارع مفرد مخاطبدر فعل شرط واقعدر وعمل مقدم مفعولی مردم منعم بیانیه منعم اسم فاعلدر افعال بابندن صاحب نعمت معناسنه اسم مفعول دکلدر شناس فعل امر مفرد مخاطب شناسیدندن شناختن دکل اکله دیمکدر مردمنعم مقدم مفعولی که حرف تعلیل مفلس افعال بابندن اسم فاعلدر اصلنده اقچه والتونی خرجمغه قادر ایکن منغرخرجمغه محتاج اوله زیرا افلس فانك فتحی ولامك سکونیله منقره دیرلر پس مفاس فلس خرج ایدیجی دیمکدر هراس هانك کسریله قورقی دیمکدر (محصول بیت) اکر عمل وخدمت ویررسك منعم وصاحب دولت اولان کیسه یه و یر مفلسه و یرمه یعنی مفلس و فقیره ویرمه زیرا مفلس وفقیر سلطاندن خوف ایلمز یعنی مال واسبابم الوردیو خوف ایلمز زیرا نسنه یه مالك دکلدر که آنی الدقلرندن زحمت چکه حاصل عملی اهل نعمت غنی کیسه لره و یر مفلس وفقیره ویرمه

﴿ چو مفلس فرو برد کردن بدوش * ازو بر نیاید کر جز خروش ﴾ فرو برد لغتده اشغه ایلتدی دیمکدر اما استعمالده طالدردی وبازردی دیمکدر با حرف صله دوش دالك ضمیله اوموز معناسنه درازو ضمیر مفلسه عائددر بر نیاید بونده صغماز دیمکدر رد کرداخی معناسنه خروش بونده فریاد وفغان معناسنه در (محصول بیت) چونکه مفلس اولان کیسه بوینی اوموز ینه ایلتدی یعنی باشنی اشغه صالدی فریاد وفغاندن غیری اندن نسنه چیقماز یعنی ضبط ایلدوکی عملك اداسنه قادر اولمیوب بی تقریب غوغا ایدر ﴿ چو مشرف دو دست از امانت بداشت * بباید بر و ناظری بر کماشت ﴾ مشرف اسم فاعلدر افعال بابندن لغتده یوکسك یره چیقیجی یه دیرلر اما بغداد دیارنده کاتبه اطلاق ایدرلر لیکن رومده امین دیدکاری کسه مراد در بداشت طوتدی دیمکدر یعنی خیانته باشلدی ناظری یا حرف وحدت بر حرف تأکید کماشت فعل امر مفرد غائب در مصدر معناسنه زیرا مضارعه مقارندر بر کسه یه مصلحت اوزرینه دکمك یعنی حواله ایلمك (محصول بیت) چونکه ایکی مشرف الینی امانتدن طوتدی یعنی چکدی حاصلی خیانته شروع ایلدی انك اوزرینه بر ناظر نصب ایلمك کرك یعنی اکا بر کسه حواله ایلمك کرك ﴿ ور او نیز در ساخت با خاطرش * ز مشرف عمل بر کن و ناظرش ﴾ ور یعنی واکر او ضمیر غائب ناظره راجعدر نیز حرف عطف داخی معناسنه در ساخت فعل ماضی در فاعلی ناظردر معناسی متفق اولدی دیمکدر با حرف مصاحبت خاطرش ضمیر مشرفه راجعدر بر حرف تأکید کن کاف عربك فتحی ایله فعل امر مفرد مخاطبدر بونده قوپر دیمکدر عزلدن کنایتدر ناظرش ضمیر کنه سابق کبی در (محصول بیت) اکر ناظر دخی مشرف خاطریله متفق یعنی یکدل ویکجهت اولدیسه مشرفدنده ناظردنده عملی رفع ایله حاصلی ایکیسنی دخی معزول ایله زیرا خیانت امانتك ضدیدر بر کن کاف عربك ضمیله اولمق جائزدر کندن کردندن دکل بحسب اللغت قالدر دیمکدر یعنی ایکیسنی بیله عملدن قالدروب معزول ایله دیمکدر ﴿ خدا ترس باید امانت کزار * امین کز تو ترسد امینش مدار ﴾ خدا ترس وصف ترکیبیدر ترسیدندن اللهدن خوف ایدیجی دیمکدر امانت کزارده وصف ترکیبیدر کزاریدندن ادا ایلمك معناسنه امانت ادا ایدیجی دیمکدر کز تو اصلی که از تو در حذف

وایصال اولدی امینش ضمیر مذکور امینه راجعدر مدار فعل نهی مفرد مخاطب داریدندن طونمه دیمکدر (محصول بیت) امانت گزار اولان کسه خدادن قورقجی گرکدر یعنی متقی و پرهیزکار و مستقیم گرکدر که سندن قورقه یعنی سنک عزلکدن و سیاستکدن که امین خوف ایلیه سن آنی امین طوتمه زیرا اکماسن انکله یله اولمزسین که سندن خوف ایلیوب خیانت ایلیه ✻ امین باید از داور اندیشناک ✻ نه از رفع دیوان وزجر وهلاک ✻ داوردن بونده مراد خدادر اندیشناک خوفناک دیمکدر قورقق معناسنه رفع دیوان مصدرک فاعلنه اضافتیدر مراد عزلدر زجر زای عربک فتحیله منع ونهی معناسنه در که عزل مراددر (محصول بیت) امین اولان کسه خدادن قورقجی گرک اهل دیوان عزل و زجرندن وتفتیش و شکنجه وهلاک ایتدن قورقمق گرک حاصلی امین مستقیم اولنجه اهل دیوانک مذکور احوالندن خوف وبیم چکمز ✻ بیفشار وبشمار وفارغ نشین ✻ که از صدیکی راندینی امین ✻ بیفشار فعل امر مفرد مخاطبدر افشاریدندن رنسنه صقمق معناسنه همزه یایه قلب اولمشدر تکلم بیان اولندی بشمارده فعل امر مفرد مخاطبدر شماریدندن صایمق معناسنه ایکی یرده یله باحرف تأکیددر نشین فعل امر مفرد مخاطب نشینیدندن که حرف تعلیل (محصول بیت) صیق وصای یعنی کشورک ارتفاع ومحصولنی بوقله وحسابله یعنی بیرک مقاطعاتنی ومحصولاتنی حسابله آل وامنایه حسابله و یروخیانتلرندن فارغ اوتور زیرا هر بیرک محصولاتنی بلش اولورسن پس خیانت ایده مزلر زیرا یوزمیندن بریسنی مستقیم وامین کورمزسین حاصلی ادی امین اما کندی خائندر ✻ دوهم جنس دیرینه راهم قلم ✻ نباید فرستاد یکجا بهم ✻ دیرینه دالک کسریله چوقدنکی یعنی قدیم دیمکدر ورا ادات مفعولدر نباید فعل نفی مستقبل مفرد غائب گرکز دیمکدر لایق دکل معناسنه فرستاد فانک ورانک کسریله فعل ماضی مصدر معناسنه زیرا مضارعه مقارندر یکجا بریرده دیمکدر بهم بیله دیمکدر بری بریله معناسنه (محصول بیت) ایکی اسکی هم جنسی که هم قلم کاتبلر اوله یعنی ایکی کاتب که قدیمدن یاران ودوست اولالر برخدمته ایکیسنی بریرده یعنی یله کوندرمک گرکز یعنی لایق ومقبول دکلدر بعض نسخه ده دیرینه را برینه دیرینه واقعدر

همزه ایله ❊ چه دانی که همدست کردند و یار ❊ یکی دزد باشد یکی پرده‌دار ❊ دانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دانیدندن نه بیلورسین دیمکدر که حرف بیان همدست الدش دیمکدر یعنی ال براوله‌لر حاصلی اتفاق ایلیه‌لر کردند کاف عجمك فتحیله فعل مضارع جمع غائبدر صیرورت معناسنه اولالر دیمکدر یعنی یار و یولداش اوله‌لر دزد دالك ضمی وزانك سکونیله اوغری معناسنه پرده دار وصف ترکیبیدر پرده طوتیجی معناسنه مراد ستر ایدیجی دیمکدر (محصول بیت) نه بیلورسین ایکی همجنس دیرینه ال براولوب متفق اولالر بریسی سارق و بریسی حامی وحافظ وستار وصائن اوله یعنی بری اوغرلق ایلیه و بری نکهبانی اوله یعنی کوزجی و بکجیسی اوله ❊ چو دزدان زهم باك دارند و بیم ❊ رود در میان کار دانی سلیم ❊ دزدان الف ونون ادات جمع در زهم زا ازدن مخفف حرف ابتدادر زهم بری برندن دیمکدر باك بای عربیله ترکیجه ایمکدر قیرمق معناسنه یعنی پروا چکمك رود فعل مضارع مفرد غائبدر رویدندن رفتن دکل کروان وکاربان واوله وبایله اغتدر زیرا واوله بانك بیننده تبادل وتواخی واردر مثلا صویه آب وآودیرلر عربجه قافله دیرلر و یا حرف نسبتدر سلیم بونده سالم معناسنه در (محصول بیت) چون که اوغریلر وحرامیلر بری برندن خوف و بیم اوزره اوله‌لر یعنی پرواچکه‌لر اراده کاروان خلقی سالم وآزاده یورر یعنی قطاع طریقدن قیرماز زیرا انلر بری برندن خوف اوزره اولنجه کاروانه اولشمازلر ایمدی امین وناظر داخی بری برندن خوف اوزره اولنجه مال میریده و بیت المال مسلمینده خیانت ایده‌مزلر مقصود قصه‌دن حصه‌در فتأمل ❊ یکی را که معزول کردی زجاه ❊ چو چندی برآید ببخشش کناه ❊ را ادات مفعول و که حرف رابط صفت جاه جیم عربله منصب دیمکدر چند جیم عجمك فتحی وسکون نونله نیچه دیمکدر یعنی نیچه زمان و یا حرف وحدت برآید کاه دیمکدر ببخشش شین ضمیر معناده کناهه مقیددر کناهش تقدیرنده (محصول بیت) بر بسنی که یعنی برکسنه‌که منصبندن وریاستندن معزول ایلدك چونکه برنیچه زمان کلوب کیچه کناه وجرمنی بغشله یعنی خطاسنی عفوایدوب کناهندن کیچ ❊ برآوردن کام امیدوار ❊ به از قید بندی شکستن هراز ❊ برآوردن حاصل ایلك معناسنه‌در کامه اضافت مصدرك مفعولنه اضافتیدر وامیده اضافت

لامیده درتشدیدی ضرورت وزنیچوندر ورا ادات نسبت وتخصیصدر
بهبای عربك كسری وهای اصلیه ایله دیمكدر قید بونده بوقفی
معناسنه در بندیه اضافت لامیه درو بندی یای نسبتله محبوسه دیرلر زیرا
بندباغه دیرلر پس یای نسبتله باغلی دیمكدر معنای التزامیسی محبوسلق در
شكستن صیمق در عربجه كسر دیرلر قیدی كسر ایلمكدن مراد
محبوسی آزاد ایلمك در هزار بهده وقیده وبندیه قیداولمغله قابلدر (محصول
بیت) امیدلی كمسنهنك مرادنی حاصل ایدوب وجوده كتورمك بیك
كره بكدر محبوسی حبسدن چیقاروب آزاد ایلمكدن زیرا حبسه لایق
اولماسه محبوس اولمزدی علی الخصوص كه قتله مستحق اوله پس بر هزاری
محبوسه تخصیص ایدنلر زیاده قلت تأمل ایله ملاحظه ایلشلر فتدبر
﴿ نویسنده راكرستون عمل ✽ بیفتد نبرد طناب امل ﴾ نویسنده
اسم فاعلدر كاتب معناسنه ورا ادات تخصیص وتملیك وكر حرف شرط
ستونسینك ضمیله دیرلر دیمكدر اصلنده استوندر همزه ایله عمله اضافت
بیانیهدر ومبتدا وبیفتد باحرف تأكید وباهمزهدن مبدلدر فعل مضارع
مفرد غائب خبر مبتدادر فاعلی تحتنده ستونه راجع ضمیردر نبرد فعل نفی
مستقبل مفرد غائبدر زیرا صیغهده مشتركدر فاعلی تحتنده نویسندهیه
راجع ضمیردر وراده تشدید ضرورت وزنیچوندر طناب امل بیانیهدر
طناب چادراپنه دیرلر امل میمك وهمزهنك فتحیله امید معناسنه در بعض
نسخهده نویسندهٔ واقعدر یای وحدت وهمزهٔ توسل ایله پس كز اصلنده كه
ازایدی حذف وایصال الله كراوادی بیفتدك ونبردك فاعلی نویسندهیه
راجع ضمیردر (محصول بیت) كاتبك اكر ستون عملی دوشرسه یعنی عملی
وخدمتی الندن كیدوب معزول اولورسه ستون عملی دوشمك عزلدن
كنایتدر امیدایپنی كسمزویا كسمسون یعنی كندهجاه ومرتبهدن مأیوس
اولمسون زیرا صنعت كتابت برمنصبه سبب اولور یاخود معنا بویله اوله كه
بركاتب كه ستون عملدن دوشدی یعنی عملدن معزول اوله طناب رجا امیدنی
كسمز ویا كسمسون كه كتابت آنی محروم قومز نبردك معناسنی مضارعه
قصر ایدنلر تقصیر ایلشلر ﴿ بفرمان برآن برشده داد كر ✽ پدروار خشم
آورد برپسر ﴾ برحرف صله فرمان بروصف تركیبی بریدندن بردندن
دكل ایلتمك دیمكدر یعنی بویرق ایلتیجی دیمكدر مأمور به در الفونون

[ردسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

ادات جمعدر بر حرف استعلا داد کر اضافت بیانیه در دادکر عادل دیمکدر
زیرا دادعدله دیرلر وکر کاردن مخففدر ادات فاعلدر جی معناسنه
حاصلی شه عادلك اوزرینه واجب ولازمدر دیمك اولور پدروار بونده
وارادات تشبیه در آوردك فاعلی تحتنده پدره عائد ضمیردر ومفعول صریحی
خشم وغیر صریحی بر بسردر (محصول بیت) شاه عادلك اوزرینه
لازم وواجبدر قوللرینه وخدمتكارلرینه زیاده خشم وغضب كتورمیه
یعنی حددن زیاده غضب ایلیه بلكه پدر اوغلنه خشم كتوردکی کبی یعنی
ایلدیکی کبی ایلیه بوندنصکره کلن بیت بابانك اوغلنه خشمنی بیان ایدر
فرمان بر آن عبارتنده بران فعل امردر راندندن دیین زیاده خطا ایلمش
که هیچ وجهله قابل تعمیر دکلدر ومصراع اولك معناسی تصویرنده یعنی
شاه عادله بیوردیدیکیده زیاده تزیق سویلش بقرماك باسنی زائد طوتوب
بر شه داد کرده بر حرفنی بر یده وضع ایدوب تقدیری بر فرمان بر آن شاه
داد کردر دیوب معناسی فرمان برلر وخدمتكارلر اوزره عادل شاه دیین
بینك مرادینه واصل اولمامش فتأمل ﴿ کهش میزند تا شود در دناك ※
کهی میکند آبش از دیده پاك ﴾ کهش که کاهدن مخففدر وقت معناسنه
وشین پسره عائددر می زندمی بونك کبی برلرده حرف استمراردر زندزانك
ونونك فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائبدر زیدندن زدندن دکل اورر
دیمکدر تا حرف انتهادر حتی معناسنه شود فعل مضارع مفرد غائبدر
شویدندن اولور دیمکدر فاعلی پسره راجعدر ومفعولی در دناك ومیزندك
فاعلی پدردر دناك كاف عربیله ادات نسبتدر دردلی دیمکدر درداغریه
دیرلر الم کبی یا حرف وحدتدر آبش شین ضمیر معناده دیده مقیددر
ازدیده اش تقدیرنده (محصول بیت) کاه بابا اوغلنی دردناك اولنجه
دوکر یعنی اولقدر دوکر آنی که برالی ویره لی ایدر حاصلی کاه اورر که
انا اوغلنی اولدرمیه دوکر وکاه اورر که کوزندن یاشنی پاك ایدر یعنی
اغلدیغی تقدیرجه کوزینك یاشینی سلوب تسلی خاطر ایدر پس پادشاهده
قوللرینی وخدمتكارلرینی بویله طوتمق کرك ﴿ چو زمی کنی خصم کردد
دلیر ※ وکر خشم کیری شوند از تو سیر ﴾ نرم نونك فتحی ورانك سکونیله
یومشق دیمکدر که عربجه ناعم دیرلر ویا حرف مصدردر دلیر دالك ولامك
کسریله بهادر دیمکدر شوند فعل مضارع جمع غائبدر فاعلی تحتنده

ردسروری

دسروری

ردشمعی

خصمه راجع ضمیردر زیرا خصم جنس در که قلیل و کثیره شامل در اول جهتدن جمع صیغه سنی ایراد ایلدی ازتو مفعول غیرصریحی وسیر سینك کسریله طوق دیمکدر مفعول صریحی امابونك کبی یرلرده مراد نفرتدر (محصول بیت) چونکه ملایمت وملاطفت ایده سین خصم وعدو اوزره که دلیر وبهادر اولورلر یعنی سنی مغلوب وزبون ایدرلر اما کرخشم و غضب طوتارسك یعنی خشمناك وغضبناك اولورسك سندن نفرت ایدوب بیزار اولورلر جائزدر که شوندك فاعلی مقدر دوستان ومحبان اوله لر یعنی غضبناك اولورسك دوستلرك ومحبلرك سندن نفرت ایدوب بیزار اولورلر دکل کیم خصم وعدو تقدیر کلام دوستان ومحبان ازتو سیرشوند درفتأمل

درشتی ونرمی بهم در بهست * چو رکزن که جراح ومرهم نهست

درشت دالك ورانك ضمه لریله وشینك سکونیله ایری معناسنه در یعنی یومشق مقابلی که عربجه خشن دیرلر مصدری خشونت کلور و یاحرف مصدر ایله دیمکدر بهم در باحرف ظرف مصاحبت درمع معناسنه ودرآنی تأکید ایدر چوادات تشبیه رکزن وصف ترکیبیدر اغنده طمار اورجی دیمکدر اما استعمالده قان الیجی معناسنه در که حرف بیان مرهم نه وصف ترکیبیدر نهیدندن نهادندن دکل مرهم قیوبجی دیمکدر مرهم میمك وهانك فتحه لری ورانك سکونیله ترکیجه ملهم دیدکلر یدر که یاره لره صارلر و به ونه سین وتابه وصلهٔ یازلمق کرکدر فصل ایدوب همزهٔ مجتلبه ایله یازانلر املادن آگاه دکل ایمشلر (محصول بیت) رفتا که حضرت شیخ ملایمت وخشونتی پسند ایلدیسه خیرالامور اوسطها یه ترغیب ایدوب بو بیتی ذکر ایدر یعنی خشونت وملایمت بری بریله اولمق یکدر حاصلی نه باوزونه یواش بلکه قان الیجی کبی اول که هم نشترله عرقی یارر وهم قانجر یاندن فارغ اولدقدنصکره اوزرینه رنسنه قیوب بر بزایله صارر حاصلی باوزلق ویو اشلق محلنده کرکدر

جوانمرد وخوشخوی و بخشنده باش * چو حق برتو باشد تو برخلق باش

جوانمرد وصف ترکیبیدر ایوخو یلی معناسنه بخشنده اسم فاعلدر بخششجی معناسنه باش بای عربیله فعل امر مفرد مخاطبدر باشیدندن اول دیمکدر صیرورت معناسنه باشد فعل مضارع مفرد غائبدر باشیدندن بغشلیجی معناسنه یعنی صحیح و بذل ایلك معناسنه در باش فعل امر مفرد مخاطبدر کنه

ردشمی وسروری

مذکور باشیدندن صحیق معناسنه یعنی بذل ایله دیمکدر (محصول بیت)
ای خسرو کوزل خو یلی وسخی و بخششجی اول یعنی بذل ایدیجی
اول چونکه خداءک اوزریکه صچار یعنی سکا احسان ایدرسنده خلق
اوزره صاچ یعنی انعام واحسان ایله زیرا نعمتک شکرانه سی انعام واحساندر
❊ نیامد کسی اندرجهان کو بماند ❊ مکر آن کزونام نیکو بماند ❊
نیامد فعل نفی ماضی مفرد غائب کلدی دیمکدر کس فاعلی اندر ادات
ظرفدر بونده بای صله معناسنه درکواصلنده که او ایدی حذف وایصاله
کواولدی که رابط صفت واو ضمیر غائب کسه عائد باحرف تأکید ماند
فعل ماضی مفرد غائب قالدی دیمکدر مکرادات استثنادر الامعناسنه
آن کزو تقدیری آنکس که ازاو ایدی آن اسم اشارتدر مقدر کسه وکه رابط
صفت واو کسه راجع ضمیردر اول کیمسه که انده دیمکدر نام نیکو بیانیه‌در
(محصول بیت) جهانه کسه کلدیکه باقی وثابت قالدی یعنی هرکلن
فوت اولدی حتی انبیا ایله الا اول کسه باقی وثابت قالدیکه اندن ایو آدقالدی
زیرا ایو آد کشینک خیردعاسنه سببدرکه آنی اکدرر پس کویا که اولمشدر
حیاتده‌در حاصلی ایلکله یاد اولمق حیات ابدو کن خبرو برر ❊ نمرد آن که
ماند پس ازوی بجای ❊ پل ومسجد وخان ومهمان سرای ❊ نمرد
فعل نفی ماضی مفرد غائب اولمدی دیمکدر آن که آن کس که تقدیرنده‌در
ماندنونک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب قالور وقاله دیمکدر پس بای عجمله
اردوصولک معناسنه باحرف ظرف وجای یر محل ومکان معناسنه پل بای عجمک
ضمیله کوپری معناسنه درخان بونده کاربان سرای معناسنه در مهمان سرای
قونق اوی دیمکدر تکیه وعمارت وبونلره بکزرنکه وار یسه که یولجی انده قونوب
کوچر (محصول بیت) اولمدی اول کیمسه که اندنصکره مسجد وکوپری
وخان وتکیه وعمارت قاله یعنی اصحاب خیرا تکه عالمده اثرقیوب کیده‌لر
اولمش حکمنده‌در زیرا بونلر نامنی احیا ایدر ❊ وکررفت آثارخیرش نماند
❊ نشاید پس ازمرک کش الحمد خواند ❊ وکررفت تقدیری وکرآن
کس که رفت درواو حرف حال آثار خیر لامیه آثار اثرک جمعی درنشان معناسنه
شین ضمیر مقدر آنکسه عائد در مرک میمک فتحی وراءنک سکونی وکاف
عجمله اولمه دیرلر موت معناسنه در الحمددن مراد سورهٔ فاتحه در خواند
بونده مصدر معناسنه در زیرا که مضارعه مقارندر (محصول بیت)

واكر اول كسه دنیادن كندیسه وكندینی اكد رر یند، آثار خیری قالمدیسه یعنی
كندی اولوب ودنیاده نشان خیراتدن بر نسنه قومدیسه انك موتندنصكره
روحنه سورهٔ فاتحه اوقنمه لایق دكلدر ❊ چو خواهی كه نامت بود
جاودان ❊ مكن نام نیك بزركان نهان ❊ چو حرف تعلیل خواهی
فعل مضارع مفرد مخاطب كه حرف بیان نامت تا ضمیر خطاب بود فعل مضارع
مفرد غائب جاودان ابدی دیمكدر نام نیك بیانیه و بزركانه اضافت لامیه یای
بطنیله (محصول بیت) چون دلرسن كه دنیاده نامك ابدی قاله یعنی
ابدی نامدار اولمق دلرسك اولولرك ایونامنی پنهان ایله یعنی انلرك نامنی
ضایع ایلیوب خیر یله یاد ایله كه سنك نامك عالمده خیر یله مذكور اوله ❊ همین
نقش برخوان تو در عهد خویش ❊ كه دیدی پس از عهد شاهان پیش ❊
همین هم ایله این دن مركب هم ادات تأكید واین اسم اشارتدر ما بعدینه
بر حرف تأكید خوان خاده روم ضمه ایله اوقو دیمكدر تو بر خوان تختنده
مستتر اولان ضمیر خطابی تأكیدایدر عهد خویش لامیه در عهد بونده
زمان معناسنه در (محصول بیت) بو نقش وصورتی و بو اسلوب وترتیبی
اوقیه سن كندی زمانكده كه اولكی پادشاهلردن كوردك یعنی انلر كندی
زمانندن صكره نیجه مذكور اولندیلرسه آندن نصیحت و پند آلوب اعمال
صالحه یه وخیرات وحسناته كوشش ایله كه نامك خیر یله مذكور اوله ز راحسناته
سعی ایدنك نامی خیر یله مذكوردر اما ظلمه سعی ایلینلرك ادر بجه نفرین
وبد دعا ایدرلر پس بو نلرك تاریخلرین اوقیوب حالرندن متنصح اول ❊ همه
كام وناز وطرب داشتند ❊ بآخر برفتند وبكذاشتند ❊ همه هپ معناسنه در عربجه
جمیع بعض نسخه ده همه برینه همین واقعدر وهمین انجق دیمكله تفسیر ایدن
تفشیر ایلمشدر كام كاف عربله مراد معناسنه در وناز فخر معناسنه در وطرب
طاورانك فتحیله شادیلق معناسنه در داشتند فعل ماضی جمع غائبدر
بحسب اللغت طوتدیلر دیمكدر اما استعمالده وارلقدن عبارتدر یعنی انلرك
وار ایدی وانلر مذكورله مالك ایدی نته كه مالداردیرلر صاحب ومالك
مال معناسنه با حرف تأكید آخر فاعل وزنی اوزره عاقبته دیرلر بكذاشتند
فعل ماضی جمع غائب قودیلر وترك ایلدیلر دیمكدر (محصول بیت)
سندن اول كلن سلاطین بوسن طوتدیغك عیش وعشرتی وشوق وذوقی

طوتديلر يعنى مالك اولديلر عاقبت دنيادن كچوب كتديلر وبونلرى
جميعا بونده قيوب آخرته بيله كتورمديلر ﴿ يكى نام نيكو ببرد از جهان ٭
يكى رسم بد ماند ازو جاودان ﴾ بو بيت كچن پادشاهلرك احوالنى بيان ايدر
نام نيكو بيانيه رسم بد ده بويله در رسم بونده قانون معناسنه در (محصول بيت)
مذكور سلاطينك برى دنيادن ايو آد ايلتدى يعنى ايى نامله كتدى بريسندن
جهانده ابدى براماز قانون قالدى حاصلى ايلدوكى چركين بدعتلر عالمده
مؤبد قالدى كه ابدى بددعايه باعث اولدى ﴿ بسمع رضا مشنو ايذاى كس ٭
وكر كفته آيد بغورش برس ﴾ با حرف مصاحبت سمع رضا لاميه در
مجازا مشنو فعل نهى مفرد مخاطب درشنو يدندن بونده ديكلمه ديمكدر
ايذا افعال بابندن مصدر دردك جفا معناسنه كسه اضافتى مصدرك
مفعولنه اضافتى در كفته آيد سويلنه ديمكدر با حرف صله غورغينك
فتحيله غايت ونهايت معناسنه با حرف تأكيد رس رانك فتحيله فعل امر
مفرد مخاطبدر رسيدندن ايرشمك معناسنه (محصول بيت) رضا قولغيله
كيمسنك حقنده جفا واذا كلامنى ديكلمه يعنى بر كيمسه سكا غمز ايدرلرسه
وحقنده نامعقول ونامقبول سوزلر سويلرلرسه رضا قولغيله اصغا ايلمه
حاصلى كيمسنك حقنده غيبت ومساوى ديكليوب اعتماد ايلمه واكر شويله كه
سويلنه اول سوزك وغيبت ومساوينك غايتنه ايرش يعنى حقيقتنه واصل اول
زيرا كيشيى غيبت ايدن البته عدوسى در پس بر كيمسنك عدوسى سوزيله
عامل اولمق زياده ظلمدر ﴿ كنهكار را عذر نسيان بنه ٭ چو زنهار خواهند
زنهار ده ﴾ كنه كناهدن مخفف در يازق معناسنه وكار كاف عجمله
ادات فاعلدر جى معناسنه ورا ادات تخصيص كنهكارك ديمكدر عذر
نسيان لاميه در نسيان مصدردر علم بابنده اونتمق معناسنه بنه با حرف
تأكيد ونه نونك كسرى وهاى اصليه ايله فعل امر مفرد مخاطبدر
قوديمكدر ايكن بونده مراد قبولدر چو حرف تعليل زنهار زانك كسرى
ونونك سكونيله امان معناسنه درخواهند فعل مضارع جمع درخواهيدندن
استمك وديلك معناسنه در زنهار ثانى تنبيه وتحذير معناسنى افاده ايدر
وده دالك كسرى وهاى اصليه ايله فعل امر مفرد مخاطبدر دهيدندن
ويرمك معناسنه (محصول بيت) كناه وخطا ايلين كيمسنك نسيانى
عذرنى قو يعنى قبول ايله زيرا بوامتدن نسيان وخطا مرفوعدر نسيان

وخطا ایدنلر چونکه سندن الامان دیلیه‌لر البته امان و یر استغنا ایدوب
امامدن ابا ایلمه زنهار ثانینك معناسی امانله تفسیر ایدنلر تفسیر ایتمشلر
﴿ کر آید کنهکاری اندر پناه ✱ نه شرطست کشتن باول کناه ﴾ اندر

زدسروری وشمعی

بونده بای صله معناسنه پناه بای عجمك فتحیله صغنجق یر (محصول بیت)
اکر بر مجرم سکا صغنی که بر کناه ایدوب سنك قهر کدن لطف و کرمکه
صغنه وسندن امان دلیه انی اول کناه سببیله قتل ایتمك لایق وشرط
دکلدر حاصلی لایق اولان بودر که عفو ایتنده تأخیر ایلیه سین ﴿ چو باری
بکفتند ونشنید پند ✱ دکر کوش مالش بزندان و بند ﴾ باری بر کره دیمکدر
ویا حرف وحدت بکفتند ونشنید پنده متوجه لردر یعنی انده تنازع
ایتمشلر پند بای عجمك فتحیله نصیحت معناسنه در دکر بونده داخی
معناسنه در بعض نسخه ده بده واقعدر و بعضنده دوم دوشمشدر کوش
کاف عجمك ضمیله قولاق دیمکدر مال فعل امر در مالیدندن اوغمق و بورمق
معناسنه بونده بورمق معناسنه در شین ضمیر بیت سابقده مذکور اولان
کنهکاره عائددر وجائزدر که کوشمال بر فعل تقدیری ایله وصف ترکیبی
اوله تأدیب معناسنه وجه ثانیده قصر ایدن تقصیر ایلمش بزندان با حرف
مصاحبت بند باغ معناسنه درکه مراد حبس در (محصول بیت)

ردشمعی

چون که مذکور کنهکاره نصح و پند ایلدیلر یعنی نصیحت ایلدیلر
دیکلمدی یعنی قبول ایلمدی ونصیحتله متنصح اولمدی برداخی انك قولاغنی
زندان وحبسله بور یعنی انی بونلرله تأدیب ایله یاخود انك کوشمالنی یعنی
تأدیبنی بونلرله ایله ﴿ وکر پند وبندش نیاید بکار ✱ درخت خبیث
بیخش برآر ﴾ نیاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب فعل شرط واقعدر بکار
با حرف صله وشین کاره مقیددر بکارش تقدیرنده درخت خبیث بیانیه در
خبیث مردار دیمکدر بونده یراماز و بی فائده معناسنه در بیخ کوك دیمکدر
شین ضمیر کنه سابق کیدر برآر بونده چیقار معناسنه در (محصول بیت)
واکر مذکور کنهکارك نصیحت وحبس ایشنه کلمزسه یعنی بونلرله متأدب
ومتنصح اولمازسه خبیث اغاجدر کوکنی چقار یعنی زائد روزکار وفائده سز
بر بار کران درآنی کیدرمك کرك زیرا انك کبی کیمسنك حیاتندن مماتی اولی
واحری در ﴿ چو خشم آیدت برکناه کسی ✱ تأمل کنش در عقوبت
بسی ﴾ آیدت تا ضمیر منصوب متصل معناسنه در آیدك مفعول اولی

وخشم ثانیسی بر بونده بای سببیه معناسنه درکاه کس لامیه در و یا حرف
وحدت تأمل تفعل بابندن مصدردر فکر وملاحظه معناسنه اما بونده
مراد تأنیدر یعنی تأخیر وصبر دیمکدر کنش شین معناده عقوبته
مقیددر وکسه راجعدر (محصول بیت) چونکه بر کیمسنك کاه سببیله سکا
خشم و غضب کله یعنی ایلدیکی جرم سببیله اکا غضبك کله انك
عقوبت وشکنجه سندن چوق فکر وتأنی ایله حاصلی عقو بتنده
عجله ایلمه صبر ایله تأملك فائده سنی بوندنصکره کلن بیت بیان ایدر ﴿ که
سهلست لعل بدخشان شکست ٭ شکست نشاید دکرباره بست ﴾ که
حرف تعلیلدر تأمله سهل سینك فتحی وهانك سکونیله قولای دیمکدر
لعل بدخشان لامیه در بدخشان ماورای نهرده سرحد هندده بر شهرك
اسمی درکه لعلك معدنی انك یانندە بر طاغدر شکست بونده فعل ماضی
صیغه سنده مصدردر زیرا مضارعه مقارندر (محصول بیت) مذکور
مجرمك عقو بتنده صبر ایله زیرا لعل بدخشانی صیق آساندر اما صنمشی
برداخی بغلیوب بتون ایلمك ممکن ولایق دکل یعنی مذکور مجرمی قتل
آساندر اما قتل اندنصکره بلکه ندامت لازم کله پس اکا کیرو برداخی حیات
ایرمك ممکن دکل علی کل حال هر ایشده صبرو تأمل ممدوحدر فتدبر
﴿ حکایت ﴾ ﴿ زدریای عمان بر آمد کسی ٭ سفر کرده دریا وهامون بسی ﴾
دریای عمان بیانیه در مغرب دریاسنه عمان دیرلر هندك دریاسنه دیزلر
برآمد کلدی یعنی دریا کنارینه چقدی کسی یا حرف وحدت مشهور
بودرکه بو حکایت حضرت شیخك کندینك سرکذشتلرندن اوله والعلم
عند الله هامون صحرا معناسنه در (محصول بیت) دریای عماندن بر کیمسه کلدی
چقدی برشهره دریا کنارندن چوق سفر ایلمش یعنی چوق دریا وصحرا
کورمش سیاح عالم ایدی ﴿ عرب دیده ترك وتاجیك وروم ٭ زهر جنس در
نفس پاکش علوم ﴾ ترك بونده ماوراء النهر آدمیسنه دیرلر وتاجیك جیم
عربك کسریله عجمه دیرلر ورومدن مراد روم شرقیدر که تختی سیواسدر
نفس پاك بیانیه در وشین ضمیر کسیه راجعدر (محصول بیت) بو دریای
عماندن کلن کیمسه عرب دیارنی وترك وتاجیك وروم ممالکنی سیرایدوب
کورمشیدی و بو کیمسنك نفس پاکنده هر جنسدن علوم حاصل ایدی
یعنی ذوفنون ایدی حاصلی هم رذایلدن مخلی وهم فضائیله وکمالاته
محلی ایدی تاجیك خطا وختن ایله بیان ایلین خطا سو یلمش ﴿ جهان

زدسرودی

کشته وداش اندوخته ٭ سفر کرده وصحبت آموخته ٭ جهان کشته نك مقدم مفعولی در کشته بونده ماضیدن قسمدر کرمش وطولنمش دیمکدر اسم مفعول دکلدر وجائزدرکه جهان کشته وصف ترکیبی اوله فتدبر دانش اسم مصدردر بیلش معناسنه پس دانستن معناسنه دکلدر اندوخته ماضیدن قسمدر قزنمس وکسب ایلمش دیمکدر اسم مفعول دکلدر کرده وآموخته ده ماضیدن قسمدر اسم مفعول دکلدر (محصول بیت) مذکور کسنه جهان کشته ایدی یعنی سیاح عالم اولمشیدی وعلم وکمال کسب ایلمشیدی یعنی فاضل وکامل ایدی سفر ایلمش وخلق عالمله طریق مصاحبت واسلوب مخالطت اوکرنمشیدی حاصلی انواع معارف وعلوم ایله آراسته وپیراسته ایدی وهر طائفه نك اسلوب وقانوننی وآداب وارکاننی بلمش واکلمش ایدی معلوم اوله که کسدن مراد حضرت شیخ اولنجه نعوت وصفات مذکور نفس امری بیاندر تمدح دکلدرکه حضرت شیخه اعتراض وارد اوله فتدبر ٭ بهیکل قوی چون تناور درخت ٭ ولیکن فرومانده بی برك سخت ٭ باحرف ظرف هیکل هانك وکافك فتحیله هیئات وشکل مراددر چون ادات تشبیه تناور اصلنده وصف ترکیبیدر بحسب اللغت تن کتورجی دیمکدر آوریدندن صکره مجموع مرکبی جسیم وکوده لی معناسنده استعمال ایلدیلر ز و ربازه زورآور وشاعره زبان آور دیدکلری کبی فرومانده عاجز قالش دیمکدر برك بانك فتحی وراءنك سکونیله وکاف عجمله لفظ مشترکدر یپراق وازق بیننده اما بونده درخت قرینه سیله ایهام طریقیله مذکوردر فتأمل سخت سینك فتحی وخاء معجمه نك سکونیله قتی دیمکدر محکم معناسنه فرومانده یه قیددر محکم عاجز قالمش دیمکدر پس برك سخت قدرت معناسنه در دبین عندیات فشارات سویلمه ده سخت قدرتلی ایمش (محصول بیت) مذکور کسنه صورت وشکلده جسیم وعظیم اغاج کبی محکم وقوتلی ایدی اما ازقسزلقدن یعنی فقر واحتیاجدن محکم عاجز وفرومانده ایدی حاصلی جسامتده وقوت مزاجده محکم ایدی لکن فقری کمالده ایدی که هیچ نسنه یه مالك دکل ایدی ٭ دوصد رقعه بالای هم دوخته ٭ چوخراق خود درمیان سوخته ٭ رقعه رانك ضمی وقافك سکونیله بونده یمه معناسنه در بالای هم بری بری اوزرینه دیمکدر دوخته ماضیدن قسم در دکك معناسنه چو

ردسروزی
ردسروری
ردسروری

ردشمعی

ادات تشبیه حراق وحراقه حای مهمله نك ضمیله تشدیدسز قاو معناسنه در
یعنی طوترق که اکا چقماق چقارلر تشدید ضرورت وزنیچون در وعوام ناس
تشدیدله استعمال ایدیلر حروقاده لغت در قاوه دیرلر خود بونده کندی
معناسنه درمیان اورتاده واراده دیمکدر سوخته بونده ایهام طریقیله
مذکوردر زیرا سوخته لفظ مشترکدر قاوله یانمش ویاقق بیننده (محصول
بیت) مذکور ففیر ایکیوز عسایی بری بری اوزرینه دیکمشیدی تته که
عجمك وهندك ففراسی نیچه دورلی پاره‌دن خرقه پیدا ایدرلر وکندی
قاوکبی اول خرقه نك ایچنده واراسنك یانمشیدی یعنی خشـو نتدن
وحرارتندن اول حرقـه نك قاوکبی یانمشیدی مصراع ثانینك
ترکیبی زاحراق اودرمیان سوخته یازن جمع نسخه‌لره مخالف یازمش
﴿ بشهری درآمد زدریا کنار ❊ بزکی دران ناحیت شهریار ﴾ یا حرف
صله ویاحرف وحدت برشهره دیمکدر تقدیری شهر یار بوددر ضرورت
وزنیچون ترك اوانمدی (محصول بیت) خرقه پوش شهرلردن برشهره
کلدیکه اول ولایتده براولوکسه پادشاه ایدی یعنی اول فـقیر دریای
عماندن چقدقده اول ولایت وملکنك پادشاهی براولوکسه ایدی
﴿ که طبع نکو نامی اندیش داشت ❊ سرعجز درپای درویش داشت ﴾
که حرف رابط صفت طبع نکونامی اندیش وصف ترکیبیدر که اوچ
لفظدن مرکبدر ویاحرف مصدر در داشت تقدیری داشتی ایدی یای
حکایه‌ایله ضرورت وزنیچون ترك اوانمدی سرعجز لامیه در مجازادر حرف
ظرف پای درویش لامیه در (محصول بیت) اول ناحیه نك پادشاهی
براولوکسه ایدی ایی آدایلق فکرلی طبعی وار ایدی یعنی آدم ایلك ایله
اکلسون دیو سعی ایدردی وطبعی ایلکله مشهور اولمغله مائل ایدی
بوجهتدن عجزونیاز باشنی درویش فقیرك ایاغنده طوتاردی یعنی درویشانه
التیام والتفات ایدردی حاصلی بو پادشاه عالمده ایلك ایله داستان اولین
دیو فکرایدردی انکیچون فقرا ایاغنه باشین قوردی یعنی بونلره عزت
وحرمت ایدردیکه جهانده نامنی لطف وکرمله مشهور ایلیه لر ﴿ بشستند
خدمت کزاران شاه ❊ سروتن بحمامش از کرد راه ﴾ یاحرف تأکید
شستند فعل ماضی جمع غائب در یو دیلره وارتدیلردیمك خدمت کزاران
وصف ترکیبیدر کزاریدندن ادا ایلمك معناسنه خدمتکارلر دیمکدر والف

و نون ادات جمعدر شاهه اضافت لامیه در سروتن فعل سابقك
مفعوللریدر باحرف ظرف جام معروف شین ضمیر معناده سرونه مقیددر
یعنی سرش وتنش تقدیرنده كردراه لامیه در یولك توزندن دیمكدر
(محصول بیت) پادشاهك خدمتكارلری مذكوردرویشك باشنی وكوده سنی
یول توزندن حامده یودیلر یعنی پادشاهك امریله درویشی حمامه ایلتدیلر
كیند ینی واسبابنی كمی چركندن ویول توزندن یو یوب پاك ایلدیلر
* چو برآستان ملك سر نهاد * ستایش كنان دست بر بر نهاد *
آستان ملك لامیه سر نهادك مقدم مفعولی در نهاد فعل ماضی مفرد
غائب قودی دیمكدر ستایش اسم مصدر در اوكش معناسنه یعنی مدح
كنان كاف عربك ضمیله كنندن ایدرك دیمكدر القیش ایدرك معناسنه
دست نهادك مقدم مفعول صریحیدر و بر برغیر صریحی در اولكی بر حرف
استعلا وثانیسی سینه معناسنه (محصول بیت) مذكوردرویش حمامدن
چقدقدن صكره چونكه پادشاه اشیكنه كلدی باش قودی القیش ایدرك
الینی كوكسنه قودی تعظیما نته كه عادتدر * درآمد بایوان شاهنشهی
* كه حكمت روان بادودولت رهی * درآمد كیردی دیمكدر باحرف صله
ایوان كسر همزه ایله در اما عجم فتح همزه ایله استعمال ایدر بونده دیوان
خانه مراددر اضافتی لامیه در شاهنشه شاهان شاهدن مخففدر اولو
پادشاه معناسنه ویاحرف نسبت كه حرف بیان یعنی ستایشی بیان ایدر
روان صفت مشبهه در رویدندن یورومك معناسنه در مراد نفوذ در
یعنی حكمك وامرك نافذ اولسون دیمكدر رهی اصلنده یومش اوغلانه
دیرلر صكره قول معناسنده استعمال ایلدیلر رهیدن تای خطاب ضرورت
وزنیچون ترك اولندی تقدیری رهیت باددر (محصول بیت) مذكور
درویش شاهك ایوانه كلدی كیردی القیش ایدرك كه ای پادشاه حكمك
نافذ اولسون ودولت سكا بنده اولسون بعض نسخه ده حكمت روان
برینه بخت جوان واقعدر طالعك جوان وقوی اولسون دیمكدر
* شهنشاه كفت ازكجا آمدی * چه بودت كه نزدیك ما آمدی * نزدیك ما
لامیه در (محصول بیت) در بشه شاه دیدیكه نه یردن كلدك سكانه واقع
اولدی كه بزم یانمزه كلدك كانه پادشاه بونك اول مملكته كلدوكین استغراب
ایدر زیرا بومجلسین ذوفنونی سلاطین رعایت ایدوب یاننده طوتاغندر

خصوصا حضرت شیخ کبی فاضل و کاملی ﴿ چه دیدی درین کشور
از خوب وزشت ❊ بکوای نکونام ونیکو سرشت ﴾ نکونام ونیکو سرشت
وصف ترکیبلردر ایو ادلی وایو خلقتلی دیمکدر اولکی ترکیب ثانیه مضاف
اولمشدر (محصول بیت) شاه دور یشه سؤال ایدوب دیرکه بو مملکتده
ایودن چرکیندن نه کوردك یعنی عدل وظلمدن نیه مطلع اولدك بکا تقریر
و بیان ایله ای ایو خلقلی کسه پادشاهك مرادی کشور ینك عدلی وظلمی
بلمکدر ﴿ بکفت ای خداوند روی زمین ❊ خدایت معین باد ودولت قرین ﴾
بعض نسخهده دولت قرین یرینه رأفت معین واقعدر پس اولکی معین
اسم فاعلدر افعال بابندن وثانیسی فعیل بمعنی فاعلدر جاری معناسنه
اقیجی دیمکدر (محصول بیت) درویش دیدی ای یر یوزینك صاحبی
ومالکی یعنی پادشاهی خدا سکا معین وظهیر ودولت وسعادت قرین
ومصاحبك اولسون ﴿ نرفتم درین مملکت منزلی ❊ کز آسیب آزرده
دیدم دلی ﴾ منزلی ودلی یالری حرف وحدت آسیب بونده ظلم وفتنه
معناسنه در آزرده اسم مفعولدر انجنمش معناسنه (محصول بیت)
درویش شاهه دیدیکه بو کشورده بر منزل کتمدم که فتنه وظلمدن بر کوکلی
آزرده وبیحضور کوردم یعنی مملکتنده کزدم سیرایلدم اما هیچ بر کیسهٔ
رنجیده خاطر کورمدم حاصلی ایام عدلکده کیسه کیسهدن آزرده
ورنجیده دکلدر ﴿ ملك را همین ملك پیرایه بس ❊ که راضی نکردد
بآزار کس ﴾ ملك پادشاه معناسنهدر ورا ادات صله در با معناسنه همین
هم حرف تأکید واین اسم اشارتدر بیت سابقك مضموننه ملك پیرایه
ترکیب مزجیدر اصلنده پیرایهٔ ملك ایدی اضافتله پیرایه اسم مصدردر
حلیه وبزك معناسنه وملك میمك ضمی ولامك سکونیله سلطنت ومملکت
معناسنه در بس بای عربك فتحیله یتر دیمکدر که حرف بیان نکردد فعل
نفی مستقبل مفرد غائب نباشد معناسنه با حرف صله آزار اسم مصدردر
انجنمه وانجنش معناسنه کسه اضافتی لامیه در (محصول بیت) پادشاهه
زینت سلطنت ومملکت بو یترکه کیسه نك بیحضور لغنه وانجنمه سنه
راضی اولمیه ﴿ ندیدم کسی سرکران از شراب ❊ مکر هم خرابات دیدم
خراب ﴾ کسی ندیدمك مفعولیدر یا حرف وحدت سرکران کاف عجمك
کسریله وصف ترکیبی اغر باشلی دیمکدر سر خوشدن کنایه در مکر

ادات استثنا خرابات استعمال عجمده میخانه دیرلر (محصول بیت)
درویش پادشاهه دیدی سنك كشوركده هیچ بر كیسهٔ باشی شرابدن
اغرلنمش كورمدم حاصلی سرخوش ومست كورمدم یعنی مملكتده
شراب ایچلمز الامیخانهٔ خراب كوردم یعنی هیچ برمست وخراب كورمدم
الامیخانهٔ خراب كوردم حاصلی كشورك معمور امامیخانه‌لر خرابدر كه
یانه هیچ بركیسه وارماز ﴿ سخن كفت ودامان كوهر فشاند ﴾ بلفظی
كه شاه آستین برفشاند ﴾ سخن برفشاند سخن كفتك مقدم مفعولیدر
یعنی مقولی دامان كوهر لامیه دربجازا كوهر انكیبی دیمكدر مراد
اتك ایله كوهر صاچدی دیمكدر یعنی شویله لطیف سوزلر سویلدیكه
كویاانكله كوهر صاچدی فشانه فانك فتحی وكسریله افشاندندن مخففدر
سلكمك وصاچق وصاورمق معناسنه باحرف مصاحبت لفظدن مراد
كلام والفظدرحتی بعض نسخده بنطقی واقعدر یاحرف وحدت كه رابط
صفت آستین الف ممدوده وسكون سینله یك دیمكدر یعنی لباس یكی
برحرف تأكید (محصول بیت) مذكور درویش پادشاهه سوز سویلدی
كویاكه انكله كوهر صاچدی مقبول وموجه سویلدی برلفظله وبراداایله كه
پادشاه ذوقندن یكین سلكدی یعنی زیاده حظایلدی شویلكه بونك اداسنی
پسندایدوب بی اختیار یكنی سلكدی نته كه برنسنه‌یه استغراب ایدن بویله ایدر
﴿ پسند آمدش حسن كفتارمرد ﴾ بنزدخودش خواندواكرام كرد ﴾
پسند بای عجمك وسینك فتحیله اسم مصدردر مقبول ومرغوب معناسنه
حسن كفتار حسن مصدردر حسن یابندن كوزللك معناسنه كفتار اصلنده
وصف تركیبی در آریدندن كه آوریدندن مخففدر سوز كتوریجی معناسنه
صكره كثرت استعمال ایله كلامه كفتار دیدیلر مرده اضافت لامیه در
باحرف صله درخوانده متعلق نزدنونك فتحی وزانك سكونیله قت معناسنه در
نزدیك ده لغت درخوده اضافت لامیه درشین ضمیر درویشه راجعدر وخواند
فعل ماضی مفرد غائب فاعلی پادشاهدر (محصول بیت) درویشك حسن
كفتاری پادشاهه مقبول ومرغوب كلدی درویشی یانه دعوت ایلدی
واكرام ایلدی یعنی كوردیكه درویش فضلای زماندندر پس اكا
مقدارینه كوره رعایت ایلدی ﴿ زرش دادو كوهر بشكر قدوم ﴾ بپرسیدش
ازكوهر وزادوبوم ﴾ زر لغتده التونه دیرلر اما استعمالده سكه اتمش اقچه‌یه ده

زر دبرلرنته كه كاستانده * زرندارى نتوان رفت بزور از دريا بيوردكى زردن اقچه مراد دروشين ضمير درويشه راجعدر ودادك فاعلى پادشاهدر وزر وكوهر مفعول صريحلر بدرو بشكر غير صريحى باحرف سبب وشكر بونده شكرانه معناسنه درنكه برمرادك حاصل اولدغيچون ديرلر مثلا قربان كسمك واقچه ويرمك ونماز قلمق وصائم اولمق كبى قدومه اضافت لاميه در قدوم مصدردر كلمك معناسنه باحرف تأكيد پرسيد فعل ماضى مفرد غائب صوردى يعنى سؤال ايلدى فاعلى پادشا هدر ومفعول صريحى شين ضمير دركه عائددر درويشه كوهردن بونده مراد اصلدر عربى و باعجمى وبازكميسين ديمكدر زادطوغوب قوپديغى يرديمكدر وبوم مملكت وولايت معناسنه امابعض اعجام زادو بوم افظان مترادفاندرديدى (محصول بيت) پادشاه درويشه شكرانهٔ قدوم ديو اقچه والتون وكوهر بغشلدى وكنديك اصلندن ومملكتدن ووطنندن سؤال ايلدى حاصلى احوالنى هروجهله استكشاف ايلدى ﴿ بكفت آنچه پرسيدش از سر كذشت * بقربت زد بكر كسان بركذشت ﴾ بكفت درويش ديدى يعنى جواب وردى سركذشت باشدن كچن قصه يه ديرلر باحرف مصاحبت وباحرف ظرف قربت يقينلق معناسنه ديكر كسان غيرى كسنه لر معناسنه در درحرف صله يعنى تأكيد كذشت كچدى يعنى تجاوز ايلدى (محصول بيت) پادشاه هرنكه درويشك احوال وسركذشتندن سؤال ايلديسه جواب ويردى پس پادشاهه تقرب جهتيله غيرى كيسه لردن كچدى يعنى پاشاهه زياده تقرب ايلدى ﴿ ملك بادل خويش دركفت كو * كه دست وزارت سپارد بدو ﴾ باحرف مصاحبت دل خويش لاميه در كندى كوكليله معناسنه كفت وكو لقنده سوز وساو معناسنه در امابونده مراد تدبير ومشاوره در كه حرف بيان كفت وكودر دست وزارت لاميه در دست لفظ عربيدر صدر مجلس معناسنه بعض نسخه ده دست برينه صدر واقعدر كنه اول معنايه در وزارت مصدردر واوده فتح وكسر جائزدر ليكن كسر مشهوردر معاونت ونصرت معناسنه وزير فعيل بمعنى فاعلدر موازر معناسنه اكيل مواكل معناسنه اولدوغى كبى حاصلى وزير واوك كسريله لفظ مشتركدر معاونت وثقلت وكناه وسلاح وارقه بوكى يننده پس ارباب لغت وزيرى

مطلب

بونلرك جمعنده اشتقاق ايلشلر در بعض تأويلات ايله سپاردسنك كسريله فعل مضارع مفرد غائب درسپاريدن سپردندن دكل ايصمارلمق وتسليم ايلمك معناسنه فاعلى ملك در ومفعول صريحى دست وغير صريحى بدو بدو اصلنده باوايدى همزه داله قلب اولمش باحرف صله واو ضمير غائب درويشه راجعدر (محصول بيت) پادشاه كندى كوكلى ايله كفت وكوده ايدى يعنى تدبير ومشاوره ده ايدى كه صدروزارتنى اكا تسليم ايليه يعنى وزيرتفويض ايليه وزير اعظمه كتابلرده وزيرتفويض وسائروزرايه و پاشالره وزيرتنفيذ ديرلر فاحفظ حاصلى پادشاهك كوكلندن كچديكه بودرويشى وزيراعظم ايليه ❊ وليكن بتدريج باانجمن ❊ بسستى نخنديد براى من ❊ واو حرف ابتدا ليكن ادات استدراك باحرف مصاحبت برمقدره متعلق تقديرى اوراوزبرمبكنم لكن بتدريج باحرف تعليل انجمن درنك يعنى جماعت ناس باحرف مصاحبت سببيتى متضمن سست سينك اولك ضمى وثانيدنك سكونى ايله ككشك ديمكدر كه عربجه رخوديرلر وياحرف مصدر نخنديد فعل نفى مستقبل جمع غائبدر بونده كولمه لر ديمكدر برحرف صله در بامعناسنه راى من لاميه در راى عرب همزه ايله اوقور اما عجم تليين ايدوب الفله اوقورراس كبى حاصلى ايكيسيده استعمالدر (محصول بيت) پادشاهك كوكلندن كچديكه درويشى وزير ايده بن ديو امادفعة دكل بلكه تدريجله وتأنيله تاكه خلق عالم بنم فكرمك ضعفنه كولمه لر يعنى ديميلركه هيان و بيانى يعنى اصلى ونسلى مجهول برچيلغى براوغردن وزير ايلدى ديو ❊ بعقلش بيايد نخست آزمود ❊ بقدر هنر پايكاهش فزود ❊ بعقلش باحرف مصاحبت و شين ضمير درويشه عائددر آزمود مصدر معناسنه در زيرا مضارعه مقارندر باحرف مصاحبت قدر هنر لاميه در هنرى مقدارنجه ديمكدر پايكاه مرتبه معناسنه در وضمير كنه درويشه عائددر فزودكنه مصدر معناسنه در ارتمق وزياده اولمق معناسنه در (محصول بيت) پادشاه كوكلندن بو معناى كچورديكه اول درويشى عقل ايله امتحان وتجربه ايلمك كرك اندنصكره هنرى مقدارنجه مرتبه سنى ارتورمق كرك ❊ برد بردل ازجورغم بارها ❊ كه ناآزموده كند كارها ❊ برد فعل مضارع مفرد غائبدر بردن ايلتمك معناسنه بربونده ادات ظرفدر درمعناسنه جور غم لاميه در مجازا بعض نسخه ده جور برينه دست واقعدر بار بونده

بولك معناسنه‌در كه عرب حل دير وها ادات جمعدر كه اصلنده آن كس كه‌در حذف وايصال‌الله كه‌قالدى كه اسمدركم معناسنه بردلكفاعلى در كارها ايشلرديمكدرز يرا كار ايش وها ادات جمعدر (محصول بيت) غم جوردن كوكلنده بوكار ايلدر يعنى غمدن وغصه‌دن الم ومحنت چكرشول كمسه كه صنائعمش ايشلرايلر حاصلى تجربه‌سز ايش ايلين حسرت وندامت چكر پادشاه ديركه بن بودرويشى تجربه ايده‌ين اندن صكره بونى پايهٔ عاليه‌يه ايصال ايده‌يمكه صكره حسرت وندامت چكميه‌ين

* چوقاضى بفكرت نويسد سجل * نكردد زدستار بندان خجل *

چوحرف تعليل فكرت وفكر فانك كسريله اسملردر وفتحيله مصدردر دستار بندلغنده دوابند بغليجى ديمكدرزيرا دستار بونده دولبند معناسنه‌در وبندبندنده دن مرخم دراسم فاعلدر بنديدندن حاصلى وصف تركيبيدر استعماللرنده دستار بنداهل علمه ومحكمه شاهدينه اطلاق ايدرلر فاحفظ والف ونون ادات جمعدر خجل خاى معجمه‌نك فتحى وجيمك كسريله صفت مشبهه‌در علم‌يابندن (محصول بيت) چونكه قاضى سجلى فكر وملاحظه ايله يازاو علمادن وشهود محكمه‌دن شرمنده وخجل اولماز زيرا تأمله يازمش اولور

* نظركن چوسوفار وارى بدست * نه آن كه كه پرتاب كردى زشست *

سوفارسينك ضميله بونده اوق كز يدر بدست باحرف صله كه كاف عجمك فتحيله وهاى اصليه ايله كاهدن مخففدركه وقت معناسنه‌در وكه حرف رابط وياحرف بيان پرتاب باى عجمك فتحى ورانك سكونيله اوزاغه اوق اتمقدر پرتاو واوله‌ده استعمال ايدرلر شست شين معجمه‌نك فتحى وسين مهمله‌نك سكونيله باش پارمغى وشهادت پرمغى ياى كريشندن اوق كزى كچدوكى يرى طوتمغه ديرلر بعضيلر ديديلركه كريشك اوق كزى كچدبكى يره‌ديرلر والعلم عندالله (محصول بيت) چون كه اوق كزى الكده ايكن نظرايله كه اوق نره‌يه‌وارور ونره‌به دوشر اول وقتن نظر ايله كه ياى كريشندن چيقوب كيده زيرا آتلمش اوقى طوتمق وآليقومق اولماز پس جائزدركه برخطا واقع اوله

* چو يوسف كسى درصلاح وتميز * بسى سال بايد كه گردد عزيز *

چوادات تشبيه يوسف‌دن مراد حضرت يوسف پيغمبردر صلوات‌الله على نبينا وعليه وعلى جميع الانبياء كسى ياحرف وحدت تميز اصلنده تميزدر لكن عجم ياى اولك حذفيله استعمال ايدر تشخيص

مطلب

معناسنه یعنی اکلمق بسی یا حرف وحدت یا حرف اصلی اولنجه چوق دیمك اولور اما یا حرف ظرف اولنجه سی اوتوز عدد اولور که حرف بیان ذکردد فعل مضارع مفرد غائب در یصیر معناسنه یعنی افعال ناقصه دن اسمی تحتنده ضمیردر چو یوسف ده تشبیهه راجعدر وخبری عزیزدر که اندن مراد پادشاه مصردر (محصول بیت) حضرت یوسف پیغمبر کبی فضل وصلاح وتمیزده اولان برکیسه که کنایتله کنه یوسف مراد در پس یوسف کبی برکیسه چوق ییل وزمان کچمك کرکدر که عزیز اوله یعنی مصره پادشاه اوله حاصلی هر ایشده تأنی وصبر لازمدر معلوم اولکه مصراع اول ثانیه مرهوندر ﴿ بایام تا برنیاید بسی ❊ نشاید رسیدن بغور کسی ﴾ بایام یا حرف ظرف ویا مصاحبت تا حرف قدر مادام معناسنه یعنی حرف توقیت بر حرف تأکید نشاید لایق دکل لاینبغی معناسنه اکثر عدم امکانده مستعملدر با حرف صله غور غینك فتحیله غایت ونهایت معناسنه در کسه اضافتی لامیه در ویا حرف وحدت (محصول بیت) زمانده وایامده مادامکه چوقلق کلوب کچمیه یعنی چوق زمان وایام کچمینجه برکسنك غورینه وحقیقتنه ایریشمك ممکن دکلدر یعنی چوق زمان کلوب کچمك کرکدر که برکیسه نك ماهیتی وحقیقتی معلوم اوله ﴿ زهر نوع اخلاق او کشف کرد ❊ خردمند وپاکیزه دین بود مرد ﴾ اخلاق خلقك جمعیدر خو یلر وعادتلر معناسنه ضمیره اضافت لامیه در پاکیزه پاك معناسنه پاکیزه دین وصف ترکیبیدر پاك دینلی معناسنه مردار دیمکدر که مراد مذکور درویشدر (محصول بیت) پادشاه درویشك انواع اخلاقنی واجناس واصناف اطوار واحوالنی کشف ایدوب بیلدی حاصلی درویشی هر وجهله امتحان وتجربه ایلدی اما درویش عاقل ودانا پاك دینلی ایدی یعنی عقیده سی ومذهبی وملتی لوث الحاد وزندقه دن وفرق ضاله نك عقایدندن مطهر وپاکیزه ایدی ﴿ نکوسیرتش دید وروشن قیاس ❊ سخن سنج ومقدار مردم شناس ﴾ نکوسیرت وصف ترکیبی آیی خویلی دیمکدر وضمیر درویشه راجعدر روشن قیاسده وصف ترکیبیدر دلیل وقیاسی واضح ایدی یعنی فکر وتدبیری درست ایدی سخن سنجیده وصف ترکیبیدر لغتده سوز طارتیجی دیمکدر اما اصطلاحده موزون ومعقول سوز سویلین کمسه یه اطلاق ایدرلر مقدار مردم شناسده وصف ترکیبیدر اصلنده

مقدار شناس مردم ایدی اضافتله تقدیم وتأخیر قلندی اضافتیده اسم فاعلك مفعولنه اضافتی قبیلندندر زیرا وصف ترکیبلرا کثرفاعلك معناسنی افاده ایدر یعنی اسم فاعل معناسنه کلور بعده ضرورت وزنیچون مردم عبارتنی وصف ترکیبی اراسنه ادخال ایلدیلر مجموعنی بر ترکیب ایلدیلر فتدبر (محصول بیت) پادشاه درویشی ابوخوبلی وروشن قیاسلی کوردی یعنی هرنه خصوصده که قیاس ایدردی صغری وکبراسی صحیح ونتیجه‌سی لطیف وخوب ایدی دخی درویش موزون ومعقول کلماتلی وخلق عالمك ومردم جهانك مقادیرنی بلیجی کوردی یعنی هرکسه نه لایق ایدوکن بلیجی کوردی معلوم اولکه بونده واقع اولان وصف ترکیبلر عطف طریقیله دید فعلنك مفعوللریدر فتأمل ﴿ برأی ازبزر کان بهش دیدویش ❊ نشاندش زردست دستور خویش ﴾ رای باحرف ظرف ورأی فکر دیمکدر به یك دیمکدر وضمیر کنه درویشه راجعدر ودیدك فاعلی بیت سابقده کی پادشاهدر دیدبونده افعال قلوبدندر اکلدی و بیلدی دیمکدر بیش بای عربك کسری وسکون یائله زیاده معناسنه‌در نشاند نونك فتحی وکسریله دیکدی دیمکدر یعنی نصب ایلدی دیمکدر شین ضمیر درویشه راجعدر زردست لغتده غالب معناسنه‌در امابونده اوست معناسنه‌در که عربجه فوق دیرلر دستوره اضافتی ودستورك خویشه لامیه‌لردر دستور بونده وزیر معناسنه‌در قانونده دستور دیرلر دالك وتانك ضمه‌لریله اصلنده قانون نامه یه ومملکت دفترینه دیرلر بونلر وزرایه متعلق اولدیغیچون وزیره دستور اطلاق ایلدیلر مجازا (محصول بیت) پادشاه درویشی اکابر اعیانندن هم بك کوردی وهم زیاده کوردی پس مذکور درویشی کندینك وزیر اعظمی اوزرینه کوردی یعنی بونی وزیر تفویض واسکی وزیری تنفیذ ایلدی ﴿ چنان حکمت ومعرفت کار بست ❊ که ازامر و نهیش درونی نخست ﴾ حکمت بست فعلنك مفعول اولی و معرفت اکا معطوف وکار مفعول ثانیسی که حرف بیان و یاحرف رابط صفت درون دالك فتحی ایله ایچ معناسنه یعنی برنسنه‌نك ایچروسی امابونده مراد کوکلدر و یاحرف وحدت نخست فعل نفی ماضی‌در لغتده صوقق یعنی یلان واری صوقق کبی امابونده انجمك معناسنه‌در یعنی رنجیده خاطر اولمق

ومجروح اولمق معناسنه‌در (محصول بيت) وزير جديد حكمت ومعرفتی انجلين ايش بغلدی يعنی عدل وانصافی شويله ايشلديكه امر ونهيندن برقلب مجروح و برخاطر رنجيده اولمادی حاصلی هركس بوندن رضا اوزره اولدی ﴿ درآوردملكی بزير قلم ❊ كزو بر وجودی نيامد الم ﴾ درآورد كتوردی ديمكدر ملك بونده مملكت معناسنه وياحرف وحدت وياحرف تنكير وابهام باحرف تأكيد زيرزانك كسريله آلت معناسنه‌در كه عرب تحت ديرقلمه اضافتی لاميه‌در كزواصلنده كه ازاوايدی كه حرف بيان اوضمير وزير جديده عائددر بر حرف صله‌در بامعناسنه‌در وجوددن مراد شخص‌در و ياحرف وحدت (محصول بيت) مغموم ومهموم اولدی زيرا بو تقديرجه بوندن ناشايسته ونامعقول كار صادر اولماز كه محل دخل وطعن اوله ﴿ نديد آن خردمند رارخنهٔ ❊ كه بروی تواند زدن طعنهٔ ﴾ نديدك فاعلی وزير عتيق‌در آن خردمند وزير جديددر وراحرف تخصيص و برحرف استعلا رخنهٔ كدك ديمكدر همزه حرف توسل و ياحرف وحدت كه حرف تعليل بروی ضميروزير جديده ورخنيه راجع ضمير غائبدر تواند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی وزير عتيق طعنه ظاهر بودركه‌های رسمی نای نأنيشدن مبدلدر همزه وغمزه وحمزه كبی وياهای رسمی تصرفات اعجامدن اوله فتأمل (محصول بيت) وزير عتيق اول عاقلك يعنی وزير جديدك بررخنه سنی يعنی نقصاننی كورمدی كه اول رخنه اوزرينه وياوزير جديده وزير عتيق بردخل وطعن اورمغه قادر اوله حاصلی اندن محل دخل وطعن اوليجق برنقصان صادر اولمدی ﴿ امين وبدانديش طشتندومور ❊ نشايددرورخنه كردن بزور ﴾ بد انديش وصف تركيبيدر يرامز فكرلی ديمكدر مراد دشمندر طشت طانك فتحی وشينك سكونيله لكن دركه ابريقيله استعمال اولنور طاندن مبدلدر زيرا اصل لغتلرده طسا اولماز طشتندك نون ودالی ادتك ادات جمعی دركه امين وبد انديشدن كنايتدر معلوم اوله كه بونده برادات تشبيه مضمردر تقديری همچو طشتند ومور در نشايد لايق وممكن دكلدر ديمكدر فاعلی موردر درو اصلنده دراوايدی در حرف ظرف واو طشته راجع ضمير غائبدر رخنه كردن كدك ايلمك ديمكدر وباحرف مصاحبت زور قوت معناسنه‌در (محصول بيت) امين ومستقيم اولان كيمسه دشمن عدوسيله

باقر اكنله قرنجه كيدر لف ونشر مرتب طريقيله ممكن دكلدر كه قرنجه اكنده بر كدك اچه يعنى انى دلمكده و كدمكه مالك دكلدر ايدى بد انديش كيسه امين اولان كيسه ايله بوكه بكرز زيرا دائما استقامت او اور پس عدوسى اكه ظفر بولمز كه سبب كسر عرض اوله ❊ ملك را دو خرشيد طلعت غلام ❊ بسر بر كمر بسته بودى مدام ❊ ملك را راحرف تخصيص خرشيد طلعت وصف تركيبدر كنش يوزلى ديمكدر زيرا عجم طلعت يوز معناسنده استعمال ايدر بعض نسخده ظلعت پرينه پيكر واقعدر كنه اول معنايه در زيرا پيكر باى عجمك وكاف عربك فتحه لريله صورت معناسنه در غلام قول واوغلان معناسنده مستعملدر لفظ عربيدر بسر بر بو حرف استعلا وبالك معناسنى تأكيد ايدر كمربسته وصف تركيبيدربل بغلمش معناسنه زيرا كمر بيله و قوشغه دير لر بودى باى حكايه ايله ادات زمانيه درو بافعل ماضى مفرد غائبدر (محصول بيت) پادشاهك ايكى كنش يوزلى اوغلان دائما باشى اوجنده يعنى قفاسنده ايدى حاصلى سلاطينك وامرانك عادتيدر كه برايكى اوغلان اكسه سنده دائما حاضر وقائمدر ❊ دو پاكيزه پيكر چو حور و پرى ❊ چو خورشيد وماه ازسه ديكر برى ❊ پاكيزه پيكر وصف تركيبيدر پاك صورت واطيف شكل معناسنه چو ادات تشبيه حور حاى مهمله نك ضميله احورك وحوراءنك جمعيدر حمر احمرك وحمراءنك جمعى اولديغى كبى اما عجم مفرد مقامنده استعمال ايدر والف ونونله جمع ايدوب حوران ديرلر نتكم كلستانده ❊ حوران بهشتى را دوزخ بود اعراف ❊ پور مشدر پرى جن معناسنه در چوكنه ادات تشبيه خورشيد كنش تنها حور واور سيله وشبدده كنشه ديرلر فاحفظ ازسه ديكر قياس ازسوم ديكر ديمك ايدى ليكن ضرورت وزنيچون وقرينه قائم اولديغيچون ازسه ديكر ديدى غيرى اوچنجيدن معناسنه يعنى بوايكى غلامك اوچنجى نظيرى يوق ايدى برى بونك كبى برلرده بعيد معناسنه در (محصول بيت) مذكور ايكى غلام حور و پرى كبى ايكى پاكيزه پيكرلى ونظيف كوهرلى جوانلر ايدى خرشيد وماه كبى غيرى اوچنجيدن برى وبعيد ايديلر حاصلى شويله بى نظير كوزل محبوبلر ايدى كه انلره مشابه ومحاكى برداخى يوق ايدى ❊ دو صورت كه كفتى يكى نيست بيش ❊ نموده در آينه همتاى خويش ❊ كه حرف رابط صفت كفتى فعل ماضى مفرد غائب دير ايديك ديمكدر يعنى كورسك بو جوانلرى دير يدك

مطلب

بکی برابری یعنی ایکی محبوبك هر بریسی کندی بولداشندن زیاده دکلیدی
بیش زیاده معناسنه‌در نموده ماضیدن قسمدر لازمله متعدی بیننده
مشترکدر بونده متعدی‌در کوسترمش دیمکدر یعنی مذکور ایکی غلامك
هر بریسی کوسترمش همتای خویش لامیه‌در همتا مثل ونظیر معناسنه‌در
(محصول بیت) مذکور ایکی غلام بی مثل ونظیر صورت ایدی که کورسك
دیرایدك که حسن ولطافتده بری برندن زیاده دکلدر کانه هر بری کندی
مثلنی ونظیرنی آینه‌ده کوسترمشدر یعنی کویا که بو ایکی جوان بری
برینك عکسیدرکه کندینی آینه‌ده کوسترمشدر * سخنهای دانابی
شیرین سخن * کرفت اندر آن هر دو شمشاد بن * مصراع اولك
اضافتلری بیانیه‌در شیرین سخن وصف ترکیبیدر طاتلی سوزلی دیمکدر
سخن بونده سینك فتحی وخانك ضمیله‌در قافیه ضروریچون کرفت کاف
عجمك ورانك کسره‌سیله لفظ مشترکدر کرفتن‌دن طوتمق وتأثیر ایلمك
وایکرنمك بیننده امابونده تأثیر معناسنه‌در اندر ادات ظرفدر امابونده
بای صله معناسنه‌در آن اسم اشارتدر هر دو عبارتنه شمشادبن وصف
ترکیبیدر شمشاد شینك فتحی وکسریله وسکون میم ایله چمشیر اغاجنه دیرلر
وبن بای عربك ضمیله دیب وکوك معناسنه‌در اما بونك کبی یرلرده اوجاق
دیمك ایله تعبیر اولنور مبالغه طریقیله مثلا کابن کل اوجاغی وشمشادبن
شمشاد اوجاغی یعنی چمشیر اوجاغی دیمکدر (محصول بیت) طاتلی
سوزلی وانك سوزلری اول ایکی شمشاد اوجقلغینه تأثیر ایلدی یعنی انك
طاتلی سوزلری ومصاحبتلری اول ایکی موزون قامتلی محبوبه تأثیر ایلدی
* چو دیدندکا وصاف خلقش نکوست * بطبعش هوا خواه کشتند
ودوست * چو حرف تعلیل وکه حرف بیان اوصاف وصفك جمعیدر
که بونده نعت وصفت معناسنه‌در خلقه اضافتی لامیه‌در خلق خانك
ضمیله خوی وعادت معناسنه‌در خانك فتحیله یازوب ذات معناسیله بیان
ایلین مخالف بیان ایلمش منه سنده اوصاف وخلقش‌ده جائزدر حرف
عطف ایله دیین بی معنی وعندی سویلمش باحرف صله ویاحرف مصاحبت
وطبع بونده خلق جبلی معناسنه‌در اما اصلنده طبع وطبیعت مصدرلردر
وشین ضمیر وزیرجدیده راجعدر بطبعك معناسنی بالطبع دیمك ایله
تعبیر ایلین شخصك طبعنده ذره قدر استقامت یوق ایمش هوا خواه

ردشمعی
ردشمعی
ردشمعی

وصف تركيبيدر محبت معناسنه كه دوست اكا عطف تفسيری واقعدر
(محصول بيت) چونكه اول ايكی جوان كورديلر وزير جديدك اطوار
واوصافی واخلاقی خوب وخوش در آنك خلق وحسننه محب اولديلر
يعنی دوست اولديلر حاصلی وزير جديدله محبت اوزره اولديلر طبعنه
محبت ايلديلر ديمكدن غرض كنديه محب اولديلر ديمكدر فتأمل
﴿ درو هم اثر كرد ميل بشر ❊ نه ميلی چو كوتاه بينان بشر ﴾ در حرف
صله در بامعناسنه واو ضميری وزيره راجعدر ميل بشر اضافت لاميه در
بای بطنيله بشر حضرت آدم پيغمبرك صلوات الله علی نبينا وعليه وعلی
جميع الانبياء اولادينه ديرلر وحضرت آدم عليه السلامه ابو البشر ديرلر
ميلی ياحرف وحدت چو ادات تشبيه كوتاه بين وصف تركيبيدر كوتاه بين
صفات ذميمه دن در الچق نظرلی ودنی بصيرتلی ديمكدر الف ونون
ادات جمعدر بشر باحرف صله وياحرف مصاحبت وشر براماز ديمكدر
(محصول بيت) وزير جديدده بشرك ميلی ورغبتی تأثير ايلدی يعنی
انلرك بوكه ميل ورغبتی تأثير ايدوب بوده انلره محبت ومودت ايلدی
حاصلی ايكی جانبدن بيله محبت واقع اولدی اما كوته نظرليلرك شره
وياشر له نظری كبی دكل يعنی نظری ومحبتی صادقانه ايدی شريرلرك
محبتی كبی غرض آلوده وملوث وناپاك دكل ايدی ايكی بشر بيننده تجنيس
تركيب وار در معلوم اوله كه هر بيتده صنايع بديعدن نه واقع اولسه
بيان ايلمك ممكن در ليكن حقيقتله بوفندن بركتابنی كورميجه اولمز اكلمهسی
ممكن دكلدر فتأمل ﴿ از آسايش آنكه خبر داشتی ❊ كه در روی ايشان
نظر داشتی ﴾ آسايش الف ممدوده اسم مصدر در آسايدن دن آرام
وراحت وقرار ديمكدر داشتی فعل حكايت حال ماضی طوتاردی يعنی
مالك اولوردی (محصول بيت) وزير جديد آسايش وراحتدن اول
وقت خبردار اولوردی كه انلرك يوزينه نظر طوتاردی يعنی اول محبوبلرك
روی پاكنه ناظر اولدقده آرام وقرار بولوردی حاصلی وزيرك انلره
محبتی برحده وبركاله وار مشيدی كه يوزلرينه بقمايجه حضور بولوب
راحت اولمازدی ﴿ چو خواهی كه قدرت بماند بلند ❊ دل ای خواجه
در ساده رويان مبند ﴾ خواهی فعل مضارع مفرد مخاطبدر خواهيدندن
مقام تعليلده واقع اولمشدر چونكه ديلرسين ديمكدر كه حرف بيان

قدرت ناضمیر خطـاب در بماند یای تأکیدله فعل مضارع مفرد غائبدر مانیدندن خواجه بونده عزیز و بزرك معناسنه در حرف صله در بامعناسنه روی ساده وصف ترکیبیدر یالك یوزلی معناسنه یعنی صقلسز والف ونون ادات جمعدر مبتد فعل نهی مفرد مخاطبدر بندیدندن بغلمه دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ قدس الله سره العزیز نصیحت طریقیله بیورر که چون که دیلرسین که قدرك وحرمت وعزتك بلند قاله یعنی عرضکه قصور ونقصان کلمیه کوکلکی ای عزیز ساده رولره باغلمه و انلره تعلق ایدوب عاشق اولمه ❊ وکر خود نباشد غرض درمیان ❊ حذر کن که دارد بهیبت زبان (محصول بیت) واکر خود اراده غرض نفسانی یوق ایسه ده یعنی اکر عاشق پاکده اولورسك وسنده هیچ بر وجهله حظ نفسانی اولمازسه ده حذر ایله که هینکه وعزتکه ضرر وزیان طوقنار یعنی نقصان حرمتکه وکسر عرضکه باعث اولور ❊ وزیر اندرین شمهٔ راه برده ❊ بخبث این حکایت بر شاه برد ❊ وزیردن مراد وزیر عتیقدر اندرین اندر ادات ظرف در واین اسم اشارتدر وزیر جدیدك معامله سنه شمهٔ بنای مره در لغتده برنسنهٔ برکره قوقلقدر اما که عجم بولفظی شیء قلیلده استعمال ایدر همزه حرف توسلدر ویاحرف وحدت راه برد یول ایلندی دیمکدر یعنی وزیر عتیق وزیر جدیدك قصه سندن ومعامله سندن برمقدار آکاه اولدی باحرف مصاحبت خبث خای معجمه نك ضمیله وبانك سکونیله مصدردر خبـاثت کبی مردارلق معناسنه در بر بونده اسمدر قت معناسنه که عربجه عنددر شاهه اضافت لامیه در (محصول بیت) وزیر عتیق بومعامله یه فی الجمله یول ایلندی یعنی بونلرك احوالنه برمقدار واقف اولدی پس خباثت وقباحتله بوقصهٔ پادشاهك قتنه یعنی حضور عزتنه ایلندی حاصلی فرصتی غنیمت بلوب وزیر جدیدی غمز ایلدی ❊ که این راندانم چه خوانند وکیست ❊ نخواهد بسامان در ین ملك زیست ❊ که خبیثی بیان ایدر واین اسم اشارتدر وزیر جدیده وراادات مفعول درچه نه دیمکدر بونده تحقیر معناسنی متضمندر باحرف مصاحبت سامان اسمدر رفاهیت وانتظام حال معناسنه حاصلی وسعت وحضور دیمکدر ملك مملکت معناسنه دروسلطنت مراددر زیست بونده زیستن معناسنه در یعنی مصدردر دیرلك وکچنمك

معناسنه در (محصول بيت) وزير غماز پادشاهه ديركه بزم بوكه نه ديرلر وبوكيدر يعنى اسمى وماهيتى مجهول برشخص بومملكتده و بوسلطنتده رفاهيت وحضور ايله ديريلوب كچمك استر يعنى حضورينى بايوب حدندن ومقدارندن زياده تعدى ايدر ﴿ سفر كردكان لاابالى زيند ❊ كه پروردهٔ ملك ودولت نيند ﴾ سفر كرده بونده سياح معناسنه در وكاف عجم هاى رسمى دن بدلدر والف ونون ادات جمعدر لاابالى فعل نفى استقبال نفس متكلم وحده صيغه سيدر مفاعله بابندن يعنى ناقص بابندندن اما كيم استعمالده متكلم ملحوظ دكلدر بل كه بو عبارتى عموم اوزره قيرماز وعجب دكل مقامنده استعمال ايدرلر زيند زانك كسرى و يانك فتحيله فعل مضارع جمع غائبدر زيدن زيستن دن دينلر خطا ايلمشلر ديريلورلر ديمكدر كه حرف تعليل پروردهٔ ملك لاميه در پرورده مربى وبسلنمش معناسنه در وملك سلطنت معناسنه در سلطنتك مرباسى ديمكدر نيندنون حرف نفى ويا همزه دن منقلبدر اصلنده انددر كه استك ادات جمعيدر بونده دكلر ديمكدر (محصول بيت) پادشاهم سفر كردهلر وسياحلر لاابالى ديريلورلر هيچ برنسنه دن مبالات ايدوب قيرمازلر و پروا چكمزلر زيرا سلطنت ودولت مربارى دكلردر يعنى سلاطين خدمتنده واعيان دولت حضورنده تربيه وتأدب بولمامشلر حاصلى اداب وار كانله تربيه اولنمامشلر ﴿ شنيدم كه بابند كانش سرست ❊ خيانت پسندست وشهوت پرست ﴾ بندكانش شين ضمير معناده سره مقيددر وسين وتاتكميل وزن وضرورت قافيه ايچون كلمشدر تقديرى بابندكان سرش در پس سرش مبتدا اولور خيانت پسند وصف تركيبى خبر مبتدادر خيانت پسند خيانت بكنجى وقبول ايدبجى ديمك اولور شهوت پرستده وصف تركيبيدر شهوته طپنجى ديمكدر بعض نسخه ده بندكانش برينه بندكانت شينك برينه تاى خطابله واقعدر پس سردن صكره برشين ضمير تقدير اولنور سرشست تقديرنده (محصول بيت) پادشاهم اشتدمكه بندلركاه سوداسى خيانت پسند وشهوت پرستدر يعنى اوغلنجقلرى خيانت ودفع شهوتله سور محبتنده صادق دكلدر على كل حال بو ايكى جوانه نظرى نفسانيدر ﴿ نشايد چنين خيره روى تباه ❊ كه بدنامى آردبا بوان شاه ﴾ نشايد لايق دكلدر خيره روى وصف تركيبيدر اليجق يوزلى ديمكدر بعض نسخه ده روى برينه راى

ردسرورى ردشمعى

واقعدر الیچق فکرلی دیمکدر تباهه اضافتی بیانیه در تباه نانك فتحیله فاسد معناسنه درکه حرف بیان بد نام وصف ترکیبیدر رسوای معناسنه وبا حرف مصدر بابوان یا حرف صله شاهه اضافت لامیه در (محصول بیت) لایق دکلدرکه بو نجلین الیچق صورتلی ودنی نفسلی فاسد کیمسه شاهك ایوان وسراینه بدناملق کتوره ذکر محل وارادهء حال طریقیله شاه کندی مراددر نهایت تأدب طریقیله ایوان ذکر ایدر ﴿مکر نعمت شه فرامش کنم * که بدینم تباهی وخامش کنم ﴾ نعمت شه لامیه در فرامش اصلی فراموش درواو ایله ضرورت وزنیچون تخفیف قلنمشدر کنم فعل مضارع متکلم وحده در بونده ایلیم دیمکدر که حرف بیان تباهی یا حرف مصدر فاسد دیمکدر خامش اصلی خاموش در سابق کبی پس خامش خاموشه وفرامش فراموشه مرادفدر دیین خیلی ثقلات ویرمش کنم بونده شوم معناسنه اولام دیمکدر (محصول بیت) مکر پادشاهك نعمت واحسانی اونودام یعنی کفران نعمت اولام که برفسادی کوروب خاموش اولام حاصلی سعادتلو پادشاه ولی نعمتم وسبب دولتم اولمشدر پس عرضنی صیانت بکا لازمدر ﴿ پندار نتوان سخن کفت زود * نکفتم تراتا یقینم نبود ﴾ با حرف مصاحبت پندار بای عجمك کسریله اسمدر پندا ریدندن ظن معناسنه نتوان نون حرف نفی وتوان اسمدر توانیدندن قدرت وامکان معناسنه سخن کفتنك مقدم مفعولیدر کفت بونده کفتن معناسنه در زود تیز دیمکدر عجله وسرعتدن عبارتدر تراسکا دیمکدر تا حرف تو قیتدر مادام معناسنه نبود بونده اولمدی دیمکدر (محصول بیت) پادشاهم ظن وپنداراله بو سوزی علی الفور سویلك اولماز بن سکا سویلمدم بکا یقین اولنجه یعنی بو سوزی بن ظنله سویلیوب آنی غمز ایلك مرادم دکلدر بلکه بوقصهٔ تحقیق ایلدکدنصکره سکا سویلدم حاصلی سوزمده صادقم کاذب دکلم دیمکدر ﴿ زفرمان برانم یکی کوش داشت * که آغوش را اندر آغوش داشت ﴾ فرمان بر وصف ترکیبیدر بریدندن فرمان ایلیجی قوله وخدمتکاره دیرلر والف ونون ادات جمعدر کوش قولقدر که عرب اذن دیر داشتك مقدم مفعولیدر قولاق طوتدی دیمکدر یعنی دکلدی وایشتدی که حرف بیان آغوش الف ممدودله اول ایکی جوانك برینك اسمیدر بعض نسخه ده که آغوش رومی در آغوش

پردسروری

داشت واقعدر صفت نسبی سنی یان ایچون را ادات مفعول واندر ادات ظرف
آغوش بونده قوجقدر یعنی درآغوش ایلدی حاصلی قوجدی دیمکدر
(محصول بیت) وزیر عشق شاهه دیرکه متعلقات ومنسوباتمدن بریسی قولاق
طوتوب دکلدی و بالدیکه آغوش آغوشنده طوندی یعنی پهلو ایلدی
﴿من این کفتم اکنون ملك راست رای ❊ چنان کازمودم تونیز آزمای﴾
اکنون شمدی دیمکدر همزه‌ٔ طرح ایدوب نونده دیرلر کافك ضمیله
اکنون ماقبلنه ومابعدینه صرف اولمغله قابلدر فتدبر ملك پادشاه ورا
ادات تخصیص وسینك تاء ادات خبر ملكك در دیمك اولور رای فکر وتدبیر
دیمکدر چنان انجلاین دیمکدر که حرف بیان آزمودم الف ممدوده ایله
فعل ماضی متکلم وحده تجربه ایلدم دیمکدر آزمای فعل امر مفرد مخاطبدر
آزمایدندن سن تجربه ایله دیمکدر (محصول بیت) وزیر دیرکه بن بو سوزی
سویلدم شمدی فکر و تدبیر پادشاهکدر بن آنی صنادم و تجربه ایلدم
سنداخی تجربه ایله کورکه بنم سوزم کرچکمی یالانمی ﴿بناخوبتر صورتی
شرح داد ❊ که بدمرد درا روز نیکی مباد﴾ باحرف مصاحبت وناحرف نفی
خوب کوزل وتر ادات تفضیل صورت بونده وجه معناسنه‌در ویا حرف
وحدت بدمرد اصلنده مرد بد ایدی اضافتله ضرورت وزنیچون تقدیم
وتأخیر اولندی راحرف تخصیص روز نیکی لامیه‌در ویا حرف مصدر
ایلك کونی اولماسون مباد فعل نهی موقع دعاده واقع اولمش اولماسون
دیمکدر (محصول بیت) بناخوبرك وجهلی یعنی چرکینك صورت
ویدا ایله معامله ترینی شاهه شرح ایلدی که بدمردلك یعنی براماز کیسه‌نك
ایلك کونی اولماسون حاصلی بخت ورفعت بولماسون وخدا ایلك
ویرمسون دیمکدر مصراع ثانی جمله‌ٔ معترضه‌در که بددعا واقع اولمش
علم بدیعده بومقوله‌یه حشو متوسط دیرلر بعض نسخه‌ده روز نیکی یرینه نیك
روزی مبد واقعدر یا حرف اصلی اولنجه نصیب معناسنه اما حرف
وحدت اولنجه روز کون اولور یوم معناسنه یعنی ایی نسنه نصیبی
اولماسون ویا ایی کونی اولماسون دیمکدر فتأمل ﴿بداندیش بدخرده چون
دست یافت ❊ درون بزرکان بآتش بتافت﴾ بداندیش وصف ترکیبیدر دشمن
معناسنه خرده اوواق دیمکدر یعنی آتش طوتشتراجق چالی وچرپی بونده
مراد قصور ونقصاندر حاصلی عیب دیمکدر دست یافتك مفعول

صریحی در ور خرده غیر صریحی وچون ادات تعلیل وجملهٔ تعلیلیه خبر مبتدادر که بداندیش در درون بزرگان لامیه درمراد دل بزرگاندر بتافت فعل ماضی مفرد غائب لفظ مشترکدر بونده مراد قزدر مقدر یعنی یاقق (محصول بیت) بد اندیش چونکه خرده یه ونقصانه ال بو لدی یعنی ظفر بولدی وقادر اولدی اکابرك دلنی آتش حسد وعداوتله یاقوب یاندرر حاصلی جزئی مصلحتی کلی ایدر ﴿ بخرده توان آتش افروختن * پس آنکه درخت کشن سوختن ﴾ باحرف مصاحبت خرده بونده آتش یالکلندرجق چربی مقوله سیدر توان ممکن دیمکدر افروختن یالکلندرمق یعنی یاقق آتش مفعول صریحیدر و بخرده غیر صریحی درخت کشن بیانیه در کشن کاف عربك وشینك فتحه لریله اولو یعنی بیوك وچوق معناسنه در بعض نسخه ده کشن یرنه کهن واقعدر اسکی معناسنه مرادکنه اولودر درخت کشن سوختنك مقدم مفعولیدر (محصول بیت) خرده چریله آتش پیدا ایلك ممکن در اندنصکره چوق اولو اغجلری اول آتشیله یاقق قابلدر حاصلی ازاجق فتنه سببیله کلی فساد پیدا ایلك قابلدر ﴿ ملك راچنان کرم کرد این خبر * که جوشش برآمد چومرجل بسر ﴾ کرم کرد قزدردی دیمکدر که حرف بیان جوش جیمك ضمیله اسمدر قاینه معناسنه درو شین ضمیر معناده سره مقید در بسرش تقدیرنده برآمد چیقدی دیمکدر چو ادات تشبیه مرجل میمك کسری وجیمك فتحیله طاشدن قازان وطنجره نته که بغداد جانبنده واقعدر اما بونده مطلقا قزان مراددر هرنه دن اولورسه بسر باحرف صله (محصول بیت) پادشاهی بو خبر انجلین قز در دیکه قزان وچوملك کبی جوشی باشنه کلدی حاصلی دیغاسك طاشار دوکلو رمراد پادشاهه بو خبر زیاده تأثیر ایلدوکن بیاندر ﴿ غضب دست درخون درویش داشت * ولیکن سکون دست در پیش داشت ﴾ غضب مبتدا دست داشتك مقدم مفعول صریحیدر ودر خون غیر صریحی وجملهٔ فعلیه خبر مبتدادر وداشتك فاعلی تحتنده غضبه راجع ضمیردر مصراع ثانینك اعرابی ده بویله در (محصول بیت) پادشاهك خشم وغضبی درویشك قاننه ال طوتدی یعنی هلاکنه قصد ایلدی اما سکون ووقارالنی پادشاه اوکنه طوتدی یعنی هلاکنه سکون مانع اولدی مشهور قضیه درکه برکمسهٔ

تهور وحدتله برابشـه مباشرتدن منع ایلمك مراد ایلسـه‌لراو کینه ال
طوتارلركه ایله دیو معلوم اوله که ایکی مصراعده‌فعللری غضب وسکونه
اسناد مجازیدر فتأمل ❊ که پرورده کشتن نه مردی بود ❊ ستم در
پی دادسردی بود ❊ که حرف تعلیل در یعنی درویشی هلاك ایلمك منعنه
علتدر پرورده اسم مفعولدر بسلنمش معناسنه بوندمراد بسلمه ومربادر
تقدیری مرد پرورده در کشتنك مقدم مفعولیدر مردی ده یا حرف مصدر در
ستم ظلم معناسنه در پی بای عجمك فتحیله بونده اردوصولك معناسنه درسرد
صوق دیمکدر عرب برد دیرو یا حرف مصدر (محصول بیت) پادشاهك
سکونی درویشی قتله مانع اولدی زیرا کشی بسلمه سنی ومرباسنی قتل ایتمك
مرد لك دکلدر پس عدالت ودادن صکره ظلم وجفا بر ودتدر یعنی
باردوظلمدر حاصلی اولدن بو کا بوقدرعزت ایلدك صکره بونی دشمن
سوزیله هلاك ایلمك معقول ایش دکلدر معلوم اولکه بو بیت بوندن صکره
کلن بیتله سکونك سوزیدر ❊ میازار پرورده خویشتن ❊ چو تیر تو دارد بتیغش
مزن ❊ میازار فعل نهی مفرد مخاطب انجتمه دیمکدر آزار بندن آرردندن
دکل پرورده خویشتن لامیه در چو حرف تعلیل تیر تو لامیه در سنك اوقك
دیمکدر معلوم اولکه اول زمانده برکسه یه که پادشاه قلمدن امان ویرسه اکا
کندی ترکشندن براوق ویررمش امانو یردکینه نشان اولسون دیو پس
بوسببله انی کسه انجتمزامش ایدی اوق طوتمقدن مراد امان اوقیدر
بتیغش باحرف استعانت وتیغ قلیجدر ضمیر پرورده یه عائددر مزن فعل نهی
زیدندن اورمه دیمکدر (محصول بیت) کندی پرورده کی انجتمه یعنی
مرباکی آزار ایله چونکه اکا امان ویروب اینه اوق ویردك انی قلجله اورمه
یعنی هلاك ایله ❊ بنعمت نبایست پروردنش ❊ چو خواهی ببیداد خون
خوردنش ❊ نبایست فعل نفی ماضی مفرد غائب حکایت حال ماضی
مراددر کرکزدی دیمکدر چو حرف تعلیل خواهی فعل مضارع کینه
حکایت حال ماضی مراددر استردك ودیلردك دیمکدر خون قان معناسنه در
خوردنش شین ضمیر مناده خونه مقید در خونش خوردن تقدیرنده ضمیر
درویشه عائددر (محصول بیت) درویشی اولدن احسانله رعایت
وعزت ایلمك کرکمزدی چونکه جور وظلمله قانن ایچمك دلردك یعنی چونکه
مرادك بونی هلاك ایلمك ایدی اولدن بو قدر تعظیم وتکریم لازم دکل ایدی

مطلب

﴿ازوناهنرها یقینت نشد * در ایوان شاهی قرینت نشد﴾ تا حرف توقیت ایوان شاهی بیانیه در زیرا یا حرف نسبتدر قرین بونده مصاحب معناسنه در (محصول بیت) اول دروېشدن مادام که هنرلر یقین ومعلومك اولمدی یعنی هنرلری معلومك اولمینجه شاهه منسوب دیوانخانه ده قرین ومصاحبك اولمدی یعنی تمام هنرلرینی معلوم ایلمینجه آنی وزیر ایلمدك ﴿کنون تا یقینت نکردد کناه * بکفتر دشمن کزندش مخواه﴾ کناه تقدیری کناهش در ضرورت وزن وقافیه ایچون وکزندش شینی قرینه سیله ترك اولندی فتدبر کزند کاف عجمك ضمی وزانك فتحیله ضرر وزیان معناسنه مخواه فعل نهی مفرد مخاطب استمه ودیلمه دیمکدر (محصول بیت) شمدی مادامکه آنك جرم وکناهی یقینك ومعلومك اولمینجه دشمن سوزیله آنك ضرر وزیانی استمه یعنی ضررنی دیله وهلاکنی قصد ایلمه ﴿ملك در دل این راز پوشیده داشت * بقول حکیمان نیوشیده داشت﴾ پوشیده اسم مفعول در مستور معناسنه که حرف تعلیل نیوشیده اسم مفعولدر ایشدلمش ودیکلنمش دیمکدر عرب مسموع دیرمر ادانلرك قولیله عملدر (محصول بیت) بورازی کوکلنده مستور طوتدی یعنی کمسه یه افشا ایلمدی زیرا حکما قولنی مسموع ومقبول طوتدی یعنی انلرك کلامیله عامل اولدی حکما دیمشلردر ﴿داست ای خردمند زندان راز * چو کفتی نباید بزنجیر باز﴾ زندان راز لامیه در بزنجیر باحرف مصاحبت (محصول بیت) رازك زندانی کوکلدر ای عاقل چونکه رازی سویلدك یعنی اظهار ایلدك بردخی زنجیرله وزورله زندانه کیرمز یعنی برسر که فاش اوله انی اخفا ایلمکه چاره اولمز وجائزدر که بزنجیر باسی حرف صله اوله حاصلی چونکه راز فاش اولدی بردخی حبسه وزنجیره کیرمز یعنی مخفی ومستور اولمز دیمکدر ﴿نظر کرد پوشیده درکار مرد * خلل دید در رای هشیار مرد﴾ در حرف صله در با معناسنه کار مرد لامیه در رای هشیارده بویله در مرد مضاف اولمسه نتکم بعضلرك رأیی بویله در لیکن قافیه معیب اولور زیرا مصراع اولده کار مرده مضافدر پس بونده هشیار مرده مضاف اولمینجه ردیف موجود اولوب قافیه اولماق لازم کلور اما هشیاری مرده مضاف ایدنجه انك اضافتی بیانیه وراه هشیاراق اسنادی مجازی اولور فتأمل (محصول بیت) پادشاه حق بین وزیرجدیدك ایشنه وصفاتنه وحرکات وسکناتنه

مطلب

نظر ایلدی حاصلی بونکله مقیداولدیکه کوره ین نه وضع ایدر بو مردك
رأی هشیارنده خلل ونقصان کوردی یاخود مرد هشیارك رأینده
خلل کوردی بونده صکره کلن بیت خللی بیان ایدر معلوم اوله که
هشیار وصف ترکیبیدر اصلنده هوشیارایدی هوش عقل معناسنه در
خرد کبی ویار یولداش دیمکدر پس هشیار دیمك عقل کندینه یاردیمکدر
پس قیاس مرد هشیار ایدی ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر
اولندی فتأمل ﴿ که ناکه نظر دریکی بنده کرد * پری چهره درزیراب خنده
کرد ﴾ که حرف بیان در که خللی بیان ایدر در حرف صله د ربا معناسنه کردك
نظر مفعول صریحی ودریکی غیرصریحی پری چهره وصف ترکیبیدر
چهره جیم عجمك کسری ایله صورت معناسنه دریعنی یوزدر حرف ظرف
زیراب لامیه در کنه کردك مفعول صریحی خنده وغیر صریحی در
زیرلب درواولکی کردك فاعلی درویش وثانینك پری چهره (محصول بیت)
پادشاه درویشك حالنه مقیدایکن درویش ناکاه ایکی بنده نك بریسنه
نظر ایلدی پری چهره دخی دوداغی التنده خنده ایلدی یعنی کولمسه دی
﴿ دو کس راکه باهم بود جان وهوش * حکایت کنانند ودلها خموش ﴾
دو کس را حرف تخصیص که حرف رابط صفت باهم بری بریله دیمکدر
اتحاددن عبارتدر حکایت کن وصف ترکیبیدر حکایت ایدیجی دیمکدر
والف ونون ادات جمعدر ونون ودال ادات خبر اولان استك جمعیدر
(محصول بیت) ایکی کمسه نك که جانی وعقلی بری بریله اوله یعنی متفق
ومتحد اوله انلر حکایت ایدیجیلردر حال بوکه دوداقلری خاموش
حاصلی ایکی کمسه نك که بری بریله جان وکوکلدن محبتی اوله انلر کوکل دلیله
مصاحبت ایدوب ایلری دپرتمز یعنی اسان حالله سویلشرلر ﴿ چودیده بدیدار
کردی دلیر * نکردی چومستقی ازدجله سیر ﴾ بدیدار با حرف صله دیدار
بونده یوز معناسنه در دلیر بهادر دونده بی باك وبی پروا دیمکدر نکردی فعل نفی
مستقبل مفرد مخاطبدر کرد یدندن صیرورت معناسنه اولمزسین دیمکدر مراد
معنای استقبال واستمراردر چو ادات تشبیه مستسقی اسم فاعلدر استفعال
بابندن استسقا برمرضدر که صاحبی هر کز صویه قانمز دجله دالك کسری ایله
بغداد ارمغنه دیرلر سیرطوق دیمکدر عربجه شبعان دیرلر (محصول بیت)
چونکه کوزکی بر کوزلك دیدار ینه بهادر ایلدك یعنی بی خوف و بیم

یوز ینه بقدك مستوقی دجله ایرماغندن طوق اولدیغی کبی سن روی خوبه بقمدن سیر اولمازسین ﴿ ملك راكان بدی راست شد ٭ زسودا برو خشمگین خواست شد ﴾ ملك رارا ادت مفعول کان بدی لامیه در کان كاف عجمك ضمیله ظن معناسنه در ترکجه سزمك دیرلر بدی یا حرف مصدر در یارامزلق دیمکدر راست بونده کرچك معناسنه سودا بونده غضب وخشم معناسنه در برو یعنی بر درویش خشمگین معلوم اوله که بر کلمه نك که آخری میم اوله انده یای نسبتك ماقبلنه بر كاف عجمی ادخال ایدرلر غمگین کبی فاحفظ پس یا حرف نسبت ونون حرف تأکید نسبت خواست خاده روم ضمه ایله و واو رسمیله فعل ماضی مفرد غائبدر فاعلی ملكدر خواست شد اولمق دیلدی یعنی وزیر غمازك تقریرینی تحقیق ایلدی پس خشم وغضبندن انك اوزرینه غضبلی وخشملی اولمق استدی حاصلی اکا غضب ایلمك دیلدی ﴿ هم از حسن تدبیر رای تمام ٭ باهستکی گفتش ای نیك نام ﴾ حسن تدبیر لامیه در رای تمام بیانیه با حرف مصاحبت آهسته الف ممدوده ایله یاوپچه دیمکدر مراد ملایمتدر وكاف عجم هاء رسمیدن بدل و یا حرف مصدر گفتش ضمیردر وبشه عائددر (محصول بیت) شاه درویشه غضب ایلمك دیلدی اما حسن تدبیردن یعنی کوزل تدبیردن وتمام وکامل فکردن درویشه ملایمتله ونرمله دیدی ای آدلی کمسه ﴿ زامن خردمند پنداشتم ٭ براسرار ملکت امین داشتم ﴾ پنداشتم بای عجمك کسریله ظن ایلدم دیمکدر اسرار ملك لامیه در وتا ضمیر خطاب (محصول بیت) بن سنی عاقل ودانا ظن ایلدم انکیچون سنی اسرار ملکه امین ومستقیم طوتدم یعنی سنی وزیر اعظم ایلدم مصراع ثانی مصراع وله مقام تعلیل واقعدر فتأمل ﴿ کمان بردمت زیرك هوشمند ٭ ندانستمت خیره وناپسند ﴾ بردم فعل ماضی نفس متکلم وحده وتا ضمیر منصوب متصل معناسنه مفعولی سنی ظن ایلدم دیمکدر ندانستم فعل ماضی متکلم وحده در وتا سابق کبیدر خیره الحق معناسنه در تنکم خیره رای دیرلر الحق فکرلی کمسه به پس بد اندیش دینلر خلاف سویلشلر ناپسند نامقبول دیمکدر (محصول بیت) بن سنی عاقل وزیرك ظن ایلدم یعنی سنی عقلادن ظن ایلدم سن خود الحق ونامقبول کمسه ایمش سن حاصلی بن سنی اپی اکاردم سن خود دنی ایمش سن ﴿ چنین مرتفع پایه جای تو نیست ٭ گناه از من آید خطای تو نیست ﴾ مرتفع

مطلب

ردشمی وسروری

پایه بلند مرتبه دیمکدر جای تولامیه درخطای توده بویله‌در (محصول بیت) بونجلین بلند مرتبه یعنی وزارت پایه‌سی سنك یرکدکلدر یعنی سکا لایق دکل وسن اکا لایق دکلسین کاه بندن کلدی بوخصوصده سنك خطاك بوقدر کتسنك کبی ررسوای دنی وزیر اعظم ایلدم ❊ چومن بد کهر پرورم لاجرم ❊ خینت روا داردم اندر حرم ❊ بد کهر بونده بد اصل معناسنه‌در پرورم فعل مضارع لاجرم لاشبه ولامحاله دیمکدر یعنی شك‌سز وشبهه‌سز دیمکدر داردم میم ضمیر معناده حرمه مقیددر حرم تقدیرنده داردك خیانت مفعول اولی وروا ثانیسی ودرحرم مفعول غیرصریحی (محصول بیت) ملك دیدی که چونکه بن بد اصل و بد کهر اولان کمسه‌یه تربیه ایدوب رعایت ایلیم شبه‌سز حرممده خیانتی جائز طوتارم حاصلی سنك کبی بد اصلدن کلن خیانتدر البته ❊ برآورد سرمرد بسیاردان ❊ چنین کفت باخسرو کاردان ❊ برآورد قالدردی دیمکدر سر مفعولی مرد بسیاردان بیانیه‌در بسیاردان وصف ترکیبیدر چوق بلیجی دیمکدر خسرو کاردانده بیانیه‌در کاردان وصف ترکیبیدر ایش بلیجی یعنی متصرف دیمکدر (محصول بیت) پادشاه درویشه عتاب وخطاب ایلدیکدنصکره درویش بسیاردان باشین قالدروب پادشاه کاردانه بویله دیدی مقول بوندنصکره کلن بیتدر ❊ مراچون بود دامن ازجرم پاك ❊ نباشد زخبث بداندیش باك ❊ مر ابنم دیمکدر دامن اتکدرکه عرب ذیل دریا لئیای مجمله طاهر معناسنه‌در خبث بداندیش لامیه‌در باك‌بای عربله ایمنث وقیرمق که عرب مبالات دیر (محصول بیت) درویش دیرکه چونکه بنم اتکم جرم وکناهدن پاك اوله دشمن خباثتندن باك‌وپروا اولمز یعنی صوچم وکناهم اولمیجه دوشمنك خبثندن پروا چکمم بعض نسخه‌ده نباشد یرینه ندارم واقعدر طوتمم دیمکدر ❊ بخاطر اندرم هرکز این ظن نرفت ❊ ندانم که کفت آنچه برمن نرفت ❊ بخاطر باحرف ظرف اندرآنی تأکیددر میم ضمیر معناده خاطره مقیددر بخاطرم تقدیرنده برمن نرفت اصطلاحلرنده بندن صادر اولمدی دیمکدر (محصول بیت) بنم خاطرمدن هرکز بوسنك سویلدیکك سوء ظن کچمدی بلمم کیم سویلدی اول نسنه که بندن صادر اولمدی یعنی بنم حقمده غمازلك

سوزنی تصدیق ایلمه که بن تهمتدن بریم ✻ شهنشاه گفت آنچه گفتم برت ✻ بگویند خصمان بروی اندرت ✻ برت بر اسمدر قت معناسنه وتا ضمیر خطاب سنك قائنده دیمکدر خصمان الف ونون ادات جمعدر معلوم اوله که ظاهرا درویشه خصم وزیر عتیقدر وجائزدر که نیجه کسه نك بو خصوصده الی بار اوله زیرا درویش بیرونیدر پس اکا نیجه کسه حسدایدر یاخود وزیر عتیق واحد کالف مقامنده تنزیل ایدوب خصمان دیمش جمع صیغه سیله بروی باحرف ظرف واندر آنی تأکیدایدر وتای ضمیر معناده رویه مقیددر رؤیت تقدیرنده (محصول بیت) پادشاه دیدی اول سوزکه سنك یانکده سویلدم خصملرك اول سوزی یوزیکه سویلر حاصلی بن یانمدن سویلم غیریلردن ایشتدیکمی سویلرم ✻ چنین گفت با من وزیرکهن ✻ تونیز آنچه دانی بگوی وبکن ✻ باحرف تأکید وکن فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدندن ایله دیمکدر (محصول بیت) پادشاه درکه اسکی وزیر بکا بویله دیدی سنك حقکده سن دخی اول نسنه که بیلورسین آنك حقنده سویله وایله جائزدرکه معنا بویله اوله سنده بو خصوصده اول نسنه که بیلوراسین سویله وایله یعنی عذرك وارایسه کتورکوره لم نه دیرسین ✻ بخندید وانکشت برلب گرفت ✻ که اوهرچه گوید نباشد شگفت ✻ برحرف مصاحبت گرفت طوتدی دیمکدرکه حرف تعلیل اوضمیر غائب وزیر عتیقه راجعدر شگف شینك وکافك کسریله عجب دیمکدر اصلی اشگفتدر تتکم بوقاروده بیان اولندی (محصول بیت) درویش پادشاهدن بوخبری ایشیدنجه کولدی وپرمغنی اغزیله طوتدی ویا دودا غنده طوتدی یعنی تعجبدن پرمغین اصردیکه اول وزیرهرنه که سویلرسه عجب اولمز یعنی محل تعجب دکلدر ✻ حسودی که بیند بجای خودم ✻ کجا برزبان آورد جز بدم ✻ حسودی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت بیند فعل مضارع مفرد غائبدر بیندندن باحرف ظرف جای خود لامیه در جای یردر محل معناسنه خود کندی معناسنه درکه مراد حسوددر ومیم متکلمدن کنایتدر مرادوزیر جدیددر کجا کاف عربك ضمی وجیم عربله قنده دیمکدر برحرف صله در با معناسنه جز جیم عربك ضمیله غیر معناسنه در بدمه اضافتی لامیه در بنم یرامزم دیمکدر یرامازلغم دین مسامحه ایلمش (محصول بیت) برحسودکه بنی کندی یرنده کوره یعنی

ردشمی

منصبنده بنم یرامزمدن غیری برنسنه‌ده انه قنده کنورر یعنی کتورمز
حاصلی بنم عیوب وشالمدن غیری برنسنه سویلمز بیجای خودك معناسی
کندی صدرنده کوره دین صدرندر بیلزمش ﴿ من آن ساعت انکاشتم ردشمعی
دشمنش ❊ که خسرو فروتر نشاند ازمنش ﴾ انکاشتم فتح همزه ایله
فعل ماضی متکلم وحده‌در فروتر اشاغه‌رق دیمکدر نشاند فعل ماضی
مفرد غائبدر دیکدی دیمکدر یعنی نصب ایلدی فاعلی خسرودر ومفعول
صریحی فروتر وغیر صریحی ازمن‌در وضمیرلر وزیر عتیقه عائددر
(محصول بیت) پادشاهم بن بووزیر عتیقی اول وقت واول ساعت کندومه
عدو بیلدم واکلادمکه پادشاه آنی بندن اشاغه‌رق منصبه نصب ایلدی
یعنی بنی انك اوستنه کچوردی دیمکدر ﴿ چو خسرو فضیلت نهد بروی ❊
نداند که دشمن بوددر پیی ﴾ فضیلت مصدردر زیاده‌لك معناسنه فضل
نقصك نقیضیدرکه اکسکلك معناسنه‌در نتکم فضل نقصك نقیضیدر
نهد فعل مضارع مفرد غائبدر قور دیمکدر نهیدندن نهادندن دکل ردسروری وشمعی
برحرف استعلاوی ضمیر غائبدر وزیر غمازه عائد ومیم ضمیر وزیر جدیددن
کنایتدر معنا ده فضیلته مقیددر فضیلتم تقدیرنده نداند فعل مضارع
مفرد غائب استفهام انکاری متضمن فاعلی خسرودر بود بای عربك
ضمی واولك فتحیله فعل مضارع مفرد غائبدر بودیدندن فاعلی وزیر عتیقدر
درحرف ظرف پی بای عجمك فتحی ویای اصلیه ایله بوندارد معناسنه‌در
ومیم ضمیر کنایه سابق کبیدر (محصول بیت) چونکه پادشاه انك اوزرینه
فضیلتم قور یعنی بنی اندن افضل طوتوب زیاده عزت ورعایت ایدر
بلزمیکه اردمجه دوشمن اولور یعنی بوحال پادشاهك معلومیدر ابهمه حال
مصراع اولك معناسی چون سلطان فضیلت قودی بکا انك اوزرینه
دین غریب معنا تصویر ایلمش ومصراع ثانینك معناسی سویلزمیکه ردشمعی
دوشمن اولور بکا اردنجه دیدیکیده غریبدر مصراع اولك معناسی چونکه ردشمعی
سلطان اوزره بکا زیاده‌لك قوردینده ارتق سویلمش ﴿ مرا تا قیامت نگیرد ردسروری
بدوست ❊ چو بیند که درعزمن ذل اوست ﴾ مرا بنی دیمکدر تا حرف
انتهادر الی معناسنه بدوست باحرف زائددر مرانکیردك مفعول اولی
ودوست ثانیسی وفاعلی وزیر عتیق که حرف بیان عزعینك کسری
وزای مشدده عزت وحرمت یعنی عزیزلك دیمکدر ذل ذال معجمه‌نك ضمی

وتشديديله نقيض عزدر يعنى حقارت اوضميرى وزير غمازه راجعدر وسين وتاادات خبر (محصول بيت) بنى وزير عتيق قيامته دك دوست طوتماز چون كوره كيم بنم عزتمده در انك ذلتى يعنى بن عزيز اولدقجه اول ذليل اولور پس بنى قنده دوست طوتار ﴿ بر ينت بكويم حديث درست ❊ اكر كوش باينده دارى نخست ﴾ بر ينت اصلنده برايت ايدى وصلله همزه ساقط اولدى بر حرف استعلا واين اسم اشارتدر مذكور قصه يه وتاضمير خطابدر پادشاهه حديث درست بيانيه در بعض نسخه ده حديثى واقعدر باى وحدتله درست دالك وزانك ضمه لريله بونده كرچك وصحيح معناسنه در باينده باحرف صله دارى فعل مضارع مفرد مخاطبدر داريدندن بونده فعل شرط واقعدر طوتارسن ديمكدر نخست اول يعنى ابتدا (محصول بيت) وزير جديد پادشاهه دير كه وزير عتيقله بنم حالم اوزرينه سكا صحيح خبر سويليه يم اكر اول قولاغك بكا طوطارسك يعنى سوزمى دكلرسك سكا بر كرچك قصه عرض ايده يم ﴿ تمثيل ﴾ ﴿ ندانم بجاديده ام دركتاب ❊ كه ابليس راديد شخصى بخواب ﴾ كه حرف بيان ابليس شيطان ورا ادات مفعول شخصى يا حرف وحدت با حرف ظرف خواب روم ضميله وواو رسميله بونده دوشدر رؤيا معناسنه (محصول بيت) حضرت شيخ وزير جديدله وزير عتيقك قصه سنه ابليسله برشخصك قصه سنى تمثيل ايراد ايدوب بيورريلرم كتابده قنده كوردم يعنى خاطرمده يوقدر كوردكم بر كه ابليس لعينى برشخص دوشنده كوردى ﴿ ببالا صنوبر بديدن چو حور ❊ چو خورشيدش از چهره مى تافت نور ﴾ با حرف ظرف وبا حرف مصاحبت بالا بونده قامت معناسنه صنوبر چام آغاجيدر امامراد سرو دربديدن باسابق كبيدر وديدن اسم مصدر معناسنه مصدردر كورنش ديمك اسم مفعول معناسنه مصدردر يعنى كورنمش ديمكدردين استقامت اوزره كتمش چوادات تشبيه حور عربيده لفظ جمعدر اما عجم مفردده استعمال ايدرجنده اولان قبرلره ديرلر چوادات تشبيه خورشيد كنش شين ضمير معناده چهره يه مقيددر از چهره اش تقديرنده مى تافت فعل حكايت حال ماضى مفرد غائب يلدرار دى وبالقردى ديمكدر نور فاعلدر (محصول بيت) ابليسى مذكور شخص قامتده وقامتله صنوبر كبى كوردى وكورنشده حور كبى وكنش كبى چهره سندن وبوزندن نور يلدراردى

ردعمى

یعنی یوزی نورانی ایدی ﴿ فرا رفت و گفت ای عجب این تو یی * فرشته نباشد بدین نیکویی ﴾ فرافك فتحیله بونده قت معناسنه در ای حرف ندا منادا سی محذوفدر که شیطاندر عجب تو یی یای اولی اصلیه و ثانیه سی ضمیر خطاب سمنسن دیمکدر کاف ایله حسننی استغراب ایدوب استفهام ایدر فرشته هاء رسمیله ملك معناسنه در نیکویی یای ثانی حرف مصدر در بونده کوزلك معناسنه در (محصول بیت) شیطانی بویله مقبول صورتده کورنجه یانته واردی ودیدی ای شیطان عجب بوشکل وصورتله سمنسن یعنی سنی زیاده کوزل ومقبول کوردم بو حسن ولطافتله ملك اولماز یعنی فرشته دن کوزلسین حاصلی حسننی استغراب ایدوب سؤال ایدر ﴿ تو کین روی داری بحسن قمر * چرا در جهانی بزشتی سمر ﴾ کین اصلنده که این ایدی وصله هاء رسمی و همزه ساقط اولدی که حرف بیان واین اسم اشارتدر روی داری طوتار سین یعنی مالك سن دیمکدر با حرف مصاحبت حسن قمر لامیه در چرا جیمده فتح وکسر جائز در ادات تعلیلدر استفهامله جهانی یا ضمیر خطابدر شیطانه معناده سمره مقیددر با حرف مصدر زشتی چرکنلك دیمکدر سمر سینك ومیمك فتحه لریله حکایه وافسانه معناسنه لفظ عربیدر (محصول بیت) شیطانه خطاب ایدوب دیرکه سنده که حسن قمرله بو روی واردر یعنی سنکه آی کبی کوزلسین نیچون جهانده چرکنلکله افسانه ودستان سین حاصلی سنی زشتلکله سویلرلر ندندر ﴿ ترا سهمکین روی پنداشتند * بگرمابه در زشت بنگاشتند ﴾ سهم سینك فتحیله قورقیدر خوف معناسنه معلوم اولکه سابقا بیان ایلدك که بر کلمه نك آخرنده میم اولسه اکا یای نسبی داخل اولسه ماقبلنده بر کاف عجمی زیاده ایلك مطرددر غمکین ونمکین وسهمکین کبی فاحفظ سهمکین روی وصف ترکیبیدر قورقنج یوزلو معناسنه پنداشتند یای عجمك کسری ایله فعل ماضی جمع غائبدر ظن ایلدیلر معناسنه با حرف ظرف گرمابه حمام وایلیجه در در یانك دلالت ایلدیکه معنای ظرفیتی تأکید ایدر با حرف تأکید نونه مقارنتله ساکن اوقنور ضرورت وزن ایچون بنگاشتند فعل ماضی جمع غائبدر یازدیلر ونقش ایلدیلر دیمکدر (محصول بیت) خلق عالم سنی قورقنج ظن ایدرلر حمامده وغیریده سنی چرکین وبدشکل یازدیلر حاصلی سنی هیچ بر وجهله مقبول نقش ایلمزلر ﴿ چرا نقش بندت در

مطلب

ایوان شاه ❊ دژم روی کردست وزشت تباه ❊ نقش بند وصف ترکیبیدر نقش بغایجی یعنی نقشلی وتاعمیر خطاب معناده شاهه مقیددر ایوان شاهت تقدیرنده دژم روی‌ده وصف ترکیبیدر دژم دالك فتحی و کسریله و زای بجمله لفظ مشترکدر بونده بوتارمش وغصه‌لی دیمکدر یعنی پورتامش صورتلی وغملی بوزلی ومخالف روی کردست اصلنده کرده‌است‌در هاء رسمی وهمزه مجتلبه ضرورت وزن ایچون ترك اولندی (محصول بیت) شیطانه اول شخص دیرکه چونکه سن بویله لطیف وخوب روی‌سین نیچوش نقاش سنی ایوان شاهده پورتامش صورتلی وچرکین بوزلی وفاسد شکللی ایلمشدر یعنی نقش ایلمشدر ❊ شنید این سخن بخت برگشته دیو ❊ بزاری برآوردبانك وغریو ❊ بخت برگشته وصف ترکیبیدر طالعی دونمش یعنی دولتی منعکس بختك تاسی کسرله قیدایلین خطا ایلمش دیو شیطانه دیرلر برآورد بونده کتوردی چیقاردی معناسنه بانك کاف بجمله آواز دیمکدر غریو فریادوفغان دیمکدر (محصول بیت) بوکشینك سوزینی طالعی نحس ودولتی برگشته شیطان ایشتدی زار بلغله فریادوفغان کتوردی ❊ که‌ای نیك بخت آن نه شکل منست ❊ ولیکن قلم در کف دشمنست ❊ که حرف بیان (محصول بیت) شیطان اول شخصه جواب وبردیکه‌ای طالعی ایی شخص یعنی دولتلی وسعادتلی کیمسه اول نقش ایدوب ویازدقلری بنم شکلم دکلدر اما قلم دشمن النده‌در که بنی دیلدیکی کبی یازار ❊ برانداختم بیخشان از بهشت ❊ کنونم بکین مینکارند زشت ❊ برحرف تأکید انداختم اندم یعنی چیقاردم دیمکدر بیخشان بیخ بای عربك کسریله کوك دیمکدر بونده مراد اصلدر که حضرت آدم صفی الله در شین ضمیر غائب والف ونون ادات جمعدر نوع انساندن کنایتدر ویانقاشلردن وکاتبلردن شان ایشان معناسنه‌در دین شانی مستعمل کله اکثریمش سهو ایدر یمش مینکارند فعل مضارع جمع غائبدر نکاریدندن نقش ایدرلر دیمکدر (محصول بیت) شیطان‌درکه آدم اولادینك اصلنی یعنی حضرت آدمی جنتدن چیقاردم شمدی بنی انتقام وکینله چرکین یازارلر ❊ مراهمچنین نام نیکست لیك ❊ زعلت نکو بد بداندیش نیك ❊ مرابنم دیمکدر همچنین یعنی شیطان کبی بعض نسخه‌ده همچنان واقعدر انجلین دیمکدر نام نیك اضافتله وقطعله اولمق جائزدر یعنی اضافت بیانیه ایله واضافتسز اولمق ممکندر ایك ادات

رد شعی

رد شعی

استدراكدر (محصول بيت) حضرت وزيرديركه بنده ابليس كوزل اولديغى كبى آدم خوب وابى در امادوشمن علت وغرضندن بنم حقمده آنى سويلر بهر حال ممكن اولديغى كبى بنى غيبت وذم ايدر زيرا بندن دردليدر ﴿ وزيرى كه جاه من آبش بريخت ٭ بفرسنك بايد زمكرش كريخت ﴾ وزيرى ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت جاه من لاميه آبش يعنى آب رويش ضرورت وزن وقرينه قائم اولديغيچون مضاف اليه ترك اولندى بريخت باحرف تأكيد ريخت دوكدى ديمكدر فاعلى تحتنده جاهه عائد ضمير در بفرسنك باحرف صله فرسنك اون ايكى بيك آدم يره ديرلر تعريب ايدوب فرسخ ديرلر بركلمه نك كه آخرى كاف وماقبلنده نون ساكن اوله اول كاف البته عجميدر فاحفظ شيئلر وزبرعتبه راجعدر كريخت مصدر معناسنه در قاچمق ديمكدر (محصول بيت) درويش پادشاهه دير بروزيركه بنم منصبم وعزت وحرمتم آنك يوزى صوينى دوكدى يعنى عرضنى تلف ايلدى آنك مكروحيله سندن برفرسنك رمقدارى قاچمق كرك حاصلى اندن ايراق اولوب صاقنمق كرك ﴿ وليكن نينديشم ازخشم شاه ٭ دلاور بوددر سخن بى كناه ﴾ خشم شاه لاميه در دلاور بهادر ديمكدر اصلنده وصف تركيبيدر دل كنوريجى يعنى يوركلى معناسنه زور آو روزبان آوركبى فتدبر (محصول بيت) وزير مكار وحيله بازدن قورقوب صقنمق كرك اما شاهك غضبندن انديشه چكمم وخشمندن قورقمم زيرا بى كناه اولان كيمسه سوزده وكلامنده بهادر وبى پروا اولور حاصلى بن بى كناهم اول هرنه ديرسه ديسون كه بندن دردليدر ﴿ اكر محتسب كيرد آزرا غمست ٭ كه سنك تراوزى بارش كمست ﴾ آزرا تقديرى آن كس رادر كه حرف بيان سنك تراوزى بار اضافتلرى لاميه لردر باردن مراد موزون اولان اسبابدر هرنه ايسه پس بارى ميوه معناسنه اخذ ايدنلر سهو ايلشلر زيرا بار اغاج حاصلنه ديرلر يعنى اول كيمسه غم چكر وزحمت كورركه ميزانك طاشى يعنى اوقيه ودراهمى اكسكدر بعض نسخه لرده كردد واقعدر كيرد يرينه يعنى محتسب شهرى طولنوب كزرسه ديمكدر ﴿ چوحرفم برآيد درست از قلم ٭ مرا ازهمه حرف كيران چه غم ﴾ حرفم ميم معناده قلمه مقيددر از قلمم ديمكدر حرف كيروصف تركيبيدر كشينك اكسكنى وعيبنى طوتيجى كمسه يه ديرلر الف ونون ادات جمعدر (محصول بيت)

مطلب

ردسرورى وشمعى

چونکه بنم قلمدن حرف درست وصحیح چیقسار یعنی بنده که بر سهو
وخطا صادر اولمیه بنم جمیع غمازلردن وعیب ونقصان کبرلردن نه
غمم وار یعنی بکا جمیع حساد واعدادن نه غم ونه باك بن مستقیم اولنجه
﴿ ملك درسخن کفتنش خیره ماند * سر دست فرمان دهی برفشاند ﴾
سخن کفتنك مقدم مفعولیدر وشین ضمیر درویشه عائددر خیره بونده
عاجز وزبون معناسنه درسر دست لامیه در ال اوجی دیمکدر فرمان ده
وصف ترکیبیدر دهیدن بویرق وبرجی معناسنه ویا حرف نسبت ویا حرف
مصدر مراد حکومتدر بر حرف تأکید فشاند فانك فتحی وکسریله
سلکدی (محصول بیت) ملك درویشك سوز سویلمسنده یعنی تکلمنده
عاجز وزبون قالدی پس فرمان دهلك الی اوجنی سلکدی معلومدر که
برکیمسه برغیرینك قولنی ویا فعلنی ردایلسه الینك ارقه سنی اول قولی وفعلی
مردود اولان کیمسه یه دوندروب کندیدن انك جانبنه سلکر که بو نسنه بنم
مردودمدر دیو فتأمل حاصلی ملك درویشك کلامنی الیله رد ایلدی
﴿ که مجرم بزرق زبان آوری * که جرمی که دارد نکردد بری ﴾ که حرف
تعلیلدر یعنی پادشاهك ردنه علتدر زرق ریا زبان آور وصف ترکیبیدر فصیح
وبلیغ معناسنه ویا حرف مصدر جرمی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت
نکردد فعل نفی مستقبل کردیدندن صیرورت معناسنه بری بای عربك فتحیله
بی جرم یعنی بی کناه دیمکدر (محصول بیت) پادشاه درویشك کلامنی رد
ایدوب دیدی که یعنی کنهکار زرق وریایله وفصاحت وبلاغتله شول
کناهدن که طوتار یعنی اول کناهدن که اندن صادر اولدی بری وبی عیب
اولمز ﴿ زخصمت همانا که نشنیده ام * نه آخر بچشم خودت دیده ام ﴾
همانا که دیمکدر فارسیجه کویا ترکیجه طوتالم دیمکدر که حرف بیان
آخر تحسین لفظ ایچون ادات تأکیددر با حرف مصاحبت چشم خود
لامیه در کندی کوزمله دیمکدر (محصول بیت) پادشاه دیرکه طوتایم که
خصمکدن اشتمشم کندی کوزمله کورمدممی استفهام انکاری طریقیله
یعنی بن کندم کوردم آخر الف ممدود وخانك کسریله برادات درکه مقام
تأکیدده استعمال ایدرلر فارسیده پس بولفظی عربی ظن ایلیوب غایت
ونهایت معناسنه دیین سهو ایلمشلر ﴿ کزین زمرهٔ خلق درکاه * نمی بایدت
جز در ایشان نکاه ﴾ بو بیتله پادشاه کناهنی کوردکنی بیان ایدر کزین

ردشمعی

اصلنده که ازین ایدی حذف ایصـال ایدوب کزین دیدیلر که حرف
بیان وازین اسم اشـارتدر زمره‌یه و جائزدرکه این ادات تشبیه اوله
دیوان حافظ شرحنده مفصل سندلرله بیان ایلمشز زمرهٔ زانك ضمیـله
لفظ عربیدر بلوك معنـاسنه خلقه اضافتی بیانیه در نمی بایدت فعل نفی
مستقبل کرکمز میدی دیمکدر استفهام انکاری طریقیـله بعض نسخده
باشـدت واقعدر او لمز میدی دیمکدر استفهـام انکاری طریقیـله در
حرف صله اینان اسم اشارتدر قرینه‌والف و نون ادات جمعدر بونلر
دیمکدر که مذکور ایکی بنده مراددر نکاه نونك کسریله نظر معناسنه‌در
(محصول بیت) پادشـاه دیرکه بو بارکاهده بربولك خلقدن یاخود
بونلر کبی بارکاهده واقع اولان تازه جوانلردن غیریـه نظر صالمق
کرکمزمیدی یعنی مخصوص باکا خدمت ایدن تازه جوانلره عاشق اولمق
لازم دکلیدی بونلردن غیری تازه قوللرم چوغیدی انلری سـومك
اولاوردی بو سـوزلردن معلومدرکه پادشـاه اهل دل کیمسه ایمش
﴿ بخندید مرد سخن کوی و کفت ٭ حقست این سخن حق نشاید نهفت ﴾
مرد سخن کو وصف ترکیبیدر سوزسویلیجی ار دیمکدر حقست مقدم خبر
واین سخن مؤخر مبتدا نشایدك حق مقدم مفعول اولی ونهفت نهفتن
معناسنه ثانیسی وفاعلی برمقدر کس ویامرددر فتدبر (محصول بیت)
سوز سـویلیجی مرد یعنی درویش کـولدی و دیدی ای پادشاه
بوسوز حقدر حقی کیزلمك اولمـاز حاصلی سوزك کرچکدر انکاره
مجال یوق لیکن ﴿ درین نکتهٔ هست اکر بشنوی ٭ که حکمت روان
بادو دولت قوی ﴾ درین اصلنده دراین ایدی وصله همزه ساقط اولدی
درحرف ظرف این اسم اشـارتدر جوانلره نظر ایلدو کنه نکته نونك
ضمی وکاف عربینك سکونیله بونده دقیقه معنـاسنه‌در یعنی اینجه سوز
ودقیق کلام ویاحرف وحدت وهمزه حرف توسل بشنوی باحرف تأکید
وشنوی بونده فعل شرط واقعدر دیکلرسك دیمکدر که حرف رابط دعادر
حکمت حانك ضمیله آمر معناسنه‌در وتاضمیر خطاب روان صفت مشبهه در
رویدندن یورکن دیمکدر مراد نفوذدر یعنی حکمك وامرك نافذ اولسون
باد اولسون دیمکدر مراد دعادر مصراع ثانی حشو ملیح طریقیله
واقعدر فتدبر (محصول بیت) ای پادشاه بنم بونلره نظرمده برنکته واردر

اكر ايشيدوب ديكلرسك شاها حكمك وامرك نافذ اولسون دولت وسعادتك قوى ودائم وباقى اولسون ﴿ نبينى كه درويش بى دستكاه ❊ بحسرت كند در توانكرنكاه ﴾ نبينى منادى استفهامى متضمن كورمزميسن يعنى معلوممكزدر كه حرف بيان درويشك اضافتى بيانيه بى ادات نفى دستكاه دالك فتحى وسينك وتانك سكونيله قدرت ووسعت معناسنه دريعنى غنادر حرف صله در بامعناسنه توانكر غنى معناسنه دريعنى كوجلى وقوتلى ديمكدر نكاه نونك كسريله نظر معناسنه كندك مفعول صريحى ودر توانكر غير صريحى (محصول بيت) پادشاهم كورمزميسن كه قدرتسز فقير درويش غنى كيمسه يه حسرتله نظر ايدر يعنى غنى يه حسرتله باقر زيرا غناايله مرادات دنيوى الوير امافقرله اولماز ﴿ مرا دستكاه جوانى رفت ❊ بلهوولعب زندكانى برفت ﴾ مرا بنم ديمكدر دستكاه جوانى لاميه در ياحرف مصدر اولنجه اما بيانيه در حرف نسبت اولنجه باحرف مصاحبت لهو لامك فتحى وسكون هاايله اويون وحشرلق لعب عطف تفسيريدر ماقبلنه زنده ديريه ديرلر وكاف عجم هاى رسميدن بدلدر والف نون ادات توسل وياحرف مصدر اماالف ونون ادات جمع اولنجه ياحرف نسبتدر فتدبر (محصول بيت) بو بيت بيت سابقدن ناشى اولان سؤاله جوابدر كانه سؤال كلدى كه مذكور بيت صدده مناسب وموافق دكلدر پس بيورر كه بنم جوانلق قدرت وقوتم كيتدى يعنى پيرناتوان اولدم لهو ولعبله دراكم زمانى كيتدى يعنى هوا وهوس سوره جك مرتبه ده دكلم حاصلى سن اكلدوغك مقامدن چوقدن كچمشم پس بونلره نظر والتفاتم جوانلغم يادايدوب تحسرمدندر بونلره طمعمدن دكلدرتته كه كلجك بيتده تصريح بيورر ﴿ زديدار اينان ندارم شكيب ❊ كه سرمايه داران حسنندوزيب ﴾ ديدار اصلنده وصف تركيبدن منقول اسمدر يوز معناسنه اينانه اضافتى لاميه در اينان الف ونون ادات جمعدر بونلر ديمكدر شكيب شين وكاف عربك كسريله صبر معناسنه اسمدر كه حرف تعليل سرمايه دار وصف تركيبدر داريدندن داشتن دن دكل سرمايه طوتيجيلر ديمكدر الف ونون ادات جمعدر حسنه اضافتى لاميه در ونون ودال ادات استك جمعيدر وزيب زاى عربك كسريله اسمدر يار اشقلق معناسنه (محصول بيت) پادشاهم قضيه ذكر ايلديكم كبى اولدقد نصكره بونلرك ديدارندن صبر طوتمام يعنى بونلرك

بوز نه باقه‌دن صبرم بوقدر زیرا حسن وجمال بهجت ساحه بلری وسرمایهٔ
زیب وزینت مالکاریدر حاصلی بو قارودن کوزللر درنته حکایه اولنده وصف
ایلشدی مجموع بیتك معناسی بنم بونلره نظرم سرمایه دار حسن وجمال
اولدقلری‌چون دکلدر بلکه کندی حاله تحسر جهتندندر دیبن مرادینه
واصل اولمامش * مرا همچنین چهرهٔ کلفام بود * بلور ینم ازخوبی
اندام بود * مرا بنم همچنین بو ایکی جوان کبی وبابو ایکی جوانك
کبی چهره جیم عربینك کسریله یوز معناسنه‌در کلفام وصف ترکیبیدر
کل رنکلی دیمکدر زیرا فام اون ورنك معناسنه بلورین بلور بای عربك
کسری ولامك فتحی وتشدیدیله معروف نسنه‌در که افرنکدن کلور که
آندن آینه لر وجاملر پیدا ایدرلر ترکیجه‌ده بلور دیرلر بانك ولامك ضمه‌لریله
تخفیفله اما عجم ایکی وجهی بیله استعمال ایدرکاه تشدیدله وکاه
تشدیدسز ویا حرف نسبت ونون حرف تأکید ومیم ضمیر متکلم وحده
معناده اندامه مقیددر اندامم تقدیرنده خوبی یا حرف مصدر اندام بونده
اعضا معناسنه‌در بود ادات زمانیه‌در ایکی یرده‌بیله بانك ضمی وسکون
واوله (محصول بیت) بنده بو جوانلرك کبی برزمان یوزم کل رنکلی
ایدی یعنی رنکده وطراوتده کل کبی ایدی اندامم کمال لطافت وصفوتندن
بلورلی یعنی بلور کبی تابان ودرخشان ایدی * مرا همچنین جعد شبرنك
بود * قبا در برازنازکی تنك بود * جعد صفت مشبهه‌در شعره یعنی
صفت اولور حاصلی قورجق صچه جعد دیرلر اکثر مقامده انکله زلفدن
کنایت ایدرلر شبرنك اضافت بیانیه‌در زلف سیاه دیمکدر قبا لغتده اوکی
آچق لباسه دیرلر فراجه کبی اما بونده مطلق لباس مراددر کاه اولور که عجم
قبا عبارتنی اوکی آچق لباسدن غیری چاك معناسنده استعمال ایدرلر مثلا
پیراهن قبا کردد دیرلر چاك ایلدی معناسنه اما حقیقتده پیراهنی قبا ایلدی
یعنی اوکنی چاك ایلك ایله اوکی آچق قفتان ایلدی دیمکدر فاحفظ در حرف
ظرف وبرادات استعلادر اوست معناسنه برمیم متکلم مقدردر تقدیری
قبا در برم در نازك بومشق ولطیف معنا سنه‌در ویا حرف مصدر در تنك
بونده طار دیمکدر که عرب ضیق دیر سابقا بیان ایلدك که نون ساکندن
صکره طرفده کاف واقع اوله البته عجمیدر فاحفظ فانه من المهمات
(محصول بیت) پادشاهم بنده برزمان بونلرك کبی شبرنك زلفم مجعد

ردسروری

مطلب

مطلب

وسیاه ایدی اوسنده لباسم واعضا واندامم لطافت ونعومتندن طارایدی یعنی کودم زیاده لطیف وبومشق اولدیغندن لباسمه صغمازدی حاصلی بونلر کبی برزمان بنده مسلم محبوب ایدم دیمکدر ﴿ درین غایتم رشت باید کفن * که مویم چو پنبه است ودوکم بدن ﴾ درین اصلنده در این ایدی در حرف ظرف واین اسم اشارتدر غایته که مقام ومرتبه دن عبارتدر میم متکلم معناده کفنه مقیددر رشت رانک کسریله فعل ماضی صیغه سیدر مصدر معنا سنده رشتن اکرمکدر باید فعل مضارع مفرد غائب کفن رشتنک مفعولیدر بونده کفن اکرمکدن مراد حاضرلمق و براقملقدر که حرف تعلیل مویم یعنی صاچم دیمکدر چو ادات تشبیه پنبه معروف باده اوچ حرکت جائزدر دوك دالك ضمی وکاف عجمله ایکه دیرلر که ایپلك اکررلر بدن یعنی کوده تقدیری بدنم چود وکست یعنی جسمم ضعفدن ویپرلکدن وارقلقدن ایك کبی انجلمشدر (محصول بیت) پیرلکده بوحده کیم وارمشم بکا کفن اکرمك کرك یعنی کفنمی شمدیدن حاضرلمق کرك زیرا صاچم پنبه کبی آغردی وبدنم ایك کبی انجالدی وبوفقلدی حاصلی آخر عمره ایرشدم صبیانه لهو ولعب زمانم دکلدر ﴿ دورسته درم دردهن داشت جای * چو دیواری ازخشت سیمین بپای ﴾ دو دالك ضمیله ایکی دیمکدر رسته رانك فتحی وضمیله دکانلر صفئه وبازارلی کویه دیرلر بونده مراد دیزی دردر دالك ورانك تشدیدیله در اصلنده ایکن شعرا ضرورت وزنیچون تخفیف ایدرلر میم ضمیر معناده دهنده مقیددر دهنم تقدیرنده داشت جای یرطوناردی دیمکدر یعنی ثابت وقائم ایدی چو ادات تشبیه دیواری یا حرف وحدت خشت خانك کسریله بونده کرپیج معنا سنه در سیمینه اضافتی بیانیه در یا حرف نسبت ونون حرف تأکید بپای با حرف ظرف در معناسنه پای ایق بونده مراد استحکام وثبات در یعنی ثابت وبرقرار دیمکدر (محصول بیت) دهانمده ایکی صاف اینجی یرطوناردی یعنی قائم وثابت ایدی کمشدن کرپچلی بردیوار کبی پایدار وبرقرار ایدی حاصلی جمیع دندانلرم صاغ ایدی که هیچ برنسنه یه نقصان کلمشدی ﴿ کنونم نگه کن بو قت سخن * بیفتاده یك یك چوسور کهن ﴾ کنونم میم معناده کن فعلنه مقیددر کنم دیمکدر نگه نونك کسری وکاف عجم وهای اصلیه ایله نگاهدن مخففدر نظر معناسنه سابقا بیان اولدیغی که

مطلب

مطلب

نكاه لفظی كردن وكیدن وبونلردن غیری مشتقلریله مستعمل اولسه نظر
معناسنه درامااداشتن وداریدن وبونلردن مشتق اولنلرله استعمال اولسه حفظ
وصیانت معناسنه در حفظ بووقت باحرف ظرفدر فی معناسنه واضافت لامیه
سخن ده وكهن ده ایكی اعتبار وار قچان كیم سخنی سینك فتحی وخانك ضمیله
اوقورسك كهنی كاف عربك فتحی وهانك ضمیله اوقورسك اكر سخن سینك ضمی
وخانك فتحیله اوقورسك كهن كافك ضمی وهانك فتحیله اوقورسین فا حفظ
بیفتاده اصلی بافتاده در همزه یایه قلب اولمشدر نته كه سابقا مفصل بیان ایلدك
بیفتاده ماضیدن قسمدر دوشمش معناسنه لكیك بر بردیمكدر چوادات تشبیه در
سورسینك ضمی وسكون واوله حصار وشهر دیوارنده مستعملدر اما بونده مطلق
دیوار مراددر كهن اسكی دیمكدر قدیم معناسنه (محصول بیت) ای پادشاه
اولكی حالم بیت سابقده مذكور اولان كبی ایدی اماشمدی سوز وقتنده یعنی
تكلم ایلدكم حینده بكا نظر ایله یعنی دهانمه باق كیم مذكور اولان اینجی كبی
پاك وصافی دیشلرم قدیم دیوار كبی بر بر دوشمشدر یعنی دیشلرم دوكلوب
شونده بونده برقاچ دیشم قالمشدر ویاهیچ بردیشم قالمامشدر مسكین
سودینك كبی كه اغزنده هیچ بر دیش یوقدر ❊ درا ینان بحسرت چرا ننكرم ❊
كه عمر تلف كرده یاد آورم ❊ در حرف صله یا معناسنه اینان جمع ایندر بونلر دیمكدر
ننكرم فعل نفی استقبال متكلم وحده نظر ایلمم دیمكدر كه حرف تعلیل عمر تلف
كرده بیانیه در یای بطنیله تلف كرده نك عمر مقدم مفعولیدر كرده
ایلمش دیمكدر ماضیدن قسمدر بعضیلر كرده كاف عجمیله در كردیده دن
مخففدر لیكن انجام بینده بو استعمال مسموع اولمامشدر آورم فعل متكلم وحده
در آوریدندن بونده كتورم دیمكدر (محصول بیت) ای پادشاه بونلره نیچون
حسرتله نظر ایلدوب بقمیام چونكه تلف ایلدوكم عمری یاده كتوررم یعنی
بونلره نظرم چكن عمره تحسر مدندر آرزوی نفسانیدن دكلدر ❊ برفت
ازمن آن روزهای عزیز ❊ بپایان رسدنا كه این روز نیز ❊ روز های عزیز
بیانیه در حرف صله وپایان بای عجمله حد وغایت معناسنه در این روزدن مراد
پیرلك كونیدرنته كه روزهای عزیز جوانلك ایامندن عبارتدر نیز داخی دیمكدر
(محصول بیت) بندن اول عزیز وشریف كونلر كتدی یعنی جوانلق زمانی
بو كون دخی ناكاه حد وپایانه ایریشور یعنی پیرلك كونیده بو كون آخره ونهایته
ایریشور موت وفوت كونی كلور ❊ چو دانشور این درمعنی بسفت ❊

ملك كفت ازين به محالست كفت ﴿ چوادات تعليل دانش نونك كسريله اسم مصدر دردانيدندن دانستن دن دكلدر بونده ادات نسبتدر دانشلى ديمكدر يعنى بيلكلى درمعنى بيانيه درباحرف تأكيد وسفت سينك ضمى وفانك سكونيله دادى ديمكدر بونك كبى برلرده لطيف ومعنى دار سوزسويلمكدن عبارت اولور كفت ثانى مصدر معناسنه (محصول بيت) چونكه دانشور بومعنى درنى دادى يعنى اعلا معنى دارسوزسويلدى پادشاه ديديكه بوندن بكرك سوز سويلك محالدر ﴾ در اركان دولت نكه كرد شاه ٭ كزين خوبتر لفظ ومعنى مخواه ﴾ درحرف صله در بامعناسنه اركان دولت لاميه مخواه فعل نهى مفرد مخاطبدر خطاب عام طريقيله فأمل (محصول بيت) دانشوردن پادشاه مذكور تقرير وبيانى ايشيدنجه اركان دولته واعيان حضرتنه نظر ايدوب ديدى يعنى انده حاضر اولان اكابرنه سويلدى بوندن خوبرك واطيفرك لفظ ومعنى استمه يعنى فصاحت وبلاغت انجق بواولور حاصلى اداسى لفظى ومعناسى بى نظير وبى مثالدر بوندن زياده اولماز ﴿ كسى رانظرسوى شاهد رواست ٭ كه داندبدين شاهدى عذرخواست ﴾ كسى ياحرف وحدت ورا ادات صله در بامعناسنه سوى شاهد لاميه در شاهد بونده محبوب معناسنه در رواجائز معناسنه وسين وناادات خبركه حرف رابط صفت شاهد بونده طانق معنا سنه دركه فارسيجه كواه ديرلر كاف عجمك ضميله وباحرف مصدر عذرخواستك مقدم مفعو ليدر خواست ماضى صيغه سنده مصدر در ايستمك وديلمك ديمكدر (محصول بيت) پادشاه ديديكه بركيمسه يه محبوب جانبنه نظر ايتمك جائزدركه يعنى دلبره باقق بركمسه يه لايق وسزا واردركه بوشهادتله عذر ديلمك بيله يعنى قادر ومالك اوله ديمكدر شاهدى ياسى حرف وحدت طونان شاهدسز طونمشدر ﴿ بعقل ارنه آهسته كى كردمى ٭ بكفتار خصمش بيازردمى ﴾ بعقل باحرف مصاحبت نه ادات نفى درمعناده كردمى فعلنه مقيددر نه كردمى تقديرنده آهسته الف ممدوله ياب ياب ديمكدر كاف عجمى هاى رسيدن بدلدر وياحرف مصدردر كردمى حرف مصاحبت نون نافيه ايله ايلميدم ديمكدر مصراع ثانيه جواب شرط واقعدر باحرف مصاحبت كفتار وصف تركيبيدن منقول قول معنا سنه مستعمل لفظدر خصمه اضافتى لاميه در وشين ضمير

رد سرورى وشمعى

ردشمعى

درویشه عائد در یازردمی باحرف تأکید ویا همزه دن مبدلدر و یاکنه حرف
حکایت اینجیدردم دیمکدر (محصول بیت) پادشاه ایدرکه اکر عقل
وفکرله ایلیدم آنی خصمی سوزیله وافترا سیله انجیدردم یعنی سیاست
ایدردم حضرت شیخ عموما نصیحته شروع ایدوب بیورر ﴿ بندی
سبك دست بردن بتیغ * بدندان برد پشت دست دریغ ﴾ باحرف مصاحبت
تند تانك ضمیله ابتی یعنی کسکینلك وحدت معناسنه سبك سینك فتحی ویانك
ضمیله بینی دیمکدر خفیف معناسنه اما بونده مراد تیزلك یعنی فوری
بردن التمك دیمکدر یعنی صونمق بتیغ باحرف صله بدندان باحرف صله
دندان دیش دیمکدر که عرب ضرس دیر برد ایله‌در دیمکدر فاعلی سبك
دست بردندر مجازاو یانك فاعلی فقدر بعض نسخه بردیرنه کزد واقعدر
ایصرر دیمکدر وفاعلی سابق کیدر پشت دست دریغ لامیه‌در مجازا
دریغ بونده حسرت وندامت معناسنه‌در (محصول بیت) یاوز اغله
فوری ال قلیجه صونمق ویاپشمق حاصلی سیاسته مباشرت ایلمك حیف
وحسرت وندامت الی ارقه‌سنی دیشه ایلدر یعنی پشیمان اولوب ال
ارقه‌سنی ایصررتنه که ندامتدن بر کیمسه رمغین ایصرر حاصلی عجله شیطان
ایشیدر ﴿ زصاحب غرض تاسخن نشنوی * که کرکاربندی پشیمان شوی ﴾
تاحرف تحذیر وتنبیه در سخن نشنوینك مقدم مفعول صریحیدر صاحب
غرض غیرصریحی که حرف تعلیل کرحرف شرط کاربندینك مقدم مفعولیدر
بندی فعل مضارع مفرد مخاطبدر بندیدن بستن دن دینلرخطاسویلمشلر
بغلرسك دیمکدر فعل شرط واقعدر پشیمان شوی جواب شرط شوی فعل
مضارع مفرد مخاطب اولورسین دیمکدر صیرورت معناسنه پشیمان مقدم مفعولی
(محصول بیت) صاقن حذرایله صاحب غرضدن هیچ کیمسه‌نك حقنده سوز
دکلیه‌سن یعنی سوزیله عمل ایلیه‌سن زیرا انك سوزیله ایش بغلرسك یعنی
عامل اولورسك پشیمان اولورسك زیرا خطا ایلمش اولورسك ﴿ نکونام راجاه
وتشریف ومال * بیفزود وبدکوی را کوشمال ﴾ نکونام وصف ترکیبیدر
ایی ادلی دیمکدر وراحرف تخصیص تشریف بغشلمه دیرلر بیفرود باحرف
تأکید و یاهمزه دن مبدلدر بولفظ ماقبلنه ومابعدنه مصروفدر سحر حلال
طریقیله بدکو یده وصف ترکیبیدر یاوازمن سوزسویلیجی کیمسه دیمکدر
وراحرف تخصیص کوشمالده وصف ترکیبیدر مالیدندن قواق اومق
دیمکدر مراد تأدیب وتنبیه‌در (محصول بیت) پادشاه نکونامك منصب

ردسروری وشمعی

وتشريف ومالنی زیاده ایلدی یعنی وزیر جدیدك جمیع خصوصنده
رعایت وعزتنی زیاده ایلدی امابدکوی مفتر ینك یعنی وزیر عتیقك تأدیب
وکوشمالنی یعنی ذات وهوانی زیاده ایلدی حاصلی هرکسه لایق وسزا
وارین و یردی ﴿ بتدبیر دستور دانشورش * بنیکی بشد نام در کشورش ﴾
باحرف مصاحبت سببیتی متضمن تدبیر دستور اضافتی مصدرك فاعلنه در
ودانشوره اضافت بیانیه در دستور عالم ودانا معناسنه وضمیرلر مذکور
پادشاهه عائددر بنیکی با حرف مصاحبت و با حرف مصدر ایلکله دیمکدر
بشد برفت معناسنه در یای تأکیده در حرف ظرف کشورش شین معناده
نامه مقیددر نامش تقدیرنده (محصول بیت) عاقل وکامل وزیرك تدبیری
سببیله اول پادشاهك نامی ایلکله اقلیم ومملکتنه کیتدی یعنی اسمی عالمه
عدالت وانصافله منتشر اولدی ﴿ بعدل وکرم سالها ملك راند *
برفت ونکونامی ازوی بماند ﴾ نکونامی وصف ترکیبیدر حرف مصدرله نام
ایلکی معناسنه در ازوضمیر پادشاهه راجعدر (محصول بیت) مذکور
پادشاه عدل وکرمله نیجه ییل سلطنت سوروب پادشاهق ایلدی اول
اولدی کندی واندن دنیاده آدایلکی قالدی یعنی دنیاده ایو آدقودی
﴿ چنین پادشاهان که دین پرورند * بازوی دین کوی دولت برند ﴾
که حرف رابط صفت دین پرور وصف ترکیبی اولدیغی تقدیرجه نون
ودال استك ادات جمعدر اماپروند فعل مضارع اولدیغی تقدیرجه
نون ودال فعلك ادات جمعی اولور وانك سابق کبی مفردی اولماز معناسی
ایلدرلر دیمکدر رفتأمل باحرف مصاحبت بازوی دین لامیه در مجاز اقوت دین
دیمکدر مرادرعایت شرع شریفدر کوی دولت لامیه در مجازاو یابیانیه
بونده ده ایکی اعتبار وار سابقده اولدیغی کبی (محصول بیت) بو نجلین
پادشاهلر که دین پرورلردر یعنی دین اسلامه رعایت ایدوب عزت وحرمت
ایدیجیلردر و یاایدرلر بازوی دولت وسعادتله کوی دولت برلردر یعنی
دولت طوپنی ایلتیجیلردر و یاایلدرلر حاصلی صاحب دین ودولت اولان
پادشاهلر معلوم اولاکه حضرت شیخك دأبندندر که کندی پادشاهنه
مدح وثنا و یاکانصح و پندایلمك مراد ایلسه بوکه برقصه و برحکایه توطیه
ایدوب شروع بیورربونده کی کبی فندبر ﴿ ازآنان نبینم درین عهد کس
* وکرهست بو بکر سعدست و بس ﴾ ازانان همزه وصلله ساقط اولمشدر

عهد بونده زمان معناسنه بو بكر سعد اضافتله در تقديرى بو بكر بن سعددر بين العلماء واقع اولان ابن لفظنى حذف ايلمك اعلرده شايع در بس باى عربك فتحيله وسكون سينله واودنصكره مستعمل اولسه انجق معناسنه دركه عرب فقط دير بس و بس واوله فقط معنا سنه در ديين ارتق ديمش (محصول بيت) مذكور پادشاهلردن بوزمانده كيمسه كورمم اكر واريسه بوزمانده ابو بكر بن سعد بن زنكيدر انجق حاصلى مذكور پادشاهلر كبى بوزمانده پادشاه يوقدر واكر وار ايسه ابو بكردر انجق اندن غيرى كيمسه يوقدر يعنى عدالت ولطف بو عصرده بوكه منحصردر ﴿ بهشتى درختى تواى پادشاه ❊ كه افكنده ئك سايه ساله راه ﴾ بهشتى يا حرف نسبت درختيده يا ضمير خطابدر تو ضمير منفصل ياى خطابى تأكيد ايدر كه حرف تعليل افكنده همزه نك فتحى وسكون فا وفتح كاف عربى ايله و يا ضمير خطاب وهمزه حرف توسل همزه خطاب ايچوندر دينلر سهو ايلمشلردر سايه افكنده نك مفعولى اولى و يكساله ثانيسى سالده هاى رسمى معناى مقدار افاده ايدر راه يكساله بيان ايدر (محصول بيت) اى ابى بكر سن جنته منسوب درختسين كه بر يللق يوله سايه برقمشسن يعنى سلطنتك بر يللق يوله حكم ايدر حاصلى ربع مسكونك اكثريسنك تحت تصرفكده در ﴿ طمع بود از بخت نيك اخترم ❊ كه ظل هماى افكند برسرم ﴾ بخت بونده دولت وسعادت معناسنه در نيك اختر وصف تركيبيدر واضافت بيانيه وميم ضمير متكلم كه حرف بيان ظل هماى لاميه در همانك سايه سى ديمكدر افكندك مقدم مفعول صريحى وبرسرم غير صريحى وفاعلى بخت در بعض نسخه ده ظل يرينه بال واقعدر قنت معناسنه (محصول بيت) نيك اختر طالعمدن اميدم وطمعم وار ايدى كه همانك سايه سنى باشم اوزره بوراغه يعنى اميدم وار ايدى كه طالعم بكا مساعده ايدوب بنى دولتلى وسعادتلى ايليه ﴿ خرد كفت دولت نبخشد هماى ❊ كر اقبال خواهى درين سايه آى ﴾ خرد خانك كسرى وراتك فتحيله عقل معناسنه در مبتدا كفت خبرى ومابعدى مقول قولى فند بر دولت نبخشد مقدم مفعولى در وهماى فاعلى معلوم اولا كه كلمه نك آخرى الف ويا واو اولسه بونلردن صكره برياء مقرر در حالت اضافتده اثباتى لازمدر اماغيريسنده كاه ثابت وكاه ساقط اولور بونده قافيه ايچون اثباتى لازمدر درين در حرف صله در با معناسنه واين اسم اشارتدر سايه يه آى الف ممدوده فعل امر مفرد

ردشمعى

ردسرورى وشمعى

مطلب

ردسروری وشمعی مطلب

مخاطبدر کل معناسنه آیدندن آمدندن دکل کاه اولور که یاسنی حذف ایدوب آدیرلر الف ممدوده نه که الفدن وواودن صکره واقع اولان یاری محلنده ترك ایتمك جائزدر فاحفظ (محصول بیت) بن طالعمدن دولت ورفعت طلب ایدنجه عقل دیدیکه همای دولت بغشلمز اکر دولت واقبال استرسك بوسایه یه کل یعنی پادشاهك در دولت واقبالنه التجا ایله دولتلی اوله سن زیرا بوزمانده ظل الله بودر ابدی بوسایه یه کل پناه ایله که ارباب دولتدن اوله سن ﴿ خدا یا رحمت نظر کرده ﴾ که این سایه برخلق کسترده ﴾ کرده نك نظر مفعول صریحی و برحمت غیر صریحی و یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل که حرف تعلیل این سایه اشارتدر پادشاهك سایۀ دولتنه و یا ظل معهوده کسترده نك این سایه مفعول صریحی و برخلق غیر صریحی کسترده وکرده ماضیدن قسمدر و یا ایکی یرده ضمیر خطابدر (محصول بیت) یارب خلق عالمه رحمتله نظر ایلمش سن که سایۀ اوزرلرینه دوشمش سن یعنی بویله عادل پادشاهی بونلره حاکم ایلمش سن که سایۀ دولتنده عالم حضور وصفاده در ﴿ دعاکوی این دولتم بنده وار ﴾ خدایا تواین سایۀ پاینده دار ﴾ دعای کوی وصف ترکیبیدر این دولته اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر بنده قولدر ووارادات تشبیه در پاینده ثابت و برقرار دیمکدر دار فعل امر مفرد مخاطب تمنی معناسنه طوت دیمکدر (محصول بیت) بودولتك بنده کبی دعا جیسیم یعنی بودولته قول کبی دعا ایدرم یارب بوسایۀ دولتی سن ثابت و برقرار طوت زیرا خلقك حضور وصفاسنه سبب در ﴿ صوابست پیش از کشش پند کرد ﴾ که نتوان سر کشته پیوند کرد ﴾ صوابست مقدم خبرو پند کرده مؤخر مبتدا کشش اسم مصدردر کشیدن کشتن دن دکل دپلیش دیمکدر مراد دپلکدر پند بای عجمله اونجه نصیحت معناسنه درامابای عربله اولنجه مرادحبس در وبومحل ایکیسنه محتملدر پس حبسه قصر ایدنلر تقصیر ایلمشلردر کردبونده کردن معناسنه درایکی مصراعده بیله که حرف تعلیل سر کشته لامیه درو یاپیانیه ایکی اعتبارله یعنی کشته نك باشی و یا کشته باشی حاصلی مقتول باشی دیمکدر مجازا پیوند اتصال وایصال معنالرنده مستعملدر (محصول بیت) صوابدر قتلدن اول نصیحت و یا حبس ایلك یعنی برمجرمك قتلنه مباشرتدن اول نصیحتله منزجر اولورسه نصیحت ایلك

ردشمعی وسروری

ردشمعی وسروری

کرك نصیحتله اولماز سه بر قاچ زمان حبس ایلمك کرك زیرا قتل ایلمك جائزدر که خطا ایلمش اولاسن پس صوك پشیمانلغی فائده ایلمز و کشتهنك سرنی یرینه کتوروب احیا ایلمك ممکن دکل پس قتلنده عجله ایلمك معقول دکلدر حضرت شیخك بو بیت سابقا کندینك وزیر اولوب پادشاهله کچن ماجراسنه مناسبدر حاصلی ارباب دولته عموما نصیحتدر ❊ خداوند فرمان ورای شکوه ❊ زغوغای مردم نکردد ستوه ❊ شکوه هیبت وعظمت معناسنهدر ستوه عاجز و بحضور دیمکدر (محصول بیت) امر ورای وتدبیر وهیبت وعظمت صاحبی خلقك غوغاسندن بحضور وعاجز اولماز یعنی شکایت ایدیجیلرك وارباب حاجتك ازدحامندن وغوغاسندن دلتنك و بحضور اولماز ❊ سر پرغرور از تحمل تهی ❊ حرامش بود تاج فرمان دهی ❊ سر پرغرور بیانیهدر تهی بوش دیمكدر خالی معناسنه حرامش شین سره راجعدر بود بانك ضمیله اولور دیمكدر فاعلی تاجدر که اضافتی بیانیه درفرمانده وصف ترکیبیدر بو یرقو یریجی معناسنه و یاحرف نسبتو یاحرف مصدر فرماندهه منسوب تاج و یافرمان دهلق تاجی (محصول بیت) تحملدن خالی غرور دن طولی باش یعنی مغرور اولوب خلقك ازدحامنه متحمل اولمیان باش ذکر جزء وارادهٔ کل طریقیله ذات مراددر وسره اسنادی مجازیدر بویله سره سلطنت تاجی حرامدر یعنی بویله ذاته پادشاهلق وسرورلك لایق دکلدر ❊ نکویم چوجنك آوری پای دار ❊ چو خشم آیدت عقل برجای دار ❊ جنك آوری جائزدر که آوری فعل مضارع مفرد مخاطب اوله وجنك مقدم مفعولی وجائزدر که جنك آور وصف ترکیبی اوله و یاضمیر خطاب جنك کتورجیسن دیمك اولور پای دارك مقدم مفعولیدر آیدت تا ضمیر خطاب سکاکله دیمکدر عقل دارك مقدم مفعول صریحی و برجای غیر صریحی (محصول بیت) دیمزم چونکه جنك کتوررسن و یاجنکجی سن جنکده ثابت قدم اول یعنی جنکی باشه چقار دیمزم بلکه بونی دیرمکه چونکه خشم وغضبك کله بر کیمسهیه و یا بر نسنهیه عقلکی یرندهطوت یعنی عقلکی خشمکه مغلوب ایلمه مباداکه غضب سبیله برخطا ایدهسن وصکره پشیمان اوله سن ❊ تحمل کند هرکرا عقل هست ❊ نه عقلی که خشمش کند زیردست ❊ عقلی یاحرف وحدت کهرابطه صفت خشمش شین عقله راجعدر زیردست

لامیه درمغلوب معناسنه (محصول بیت) غوغای نامه وازدحام خلقه تحمل ایدر
هر کیمسه نك كه عقلی وار یعنی عاقل اولان خلقك ازدحامندن وكثرتندن
مضطرب اولماز اماعقل دیدیکم شول عقل دکلدر که انی غضب الی التنه
اله یعنی آنی خشم مغلوب ایلیه ✻ چواشکر برون تاخت خشم از کمین ✻
نه انصاف ماندنه تقوی نه دین ✻ تاخت خانك سکونیله فعل ماضیدر
لازمله متعدی مابیننده مشترك اکثرآت فوشمقده استعمال ایدرلر اشکر
مفعول اولی وبرون مفعول ثانی وازکمین غیرصریحی وخشم فاعلی کمین
پوسیدر (محصول بیت) چونکه خشم وغضب اشکری پوسیدن سوردی
وچیقاردی یعنی خشم عسکری که پوسیدن طاشره سکرده نه انصاف
قلور ونه تقوی ونه دین حاصلی خشم که عقله غالب اوله مذکورلردن
اندهنسنه قالماز زیرا بونلرعقلاله ثابتدر عقل اولمایجه بونلراولماز ✻ ندیدم
چنین دیوزیرفلك ✻ کزومی کریزند چندین ملك ✻ دیو بونده شیطان
معناسنه در کزو اصلنده که ازودر که حرف رابط صفت وضمیر دیوه عائددر
میکریزند فعل مضارع جمع غائبدر قچارلر دیمکدر قیاس میکریزد ایدی
مفرد صیغه سیله زیرا اسم ظاهره مسنددر پس ضرورت وزنیچون جمع ایراد
ایلدی فتدبر چندین ملکدن مراد تقوی وانصاف ودیندر (محصول
بیت) فلك التنده خشم وغضب کبی دیو کورمدم که اندن بوقدر ملك قچارلر
یعنی دیوله ملك مانعة الجمع اولدیغی کبی خشمله مذکورلر آنك کبیدر فتأمل
✻ کفتار اندر بخشایش برضعیفان ✻ ✻ نه بی حکم شرع آب خوردن
خطاست ✻ وکرخون بفتوی بریزی رواست ✻ نه حرف نفی وبی حرف سلب
حکم شرع لامیه درخوردن بونده ایچمك معناسنه در (محصول بیت) شرع
حکمسز یعنی شرع اجازت ویرمدیجه صوایچمك خطادکلیدر استفهام
انکاری طریقیله یعنی خطادر حاصلی صوحلال ایکن شرع اکرایچمسینه
اجازت ویرمیه ایچمسی خطادر اماکرفتوی ایله قان دوکرسك جائزدر
یعنی شرعله قتل نفس جائزدر بوتنبیه درکه شرع شریفه تشبث لازمدر
هرخصوصده یعنی اوامر ونواهیده بعض نسخه ده نه برحکم شرع واقعدر
سرور یده اول نسخهٔ اختیار ایلمش لیکن اختیارنده نظر واردر فتأمل
✻ کراشرع فتوی بردهد هلاك ✻ الاتانداری زکشتنش باك ✻ کراتقدیرده
کراکه در رابط ضرورت وزنیچون ترك اولمشدر پس که کاف عربك

ردسروری

کسریله اسمدر کیم معناسنه های رسمی ترکیبله ساقط اولمشدر کیمك که
دیمکدر شرع یعنی اهل شرع مضاف محذوفدر شرع مبتدأ ومابعدی
خبری دهد فعل مضارع مفرد غائبدر دهیدندن دادندن دکل و یرر
و یره دیمکدر فتوی مقدم مفعول صریحی و برهلاك غیرصریحی الا
همزه نك فتحیله حرف تنبیه واستفتاحدر لفظ عربیدر اما عجمده ده
استعمالی شایعدر وعلی الخصوص تاء تحذیرله ترکیده بومعناده مشهوردر
نداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطبدر دار بدندن داشتن دکل طوتمیاسین
دیمکدر کشتنش نون ضرورت وزنیچون ساکن اوقمق کرکدر وشین ضمیر
بیتك اولنده که یه راجعدر بالکبای عربیله مبالات معناسنه در یعنی پرواچکمك
وقیرمق (محصول بیت) کیمك که هلاکنه وقتلنه اهل شرع فتوی و یره
آگاه اول صاقن آنی قتل ایلمکدن خوف وخشیت ایلمه حاصلی سکا انکیچون گناه
یازلماز ❊ و کردانی اندر تبارش کسان ❊ بر یشان ببخشای وراحت رسان ❊
واواستدارکدر اما ولیکن معناسنه کر ادات شرطدر دانی فعل مضارع
مفرد مخاطب بیلرسك دیمکدر اندر ادات ظرف در تبار عربیده هلاك
معناسنه در اما عجمیده استعمالی اصل ونسل معناسنه در شین ضمیر بیت
سابقده مذکور مقتول و کشته یه ویا کشتنی یه راجعدر کسان کسك
جمعی در کیمسه لر دیمکدر دانی فعلینك مفعول صریحیدر واندر تبار غیر
صریحی بر حرف صله با معناسنه ایشان همزه نك کسریله ضمیر جمعدر
عربیده هم معناسنه ببخشای با حرف تأکید بخشای بانك فتحی وخانك سکونیله
فعل امر مفرد مخاطب بخشایدندن اسرکه یعنی ترحم ایله واو حرف
عطف راحت واستراحت دیکنمك دیمکدر آسودن معناسنه رسانك
مقدم مفعولیدر رسان رانك فتحیله فعل امردر الف ونون ادات تعدیه در
اصلی رسیدندر ایرشمك معناسنه (محصول بیت) اما اکر مذکور کشتنی نك
ویا کشته نك اصلنده ونسلنده کیمسه لر بلورسك یعنی اقربا وتعلقاتندن
کیمسه لری وارایسه انلره مرحمت ایله وراحت وحضور ارشدر حاصلی
رعایت ایله ❊ کنه بودمر دستمکاره را ❊ چه ناوان زن وطفل بیچاره را ❊
کنه کاف عربینك ضمیله گناهدن مخففدر صوچ معناسنه بودبانك ضمیله
ادات زمانیه در ایدی معناسنه تقدیرده ستمکاره دن صکره ملحوظدر مرد
ستمکاره اضافتی بیانیه در ستم ظلم معناسنه در وکار کاف عجمله ادات

ردسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

فاعلدر بجی معناسنه ناوان دیت معناسنه ده کلور اولدیغکدر طفله بیچاره
اضافتی بیانیه در بیچاره بونده مظلوم معناسنه زنه ده طفله ده قید واقع در
وکاه اولور که ستمکاردن الفنی حذف ایدوب ستمکر دیرلر های رسمی معنای
تخصیص افاده ایدر یعنی ظالمه مخصوص کناه دیمکدر وراحرف تخصیص در
ستمکاره نك معناسنه ناوان بونده جرم و جنایت معناسنه در (محصول بیت)
جرم و جنایت مرد ظالمکدر و یا ظالمك ایدی پس زن و طفل بیچاره و مظلومك
نه کناهی و جرمی واردر که انلره جفا ایلیه سن یعنی مقتولك مصیبتی انلره تمام
بلادر جور و جفایه لایق دکلدر ﴿ تنت زورمندست و لشکر کران ﴾ ولیکن در
کندینك اقلیم دشمن مران ﴾ معلوم اولا که بو بیت و بوندن صکره کان ابیات
پادشاهنه و مطلقا سلاطینه نصیحتی متضمندر تن بدن معناسنه در که مراد
اندن وجوددر و تا ضمیر خطابدر زور بونده قوت معناسنه در مند میك فتحیله
ادات نسبتدر لی معناسنه قوتلی دیمکدر تن مبتدا و زورمند خبری واو حرف
عطف و لشکر مبتدا و کران کاف عجمك کسریله اغتده اغر معناسنه در اما
بونك کبی یرلرده فراوان دیمکدر چوق معناسنه خبر مبتدادر ایکن ادات
استدراکدر اما معناسنه در حرف صله دربا معناسنه اقلیمدن مملکت مراددر دشمنه
اضافتی لامیه مران فعل نهی مفرد مخاطبدر راندن اغتده سورمه دیمکدر
اما بونك کبی یرلرده کتمه معناسنه در (محصول بیت) تنك و بدنك قوی و زور
ایدر لشکرکده چوقدر اما بونك بریله دشمنك مملکتنه کتمه یعنی کیرمه دشمنی
سلاطین اسلام معناسنه تخصیص ایلین بی وجه سو یلمشدر ﴿ کهوی در
حصاری کریزد بلند ﴾ رسد کشور بی کنه را کزند ﴾ که حرف تعلیل مران
فعلنه وی واوك فتحیله ضمیر غائبدر هو معناسنه دشمنه راجع در حرف صله دربا
معناسنه در برینه بریزان خطا یازمش حصاری یا حرف وحدت کریزد فعل
مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده دشمنه راجع ضمیر در بلند بانك فتحی
وضمیله یوجه و یوکسك دیمکدر حصاره صفت در رسد فعل مضارع
مفرد غائب فاعلی کزند ومفعولی کشوردر رسد ایرشور دیمکدر
کشورك بی کنهه اضافتی بیانیه در تقدیری اهل کشور در کشور
لفظنی یائله یازوب حرف نسبدر دیین ایکی وجهله خطا ایلمش یا اثباتنده و حرف
نسبت دیمسنده کزند کاف عجمك ضمیله ضرر و زیان معناسنه در
(محصول بیت) هرنقدر که تنك زورلی و عسکرك چوق ایسه دشمنك
مملکتنه کیرمه زیرا اول یوکسك و صرب حصاره قاچوب کیدر و کناهسز

ردسروری

ردشمعی

ردشمعی

رعایا و برایای مملکتنه ضررور یان ایرشور پس بو جهتدن سکا مصیبت
حاصل اولور حال بو که عدوکه ده ظفر بولمازسن ✤ نظر کن در احوال
زندانیان ✤ که ممکن بود بی کنه درمیان ✤ کن کنیدندن نظر ایله دیمکدر
یعنی تفتیش وتفحص ایله دیمکدر درحرف صله در با معناسنه احوال
زندانیان اضافتی لامیه در یا حرف نسبتدر والف ونون ادات جمعدر
ذوی العقوله که حرف تعلیل نظر کن عبارتنه ممکن اسم فاعلدر افعال
بابندن محتمل معناسنه بود فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلی بی کنه بی بای
عربك کسریله اسمای جوامده مخصوص ادات سلبدر درحرف ظرف
میان میمك فتحی وکسریله اورته واره معناسنه در یعنی زندانیلر اورته سنده
واراسنده تقدیری درمیان ایشاندر (محصول بیت) زندانده اولانلرك احوالنه
نظر ایله یعنی محبوسلری تفتیش وتفحص ایله که محتملدر وممکندر که ارالرنده
کناهسز وجنایتسز کیسه اولا که اطلاقی لازمدر نتکم معهوددر *حضرت
شیخ بر بنده دخی شروع بیورر ✤ چو بازارکان در دیارت بمرد ✤ بمالش
خاست بوددست برد ✤ چوادات تعلیل ادات شرطدبین خطا ایمش
بازارکان کاف عجمله تاجر معناسنه در سابقا صلی مفصل بیان اولندی یای
وحدت تقدیریله بر بازارکان دیمکدر فتد بردیار جمع مکسر دار درجمع کثرتدر
اولرد یمکدر امابونك کبی یرلرده مملکت مراددر وتا ضمیر خطابدر با حرف
تأکید ومرد میمك ضمیله فعل ماضی مفرد غائبدر اولدی فوت اولدی
معناسنه فاعلی تحتنده بازارکانه راجع ضمیردر با حرف صله وشین ضمیر
غائب بازار کانه راجعدر خاست خای معجمه نك فتحیله الحق دیمکدر دنائت
دخی دیرلر برد بانك ضمی ورانك سکونیله فعل ماضیدر مصدر معناسنه
دست مقدم مفعول صریحی وبمالش غیر صریحی ماله ال ایلتمکدن
مراد ماله طمع ایدوب ال قاتمقدر حاصلی مالی اخذ ایلمکدر (محصول بیت)
چون مملکتده غیری دیاردن بر بازارکان فوت اوله انك مالنه ال قاتمق یعنی
مالنی اخذ ایلمك خساست ودنائتدر حاصلی مالنه طمع ایلمك الحقلق
ونامردلکدر ✤ کزآن پس که بروی بکریند زار ✤ بهم باز کویند خویش
وتبار ✤ که حرف تعلیل یعنی مالی الحق دنائتنه علتدر وزای مفرده
منذ معناسنه در یعنی ابتدای زمان ایچون وآن اسم اشارتدر زمان موته
ویا اخذ ماله پس بونده آرد وصوك معناسنه که حرف بیان برحرف

ردکافی

استعلاوی ضمیر غائب بازارکان مرده‌یه راجعدر یا حرف تأکید کریند
کاف عجمك کسریله ورانك سکونی ویانك فتحیله فعل مضارع غائبدر نون
ودال ساکنه ادات جمعدر زار ذلیل وحقیر معناسنه پس معناسنی یالان دیین
ووافر دیین خطا ایلمشلر بهم بای مفتوحه حرف مصاحبت وهم هانك فتحیله
ادات جمعدر بری بریله دیمکدر وجائزدر که حرف صله اوله بری برینه
معناسنه خویش خاده روم ضمیله وواو رسمی وسکون یا ایله خصم دیمکدر
که عرب قریب وحیم ورکن رانك ضمی وسکون کافله خصه دبر تبارنانك
فتحیله قوم وقبیله عربیدر عطف تفسیری طریقیله (محصول بیت)
کندی مملکتکده غیری دیاردن بازارکان فوت اولورسه انك اموالنی
واملاکنی رایکان و بی سبب اخذ ایلمك دنائت وخساستدر زیرا مذکور
فوت واخذ دنصکره انك اوزرینه ذلت وحقارتله اقربا وتعلقاتی اغلیه‌لر
بری بریله ویابری برینه سویلیه‌لر مقول بیت اتیدر معلوم اولاکه کویندك
فاعلی خویش وتباردر اما جائزدر که کریندك فاعلی بونلر اوله‌لر وجائزدر که
بونلر قرینه‌سیله برمقدر اوله فتأمل بکریندی پس عبارتنه تعلیق ایدوب
معناسنی اوزرینه اغلدقد نصکره دیین خواهی بیتی اغلتمش فقد برباز
بونده تأکید افاده ایدر انجق پس آشکاره معناسنه طوتان عندی سویلمش
﴿ که مسکین در اقلیم غربت بمرد ❊ متاعی کزو ماند ظالم ببرد ﴾ که حرف
رابط مقول وقولدر مسکین یعنی بازارکان مسکین مبتدادر حرف ظرف
اقلیم غربت بیانیه بمرد خبر مبتدادر فاعلی تحتنده مسکینه راجع ضمیردر
متاع میمك فتحیله اسباب واثقال معناسنه در سلعه ده دیرلر سینك کسری
وسکون لامله متاع منفعت معنا سنه در یعنی فائده وهر نسنه که انکله
فائده‌لنه‌لر اکا دیرلر یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر وابهام کزو که حرف
رابط صفت واز حرف ابتدا وواو مفرد مسکینه راجع ضمیر غائبدر
بو عبارتك اصلی که از او ایدی حذف وایصال طریقیله کزو اولدی ماند
بونده نونك سکونیله فعل ماضی مفرد غائب فاعلی تحتنده متاعه راجع
ضمیردر ظالمدن مراد بونده مال بازارکان اخذ ایدن پادشاهدر جائزدر که
ظالم مبتدا با حرف تأکید بردبانك ضمی ورانك سکونیله فعل ماضی مفرد
غائب ایلتدی یعنی خبر مبتدادر ومتاع مقدم مفعولی (محصول بیت)
بازارکان مرده‌نك متعلقاتی اردنجه اغلیوب دیرلر که مسکین غربت

ردسروری
ردشمعی

ردشمعی
ردشمعی

ايلنده فوت اولدى اندن قالان اموال واثقالنى اول اقليمك ظالم پادشاهى ضبط ايلدى سلاطينه نصيحتدر كه كنديته ظالم ديدرميه ﴿ حذر كن ازآن طفلك بى پدر * وزآه دل دردمندش حذر ﴾ حذر كن تركيبيله فعل امر معناسنى افاده ايدر حذرايله يعنى صاقن ديمكدر ازآن از حرف ابتدا وآن اسم اشارتدر طفلكه كه طفلك تصغيردر تحنن واشفاق طريقيله لغتده او غلنجق معناسنه در امابونده يتيم مراددر جميع حيواناتك ياوريلرينه ده طفل ديرلر مولود معناسنه بى پدره اضافتى بيانيه در وواو حرف عطف واز حرف ابتدا آه معروف ومشهوردر نفس چكمكه ديرلر دله اضافتى لاميه در دلك دردمنده بيانيه درد الم ديمكدر اغرى ومند ادات نسبت در دردلى ديمكدر شين ضمير طفلكه راجعدر حذر جائزدركه معمول طريقيله فعل امر مخاطب اوله حذر يدندن طلب طاليدندن امر اولديغى كبى فتدبر وجائزدركه اولكى كبى تركيبيله معنا افاده ايليه حذر كن ديمك اوله (محصول بيت) اول اناسز يتيم اوغلنجقدن احتراز ايله صاقن يعنى انى اغلتمه دخى انك دردلى كوكلنك آهندن مباداكه دعالر مستجاب اولان ساعتده سكا بددعا ايليه ومؤثر اوله ﴿ بسانام نيكوى پنجاه سال * كه يك نام زشتش كند پايمال ﴾ بسا وبسى وبسيار چوق ديمكدر نام نيكو بيانيه وپنجاه ساله اضافتى لاميه در پنجاه اللى والفسز اللى ديمكدر كه عرب خمسين ديروسال مميز پنجاه در فتدبر كه حرف رابط صفت نام زشت بيانيه وشين ضمير نام نيكو يه راجعدر پايمال دستمال كبى وصف تركيبيدر ايق التنده اولمق وچكنمك حاصلى ايق التنده قالمق (محصول بيت) حضرت شيخ عموم اوزره نصيحته شروع ايدوب بيور نيجه نيجه اللى يللق ايى آد يعنى اللى يلده تحصيل اولنان عرض وناموس كه انى برچركين آد پايمال ايدر حاصلى رسواى ايدر ديمكدر ﴿ پسنديده كاران جاويدنام * تطاول نكردند برمال عام ﴾ پسنديده اسم مفعولدر مقبول معناسنه كار كاف عجمله ادات فاعلدر جى معناسنه جفاكار وستمكار كبى الف ونون ادات جمعدر پسنديده كاران بكنيجيلر ديمكدر يعنى مقبولجى ومسلمجى ديمكدر پس كاف عربيله ايش معناسنه در دينلر ومعناسنى مقبول ايشلى ديمكله تعبير ايدنلر اصابت ايلمشلر زيرا كار ايش معناسنه اولنجه ايى ايش ديمك اولور ايشلى ديمك اولماز زيرا ايشلى وصف تركيبى معناسيدر

رد سرورى
رد شمعى

وكارابش معناسنه اولنجه وصف تركيبي اولماز نته كه بوفني تتبع ايدنلره
معلومدر اما كاركار يدندن اولنجه تخم صاچوق يعني كاشتن وكشتن
معناسنه وصف تركيبي اولمغه قابلدر ليكن بونك كبي برده تجويزه ارتكابه
محتاجدر فتأمل جاويدنامه اضافتي بيانيه در زيراجاويد نام وصف تركيبيدر
ابدي ايي آدلي معناسنه تطاول تفاعل بابندن مصدر در بونك كبي برده ظلم
معناسنه مستعملدر يعني ال اوزنلكي بر حرف صله در با معناسنه ومال عام
لاميه در عامدن مراد خلقدر (محصول بيت) ابدي آدلي ايلكجيلر
يعني باقي كسب ايلين مقبول ومرغوب كيسه لر حاصلي عالمده آدم ايلكه
اكلسون ديين عقلا مال عامه ال اوزادوب ظلم وتعدي ايلمديلر زيرا
بدناملغه باعثدر ﴿ برآفاق اكر برسر پادشاست ❊ چومال از توانكر
ستاند كداست ﴾ برحرف استعلا آفاق جمع افقدر كه لغتده طرف
معناسنه در اما بونده ذكر جزؤ واراده كل طريقيله عالم مراددر سر بسر
ايكي سينك و بانك فتحه لري ايله باشدن باشه ديمكدر يعني تمام عالم پادشاهدن
هاي اصلي حذف اولمشدر قافيه و وزن ضرورتندن نته كه كياهدن حذف
ايدوب كيا ديرلر و بالجمله بو حذف التباس اولميان مقامده جاريدر قتدير
توانكر غني معناسنه ستاند سينك كسري ونونك فتحيله فعل مضارع مفرد
غائب الور ديمكدر بونده غصب ايدر معناسنه در ايكي مصراعده سين وتا
ادات خبردر (محصول بيت) تمام عالم اوزره بر كيسه پادشاه وحاكم ده
اولورسه چونكه اغنيادن مال الور كدادر يعني دلنجي حكمنده در پس
سلاطينه حقوق عباددن استغنا لازمدر ﴿ مردآن تهي دست آزادمرد
❊ ز پهلوي مردم شكم پر نكرد ﴾ با حرف تأكيد مرد ميك ضمي وراينك
سكونيله فعل ماضي مفرد غائبدر اولدي يعني فوت اولدي تهي دست وصف
تركيبيدر بوش اللي معناسنه كه عرب صفر اليد ديرصادك كسري
وفانك سكونيله فقردن كنايه در آزادمرده اضافتي بيانيه در آزادمرد
تركيب ممزجيدر اصلنده مرد آزاد ايدي اضافتله صكره ممزج ايلديلر
حر الاصل معناسنه حاصلي ايي كيسه معناسنده استعمال ايلديلر
تهي دستي اضافت ايلين صحت معنايه واصل دكلدر ايش پهلو باي
عجمك فتحي ولامك ضميله يان معناسنه در كه عرب جنب ديرجيمك فتحي
ونونك سكونيله شكم شينك كسري وكافك عربك فتحيله قرن معناسنه در

زدشمي

کہ عرب بطن دیبانك فتحی وطانك سکونیلہ یبای عجمك ضمیلہ
طولی دیمکدرکہ عرب ملأن دیمیك فتحی ولامك سکونیلہ والف
ممدودلہ پرنکرد طواد رمدی دیمکدر (محصول بیت) اول حقیر آزادمرد
فوت اولدی یعنی فقر شدتنہ صابر اولوب هلاك اولدی کندی کیسہ یاننده
قرنی طویورمدی یعنی کیسہ یہ عرض حاجت ایدوب فقر دردینہ درمان
دیلدی بعض نسخہ دہ نمرد واقعدر نون نافیہ ایلہ ایکن صحتندہ وانی اختیارده
نظر واردر ﴿ حکایت درمعنی شفقت بررعیت ﴾ ﴿ شنیدم کہ فرمان دهی
دادکر ❊ قباداشتی هردو روی آستر ﴾ فرمان دہ وصف ترکیبیدر بویرق
ویریجی دیمکدر مراد حاکمدر دہ دالك کسری وهای اصلیہ ایلہ دهیدندن
مشتقدر ویرمك معناسنہ دادندن دینلر سهو ایلمشلر یا حرف وحدت دادکر عادل
دیمکدر داد عدل وکر کاف عجملہ کاردن مخفف درجی معناسنہ ستمکرده
وجفاکرده اولدیغی کبی قبا قانك فتحیلہ عربیده اوکی اچق قفتانہ دیرلر فراجہ
کبی مثلا اما عجم کاه اولور کہ یرتمق معناسندہ استعمال ایدر پیراهن قبا کرد دیرلر
چاك کرد دیجك یرده اما حقیقتده پیراهنی اوکی اچق قفتان کبی
ایلدی دیمکدر داشتی یا حکایت حال ماضی معناسنی افاده ایدر طوتاردی
دیمکدر وارلغدن وتملیکدن کنایتدر یعنی قباسی وار ایدی دیمکدر هردوروی
ایکی یوزی ایلہ دیمکدر آستر الف ممدودلہ وتای مفتوحلہ رومده الف
مقصورلہ استر دیدکاری درکہ قفتانلرك التنہ اوررلر عربجہ بطانہ دیرلر
بانك کسریلہ (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر کہ ایشتدم کہ بر عادل
حاکم مثلا خلیفہ وپادشاه کبی ایکی یوزی ایلہ آستر قبا طوتردی یعنی قفتانی
وار ایدی حاصلی یوزی واستری بر ایدی ﴿ یکی کفتش ای خسرو نیك روز ❊
قبای زدیبای چینی بدوز ﴾ بعض نسخہ دہ یکی بر ینہ کسی واقعدر
شین ضمیر فرمان ده راجعدر خسرو نیك روز بیانیہ در خسر وسلاطین
عجم القابندندر فغفور چینك وقیصر رومك اولدیغی کبی نیكروز وصف
ترکیبیدر ایی کونلی دیمکدر مراد صاحب سعادت ودولتدر قبایی یا حرف
وحدت ویا حرف تنکیر دیبای چینی بیانیہ در دیبا دالك کسری ویانك
سکونیلہ ترکجہ شیب دیدکاری قماشدر چینی یا حرف نسبت چین ولایتنہ
منسوب دیبا دیمکدر با حرف تأکید ودوز فعل امر مفرد مخاطبدر
دوزیدندن دوختندن دیین سهو ایلمش دیك دیمکدر یعنی بوقماشدن

ردسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

برقفتان ايدن (محصول بيت) بركيده مذكور دادكر حاكه ديدى اى سعادتلى پادشاه ديباى چيندن برقفتان بچن يعنى مذكور ديبادن برقفتان ديكدر ❊ بكفت اين قدر ستروآسايشست ❊ وزين بكذرى زيب وآرايشست ❊ بكفت حاكم دادكر جوابنده ديدى اين قدر بوقدر يعنى يوزى استردن قفتان سترسينك فتحى وسكون تائله مصدردر نصر بابندن اورتمك معناسنه مراد ستر عورتدر اماسينك كسريله پردهيه يعنى قپلره وغيريلره اصدقلرى پردهيه ديرلر بونده ايكيسنده مساغ وار فتأمل آسايش اسم مصدردر آسايدندن ديكنش ديمكدر راحت اولمق معناسنه وزين اصلنده وازاين ايدى بونك كبى واوه بعضيلر حرف حال و بعضيلر حرف استدراك ديدى اما معناسنه فتبر واو برينه چويازان صحيح نسخهلره مخالف يازمش اين اسم اشارتدر مذكور ايكى يوزى استرقفتانه باحرف تأكيد كذرى فعل مضارع مفرد مخاطب معناى شرط متضمن كچرسك ديمكدر زيب اسمدر زيبيدندن پراشقلق معناسنه بوندهزينت معناسنه در آرايش اسم مصدردر آرايدندن آراستندن دين خطاسويلمش بزهمك ديمكدر امابونده زيب كبى زينت معناسنه در ايكى مصراعده يله ادات خبرك مافيلنده همزه مجتلبه يازن املادن آكاه دكل ايمش (محصول بيت) حاكم عادل اول كسهيه ديدى بوقدر البابس ستر عورته وبدنى اسيجقدن وصوقدن حفظ ايلمكه كفايت ايدر بومقداردن كچرسك يعنى سنك ديدكك ديباى چينى زيب وزينتدر كه زنلره لايقدر مردلره دكل پس بكازينت وآرايش لايق دكل ❊ نه از بهرآن ميستانم خراج ❊ كه زينت كنم برخود وتخت وتاج ❊ نه ادات نفى معناده مى ستانمه مقيددر نمى ستانم تقديرنده بهرباىعربك فتحى وسكون هاايله ادات تعليلدر عربده اجل كبى لاجله ديرلر انكيچون ديجك يرده پس بهرآن انكيچون ديمكدر مى ميك كسرى وسكون يائله ادات حال واستمراردر ستانم سينك كسريله فعل مضارع نفس متكلم وحدهدر ستانيدندن المق ديمكدر خراج مفعول صريحى واز بهرآن غيرصريحى كه حرف بيان برخود برحرف صله در بامعناسنه خودواورسيله كندى ديمكدر (محصول بيت) حاكم عادل ديركه رعايادن خراجى انكيچون المازم كه انى كندومه وتاج وتختمه زينت ايدم يعنى كندومى وتاج وتختمى مزين

ردسرورى

ردسرورى وشمعى

ردسرورى

قلمغیچون خراجی قبض ایلم * اکرچون زنان حله درتن کنم * بمردی کجا دفع دشمن کنم * چون واورسیله ادات تشبیه حله حانك ضمیله ایکی قفتاندر که برین اوستنه و برین التنه کیرلر برقفتانه یالکز حله دینمز ایکی اولمالیجه درتن درحرف صله در بامعناسنه بمردی باحرف مصاحبت و یاحرف مصدر کجا کاف عربك ضمیله قنده دیمکدر دفع دشمن مصدرك مفعولنه اضافتی در (محصول بیت) اکرزنلر کبی تنه حله ولباس فاخر ایدرسم یعنی اکابرانه لباس کیرسم ارالکه و بهادرالکه دشمنی قنده دفع ایده بیلورم یعنی غازیلره ویریجك مالی کندومه وتاج وتختمه زینته صرف ایلسم بونلرسز یالکز دفع دشمن قنده ایده بیلورم حله لباس حریله تفسیر ایلین تقشیر ایلمش * مرا اهم زصد کونه آزوهواست * ولیکن خزینه نه تنهامراست * مرا بنم دیمکدر هم بونده عطف معناسنی افاده ایدر داخی دیمکدر زصدز بونده ضرورت وزنیچون کلمشدر کونه کاف عجمك ضمیله دورلو دیمکدر که عرب نوع دیر آزالف ممدوده حرص معناسنه در وهوا آرزو دیمکدر نه تنها حرف نفی معناده مرایه مقیددر نه مراست تقدیرنده (محصول بیت) مذکور حاکم دیرکه بنده یوزدورلی حرص وهوام واردر یعنی کندومه وتختمه زینت وزیب و یرمکه آرزوایدرم اما خزینهٔ بیت المال یالکز بنم دکلدر عموما مسلمینك حقیدر علی الخصوص غازیلرك که سدثغوراسلام ایدرنتکم بیورر * خزائن پراز بهر لشکر بود * نه از بهر آیین وزیور بود * خزائن جمع صیغه سیله ایرادایلدی زیراخزائن بیت المال دیرلروخزینه دیرلرتنه که بعض کتب اصولیه ده تحقیق ایلشلردرآیین اسلوب و ترتیب معناسنه درزیورواوك فتحی وزانك کسریله زینت معناسنه در (محصول بیت) خزائن بیت المال عسکر ایچون طوایدر یعنی عسکره ولوازم اسلامیه یه صرف ایلمکیچون مملو ومحفوظدر سلاطینك کندینه وتاج وتختنه زیب وزینت و یرمکیچون طولی طورماز * سپاهی که خوشدل نباشدزشاه * ندارد حدود ولایت نکاه * سپاه عسکرمعناسنه در و یاحرف وحدت و یاحرف ابهام و یاحرف نسبت مردسپاهی تقدیرنده که حرف بیان خوشدل وصف ترکیبیدرانکیچون مرکب یازادی مرکب یازمینلر قاعدهٔ بلمزیمش نباشد فعل نفی مستقبل فاعلی تحتنده سپاهه راجعدر لفظ مفرد اولدیغی اعتبارله ندارد نباشد

ردشمعی

ردسروری وشمعی

کبیدر ارجاع فاعل مفردده فتأمل حدود حاء مهمله نك ودالك ضمه لریله اطراف وثغور مملکت مراددر ولایتدن واوك کسریله مملکت مراددر نکاه ندارد فعلنه مقید در نکاه ندارد تقدیرنده حفظ وصیانت ایلمز دیمکدر معلوم اولاکه سابقا بیان ایلدك که نکاه ایکی محلده مستعملدر فتدبر (محصول بیت) برلشکر که بر پادشاهدن خوشدل وراضی وخوشنود اولمیه مملکتك حدود وثغورینی حفظ وصیانت ایلمز سلطنتدن مراد خود حراست مملکتدر مصراع ثانینك معناسنی ولایتك اطرافی حفظ یعنی محفوظ اولماز دیین غریب معناتصویر ایلمش ﴿ چودشمن خر روستایی برد * ملك باژوده یك چرا میخورد ﴾ خر روستایی لامیه در روستا زانك ضمی وواووسینك سکونیله کوی دیمکدرده معناسنه ویاحرف نسبت کویلی دیمکدر بردبانك ورانك فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده دشمنه راجع ضمیردر ایلدر دیمکدر یعنی غارت ایدر ملك یعنی پادشاه و باژزای عجمله باج دیمکدر بعض نسخده باج واقعدر دهیك عشر معناسنه در ز راده دالك فتحی وهاپی اصلیه ایله اون دیمکدر ویك بر پس دهیك اوندن بر معناسنه در (محصول بیت) چونکه دشمن کویلینك ورعایانك خرنی وسائر اموالنی واثقالنی غارت ایدوب ایلدر پس پادشاه باج وخراج وقیون حقنی نیچون ییرزیرا پادشاه چوبان دروبونلر اوجرتدر ایدی چوبانلق ایلمینجه اجرته مستحق اولماز ﴿ مخالف خرش بردوسلطان خراج * چه اقبال ماندران تخت وتاج ﴾ مخالف یعنی دشمن خرش ضمیر روستایی به راجعدر بردبانك ضمی ورانك سکونیله فعل ماضی مفرد غائبدر فاعلی مخالفه راجع ضمیردر ومفعولی خردر مخالف مبتدأ وبرد خبری وسلطان مخالفه معطوف وخراج مقدر برد فعلینك مفعولی تقدیری وسلطان خراجش برددرماند فعل مضارع مفرد غائبدر ماندیدن ماندندن دیین سهو ایلمش قالر دیمکدر بعض نسخه ده ماندیرینه بینی واقعدر کوررسین دیمکدر فاعلی علی کل حال استفهام انکاری در (محصول بیت) دشمن که روستاینك خرنی وسائر اموال واسبابنی ایلندی یعنی غارت ایدوب ایلده وسلطان خراجنی ایلندی الوب ایلده پس بویله اولنجه اول سلطنتده واول تاج وتختده نه دولت کوررسین وانده نه سعادت واقبال قالور یعنی قالماز ﴿ مروت نباشد برافتاده زور * بردمرغ دون دانه از پیش مور ﴾ مروت میمك ورانك

ودشمن

ودستوری وشمن

ضمه‌لر یله وواوك فتحیله ارلك دیمكدر برحرف صله در با معناسنه افتاده دوشمش یعنی زبون وذلیل زور بونده ظلم معناسنه درمرغ دون بیانیه در دون بونده دانه ترکیده تخفیف ایدوب‌دنه دیرلر وعربیده حبه پیش مور لامیه‌در پیش اوك وقت معناسنه در ومور قرنجه بردك فاعلی مرغ ومفعولی صریحی دانه درواز پیش غیرصریحی (محصول بیت) مروت واحسان وانسانیت دكلدر دوشمشه وزبونه زوروظلم ایلك زیرا الچق قوش قرنجه اوكندن و یاندن دانه ایلدر حاصلی فقرا وضعفادن اموال واسباب غصب ایدوب ایلتمك دنائت در ﴿رعیت درخنست اکر پروری * بکام دل دوستان برخوری﴾ رعیت مبتدا ودرخت خبری معلوم اولاکه سابقا رعیتی بیخه یعنی کوکه تشبیه ایلدی ایدی وپادشاهی درخته و بونده رعیتی درخته و پادشاهی باغبانه تشبیه ایلدی پروری بای بجمك فتحی وراتك سكونی وواوك فتحی وراتك كسریله فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر اکر تربیه ایدوب بسلرسك دیمكدر جملهٔ شرطیه مصراع ثانیه مرهوندر بکام دل دوستان بو بابی ترکیدوجه دیمكله تعبیرایدرلر اضافتلر لامیه‌لردر دوستلرك کوكلی مرادنجه دیمكدر مرادیله دیبن بلزیمش بربای عربك فتحیله بونده اسمدرمیوه معناسنه (محصول بیت) رعیت درخت در اکرتربیه ایدوب بسلرسك دوستلرك کوكلی مرادنجه میوه‌سنی اکل ایدرسن حاصلی رعیته رعایت ایدزسك اندن مرادنجه فائده اخذایدرسین ﴿بی‌رحمی ازبیخ و بارش مکن * که نادان کند حیف برخویشتن﴾ باحرف مصاحبت بی بانك كسریله ادات سلب درکه اسماءجوامده مخصوص در رحمی یاحرف مصدر بیخ کوك باراغاج حاصلی ذکر حال وارادهٔ محل مراددر یعنی دال وبداق ضمیردرخته راجعدر مکن میم مفتوح حرف نهیدر عربیده لاکبی وکن کاف عربك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب میمله فعل نهی مفرد مخاطب اولورقرمه وقوپرمه و بولمه دیمكدر که حرف تعلیل نادان جاهل دیمكدر نقیضی دانادر عالم معناسنه برحرف صله در بامعناسنه خویشتن خاده رومضمه وواورسمیله کندی دیمكدر واورسمیله خودکبی نادان مبتدا وکند خبری وکندك ظلم مفعول صریحی وبرخویشتن غیر صریحی (محصول بیت) مذکور درختی کوکندن قازمه ودال وبداغنی قوپارمه یعنی دالندن بداغندن آیرمه که اندن منتفع اوله‌سن حاصلی درخت

ردشمعی

رعیتی تربیه ایله که سکاندن فوائد کثیره حاصل اوله زیرا ظلم وتعدی ایدرسك کندوکه نقصان ویررسین که رعایانك قدرتی وقوتی سلاطینك قدرتی وقوتنه سبب در بس نادان ظالم کندیه ظلم ایدر رعایایه ظلم سببیله
﴿ کسان برخورند از جوانی وبخت ❊ که بازیردستان نکیرند سخت ﴾
کسان برخورند مبتدا وخبر بر فتحی بای عربیله لغتده میوه معناسنه در واز جوانی غیر صریحی که حرف رابط صفت با ادات مفعول در رامعناسنه زیردست وصف ترکیبیدر ال التندغی دیمکدر محکوم علیه معناسنه بونده مراد رعایا وخدمه در الف ونون ادات جمعدر نکیرند فعل نفی استقبال جمع غائب طوتمازلر دیمکدر سخت قتی دیمکدر شدید معناسنه (محصول بیت) شول کیمسه که جوانلغنده ودولت وسعادتندن متمتع وفائده منداولور که رعایا وخدمه لرنی پك طوتمازلر یعنی شدتله باشمزلر بلکه رفق واین ایدرلر نکیرند یرینه نکردند یازوب معناسنی سختی نکردند دیین یانندن سویلمش

ردسروری
ردشمعی

ومصراع ثانینك الی التنده غیلره محکم طوتمازلر دیین معنایی قتی الیجق طوتمش ﴿ اکرزیردستی درآید زپای ❊ حذر کن زنالیدنش برخدای ﴾ زیردستی یا حرف وحدت در حرف تأکید آید فعل مضارع مفرد غائب کله وکلورسه معناسنه ایاقدن کلمك سورچمك ودوشمك معناسنه در حاصلی عاجز وزبون اولمقدن کنایه در نالیدنش ضمیر زیردسته راجعدر برخدای بر حرف صله در بامعناسنه عربیده الی معناسنه (محصول بیت) اکر بر زیردست ایاقدن سورچوب دوشرسه یعنی ظلم وجفادن عاجز وزبون اولورسه حذر ایدوب قورق خدایه فریاد وفغان ایدوب دعا ایلمسندن حاصلی مظلومك آهندن صقین درآید زپای معناسنی افتد بجایله تفسیر ایلین تفسیر ایلمش وعجزندن شکایت ایلمکه قادر اولمیه دیینده اثر بجه کتمش ﴿ چو شاید کرفتن بنرمی دیار ❊ بپیکار خون از مشامی میار ﴾ شاید لغتده لایق معناسنه در اما بو یرده ممکن معناسنه مستعملدر بنرمی با حرف مصاحبت نرم نونك فتحی ورانك سکونیله یومشق دیمکدر ملایم معناسنه دیار جمع داردر بونده مملکت مراددر ویای وحدت مقدر دردیاری تقدیرنده بپیکار با حرف مصاحبت ویا حرف سبب پیکار بای عجمك فتحی وسکون یا وکاف عربیله صواش دیمکدر جنك معناسنه مشام میمك فتحی ایله بورنده قوقی الان یره دیرلر اما بونده بورن مراددر

ردسروی
ردشمعی

ذکر حال واراده محل قبیلندندن و یا حرف وحدت مبارك ایك فتحیله
فعل نهی مفرد مخاطب آزردندن مخففدر آزردندن آوردندن دنلر
خطا ایتشلر مبارکخون مقدم مفعول صریحیدر وازمشام غیرصریحی
(محصول بیت) چونکه بر مملکتی ملایمت ورفق ومدارا ایله الوب ضبط
ایتمك ممکن در عسکر چکوب جنك ورزمله بر بورندن قان کتورمه یعنی
هیچ بر کسنهنك بورنی قنمه حاصلی هیچ کیسهیه جور وجفا ایلمه
* بمردی که ملك سراسر زمین * نیرزد که خونی چکد برزمین * بمردی
باحرف قسم ومرد دار دیمکدر رجل معناسنه و یا حرف مصدر که حرف
رابط قسم ملك میمك ضمیله بونده سلطنت معناسنه در سراسر ایکی سینك
فتحیله باشدن باشه دیمکدر زمین یردر ارض معناسنه اما بونده دنیا مراددر
نیرزد فتح نون و یائله فعل نفی مستقبل دکز دیمکدر یعنی عوض ومقابل
اولماز که حرف بیان خونی یا حرف وحدت مراد برقطره قاندر چکد
جیم عجمك وکاف عربك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب طاملر وطمار
معناسنهدر نیرزدك فاعلی ملکه راجع وچکدك خونه (محصول بیت)
مردلك وارلك حقیچون که باشدن باشه یر یوزینك یعنی تمام دنیانك
سلطنتی و پادشاهلغی اکادکز وعوض اولماز که یره بر کیسهنك قانی طمار
یعنی بر کیسهنك قانی دوکلك مقابل اولمز * حکایت * * شنیدم که
جمشید فرخ سرشت * بسرچشمهٔ بسنکی نوشت * که حرف بیان
جمشید جیم عربك فتحی وکسریله قدیم سلاطیندن برینك اسمی درواضافتی
بیانیهدر فرخ سرشت وصف ترکیبیدر مبارك یارادلشلی وخلقتلی دیمکدر
باحرف ظرف سرچشمهٔ رانك سکونیله بیکار باشی دیمکدر ترکیب مزجیدر
یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه حرف وحدتدر دیین خطا ایتمش
بربانك متضمن اولدیغی معنای ظرفیتی تأکیدایدر بسنکی یا حرف صله سنك
سینك فتحی وسکون نونله وکاف عجمله طاش دیمکدر حجر معناسنه و یا حرف
وحدت نوشت نونك ضمی وواوك کسریله وشین وتانك سکونیله فعل ماضی
مفرد غائبدر واوك یرینه یایله نغتدر یازدی دیمکدر (محصول بیت) ایشتدمکه
مبارك خلقتلی وطبیعتلی جمشید بر بکار باشنده برطاشه یازدی یعنی برطاشك
اوزرینه قازدردی یازدیغی بوندن صکره کلن اوچ بیتدر مصراع ثانینك
معناسی برچشمه باشی اوزره برطاشه یازدی دیین اداده قصور ایتمش

ردسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

ردشمعی

﴿ برین چشم چون مابسی دم زدند ❊ برفتند چون چشم برهم زدند ﴾ برین اصلنده براین ایدی حذف وایصال اولدی چون ادات تشبیه مابیز دیمکدر عربیده نحن کبی بسی سحر حلال طریقیله ماقبلنه ومابعدنه قید اولمغه قابلدر فتدیر دم دالك فتحیله نفس دیمکدر زدند زالك ودالك فتحه لریله فعل ماضی جمع غائبدر اوردیلر دیمکدر یعنی نفس ایدیلر حاصلی عیش ونوش ایدیلر برفتند باحرف تأکیددر رفتند رانك فتحیله وفانك ونونك سکونیله فعل ماضی جمع غائبدر کتدیلر یعنی فوت اولدیلر دیمکدر چون بونك کبی یرلرده همانکه معناسنه درسرعت کاردن عبارتدر برهم بانك وهانك فتحه لریله قرشمورش دیمکدر بونك کبی یرلرده زدند عبارتیله ترکیب اولوب کوز یومق معناسنه در (محصول بیت) جمشیدیرکه بو بیکار باشنده بیزم کبی چوق کیمسه تنفس ایدوب ذوق وصفا سوردیلر اما همان که کوز یومدیلر کیتدیلر یعنی کوز یوموب اچنجه فوت اولوب کیتدیلر حاصلی دنیا عیش وعشرتنی کیمسه یه باقی قالمدی ﴿ گرفتیم عالم بمردی وزور ❊ ولیکن نبردیم باخود بگور ﴾ بمردی باسببیتی متضمن حرف مصاحبتدر و یا حرف مصدر وزور قوت دیمکدر باحرف مصاحبت خود واو سیله کندی دیمکدر باحرف صله و گور کاف عجمك ضمیله قبر معناسنه در (محصول بیت) جهانی ارلکله وقوت وقدرت ایله تصرف ایلدك یعنی پادشاه عالم اولدق اما کندیمزله قبره بیله ایلتمدك بلکه بونده قودق کتدك ﴿ برفتند وهرکس درود آنچه کشت ❊ نماند بجز نام نیکو وزشت ﴾ درود دالك ورانك ضمه لریله فعل ماضی مفرد غایبدر بچمك معناسنه ترکیده اوتلق بچمك کبی کشت کاف عربك کسری وشینك سکونیله فعل ماضی مفرد غائب اکدی معناسنه یعنی اکن اکمك بونك کبی یرده عملدن کنایتدر نماند قالمزدیمکدر باحرف زائد جر جیم عربك ضمیله غیری معناسنه در معلوم اولا که جر لفظنك اولنده واقع اولان بالر دائما زائده اولور فاحفظ نام نیکو بیانیه درواو حرف عطف زشت زای عربك کسریله وشین سکونیله چرکین دیمکدر قبیح معناسنه (محصول بیت) دنیایه کلنلرهب آخرته کتدیلر بونده کمسه قالمدی وهرکیمسه هرنه اکدی ایسه انی بیچدی یعنی هرنه عمل ایلدیسه جزاسین کوردی پس دنیاده قالمزایی نامدن وچرکین نامدن غیری یعنی دنیاده باقی قالن عمل صالح وفاسدله کسب ایلدیکی نامدر ﴿ چو بردشمنی باشتد دست

مطلب

رس ❊ مرنجانش کورا همین غصه بس ❊ برحرف صله در با معناسنه دشمنی باحرف وحدت باشدت تامعناده دسترسه مقید دردست رست تقدیرنده دسترس ترکیب مزجی ظفر وقدرت وقوت دیمکدر مرنجان میمك ورانك فتحیله ونونك سکونیله فعل نهی مفرد مخاطب نون وشین ساکن اوقور ضرورت وزنیچون کورا اصلنده که او رادر که حرف تعلیل او ضمیر غائبدر دشمنه راجع ورا حرف صله در با معناسنه زیرا اکا دیمکدر همین هم هانك فتحیله ادات تأکید واین اسم اشارتدر معنای دسترسه بس یتردیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ عموما نصیحته شروع ایدوب بیورر چونکه بر دشمنه ظفر وقدرتك وقوتك اوله یعنی اکا قادر وغالب اولهسین انی انجتمه حاصلی شرعله سیاست وقتله لایق ومستحق اولمینجه آنی رنجیده ایله زیرا اکا ظفر بولوب غالب اولدیغك غصه‌سی یتر ❊ عدو زنده سرکشته پیرامنت ❊ به از خون او کشته بر کردنت ❊ زنده زانك کسریله دیری دیمکدر که عربجه دیر حانك فتحی ویانك تشدیدیله سرکشته متحیر معناسنه پیرامن بای عجمك کسری وسکون بایله وفتح میله اطرافدر چوره معناسنه وتا ضمیر خطاب خون اولانیه در کشته مقتول معناسنه در کردن کاف عجمك فتحی وسکون دالله بوبوندر جید معناسنه وتا کذا حرف خطاب (محصول بیت) عدو زنده اولوب چورکده متحیر وسرکردان اولمق مقتول اولوب قانی بوینکده اولمقدن یکدر حاصلی انی قتل ایدوب کناهنه کرمکدن اطرافکده سرکشته اولوب زنده اولمق یکدر

❊ حکایت ❊ ❊ شنیدم که دارای فرخ تبار ❊ ز لشکر جدا ماند روز شکار ❊ که حرف بیان دارا سلاطین قدمادن برپادشاهك اسمی درلقبی کاوشاهدر باباسنه بهمن شاه دیرلر مذکور دارا فیلقوس رومك قیزن الدی یعنی قیزن نکاحلندی مکر قزك اغزی قوقارمش برکیجه انکله جمع اولدی وایرتسی کنه باباسی اونیه ارسال ایلدی مکر قیز اول برکیجه که دارایله جمع اولمش ایدی اندن یوکلنمش وقیزدن براوغلی کلدی آدنی اسکندر قودیلر پس اسکندر بن فیلقوس دیدکلری بو اسکندردر فیلقوسك قتنده نشو ونما بولدی وغیچون اما حقیقتده دارادن فیلقوسك قیزی اوغلی دراول جهتدندر که دارا فوت اولنجه اسکندر دارای بن دارادن باباسنك مالکنك نصفنه طالب اولدی اوده ابا ایدوب ویرمدی پس ارالرنده چوق جنك وجدال وفتنه وفساد پیدا

اولدی نتکم بعض اسکندرنامه ده وتاریخلرده بیان ایتمشلردر فرخ تباره
اضافت بیانیه در وفرخ تبار وصف ترکیبیدر مبارك اصللی دیمکدر زیرا
تبار لفظ مشترکدر عربیله عجم بینده عربده هلاك معناسنه در اما عجمده
اصل معناسنه در روزشکار لامیه در آو کونی دیمکدر (محصول بیت)
ایشتدم که مبارك اصللی دارا آو کونلرندن بر کون اشکردن جدا قالدی
یعنی اشکردن ایری دوشدی ❊ دوان آمدش کله بانی به پیش ❊ بدل کفت
دارای فرخنده کیش ❊ دوان دالك فتحیله صفت مشبهه در دویدن
بلرك دیمکدر آمدش شین ضمیری منصوب متصل دارایه راجعدر کله بانی
کاف عجمك ولامك فتحیله وهای اصلیه ایله سوریجی دیمکدر یعنی هرکلهجی
زیرا سوریه کله دیرلر یا حرف وحدت لامده تشدید ضرورت وزنیچون
درنتکم سابقا بیان اولندی که اغلبلرنده تشدید اوله زدیوفقدر به پیش باحرف
صله آمدش شین معناده پیشه مقید در به پیشش تقدیرنده بدل باحرف صله
دل کوکل کفت یعنی دارای فرخنده کیش اضافت لامیه در فرخنده کیش
وصف ترکیبیدر فرخنده فانك وخانك فتحه لریله ورانك سکونیله قوتلی
دیمکدر مبارك معناسنه وکیش کاف عربك کسریله مذهب وعادت
معناسنه در (محصول بیت) برکله بان دارانك اوکنه بلرك کلدی پس مبارك
مذهب لی وعادت لی دارا بونك بلرك کلشندن وهم ایدوب کوکلنده یعنی
کندیه دیدی ❊ مکر دشمنیست این که آمد بجنك ❊ زدورش بدوزم بتیر
خدنك ❊ مکر بونده کانه واوملور که معناسنه درکه حرف تعلیل بجنك
باحرف صله زحرف ابتدادور دالك ضمی وواوك سکونیله ایراق دیمکدر
بعید معناسنه ضمیر کله بانه راجعدر بدوزم باحرف تأکید در دوزم دالك
ضمی واوك سکونی وزانك فتحیله فعل امر متکلم وحده در دیکمك یعنی
دیکش دیکمك وبرنسنه یه مخلامق دیمکدر بتیر باحرف مصاحبت خدنك
قین اغاجندن اولان اوقه دیرلر اضافت لامیه در مجازا (محصول بیت)
دارا کندی یه دیدی کویا بو بلرك قرشمه کلان دشمن درکه بنمله جنك ایلمکه
کلدی پس انی ایراقدن تیر خدنکله مخلایم یعنی اکا براوق اورایم دیدی
❊ کمان کیانی بزه راست کرد ❊ یکدم وجودش عدم خواست کرد ❊
کمان یای درکه عربجه قوس دیرلر فافك فتحیله اضافت بیانیه در کیان کاف
عربك فتحیله کیك جمعی در معلوم اوله که پادشاهلرینه کیقباددن فیلقوسه

كابجه كيان ديرلر كيخسرو وكيكاوس وغيريلر كبى ويا حرف نسبت بزه
با حرف صله بزه‌نك كسرى وهاى اصليه ايله باى كربشى كه عربجه وتر
ديرلر بزه راست كرد كرشه تمام چكردى يعنى يابنى قوردى بيكدم يا حرف ظرف
يكدم برنفسده وبرساعتده ديمكدر وجودش ضميرى كله يانه راجعدر
خواست فعل ماضى مفرد غائب بونده كرد كردن معناسنه در (محصول
بيت) داراكله بانك سرعتله كلدكنى كورنجه خوف ايدوب يابنى تمام كرشه
چكردى برنفسده امان وير ميوب وجودنى عدم ايلك ديلدى يعنى وجودينى
هلاك قصد ايلدى ﴿ برآورد چوپان بددل خروش ❊ كه دشمن نيم درهلاكم
مكوش ﴾ برآورد چيقاردى وكتوردى ديمكدر چوپان اصلنده چوب
بان ايدى چوب جيم عجمك ضميله اغاج ديمكدر وبان ادات فاعلدر حافظ
معناسنه دربان وسكبان وباغبان كبى صكره كثرت استعمالله بانى ترك
ايدوب چوبان ديديلر فاحفظ چوب معناسنه زيرا بوطائفه دائما چوبسز

مطلب

اولماز پس باى عجمله دبين بوتحقيق بيلمزمش اضافت بيانيه‌در بددل

ردشمعى

قورقاق معناسنه دركه عربجه جبان ديرلر جيمك فتحيله خروش خانك وراٮك
ضمه‌لريله لغتده چوقر مقدر مثلا قازانك وچوملكك ايچنده اولان نسنه‌نك
قينامسندن حاصل اولان صدايه ديرلر برآوردك فاعلى چوبان ومفعولى
خروشدركه فرياد وفغان مراددر كه حرف بيان نيم اصلنده نه‌ام در همزه
يايه قلب ايدوب وهاى رسمى ترك ايدوب نيم ديديلر نيامد ونيايد كبى

مطلب

فاحفظ در حرف صله‌در بامعناسنه ميم متكلم چوباندن كنايتدر مكوش
فعل نهى مفرد مخاطبدر كوشيدندن چالشمه وسعى ايلمه ديمكدر
(محصول بيت) دارانك اوق ويايه چاپنديكنى كورنجه قورقاق چوبان
فرياد وفغان كتوردى يعنى امان ديلدى كه دشمن دكلم بنم هلاكمه
وقتلمه سعى ايلمه ﴿ بگفت اى خداوند ايران وتور ❊ كه چشم بد روزكار
ازتو دور ﴾ بگفت جواب سؤال مقدردركانه سؤال كلديكه سن كيمسن كه
بكا دشمن دكلسن جوبان ديدى اى خداوند ايران وتور خداوند صاحب
ومالك معناسنه‌در اضافتى اسم فاعلك مفعولنه‌در ايران كسر همزه
وسكون يايله جيحون ايرمغندن اوسنينه واكاروسنه ديرلر وتورانك
ضمى ايله وسكون واوله وتوران جيحونك بريسنه ديرلر پس ايران وتور
عرب وعجم دبين بيلمزمش كه حرف رابط دعادر چشم بد روزكار بيانيه

ردشمعى

ولامیه‌در مجازافندر بعض نسخه‌ده که‌چشم بدازروکارنودور واقعـدر
روز ایام و زمان معناسـنه (محصول بیت) دارابه چوبان دیدیکه
ای‌ایران ونورانك صاحبی یعنی پادشاهی روزکارك کوزی سندن ایراغ
اولسون‌یعنی روزکارك یراماز کوزی سکادکه‌سون یاخودیاراماز کورسنك
زمانکدن وسلطنتکدن ایراغ اولسون مصراع ثانی ایکی وجهله جمله‌ٔ
دعائیه‌در فتأمل ﴿ من آنم که‌اسبان‌شه پرورم ✻ بخدمت درین‌مرغزار
اندرم ﴾ چوبان جواب ویروركه بن اول کسم که اسبان آت الف
ونون ادات جمعدر اضافت لامیـه پرورم بای عجمله وواو ورای ثانینك
فتحه‌لریله فعل مضارع نفس متکلم وحده پرویدندن پروردندن دیین
خطاایلمش بخدمت باحرف مصاحبت درحرف ظرف واین‌اسم اشارتدر [رد سروری وشمعی]
مرغزاره لغتده بالدرسز نباتاتده مستعملدر مثلالاله زار و بنفشـه زاره
دیرلر امابونك کبی یرلرده چایرچمن مراددر اندردر متضمن اولـدیغی
معنای ظرفیتی تأکیدایدر میم معناده خدمته مقیددر بخدمتم تقدیرنده
(محصول‌بیت) چوبان دیرکه بن‌اول کسه‌یم که پادشاهك آتلرن بسـلرم
یعنی امیرآخورو یاآخور خلقندن بریسی بوچایرده خدمتده و یاخدمتله‌ام
حاصلی سنك اتلرك خدمت ایدرم بعض نسخه‌ده بخـدمت بدین
مرغزاراندرم واقعـدر ینه مذکور معنابه مرغزار چایرلو وچمنلو یره [رد شمعی]
دیرلر دیین‌مرغزاری بلزمش ﴿ ملك رادل رفته آمدبجای ✻ بخندید
وکفت ای نکوهیده رای ﴾ ملك‌رابونك کبی یرلرده راتخصیص ایچوندر
ملکك دیمکدردل رفته بیانیه آمد کلدی بجای باحرف صله نکوهیده نونك
کسری وکاف عجمك ضمیله رذیل ومحقر دیمکدر رای فکردر نکوهیده
رای‌وصف ترکیبیـدر اچلق فکرلی دیمکدر سـکردرك کاوب ترك‌ادب
ایلدیکیچون بویله‌دیدی (محصول بیت) دارانك کیتمش کوکلی یعنی
فورقیدن رندن قوپمش کوکلی یرینه کلدی داخی‌سوند کندن کوندی
ودیدی ای دنی‌وحقیرفکرلی هرکله‌جی ﴿ ترایاوری کردی فرخ‌سروش
✻ وکرنه‌زه آورده بودم بکوش ﴾ بو بیت بیت سابقده کفتك مقوایدر
تراسـکادیمکدر یاور واوك فتحی ایله یاردمجی دیمکدر و یاحرف‌مصدر
سروش سینك ضمیله فرشته‌یه‌دیرلر پس جبرائیله تخصیص ایدن بی‌وجه‌ایلمش [رد سروری وشمعی]
وکرنه ادات استثنادر والامعناسنه بکوش باحرف صله کوش کاف عجمك

ضمیله قواق دیمکدر (محصول بیت) پادشاه چوبانه دیرکه سکا مبارك فرشته یارد مجیلك ایلدی که بنی حالکدن آگاه ایلدی والا آگاه اولمسم کرایشی قوانکه کنورمشیدم یعنی سنی هلاك ایلمشیدم تیرخدنکله ❊ نکهبان مرعی بخندید وکفت ❊ نصیحت زمنعم نشاید نهفت ❊ نکهبان کوزیجی دیمکدر مرعایه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر مرعی اسم مکاندر اوتلق معناسنه یعنی حیوانات اوتلیجق یر منعم میمك ضمی وعینك کسریله اسم فاعلدر افعال بابندن بونده نعمت وریجی معناسنه نشاید لایق دکل دیمکدر نهفت نونك وهانك ضمیله فعل ماضی در مصدر معناسنه (محصول بیت) مرعانك بکجیسی وقورجیسی کولدی ودیدی کشی منعمدن وصاحب احساندن نصیحت و پندی صاقلمق وکیزلمك لایق دکلدر حاصلی ولی نعمتدن پندی ادخار ایلك جائزدکلدر نشاید

ردشمعی

و پنه نبایدبازان نسخه لره مخالف یازمش ❊ نه تدبیر محمود ورای نکوست ❊ که دشمن نداند شهنشه زدوست ❊ تدبیر محمود ورای نکو بیانیه لردر که حرف بیان شهنشه ایکی شینك وهانك فتحه لریله وآخرده های اصلیه ایله پادشاه معناسنه در اصل شاهان شاه ایدی سابقا بیان اولندی (محصول بیت) ستوده ومقبول تدبیر وایی فکر دکلدر پادشاه اولان کیمسه دشمندن دوستنی تشخیص ایلیه یعنی دوستنی دشمندن اکلیه ❊ چنانست در مهتری شرط زیست ❊ که هر کهتری را بدانی که کیست ❊ مه میمك کسری وهای اصلیه ایله اولودیمکدر که عرب کبیر دیر و ترینك فتحیله ادات تفضیلدر و یا حرف مصدر زیست زیستن معناسنه یعنی دیرلك که حرف بیان که کاف عربك کسری وهای اصلیه ایله کیجی دیمکدرکه عرب صغیر دیر و ترکنه ادات تفضیل و یا حرف وحدت ورا ادات مفعول بدانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر کیست یا های رسیدن مبدل اولمشدر کـه اسمدر کیم معناسنه وسین وتا ادات خبر کیمدر دیمکدر (محصول بیت) اکابرلکده واولولقده دیرلك شرط انجلین در که هر کیجی وصغیری بیله سین که کیمدر حاصلی ضعفا وفقرایی اکابردن فرق ایلیه سن کـه کهتری احقر تفسیر ایلین مسامحه ایلمشدر

ردشمعی

❊ مرابارهادر حضر دیدهٔ ❊ زخیل وچراکاه پرسیده ❊ مرا بنی بازبونده کره معناسنه دروها ادات جمع کرانله دیمکدر حضرهای حطینك

وضادك فتحه لريله مقابل سفردر يعنى بانكده وحضورنكده خيل
خانك فتحى وسكون يابله اته ديرلر عربيدر جمعى خيول كلور چرا
جيم عجمك فتحيله اوتلق وكاه بوند ، ادات ظرف قدر ومكاندر اوتلق
يرى ديمكدر ديده ٔ پرسيده ٔ ده اولان همزه لر خطاب ايچوندر دينى قابل خطاب
دكل ايمش كه همزه حرف توسط وياضمير خطابدر (محصول بيت) چوبان
ديركه اى پادشاهبنى كرانله حضوركده كورمش سن اتلردن واتلق يرندن
صورمش سن پس سن شمدى بنى بيلمك سكا لايق دكلدرابدى ﴿ كنونت بهر
آمدم پيش باز ❁ نى دانيم ازبداندیش باز ﴾ كنون كافك ونونك ضمه لريله
اكنوندن مخففدر شمدى ديمكدر وتا ضمير خطاب معناده مهره مقيددر
بهرت تقديرنده وجائزدركه پيشه مقيد اوله پيشت تقديرنده نمى دانيم فعل
مضارع مفرد مخاطب اخبار وانشايه قابل فتأمل پس يا ضمير خطاب وميم
ضمير متكلمدر دينى مسامحه ايلمش زيرا يا ضمير مرفوع متصلدر كه
آنكه فعل مضارع دراولمسه هيچ نسنه اولمزفقدر وميم ضمير منصوب
متصل بداندیش وصف تركيبيدر يارامازفكرلى ديمكدر يعنى دشمن معناسنه
اولكى مصراعده بازجائزدركه كرو معناسنه اوله وجائزدركه ما قبلنى تأكيد
ايليه اماثانى محض تأكيد ايچوندر پس ايكى بازه بيله كرو معناسن ويرن
بيلمزمش (محصول بيت) پادشاهم شمدى كنه سنك محبتكله بانكه كلدم وياسكا
محبت سببيله قنكه كلدم پس بنى دشمندن بيلمزسين وياخود بيلمزمسين يعنى بيلمك
سكاعيب وقصوردر ﴿ توانم من اى نامورشهريار ❁ كه اسپى رون آرم
ازصدهزار ﴾ اسپى يا حرف وحدت برون آرم چيقاريرم ديمكدر صدهزار
يوزبيك (محصول بيت) بن قادرم اى مشهورونامدار پادشاه كه يوزبيك
اتدن برآت چيقاريرم يعنى برآتى كه بركره كورمش اولام انى سائراتلردن
فرق وتشخيص ده قادرم ﴿ مراكله بانى بعقلست وراى ❁ توهم كله ٔ خويش
دارى بپاى ﴾ مرا بنم ديمكدر بكاديمك دكلدر كله بانى يا حرف مصدردر
توهم سن ده وسنكده ديمكدر سكاديمك دكلدر كله ٔ خويش لاميه دربپاى
با حرف ظرف پاى اغتدهايق ديمكدر امابونده بپاى ثابت وقائم معناسنه در
وبعضيلر ديديلر بپاى فعل امردر پايدندن پس با حرف تأكيد اولور حفظ
وصيانت ايله ديمكدر نتكم ابتدى دير *بيت* زبانرابپاى ازبداندیش ودوست*
كه نزديكتر دشمن سيرت اوست (محصول بيت) هركله بجى ديه كه بنم

ردشمعی

ردسروی

ردشمعی

ردشمعی

چوبانلغم عقل وتدبيرله در يعنى غفلت ونسيانله دكلدر سنده كندى سورك
طونارسين ثابت وقائم پس انلرك هر برنى نشاليوب و بياوب حفظ ايلديكم كبى
سنده عسكردن هر برينى بياوب ونشانليوب حفظ ايله يعنى بنم كبى سنده
تشخيص وتميزه مالك اولوب هر برنى نشانلوب بيلمك كركسين ❊ دران
تخت وملك از خلل غم بود ❊ كه تدبير شاه از شبان كم بود ❊ ملك ميمك ضميله
سلطنت معناسنه درخلل خانك ولامك فتحيله ضرر وزيان معناسنه شبان
شينله چوبان معناسنه دركم كاف عربك فتحيله اكسك ديمكدر (محصول
بيت) تخت وسلطنتده خللدن وضرردن غم اولور كه پادشاهك تدبيرى
چوبان تدبيرندن ناقص وابتر اوله يعنى چوبانك تدبيرنه پادشاه مالك اولميه
بو بيت حضرت شيخك بى تدبير سلاطينه تعريضاتندن واقع اولمش
❊ حكايت در آگاهى سلاطين بر حال رعايا ❊ تو كى بشنوى نالهٔ دادخواه ❊
بكيوان برت كلهٔ خوابگاه ❊ توسن كى كاف عربك فتحى و ياى اصليه
ايله چقسان ديمكدر بشنوى باحرف تأكيد شنو شينك وواوك كسرى ونونك
فتحيله فعل مضارع مفرد مخاطب ايشيدرسن ديمكدر شين باسيله
ساكن اوقنور نالهٔ دادخواه لاميه در دادخواه وصف تركيبيدر عدل
ديليجى يعنى متظلم بكيوان باحرف ظرف كيوان فتح كافله وسكون يا ايله زحل
يلدزينه ديرلر برياك متضمن اولديغى معناى ظرفيتى تأكيد ايدر تا ضمير خطاب
معناده خوابگاهه مقيددر خوابگاهت تقديرنده كله كاف عربك كسرى ولام
مشددك فتحيله پرديه ديرلر لفظ عربيدر اضافتى لاميه در خوابگاه بتاق يعنى
اويو ياجق يرمعلوم اولا كه زحل يدنجى فلكك يلديزيدر پس كيوان ذكرندن
مراد فلك سابعدر ذكر حال واراده محل طريقيله پس كيوان اوزره ديمكدر
يعنى فلك سابع اوزره ديمكدر پرده ذكرى بونده اكا كوره در كه سلاطين دائما
ناموسه ايچنده ياتورلر پس كيوان اوزره دينلر مسامحه ايلمشلر (محصول بيت)

ردسرورى وشمعى

حضرت شيخ حكامده عام طريقيله بيورر سن شكايتجينك ومتظلمك فرياد
وفغانن قنده ايشيده بيلورسن ياتغك يدنجى فلكده در يعنى دوشكك
ناموسيه سى فلك سابعده قورولور وچكلر كله خوابگاهك معناسنى برجاى
خوابله بيان ايلين غريب معنى تصور ايلمش وسنك اويو ياجق يرك كوشه سى

ردسرورى

ردشمعى

كيوان اوزره در دين اثر نجه كتمش ❊ چنان خسب كايد فغانت بگوش ❊
اگر دادخواهى برآرد خروش ❊ خسب ايو ديمكدر كايد اصلنده كه آيدر در.

که حرف تعلیل آید فعل مضارع غائبدر فغان فاعلی وتای خطاب معناده
کوشه مقیددر بکوشت تقدیرنده باحرف صله در داد خواهی یاحرف
وحدت رآرنده کتوره وچقاره دیمکدر خروش بونده فریاد وفغان معناسنه در
(محصول بیت)شویله اویو که ناله وافغان قولغکه که یعنی ایشیده سین
اکر برشکایتجی خروش وفریاد ایدرسه یعنی داد وفریاد ایدوب چغر رسد
حاصلی احوال عالمدن غافل و بی خبر اولمه کیم فقرا وغربانک احوالندن
خبردار اوله سین ❊ که نالد زظالم که دردورتست ❊ که هرجور کومیکند
جورتست ❊ که حرف تعلیل نالد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی داد
خواهه راجع ضمیردر که حرف رابط صفت دور تست تقدیری دور
سلطنت تست که حرف تعلیل جواب سؤال مقدردر یعنی سنک زمانکده
ظالمک ظلمی همان سنک ظلمکدر جور ظالمه دیمکدر کواصلنده که اولدی
که حرف ربط صفت اوضمیر غائب ظالمه راجعدر جورتولامیدر (محصول
بیت)زرادادخواه سنک زمان سلطنتکده اولان ظالمک ظلمندن تظلم ایدوب
ایکلر وفریاد ایدر پس معناسندن فریاد وناله ایلر زیراهر جوروظلمی که
اول ایلر حقیقتده سنک ظلمکدر اکارعایت ایدوب ظلمنه راضیسن مصراع
اوله استفهام انکاری معناسن ویرن انکارایدر ❊ نه سک دامن کاروان دربد ❊
که دهقان نادان که سک پرورید ❊ نه حرف نفی معناده دربده مقید در ندرید
تقدیرنده دامن کاروانی اضافتی لامیه درویا حرف نسبتدر بددالک فتحی
وکسری ایله فعل ماضی مفرد غائب که حرف اضراب دهقان نادان بیانیه که
حرف تعلیل ویا حرف رابط صفت پرورید فعل مضارع مفرد غائب بسلدی
دیمکدر (محصول بیت) کاروانلینک اتکنی سک یرتدی دهقان نادان
یرتدی که سکی تربیه ایدوب بسلدی بو بیتی پادشاهله ظالمه تنظیر طریقیله
ذکرایلدی فتدبر ❊ دلیرآمدی سعدیا درسخن ❊ چوتیغت بدستست فتحی بکن ❊
دلیردالک ولامک کسریله بهادر دیمکدر سعدیا الف حرف ندادر تیغ قلج وتاضمیر
خطاب معناسنه دستنه مقیددر بدست باحرف ظرف فتحی یاحرف ابهام حرف
وحدت دیین سهو ایلمش (محصول بیت) ای سعدی سوزده یعنی سوز
سویلمده بهادر و بی پروا کلدک یعنی طوغری سوزده وپندو نصیحتده
ماهرسن پس چونکه تیغ زبان وشمشیر سخن الکده در فتح باب نصیحت
ایله کیمسه دن خوف ایله که حق سنک الکده در چونکه مصنف پند

ردسروری

ردشمعی

ردسروری
ردشمعی

ويروب نصيحت سويلمه‌ بهادرلك ايلدی مذكور بيتی اعتذار طريقيله سويلدی ديين سهو ايلمش فتأمل مصراع ثانينك معناسنی چونكه سنك قليجـك الكده‌در ديين ابی ادا ايلمش ﴿ بگوی آنچه‌دانی حق گفته به ❊ نه‌رشـوت ستانی ونه عشوه‌ده ﴿ كه‌حرف تعليل‌حق‌بونده كرچك معناسـنه‌در گفته سويلنمش ديمكدر اسم‌مفعول معناسـنه به‌يك ديمكدر رشـوت رانك ضمی وكسريله معروفدر رشوت ستان وصف تركيبيدر رشـوت اليجی ديمكدر وياى خطاب معناده حرف نفيه مقيددر ايكی يرده بيله نه‌ٔ تقديرنده دكلسـن ديمكدر عشوه‌ده وصف تركيبيدر عشوه‌لغتده كوكل الدامقدر وده كسر داللّه وهای اصليه ايله ويريجی ديمكدر مصراع ثانی حكم تعليله‌در (محصول بيت) ای سعدی سويله شول نسنه نصـايح وموعظه لردن بياورسن زيرا حق سوز سويلنمش اولمق يكدر اولمامقدن زيرانه كيمسه‌دن رشوت اليجيسن ونه كيمسه‌نك رياله كوكلن الدايجيسين حاصلی سوزك ونصيحتـك حسبيدر ايمدی بی‌پروا سـويله كيمسه‌دن قورقمه مصراع ثانی‌ٔ جمله‌ٔ حاليه طوتان‌بی‌حال‌ايمش ﴿ طمع بند ودفترز حكمت بشوی❊طمع بكسل وهرچه خواهی بكوی ﴿ بند

ردشمعی

فعـل امر مفرد مخاطب باغله ديمكدر طمع مقدم مفعولی طمع بغلمقدن مراد طمعكار اولمق دفتر معروف تقديری دفتر زبانـدر بشـوی فعل‌امر مفرد مخـاطب يو وآرت ديمكـدر دفتر مفعول صريحی وازحكمت غير صريحی بكسل باحرف تأكيد معلوم اولا كه افعال اوائلنده واقع اولان حرف مثلا دركبی وباكبی دائما تأكيد افاده‌ايدر فاحفظ بكسل كاف عجمك

مطلب

وسـينك كسريله فعل امر مفرد مخاطب كسـليدندن كسيختندن دكل وديين خطا ايلمش (محصول بيت) حرص وطمع طريقنی بغلمه مادامكه حرص وطمعـك واردر نصيحت وحكمت ومعرفت سـويلمكدن دفتر زبانكی يو يعنی مادامكه حرص وطمعك وار نصيحت وحكمت سـوزنی

ردشمعی وسروری

ترك ايله كه مؤثر اولماز زيرا مانعة الجمعدر ايمدی حكمت ونصيحت حسبی كرك كه مؤثراوله مصراع ثانی مقصودی بيـان ايلر يعنی رشتهٔ طمعی اوز حاصلی قطع‌ايله وهرنكه اسـترسك سويله البته مؤثر اولور وبالجمله هر كسده كه حرص وطمع واراندن هركزخير كلمز ﴿ حكايت ﴿ ﴿ خبريافت كردن كشی درعراق ❊ كه ميكفت مسـكين از زيرطاق ﴿ خبريافت

يعنى خبردار اولدى حاصلى ايشـندى كـردن كش وصف تركيبيدر كشيدندن جبار ومعاند معناسنده مستعملدر و ياحرف وحدت عراق لفظ مشتركدرعراق عرب بغداده وعراق عجم اصفهانه ديرلر پس بونده اصفهان ديين بى سندسويلمش زيرا تحقيقده قرينه بوقدركه حرف بيان مسكينى ياحرف وحدت طاق بونده قصر وكوشـك معناسنه (محصول بيت) عراقده برجبارو قهار حاكم خبردار اولدى برفقـير چارداغى التنده سـويلردى حاصلى برداد خواه آه ونظلم ايدوب سـويلردى مقول قول بوندنصكره كلن بيتدر ﴿ تو هم پردرى هستى اميدوار ٭ پس اميد بردر نشينان برآر ﴾ برآر برحرف صله در درقپو و ياحرف وحدت دردن مراد درخـدادر هستى ياضمير خطاب اميدوار وارادات نسـبت در اميدلى ديمكدر پس شرط محـذوفك جوابنه داخـل اولان فامعنا سـنه در اميدك مابعدنه اضـافتى لاميه برحرف ظرف در دركى درنشين وصف تركيبيدر قپوده اوتور يجى ديمكدر الف ونون ادات جمعدر برحرف تأكيدآرا الف ممدوده مفرد مخاطـبدر آريدنذ كه مخفـفدر آوريدندن حاصـل ايله ديمكدر (محصول بيت) اى حاكم زمانسنده برقپويه اميدلى سن يعنى خدانك احسان وكرمنه امـيدوارسن ايمدى قپوكده اوتورانلرك اميدنى حاصل ايله كه خدانك اميدكى حاصل ايليه ايكى مصراعده برحرفنه استعلا معناسنى ويرن فتى الحق سو يلمش ﴿ نخواهى باشـد دلت دردمند ٭ دل دردمندان برآور زبند ﴾ نخواهى فعل نفى استقبال مفرد مخاطب معناى استفهامى متضمن ديلرسك ديمكدر (محصول بيت) ديلرسك كه كوكلك دردلى وخاطرك شـكست اوله دردليلرك كوكلنى بنـد احتياجدن چيقار يعنى مراداتنى حاصل ايله كه قيددن كوكللرى خلاص بوله ﴿ پريشانى خاطر دادخواه ٭ براندازد ازمملكت پادشاه ﴾ مصراع اولده اضافتلر لاميه لردر پريشانيده ياحرف مصدر برحرف تأكيد اندازد فعل مضـارع مفرد غائبـدر اندازيدندن انداختندن ديين سهو ايلمش پريشـان مبتدا واندازد خبرى و پادشاه مفعول صريحى وازمملكت غيرصريحى (محصول بيت) داد خواهك و متظلمك خاطرى پريشـانلغى و قلبنك انكسارى پادشاهى مملكتندن اتار يعنى سلطنتدن اتارو دور ايدر ﴿ توخفته خنك درحرم نيمروز ٭ غريب از برون كو بكرما بسـوز ﴾ خفته تقـديرى

زدشمى

ردسرورى وشمعى

ردسرورى وشمعى

خفتهٔ در ضمیر حکایت وهمزهٔ توسط ضرورت وزنیچون ترك اولندی یاتمش واو یومش سن دیمکدر خنك بونده صوق معناسنه درکه عرب بارد در تقدیری درهوای خنکدر خانك ونونك ضمه لریله نیم روز لامیه در نصف الیوم ونصف النهار معناسنه پس اضافتسز اوقیان معنایه واصل دکل ایمش غریب تقدیری غر یب را در کونك مقدم مفعول صریحی در واز برون غیرصریحی کوفعل امر مفرد مخاطب سویله دیمکدر یعنی غریبه سویله باحرف ظرف وکرما کاف عجمك فتحیله اسیلك زمانی هوا اسیسی دیمکدر بکرمابه سوزه متعلق در (محصول بیت) سن معتدل وصوق هواده حرمکده کون اورته سنه دك یاتمش سن پس بویله اولنجه غریبه دی طشره ده اسیجق هواده واسیلکده یان یعنی سنك بویله ایلدکك غریبه بویله دیمکدر نیم روزه درنصف نهار معناسن و یرن سهوایلمش مصراع اولك معناسنی سن یاتمش واو یومش سن او یله وقتی صوق واطیف خانه ده دیین ومصراع ثانینك معناسنی که اول غریب طاشره دن حرالله یاتمقده دیین بیتك مرادینه واصل اولمامش ترکیسنده خنك صوقدر که درخرم خنك تقدیرنده دیین غریب معناتصورایلمش اجزأه الله ❊ ستانندهٔ دادآنکس خداست ❊ که نتواندازپادشاهه دادخواست ❊ ستانندهٔ دادآنکس اضافتلری لامیه در ستانند‌ه‌اسم فاعلدر ستانیدندن الیجی دیمکدر پس داده اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر ستانند‌ه مبتدا وخدا خبری که حرف رابط صفت نتواند فعل نفی مضارع مفرد غائبدر تونیدندن قدرت معناسنه‌ در خواست خواستن معنا سنه در داد مفعول صریحی واز پادشاه غیری صریحی (محصول بیت) اول کیمسه‌نك دادنی وانتقامنی خدا الیجیدر که پادشاهدن داداستمکه ودیلمکه قادر اولمیه ❊ حکایت ❊ ❊ یکی از بزرکان اهل تمیز ❊ حکایت کندز بن عبدالعزیز ❊ بزرك باءك ضمی ورانك سکونیله اولومعنا سنه وکاه اولورکه زایی مضموم اوقورلر اضافتلری بیانیه ولامیه در ابن عبدالعزیزدن مراد عمر بن عبد العزیز درکه عبدالملك جانبندن مدینه ده بك ایدی برمرتبه عادل ایدی که اکا عمر ثانی دیرلردی زیاده عدالتندن تواریخ خلفاده اندن چوق آثار حمیده ذکر ایلمشلر رحمه الله (محصول بیت) اهل تمیز اولوردن بریسی عمر بن عبدالعزیزدن حکایت ایلر حکایت یوردیغی بوند نصکره کلن ابیات

ردسروری وشمعی

ردسروری

ردشمعی

ردشمعی

ردشمعی

متضمن اولدیغی معنایدر ﴿ كه بودش نكینی در انكشتری ❊ فرومانده در قیمتش مشتری ﴾ كه حرف بیاندر محكی اولان معانی بودش ضمیر عمره راجعدر نكین نونك وكاف عجمك كسر یله یوزك قاشینه دیرلر و یا حرف وحدت انكشتری همزه‌نك فتحی وكاف عجمك ضمی ونون وشینك سكونی وتانك فتحی ورانك كسر یله یوزكدر كه عرب خاتم دیر فرومانده عاجز قالمش دیمكدر (محصول بیت) كه عبدالعزیز اوغلنك یوزوكنك برقاشی وار ایدی كه قیمتنه مشتری عاجز قالمش ایدی یعنی مشتری آكه قیمت بیلمزدی بعض نسخه‌ده در برشه از دوشمش حاصلی مذكور قاش بر كران بها جوهر ایدی كه مشتریلر اكا بها تعیین ایدوب ویرمكه قادر دكل ایدی بعض نسخه‌ده مشتری برینه جوهری دوشمش پس معنادر تعیین قیمتش تقدیرنده در ﴿ بشب كفتی آن جرم كیتی فروز ❊ دری بود در روشنای چوروز ﴾ بشب با حرف ظرف كفتی فعل حكایت حال ماضی دییدك دیمكدر یعنی اكر اول نكینی كورسك دیرایدك جرم جیم عربك كسری ورانك سكونیله علویاتده وجسم سفلیاتده مستعملدر اضافتی بیانیه در كیتی فروز وصف تركیبیدر فروزیدندن افروختن‌دن دیینسه وابلمش جهان یالكاندرجی جرم دری دالك ضمی ورانك سكونیله و یای وحدتله برانجیدی دیمكدر در حرف ظرف روشنا آیدین و یا حرف مصدر آیدنلك دیمكدر چوادات تشبیه روز كون وكوندز (محصول بیت) دییدك كیجه قراكلغنده اول جهان روشن ایدیجی جرم روشنالقده كون كبی پرلیبجی ایدی یعنی تابان ودرخشان ایدی بعض نسخه‌ده در روشنانی روز واقعدر اضافتله وبعضیلر دیدیلر كه دری بود در روشنایی بروز پس در دالك فتحیله باب معناسنه در بروز با حرف صله كون كبی دیمكدر مصراع اول جرم بر باب ایدی ایدنلغندن كونه یعنی نهاره اچیلور برقپو ایدی یعنی شمسدن نور اخذ ایلدوكی كبی یوم ونهار بو جرم كیتی فروزدن نور وضیا الوردی دیمكدر العلم عندالله ولكن نسخه‌ده دری دری معناسنه اخذ ایدوب وراو یادن تشدید لرضرورت وزنیچون حذف اولدی یعنی یلدرایجی معناسنه دری یلدرایجی كوكب كبی دیین خطاسی روشندر بر یلدرایجی درایدی دیینده ارتق سویلمش ﴿ قضارا درآمد یكی خشك سال ❊ كه شد بدر سیمای مردم هلال ﴾ قضارا ناكهانی واتفاقی دیمكدر قضا ایچون دیین عندی سویلمش یكی بونده بر دیمكدر خشك خانك ضمی وشینك سكونیله

زدسروري وشمعي

زدسروری

ردشمعی

ردسروری

سروری وشمعی

قوری دیمک رسال یل فورقلق یل دیمکدر قحط معناسنه که حرف صفت بدرسیا بیانیه در بدرکبی سیاتقدیرنده درسیا بونده یوز دروجه معناسنه مردمه اضافتی لامیه درمردم اسم جنس در پس مردمان دیوب جمع قصد ایلمکه احتیاج یوقدر (محصول بیت) ناکهان قورقلق یل کلدی یعنی برقحط سنه پیدا وهویدا اولدی که خلقك بدرکبی کامل یوزی هلال کبی ضعیف ونحیف اولدی حاصلی خلق ارقلدی وزبون اولدی ❊ چو درمردم آرام وقوت ندید ❊ خود آسوده بودن مروت ندید ❊ آرام الف ممدوده اسمدر راحت وحضور معناسنه خود بونده کندی معناسنه درآسوده آرام کبی الف ممدوده دکلمش دیمکدر بودن اولمقدر مصدر معناسنه مروت دیمکدر (محصول بیت) چونکه عمر خلقدن آرام وقوت کورمدی یعنی خلقی قتلقدن عاجز وزبون کوردی کندی آسوده حال وفارغ البال اولمغی مروت کورمدی حاصلی کندنی حضور وراحتده اولمغی روا کورمدی ❊ چو بیند کس زهردرکام خلق ❊ کیش بکذرد آب شیرین زحلق ❊ حضرت شیخ بو بیتی پند وعبرت طریقیله بیورر کام کاف عربیله بونده دماغ معناسنه در مراد اغزدر کاف عجمله دیین خطا ایتشدر خلقه اضافتی لامیه در بیندك کس فاعلیدر وزهر مفعول صریحیدر کام غیرصریحیدرکی کاف عربك فتحیله ویای اصلیه ایله قچان دیمکدر وشین ضمیر غائب کسه راجعدر معناده خلقه مقیددر بخلقش تقدیرنده در بکذری باحرف تأکید کذر کاف عجمك وذالك فتحیله فعل مضارع مفرد غائبدر کچه وکچر معناسنه آب شیرین بیانیه زحلق زمن معناسنه درحلق حای خطیله بوغاز معناسنه در (محصول بیت) چونکه اهل عدل وانصاف اولان کیسه خلق عالمك دماغنده زهر کوره یعنی مشقت وبلادن ویاده اجلقدن اضطراب کوره اول کسك بوغازندن قچان طاتلی صوکچر استفهام انکاریدر یعنی بویله اولنجه کندیده اضطرابده اولور حضرت شیخ کنه اصل قصه یه شروع ایدوب بیورر ❊ بفرمود بفروختندش بسیم ❊ که رحم آمدش برفقیرو یتیم ❊ باء حرف تأکید فروختند فانك وراتك ضمه لریله فعل ماضی جمع غائب صاتدیلر دیمکدر شین مذکور نکینه راجعدر بسیم باحرف مقابله که حرف تعلیل آمدش ضمیری عمره راجعدر برحرف صله در بامعناسنه (محصول بیت) عمر بیوردیکه مذکور نکینی کمشه یعنی اقچه یه صاتدیلر زیرا اکا رحم کلدی

فقیرو یتیمه یعنی فقرایه وایتامه رحم ایلدکیچون نکینی صاتدردی که اقچه سنی
محتاجلره بذل ایله مصراع ثانینك معناسی زیرا اکا رحم کلدی فقیرو یتیم
اوزرینه دیبن قصور ایلمش * یك هفته نقدش بتاراج داد * بدرویش

ردسروری وشمعی

ومسکین ومحتاج داد * با حرف ظرف هفته معروف برهفته دیمکدر بعض
نسخه ده لحظه واقعدر برلحظه ده و برساعتده دیمکدر نقدش ضمیر نکینه
راجع اولورسه برمضاف تقدیر اولنور نقد بهایش دیمك اولور اماسیه راجع
اولورسه تقدیره احتیاج اولمز فتأمل پس ارجاع ضمیر نکینه تخصیص ایلمك
ضعف ملاحظه دندر با حرف صله وتاراج یغما دیمکدر مصراع ثانی

ردشمعی

تاراج بیان ایدر (محصول بیت) برهفته ده نقود بهای نکینی یغمایه و یردی
درویشه وفقیره ومحتاجه و یردی حاصلی نقدنی اهل فقر واحتیاجه
بذل ایلدی * فتادند دروی ملامت کنان * که دیکر بدستت نیاید چنان *
در حرف صله با معناسنه وی ضمیر غائب عمره راجعدر ملامت کن وصف
ترکیبیدر کنیدندن ملامت ایدیجی یعنی آزارلیجی وطعن ایدیجی الف ونون
ادات جمعدر که حرف بیان دیکر دخی دیمکدر کیرودیمك دکلدر بدست

زدشمعی

با حرف صله وتا ضمیر خطاب چنان انجلین دیمکدر چونله آندن مرکبدر چون
ادات تشبیه وآن اسم اشارتدر نکینه چون آن نکین دیمکدر واو ترکیبله حذف
اولمشدر (محصول بیت) ملامتجیلر وطعن ایدیجیلر عمره دوشدیلر یعنی
دخل وطعنه مقید اولدیلر که انجلین جوهر دخی الکه کلمز یعنی بو نجلین
جوهره بردخی مالك اولمزسن معلوم اولا که نصیر طوسی سوغات نامه سنده

مطلب

ذکر ایلمشدر که اینجی کوکرجین یومرده سی قدر اولنجه اکا هیچ قیمت
اولمز وهیچ کیسه اکا بها تعیین ایلمشدر * شنیدم که میگفت وباران دمع
* فرو میدو یدش بعارض چوشمع * میکفت یعنی عمرو او حرف حال باران
دمع بیانیه در کوز یاشی یغموری فرو ادات تأکید میدو یدبلردی
وسکردردی یعنی اقردی ضمیر عمره راجعدر با حرف ظرف ویا حرف صله
عارض فاعل وزنی اوزرینه صقل بتن یره دیرلر عجم تصرف ایدوب رای
مفتوح اوقور (محصول بیت) ایشتدمکه عمر سویلردی حال بو که کوز
یاشی یوزینه وعارضنه اقردی شمع کبی یعنی شمع یاند قده اکر بال مومی واکر
یاغ مومی شمعدن اریوب یوزینه واوستنه اقد یغی کبی کوزی یاشی عمرك
یوزینه اقردی خلقه شفقت ومرحمتدن مصراع ثانینك معناسی اشغه

ردسروری

بوانوردی عارضه دیبن معنای چرکین بوالتمش چوشمع عارضه صفتدر دیدکیده دلالت ایدرکه بیتدن مراده واصل اولمش ❊ که زشنست پیرایه برشهر یار ❊ دل شهری ازناتوانی فکار ❊ که حرف رابط مقول وفوالدر زشت زانک کسری وشینک سکونیله چرکین دیمکدپیرایه بای عجمک کسریله بزک وزینت معناسنه شهریار پادشاه دل شهری لامیه‌در و یا حرف نسبت شهرلینک کوکلی دیمکدر فکار فانک فتحی وکسری وکاف عجمله مجروح وکوژروم معناسنه در اصلی افکاردر همزه مفتوحه ایله مصراع ثانی جمله حالیه در (محصول بیت) عمر دیدیکه پادشاه اوزره زینت قبیح وناممقولدر شهرینک کوکلی ضعف وفقر وعجزوقدر تسزلقدن مجروح اولدیغی حالده یعنی شهر خلقی مجروح البال و پریشان الحال اولدقده پادشاهه زیب و زینته مقید اولمق لایق وسزا و اردکلدر ❊ مراشاید انکشتری بی نکین ❊ نشاید دل خلق اندوهکین ❊ مرابکا نشاید لایق وجائزدکل دیمکدر اندوه همزه‌نک فتحی ونونک سکونی وضم داله غصه معناسنه در و یا حرف نسبت وکاف عجم حرف تخصیص ونون حرف تأکید (محصول بیت) بکا یوزک نکینسز اولمق جائزدر یعنی حاتمده نکین اولمسه بکا عیب وقصور مترتب اولمز ایکن خلقک کوکلی غصه‌لی ومجروح اولمق لایق وجائزدکلدر حضرت شیخ نصیحته شروع ایدوب بیورور ❊ خنک آنکس که آسایش مردوزن ❊ کزیند برآسایش خویشتن ❊ خنک بونده سعادتلی دیمکدر آسایش اسم مصدردر آسایدندن آسودندن دیین خطا ایلمش مرده اضافتی لامیه در و کزینک مقدم مفعول صریحیدر و برآسایش غیرصریحی خویشتنه اضافتی لامیه در (محصول بیت) سعادتلی اول کیمسه درکه مردوزنک آسایشی وحضوری کندینک حضور وروراحتی اوزرینه مقدم ایلیه ❊ نکردند رغبت هنرپروران ❊ بشادیء خویش ازغم دیکران ❊ هنرپرور وصف ترکیبیدر پروریدندن پروردن دیین سهو ایلمش الف ونون ادات جمعدر هنرمندلر واهل هنرلر دیمکدر باحرف صله شادیء خویش لامیه در کندی شادلغنه دیمکدر از حرف تعلیل غم دیکران لامیه (محصول بیت) اهل هنراولانلر غیر یلرغمیچون کندینک سرور وحضورلرینه رغبت ایلمدیلر یعنی غیر یلرک غم وغصه سن چکمکدن کندیلرک ذوق وصفاسنه مشغول اولمدیلر

درسروی وشمعی

﴿ اكر خوش بخسبد ملك بر سرير * نپندارم آسوده خسبد فقير ﴾ خسبد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی ملكدر سرير تخت معناسنه‌در نپندارم بای عجمك كسريله فعل نفی مستقبل متكلم وحده ظن ايلمم ديمكدر (محصول بيت) اكر پادشاه سرير نده حضور وصفا ايله او يورسه يعنی رعايا وفقرا حاليله مقيد اولمزسه ظن ايلمزمكه درويش وفقرا آسوده حال ومرفه البال او يويالر حاصلی فقير اول زمان حضورله او يور كه پادشاهك غمين چكمكدن او يومايه ﴿ وكر زنده دارد شب دير باز * بخسبند مردم بآرام وناز ﴾ واو حرف عطف زنده ديری وحی معناسنه‌در پس زنده دارد ديری طوتار ديمكدر امام اداحيا ايلمكدر كه او يومقدن كنايه‌در سابقا عثمان شب زنده دارده تفصيلی مرور ايلدی شب دير باز بيانيه‌در كه بونده دراز وممتد معناسنه وصف تركيبيدر كيجه اچلمجی معناسنه ديين خطا سو يلمش زيرا بونده تركيب يوقدر بلكه اصلنده دنيايه ديرلر پس دنيانك مدت وزمانی ممتد وطويل اولديغيچون بويله مقاملرده دير باز استعمال ايدرلر اوزون اوزاديه معناسنه فتأمل (محصول بيت) واكر پادشاه اوزن اوزاديه كيجه احيا ايدوب او يومازسه خلق عالم آرام ونازله او يورلر حاصلی حضور وصفا ايله او يورلر يعنی پادشاه كه خلق عالمك عدل وانصافنه مقيد اولور رعايا حضور وسرور ايله كچنورلر واو يورلر ﴿ بحمد الله اين سيرت وراه راست * اتابك ابو بكر بن سعد راست ﴾ سيرت سينك كسری ورانك فتحيله خلق خوی وعادت واسلوب معناسنه‌در سعد ابو بكرك باباسی نامیدر و را حرف تخصيص وسين وتا ادات خبردر سعدكدر ديمكدر معلوم اولا كه قافيه تركيبله معمول واقع اولمشدر (محصول بيت) الحمد لله كه مذكوردرت بيتك مذكور اولان خلق وخوی وطريق مستقيم اتابك ابو بكر ابن سعدكدر يعنی منت خدايه پادشاهمز ابو بكر بونلره مالكدر معلوم اولا كه حضرت شيخك دأبندر كه مناسبتی دوشدكجه پادشاهی كاه مدح ايدر وكاه دعاسنه مشغول اولور ﴿ كس از فتنه در پارس ديكر نشان * نبيند مكر قامت مهوشان ﴾ پارس بای عجمله وفائله مملكت شيراز درد بكر دخی ديمكدر كبرودمك دكلدر نشان بونده اثر معناسنه‌در قامت مهوشان لاميه مهوش مه ماهدن مخففدر ووش واوك فتحيله ادات تشبيه‌در آی كبی ديمكدر والف ونون ادات جمع (محصول بيت) كيمسه اقليم فارسده دخی

ردسروری وشمعی

فتنه وآشوب بدن اثر وعلامت کورمدی کورمز الاقامت مهوشان فتنه کوررز برادلبر قامتنه دیمشلر نظامی * بیت * قدك قیامه کاسه فراقك دوشردله * زیرا قیام فتنه قیامت نشانیدر * حاصلی ابو بکر زماننده کیسه فارسده فتنه وفساد کورمز ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی پنج بیتم خوش آمد بکوش * که در مجلس میسرودند دوش ﴾ یکی ر پنج بیتم مبهم معنا ده کوشه مقیددر بکوشم تقدیرنده پنج دیدیکی قلت عدد دن کنایتدر تعیین مراد دکلدر همان چند بیت مراددر معناسنی ر بیتك بریسی دیمین خطا ایتمشدر مجلسی یاوحدت می سرودند سینك ورا نك ضمه لری ایله حکایت حال ماضیدر ایرلرلردی دیمکدر دوش دالك ضمیله بونده دون کیجه دیمکدر (محصول بیت) ر بش بیت قولغمه خوش کلدی یعنی مقبول ومرغوب کلدیکه رمجلسده دون کیجه ایرلرلردی اول بیتلر بوندنصکره کلن رقاج بیتلردر یکی پنج بیت ر بنه همین پنج بیت یازان جمیع نسخه لره مخالف یازمش ﴿ مراراحت اززنده کی دوش بود * که آن ماه رویم درآغوش بود ﴾ مراراحت بنم راحتم دیمکدر زنده کی یا حرف مصدردرلك دیمکدر حیات معناسنه که حرف تعلیل ماه روووصف ترکیبیدر آی یوزلی معناسنه میم معناده آغوشه مقیددر آغوش الف ممدودله وغینك ضمیله قوچق دیمکدر (محصول بیت) بنم راحتم وحضورم حیاتدن دون کیجه ایدی زیرا اول آی یوزلی جانان قوجغمده ایدی حاصلی حیاتدن دون کیجه بهره مند و ر خوردار اولدیغم کبی هر کز اولمامشم زیرا جانانله قوجشوب وسرمشوب یاتوردم ﴿ مرا روا چو دیدم سراز خواب مست * بدو کفتم ای سرو پیش تو پست ﴾ مرا بونك کبی یرده رانك معناسنی تأکید ایدر پس تحسین لفظ ایچون زائددر دیمین زائدسو یلمش را ادات مفعول سراورا دن بدلدر بدل بعض طریقیله دیدمك سر مفعولی اول صریحی ومست ثانیسی وازخواب غیرصریحی بدو با حرف صله ودال همزه دن منقلبدر واوضمیرماه رویه راجعدر ایکی مصراعده یله بدو کفتك مقدم مفعولی ومابعدی ایکی بیتله مقول قول ای حرف ندامناداسی محذوف تقدیری ای جاناندر پیش تولامیه سنك فنکده دیمکدر پست بای عجمك فتحیله وسکون سینله ایلچق دیمکدر بلندمقابلی (محصول بیت) چونکه جانانك سربنی خوابده مست کوردم یعنی چونکه جانانی او یقو سرخوشی کوردم اکادیدم ای جانان سرو سنك

ردشمعی

ردسروری

ردشمعی

قتکده ه اچقدر یعنی ای سرو اوککده پست اولان جانان ﴿ دمی نرکس
ازخواب نوشین بشو ❊ چو کابن بخند وچو بلبل بکو ﴾ دمی دم نفسدر
و یا حرف وحدت نرکسدن مراد چشمدر تشبیه کنایه طریقیله خواب
نوشین بیانیه در نوش لغتده بالدیرلر یعنی عسله امابونك کبی یرلرده طاتلی
دیمکدر لذیذ معناسنه یا حرف نسبت ونون حرف تأکید بشوی یا حرف
تأکیدوشو فعل امر مفرد مخاطبدر شویدندن شستن دن دینلر سهو
ایلمشلردر بو دیمکدر یعنی کوزك چوادات تشبیه بن لغتده دیب دیمکدر
هرنسنه نك دبی اما بونك کبی یرلرده وفرندن وچوقلقدن کنایتدر کلبن
کل اوجاغی دیمکدر یا حرف تأکید خند فعل امر مفرد مخاطب خندیدندن
کل دیمکدر یعنی آچل بکو کاف عجمك ضمیله سو یله یعنی ایرله دیمکدر
(محصول بیت) جانانه دیدم که نرکس کبی چشمکی خواب شیندن یو یعنی
کوزیکی او یقودن آچ کل کبی شکفته وخندان و بلبل کبی خواننده
وکوینده اول ﴿ چو می حسبی ای فتنهٔ روزکار ❊ بیا و می لعل نوشین بیار ﴾
حسبی خانك ضمیله فعل مضارع مفرد مخاطب نه او یورسین یعنی او یومه
فتنهٔ روزکار لامیه در زمانك فتنه سی دیمکدر بیا آیدندن فعل امر مفرد
مخاطب آمدندن دینلر سهو ایلمشلر می لعل نوشین بیانیه لردر طاتلی سکیجی
شراب یعنی باش اغردوب خمار و یرمز دیمکدر بیار یا همزه دن منقلبدر
نته که مکرر بیان اولندی آریدندن که مخففدر آوریدندن فعل امر مفرد مخاطب
کتور دیمکدر (محصول بیت) جانانه دیدم که نه او یورسین ای زمانك
فتنه سی یعنی محبوب بی نظیری کل وخمار و یرمزی شراب کتورسنك
ایله عیش ونوش ایدهلم ﴿ نکه کرد شوریده ازخواب وکفت ❊ مرا فتنه
کو یی وکو یی مخفت ﴾ شوریده لغتده قرشمورش دیمکدر امابونك کبی
یرلرده پریشان معناسنه در یعنی او یقودن پریشان مصراع ثانی مقول
قولدر مرا بکا مخفت فعل نهی مفرد مخاطب خفتیدندن او یومه معناسنه
حضرت شیخك مرادی کندی پادشاهنی زیاده عدالتله توصیفدرنته که
بوندن صکره کلن بیتده بیورر (محصول بیت) جانانه ای فتنهٔ روزکار
نه او یورسین دیینجك او یقودن پریشان بکا نظر ایدوب دیدی بکا فتنه
دیرسین وکنه او یومه دیرسین فتنه خود یاتمق واو یومق کرك زیرا
الفتنة نائمة در ﴿ درایام سلطان روشن نفس ❊ نبیند دکر فتنه بیدار کس ﴾ ایام

ردسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

سلطان روشن لامیه‌در روشن نفس وصف ترکیبیدر نفسدن مراد کلامدر
یعنی اینی سوزلی معقول کلماتلی نبینه فعل نفی مستقبلدر بینه‌دن دیدندن
دینلرسهو ایتمشلر دکرداخی دیمکدر ارتق دیبن ارادهٔ مسامحه ایتمشلر
بیدار بانک کسریله او یانق دیمکدر معلوم اولا که بو بیت پنج بیتدن دکلدر
(محصول بیت) کوزل سوزلی ومعقول کلاملی پادشاهک ایامنده داخی
کیمسه فتنهٔ بیدار کورمز یعنی انک زماننده فتنه وفساد اولمزز یرا عادل
پادشاهدر بعض نسخه‌ده بیدار یرینه خواب واقعدر یعنی کیمسه دوشنده
بیله فتنهٔ کورمز دکل که اویانقلقده ﴿ حکایت ﴾ ﴿ دراخبار شاهان
پیشینه هست ❊ که چون تکله برتخت زنکی نشست ﴾ اخبار شاهان پیشینه
لامیه و بیانیه‌در پیشینه یاحرف نسبت ونون وها حرف تخصیص هست واردر
یعنی ثابتدر که حرف بیان چوادات تعلیل تکله تانک کسری وکاف
عربله اغتده نوجوان معناسنه بونده بر پادشاهک لقبیدر اتابکیاندن که
زنکینک برادریدر تحت زنکی لامیه‌در (محصول بیت) اولکی واوکدنکی
پادشاهلرک اخبار وآثارنده واردوثابتدر یعنی تاریخ اتابکیانده یازمشلردر
که چون اتابک تکله برادری زنکی تختینه جلوس ایلدی یعنی برینه
پادشاه اولدی ﴿ بدورانش از کس نه ازرد کس ❊ سبق بردا کر خود همین
بودبس ﴾ بدورانش باحرف ظرف وضمیر تکله‌یه راجعدر نیازرد فعل
نفی ماضی مفرد غائب لازم ومتعدی بینده مشترکدر بونده لازمدر
انجمدی دیمکدر سبق سینک وبانک فتحه‌لریله اوکدل معناسنه‌در یعنی
ایلری کچمک رد بانک ضمیله فعل ماضی مفرد غائب ایلتدی دیمکدر اکر
خود همین بو دو بس همان بو ایدیسه انجق یعنی اکر همان
بوحالی وبونشانی وارایدیسه یعنی زماننده کیمسه کسه‌دن انجمک
حالی وارایدیسه انجق حاصلی بوندن غیری اخلاق واطوار حمیده‌سی
هیچ یوق ایدیسه سخاوکرم واحسانی کبی (محصول بیت) تکله‌نک زمان
سلطنتنده کیمسه کیمسه‌دن انجمدی وظلم کورمدی پس سلاطین سابقه
اوکدل ایلتدی یعنی تقدم ایلدی اکر بوندن غیری هیچ نسنه‌سی یوقیسه
همان بوایسه انجق حاصلی بوندن غیری اطوار پسندیده‌سندن نسنه‌سی
یوقیدیسه بو یترکه زماننده کیمسه کیمسه‌دن انجیمه مصراع ثانینک معناسی
اکر خود بو ایدکاری اولایدیسه دیبن مضمون بیته واصل اولمامش ﴿ چنین
کفت یکره بصاحب دلی ❊ که عمرم بسر شدبه بیحاصلی ﴾ دلی یاحرف

ردشمعی

باوحدت كه حرف رابط مقول وقول در بسر باحرف صله سر بونده غايت
معناسنه درحرف مصاحبت بجا اصلی باحرف مصدر (محصول بيت) نكله
بر كره بر صاحب دله يعنى اوليادن برينه بويله ديدى كه عمرم نهايته واردى
حاصل سز لغيله يعنى عمرمى عبادت وطاعتسز كچوردم آخرته لايق برايش
ايشلمدم ﴿ چو مى بكذرد ملك وجاه وسرير ۞ نبرد از جهان دولت الا فقير ﴾
ملك يعنى سلطنت وجاه منصب سرير تخت (محصول بيت) چونكه سلطنت
وجاه وسرير كچوب فانى اولسه دنيادن فقيردن غيرى دولت وعزت ايلتمدى
يعنى آخرته عزت وسعادتله واردى زيرا مالى يوقدر كه حساب وعذاب
چكه ﴿ بخواهم بكنج عبادت نشست ۞ كه دريابم اين پنج روزى كه هست ﴾
باحرف ظرف كنج عبادت لاميه درمجاز نشست ماضى شكلنده مصدردر كه
حرف تعليل در حرف تأكيد يابم فعل مضارع متكلم وحده دريابيدندن
يافتندن ديبن سهو ايلمش اكلمق و يرلمق بيننده مشتركدر ليكن اكلمق معناسى
مراداولنجه درحرفيله مستعملدر اين پنج روز تقديرى درين پنج روز در
وياحرف وحدت و ياحرف تنكير (محصول بيت) نكله ديركه عبادت
بوجغنده اوتورمق استرم يعنى تخت وتاجى ابراهيم ادهم كبى ترك ايدوب
متعبد اولمق استرم اولا كه بو بش كونده دنيايه كلمدين مرادى اكليوب
بش كون بقيهٔ عمردن كنايت درنته كه كلستانده * مكراين پنج روز دريابى *
بيورمش حاصلى اولا كه بو بش كونلك بقيهٔ عمرى ضايع ايلميوب مراده
واصل اولام ﴿ چو بشنيد داناى روشن نفس ۞ بتندى بس آشفت كاى
نكله بس ﴾ داناى روشن نفس بيانيه در روشن نفس وصف تركيبيدر
معقول سوزلى و كوزل كلماتلى ديمكدر بعض نسخه ده مشكين نفس واقعدر
باحرف مصاحبت تنداتى ديمكدر كسكين معناسنه بونده حدت مراددر
وياحرف مصدر برحرف تأكيد آشفت الف ممدوده وضم شينله وسكون
فائله كشينك حالى متغير اولمق ودلرمك اما بونده پريشان اولدى معناسنه در
كاى اصل كه اى ايدى بس بترديمكدر يعنى بترسو يلدك (محصول بيت)
چونكه داناى روشن نفس نكله سوزينى ايشتدى حدتله پريشان حال
اولدى اى نكله يترسويلدك سوزى اوزاتمه ﴿ طريقت بجز خدمت خلق
نيست ۞ به تسبيح وسجاده ودلق نيست ﴾ بجر باحرف زايد خدمت
خلق مصدرك مفعولنه اضافتيدر تسبيح وسجاده معروف داق دالك

ردشمى وسرورى

کسری ولامك سکونیله فقرا خرقه سی (محصول بیت) ای تکله طریقت
مشایخ وطریق حق خلقه خدمتدن غیری دکلدر تسبیح وسجاده ودلق
ایله دکلدر یعنی خلقه خدمت محض درویشلکدر وعین عبادت
﴿ تو بر تخت سلطانی خویش باش ❊ باخلاق پاکیزه درویش باش ﴾
تو مبتدا بر تخت مابعدیله خبری وباخلاق پاکیزه خبر بعد الخبردر تأمل
سلطانی یاسی حرف نسبت اعتبار اولنورسه لامیه اولنور اما خویشه اضافت
اولنورسه لامیه در باش فعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر باشیدندن باحرف
مصاحبت اخلاق پاکیزه بیانیه در (محصول بیت) عزیز بیورر که ای
تکله سن کندی تخت سلطنتکده اول یعنی ترك سلطنت ایله پاکیزه اخلاق
درویش اول یعنی درویشلك تاج وخرقه ایله دکلدر بلکه حسن خلقله در
مصراع ثانیٔ اما خرقبیله استدراك ایدوب اما ایو خویلی درویش اول
دیمن معنای بیتی ادراك ایلامش ﴿ بصدق وارادت میان بسته دار ❊
نه طامات دعوی زبان بسته دار ﴾ بصدق باحرف مصاحبت حرف صله
طونوب صدقه واراد نه دیمن کج کتمش ارادت مصدردر افعال بابندن
دیمك وابستمك دیمکدر دار فعل امر مفرد مخاطبدر داریدندن داشتن دن
دیمن سهو وخطا ایلمش طوت دیمکدر میان مفعول اولی و بسته ثانیسی طامات
رسوم صوفیه یه دیرلر اما بونده لاف مراددر حاصلی تمدح واو کتمك
دعوی واوك فتحیله عربی وکسریله عجمیدر دارك زبان مفعول اولی
وبسته مفعول ثانیسی (محصول بیت) ای تکله فقرا وصلحا خدمتنده
میانك بسته طوت یعنی صدق وارادتله خدمتلرینه بل بغله انانیت وزیادت
ودعوی باطلدن زبانکی بسته طوت یعنی اولوراولماز کلامدن صامت وساکت
اول حاصلی لاف اوروب اوکنمکی ترك ایله ﴿ قدم بایداندن طریقت نه دم
❊ که اصلی نداردم بی قدم ﴾ قدم باید رمضاف تقدیریله یعنی قدم
صدق باید اندر طریقت یعنی طریقت اولیا وفقرانه دم یعنی دم بی صدق
وارادت نمی باید که حرف تعلیل اصلی یا حرف تنکیر وابهام حرف وحدت
طونان بی اصل ایمش دم بی قدم بیانیه در یعنی دم خالی از قدم صدق (محصول
بیت) طریق حقده وطریقت اولیا وفقرا ده قدم صدق و ارادت کرك
نفس بی صدق وارادت کرکز یعنی دعوای بی معنا کرکمز زیرا دعوای
بی معنا وصداقتدن خالی کلامك اصلی وثباتی یوقدر حاصلی طریقتده

ردشمعی

ردشمعی

ردسروری وشمعی

زدشمعی

صدق وارادت لازمدر * بزرگانکه نقد صفا داشتند * چنین خرقه
زیر قبا داشتند * که حرف رابط صفت نقد صفا بیانیه چنین خرقه یعنی
خرقهٔ صدق وارادت وقدم صداقت وخدمت (محصول بیت) اکابر
مشایخ واولیا که نقد صفایه مالك اولمشدر یعنی صفای باطن صاحبلری
که اولمشلردر بونجلین خرقهٔ قباء ظاهر ولباس فاخر التنده طوتمشلردر
یعنی ظاهرلرینی شکل اهل ظاهر وعوامده طوتمشلردر و باطنلرینی زی
اولیاده حاصلی ظاهرلری عوام وباطنلری خواص صورتنده گچمشلردر
* حکایت * * شنیدم که بگریست سلطان روم * بر نیك مردی
زاهل علوم * باحرف تأکید گریست کاف عجمك ورانك کسریله وماقبلنك
سکونیله فعل ماضی مفرد غائب اغلادی دیمکدر سلطان روم لامیه در روفعلك
فاعلی بربانك فتحیله اسمدر عند معناسنه نیکه اضافتی لامیه در نیك مرد
ترکیب مزجیدر ایی کشی دیمکدر و باحرف وحدت اهل علوم لامیه در
(محصول بیت) اشتدم که رومك پادشاهی اغلادی یعنی شکایت ایلدی
اهل علومدن برایی کیمسه نك قتنده یعنی احوالنی اکه عرض ایلدی * که پایاب
ازدست دشمن نماند * خزائن قلعه وشهر بامن نماند * که حرف بیان
پایاب قدرت وطاعت معناسنه در ومیم ضمیر متکلم وحده (محصول بیت)
سلطان روم دیر که محروسه می یعنی ممالك محروسه می الدی و بخله یعنی
بکا اولدوغم شهر وقلعه دن غیری قالمدی حاصلی انجق بوکا مالك قالدم
معلوم اولا که بونده مراد روم شرقیه در که سیواس واطرافیدر * بسی
جهد کردم که فرزند من * پس ازمن بود سرور انجمن * که حرف بیان
فرزند من لامیه در بنم اوغلم دیمکدر سرور انجمن همزه نك فتحیله ودیمکده
ونونك سکونیله وجیمك ضمیله اغتده درنك یعنی جمعیت معناسنه درامابونده
خلق دیمکدر (محصول بیت) پادشاه دیر که چوق سعی وکوشش ایلدم
که اوغلم بندنصکره خلقك سروری وسرداری اوله یعنی بندن صکره یریمه
پادشاه اوله * کنون دشمن بدگهر دست یافت * سر دست مردی
وجهدم نتافت * دشمن بد گهر بیانیه در بد گهر وصف ترکیبیدر بد اصل
معناسنه دست بونده قدرت معناسنه در دبین مسامحه ایلمشدر دست بونده
ظفر معناسنه در سر دست اغتده ال اوجی دیمکدر اما استعمالده پنجه
معناسنه در باحرف مصدر اولنجه اضافتلری لامیه لردر اما حرف نسبت

ردشمی

اونجه لامیه و بیانیه در جهد جیمك فتحی وضمیله وسكونهاایله طاقت
معناسنه در با حرف تأكید نافت فعل ماضی مفرد غائب بوند ه بوردی
دیمكدر (محصول بیت) شمدی بكا بداصل دشمن ظفر بولوب غلبه ایلدی
اراكم وطاقتم پنجه سن بوردی حاصلی بنی مغلوب ومقهور ایلدی بنم
ارلك وجهد مالنك او جنی چوردی دینك حق اداسنی ایلمش ❊ چه تدبیر
سازم چه درمان كنم ❊ كه ازغم بفرسود جان درتنم ❊ بفرسود فانك
فتحی وسینك ضمیله لغتده اشنق ووددلك معناسنه در اما بونك كبی یرلرده
اضطراب ومشقت معناسنه در جان فاعلی وزغم مفعول غیر صریحی
ازتن ظرف مكان (محصول بیت) نه تدبیر قیلم ونه درمان ایلیم كه جانم
تنمدن مضطر ومضطرب اولدی حاصلی دشمن غلبه سندن زبون وناتوان
قالدم ❊ برآشفت دانا كه گریه چیست ❊ برین عقل وهمت بباید گریست ❊
برحرف تأكید آشفت پریشان وغضبناك اولدی كه حرف تعلیل گریه
اسمدر اغلمه معناسنه مراد شكایتدر گرچكدن اغلق دكل همت هانك فتحیله
لغتده غم وغصه معناسنه در اما بونك كبی یرلرده قصد معناسنه در گریست
مصدر معناسنه در (محصول بیت) دانا پریشان و بیقرار اولدیكه
بو گریه ندر ونه ایچوندر بو عقل وهمته وبو فكر وفراسته اغلق گرك
❊ بگفت ای برادر غم خویش خور ❊ كه از عمر بهتر شدو بیشتر ❊
غم خویش لامیه در خور خاده روم ضمیله كه حرف تعلیل شد رفت
معناسنه در (محصول بیت) دانا دیدی كه ای برادر كندی غمكی یی اوغل قیز
غمنی یمه زیرا عمردن زیاده رگی و یكرگی كچدی كندی یعنی جوانلق زمانی
كیدوب پیرلك زمانی كلدی ❊ بماندترا این قدر تابست ❊ چورفتی جهان
جای دیگر كسست ❊ تراسكاد یمكدر این قدر یعنی بو قلعه وشهر مقداری
تا حرف تعلیل بماند فعل ماضی مفرد مخاطب قالاسین یعنی دنیاده قالدقجه
بس یترو سین وتا ادات خبر جای دیگر لامیه درغیر یتك بر بدر دیمكدر كس
كیمسه دیمكدر (محصول بیت) دانا دیركه سكا مادامكه دنیاده باقیسین
یعنی حیاتده اولدقجه بو قلعه وشهر یترا ما چونكه دنیادن كیتدك یعنی وفات
ایلدك جهان غیری كیمسه نك یر بدر حاصلی هر كسه سلطنتی و یرن خدادر
پس فرزند كیچون غم یمه تقدیر یزدانی هر نه ایسه اول ظهور ایدر بهر
حال ❊ اگر هوشمند ست وگر بی خرد ❊ غم او مخور كو غم خود خورد ❊
مصراع اول جمله شرطیه وثانی جواب واقعدر غم او وغم خود لامیه لردر

کواصلنده کماوایدی که حرف تعلیل اومقدر فرزنده راجعدر فتأمل خورد خاده روم ضمه ایله فعل مضارع مفرد غائب فاعلی مذکور فرزنددر (محصول بیت) ای پادشاه فرزندك اگر عاقل واگر لایعقل درانك غمنی یمه وانی قیرمه زیرا اول کندی غمنی پیرواحوالنی تدارك ایدر اما حقیقتده تصرف خدانکدر انك الندہ هیچ نسنه یوقدر پس انکیچون غم بی فائده در ❊ مشقت نبرزد جهان داشتن ❊ گرفتن بشمشیر وبگذاشتن ❊ مشقت معناجهتندن مصراع ثانی یه مصروفدر فتدبر نبرزد فعل مضارع مفرد غائب فاعلی مصراع ثانینك مضمونیدر جهان داشتن جهانی طوتمق یعنی سلطنت سوروب پادشاه اولمق وپادشاهلك ایلمك (محصول بیت) جهانی طوتمق یعنی دنیا پادشاهی اولمق قلجله قبض ایدوب ترك ایدوب کتمك مشقتنه دکمز یعنی جهانك سلطنتی زورعسکر قوتله آنی فتح ایدوب قیوب کیتمك زحمتنه را براولمز ❊ کرادانی ازخسروان عجم ❊ زعهد فریدون وضحاك وجم ❊ کرااسمدر کیم معناسنه ورا ادات مفعول های رسمی ترکیبله ساقط اولمشدر دانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دانیدن دانستن دن دینلر سهو ایلمشلر بیلرسین دیمکدر خسروان عجم سلاطین عجم دیمکدر الف ونون ادات جمعدر عهد بونده زمان معناسنه فریدن براولو پادشاه ایمش که ضحاکی قتل ایدن اولدر ودیوانی وزینتی قوران اولدر وجاری آنه سحرادوب قطر تولید ایدن اولدر العهدة علی الراوی وضحاك برقاتل وقهار پادشاه ایمش که فریدونك پدرنی قتل ایلمشدر ایکی اوموزنده کندی کودسندن براژدرها تمثیدی الله امریله ومادامکه اج ایدیلر حرکت ایدوب یوزینی وکوزینی چارپرلردی حاصلی جفا ایدرلردی وطویدقدنصکره ساکن اولورلردی وغدالری آدم بینی سیدی روایت ایدرلر که انك زماننده حکام قتله مستحق اولان مجرملری اکا ارسال ایدرلردی پس هرکون ایکی کیمسهٔ قتل ایدردی اول اژدرلرك غداسیچون قتله مستحق مجرم بولنمسه رعایادان ایکی کیمسهٔ قتل ایدردی مکر بونك برعاقل وداناوزیری وارایمش اول زمانده فریدیمش حکمایی جمع ایدوب سؤال ایدر که حیواناندن انسان بینی سنه معادل نه نك بینی سیدر دیرلر که کچی اوغلاغی پس هرکون برانسانك وبراوغلاغك بینی سنی خلط ایدووب یدورردی که ساکن اولورلردی والعهده علی الراوی جم بعضیلر دیدیلر که سلاطین قدمادن برعظیم الشان پادشاهدی که جام جهان

زدشروری وشمی

نمایی آنك زماننده حکما تصنیف ایتدیلر اما حضرت شیخ سعدینك
وخواجه حافظك کتابلرندن مستفاد اولان بودرکه جم حضرت سلیمان
پیغمبر اوله والعلم عندالله (محصول بیت) مرد دانا پادشاهه دیرکه عجم
پادشاهلرندن کیمی بیلورسن فریدون وضحاك وجم زماننده بو بیت بت
آتیه مرهوندر فقدبر ﴿ که در تخت وملکش نیامد زوال * نماند بجز
ملك ایزد تعال ﴾ که حرف بیان در حرف صله در با معناسنه ملك بونده
سلطنت معناسنه در زوال زانك فتحیله مصدردر نصر بابنك اجوف
واویسندن کیتمك معناسنه ایزد همزه نك وزانك کسریله تکری یه دیرلر
خدا کبی تعال اصلنده تعالی ایدی ضرورت وزنیچون وقافیه ایچون
تخفیف قلندی (محصول بیت) ای پادشاه عجم سلاطیننده ن کیمی
بیلورسن که تخت وسلطننه زوال کلمدی یعنی البته کلدی استفهام
انکاری طریقیله پس الله تعالینك ملك وسلطنتندن غیری قالمز باقیسی
هب فانی اولوب کیدر تعال تعالی ایدی یا قافیه ایچون حذف اولندی
ردشمعی
دیین قافیه یه قصرند. تقصیر ایلمش ﴿ کرا جاودان ماندن امید ماند *
ردسروری وشمعی
چو کس را نبینی که جاوید ماند ﴾ کرا کیمك دیمکدر کیمه دیین سهو ایلمش
(محصول بیت) دنیاده ابدی قالمق امیدی یعنی قالمدی استفهام طریقیله
چونکه هیچ کیمسه کورمزسن که ابدی قالور حاصلی هیچ کیمسه وهیچ نسنه
باقی وثابت قالمدی وقالمز خدادن غیری بعض نسخه ده ماند یرینه هست
واقعدر فقدبر ﴿ اکر سیم وزر ماند وکنج مال * پس ازوی بچندی شود
پایمال ﴾ بعض نسخه ده اکر یرینه کر واقعدر ماند فتح نونله فعل
ردسروری وشمعی
مضارع مفرد غائبدر مایدندن ماندندن دیین خطا ایلمش چند نیچه
دیمکدر روزکار وزماندن عبارت اولورسه با حرف ظرف اولور اما آحاد
واحد انساندن کنایت اولورسه با حرف صله اولور علی کل حال یا حرف
وحدتدر پس معنا برنیچه زمانده پایمال اولور یعنی فنایه وارور ویا برنیچه
کیمسه یه پایمال اولور یعنی پراکنده وپریشان اولور ولکل وجهة پس اولکیه
ردسروری وشمعی
قصرایدن تقصیر ایلمش (محصول بیت) کیمك که موتندن صکره سیم
وزری وخزینه ومالی قالور اندن صکره نیچه زمانده ونیچه کیمسه یه پایمال اولور
یعنی ورثه وغیریلر پایمال ایدرلر نتکیم هر کسك معلومیدر ﴿ وزان کس
که چیزی بماند روان * دمادم رسد رحمتش بر روان ﴾ واو حرف

استدراك امااول كيسه دن كه ديمكدر چيزى ياحرف وحدت بماند فعل مضارع مفرد غائب روان جارى وثابت معناسنه در دمادم ودمبدم هرنفس وهرساعت ديمكدر رسد رانك وسينك فتحه لريله فعل مضارع مفرد غائب ايريشور ديمكدر رحمت فاعلى شين ضمير معناده روانه مقيد در روانش تقدير نده برحرف صله در بامعناسنه روان روح انسانيه ديرلر اماجان اعمدر ايكى روان بيننده جناس تام واقعدر (محصول بيت) امااول كيسه نك موتندنصكره برجارى وثابت خيرى قاله هرنفس وهرساعت آنك روحنه رحمت ايريشور يعنى هرزمان آنك روحنه دعالر ايدرلر ﴿ بزركى كزونام نيكو بماند * توان كفت بااهل دل كو بماند ﴾ بزركى ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت اوضميرى بزركه راجعدر نام نيكو بيانيه در بماند فعل مضارع مفرد غائب قالدى ديمكدر توان تانك ضميله ممكن معناسنه در كفت مصدر معناسنه در باحرف صله اهل دل لاميه كو كه حرف رابط مقول قولدر واوضميرى بزركه راجعدر (محصول بيت) براولو كيسه دنياده اندن ايى نام قالدى اهل دل ديمك اولوركه اول كيسه اولمدى دنياده باقى وثابت قالدى زيرا ايونام حيات ابديدر ﴿ الاتا درخت كرم پرورى * كه اميد وارى كزو برخورى ﴾ الاحرف تنبيه واستفتاحدر وتاحرف تحذير درخت كرم بيانيه در پرورى فعل مضارع مفرد مخاطب بسليه سن ديمكدر اميد معروف ميده تشديد ضرورت و زيجوندر وارادات نسبت و ياضميرى خطاب كزو كه حرف بيان واوضميرى درخت كرمه راجعدر بر بونده ميوه معناسنه در خورى فعل مضارع مفرد مخاطب ييه سين ديمكدر (محصول بيت) غافل اولمه آگاه اول تا كه كرم اغاجنى بسليه سين يعنى خلقه كرم ايليه سن اكراميدلى ايسك كه درخت كرمدن ميوه اكل ايليه سين ﴿ كرم كن كه فردا كه ديوان نهند * منازل بمقدار احسان دهند ﴾ كه حرف تعليل فردا فانك فتحيله يارن ديمكدر مراد روز قيامتدركه ديوان دالك كسريله جائزدركه حشر وجمع مراداوله وجائزدركه دفتر اعمال مراد اوله پس برينه قصر ايدن تقصير ايلمش نهند نونك وهانك فتحه لريله فعل مضارع جمع غائبدر قورلر ديمكدر منازل جمع منزلدر مقامات

ردشمعى وسرورى

جنت مراددر بمقدار باز كيده جه معناسنه در مقدار احسان لامیه درده‌ند
دالك وهانك فتحه‌لريله فعل مضارع جمع غائبدر ويررلر ديمكدر (محصول
بيت) خطاب عام طريقيله بيورر كه كرم ايله يعنى كرم پيشه اول زيرا يارين كى
كون ديوان قورلر يعنى ديوان حشر وياديوان دفتر واعمالكى آچوب
اوكله قورلر منازل ومقامات جنتى احسان مقدارنجه ويررلر ﴿ يكى
راكه سعى قدم بيشتر * بدركاه حق منزلت بيشتر ﴾ يكى را حرف تخصيص
يينك ديمكدر كه حرف بيان سعى قدم لاميه پيش باى عجمك كسريله ايلرو
ديمكدر وترادات تفضيل ايلريرك ديمكدر با حرف ظرف دركاه حق لاميه منزلت
تا حرف تأنيث بونده مراد مرتبه در بيش باى عربك كسريله زياده معناسنه در
وتر حرف تفضيل (محصول بيت) بر كيمسه‌نك كه سعى قدمى ايلرير كدر يعنى
عملده سعى وكوشش ارتقدر حاصلى خدايوانده ارتق كوشش ايدر خدا
دركاهنده مقامى ومنزلى زياده‌ر كدر ﴿ يكى باز پس خائن وشرمسار * بخواهد
همى مزد نا كرده كار ﴾ باز پس اتباع ومزاوجه قبيلدندن زياده معنا
سنده استعمال ايدرلر بس ارده دبين استعمالدن غافل ايمش شرمسار صفت
مشبهه دراوتانغن معناسنه درهمى معناده بخواهده مقيد درهمى بخواهد
تقديرنده ديلرم واسترم ديمكدر مزد ميمك ضميله وزانك سكونيله اجرت
ديمكدر كرا معناسنه نا كرده ايشلمه‌مش يعنى عمل ايلممش كار مفعولى مصراع
ثانى اوله حكم تعليلده در (محصول بيت) بريسى مذكور بيتده بيان اولنان
كبيدر اما بريسى زياده خائن وخجلدر خدايه تعبدو پرستش ايلمديكندن يعنى
عبادت وطاعت ايلمديكندن زيرا اجرت ديليه مز ايش اشلممش ايكن
حاصلى خدايه عبادت وطاعت ايلمك سزن جنت ديليه مز بعض نسخه‌ده
بخواهد يرينه نترسد واقعدر نون نافيه ايله وبعضنده بترسد واقعدر باى تأكيدله
فقدر مصراع ثانى جمله حاليه در دبين بى حال ايمش ﴿ بهل تا بدندان كزد
پشت دست * تنورى چنين كرم ونانى نبست ﴾ با حرف تأكيد هل هانك
كسريله قو ديمكدر ترك ايله معناسنه هليدندن صالى ويرمك وترك ايلمك
تا حرف تعليل بدندان با حرف مصاحب دندان دالك فتحيله ديش ديمكدر
كزد كاف عجمك وزانك فتحه‌لريله فعل مضارع مفرد غائب ايصرر ديمكدر
اما بونك كبى يرلرده ايصره معناسنه در پشت دست لاميه درال ارقه‌سى ديمكدر
تنور اصلنده نونك تشديديله در ضرورت وزنيچون تخفيف اولنمشدر يا حرف

ردشعى

ردشعى

وحدت ویاحرف تنکیرچنین بونجلین دیمکدر ماقبلنه ومابعدنه قیداولمغه قابلدر سحر حلال طریقیله فتأمل کرم کاف عجمك فتحی ورانك سکونیله اسیجق معناسنه در که عرب حار دیر رانك تشدیدیله واوحرف حال نانی یاحرف تنکیر نبست فعل نفی مفرد غائب لغتده باعلمدی دیمکدر امابونده بوغروب بشورمدی معناسنه در (محصول بیت) مذکور خاین وشرمساری قو یعنی مرحمت ایله تاکه حسرت وندامتدن دیشیله الینك ارقه سن ایصرسن یعنی چیکه سن زیرا بونجلین رایسیجق تنوروار ایکن حاصلی مالك ایکن اتمك بشورمدی یعنی دنیا مزرعة الآخرة ایکن جوانلق سرمایه سیله خدایه لایق برعمل صالح ایشلیوب حظ نفسیله عمرینی نامعقول ایشلره صرف ایلدی ❊ ندانی که غله برداشتن ❊ که ستی بود تخم ناکاشتن ❊ ندانی فعل نفی حال مفرد مخاطب استفهام انکاری متضمن بیلزمیسن یعنی بیلرسن دیمکدر بعض نسخه ده بدانی واقعدر بای تأکیدله بیلرسن دیمکدر که کاف عجمك فتحی وهای اصلیه ایله کاهدن مخفف درکه وقت معناسنه در غله یه اضافتی فی معناسنه در غله دخل که ترکیده تخل دیرلر یعنی حبوب بغدای وارپه وغیریسی کبی برداشتن قالدرمق که حرف بیان ست سینك ضمیله ککشك دیمکدر که مقابلی سختدر قتی معناسنه و یاخود مصدردر تخم تانك ضمیله وخانك سکونیله دانه دیمکدر ناکاشتن اکمك زیراکاشتن وکشتن اکین اکمکدر (محصول بیت) بیلزمیسن غله قالدرمق وقتنده یعنی خرمن تحصیل ایدوب دانه قالدرمق وقتنده کوزیاده زبونلق ونامرادلقدر تخم اکمك یعنی هرکس خرمن قالدردقده تخم صاچوب اکین زحمت چکوب پشیمان اولور بن نیچون اکین اکمدم دیو ❊ حکایت پادشاه بیداد کرد ❊

❊ خردمند درافصای شام ❊ کرفت ازجهان کنج غاری مقام ❊ خردمند عقللو دیمکدر مردی یاحرف وحدت افصای لغتده نهایت معناسنه در امابونده طرف مراددر شامه اضافت لامیه در غارمغاره دیمکدر یاحرف وحدت کرفتك کنج مفعول اول صریحی ومقام ثانیسی وازجهان غیر صریحی (محصول بیت) برعقللو مرد شام طرفنده ناسدن عزلت اختیار ایدوب برمغاره بوجغنی کندویه مقام اتخذ ایلدی حاصلی خلقدن منقطع اولوب برمغاره کوشه سنده منزوی

اولدی ❊ بصبرش دران کنج تاریك جای ❊ بکنج قناعت فرورفت پای ❊
بصبرش باحرف مصاحبت سببیتی متضمن وشین مرد خردمنده عائد
ومعناده بایه مفید کنج کاف عربك ضمی وسكون نونله بوجق دیمكدر اضافتی
لامیه در تاریك جای تركیب مزجیدر اصلنده جای تاریك ایدی قراكاق
یر معناسنه در خزینه داره کنجوردیرلر مریضه رنجور دیدكلری كبی
قناعته اضافتی بیانیه در فرورفت باتدی دیمكدر فرو بردیوتدی وفروخورد
یودقندی دیدكلری كبی فاحفظ پای فاعلی وبكنج مفعول غیرصریحی
(محصول بیت) مرد خردمندك صبری سببیله اول قراكاق یرك بوجغنده
یعنی قراكاق مغاره نك كوشه سنده اباغی قناعت مالنه باتدی حاصلی قناعت
وتوكله مالك اولدی مصراع ثانینك معناسی اباغی قناعت كنجه باتمش
دیمك معنای راماز باتورمش مصراع اولك معناسی صبرله اول قراكاق
بوجقده دیمك اكسك سویلمش ❊ شنیدم كه نامش خدادوست بود ❊ ملك
سیرتی آدمی پوست بود ❊ ملك سیرت وصف تركیبیدر ملك خویلی دیمكدر
ویاحرف وحدتدر آدمی بو یایه بعضیلر حرف نسبت دیدیلر و بعضیلر
دیدیلر كه عجم قتنده آدمی وآدم بر معنایه در یعنی ابو البشر بو لفظی
یاسز یازان ناموزون یازوب خطا ایلمش آدمی پوست وصف تركیبیدر
آدم دریلی یعنی آدم صورتلی (محصول بیت) ایشتدمكه اول مردك
نامی خدادوست ایدی یعنی خدایی سویجی آدم صورتلی ایدی حاصلی
ظاهری انسان اما باطنی ملك كبی خوی ایدی ❊ بزركان نهادند
سر بردرش ❊ كه درمی نیامد بدرها سرش ❊ برحرف صله در یا معناسنه
وشین خدادوسته راجعدر بزركان مبتدا ونهادند خبری سر مفعول
صریحیدر و بردر غیر صریحیدر كه حرف تعلیل در حرف تأكید می
بونك كبی یرلرده یعنی فعل ماضی اولنده حكایت حال ماضی افاده ایدر
كلزدی دیمكدر پس كلدی دیمك بوقاعده دن آكاه دكل ایمش بدرها
باحرف صله (محصول بیت) اكابرخدادوستك قپوسنه یعنی خدمته
باش قودیلر یعنی اكاملازمت ایلدیلر زیرا انك باشی خلق قپوسنه كلزدی
یعنی كیمسه یه ملازمت ایدوب عرض حاجت ایلزدی ❊ تمنا كند عارف
پاكباز ❊ بدریوزه ازخویشتن ترك آز ❊ تمنا كند معلوم اولا كه
تفعیل وتفاعل بابندن مصدرلرك آخرینك ماقبلنی عرب مكسور اوقورلر

مطلب

ردسروری وشمعی

ردشمعی

مطلب

تمنی وتقاضی دیر اما عجم ماقبلنی مفتوح ایدوب لام الفعلنی الفه قلب ایدوب
تمنا وتقاضا دیرلر فاحفظ پس تمنا آرزو معناسنه در که جمعی امانی کلور
فند بر عارف پاکباز بیانیه در بونده پاکباز صادق وصالح معناسنه در با حرف
مصاحبتدر بوزه دالك فتحی ورانك سکونی ویانك ضمیله جروسؤال
معناسنه در که رومده تحریف ایدوب دروازه دیرلر حاصلی دلنمك دیمکدر
خویشتن کندی دیمکدر ترك آز مصدرك مفعولنه اضافتیدر آز حرص
معناسنه در (محصول بیت) عارف وصادق وصالح جروسؤالله کندی
نفسندن حرصك ترکنی آرزو ایدردی یعنی کندی نفسنه دیرکه ای نفس
حرص وطمعی ترك ایله که ذات وهوان در وتوکل وقناعته رغبت ایله که
عزت ورفعت در حاصلی حرص وطمعی ترك ایدوب قناعت وتوکله مالك
اولمغه همت ایدوب سعی ایدر * جوهر ساعتش نفس کو بدبده
* بخورای بکرداندش ده بده * ساعتش ضمیری عارفه راجعدر ومعناده
نفسه مقیددر نفسش تقدیرنده در بده فعل امر مفرد مخاطب دهیدندن
دادندن دیلر سهو ایتمشلر ویر دیمکدر بخواری با حرف مصاحبت ویا حرف
مصدر حقارتله دیمکدر با حرف تأکید کرداند کاف عجمك فتحی
ونونکده فتحیله وسکون راله فعل مضارع مفرد غائب کردانیدندن که متعدیدر
کردیدندن دوندرر وچکرندرر دیمکدرده دالك کسریله وهای اصلیه
ایله کوی درقریه معناسنه دیدده دیرلر یایله ده بده قریه بقریه (محصول
بیت) عارف پاکبازك نفسی که هردم وهرساعت ویر دیه یعنی اندن که
مراداتنی وامانیسنی طلب ایلیه نفس آنی حقارت وهوانله کوی بکوی
چکرندرر حاصلی آرزولرین تحصیل ایلمك سببیله کزدرر وطمعی ترك ایلمکه
همت ایدرکه نفسك تقاضالرندن خلاص بوله حضرت شیخ مذکور
حکایت سببیله مرقوم ایکی بیتی ذکر ایلدیسه بنه اصل حکایه شروع ایدوب
بیورر * دران مرد کان پیرهشیار بود * یکی مرزبان ستمکار بود * مرزمیك
ورانك وزانك سکونیله سرحد وسنور معناسنه در مرزبان سرحد وسنور
بکچیسی زیرابان ادات فاعلدر بجی معناسنه شتربان ودربان کبی ستمکاره
اضافتی بیانیه در (محصول بیت) اول سرحدده که اول پیرهشیارانده
ایدی یعنی خدادوست اولدیغی یرده برظالم سرحد بکچیسی واریدی
حاصلی برظالم حاکمی وار ایدی * هرناتوانا که دریافتی * بسر پنجکی

پنجه برنافتی ❊ که حرف رابط صفت ناتوان زبون وضعیف معناسنه در ورا ادات مفعول که حرف بیان دریافتی یا حکایت حال ماضی افاده ایدر ظالم معناسنه در وکاف عجمه های رسیدن بدلدر ویا حرف مصدردر سر پنجه اکله یعنی ظالمه دیمکدر پنجه تقدیری پنجه اش دربرنافتی برحرف تأکیدیا کنه حرف حکایه یعنی بوکردی وبورردی دیمکدر (محصول بیت) اول مرزك ظالم حاکمی وارایدی که هرزبون وضعیفی بولوردی واکالی ایرشوردی حاصلی هرزبون وضعیفه که ظفر بولوردی ظلم وزورله پنجه سن بوکردی یعنی اکاظلم ایدردی ❊ جهان سوزو بی رحمت وخیره کش ❊ زتلخیش روی جهانی ترش ❊ جهانسوز وصف ترکیبیدر سوز یدندن جهانی یاندریجی یعنی خراب ایدیجی خیره کش وصف ترکیبیدر زبون اولدریجی دیمکدر تلخ تانك فتحی ولامك سکونیله اجی دیمکدر و یاحرف مصدردر وشین ستمکاره راجعدر روی جهان لامیه در ویاحرف نسبت جهان خلقنك یوزی ترش اکشی (محصول بیت) مذکور مرزبان جهان یاندریجی یعنی خراب ایدیجی ورحتسز زبون اولدریجی حاصلی اظلم ناس ایدی انك اجیلغندن وزهر ناکلغندن یعنی شدت قهر وظلمندن جهان خلقنك یوزی ترش ایدی حاصلی زماننده کیمسه مسرور اولوب کولمزدی ❊ کروهی برفتند ازان ظلم وعار ❊ ببردند نام بدش در دیار ❊ کروه کاف عجمك ورانك ضمه لریله وهااصلیه ایله بولك دیمکدر ویاحرف وحدت بر بولك خلق دیمکدر نام بد بیانیه دروشین کنه سابق کبیدردر حرف صله یامعناسنه دیار بونده مملکت معناسنه در (محصول بیت) بر بولك خلق اول ظالمك ظلم وعارندن وطنن قیوب کیتدیلر یعنی ترك دیار ایلدیلر انك براماز آدنی مملکت مملکت ایلتدیلر حاصلی کیندکاری برلرده انك ظلم وتعدیسنی نشر ایلدیلر ❊ کروهی بماندند مسکین وریش ❊ پس چرخه نفرین کرفتند پیش ❊ پس چرخه لامیه در چرخه چقرق درکه انکله ایپلك صارارلر نفرین نونك فتحیله وسکون فاله در بددعا معناسنه (محصول بیت) بر بولك خلق وطنلرن ترك ایده میوب مسکین ومجروح قالدیلر چقرق اردنده اوکارینه نفرین طوتدیلر یعنی بددعاسنه مشغول اولدیلر حاصلی اررلو ارککلر ترك دیار ایدوب طاغلدیلر وعورتلری برلرنده عاجز ومجروح ومسکین قالدیلر چقرق ونیز کاه اردنده بددعایه مشغول اولدیلر بونده کروهدن مراد کروه زناندر چقرق قرینه سیله

فندبر ﴿ بدظلم جایی که کرد دَدراز ❊ نبینی لب مردم ازخنده باز ﴾ بوبیت
حکایت اثناسنده اعتراض طریقیله عبرت نماواقعدر بدظلم بیانیه درجایی
یاحرف وحدت که حرف بیان کرددکاف عجمك فتحیله فعل مضارع
مفردغائب اولور دیمکدر صیرورت معناسنه اسمی تحتنده بده راجع
خبری درازنبینی لب مردم لامیه خنده اسمدر کولمه معناسنه (محصول بیت)
حضرت شیخ مذکور بیتی عبرت طریقیله بیورر یرده که ظالم الی اوزایا
یعنی جوروجفا زیاده اوله خلقك طوداغنی کولمه دن اچق کورمزسین
یعنی ظالمدن هرکس مجروح اولوب کولمز حضرت شیخ کنه اصل حکایه
شروع ایدوب بیورر ﴿ بدیدار شیخ آمدی کاه کاه ❊ خدادوست دروی
نکردی نکاه ﴾ باحرف صله دیدار شیخ لامیه درمرادزیارت شیخدر آمدی
یاحرف حکایه کاوردی دیمکدر در حرف صله در باء معناسنه وضمیر
غائب ظالمه راجعدر نکردی یاحرف حکایه ایلمزدی دیمکدر نکاه نظر
معناسنه (محصول بیت) مذکورظالم کاه کاه شیخك زیارتنه کاوردی
اما خدادوست اکا نظر ایلمزدی یعنی التفات قلمزدی ﴿ ملك نوبتی کفتش
ای نیك بخت ❊ بنفرت زمن در مکش روی سخت ﴾ نوبتی یاحرف
وحدت برنوبت یعنی برکاشده کفتش ضمیر مفعول شیخه راجعدر وفاعلی
ظالمه نیك بخت وصف ترکیبیدر دولتلی وسعادتلی معناسنه درحرف تأکید
مکش فعل نهی مفردمخاطب بورشدورمه و بورتارمه دیمکدر روی مفعول
اول صریحی وسخت ثانیسی و بنفرت وزمن غیرصریحلری فتأمل (محصول
بیت) پادشاه ظالم برکاشده خدادوسته دیدی ای دولتلی وسعادتلی شیخ
نفرتله بندن مبارك جمالکی بورشدرمه یعنی بندن منقبض وملول اولمیه
﴿ مرابانودانی سر دوستیست ❊ زادشمنی بامن ازبهر چیست ﴾
مرابنم دیمکدر بکادیین سهو ایلمشدر سر بونده سوداوهوا معناسنه در
دوستی یاحرف مصدر تراسنك دیمکدر دشمنی یاحرف مصدر (محصول بیت)
ظالم شیخه دیر که بنم سنکله بیلورسین دوستلق ومحبت وسودام واردر یعنی
سکا محبتم اولدیغین بیلورسین پس سنك بنمله عداوتك نه ایچوندر
حاصلی بکانه ایچون دشمن سین مصراع اولك معناسنی بنم سنکله
بیلورسین دوستلغم باشنی واردر دیین باشدن خطای فاحش ایلمش
﴿ کرفتم که سالار کشورنیم ❊ بعزت زدرویش کمترنیم ﴾ کرفتم طوته ایم
یعنی فرض ایده یم که حرف بیان سالار هرقومك اولوسینه سالار

ردشمی

ردسروری

دیرلر مثلا عسکرك اولوسنه سپه سالار دیرلر وقافله نك اولوسنه قافله سالار دیرلر وقس علی هذا کشوره اضافتی لامیه درنیم نون حرف نفی ویا همزه دن منقلب اولمشدر اصلنده نه ام ایدی ترکیبله نیم اولدی باحرف ظرف ویاحرف مصاحبت عزت مصدر در علم بابندن (محصول) ظالم شیخه خطاب ایدوب بیورر فرض ایدهلم که کشورك حاکمی و پادشاهی دکلم عزتده درویش وفقیردن اکسك دکلم یعنی فقرایه نیجه رعایت ایدرسك بکاده اویله رعایت ایله زیاده استمم ﴿ نکویم فضیلت نهم برکسی ✻ چنان باش بامن که باهر کسی ﴾ فضیلت زیاده لك معناسنه در نقیضی اکسكلك معناسنه اولدیغی کبی نه نونك کسری وهای اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطب قو دیمکدر ومیم ضمیر معناده فضیلته مقید در فضیلتم نه نقد برنده یعنی بنی برکسه اوزرینه ترجیح ایدوب افضل طوتمه (محصول بیت) دیمزم که کسه اوزرینه فضیلتم قو یعنی غیریلر اوزرینه بنی اعز واکرم طوت بلکه بکاده شویله اولکه هر کسله اولورسین حاصلی سائرلرله اولدیغك کبی بکله داخی اول ﴿ شنید این سخن عابد هوشیار ✻ برآشفت وکفت ای ملك کوش دار ﴾ عابد هوشیار بیانیه در عابد عاقل دیمکدر برآشفت پریشان و بیحضور اولدی دیمکدر (محصول بیت) عابد هوشیار ظالمك مذکور سوزلرین اشیدوب بیحضور اولدی ودیدی ای پادشاه قولاق طوت ودکله سوزمی که سکا دییم سنی نیچون سومزم وسکا نه جهتدن حرمت وعزت ایتمزم ﴿ وجودت پریشانی خلق ازوست ✻ ندارم پریشانیٔ خلق دوست ﴾ وجودت مبتداء پریشانیٔ خلق اضافت لامیه ایله مبتدأ ثانی وازوست خبر ثانی وثانی خبریله خبر اول فتدبر ندارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده طوتمام دیمکدر پریشانیٔ خلق مفعول اولی وازوست ثانیسی (محصول بیت) خلقك پریشانلغی یعنی اوطانن ترك ایدوب طاغیلوب غیری دیاره کیتملری سنك وجودکدندر حاصلی پریشان و پراکنده اولملرینه سن سبب سین بن ایسه خلقك پریشان و پراکنده اولملرینی دوست طوتمام یعنی سومم پریشانیٔ خلق بیحضورلق معناسنه اخذ ایدن پریشان سویلمش ﴿ تو باآنکه من دوستم دشمنی ✻ نپندارمت دوستدارمنی ﴾ با حرف مصاحبت ویاحرف صله آنکه اصلنده آنکس که در حذف وایصال ایله که حرف ایکن اسم اولدی دشمنی یا ضمیر خطاب نپندارم

ردشمعی

ردسروری وشمعی

فعل نفی استقبال متکلم وحده پندار یدندن پنداشتن دن دیبن سهو ایلمش وضمیر منصوب متصل مفعول اولی ومابعدی ثانیسی دوستدار وصف ترکیبیدر محبت معناسنه در منه اضافتی اسم فاعلك مفعوله اضافتیدر و یاضمیر خطاب (محصول بیت) ای ملك سن اول کمسه ایله که بن دوستم دشمن سین و یااول کیمسه یه که دوستم سن دشمن سن یعنی بن خدادوستیم خدایی سورم سن ایسه سومز سین زیرا بنده لرینه ظلم ایدرسن پس ظن ایلزمکه بنی سورسین زیرا خدانك بنده لرندن بربسنده بنم ایمدی خدایی سومین بنی سومز ❊ چرادوست دارم بباطل منت ❊ چو دانیم که دارد خدا دشمنت ❊ چرا جیم عجمك فتحیله وکسریله نیچون دیمکدر باحرف مصاحبت باطل عبث معناسنه در تقدیری بکار باطل درمنت تاضمیر خطاب بن سنی دیمکدر چو حرف تعلیل وکه حرف بیان دارد فعل مضارع مفرد غائبدر خدا فاعلی ودشمن مفعولی ثانیسی وتاضمیر خطاب مفعول اولی تقدیری خدا ترا دشمن دارد (محصول بیت) بن سنی عبث ایشلر سببیله نیچون دوست طوتام یعنی باطل عملر سببیله بن سنی نیچون سوم چونکه بیلورمکه خداسنی دشمن طوتار یعنی سوزمز حاصلی خدا سومدیکی ظالمی بن نیچون سورم ❊ کرافتد همی دوستی بامنت ❊ مکن آنچه دارد خدا دشمنت ❊ کرافتد تقدیری اکرخواهی که افتددر یعنی اکر دیلرسك که واقع اوله (محصول بیت) اکر دیلرسك که بنمله دوستلغك واقع اوله یعنی بنمله دوست اولمق استرسك اول نسنه که خدانك سببیله سنی دشمن طوتار حاصلی بنم مقبولم اولمق استرسك خدانك مردودی ومبغوضی اولان کاری ایشلمه یعنی کیمسه یه ظلم ایلمه ❊ مده بوسه بردست من دوستوار ❊ برودوستداران من دوست دار ❊ مده بوسه یعنی بوسه ویرمه یعنی اوپمه برحرف صله دست من لامیه داران من لامیه در وارادات تشبیه مده نك بوسه مفعول صریحی وبردست من غیر صریحی دوستداران من لامیه در ودار فعلنك مقدم مفعولی ودوست ثانیسی (محصول بیت) بنم الم بوسه ویرمه یعنی المی دوست کبی اوپمه بلکه وار بنم دوستدارلرمی یعنی احبامی دوست طوت حاصلی بنی سونلری وبنم سوکاولرمی سوکه مقبولم اولا سین یوخسه بنم الم اوپمکله نسنه حاصل اولمز ❊ خدادوسترا کربدرند پوست ❊ نخواهدشدن دشمن دوست دوست ❊ خدادوست

ایهام طریقیله ذکر اولنشدر فتأمل را حرف تخصیص بدرند فعل مضارع
جمع غائب یرتسه‌لر دیمکدر راده تشدید ضرورت وزنیچوندر خدادوست
مفعول اولی و پوست ثانیسی نخواهد شدن اولمایسردر دیمکدر فاعلی
خدادوستدر (محصول بیت) خدادوستك اکر دریسنی یرتسه‌لر یعنی
یوزسه‌لر دوستك یعنی خدانك دشمننه دوست اولماز یعنی خدایی سومه‌ینی
سومز دشمن دوست تقدیری دشمن دوست را دوست نمی شود درحاصلی
دوستك دشمننه دوست اولمز ﴿ عجب دارم از خواب آن سنکدل ❊ که خلقی
بخسبند از و تنکدل ﴾ عجب دارم عجب طوتارم یعنی تعجب ایدرم خواب یوقده
او یقومق معناسنه‌در سنکدل وصف ترکیبیدر طاش یورکلی دیمکدر یعنی
ظالم بی رحم که رابط صفت خلقی یا حرف وحدت ویا تنکیر بخسبند فعل
مضارع جمع غائب یتورلر واو یوررلر ازو ضمیری سنکدله راجعدر تنکدل
وصف ترکیبیدر طار یورکلی یعنی بیحضور و پریشان دل دیمکدر (محصول
بیت) تعجب ایدرم اول بی رحم ظالمك او یقوسندن یعنی نیجه حضورله او یقو
او یور که اندن خلق عالم تنکدل و پریشان خاطر یاتور واو یور حاصلی انك
ظلمی سببیله خلقك آه وزارندن و فریاد و فغانندن نیجه او یو یابلدوکندن
تعجب ایدرم ﴿ حکایت اندر نکاه داری خاطر درویشان ﴾ ﴿ مها زورمندی
مکن بر کهان ❊ که بر یك نمطی نماید جهان ﴾ مه میمك کسری وهای
اصلیه ایله پك ایو دیمکدر اما بونك کبی یرلرده اولو دیمکدر والف حرف ندادر
زور قوت معناسنه‌در اما بونده ظلم معناسنه‌در مند ادات نسبت ویا حرف
مصدر بر حرف صله کهان که کاف عربك کسری وهای اصلیه ایله کچی
دیمکدر که نقیض مه‌در والف ونون ادات جمع که حرف تعلیل نمطونك
ومیمك فتحه‌لر یله اسلوب معناسنه‌در می حرف تأکید اصلی نمی ماند در قالمز
دیمکدر (محصول بیت) ای اولو کیسه فقرا وضعفایه زورمندلك وظلم ایلمه
زیرا عالم بر نمط واسلوب اوزره قالمز متغیر اولور نته که العالم متغیر قضیه‌سی
مقدردر پس دولت وسلطنت کیسنه‌یه باقی دکلدر اعدی ضعفا ومساکینك
آه وانیندن خوف ایله که عالمی خراب ایدر ﴿ سر پنجهٔ ناتوان بر مپیچ ❊
که کر دست یابد بر آیی بهیچ ﴾ سر پنجهٔ ناتوان لامیه در سر پنجه اغتد پنجه
اوجی دیمکدر یعنی پارمقلر اما بونده همان پنجه مراددر ناتوان قدرتسز
یعنی ضعیف بر حرف تأکید مپیچ فعل نهی مفرد مخاطب بورمه و بوکه

دیمکدر که حرف تعلیل بونك کبی یرلرده قدرت معناسنه در برآیی بر حرف تأکید آیی فعل مضارع مفرد مخاطبدر آییدندن کاورسین دیمکدر آمدندن دیین سهو ایلمش با حرف صله وهیچ جیم عجمله اصلا معناسنه در نکم هیچ نکردد دیرلر اصلا ایلمدی معناسنه اما بونك کبی یرلرده عدمدن کنایتدر هیچه کاورسك دیمکدر یعنی یوق اولورسین دیمکدر (محصول بیت) ناتوان وضعیفك پنجه سن بورمه یعنی فقرا وضعفایه جور وجفا ایلمه زیرا اکر قدرت وظفر بولورسه هیچه کاورسین حاصلی سنی یوق ایدر وبالجمله کمسه یه ظلم ایلمه که روزکاردن ظلم کورمیه سن زیرا دنیا دار المکافاتدر البته کشی ایتدکین بولور مصراع ثانینك معناسنی قالقارسین هیچله دیین بی هیچ سویلمش اکر اول ضعیف قدرت بوله هیچله یوقاری کلورسین یعنی انك قتنده بی اعتبار اولورسین دیین قتی بی اعتبار ایمش مسکین ﴿ مبر کفتمش پای مردم زجای ❊ که عاجز شوی که در آیی زپای ﴾ مبر فعل نهی مفرد مخاطب پای مفعول صریحیدر وزجای غیر صریحی کفتم فعل ماضی نفس متکلم وحده وتا ضمیر منصوب متصل مفعولی ومجموع بیت مقول قول پای مردم لامیه که حرف تعلیل شوی فعل مضارع مفرد مخاطب شویدندن اولورسین دیمکدر (محصول بیت) سکا نصیحت ایدوب دیدم خلقك ایاغنی یردن ایلتمه یعنی کیسه ٔ ایاقدن دوشرمه حاصلی کیسه ٔ ایاقدن طایندرمه زیرا عاجز اولورسین اکرسن طاینوب سورچرسك یعنی کیسه ٔ ایاقدن ییقمه زیرا ایاقدن دوشوب اوزولورسین عاجز قالورسین ودخی کمسنه سنی ایاق اوزره قالدرمز مصراع اولك معناسنی مردی یرندن سورمه دیین معنایی یرامازسورمش و کیسه یه ایاق طولامه که انی منصبندن دوشوررسین دیین معنادن ایراق طولاشمش ومصراع ثانینك معناسنی اکرباشکه برحال کاه کیسه سکا اعتبار ایتزدیین قتی بی اعتبار ایمش ﴿ عدورا بکوچك نباشد شمرد ❊ که کوه کلان دیدم از سنك خرد ﴾ عدورا ادات مفعول بکوچك با حرف زاید ایکی کاف عربی واواکی مضموم وجیم عجم مفتوح کوچك دیمکدر که نقیضی بزرکدر بیوك معناسنه شمرد شینك ومیمك ضمه لریله فعل ماضی شکلندن مصدردر که حرف تعلیل کوه کلان بیانیه کلان کاف عربك فتحیله نقیض خرددر یعنی اولو وبیوك خردخانك ضی وسکون رائیله اوواق دیمکدر سنك خرد بیانیه (محصول بیت)

زدسروری وشمی

ردسروری ردشمی

ردشمی ردسروزی زدشمی

عدو بی کوچك وزبون صیماق اولماز یعنی انی اعتبار سز طوتمق اولمازیرا اوواق طاشدن اولو طاغ کوردم حاصلی عدونك کوچکلری واووقلری جمع اولنجه قوتلنوب بیوك حکمنی طوتارلار ﴿ نبینی که باهم آیند مور ﴾ زشیران جنکی برآرند شور ﴿ نبینی فعل نفی مضارع مفرد مخاطب استفهام متضمن که حرف بیان چو حرف تعلیل باهم آیند جمع اولالر مور قرنجه جنس مورمر اداوله و یامفرد مقامنده جمع واقع اولور که آیند فعلنه فاعل اولمغه قابل اوله فتأمل شیران جنکی بیسانیه یا حرف نسبت برآرند کتورررلر وچیقاررلر دیمکدر شور فتنه وآشوب و پریشانلق (محصول بیت) بوبیت بیت سابق تنویر وتوضیح ایدر کورمزمیسن چونکه قرنجه بر یره جمع اولالر واتفاق ایدهلر جنکه منسوب ارسلانلردن فتنه وآشوب کتوررلر حاصلی قرنجه چوق اولنجه ارسلانلری عاجز وزبون ایدرلر زیرا ارسلانلری قرنجه زبون وعاجز ایدر فیلی سیوری سکك ایلدوکی کبی ﴿ نه مویی زابرشیمی کمترست ﴾ چو پر شد ز زنجیر محکم ترست ﴿ نه حرف نفی استفهام متضمن معناده کثره مفیددر مویی یا حرف وحدت ابریشم همزهنك فتحی ورانك کسریله وشینك ضمیله ترکیده ابرشم دیدکلر یدر که ایپهکی بو کوب ایدرلر یا حرف وحدت کمترا کسکرك بوند و ضعیفرك معناسنه در پر بای عجمك ضمیله بونك کبی یرلرده چوق دیمکدر محکمتر قتیراق معناسنه در (محصول بیت) برقیل برتل ابرشمدن ضعیفرق دکلیدر ضعیفرقدر اما چونکه چوغلدی یعنی قیل بر یره کلدی وجمع اولدی زنجیردن محکمرکدر حاصلی چوقلغله پك اولور بوبیت سابقی توضیح ایدر ﴿ دل دوستان جمع بهتر که گنج ﴾ خزینه تهی به که مردم برنج ﴿ دل دوستان لامیه در و مبتدا وخبری جمع وخزینه مبتدا وتهی خبری برنج با حرف ظرف ویا حرف مصاحبت رنج الم وزحمت معناسنه در (محصول بیت) دوستلرك کوکلی جمع اولمق یکرکدر مال جمع اولمقدن زیرا کوکل ییقلمق مملکت ییقلمغه سبیدر پس خزینه بوش اولمق یکدر خلق زحمتده و بازحتله اولمقدن یعنی خلقك ظلمله مالین آلوب رنجیده خاطر ایلمکدن خزینه خالی اولوب خلق المده و بلاده اولمق اولادر ﴿ مینداز در پای کار کسی ﴾ که افتد که در پایش افتی بسی ﴿ مینداز فعل نهی مفرد مخاطب انداز یدندن باهمزهدن منقلبدر تنکم سابقا بیان اولندی در حرف صله در باء معناسنه

كاركسی لامیه‌در ومیندازك مفعول صریحیدر رودر یای غیرصریحیدر كه
حرف تعلیل افند همزه‌نك فتحی وضمیله فعل مضارع مفرد غائب واقع اولور
دیمكدر كه حرف بیان در حرف صله یایش ضمیر كسه راجعدر افتی فعل
مضارع مفرد مخاطب دوشرسین دیمكدر (محصول بیت) خطاب عام
طریقیله بیورر كیمسه‌نك ایشنی اباغه براقه یعنی هیچ بركمسه تحقیر وتذلیل ایله
زیرا واقع اولور كه اكا عرض حاجت ایدوب اباغنه دوشرسین یعنی ذلیل
وحقیر اولوب اكا ابتذال عرض ایدرسین ❊ تحمل كن ای ناتوان ازقوی ❊
كه روزی توانا ترازوی شوی ❊ حضرت شیخ مهانه نصیحتدن فارغ اولوب
كهانه نصیحت ایدوب بیورر بعض نسخه‌ده ازیرینه بروافعدر یعنی حرف صله
كه حرف تعلیل روزی یا حرف وحدت (محصول بیت) ای ناتوان اولان كیمسه
قویدن و زورایدن كان ظلم وجفایه تحمل ایله كه خدا امریله بركون اندن
كوجلیرك و زورایرك اوله سین یعنی تحمل سبیله بركون سن اكا غالب
اول سكا مغلوب اولور وعجز وافتقارله اباغكه دوشر زیرا عالم
متغیردر یارنكی كون كیمسه نیجه اولاجغین بیلمز خدادن غیری ❊ بهمت
برآراز ستیهنده شور ❊ كه بازوی همت به ازدست زور ❊ بهمت باحرف
مصاحبت تقدیری بقوت همتدر همت قوتیله دیمكدر بر حرف تأكید
آر فعل امر مفرد مخاطب آریدندن كه مخففدر آوریدندن پس آوردندن
دیین سهو ایلمش چیقار و كتور دیمكدر ستیهنده اسم فاعلدر ستیهیدندن
معاند معناسنه ستیزیدندن لغتدر بو معنایه شور بونك كبی یرلرده فتنه
وآشوب معناسنه‌در حاصلی پریشانلق كه حرف تعلیل بازوی همت بیانیه
ویالامیه‌در مجازادست زورده بویله‌در (محصول بیت) ناتوانه بیورر كه
جبار ومتكبر ومعاندن همت وعنایتله فتنه وآشوب كتور یعنی انتقامكی
اندن همت وعنایتله آل زیرا همت بازوسی زور الندن یكدر حاصلی همتله
اولان مصلحت زورله اولماز پس همت خاطرله آنی پریشان ومضطر
ومضطرب ایله ❊ لب خشك مظلوم راكو بخند ❊ كه دندان ظالم
بخواهند كند ❊ لب خشك مظلوم بیانیه ولامیه كو فعل امر مفرد مخاطبدر
خطاب عام طریقیله بخند بای تأكیدله مذكور كبی فعل امردر كه حرف
تعلیل دندان ظالم لامیه‌لردر بخواهند كند كندن معناسنه یعنی قوپریسرلردر

ردشمعی وسروری

حاصلی چیقار ایسرلردر (محصول بیت) مظلومك فوری طوداغیـه یعنی ظلم وتعدی واضطرابندن وحضور الغندن دیسرمش طوداغینه کولدی حاصلی مظلومه سو یندی زیرا ظالمك دیشلرینی قو پار یسرلر در وچیقار یسرلردر یعنی اندن انتقامنی الیسرلردر ﴿ بانك دهل خواجه بیدار کشت * چه داند شب پاسبان چون کذشت ﴾ با حرف مصاحبت سببیتی متضمن بانك نونك سکونی وکاف عجمله آواز دیمکدر دهله اضافت لامیه دردهل دالك وهانك ضمه لریله عوام تحریف ایدوب طاول دیدکاریدر عربجه طبل دیرلر خواجه دن مراد صاحب دولتدر خواجه دنصکره برکه حرفی مقدردر ربطایچون چه داندنه بیلور دیمکدر استفهام انکاری طریقیله یعنی بیلمز شب پاسبان لامیه در تقدیری حال شب پاسبار دیمکدر چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه کذشت کاف عجمك ضمی وذال معجمه نك فتحیله کچدی دیمکدر مرور معناسنه (محصول بیت) خواجه که نمجید وقتده چالنان طاول آوازیله او یاندی یعنی صباح نقاره سیله بیدار اولدی نه بیلورکه پاسبانك کیجه سی نه حالله کچدی صوقدن واو یقوسزلقدن حاصلی پاسبانك نه چکدیکینی نه بیلور ﴿ خورد کاروانی غم بارخویش * نسوزد داش برخر پشت ریش ﴾ کاروانی یا حرف نسبت کاروانه منسوب یعنی تاجر غم بارخو یش لامیه در باربونده یوکدر کندینك یوکی غمنی دیمکدر داش ضمیر کاروانیه راجعدر بر حرف صله در یامعناسنه خر پشت ریش بیانیه در پشت ریش وصف ترکیبیدر ارقسی یارالی یعنی یاغرلی (محصول بیت) کاروان خلقی کندینك یوکی غمنی بیرانجق یعنی حرامی الیه ویاز یان ایلیه اما ارقه سی یاغرمی کبه کوکلی یانماز زیرا بیچاره سر کب کرایله طوتمش غیرینك طواری درپس آنی قاریوب انکیچون غم یمز بوابکی بیتدن مقصود بودرکه بی رحم و بی انصاف اولان کندی نفسیله مقیددر انجق غیری ایله دکل ﴿ کرفتم کرافتادکان نیستی * چوافتاده بینی چرا ایستی ﴾ کرفتم طو یام یعنی فرض ایده یم کراصلنده دارایدی افتادکان جمع افتاده در دوشکن دیمکدر نیستی دکل سن دیمکدر یای خطاب ایله افتاده بیتنك مقدم مفعولیدر ابستی کسر همزه ایله وسکون یاوسینله فعل مضارع مفرد مخاطب طورسن

دیمکدر (محصول بیت) فرض ایده این که دوشمشلردن ودوشکنلردن دکلسن یعنی احوالك بر وجهله منتظمدر و بر وجهله پریشان ومتلاشی دکلسن اماچونکه دوشمش وسرچش کوررسین نیچون طوررسین یعنی یاپشوب قالدرمق کرکسین حاصلی مرحمت ایدوب الین الوب انی ایاق اوزره قالدر یعنی فقراوضعفایه مرحمت ایدوب هرحاللر یله مقیداول مصراع ثانیده ایستی برینه نیستی یازوب نوله معناسی چون دوشمش کوره سین نیچون توقف ایتمزسین یعنی دورمازسین دیین قتی یارامازبرده طورمش

ردسروری ردشمعی

وایستی برینه بیستی یازان بایله معنای مستعمدن پست درجه ایراق دوشمش

﴿ برینت بکویم یکی سرکذشت ❊ که سستی بود زین سخن درکذشت ﴾

برینت اصلنده براینت ایدی همزه ایله برحرف استعلا این اسم اشارتدر مذکور ایکی بیتك مضمونه وتا ضمیر خطابدر سرکذشت باشدن کچن قصه یه دیرلر که حرف تعلیل سست لغتده ککشك معناسنه در امابونك کبی یرلرده دناءت والچقلق معناسنه در زین سخن بوسوزدن یعنی بوکلچك حکایتدن در حرف تأکید کذشت ماضی مصدر معناسنه در (محصول بیت) مذکور ایکی بیتك خواسی اوزره سکا برسرکذشت دییم که بکا واقع اولمش یعنی باشمدن کچمش و کندم انی کورمشم پس سویلمك کرك زیرا سویلیوب اندن تجاوزایدوب کچمك دناءت ونامردلك در ایمدی سویلمسی لازمدر که ایشیدن منتصح اوله ﴿ حکایت در معنی رحمت برناتوان وقت توانایی ﴾ ﴿ چنان قحط شدسالی اندردمشق ❊ که یاران فراموش کردند عشق ﴾ قحط قافك فتحی وسکون حائله قتلق دیمکدر سالی یاحرف وحدت دمشق دالك کسریله وفتح میمله در اصل لغتده امابونده ضرورت قافیه ایچون مکسوراوقنور زیراعشق عینك کسریله مصدردرعلم باندن که حرف بیان یاراندن بونده مراد دوستلردر عشق زیاده محبته دیرلر (محصول بیت) شویله قتلق اولدی بریل شام شهرنده که دوستلر کندی باشی قیدنده یری برینه محبتی فراموش ایلدیلر حاصلی هرکس کندی باشی قیدینه دوشدکلرندن دوستلغی اونتدیلر ﴿ چنان آسمان برزمین شدبخیل ❊ که اب ترنکردندزرع ونخیل ﴾ زرع زانك فتحیله اکین معناسنه ونخیل نونك فتحیله خرماغجی معلوم اولاکه شامده نخیل اولماز واولسه دخی صویه محتاج

اولماز بومقامده ذکری قافیه ایچوندر (محصول بیت) شویله آسمان یره بخیل اولدی یعنی یره یغمور وشمدی پس زرع ونخیل لبن وایاغلر یعنی یغمور یغمادی که تراولالر ❊ بخوشیدسرچشمهای قدیم ❊ نماند آب جز آب چشم یتیم ❊ بخوشید یا حرف تأکید خوشید شینله اولنجه قورمق معناسنه در یعنی خشك شدن اماشینله اولنجه صولمق ودپسرمك سرچشمه بکارباشی ویا حرف توسل قدیمه اضافت بیانیه در آب چشم یتیم لامیه لردر (محصول بیت) قدیم بکارباشلری قورودی یعنی دائما آقه کلن ماءجاریلر قورقلقدن کسلدی ومملکتده صوقالمدی یتیمك کوزی یاشندن غیری یای تأکیدیر نه نون قافیه ایله نخوشید یازان صحیح نسخه لره مخالف یازمش ❊ نبودی بجزآه بیوه زنی ❊ اکر برشدی دودی ازروزنی ❊ نبودی یا حرف حکایت بجز با حرف زائد آه بیوه زن لامیه در ویا حرف وحدت ویا حرف ابهام بیوه زن طول عورت برشدی یای حکایه ایله چقاردی دیمکدر دود توتن ویا حرف وحدت ویا حرف تنکیر روزن رانك وزانك فتحیله وسکون واوله باجه دیمکدر بونده مراد اوجقدر ویا حرف وحدت (محصول بیت) اکر اوجقدن طوتن چقسیدی اول طول عورتك آهی توتندن غیری نسنه دکلدر حاصلی طعام بشورمکدن حاصل اولان توتن دکل ایدی ❊ چودرویش بی برك دیدم درخت ❊ قوی بازوان سست درنده سخت ❊ چوادات تشبیه درویش بی برکه مضاف اولیجق برکدن ازق وقوت وقدرت معناسی مراداولور مضاف اولیجق یاپراق معناسنه دروبالجمله بونده برکك ایهام طریقیله مذکوردر قوی محکم معناسنه در بازوان بازولرك جمعی درقول دیمکدر بازوان وصف ترکیبیدر قوی بازولی دیمکدر سست ککشك کال ضعفدن کنایتدر فرومانده عاجز دیمکدر سخت محکم دیمکدر سست ودرمانده یه قیدر محکم سست ومحکم درمانده دیمکدر (محصول بیت) مذکور قحطسنه ده درختی یعنی جنس درختی درویش بی برك کبی کوردم ویادرویش کبی بی برك کوردم یعنی برك وباری یوغیدی محکم بازوایله یعنی قوت ومکنت صاحبلرینی قتی عاجز وزبون وضعیف قالمشلردی کوردم قانده که بی قوت فقراسی قوی بازوانی درختك شاخلرینه وبداقلرینه صرف ایلین قوی خطا اتمش ❊ نه در کوه سبزی نه در باغ شخ ملخ ❊ بوستان خوردومردم ملخ ❊ سبزی یا حرف وحدت ویا تنکیر

ردشمی

ردشمی

تقديرى درخت سبزى در بيانيه ايله شيخ صولى بالجمله ديرلر شاخدن مخفف بورادە باغ معناسنه درديين عندى سويلمش زيرا ماقده درختى يابراقسزلغله توصيف ايلمشدى بد اغسزلغله دكل وعلى الخصوص كه قورقلق وقتلق درختك شاخنى منافى دكلدر امابرك وبارنى نفى ايلسه جائزدر ملخ ميمك ولامك فتحه‌لريله چكركه در (محصول بيت) مذكورسنه ده نه‌داغده باشارر براغاج وارايدى ونه باغچه ده بالحق وارايدى باخصوص كه شامك اكثر باغچه‌لرنده صوجريان ايدر جائزدر كه سبزى ياسى حرف نسبت اوله پس تقدير مضافه احتياج اولمز مذكورسنه ده ملخ بوستانى يبدى ومردم ملخى يبدى زيراعرب ملخك احشاسندن غيرنى يير يعنى قرنى ايچنى ييز باقيسنى بيرجائزدر كه خوردلفظنده برياى حكايه تقدير اولنه يعنى ييردى معلوم اولا كه ملخ بوستانى يبدى ديدكنده تجوبزوار يعنى اكله قابل اولان اشياسنى يبدى ديمكدر سبزى ياسنه حرف مصدر وحرف وحدت ديين اصابت ايلمش ﴿ درآن حال پيش آمدم دوستى ❊ كزومانده براستخوان پوستى ﴾ پيش آمدم ميم معناده پيشه مقيددر پيشم آمدى تقديرنده ياتمه كلدى ديمكدر اوكه كلدى ديين سهو ايلمش دوستى ياحرف وحدت كزومانده كه حرف رابط صفت وضميردوسته راجعدر كزوبرينه ازان بازان سهو ايلمش استخون همزه‌نك وتانك ضمه‌لريله وسينك سكونيله وواورسميله كمك ديمكدر پوستى ياحرف وحدت ديين خطا ايلمش حرف تنكيردر (محصول بيت) اول حالده ياتمه بردوست كلدى يعنى زيارته كلدى اماشو يله ضعيف ونحيف اولمش كه اندن كمك اوزرنده همان درى قالمش حاصلى برمرتبه‌ارقلمش كه اولمز مصراع ثانينك معناسنى بكا دوست ملاقات ايلدى ديين مصراعك معناسنه ايى ملاقات ايلمش ﴿ شكفت آمدم كوى حال بود ❊ خداوندجاه وزرومال بود ﴾ شكفت كسرايله شينك وضميله وكاف حركتده اكاتابعدر اشكفتدن مخففدر همزه‌نك كسرى وضميله عجب معناسنه آمدم يعنى ميم معناده جائزدر كه شكفته مقيد اوله شكفتم آمدى تقديرنده وجائزدر كه آمدلفظنك ضمير منصوب متصلى اوله يعنى مفعول صريحى كوكه حرف تعليل وضمير مذكور دوسته راجعدر (محصول بيت) مذكور دوستك بويله لاغر ونحيف كلمسى بكا عجب كلدى زيرا قوى حال ايدى حاصلى ارباب دولتدن بركمسه ايدى پس آنى بوحالده كوريجك عجب كلدى بعض نسخه ده خداوندجاه

ردشمعى وسرورى

ردسرورى وشمعى

ردشمعى

ردسرورى

ردشمعى

برینه خداوند سیم واقعدر ﴿ بدو کفتم ای یار پاکیزه خوی ✵ چه درماندکی پیشت آمد بکوی ﴾ بدو اصلنده باوابدی همزه داله مبدل اولمشدر پاکیزه و پاك بر معنایه در پاکیزه خوی وصف ترکیبیدر پاك خو بلی معناسنه در ماندهکی یا حرف مصدر (محصول بیت) مذکور دوستی بو حالده کور یجك اکا دیدم که ای پاکیزه خو بلی یارسنك اوکوکه نه عاجزلق کلدی سو یله یعنی ندن لاغر ونحیف اولدکسن خود قدرت ومکنت صاحبی ایدك سایرلر کبی فقیره کل ایدك ﴿ بغرید برمن که عقلت کجاست ✵ چودانی و پرسی سؤالت خطاست ﴾ باحرف تأكید غرید غینك کسری ایله فعل ماضی مفرد غائب حیقرمق واکرمق مثلا ارسلان وقپلان کورلمك راده تشدید ضرورت وزنیچون در که عقلت تا ضمیر خطابدر دانی و پرسی فعل مضارع مفرد مخاطبلردر (محصول بیت) بن دوستدن مذکور سؤالی ایلنجه بنم اوزریمه حیقردی که عقلك قنده در یعنی سنك عقلك نه اولدی چونکه حالی بیلوب صورارسن سؤالك خطادر حاصلی سن خطلکی بیلوب کوررسن پس بو سؤالدن ناشیدر ﴿ نبینی که سختی بغایت رسید ✵ مشقت بحد نهایت رسید ﴾ نبینی فعل مضارع مفرد مخاطب استفهامی متضمن کورمزمیسن دیمکدر که حرف بیان سختی یای مصدر له شدت معناسنه در بالرحرف صله در (محصول بیت) کورمزمسین که شدت وزحمت غایته ایرشدی مشقت و بلاحد نهایته یتشدی یعنی قتلقدن خلقك طاقتی طاق اولدی که صبره چاره‌لری قالمدی ﴿ نه باران همی بارد ازآسمان ✵ نه برمیشود دود فریاد خوان ﴾ نه معناده همی بارده مقیددر نمی بارد تقدیرنده یاغمزدیمکدرنه کنه میشوده مقیددر نمیشود تقدیرنده بعض نسخه ده میشود برینه میرود واقعدر ایکیسنك ده معناسی کتمز دیمکدر دود فریاد خوان لامیه در فریادخوان وصف ترکیبیدر (محصول بیت) نه کوکده یغمور یغار که نباتات بتوب خلق آسایش ایلیه‌لر نه فریاد خوانلرك یعنی فریاد ایدنلرك دود آهی یوقاری کیدر یعنی کوکه اغمزکه اندن بلوت پیدا اولوب یغمور یاغه ﴿ بدو کفتم آخر ترا باك نیست ✵ کشد زهر جایی که تریاك نیست ﴾ آخر الف ممدوده وکسر خا ایله ادات تأكیددر البته معناسنه ترا سکاوسنك دیمکدر باك باوكاف عربله ایمنك وقارمق معناسنه در اما بونده خوف و بیم دیمکدر کشد فعل مضارع مفرد غائب کشیدندن کشتن دن

ردشمعی وسروری

دیین خطا ایلمش زهر فاعلی زهر اولدرر دیمکدر جایی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت تریاکنك کسری وکاف عربیله زهرك ضررنی دفع ایلین دوادر عرب قافله تریاق دیر (محصول بیت) مذکور دوستدن تقریر اولان سوزلری ایشید نجه اکادیدم سنك قتلقدن هیچ باکك بوقدر یعنی سن سائرلر کبی بی قدرت ومکنت دکلسن بس قتلقدن سکانه بیم وخوف زیرا حیوانی زهر شول یرده هلاك ایدر که تریاك بوقدر یعنی بو قدرت ووسعت که سنده وار قحطلق سکانه ضررایدر ❊ کرازنیستی دیکری شد هلاك ❊ راهست بط رازطوفان چه باك ❊ نیستی یا حرف مصدر یوقلق دیمکدر دیکری یا حرف وحدت برغیرسی دیمکدر ترا را حرف تخصیص سنك دیمکدر بط بای

ردشمعی

عربك فتحی وتشدید طاایله قازدیرلر اوردك دیین خطا ایلمش ورا حرف تخصیص قازك دیمکدر طوفان صو یك و یغمورك غلبه سنه دیرلر که هر برشیء اورته (محصول بیت) اکر فقر وفاقه دن برغیریسی هلاك اولدیسه سنك هر نسنك واردر قازك طوفاندن نه پرواسی واردر یعنی بو قدرت ومکنت که سنده وار قتلق سکانه تأثیرایدر ❊ نکه کرد رنجیده برمن فقیه ❊ نکه کردن عالم اندر سفیه ❊ رنجیده ده های رسمی یه حرف ترتیب دیرلر معناسی انجنوب دیمکدر پس اسم مفعول طونوب حال معناسنی ویرن های ترتب

ردسروری وشمعی

معناسندن بی خبرایمش بر حرف صله در بامعناسنه فقیه مذکور دوستدن عبارتدر بو عبارت انی خبرویرر که اول دوست فقهادن اوله نکه کردن نظر ایلمك دیمکدر عالمه اضافتی لامیه در اندر حرف صله در بامعناسنه سفیه سینك فتحی وفانك کسریله نقیض حلیمدر اما اصلی خفت وحرکتدر (محصول بیت) چونکه مذکور دوست بندن بو کلماتی ایشندی بکا انجنوب نظر ایلدی عالمك سفیهه وجاهله نظر ایلدکی کبی نظر ایلدی حاصلی بندن مذکور کلماتی منکره کوردی کأنه سکا بو حالده بو بله سوز لایق دکل ایدی دیمکدر ❊ که مرا رچه برساحلست ای رفیق ❊ نیاساید ودوستانش غریق ❊

ردشمعی

که حرف تعلیل بر یرینه دریازان احوال استعمالدن بیکانه ایمش ساحل دریا کنارینه دیرلر نیاساید فعل نفی مستقبل مفرد غائب راحت اولماز دیمکدر واو

ردسروری وشمعی

حرف حال حرف زائد دیین زائد سویلمش غریق مغرق معناسنه در یعنی صوده بوغلمش صفت مشبهه سی غرق کلور فرق وزنی اوزره (محصول بیت) بو بیت مذکور دوستك حضرت شیخه حقارت نظر یله نظر ینه

علت‌در ای رفیق اکرچه کشتی دریا کنارنده اولوب غرق اولمقدن
بی پروا ایسه‌ده غرق اولان دوستلری اجیجه کندن حضور ایلمز وراحت
اولماز ❊ من از بی نوایی نیم روی زرد ❊ غم بی نوایان رخم زرد کرد ❊ بعض
نسخه‌ده رخم زرد کرد یرینه دلم خسته کرد یازلمش نوانونك فتحیله بونده
قدرت ووسعت معناسنه‌در ازغه‌ده دیرلر و یا حرف مصدر نیم اصلی
نه‌ام دره همزه یایه منقلب اولمشدر وهای رسمی ترکیبله ساقط اولمش
روی زرد وصف ترکیبیدر غم بی نوایان لامیه‌در (محصول بیت) فقیه دیرکه
بن عدم قدرتدن وفقر وفاقه‌دن صاری بکزلی دکلم بلکه قدرتسزلرك
وفقرانك غم وغصه‌سی رویمی زرد ایلدی حاصلی فقرانی اجیوب رحم
ایلدیکمدن بنی بو حاله قودی ❊ نخواهد که بیند خردمند ریش ❊ نه برعضو
مردم نه برعضو خویش ❊ که حرف بیان ریش یاره عضو مردم لامیه‌در
عضوعینك ضمی وضادك سکونی ایله کوده‌یه دیرلر عضو خویش لامیه‌در
(محصول بیت) عاقل کیمسه یاره کورمك ایستمز نه خلقك کوده‌سنده
ونه کندی کوده‌سنده یعنی عاقلك قتنده خلق کندیله برابردر هر خصوصده
حاصلی کندی‌یه نه صانورسه غیری‌یه انی صانر ❊ بحمدالله ارچه زریش
ایمنم ❊ چو ریشی ببینم بلرزد تنم ❊ ایمن همزه‌نك ومیمك کسریله وسکون
یاایله امین معناسنه‌در ریشی یا حرف وحدت بلرزد بای تأکیدله فعل مضارع
مفرد غائب دترر دیمکدر (محصول بیت) الحمد لله اکرچه یاره‌دن امینم اما
چونکه یاره کورم تنم اضطرابدن دترر یعنی شکر اللهم که بن هر بلادن
امینم چونکه بربلازده ومصیبت رسیده کورم زیاده اضطرابدن تنم دترر
مصراع ثانیٔ چو ریشی به بیند بلرزد تنم یازوب به بیندك و بلرزدك فاعلی
تنم درتنازع طریقیله دیوب لفظنده ومعناسنده خطا ایلمش مصراع ثانیده
ریش مجروح معناسنه اخذایدن مسامحه ایلمشدر ❊ منغص بود عیش
آن تن درست ❊ که باشد به پهلوی بیمار سست ❊ منغص اسم مفعولدر تفعیل
بابندن مکدر دیمکدر عیش آن تندرست لامیه‌در تن درست وصف ترکیبیدر
مقابل بیماردر یعنی صاغ که حرف رابط صفت پهلو بای عجمك فتحی وهانك
سکونی ولامك ضمیله یان معناسنه‌در که عرب جنب دیر جیمك فتحی ونونك
سکونیله اما بونك کبی یرلرده قت معناسنه‌در که عرب عند دیر بیماره
اضافتی لامیه‌در و بیمارك یانیه (محصول بیت) اول صاغك وسالمك عیش

ردسروری
ردشمعی

مكدر دركه بيمار ضعيفك قتنده اوله يعنى شول صاغ كيمسه كه خسته نك يانده در دراكى وحياتى كدورتله كچر مصراع ثانىكه باشده يه بهلوش بيمارسست يازان صحيح نسخه لره مخالف يازمش ✻ چوبينم كه درويش مسكين نخورد ✻ بكام اندرم لقمه زهرست ودرد ✻ نخورد خاده روم ضمه ايله يمدى ديمكدر با حرف ظرف كام كاف عربيله دماغ معناسنه در كاف عجمله دين خطا ايلمش اندرم ميم معناده كامه مقيددر اندر كامم تقديرنده (محصول بيت) چونكه كورمكه درويش مسكين ييوب آج قاله دماغمده و بوغازمده لقمه زهر ودرد والمدر حاصلى يدكم طعام الممدن بكا سيكمز بكام اندرون يازان صحيح نسخه لره مخالف يازمش ✻ يكى رابزندان درش دوستان ✻ بجاماندش عيش دربوستان ✻ يكى را راحرف تخصيص بزندان باحرف ظرف ودر بانك متضمن اولديغى معناى ظرفيتى تأكيدايدر شين ضمير معناده دوستانه مقيددر بعض روابطى حذف ايصالله يكى راكه دوستانش درزندانست تقديرنده درماند فعل مضارع مفرد غائب قالور ديمكدر شين ضمير يكى رايه راجعدر ومعناده عيشه مقيددر عيشش تقديرنده (محصول بيت) برينك كه دوستلرى زندانده اوله انك بوستانده قنده عيش وصفاسى قالور يعنى دوستلرى زندانده محبوس اولان كيمسه نك بوستانده ذوق وصفاسى قالماز مصراع اول يكى را بزندان برى دوستان يازوب معناسنى يعنى كس كه دوستانش حبس كنى دين لفظده و معناده خطا ايلمش ✻ حكايت ✻ ✻ شبى دودخلق آتشى برفروحت ✻ شنيدمكه بغداد نيمى بسوخت ✻ شبى ياحرف وحدت دودخلق لاميه تقديرى دود آه خلقدر آتشى يا حرف وحدتدر برحرف تأكيد فروخت فانك ورانك ضمه لريله ياالكلندردى يعنى برآتش پيدا ايلدى اصلى افروختدر همزه نك فتحى وخانك سكونيله بغداد تقديرى شهر بغداد درنيمى ياحرف تنكير نيم نصف معناسنه در جائزدر حقيقتده نصفى اوله وجائزدر كه ادعا طريقيله نصفى اوله سوخت لازم اولديغى تقديرجه ياندى ديمك اولور متعدى اولديغى تقديرجه ياقدى ديمك اولور على كل حال برحرف رامقدردر وفاعلى تحتنده آتشه راجع اولان ضميردر (محصول بيت) بركيجه خلقك آهى دوتنى وكوكلينك حرارتى برآتش ياالكلندردى يعنى پيدا ايلدى ايشتدمكه بغدادشهرينك نصفى ياندى ويامذكور آتش شهرك نصفنى ياقدى بوكلامدن معلومدركه

مملكته آتش دوشمك ظلم وتعديدن ناشی اولان آه‌دروندندر ﴿ يكی شكر كفت اندر آن حال زود ❊ كه دكان مارا كزندی نبود ﴾ اندرشكر كفته ظرف زماندر آن حال اشارتدر احراق حالنه زودتيز ديمكدر قوی معناسنه يعنی بلامكث وتراخ كه حرف تعليل دكان مالاميه درورا ادات صله در با معناسنه كزند كاف عجمك ضمی وزانك فتحی ايله ضرروزيان معناسنه در نبود بونده اولمادی معناسنه در (محصول بيت) بريسی اول يانغن حالنده علی الفور خدايه شكر سويلدی يعنی شكر خدايه ديدی كه بيزم دكانمزه ضرر اولمادی يعنی بزم دكانمز يانمدی ديو خدايه شكرايلدی ﴿ جهان ديده كفتش ای بوالهوس ❊ تراخود غم خويشتن بودو بس ﴾ جهان ديده وصف تركيبيدر وهمزه حرف توسل ويا حرف وحدت اغتده جهان كورمش ديمكدر امامراد سياحدر كفتش ضمير شكر دينه راجعدر ای حرف ندا منادی محذوفدر تقديری ای مرد بوالهوس ابودن همزه حذف اولمشدر هوس باباسی ديمكدر معلوم اولا كه اب ايله ام ايله مصدر اولان الفاظدن مبالغه قصد اولنور مثلا ابوالخيرات ديرلر زياده خيرات صاحبی وام الفساد ديرلر زياده فسادلر صاحبی معناسنه پس ابوالهوس زياده هوس وهوا صاحبی ديمكدر حاصلی برمذموم صفتدر تراسنك ديمكدر خود بونك كبی يرلرده تأكيد افاده ايدر انجق غم خويشتن لاميه كندی غمك ديمكدر بوادات خبراولمق جائز وادات زمانيه اولمق جائزواودنصكره كلن بس انجق معناسنه دركه عرب فقط دير (محصول بيت) شكرسويلينه برجهان ديده ديدی ای ابوالهوس سنك همان كندی غمك چكرسين انجق ياخود همان كندی غمكی چكرمش سن انجق حاصلی بوقدر مسلمانك ضرروزيانچون غم چكمزميسن ﴿ پسندی كه شهری بسوزد بنار ❊ اكرچه سرايت بود در كنار ﴾ پسندی فعل مضارع مفرد مخاطبدر لايق كوررميسن ديمكدر كه حرف بيان شهری يا حرف وحدت بونده بر شهر بيورديغی ظاهرا مبالغه طريقيله درز يرا سابقا نصف شهر بيورمش ايدی بنار با حرف صله ويا حرف مصاحبت سرايدن بونده خانه مراد در بودفعل مضارع مفرد غائب ويا ادات زمانيه دركناز يعنی دركنار شهر ديمكدر (محصول بيت) بو بيت مقول قول جهان ديده در يعنی لايق كوررميسنكه برشهر آتشه يانه اكرچكه سرايك كنارنده اواور

مطلب

وپاشهر كارنده‌در يعنى اكرچكه پاتغن سكا ضرر ايلمدى اما ضرر ايلمديكى
كيسه‌لرى اجيوب مغموم ومهموم اولمازميسن ❊ بجز سنكدل ناكند
معده تنك ❊ چو بيند كسان برشكم بسته سنك ❊ بعض نسخه‌ده ناكند
يرينه‌كى كند واقعدر سنكدل طاش يوركلى بى‌رحم ديمكدر اصلى نه آكند
الف ممدوده وكاف عجم وفتح نونله فعل مضارع مفرد غائبدر طقار
ديمكدر آكندندن يصدغه يوك طقمق كبى ادات نفيله طقماز ديمكدر
معده ميمك كسريله وسكون عينله بونده اما ميمك فتحى وعينك
كسريله ده‌لغتدر انسانده معده حيوانده شيردان يرنده در
تنك تانك فتحى وكاف عجمله لغتده طار ديمكدر اما بونك كبى يرده محكم
معناسنه‌در كسان كسك جمعيدر كيسه‌لر معناسنه برحرف استعلاشكم
قارن (محصول بيت) طاش يوركلى بى‌رحمدن غيرى كيسه معده‌سنى
طعام ايله محكم طقماز يعنى پرايتماز چونكه كوره كيسه‌لر اجلقدن قارننه
طاش بغلمش اوله‌نتكه مشايخك چوغندن مرويدركه حالت رياضتده
قارننه طاش بغلرلرمش آچيقميه ديو اما بونده مراد طعامه مالك اوليوب
بويله ايدندر يعنى بو بيت حكايت آخرينه‌دك حضرت شيخك عبرت
آميز وحكمت انكيز كلماتيدر ❊ توانكرآن لقمه چون ميخورد ❊ چو بيند
كه‌درويش خون ميخورد ❊ توانكر غنى ديمكدر آن لقمه يعنى يدوكى لقمه
چون نيجه خون ميخورد قان ايچر ديمكدر زيرا خوردن مشتركدر يمك وايچمك
بيننده (محصول بيت) غنى اولان كيسه اول يدوكى لقمهٔ نيجه يير يعنى
صفاى خاطرله يير چونكه كوره كه فقرا اجلقدن وفقر وفاقه دن قان
ايچر قان ايچمك اضطرابدن كنايتدر ❊ مكو درستست رنجوردار
❊ كه‌مى پيچد از غصه رنجور وار ❊ مكو فعل نهى مفرد مخاطبدر خطاب
عام طريقيله سويله ديمكدر تن درست وصف تركيبيدر تن بدن ودرست
دالك وراك ضمه‌لريله وسكون سينله صاغ وبوتن معناسنه رنجور وار وصف
تركيبيدر رنجور راك فتحى وسكون نونله وضم جيمله مريض ديمكدر
عوام تحريف ايدوب مستعمل اوغلانه رنجل ديرلر داردا رنده‌دن مرخم
اسم فاعلدر بحسب اللغت خسته طوتجى ديمكدر اما مراد صاحب شخص
مريضدركه حرف تعليل ميپچد فعل مضارع مفرد غائبدر پيچيدندن
لازمله متعدى بيننده مشتركدر بونده لازمدر بوريلور وبوكلور ديمكدر

اضطرابدن كنايتدر وار بونده وبونك كبي يرلرده ادات تشبيه در (محصول بيت) سن ديمكه مريض صاحبي صاغ وساملدر يعني خسته دكلدر ديمه زيرا خسته كبي غم وغصه دن اضطراب چكر حاصلي خسته ايچون مريضدر ومريض حكمنده در ﴿ تنكدل چو ياران بمنزل رسند ﴾ نخسبند كه واماندكان از پسند ﴿ تنك تانك فتحي ونونك ضمي وكاف عربيله بوقده معناسنه دركه عرب دقيق دير تنكدل وصف تركيبيدر مشفق ورقيق القلب معناسنه در بعض نسخه ده تنكدل يرينه سبك پي واقعدر سبك سينك فتحي وكاف عربيله وبانك ضميله بيني ديمكدر خفيف معناسنه وپي باي عجمك فتحي وياي اصليه ايله بونك كبي يرلرده ايق ديمكدر پاي كبي حاصلي وصف تركيبيدر يني اياقلي معناسنه يعني چويك اصل تركيب چوياران تنكدلدر ضرورت وزنيچون تقديم وتأخير اولندي بمنزل باحرف صله رسند فعلنه متعلق نخسبند او يومازلر وحضور ايلمزلر ديمكدر نون حرف نفيدر كه حرف تعليل وامانده يولده كيرو قالمشه ديرلر كاف عجم هاي رسيدن بدلدر والف ونون ادات جمعدر پسند پس بوندلرده معناسنه در ونون ودال ادات جمعدر (محصول بيت) بغري يوفقه مرحتلي ياران چونكه قونغه ومنزله ايريشه لر يعني قونغه يولداشلرندن ايلرو وارهلر غم وغصه دن اويومازلر كه ارده وكيروده يورغونلر ودورغونلر وارديو حاصلي يولده دورب قالنلري اسير كدكلرندن راحت اولمازلر بيتك معناسنده يوفقه كوكلي وشفقتلي اولان كيمسنه ياران منزلنه دخي ايرسه كندويله دخي اولسه ياتماز واويوماز كه كيروده قالانلرارده دردي يو ديين غريب معنا تصور ايلمش جزاه الله معلوم اولا كه چون اولكي باب عدل وزيبه خلق بيانده درهر حكايه سلاطين وحكامه بو معنا ايچون تنبيه ايدوب بيورر ﴿ دل پادشاهان شود بار كش ﴾ چو بينند دركل خرخاركش ﴿ دل پادشاهان لاميه در باركش وصف تركيبيدر يوك چكيجي معناسنه بيحضور اقدن كنايتدر كل كاف عجمك كسريله بالچق معناسنه در خرخاركش بيانيه ولاميه اولمغه قابلدر فندبر (محصول بيت) پادشاهلرك دللري بلاكش ومضطرب اولور يعني اهل عدل وانصاف اولان حكام بيحضور وبي قرار اولورلر چون كه ديكن چكيجي مركبني وياخود ديكن طاشيجي كيمسه نك مركبني بالچقده كوره لر حاصلي عادل پادشاهلر فقرا ورعايايه مرحمت ايدرلر وقتا كه مصنف

ردسروري

مذكور نصايح ومعارفى بيوردبسه تنبيه وايقاظ ايچون بيورر ﴿ اكر در سراى سعادت كسست ※ ز گفتار سعدى بش حرفى بسست ﴾ سراى سعادت بيانيه كسست سينك وتالادات خبردر گفتار وصف تركيبيدر بدار ورفتار كبى خفى طريقيله فتد بر اضافتى لاميه در سعديش ضرورت وزنيچون ياساكن اوقنمق كرك حرفى ياحرف وحدت بونك كبى يرلرده حرفدن مراد كلام مفيد ومختصردر نته كه خواجه حافظ تفسيرابن دوحرفست بور ديكى كبى مصراع ثانيده ايكى فقره دن عبارت ايلمش فتأمل بس بونده يتر ديمكدر كافى معناسنه وسينك وتابنك سابق كبيدر (محصول بيت) اكر سعادت سراينده كيمسه وارا ايسه يعنى سعادته لايق ومستحق وار ايسه سعدينك كلماتندن اكا برحرف بس در يعنى سعدينك نصيح وپند بله متنصح اولمق دليل سعادتدر اول پند كرك كثير اولسون كرك قليل ﴿ همينت بسندست اكر بشنوى ※ كه كر خار كارى سمن ندروى ﴾ همينت هم بونك كبى يرلرده تأكيد افاده ايدر انجق واين اسم اشارتدر مصراع ثانينك محصولنه وتاضمير خطاب بسندباى عربك وسينك فتحه لرى ايله وسكون نونله ودال ايله كافى معناسنه اسمدر بشنوى باحرف تأكيد شنوى شينك واوك كسره لريله ونونك فتحيله فعل مضارع مفرد مخاطب خطاب عامله فعل شرط واقعدر ايشيدوب ديكارسك ديمكدر كه حرف بيان كر حرف شرط خار ديكن كارى كاف عربله فعل مضارع مفرد مخاطبدر خطاب عامله كاريدن اكمك يعنى يره دانه صاچمق كاشتن دن ديين خطا ايلمش خار مقدم مفعولى در سمن سينك وميمك فتحه لريله اق كله ديرلر ندروى نون حرف نفى دروى دالك وواوك كسرى وراك فتحى ايله فعل مضارع مفرد مخاطبدر خطاب عامله درويدن بچمكه ديرلر اوتلق وغير بسينى بچمك كبى معلوم اولا كه بشنوى وندروى وبونلردن غيرى افعالك فاء الفعللرى بعض حروفك دخولى سببيله ساكن اوقنور ضرورت وزنيچون فاحفظ سمن ندروينك مفعولى در (محصول بيت) سكا بو مقدار يتر اكر دكليوب عمل ايدرسك يعنى اكر ديكن ايكرسك اندن اق كل بيچمزسين حاصلى فاسد عمل اشلرسك اندن ثواب تحصيلين رجا ايلمه تركيده ضرب مثلدر كه كيشى اكدوكن بيچر ديرلر حاصلى كلام خير ايله كه خير بوله سين ﴿ حكايت در عدل وثمره او وظلم وعاقبت آن ﴾ ﴿ خبر دارى از خسروان

ردسرورى وشمعى

مطلب ــــ ..

عجم ❊ که کردند بر زیر دستان ستم ❊ خبردار ینك مفعولیدر داری فعل مضارع مفرد مخاطب استفهام معناسنی متضمندر خبرطوتارمیسین یعنی خبرك وارمی دیمکدر وجائزدرکه خبردار وصف ترکیبی اولوب یا ضمیر خطاب اوله کنه خطاب عام طریقیله استفهامی متضمن خسرو ارباب تواریخ اصطلاحنده عجم پادشاهلرینه دیرلر الف ونون ادات جمعدر عجمه اضافتی بیانیه ولامیه اولمغه قابلدر فتدبر که حرف رابط صفت کردند فاعلی خسروانه راجع ضمیردر بر حرف صله در با معناسنه زیردست سکون رایله وصف ترکیبیدر کشینك الی التنده اولنلردن عبارتدر خدمه ورعایا وعباد کبی الف ونون ادات جمعدر ستم سینك کسری وتانك فتحیله ظلم معناسنه در کردندك مفعول صریحی و بر زیردستان غیر صریحی (محصول بیت) خطاب عامله بیورر خبردار میسین وخبرك وارمیدر که عجم پادشاهلرندن زیردستلرینه ظلم وجفا ایدبلر یعنی ظلمله مشهور اولان عجم پادشاهلرینك احوالندن خبردار میسن که ظلمله عالمی خراب ویباب ایدرلردی وجائزدرکه خطاب عام اولمیوب کندی پادشاهنه خطاب اوله ❊ نه آن شوکت پادشاهی بماند ❊ نه آن ظلم بر روستایی بماند ❊ شوکت شینك وکاف عربك فتحی وسکون واوله عرب شدت جنکه دیر اما عجم عظمت معناسنده استعمال ایدر پادشاهی یای اول اصلیه وثانی مصدریه در معلوم اولاکه پادشاهده پادشای ده لغتدر کناه وکنای کبی فاحفظ روستا رانك ضمی وواوك وسینك سکونیله کویه دیرلر دیه ده دهده دیرلر ویای اولی اصلیه وثانی حرف نسبت کویلی دیمکدر (محصول بیت) نه اول ظالم پادشاهك عظمت وسلطنت باقی قالدی ونه کویلی اوزرنده اول ظلم باقی قالدی یعنی هب فانی اولدی شویلکه دنیاده اثری قالمدی پادشاهیده یا ضرورت قافیه ایچون دیین سهو ایلمش ❊ خطا بین که از دست ظالم برفت ❊ جهان ماند واو با مظالم برفت ❊ بعض نسخه ده خطا بین یرینه خطایی واقعدر یای وحدتله خطا بینك مقدم مفعولیدر که حرف رابط صفت دست ظالم لامیه در و برفت بای تأکیدله فعل ماضی مفرد غائبدر صادر وواقع اولدی معناسنه درماند فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بیننده مشترکدر لازم اولنجه نجتنده ضمیر جهانه راجع اولور متعدی اولنجه ظالمه راجعدر فتدبر واو حرف

مطلب

ردسروری وشمعی

حال واو ضمیر ظالمه راجعدر یا حرف مصاحبت مظالم مساجد وزنی اوزره مظلمه نك جمعیدر لامك كسریله كه مصدر در ضرب بابندن ظلم كبی برفت بوند كیتدی دیمكدر (محصول بیت) ظالمدن صادر وواقع اولان خطایی كورسیرایله جهان قالدی وباظالم جهانی قودی یعنی اولدی حال بوكه مظالم ناسله دنیادن كیتدی ﴿ خنك روز محشر تن دادكر ❊ كه درسایه عرش داردمقر ﴾ خنك سعادتلی ودولتلی دیمكدر روز محشر لامیه در تن داد كردن مراد وجود عادلدر كه حرف تعلیل ویا حرف رابط صفت سایهٔ عرش لامیه در مقر مصدر میمی ویااسم مكان (محصول بیت) وجود عادل محشر كوننده سعادتلی در كه عرش سایه سنده قرارطوتار یعنی خلق عالم عذاب وعقابده اولدیغی حالده حاكم عادل عرش سایه سنده قرار وآرام طوتار معلوم اولا كه بو بیت بر مطول حدیث شریفك بعض مضمونه دالدر مراد سلاطینی عدالته ترغیبدر ﴿ بقومی كه نیكی پسند دخدای ❊ دهد خسری عادل نیك رای ﴾ با حرف صله قومی یا حرف وحدت كه حرف رابط صفت نیكی یا حرف مصدر ایلك ایلك پسند دفعل مضارع مفرد غائب فاعلی خدادر لغتده بكنور دیمكدر اما مراد لیاقتدر لایق كورر دیمكدر خسروی یا حرف وحدت عادل نیك رای بیانیه در نیك رای وصف تركیبیدر ایی فكرلی معناسنه (محصول بیت) برقومه كه خدای تعالی ایلك ایلكی لایق وسزاوار كوره اول قومه ایی فكرلی وخوب تدبیرلی بر پادشاه ویریر ﴿ چو خواهد كه ویران كند عالمی ❊ نهد ملك در پنجهٔ ظالمی ﴾ چو حرف تعلیل كه حرف بیان ویران كندك مقدم مفعول اولی وعالم مفعول ثانیسی ویا حرف تنكیردر در حرف صله یا معناسنه پنجهٔ ظالم لامیه و یا حرف وحدت ملك میك ضمیله نهدك مفعول صریحی ودرپنجه غیر صریحی پنجه دن مراد تصرف سلطنتدر (محصول بیت) چون خدا عالمی ویران ایلمك مراد ایلیه ملك عالمی وتصرف وسلطنتی بر ظالمك النه وضع ایلر وپادشاهلغی اكا رایكان كورب تسلیم ایلر یعنی قبضهٔ تصرفنی الینه ویریر مصراع ثانینك معناسی ملكی بر ظالم النده ایلر دیین اداده قصور ایلمش ﴿ سكالند ازونیك مردان حذر ❊ كه خشم خدایست بیدادكر ﴾ سكالند سینك ولامك فتحی وكاف عجم وسكون نونله فعل مضارع جمع غائب ظن ایدرلر دیمكدر اوضمیر ظالمه راجعدر نیك مرد سكون كاف عربیله تركیب مزجیدر اصلنده

ردشعی

مردنیك ایدی ایو کشی دیمکدر الف ونون ادات جمعدر سکاننده حذر مفعول صریحیدر وازوغیر صریحیدر ونیك مرد فاعلی که حرف تعلیل خشم خدا لامیه‌در ومقدم خبر وبیداد کر مؤخر مبتدا (محصول بیت) ظالم پادشاهدن ایو کیمسه‌لر حذر وخشیتی تخیل وتفکر ایدرلر یعنی ضرر وزیانندن احتراز ایدرلر زیراخدانك خشمیدر ظالم حاکم حاصلی ایو اولان کیمسه‌لر ظالمدن حذر اوزره اولورلر زیرا بیلورلر که ظالم خلق عالمه خدانك قهریدر پس اندن خوف ایدرلر * بزرکی ازودان ومنت شناس * که زائل شود نعمت ناسپاس * بزرکی یاحرف مصدر ازو ضمیر خدایه راجعدر دان فعل امر مفرد مخاطبدر دانیدندن بل دیمکدر منت شناسك مقدم مفعولدر کرکسه من توبیخی اولسون کرکسه من تنبیهی شناس شینك کسریله فعل امر مفرد مخاطب شناسیدندن که حرف تعلیل نعمت ناسپاس لامیه ویابیانیه در مجازا فتدبر (محصول بیت) حضرت شیخ تجدید خطاب ایدوب بیورر که عظمت وسلطنتی خدادن بیل یعنی هر کسه لایقنی خدا ویریر پس عظمت ورفعتی خدادن منت بیل واکا شکرایله زیرا شکرسز اولان کیمسه نك نعمتنی ویاشکرسز نعمت یعنی برنعمتکه مشکور اولمیه زائل وضایع اولور علی کل حال نعمت خدایه شکر وسپاس واجبدر نته کلستاننده بیورر * اکر شکر کردی برین ملك ومال * بمالی وملکی رسی بی زوال * کردی فعل ماضی مفرد مخاطبدر اما بونده مراد استمراردر یعنی دائما شاکر وحامد اوله سین دیمکدر برحرف صله در بامعناسنه واین اسم اشارتدر بمالی باحرف صله ویاحرف وحدت ملکی یاحرف وحدت رسی فعل مضارع مفرد مخاطبدر ایرشیرسن دیمکدر نه مال وملکه صفتدر علی سبیل البدل (محصول بیت) اکر بومال وملکه که شمدی الکده در شاکر وحامد اولورسك یعنی دمبدم شکر ایدرسك آخرتده زوالسز مال وملکه واصل اولورسن زیرانعم آخرت بی زوالدر اکا فناطاری اولماز * وکر جور در پادشاهی کنی * پس ازپادشاهی کدایی کنی * پادشابی یاایله دررعایت قافیه ایچون (محصول بیت) اکر پادشاهلغك حالنده خلقه جور وجفا ایدرسك پادشاهلقدن صکره یعنی آخرتده هرکسدن شفاعت اومارسن * حرامست بر پادشه خواب خوش * که باشد ضعیف ازقوی بارکش * خواب خوش بیانیه در

ومؤخر مبتدا وحرامست مقدم خبر خواب خوش واو رسمیلرله لذیذ اویقو
دیمکدر که حرف رابط صفت بارکش وصف ترکیبیدر کشیدندن بوك چکیجی
یعنی ظلم کوریجی دیمکدر (محصول بیت) پادشاهه طاتلی اویقو حرامدر
که ضعیفه قو یدن بلازده وجفاکش اوله یعنی پادشاه اولان کمسه لذیذ
اویقویی ترك ایتمك كرك که رعایا وضعفا احوالنه مقید اوله واطلاع حاصل
ایده وظلمه لك جور وجفاسنی انلردن دفع ایلمکه قادر اوله زیرا نوم محض
غفلتدر حال بو که امور سلطنت غفلتله حاصل اولماز ❊ میازار عامی یك
خردله ❊ که سلطان شبانست وعامی کله ❊ میازار فعل نهی مفرد
مخاطبدر آزار یدندن انجتمه یعنی ظلم وتعدی ایلمه دیمکدر عامی روزمره لرنده
جاهله دیرلر اما بونده جنس رعیت مراددر یك یا حرف صله سببیتی متضمن
خردله معروف وهاتای تأنیثدن مبدلدر که وحدت افاده ایدر که حرف
تعلیل سلطان مبتدا وشبان خبری وعامی مبتدأ وکله خبری کله لامك
تخفیفیله اصل اوزره کلمشدر فتدبر (محصول بیت) خطام عام طریقیله
بیورر رعایایی بر خردل دانه سی مقدارنجه یعنی بر ذره مقدارنجه ظلم
وتعدی ایلمه زیرا سلطان چوباندر یعنی حافظ وصلاح رعایادر رعیت
ایسه چوبانك سوریسیدر پس سورییی ایی کوزتمك کرکدر که ایی محصولی
حاصل اوله ❊ چو پرخاش بینند و بیداد ازو ❊ شبان نیست کرکست فریاد
ازو ❊ پرخاش بونده ظلم معناسنه در و بیداد عطف تفسیری (محصول
بیت) چونکه رعایا پادشاهدن ظلم وجور وجفا کوره لر اول پادشاه
دکلدر قورددر فریاد اندن یعنی شکایت اندن حاصلی ظالم پادشاهدن
داد وفریاد ❊ بدانجام رفت و بداندیشه کرد ❊ که با زیردستان ستم
پیشه کرد ❊ بدانجام وصف ترکیبیدر عاقبتی بر اماز معناسنه کردك
بداندیش مفعول اولی واندیشه مفعول ثانیسی که حرف رابط صفت
تقدیری پادشاهی که با حرف صله زیردست رعایا وخدمه مراددر والف
ونون ادات جمعدر کردك کنه ستم مفعول اول صریحی و پیشه ثانیسی
و با زیردستان غیر صریحی (محصول بیت) عاقبتی یاراماز کیتدی ویارامز
فکر قوللندی شول پادشاه که زیردستان اولانلره ظلمی فن وعادت ایلدی
حاصلی ظالم اولان پادشاه آخر یاراماز لغیله فوت اولدی و یاراماز تدبیر
ایلدی که رعایا وفقرایه ظلمی قانون ایلدی ❊ بستی وسختی برین بکذرد

❊ بماند بروسالها نام بد ❊ بستی باحرف مصاحبت و یاحرف مصدر رواو حرف عطف سختی یاحرف مصدر برحرف استعلا واین اسم اشارتدر زیر دستانه بکذرد فعل مضارع مفرد غائب کچر یعنی تجاوز ایدر براو ضمیر پادشاه ظالمه راجعدر نام بد یاتیه در (محصول بیت) مذکور ظلم وستم ضعف وشدتله زیردستلر اوستندن کچر هرنه حال ایسه ظلم وجور زیردستلردن تجاوز ایدر واندن خلاص بولورلر اماظالمك اوزرنده براماز آدنیچه یللر قالور یعنی بدنامانغیله دستان عالم اولور نیچه زمان ❊ نخواهی که نفرین کنند از پست ❊ نکو باش تابدنکو ید کست ❊ نفرین بددعا معناسنه در پس پای عجمله ارته وصوك دیمکدر وتا ضمیر خطاب تاحرف تعلیل کس کیمسه وتا ضمیر خطاب (محصول بیت) اکر دیلمزسك که اولادك دنصکره سکابدعا ولعنت ایلیه لرسن ایی اول تاکه هیچ برکیمسه اردیجه یرامار سوزسو یلیه یعنی سن خیرایش ایشله که خیرله مذکور ومشهور اوله سن ❊ حکایت ❊

❊ شنیدم که در مرزی از باختر ❊ برادر دو بودند از یك پدر ❊ مرز میمك فتحی وسکون رائله سرحد وسنور معناسنه در یاحرف وحدت باختر خایله وفتح تایله اکثر لغاتده مغرب معناسنه بازار وجاور واوك فتحیله مشرق معناسنه وبعض کیمسه لرعکسنه حکم ایلدی والعلم عندالله (محصول بیت) ایشتدمکه مشرق جانبنده برباباددن ایکی قرداش وارایمیلر یعنی برپاشاهك اتا رایکی اوغلی وارایدی ❊ سپهدار و کردن کش و پیل تن ❊ نکوروی ودانا وشمشیرزن ❊ سپهدار وصف ترکیبیدر سردار عسکر معناسنه کردن کش ده وصف ترکیبیدر جبار ومتکبر معناسنه پیل تنده وصف ترکیبیدر جسیم وعظیم الجسم معناسنه نکوروی ده وصف ترکیبیدر کوزل یوزلی شمشیرزن ده وصف ترکیبیدر قلج اورجی یعنی شجیع و بهادر معناسنه (محصول بیت) شهزاده نك هر بری سردار عسکر او لمغه لایق وجبار وجسیم وعالم وصاحب سیف ایدی حاصلی هر بری سلطنته لایق کیمسه لر ایدی سپهداری پادشاه معنا سنه اخذایدن سهو ایلمش ❊ پدر هر دو را سهمکین مرد یافت ❊ طلبکار جولان وناورد یافت ❊ سهمکین معلوم اولا که بر کلمه نك آخری میم اولسه حالت نسبتده بر کاف عجمله توسط ایدرلر غمکین ونمکین وسهمکین کبی پس یاحرف نسبت ونون حرف تأکید اولور فورقنج دیمکدر مرد بونده بهادر معناسنه در نته ترکیده ارلك ایلدی دیرلر بهادرلك

ردشمعی

مطلب

معناسنه یافت بونده افعال قلوبدندر اکلدی معناسنه و بیلدی معناسنه جولاندن مراد آت ارقه سنده هنر اظهار ایلدی دیمکدر یعنی سلاحشورلق اصلنده واو مفتوح اوقنور ناورد واوك فتحی وسکون زائله جنك در صواش معناسنه (محصول بیت) پادشاه ایکی شهزاده نك هر برینی قورقنج ومهیب ار بیلدی واکلدی وسپاهیلغه و جنکه لایق وسزا وارا کلدی حاصلی هر بری بهادر وسلاحشور ایدی ❊ برفت آن زمین را دوقسمت نهاد ❊ بهر یك پسرزان نصیبی بداد ❊ قسمت بونده حصه معناسنه در نهاد قودی یعنی ایلدی دیمکدر بهر یك با حرف صله هر برینه دیمکدر زآن اشارتدر زمینه نصیبی بونده حصه معناسنه در و یا حرف وحدت (محصول بیت) پادشاه واردی کندی متصرف اولدیغی ملکی ایکی حصه ایلدی اوغللرینك هر برینه بر حصه و یردی حاصلی هر بری بر ولایته والی وحاکم ایلدی یعنی مستقل پادشاه ایلدی ❊ مبادا که هر یکدکر سر کشند ❊ به پیکار شمشیر کین بر کشند ❊ بو بیت بیت سابقه حکم تعلیلده با حرف صله و یا حرف مصاحبت پیکار بای عجمك فتحی و کاف عربله جنك معناسه در شمشیر کین بیانیه (محصول بیت) پادشاه حال حیاتنده مملکتی ایکی اوغلنه قسمت ایلدی کینك سببی اولدر که اولمیا که کندودن صکره بری برینه اوزر بنه باش چکوب سر کشلك ایلیه یعنی کندودن صکره اولمیا که بر برینه عدو اوله لر صواش ایچون بر برینه کین قلجین چکه لر حاصلی ارالرنده جنك وجدال اولمسون دیو بویله ایلدی ❊ پدر بعد ازآن روزکاری شمرد ❊ بجان آفرین جان شیرین سپرد ❊ بعد ازآن یعنی از قسمت روزکاری یا حرف وحدت یعنی برزمان شمرد شینك ومیمك ضمیله ورانك سکونیله لغتده صایدی دیمکدر اما بونك کبی یرلرده سوردی معناسنه در با حرف صله جان آفرین وصف ترکیبیدر جان یرادیجی معناسنه در جان شیرین بیانیه در (محصول بیت) پدرلری اول تقسیمدن صکره برزمان عمر سوردی یعنی صاغ اولدی جان یرادیجی خدایه جان شیرینی تسلیم ایلدی حاصلی برزماندن صکره فوت اولدی ❊ اجل بکسلاندش طناب امل ❊ وفانش فرو بست دست عمل ❊ اجل بونده موت معناسنه در با حرف تأکید کسلاند کاف عجمك ضمی و کسریله سینکده فعل ماضی مفرد غائبدر کسلانیدندن برنسنه‌ٔ قرمق واوزمك معناسنه الف ونون ادات

تمدیه‌درتأمل تدرشین ضمیر پادشاهه راجعدر طناب امل بیانیه‌در طناب چادر ایپنه دیرلر اما بوتك كبی یرلرده مطلقا اب مراددر امل همزه نك ومیك فتحیله امید معناسنه‌در فرو بونده تأكید افاده ایدر انجق دست عمل بیانیه‌در (محصول بیت) مذكور پادشاهك اجل امیدی ایپنی قطع ایلدی یعنی امیدی ایكی پسرلك بیله عدل ودادنی وظلمنی وتصرف سلطنتنی كورمك ایدی لیكن عمروفا ایلمدی وفات دخی عملی النی بغلدی یعنی مرادنجه بوخصوصده سعی وكوشش ایلمدی عملی باطل اولدی هیچ برنسنه منتج اولمدی ✻ مقررشدآن مملكت بردوشاه ✻ كه بی حد وعد بود كنج وسپاه ✻ مر بونده میمك فتحیله عد معناسنه‌در بی‌حد وعد دیمكدر (محصول بیت) پادشاه وفات ایلدكدنصكره اول مملكت ایكی پادشاه اوزرینه مقرر اولدی زیراخزینه وعسكر بیحد وعد ایدی بونده معلومدركه سلاطینه قوت وبرن خزینه ومالدر وعسكردر ✻ بحكم نظر دربه افتاد خویش ✻ كرفتند هر یك یكی راه پیش ✻ با حرف مصاحبت حكم نظر لامیه‌در نظردن مراد ترتیب امور معلومه‌در درحرف ظرف به یك معناسنه‌در زیرا فعل مضاف اولماز فتأمل (محصول بیت) ترتیب امور معلومه حكمیله وامریله هر بریسی كندی اوكنه بریول طوندی یعنی هر بریسی برسمته سلوك ایلدی بوندنصكره كلن بیت مقصودی بیان ایلر ✻ یكی عدل تانام نیكو برد ✻ یكی ظلم تامال كردآورد ✻ (محصول بیت) بریسی عدل طریقنی طوندی تاكیم دنیادن آخرته ابونام ایلده یعنی خیرایله مذكوراوله وخیر دعایه باعث اوله و بریسی ظلم طریقنی اختیار ایلدی تاكیم مالی جمع ایلیه یعنی خزینه ومالم چوق اولسون دیو ظلم طریقنه ذاهب اولدی ✻ یكی عاطفت سیرت خویش كرد ✻ دوم دادتیمار درویش كرد ✻ عاطفت مرحمت وشفقت دیمكدر سیرت خوی وعادت معناسنه‌در خویشه اضافتی لامیه‌در وتیمار درویش لامیه‌در فقرایه رعایتدن كنایه‌در (محصول بیت) عدالت طریقنه سالك اولان شهزاده مرحمت وشفقت كندی‌یه عادت وخوی ایلدی فقرا ودرویشانه رعایت ایدوب درم ودینار و یردی حاصلی محتاجلره بذل مال ایلدی ✻ بنا كردونان دادولشكر نواخت ✻ شب از بهر درویش شبخانه ساخت ✻ بنادن مراعمارت وتكیه وزاویه‌ه درنان و یرمكدن مراد

فقرايه يمك ويرمكدركه عمارتلرده وتكيه لرده بشر نواخت نونك فتحى وضميله
فعل ماضى مفرد غائب درلفتده اوخشادى ديمكدر اما بونك كبى يرلرده رعايت
مراددر شبخانه كيجه اوى ديمكدركه مراد مسافرخانه دركه رومده
غريب خانه ديرلر (محصول بيت) عادل شهزاده عمارتلر وتكيه لر يايدى
فقرايه يمكلر تعيين ايلدى وعسكره رعايتلر ايلدى حاصلى هر طائفه يه
حاللرينه مناسب رعايتلر ايلدى كيجه لر درويش وفقرا التجا ايلمك ايچون
مسافرخانه لر يايدى حاصلى خيراته سعى بليغ ايلدى ﴿ خزائن تهى كردو
پر كرد جيش ❊ چنان كز خلايق بهنكام عيش ﴾ خزائن جمع خزينه در
وديديلركه جمع خزانه در وخزانه كسر خا يله خزينه معناسنه در تهى تانك
فتحى وكسريله خالى معناسنه در يعنى بوش پرياء عجمك ضميله بوندچوق
معناسنه در جيش جيم عربك فتحى وسكون بايله لشكر معناسنه در خلايق
جمع خليقه در خلق معناسنه يا حرف ظرف هنكام وقت معناسنه درعيشه
اضافتى ظرفيه در عيش عينك فتحى وسكون يايله در جيش وزنى اوزره
لغتده ديرلك معناسنه در اما بونده ذوق وعشرت وصفا معناسنه در
(محصول بيت) مذكور شهزاده خلقه بذل واحسانله خزائنى تهى وخالى
ايلدى اما لشكرى چوق ايلدى حاصلى باباسى عسكرندن زياده ايلدى
شويله كه عيش وعشرت وقتنده خلق زياده اولور زيرا لشكره غنا كلمكله
ذوق وصفايه دوشديلر وهر جانبدن يانينه لشكر جمع اولمغه زياده اولدى
﴿ برآمد همى بانك شادى چو رعد ❊ چو شيراز در عهد بو بكر سعد ﴾
برآمد همى تقديرى همى برآمد در حكايت حال ماضى مراددر چيقاردى
ديمكدر زيرا بونده معناى استعلا افاده ايدر پس بو قارى كلدى ديين مذكور
تقديردن آكاه دكل ايمش بانك شادى لاميه در ويا حرف مصدر چو ادات
تشبيه در رعد رانك فتحى وسكون عين مهمله ايله كوك كورلمكه ديرلر چو كنه
ادات تشبيه شيراز يعنى شهر شيراز عهد بونده زمان معناسنه در بو بكر سعد
تقديرى ابو بكر بن سعددر زيرا بن لفظى بين العلمين واقع اولسه انى حذف
ايدوب ماقبلنى مابعدنه اضافت قاعده در (محصول بيت) مذكور
شهزاده نك زمانده كنديسنك تحت تصرفنده اولان مملكت خلقدن شنلك
وشادمانلق آوازى رعد كبى چيقاردى كه ييه وايچمه اولان يرلرده مملكت
شيراز ابو بكر بن سعد بن زنكى زماننده معمور وشن اولديغى كبى واهلندن
وخلقندن بانك شادى رعد كبى ﴿ خدبو خردمند فرخ نهاد ❊ كه شاخ

ردسرورى وشمعى

مطلب

امیدش برومند باد ❊ خدیو خانك ودالك كسریله اولو پادشاه وفرید عصر ویكانهٔ زمان معناسنده مستعملدر اضافتلری بیانیه در فرخ نهاد وصف تركیبیدر مبارك طبیعتلی دیمكدر كه حرف رابط دعادر شاخ امید بیانیه در شاخدن مراد درختدر ذكر جزؤ واراده‌ٔ كل طریقیله برومند یمشلی دیمكدر میوه‌دار معناسنه باداد ات دعادر خیرده وشرده (محصول بیت) ابو بكر بن سعد مبارك طبیعتلی عاقل اولو پادشاهدر كه درخت امیدی میوه‌دار اولسون یعنی جمیع زمانده امید ایلدیكی اشیا احسن وجهله حاصل اولسون حضرت شیخ مذكور ایكی بیتی كندی پادشاهی خصوصنده بیوردیسه بنا اصل حكایه شروع ایدوب بیورر ❊ حكایت شنو كودك نامجوی ❊ پسندیده پی بود پاكیزه خوی ❊ شنو شینك فتحی ونونك كسری ایله فعل امر مفرد مخاطب حكایت مقدم مفعولی اولی حكایهٔ ایشت دیمكدر كودك ایكی كاف عربیدر واوالكیسی مضموم ودال مفتوح اوغلنجق دیمكدر تحسین مرادر تحقیر دكلدر اضافتی بیانیه در نامجوی وصف تركیبیدر آد استیوبجی معناسنه یعنی شهرت بولوب مشهور عالم اولمق استیوبجی پسندیده پی وصف تركیبیدر مبارك ایزلی دیمكدر یعنی ذاهب اولدیغی طریق طریق حق اولدیغیچون پسندیده پی دیدی پاكیزه پاك دیمكدر پاكیزه خوی وصف تركیبیدر بعض نسخه‌لرده پاكیزه بینه فرخنده بازار مبارك معناسنه (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر ذكرنده اولدیغمز اصل حكایتی دكله كه نامجوی كودك یعنی شهزاده مقبول یوللی وبوریشلی ومبارك خویلی وعادتلی ایدی حاصلی طریق حقه ذاهب وسالك ایدی ❊ ملازم بدلداریٔ خاص وعام ❊ ثنا كوی حق بامدادان وشام ❊ با حرف صله دلداریٔ وصف تركیبیدر كوكل طوتیجی یعنی كوكل الیجی دیمكدر و یا حرف مصدر خاصه اضافتی لامیه در ثنا كوی ده وصف تركیبیدر حقه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه در بامدادان و بامداد ایرته دیمكدر صباح معناسنه (محصول بیت) عادل شهزاده خواص وعوامك كوكلین الیجلغه ملازم ایدی یعنی هر كسك كوكلین اله المغله مقید ایدی وهر كسك خاطرین تسلی ایدر ایدی صباح واخشام خدایه ثنا وشكر سویلیجی یعنی شكر ایدیجی ایدی ❊ دران ملك قارون برفتی دلیر ❊ كه شه دادكر بود درویش سیر ❊ قاروندن مراد مالدارلردر دلیر بهادر

دیمکدر یعنی بی پروا که حرف تعلیل دادکر عادل دیمکدر سیر سینک
کسری وسکون یایله طوق دیمکدر عرب شبعان دیر (محصول بیت) عادل
شهزاده نك ملکنده تاجرلر ومالدارلر بی خوف و بیم یورردی زیرا پادشاه
عادل ایدی کیمسه نك مالنه طمع ایلمزدی ومملکتنك فقراسی طوق ایدیکه
کیمسه کیمسه نك مالنه ال صونمازدی حاصلی کیمسه کیمسه نك مالنه طالب
وحریص دکل ایدی پادشاهك کمال عدلندن اول مملکته بازار کان دلیر
وبی باك کیتدی دیین حق ادا بی ایلمش فتأمل * نیامد در ایام او بردلی * (رد شمعی)
نکویم که خاری که برك کلی * ایام اولامیه وضمیر شهزادهٔ عادله راجعدر
بردلی برحرف صله در بامعناسنه ویاحرف وحدت ویاحرف تنکیر که حرف
اضمر ابدر عربیده بل معناسنه برك کلی اضافت لامیه ویاحرف وحدت
(محصول بیت) مذکور شهزاده نك زماننده برکوکله کلدی دیکن دیمزم
بلکه برکول یپراغی یعنی هیچ برکیمسه نك خاطری انك ایامنده بر وجهله
شکسته وپریشان اولمدی زیاده عدالتندن اول کوچك برادری زماننده
برکوکل اوزره کلدی دیین عندی معنا وبرمش فتأمل * سرآمد بتأیید (رد شمعی)
ملك ازسران * نهادند سر برخطش سروران * سرآمد باش کلدی
یعنی سردار وسرافراز اولدی باحرف مصاحبت تأیید ملك مصدرك
فاعلنه اضافتیدر تأیید تفعیل بابندن مصدردر قوت معناسنه سران
جمع سردرکه مراد اندن اکابر خلقدر خطدن مراد امر وحکمدر
(محصول بیت) مملکت تقویتله اولولردن باش کلدی یعنی سردار وسر
افراز اولدی سرورلر فرماننه باشلرین قودیلر یعنی مطیع ومنقاد اولدیلر
ملك ودولت قوتیله جمیع اولولردن باش کلدی دیین اداده خطا ایلمش (رد شمعی)
* سرانجام دیکر برادر شنو * اکرنیك بختی ومردانه رو * سرانجام
وانجام عاقبت معناسنه در دیکره اضافتی لامیه در نیکبخت ومردانه رو
وصف ترکیبیلردر ایی طالعلی وار یوریشلی دیمکدر یعنی اهل الله طریقنه
ذاهب وسالکیسك (محصول بیت) اول بر برادرینك عاقبتنی دیکله وایشت
اکرنیکبخت ومردانه روایسك یعنی دولت وسعادت سکا یار ایسه انك عاقبت
حالنی سکا دیین بندن ایشت وانك کندوکی بوله تتمه حضرت شیخ
پادشاهنه خطابا یورر وباعموما سلاطینه فتدبر دیکر برادردن مراد
بیوك قرداشیدر دیین عندی سویلمش تأمل تدبر مذکور بیت اکثر نسخه ده (رد شمعی)

موجود دكل ﴿ دكر خواست كافزون كند تخت وتاج ٭ بيفزود بر
مرد دهقان خراج ﴾ دكر يعنى برادر ديكر كافزون كه حرف بيان
مرددهقان بيانيه آكيجى ار ديمكدر (محصول بيت) مذكور شهزاده نك
اول بر برادرى ديلدى كه تخت وتاجى زياده ايليه يعنى سلطنتن ارترمق
ايستدى پس كوى خلقى اوزرينه خراجى زياده ايلدى حاصلى ظلمه
باشلدى خزينه ومالى ارترمغيچون ﴿ طمع كرد در مال بازاركان ٭
بلا ربخت برجان بيچاركان ﴾ درحرف صله در بامعناسنه مال بازاركان
لاميه در بر حرف صله در جان بيچاركانده لاميه در (محصول بيت)
برادر ديكر بازاركان مالنه طمع ايلدى بو سببله بيچاره لرك جانينه
بلادوكدى زيرا مال جان دندر پس كشينك مالنى المق جانن القدر فتدبر
﴿ باميد بيشى نداد ونخورد ٭ خردمند داند كه ناخوب كرد ﴾ باحرف
مصاحبت اميد بيشى لاميه در وياحرف مصدر زياده لك اميدله ديمكدر
نداد ونخورد فعل نفى ماضى مفرد غائب صيغه لريدر واو حرف رسمى
وخاروم ضمه ايله اوقنور (محصول بيت) زياده لك اميدله يعنى مالم زياده
اولمق اميدله نه كيمسه يه احسان ايلدى ونه كندى يدى نته كه خسيسلرك
عادتيدر عاقل بيلور بوخصوصده چركين ايش ايلدى حاصلى امساك
عيوبدن اولديغى هركسك معلومى ومغرو فيدر ﴿ تاكه جمع كردان
زر از كر بزى ٭ پراكنده شد لشكر از عاجزى ﴾ كه حرف تعليلدر
ناخوب كرد عبارتنه تابونده حتى والى معناسنه در كربز كاف عجمك
وباى عربك ضميله وسكون رايله بوند، قوى وغالب معناسنه در وياحرف
مصدر ايكى يرده بيله (محصول بيت) مذكور شهزاده ناخوب ايش
ايشلدى زيرا اول خزينه ومالى قوت قاهره وغلبهٔ سلطنتله جمع ايليجه
لشكر زياده عجزندن پراكنده وپريشان اولدى يعنى قپوسنى قوب كيتديلر
نته كه هركسك معلوميدر رعايت اولنيجه خدمتنده كيمسه دورماز
﴿ شنيدند بازاركان خبر ٭ كه ظلمست در بوم آن بى هنر ﴾ كه حرف
بيان بوم باى عربك ضميله مملكت معناسنه در (محصول بيت) بازاركانلر
خبرى ايشتديلر كه اول هنرسزك مملكتنده ظلم وتعدى وار ديو
﴿ بريدند ازآنجا خريد وفروخت ٭ زراعت نيامد رعيت بسوخت ﴾
بريدند باى عجمك ضمى وزانك كسريله ودالك فتحيله فعل ماضى جمع

غائبدر كسديلر معناسنه خريد خانك ورانك كسريله اسم مصدردر
الم معناسنه فروخت فانك ورانك ضمليله وباقيسنك سكونيله اسم مصدردر
صاتم معناسنه نيامد كلمدى يعنى حاصل اولمدى اطرافدن كلمدى ديبن عندى
سويلمش (محصول بيت) تجار مذكورشومك ولا يتندن المابى وصتم يى كسديلر
حاصلى تجار ظلم خبرين ايشدنجه انك مملكتنه كلمز اولديلر والم وصاتم ايلمز
اولديلر مذكور ظلم سببيله اكين وبيجم حاصل اولماز اولدى ورعيت
قحطلقدن وقتلقدن ياندى يعنى ذراعت حاصل اولمديغندن رعيت مضطر
اولديلر زيرا بر مملكتده كه ظلم وتعدى حددن آشه انده ارض وسمادن
حاصل اولان بركت مرفوع اولور پس رعيت بى نان وزاد قالنجه فقر آتشنه
يانمق ضرورى اولور خريد وفروخت فعل ماضيلردر مصدر معناسنه دينلر
مسامحه ايلمشلر ❊ چو اقبالش ازدوستى سو بتافت ❊ بناكام دشمن برو دست
يافت ❊ اقبالش ضميرى مذكور ظالمه راجعدر ومعناده دوستيه مقيددر
ازدوستيش تقديرنده بتافت بوندهدوندردى ديمكدركه مراد اعراضدر
بناكام كاف عربيله ناچار وبالضرورى معناسنهدر برو بر حرف استعلا وضمير
كنه مذكور ظالمه راجعدر دست يافت ال بولدى يعنى اوزرينه غالب وظفر
بولدى ديمكدر (محصول بيت) چونكه دولت واقبال انك دوستلغندن
ومحبتندن باشين دوندردى ويوزين چويردى حاصلى اندن كليا اعراض
ايلدى ناچار وبالضرورى اكا دشمن ظفر بولوب غلبه ايلدى ❊ ستيز فلك بيخ
وبارش بكند ❊ سم اسب دشمن ديارش بكند ❊ ستيز اسمدر عناد معناسنه
فلكه اضافتى لاميه در بيخ كوك وبار حاصل ويمش معناسنهدر بكند باى
تأكيد وكاف عربك فتحيله فعل ماضى مفرد غائب قازدى وقوپاردى ديمكدر
سم اسب دشمن لاميهلردر سم سينك ضميله اتك طرناغى يعنى دشمنك اتينك
طيرناغى ديار بونده مملكت معناسنهدر (محصول بيت) فلكك عنادى
وسركشلكى اصلنى وفرعنى قازدى يعنى خراب ايلدى دشمنك اتى طرناغى
ديارينى چكنيوب خراب ويباب ايلدى حاصلى مملكتنه دشمن كيروب
معمور اولان يرلرينى خراب ايلدى ❊ وفا ازكه جويد چو پيمان كسيخت ❊
خراج ازكه خواهد كه دهقان كريخت ❊ كه اسمدر كيم معناسنه
پيماندن بونده مراد عهددر واماندر كسيخت كاف عجمك ضمى وسينك كسرى
وباقيسنك سكونيله فعل ماضى مفرد غائبدر قيردى ديمكدر مثلا ايپلك

ردشعى

ردشعى

وایپ قرماق کبی پیمان قرمقدن مراد ترك و فارغدار اقدر کنده کد اسمدر کیم معناسنه کربخت کاف عجمك ورانك کسره لریله و باقیسنك سکونیله فعل ماضی مفرد غائب قاجدی دیمکدر فرار ایتدی معناسنه (محصول بیت) مذکور ظالم وفایی کیمدن استر چون که عهد و پیمانی صدی یعنی ترك عدالت وامانت ایلدی خراجی کیمدن طلب ایلر چون که کویلی واکنجی قاچوب کتدی حاصلی خراج کذارلر فرار ایدنجه خراجی ومحصولی کیمدن آلور بیت استفهام انکاری متضمن در فتدبر ❊ چه نیکی طمع دارد آن بی صفا ❊ که باشد دعای بدش در قفا ❊ نیکی یا حرف مصدر داردك طمع مفعول اولی و نیکی ثانیسی بی صفا باکدورت دیمکدر زیرا صفا وفع اولنجه کدورت لازمدر نقصان اولدیغیچون که حرف رابط صفت دعای بد بیانیه در ضمیر ظالم بی صفایه راجعدر قفا اکسه یه دیرلر امابونده مراد ارد وصولك در (محصول بیت) نه ایلك طمع دوتار یعنی نه ایلك امید ایلر اول بی صفا ومروت که آنك اردنجه یرامازدعا اوله حاصلی خلق بد دعاسنه مشغول اولان بدبخت خدادن نه کرم والطف امید ایلر ❊ جو بختش نکون بود در کاف کن ❊ نکرد آنچه نیکانش کفتند کن ❊ چو حرف تعلیل بختش ضمیر مذکور ظالمه راجعدر نکون وسرنکون باشی اشاغه دیمکدر درحرف ظرف کاف کن لامیه در مراد ازلدر یعنی خداعالی خلق ایلمك مراد ایلدکده کن دیدی که عالم یوقدن وجوده کلدی زیرا کن فعل امر درکان یکوندن اول دیمکدر پس کاف کن دن مراد خدانك تقدیر ازلیسی در نیکان جمع نیکدر وضمیراولکی کبیدر ونون ساکن اوقمق کرك ضرورت وزنیچون کن فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدن دن ایله دیمکدر اولکی کن ایله تجنیس تامدر (محصول بیت) چون که مذکور ظالمك طالع باشی اشاغه ایدی یعنی نحس ایدی ازل ازلده ایلر ایله دیدوکنی ایلدی حاصلی ازلده بدبخت مخلوق اولدیغیچون ایبلرك نصیحتنی قبول ایلدی ❊ چو کفتند نیکان بدان نیك مرد ❊ تو برخور که بیداد کر برنخورد ❊ بدان اصلنده با آن ایدی فتدبر نیك مردن مراد مذکور عادل شهزاده در ترکیب مزجی طریقیله برخور بربونده میوه معناسنه در یعنی عمر میوه سی بیداد کردن مراد ظالم پادشاهزاده در (محصول بیت) حضرت شیخ استفهام طریقیله

بیورر بیلور میسن ایلر اول ابی مرده نه دیدیلر یعنی ظالم شهزاده هلاك
اولدوغندنصکره عادل شهزاده یه نه دیدیلر یعنی ابی کشیلراکانه دیدکین
بیلور میسن دیدیلرکه سن برخورد ارعمر اول که اول ظالم برخورد ارعمر
اولمدی حاصلی عمرنازنیننی صفایله کچورمدی پس سن صفا وذوقله کچور
﴾ کانش خطا بود وتدبیر سست * که در عدل بود آنچه درظلم جست ﴿
که حرف تعلیل (محصول بیت) بو بیت مابعدنده اولان بیتله مقول قول
نیکاندندر یعنی ظالمك تدبیر خطا وکانی سست ایدی یعنی عبث ایدی زیرا
عدالتده حاصل ایدی اول نسنه که اول ظلمده ارادی حاصلی عدلله
تحصیل ممکن ایدی اول نسنه که ظلمله تحصیل ایتمك مراد ایتدی ایدی
﴾ ازین رسم بد ماندازان نام نیك * بدانر نباشد سرانجام نیك ﴿ ازین دن
مراد ظالم شهزاده در وازان دن مراد عادل شهزاده در نباشد مشترکدر
مضارعله امر غائب مابیننده سرانجام نیك بیانیه در (محصول بیت)
بو ظالم شهزاده دن براماز قانون قالدی و عادل شهزاده ده ایی آد یعنی
نام عادل قالدی براماز لك سرانجامی ایی اولماز ویااولمسون حاصلی عاقبتی
خیر اولماز ویااولمسون ﴾ حکایت ﴿ ﴾ یکی بر سر شاخ بن می برید *
خداوند بستان نکه کرد و دید ﴿ سر بونده اوج وغایت معناسنه در اضافتی
لامیه شاخ بونده دال معناسنه در بن بانك ضمیله دیب معناسنه در میبرید فعل
حکایت حال ماضیدر بریدن دن کسردی یعنی قطع ایدردی خداوند بستان
لامیه بستان واوسزعربیدر واوایله عجمیدر نکه کرد نظر ایلدی و دید
کوردی یعنی بویله ایلدیکنی کوردی (محصول بیت) بر کیمسه براغاج
دالینك اوجنده اوتوروب دالك دیبنی کسردی بستان صاحبی بونك بوایشنه
نظر ایلدی و دیدی یعنی دالك اوجنده اوتوروب دیبنی کسدیکن کوروب دیدی
﴾ بکفت کراین شخص بد میکند * نه بامن که بانفس خود میکند ﴿
بو بیت مقول صاحب بستاندر کر حرف شرط کر برینه که یازنلر صحیح
نسخه لره مخالف یازمشلر نفس خود لامیه در خود خاده روم ضمه ایله
و واو رسمیله بونده کندی معناسنه در (محصول بیت) اکر بو شخص
براماز ایش ایشلرسه بکا دکل کندی نفسنه ایدر زیرا دال کسلدکدنصکره
کندی بیره دوشوب یا هلاك ایلر ویا بر یبری سقط اولور علی کل حال
براغاجك بردالی کسلمکیله بکا چوق زیان اولماز اما کندینه کلی زیان اولور

ردشمی وسروری

بو حکایه‌دن مراد بوندن صکره کلن ابیاتك مضمونیدر ﴿ نصیحت بجایست اکر بشنوی * ضعیفان میفکن بکتف قوی ﴾ نصیحت مبتدا و بجایست خبری بعض نسخه‌ده بجایست یرینه نجایست واقعدر نونله نصیحت‌دن مراد مصراع ثانینك مضمونیدر میفکن فعل نهی مفرد مخاطبدر افکنیدن‌دن براقمه ودوشرمه دیمکدر با حرف مصاحبت کتف قوی بیانیه کتف کاف عربك فتحی و کسریله وسکون تا ایله اموزه اولان کوکه دیرلر فارسیجه شانه دیرلر (محصول بیت) نصیحت یرنده‌در اکر دیکلرسك یعنی نصیحت هر کیمدن صادر اولوب نه وجهله صادر اولورسه حکیم طبع اولان اندن متنصح اولور بو کلام جواب سؤال مقدر در کانه سؤال کلدی که بو حکایه‌نك باب سلاطینه نه مناسبتی واردر جواب بوررکه غرض نصیحتدر هر قنده ایسه ایمدی ضعیفلری وزبونلری قوی بازولرله براقمه واباقدن دوشرمه حاصلی عاجزلری پایمال ایتمه بلکه مرحمت ایدوب ممکن اولدیغی دکلی رفع ایدوب اباق اوزره قالدر ﴿ که فردا بداور برد خسروی * کدایی که پشت نیرزد جوی ﴾ که حرف تعلیل فردا یعنی قیامت کوننده دیمکدر بداور با حرف صله داور واوك فتحیله حاکم دیمکدر بونده خدامراددر بردبانك ورانك فتحه‌لری ایله فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلی مصراع ثانی اولنده‌کی کدادر ومفعول صریحی خسرو وغیر صریحی بداوردر و یالر حرف وحدتدر که حرف رابط صفت پیش قت و یان معناسنه‌در وتا ضمیر خطابدر نیرزد فعل نفی مستقبل مفرد غائب دکمز یعنی بهایه دکمز معناسنه جو جیم عربك فتحیله اربه‌یه دیرلر (محصول بیت) زیرا یارن قیامت کوننده خدانك حضورنده ایلدور بر پادشاهی بر کدا کم سنك قتکده برار په دکمز یعنی سنك قتکده مالاشیء وناچیز اولان بر کدا حشر دیوانده بر پادشاه عالی شانله خصومت ایدرو کاه اولور که خصومتده پادشاهه غالب اولور ﴿ چو خواهی که فردا بری مهتری * مکن دشمن خویشتن کهتری ﴾ بری فعل مضارع مفرد مخاطب ایلده‌سن دیمکدر بعض نسخه‌ده بری یرینه شوی واقعدر پس مهتری یاسی حرف وحدت اولور اما بری نسخه‌سی اوزره یا حرف مصدر اولور فتأمل دشمن خویشتن لامیه‌در کهتری یا حرف وحدت دشمن خویشتن مکنك مفعول اولی و کهتر ثانیسی (محصول بیت) چون دیلرسین که یارن قیامتده اولولق ایلده‌سین یعنی عزیز و محترم اولمق

استریسڭ دنیاده هیچ برکهتری آزرده ایتمه که یارن سنکله خصومت ایلیه
﴿که چون بگذرد بر تواین سلطنت ✲ بگیرد بقهر آن کدادامنت﴾ که حرف
تعلیل (محصول بیت) زیرا چونکه بو دنیا سلطنتی سندن وسنڭ اوزرکدن
کیجه یعنی چونکه سن اوله سین ودنیا سلطنتی سندن برغیریه انتقال ایلیه
اول یکمدکڭ کدا دار آخرتده سنڭ دامنکه یاپشوب سندن حق طلب ایلر
زیرا انده شاه وکدا برابر اولور بلکه بعض کدا شاهدن اعز واکرم اولور
﴿مکن پنجه ازناتوانی بدار ✲ که کر بفکنندت شوی شرمسار﴾ مکنڭ
مفعول مقدردر ظلم وتعدی مکن تقدیرنده پنجه بدارڭ مفعول صریحی
وازناتوان غیر صریحی پنجه دن مراد ظلم وزوردر ال معناسنه ده کلور ذکر
جزؤ وارادهٔ کل طریقیله یعنی ظلمدن وجفادن الکی چك وهیچ کمسنهٔ
رنجیده ایلمه که حرف تعلیل یا حرف تأکید فکنند فانڭ فتحی وکسری وکاف
عرب ونونڭ زیله فعل مضارع جمع غائب وتا ضمیر خطاب شرمسار شینڭ فتحی
وراومیمڭ سکونیله صفت مشبهه در عربیده خجل کبی خانڭ فتحی وجیمڭ
کسریله اوتانغن دیمکدر (محصول بیت) ظلم ایلمه ضعفادن ال چك کیمسهٔ
انجتمه زیرا اکرسنی یقارلرسه شرمنده وشرمسار اولورسین پس ظلم وتعدی
ترك ایله که آخرتده رسوای اولمیاسین ﴿خجالت بود پیش آزاد کان ✲
بیفتادن ازدست افتاد کان﴾ آزاده بونده دنیا قیودیله مقید اولمیاندر
یعنی عارف بالله اولنلر افتادکاندن مراد عاجزوزبونلردر (محصول بیت)
عارفلر قتنده خجالت وشرمسارلقدن دوشکونلر النّدن دوشمك یعنی عاجزلره
وزبونلره مغلوب اولمق زیاده خجالتدر عارفلر قتنده ﴿بزرکان روشن دل نیك
بخت ✲ بفرزانکی تاج بردند وتخت﴾ اضافتلر بیانیه در روشن دل وصف
ترکیبیدر کشاده دل معناسنه نیکبخت ده وصف ترکیبیدر ایی طالعلی دیمکدر
با حرف مصاحبت فرزانه عاقل وزیرك معناسنه در کاف عجم های رسمی دن
بدلدر و یاحرف مصدر بردند بونده سور دیلر دیمکدر (محصول بیت)
ایی بختلی روشن دل اولولر یعنی پادشاهلر عاقللغیله وزیرکلکیله تاج
وتختی سوردیلر حاصلی لطف وکرمله سلطنت سوروب ایی آد قودیلر
﴿بدنبالهٔ راستان کج مرو ✲ وکر راست خواهی زسعدی شنو﴾
با حرف صله دنباله بونده آرد معناسنه در راستانه اضافتی لامیه در
(محصول بیت) خطاب عام طریقیله یورر طوغریلر وایلر اردنجه

اکری کیتمه یعنی ایلره تابع اولوب انره پیرولك ایله واکری یوله کیتمه واکر
سوزك کرچکنی وایدسنی وطوغریسنی استریسك سعدی دن استماع ایت که
سوزلری هپ حکمت ومعرفتدر پس نصیحتله متنصح اولمق کرك
❊ صفت اوقات جمعیت درویش راضی ❊ ❊ مکو جاهی ازسلطنت
بیش نیست ❊ که ایمن ترازملك درویش نیست ❊ جاهی یا حرف وحدت
بیش بای عربك کسریله زیاده معناسنه در که حرف تعلیل ایمن کسر
همزه ومیمله وسکون یا ایله امین معناسنه وترادات تفضیل ملك درویش
لامیه در ملك بونده مملکت وسلطنت معناسنه اولمغه قابلدر مصراع ثانی
اوله نسبت حکم تعلیلده در (محصول بیت) خطاب عام طریقیله
بیوررسن دیه که سلطنتدن ارتق ومقبول ومرغوب بر منصب یوقدر زیرا
ملك درویش قانعدن امینرك بر منصب یوقدر که سنك سلطنتکده نیجه
دوراوخوف وبیم وار ودرویش لکده هربلادن امن وامان وار ❊ سبکبار
مردم سبك تر روند ❊ حق اینست وصاحب دلان بشنوند ❊ سبکبار وصف
ترکیبیدر یعنی یوکلی دیمکدر خفیف معناسنه وبار بونده یوکدر حمل معناسنه
حانك کسری ومیمك سکونیله مردم اسم جنسدر انکیچون اکا مسند
اولان فعلی جمع صیغه سیله ایراد ایلدی بشنوند فعل مضارع جمع غائب
ویا فعل امر جمع غائب ایشیدرلر ویا ایشیدسونلر دیمکدر (محصول بیت)
یکنی یوکلی مردم ییدبرك یوررلر یعنی دنیا قیودیله مقید اولمیان آسایش
وراحتده در زیرا تعلق دنیا عذاب الیم در غایتی یوکم خلق عالم اکا
زیاده تهالکندن عذابنی دویمازلر حق صریح بودرکه بن دیرم وطریق
مستقیم بنم دیدکده در صاحب دیلر ایشیدرلر وقبول ایدرلر زیرا سوزم
محض نصیحتدر ❊ تهی دست تشویش نانی خورد ❊ جهانبان بقدر
جهانی خورد ❊ تهی دست فقرالید معناسنه در یعنی فقیر اولان کیمسه
تشویش نانی لامیه در ویا حرف وحدت بر اتمك غمنی وفکرنی چکر انجق
جهانبان حافظ جهان یعنی اهل حکم وسلطنت بقدر جهان لامیه در
تقدیری اهل جهان مقدارنجه دیمکدر ویا حرف تنکیر (محصول بیت)
فقیر کیمسه بر قرنین طویراجق اتمك غمنی براجق اما پادشاه عالم اولان
کیمسه تمام عالم اهلنك غمنی یر بعض نسخه ده جهانیان یرینه ملك غم
واقعدر مآل بردر ❊ کدا ازاچو حاصل شودنان شام ❊ چنان بخسبد که

سلطان شام ❊ کدارا راحرف صله ویاحرف تخصیص چو حرف تعلیل بعض نسخه ده چو یرینه که واقعدر نان شام لامیه در اخشام اتمکی دیمکدر سلطان شام لامیه در یعنی پادشاه ملك شام (محصول بیت) کدانك که اخشام بیه جك اتمکی حاصل اوله انجاین خوش اویور که سلطان سر یرنده یعنی بی غم یازروا ویور ❊ غم وشادمانی بسر میرود ❊ بمرك این دواز سر بدر میرود ❊ بسر باحرف صله وسردن نهایت وغایت مراددر بدرطاشره دیمکدر میرود کیدر یعنی چیقار دیمکدر بمرك باحرف صله یاحرف سبب این دو یعنی غم وشادمانی (محصول بیت) غم وشادمانلق پایانه وارور یعنی دو کنز مرك سببیله ایکیسی بیله باشدن چیقار کیدر حاصلی نه غم باقی قالور ونه سرور ❊ چه آنرا که بر سر نهادند تاج ❊ چه آنرا که برکردن آمد خراج ❊ چه تقدیری چه فائده آنرا که حرف رابط صفت بر سر باشی اوزره نهادندك تاج مفعول صریحی وبرسر غیر صریحی چه آنرا تقدیری چه نقصان آنرادر که حرف رابط صفت برحرف صله کردن بیون (محصول بیت) نه فائده اول کیسنه یه که باشنه تاج قودیلر یعنی پادشاه عالم ایلدیلر ونه نقصان اول کیسه یه که بو ینئه خراج کلدی یعنی اوزرینه خراج وضع ایلدیلر حاصلی ایکیسنده بیله بقا وثبات یوقدر صاحبنك فناسیله فانی اولور مصراع اولك معناسنی نه فرق انلر ایچون که باشلرینه تاج قودیلر ومصراع ثانینك معناسنی نه فرق انلر ایچون که بیونلری اوزرینه خراج کلدی دیبن غریب معنا تصویر ایلش ❊ اکرسرفرازی بکیوان برست ❊ وکر تنکدستی بزندان درست ❊ سرفراز عالی مقدار معناسنه ویاحرف وحدت بکیوان برست باحرف تأکید وبر حرف استعلا تقدیری برفلك کیوانست درز برا کیوان زحل بلدزینه دیرلر یدنجی فلکده در تنکدستی یاحرف وحدت بزندان درباحرف ظرف وزندانی تأکید ایدرسین وتا ادات خبر در ایکی یرده بیله (محصول بیت) بو بیت بیت ثانیه مرهوندر اکر عالی قدر کمال رفعتدن فلك زحل اوزره ایسه ده ❊ چو خیل اجل برسر هردو تاخت ❊ نمی شاید از یکدکرشان شناخت ❊ خیل بونده بولك معناسنه در اجله اضافتی بیانیه در وبرحرف استعلا سربونك کبی یرلرده مقحمدر ضرورت وزنیچون تاخت فعل ماضی مفرد غائب

زدشمی

سکردم صالدی دیمکدر نمی شاید ممکن دکل دیمکدر شان شین ضمیر غائب والف ونون ادات جمعدر انلر دیمکدر شنا ختنك شان مفعول صریحی واز یکد کر غیر صریحی تقدیر کلام شنا ختشان ازیکد کردر (محصول بیت) چونکه خیل اجل ایکیسنکده اوزرینه اتن صالدی یعنی ایکیسنه بیله موت ایرشدی ممکن دکلدر انلری بری برندن تمیز وتشخیص ایلمك مکر اسباب قبردن کفن وغیریسی کبی فقدر ﴿ نکهبانی ملك و دولت بلاست ❊ کدا پادشاهست ونامش کدا است ﴾ نکهبانی وصف ترکیبیدر کوزجی معناسنه در ویاحرف مصدر ملکه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر (محصول بیت) ملك ودولت حفظ وصیانتی بلادر یعنی دنیانك سلطنتی برقوری باش اغرسیدر پس پادشاه دیدکلری کدادر لیکن آدی درویش وکدادر انجق حاصلی پادشاهلق کداالقدر بیلنه ﴿ حکایت عابدا سنخوان پوسید ﴾ ﴿ شنیدم که یکباردر دجلهٔ ❊ سخن کفت باعابدی کلهٔ ﴾ دجله دالك کسریله وسکون جیمله بغداد ایرمغینه دیرلر اما بونك کبی یرلرده مطلقا ایرمق مراد در ویاحرف وحدت وهمزه حرف توسل باحرف صله عابدی یاحرف وحدت کله کاف عربك ولامك فتحه لریله باش درکه عربجه رئس دیرلر ویاحرف وحدت وهمزه حرف توسل اکثر نسخ تحریر اولان کبیدر امابعضنده دجله یرینه حله واقعدر حای مهمله ولام مشدده بغداد جانبنده برقصبه نك اسمیدر ومطلق منزله دیرلر بونده منزل مراددر حله دجله کنارنده بریرك اسمیدر وآخرنده همزه زائددر دیین زائد سویلمش (محصول بیت) ایشتدم که برکره برمنزلده ویا ایرمق کنارنده لسان حال ایله برعابده برکله سوز سویلدی مقول کله دن صکره کلن اوچ بیتدر ﴿ که من فر فرماندهی داشتم ❊ بسر بر کلاه مهی داشتم ﴾ که حرف رابط مقول وقولدر فرفانك فتحیله بونده قوت وقدرت مراددر راده تشدیدر ضرورت و زنیچوندر اضافتی لامیه ویابیانیه در فرمانده وصف ترکیبیدر دهیدندن بوبرق ویریجی دیمکدر ویاحرف مصدر ویاحرف نسبت داشتم فعل حکایت حال ماضی درایکی مصراعده بیله طوتاردم دیمکدر یعنی بنم واریدی دیمکدر بسر باحرف تأکید وبرحرف استعلا کلاه مهی لامیه در ویاحرف مصدر اولولق کلاهی دیمکدر (محصول بیت) کله عابده دیرکه بن دنیاده ایکن

ردشمی

حاكملك قوت وقدرتم وار ايدی يعنی عظمت و سلطنتم وار ايدی حاصلی
پادشاه وقت ايدم باشمده شوكت وعظمت تاج وكلاهم وار ايدی حاصلی
عالمه پادشاه ايدم * سپهرم مدد كرد ونصرت وفاق * كرفتم ببازوی
دولت عراق * سپهر سين مهمله نك وباى عجمك كسريله فلكدر ضمير
معناده مدده مقيددر نصرت تقديری نصرت خدادر وفاق واوك
كسريله مفاعله بابنك مصدريدر باحرف مصاحبت بازوی دولت بيانيه در
عراق عرب بغداد وعراق عجم اصفهاندر بونده ايهام اوزره واقعدر
ايكن بغداد اولمق مناسبدر (محصول بيت) كله دير كه زمان سلطنتمده
سپهر بكا مدد ايلدی ونصرت خداده موافقت ايلدی پس بازوی دولت
وبختله ممالك عراقی فتح ايدوب تصرف ايلدم * طمع كرده بودم كه
كرمان خورم * كه ناكه بخوردند كرمان سرم * كه حرف بيان كرمان
كاف عربك كسريله وسكون رائله بر مملكت اسمی در كه حوجوی شاعر اول
بردندر واني بو لادله مشهور در خور ملك مقدم مفعوليدر كه حرف
استدراكدر لكن معناسنه ناكه ناكاهدن مخففدر كرمان جمع كرم در كاف
عربك كسری وسكون رائله قورد جنسنه دير لر كه پنيرده وغير يسنده اولور
(محصول بيت) كاه دير كه طمع ايلشيدم كه ملك كرمانی قبض ايدوب
يم يعنی حاكم اولام اماناكاه قورتلر بنم باشمی يديلر يعنی موت وفوت واقع
اولدی * بكن پنبهٔ از كوش هوش * كه مردكان پندت آيد بكوش *
بكن باحرف تأكيدكن كاف عربك فتحيله مفرد مخاطب امردر كندندن
قرمق ويولمق وقوپرمق بونده چيقارمق ديمكدر پنبهٔ غفلت بيانيه در كوش
هوش شده بوبله در كه حرف تعليل مردكان جمع مرده در اوليلر ديمكدر
پندت تای ضمير معناده آيده مفيددر وباكوشه (محصول بيت) غفلت
پنبه سنی عقل قولغندن اخراج ايله يعنی عقلكی جمع ايله تاكه مولادن سكا
نصيحت كله حاصلی مردهلر پنديله متنصح اوله سين تته كه كامللر ايده كلشلر
* كنار اندر نكو كاری وعاقبت آن وبدكاری وعاقبت آن * * نكوكار
مردم نباشد بدش * نورزد كسی بد كه نيك آيدش * نكوكار بونك كبی برلرده
كاف عجمله اولمق قياسدر ستمكار وجفا كار كبی ليكن كاف عربله مشهوردر
وصف تركيبی اعتباريله ايوايشلی معناسنه امابعض حذاق وصف تركيبی
اولمسنی قبول ايلديلر زيرا نكوكار ايی ايش ديمكدر ايی ايشلی ديمك دكلدر

نتکه لامعی چلبی کلستان شرحنده یکی از بندکان کنهکار بیوردیغنده تحقیق ایلشدر اما کار کار یدندن اولیجق که اکین اکمکدر کاشتن و کشتن کبی وصف ترکیبی اولمغه قابلدر تأمل تدبر مردم ضرورت و زنجون تأخیر قلندی اصلنده مردم نکوکاردر ایلکچی ویالیو ایشلی مردم دیمکدر بدش ضمیری مردمه راجعدر نورزد نونک وواوک وزینک هوزک فتحیله فعل نفی مستقبل مفرد غائبدر ورزیدندن ایشلمک وبرنسنه‌یه عادت وخوی ایدنمکدر کبی یا حرف وحدت (محصول بیت) ایلکچی ویالی ایشلی مردم براماز اولماز یعنی ابی کسه‌دن براماز لق وضرر وزیان کلمز اما براماز ایش ایشلمز برکیمسه که اکا ایی نسنه حاصل اوله یعنی ایلک که بلکه هرنه ایشلرسه انک جزاسین کورر ان خیرا فخیر وان شرا فشر * سرانکیز هم در سر شر شود * چو کژدم که باخانه کمتر شود * سرانکیز وصف ترکیبیدر انکیزیدندن پیدا ایلمک معناسنه شرقو پارجی یعنی شر پیدا ایدیجی دیمکدر سر شر لامیه در سر بونک کبی یرلرده سودا وهوا معناسنه‌در شود فعل مضارع مفرد غائبدر رود معناسنه کیدر دیمکدر یعنی فانی وهالک اولور دیمکدر چو ادات تشبیه کژدم کاف عربک فتحی وزای عجمک سکونیله ودالک ضمیله عقربه دیرلر باخانه باحرف صله خانه‌دن مراد یتاغی وخانه سیدر شود کنه رود معناسنه‌در (محصول بیت) شرقو پارجی یعنی پیدا ایدیجی کنه شر سوداسنده وهواسنده کیدر یعنی شر ایشنده هالک وفانی اولور عقرب کبی که ایشی دائما شر درخانه‌سنه وارمق آز واقع اولور وجائزدر که کمتر بونده عدم صرفدن عبارت اوله یعنی هیچ خانه‌سنه وارماز دیمک اولور نته که خواجه حافظ رازدهر کمتر جو بیورمشدر * اکر نفع کس در نهاد تو نیست * چنین جوهر سنگ خارا بکیست * نفع کس مصدرک مفعوله اضافتیدر نهاد بونده خلقت وطبیعت معناسنه‌در سنک خارا بیانیه (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر اکر سنک خلقتکده وطبیعتکده کیمسه‌یه فائده یوق ایسه یعنی سندن کیمسه بر فائده کورمزسه بونجلین جوهرله یعنی سنک کبی جوهرله قراطاش بردر یعنی برابردر بلکه قراطاش سندن انفعدر نته که کندی بیورر * غلط کفتم ای یار فرخنده خوی * که نفعست در آهن سنک وروی * غلط بکلش دیمک یار فرخنده خوی بیانیه‌در فرخنده خوی وصف ترکیبیدر مبارک خویلی

معناسنه كه حرف تعليل آهن الف ممدوده و هانك فتحيله دمره ديرلر عربده حديد ديرلر روى رانك ضميله توجه ديرلر (محصول بيت) اى مبارك خوبلى ياربكاش ديو ب خطا ايلدم زيرا دمورده وطاشده وتوجده فائده واردر كه هر بريسى برنسنه يه فائده لى در امامن برنسنه يه كركمزسين
چنين آدمى مرده به ننك را * كه بروى فضيلت بود سنك را
آدمى آدم اوغلانى ننك نون اولك فتحى وثانينك سكونى و كاف عجميله عار معناسنه در وراحرف تعليل ننك ايچون ديمكدر كه حرف رابط صفت بر حرف استعلاوى ضمير غائب آدمى يه راجعدر فضيلت ارتقلق وزيادلك معناسنه در سنك را راحرف تخصيص سنكك ديمكدر (محصول بيت) بونجلاين آدم اوغلانى هلاك اولمق يكدر عار وناموسيچون كه انك اوزرينه سنكك فضيلتى اوله يعنى بر كيمسنك كه اوزرينه فراطاشك فائده سى اوله عار ايدوب هلاك اولمسى صاغ اولمسندن يكدر نه هر آدمى زاده ازدد بهست * كه دد ز آدمى زادهٔ بد بهست دد دال اولك فتحى وثانينك سكونيله برتيجى جنسنه ديرلر ارسلان وقپلان وقورد كبى كه حرف تعليل آدمى زادهٔ بد بيانيه در (محصول بيت) هرآدمى زاده برتيجى جانوردن يك دكلدر زيرا برتيجى جنسى براماز آدمى زاده دن يكدر كه هر برنده نيجه فائده وخاصه واردر كه براماز آدمى زاده ده اول خاصه وفائده بولنماز
بهست ازدد انسان صاحب خرد * نه انسان كه درمردم افتد چو دد
كه حرف رابط صفتدر در حرف صله درمردم افتد يعنى مردمه ضرر وزيان ايليه ديمكدر (محصول بيت) صاحب عقل انسان برتيجى جانوردن يكدر بالاتفاق اما اول انسان يك دكلدر كه خلق عالمه ضررى وزيانى دكه حاصلى فائده لى انسان يكدر دددن زيانلى وضررلى دكل وبالجمله انسانك حيوانات اوزره فضيلتى عقليله در چو انسان نداند بجز خورد وخواب * كدامش فضيلت بود بر دواب دواب دالك فتحيله دابه نك جمعى در دورد ايقلى حيوانه ديرلر اصلنده بانك تشديديله درفتدبر (محصول بيت) چونكه انسان ييمكدن وايچمكدن غيرى نسنه بيلميه يعنى همان ييه وايچمه حالنى بيله انجق پس انك دواب اوزره قنغى فضيلتى اولور يعنى حيوانات اوزرينه فضل وكمالى اولماز ر پس اعتبار فضائل انسانيه يه در سوار نكون بخت بى راه رو * پياده برفتن بردزو كرو سوار نكون بخت

بیانیه‌در سوار انلی اولان کیمسه‌به‌دیرلر نقیضی پیاده‌در نکون بخت وصف
ترکیبیدر طالعی باشی اشاغه دیمکدر مراد بد بختدر بی‌راه روه اضافتی
بیانیه‌در بی حرف سلب وراه‌رو وصف ترکیبیدر رویدندن یولجی دیمکدر
سلب ایله یولسز دیمکدر بردبانك ورانك فتحه‌لریله فعل مضارع مفرد غائبدر
ایلدر دیمکدر روده اولان ضمیر سواره راجعدر رفتن باحرف مصاحبت
ویاحرف ظرفدر بر بنه قصر ایلین تقصیر ایلمش کروکاف عجمك کسری
ورانك فتحی وواو اصلیه ایله بونده اوکدل معناسنه‌در او چ معناسنه‌دیین
اوچدن سویلمش سبقت ایلدردینده کلامده سبق ایلده‌ممش (محصول بیت)
یولسز یوریین نکون بخت سوار طوغری یوله یوریین بیاق کیتمکله
ویاکیتده اندن اوکدل الور یعنی منزله ایرشمده انی کچر وقونغه اندن اول
وارور ﴿ کسی دانهٔ نیك مردی نکاشت ❊ کز وخرمن کام دل برنداشت ﴾
کسی یاحرف وحدت دانهٔ نیك مردی بیانیه نیك مرد ترکیب مزجی
ویاحرف مصدر ویاحرف نسبت فتأمل نکاشت کاف عربیله وباقیسنك
سکونیله فعل ماضی مفرد غائب اکدی دیمکدر که حرف تعلیل وضمیر غائب
مصراع اولك مضموننه راجعدر خرمن کام دل بیانیه ولامیه‌در برنداشت
قالدرمدی دیمکدر (محصول بیت) هیچ بر کیمسه ایی آدمك دانه‌سنی اکدی
که اندن کوکل مرادی خدمتنی قالدرمدی یعنی دنیاده ایلك اوزره اولان
البته کوکل مرادینی حاصل ایدر مصراع ثانینك معناسنی که اندن کوکل
مرادی خدمتنی بوقاردن طوتمدی دیین فتی یوقارودن سویلمش ﴿ نه هر کز
شنیدیم در عمر خویش ❊ که بدمردرا نیکی آمد به پیش ﴾ نه حرف نفی
معناده شنیدیمه مقیددر نشنیدیم تقدیرنده عمر خویش لامیه‌در که حرف
بیان بد مرد ترکیب مزجی وراحرف تخصیص نیکی یاحرف مصدر
به پیش اوکنه دیمکدر تقدیری به پیشش در (محصول بیت) هر کز کندی
عمرمزده ایشتمدك که براماز کسنك اوکنه ایلك کلدی دیو یعنی بد اولان
کیمسه‌به هر کز ایلك کلمزز براکاتدین تدان وکاتکیل تکال درفتدیر ﴿ حکایت
کر یزم مردم آزار ❊ ﴿ کزیری بچاهی درافتاده بود ❊ که ازهول اوشیرنر
ماده بود ﴾ کزبر کاف عجمك وزای معجمه‌نك کسریله‌اغنده‌وز یروعوان
معناسنه‌در اماشرق دیارنده کوی کتخداسنه دیرلر و یاحرف وحدت
بچاهی باحرف صله وباحرف وحدت که حرف رابط صفت هول هانك

رذنسروزی وشمعی
ردشمعی وسروری
ردشمعی

فتحی وسکون واوله خوف معناسنه شیرز بیانیه ارکك ارسلان دیمکدر
ماده دیشیسی دیمکدر هر نسنه نك ارککنه نردیشیسنه ماده دیرلر امابونده
نردن مراد قوی اولان کیمسه لر وماده دن ضعیف مراددر (محصول بیت)
برکز بر قویویه دوشمش ایدی یعنی قویوبه دوشدی انجلین کز برکه
انك قور قوسندن ارکك ارسلان دیشی ایدی یعنی قوی کیمسه لر انك
مغلوبی ایدی والندن عاجزلر ایدی حاصلی زیاده موذی ایدی که خلق
شرندن فرومانده ایدی * دل آزار مردم بجز بد ندید * بیفتاد وعاجزتر
ازخود ندید * بعض نسخه ده دل آزار برینه بد اندیش واقعدر دل آزار
وصف ترکیبیدر کوکل اینجیدیجی معناسنه ایکی نسخه ده بیله مردمه
اضافتی اسم فاعلك مفعولنه در بجز باحرف زائد (محصول بیت)
خلقك دل آزار و بد اندیش براماز دن غیری نسنه کورمدی یعنی ایلدوکی
شرلك جنایتك جزاسی براماز اولدی قویو به دوشدی و کندیدن
عاجزرق کیمسه یعنی انی چاهدن چیقارمغیله کیمسه مقید اولمدی * همه
شب زفریاد وزاری نخفت * یکی برسرش کوفت سنکی وکفت * زاری
اسمدر زاریدندن ایکلدی معناسنه سرش ضمیری کز بره راجعدر کوفت
فعل ماضی مفرد غائبدر دوکدی واوردی دیمکدر سنکی یا حرف
وحدت کفت دیدی مقولی و قول بوندن صکره کلن دورت بیتدر
(محصول بیت) کز بر قبوده بتون کیجه فریاد وزاریدن اویومادی
بریسی باشنه برطاش اوردی ودیدی * توهرکز رسیدی بفریاد کس *
که میخواهی امروز فریادرس * رسیدی فعل ماضی مفرد مخاطب معنای
استفهامی متضمن ایرشدکمی دیمکدر باحرف صله فریاد رس لامیه در
که حرف تعلیل فریاد کس وصف ترکیبی رسیدندن کشینك مددینه
ایرشیجی معناسنه (محصول بیت) کز برك باشنه طاشی اوران کیمسه دیدی
سن هرکز کیمسه نك مددینه ایرشدکمی که بوکون فریاد وفغانکه ومددیکه
ایریشیجی استرسن یعنی سنی قویودن چیقاریجی دیلرسین * همه تخم
نامردمی کاشتی * ببین لاجرم برکه برداشتی * تخم نامردمی بیانیه در
یا حرف مصدر کاشتی کاف عربله فعل ماضی مفرد مخاطبدر اکدك
دیمکدر ببین کور نظر ایله لاجرم لاشك ولا شبهة دیمکدر بربونده
حاصل معناسنه درکه حرف رابط صفت که برینه چه یازانلر صحیح

نسخه لره مخالف یازمشلر برداشتی فعل ماضی مفرد مخاطب قالدردك یعنی
حاصل ایلدك دیمكدر (محصول بیت) جمیع عمر كده نامردلك ونادانلق
تخمنی اكدك یعنی خلقه تمام عمركده اذا وجفا وموذیلق ایلدك شكسز
وشبهه سز نظر ایله كور كه نه حاصل قالدردك ونه محصول تحصیل ایلدك
یعنی بو دنائت تخمنی كه صاچدك سكا نه فائده ایلدی سیر ایله ﴿ كه بر جان
ریشت نهد مرهمی ❊ كه جانها از نیشت بنالد همی ﴾ كه بونده اسمدر
كیم معناسنه بر حرف صله در با معناسنه جان ریش ثانیه در مجروح جان
معناسنه تا ضمیر خطاب مرهم معروف ویا حرف وحدت ویا حرف تنكیر
مصراع اول استفهام انكاری متضمن در كه حرف تعلیل نیش آرینك
وغیرینك دیكنی بعض نسخه ده دست واقعدر بنالد فعل مضارع مفرد غائب
ایكلر دیمكدر جمع محلی در یعنی بنالند دیمكیدی ایكن ضرورت وزنیچون
مفرد ایراد اولندی فقد بر همی ضرورت وزنیچون تأخیر اولندی تقدیری
همی نالد در بو تقدیرجه یا حرف تأكید اولور فتأمل (محصول بیت)
ای كز بر سنك جان مجروحكه كیم مرهم قور یعنی سكا مرحمت ایدوب
كیم دردكه درمان ایدر ومدد كه كیم ایریشور كه خلقك جانلری سنك
نیشكدن وجفا وجور كدن ایكلر یعنی خلقه جفا ایلمشكن سنی كیم اسر كیوب
چاهدن اخراج ایدر ﴿ تو مارا همی چاه كندی براه ❊ بسر لا جرم
اوفتادی بچاه ﴾ همی معناده كندی فعلنه مقید در همی كندی تقدیرنده
حكایت حال ماضی مراددر براه با حرف ظرف تقدیری تو براه ما چاه همی
كندیدر بسر با بونده بر معناسنه در اوفتاده متعلقدر كه اوواوله اصل اوزره
كلمشدر بچاه با حرف صله (محصول بیت) دائماسن بزم یولمزه قویی قزردك
پس شكسزسن دیك اوزره قویویه دوشدك یعنی ال ایچون قازدك
قویویه كندك دوشدك دیك اوزره حضرت شیخ تخصیصدن تعمیمه عدول
ایدوب یورر ﴿ دو كس چه كنند از پی خاص وعام ❊ یكی خوب سیرت
یكی زشت نام ﴾ چه جیم عربك فتحی وهای اصلیه ایله چاهدن مخففدر
ره راهدن وشه شاهدن اولدیغی كبی كنند فعل مضارع جمع غائبلر
كنیدندن كندندن دیین سهو ایلمش پی بای عجمك فتحی ایله ویای اصلیه
ایله ادات تعلیل در پی اصل معناسنه در دیین بی اصل بیلمز ایمش خوب سیرت
وصف تركیبی خوش خوی معناسنه زشت نامده وصف تركیبیدر

ردسروری وشمعی
زد شمعی

چركين ادلى ديمكدر (محصول بيت) ايكى كسه خواص وعوام ايچون
قويى قازر بريسى مرد خوب سيرت وبريسى مرد زشت نامدر حضرت
شيخ ذوكسك احوالنى تفصيل ايدوب بيورر ﴿ يكى تاكند تشنه را تازه
حلق ❊ يكى تابكردن در افتند خلق ﴾ تا حرف تعليل تشنه را را حرف
تخصيص حلق حاء مهمله ايله وسكون لامله بوغزمعناسنه در كه عجم كلودير
كاف عجمك فتحيله وضميله وضم لامله بكردن بابر معناسنه در در حرف
تأكيد افتند فعل مضارع جمع غائبدر دوشه لر ديمكدر صيغهٔ جمع ايراد
بيورديغى ضرورت وزنيچوندر والا مفرد مقامى ايدى فتدبر خلق خاء
معجمه ايله وسكون لامله مخلوق معناسنه در (محصول بيت) بريسى
انكيچون قويى قزر تاكيم تشنه نك بوغزنى صويله تازه ايليه يعنى تشنه
لكدن قورومش بوغزى آب چاهله تازه وطرى ايليه وبريسى انكيچون قويى
قازركه خلق ايچينه بويني اوزره دوشب بوينى اوزيله ﴿ اكر بدكنى
چشم نيكى مدار ❊ كه هركز نيارد كز انكور بار ﴾ چشم نيكى لاميه در
ايلك اميدى معناسنه كه حرف تعليل كز كاف عجمك فتحى وزاى عربله
ايلغون اغاجى انكور همزه نك فتحى وسكون نون وكاف عجمله ياش اوزمه ديرلر
وبار حاصل ويمش معناسنه در (محصول بيت) اكر يراماز ايش ايشلرسك
خدادن ايلك اميدينى طوتمه كه خدا يرامازى سومز پس اندن خير رجا ايلمه
زيرا هركز ايلغون اغاجى ياش اوزم حاصل كتورمز يعنى ايلغون اوزم
ويرمز انكور بار ميوه در دين خطا ايلمش ﴿ نپندارم اى در خزان
كشته جو ❊ كه كندم ستانى بوقت درو ﴾ نپندارم فعل نفى مستقبل متكلم
وحده ظن ايلمم ديمكدر اى حرف ندا منادى محذوفدر خزاندن مراد
فصل خزاندر كشته كاف عربك كسريله اكمش ديمكدر ماضيدن قسمدر
جو جيم عربك فتحيله وواو اصليه ايله ارپه ديمكدر كه حرف بيان كندم
كاف عجمك فتحى وسكون نون وضم دال الله بغداى ديمكدر ستانى سينك
كسرى ايله فعل مضارع مفرد مخاطبدر ستانيدندن المق معناسنه با حرف
ظرف وقتدر واضافتى ظرفيه در درو دالك كسرى ورانك فتحى وواو
اصليه ايله اسمدر درويدندن بچم معناسنه عرب حصاد يرلر (محصول بيت)
اى خزان فصلنده ارپه اكمش كيمسه ظن ايلمزم كه بچم وقتنده بغداى الاسين
يعنى ارپه اكوب بغداى حاصل المازسين بلكه نه اكرسك انى بچرسين

تودشروری

﴿ درخت زقوم ار بجان پروری ＊ مپندار هرکز کزو برخوری ﴾ درخت زقوم لامیه در زقوم زانك فتحی وقافك تشدیدیله دراصلنده بونده ضرورت وزنیچون تخفیفیله در برزهرناك اغجدر كه زیاده بویلی اولمازو یمش ویرمز مصرده ارباب دولتدن برینك باغچه سنده كوردم (محصول بیت) زقوم اغاجنی اكر جانله بسلیوب تربیه سنده زیاده سعی وكوشش ایدرسكده ظن ایلمه كه اندن یمش یه سن واندن میوه ایله منتفع اولاسن ﴿ رطب ناورد چوب خر زهره بار ＊ چه تخم افكنی برهمان چشم دار ﴾ رطب رانك ضمی وطانك فتحیله تازه یاش خرمایه دیرلر ناورد اصلنده نیاورددر ضرورت وزنیچون تخفیف قلندی خر زهره لامیه در چوب اغجدر خرزهره زهر اغاجنه دیرلر بار حاصل ویمش اغاجنه دیرلر افكنی فعل مضارع مفرد مخاطبدر افكنیدندن براغه سین دیمكدر برهمان برجائزدر كه اسم اوله میوه وحاصل معناسنه وجائزدر كه حرف صله اوله یامعناسنه فقدبر چشم امید معناسنه سابقا كچن كبی (محصول بیت) چوب خرزهره رطب حاصلین كتورمز یعنی خرماویرمز پس نه تخم كه بره بوراغورسین همان اول تخمك حاصلین امیدطوت ویاهمان اول تخمی امیدطوت حاصلی نه اكرسك انی بچرسین غیرنسنه دكل نته كه رومده مثلدر كشی اكدوكین بچردیرلر ﴿ حكایت حجاج یوسف ومرد حق كوی ﴾ ﴿ حكایت كنند از یكی نیك مرد ＊ كه اكرام حجاج یوسف نكرد ﴾ نیك مرد كاف عربك سكونیله تركیب مزجیدر كه حرف بیان اكرام حجاج یوسف مصدرك مفعوانه اضافتیدر اصلنده حجاج بن یوسفدر بین العلمین واقع اولان ابن لفظنی بواغتده حذف ایتمك قاعده در حجاج بن یوسف عبدالملك بن مروان بن حكم جانبندن عراق حرمین وخراسان اوزره حاكم ایدی حضرت كعبه یه منجنیقلر قوروب یقدی كنه یاپدی الآن حضرت كعبه آنك بناسیله در ذرت بیل و برآی مقداری مذكور ممالكه والی اولدی وبو مقدار زمانده بیك كره بیك والتی بوز كره بیك یعنی اون التی كره بیك مسلمان قتل ایلدی واون سكز بیك مسلمان حبسنده اولدی حمار ترسنی بولیله ازوب محبوسلره ایچردی بونك برله كه غایتله فصیح وبلیغ وسخی كیمسه ایمش جمیع احوالنی یازمقده فائده اولمدیغیچون بو مقدارله اكتفا اولندی جمیع ظلمنی بیلمك دیلاین كیمسه تاریخ خلفایه نظر ایلسون (محصول بیت) برانی كیمسه دن حكایت ایدرلر كه حجاج بن یوسفه اكرام

وتعظيم ايلمدى ﴿ بسود اچنان بروى افشاند دست * كه حجاج رادست حجت بيست ﴾ باحرف مصاحبت سودادن بونده مراد خشم وغضب در بروى ضميرى حجاجه راجعدر افشاند فعل ماضى مفرد غائبدر فاعلى مذكور صالحه راجعدر تحتنده ضمير مستتردر ودست مفعولى حجاجك اوزرينه الين سلكدى ديمكدر يعنى حجاجك هرسوزنى حجت وبرهانله ردايلدى ديمكدر كه حرف بيان حجاج رارا حرف تخصيص دست حجت لاميه در مجازا (محصول بيت) مرد صالح خشم وغضبله انجلين الني سلكدى حجاج اوزرينه كه حجتى الينى بغلدى وياحجتى الى باغلندى يعنى مذكور مرداله حجت وبرهانله بحثه قادر اولمدى بلكه عاجز وفرومانده قالدى حاصلى مرد صالح هيچ برسوزنى پسند ايلمدى وهرسوزنى وجه معقوله ومقبوله ردايلدى ﴿ بسرهنك ديوانى نكه كرد تيز * كه نطعش بينداز وخونش بريز ﴾ باحرف صله سرهنك لغتده چرى باشى وچاوشدر بونده مراد ديوانه خدمت ايدندر ديوانه اضافتى لاميه در مجازا تيز بونده حدت وغضب معناسنه در كه حرف بيان نطع نونك فتحى وطانك سكونيله دوشنن اسبابك برقسمى دركه دريدن يعنى مشندن وسختياندن اولور صوق اولديغيچون يازكونلرنده دوشنوب اوستنده اوتورورلر ديار عربده چوق اولور ضمير معناده بيندازه مقيددر ومرد صالحه راجعدر خونش ضميرى ده بويله در بريز باحرف تأكيدر بيز فعل امر مفرد مخاطبدر دوك ديمكدر (محصول بيت) مرد صالح حجاجك هرسوزنى ردايدنجه خجل اولوب سرهنك ديوانه حدتله نظر ايلديكه اكا نطع دوشه وقانين دوك معلوم اولاكه اول زمانده سلاطين بركيمسنك يعنى برمعتبر كيمسنك بوينن اورملى اولسه لر برنطعك اوزرينه برمقدار قوم دوكرلرمش وانك اوزرنده بوينن اورورلر ايمش تاكيم نطع قانله ملوث اولماسون ديوحتى ناجى زاده نك سلطان سليم اماسيه ده بوينن اوردقده بويله ايلمش ديرلر حجاج ظالمده بويله ايدرمش وانسان قتليله زياده حظ ايدوب متلذذ اولورمش نته كه بعض تواريخ خلافاده يازمشلر مصراع ثانينك معناسنى نطعنى دوشه وقانى دوك دينن مخالف معنا ويرمش فتدبر ﴿ چوحجت نماند جفاجوى را * به پرخاش درهم كشد روى را ﴾ جفاجوى وصف تركيبيدر جويدندن جفاجى ديمكدر بعض نسخده جويده جيم برينه خا ايله جفاخوى يعنى جفا خويلى

ردشمى

وعادتلی دیمکدر راحرف تخصیص ایکی نسخەدە یله باحرف صاحب پرخاش بای عجمك فتحی وضمیله وسکون رائله جنك وغوغا درهم دالك وهانك فتحەلریله وسکون رائله قرشمو رش معناسنەدر کشد ترکیبیله بور شدر مق معناسنه مستعملدر روی مفعول صریحی و به پرخاش غیر صریحی ورا ادات مفعول (محصول بیت) چونکه جفا جوبك یعنی ظالمك دلیل و حجتی قالمیه یعنی مدعاسنه حجت و برهانه مالك اولمیه یوزینی جنك وجدال ایله بورشدرر حاصلی ظلم وتعدیه باشلر خق سوزه قائل اولمساز ❊ بخندید و بگریست مرد خدای ❊ عجب داشت سنکین دل تیره رأی ❊ مرد خدای لامیەدر الله دوستی دیمکدر سنکین دل وصف ترکیبیدر طاش یورکلی دیمکدر تیره رایه اضافت بیانیەدر بوده وصف ترکیبیدر قره فکرلی والحق تدبیرلی معناسنەدر (محصول بیت) مرد خدا یعنی مذکور مردنك کولدی اندنصکره بونك کولب اغلدیغی ظالم طاش یورکلی قره فکرلی حجاج بن یوسف تعجب طوتدی یعنی استعجاب واستغراب ایلدی ❊ چودیدش که خندید ودیگر گریست ❊ بپرسید کین گریه وخنده چیست ❊ دیدك فاعلی حجاجدر وضمیر مرد صالحه راجعدر دیگر بونده دخی معناسنەدر بپرسید یعنی حجاج کین اصلنده که این ایدی حذف وایصال کین اولدی (محصول بیت) چونکه حجاج کوردی مرد صالح کولدی اندنصکره اغلدی سؤال ایلدیکه بو کولمه واغلمه نه ایچوندر ❊ بگفتا همی گریم از روزگار ❊ که طفلان بیچاره دارم چهار ❊ که حرف تعلیل طفلان طفلك جمعیدر مراد اولاددر بیچاره یه اضافت بیانیەدر بو بیت گریه نك علتین بیان ایدر (محصول بیت) مرد صالح جواب و یردیکه روزکاردن اغلرم زیرا دورت بیچاره اولادم واربیلزم بندنصکره حالری نیجه اولور پس اغلدیغم انکیچوندر ❊ همی خندم از لطف یزدان پاك ❊ که مظلوم رفتم نه ظالم بخاك ❊ لطف یزدان پاك لامیه و بیانیه یزدان بودلده خدانك اسمیدر که حرف تعلیل یعنی بو بیت خندەیه علتدر (محصول بیت) خدانك لطف وکرمندن واحسان عمیمندن خنده ایدەرم که قبره مظلوم کیتدم ظالم کیتمەدم که عذاب قبردن وسؤال وجوابدن اندیشه ایدم ❊ یکی کفتش ای نیك دل شهریار ❊ چه خواهی از ین پیر ازو دست دار ❊

نیك دل وصف ترکیبیدر خوش دل معناسنه شهر یار هانك ورانك سكونیله پادشاه معناسنه حجاجه شهر یار بیوردیغی مجازادر زیرا عبدالملك جانبندن خان وبکلر بکی مقامنده ایدی ازو ضمیر پیره راجعدر دست دارك مقدم مفعول صریحیدر رواز وغیر صریحی ال طوتمقدن مراد عفو ایلمکدر بعض نسخه‌ده پسر واقعدر یکی یرینه یعنی پسر حجاج (محصول بیت) برکیمسه حجاجه دیدیکی ای شهر یار خوش دل نه استرسن بو پیردن الدن الك چك حاصلی انی قتلدن عفو ایله بعض نسخه‌ده مصراع ثانی مکن دست ازین مرد صالح بدار واقعدر مکن فعل نهی مفرد مخاطب ایله دیمکدر یعنی قتل ایله الیکی بو مرد صالحدن طوت حاصلی قتلندن فراغت ایله ﴿ که خلقی بدو روی دارند و پشت * نه رایست خلقی بیکبار کشت ﴾ که حرف تعلیل یا حرف وحدت بر بولك خلقی دیمکدر بدو یعنی باوروی یوز دیمکدر مراد توجه‌در بعض نسخه‌ده روی برینه تکیه واقعدر بو تقدیرجه پشت عطف تفسیری واقعدر معناسی طاینورلر وارقه‌لنورلر دیمکدر بیکبار بر اوغوردن دیمکدر کشت ماضی صورتنده مصدردر (محصول بیت) بو مرد صالحی قتل ایلمه زیرا بر بولك خلقی اکا توجه ایدوب استظهار ایدرلر یعنی انلری بسلیوب هر لازملرین کورن بودر پس رأی وتدبیر دکلدر بر بولك خلقی براوغوردن قتل ایلمه زیرا آنی قتل ایلمك انلرك هلاکنه سببدر ﴿ بزرکی وعفو وکرم پیشه کن * زخردان اطفالش اندیشه کن ﴾ بزرکی یا حرف مصدر درخردان اطفال تقدیری اطفال خرداندر اضافت بیانیه ایله ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولندی (محصول بیت) اولولغی وعفو وکرمی کندیکه پیشه ایله اواجق اطفالندن اندیشه وفکر ایله یعنی انلرك بددعاسندن وآه وآتش بارندن حذر ایله ﴿ مکر دشمن خاندان خودی * که برخاندانها پسندی بدی ﴾ دشمن خاندان خود لامیه‌لردر و یا ضمیر خطاب که حرف تعلیل بر حرف صله در بامعناسنه پسندی فعل مضارع مفرد مخاطب بکنورسن یعنی لایق کورورسن بدی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر حرف مصدرده اولور ضعف اوزره قتدبر ﴿ میندازدلها بداغ نوریش * که روز پسین آیدت خیر پیش ﴾ میندار فعل نهی مفرد مخاطب صانمه دیمکدر مصراع ثانی یه مرهوندر ریش مجروح معناسنه‌در که

حرف تعليل روز پسين بيانيه در قيامت كونى ديمكدر آيدت ضمير معناده
بيشه مقيددر پيشت تقديرنده (محصول بيت) كوكللركه عالمده سنك
داغ دردكله مجروح و پريشان وشكسته اوله ظن ايله كه صوك كونى
يعنى قيامت كونى سنك اوكوكه خبركله يعنى دنياده شرابشن اشليه سن
ظن ايله كه آخرتده سكا خبركلور زيرا بونده هرنه كه ايشلرسك انده جزاسن
كوررسك (ان خيرا فخير وان شرا فشر) * شنيدم كه نشنيد وخونش
بريخت * زفرمان داور كه داند كريخت * نشنيد فعل نفى ماضى مفرد
غائب فاعلى تحتنده حجاجه راجع ضميردر ايشتمدى يعنى شفاعتچينك
شفاعتين قبول ايتمدى فرمان داور لاميه در جائزدركه داوردن
خدا مراد اوله وفرماندن حكم ازلى يعنى قضا وقدر وجائزدركه پادشاه
مراد اوله وفرماندن امرى وحكمى مراد اوله والكل وجهة فتدبر كه
بونده اسمدر كيم معناسنه داند فعل مضارع مفرد غائب بيلور ديمكدر
بونده قادر اولور معناسنه در تركيبده كيم ايده بيلور دريك يعنى كيم قادر
اولور كريخت بونده كريختن معناسنه در (محصول بيت) حضرت
شيخ بيورر ايشتدمكه حجاج ظالم شفاعتچينك شفاعتنى ديكلبوب قبول
ايلمدى وقانن دوكدى يعنى مسكينى قتل ايلدى خدانك تقديرازليه سندن
ويا پادشاهك حكمندن وامرندن كيم قچه بيلور استفهام انكارى طريقيله
يعنى قچماز * بزركى درآن فكرت آن شب بخفت * بخواب اندرش ديد
وپرسيد وكفت * بزركى يا حرف وحدت يعنى براولو كيمسه درآن فكرت يعنى
مقتول بيكناه فكرى خصوصنده بخفت ياتدى واويودى بخواب اندرش
با حرف ظرف واندر انى تأكيد ايدر وضمير مقتوله راجعدر تقديرى اندر
خوابش درديدك فاعلى مذكور بزركدر پرسيد كده واو حرف عطف وكفتك
فاعلى مقتولدر (محصول بيت) براولو كيمسه مقتولك فكرى خصوصنده
اول كيجه اويودى يعنى اول فكرله ياتدى واويودى مقتولى دوشنده كوردى
وحالنى سؤال ايلدى اوله ديدى * دمى بيش برمن سياست نراند * عقوبت
برو تا قيامت بماند * دمى دم بونده نفس وساعت معناسنه درويا حرف وحدت
بيش باى عربله زياده معناسنه در نراند فعل نفى ماضى مفرد غائب فاعلى حجاجه
راجع ضميردر بروضميرى بده تا انتهاى غايت ايچوندر الى معناسنه عربيده
(محصول بيت) مقتول ديديكه بردمدن زياده بنم اوزريمه سياست سورمدى

يعنی بر دمده بنی قتل ایلدی امانك اوزرنده عقوبت وسیاست قیامته دك قالدی یعنی بنی ناحق یره قتل ایلدیکیچون قیامته دك عذاب چکر ﴿ نخفتست مظلوم ازآهش بترس * زدود دل صبحگاهش بترس ﴾ (محصول بیت) حضرت شیخ نصیحت طریقیله بیوررلر ای ظالم اولان کسه مظلوم اویومامشدر انك آهندن خوف وحذرایله صباح وقتنده آنك دود دلندن حذرایله یعنی غافل اولمه که دل پرسوزندن چکدکی آه سنی یاقوب کلکی بربادایدر ﴿ نترسی که پاك اندرونی شبی * برآرد زسوز جکر یار بی ﴾ پاك اندرون وصف ترکیبیدر پاك دل وصافی قلب معناسنه و یا حرف وحدت شبی یاسیده وحدتیچوندر سوز جکر لامیه در یار بی یا حرف وحدت و یانکیر مراد یارب دیوب سکا بد دعا ایلسیدر (محصول بیت) ای ظالم خوف وحذر ایلزمیسین که بر پاك دل وصافی درون بر کیجه سوز جکردن ودل آتشندن خدایه تضرع ایدوب سکا بد دعا ایلیه وسنك دنیا وآخرتکی خراب ایده ﴿ نه ابلیس بد کرد ونیکی ندید * بر پاك ناید زتخم پلید ﴾ بر پاك بیانیه بر یمش وحاصل معناسنه در وتخم پلید بیانیه پلید بای عجمك فتحیله ناپاك دیمکدر (محصول بیت) بو بله دکلمیدر که ابلیس براماز ایش ایشلدی وایلك کورمدی یعنی بو یله در استفهام انکاری طریقیله یعنی خدا امرینه اطاعت ایلیوب عصیان ایلدیکیچون بوینه طوق لعنت کچدی ابلیس لعین ناپاکلك ایلدی حال بو که تخم ناپاکدن پاك میوه ومحصول کلمز بلکه خبیثدن حاصل اولان کنه خبیثدر ﴿ مزن بانك برشیر مردان درشت * چو با کودکان برنیایی بمشت ﴾ بانك کاف عجمله آواز معناسنه در شیر مرد بهادره دیرلر ترکیبده تحریف ایدوب شیرمت دیرلر الف ونون ادات جمعدر درشت دالك ورانك ضمه لریله ایری دیمکدر قتی معناسنه با حرف مصاحبت کودك اوغلنجق والف نون ادات جمعدر بمشت با حرف صله مشت میمك ضمیله یومرق دیمکدر (محصول بیت) بهادر ارله درشت بانك اورمه یعنی اوزرلرینه پك پك چاغرمه چونکه اوغلنجقلریله یومرغه کلمزسن یعنی انلرله یومرقلشمزسن حاصلی زبونلرایله برابرلك ایده میجه قویلرله جنك وجداله مباشر اولمه مراد بودرکه ادانی ناسله مقابله ایده میجه اهل اللهله معارضه ایلمه ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی پند میداد فرزندرا * نکه دارپند خردمندرا ﴾ میداد حکایت حال ماضی طریقیله ویردی دیمکدر ویردی

ردشمعی

دینك دكلدر بعضیلر ظن ایلدوكی كبی فرزندرا تقدیری فرزندش رادر
ضرورت وزنیچون ضمیر ترك اولندی نكه دار داریدندن فعل امر مفرد

ردسروزی

مخاطبدر داشتن دن دیین سهو ایلمش پندخرد مندلامیه در (محصول بیت)
بر پیری اوغلنه نصیحت ایدردی پند بیوردیغی بوندنصكره كلن بیتدر یعنی
ای اوغل عاقلك پندنی حفظ ایله یعنی باباك نصیحتنی طوت وانكله عامل
اول ﴿ مكن جور برخورد كان ای پسر ❊ كه یك روزت افتد بزركی بسر ﴾ خردكاندن مراد ضعفادر كه حرف تعلیل یك روزت بركون سنك
دیمكدر معناده ضمیر بسره مقیددر بسرت تقدیرنده بزركی یا حرف مصدر
بسر یا حرف صله (محصول بیت) ای اوغل ضعفایه جور وظلم ایلمه تا كه
بركون باشكه اواولق دوشه یعنی خردهلره ظلم ایلمه كه باشكه عزت ودولت
دوشه حاصلی عادل اول عزیز و محترم اولهسن مصراع ثانئ كه یكروزت
افتد بزركی زسر بازوب ومعناسی كه بركون اواولغك باشدن دوشر یعنی
ریاستك سندن كیدر و سندن اولو بر كمسه سكا جفا ایدر بعض نسخهده
زسر برینه بسر واقع اولمش كه معنا بویله اولور كه بركون براواوسنك
باشكه دوشر یعنی سكا جفا ایدر دیین نزر بق معناو برمش غریب اواولق

ردشمعی

ردسروری

ایلمش عفی الله عنه ﴿ نمی ترسی ای كرك ناقص خرد ❊ كه روزی پلنكیت برهم درد ﴾ نمی ترسی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب استفهام متضمن
ای حرف ندا كرك ناقص خردلامیه كرك ایكی كاف ایله عجمی درواولكیسی
مضمومدر ناقص خرد وصف تركیبیدر عقلی اكسك دیمكدر كه حرف بیان
روزی یا حرف وحدت پلنك بای عجمك ولامك فتحهلر یله وكاف عجمله
قپلان دیدكلری یرتیجی حیوان و یا حرف وحدت و یا تنكیر برهم دردد الك
فتحی وكسر یله ورانك فتحیله یرتار دیمكدر یعنی هلاك ایلیه (محصول بیت)
قورقمزمیسن ای عقل ناقص یرتیجی حیوان یعنی ای بی عقل ظالم كه
بركون سنی برقپلان یرتار یعنی سندن اظلم بر ظالم سكا جور وجفا ایلیه بلكه
هلاك ایلیه ﴿حكایت﴾ ﴿ بخردی درم زور سر پنجه بود ❊ دلی ز بردستان زمن رنجه بود ﴾ بخردی با حرف ظرف و یا حرف مصدرودر
حرف تأكید زور سر پنجه لامیهدر قوت سر پنجه دیمكدر دلز بردستان
لامیهدر رنجه اسمدر رنجیدندن بحضور معناسنه (محصول بیت) خردلغمده
یعنی اوشاقلغم زماننده زورسر پنجم وارایدی یعنی پنجهده قوت وارایدی

زیردستلرك كوكلی یعنی الیم التنده اولان كیمسه لرك كوكلی بندن بحضور ایدی حاصلی پنجه لرین بورادم بو جهتدن بندن رنجیده خاطر ایدیلر ❊ بخوردم یکی مشت زور آوران ❊ نکردم دکرزور بر لاغران ❊ مشت زورآور لامیه در زورآور وصف ترکیبیدر زورلی یعنی قوتلی معناسنه الف ونون ادات جمعدر لاغر ارغه دیرلر بونده مراد ضعیفدر بنده الف ونون ادات جمعدر (محصول بیت) خرده لقده حالم بو بله ایکن بر کون برزورلی کیمسه نك یومروغنی یدم اندنصکره ضعفایه زور ایلمدم یعنی اول مشتی یدیکمدنصکره دخی کیمسه یه جور وجفا ایلمدم تکم مشهور بیورر * بیت * یمین کیشی یادالدن تپانجه * دموردندر صانور قولنده پنجه * ❊ کفتار درنواخت افتاد کان ❊ الا نابغفلت نخسبی که نوم ❊ حرامست برچشم سالار قوم ❊ الاحرف تنبیه تاحرف تحذیر نخسبی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب او یومایه سن دیمکدر که حرف تعلیل نوم نونك فتحی وواوك سكونیله او یقو معناسنه در عربیده نوم مبتدا وحرامست خبری چشم سالار قوم لامیه در سالار هرطائفه نك اولوسنه دیرلر (محصول بیت) اكا رنامه خطاب ایدوب بیورر آكاه اولوب حذر ایله غفلتله او یومایه سین زیرا هرقومك اولوسنك کوزینه او یقو حرامدر خصوصا که سردار عسكر اسلام اوله که انك اوزرینه تدبیر تدارك عسكر لوازم ضروریدر ❊ غم زیردستان بخور زینهار ❊ بترسی ازز بردستی روزكار ❊ غم زیردستان لامیه زبردستی روزکار لامیه درزبردست وزیردست نقیضاندر ضعیف وقویدن عبارتدر (محصول بیت) الك التنده اولانلرك غم وغصه سزیی البته زمانك وروزك الی اوستنلی لكندن خوف وحذر ایله یعنی ضعفایه رعایت ایله که روزكار بردستنك مغلوب ومقهوری اولمیه سن ❊ نصیحت که خالی بود ازغرض ❊ چوداروی تلخست دفع مرض ❊ که حرف رابطه صفت دارو دوا معناسنه در دفع مرض مصدرك مفعولنه اضافتی در (محصول بیت) نصیحت که غرض وعلتدن خالی اوله یعنی غرض آمیز وعلت آلوداولمیه آجی دوا کیبیدر مرض دفع ایلمه ده یعنی غرضسز نصیحت فائده ورمده دوا کیبیدر مرض دفع ایلمه ده زیرا کل مر دوا ده درلر ❊ حکایت ❊ ❊ یکی راحكايت کنند از ملوك ❊ که بیماری رشته کردش چودوك ❊ که حرف بیان بیماری رشته رشته مرضی دیمكدر که بو مرض یمن دیارنده

چوق اولور بو مرضك اصلی بودر كه ابتدای ظهورنده برشكل پیدا اولور پس برچوق پی باررلر واول شكلی اول اغاجه قصد ررلر وایلك اوزادقچه مذكور اغاجه انی صلاررلر چاق دوكنجه شویله كه اول رشته قیریله هلاكه سبب اولور بن دیاری كورنلر دیدیلر كه بو مرض دیزدن اشاغه اياقده اولور العهدة علی الراوی دولك ایكه دیرلر كاف عجمله مشهوردر اما ماوكله قافیه اولدیغندن عربی اولمق كوستر والاقافیه عیبلو اولورفقد بر (محصول بیت) سلاطیندن بر بنی حكایت ایدرلر كه رشته خستلغی انی ایك كبی ضعیف ونحیف ایلدی مصراع ثانینك معناسی كه خسته لك انی ایپلك ایلدی ایك كبی دیمك معنای بیتی ایكلمش ❊ چنانش بینداخت ضعف جسد ❊ كه میبرد برز رد سنان حسد ❊ چنانش ضمیری یكی یه راجعدر بینداخت فعل ماضی مفرد غائب بونده دوشردی و یقدی معناسنه درضعف جسد لامید ایله فاعلی كه حرف بیان میبرد فعل حكایت حال ماضی مفرد غائب فاعلی یكی یه راجع ایلدردی دیمكدر برحرف صله در با معناسنه حسد میبردك مفعول صریحی و برز ر دستان غیر صریحی (محصول بیت) مذكور پادشاهی ضعف بدن اياقدن انجلین یقدی ودوشردیكه قوللرینه وخدمتكارلر ینه حسد ایلدردی كه نولیدی بونلرك صحتی بنده اولایدی دیو مصراع ثانینك معناسی كه نوایدی بونلردن بری اولایدم بویله خسته اولمیایدم دیبن حسدایله غبطهٔ فرق ایلمزمش ❊ كه شاه ارچه برعرصه نام آورست ❊ چوضعف آمداز بیدقی كمترست ❊ ارچه اكرچه دن مخففدر عرصه دن بونده مراد بساط شطرنجدر نام آوروصف تركیبید ر نامدار معناسنه یعنی آدچیقارمش مشهور اولان كسیه دیرلر اما لغتده آدكتوریجی دیمكدر بیدقی یا حرف وحدت (محصول بیت) حضرت شیخ تمثیل ایدوب بیورر كه شاه شطرنج بساط اوزره اكرچه نامداردر یعنی سرداردر اما اكاضعف كلنجه بربیدقدن كمتردر زیراكاه اولور كه بر بیدقله شاه مات اولور پادشاه دخی اكرچه عزت ورفعتده در اما اكا برمرض طاری اولنجه الك كم بنده سندن كمترو زبونرقدر انكیچون بنده لرینه حسد ایدر حضرت شیخ كنه اصل حكایه یه شروع ایدوب بیورر ❊ ندیمی زمین ملك رابوسه داد ❊ كه ملك خداوند جاوید باد ❊ ندیمی یا حرف وحدت مصاحب دیمكدر بعض

ردسروری

ردشمعی

نسخه ده ندیم یرینه وزیر واقعدر زمین ملك لامیه دربوسه داد بوسه ویردی یعنی پادشاهه تعظیم ایلدی که حرف بیان ملك خداوند لامیه درمراد سلطنت خداونددر (محصول بیت) پادشاه مصاحبلرینك بریسی پادشاه اوکنده یراوپدی یعنی تعظیم ایدوب دعا ایلدی که پادشاهك سلطنتی ابدی اولسون دیدی تقدیرا مقول قول بوندن صکره کلن بیتدر ❊ درین شهر مردی مبارك دمست ❊ که در پارسایی چواو بی کست ❊ مردی یا حرف وحدت مبارك دم وصف ترکیبیدر مبارك نفسلی یعنی مستجاب الدعوه که حرف رابط صفت پارسا یای مجمله عابد معناسنه در ویا حرف مصدر چو ادات تشبیه او ضمیر غائب و یا حرف وحدت معلوم اوله که الفدن وواودن صکره کلن یا حالت اضافتده وغیریده اصلی درفقد بر کم بونك کبی یرلرده عدم صرفدن عبارتدرته که مکرر بیان اولندی (محصول بیت) ندیم دیرکه ای پادشاه بو شهرده مبارك نفسلی برار واردر که زهد وتقواده انك کبی مستجاب الدعوه هیچ کمسه یوقدر یعنی بی نظیردر ❊ نه بردند پیشش مهمات کس ❊ که مقصود حاصل نشد در نفس ❊ پیش بونده قت معناسنه در وضمیر مذکور عزیزه راجعدر مهمات کس لامیه در درنفس فی الحال معناسنه در (محصول بیت) کیمسه نك مهماتنی قتنه ایلتمدیلر که فی الحال مقصود حاصل اولمدی یعنی هرکمسه که برمراد ایچون یانه واردیسه آن واحدده مرادی حاصل اولدی ❊ نه رفتست هرگز برو ناصواب ❊ دلی روشن ودعونی مستجاب ❊ برو ضمیری شیخه راجعدر ناصواب یعنی خطا ونامشروع دلی روشن تقدیری روشن دلی درضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر قلندی واو حرف عطف دعوتی مستجاب دخی مستجاب دعوتی ایدی فقد یالر حرف وحدتدر بر روشن دل و بر مستجاب دعوت کمسه در معناسنه یعنی اهل کشف ودعاسی مقبول خدادوستی براردر (محصول بیت) پادشاهم دیدیکیم کمسه دن هرگز عصیان وخطا صادر اولمامشدر دعاسی مقبول وکشف قلوبه مالك برکمسه در حاصلی اولیاء اللهدن بر صاحب سعادتدر ❊ بخوان تا بخواند دعای برین ❊ که رحمت رسد از آسمان برزمین ❊ بخوان آنی دعوت ایله تا بخواند تاکیم اوقویه دعائی یا حرف وحدت ویا حرف ابهام برین یعنی برین مرض که حرف تعلیل رسد فعل مضارع مفرد غائب درایرشه دیمکدر (محصول بیت) مذکور

مطلب

شیخی پادشاهم یانکه دعوت ایله کیم بومرضه دعا ایلیه تا کیم کوکدن بیره
خدانك رحمتی ایرشه و بومرضدن مبارك نفسی سببیله خلاص بوله سین
﴿ بفرمود تا مهتران خدم ❊ بخواندند پیر مبارك قدم ﴾ تا حرف تعلیل
مهتران خدم لامیه خدم خانك ودالك فتحه‌لریله جمع درخدمتکارلر دیمکدر
ار کمکدن ودیشیدن اما بونده ارآدم مراددر بخواندند جمیع نسخه‌لر بویله
واقعدر اما قیاس بخوانند دیمك ایدی فتأمل پیر مبارك قدم بیانیه در مبارك
قدم وصف ترکیبیدر مبارك اباقلی دیمکدر (محصول بیت) پادشاه بیوردی
تا کیم خدمتکارك اولو رقلری مبارك قدملی پیری دعوت ایده‌لر یعنی تعظیم ایچون
عظیم الشان کیمسه‌لر کوندردی انی دعوت ایلمکه ﴿ برفتند کفتند آمد فقیر
❊ تن محتشم درلباس حقیر ﴾ تن محتشم بیانیه در تندن ذات مراددر ومحتشم
معظم دیمکدر لباس حقیر بیانیه در (محصول بیت) خدمتکارلر واردیلر
و پادشاه دعوت ایلدکنی اکا سویلدیلر مذکور فقیرده کلدی حقیر لباس
ایچنده معظم ومکرم ذات ایدی یعنی فقرا خرقه‌لرنده بر مکرم وجود ایدی
﴿ بکفتا دعایی کن ای هوشمند ❊ که دررشته چون سوزنم پای بند ﴾ بکفتا
الف حرف اشباعدر ضرورت وزنیچون دعایی یا حرف وحدت ویا حرف
تنکیر که حرف تعلیل دررشته یعنی مرض رشته سوزن سینك ضمی ورانك
فتحه‌سیله ایکنه‌یه دیرلر پای بند وصف ترکیبیدر ایاغی بغلی معناسنه
(محصول بیت) پادشاه عزیزه دیدی ای هوشمند دعا ایله صحتم ایچون یعنی
بکا دعا ایله اولا که سنك دعاك برکاتیله وسببیله خدا بکا صحت وبره زیرا رشته
مرضنده ایکنه کبی پای بندم حاصلی عاجز وزبونم ﴿ شنید این سخن پیر خم
بوده پشت ❊ بتندی برآورد بانك درشت ﴾ پیر خم بوده بیانیه خم بوده
بوکلمش واکلمش پشت خم بودنك فاعلی در بتندی باحرف مصاحبت وتند
تانك ضمی ونونك سکونیله ایتی یعنی کسکن ویاوز معناسنه دربونده مراد
حدتدر ویا حرف مصدر برآورد کتوردی وچیقاردی دیمکدر بانك درشت
بیانیه (محصول بیت) پادشاهك بو سوزنی ارقه‌سی بوکلمش پیر ایشتدی
حدتله ایری آواز ویردی و کتوردی یعنی قوت ایدوب پادشاهك اوزرینه
بك چاغردی بویله دیو ﴿ که حق مهربانست برداد کر ❊ ببخشای وبخشایش
حق نکر ﴾ که حرف بیان حق یعنی خدا مهربان وصف ترکیبیدر محبتلی
معناسنه دادکر عادل معناسنه در ببخشای فعل امر مفرد مخاطبدر

بخشایدندن اسم که دیمکدر و بخشایش اسم مصدردر بخشایدندن اسم کیش معناسنه حقه اضافت لامیه در نکرنونك کسر بله و کاف عجمك فتحی ایله فعل امر مفرد مخاطب نظرایله دیمکدر (محصول بیت) ای پادشاه خدای تعالی عادل حاکه محبتلی وشفقتلی در ایمدی سن بیچاره لره مرحمت ایله اندنصکره سکا خدانك مرحمتنی نظرایله یعنی سن مظلوملری اسر که خداسنی اسر که سن ❊ دعای منت کی شود سودمند ❊ اسیران مظلوم درچاه و بند ❊ سود مند فائده لی دیمکدر اسیران مظلوم بیانیه در چاه قیومرادزندان قویسیدر مراد حبسدر (محصول بیت) ای پادشاه بنم دعام سکا نچان فائده و یرر مظلوم اسیرلر حبسده وزندانده ایکن یعنی زندان ایچنده حبسده ایکن یعنی بوقدر مظلوم ناحق یره محبوس ایکن سکا بنم دعام فائده و یرمز ❊ تو ناکرده برخلق بخشایشی ❊ کجا بینی ازدولت آسایشی ❊ ناکرده ایلمشکن دیمکدر بخشایش اسم مصدردر ترحم معناسنه و یاحرف مصدر و یاحرف ابهام آسایشده اسم مصدردر آسایدندن حضور وراحت معناسنه و یاسابق کبیدر (محصول بیت) ای پادشاه سن خلقه ترحم ایلمسزین یعنی خلقی اسر کمک سزین دولت وسعادتدن قنده آسایش وحضور کوررسین ❊ ببایست عذر خطا خواستن ❊ پس ازشیخ صالح دعا خواستن ❊ باحرف تأکید بایست فعل ماضی مفرد غائب کرك دیمکدر عذر خطا مصدرك مفعولنه اضافتیدر (محصول بیت) پادشاهم اول سن ایلدکك خطانك عذرین خدادن دیلمك کرکسین اندنصکره شیخ صالحدن دعادیلمك کرکسین ❊ کجادست گیرد دعای ویت ❊ دعای ستم دیدکان در پیت ❊ دعای وی لامیه ضمیر شیخ صالحه راجعدر وتای ضمیر معناده کیرده مقیددر کیردت تقدیرنده دعای ستم دیدکان لامیه درستم دیده وصف ترکیبیدر مظلوم معناسنه ظلم کورمش دیمکدر کاف عجم های رسمیدن بدلدر والف نون ادات جمعدر پی بای عجمك فتحی و یای اصلیه ایله ازد وایز معناسنه درونا ضمیر خطاب (محصول بیت) پادشاهم شیخ صالحك دعاسی قچان الکی طوتار مظلوملرك دعاسی اردکده ایکن یعنی مظلوملرسکا بد دعا ایدرکن اولیانك خیردعاسی سکا فائده ایلمز ❊ شنید این سخن شهریار عجم ❊ زخشم وخجالت برآمد بهم ❊ برآمد بهم منقبض وبیحضور اولدی

دیمکدر (محصول بیت) شیخك مذکور سوزینی پادشاه عجم ایشتدی غضبندن وخجالتندن منقبض وبیحضور اولدی ﴿ برنجیدو پس بادل خویش گفت * حقست این سخن حق نشاید نهفت ﴾ پس بای عجمك فتحیله اندن صکره دیمکدر باحرف صله دل خویش لامیه کندی کوکلنه دیمکدر نهفت نونك وهانك ضمیله نهفتن مصدرندن کیزلمك یعنی انکار ایتمك (محصول بیت) پادشاه انجندی اندنصکره کندی کوکلنه یعنی کندیه دیدی شیخك سوزی حقدر حقی انکار ایتمك اولماز ﴿ بفرمود تاهر که در بند بود * بفرمانش آزاد کردند زود ﴾ (محصول بیت) پادشاه بیوردی تاکیم حبسده ایدی انك امریله آزاد ایلدیلر فوری یعنی هیچ تأخیر و تراخی ایلمدیلر یعنی زنداندن صالی ویردیلر ﴿ جهان دیده بعد از دو رکعت نماز * بداور بر آورد دست نیاز ﴾ جهان دیده یعنی شیخ بداور باحرف صله وداور خدا دربونده برآورد قالدردی دیمکدر دست نیاز لامیه درمجازا (محصول بیت) مذکور شیخ ایکی رکعت نمازدنصکره خدایه نیاز الینی قالدردی وپادشاهك صحتیچون دعا ایلدی دیدی ﴿ که ای بر فرازنده آسمان * بجنکش گرفتی بصلحش بخوان ﴾ که حرف رابط قول مقدر بر حرف تأکید فرازنده آسمان اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر بر افرازنده اسم فاعلدر افرازنده دن مخففدر یوجلدیجی معناسنه در معناسی ای کوکی یوقاری طوتیجی دیین غلط سویلمش آسمان سینك سکونیله اصلنده وصف ترکیبیدر ترکیب خفی طریقیله آسه بکزه ییجی دیمکدر آس دکرمنه دیرلر آسیاب کبی ومان ماننددن مرخم بکزه یجی دیمکدر بوندنصکره جمع مرکب کوکه اسم اولدی فتأمل باحرف مصاحبت سببیتی متضمن جنکدن بونده عصیان وخطا مراددر وضمیر غائب مذکور پادشاهه راجعدر گرفتی کاف عجمك ورانك وتانك کسره لریله وسکون فائله فعل ماضی مفرد مخاطب طوندك یعنی مؤاخذه ایلدك دیمکدر بصلحش باسابق کبیدرو باحرف صله ضمیر غائبده سابق کبیدر بخوان فعل امر مفرد مخاطب دعوت ایله دیمکدر بعض نسخه ده بخوان یرینه بمان واقعدر قو معناسنه یعنی خطاسنی ترك ایله دیمکدر حاصلی آنی مؤاخذه ایله دیمکدر فتدبر (محصول بیت) شیخ پادشاهك صحتی ایچون نیاز الینی قالدردی ودیدی که ای آسمانی یوجلدیجی خدا چونکه عصیان وخطاسیله آنی مؤاخذه ایلدك صلح وتوبه سبیله

ردشعی

انی کندوکه دعوت ایله ویاانی صلحه دعوت ایله ویاصلح وعدلی سبیله موآخذه

ایلمسنی قو یعنی ترك ایله دیمکدر بعض عبارتنی بنده دیلك ایله تعبیر ایلاین خطا

ایلمش ﴿ولی همچنان بردعا داشت دست ✿ که برسر آورد و برپای جست﴾

ولی یعنی مذکور عزیز همچنان ادات تشبیه آنجلاین دیمکدر بر حرف صله در

بامعنا که حرف تعلیلدر همچنان ادات تشبیه او انجه اما حرف بیاندر هنوز

معناسنه او انجه شه یعنی پادشاه سر برآورد باشن یصدقدن قالدردی

برپای اباغ اوزره جست صچرادی دیمکدر (محصول بیت) عزیز انجلاین

صدقله جان وکوکلدن دعایه ال طوتدی یعنی دعاده خدایه انجلاین

توجه ایلدی که پادشاه یالیدن باش قالدردی واباغ اوزره صچرادی

باخ ودمعناسبو بله او له عزیز هنوز النی دعاده طوتاردی یعنی الن دعایه

قالدروب دعایه مشغول ایدی که شاه باشن قالدردی وصاغ وسالم

اباغ اوزره صچرادی ولکل وجهة ﴿توکفتی زشادی بخواهد

پرید ✿ چوطاووس کوزشته در پاندبد﴾ توکفتی سن دیردك دیمکدر

یعنی کورسك دیردك خطاب عام طریقیله زشادی یا حرف مصدر پرید

پریدن معناسنه چو حرف تشبیه طاوس معروف کو اصلنده که او ایدی

که حرف رابط صفت وضمیر طاوسه راجعدر رشته ایپلك (محصول بیت)

پادشاه انجلاین صحت بولدیکه کورسنك دیردك فرحندن اوچیسر در

طاوس کبیکه اباغنده کورمدی یعنی باغدن خلاص بولان طاوس کبی بعض

نسخه ده طاوس یرینه کنجشك واقعدر سرچه معناسنه حاصلی پادشاه

کمال صحتدن طاوس کبی اوچق مرتبه سنه وازدی یعنی زیاده سوندی

﴿بفرمود کنجینهٔ کوهرش ✿ فشاندند در پای وزر برسرش﴾ کنجینهٔ

کوهر خزینهٔ کوهر دیمکدر شین ضمیر عزیزه راجعدر ومفعاده پایه مقیددر

پایش تقدیرنده (محصول بیت) پادشاه سوندیکندن بیوردیکه جوهر

خزینه لرینی عزیزك اباغنه نثار ایلدیلر والتون خزینه سنی باشنه صاچدیلر

﴿حق از بهر باطل نشاید نهفت ✿ ازان جمله دامن بیفشاند و کفت﴾

حق تقدیری سخن حقدر باطلدن مراد دنیادر نهفت فعل ماضی

صورتنده مصدردر بیفشاند فعل ماضی مفرد غائبدر سلکدی معناسنه در

(محصول بیت) حق سوزی باطل دنیا ایچون ستر ایدوب کیزلمك اولماز

یعنی حق سوزی سویلمك کرك اول جمیع جواهردن وزردن اتکنی

ردشمی

سلنکدی ودیدی معلوم اولاکه مصراع اول حضرت شیخک کلامیدر
وبوندن صکره ایکی بیت مذکور عزیزک مقولیدر ﴿ مزو باسر رشته بازد کر ❊
مباداکه دیکر کند رشته هر ﴾ با حرف صله سر رشته تقدیری سررشته
ظلمدر بازدکر کره دخی دیمکدر هر بونده اوج معناسنه در (محصول بیت) سر
رشته سنه بر دخی کتمه یعنی ظلمه بردخی مائل اولمه که کنه رشته مرضی اوج
ایلمسون یعنی باش و یروب پیدا اولمیه یعنی ظلم ایلمه اولمیه که رشته مرضی
عودت ایدوب اوج و یره حاصلی ظاهر اوله ﴿ چو باری فتادی نکه دار پای ❊
که یکبار دیکرنه لغزد زجای ﴾ باری یا حرف وحدت یکبار دیکر بر کره
دخی دیمکدر نه لغزد فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی تحتنده پایه راجعدر
طیرنمه دیمکدر (محصول بیت) چون که بر کره سورچوب دوشنک اياغك
صاقله اولمیه که بر کره دخی اياغك طیرنه یعنی چون که بر کره بر بلایه
کرفتار اولوب اندن خلاص بولدك انك اسبابندن احتراز ایله اولمیه که
بر کره داخی اول بلایه مبتلا اوله سین ﴿ زسعدی شنو کین سخن راستست ❊
نه هر بارا فتاده برخاستست ﴾ شنو شینك کسری ونونك فتحی وواو
اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطب ایشت دیمکدر کین که حرف تعلیل
واین اسم اشارتدر مصراع ثانینك مضمونه (محصول بیت) خطاب
عام طریقیله بیورر سعدیدن ایشت ز یرا بو سوز کرچکدر که هر کره دوشمش
قالقمش دکلدر یعنی بو کره بو کر فتار اولدیغك بلادن خلاص بولدك
ایمدی شمدن کروجذر ایله صاقن که برداخی کرفتار اولورسك خلاص بولماز
سك دیمکدر ﴿ کفتا راند رملك دنیا ودوات آن که بقایی ندارد ﴾ ﴿ جهان
ای پسر ملك جاوید نیست ❊ زدنیا وفاداری امید نیست ﴾ ملك جاوید
بیانیه وفاداری یا حرف مصدر (محصول بیت) ای اوغل دنیا باقی ملك دکلدر
کیمسه یه باقی قالمز پس دنیادن وفادارلق امیدی یوقدر یعنی کیمسه دوست
اولیوب وفا ایلمز زیاده بی وفادر ﴿ نه بر بادرفتی سحر کاه وشام ❊ سریر سلیمان
علیه السلام ﴾ نه حرف نفی معناده رفتی فعلنه مقیددر که فعل حکایت حال
ماضی در سحر کاه وشام شامکاه تقدیرنده در سریر سلیمان تحت سلیمان
دیمکدر لامیه ایله (محصول بیت) استفهام انکاری طریقیله بیورر که صباح
واخشام وقتی یل اوزره کیتمزمیدی حضرت سلیمان پیغمبرك تختی یعنی حضرت
سلیمان پیغمبر علیه السلام دیلدوکی یره تختنی یل ایلتدر دی ﴿ با آخرنه
دیدی که بربادرفت ❊ خنك آنکس که بادانش وداد رفت ﴾ با حرف ظرف

آخر عاقبت دیمکدر ندیدی استفهام انکاری طریقیله نفی ماضی مفرد مخاطب کورمدکمی دیمکدر یعنی حضرت قرأنده سلیمان پیغمبرك احوالنی یازدیغی و بیان ایلدیکی یرده کورمدکمی که برباد رفت بر حرف صله باده کندی یعنی فانی اوادی دیمکدر رخنك خانك ونونك ضمی وکاف عربیله بختلو و سعادتلو دیمکدر آن یعنی آن پادشاه دانش اسم مصدر علم معناسنه در داد عدالت دیمکدر (محصول بیت) آخر حالده وعاقبت امرده کورمدکمی که سریر سلیمان یله واردی وفنا اولدی کندی کبی یعنی دنیاده اثر ونشانی قالمدی پس سعادتلو اول حاکمدر که دنیادن علم وعدالت ایله آخرته واردی ﴿ کسی زین میان کوی دولت ربود ۞ که در بند آسایش خلق بود ۞ زین میان بو اورتادن وارادن یعنی دنیادن کوی دولت بیسانیه در کوی کاف عجمك ضمیله طوپ دیمکدر تمثیل طریقیله چوکان او یننده واقع اولان طوپدن کنایه در ربود رانك فتحی وضمیله فعل ماضی مفرد غائبدر که حرف رابط صفت بند آسایش خلق لامیه (محصول بیت) بر کیمسه بو اورتادن یعنی دنیا میداننده دولت طوپنی قاپوب کتوردی که خلقك حضوری قیدنده اولدی یعنی خلقك آرام وصفاسنه مقید اولدی ﴿ بکار آمد آنها که برداشتند ۞ نه کرد آور بدند وبگذاشتند ﴾ آنها انلر دیمکدر یعنی اول اموال واسباب دنیا که حرف رابط صفت برداشتند فعل ماضی جمع غائبدر قالدردیلر یعنی کندیلرله بیله کتوردیلر نه حرف نفی کرد کاف عجمك کسریله بونده جمع معناسنی متضمندر لکن برغیر لفظله مرکب مستعملدر مثلا کرد کرد وکرد آورد بونده آور بدند فعلیله مستعملدر که فعل ماضی جمع غائبدر بگذاشتند فعل ماضی جمع غائبدر قودیلر دیمکدر یعنی ترك ایلدیلر (محصول بیت) ایشه وآخرته اول اموال واسباب یرادی که بوندن قالدروب آخرته بیله کتوردیلر یعنی دنیاده خیراته صرف ایدوب کتدیلر اما اول اموال واسباب ایشه یرامادی که بونده قیوب کتدیلر زیرا بونده حسرت وندامت وآخرتده عذابه وحسابه باعثدر ﴿ حکایت در زوال کار وانتقال الملك ﴾ ﴿ شنیدم که در مصر میراجل ۞ سپه تاخت بر روز کارش اجل ﴾ میراجل بیانیه در اجل اصلنده اجلل ایدی اسم تفضیل اجتماع حرفین متحرکین اولدیغیچون ادغام واجب اولدی میراجل اولوزق بك دیمکدر

سپه سینك کسری و بای عجمك فتحی وهای اصلیه ایله سپاهدن مخففدر عسکر معناسنه تاخت فعل ماضی مفرد غائب سکردم صالدی دیمکدر برحرف صله در یا معناسنه روز کار ایام دیمکدر یعنی روزکار عمر دیمکدر ضمیر مبراجله راجعدر اجل بونده موت معناسنه در ایکی اجل بیننده تجنیس تام واقعدر (محصول بیت) ایشتدم که مصرده اولورق بکلك یعنی پادشاهك روزکار عمرینه موت اتن صالدی یعنی اجل اوسنه عسکر صالدی ❊ جمالش برفت ازرخ دلفروز ❊ چو خور زرد شد بس نماند ز روز ❊ جمال کوزللك وضمیر مبراجله راجعدر رخ دلفروز بیانیه دلفروز وصف ترکیبیدر کوکل یاقیلندریجی یعنی روشن قلیجی چو حرف تعلیل خور خاء ورومك ضمه ایله وواو رسمیله کنش معناسنه در خور شبدده دیرلر زرد صاری پس بای عربیله چوق معناسنه در روز کون دیمکدر (محصول ابیات) رخ دلفروزندن خوبلق واطافت کیتدی یعنی شدت مرضدن چهره سی متغیر اولدی مصراع ثانی مثل طریقیله بیورر چونکه کنش صارردی کوندن چوق قالمز کنش صارر دیقده نصکره طولنمسی قریب اولور پس بونك چهره سنك صارر مسی موتنك قربنه دلالت ایدر ❊ کزیدند فرزانکان دست فوت ❊ که در طب ندیدند داروی موت ❊ کزیدند کاف عجمك فتحی ایله وزانك کسریله فعل ماضی جمع غائبدر اصیردیلر دیمکدر فرزانه فانك فتحی ورانك سکونیله عاقل دیمکدر وکاف عجم های رسمیدن بدلدر والف ونون ادات جمعدر دست فوت لامیه در مجازا که حرف تعلیل طب یعنی علم طب ویا کتب طب دیمکدر داروی موت مصدرك مفعولنه اضافتی قبیلندندر موته دوا دیمکدر (محصول بیت) مصرك عقلاسی فوت النی اصردیلر یعنی الك فوتیچون تحسر وتغابن الني چینه دیلر زیرا کتب طبده انك موتنه علاج بولمدیلر فرزانکاندن طبیبلر مراددر دیبن عندی سوباش ❊ همه تخت وملکی پذیرد زوال ❊ بجز ملك فرمانده ذو الجلال ❊ ملك میمك ضمیله بونده سلطنت معناسنه در ویا حرف تنکیر پذیرد بای عجمك فتحی وذالك کسریله ورانك فتحیله فعل مضارع مفرد غائبدر قبول ایلر معناسنه زوال فنا دیمکدر بجز باحرف زائد جز غیر معناسنه در واضافتلری لامیه لردر فرمانده وصف ترکیبیدر دهیدندن بویرق وبریجی معناسنه که بونده مراد خدادر ذو ذالك ضمیله صاحب معناسنه در جلال عظمت معناسنه

ردسروری

(محصول بيت) حضرت شيخ عبرت طريقيله بيورر جميع تخت وسلطنت
زوال وفنايى قبول ايلر عظمت وجلال صاحبى خدانك سلطانلغندن غيرى
يعنى خدانك سلطنتنه زوال وفنا يوق باقى لايزالدر وباقيسى هب فانى
وزائلدر ❊ شنيدم كه ميكفت درزير لب ❊ چو نزديك شد روز عمرش بشب ❊
چو حرف تعليل نزديك يقين ديمكدر قريب معناسنه روز عمرش لاميه در
مجازا ضمير مذكور پادشاهه راجعدر بشب باحرف صله زيرلب لاميه
(محصول بيت) حضرت شيخ كنه اصل قصه يه شروع ايدوب بيورر
چونكه مذكور پادشاهك روز عمرى شب موته قريب اولدى يعنى چونكه
موتى مقرر اولدى ايشتدم يعنى انده حاضر اولنلردن وياكندم ايشتدم كه
طوطاغى التنده يابجه يابجه سويلردى يعنى فى الدله سويلدى
سويلدوكى كلجك ايكى بيتك مضمونيدر ❊ كه در مصر چون من عزيزى
نبود ❊ چو حاصل همين بود چيزى نبود ❊ كه حرف رابط مقول وقولدر
چون ادات تشبيه عزيزى ياحرف وحدت وياحرف تنكير همين يعنى موت
وفوت چيزى نبود هيچ نسنه دكل ايمش (محصول بيت) پادشاه ديركه
مصرده بنم كبى برعزيز اولمامشدر يعنى مصرده بنم كبى برپادشاه كلمامشدر
چونكه حاصلى همان بو ايمش يعنى چونكه آخر موت وفوت ايمش عزيز
مصر واجل ملوك اولمق هيچ نسنه دكل ايمش چونكه بقاسى يوقدر
❊ جهان كرد كردم نخوردم برش ❊ رفتم چو بيچارگان ازسرش ❊ كرد
كردم جمع ايلدم جهان مقدم مفعول جهانى جمع ايلكدن مراد مال
واسباب جهانى جمع ذكر محل اراده حال طريقيله برميوه وحاصل معناسنه
در ضمير جهانه راجعدر سرش تقديرى سر كرد كردنش در وياسردن
مراد اوست اوله يعنى اوستندن ديمك اوله (محصول بيت) اموال واسباب
جهانى جمع ايلدم لكن ميوه وحاصلنى يمدم يعنى انكله متمتع اولوب فائده سن
كورمدم فقرا و بيچارگان كبى انى جمع ايلك سوداسنده كيتدم ويامحتاجلر
كبى اوستندن وتصرفندن كيتدم حاصلى جهانه مالك اولمدم بونده
قيوب كيتدم حضرت شيخ بوندن صكره نصيحته شروع ايدوب بيورر
❊ پسنديده راى كه بخشيد وخورد ❊ جهان از پى خويشتن كرد كرد ❊
پسنديده راى وصف تركيبيدر مقبول فكرلى معناسنه وياحرف وحدت
كه حرف رابط صفت پى خويشتن لاميه كرد كرد جمع ايلدى (محصول

❊ بيت ❊

بيت) مقبول فكرلى بر كيسه دركه مستحقنه بذل ايدوب كندى ييدى
اموال واسباب جهانى كندى ايچون جمع ايلدى يعنى عاقل اولدركه
جمع ايدوب ييدى ويدردى اول دكلدركه جمع ايدوب غير بلره قيوب
كندى ﴿ درآن كوش ناباتو ماندمقيم ۞ كه هرچه ازتوماند دريغست
وبيم ﴾ در حرف صله آن اسم اشارتدر مابعدنك مضموننه و يابيت سابقك
مضموننه كوش كاف عربك ضميله فعل امر مفرد مخاطبدر سعى ايله ديمكدر
تا حرف تعليل يا حرف مصاحبت مقيم اسم فاعلدر افعال بابندن بونده ثابت
وقائم ديمكدر كه حرف تعليل ماند فعل مضارع مفرد غائب قالور ديمكدر
وقاله ديمكدر دريغ دالك ضمى وكسريله حيف ديمكدر و بيم بانك عربك
كسريله خوف معناسنه (محصول بيت) اول نسنه يه سعى ايله كه سنكله
دائم و باقى قاله يعنى جمع ايدوب ييوب يدرمكه كوشش ايله زيراسندن
صكره قالان حيف وخوفدركه حلالى حساب حرامى عذابدر ﴿ كند
خواجه بر بستر جان كداز ۞ يكى دست كوتاه ديكر دراز ﴾ خواجه
مطلق عظيم الشان معناسنه در بستر جان كداز ه بيانيه در جان كداز
وصف تركيبيدر جان اريديجى معناسنه كداز يدندن بستر باى عجمك
كسريله دوشك ديمكدر كوتاه كاف عربك ضميله قصه ديمكدر قصير
معناسنه درازدالك فتحى وكسريله اوزون ديمكدر طويل معناسنه
(محصول بيت) خواجه بستر جان كدازده برالينى اوزادر و برالنى قصالدر
بو بيتدن مرادى بوندنصكره كلن ايكى بيت بيان ايدر ﴿ درآندم ترامى
نمايد بدست ۞ كه دهشت زبانش زكفتن ببست ﴾ كه حرف تعليل دهشت
دالك وشينك فتحه لريله مصدردر علم بابندن حيرت معناسنه بناء مفعولده
ده مستعملدر دهش فهو مدهوش (محصول بيت) اول دمده سكا الى ايله
كوسترر زيرا حيرت ديلنى تكلمدن باغلدى يعنى نطقه وتكلمه قادر اولمديغيچون
اليله اشارت ايدر ﴿ كه دستى بجود كرم كن دراز ۞ وكر دست كوته كن
ازظلم وآز ﴾ دستى ياحرف وحدت بجود با حرف صله ويا حرف مصاحبت
وآز حرص معناسنه در (محصول بيت) كه برالكى جود وكرمه ويا كرم
وجودله اوزاد ودراز ايله و برالكى ظلم وحرصدن كوتاه ايله يعنى سخى اول
ظالم وحريص اولمه ديمكدر حضرت شيخ بيورر ﴿ كنونت كه دستست
دستى بزن ۞ دكركى برآرى تودست ازكفن ﴾ كنون كاف عربك ضميله

اكنوندن مخففدر شمدى ديمكدر كه حرف بيان دستيست ياحرف تنكير دستى ياسيده بو بله در بزن اوردیمكدر كى كاف عربك فتحى و ياى اصليه ايله چقان ديمكدر برآرى چيقارر سين ديمكدر (محصول بيت) شمدى كه سنك الك وقدرتك واردر ال اور يعنى خيرانه سعى ايله زيرا بر دخى چقان چيقارر سين النكى كفندن كه برعمل اشلمكه قادر اوله سين يعنى حال حياتكده ايكن برخير ايش ايشله والاموندن صكره فرصت فوت اولور
﴿ بتابد بسى ماه و پروين وحور ❊ كه سر برندارى ز بالين كور ﴾
بتابد مضارع مفرد غائب يلدرر يعنى ضيا ونور و پرور ديمكدر پروين باى عجمك فتحى وراتك سكونى وواوك كسرى له اولكر يلدزينه ديرلر حورحانك ضميله كنشدر كه حرف بيان برندارى قالدرمز سن ديمكدر بالين كور لاميه در بالين ياصدق و كور قبر معناسنه (محصول بيت) ماه وشمش نيجه زمان طلوع وغروب ايدر كه سن باشكى قبر ياصدوغندن قالدرمز سين يعنى حشر كوننه دك باشكى قالدرمز سين پس خيرانه نه زمان كوشش ايدرسن كه آخرتده سكا ذخيره اوله فتأمل ﴿ حكايت قزل ارسلان باداتشمند ﴾ ﴿ قزل اسلان قلعهٔ سخت داشت ❊ كه كردن بالوند برمى فراشت ﴾ سابقاچه حاجت كه نه كسى آسمان يدى بيانده قزل اسلانله ظهير قصه سى بيان اولمشدر تكراره احتياج يوقدر قلعهٔ سخت اضافتى بيانيه سخت محكم ديمكدر كه حرف رابط صفت كردن كاف عجمك ودالك فتحى وسكون رائله بيون ديمكدر كه عرب جيد دير جيمك كسرى له بالوند بامعناى استعلاى متضمن در الوند همزه نك وواوك فتحه لريله وباقيسنك سكونيله همدانه قريب برداغك اسميدر علم مساحه نك بعض رسائلنده يازار كه دنيا طاغلرنده اندن يوكسك طاغ يوقدر ديو برباتك متضمن اولديغى معناى استعلائى تأكيدايدرمى فراشت فانك فتحى وكسريله اصلنده فعل حكايت حال ماضى در امابونده معناى استمرار مراددر يوجلدر ديمكدر قزل ارسلانك محكم قلعه سى وارايدى كه كوه الوند اوزره بوينى يوجلدر يعنى كوه الوندن يوجه بلند ايدى روايت اولنور كه مذكور قلعه ديار بكرده آمد قلعه سيدر فى الحقيقه بعض بوزجنده قزل ارسلان تاريخن يازمشلر و بيورد يغى كبى بر محكم حصاردر وجميع شهر حصارك ايچنده در طاشره ده نسنه سى يوقدر حاصلى شهر معموردر

﴿ نه اندیشه از کس نه حاجت بهیچ * چوزلف عروسان رهش پیچ پیچ ﴾ اندیشه بونده خوف معناسنه در پیچ دواشق دیمکدر و تکرار تأکید ایچوندر (محصول بیت) مذکور حصارك نه کیسه دن پرواسی ونه خوفی وارایدی زیرا مستحکم ایدی نه برنسنه یه احتیاجی زیرا جمیع لوازمی کندنده مهیا ایدی خارجدن برنسنه یه احتیاجی یوغیدی کذلرزلفی کبی دواشق دواشق ایدی یعنی صعب ایدی ﴿ چنان نادر افتاده در روضهٔ * که در لاجوردی طبق بیضهٔ ﴾ افتاده ماضیدن قسمدر واقع اولمش معناسنه فاعلی مذکور قلعه در روضه چایر وچمن معناسنه در و یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل که حرف رابط صفت لاجوردی لاجورد معربدر لاژوردن که برمعین رنکدر و یا حرف نسبت طبق معروف بیضه بونده یومرطه معناسنه در و یا حرف نسبت وهمزه حرف توسل (محصول بیت) مذکور قلعه انجلین نادر واقع اولمش بر روضه ده که لاجوردی طبقده براق یومرطه مذکور قلعهٔ آق بیضه یه وواقع اولدیغی چمنی لاجوردی طبقه تشبیه ایلمش فندر ﴿ شنیدم مردی مبارك حضور * بنزدیك شاه آمد ازراه دور ﴾ مردی یا حرف وحدت مبارك حضور وصف ترکیبیدر با حرف صله نزدیك شاه لامیه در راه دور بیانیه (محصول بیت) شیخ بیوررایشتدم که حضوری مبارك بر یعنی اهل اللهدن برمبارك کیسه شاهك یانه کلدی ایراق یولدن ﴿ حقایق شناسی جهان دیدهٔ * هنرمند آفاق کردیدهٔ ﴾ حقایق شناس وصف ترکیبیدر حقایقی بیلیجی معناسنه و یا حرف وحدت بعض نسخه ده یاسز واقعدر اضافت بیانیه ایله فتأمل جهان دیده وصف ترکیبیدر جهان کورمش معناسنه و یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل هنرمند آفاق کردیده بیانیه در و یا همزه سابق کیبیدر بعض نسخه ده هنرمندی یا ایله واقعدر فنده برروضه ده و بیضه ده و بونده واقع اولان همزه لری وحدتیچون طوتان اظهار جهل ایلمش (محصول بیت) کلان مردجهان کورمش وعالم سیر ایلمش برکیسه ایدی یعنی سیاح عالم ایدی اطراف جهانی چکزنمش یعنی جهانی کورمش اهل هنر ایدی حاصلی اهل معرفت وکمال برکیسه ایدی مذکور اوصاف حضرت شیخه مناسب اوصافدر نته که زدریای عمان برآمد کسی حکایه سنده واقع اولمشیدی زیرا قزل ارسلان اتابکلردن ایمش نته که ظهیرك

درسروی وشمی

قصایدندن مفهومدر وحضرت شیخ اتابکلر زماننده ایش نته که
کتابلرندن معلومدر فتأمل ❊ بزرکی زبان آوری کاردان ❊ حکیمی سخن کوی
بسیاردان ❊ یالر حرف وحدتدر زبان آوروصف ترکیبیدر فصیح معناسنه
شاعرهده اطلاق اولنور کارداندهوصف ترکیبیدر ایش بیلیجی یعنی احوال
عالمدن خبردار حکیم بونده عالم معناسنهدر سخن کوی دهوصف ترکیبیدر
متکلم معناسنه بسیارداندهوصف ترکیبیدر ذوفنون معناسنه (محصول
بیت) کلن مرد براولور فصیح خبردار عالم ذوفنون متکلم حکیم بر کیمسه
ایدی حاصلی ظاهری وباطنی معمور بر کیمسه ایش حضرت شیخ کبی
❊ قزل کفت چندین که کردیدهٔ ❊ چنین جای محکم دکر دیدهٔ ❊ کردیدهٔ
یاضمیر خطاب وهمزه حرف توسل چکرمش ودولانمش سن دیمکدر
یعنی سیاحت ایلمش سین جای محکم بیانیهدکرد اخی دیمکدر کیرو
دیمک کیرودن سویلمش دیدهٔ یاضمیر خطاب وهمزه حرف توسل (محصول
بیت) قزل ارسلان کلن عزیزه دیدی بوقدر که عالمی طولانوب کزمش
سن یعنی بوقدر که سیاحت ایلمش سن بردخی بو نجاین محکم حصار
کورمش میسن یعنی بواستحکامده وصعوبتده بر بیردخی کوردکمی دیمکدر
کردیدهده ودیدهده همزه خطاب ایچوندر دیمک قابل خطاب دکلدر
فتأمل ❊ بخندید کین قلعه خرمست ❊ ولیکن نپندارمش محکمست ❊
بخندید تقدیر بخندید وکفت در که حرف رابط مقول قولدر واین اسم
اشارتدر مذکور قلعهیه قلعهٔ خرم بیانیه وسین وناادات خبر نپندارمش ضمیر
قلعهیه راجعدر (محصول بیت) عزیز قزلدن مذکور کلامی اشیدیجك
کولدی ودیدی که بودیدکك قلعه قلعهٔ خرمدر مفرح ودلکش قلعهدر
اماظن ایلمزم که مستحکمدر یعنی کیمسهیه باقی وثابت دکلدر بلکه نیچه سنك
کبی پادشاه کورمشدر پس اکر محکم اولسه ملك الموت ایچنه کیرمزدی
❊ نه پیش ازتو کردن کشان داشتند ❊ دمی چندبودندو بکذاشتند ❊
نه پیش ازتو حرف نفی معناده داشتند فعلنه مقیددر استفهام انکاری
طوتمدیلرمی دیمکدر دمی یاحرف وحدت بونده فعل ماضی جمع غائب
قودیلر دیمکدر یعنی ترك ایدوب کیتدیلر (محصول بیت) سندن اول بو قلعهٔ
متکبر وجبار پادشاهلر طوتمدیلرمی وانده کامرانلق وعیش وصفا ایتمدیلرمی
عاقبت برنیچه دم ایچنده اولدیلر وترك ایدوب کتدیلر ❊ نه بعدازتوشاهان
دیکر برند ❊ درخت امید ترابرخورند ❊ نه بعدازتو حرف نفی معناده

ردشمی

ردشمی

برند فعلنه مقیددر استفهام انکاری طریقیله بیت سابق کبی فتأمل شاهان
دیکر بیانیه برند فعل مضارع جمع غائب ایلدیرلر یعنی تصرف ایدرلر درخت
امیدتو لامیه لردر سنك امیدك درختك دیمكدر بر بونده میوه وحاصل
معناسنه در (محصول بیت) سندنصکره غیری پادشاهلر بوقلعه نك حکمنی
وامرنی ایلمزلرمی یعنی تصرف ایدوب ایچنده سلطنت سوروب کامرانلق
ایلمزلرمی سنك امیدك درختك میوه سنی ییمزلرمی یعنی سن امیدکه واصل
اولمایوب انلر اول امیده واصل اولوب عیش وصفا ایلمزلرمی ﴿ زدوران
ملك پدر یاد کن * دل از بند اندیشه آزاد کن ﴾ دوران ملك پدر لامیه لردر
بابانك سلطنتی دیمكدر یاد کن یاد ایله یعنی تذکر ایله دیمكدر بند اندیشه لامیه در
مجازا اندیشه بونده نتیجه سز فکردن عبارتدر آزاد کن آزاد ایله (محصول
بیت) بابانك قره ارسلاندر انك سلطنتی زمانی یاد ایله یعنی خاطرکه
کتور کوکلکی اوزاق افکار مالخولیادن فارغ وخالی ایله یعنی طول املی
ترك ایله ﴿ چنان روزکارش بکنجی نشاد * که بر یك پشیز تصرف نماند ﴾
روزکارش ضمیری پدره راجع باحرف صله و باحرف ظرف کنج کاف
عربك ضمیله وسکون نونله بوجق دیمكدر و یا حرف وحدت نشاند فعل
ماضی مفرد غائب دیکدی یعنی نصب ایلدی دیمكدر فاعلی روزکاره راجع
ضمیردر که حرف بیان بر حرف صله در با معناسنه پشیز بای عجمك فتحی
وشینك کسریله پول دیمكدر منقره معناسنه (محصول بیت) باباکی روزکار
بر بوجغه انجلین اوتورندی که بر منقره تصرفی قالمدی یعنی افقرناس اولدی
زیرا جمیع اموال واملاك وسلطنتی هلاکو حادثه سنده بر باد اولدی نته که
مستوفی قزوینی تاریخنده مفصل بیان اولمشدر کنجی بونده قبر معناسنه
اخذ ایدن اصل قصه دن بی خبرایمش ﴿ چو نومید ماند از همه چیز و کس *
امیدش بفضل خدا ماند و بس ﴾ نومید نونك فتحیله مأیوس معناسنه در
چیزدن مراد اموال واثقالدر و معین وظهیردر امیدش ضمیر پدره
راجعدر باحرف صله فضل خدا لامیه در (محصول بیت) چونکه پدرك
جمیع اموال واثقال ومعین وظهیردن مأیوس اولدی امیدی فضل خدایه
قالدی انجق زیرا جمیع مال وملك وسلطنت الدن کتدی بو مقام زیاده
تفصیل استرلکن اوقاتمزده وسعت یوقدر ﴿ برمرد هشیار دنیا خسست *
که هر مدتی جای دیکر کسست ﴾ برمرد هشیار لامیه وبیانیه در خس خانك

ردشمعی وسروری

فنجبله چورچوب معناسنه دركه حرف تعليل مدنى يا حرف وحدت جاى ديكر
لاميه در (محصول بيت) عاقل كشينك قتنده دنيا چورچوبدر يعنى هيچ نسنه
دكلدرز براهر زمانده برغيرى كيسنك يدر حاصلى كيمسه يه وفاسى وقدر
زياده بى وفاغدادر * حكايت * چنين كفت شوريده عجم * بكسرى
كداى وارث ملك جم * شوريده بونده ديوانه معناسنه در يا حرف وحدت
وهمزه حرف توسل همزه حرف وحدت ديبن سهو ايلمش يا حرف صله
كسرى عجم پادشاهلرينه ديرلر اما بونده نوشروان مراددر كه حرف
رابطه قول وقوادر اى حرف ندا وارثك ملكه اضافتى اضافت مفعوله
اضافتدر وجمله اضافت لاميه در جمدن مراد سليمان پيغمبر عليه
السلامدر وملكدن مراد سلطنتدر (محصول بيت) ديار عجمده برديوانه
بو يله ديدى كسرى يه كداى وارث ملك جم يعنى سلطنت سليمان صاحبى
* اكر ملك برجم بماندى و بخت * ترا كى ميسر شدى تاج وتخت * اكر ملك
يعنى سلطنت بر حرف صله دربا معناسنه بماندى فعل حكايت حال ماضيدر
بخت دولتدر ترا سكا شدى فعل حكايت حال ماضى اولدى ي ديمكدر
(محصول بيت) اكر سلطنت ودولت جمه باقى قالبدى سكا قچان ميسر
اولوردى بو تاج وتخت پس اكا باقى ومؤبد اولماديغيچون سكا انتقال
ايلدى * اكر كنج قارون بچنك آورى * نماند مكر آنچه بخشى برى *
كنج قارون لاميه در كثرت مالدن كنايتدر باحرف صله وچنك بونده ال
معناسنه در آورى فعل مضارع مفرد مخاطب كتوررسك ديمكدر بخشى
فعل مضارع مفرد مخاطب بغشلرسين ديمكدر برى ده بو يله در (محصول بيت)
اكر قارون مالنى دنياده اله كتوررسك يعنى اول قدر مال اله كتوررسك
واكا مالك اولورسك سنكله قالماز الا اول نسنه كه محلنه بذل ايدرسين
پس آخرته انى ايلدرسين وسكا فائده اولور * حكايت * جواب
ارسلان جان بجان بخش داد * پس تاج شاهى بسر برنهاد * چو
حرف تعليل الب ارسلان آل سلجوقيه دن سلطان ملكشاهك باباسيدر
كه لقبى جلال الدين در كلستانده اول اردبهشت ماه جلالى بو يورد يغى
بو جلال الدين مراددر دعا كوى كلستان شرحنده حالنى مستوفى
بيان ايلشم الب ارسلان بهادر ارسلاندر كه مراد قزل ارسلاندر ديبن
قزلى قرايى فرق ايدر دكل ايمش يا حرف صله جان بخش وصف تركيبيدر

ردسرورى وشمعى

ردشمعى

جان

جان بغشلیجی دیمکدرکه داد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی الب ارسلانه راجع ضمیردر تختنده ومفعول صریحی جان و غیرصریحی بجان بخشدر بسر یعنی بسرش که مراد جلال الدیندر تاج شاهی بیانیه در بسر باحرف تأکید و برحرف استعلا نهاد فعل ماضی مفرد غائب قودی دیمکدر (محصول بیت) چونکه الب ارسلان جانی جان بغشلیجی خدایه و یردی یعنی تسلیم روح ایلدی اوغلی تاج شاهی باشنه قودی حاصلی برینه پادشاه اولدی ✱ بتربت سپردندش ازناجکاه ✱ نه جایی نشستن بدآماجکاه ✱ با حرف صله تربت قبردر سپردند فعل ماضی جمع غائب تسلیم ایلدیلر دیمکدر ضمیر الب ارسلانه راجعدر تاجکاه اسم مکاندر تاج یری دیمکدر مراد تختدر نه حرف نفی معناده بدلفظینه مقیددر جای هم نشستن لامیه در بد بانك ضمیله بوددن مخففدر حرف نفیله نبود تقدیرنده در آماج واو ماج اوق نشانه دیرلر وکاه کاف عجمله ظرف مکاندر اوق نشانکاهی دیمکدر (محصول بیت) الپی قبره تسلیم ایلدیلر یعنی دفن ایلدیلر تختدن زیرا اوزاق یری دکلدر اوق نشانکاهی یعنی دنیا نشانکاه حوادث روزکاردر قرار وثبات یری دکلدر حاصلی کلن البته کیدر طورماز ✱ چنین کفت دیوانهٔ هوشیار ✱ چودیدش پسر روز دیکر سوار ✱ دیوانهٔ هوشیار جائزدرکه ترکیب اضافی اوله وجائزدرکه توصیفی اوله تقدیری چودید پسرش درروز دیکر بیانیه در برکون داخی دیمکدر یعنی دفن کوندن غیری کونده سوار آتلی دیمکدر (محصول بیت) بردیوانه اوصلی بویله دیدی چونکه برکون داخی اوغلنی سوار کوردی یعنی چونکه دفن کوندنصکره برکون اوغلنی آتلی کوردی مقول قول بوندنصکره کلن اوچ بیتدر ✱ زهی ملك ودوران سردر نشیب ✱ پدر رفت و پای پسر در رکیب ✱ زهی زانك وهانك کسریله وهای اصلیه ایله ادات تحسیندر کاه اولورکه مجازا ذمده واستهزاده استعمال اولنور پس بولفظی قبیل اضداددن دیبلمزمش وکاه اولورکه یاسنی حذف ایدوب زه دیرلر دوراندن مراد زماندر بعض نسخه ده مصراع اول زهی دولت وملك وسردر نشیب واقعدر اما ملك ودولت که سردر نشیب نسخه سنی کورمدك پس بویله یازانك فارسیسی بوندن معلومدر دوران سردرنشیب بیانیه سردرنشیب باشی اشاغه دیمکدر سرنکون معناسنه پای پسر لامیه در

ردشمعی

ردسروری

ركيب رانك وكاف عربك كسر يله اماله ركابدر يعني الف يايه اماله اولنمشدر ضرورت قافيه ايچون نته كه اوائل كتابده مفصل بيان ايلدك (محصول بيت) نه خوش ملك سردرنشيبدر ونه خوش زمان سروردر نشيب يعني نجب زمان ودولت سلطنت معكوسدر كه باباكندي واوغلك اياغي اوزنكيده در يعني اولداخي اردنجه كتمه ده در حاصلي دنيا قرار وثباتي يري دكلدر بلكه فنا وزوال مقاميدر ✻ چنينست كرديدن روزكار ✻ سبك سير وبد عهد ونا پايدار ✻ كرديدن روزكار لاميه د ر ومؤخرا مبتدأ زمانك دونمه سي ديمكدر سبك سير وصف تركيبيدر تيز سير ديمكدر بدعهد ده وصف تركيبيدر ناتمام عهدلي معناسنه ناپايدارده وصف تركيبيدر بي ثبات وبي قرار ديمكدر مصراع ثاني اولك مضمونني بيان ايدر (محصول بيت) روزكارك دونمسي يعني تقلبي وتحولي بويله در يعني تيز حركتلي وبدعهد وبي امندر ونا پايدار وبي ثبات وقراردر حاصلي هيچ بروجهله اعتبار واعتماده لايق دكلدر ✻ چو دير ينه روزي سر آورد عهد ✻ جوان دولتي سر بر آورد زمهد ✻ دير ينه روز وصف تركيبيدر يعني اسكي كونلي ديمكدر ويا حرف وحدت سر بونده نهايت معناسنه در تقديري بسر در آوردكتوردي عهد زمان معناسنه در جوان دولت وصف تركيبيدر جوان دولتلي يعني جوان بخت ديمكدر ويا حرف وحدت سر برآورد باش قالدردي ديمكدر يعني بكيدن ظهور ايلدي مهد ميمك فتحي وهانك سكونيله بشيك ديمكدر (محصول بيت) چونكه براسكي كونلي قوجه يعني ياشلي كيسه زمان عمرني نهايته و پايانه كتوردي يعني فوت اولدي برجوان دولتلي وجوان بخت باشني بشيكدن قالدردي يعني بريسي فوت اولنجه بريسي برينه كلور حاصلي بر ينه بري داخي كلور دنيايه بر بدلي طوغار الى يوم القيمة ✻ منه برجهان دل كه بيكانه ايست ✻ چومطرب كه هر روز درخانه ايست ✻ جهاندن مراد اموال واسبابدر ذكر محال ارادهٔ حال طريقيله بيكانه ياد ديمكدر آشنا مقابلي ويا حرف وحدت ويا حرف تنكير چو ادات تشبيه مطرب اسم فاعلدر افعال بابندن سازنده يه ديرلر خانه ايست ياسابق كبيدر (محصول بيت) دنيايه كوكل قومه يعني بغلمه زيرا بيكانه در مطرب كبي كه هر كون برخانه ده در يعني كيسه يه وفا ايلمز بي وفادر مطرب كبي ✻ نه لايق بود عشق با دلبري ✻ كه هر بامدادش بود شوهري ✻

نه حرف نفی معناده بوده مقیددر نبود تقدیرنده باحرف صله دلبری یاحرف وحدت که رابط صفت بامداد و بامدادان ایرته دیمکدر یعنی صباح وضمیر دلبره راجعدر شوهر شینك فتحی وضمیله وسکون واوله عورتاری زوج معناسنه ویا حرف وحدت (محصول بیت) بردلبرله عشقبازلق و بردلبره عشق لایق دکلدر که هرایرته انك برزوجی اوله یعنی دنیا که نیجه بیك کیسه دن کیرو قالمشدر اکا محبت وتعشق لایق دکلدر زیراکه زیاده غدا و بی وفادر ❊ نکویی کن امسال جون ده تراست ❊ که سال دکر دیکری ده خداست ❊ نکویی یا حرف مصدر ایلك دیمکدر امسال بو ییل دیمکدر معلوم اوله که سالده وروزده وشبده این ینه ام کتوررلر کسر همزه ایله بو ییل و بو کون و بو کیجه فاحفظ ده دالك کسری وهای اصلیه ایله کوی دیمکدر قریه معناسنه اصلی دیه در یایله تراسنك دیمکدر وسین وتا ادات خبردر که حرف تعلیل سال دیکر بیانیه دیکری یاحرف وحدت ده خدا ترکیب مزجی کوی کتخداسی دیمکدر (محصول بیت) بو ییل ایلك ایله که کوی سنکدر یعنی شمدیکی پادشاه عالمسین احسان وکرم وعدالت ایله زیرا برغیری ییل غیری کیسه کوی کتخداسیدر یعنی شمدی که دنیانك سلطنتی الکده در لطف واحسان پیشه ایله زیرا برزماندنصکره برغیری یرو که پادشاه اواور مراد قصه دن حصه در ❊ وکر زورمندی کنی یافقیر ❊ همین پنج روزت بود داروکیر ❊ زور مندی یا حرف مصدر یافقیر یا حرف صله پنج روز قلت زماندن کنایتدر تا ضمیر خطاب داروکیر عطف تفسیر درطوتمه وقاپمه معناسنده مستعملدر اکثر حرب وقتالده مستعملدر (محصول بیت) اکر حالت سلطنتکده فقرا وضعفایه ظلم ایدرسك انجق بش کون اواور طوتمق وقاپمق یعنی تصرف سلطنتك هرنقدر چوق زمان ایسه ده بش کون حکمنده در زیرا عدالت ایلمدك که جریدهٔ عالمده نامك مؤبد و باقی قاله وآخرتکه فائده ویره ❊ چوفرعون ترك تباهی نکرد ❊ بجز ناب کورشاهی نکرد ❊ ترك تباهی مصدرك مفعولنه اضافتیدر تباهی یای مصدرله فساد معناسنه در تا حرف انتهادر الی کبی لب کور قبرکناری دیمکدر شاهی یاحرف مصدر (محصول بیت) چونکه فرعون فسادی والوهیت دعواسنی ترك ایلمدی مقبره کنارینه دك ابدی غیر پادشاهلق ایلمدی یعنی سلطنتی همان دنیاده ایلمدی اما آخرتده

مطلب

عذاب وعقابدن نسنه کورمدی نتکم کتابلرده یازار ﴿حکایت﴾ ﴿حکیمی
دعا کرد بر کیقباد ✽ که در پادشاهی زوالت مباد﴾ حکیم عاقله واهل حکمته
دیرلر و یا حرف وحدت بر حرف صله با معناسنه کیقباد کیانیاندن
بر پادشاهك اسمیدر که حرف بیان پادشاهی یا حرف مصدر زوالت تا ضمیر
خطاب (محصول بیت) بر حکیم کیقباد شاهه دعا ایلدی که پادشاهلقده
زوال اولماسون یعنی سلطنتکه نقصان کلمسون دیو معلوم اوله که
بو حکایت شیخك کلیاتندن و اکثر نسخه سنده بولنمادی لیکن بعض
نسخه ده موجود اولوب وشارحلر یازدیغیچون یازدق ﴿بزرکی درین خرده
بروی کرفت ✽ که دانا نکوید محال ای شکفت﴾ بزرکی یا حرف وحدت
درین یعنی دراین دعا خرده یعنی قصور ونقصان بروی حکیمك اوزرینه
کرفت طوتدی محال حصولی ممکن اولمیانه دیرلر ای حرف ندا شکفت
بونده شینك وکاف عربك کسریله عجب معناسنه در ضمه لریله ضبط

ردشمعی

ایدن احوال قافیه دن بیخبر ایمش (محصول بیت) براولو کیمسه بو دعاده
حکیمك اوزرینه عیب وقصور طوتدی که دانا اولان کیمسه محال سویلمز
ای حکیم سن نیچون محال سویلرسین دیدی ﴿کرادانی ازخسروان عجم
✽ زعهد فریدون وضحاك وجم﴾ کرا کیمی دیمکدر دانی فعل مضارع مفرد
مخاطب کرادانی استفهام متضمندر خسروان عجم لامیه در عجم پادشاهلری
دیمکدر عهد فریدون لامیه در زمان فریدون معناسنه فریدون بر پادشاهك
اسمیدر (محصول بیت) حکیمك سوزینه اعتراض ایلین دیرکه ای حکیم
فریدون وضحاك وجم زمانندن بری عجم پادشاهلرندن کیمی بیلورسین
﴿که در تخت وملکش نیامد زوال ✽ نشاید که فرزانه کوید محال﴾
که حرف بیان در حرف صله در بامعناسنه ملك میمك ضمیله سلطنت
معناسنه در فرزانه عاقل دیمکدر (محصول بیت) سلاطین عجمدن
کیمی بیلورسین که تخت وسلطنتنه زوال کلمدی یعنی البته فنا وزوال کلدی
پس لایق دکلدر که عاقل اولان کیمسه محال سوز سویلیه ﴿کرا
جاودان ماندن امید ماند ✽ چو کس را نبینی که جاوید ماند﴾ کرا کیمك

ردشمعی

دیمکدر کیمه دیمك دکلدر ماندن مصدردر قالمق معناسنه بعض نسخه ده
ماندن برینه بودن واقعدر چو حرف تعلیل کس را کمسه یه دیمکدر (محصول
بیت) دنیاده کیمه ابدی قالمق امیدی قالدی استفهام طریقیله یعنی

قالمدی چون که کیسه ورمزسین که ایدی قالدی یعنی کلن کیتدی
❊ چنین کفت فرزانهٔ هوشمند ❊ که دانا نکوید سخن ناپسند ❊ فرزانهٔ
هوشمند بیانیه‌در فرزانه بونده حکیم معناسنه‌در نکویدك سخن مفعول
اولی وناپسند ثانیسی قیاس سخن ناپسندایدی اضافتله ضرورت وزن
وقافیه ایچون ترك اولدی (محصول بیت) بویله دیدی عاقل حکیم
معترضه که دانا نامعقول وناءقبول سویلمز یعنی بنم قباده‌دعامده اعتراضه
وجه یوقدر ❊ من اورانه عمر ابد خواستم ❊ بتوفیق خیرش مدد
خواستم ❊ نه حرف نفی معناده خواستم فعلنه مقیددر عمر ابد بیانیه
باحرف صله توفیق خیر مصدرك مفعولنه اضافتیدر ضمیر قباده راجعدر
(محصول بیت) حکیم دیرکه بن اکا عمر ابد دیلمدم بلکه خدا جانبندن
خیره مدد دیلدم یعنی خدا جانبندن خیرایش ایشلمکه اکا توفیق دیلدم
حاصلی خیره موافق اولدیغنی استدم ❊ که کو پارسا باشد وپاکرو ❊
طریقت شناس وحقیقت شنو ❊ که حرف تعلیل پاکرو وصف ترکیبیدر
رویدن پاك یوروبجی یعنی متدین وصالح ومتشرع دیمکدر طریقت
شناس وصف ترکیبیدر شناسیدن طریقت بیلیجی معناسنه حقیقت شنو
وصف ترکیبیدر شنویدن حقیقت سوزنی اشیدیجی یعنی دیکلیجی
بوبیت جملهٔ شرطیه واقعدر حکم وجواب بوندنصکره کلن بیتدر
(محصول بیت) زیرا اکر قباد صالح ودیندار اولورسه طریق خدایی بیلیجی
وحقیقت کلامنی دیکلیجی وقبول ایدیجی اولورسه ❊ از ین ملك روزی
که دل برکند ❊ سراپرده درملك دیکر زند ❊ ملکدن بونده مراد
ملك دنیادر روزی یاحرف وحدت که حرف بیان بر حرف تأکید کند
کاف عربك ونونك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب قوپاره دیمکدر
یعنی قالدیره فاعلی قباددر ومفعولی دلدر سراپرده اولرده وچادرلردهٔ
چکان پرده‌یه دیرلر تقدیری سراپردهٔ سلطنت در ملك دیکر بیانیه
زند زانك ونونك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب قوپارر یعنی قورار
(محصول بیت) بودنیا ملکندن برکون که کوکل قالدره سراپردهٔ
سلطنتی برملکه داخی قورار یعنی ملك دنیادن که قطع رجا ایلیه ملك
آخرتده کنه پادشاه اولور ❊ بس این مملکت رانباشد زوال ❊ زملکی
بملکی کند انتقال ❊ مملکت بونده سلطنت معناسنه‌در (محصول

بيت) ايمدى بوذكر ايلديكمزكبي اولورسه بوسلطنته زوال اولماز و پادشاهلغى منقرض اولماز بلكه برملكدن ملك آخره انتقال ايدر زيرا المؤمنون لايموتون در فتأمل ✤ بمركش چه نقصان اكر پارساست ✤ كه درآخرت نيز اوپادشاست ✤ باسيبتى متضمندر صاحب معناسنه مرك ميمك فتحيله اجلدر وضمير قباده راجعدر كه حرف تعليل نيز داخى ديمكدر اوضميرى كيقباده راجعدر پادشادن هاحذف اولنمشدر ضرورت قافيه ايچون (محصول بيت) موت سببيله نه نقصان مترتب در اكر صالح ايسه زيرا كنه آخرتده پادشاهدر ✤ كسى راكه كنجست وفرمان وجيش ✤ جهاندارى وشوكت وكام وعيش ✤ جيش جيمك فتحيله عسكر معناسنه در جهاندار وصف تركيبيدر جهان طونجى يعنى پادشاه ديمكدر وياحرف مصدر شوكت شينك وكاف عربك فتحيله عظمت معناسنه در كام كاف عربله مراد معناسنه عيش عينك فتحيله اغنده ديرلك معناسنه در اما بونده حضور وسرور معناسنه در (محصول بيت) بو بيت بيت آتى به مرهوندر بركيسه نك كه مالى وحكم وحكومتى وعسكرى و پادشاهلغى وعظمت كامرانلغى وحضور وسرورى اوله ✤ كرش سيرت خوب وزيبا بود ✤ همه وقت عيشش مهيا بود ✤ كرحرف شرط سيرت خوب بيانيه زيبا پراشىق ديمكدر خوبه معطوف عيشش ضمير مذكور كسه راجعدر مهيا تفعل بابندن اسم مفعولدر حاضر ديمكدر (محصول بيت) اكرمذكوركسه نك خوب خلق وزيبا طوروطريقى اولورسه جميع وقتده انك عيش وصفاسى وحضور وسرورى مهيا وحاضر اولور شويله كه هيچ كسه يه محتاج اولمز ✤ حكايت پادشاه غورباروستايى ✤ ✤ شنيدم كه از پادشاهان غور ✤ يكى پادشه خركرفتى بزور ✤ پادشاهان غورلاميه غورسرحد توركستانده برولايتك اسمى در بزور ظلمله ديمكدر (محصول بيت) اشتدمكه غور پادشاهلرينك بريسى رعايانك حمارلرينى ظلمله اخذ ايدردى يعنى خرلرينى غصب ايدردى ✤ خران زيربار كران بى علف ✤ بروزى دو مسكين شدندتلف ✤ زيربار كران لاميه و بيانيه در بروزى ده باحرف ظرف و ياحرف وحدت برايكى كونده ديمكدر بى علف يمسزويه جكسز ديمكدر علف حيوانات يدوكنه ديرلر اوتلق وار په وصمان كبى (محصول بيت) حمارلر

اغز بوكك التنده علفسز برايكی كونده مسكينلر تلف اولورلردی يعنی
اغز يوك التنده تلف اولو رلردی اجلقدن وزحمتدن ﴿ چو منعم كند
سفله را روزكار ❊ نهد بر دل تنك درويش بار ﴾ منعم افعال
بابندن اسم فاعلدر صاحب نعمت معناسنه اسم مفعول دين اظهار
جهل ايلمش سفله سينك كسريله وضميله الچق ديمكدر ورا ادات
مفعول دل تنك درويش بيانيه در باربونده يوك ديمكدر (محصول بيت)
چون كه روزكار بر الچغی صاحب نعمت ودولت ايلردرويش وفقيرك تنك
وبی قرار كوكلنه يوك قور يعنی ظلم وجفايوكنی يوكلدر بو بيت
ومابعدنده كی بيت حضرت شيخك تمثيلاتندندر ﴿ چو بام بلندش بود
خودپرست ❊ كند بول وخاشاك بر بام پست ﴾ بام بلندش ضمير معناده
بامه مقيددر تقديری بامش بلندبوددر خودپرست وصف تركيبی مغرور
ومتكبر ديمكدر تقدير كلام چوبام خودپرست بلندبوددربام پست بيانيه در
بام بلندرفعت شاندن وپست ذلت حالدن كنايه در (محصول بيت) چون كه
مغرور ومتكبر بامی بلنداوله يعنی چون كه صاحب قدرت ومكنت اوله الچق
داملره بول وخاشاك دوكر يعنی فقرا وضعفايه اذا وجفا ايلرحاصلی
حضور قوماز محصول بيتدن صكره حضرت شيخ اصل حكايه عودت
ايدوب بيورر ﴿ شنيدم كه باری بعزم شكار ❊ برون رفت بيداد كرشهريار ﴾
باری يا حرف وحدت بركره ديمكدر باحرف صله ويا حرف مصاحبت سببيتی
متضمن درعزم شكار مصدرك مفعولنه اضافتيدر (محصول بيت)
ايشيتدم كه بركره آوقصدنه ويا آوقصديله شهردن طاشره كتدی مذكور
پادشاه ظالم ﴿ تكاور بدنبال صيدی براند ❊ شبش در كرفت ازخشم
بازماند ﴾ تكاوراصلنده وصف تركيبيدر يله كتو ربجی معناسنه زيرا تك
اسمدر يلمه ويوپورمه معناسنه وآور آوريدندن مرخم اسم فاعلدر يله
كتوربجی صكره يورغه ويوروكن وسكرده كن اتلرده استعمال ايلديلر
اما مطلق آت مراددرفاحفظ بابونده تركيده جه ديمكله تعبير ايدرلردنبال
صيدلاميه درويا حرف وحدت دنبال بونك كبی يرلرده آرده معناسنه درپی كبی
براندسوردی ديمكدر فاعلی مذكور پادشاهدر ومفعول صريحی تكاوردر
وغيرصريحی بدنبالدر شبش ضمير معناده كرفته مقيددر كرفتش تقديرنده
اسناد مجازی طريقيله يعنی انی كيجه باصدی ديمكدر حشم حای مهمله نك

وشينك فيحه‌لر يله خدمتكارلره‌ديرلر بازماندابرلادي ديمكدر (محصول بيت) پادشاه آتيني برصـيدك اردنجه سوردي يعـني برآوك اردينه دوشوب آتي قوودي پس اني كيجه فراكرسي باصدي آدميسندن ايري دوشدي ﴿ بتنها ندانست روي ورهي ﴾ بينداخت خودرا بشب دردهي ﴾ باحرف زائد تنها يالكز ديمكدر روي ورەروي بونك كبي يرلرده جهت وسمت معناسنه وره‌يول وياحرف وحدت وياحرف تنكيردر حرف صله بامعناسنه ده كوي وياحرف وحدت (محصول بيت) يالكز بيلمدي كنه جانبه واراجاغني ونه‌سمتـه كيده‌جكني يعني يول وايزنه جانبه اولديغني بيلدي ناچار كندوبي كيجه بركويه اتدي يعـني برقريه‌يه دوشدي ﴿ يكي پيرمرد داندران ده مقيم ﴾ زپيران مردم شـناس قديم ﴾ پيران مردم وشـناس قديم بيانيه‌لردر (محصول بيت) پادشاه نزول ايلديكي كوبده مقيم بر پير وارايدي قديم مردم شناس پيرلردن يعـني اسكي سلاطين احوالي ورعايا احوالني بيلور پيرلردن ايدي قديم جائزدر كه پيرمرده صـفت اوله وجائزدركـه مردمه فتـأمل ﴿ پسرراهمي كفت كاي شادبهر ﴾ خررا مبر بامدادان بشهر ﴾ كاي اصـلنده كه اي ايدي كه حرف رابط مقول قولدر واي كسر همزه ايله حرف ندا وشادبهر وصف تركيبي مناذي شادبهر وافرنصـيبلي ديمكدر حاصـلي نيك بخت معناسـنه در علم پسر دكلدر بعضـلر ظن ايلديكي كبي خررا تاضمير خطاب ورا ادات مفعول مبرفعل نهي مفرد مخاطب ايلمه ديمكدر بشهر باحرف صله (محصول بيت) مذكور پير پسر نه ندا ايدوب ديدي اي بهره‌مند و برخوردار اوغل ايرته خركي شهره ايلته ﴿ كه اين ناجوان مرد بركشته بخت ﴾ كه تابوت رابيمش جاي تخت ﴾ كه حرف تعليل اين پادشاه غوره اشـارتدر اماپير كويه نزول ايلين پادشاه اولديغني بيلمزدي اماپادشاه اولديغـيني بيلدي دين زائد سويلمش ناجوان مرد و بركشته بخت اضافت بيانيه ايله وصف تركيبلردرمشاراليه اولان پادشاهه صفتـدركه حرف رابط دعا تابوت معروف ورا ادات مفعول بيمش ضمير معناده تحته مقيددر تخش تقديرنده جاي تخت لاميه در (محصول بيت) زيرا بو بركشته بخت ناجوانمرد كه تختي برنده تابوتني كوره‌ين يعـني تختي تابوت اولسون تيزكونده حاصـلي هلاك اولسون ﴿ كر بسته دارد بفرمان ديو ﴾ بكردون شدازدست جورش غريو ﴾

ردشمعي

ردشمعي

کر قوشقدر بسته بغلی دیمکدر دارد طوتار باحرف صله و یا حرف مصاحبت فرمان دیو لامیه در دیو شیطاندر دیوك بو یروغنه و بیورغیله باحرف صله کردون بونده فلك در شد رفت معناسنه در دست جور لامیه در مجازا غر بوغینك ورانك کسریله فریاد وفغان معناسنه در (محصول بیت) شیطانك فرمانه کر بسته طوتار یعنی انك بو یرغینه بیل بغلمش واکا اطاعت ایلمش انك ظلمی الندن فریادوفغان خلق فلکه کتدی یعنی مظلوملرك نفیری انك جفاسندن فلکه چیقدی ❊ درین کشور آسایش خرمی ❊ ندید ونبیند بچشم آدمی ❊ کشور اقلیم آسایش اسم مصدر در خرم شاد دیمکدر و یا حرف مصدر ندید کورمدی نبیند کورمز بچشم باحرف مصاحبت کوزیله دیمکدر آدمی آدم اوغلانی دیمکدر ایکی فعل منفینك فاعلی در ومفعول صریحلری آسایش وخرمی در وغیر صریحلری بچشم در (محصول بیت) بو مملکتده حضور وراحت وفرح کورمدی و کورمیسردر آدم اوغلانی یعنی بو ظالمك زماننده بو ولایتده کمسه آرام وآسایش کورمدی و کورمیسردر ❊ مکر کین سیه نامهٔ بی صفا ❊ بدوزخ رود لعنت اندر قفا ❊ مکر بونده ادات استثنادر الا معناسنه سیه نامه ظالم وکنهکار دیمکدر بی صفایه اضافتی بیانیه در با حرف صله دوزخ جهنم رودك فاعلی سیه نامه یه راجع تحتنده ضمیر در لعنت مبتدأ واندر قفا خبری تقدیر کلام لعنت اندر قفایش در (محصول بیت) جمیع زمانده بو مملکتده آسایش اولماز بو ظالمك زماننده مکر کیم بو صفاسز ظالم دوزخه کیده لعنت انوك اردنجه کیده مقدر رود جائزدر که فعل امر غائب اوله کیتسون معناسنه یعنی خدا انك لعنتی اردنجه کتسون ❊ بسر کفت راهم درازست وسخت ❊ پیاده نیارم شد ای نیك بخت ❊ نیارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده در یاریدندن برمصدر یده یارستن در قادر اولمق معناسنه نیارم قادر دکلم دیمکدر شد فعل ماضی در اجتماع فعلیندن ایچون مصدر در رفتن معناسنه نیکبخت وصف ترکیبیدر دولتلی معناسنه (محصول بیت) باباسی بو یله دینجه پسر دیدی بولم اوزاق وصعبدر پیاده کتمکه قادر دکلم ای دولتلی بابام ❊ طریقی بیندیش ورائی بزن ❊ که رأی تو روشنتر از رأی من ❊ بو بیت مقول قول پسردندر طریقی یا حرف وحدت که حرف تعلیل رای نولامیه در رای منده بو یله در (محصول بیت) باباسنه دیر که رطریق ایله

وتدبیر ویر یعنی بر تدبیر و تدارك ایله زیرا سنك رأی و تدبیرك بنم رأی و تدبیرمدن
واضحرق وقوی رقدر ❊ پدر گفت اگر پندمن بشنوی ❊ بکی سنك برداشت
باید قوی ❊ برداشت بونده برداشتن معناسنه در (محصول بیت) باباسی اوغلنه
دیرکه ای اوغل بنم سوزمی دیکلرسك برقوی طاش قالدرمق کرك
❊ زدن برخر بارکش چندبار ❊ سر ودست و پهلوش کردن فکار ❊
زدن سابقده باید مقیددر باید زدن تقدیرنده بر حرف صله در با معناسنه
خر بارکش بیانیه یوك چکیجی خر دیمکدر بارکش وصف ترکیبیدر
کشیدندن چند بار برنیجه کره دیمکدر پهلو بای عجمك فتحیله یان معناسنه در
ضمیر خره راجعدر کردن کاف عربك فتحیله مصدردر ایلمك معناسنه
بوده باید مقیددر باید کردن معناسنه (محصول بیت) برطاش الوب
مسکین خره برنیجه کره اورمق کرك الینی وایاغنی ویاننی وارقه سنی
مجروح ایتمك کرك ❊ مکر کان فرومایهٔ زشت کیش ❊ بکارش نیاید
خر پشت ریش ❊ مکر بونده ادات تمنی در اولا که معناسنه کان اصلنده که
آن درکه حرف بیان آن اسم اشارتدر مذکور ظالم پادشاهه فرومایهٔ زشت
کیش بیانیه در فرومایه الحق اصللی والحق معناسنده مستعملدر زشت
کیش وصف ترکیبی چرکین مذهبلی وعادتلی بکارش باحرف صله
وضمیر مذکور ظالمه راجعدر خرپشت ریش بیانیه پشت ریش وصف ترکیبی
ارقه سی مجروح یعنی یاغر (محصول بیت) خری مجروح ایله اولا که اول
الحق اصللی بد فعال وزشت خویك ارقسی یاغر خرایشنه کلمیه یعنی
مصلحتنه کلمیه مصراع ثانیده خرزشت ریش یازوب معناسنی یاره سی
یرامزمرکب دین صحیح نسخه لره مخالف یازمش ❊ چوخضر پیمبر که
کشتی شکست ❊ وزآن دست جبار ظالم برست ❊ چو ادات تشبیه خضر پیمبر
بیانیه درکه حرف رابط صفت کشتی کاف عربك فتحی و یای اصلیه ایله کمی
دیمکدر شکست فعل ماضی مفرد غائب فاعلی خضره راجع ضمیردر وکشتی
مفعولی واو حرف حال زآن اصلنده از آن ایدی از حرف ابتدا و آن اسم اشارتدر
کشتی یه و باشکستك مصدر ینه فتد بر دست جبار ظالم لامیه و بیانیه در
(محصول بیت) خری مجروح ایلمکدن مراد ظالمك غصبندن تخلیصدر
حضرت خضر پیغمبر کبی که کمی شکست ایدوب اندن ظالم جبارك
النی بغلادی یعنی کشتی بی غصبدن خلاص ایلادی بوقصهٔ حق سبحانه وتعالی

ردسروری

سورة الكهف ده بيان بيورمشدر ﴿ بسالى كه در بحر كشتى كرفت * بسى
سالها نام زشتى كرفت ﴾ بسالى با حرف ظرف و با حرف مصاحبت
سببى متضمندر و يا حرف وحدت نام زشتى لاميه در يا حرف مصدر
آدجركين ايكى ديمكدر كرفت طوتدى يعنى كسب ايلدى ديمكدر (محصول
بيت) بر بيلده كه دريا خلقندن كيلرنى كرفت ايلدى يعنى غصبله اخذ ايلدى نيجه
ييللر آدجر كنلكنى الوب قبول ايلدى يعنى قيامته دك بدناملغله مشهور اولدى
نته كه حضرت حق تعالى قرآنده بيان بيورمشدر ﴿ پسر چون شنيد اين سخن
از پدر * سر از خط فرمان نبردش بدر ﴾ خط فرمان بيانيه در نبردش ضمير
معناده فرمانه مقيددر خط فرمانش تقديرنده بدر طشره ديمكدر (محصول
بيت) چونكه پسر پدرندن بو سوزى اشتدى انك بو بيروغى خطندن
باشنى طشره ايلتمدى يعنى امرينه اطاعت ايلدى ﴿ فرو كوفت بيچاره
خر را بسنك * خر از دست عاجز شد واز پاى لنك ﴾ فر وفانك ورانك
ضمه لريله بونك كبى يرلرده تأكيد افاده ايدر انجق كوفت كاف عربك ضمه‌يله
و باقينك سكونيله دوكدى ديمكدر حيوانانده اوك اياقلره ال استعمالى
شايعدر پاى مطلق اياقدر لنك اقسق ديمكدر (محصول بيت) پسر
بيچاره خرى طاشيله محكم دوكدى شويلكه الدن واياقدن لنك اولدى
حاصلى الى واياغى اقسادى ﴿ پدر كفتش اكنون سر خويش كير
* هران ره كه مى بايدت پيش كير ﴾ سر خويش لاميه در سر سودا
وهوا معناسنه در (محصول بيت) پسر خرك النى واياغنى اقسادنجه
پدرى ديدى شمدى آرزو ايله ديلدكك ايشك طوت يعنى هواك اردنجه
اول هر اول يول كه كركدر او ككه طوت حاصلى ديله ديلدكك بوله كت كه خر كه
كيسه ياپشمز بونده سرى باش معناسنه اخذ ايلين باشدن خطا ايلمش
﴿ پسر در پى كاروانى فتاد * زدشنام چندان كه دانست داد ﴾ پى بونده
ارد معناسنه در كاروانه اضافتى لاميه در ويا حرف نسبت دشنام سوكمكدر
شتم معناسنه (محصول بيت) پسر كاروانلينك اردنه دوشدى شتمدن
اولقدر كه بيلدى ويردى يعنى پادشاهه وافر سوكدى بلدوكى كبى
﴿ وزين سو پدر روى بر آستان * كه يارب بسجادهٔ راستان ﴾ سو جانب
معناسنه در آستان يعنى آستان خدا بعض نسخه ده آستان يرينه آسمان

رد شمعی

واقعدر که حرف بیان بسجاده یا حرف قسم سجادهٔ راستان لامیه در
مرادعبادت راستاندر یعنی اهل الله عبادتی مجازمرسل طریقیله بعض
نسخه‌ده سرجادهٔ راستان واقعدر طریق مستقیم مراددر (محصول
بیت) پسرد شنام ویره‌رك كاروانك اردینه دوشوب كندی وبوجانبده
پدری یوزین آستان خدایه ایدوب ایدردیکه یارب ایلر عبادتی وطاعتی
حقیچون ❊ که چندان امانم ده ازروزکار ❊ کزین نحس ظالم برآید دمار ❊
که رابط دعا چندان اولقدر دیمکدر کزین اصلنده که ازین ایدی که حرف
تعلیل واین اسم اشارتدر نحس ظالمه که بیانیه‌در بر حرف تأکید آیدکه
دیمکدر دمار دالك فتحیله فارسیده انتقام وعربیده هلاك معناسنه‌در
(محصول بیت) پدردیرکه یارب بکاروزکاردن اولقدر امان ویرکه یعنی
بکااولقدر حیات ویرکه بونحس ظالمدن هلاکلك که یعنی هلاك اولدیغن
کورم تاکه خرم وشاد اولام وتشفیهٔ صدر حاصل ایدم ❊ اکرمن نبینم
مراورا هلاك ❊ شب کور چشمم نخسبد بخاك ❊ مربونك کبی یرلرده
رانك متضمن اولدیغی معنای تأکید ایدراوضمیر غائب ظالمه راجعدر
ورالادات مفعول نبینم فعل مضارع متکلم وحده مفعول اولی ضمیر ثانیسی
هلا کدر شب کور لامیه قبر کیجه‌سی نخسبد فعل نفی مضارع مفرد
غائب اویوماز یعنی حسرت وندامت چکر فاعلی چشم در بخاك با حرف
ظرف (محصول بیت) پدردیرکه اکربن اول ظالمی هلاك کورمزسم
اولدوکم کیجه کوزم خاکده اویوماز اچق قالور حاصلی تغابن وحسرت
چکرم ❊ زن از مرد موذی بسیار به ❊ سك از مردم مردم آزار به ❊
بیانیه مردم آزار وصف ترکبی انجیدیجی معناسنه (محصول بیت)
حضرت شیخ معرفت طریقیله بیورر عورت موذی وجافی ار کشیدن
چوق یکدر یعنی موذی اولمیان عورت یکدر والاموذی زندن نعوذ بالله
ایت مردم انجیدیجی مردمدن یکدر یعنی عقور اولمیان سك والاعقور
سکده موذیدر ❊ مخنث که بیداد برخود کند ❊ ازآن به که برمردمان
بد کند ❊ مخنث تفعیل بابندن اسم مفعولدر مستعمل اوغلانه دیرلر
که رابط صفت (محصول بیت) مخنث که اول فعل شنیع سببیله کندیه
ظلم ایدر اول غیری مخنثلردن یکدر که مردملره ظلم وجفا ایدر زیرا انك
قباحتی کندی نفسنه راجعدر امابونك غیریلره ساریدر بعض نسخه‌ده

بو نیجه بیت واقعدر نه کلیات شیخده واقعدر ونه اکثر نسخه ده لیکن شارحلر شرح ایلدیکیچون اهمال ایلمدك ﴿ خری دید پوینده وبار بر ✻ توانا وزور آوروکار کر ﴾ خری یا حرف وحدت دید کوردی یعنی پادشاه ظالم پوینده بای عجمله اسم فاعلدر پوییدندن یلیجی یعنی سکردیجی دیمکدر بار بر وصف ترکیبیدر بریدندن یوك چکیجی توانانك ضمیله کوچلو وقوتلو دیمکدر زور آورده وصف ترکیبیدر آور یدندن زور کتوریجی دیمکدر قوتلی معناسنه کار کرایشه یرار (محصول بیت) چونکه مذکور پادشاه مذکور قریه یه نزول ایلدی بریلیجی ویوك چکیجی وکوچلو وقوتلو ایشه یرار خر کوردی حاصلی هر وجهله استخدام واستعمالی قابل خر کوردی ﴿ یکی مرد کرد استخوانی بدست ✻ چنان میزدش کاستخوان برشکست ﴾ کرد کاف فعل ماضی مفرد غائب ایلدی دیمکدر استخوان همزه نك ضمیله وخاده روم ضمه ایله کموك دیمکدر ویاحرف وحدت بدست باحرف صله کرد فعلنه متعلق کرد فعلنی کرد ظن ایدن کاف عجمك ضمیله ومعناسنی بهادر یزان غریب روستاییلق ایلمش میزدش فعل حکایت حال ماضی اوزردی دیمکدر اما بونده مراد حکایت دکل همان اوردی دیمکدر کاستخوان که حرف رابط صفت بر حرف تأکید بعض نسخه ده بر برینه می واقعدر (محصول بیت) بر کیمسه الینه بر کموك ایلدی یعنی بر کمك آلدی مسکین مذکور خره انجلین اوردیکه کموکی شکست اولدی حاصلی صندی ﴿ شهنشه بر آشفت وکفت ای جوان ✻ زحد رفت جورت برین بی زبان ﴾ بر آشفت غضب ایلدی دیمکدر جورت تا ضمیر خطاب دربرین اصلنده براین در بر حرف صله در با معناسنه این اسم اشارتدر بی زبانه بودلسزه دیمکدر (محصول بیت) پاشاه اول کیمسه خرك کمکنی شکست ایلدیکنی کورنجه خشم وغضبله عتاب وخطاب ایدوب دیدی ای جوان بو بی زبانه حدن اشدی جور وظلمك یعنی مسکین خره محکم ظلم ایلدك ﴿ چوز ور آوری خود نمایی مکن ✻ برافتاده زور آزمایی مکن ﴾ زور آور وزور آزمای وصف ترکیبلردر رومده زورباز دیدکارینه دیرلر ویا ضمیر خطاب خودنماده وصف ترکیبیدر نماییدندن کندین کوستریجی دیمکدر خود بین معناسنه ویاحرف مصدر زور ازمایی

ردشعی

یاسیده حرف مصدردر (محصول بیت) چونکه زور آورسین یعنی قدرت وقوت صاحبسین کندوك کور بجیلك ومغرورلق ایله بردوشکنه ودو شمشه زور از مالق ایله یعنی قوت وقدرتك اول بی زبانده صنمه ❊ پسندش نیامد فرومایه قول ❊ بکی بانك بر پادشه زد بهول ❊ پسندش ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله فرومایه راجعدر که مراد جواندر قولی یعنی قول پادشاه باحرف مصاحبت هول هالك فتحیله بونده هیبت دیمکدر (محصول بیت) خرلك کنی شکست ایلین فرومایه پادشاهك قول مقبول کلمدی پس پادشاه اوزرینه خشم وغضبله بر بانك اوردی یعنی اوزرینه چاغردی فرومایه پادشاهه صرف ایدوب فرومایه پادشاهك اول جوانه قولی دین فرومایه لق اتمش ❊ پس که آخر ندارم پاسب تو کار ❊ رواء ترك دست از خرمن بدار ❊ بعض نسخه ده بویله واقعدر پس که بونده بانکی بیان ایدر وبیت ثانی بوبنده مقام تعلیلده اولور آخر بونك کبی یرلرده تأکید افاده ایدر (محصول بیت) سنك اتکله بنم ایشم یوق یعنی بن کندی خرمی رنجیده ایلدم سنك انکی ایلدم پس ای ترکوار بنم خرمدن الکی چك ترکدن بونده مراد تاتاردر زیرا تاتارك مملکتنده در پس پادشاهی سپاهینك برینی ظن ایدوب ترك دیدی ❊ که بیهوده نکرفتم این کار بیش ❊ بروچون ندانی پس کار خویش ❊ که حرف تعلیل بیهوده زائد دیمکدر پس کار خویش لامیه در (محصول بیت) پادشاهه چاغردی که بن بوایشی قولانه وبی معنی اوکه طوتمادم یعنی بوایشه بیهوده یره مشغول اولمادم چون که مرادمی بیلمزسین وار کندی ایشکه مشغول اول وکندی ایشك اردینی طوت ❊ بسا کس که پیش تو معذور نیست ❊ چو وابینی از مصلحت دور نیست ❊ پیش تو لامیه در سنك قتکده دیمکدر وابازمعناسنه در که بونك کبی یرلرده تأکید افاده ایدر (محصول بیت) چوق کیمسه که سنك قتکده معذور دکلدر یعنی ایشنی معذور طوتمازسین اما چون که امعان نظر ایدوب کورهسن انك ایشی مصلحتدن بعید دکلدر بنم ایشم کبی ❊ ملك را درشت آمد ازوی جواب ❊ بکفتا بیاتا چه بینی صواب ❊ درشت دالك ورانك ضمه لریله ابری دیمکدر که عرب خشن دیر خانك فتحی وشینك کسریله (محصول بیت) پادشاهه جوانك جوابی ابری وناپسند کلدی پس جوانه دیدی کل سوله بوایشده نه فائده کوررسین ونه صواب اکلرسین ❊ که نپندارم از عقل بیکانه ❊ نه مستی

ردشمعی

همانا که دیوانهٔ * که حرف تعلیل بیکانه یاد دیمکدر بونده بعید معناسنه در یاضمیر خطاب وهمزه حرف توسل خطاب ایچوندر دین قابل خطاب دکل ایمش مستی یاضمیر خطاب همانا کانه معناسنه در دیوانه‌ده همزه سابق کبیدر (محصول بیت) پادشاه جوانه دیر که ظن ایدرم که عقلدن بعیدسین زیرا عاقلدن بویله ایشلر صادر اولماز مست خوددکلسین کانه که دیوانه‌سین که بویله ایشلدك * بخندید کای ترك نادان خموش * مکر حال حضرت نیامد بکوش * کای اصلنده که‌ای ایدی که حرف تعلیلدر خندیده ترك نادان بیانیه در ترك کنه تاتاردر که مراد سپاهیدر خموش تخفیف همزه ایله فعل امر مفرد مخاطب اپسم اول دیمکدر مکر کانه معناسنه‌در بکرز که دیمکدر حال حضر لامیه در حضر بونده حانك کسری وضادك سکونیله در کبدکبی کافك کسری وبانك سکونیله حضرده لغتدر حانك فتحی وضادك کسریله کبدکبی کافك فتحی وبانك کسریله فاحفظ پس حضر بونده حانك فتحیله‌در دین خطا ایلمش زیرا مفتوح اولنجه ضاد مسکور اولور بویله اولنجه بیت ناموزون اولور فتأمل ناضمیر خطاب معناده کوشه مقید بکوشت تقدیرنده بکوشده یاحرف صله‌در (محصول بیت) جوان کولدی که ای ترك نادان اپسم اول دییو مکر حضرت حضرك حالی قولغکه کلدیمی یعنی آنك قصه‌سنی ایشتمدمکمی که بویله سو بلرسن دیو * نه دیوانهٔ خداوند کس اورانه مست * چرا کشتیٔ ناتوانان شکست * (محصول بیت) حضرت حضر پیغمبر کیسه نه دیوانه دیر نه اسرك پس نیچون ناتوان فقیرلرك کیسنی صدی ودریایه باتوردی * شهنشاه کفت ای ستمکاره مرد * ندانی که حضر آن برای چه کرد * ستمکاره مرد ترکیب مزجی در ظالم اردیمکدر (محصول بیت) پادشاه جوانه دیدی ای ظالم ار بلزمیسین که حضرت حضر اول ایشی نیچون ایشلدی سکابیان ایدهیم * دران بحر مرد جفا پیشه بود * که دلهاازو بحر اندیشه بود * مرد جفا پیشه بیانیه جفا پیشه وصف ترکیبیدر جفا صنعتلی دیمکدر یعنی ظالم که حرف رابط صفت بحر اندیشه لامیه در مجازا غم وغصه دکیزی (محصول بیت) یعنی آنك اطرافنده ظالم اروار ایدی که کوکللر انك ظلمندن غم دکزی ایدی یعنی زیاده غمناك ایدی * خلایق ز کردار او پرخروش * جهانی ز دستش چو دریا بجوش * کردار

ردشمعی

مطلب

زدشمعی

اصلنده وصف تركيبدر رفتار و ديدار كبى آر يدندن كه مخففدر آور يدندن
فعل كتوربجى ديمكدر زيرا كرد كاف عربك فتحيله فعل معناسنه اسمدر
كردن دن صكره مجموع مركبى عمله اسم ايلديلر ديدارى بوزه ورفتارى
يورويشه اسم ايلدكارى كبى بس كافك كسريله ضبط ايدن نه اصلى يلور
نه فرعنى ضميره اضافتى لاميه دركه جفا پيشه يه عائددر پر بونك كبى يرلرده
چوق معناسنه درخروش فريادوفغان معناسنه در جهانى ياحرف تنكير
و ياحرف نسبت باحرف ظرف وجوش بونده اضطراب معناسنه در بعض
نسخه ده خلايقى ير ينه جزاء رواقعدر كه جزيره نك جمعى در (محصول
بيت) پس خلايق اول جفا پيشه نك عملندن زياده فغان وناله ده ايدى
جهان انك النده دريا كبى اضطرابده ايدى يعنى بيقرار و بى آرام ايدى
﴿ پس آزار براى مصالح شكست * كه سالار ظالم نكيرد بدست ﴾ كه
حرف تعليل سالار ظالم بيانيه درسالار هر طائفه نك اولوسنه ديرلر اما
بونده مراد خلايقك كبلر يني غصب ايدن جباردر (محصول بيت) حضرت
حضر نبى اول كمى نيچه فائده ايچون صدى تاكيم جبار ظالم غصب
ايدوب تملك ايليه ﴿ شكسته متاعى كه در دست تست * ازآن به در دست
دشمن درست ﴾ متاعى ياحرف وحدت كه رابط صفت درست بتون وصاغ
معناسنه در (محصول بيت) پادشاه تمثيل طريقيله بيورور برصنمش متاع
كه سنك الكده درآندن يكدركه دشمن النده اولوب بتون وصاغ اوله زيرا الكده
شكسته ايله فى الجمله انتفاع قابلدر اما دشمن النده اولان درست ايله قابل دكلدر
﴿ بخنديد دهقان روشن ضمير * كه پس حق بدست منست اى امير ﴾ دهقان
روشن ضمير بيانيه در روشن ضمير وصف تركيبدر روشن فكرلى معناسنه كه رابط
قول مقدر در تقديرى بخنديد و كفت كه (محصول بيت) دهقان روشن ضمير
كولدى وديدى كه پس حق بنم الده در اى امير يعنى پادشاه مذكور قصهٔ
بيان ايدنجه دهقان كولدى بونده امير پادشاه خر كبر معناسنه اخذ ايلين
مسكين امير ايله سلطانى فرق ايلزايمش زيرا انلر سپاهى جنسنه امير ديرلر
رومده فلان بك ديدكارى كبى سپاهى جنسنه كرك نفسنده بك اولسون كرك
اولماسون فندبر ﴿ نه ازجهل مى بشكنم پاى خر * كه آن جور سلطان
بيداد كر ﴾ مى حرف تأكيد پاى خر لاميه دركه حرف اضرابدر بل
معناسنه جور سلطان بيداد كر لاميه و بيانيه (محصول بيت) دهقان

﴿ پادشاهه ﴾

ردشمى

ردشمى

پادشاهه دیرکه جهلمدن مرکبمك اياغنى شكست ايلمزم بلکه پادشاه ظالم
غصب ايليه ديو اياغنى كسر ايدرم ﴿ خرابنجا يكه انك وتيمارکش ✻
ازآن به که پیش ملك بارکش ﴾ اينجايكه بونده ديمكدر تيمارکش وصف
ترکيبيدر رنج معناسنه در زيرا تيمار رنج والم معناسنه كلور بارکش ده وصف
ترکيبيدر يوك چكيجى معناسنه (محصول بيت) خر بونده افسق ورنج وزحمت
اولمق اندن يکدرکه پادشاه قتنده يوك چكيجى اوله يعنى اگرچه افسادندن
بكانوعاز يان واردر وليكن ملكك غصب ايلمسنده كلى ضرر واردر بوندن
صكره كلن ابيات جائزدرکه حضرت شيخك اوله وجائزدرکه دهقانك
اوله فتأمل ﴿ تفو برچنان ملك ودولت که راند ✻ که لعنت بروتا قيامت
بماند ﴾ تفونك وفانك ضميله بوزه توكرمك ملك سلطنت که حرف رابط
صفت راند فعل ماضى مفرد غائب سوردى ديمكدر که حرف تعليل
(محصول بيت) تفوانچنين ملك ودولته که سوردى زيرا لعنت انك اوزرينه
قيامته دك قالدى تفو بونده بدعت وظلم معناسنه در دينمعناده بدعت ايلمش
﴿ اگرمار زايد زن باردار ✻ به ازآدمى زادهٔ ديوسار ﴾ زايد فعل ماضى
طوغوره ديمكدر متعدى معناسنه لازمده كلور طوغدى معناسنه زن بار
دار بيانيه در يوكلى عورت ديمكدر زيرا باردار وصف ترکيبيدر يوكلى
معناسنه آدمى زادهٔ ديوسار بيانيه ديوسار وصف ترکيبيدر شيطان صفتلى
ديمكدر (محصول بيت) اگر يوكلى عورت مار طوغررسه شيطان
سيرتلى آدمى زادهٔ طوغورمقدن يکدرز يرا مارى طوغرديغى کبى قتل ايدرلر
كيسهٔ صوقوب ضررى طوقنماز ﴿ ستمگر جفا بر تن خويش کرد ✻ نه
بر جان درويش دلريش کرد ﴾ تن خويش لاميه جان درويش دلريش ده
لاميه وبيانيه در (محصول بيت) ظالم جفايى كندى جاننه ايلدى
درويش دلريشك يعنى قلبى مجروح درويش دلريشك جاننه ايلدى
﴿ که فردا در آن محفلى نام وننك ✻ بگيرد گريبان ور پشش بچنك ﴾
که حرف تعليل محفل نام لاميه ننك عار وناموس گريبان كاف عجمك
ورانك كسريله يقه معناسنه درر يش رانك كسريله بونده صقل معناسنه در
باحرف مصاحبت چنكدن بونده مراد الدر (محصول بيت) ظالم جفايى
كنديه ايلدى زيرا يارن اول نام وننك مجلسنده درويش يقاسنى وصقالينى
الى ايله طوتار يعنى ديوان حشرده اندن حق طلب ايدرننه كه هرکس انده

ردشمعى

خصمندن و مظلوم ظالمدن حق طلب ایدر پس آنده زیاده شرمندهلك
ورسوالك چکر ✽ نهد بار اوزار بر کردنش ✽ نیارد سر از پیش بر کردنش ✽
نهد فعل مضارع مفرد غائب قورد یمکدر باراوزار لامیه در مجازا
اوزار جمع وزر در و اولك کسریله کناه معناسنه کردنش ضمیر درویشانه
ظلم ایدن ظالمه راجعدر کردن قالدرمق معناسنه در وضمیر معناده سره
مقیددر سرش تقدیرنده ضمیر ظالمه راجعدر بعض نسخه ده پیش بر بنه عار
واقعدر (محصول بیت) دیوان حشرده درویش شاه ظالمك کردننه قورشول
اوزاری که اول درویش دنیاده ایلشدی یعنی درویشه ایلدیکی ظلم خدا
امر یله انك کردننه یوکلنور وقادر اولماز باشنی اوکندن قالدرمغه عار
ایلدیکندن درویش کناهلری یوکنی انك اوزرینه قوردیبن اداده ابهام
ایلمش ✽ کرفتم که حرف بارکش اکنون کشد ✽ دران روز بار خران
چون کشد ✽ کرفتم طوتایم یعنی فرض وقیاس ایده یم دیمکدر که حرف
بیان بارش ضمیر ظالمه راجعدر بار خران لامیه در اشکار یوکنی دیمکدر
چون نیجه دیمکدر کیف معناسنه (محصول بیت) طوتایمکه جنس خرشمدی
انك ظلمنی و یوکنی چکر اما حشر کوننده خرلرك یوکنی ظالم نیجه چکر
یعنی دنیاده خرلره ایلدیکی ظلمك جزاسنی نیجه چکر وجوابنی نیجه ویرر
✽ کر انصاف پرسی بداختر کسیست ✽ که در راحتش رنج دیکر کسیست ✽
یا حرف وحدت که حرف رابط بیان راحتش ضمیر کسه راجعدر رنج دیکر
کس لامیه در کسی یاکنه حرف وحدت (محصول بیت) اکر انصاف وعدالتی
صورر سك بدبخت بر کیمسه در که انك راحت وحضورنده غیری
کیمسه نك رنجی والمی اوله یعنی کندی حضور ایلمك ایچون غیریلره رنج
والم چکه ✽ همین پنج روزش تنعم بود ✽ که شادیش در رنج مردم بود ✽
پنج روزش ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله مصراع ثانی اولنده مقدر
کسه راجعدر تقدیری آن کس که درحذف وایصال طریقیله آن کس حذف
اولنوب که حرف ابکن اسم اولدی کیم معناسنه شادیش ضمیر کنه مقدر
آن کس اعتباریله که یه راجعدر فدیر رنج مردم لامیه در (محصول
بیت) همان بش کون تنعم وتعیشی اولور اول کیمسه نك که شادلغی
وفرحی خلقك زحمت والمنده اوله یعنی کیمسه نك که ذوق وصفاسی
حصولی خلقك الم وبلاسیله اوله انك حضوری ممتد اولماز بش کون
بیورد قلری قصر وقتدن کنایه در ✽ اکر برنخیزد به آن مرده دل ✽ که

ردشعی

خسبد ازو مردم آزرده دل ❊ اکر برنخیزد اکردوشکدن قالقمازسه یعنی اولورسه بیکدر آن مرده دل یعنی اول ظالمکه حرف رابطه صفت آزرده دل وصف ترکیبیدر رنجیده خاطر معناسنه (محصول بیت) کردوشکندن صحتله قالقمزسه چوق یکدر وزیاده فائده لیدر اول ظالم فاسقکه اندن خلق رنجیده خاطر و پریشان دل یاتوب اویورلر حاصلی خلقی رنجیده خاطر ایلین ظالمك حیاتندن مماتی چوق یکدر ❊ شه این جمله بشنید وچیزی نکفت ❊ بیست اسب وسر برنمدزین بخفت ❊ معلوم اوله که شمدنکرو بقیهٔ قصه ده جمیع نسخ متفقدر نمدزین اغلمرده تکلتی به دیرلر اما حقیقتده اکرکچه سیدر که تکلتی برینه استعمال ایدرلر بونك اصلی بودرکه بریوك کچهٔ قت‌قت ایدوب تکلتی برینه اکر التنه قورلر ومنزله واردقده اول کچهٔ یایوب کلیم برینه استعمال ایدرلر امابیتدن مفهوم اولان بودرکه پادشاه انی یایوب باشی التنه المش اوله بخفت یاتدی دیمکدر (محصول بیت) پادشاه جمیع سو یلانن سوزلری اشتدی اما نسنه دیمدی یعنی کندی پادشاه اولدیغن اظهار ایلمدی بلکه انی بغلیوب باشی تکلتیه قیوب یاتدی ❊ همه شب ز بیداری اختر شمرد ❊ ز سودا واندیشه خوابش نبرد ❊ بیداری یاحرف مصدر اختر یلدز خوابش ضمیر معناده نبرده مقیددر تقدیری خواب نبردش در (محصول بیت) بتون کیجه پادشاه اویانقلقدن یلدز صایدی یعنی بتون کیجه او یومادی غضب وفکردن آنی او یقوایلتمدی یعنی او یقویه وارمدی ❊ چو آواز مرغ سحر کوش کرد ❊ پریشانیٔ شب فراموش کرد ❊ مرغ سحر لامیه در پریشانیٔ شب ده لامیه در (محصول بیت) چونکه پادشاه مرغ سحر آوازنی اشتدی فرحندن کیجه چکن پریشانلغی فراموش ایلدی ❊ سواران همه شب همی تاختند ❊ سحرکه پی اسب بشناختند ❊ سواراندن مراد پادشاه طائفه سیدر همی بونده تأکید افاده ایدر انجق تاختند یلدیلر و یوردیلر یعنی پادشاهی ارادیلر سحرکه که کاف عجمك فتحیله وهای اصلیه ایله کاهدن مخففدر وقت معناسنه سحروقتی دیمکدر پی بای عجمك فتحیله و یای اصلیه ایله ایز معناسنه درکه عربیده اثردیرلر کسر همزه وسکون ثا ایله اثرده دیرلر ایکی فتحه ایله اسبه اضافتی لامیه در (محصول بیت) بتون کیجه پادشاهی اسناغه بوقاری

سکردوب ارادیلر عاقبت سحر وقتنده اتنك ایزنی ایزلدیلر ﴿ بر آن عرصه براسب دیدند شاه ❊ پیاده دویدند یکسر سپاه ﴿ عرصه بونده میدان معناسنه در دویدند فعل ماضی مفرد غائب یلدیلر یعنی سکردیلر دیمکدر فاعلی سپاهدر عرصه واسب وشاه و پیاده جمعنده مراعات نظیر واردر فندبر (محصول بیت) اول میدانده پادشاهی آت اوزره کوردیلر پس سپاه براوغردن پیاده یعنی دفعة پیاده اولوب سکردشدیلر تکیم عادتدر بویله یرده پادشاه قاننه پیاده وارررلر ﴿ بخدمت نهادند سر بر زمین ❊ چودر باشد ازموج لشکر زمین ﴿ بخدمت باحرف مصاحبت موج لشکرلامیه در مجازا (محصول بیت) سپاه خدمت وحرمتله باشلرین یره قودیلر یعنی پادشاهه تعظیم ایلدیلر موج لشکردن زمین دریاکبی اولدی حاصلی امواج دریا نیجه که کثیر و بی نهایه درسپاه عسکرده بی نهایت اولوب یر یوزنی قپلدی ﴿ بزرکان نشستند وخوان خواستند ❊ بخوردند ومجلس بیاراستند ﴿ (محصول بیت) اکابر اوتوردیلر سفره ونعمت طلب ایلدیلر نعمتی یدیلر و باده مجلسنی چنك وچغانه ایله تزیین ایلدیلر ﴿ یکی کفتش ازدوستان قدیم ❊ که شب صاحبش بود وروزش ندیم ﴿ کفتش ضمیر پادشاهه راجعدر از حرف بیان یکیدر دوستان قدیم بیانیه در که حرف رابط صفت صاحبش ضمیر کنه پادشاهه راجعدر روزش ضمیر یده سابقلر کبیدر ندیم بونده مصاحب معناسنه در (محصول بیت) قدیم دوستلردن بریسی پادشاهه دیدی انجلین دوستکه کیجه مصاحبی و کوندز اکلنجه سی ایدی بعض نسخه ده صاحب یرینه حاجب واقعدر که قپوجیه دیرلر عجم دربان دیر بونده مراد بکجیدر یعنی پاسبان زیرا عادتدر که کیجه پادشاهلری بکلرلر امابزم پادشاهلر بزی سفرده بکلرلر حضرده بکلمزلر زیرا حضرده بکجی یه احتیاج یوقدر زیرا سرای همایونك اطرافی محکم محفوظدر ﴿ رعیت چه نزلت نهادند دوش ❊ که مارانه چشم آرمیدونه کوش ﴿ نزل مسافر اوکنه ما حضر طعامه دیرلر وتا ضمیر خطابدر دوش دالك ضمیله بونده دون کیجه معناسنه در که حرف تعلیل مارا بزم دیمکدر (محصول بیت) پادشاهه ندیم دیرکه رعیت سنك اوکه نه طعام قودیلر وسنی نیجه ضیافت ایلدیلر که سنی ارامقدن بزم نه کوزمز آرام ایلدی هرجانبنه باقمقدن ونه قولغمزاتك کشمنسی

دیکنمه‌دن حاصلی سنك فراقکدن و بنی آجیدیغمزدن صباحه‌دك کوز یمزه‌ او یقو کیرمدی ﴿ شهنشه نیارست کردن حدیث * که بروی چه آمد زخبث خبیث ﴾ نیارست فعل نفی ماضی مفرد غائب قادر اولمادی دیمکدر که حرف بیان خبث خبیث مصدرك فاعلنه اضافتیدر (محصول بیت) ندیم پادشاهدن سؤال ایدیجه جانبندن جواب ویرمکه قادر اولمادی اوزرینه نه کچدی خبث خبیثدن یعنی دهقان نادانیدن اوزرینه نه جاری اولدی دیمکدر حاصلی اول دشنامه‌لر واول بد دعالر که کوینده اشتدی تقریر ایلمکه قادر اولمادی حجاب ایلدی ﴿ هم آهسته سر برد پیش سرش * فرو کفت پنهان بکوش اندرش ﴾ آهسته الف ممدودله وهانك فتحیله یابجه دیمکدر بردفعل ماضی مفرد غائب فاعلی پادشاهدر ومفعول اولی سر وثانیسی پیشدر که اضافت لامیه‌در وضمیر سرش ندیمه راجعدر فرو ادات تأکید کفت فاعلی پادشاهدر بکوش با حرف صله واندرانی تأکید ایدر وشین کنه ندیمه راجعدر (محصول بیت) پادشاه ندیمه حقیقت حالی بیان ایتمکه قادر اولمدی بلکه آهسته باشنی ندیمك باشنه یعنی قانمه ایلدوب یابجه قولاغنه فسیلده‌دی ﴿ کسم پای مرغی نیاورد پیس * ولی دست خر رفت از اندازه بیش ﴾ کسم میم معناده نیاورده مقیددر کس نیاوردم تقدیرنده کیمسه بکا کتورمدی دیمکدر پای مرغ لامیه‌در مرغدن مراد خانکیدر که تاوغه دیرلر ویا حرف وحدت برتاوق ایاغی دیمکدر نیاورد پیش تقدیری نیاورد پیشم در اوکومه کتورمدی ولی ادات اضطراب پای خر لامیه‌در رفت کتدی دیمکدر اندازه بونك کبی یرده حد و مقدار شیئدن عبارتدر بیش زیاده دیمکدر مصراع ثانی ارالرنده ضرب مثلدر زیاده شتم وناسزا کلمات واقع اولان یرده استعمال ایدرلر (محصول بیت) پادشاه ندیمه دیدیکه اوکه برتاوق ایاغنی کتورمدی امام کبك ایاغی حددن ومقداردن زیاده کتدی یعنی بکا دشنام وبد دعا حددن اشدی ﴿ چو شور طرب در نهاد آمدش * زدهقان دوشینه یاد آمدش ﴾ شور بونده باده کیفیتیدن ناشی اولان شوقدر وطرب عطف تفسیریدر در حرف صله بامعناسنه نهاد بونده طبع معناسنه آمدش ضمیر نهاده مقیددر در نهادش آمد تقدیرنده دهقان دوشینه بیانیه یا حرف نسبت نون حرف تأکید وهای رسمی حرف تخصیص یاد آمدش تقدیری

بادش آمددر (محصول بيت) چونكه پادشاهك باد. كيفيتندن طبعنه ذوق وشوق كلدى يعنى طربناك وفرحناك اولدى دونكيجه كى دهقانك ايلدكى خبائثلر يادنه كلدى ❊ بفرمود جستند و بستند سخت ❊ بخوارى فكندند در پاى تخت ❊ جستند فعل ماضى جمع غائب آراديلر ديمكدر بخوارى با حرف مصاحبت ويا حرف مصدر فكندند فعل ماضى جمع غائب براقديلر ديمكدر در حرف صله در بامناسنه پاى تخت لاميه در تخت اياغنه يعنى دبنه (محصول بيت) پادشاه بيوردى دهقانى ارايوب بولديلر ومحكم باغليوب تخت اياغنه حقارتله براقديلر ❊ سيه دل برآهيخت شمشير تيز ❊ ندانست بيچاره راه كريز ❊ سيه دل ظالم ديمكدر بر حرف تأكيد آهيخت فعل ماضى مفرد غائب قليجى وبچاغى وغيرى براغى قيندن چيقارمغه ديرلر فاعلى پادشاه ومفعولى شمشير تيزدر بيچاره يعنى دهقان راه كريز لاميه در قاچجق يول ديمكدر كريز اسمدر كريختن معناسنه (محصول بيت) پادشاه ظالم كسكين قليجين قيندن عريان ايدوب چيقاردى بيچاره دهقان قاچجق يير بولمدى وبيلدى يعنى قاچمغه قادر اولمدى زيرا الى واياغى محكم باغلى ايدى ❊ شمرد آن دم از زندكى آخرش ❊ بكفت آنچه كرديد در خاطرش ❊ شمرد شينك ضمى وميمك ضمى وفتحيله عد ايلدى يعنى صايدى دم نفس وساعت معناسنه در زندكى حيات ديمكدر ديرلك معناسنه آخرش ضمير زندكيه مقيددر ودهقانه راجعدر تقديرى از زندكيش در كرديد كاف عجمك فتحيله فعل ماضى مفرد غائب چكرندى يعنى خطور ايلدى ديمكدر (محصول بيت) پادشاه تيغنى قيندن عريان ايدنجه دهقان نفسنى و اول ساعتى آخر حياتندن عد ايلدى يعنى حياتندن قطع رجا ايدوب موتنى مقرر بيلدى وخاطرينه خطور ايلين معنالرى بى پروا سويلدى ❊ نبينى كه چون كارد بر سر بود ❊ قلمزا زبانش روانتر بود ❊ كارد كاف عربله وباقينك سكونيله بچاق ديمكدر اما قلمتراش مراددر سردن اوچدر قلمزا ادات تخصيص قلمك ديمكدر زبانش ضمير قلمه راجعدر روانتر جاريرك ديمكدر يعنى جريانى زياده اولور (محصول بيت) كورمزميسينكه چون قلمك اوجى اوزرينه قلمتراش اوله يعنى قلمتراش كه اوجى كسه دلى اولكيدن دخى جاريرك اولور وروانرك اولور بو بيت حضرت

شیخك دهقانك قلیجی عریان کوروب دلنه کلنی سویلدکنی تمثیل وتنظیردر
﴾ چو دانست کز خصم نتوان کریخت ☼ به بی باکی او نیز ترکش بریخت ﴾
کریخت کریختن معناسنه در باحرف مصاحبت بی باکی یا حرف مصدر
ترکش معروف (محصول بیت) چونکه دهقان بیلدیکه خصمندن
قاچمق اولمز یعنی خلاص اولمق ممکن دکلدر بی باکلکیله اولداخی
خصومت ترکشنی دوکدی یعنی خاطرینه ودلنه کلن سوزلری
سویلکه باشلدی حاصلی پادشاهه بی پروا طعن اوقلرین آتدی ﴾ سرنا
امیدی برآورد و کفت ☼ نشاید شب کور در خانه خفت ﴾ سرنا امیدی
لامیه در مجازا برآورد قالدردی دیمکدر نشاید بونده ممکن دکل دیمکدر شب
کور لامیه قبر کیجه سی دیمکدر یعنی قبرده یاتجق کیجه در حرف ظرف
در بینه بر زبان استعمالدن آکاه دکل ایمش خفت خفتن معناسنه در (محصول
بیت) دهقان امیدسزلك باشنی قالدردی ودیدی یعنی حیاتدن رجاسنی
قطع ایدوب دیدی قبر کیجه سی خانه ده یاتمق ممکن دکلدر حاصلی اجل
کلیجك برنفس تأخیر وتراخی ممکن دکلدر ﴾ نه تنها منت کفتم ای شهریار
☼ که برکشته بختی و بدروز کار ﴾ (محصول بیت) ای پادشاه بن سکا یالکز
دیمدم یعنی تمام عالم سویلرکه برکشته بختسك بدبخت وتحسر طالعسین
و بدروزکارسن حاصلی زمان سلطنتك یرامازونامقبول دردیو عالم سویلر
﴾ نه من کردم ازدست جورت نفیر ☼ که خلقی زخلقی بکی کشته کیر ﴾
نفیر فریاد وفغان وناله معناسنه درکه حرف اضراب بل که معناسنه خلقی
یاحرف وحدت مخلوقی معناسنه یعنی برشخص مخلوق زخلقی یاحرف وحدت
ویاابهام برجماعت دیمکدر کیر فعل امر مفرد مخاطب بونده فرض وقیاس
معناسنه در (محصول بیت) دهقان پادشاهه دیرکه سنك ظلم وجورك
الندن همان بن نفیر وفریاد ایلم بل که بندن غیری نیجه شکایتجك داخی واردر
پس برجماعتدن برشخص قتل ایلمش سن طوت اندن سکا نه فائده حاصلدر
یعنی بنی اولدرمك ایله سکا بددعاجی اکسك اولمز زیرا تمام عالم بددعاجی در
﴾ زنامهربانی که دردور تست ☼ همه عالم آوازه جور تست ﴾ مهربان
شفقتلی ومحبتلی معناسنه در ویاحرف مصدر ادات نفیله شفقتسزلك
دیمك اولور دوربونده زمان معناسنه در آوازه جور تو لامیه لر در (محصول
بیت) دهقان پادشاهه دیرکه شول شفقتسزلك که سنك سلطنتك
زماننده در یعنی شول مرحمتسزلك که سندن صادر در جمیع عالم سنك

ردشمعی

ظلمك آوازه سندن پردر جور وجفاك عالمی طوتمشدر ﴿ چرا خشم برمن كرفتی وبس ٭ منت پیش كفتم همه خلق پس ﴾ برمن بر حرف صله در بس واوله مستعمل اولسه انجق دیمكدر عربیده فقط كبی منت تای ضمیر معناده پیشه مقیددر پشت تقدیرنده پس بونده اراد معناسنه در (محصول بیت) پادشاهم نیچون خشم وغضبی همان بكا طوتدك انجق بن سنك اوككده وقتكده سویلدم اما جمیع خلق اردكده سویلدی حاصلی بن سنك اوككده سویلدم ایسه جمیع خلق اردكده سویلرلر پس بنم نه صوچم ونه كناهم واردر ﴿ عجب كر منت بردل آمد درشت ٭ بكش كر توانی همه خلق كشت ﴾ منت تای ضمیر معناده دله مقیددر و بر حرف صله در بامعناسنه كوكله دیمكدر درشت بونده غلیظ واغر معناسنه كشت بونده كشتن معناسنه در (محصول بیت) عجبدر كه بندن سكا سوز اغر كلدی یعنی كوكلكه بنم سوزم همان كران كلدی پس بنی قتل ایله اكر تمام عالمی قتل اتمكه قادر ایسك زیرا بد دعاده انلر له شریكز ﴿ وكر سختت آمد نكوهش زمن ٭ بانصاف بیخ نكوهش بكن ﴾ سختت ضمیر معناده آمده مقیددر نكوهش نونك وهانك كسریله وكاف عجمله اسم مصدردر نكوهیدندن تحقیر ومذمت معناسنه در باحرف مصاحبت انصاف افعال بابندن مصدر در عدالت معناسنه نصفتده كاور اوچ فتحه ایله بیخ نكوهش لامیه در مجازا بكن باحرف تأكید وكن كاف عربك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب قوپار دیمكدر (محصول بیت) ای پادشاه اكر سكا نكوهش بندن قتی كلدیسه یعنی خلق عالمدن همان بنم ذم وقدحم كوچ كلدیسه انجق عدل وانصاف ایله مذمت وقدح درختنك كوككنی قوپار یعنی كلیا قطع وقلع وقمع ایله حاصلی ذم وبد دعایه سبب ظلمدر پس ظلم وجفانی ترك ایله مذموم اولمیه سن ﴿ چو بیداد كردی توقع مدار ٭ كه نامت بنیكی رود در دیار ﴾ توقع تفعل بابندن مصدردر امید ورجا معناسنه كه حرف بیان بنیكی باحرف مصاحبت و یاحرف مصدر در دیار تقدیری در دیارت در (محصول بیت) چونكه ظلم ایلدك امید طوتمه كه آدك جهانده ایلك ایله كیده یعنی امید ایله كه نامك خیر ایله منتشر اوله عالمده ﴿ ورایدون كه دشوارت آمد سخن ٭ دكر هرچه دشوارت آید مكن ﴾ ورواكر دن مخففدر ایدون همزهٔ مقصورهنك فتحیله شویله كه دیمكدر بولفتدن آكاه اولیسان بیتده ای

زدسروری
ردشمی

دون یازوب ای دنی دیمش حرف ندا ایله ورایله ونك برینه وکرزانکه
معناسنی وکس آید نکه دیین سابق کبی هم لفظده خطا ایلمش هم معناده
دشوار دالك ضمیله صعب یعنی چتنك معناسنه در وتا ضمیر خطاب دکردخی
دیمکدر کیرو دیمك دکلدر (محصول بیت) واکرشویله خلق سوزی
سکا کوچ کلدیسه وکاورسه دخی هرنه که سکا کوچ کاورسه انی ایله یعنی
ظلمی ترك ایله که سکا کیمسه بددعا ایتمسون وسوکمسون ﴿ تراچاره ازظلم
برکشتنست ٭ نه بیچارهٔ بی کنه کشتنست ﴾ بیچارهٔ بی کنه اضافتله
واضافتسز اولمق ممکندر (محصول بیت) ذمدن و بددعادن سکا خلاص
اولمغه چاره ظلمدن فراغت ایلمکدر بر کناهسز بیچارهٔ قتل ایلمك دکلدر
حاصلی سنك ذم و بددعا که سبب ظلمکدر پس ظلمی ترك ایله خلاص بوله سین
﴿ مرا اینچ روزی دکر مانده کیر ٭ دوروزی دکر عیش خوش رانده کیر ﴾
مرا بنم دیمکدر روزی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر بعض نسخه ده
یاسز اضافتله واقعدر دکر داخی دیمکدر کیرو دیمك دکلدر مانده قالمش
کیر طوت یعنی فرض ایله روزی یا بنه سابق کبیدر عیش خوش بیانیه در
رانده سورمش دیمکدر رانده ورانده ماضیدن قعیدر فتأمل (محصول بیت)
بنم بش کونم داخی قالمش طوت یعنی بنی قتل ایلدیککه تقدیرجه حیاتمدن
بربش کون داخی قالمش فرض ایله یعنی بش کون داخی یشامش طوت
برایکی کون کوزل ذوق وصفا سورمش فرض ایله امابنی قتل ایلدیککه
تقدیرجه بن شهید اولوب وسن آخرتده جزاسین چکرسین و بالجمله
بنم قتلمدن سکا هیچ فائده یوقدر بلکه چوق زیان اولور ﴿ نماند ستمکار
بدروزکار ٭ بماند برولعنت پایدار ﴾ ستمکار بدروزکار بیانیه لعنت پایدارده
بویله در (محصول بیت) زمانی وایامی یراما ز ظالم جهانده قالماز و باقی
اولماز امانك اوزرینه ثابت و باقی قالور یعنی کندیسی جهانده باقی
قالماز امانك اوزرینه لعنت باقی قالور بو بیت کلستانك اول بابنده مسطوردر
﴿ ندانم که چون خسبدت دیدکان ٭ نخفته زدستت ستم دیدکان ﴾ که
حرف بیان چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر عربیده کیف معناسنه
نخسبد فعل مضارع مفرد غائب او یور دیمکدر وضمیر معناده
دیدکانه مقید در زدیدکانت تقدیرنده ه دیدکان جمع دیده در بونده
چشم معناسنه در وکاف عجم های رسیدن بدلدر والف ونون ادات جمعدر

تحفته نون حرف نفی وخفته ماضیدن قسمدر بونده او یومش دیمکدر ستم دیده وصف ترکیبیدر ظلم کورمش معناسنه والف ایله نون ادات جمع وکاف هـای رسیدن بدلدر (محصول بیت) بن بلزمکه سنك کوزلرك نیجه او یقواو یور یعنی حضورله نیجه اویویه بیلورسین سنده ظالملك الندن ستم دیده لر یعنی ظلم کورمش مظلوملر اویوماشیکن یعنی سنك ظلمکدن مظلوملر اویومایجه سن نیجه ونه یورکله او یویه بیلورسین ایکی پرده بیله دیدکان تجنیس تام واقعدر فتأمل ❊ زانیك پنداست اکر بشنوی ❊ وکر نشنوی خود پشیمان شوی ❊ (محصول بیت) دهقان ظالمه دیرکه بنم سوزلرم سکا ایو نصیحتدر اکر اشیدوب قبول ایدر سـك اما اکر دکلیوب قبول ایلزسك البته پشیمان اولورسین پندی شمدنکیرو کلن ابیاتی ظن ایدن اصابت ایلمش بلکه مروراید ابیاتدر ❊ بدان کی ستوده شود پادشاه که ❊ خلقش ستا یند دربارکاه ❊ بدان اصلنده بان ایدی با حرف مصاحبت کی فی ستوده سینك وتانك ضمیله اسم مفعولدر ممدوح معناسنه شود شینك وواوك فتحه لریله فعل مضارع مفرد فاعلی پادشاهدر که حرف بیان خلق خانك فتحیله خلق عالم تقدیرنده در وضمیر پادشاهه راجعدر ستایند سینك کسریله فعل مضارع جمع غایبدر ستایدندن مدح ایدرلر دیمکدر بارکاه لغتده اجازت یری دیمکدر زیرا بار بونك کبی یرده اجازته دیرلر وکاه ظرف مکانیه دندر اما بونده مراد دیوان خانه در (محصول بیت) اول وجهله واول اسلوبله قچان ممدوح اولور پادشاه که خلق انی بارکاهنده ودیوان خانه سنده مدح ایدرلر بلکه مدح وتحسین اولدر که غیبتنده او له مواجه سنده اولمیه اول مدحکه مقابله ده اوله مدح ذکلدر ❊ چه سود آفرین برسر انجمن ❊ پس چرخه نفرین کنان پیره زن ❊ آفرین الف ممدوده بونك کبی یرلرده تحسین افاده ایدر برادات ظرفدر فی معناسنه سر بونده اوج وباش معناسنه درانجمن همزه نك فتحی وسکون نونله وضم جیم وفتح میمله درنك وجمعیت معناسنه پس چرخه لامیه در چرخه جیم عجمك فتحیله چقرقدر که چوخه لر استعمال ایدرلر نفرین کن وصف ترکیدر ایلینجی یعنی بددعا ایدیجی معناسنه والف ونون ادات مبالغه در پیره زن قری عورت دیمکدر (محصول بیت) درنك اوجنده وجمعیت صدرنده تحسین وآفرین نه فائده و برر چقرق اردنده نفرین و بد دعا ایدیجی ایکن قری عورت

ردسروری

يعني اور كه سنه وسائر احوالنه مشغول ايكن غائبانه بددعا ايدركن طول عورتلر وقوجه قريلرسكا مواجهة تحسين ومدح نه فائده وير ✻ همى كفت شمشير بالاى سر ✻ سپر كرده جان پيش تير قدر ✻ همى كفت سو يلردى شمشير مبتدا بالاى سر اضافت لاميه در ايله خبرى وجملهء اسميه حال واقعدر همى كفتك فاعلندن بالابوند ه اوست معناسنه در يعني فوق سپر سينك وياى عجمك فتحيله قلقان ديمكدر كرده هاى رسمى حرف ترتيبدر ايليوب معناسنه جان مفعول اولى وسپر ثانيسى وپيش مفعول فيهى پيش تير قدر لاميه لردر (محصول بيت) دهقان مذكور كلماتى سويلردى پادشاهك شمشير باشى اوستنده ايكن جانني قضاوقدر اوقى اوكنده سپرا يدوب حاصلى قضاى خدايه رضاويروب مذكور سوزلرى بى محابا وبى پرواسو يلردى ✻ شه اذ مستئ غفلت آمد بهوش ✻ بكوشش فرو كفت فرخ سروش ✻ شه يعني ظالم پادشاه مستئ غفلت لاميه در مجازا بهوش باحرف صله در بكوشش تقديرى كو يا كه بكوشش فروادات تاكيد فرخ مبارك معناسنه در (محصول بيت) دهقانك پندى سببيله شاه ظالم مستلك غفلتندن اوصه كادى كويا كه سمعنه مبارك فرشته نصيحت ايدوب بوكلن بيتك معناسنى سمعنه سويلدى حاصلى پادشاهى خلقه ايلدكى ظلم وجفادن متنبه ايلدى ✻ كزين پير دست عقوبت بدار ✻ يكى كشته كيراز هزاران هزار ✻ كه حرف رابط مقول وقول مقدردر پيردن مراد دهقاندر كه سابقا پسر بنه پند ويردى كه خرك الني واياغنى انك ايليه دست عقوبت لاميه در مجازا اشكنجه الني ديمكدر بدار طوت يعني الك چك هزاران جمع هزاردر خلاف قياس اوزره هزاران هزار بيك كره بيك ديمكدر (محصول بيت) كويا كه فرشته پادشاهه ديدى كه بو پيره عقو يدن الكى چك يعني بو فقير پيرى قتل ايلمكدن فراغت ايله بو قتل ايلمكدن نيجه بيك كره بيك كيمسهء قتل ايلمش سن فرض ايله زيرا تمام عالم سنك ذمامكدر بالكز بود كل ✻ زمانى سرش در كريبان بماند ✻ پس انكه بعفو آستين بر فشاند ✻ زمانى ياحرف وحدت سرش ضمير پاشاده راجعدر پس انكه اندنصكره ديمكدر آستين الف ممدوده وسكون سينله وكسر تا يله يك ديمكدر عرب كم دير كافك ضمى وميمك تشديديله برحرف تاكيد فشاند سلكدى مراد عفوايلمكه اشارتدر (محصول بيت) سروش بو يله دينجه پادشاهك بر زمان

باشی بقه سنده قالدی یعنی باشنی اوکنه صالوب برزمان متفکر اولدی
اندنصکره عفو وصفح یکنی سلکدی یعنی عفوه اشارت ایلدی ﴿ بدستان
خود بند از ودر کرفت ❊ سرش را ببوسید ودر برکرفت ﴾ باحرف
مصاحبت دستان خود لامیه در کندی اللریله دیمکدر دستان الف
ونونله جمعی شاذدر قیاس دستهادر برکرفت قالدردی در بر کرفت
قوجدی (محصول بیت) دهقانك شاه باغنی کندی الی ایله قالدردی
یعنی بندینی کندی چوزدی باشنی اوپدی وانی قوجدی یعنی شفقت
وحرمت ورعایت ایلدی ﴿ بزرکیش بخشید وفرمان دهی ❊ بشاخ
امیدش برآمد بهی ﴾ بزرکی یاحرف مصدر وضمیر دهقانه راجعدر
فاعلی پادشاه در فرمانده وصف ترکیبیدر دهیدندن بویرق ویرجی
یعنی حاکملك یاحرف مصدر باحرف ظرف شاخ امید لامیه در مجازا
ضمیر کنه دهقانه راجعدر برآمد حاصل اولدی بهی به بك یاحرف مصدر
(محصول بیت) پادشاه دهقانه اولولق وحاکملك بغشلدی یعنی بربره
حاکم ایلدی امیدی درخت شاخنده ایلك میوه سی حاصل اولدی یعنی
دنیاده بوندن اول تمنی ورجا ایلدیکی مرادات وحسنات الوبردی
بعض نسخه ده مصراع اول بو یله واقعدر درآن دم که طالع نمودش
بهی یعنی اول دمده که طالع دهقانه ایلك کوستردی حاصلی دولت
اکا مساعده اولدی ﴿ بکیتی حکایت شد این داستان ❊ روز نیك بخت از
پی راستان ﴾ باحرف ظرف کیتی جهان شد اولدی وطاغلدی معناسنه
داستان یعنی پادشاهله دهقان قصه سی وانك نصیحتیله متنصح خواب
غفلتدن ومستی طغیاندن متنبه اولمسی نیك بخت وصف ترکیبیدر
دولتلی معناسنه راستان طوغریلر وایلر (محصول بیت) عالمده مذکور
قصه داستان اولدی یعنی دهقانله پادشاه ظالم حالی مشهور اولدی
پادشاه روز ازلده نیك بخت ایمش حال بو که نیکبخت طوغریلر وایلر
اردنجه کیدر یعنی ایلره تابع وتالی اولور اول جهتدندر که پادشاه جابر
دهقانك سوزیله متنصح اولوب طریق حقه سالك اولدی ﴿ بیاموزی
ازعاقلان حسن خوی ❊ نه چندانکه ازجاهلی عیب جوی ﴾ بیاموزی
فعل مضارع مفرد مخاطب اوکرنورسن دیمکدر حسن خوی مصدرك
فاعلنه اضافتیدر و بیاموزینك مفعول صریحیدر وازعاقلان غیرصریحی

که حرف بیان جاهلی یا حرف وحدت عیب جوی وصف ترکیبی جو بیندن ایستمك معناسنه عیب استیجی دیمکدر مراد عیبجیدر نتکم چنك جوی دیرلر صواشجی یه فتأمل (محصول بیت) عقلادن حسن خلق تحصیل ایدرسن اما اولقدر دکل که جاهل عیب جودن یعنی عیب جو جاهلدن حسن خلقی زیاده وایی اوکره نورسین نتکم علتنی کندی بیان ایدر ﴿ زدشمن شنو سیرت خود که دوست * هرآنچه از توآید بچشمش نکوست ﴾ سیرت خود لامیه که حرف تعلیل مرهوندر بچشمش ضمیر دوسته راجعدر (محصول بیت) کندی خلقی کی دشمندن ایشت زیرادوستك هرنه که کوزینه سندن کلورسه ایودر یعنی هر کسك عیبنی کورن دشمنیدر زیرا دوست دوستك عیبنی کورمز که عیب بین اولان کشینك دشمنیدر ﴿ ستایش سرایان نه یارتواند * ملامت کنان دوستدارتواند ﴾ ستایش سرا وصف ترکیبیدر سرایدندن سینك فتحی وکسریله ایرلمق معناسنه ستایش اسم مصدردر مدح وتمدح معناسنه پس معنا مدح سرا دیمکدر الف ونون ادات جمعدر ملامت کن وصف ترکیبیدر کنیدندن والف ونون ادات جمعدر ملامت ایده نلر دیمکدر دوستدار وصف ترکیبیدر داریدندن دوست طوتجی دیمکدر اندابکی مصراعده بیله استك جمعیدر (محصول بیت) مدح کورلرسنك یارك دکلردر بلکه ملامتجیلرسنك دوستدارك ومحبلرکدر زیرادوستك سکا طعن وتعرض ایلمز اما ملامت کورلك سکا طعن وتعرض وتشنیع ایلمك سببیله کندی عیوبکه مطلع اولورسین ﴿ وبااست دادن برنجور قند * که داروی تلخش بود سودمند ﴾ که حرف رابط صفت داروی تلخ بیانیه دراجی دوادیمکدر سودمند فائده لی معناسنه (محصول بیت) مریضه شکر ویرمك وبال وضلالدر که اجی دوا اکا فائده لی اوله یعنی مریضه که اجی دوانافع اوله اکا لذیذ دوا ایله علاج فاسددر ﴿ ترش روی بهتر کند سرزنش * که یاران خوش طبع شیرین منش ﴾ ترش روی وصف ترکیبیدر اکشی یوزلی دیمکدر سرزنش ترکیب مزجی باشه قاقش دیمکدر عربجه توبیخ دیرلر من تفضیلیه معناسنه در یاران خوش طبع بیانیه در خوش طبع وصف ترکیبیدر شیرین منش ده وصف ترکیبیدر ماقبلنه عطف تفسیر حکمنده زیرا منش میمك فتحی ونونك کسریله طبع معناسنه در (محصول

بيت) اكثى يوزلى طعن وتشنيع وتوبيخ وسرزنشى ايى رك ايدر زيرا
دوستك دكلدر خاطر كه رعايت ايليه پس سكا سرزنشى زياده ايدر خوش
طبع وشيرين خوى اولان ياراندن ايسه زيرا بونلرك يوزى يومشق اولور
آدمك يوزينه اجى سو يلمكه مالك دكللردر كه تبديل اخلاقه سبب اوله
امانرش روى بونلرك عكسنجه در فتدبر ❊ ازين نصيحت نكويد كست ❊
اكر عاقلى يك اشارت بست ❊ كست وبست تارى وعاقلى ياسى خطاب
ضمائردر (محصول بيت) حضرت شيخ بيورر بوندن يك نصيحت كيمسه سكا سويلمز
اكر عاقل ودانا ايسك براشارت بس در بونده خودنيجه نصيحت حاصلدر
❊ حكايت مأمون خليفه با كنيزك ❊ ❊ چو دور خلافت بمأمون رسيد ❊ يكى
ماه پيكر كنيزك خريد ❊ چوحرف تعليل دور خلافت لاميه باحرف صله
مأمون خلفاى عباسيه دن هارون الرشيدك اوغليدر برقره جاريه دن
ماه پيكر وصف تركيبى ماه صورتلى معناسنه پيكر باى عجمك وكاف
عربك فتحه لريله صورت وشكل ديمكدر كنيزك ايكى كاف يله عربيدر
اولكسى وزاى مفتوح ونون مكسوردر كنيزده ديرلر جاريه يه خريد
خانك ورانك كسريله فعل ماضى مفرد غائب صاتون الدى ديمكدر
(محصول بيت) چونكه زمان خلافت مأمون خليفه يه دكدى يعنى
چونكه برادرى امينى قتل ايدوب برنسه خليفه اولدى برماه صورتلى
كوزل جاريه صاتون الدى ❊ بچهر آفتابى بتن كلبنى ❊ بعقل خردمند
بازى كنى ❊ باحرف ظرف چهر جيم عجمك كسريله صورت وبكز
چهره ده ديرلر آفتابى ياحرف وحدت بتن باحرف ظرف تن تانك فتحه يله
بدن معناسنه در كلبن بانك ضميله كل اوجغنه ديرلر مبالغه مراددر كانه كه
باشدن اياغه كلدر پس نهال ايله شرح ايدنلرعندى سو يلمشلر و ياحرف
وحدت وياحرف تنكير بعقل خردمند باحرف مصاحبت واضافت
لاميه در بازى كن وصف تركيبيدر او يناجى معناسنه و باحرف وحدت
(محصول بيت) مذكور جاريه صورتده برآفتاب ايدى يعنى كنشه بكزردى
و بدنده يعنى بدنى كو ياكه بركل اوجاغى ايدى يعنى باشدن اياغه دك
كل ايدى عاقلك عقليله او يون او يناجى ايدى يعنى كمال حسن واطافتدن
عقل عقلا مفتون ومغلوبى ايدى ❊ بخون عزيزان فروبرده چنك ❊
سرانكشتها كرده عناب رنك ❊ باحرف مصاحبت خون عزيزان لاميه در

زدسروروى وشمعى

فرو برده بانورمش دیمکدر چنك مفعول صریحی و بخون غیر صریحی
سرانکشت بارمق اوجی دیمکدر وهاادات جمع عناب رنك وصف ترکیبیدر
عینك ضمیله ونونك تشدیدیله ایکده دیدکلری یمش در (محصول بیت)
عزیزلرك قاننه پنجه سین باتورمش ایدی یعنی انی کورن عزیزلر عشقندن
هلاك اولمش پارمقلرینك اوجنی عناب رنك ایلمش کویاکه پارمقلری
خنادن ملون دکل ایدی بلکه عزیزلرك قاننه باتورمقدن خون آلود
اولمش ایدی ❋ برابروی عابدفریبش خضاب ❋ چوقوس قزح بود
برآفتاب ❋ ابروی عابدفریب بیانیه عابد فریب وصف ترکیبیدر عابد
الدیجی دیمکدر یعنی عباد و رهادی بی اختیار میل ایتدیریجیدر خضاب
خای معجمه نك کسریله بویه دیرلر اما بونك کبی یرلرده خاتونلر قاشلرینه
چکدکلری راستق مراد چوادات تشبیه قوس قزح عربیدر فارسیسی
کمان رستم در ترکیسی اینکم صاغمادر (محصول بیت) اول جاریه نك
عابدفریب ابروسی اوزرنده راستق آفتاب اوزرنده قوس قزح کبی ایدی
یعنی غریب یراشمشیدی ❋ شب خلوت آن لعبت حور زاد ❋ مکرتن
درآغوش مأمون نداد ❋ شب خلوت لامیه کردلك کیجه سی دیمکدر
لعبت جور زاد بیانیه لعبت لامك ضمی وبانك فتحی وسکون عینله قوقله یه
وکوچك قزجاغزلر بابدقلری بی بیلره دیرلر اماشعرا دللرنده دلفریب
ودلاشوب معناسنده مستعملدر حورزاد وصف ترکیبیدر حوردن طوغمش
یعنی حوری قزی مکر بونده غالبا معناسنده در تندن مرادوجودیدر
درحرف صله در بامعناسنه آغوش قوجق مأمونه اضافتی لامیه در
(محصول بیت) خلوت کیجه سی یعنی دوشك کیجه سی اول شیوه کرحور
زادمکر وجودنی یعنی کندینی مأمونك قوجغنه ویرمدی یعنی قوچلمدی حاصلی
اکا تسلیم اولمادن اباایلدی ❋ کرفت آتش خشم دروی عظیم ❋ سرش
خواست کردن چوجوزا دونیم ❋ کرفت فعل ماضی مفرد غائب بونك کبی
یرلرده تأثیرایلدی معناسنه در مضارع وسائر اشتقاقی بوکه قیاسدر
آتش خشم بیانیه عظیم آتشه صفتدر سرش ضمیر کنیزکه راجعدر
چوادات تشبیه جوزا عربیده اورته سی آق قیونه دیرلر و بریلدزك
اسمیدر و بویلدز اولدیغی برجك اسمیدر که برانسانه بکزرکه بیلدن
یوقاریسی ایکی کودلی در واشاغه سی برکودلی اوله بوبرجه عرب

مطلب
بیان جوزا

ذواجسدين ديروعجم دو پيكر در فاحفظ دونيم ايكى شق يعنى ايكى پاره ديمكدر (محصول بيت) جاريه مأمونه تسليم اولمقدن ابا ايدنجه اكا غضب آتشى محكم تأثير ايلدى شويله كه باشنى جوزا كبى ايكى پاره ايلمك ديلدى يعنى جاريهٔ قتل ايلمك قصدين ايلدى ﴿ بگفتا سرانك بشمشير تيز ❊ بينداز وبامن مكن خفت وخيز ﴾ بگفتا جاريه مأمونك غضب وحدتنى كورنجه ديدى سرانك تقديرى سرم اينكدر اشته باشم ديمكدر با حرف استعانت بينداز متعلق شمشير تيز بيانيه در كسكين قلج معناسنه بينداز فعل امر مفرد مخاطب آت ديمكدر يعنى دوشور حاصلى كس باشمى ديمكدر واو حرف عطفدر خفت وخيز اسملرد ر ياتمه وقالقمه معناسنه (محصول بيت) جاريه ديدى كه ايشته باشم كسكين قلج ايله كس وبنمله ياتمه وقالقمه ايله يعنى بنمله ياتوب قالقمه كه بوكه تحمل ايده مزين ﴿ بگفت از كه بردل گزند آمدت ❊ چه خصلت زمن ناپسند آمدت ﴾ كه بونده اسمدر كيم معناسنه بر حرف صله در با معناسنه گزند كاف عجمك ضمى وزانك فتحيله ضرر وزيان معناسنه در آمدت تا معناده دله مقيددر خصلت حانك ولامك فتحه لريله خوى وخلق معناسنه در ناپسند نامقبول ديمكدر آمدت تا معناده ناپسنده مقيد ناپسندت تقديرنده (محصول بيت) مأمون ديديكه كوكلكه كيمدن ضرر وزيان كلدى بنم نه خصلتم سكا نامعقول ونامقبول كلدى كه بوقدر نفرته سبب اولدى ﴿ بگفت ار كشى ور شكافى سرم ❊ ز بوى دهانت برنج اندرم ﴾ ار حرف شرطدر كشى فعل مضارع مفرد مخاطب كشيدن قتل ايدرسك ديمكدر كشتن دن دين خطا ايلمش ور واو حرف عطفدر ورا اكردن مخففدر واكر ديمكدر شكافى فعل مضارع مفرد مخاطب شكافيدندن يارمق ديمكدر شكافتن دن دينلر سهو ايلمشلر بوى دهان لاميه در وتا ضمير خطاب برنج با حرف ظرف واندر بانك متضمن اولديغى معناى ظرفيتى تأكيد ايدر وميم ضمير معناده رنجه مقيددر تقديرى اندر رنجمدر (محصول بيت) جاريه ديدى اكر بنى قتل ايدرسك واكر باشمى يارسك سنكله ياتوب قالقمم زيرا اغزك قوقوسندن المده وزحمتده يم اندن الم چكرم معلوم اوله كه مصراع ثانى مقام تعليلده در ﴿ كشد تيغ پيكار وتير ستم ❊ بيكبار وبوى دهن دمبدم ﴾ تيغ پيكار لاميه در جنك قلجى

ردسرورى وشمعى

ردسرورزى وشمعى

معناسنه در تیرستم ده لامیه در ظلم اوقی معناسنه یکبار یا حرف طرف برکره یعنی دفعة واحدة بوی دهن ده لامیه در دمبدم ساعت بساعت دیمکدر دمبدمده بوی دهنه نسبت اطافتدر (محصول بیت) صواش تیغی وظلم تیری دفعة قتل ایدر یعنی برکره اما اغزقوقیسی هر نفسده وهرساعتده قتل ایدر ❊ شنیدابن سخن سرورنیك بخت ❊ برآشفت نیك و برنجید سخت ❊ سرور نیك بخت یانیه نیك بخت وصف ترکیبیدر دولتلی معناسنه بر حرف تأکید آشفت فعل ماضی مفرد غائب غضبه کلدی دیمکدر نیك بونك کبی یرلرده محکم معناسنه در (محصول بیت) جاریه دن بوسوزی دولتلی مأمون ایشتدی پس محکم غضب ایلدی وقتی انجندی ❊ همه شب در ین فکر بود ونخفت ❊ دگر روز باهوشمندان بگفت ❊ درین فکر درفکر علاج دگر روز یعنی ایرتسی مراددر با حرف صله در هوشمندان یعنی عالمان وطبیبان مراددر (محصول بیت) مأمون اول کیجه بتون کیجه او یوما دی بوکاعلاجك فکرنده ایدی و یافکرنده اولدی واو یومادی ایرتسی علما وحکمایه عرض ایلدی تاکیم علاج ایدهلر ❊ طبیعت شناسان هر کشوری ❊ سخن کفت باهر یك ازهردری ❊ طبیعت شناس وصف ترکیبیدر طبیعت احوالنی بلیجی اهل تجربه مراددر الف ونون ادات جمعدر هر کشوره اضافت لامیه درو یا حرف وحدت باحرف صله و یاحرف مصاحبت هر یك هر بریه دیمکدر ازهر دری یا حرف وحدت و یاتنکیر (محصول بیت) هر اقلیمك وهر مملکتك طبایع احوالنی وامراض انواعنی بیلن علما وحکمانك هر بریله هر بابدن سوزسو یلشدی یعنی هرمرضدن وهرعلتدن بهانه ایله فتح باب ایلدی وکندی علتنی دفعة بونلره بلدرمدی آخر الامر الکلام یجر الکلام حسبنجه کندی دردینی اورتایه کتوروب ذکر ایلدی حاصلی ظرافتله اغزقوقوسنك علاجنی دخی بونلرله سویلشدی اما حالنی بونلره اظهار ایتمدی ❊ دلش کرچه درحال ازو رنجه شد ❊ دواکرد وخوشبوی چون غنچه شد ❊ دلش ضمیر مأمونه راجعدر درحال فی الحال دیمکدر یعنی جاریه نك تکلمی حیننده رنجه اسمدر رنجیده معناسنه خوشبو وصف ترکیبیدر کوزل قوقولی معناسنه چون ادات تشبیه غنچه بونده جیم عربیله اولمق کرکدر کیم رنجه ایله قافیه اولق صحیح اوله والا قافیه معیب اولور لیکن انجام جیم عجمله اوقورلر فتأمل (محصول بیت) اکرچه

مأمون جاریه‌نك اغزی قوقسی شكایتی حیننده اندن رنجیده خاطر اولدی
ایكن علاج ایلدی وغنچه كل كبی كوزل قوقولی اولدی ﴿ پری چهره را
همنشین كرد ودوست ＊ كه این عیب من كفت یار من اوست ﴾ پری
چهره یعنی جاریه‌ را ادات مفعول این جائزدر كه عیبه اشارت اوله بنم بو عیبه
دیمك اوله وجائزدر كه جاریه‌یه اشارت اوله بو جاریه بنم عیبم دیمك اوله
ولكل وجهة عیب من لامیه در یار منده لامیه در او ضمیر جاریه‌یه راجعدر
وسین وتا ادات خبر معلوم اوله كه قافیه معمول طریقیله واقع اولمشدر
فتدبر (محصول بیت) مأمون مذكور علاجدنصكره جاریه‌ٔ دوست
ومصاحب ایدندیكه بنم بو عیبمی بكا دیدی پس بنم یار ومصاحبم بودر غیریسی
دكلدر دیدی زیرا بنی عیبمه غیریسی مطلع ایلمدی حضرت شیخ بوندنصكره
پند ومعرفت كلماتنه شروع ایدوب بیورر ﴿ نزد من آن كس نكوخواه
تست ＊ كه كوید فلان خار درراه تست ﴾ باحرف ظرف نزد من لامیه در
نكوخواه وصف تركیبیدر كشینك ایلكین دیلیجی تسته اضافتی لامیه در
كه حرف رابط صفت فلان خار معلوم اولا كه اسم مبهم اولان فلان بنی آدمده
مستعملدر حقیقة غیریسنده استعمالی مجازیدر فتأمل (محصول بیت) حضرت
شیخ بیورر بنم قتمده اول كمسه سنك دوستك وخیرخواهكدر یعنی ایلكك
استیجیدر كه سكا تنبیه ایدوب سویلر فلان دیكن سنك یولكده در یعنی
سنك حركات وسكناتكده واوضاع واخلاقكده نقصان وقصور وعیب
وریب واردر دیه ﴿ بكمراه كفتن نكو میروی ＊ جفای بزركست وجور قوی ﴾
باحرف صله كمراه یول یتورن كیمسه جفای بزرك بیانیه جور قوی ده بویله در
(محصول بیت) یولین یتورنه یعنی یولدن ازمیشه ایی كیدرسین دیمك
یعنی طوغری یولدر كتدوكك یول دیمك اولو ظلم وقوی جفادر حاصلی
یوله كیدنه ایی كیدرسن دیمك عظیم كناهدر ﴿ هر آن كس كه عیبش نكویند
پیش ＊ هنر داند از جاهلی عیب خویش ﴾ حضرت شیخ بو بیت عینیله
كلستانده ایراد بیورمشدر (محصول بیت) هر اول كیمسه كه عیبنی قتنده
سویلمیه‌لر یعنی عیب وقصورنی یوزینه اورمیالر جاهللكندن كندی
عیبنی هنر بیلور یعنی عیبنی یوزینه اورمادقلرندن عیبی یوق صانور وجمیع
ایشلر بنی هنر بیلور ﴿ مكو شهد شیرین شكر فایقست ＊ كسی را كه
سقمونیا لایقست ﴾ شهد شینك فتحی وضمیله موملی باله دیرلر مبتدا

مطلب

وشیرین خبری شکر فایقدر بویله در وایکی جمله مقول قول کسی یا حرف
وحدت ورا حرف صله در بامعناسنه که حرف رابط صفت سقمونیاسینك
ومیمك ضمه لریله وقافك سکونی ونونك کسریله نبات جنسندن براجی
زیاده صفرایی مسهل رنباتدر عرب محموده دیر (محصول بیت) خطاب
عام طریقیله بیورر بال طاتلی وشکر اعلادر دیمه شول معاوله که سقمونیا
لایقدر حاصلی هر معاوله لایقنی ویرمك کرك کرکسه شیرین اولسون
کرکسه تلخ ﴿ چه خوش گفت یکروز دارو فروش * شفا بایدت داروی
تلخ نوش ﴾ دارو فروش وصف ترکیبیدر داروصاتیجی یعنی عطار بونده
مراد طبیبدر دیین سهو ایلمش داروی تلخ بیانیه نوش فعل امر مفرد
مخاطب ایچ دیمکدر (محصول بیت) نه کوزل دیدی برکون اوت صاتیجی
عطار خطاب عام طریقیله سکا شفا کرکسه اجی اوت ایچ زیرا کل
مر دواء قضیه سی مسلمدر ﴿ اکر شربتی بایدت سود مند * ز سعدی
ستان داروی پند ﴾ شربتی یا حرف وحدت باید فعل مضارع مفرد
غائب کرك دیمکدر وتا ضمیر خطاب عموم اوزره ستان سینك کسریله فعل
امر مفرد مخاطب درستانیدن صاتون الق معناسنه داروی تلخ بیانیه در
وتلخ پند بیانیه در (محصول بیت) خطاب عموم اوزره بیورر اکر سکا بر فائده لی
نافع شربت کرکسه سعدیدن صاتون ال آجی نصیحت دواسنی یعنی
سعدینك نصیحتی اجی درامادنیا ودینه نافعدر ﴿ بپرویزن معرفت بیخته
* بشهد عبارت بر آمیخته ﴾ باحرف استعانت پرویزن بای عجمك وزانك
فتحیله ورانك سکونی وواوك کسریله الکه دیرلر که عرب منخل دیر خلاف
قیاس اوزره معرفته اضافتی لامیه در مجازا بیخته اسم مفعول النمش یعنی
الکدن کچمش دیمکدر با حرف مصاحبت شهد عبارت لامیه در مجازا عبارتدن
مراد الفاظدر بر حرف تأکید آمیخته اسم مفعولدر مفرد غائب قرشدرلمش
دیمکدر وجائزدرکه بو ایکی لفظ ماضیدن قسم اولوب فاعللری سعدی اوله
الهمش وقرشدرمش دیمك اوله (محصول بیت) مذکور داروی تلخ پند
ومعرفت الکیله النمش ویا سعدی الهمش یعنی محض علم ومعرفتدن صادر
اولمش الفاظ وعبارت عسلیله قرشدرلمش ویا سعدی قرشدرمش یعنی
نصیحتی معنی دار الفاظدر ﴿ حکایت درویش صادق با پادشاه بیداد کر ﴾

ردشمعی

﴿شنیدم که ازنیك مردی فقیر * دل آزرده شد پادشاهی کبیر ﴾ نیك مردتركیب مزجی و یا حرف وحدت فقیر صفت مرددر (محصول بیت) ایشتدم كه برفقیرابو كشیدن براولو پادشاه دل آزرده و پریشان خاطر اولدی حاصلی بردرویشدن برپادشاه انجندی سببین بیورر ﴿مكر بر زبانش حق رفته بود * زكردن كشی بر وی آشفته بود ﴾ مكر كانه دیمكدر بر بونك كبی یرلرده ازمعناسنه درزبانش ضمیردرویشه راجعدر حق یا حرف وحدت برحق سوز مراد دررفته بود صادر اولمشیدی كرد نكش وصف تركیبیدر جبار ومتكبر معناسنه و یا حرف مصدروی ضمیرغائب درویشه راجعدر آشفته بود غضب ایلمشیدی دیمكدر (محصول بیت) مكر درویشك دلندن برحق سوز صادر اولمشیدی پادشاه دخی جبارلغندن اوزرینه غضب ایلمشدی وانجنمشدی ﴿بزندان فرستادش ازبارگاه * كه زورآزمایست بازوی شاه ﴾ بزندان باحرف صله فرستاد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی پادشاه در كوندردی دیمكدر شین درویشه راجع مفعول صریحی وازبارگاه غیرصریحی كه حرف تعلیل زورآزمای وصف تركیبیدر قوت صنایجی دیمكدر مرادورمده ز و ر باز دیدكار یدر حاصلی قوتدن كنایتدر بازوی شاه لامیه در (محصول بیت) درویشی پادشاه بارگاهدن زندانه كوندردی زیرا پادشاهك بازوسی قوی درعدلده ظلمده مالك در بعض نسخه ده شاه برینه جاه زار منصب معناسنه ﴿زیاران یكی گفتش اندرنهفت * مصالح نبود این سخن گفت گفت ﴾ گفتش ضمیربارز درویشه راجعدر ومستتر یاراندن یكی یه اندر نهفت خفیة دیمكدر یعنی تنها اولكی گفت گفتن معناسنه در گفت درویش دیدی یعنی جواب ویردی (محصول بیت) درویش محبوسك یاراندن بریسی مخفی اكادیدی مصلحت دكل ایدی بوسوزی سویلك درویشده جوابنده دیدی ﴿رسانیدن امر حق طاعتست * ززندان نترسم كه یك ساعتست ﴾ رسانیدن امر حق اولكی مصدر مفعولنه وثانیسی فاعلنه مضافدرفقد برسانیدن مبتدا وطاعت خبری (محصول بیت) خدانك امر یعنی ایصال ایلك امر حقدرز یرا امر معروف نهی منكر عبادتدرزنداندن قورقازم كه برساعتدر یعنی دنیانك بقاسی برساعت حكمنده در و بنم حبسده اولمام بو برساعتدن نمقدار اوله معلومدر ﴿همان دم كه خفیه این راز رفت * حكایت بگوش ملك بازرفت ﴾

﴿ همان ﴾

همان دم فی الحال دیمکدر خفیه کیزلی یعنی پنهسان (محصول بیت)
فی الحال که درویشله یاراندن بریسی بورازی سو یلتدی یعنی اندن بوراز
صادر اولدی بو قصه پادشاهك قولغنه واردی یعنی پادشاهه بو حالی
بیان ایلدیلر ❊ بخندید کو ظن بیهوده برد ❊ نداند که خواهددرین
حبس مرد ❊ کو اصلنده که اوایدی که حرف بیان وضمیر درویشه راجعدر
ظن بیهوده بیانیه ظن فاسد دیمکدر خواهد معناسده مرده مقیددر
مرد خواهد تقدیرنده اولیسر دردیمکدر (محصول بیت) پادشاه که درویشك
سوزین ایشندی کولدی که اول ظن فاسد ایلتدی یعنی باطل خیال ایلدی
بلمز که بو حبسده اولیسر در یعنی ابدی حبس او لیسر در ❊ غلامی
بدرو بش بردان پیام ❊ بکفتا بخسرو بکوای غلام ❊ غلامی یا حرف
وحدت پیام بای عجمك فتحیله خبر دیمکدر (محصول بیت) پادشاه قوللرندن
بریسی درویشه حبس ابدی خبرین ایلتدی درویش دیدی که ای غلام
پادشاهکه سویله ❊ مرا بار غم بر دل ریش نیست ❊ که دنیا همین ساعتی
بیش نیست ❊ مرا بنم دیمکدر بار غم لامیه در مجازا دل ریش بیانیه که حرف
تعلیل ساعتی یا حرف وحدت بیش بای عربینك کسریله زیاده دیمکدر
(محصول بیت) درویش پادشاهه دیرکه حبس ابدیدن بنم دل مجروحمده
غم یوکی یوقدر یعنی عمرمجه زندان چکمکدن غم چکمم زیرا دنیا برساعتدر
انجق زیاده دکلدر پس ایکی نفس زندانده قالمقدن نه غم چکرم
❊ نه کردست کیری کنی خرمم ❊ نه کرسر بری در دل آید غمم ❊ نه حرف نفی
معناده کنی یه مقیدر اولمق جائز خرمه مقید اولمق جائز و کیری فعل مضارع
مفرد مخاطب اولمق جائز دستله وصف ترکیبی اولوب یا حرف مصدر اولمق
جائز ومصراع ثانیده حرف نفی آیده مقیددر بری بای عربینك ضمی ورانك
کسریله فعل مضارع مفرد مخاطبدر بریدن کسمك معناسنه غمم ضمیر
معناده دله مقیددر تقدیری در دلم در (محصول بیت) اکر دستکیرلك
ایلمز سکده خرمم واکر دستکیرلك ایدرسکده خرم وشاد دکلم حاصلی الم
طتوب بکامعین وظهیر اولورسکده شاد وخرم دکلم واکر اولمازسکده مغموم
ومهموم دکلم یاخود معنا بو یله اوله بو یله دکلدر که الم طوتارسك یعنی معینم
اولورسك بنی خرم ایدرسین حاصلی اندن فرحناك اولمم و باشمی کسرسکده
کوکله غم وغصه کلمز یعنی باشم کسلمك خوفندن غمناك دکلم زیرا قضای

خدایه رضا و یرمشم باشمه هر نه کلورسه خدادن بیلورم ﴿ تو کر کامرانی بفرمان کنج * دکر کس فرومانده درخوف ورنج ﴾ کامرانی وصف ترکیبیدر و یا ضمیر خطاب با حرف مصاحبت سببیتی متضمن کامرانه متعلق فرماندن مراد حکمدر و کنجدن مراد مالدر فرومانده عاجز قالمش دیمکدر (محصول بیت) اکر سن حکم وسلطنت وقوت ومال و کنج ایله کامران وکامبین ایسك واکر غیر کسه خوف ورنجده عاجز و زبون و بیچاره قالدیسه ﴿ بدروازهٔ مرك چون درشویم * بیك هفته باهمه برابر شویم ﴾ بابونده از معناسنه در دروازه بونده صوقاق قپوسیدر که کوندز آچق طورر و کیجه قپانور مرك اضافتی لامیه در مجازا چون حرف تعلیل شویم فعل مضارع متکلم مع الغیر کیره وز دیمکدر بیك هفته با حرف ظرف باهمه بری بریمزله دیمکدر برابر شویم برابر اولوروز دیمکدر (محصول بیت) اجل دروازه سندن چون که ایچرو کیره وز یعنی موت مقرر اوله بر هفته ده بل که بر کونده و بر ساعتده برابر اولورز فرق ارامزده کفن واسباب قبردر انجق مصراع اولك معناسی مرك دروازه سندن چون طشره چیقاوز دینی کیرندن چیقاندن بیخبر ایمش مسکین ﴿ منه دل برین دولت پنج روز * بدود دل خلق خودر امسوز ﴾ دولت پنج روز لامیه در بش کون دولتی با حرف صله ویا حرف مصاحبت دود دل خلق لامیه لردر خلقك کوکلی دوتنی دیمکدر یعنی آه وناله سی مسوز فعل نهی مفرد مخاطب بونده متعدیدر یقمه دیمکدر (محصول بیت) بو بش کون دولتنه کوکل بغلیوب محبت ایلمه یعنی بو زمان قلیل دولتنه تعلق وتعشق ایلمه خلقك آه وبددعاسنه کندوکی یاقوب یاندرمه حاصلی آتش دل سوز ناکنه کندوکی تو ترق ایلمه ﴿ نه پیش ازتو بیش ازتواند وختند * به بیداد کردن جهان سوختند ﴾ نه پیش ازتو نه حرف نفی استفهام انکاری متضمن در پیش بای بجمله اول دیمکدر و بیش بای عربیله زیاده معناسنه در اندوختند فعل ماضی جمع غائب قزندیلر یعنی کسب ایلدیلر با حرف مصاحبت سببیتی متضمن در بیداد کردن ظلم ایلمك دیمکدر سوختند فعل ماضی جمع غائب یاقدیلر دیمکدر (محصول بیت) سندن اول کلن سلاطین سندن زیاده مال قازنمدیلرمی یعنی قزاندیلر ظلم ایلمك سببیله جهانی یعنی عالمی یاقوب یاندرمدیلرمی یعنی یاندردیلر لیکن عاقبتلری خیر اولمدی ﴿ چنان زی که

ردشمی

ردسروری وشمعی

ذکرت بتحسین کنند ❊ چو مردی نه بر کور نفرین کنند ❊ زی فعل امر
مفرد مخاطبدر زیدندن دیرلك ایلك دیمکدر زیستن دن دین غلط سوبلمش
که حرف تعلیل ذکرت تا ضمیر خطاب بتحسین باحرف مصاحبت کنند
متعلق ومصراع ثانیه مرهون چو حرف تعلیل مردی فعل ماضی مفرد
مخاطب اولدك دیمکدر لیکن بونده استقبال معناسنه‌در اوله سین دیمکدر
نه حرف نفی کورت کور قبر وتا ضمیر خطاب قبردن مراد صاحبی در ذکر
محل واراده حال طریقیله نفرین بد دعا دیمکدر (محصول بیت) ای پادشاه
خلق عالمه انجلین زندکانی ایله که ذکرك و یادك اولدکدن صکره تحسین
وخیر دعا ایله اوله انجلین دیرلك ایله که قبر که بد دعا ایده‌لر وسنی یرامازلغیله
اکه‌لر ❊ نباید برسمی بد آیین نهاد ❊ که کویند لعنت بروکین نهاد ❊
نباید فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی نهاد در که نهادن معنا سنه‌در
فتأمل برسمی بدباحرف صله ویاحرف مصدرو اضافت بیانیه رسم بددن
مراد بدعتدر آیین الف ممدوده ویای اولك کسریله وثانینك سکونیله
اسلوب و قانون دیمکدر نهادك آیین مفعول صریحی و برسم بدغیر
صریحی که حرف تعلیل کین اصلنده که این در که حرف رابط صفت واین
اسم اشارتدر رسم بده بعض نسخه‌ده برو رینه برآن واقعدر نهاد بونده
فعل ماضی مفرد غائبدر فاعلی او ضمیریدر ومفعول اسم اشارتدر
(محصول بیت) کرکمز یعنی لایق دکلدر براماز عادتی قانون قومق یعنی
بدعتی خلق اوزره وضع ایلك معقول دکلدر زیرا خلق دیرلر اللهك لعنتی
اواسون اول کیمسنك اوزرینه که بو بدعتی قودی حاصلی بوظلمی احداث
ایدنه لعنت ایدوب بددعا اوقورلر ❊ اکر برسراید خداوند زور ❊ نه زیرش
کند عاقبت خاك کور ❊ برسراید غایته وکاله ارشه خداوند زور لامیه‌در
قوت صاحبی دیمکدر نه حرف نفی استفهام انکاری متضمن درزیر زانك
کسریله آلت معناسنه‌در عربجه تحت دیرلر شین خداوند زوره راجعدر
خاك کور لامیه‌در (محصول بیت) اکرزور وقوت صاحبی کماله کلوب باشه
چیقارسه یعنی منصبده وسلطنتده وحکومتده غایته اروب اعلا مرتبه‌یه
واصل اولورسه عاقبت مقبره طپراغی انی التنه ایلمزمی یعنی آخر الامر وقت
اولوب قبر کیرور حضرت شیخ درویشك کلامنی تمام ایدوب اصل
قصه‌یه عودت ایدوب بیورر ❊ بفرمود دلتنك روی ازجفا ❊ که بیرون

کنندش زبان ازقفا ﴾ بفرمود پادشاه دلتنك روی وصف ترکیبیدر قساوت
یوزلی معناسنه ازجفا جائزدر که بفرموده متعلق اوله وجائزدر که دلتنك
رویه فتأمل که حرف بیان بیرون طشره دیمکدر کنندش ضمیر معناده زبانه
مقیددر زباش تقدیرنده ازقفا اکسه دن دیمکدر (محصول بیت) اکشی
وقساوت یوزلی پادشاه درویشك پندینی استماع ایدنجه کمال ظلمندن
بیوردیکه دلینی اکسه سندن اخراج ایده‌لر یعنی قطع ایده‌لر دلتنك روی
ازجفانك معناسنی یعنی ازروی جفادیمن معنایه جفا ایلمش ﴿ چنین کفت
مرد حقایق شناس ٭ کزین هم که کفتی ندارم هراس ﴾ مرد حقایق
شناس بیانیه ووصف ترکیبیدر کزین اصلده که ازیندر که حرف رابط
مقول قولدر واین اسم اشارتدر پاشاهك قطع اسانله امرینه هراس
اسمدر خوف معناسنه هراسیدندن قورقق دیمکدر (محصول بیت) مرد
حقایق شناس یعنی درویش بوله دیدی بودیدیککدنده خوف طوتمزم
﴿ من از بی زبانی ندارم غمی ٭ که دانم که ناکفته داندهمی ﴾ بی زبانی
یاحرف مصدر دلسزلك دیمکدر غمی یاحرف تنکیر که حرف تعلیل دانم
فعل مضارع متکلم وحده‌در دانیدندن بلورم دیمکدر که حرف بیان
ناکفته سویلنمش سوزه دیرلر داندهمی اصلی همی داندر ضرورت
وزنیچون تقدیم وتأخیر قلندی (محصول بیت) بن دلسز اکدن ودل
یوقلغندن غم طوتمزم یعنی غم چکمم زیرا بلورم که خدا سویلنمش
سوزلری بلور یعنی باش دلی کیدرسه کوکل دلی باقیدر که خدا کوکلدن
کچنی بیلور ﴿ اکر بی‌نوایی برم ورستم ٭ کرم عاقبت خیرباشدچه‌غم ﴾
بی‌نوایی بونده بی نعمت وقدرت دیمکدر ویاحرف مصدر برم بانك ورانك
فتحه‌لریله فعل مضارع متکلم وحده ایلدم دیمکدر وراصلنده واکر ایدی
حذف وایصال اولدی ستم ظلم کرم کر حرف شرطدر ومیم متکلم
معناسنده عاقبته مقیددر عاقبتم تقدیرنده ایکنجی شرطیه اولك جوابیدر
(محصول بیت) اکر نعمتسزلك ایلدم واکر ظلم یعنی دنیاده هرنه عذاب
چکرسم عاقبتم وآخرتم خیر اولورسه نه غم زیرا نظر آخرته در که باقی وثابتدر
ودنیا سریع المرور در که بیك ییل برساعت حکمنده دکلدر ﴿ عروسی
بودنوبت ماتمت ٭ کرت نیك روزی بودخاتمت ﴾ عروس عینك فتحی
ورانك ضمیله کردك اولمزدن اول اره وعورته اشتراك طریقیله اطلاق

ذدسروری

مطلب

اولنور و کرد کد نصکره اره زوج وعورته زوجه دیرلر فاحفظ و یاحرف
نسبت عروسی دوکون دیمکدر نوبت ماتم لامیه در وقت ماتم دیمکدر
وتاضمیر خطابدر روزی یای اصلیه ایله بونده نصیب دیمکدر خاتمت عاقبت
وباقیت وزنی او زره مصدر در پس تای ثانی خطابیچوندر دیین قابل
خطاب دکل ایمش (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر درویشك
اغزندن که سنك ماتمك کونی ونوبتی دوکن و بیرام اولور اکر خاتمتك
ایی نصیبی اولورسه یعنی سنك عاقبتك خیر ایله ختم اولورسه حاصلی دنیادن
آخرته ایمانله کیدرسك وجائزدر که نیك روزی وصف ترکیبی اوله نیك بخت
معناسنه ویا حرف مصدر اوله یعنی خاتمتك دولت ایمانله وسعادت اسلامله اوله
❊ حکایت مشت زن نك دست ❊ ❊ یکی مشت زن بخت وروزی نداشت ❊
نه اسباب شامش مهیا نه چاشت ❊ مشت زن وصف ترکیبیدر یومرق اورجی
معناسنه بونك اصلی بودر که بونلر بر طائفه در که یومرقله جنك ایدرلر
یعنی صاغ الیله شویله معلوم اولاکه زیاده ادماندن صاغ الینك برمقلری
نصرانندن برخیاره دونمشدر تحصیل زمانمده برقاچ سمرقندی طالب علملر
کادیلر انلردن کوردم ایدی نه طریقله جنك ایدوب نیجه او یناد قلری
کلستان شرحنده مشت زن حکایه سنده حاللرینی مفصل بیان ایلشم مراد
ایدینن اکا مراجعت ایلسون پس مشت زن زوربازله بیان ایدنلر اصلندن
خبردار دکل ایشلر روزی بونده رزق معناسنه در اسبابدن مراد مأکولات
ومشروباتدر شام اخشامه دیرلر وچاشت جیم عجمله قوشلق ومهیا
حاضر دیمکدر (محصول بیت) بر مشت زنك دولتی ورزقی یوق ایدی
شویله که نه اخشام یجکی وار ایدی ونه قوشلق حاصلی افقرناسدن ایدی
❊ زجور شکم کل کشیدی به پشت ❊ که روزی محالست خوردن بمشت ❊
جور شکم لامیه در مجازا کل، کاف عجمك کسریله بالچق دیمکدر وبه پشت
باحرف مصاحبت وپشت بای عجمك ضمیله ارقه دیمکدر که حرف تعلیل
روزی رزق بمشت باحرف مصاحبت (محصول بیت) مذکور مشت زن قرنی
جور وجفاسندن ارقه سیله بالچق طاشردی یعنی ایرغادلق ایدردی
زیرا یومرق ایله رزق ییمك محالدر زیرا برصنعت دکلدر که انکله مال ورزق
کسب اوله بلکه اوتسی ارغالقدر ❊ مدام از پریشانی روزکار ❊ داش
حسرت آلوده تن سوکوار ❊ پریشانی روزکار لامیه حسرت آلوده

ردشمعی

ردسروری وشمعی

و صف تركيبى سوكوار سينك ضميله و واو و كاف عربك سكونيله ياسلى يعنى مصيبتلى (محصول بيت) دائما روز كارك پريشانلغندن و كنديك نامراد لكندن كوكلى حسرت آلوده ايدى يعنى پرحسرت ايدى وتنى ماتملى وياسلى ايدى يعنى باطنى پرحسرت وظاهرى بسيار مصيبت ايدى
﴿ كهش جنك باعالم خيره كش ❊ كه ازبخت شوريده رويش ترش ﴾
كهش ضمير مشت زنه راجعدر باحرف مصاحبت عالم خيره كش بيانيه در خيره كش وصف تركيبيدر زبون اولدربجى معناسنه بخت شوريده بيانيه نامساعد طالع ديمكدر رويش ضمير كنه مشت زنه راجعدر ترش اكشى ديمكدر (محصول بيت) مشت زنك عالم زبون وضعيف كشله ايدى جنك وجدالى وكاه بخت نامساعد وطالع ناموافقدن يوزى ترش يعنى عبوس الوجه ايدى ﴿ كه ازديدن عيش شيرين خلق ❊ فروميشدى آب تلخش بحلق ﴾ ديدنك عيشه اضافت مصدرك مفعولنه در وعيشك شيرينه بيانيه وخلقه لاميه فروميشدى ياحرف حكايه فرومير فتى ديمكدر اشغه ايزدى معناسنه آب تلخ بيانيه وضمير كنه سابق كبيدر باحرف صله وحلق حاء مهملهنك فتحيله بوغز ديمكدر كلو معناسنه (محصول بيت) كاهى خلقك طاتلى دير لكنى كورمكدن بوغزينه اجى صو ايزدى يعنى زهر حسرت يوديرايدى ﴿ كه ازكار آشفته بكريستى ❊ كه كس ديدازين تلختر زيستى ﴾ كارآشفته بيانيه بكريستى ياحرف حكايه اغلردى ديمكدر كه حرف تعليل كس ديد استفهام انكارئ متضمن در كيم كوردى معناسنه ازين اشارتدر كنديك تعيشنه يعنى دير لكينه تلختر آجى رق زيست بونده زيستن معناسنه در ياحرف وحدت وياحرف ابهام (محصول بيت) كاه كنديك پريشان وناسازكار دير لكندن وچكمسندن اغلردى كه كيم كوردى بوندن اجيرق وبوندن مشكلرك ديرلك ديو يعنى كيمسه كورمدى بعض نسخه ده مصراع ثانى بويله واقعدر كه ديدست ازين تلختر زيستى وبعضنده نه كس ديدازين صعبتر زيستى
﴿ كسان شهد نوشند ومرغ وبره ❊ مراروى نان مى نبيند تره ﴾
كسان جمع كس درو الف ونون ادات جمع كساندن مراد اغنيادر شهددن بونده مراد مطلق بالدر نوشند فعل مضارع جمع غائبلر ديمكدر زيرا لفظ مشترك كدر يمك وايچمك بينده فاحفظ ومرغدن مراد تاوقدر

ره بانك ورانك فتحه لريله وهای رسميله قوزی مرابنم ديمكدر را تخصيص
افاده ايدر روی نان لاميه مجازا اتمكك يوزی ديمكدرمی حرف استمرار نبيند
فعل نفی مستقبل مفرد غائب فاعلی روی نانه راجع ضمير ومفعولی تره در كه
معروف بر سبزه نك اسميدر (محصول بيت) غنی كيسه لر عسل وتاووق
وقوزی يرلر امابنم اتمكك يوزی تره بيله كورمز يعنی اتمكی تره ايله يمكه مالك
دكلم دكل كه نفايس ﴿ كر انصاف پرسی نه نيكوست اين ☼ برهنه من و كربه
را پوستين ﴾ انصاف افعال بابندن مصدر در عدل معناسنه پرسی بای عجمك
ضميله فعل مضارع مفرد مخاطب صوررسك ديمكدر فعل شرط واقعدر
اين اسم اشارتدر مصراع ثانينك مضمونه برهنه بای عربك ضمی وفتحيله
ورانك فتحيله چبلق ديمكدر عريان معناسنه در كربه كاف عجمله كديه دبرلر
عربجه هره دبرلر هانك كسريله را حرف تخصيص پوستين كركه دبرلر
(محصول بيت) اكر عدالت حالنی صوررسك يعنی عدلله حكم ايدرسك
بوحال ايی ونامعقول دكلدر بن چبلق اولام وكدينك كوركی اوله يعنی
بن لباسه محتاج اولم وانك احتياجی اولميه ﴿ چه بود كه پايم درين كار كل ☼
بكنجی فرورفته بازكام ذل ﴾ بودی يا حرف حكايه تمنیٔ متضمن كار كل
لاميه در با حرف صله كنج كاف عجمك فتحيله مال ديمكدر و يا حرف
وحدت فرورفتی يا حرف حكايه باتايدی ديمكدر فاعلی پای در از حرف
بيان كام دل لاميه كوكل مرادی ديمكدر (محصول بيت) نه اولايدی
اياغم بو بالچق اشنده يعنی ارغادلقده برماله باتيدی كوكلم مرادندن
نه اولايدی كوكلم ديلدوكی مالی بولايدم بعض بونسخده بو بيت واقعدر
﴿ دريغ ازفلك شيوهٔ ساختی ☼ كه كنجی چنك من انداختی ﴾ دريغ دالك
كسری وضميله ورانك كسريله حيف معناسنه در شيوه شينك كسريله
صنعت و فن معناسنه در و يا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزهٔ
حرف وحدت طوتان سهو ايلمش ساختی يا حرف حكايه دوزيدی ديمكدر

ردشمی

كه حرف بيان كنجی يا حرف وحدت برمال ديمكدر با حرف صله چنك
من لاميه در دست من ديمكدر انداختی يا حرف حكايه اتايدی ديمكدر
(محصول بيت) حيف اكر فلك برصنعت و برفن ايديدی يعنی برحالت
ايديدی كه بنم اله برمال كيريدی و بوراغيدی مصراع اولك معناسی
دريغ بنم حاله اكر فلك برشيوه دوزيدی ديين معنايه حيف ايلمدی

ردشمعی

مکر روز کاری هوس راندمی * ز خود کرد محنت بیفشاندمی * مکر ادات تمنی و یا ادات تعلیل روزکار ایام معناسنه در و یا حرف وحدت هوس آرزو معناسنه در راندمی یا حرف حکایه سوردی دیمکدر کرد محنت لامیه مجازا محنت توزی دیمکدر بیفشاندمی یا حرف حکایه سلکیدم دیمکدر (محصول بیت) نولیدی فلك بویله ایدیدی تاکیم بر زمان آرزوی دل ومراد خاطر سوریدم یعنی کامرانلق ایدیدم کندمدن محنت وفقر توزنی سلکیدم یعنی افلاس وفقردن خلاص بولیدم * شنیدم که روزی زمین می شکافت * عظام زنخدان پوسیده یافت * میشکافت حکایت حال ماضی یارار دی وقزاردی دیمکدر عظام عینك کسریله عظمك جمعیدر عینك فتحیله کمکلر دیمکدر زنخدانه اضافت لامیه در زنخدان اکك در که عربجه ذقن درلر پوسیده یه اضافتی بیانیه در پوسیده چوروموش دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که ایشتدم که مشت زن برکون یر قزارکن یعنی ارغادلق ایدرکن برچورك چکه کیکنی بولدی یعنی قزارکن یردن چیقدی * بخاك اندرش عقد بکسیخته * کهرهای دندان فرو ریخته * باحرف ظرف واندرانی تأکید ایدروشین عقده مقیددر عقدش تقدیرنده عقد عینك فتحیله بونده بوغوم مراددر که اعضاده واقعدر بکسیخته اسم مفعول مفرد غائب فاعلی عقد، راجع تحتنده ضمیردر کهر های دندان بیانیه دیش کوهرلری دیمکدر فرو ریخته فرو ادات تأکید ریخته اسم مفعول مفرد غائب فاعلی کوهرهای دندانه راجع تحتنده ضمیردر دوکلمش دیمکدر (محصول بیت) عظام زنخدانك طپراق ایچنده بوغمی بری برندن ایریلوب قرلمش واوزلمش دیش کوهرلری تمام دوکیلوب کتمش حاصلی طپراقدن چقان برچورك کولدر * دهان بی زبان پند میکفت وراز * که ای خواجه بابی نوا بی بساز * دهان بی زبان دلسز اغز دیمکدر میکفت فعل حکایت حال ماضی سویلردی دیمکدر که حرف رابط مقول قولدر خواجه بونده عزیز معناسنه مجازا باحرف مصاحبت بی سلب نوا بی قدرت ووسعت ویا حرف مصدر بساز فعل امر مفرد مخاطب قانع اول دیمکدر (محصول بیت) دلسز اغز پند وراز سویلردی یعنی حال دلیله نصیحت ایدردی که خواجه یوقلغیله وفقرله قانع اول دیو یعنی اظهار شکوا ایلیوب قانع وصابر اول که مقدر اولان البته کلور

يتشور ﴿ نه اينست حال دهن زيركل * شكر خورده انكار باخون دل ﴾ نه اينست استفهام انكارى طريقيله بودكليدر ديمكدر يعنى بودرحال دهن لاميه‌در زيركلده لاميه بالچق التنده ديمك يعنى قبرده انكار همزه‌نك فتحى وكاف عجميله فعل امر مفرد مخاطبدر انكار يدندن ظن ايلمك معناسنه باحرف عطف عربيده ام كبى واو حرف لربله عطف ايده‌جك مقامده باحرفيله عطف ايدرلر خون دل لاميه‌در يورك قانى ديمكدر بلا ومشقتدن كنايتدر (محصول بيت) زنخدان پوسيده‌دركه طپراق التنده يعنى قبرده دهانك حالى بودكل ميدر يعنى آخرى چوريوب دوكلمك دكليدر صاغلغنده شكر يمش قياس ايله كنديكى يايورك قانينى حاصلى عمركى كرك وارلغيله كچر كرنسه يوقلغيله آخرى فنادر ﴿ غم از كردش روزكاران مدار * كه بى مابكردد بسى روزكار ﴾ كردش اسم مصدردر كرديدندن دونش ديمكدر روزكارانه اضافت لاميه‌در الف ونون ادات جمعدر ايام ديمكدر مدار فعل نهى مفرد مخاطب طوتمه ديمكدر كه حرف تعليل بى مابزسز ديمكدر يعنى بزدن صكره بكردد كاف عجمك فتحيله فعل مضارع مفرد غائبدر فاعلى روزكاردر (محصول بيت) زنخدان دركه ايامك دور وسيرندن غم طوتمه يعنى مغموم اوله زيرا بزسز حاصلى بزدن صكره روزكار چوق دور وسير ايدر يعنى بزفانى اولوب روزكار بزدنصكره قيامته دك باقى قالور ﴿ همان لحظه كين خاطرش روى داد * غم از خاطرش رخت يكسو نهاد ﴾ لحظه بونده ساعت معناسنه در خاطر بونده كوكله كلن معنادر وضمير كنه سابق كيدر رخت اسباب معناسنه در يكسو برجانب ديمكدر زيرا سوى سينك ضميله جانب معناسنه در نهادنونك فتحى وكسريله فعل ماضى مفرد غائب قودى معناسنه (محصول بيت) همان كه مشت زنه مذكور نصيحتلر يوز ويردى يعنى بومعنالر خاطرينه خطور ايلدى كوكلندن غم اسبابنى برجانبه قودى يعنى كوكلندن غم كيدوب اندنصكره نفسنه خطاب ايدوب نصيحته شروع ايلديكه ﴿ اى نفس بى راى وتدبير وهش * بكش بار تيمار وخود را مكش ﴾ كه حرف بيان اى حرف ندا نفس بى راى بيانيه هش هوشدن مخفف اولمقدر اوص معناسنه يعنى عقل بكش فعل امر مفرد مخاطب چك ديمكدر بار تيمار لاميه‌در مجازا خود خاده روم ضمه ايله كندى ديمكدر ورا ادات مفعولدر مكش كاف عربك ضميله

فعل نهی مفرد مخاطب اولدرمه دیمکدر (محصول بیت) مشت زن
نفسنه خطاب ایدوب دیر که ای تدبیرسز وفکرسز وادراکسز نفس
افلاس وفقر یوکنی چك وکندیکی غم وغصه‌یله اولدرمه یعنی دنیا ایچون
غم چکوب کندیکی هلاك ایله ﴿ اکر بنده‌ٔ بار برسر برد * وکر سر باوج
فلك بر برد ﴾ بنده‌یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه‌ٔ حرف وحدت
دن تفرد ایلش مراد بنده‌ٔ خدادر بار یعنی بار بلا برد فعل مضارع
غائب ایلده دیمکدر باوج فلك بر باحرف تأکید واضافت لامیه‌در وبر حرف
استعلا تقدیری بر اوج فلکدر (محصول بیت) اکر بر بنده‌ٔ خدا باشی اوزره
یوك چکوب زحمت ومشقت کوررسه واکر باشنی اوج فلکه ایلدوب عالی
جناب اولورسه حاصلی بر کشی کرکسه بلا ورنجده وکرکسه عزت
ورفعتده اوله ﴿ درآن دم که حالش دکرکون شود * بمرك ازسرش
هرد وبیرون شود ﴾ دم بونده نفس وساعت معناسنه‌در که حرف رابط
صفت حالش ضمیر بنده‌یه راجعدر دکرکون غیر دورلی دیمکدر شود اوله
معناسنه‌در بمرك باحرف سبب اجل سببیله دیمکدر سرش ضمیر کنه بنده‌یه
راجعدر بیرون طشره شود بونده رود معناسنه‌در (محصول بیت) اول
نفسده واول ساعتده که حال مرض طاری اولمق ایله متغیر اوله مرك سببیله
باشندن ایکیسی بیله طشره حاصلی موت سببیله فقر وغنا قلقار کیدر یعنی
نه فقیرك فقری باقی قالور ونه غنی نك غناسی حضرت شیخ تلخیص نصیحت
ایدوب بیورر ﴿ غم وشادمانی نماند ولیك * جزای عمل ماند ونام نیك ﴾
نماند قالماز ولیك ادات استدراك جزای عمل لامیه ماند قاله نام نیك بیانیه
(محصول بیت) دنیاده نه غم قالور ونه فرح مرکله ایکیسی بیله کیدر
قالان جزای عمل ونام نیکدر حاصلی کشینك عملیله ایی ادی قالور انجق
﴿ کرم پای دارد نه دیهیم وتخت * بده کز تو این ماند ای نیکبخت ﴾
پای دارد ثابت اولور یعنی باقی قالور دیهیم تاج مرصع بده فعل امر مفرد
مخاطب ویر یعنی بذل واحسان ایله دیمکدر کز تو اصلنده که از تودر که حرف
تعلیل این اسم اشارتدر بذل واحسانه ماند فعل مضارع مفرد غائب قالور
(محصول بیت) کرم ثابت وقائمدر تاج وتخت دکل ایمدی بذل واحسان
ایله که سندن بو قالور ای صاحب سعادت ﴿ مکن تکیه بر ملك وجاه وحشم *
که پیش از تو بودست وبعد از تو هم ﴾ مکن تکیه اعتماد ایله دیمکدر ملك

اد شمعی وسروری

سلطنت جاه منصب حشم بونده عسكر مراد در كه حرف تعليل
(محصول بيت) سلطنته ومنصبه وعسكره اعتماد ايدوب مغرور اولمه زيرا
بونلر سندن اول اولمشدر وسندن صكره اوليسر در حاصلی دنيا ير اديله لی بويله
اولمشدر وبويله اوليسر در ﴿ خداوند دولت غم دين خورد ❊ كه دنيا
بهر حال می بگذرد ﴾ خداوند دولت لاميه غم دين ده بويله در خداوند
مبتدا وخورد خبری غم دين مفعول خبر دين غمنی يعنی دين يولنه
سعی ايدر كه حرف تعليل دنيا مبتدا می بگذرد خبری می بونده تأكيد
افاده ايدر بگذرد كيچر ديمكدر (محصول بيت) دولت وسعادت ابديه
صاحبی اولان كمسه دين غمنی ير يعنی دين يولنه سعی ايدر زيرا دنيا
بهر حال كيچر حاصلی حطام دنيانك ثباتی يوقدر باقی خلاق عالمدر انجق
وباقيسی فانیء مطلقدر ﴿ نخواهی كه ملكت بر آيد بهم ❊ غم ملك ودين
خورد بايد بهم ﴾ ملكت تا ضمير خطابدر سلطنت معناسنه بر آيد بهم قرش
ومورش اوله ديمكدر ارالرنده بو عبادت بو معناده مستعملدر بس بهم بايله
همدن مركبدر همله يعنی غمله دبين زياده تر زيق اولديغندن غيری احوال قافيه
وروديغندن ذره دكلی خبردار دكل ايمش فتأمل غم ملكت لاميه در غم مملكت
ديمكدر خورد بايد تقديری بايد خورد در ضرورت وزن وقافيه ايچون تقديم
وتأخير قلندی بهم بانك وهانك فتحه لر بله بله ديمكدر معناسنه (محصول بيت)
استمزسك كه مملكتك زير وزبر اولميه يعنی خراب ويباب اوليه مملكت
ودينك غمينی بيله ييك كركدر حاصلی دين ودنيا ايچون غم ييك كركدر
كه هم دنيانك هم آخرتك معمور اوله مصراع اولك معناسنی ديلرسك كه
ملكك اولميه غمله دين خوب معنا بيان ايلمش واستمز ايسك ملكك غمله
بوقاری كله دبين معنانی قتی اشغه قومش طيب الله انفاسه ﴿ زر افشان
چو دنيا بخواهی كذاشت ❊ كه سعدی در افشاند كر زر نداشت ﴾ افشان
همزه نك فتحيله فعل امر مفرد مخاطب نثار ايله ديمكدر نخواهی كذاشت
ترك ايليسر سين دنيا مقدم مفعول كه حرف تعليل در دالك ضميله اينجو
معناسنه در كه فارسيجه مرواريد يرلر ميمك ضميله تشديد ضرورت
وزن ايچون ترك اولنمش افشاند فعل ماضی مفرد غائب صاچدی يعنی نثار
ايلدی نداشت فعل نفی ماضی مفرد غائب فعل شرط واقعدر طوتمديسه
ديمكدر معلوم اولا كه بو عبارت كاه طوتق معنالرنده مستعملدر وكاه

رد شمعی وسروری

رد سروری
رد شمعی

وارلق معنالرنده مثلا مالدار صاحب مال يعنى مال دار معناسنه مستعملدر فقس الباقية عليها (محصول بيت) اقچه‌كى والتونكى فقرا ومستحقنه بذل وايثار ايله چونكه فوت اولوب دنياده اانى ترك ايدسرسين زبراسعدى جواهر نثار ايلدى اكر زرى يوق ايسه يعنى حكمت ومعرفت ونصيحت جواهرنى عاله نثار ايلدى اكر بذل ايدجك زرى ودينارى يوق ايديسه سائر اغنيا كبى ﴿ حكايت درفائدهٔ خاموشى از نصيحت به كسى كه پند نه پذيرد ﴾ ﴿ حكايت كنند از جفا كسترى ❊ كه فرمان دهى داشت بركشورى ﴾ جفا كستر وصف تركيبيدر جفادوشيجى معناسنه ظالمدن كنايتدر و يا حرف وحدت كه حرف رابط صفت فرمانده وصف تركيبدر بويرجى ديمكدر يعنى حاكم ويا حرف مصدر داشت بونده طوناردى ديمكدر وار ايدى معناسنه كشورى يا حرف وحدت (محصول بيت) حكايت ايدرلر برجفا بساطنى فرش ايلين ظالمدنكه برمملكت اوزرينه حكومتى وارايدى يعنى بر بيرك حاكمى ايدى ﴿ درايام اوروز مردم چوشام ❊ شب از بيم اوخواب مردم حرام ﴾ ايام اولاميه در ايام حكم سلطنت اوتقديرنده‌در روز مردم لاميه چو ادات تشبيه شام اخشام معناسنه‌در اما بونده مراد كيجه‌در بيم اولاميه خواب مردمده بويله‌در (محصول بيت) مذكور ظالمك زمان سلطنتنده خلقك كونى كيجه ايدى يعنى ماتمده و بلاده ايدى كيجه انك جفاسى خوفندن خلقك كوزلرينه اويقو حرام ايدى حاصلى هروجهله جورندن اضطرابده ايديلر ﴿ همه روز نيكان ازودر بلا ❊ بشب دست پاكان ازو بردعا ﴾ همه روز هر كون و بتون كون ديمكدر نيكان يعنى صلحا وعباد دست پاكان لاميه‌در بردعا بربونده فى معناسنه‌در دعاده ايدى ديمكدر (محصول بيت) هركون اييلر انك ظلمندن بلاده ايدى يعنى محنت ومشقتده ايدى كيجه پاكلرك الى انده دعاده ايدى يعنى ال قالدروب خدايه نياز ايدوب بوظالمه بد دعا ايدرلرايدى ﴿ كروهى برشيخ آن روزكار ❊ زدست ستمكر كرستند زار ﴾ كروهى كاف عجمك وراانك ضمه‌لر يله بلوك ديمكدر و يا حرف وحدت شيخ آن روزكار لاميه‌لردر اول زمانك شيخى قتنده يعنى معتقدلرى اولان عزيزك يانده دست ستمكر لاميه‌لردر كرستند كاف عجمك ضمى وكسرى وراانك كسريله فعل ماضى جمع غائبدر اغلديلر يعنى شكايت ايلديلر يا ضرورت وزنيچون ساقط

اولمشـدر زار ذلیل معناسـنه در (محصول بیت) برجماعت اول زمانك مستجاب الدعوه اولان شیخی قتنده ظالملك الندن زار وذلیل اغلشدیلر یعنی ذات وهوان ایله اغلشوب شکایت ایلدیلر ❊ که ای پیردانای فرخنده رای ❊ بگواین جوانرابترس ازخدای ❊ که حرف بیان شکایتدر پیردانای فرخنده رای بیانیه لردر مبارك فکرلی پیردانا دیمکدر فرخنده فالك وخانك فتحه لریله مبارك دیمکدر قوتلی معناسـنه رایله وصف ترکیبیدر پیر صفت ثانیدر (محصول بیت) مذکور جماعت پیره شکایتلرنده بو یله دیدیلر که ای مبارك فکرلی عالم پیر بو جوان حاکمه خدادن خوف ایله دیوسو یله دیدیلر یعنی نصیحت طریقیله خدادن قورقدی اکا که خلقه جفادن ال چکسون ❊ بگفتا در یغ آمدم نام دوست ❊ که هر کس نه درخوردپیغام اوست ❊ بگفتا الف حرف اشـباعدر اکثرجوابه داخل اولور نام دوست لامیه در دوستدن مراد خدادر که حرف تعلیل درخورد داله ودرخور دالسز لایق معناسدر پیغام بای عجمك فتحیله خبر معناسنه در واضافت لامیه در (محصول بیت) پیرجماعته دیدی یعنی شکایتلرنده جواب و ردی بو یله دیو که بکا حیف کلور دوستك نامی یعنی خدانامنی ذکرایلمکه حیف صنرم زیرا هر کیمسه خدانك ذکرنی ونام شریفنی ایشتمکه لایق دکلدر زیرا سنکدلدر اکا سوز تأثیر ایلمز ❊ کسی راکه بینی زحق بر کران ❊ منه باوی ای خواجه حق در میان ❊ کران کاف عربیله کنار معناسنه در درمیان درحرف صله در بامعناسنه (محصول بیت) عزیزدر که برکیمسه که حقدن کنارده کوره سن یعنی حقه قائل اولمیه کوره سین ای عزیز انکله حق سوزی اورته یه کتوروب سویله حاصلی اکا حق سوزی سویلمه که سوزك ضایع اولور اکا سوز تأثیر ایلمز بو بیت وبوندصکره ابیات حضرت شیخك درنصیحت طریقیله در ❊ دریغست باسفله کفتن علوم ❊ که ضایع سود تخم در شوره بوم ❊ باسفله باحرف صله که حرف تعلیل شوره بوم چورق یردر زیرا شوره چورق وبوم یردر ارض معناسنه (محصول بیت) سفلیه علوم ومعارف سویلك حیفدر زیرا تخم چورق یرده ضایعدر که اندن نسنه حاصل اولماز ❊ چودروی نگیرد عدودانت ❊ برنجد بجان و برنجاندت ❊ دروی درحرف صله وضمیرسفلیه راجعدر نگیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب تأثیر ایلمز دیمکدر برنجد فعل مضارع لازم برنجاند

متعديسى (محصول بيت) چون كه سفله يه سويليه سين البته اكا تأثير
ايلمز بر حق سوز سويلدكك ايچون سنى عدو بيلور وجان كوكلدن
انجنور وسنى زياده انجيدر حضرت شيخ بوندنصكره كندى پادشاهنه
خطاب ايدب بيورر ❊ ترا عادت اى پادشاه حق روست ❊ دل مرد حق
كوى ازينجا قويست ❊ ترا عادت سنك عادتك ديمكدر حق رو وصف
تركيبيدر وياحرف مصدر حقه كيديجيلك ديمكدر يعنى طريق مستقيمه
سلوك ايديجيلك دل مرد حق كوى لاميه وبيانيه ازينجا يعنى سنك رو
اولديغك قويدر (محصول بيت) اى پادشاه سنك عادتك طريق حقه
كيديجى لكدر يعنى طريق هدايته سلوكدر بويله اولديغكدن اوترى حق
سوزسويلين كشينك كوكلى قويدر كه حق سوزى بى پروا سويلر زيرا بيلور كه
سكا تأثير ايدوب انى قبول ايدرسين ❊ حقت كفتم اى خسرو پاك راى ❊
توان كفت حق پيش مرد خداى ❊ حقت تاضمير خطاب خسرو پاك راى
بيانيه در پاك راى وصف تركيبى توان كفت كفتق معناسنه در پيش مرد
خداى لاميه لردر (محصول بيت) اى پاك فكرلى پادشاه سكا سويلدكم
سوز حقدر ريا وخوش آمد دكلدر پس مرد خدانك قتنده حق سوز
سويلك ممكندر زيرا قبول ايدرو كيمسه يه بيحضور اولماز ❊ نكين خصلتى
دارداى نيكبخت ❊ كه در موم كيرد نه در سنك سخت ❊ نكين نونك وكاف
عجمك كسريله يوزك قاشى ديمكدر خصلتى ياحرف وحدت وياحرف
تنكير كه حرف بيان در حرف صله در مومدن مراد بال مومى در كيرد
فعل مضارع مفرد غائب تأثير ايلر ديمكدر سنك سخت بيانيه قتى طاش
معناسنه (محصول بيت) اى نيكبخت صاحب سعادت نكينك خصلتى
واردركه اول بال مومنه تأثير ايدر قتى طاش دكل حق سوزده بويله در
اهل حق اولانه تأثير ايدر زيرا قلبى ملايم در حق سوزدن متأثر اولور
اما ظالمك قلبنه تأثير ايلمز زيرا سنك سياه در نسنه دن منفعل اولماز
❊ عجب نيست كر ظالم ازمن بجان ❊ برنجد كه دزد ست ومن پاسبان ❊
بجان مصراع ثانيه مرهوندر كه حرف تعليل ودزد دالك ضميله اوغرى
معناسنه در پاسبان عسس ديمكدر (محصول بيت) عجب دكلدر اكر ظالم
بندن جانله انجنورسه يعنى زياده بيحضور اولورسه زيرا اول سارقدر وبن
پاسبانم انى حق سوزله ظلمدن زجر ايدرم ❊ توهم پاسبانى بانصاف داد ❊

که حفظ خدا پاسبانی تو باد * پاسبانی یا ضمیر خطاب که حرف رابط دعادر
حفظ خدا مصدرك فاعلنه اضافتیدر پاسبان تو اسم فاعلك مفعولنه
اضافتیدر باد دعادر اولسون معناسنه (محصول بیت) پادشاهم سنده
پاسبان سین که انصاف وعدلله که فقرا ورعایایی ظلمدن حفظ ایدرسین
حفظ خدا سنك پاسبانك اولسون جمیع بلیاتدن سنی حفظ ایلسون
* ترا نیست منت زروی قیاس * خداوندرا من وفضل وسپاس *
منت بونده من تنبیهی معناسنه در تو بحثی دکلدر فتأمل روی قیاس لامیه در
قیاس جهتندن دیمکدر خداوندرا را ادات خبر مقدردر خداوندکدر
دیمکدر من نونك تشدیدیله منت معناسنه در فضل بونده نعمت معناسنه در
سپاس شکر دیمکدر (محصول بیت) پادشاهم قیاس جهتندن منت سنك دکلدر
یعنی عدل وداد ایلدکك ایچون منت سنك دکلدر بلکه من وفضل وسپاس
خدانکدر که سنی عادل ومنصف یراتدی حاصلی سنی عدل وکرمه موفق
خلق ایلدیکیچون منت انکدر بوندنصکره کلن بیت منت خدایی بیان ایدر
* که در کار خیرت بخدمت بداشت * نه چون دیکرانت معطل کذاشت *
که حرف تعلیل کار خیر بیانیه در وتا ضمیر خطاب بخدمت با حرف صله خدمته
دیمکدر بداشت با حرف تأکید طوتدی دیمکدر نه حرف نفی معناده کذاشته
مقیددر نکذاشت تقدیرنده (محصول بیت) منت خدانکدر که سنی
خیر ایشده خدمته طوتدی یعنی خیرات ایشلمکه توفیق وخدمت وقدرت
ویردی غیریلرکبی سنی امور خیردن معطل خلق ایلمدی پس بوجهتدن
منت وفضل خدانکدر * همه بمیدان کوشش درند * ولی کوی دولت
نه هر کس برند * با حرف ظرف میدان کوشش لامیه در مجازا میدان
سعی دیمکدر شین ثانی اسم مصدر حرفیدر درمعنای ظرفیتی تأکید
ایدر ونون ودال اسنك ادات جمعیدر ولی ادات استدراك کوی دولت
لامیه در مجازا نه حرف نفی معناده برند ه متعلقدر نبرند تقدیرنده ایلتمزلر
دیمکدر (محصول بیت) هرکیمسه سعی وهمت میداننده در اما دولت
طوپنی هر سعی وکوشش ایلین ایلتمز یعنی عالمده هر کیمسه برکاره مشغولدر
اما دولت دنیا وآخرت هر کسه میسر اولماز حاصلی دادخدادر سعیله
اولماز * تو حاصل نکردی بکوشش بهشت * خدادر تو خوی بهشتی
سرشت * خوی بهشتی بیانیه در سرشت فعل ماضی مفرد غائب

بوغردی یعنی خلق ایلدی دیمکدر (محصول بیت) ای پادشاهسن سعی وکوشش ایله بهشتی تحصیل ایلدك بلکه خداسنده جنته لایق وسزاوار خوی وخصلت یراتدی پس بو معناده من وکرم خدانکدر که عادل وکریم وجنته لایق یراتدی ﴿ ذات روشن ووقت مجموع باد * قدم ثابت و پایه مرفوع باد ﴾ (محصول بیت) کوکلك نور ایمان ایله واسلام ایله منور وروشن اولسون اوقات شریفکده غم تفرقه‌دن خالی وحضور وصفا ایله مجموع وزوالدن محفوظ ومصون اولسون قدمکده اسلام اوزره ثابت وجادهٔ شریعت اوزره قائم وحد ذاتنده مرتبهٔ آخرتك مرفوع و بلند اولسون ﴿ حیاتت خوش ورفتنت برصواب * عبادت قبول ودعا مستجاب ﴾ حیاتت تا ضمیر خطاب مراد دنیاده دیری اولمسیدر رفتنت تا کنه سابق کیبیدر صوابدن مراد طریق مستقیمدر عبادت کنه برنامقدر دعاده ده وجعیتدنصکره بر یاده مقدردر مستجاب اسم مفعولدر استفعال بابندن مقبول معناسنه (محصول بیت) دنیاده دیرلکیله وایلکیله وصفا ایله اولسون وآخرته کتمك نهج صواب وطریق مستقیم اوزره اولسون وعبادتك مقبول ومبرور ودعاك مستطاب ومستجاب اولسون ﴿ حکایت اندرر ای پادشاهان وتدبیر مملکت وآیین جهانداری وقانون لشکر کشی ﴾ ﴿ همی تا برآید بتدبیر کار * مدارای دشمن به از کارزار ﴾ همی تا برآید اصلنده تا همی برآیددر همی بوبله یرلرده تأکید افاده ایدر تا انتهاء غایتچوندر وتوقیت معناسنده افاده ایلمك قابلدر برآید حاصل اوله دیمکدر باحرف مصاحبت برآیده متعلق تدبیر ایشك صوکنه نظر ایلمکه دیرلر کار برآیدك فاعلی و تدبیر مفعول غیرصریحی مدارا مفاعله بابندن مصدردر که نا قصدن تایی حذف ایدرلر مدارا ومحابا ومحاکا دیرلر فقس دشمنه اضافتی مصدرك مفعولنه اضافتیدر کارزار جنکه دیرلر (محصول بیت) ایش تدبیرله حاصل اولنجه و یا مادام ایش تدبیر له حاصل اوله دشمنه مدارا یکدر صواشدن ایسه یعنی دشمنله جنك وجدال ایله چکمکدن مدارا ایله چکمك یکدر ﴿ چو نتوان عدورا بقوت شکست * بنعمت بباید درفتنه بست ﴾ شکست شکستن وبست بستن معناسنه (محصول بیت) چونکه عدو بی قوت عسکرله وقدرت قاهره ایله صیمق ممکن اولمیه نعمت ومال قدرتیله جنك وفتنه قپوسنی بغلمق کرك حاصلی مصالحه سبیله فتنه

﴿ وفسادی ﴾

وفسادی دفع ایلمك كرك ﴿ كر اندیشه باشد ز خصمت كزند ❊ بتعويذ احسان زبانش ببند ﴾ زخصمت ضمیر معناده كزنده مقید در تعویذ احسان بیانیه تعویذ دیل باغنه دیرلر حمائل معناسنه ببند فعل امر مفرد مخاطب بغله دیمكدر (محصول بیت) اكر سكا عدودن ضرر وزیان اندیشه سی وخوفی وار ایسه احسان تعویذ یله دیلنی بغله زیرا حقیقتده تعویذ ایله دل باغلنور حاصلی هر نه ایلرسك ایله دشمن غالبا صلح اوزره اول كه سكا ضرر وزیان ایرشدرمیه ﴿ عدورا بجای حسك زر بریز ❊ كه احسان كند كند دندان تیز ﴾ عدو بریزك مفعول اولی وزر ثانیسی و بجای حسك غیر صریحی با حرف صله واضافت لامیه در حسك حای حطینك وسین مهمله نك فتحه لریله دمردن دوكلری برمدور نسنه در برنجه سیوری ایاغی وار زیاده ایتی یعنی كسكین هر باریكه مذكور حسكی یره قوسك اوچ ایاغی اوزره طورر و برقاچ ایاغی یوقاری هوایه دیكلور ومذكور حسكی اول زمانده مذكور وجه اوزره دشمن حصاره یوریدیكی وقتن حصار اطرافنه دوكرلر ایمش عدو یورومكه قادر اولمیه الان شام قلعه سنك بربرجنده پاسلنوب یاتور ومذكدر حسك لفظ عربیدر نتكم جوهریده مصرح یازار بس بونی لفظ عجمی ظن ایدوب وكافنی حرف تصغیر اكاینلر ومعناسنی چور چوب وخار خس دینلر نیجه جهتدن خساست ودنائت ایلمشلردر فتأمل واحفظ فانه ینفعك كه حرف تعلیل احسان مبتدا كند كاف عربك ضمی ونونك فتحی ایله فعل مضارع مفرد غائب خبر مبتدادر كند كاف عربك ضمی وسكون نونله چونكه معناسنه یعنی كسمز كند فعلنك مفعول اولی ودندان ثانیسی وتیزه اضافت بیانیه (محصول بیت) حضرت شیخ پند ایدوب بیورر عدویه حسك یرینه التون دوك یعنی دشمنی كندوكه مال واسباب و یرمك سببیله یاقلشدرمه زیرا احسان وكرم كسكین دندانی كند ایدر حاصلی دشمن یولنه مال دوكمك ضررنی دفع ایلمك ایچون حسك دوكمكدن انفع واولیدر ﴿ بتدبیر شاید جهان خورد دو اوس ❊ چودستی نشاید كزیدن ببوس ﴾ اوس لامك ضمیله تواضع وتملق كزیدن اصیرمق ببوس فعل امر مفرد مخاطب اوپ دیمكدر (محصول بیت) جهانی تدبیر وتواضع وتملقله یمك كرك زیرا مثلدر چونكه برالی كسمك وایصرمق ممكن اولمیه اوپ دیمشلر حاصلی مدارا لازمدر خصوصا كه

ردسروری وشمعی

سلطنت وحكومتده بعض نسخده كزيدن يرينه بر بدن واقعدر اما اول بردز
﴿ مراعات دشمن چنان كن كه دوست ❊ كه وى را بفرصت توان كند پوست ﴾
مراعات مصدردر مفاعله بابندن دشمنه اضافت مصدرك مفعولنه در
كه حرف رابط صفت تقديرى كه دوست رادر كه حرف تعليلدر حتى معناسنه
وى ضمير غائب دشمنه راجعدر ورا حرف تخصيص بفرصت با حرف
مصاحبت كند كندن معناسنه در توان كندك مفعول صريحى و بفرصت
غير صريحى (محصول بيت) دشمنه انجلين رعايت ايله كه دوست ايده سين
تاكيم فرصتله ويا وقت فرصتده در يسين يوزه سين ويا بوزمك ممكن اوله
يعنى اندن انتقام ايلمكه قادر اوله سين ﴿ بتدبير رستم در آيد به بند ❊ كه
اسفنديارش نه جست از كمند ﴾ بتدبير باحرف مصاحبتدر آيده متعلق رستم
مبتدا ودر آيد خبرى وبه بند خبره متعلق كه حرف رابط صفت حرف
تعليل طوتان معلول ايمش اسفنديار همزه نك كسر يله شاهنامه ده ذكر
اولان پهلوانلرك بر يسيدر رو يين تن ايله ملقبدر توج كوده لى ديمكدر
انسان خود توج كوده يى اولماز الكن انواع يارله متحمل اولوب دكه
يارەدن متأثر ومنفعل اولمديغندن رو يين تن ديمشلردر بو يله ايكن رستم
انى برتيرايله هلاك ايلدى شين ضمير رستمه راجعدر نه جست فعل ماضى
مفرد غائب فاعلى اسفنديار در صچرامدى ديمكدر از كمند جسته متعلقدر
(محصول بيت) تدبير وتداركله رستم زال كبى بهادر ار بنده كيرور كه
اسفنديار رو يين تن انك كمندندن خلاص بولمدى يعنى رستم بو يله زورلى
وقوتلى پهلوان ايكن تدبيرله شكار اولور دكل كه غير يلرى مقصود
پند وعبرتدر خارجده بونك كبى نك وقوعى اولمق لازم دكل ﴿ حذر كن
ز پيكار كمتر كسى ❊ كه از قطره سيلاب ديدم بسى ﴾ پيكار باى عجمك
فتحيله جنك ديمكدر كمتره اضافتى لاميه در كه حرف تعليل قطره طامله
سيلاب سينك فتحيله صوطاشقنى (محصول بيت) شيخ بيورر كمتر كيمسه نك
جنكندن حذر ايله يعنى الك زبون دشمنله صواشدن حذر ايله صاقن زيرا
قطره دن سيل پيدا اولديغن چوق كوردم حاصلى دشمنى حقير وزبون
طوتمق جائز دكلدر ﴿ مزن تا توانى برابرو كره ❊ كه دشمن اكرچه زبون
دوست به ﴾ تا حرف توقيت بر حرف استعلا ابرو همزه نك فتحى و بانك
سكونيله وزانك ضميله قاشه ديرلر عرب حاجب ديركره كاف عجمك ورانك

رشمى

کسریله وهای اصلیه ایله قاشه دیرلر بونده قاش یورشدر مقدن کنایه‌در که حرف تعلیل زبون تقدیری زبونست در ضرورت وزنیچون حذف اولدی (محصول بیت) مادامکه قادرسین قاشکه کره اورمه یعنی دشمنه بحضورلق کوستروب قاشك چاتمه حاصلی عداوت اظهار ایتمه زیرا دشمن زبون ایسه ده دوست اولمق یکدرکه وقت حاجتده سکا معین اوله ﴿ بود دشمنش تازه ودوست ریش * کسی کش بود دشمن ازدوست بیش ﴾ دشمنش شین اضمار قبل الذکر طریقیله مصراع ثانی اولانده که کسی یه عائددر ریش بونده مجروح معناسنه در کش شین معناده دشمنه مقیددر (محصول بیت) دشمنی تازه ومسرور ودوستی مجروح ومغموم ومقهور اوله زیرا بیك دوست ازدر و بیر دشمن چوقدر دیمشلر ﴿ مزن سپاهی زخود بیشتر * که نتوان زدن مشت بر نیشتر ﴾ با حرف صله سپاه عسکره دیرلر ویا حرف وحدت که حرف تعلیل مشت میمك ضمیله یومرق بر حرف صله بر یرینه پابازان صحیح نسخلره مخالف یازمش نیشتر نشتر دیمکدر (محصول بیت) یورر که کندکدن زیاده عسکره کندیکی اورمه یعنی انلرله جنك ایلمه زیرا یومریغی نشتره اورمق معقول دکلدر وایی ایش دکلدر یعنی کندیکی اغر عسکره اورمق یومریغی نشتره اورمق کبیدر حاصلی کندیکی تهلکه‌یه براقمقدر ﴿ وکر زوتواناتری درنبرد * نه مردیست با ناتوان زور کرد ﴾ نبرد نونك وبانك فتحه لریله جنك معناسنه در با ناتوان با حرف صله کرد مصدر معناسنه در (محصول بیت) واکر خصمدن جنکده قوتلیرك ایسك ناتوانه وز بونه ارلك ایلمك وزور ایلمك ارلك دکلدر یعنی خصمکدن هر وجهله قدرتلی وقوتلی ایسك اوستنه عسکر چکوب اکا غلبه کوسترمك معقول ایش دکلدر ﴿ اکر پیل زوری وکر شیرچنك * بنزدیك من صلح بهتر که جنك ﴾ پیل زور وصف ترکیبیدر فیل قوتلی دیمکدر و یای ضمیر خطاب شیرچنکده وصف ترکیبیدر ارسلان پنجه‌لی دیمکدر کنه بیای خطاب مقدردر (محصول بیت) اکر فیل زورلی وارسلان پنجه‌لی ایسك بنم قتمده صلح یکدر جنکدن زیرا الصلح خیردر ﴿ چودست ازهمه حیلتی درکسست * حلالست بردن بشمشیردست ﴾ چو حرف تعلیل دست مبتدا حیلتی یا حرف تنکیردر حرف تأکید کسست کاف عجمك ضمی و کسریله فعل ماضی مبنی المفعول معناسنه اوزلدی دیمکدر منقطع اولدی معناسنه خبر

مبتدا حلالست مقدم خبر بردن مؤخر مبتدا باحرف صله شمشیرشینك فتحی
وکسر یله قلجدر عرب سیف دیر دست بردنك مفعول صریحی و بشمشیر
غیرصریحی (محصول بیت) ممکن اولدقچه خصمله مدارا مرغوبدر اما
چونکه الی حیله لردن منقطع اوله ومدارا ومداهنه یه مجال قالمیه بوکزال
قلجه صونوب جنك ایلمك حلالدر زیرا آخرالحیل السیف در ﴿ اکرصلح
خواهد عدو سر مپیچ * وکرجنك جوید عنان بر مپیچ ﴾ مپیچ فعل
نهی مفرد مخاطب دوندرمه و بورمه و بوکه عنان عینك کسریله اویان
دیزکنینه دیرلر (محصول بیت) اکرعدو صلح وجنك ایسترسه صلحدن
باشکی دوندرمه البته صلح ایله واکر محاربه ومقاتله ایسترسه دیزکنکی
جنکدن دوندرمه یعنی اعراض ایلمه الله کریمدر ﴿ که کروی ببندد کارزار *
تراقدر وهیبت شود صدهزار ﴾ بو بیت طلب صلحه علتدر که حرف
تعلیل وی یعنی عدو درکارزار لامیه در مجازا تراسنك دیمکدر (محصول
بیت) عدو صلح طلب ایدوب جنك قپوسن بغلرسه سنك قدر وهیبتك
یوز بیك زیاده اولور ﴿ وراو پای جنك آورد دررکاب * نخواهند بحشر
ازتو داور حساب ﴾ بو بیت طلب جنکه علتدر وراکر تقدیرنده در
پای جنك لامیه در مجازا در حرف صله رکاب رانك کسریله اوزنکی
دیمکدر بحشر باحرف ظرف داور حاکم یعنی خدادر (محصول بیت) واکر
عدو جنك ایاغنی اوزنکویه کتورر یعنی جنکه سوار اولورسه خدای تعالی
روز محشرده فلانك قانی حسابنی سندن طلب ایلمز زیراجنکه بادی اول
اولمش اولور ﴿ توهم جنك را باش چون کینه خاست * که با کینه ورمهر
بانی خطاست ﴾ جنك را باش تقدیری جنك را حاضر باش در کینه و کین
عداوت معناسنه در خاست قالقدی یعنی پیدا اولدی دیمکدر ورواوك
فتحیله ادات نسبتدر کینه ور کینه لی دیمکدر مهربان محبتلی دیمکدر
و یا حرف مصدر (محصول بیت) چونکه اراکزده کینه پیدا
سنده جنکه یرا قلان حاضر اول زیرا کینه دار ایله اظهار
محبت اوزره اولمق خطادر ﴿ چو باسفله کوبی بلطف وخوشی *
فزون کردش کبرو کردن کشی ﴾ باحرف صله سفله سینك ضمیله الحق
دیمکدر خوشی یا حرف مصدر کردد فعل مضارع مفرد غائب اولور دیمکدر
شین معناده کبره مقیدر کبرش تقدیرنده کردن کش وصف ترکیبیدر
جبار معناسنه و یا حرف مصدر (محصول بیت) چونکه بر الحقه ملایمت
ولطف ایله سویلیه سن تکبری وجبارلغی زیاده اولور بعض نسخه ده

﴿ بوابکی ﴾

بو ایکی بیت واقعدر ❊ باسبان تازی ومردان مرد ❊ برآرازنهاد بداندیش کرد ❊ باحرف استعانت اسبان تازی بیانیه عربی اتلر دیمکدر مردان مرد بهادر ارلر دیمکدر نهاد نونك کسریله خلقت وطبیعت معناسنه در بداندیش وصف ترکیبیدر دشمن معناسنه کرد کاف عجمك فتحیله توز دیمکدر غبار معناسنه نهادندن کرد کتور مکدن مراد انتقام ایلمکدر (محصول بیت) تازی اتلرله وکزیده بهادرلرله عدونك وجودندن انتقام آل حاصلی هلاك ایله ❊ وکر باز آید بنرمی وهوش ❊ بتندی و خشم ودرشتی مکوش ❊ بنرمی باحرف مصاحبت نرم نونك فتحی وسکون رائله یومشق دیمکدر ملایم معناسنه و باحرف مصدر بتندی باحرف مصاحبت تندتانك ضمی وسکون نونله بونده یاوز معناسنه در و باحرف مصدر درشت دالك ورانك ضمهلریله وسکون شینله ایری دیمکدر غلیظ معناسنه و باحرف مصدر مکوش فعل نهی مفرد مخاطب دورشمه یعنی سعی ایله دیمکدر (محصول بیت) واکر خصمك ملایمت ورفق وعقلله وتدارکله صلحه کلوب طالب اولورسه حدته وخشم وغلظته سعی ایله یعنی بونلری ترك ایدوب سنده ملایمت ایله مصالحه دن قاچمه ❊ چو دشمن درآمد بعجزاز درت ❊ بدر کن زدل کین وخشم ازسرت ❊ (محصول بیت) چون که دشمن عجزله قپوکدن ایچرو کله یعنی سکا اظهار عجز ایلیه کوکلکدن کینی و باشکدن خشم وغضبی اخراج ایله یعنی ظاهر اعداوتی ترك ایله ❊ چو زنهار خواهد کرم پیشه کن ❊ ببخشای واز مکرش اندیشه کن ❊ زنهار امان معناسنه در کرم کن فعلنك مفعول اولی و پیشه ثانیسی ببخشای فعل امر مفرد مخاطب ترحم ایله دیمکدر کرمی بیان ایدر واو حرف اضراب مکرش ضمیر دشمنه راجعدر اندیشه بونده حذر معناسنه در (محصول بیت) چون که دشمن عجزله قپوکه کلوب امان دیلیه کرم ومروتی پیشه و عادت ایله اکا ترحم ایله امامکر وحیله سندن حذر ایله اولمیه که تلبیس ایدوب برفساد ایلیه ❊ زندبیر پیر کهن برمکرد ❊ که کار آزموده بود سال خورد ❊ تدبیر پیر کهن لامیه و بیانیه در بو حرف تأکید مکرد فعل نهی مفرد مخاطب طولا نمه ودونمه یعنی اعراض ایلمه کردیدندن که دونمك معناسنه در نته که سابقا مفصل بیان اولندی فتدبر که حرف تعلیل کار آزموده ایش صنامش یعنی مجرب امورسال خورده یشامش معناسنه (محصول بیت) اسکی پیرك تدبیرندن

دوغه یعنی انکله مشاوره دن قاچه‌ز یرا عمر سورمش کیمسه یعنی چوق یاش
یشامش قوجه ایش صنامش وهرنسنه‌نك قولاین بلمش اولور پس انکله
مشاوره وتدبیر لازم اولور ☼ بیندیش در قلب هیجا مفر ☼ چه دانی
کرآن که باشد ظفر ☼ بیندیش فعل امر مخاطب فکروتدبیرایله دیمکدر
قلب هیجا لامیه جنك اورتاسنده دیمکدر زیرا هیجا هانك فتحی
وسکون یائله عربیده جنك معناسنه در مفر میمك وفانك فتحه لریله
اسم مکاندر ضرب بابنك مضاعفندن چه دانی‌نه بیلورسن کرآنکه
اضافتله اصلنده که ازآن که درکه حرف رابط وازحرف ابتدا وآن که که
اسمدر کیم معناسنه آن که کیمك دیمکدر فتأمل ظفر مصدر درخصم
غالب اولمق معناسنه (محصول بیت) جنك اورتاسنده وعسکر اورتاسنده
ایکن قچاجق یری فکرایله‌ز یرا نه بیلورسنکه ظفر کیمك جانبنده اولور
پس تدارك اوزره اولمق کرك مصراع ثانینك معناسی نه بیلورسنکه
جنکدن صکره کیم ظفر بولور دیمك معناسنه ظفربولامامش ☼ چون به بینی که
لشکر زهم دست داد ☼ بتنهامده جان شیرین بباد ☼ زهم دست داد
بری برندن ال وردی یعنی عسکر بری برندن ایریلوب منهزم اولدی
دیمکدر باحرف تأکید تنها بالکز جان شیرین بیانیه بباد باحرف صله بادیلدر
(محصول بیت) چونکه کوره سنکه عسکر پراکنده و پریشان اولدی
یعنی منهزم اولدی یالکز جان شیرینکی یله ورمه باشکی معرکه‌دن
خلاص ایتمکه سعی ایله ☼ اکر درکاری رفتن بکوش ☼ وکر درمیان
لبس دشمن بپوش ☼ کاری یا ضمیر خطاب برفتن باحرف صله رفتندن مراد
قاچمقدر لبس لامك کسری وسکون بائله لباس معناسنه در دشمنه اضافتی
لامیه‌در بپوش فعل امر مفرد مخاطبکی دیمکدر (محصول بیت) اکر
دشمن عسکرینك کنارنده ایسك کتمه یعنی قالقمغه چالش واکر ارالرنده
واقع اولورسك انلرك لباسنی کیکه دشمن سنی کندولردن ظن ایدوب هلاك
ایتماسون ومونکه سعی وکوشش ایلیه‌لر علی کل حال تدارك اوزره اولمق
کرکدر کشی که جانن خلاص ایلیه ☼ وکرخود هزاری ودشمن دوبست
☼ چوشب شد در اقلیم دشمن مأیست ☼ هزاری یا ضمیر خطاب
دویست دالك ضمی وواوك کسری وباقینك سکونیله ایکیوز دیمکدر
مأیست میمك فتحی وهمزه‌نك کسریله وباقینك سکونیله فعل نهی مفرد

ردشمی

مخاطب دورمه دیمکدر استیدندن (محصول بیت) اکرسن بیك ایسك
یعنی عسکرك بیك مقدار ایسه و دشمن ایکیوز مقداری ایسه ده چونکه کیجه
اولدی دشمن مملکتنده طوروب قرار ایله اولمیا که سکا شبخون ایدهلر
عرضکه نقصان کله ﴿ شب تیره پنجه سوار از کمین * چو پانصد بهیبت
بدردزمین ﴾ شب تیره بیانیه پنجه بای عجمك فتحیله اللی دیمکدر پنجاهدن
مخففدر سوار آتلی کمین کاف عربك فتحی و میمك کسریله پوسو دیمکدر عربیدر
پانصد بشیوز بدرد فعل مضارع مفرد غائب یرتار دیمکدر راده تشدید
ضرورت وزنیچوندر (محصول بیت) قرانکلق کیجه ده اللی آتلی
پوسودن غافل ایکن بشیوز آتلی کبی هیبت وعظمت ایله یری یرتار یعنی
عالمی خراب ایدر ﴿ چو خواهی بریدن بشب راهها * حذر کن نخست
از کمینگاهها ﴾ (محصول بیت) چونکه کیجه ایله یوللر کسوب دشمن
اولکه سنه الغاره وافن صالمق استرسك اول پوسو یرلرندن حذر ایله اولمیا که
دشمن پوسو قورمش اوله وسنك اوزرکه علی الغفله هجوم ایلیه لشکرك
پریشان ایدوب سکا کسروره ﴿ میان دولشکر چویك روزه راه * بماند بزن
خیمه برجایگاه ﴾ میان دولشکر لامیه بکروزه برکونلك دیمکدر های رسمی
بونك کبی یرلرده مقدار معناسنی افاده ایدر فاحفظ راه مصراع ثانی یه
مرهوندر بکروزه راه مبتدا و بماند خبری و بزن خیمه چادر قور دیمکدر
عجم چادر قورمغی زدن ایله استعمال ایدرلر و عرب ضربله مثلا ضرب
الخیمة دیرلر برجایگاه محلنده دیمکدر بریرنده در یازان صحیح نسخه لره
مخالف یازمش (محصول بیت) ایکی لشکر اورتاسنده یعنی سنك لشکرکله
دشمن لشکری اورتاسنده برکون مقداری یول قاله چادرکی محلنده
قوروب اوتوراشاغه حاصلی برمقبول یرده قوروب آرام ایله ﴿ اکر او پیش
دستی کند غم مدار * ور افراسیاب است مغزش برآر ﴾ پیش دست وصف
ترکیبیدر اول ال صونیجی دیمکدر و یاحرف مصدر افراسیاب قدیم ترکستان
پادشاهلرندن براولو پادشاهك اسمیدر مغز میمك فتحی و غینك سکونیله
بینی معناسنه در و ضمیر دشمنه راجعدر برآر فعل امر مفرد مخاطب چیقار
معناسنه (محصول بیت) سن چادرك قوروب اوتورر کن اول اوزرو که کلوب
سکا ال قاتوب جنکه باشلرسه غم چکمه واکر قوت وحشمتده افراسیاب
دکلی ایسه ده انك بینی چیقار یعنی اکا غالب اولورسن بی اشتباه بوندنصکره

مطلب

زدشمی

بيت علتنى بيان ايدر فندبر ﴿ ندانى كه دشمن چو يكروزه راند ❊ سر پنجه
زورمندش نماند ﴾ ندانى فعل نفى مستقبل مفرد مخاطب استفهامى
متضمن بيلمزميسين ديمكدر يعنى بيلورسين كه حرف بيان سر پنجهٔ زورمند
لاميه وبيانيه در قوتلى سرپنجه سى وزور بازوسى يعنى قوتى وقدرتى
قالميوب زبون اولدى كندو سيده مندش ده شين ضمير دشمنه راجعدر
(محصول بيت) بلمزميسين كه چون دشمن بركونلك يول سوردى يعنى
يورودى زورلى سرپنجه سى قالمدى حاصلى بركون يول يورمكله كندبده
انى ده برمقدار يواشور بهر حال ﴿ توآسوده برلشكر مانده زن ❊ كه نادان
ستم كرد برخويشتن ﴾ آسوده ديكنمش وراحت اولمش معناسنه در
لشكر مانده بيانيه در زن فعل امر مفرد مخاطب اوردمكدر كه حرف تعليل
برحرف صله (محصول بيت) سن دكنوب وراحت اولوب قالمش وطورمش
لشكر اوزرينه اورغالب اولهسن زيرا اول نادان بويله عجله ايله عسكرى
زبون ايدوب كندينه ظلم ايلدى ﴿ چو دشمن شكستى بيفكن علم ❊ كه بازش
نبايد جراحت بهم ﴾ بيفكن فعل امر مفرد مخاطب دوشور ديمكدر
علم سنجق ديمكدر تقديرى علمش در ضمير دشمنه راجعدر كه حرف تعليل
بازش ضمير معناده جراحته مقيددر جراحت كسر جيمله ياره ديمكدر
بهم بانك وهانك فتحه لريله نبايده متعلقدر پاره سى بربره كلمه يعنى اوكلميه
ديمكدر (محصول بيت) چونكه دشمنى صدك سنجاغنى دوشور تاكيم
كنه يارهسى اوكلميه يعنى سنجاغى ديكلوب برنده طورنجه ينه جمع اولوب جنك
ايدرلر ايمدى سنجاغى باشى اشغه ايله كه جمع اولوب جنك ايليه لر مصراع
اولك معناسنى جنكدن فراغت ايله دين بيتدن مراده واصل اولمامشدر
﴿ بسى در قفاى هزيمت مران ❊ مبادا كه دورافتى از ياوران ﴾ در حرف
صله قفاى هزيمت لاميه در مجازا هزيمت هانك فتحى وزانك كسريله
مصدردر ضرب بابندن عسكر صنمق معناسنه بونده مصدر اسم مفعول
معناسنه در مران فعل نهى مفرد مخاطبدر راندن رانيدن دنلر
خطا ايلمشلر سورمه ديمكدر مبادا فعل نهى غائب اوليه ديمكدر كه حرف
بيان دور ايراق ياوران جمع ياوردر ياردمجى معناسنه مراد عسكردر
(محصول بيت) صنمش عسكرارديجه چوق كتمه اولمياكه يولداشلركدن
ايراق دوشهسين يعنى دنبج آنلر قوتيله اردلرينه دوشوب چوق كيتمه

زدشمی

اولمیه که تنهاقالوب سکاظفر بوله‌لر * هوابه بینی کرد هیجاچو میغ * بکیرند کردت بزو پن وتیغ * هواهانك فحیله‌ برله کوك اراسنه دیرلر حاصلی کره‌ٔ ماثله کره‌ٔ آتش مابینی کره‌ٔ هوا در بینی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای شرطی متضمن کوررسك دیمکدر کرد هیجا لامیه در صواش توزی معناسنه میغ میك کسریله بولت معناسنه‌در بکیرند فعل ماضی جمع غائب طوتارلر دیمکدر کردکاف عجمك کسریله اطراف دیمکدر چوره معناسنه تاضمیر خطاب باحرف مصاحبت زوپین حربه ونیزه (محصول بیت) هوایی که صواش توزندن بولوط کبی توزدن سیاه کوررسن یعنی برله کوك اراسی که توزدن سیاه اولوب قراره‌سنك اطرافکی نیزه‌ وتیغ ایله طوتارلر حاصلی هوانك قرارمسی دشمنك هجومنه دلالت ایدر که اطرافکی آلت حربله احاطه ایدرلر * بدنبال غارت نراند سپاه * که خالی نماند پس پشت شاه * باحرف صله دنبال بونده آرد معناسنه درغارته اضافت لامیه‌در نراند فعل نفی مستقبل مفرد غائب نهی معناسنی متضمن سوررمسك دیمکدر که حرف تعلیلدر تهی بوش دیمکدر خالی معناسنه پس پشت شاه لامیه‌در پادشاهك ارقه‌سنك اردی دیمکدر (محصول بیت) عسکر یغما اسبابنك اردنجه کتمسون یعنی طوغلق اردینه دوشمسون تاکیم پادشاهك اردی خالی قالسون زیرا پادشاهك اکسکلکی تمام عسکرك اکسکلکندن اشددر نتکه کندی بیورر * سپهرا نکهبانیٔ شهریار * بسی بهتر ازجنك درکارزار * سپه راعسکره نکهبانی شهریار اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر (محصول بیت) عسکره پادشاهی حفظ ایلك یعنی دشمندن قورتارمق چوق یکدر معرکه‌ده دشمنله جنك ایلمکدن یکدر زیراجائزدر که عسکر جنکده ایکن پادشاه تنهاقاله ودشمن فرصت بوله * کفتاراندرنواخت عسکر درحال امن * * دلاور که باری تهورنمود * بباید بمقدارش اندرفزود * دلاوراصلنده وصف ترکیبیدر یورك کتوریجی معناسنه حاصلی یورکلی دیمکدر صکره بهادر جنسنه اسم اولدی یورکلی اولدیغیچون که حرف رابط صفت باری یاحرف وحدت برکره دیمکدر تهور تفعل بابندن مصدردر برامره بی‌پروا دخوله دیرلر بونده مراد بها درلقدر بمقدارش بابو نك کبی یرلرده ترکیده جه معناسنه‌در مقدارنجه دیمکدر وضمیر جائزدر که دلاوره راجع وجائز

تهوره فنا ملى اندر حرف تأكيد فزود فعل ماضى مصدر معناسنه در (محصول بيت) بر بهادر كه بركره ارلك وپهلوانلق كوستردى آنك مقدارنجه و بهادر لغى مقدارنجه وظيفه سنى ورعايتنى ارزمق كركدر كه بردخى هنر اظهار ايليه وغير يسنده انى كوروب بهادرلق كوسترمكه اقدام ايده نته كه حضرت شيخ بيورر ﴿ كه بارد كردل نهد بر هلاك * ندارد ز پيكار يأجوج باك ﴾ كه حرف تعليل بارد كر بركره دخى ديمكدر دل نهدك مفعول صريحى و بر هلاك غير صريحى ندارد فعل نفى مستقبل مفرد غائب طوتمه ديمكدر پيكار يأجوج لاميه در جنك يأجوج معناسنه باك بونده خوف معناسنه در (محصول بيت) تا كيم بر داخى كوكلنى جنك عدوده قيوب يأجوج جنكندن باك طوتميه يعنى كنديني عسكر كثيره بى پروا اوره ﴿ سپاهى رادر آسودكى خوش بدار * كه حالت سختى آيد بكار ﴾ سپاهى بدارك مفعول اولى وخوش ثانيسى ودر آسودكى مفعول فيهى آسودكى ده كاف عجم هاى رسيدن بدلدر و يا حرف مصدر راحتلكده ديمكدر كه حرف تعليل حالت سختى لاميه در و يا حرف مصدر بكار با حرف صله آيده متعلق (محصول بيت) عسكرى راحتلكده ايى طوت و كوزل رعايت ايله تا كيم شدت حالنده ايشه كله و يرارلق كوستره ﴿ كنون دست مردان جنكى ببوس * نه آنكه كه دشمن فرو كوفت كوس ﴾ دست مردان جنكى لاميه وبيانيه جنكى يا حرف نسبت فرو حرف تأكيد كوفت فعل ماضى مفرد غائب دوكدى ديمكدر كوس مفعولى (محصول بيت) شمدى دشمندن فراغت حالنده ايكن يعنى كيمسه ايله جنك وجدالك يوغيكن يعنى آسوده حال ايكن صواش ارلرينك اللرينى پوس ايله يعنى انلره رعايت وتعظيم ايله اول وقت الينى اوپمه كه دشمن جنك كوسنى دوكه حاصلى دشمن كوس حربى دوكدكدن صكره عسكره رعايت ايلمك فائده و يرمز اول كركدر كه لوازمنى كوره وتدارككنى ايليه وسكا محبت ومودت اوزره اواوب بولوكه جان وباش اوينايه ﴿ سپاهى كه كارش نباشد ببرك * بجا دل نهد روز هيجا بمرك ﴾ سپاهى يا حرف وحدت بر لشكر ديمكدر كه حرف رابط صفت كارش ضمير سپاهى يه راجعدر با حرف مصاحبت برك بونك كبى يرده انتظام حال معناسنه در روز هيجا اضافتى ظرفيه در با حرف صله مرك موت ديمكدر (محصل بيت) بر عسكر كه ايشى

یعنی احوال دنیاسی انتظامله اولمیه یعنی حالی منتظم اولمیه قنده کوکل قور صواش کونی موته حاصلی اجلنی قنده اختیار ایدر یعنی سنك یولکه جان وباش و برور ﴿ نواحی ملك از کف بدسکال ❊ بلشکر نکهدار واشکر بمال ﴾ نواحی جمع ناحیه دراطراف معناسنه ملکه اضافتی لامیه کف بدسکال ده بویله در بدسکال وصف ترکیبیدر بلشکر وبمال بالری حرف استعانه لردر (محصول بیت) ممالك اطرافنی اشکرله دشمندن اندن حفظ ایله واشکری ماله حاصلی اشکره وظیفه سن و پرمکله مملکت صیانت اولور ﴿ ملك رابود برعدو دست چیر ❊ چو اشکر دل آسوده باشد وسیر ﴾ ملك میمك فتحی ولامك کسریله پادشاه ورا حرف تخصیص چیر جیمك کسریله غالب معناسنه دردل آسوده وصف ترکیبیدر کوکلی راحت دیمکدر باشند فعل مضارع جمع غائب اولالر دیمکدر سیر بونده طوق معناسنه در (محصول بیت) پادشاهك عدو اوزره الی غالب وقادر اولور چونکه اشکرك قلبی آسوده وراحت اوله وطوق اوله لر یعنی برنسنه یه محتاج اولیه لر ﴿ بهای سرخویشتن میخورند ❊ نه انصاف باشد که سختی برند ﴾ بهای سرخویشتن لامیه لردر سختی یا حرف مصدر (محصول بیت) اشکر کندی باشی بهاسنی یرلر یعنی وظیفه لری باشلری بهاسیدر پس انصاف دکلدر که شدت فقر واحتیاج چکه لر ﴿ چو دارند کنج از سپاهی دریغ ❊ دریغ آیدش دست بردن بتیغ ﴾ بو بیت کلستانك اولکی بابنده واقعدر دریغ حیف معناسنه در آیدش ضمیر سپاهی یه راجعدر (محصول بیت) چونکه سلاطین سپاهیدن وعسکردن خزینه دریغ طوتالر یعنی صاقنه لر عسکره ده حیف کلور النی قلجه ایلتمك یعنی جنك ایلمك ﴿ چه مردی کند در صف کارزار ❊ چو دستش تهی باشد وکارزار ﴾ صف کارزار لامیه در جنك صفنده معناسنه دستش ضمیر سپاهی یه راجعدر تهی تانك کسریله وفتحیله بوش دیمکدر خالی معناسنه کارزار لفظ مرکبدر کارله زاردن کارایش وزار ذلیل وحقیر معناسنه در (محصول بیت) نه ارلك ایدر جنك صفنده وقتال محلنده هرکیمسه که تهی دست اوله یعنی الی بوش اوله وایشی زار وذلیل حاصلی فقیر اولوب الندهمالی اولمیان کیمسه یورکسز اولور اندن هنر کلمز ﴿ کفتار اندر تقویت مردان کار آزموده ❊ بیکار دشمن دلیران فرست ❊ هزبران بناورد

زدسروری وشمعی

شیران فرست ﴿ باحرف صله پیکار بای عجمك فتحی وکاف عجمله جنك در دشمنه اضافت لامیه لردر دلیران دالك ولامك كسر یله بهادر دیمكدر والف ونون ادات جمعدر فرست فانك ورانك كسر یله وسكون سینله امر مفرد مخاطب در فرستیدندن فرستادندن دیملرسهو اتمشلر كوندردیمكدر ارسال ایله معناسنه هزبر هانك كسری وزانك فتحی ایله وسكون بائله ارسلان دیمكدر الف ونون ادات جمعدر باحرف صله ناورد جنك معناسنه در شیرانه اضافت لامیه در (محصول بیت) بوقطعه تمام خطاب عام طریقیله واقعدر دشمنك جنكنه بهادرلر كوندر ارسلانلر جنكنه ارسلانلر كوندر یعنی بهادرلر جنكنه بهادرلر كوندر كه عرضكه نقصان كلیه ﴿ برای جهان دیدكان كاركن ﴿ كه صید آزمودست كرك كهن ﴿ باحرف مصاحبت رای جهان دیدكان لامیه در جهان دیده وصف تركیبیدر جهان كورمش معناسنه مراد مجرب روزكاردر الف ونون ادات جمع كه حرف تعلیل صیدآزموده وصف تركیبیدر آوصنامش معناسنه كرك كهن بیانیه قوجه مش قورددیمكدر (محصول بیت) جهان دیده لرك رای وتدبیریله ایش ایشله یعنی انلرله مشاوره ایله اموردهز براقوجه قوردصید احوالنی یكرك بلور تجربه ایلمشدر قولاینی بلور پس بونلرله تدبیر ایلك كركسین كه یاكلیه سن ﴿ مترس ازجوانان شمشیرزن ﴿ حذركن ز پیران بسیارفن ﴿ مترس فعل نهی مفرد مخاطب قورقه دیمكدر جوانان شمشیرزن بیانیه شمشیرزن وصف تركیبیدر قلج اورجی معناسنه پیران بسیارفن ده بیانیه در بسیارفن وصف تركیبی چوق بلیجی معناسنه (محصول بیت) قلج اورجی جوانلردن قورقه اماچوق فنلی پیرلردن حذرایله غرض بودر كه چوق بلیجی اهل مكر وحیله وتدبیر صاحبی پیرلردن حذرایله دیكك كبی صاحب سیف جوانلردن اولقدر حذرایله مراد پیرلر حیله سندن زیاده احتراز ایله دیمكدر ﴿ جوانان پیل افكن شیر كیر ﴿ نداند دستان روباه پیر ﴿ مصراع اول اضافتلری بیانیه لردر پیل افكن شیر كیر وصف تركیبلردر فیل ییقجی وارسلان طوتجی دیمكدر بهادرلق دن كنایتدر دستان روباه پیر لامیه وبیانیه در دستان بونده حیله معناسنه در روباه رانك ضمیله دلكو دیمكدر (محصول بیت) بهادراغیله فیل ییقجی وارسلانلر شكار ایدیجی جوانلر روباه پیرك حیله سنی بیلمزلر یعنی پهوانلر اسكی پیرلرك مكر وحیله سنی بیلمزلر ومالك

﴿ اولمازلر ﴿

اولمازلر ❊ خردمند باشد جهان دیده مرد ❊ که بسیار کرم آزموده است وسرد ❊ جهان دیده وصف ترکیبی جهان کورمش یعنی مجرب احوال که حرف تعلیل کرم کاف عجمك فتحیله اسیجق آزموده است اصلنده آزموده است در های رسمیه ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی سردسینك فتحی وسکون رائله صوق دیمکدر عرب برددیر (محصول بیت) جهان کورمش سیاح عالم ارکشی عاقل ودانا اولور زیرا چوق اسی وصوق صنامش درحاصلی تجارب کثیره ایله زیاده عاقلدر یعنی عاقل ودانا اولمشدر ❊ جوانان شایستهٔ بخت ور ❊ زکفتار پیران نه پیچند سر ❊ مصراع اولده اضافتلر بیانیه لردر شایسته لایق ومقبول دیمکدر ورواوك فتحیله ادات نسبت در کفتار پیران لامیه در پیرلر سوزی دیمکدر نه پیچند فعل نفی مستقبل غائب دوندرمزلر دیمکدر سر مفعول صریحی وزکفتار غیر صریحی (محصول بیت) دولته و سعادته لایق و مقبول حق جوانلر و پیرلر نصیحتندن وتدبیرلرندن اعراض ایدوب باشلرین دوندرمزلر بلکه سوزلرین قبول ایدرلر * بیت * نصیحت کوش کن جانا که ازجان دوستر دارند * جوانان سعادتمند پند پردانارا * ❊ کرت مملکت باید آراسته ❊ مده کار معظم بنوخاسته ❊ کرت تا ضمیر خطاب آراسته اسم مفعول مفرد غائب بزنمش دیمکدر کار معظم بیانیه در بنو با حرف صله نوخاسته تازه بتشمش یعنی جوان معظم اسم مفعولدر افعال بابندن عظیم معناسنه (محصول بیت) اکرسکا مملکتك معمور و پیراسته کرك ایسه اولو ایشی یکی یتشمش جوانه ویرمه یعنی تازه کیمسهٔ مملکت اوزره حاکم ایتمه ❊ سپه رامکن پیشرو جز کسی ❊ که در جنکها بوده باشد بسی ❊ سپه مخفف سپاهدر ورا ادات صله در پیشرو وصف ترکیبیدر رو بندن ایلرو یوریجی دیمکدر قولاغز معناسنه لکن بونده مراد سردار عسکردر کسی یا حرف وحدت که رابط صفت در جنکهای جنكك جمعیدر صواشلر معناسنه بوده باشد اولمش اوله دیمکدر (محصول بیت) عسکرده سردار ایله بر کیمسه دن غیریٔ که جنکلرده چوق اولمش اوله یعنی نیچه کره صواشلره کیرمش وچیقمش اوله اول کیمسه کرك سرد ارلغه حاصلی مجرب اموراولان کیمسه سردارلغه ❊ بخردان مفرمای کار درشت ❊ که سندان نشاید شکستن بمشت ❊ با حرف صله خردخانك ضمی وسکون رائله اواق دیمکدر که عرب صغیردیر

مفرمای فعل نهی مفرد مخاطب بیورمه دیمکدر کار درشت بیانیه‌در درشت
لغتده ایری دیمکدر خشن معناسنه اما بونده عظیم معناسنه‌در که حرف
رابط صفت سندان سینك کسری وسکون نونله اورس دیمکدر که
اوزرنده دمر جیلر وغیر بلر دمری وغیری دوکرلر (محصول بیت)
اوقلره وکوچکلره عظیم ایش بیورمه یعنی ایش کورمش واحوال
تجربه ایلمش کیمسه‌یه عظیم ایشلر ایلك دمر اورسی بومر غله
صمق کبیدر ✻ رعیت نوازی وسر عسکری ✻ نه کاریست بازیچه
وسرسری ✻ رعیت نواز وصف ترکیبیدر نوازیدندن اوخشامق
دیمکدر مراد تربیه‌در ویا حرف مصدر سرعسکر بونك کبی یرلرده پادشاه
معناسنه‌در کاریست یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر بازیچه تصغیر
بازیدر اویونجق دیمکدر سرسری زائد وبی فائده دیمکدر (محصول بیت)
رعیت تربیه ایدیجیلك وسرعسکرلك اویونجق ومسخره‌لق ایشی دکلدر
حاصلی قولاینه مصلحت دکلدر ✻ نخواهی که ضایع کنی روزکار ✻ بنا کار
دیده مفرمای کار ✻ با حرف صله بنا کار دیده تقدیری کارنادیده‌در
ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر قلندی (محصول بیت) ایش کورمش
کیمسه‌یه مصلحت بیورمه حاصلی دولت ورفعتدن دور دوشمك استرسك
دولته لایق اولمیانلره دولت ایشنی بیورمه ✻ نتابد سك صید روی از پلنك ✻
زروبه رمد شیر نادیده جنك ✻ نتابد فعل نفی مستقبل مفرد غائب دونده‌مز
دیمکدر تابیدندن تافتن دینلر خطا ایتمشلر سك صید لاییه‌در آو ایتی
معناسنه پلنك یای عجمله قپلان دیدکلری یرتیجی حیواندر روبه روباهدن
مخففدر رمد فعل مضارع مفرد غائب اورکر دیمکدر رمیدندن شیر
نادیده جنك بیانیه (محصول بیت) بو بیتی حضرت شیخ ایش کورمش
کیمسیله ایش کورمش کیمسه‌یه تمثیل طریقیله ایراد ایتمشدر که آو ایتی
قپلاندن یوز دوندرمز زیرا صیده یاپشمغه معتاد اولمش اما صوغش
کورمش ارسلان دلکیدن اورکر چار یعنی دلکو ایله جنك ایتمکه قادر
اولمز زیرا که جنکه کیروب تجربهٔ جنك ایلمشدر ✻ چو پرورده باشد
پسر در کنار ✻ بترسد چو پیش آیدش کارزار ✻ کناردن بونده مراد
قوجقدر (محصول بیت) چونکه اوغلان اناسی ودایه‌سی قوجغنده

زدسروزی وشمی

بسـلنه یعنی اناسی قو یندہ بیو یہ او کنہ صواش کانجہ قورقار حاصلی
جنك کوریجہ قورقار ❊ بکشتی و نخجیر وآماج و کوی ❊ دلاورش ودمرد
پرخاش خوی ❊ با حرف ظرف سبب طوتانلر بی سبب طوتمشـلر کشتی

ردسروری وشمعی

کاف عر بك ضمی و یای اصلیه ایله کورش نخجیر نونك فتحیله آودیمکدر شکار
معناسنه آماج اوق نشـانی امابونده تیراندازلق مراددر کوی کاف عر بك
ضمیله طوپ دیمکدر اما بونده مراد چوکاندر دلاور بهادر دیمکدر مرد
پرخاش بیانیه در پرخاش بای عجمك ضمیله وفتحیله وسـکون راایله جنکدر
صوا ش معناسنه پرخاش جوی وصف ترکیبی جنك جو کبی صواش اری
بهادر معناسنه (محصول بیت) کورشده وآوده واوق آتمقده وچوکان
او ینامقده بهادراولورصواش اری اولان کیمسه یعنی بونك کبی ایشلرده
پرخاش جوهنرمنداولور بواو یونلرسببیله پرخاش جواولور آدم دیین قضیهٔ

زدسروزی وشمعی

عکس ایلمش ❊ بکرمابه پرورده وعیش وناز ❊ بترسد چو بیندددر جنك باز ❊
باحرف ظرف کرمابه ایلیجه وحمـام در جنك لامیه در مجـازا باز اچق
دیمکدر (محصول بیت) حمامده وعیش ونازده تربیه اولنمش کیمسه جنك
قپوسنی اچق کورنجه قورقر یعنی احوالی کورمین وتجربهٔ امور ایلمین
ادنی نسـنه دن خوف ایدر ❊ دومرد ش بنشانند بر پشت زین ❊
بود کش زند کودکی برزمین ❊ دومردش ضمیر بیت سـابقده
ناز پرورده راجعدر نشـانند فعل مضارع جمع غائب بیکدیرلر دیمکدر

مطلب

بر حرف استعلا پشت زین لامیه درا کرارقه سی دیمکدر زیرازین اکره دیرلر کش
که حرف بیان وضمیرسابق کبی بو کافی بعضلر مکسورا او قورلر لکن قاعده یه
مخالف اوقورلرزیرا ضمائرك ماقبلی مفتوح اولنورالاضرورت وزنیچون کاه
اولورساکن اوقنورنا حفظ زند فعل مضارع مفرد غائب اوررديمکدر کودك
ابکی کاف عربی در واولکی مضموم ودال مفتوحـدر و یاحرف وحدت
(محصول بیت) مذکورناز پروری ایکی کشی آته بندرر یعنی کمال ترلکندن
ونازکلکندن کندی اته بنمز بلکه غیری کیمسه انی اته بندرمکه محتاجدر زیرا
آته بنمکه چو بکلك کرکدر اعتیادده کرك بوایسه معتـاد اولما مش پس
یالکز بنه مز ایمدی جسیم اولدیغیچون کندی یالکز آته بینه مزدین فکرسز

زدشمعی

سو یلمش ❊ یکی راکه دیدی تو درجنك پشت ❊ بکش کرعدودر مصافش نکشت ❊ مصاف میمك ضمی وصاد مهمله ایله جنك معناسنه دربکش

سروری وشمعی

فعل امر مفرد مخاطبدر کشیدندن قتل ایله دیمکدر کشودندن دینخطا ایلمش (محصول بیت) برینك که جنکده وجنك محلنده ارقه سین کوره سین یعنی قاچدیغن کوره سین سن انی قتل ایله اکر عدو جنکده قتل ایلمدیسه تاکیم غیریلره عبرت اولسون ✻ مخنث به ازمرد شمشیرزن ✻ که روز وغا سر بتابد چوزن ✻ مخنث تفعیل بابندن اسم مفعولدر مستعمل اوغلانه دیرلر مرد شمشیرزن بیانیه که حرف رابط صفت روز وغا لامیه وغا لغتده غین معجمه ایله وعین مهمله ایله جنك محلنده اولان صوت وجلبه یه دیرلر صکره نفس جنکه دیدیلر صوت جلبه جنکده اولدیغیچون مجاز مرسل طریقله بتابد فعل مضارع مفرد غائب دونده دیمکدر (محصول بیت) مخنث اول ضارب سیفدن یکدر که جنك کونی باشن میدان جنکدن دونده عورت کبی یعنی فرار ایلیه ✻ حکایت ✻ ✻ چه خوش کفت کرکین بفرزند خویش ✻ چو قربان پیکار بربست وکیش ✻ خوش خاده روم ضمه ایله وواو رسمیله ایوو کوزل دیمکدر کرکین ایکی کاف عجمله اولکیسی مضموم وثانی مکسور وسکون رائله شاهنامه ده بازیلان پهلوانلردن برینك اسمیدر یا حرف صله فرزند خویش لامیه در کندونك اوغلنه دیمکدر قربان پیکار لامیه در مجازا قربان قافك ضمی وسکون رائله یاکلك یای طوردیغی جانبدر وکیش کاف عربك کسریله اوق طوران جانبدر قربانه معطوف وبربست جمله معترضه در بر حرف تأکید بست فعل ماضی مفرد غائب فاعلی فرزنددر کرکین در دیلر خیلی کرکلك ایلشلر (محصول بیت) نه کوزل سویلدی پهلوان کرکین کندونك اوغلنه چونکه اوغلی جنك ترکشنی بغلندی یعنی صواش قصدیله آلات حرب بغلندی ✻ اکرچون زنان جست خواهی کریز ✻ مرو آب مردان جنکی مریز ✻ جست جیم عجمك ضمی وسکون سینله بونده چویك وتیز معناسنه در کریز کاف عجمك ورانك کسره لریله اسمدر کریختن معناسنه مروفعل نهی مفرد مخاطب کیتمه دیمکدر آب مردان جنکی لامیه وبیانیه در آبدن مراد آبرودر که عربجه عرض دیرلر جنکی یا حرف نسبت مریز فعل نهی مفرد مخاطب دوکه دیمکدر (محصول بیت) بو بیت مقول قول کرکیندر فرزندی آلات حربی کندینه بغلندقده اکا نصیحت طریقیله دیرکه اکر دشمنك جزوی یابقراسندن فوری عورتلر کبی قاچق استرسك هیچ جنکه واروب صواش ارلکینك یوزی صوین یره دوکه یعنی اکر بو بله ایده جك ایسك

زدسروری وشمعی

هيچ جنك مردلرينك عرضنه نقصان ويرمه زيرا برفردك قاچمسى
لشكرك انهزامنه باعث اولور وعلى الخصوص كه قچان عسكرك متين
ارلرندن اوله نتكم حضرت شيخ بيورر عبرت ومعرفت طريقيله ﴿ سوارى
كه درجنك بنمود پشت ✻ نه خود را كه نام آوران رابكشت ﴾
سوارى ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت بنمود فعل ماضى مفرد
غائب كوستردى ديمكدر متعدى معناسنه ارقه سن كوسترمكدن مراد
قاچمقدر نه حرف نهى خود كندى ورا ادات مفعول كه حرف اضراب
نام آور الف ممدوده وواو مفتوح ايله وصف تركيبيدر نامدار كبى
آد چقارمش معناسنه يعنى مشهور اولمش الف ونون ادات جمعدر ورا ادات
مفعولدر بكشت فعل ماضى غائب هلاك ايلدى معناسنه (محصول بيت)
براتلو كه صواشده ارقه سين دوندروب فرار ايلدى تنها كنديني دكل بل كه
نامدار بهادرلرى بيله هلاك ايلدى زيرا انك فرارى سببيله عسكر منهزم
اولور ﴿ شجاعت نيايد مكرزان دويار ✻ كه افتند در خلقهٔ كارزار ﴾
يار بونده دوست معناسنه در كه حرف رابط صفت خلقهٔ كارزار لاميه
وبيانيه در (محصول بيت) بهادرلق كلمز الا اول ايكى دوستدن كه جنك
خلقه سنه دوشديلر يعنى صواش ميداننده وجنك معركه سنده واقع اوله لر
﴿ دو همجنس همسفره همزبان ✻ بكوشند در قلب هيجا بجان ﴾
دو همجنس يعنى مذكور ايكى يار كه همجنس اوله لر همسفره ده اوله لر همزبانده
يعنى دللرى براولوب برلغت سويلر اوله لر قلب هيجاده لاميه در صواش اورتاسى
بجان باحرف مصاحبت بكوشنده متعلق (محصول بيت) مذكور ايكى يار كه
همجنس وهمسفره وهمزبان اوله لر يعنى مصاحب اوله لر جنك اورتاسنده
جانله كوشش ايدرلر بيت اتى مقام تعليلده در بويته ومذكور ماقبلنده كى
بيته مربوط اولديغن بلمين نامربوط ايمش ﴿ كه ننك آيدش رفتن از پيش تير ✻
برادر بچنكال دشمن اسير ﴾ كه حرف تعليل ننك نون اولك فتحى وكاف
عجمله عار وناموس ديمكدر آيدش ضمير ايكى يارك هر برينه على سبيل البدل
راجعدر پيش تير لاميه در مصراع ثانى اولكيدن حال واقعدر برادر مبتدا
وما بعدى خبرى با حرف ظرف اسيره متعلق چنكال اتنده يرتجى حيوانلرك
قاپنغنه ديرلر اما بونده ال مراددر دشمنه اضافتى لاميه در (محصول بيت)
قلب هيجاده ايكى يارك هر برسى جانله كوشش ايدرلر زيرا هر برينه عار

ردشمى

كلورا وقله قلج او كندن قاچق يعنى صاولمق قارداشى و يولداشى دشمن الندە اسـير ايكن پس هر بريسى جانله كوشش ايدرلر بوزاقلغى اظهـار ايله ﴿ چو بينى كه ياران نباشند يار ﴿ هزيمت زميدان غنيمت شمـار ﴿ كه حرف بيان ياران يعنى يولداشـلرك وعسكرك نباشند فعل نفى مضارع جمع غائب اولمـلرديمكدر اسمى تحتنده يارانه راجع ضميردر و خبرى يار در كه معين و ناصر معنـاسـنه در هزيمت مصدر انهزام معنـاسـنه اما بونده مراد فرار در شمارك مفعول اولى صريحى و غنيمت ثانيسى وزميدان غير صريحى شمـار فعل امر مفرد مخاطب شماريدن شمردن دن ديمكدر يعنى بيلمش (محصول بيت) خطـاب عام طريقيـله يورر چون كه كوره سـين كه يولداشـلرك وعسكرك سكا معـين وظهـير اولميـه لر ميـدا ن جنكـدن انهزا مى وفرارى غنيمت بيل زيرا عسكرسز تنها جنك ايلمك هلاكدر كه باعث در ﴿ كفتار اندر دلدارىء هنرمندان ﴿ دو تن پرور اى شاه كشور كشاى ﴿ يكى اهل رزم ودوم اهل راى ﴿ تندن مراد شخصدر پرور بانك عجمك وواوك فتحيله وسكون رايله مفرد مخاطب خطاب عام طريقيله بسله يعنى تربيه ايله ديمكدر شـاه كشور كشاى بيانيه در وكشور كشـاى وصف تركيبيدر مملكت آچيجى يعنى فتح ايديجى ديمكدر اهل رزم لاميه در جنك اهلى معناسنه يعنى بهادر اهل راى ده لاميه در اهل فكر وتدبير معنـاسـنه (محصول بيت) اى شاه اقليم كشاى ايكى جنس آدمه رعايت ايله بريسى صواش اهلى وبهادر اولانى و بريسى تدبير وتدارك اهلى اولانى ﴿ زنام آوران كوى دولت برند ﴿ كه دانا وشمشـيرزن پرورند ﴿ نام آور وصف تركيبى يعنى ادلى مشهور معناسنه در الف ونون ادات جمعدر كوى دولت لاميه در مجازا برندك مفعول اول صريحى وزنام آوران غير صريحى كه اصلنده آنان كه در ضرورت وزنيچون آنان حذف اولدى برندك مقـدم فاعلى در پس كه حرف رابط صفتدر شمشيرزن وصف تركيبى قلج اوريجى ديمكدر مراد اهل رزمدر پرورند فعل مضارع جمع غائب فاعلى تحتنده آنانه راجع ضميردر ودانا وشمشيرزن مقدم مفعوللرى (محصول بيت) نام آورلردن يعنى آدچيقاران پادشاهلردن دولت طوپنى ايلدرلر يعنى انلره دولت ورفعتده غالب اولوب اوكا رنده كچرلر شول پادشاهلر كه عقلاو بهادر اهل سيف اولانلرى بسلبوب تربيه ايلدلر يعنى مشهور عالم پادشاهلردر

ردسرورى وشمعى

دولت وسعادتده ایلری کچرلر زیرا تدبیره عقلا لازمدر ودفع اعدایه
بهادرلر لازم پس سلاطینه بوایکی طائفه لازمدر ﴿ هرآن کو قلم را نورزید
وتیغ ٭ بروکر بمیرد مکوای دریغ ﴾ هرآن کو اصلنده هرآن کس که
اودر او ضمیری آن کسه راجعدر حذف وایصال ایله هرآن کو اولدی
نورزید فعل نفی ماضی مفرد غائب سعی وکوشش ایلمدی دیمکدر قلم را
مقدم مفعولی وتیغ اکا معطوف بونده واو عاطفه حرف معناسنه درعربیده
ام واو کبی فتأمل برو اصلنده براو ایدی حذف وایصال ایله برو اولدی وضمیر
مذکور آن کسه راجعدر بمیرد فعل مضارع مفرد غائب فعل شرط واقعدر
اولورسه دیمکدر مکو فعل مفرد مخاطب خطاب عموم ایله سویله دیمکدر
ای حرف خطابدر یعنی حرف ندا کسر همزه ایله عجمی وفتح همزه ایله
عربیدر فتدبر دریغ دالک کسری وضمیله ورانک کسریله حیف دیمکدر
(محصول بیت) هر اول کسه که قلم وقلجه سعی ایلمدی یعنی اهل قلم ویا اهل
سیف اولمدی اگر اولورسه آجیوب اوزرینه حیف دیمه حاصلی فوت
اولورسه اوزرینه تغابن چکوب آجیمه زیرا سلاطینه بوایکی طائفه لازمدر
یعنی علما ودلیران علما تدبیر ایچون ودلیران دفع اعدا ایچون ﴿ قلمزن نکودار
وشمشیرزن ٭ نه مطرب که مردی نیاید ززن ﴾ قلمزن وشمشیرزن وصف
ترکیبیلردر کاتب وغازی مراددر نکودار ایی طوت دیمکدر زیرا دار فعل
امر مفرد مخاطبدر طوت معناسنه نه حرف نفی مطرب سازنده جنسنه
دیرلر که حرف تعلیل مردی یا حرف مصدر (محصول بیت) خطاب عام
طریقیله بیورر اهل سیفی واهل قلمی ایی طوت وخوب رعایت ایله مطربی
وسازنده‌یی اما نکه الوب رعایت ایله زیرا عورتدن ارلک کلمز یعنی سازنده
وگوینده زن کبیدر عدم بهادرلکده پس انلروک رعایتیله مقید اولمه
﴿ نه مردیست دشمن در اسباب جنک ٭ تو مدهوش ساقی وآواز چنک ﴾
نه حرف نفی مردی یا حرف مصدر اسباب جنک لامیه در مدهوش ساقی
وآواز جنکده بویله در ساقینک وآواز جنکک مدهوشی ساقی یه وآواز چنکه
حیران دین اصابت ایتمش (محصول بیت) ارلک دکلدر که دشمن اسباب
جنکده وتهیئه رزمده اوله یعنی صواش ایچون یارقده اوله وسن ساقینک
وآواز چنکک مدهوش ولایعقلی اوله‌سین معلوم اوله که عربیده بعض افعال
بنای مفعول صیغه‌سی اوزره مستعملدر جمیع زمانده بنای فاعل صیغه‌سی

ردشمعی

مطلب

اوزره استعمال اولماز جمله دن بريسى دهش فعليدر دالك ضمى وهانك
كسريله دهش فهو مدهوش ديرلر فاحفظ * بسا اهل دولت ببازى
نشست * كه دولت برفتش ببازى زدست * اهل دولت لاميه در باحرف
صله بازى اويون ديمكدر باى اصليه ايله كه عربجه لعب ديرلر لامك فتحى
وعينك كسريله كه حرف سبب برفتش ضمير معناده دسته مقيددر زدستش
تقديرنده ببازى باحرف مصاحبت سببيتى متضمن (محصول بيت) نيجه
نيجه اهل دولت اويونه وذوق وصفايه اوتورديلر يعنى مناهى وملاهى يه
مشغول اولديلركه ملاهى ومناهى سببيله اللرندن دولت كندى حاصلى
سلاطينه لازم ولايق اولان امور سلطنته واحوالى رعيت ومملكته مشغول
اولمقدر وعيش وعشرته توغل سلطنته ضرر روزيان ويورنكم حضرت شيخ
بيورر * كفتار اندر حذر كردن از دشمنان در همه حال * نكويم زجنك
بد انديش ترس * كه در حالت صلح ازو بيش ترس * جنك بد انديش لاميه در
دشمنك جنكى ديمكدر ترس فعل امر مفرد مخاطب قورق ديمكدر يعنى
خوف ايله كه حرف اضراب حالت صلح لاميه در ازو ضمير بد انديشه
راجعدر بيش زياده معناسنه در (محصول بيت) حضرت شيخ خطاب
عام طريقيله بيورر بن سكا ديمزمكه دشمنك جنكندن خوف ايله زيرا
بو معنا بديهياتندر تنبيهه احتياجى يوقدر كه هر كس دشمندن خوف ايدر
بهر حال بلكه ديرم كه دشمنله مصالحه حالنده اندن زياده خوف ايله
جائزدر كه دوستلق يوزندن سكا مكر وحيله ايليه كه دفعنه مالك اولميه سين
* بسا كس بروز آيت صلح خواند * چو شب شد سپه برسر خفته راند *
بروز باحرف ظرف وروز بونده كوندز معناسنه در آيت صلح لاميه در
مجازا خواند واورسيله فعل ماضى مفرد غائب اوقودى يعنى صلح استدى
سپه سپاهدن مخففدر عسكر ديمكدر برحرف استعلا وسر تحسين لفظ
وتكميل وزن ايچون كلمشدر خفته ماضيدن قسم مفرد غائب ياتمش
واويومش ديمكدر راند فعل ماضى مفرد غائب سوردى ديمكدر خواندك
ورانك فاعلى بسا كس دريعنى اكه راجع ضميردر (محصول بيت) نيجه كيمسه
كوندز دشمنله صلح آيتن اوقودى يعنى ظاهرا صلح ايتمك استدى اما چونكه كيجه
اولدى ياتمش واويومش اوزرينه عسكر سوردى يعنى هر كس غفلت وحضورده
شبخون ايلدى يعنى دون باصقنى ايلدى حاصلى هر حالده دشمنك حيله

ومكرندن غافل اولمامق كرك ❊ زره پوش خسبنده جنك آوران ❊ كه
بستر بود خوابكاه زنان ❊ زره پوش وصف تركيبدر زره كيجى ديمكدر
خسبنده ياتورلر ديمكدر جنك آور وصف تركيبيدر صواش كتورجى
ديمكدر يعنى بهادر والف ونون ادات جمعدر كه حرف تعليل بستر
باى عجمك وتانك فتحيله دوشك ديمكدر خوابكاه ظرف مكاندر اويوياجق
يير معناسنه زنانه اضافت لاميه‌در (محصول بيت) بهادر صواش
ارلرى زره پوش ياتورلر يعنى آلات حربله ياتورلر زيرا دشمندن امين
دكلدر كه دوشك عورتلر يتاجغيدر حاصلى عورتلر دوشكده ياتورلر
بى‌پروا و بهادرلر چادرده ياتورلر باپروا ❊ بخيمه درون مرد شمشيرزن
❊ برهنه نخسبد چودر خانه‌زن ❊ بخيمه باحرف ظرف درون ايچ
معناسنه‌در خيمه ايچنده ديمكدر مرد شمشيرزن وصف تركيبيدر قلج
اوربجى معناسنه برهنه عريان ديمكدر (محصول بيت) چادر ايچنده
بهادر ارلر عريان ياتمز خانه‌ده عورت عريان ياتدبغى كبى حاصلى رزم
اهلى هرحالده احتياط اوزره‌در حضرده وسفرده ❊ بيايد نهان جنك را
ساختن ❊ كه دشمن نهان آورد تاختن ❊ بيايد فعل مضارع مفرد
غائب كركدر معناسنه عرب ينبغى دير نهان نونك كسريله كيزلى ديمكدر
جنك را را ادات مفعول و يا ادات صله ساختن دوزمك و يارقلمق معناسنه‌در
كه حرف تعليل آورد فعل مضارع مفرد غائب كتورر ديمكدر تاختن
چابمق يعنى ايلغار ايلمك (محصول بيت) كيزليدن جنك اسبابنى دوزمك
وحاضرلمق و ياجنكه حاضرلنمق و يراقلنمق كرك حاصلى هروجهله
دشمندن غافل اولمق كرك زيرا دشمن خفيه الغار كتورر يعنى غافل
ايكن اوستكه اقن صالر حاصلى هر وجهله دشمندن غافل اولمق كرك
مصراع اولك تحقيقنده دشمن غافل ايكن حقندن كلمك كرك ديين مراده
واصل اولمامش ❊ حذر كار مردان كار آكهست ❊ بزك سد روبين
لشكر كهست ❊ حذر حانك وذلك فتحه لريله مصدر ردر صاقنمق
معناسنه كار مردان كار آكه لاميه و بيانيه‌در بزك يانك وزانك فتحه لريله
بونده قراول معناسنه‌در سدر و يين لشكر كه لاميه و بيانيه‌در سدرو يين
توجدن ديوار ديمكدر لشكر كه اسم مكاندر لشكر طوراجق يرمعناسنه‌در
(محصول بيت) صاقنمق ايشدن وصواشدن آكاه وخبردار اولان ارلر

ردشمى

ایشیدر قراول لشکر کاهك توچدن دیوار یدر یعنی لشکری دشمندن حفظ ایدر حاصلی دشمندن عسکری آگاه ایدر غافل بولنمزلر ﴿ کفتار اندر دفع دشمنان برای وتدبیر ﴾ ﴿ میان دو بد خواه کوتاه دست * نه فرزانکی باشد ایمن نشست ﴾ بدخواه وصف ترکیبیدر دشمن معناسنه کوتاه دست ده وصف ترکیبیدر قصه اللی معناسنه مراد عاجز و زبوندر فرزانه عاقل دیمکدر کاف عجم های رسمیدن بدلدر نشست مصدر معناسنه در (محصول بیت) ایکی عاجز دشمنك اراسنده اوصیلك دکلدر امین اونورمق یعنی بونلرك هر بریسی بندن زبوندر دیو حیله لرندن و اتفاقلرندن غافل اولمق کرکدر نتکم کلان بیتده حضرت شیخ بیورر ﴿ که کر هر دو باهم سکالند راز * شود دست کوتاه ایشان دراز ﴾ که حرف تعلیل باهم بری بریله سکالند سینك فتحی وکاف عجمله فعل مضارع جمع غائب ظن ایدەلر معناسنه در مراد همراز ومتفق اولالر دیمکدر دست کوتاه ایشان لامیه و بیانیه در شودك دست اسمی ودراز خبری (محصول بیت) ایکی عاجز دشمنك اراسنده غافل اوتورمق کرك زیرا اکر ایکیسی بیله بری بریله همراز وهم زبان ومتفق ومتحد اولالرانلرك قصه وزبون اللری اوزون وقوتلی اولور یعنی ایکیسی براولمغله قوتلنورلر ﴿ یکی را بنیرنك مشغول دار * دکر را بر آور زهستی دمار ﴾ یکی را برینك دیمکدر یعنی بر بینی نیرنك نونك فتحی وکسریله حیله معناسنه دکر را اول برینك دیمکدر بر آور کتور هستی یای مصدر به ایله وارلق دیمکدر دمار دالك فتحیله غیر یده هلاك معناسنه در اما فارسیده انتقام معناسنه در (محصول بیت) مذکور ایکی دشمنك بریسنی حیله ومکرله وصلح وبهانه سیله مشغول طوت یعنی بر بهانه ایله اویاله واول برینك وارلغندن یعنی وجودندن انتقام کتور یعنی هلاك ایله ﴿ اکر دشمنی پیش کیرد ستیز * بشمشیر تدبیر خونش بریز ﴾ دشمنی یا حرف وحدت ستیز سینك وتانك کسریله عناد معناسنه در با حرف استعانت شمشیر تدبیر لامیه در مجازا بریز فعل امر مفرد مخاطب دوك دیمکدر (محصول بیت) اکر بر دشمن اوکنه عناد وسرکشلك طوتارسه یعنی صلحه راضی اولمازسه تدبیر شمشیر یله قانن دوك یعنی برای وتدبیر ایدوب قانن دوك وحقندن کل بوندنصکره کلان بیت تدبیری بیان ایدر ﴿ برو دوستی کیر با دشمنش

* که زندان شود پیرهن بر تنش * دشمنش ضمیر بیت سابقده دشمنه
راجعدر که حرف تعلیل پیرهن کوملك در پیراهندن مخفف تنش ضمیر
سابق کبیدر (محصول بیت) وارمذکور معاندك دوستیله الفت طوت
یعنی دشمنیله صلح ایله تاکیم تنی اوزرنده کی کوملکی کندیه زندان اوله
حاصلی دشمنیله صلح ایدنجه بلا واضطرابه دوشر یعنی عالم باشنه تنك
اولور * چو در لشکر دشمن افتد خلاف * تو بگذار شمشیر خود در
غلاف * لشکر دشمن لامیه افتد فعل مضارع مفرد غائب دوشه یعنی
واقع اوله بگذار فعل امر مفرد مخاطب قودیمکدر غلاف غینك کسریله
قین دیمکدر (محصول بیت) چونکه دشمنك عسکرینه خلاف وشقاق
دوشه یعنی ارالرنده اتفاق واتحاد اولمیه سن کندی قلیجك قینینه قوی
یعنی جنکدن فارغ اولوب حضور وقرار ایله زیرا بو حالده ایکن سکا
انلردن ضرر وزیان کلمز * چو گرگان پسندند باهم گزند * برآساید
اندر میان گوسفند * گرگان قوردلر دیمکدر الف ونون ادات جمع
پسندند فعل مضارع جمع غائب بکنه لر ولایق کوره لر دیمکدر باهم بری
بریله دیمکدر گزند کاف عجمك ضمی وزانك فتحیله ضرر
معناسنه در بر حرف تأکید آساید فعل مضارع مفرد غائب راحت
اولور معناسنه گوسفند کاف عجمك ضمی وفانك فتحیله وباقینك
سکونیله قیون جنسنه دیرلر (محصول بیت) بو بیت بیت سابقه تمثیل معناسنه
بیوار که چونکه قوردلر بری برینه ضرر ایشدرمکی لایق وسزا اوار کوره لر
ارالرنده قیون راحت اولور یعنی قیون ارالرنده حضور وراحت ایدر زیرا انلر بری
برینه دشمن اولمغله قیونلری فراموش ایدرلر و قیونلر انلردن سالم وامین اولورلر
* چو دشمن بدشمن شود مشتغل * تو بادوست بنشین بآرام دل * بدشمن
با حرف صله ویا حرف مصاحبت مشتغل اسم فاعلدر افتعال بابندن مشغول
معناسنه بآرام دل با حرف مصاحبت واضافت لامیه در کوکل راحتی
وحضوری دیمکدر (محصول بیت) چون دشمن دشمنه مشغول اوله یعنی
بری بریله جنك وجدال ایلیه سن دوستکله حضور قلب وصفای خاطر ایله
اوتور بو بیتده بیت سابقی تنویر وتوضیح واردر * گفتار در عاطفت دشمن
از روی عاقبت اندیشی * چو شمشیر پیکار برداشتی * نگه دار پنهان ر

آشتی ٭ شمشیر پیکار لامیه در مجازا برداشتی فعل ماضی مفرد مخاطب قالدردك
نكه نونك كسری و كاف عجمك فتحی و یای اصلیه ایله نكاهدن مخففدر كه
سابقا بو لفظك استعمالی مفصل بیان اولنمشدر بونده دارلغیله حفظ
معناسنه در یعنی صاقله ره آشتی لامیه در مجازا ره راهدن مخففدر و آشتی الف
ممدوده و یای اصلیه ایله صلح معناسنه در (محصول بیت) خطاب عام
طریقیله بیورر چونكه جنك تیغنی قالدردك یعنی جنكه مباشرت ایلدك
كیرلیجه صلح طریقنی حفظ ایله یعنی خصم صلحه میل ایدرسه صلحدن
قاچه كه الصلح خیر در علی كل حال جنكده خسران مقرردر پس طریق خیری
اختیار ایلمك اولیدر ٭ كه لشكر كشایان مغفر شكاف ٭ نهان صلح جستند
و پیدا مصاف ٭ كه حرف تعلیل لشكر كشا وصف تركیبیدر كشایدندن كه
اچمق معناسنه در كشودن و كشادن كاف عربك ضمه سیله الف و نون ادات
جمعدر لشكر اچیجی كیمسه‌لره دیرلر سرادبهادرلردر و بعض نسخه‌ده
كشایان یرینه شكوفان واقعدر شكوفیدندن كه شكفتن و شكفیدن معناسنه در
متعدی در كنه اچمق معناسنه در مغفر شكافده وصف تركیبیدر شكافیدندن
یارمق معناسنه در مغفر اسم آلتدر ضرب و علم بابندن اصلنده زره رسمنده
اورلمش تولغه دیرلر اما مطلقا تولغه معناسنده استعمال ایدرلر پس مغفر شكاف
تولغه یارجی معناسنه در یعنی بهادر پیدا آشكاره معناسنه مصاف میمك ضمیله
جنكه دیرلر (محصول بیت) خصم صلح ایدرسه یعنی صلح دیلرسه صلحدن
قاچه زیرا عسكر فتح ایدوب تولغه یارجی دلاورلر فتح استدیلر كیرلی
یعنی كیرلیجه صلحه میل ایلدیلر اما آشكاره حرب و جنك استیوب صواشه
میل ایدرلر یعنی تصلب ایدوب یاتقرایله خصمه جبه صاتدیلر اما كوكللرنده
صلحه میل مقرردر ٭ دل مرد میدان نهانی بجوی ٭ كه باشد كه در پایت
افتد چو كوی ٭ دل مرد میدان لامیه در بجوی فعل امر مفرد مخاطب
دیله یعنی اله ال و تسلی ایله كه باشد كه واقع اولور كه دیمكدر در پایت در حرف
صله در پا معناسنه چو ادات تشبیه كوی كاف عربك ضمیله طوپ دیمكدر كه
عربجه كره دیرلر (محصول بیت) صواش اربنك كوكلنی كیرلیجه اله آل
و خاطرنی تسلی ایله حاصلی اكا استمالت ویر زیرا اولور كه بر كون ایاغكه
طوب كبی دوشر یعنی بولكه باشنی فدا ایدر ٭ چو سالاری ازدشمن افتد
بجنك ٭ بكشتن درشت كردباید درنك ٭ سالاری هر طائفه‌نك اولوسنه

وكبيرينه ديرلر ويا حرف وحدت يا حرف صله وجنك جيم وكاف عجمله ال
معناسنه درنته كه سابقا بيان اولندى بكشتن يا حرف ظرف ودر معناى ظرفيتى
تأكيد ايدر روشين سالاره راجعدر كرد كردن معناسنه در بايد كرك درنك دالك
كسرى وفتحى ورانك فتحيله وكاف عجمله اكلنمك ديمكدر كه عربجه لبث
ومكث ديرلر (محصول بيت) چونكه دشمن جانبندن برشريف كيسه الكه
دوشه يعنى سكا اسير اوله انى قتل ايلمده تأنى وتراخى ايلمك كرك يعنى قتلنده عجله
ايتمك كرك بيت آتى درنكك فائده سين بيان ايدر ﴿ كه افتد كزين نيمه هم
سرورى ✱ بماند كرفتار در جنبرى ﴾ كه حرف تعليل افتد بونده واقع اولور
معناسنه در كزين كه حرف بيان ونيمه بونك كبى يرلرده جانب معناسنه در سرورى
يا حرف وحدت راواو كسره ديمكدر كرفتار كاف عجمك ورانك فتحه لريله
بونده اسير معناسنه در جنبرى جيم وباى عربك فتحيله اغنده وصنق معناسنه در
اما بونده كمند مراددر اسير اولمق معناسنه (محصول بيت) دشمنك شريف
اولان اسيرنى قتل ايلمده درنك ايله زيرا واقع اولور كه بو جانبده يعنى سنك
جانبكده برشريف كيسه دشمنك كمندنه اسير اولا كه دشمن شر يفندن
وجوهله اشرف واكبر اوله ﴿ اكر كشتى اين بندىء ريش را ✱ نبينى دكر
بندىء خويش را ﴾ بندىء ريش بيانيه بندى ياى نسبتله محبوس
معناسنه دركه بونده مراد اسيردر ريش بونده مجروح معناسنه در دكر
داخى ديمكدر بندىء خويش لاميه در كندى محبوسكى ديمكدر (محصول
بيت) اكرسن سكا اسير اولانى دشمنك سرورلرندن قتل ايدرسك بردخى
سن دشمنه اسير اولان سرورك كورمزسين يعنى دشمنده انى قتل ايدر
﴿ نترسد كه دورانش بندى كند ✱ كه بربندى با آن زورمندى كند ﴾
نترسد فعل نفى مستقبل مفرد غائب استفهامى متضمن قورقمزمى ديمكدر
يعنى قورقار كه حرف بيان دوران نون ضرورت وزنيچون ساكن اوقنور
ضميرشين اضمار قبل الذكر طريقيله مصراع ثانى اولنده كيه راجعدر كه
نترسدك فاعلى در بندى محبوس كه اصلنده آنكس كه در حذفله كه حرفيندن
اسميته تبديل اولدى بر حرف صله بنديان جمع بنديدر زورمند زورلى
اويا حرف مصدر (محصول بيت) قورقمزمى كه زمان انى محبوس واسير ايليه
اول كسه كه محبوسلره واسيرلره ظلم وزور ايلر يعنى محبوس اولمقدن قورقسون
زرا دنيا مقام جزادر كانديننداند ﴿ كسى بنديان را بود دستكير ✱ كه خود بوده

باشد بندی اسیر ❋ کسی یا حرف وحدت دستکیر وصف ترکیبیدر کیر یدندن ال طوتجی معناسنه یعنی معین وظهیر که حرف رابط صفت بندی یا حرف صله (محصول بیت) بر کیمسه محبوسلره معین وظهیر اولور که کندی محبوسلره اولان دردی کوروب محبوسلغه کرفتار اولوب اسیر اوله ❋ اکر سر نهد برخطت سروری ❋ چونیکش بداری نهد دیکری ❋ نهد فعل مضارع مفرد غائب در نهیدندن قومق دیمکدر خط بونك کبی یرلرده فرمان معناسنه در وتا ضمیر خطاب سروری یا حرف وحدت نیکش ضمیر سروره راجعدر دیکری یا حرف وحدت برغیریسی دیمکدر (محصول بیت) اکر دشمندن برشر بف امر که باش قویه یعنی کلوب سکا تابع اوله وامر که منقاد اوله چون انی رعایت ایدوب خوش طوته سین امر که برغیریسی باش قور یعنی سکا تابع اولور ❋ اکر خفیه ده دل بدست آوری ❋ ازآن به که صدره شبخون بری ❋ خفیه کیزلی بدست یا حرف صله صدره یوز کره دیمکدر شبخون دون باصقنی بری فعل مضارع مفرد مخاطب ایلدهسین دیمکدر (محصول بیت) اکر کیزلیجه اون کوکل اله کتوررسك یعنی اون کیمسه کندوکه مطیع وتابع ایدرسك اندن یکدر که یوز کره دون باصقنی ایلدهسین یعنی کیجه ایله ناکهانی یوز کره دشمن باصمقدن اون کیمسه کندوکه دشمندن صفای خاطرله تابع ایلك یکدر رواولی واحری در زیرا شبخونده البته بوجانبدنده نقصان اولور ❋ کفتار اندر حذر کردن از دشمنی که درطاعت آید ❋ ❋ کرت خویش دشمن شود دوستدار ❋ زتلبیسش ایمن مشوز نهار ❋ کرت تا ضمیر خطاب معناده شوده مقید درخویش دشمن لامیه در دشمنك خصمی دیمکدر دوستدار وصف ترکیبیدر دار یدندن دوست طوتجی دیمکدر یعنی محبت تلبیس تفعیل بابندن مصدر حیله ومکر معناسنه (محصول بیت) اکر دشمنك خصمی سکا محب ودوست اولورسه انك حیله ومکرندن امین اوله زنهار بیت آنی علنین بیان ایدر ❋ که کردد درونش بکین نوریش ❋ چو یاد آیدش بمهر پیوند خویش ❋ کردد فعل مضارع مفرد غائب اولور دیمکدر صیرورت معناسنه درون یعنی قلب ضمیر خویش دشمنه راجعدر یا حرف مصاحبت کین نو لامیه در سنك کینك سیبله دیمکدر ریش مجروح یاد آیدش خاطره کله دیمکدر وضمیر سابق کیدر مهر محبت معناسنه در پیونده اضافت لامیه در پیوند یای عجمك وواوك فتحه لریله بونده قرابت معناسنه

وخویش لفظ مشترکدر کندی وخصم معنالری بیننده مهره مضاف اولیجق خویش کندی معناسنه در امابعض نسخه ده مهر وپیوند واقعدر عطف تفسیری طریقیله پس خویش خصم معناسنه اولور فتدبر (محصول بیت) زینهار خویش دشمندن امین اولمه زیراقابی سنك کینك سببیله مجروح اولور چونکه خاطرینه کندونك قرابتی کلور یعنی خصمنه ایلدکك جفایی اکدکجه سنکا کینی وعداوتی زیاده اولور بونده خویشی خصمه تخصیص ایلمنك بیوجه ایلمش ❊ بداندیش راالفظ شیرین مبین ❊ که ممکن بود زهردرانکبین ❊ بداندیش بدرا حرف تخصیص دشمنك دیمکدر لفظ شیرین بیانیه مبین فعل نهی مفرد مخاطب کورمه دیمکدر یعنی اکااعتماد ایلمه که حرف تعلیل انکبین بال یعنی عسل (محصول بیت) دشمنك طاتلی لفظنه اعتماد ایلمه یعنی طاتلی دلینه الدانمه ممکندر که عسل ایچنده زهراوله یعنی طاتلی دلی عسل کبی اوله که ایچنده زهر راوله حاصلی جائزدر که باطننده عداوت مضمراوله پس محبتی ظاهر عداوتی مخفی اولور نتکم عسلده زهر تعبیه اولور ❊ کسی جان زآسیب دشمن ببرد ❊ که مردوستان رابدشمن شمرد ❊ کسی یاحرف وحدت نوعیه آسیب الف ممدوده وسین مکسوره بونده فتنه وفساد معناسنه در دشمنه اضافت لامیه در که حرف رابط صفت مردوستان را معلوم اولا که مر بونك کبی یرلرده مابعدنده حرف رادلالت ایلدیکی معنای تأکیدایدر و رابونده ادات مفعولدر بدشمن باحرف تأکید شمرد شینك ومیمك ضمیله فعل ماضی مفرد صایدی یعنی اعتداد ایلدی (محصول بیت) برکیمسه دشمنك فساد وضررندن جان ایلتدی یعنی قورتاردی وخلاص ایلدی که دوستلری دشمن صایدی یعنی ظن ایلدی زیرا کاه اولور که دوستلق دشمنلکه مبدل اولور علی کل حال احتیاط لازمدر که خلقدن منضجر ومنفعل اولمیه سین ❊ نکه داردآن شوخ درکیسه در ❊ که بیند همه خلق راکیسه بر ❊ نکه دارت حفظ ایدر شوخ بونده زکی ونخسند معناسنه در کیسه کاف عربك کسریله کیسه دیمکدر لفظ در بیدر دردالك ضمی ورانك تشدیدیله اینجی دیمکدر ضرورت وزنیچون راتخفیف اولنمشدر که حرف رابط صفت کیسه بر وصف ترکیبیدر بان کسیجی معناسنه (محصول بیت) کیسه سنده در وجوهری محکم حفظایدر اول کسه که جمیع عالمی بان

کسبجی واوغری کوره حاصلی هر کسدن احتیاط ایدر بو بیت بیت سابق متضمن اولدیغی معنای احتیاطی تنویر وتوضیح ایدر ﴿سپاهی که عاصی شود در امیر ❊ ور انا توانی بخدمت مکیر ﴾ سپاه اسم جنس در عسکر معناسنه یا حرف وحدت ویا حرف نسبت بر سپاه ویا سپاهه منسوب بر شخص بر حرف صله امیرك دیمکدر وراوك فتحیله اصلنده وی در ترکیبله یاسی ساقط اولمشدر تا حرف توقیت توانی فعل مضارع مفرد مخاطب قادرسین دیمکدر بخدمت با حرف صله مکیر فعل نهی مفرد مخاطب کیریدندن کرفتن دن دیبین شهو ایلمش (محصول بیت) بر سپاهی که کندی قدیمی بکنه عاصی وطاغی اوله اول سپاهی مادام که قادرسین خدمتکه ویا خدمتکده طوتمه حاصلی آنی یانکه الوب استخدام ایلمه علتنی بیت آتی ده بیان ایدر ﴿ندانست سالار خود را سپاس ❊ تراهم نداند زروی قیاس ﴾ بعض نسخه ده زغدرش هراس واقعدر غدر وفاسزلغه دیرلر هراس هانك کسریله فعل امر مفرد مخاطب هراسیدندن قورقمق دیمکدر بو بیت بیت سابقه مقام تعلیلده در ندانست فعل نفی ماضی مفرد غائب فاعلی سپاهی در سالار خود لامیه در ورا حرف تخصیص سپاس شکر دیمکدر تراسنك دیمکدر نداند تقدیری تراهم سپاس نداند روی قیاس لامیه در مجازا وجه قیاس معناسنه (محصول بیت) زیرا مذکور سپاهی کندینك بکینك واولوسنك شکرنی ونان ونمکی حقنی بیلمدی قیاس بودر که انك بلمیجه سنکده بیلمز پس انك مکر وغدرندن حذر ایله ﴿بسوکند وعهد استوارش مدار ❊ نکهبان پنهان برو برکمار ﴾ با حرف مصاحبت سوکندسینك وکاف عجمك فتحه لریله انده دیرلر یمین معناسنه عهد بونده یمین معناسنه عطف تفسیری در استوار همزه نك وتانك ضمیله وسینك سکونیله محکم دیمکدر ضمیر مذکور غدار سپاهی یه راجعدر نکهبان نونك کسری وکاف عجمك فتحیله کوزجی دیمکدر ناظر معناسنه پنهانه اضافت لامیه در برحرف تأکید کار کاف عجمك فتحیله وضمیله فعل امر مفرد مخاطبدر کمار بدندن حواله ونصب ایلمك معناسنه (محصول بیت) مذکور سپاهی بی یانکه الدیغك تقدیرجه یمینی وعهدی سببیله انی محکم طوتمه یعنی اندینه وعهدینه اعتماد ایدوب اندن امین اولمه اوزرینه بر کزلی کوزجی نصب ایله یعنی حواله ایله که دائما احوالنی تجسس ایلسون ﴿ نوآموز را ریسمان کن دراز ❊ نه بکسل که دیکرنه بینیش

ردسروری وشمعی

بار ﴾ نوآموز وصف ترکیبیدر آموزیدندن بکی او کرنجی دیمکدر یعنی هنوز
اسیر و کرفتار اولمش کیمسهٔ را حرف تخصیص نوآموزك دیمکدر ریسمان
ابپ کن دراز اوزون ایله یعنی اوزات نه بکسل قیرمه یعنی ضبطنی اهمال
ایلمه دیکر داخی دیمکدر نه بینیش نوآموزی کورمزسین دیمکدر باز بونده
ادات تأکیددر (محصول بیت) یانکه تازه کلمشك ایپنی اوزات یعنی
براوغردن صقمه برمقدار ارخای عنان ایله که سکا مأنوس اولسون اما ایپنی
قطع ایلمه یعنی حفظ وصیانتده اهمال ایدوب انی کندی حالنه قومه
که بر داخی انی کورمزسین یعنی فرار کیدر حاصلی بندهٔ نوآمدهٔ طوغان
جنسنه تشبیه ایدر تعلیمده فقدر ﴾ چو اقلیم دشمن بجنك و حصار ٭ کرفتی
بزندانیانش سپار ﴿ اقلیم دشمن لامیه در حصار بونده مصدردر مفاعله
بابندن محاصره کبی مصراع اول ثانیه مرهون در بزندانیانش با حرف صله
و یا حرف نسبت و ضمیر اقلیمه و یا دشمنه راجعدر سپار سینك کسری و بای عجمله
فعل امر مفرد مخاطب تسلیم ایله دیمکدر (محصول بیت) چونکه دشمنك
مملکتنی جنك و محاصره سببی ایله قبض و فتح ایلدك فتح ایلدکك اقلیمی زندانده
بولدوغك محبوسلره ویریعنی انلره تسلیم ایله سببنی بیت آتیده بیان ایلر
﴾ که بندی چو دندان بخون دربرد ٭ ز حلقوم بیداد کر خون خورد ﴿
که حرف تعلیل بندی یای نسبی ایله محبوس در دندان دیش در بخوان
با حرف صله در برد در حرف تأکید برد فعل مضارع مفرد غائب ایلده یعنی
پاتوره دیمکدر تقدیری بخوان بیداد کر در حلقوم حای مهمله ایله و دخی
قافك ضمیله و لامك سکونیله بوغاز دیمکدر که عجم کلودیر کاف عجمك
و لامك ضمیله و فتح کافله ده لغت در بیداد کر ظالم (محصول بیت) فتح ایلدکك
اقلیمی بندیلره ویر زیرا بندی چونکه بیدادکر خونینه دیشین پاتوره انك
خلقومندن قانینی ایچر یعنی محبوس که ظالمه فرصت بولهانی هلاك ایلمینجه
قومازمصراع اولك معناسنی بندی چونکه کندی دیشن ایله ده یعنی
کندینك هلاکنه قصد ایلیه دیین بیتك معناسنی هلاك ایلمش ﴾ چو بر
کندی از چنك دشمن حصار ٭ رعیت بسامانتر از وی بدار ﴿
برکندی قوپاردك یعنی الدك چنك دشمن لامیه در حصار بعض نسخه ده
حصار برینه دیار واقعدر سامان انتظام حال معناسنه در و با حرف
مصاحبت و تر ادات تفضیل وی ضمیر دشمنه راجعدر (محصول بیت)

ردشمی

ردسروری وشمی

چون که دشمن الندن بر حصاری الدکانک رعیتنی اول دشمندن منتظم رک وحضورلیرک طوت که سکاهر وجهله تسلیم ومنقاد اوله‌لر ودوستکه دوست ودشمنکه دشمن اوله‌لر نتکم بیورر ﴿ که کر باز کوبد درکار زار ﴾ برآرند عام ازدماغش دمار ﴾ کوبد کاف عربك وبانك فتحیله مفرد غائب مضارع کوبیدندن کوفتن دن دبین خطا ایلمش فاعلی دشمندر عام یعنی رعیت دماغ دالك کسریله باشده اولان بینی دمار انتقام وهلاك معناسنه‌در (محصول بیت) رعیتی دشمندن ایو طوت وانلره آرام وحضور ویر که اکر دشمن بنه جنك قپوسن دوکرسه واچارسه یعنی تکرار جنك مراد ایدرسه رعیت دماغ پرفسادندن انتقامی اخراج ایدرلر یعنی انی هلاك ایدرلر شویله که سکا هیچ احتیاجی اولماز ﴿ وکر شهر یان رارسانی کزند ﴾ در شهر برروی دشمن مبند ﴾ واو حرف استدراك شهر یان یا حرف نسبت والف ونون ادات جمع شهرخلقی دیمکدر درشهر لامیه روی دشمنده لامیه در مبند فعل نهی مفرد مخاطب بغلمه دیمکدر (محصول بیت) امااکر مملکت خلقنه ضرر وزیان ایرشدررسك شهر وکوچه قپوسنی دشمن یوزینه بغلمه زیرا ایچنده اولان خلق سکا دشمن در غیری دشمن لازم دکلدر ﴿ مکو دشمن تیغ زن بردرست ﴾ که انباز دشمن بشهر اندرست ﴾ که حرف تعلیل انباز فتح همزه ایله اورتاق دیمکدر شریك معناسنه دشمنه اضافتی لامیه در بشهر باحرف ظرف واندر ظرفیت معناسنی تأکید ایدر (محصول بیت) شمشیرزن دشمن شهر قپوسنده دردیمه زیرا دشمنك شریکی عداوتده دشمنلکده شهرك ایچنده در یعنی سن ظالم اولنجه جمیع عالم سکا دشمندر بلدی وقروی ﴿ کفتار اندر پوشیدن رازخویش ﴾ ﴿ بتدبیر جنك بداندیش کوش ﴾ مصالح بیندیش ونیت بپوش ﴾ باحرف صله تدبیر جنك مصدرك مفعولنه اضافتیدر وجنكك بداندیشه مصدرك فاعلنه ویامفعولنه اضافتیدر مصالح بیندیشك مقدم مفعولیدر نیتده بپوشك (محصول بیت) دشمنك جنکی تدبیرینه سعی ایله یعنی انکله جنکه حاضر اول اهمال ایله مصالح جنك تدبیرنده اول ونیتکی اغیاردن ستر ایله که قصدکی هیچ کمسه بلمسون ﴿ منه درمیان راز باهرکسی ﴾ که جاسوس همکاسه دیدم بسی ﴾ منه فعل نهی مفرد مخاطب قومه در حرف صله میان اورته رازمنه‌نك مفعول صریحی وباهرکسی غیرصریحی ودرمیان

مفعول فيه كه حرف تعليل جاسوس فاعول وزنى اوزره اسم فاعلدر ناطور
كبى چاشت ديمكدر همكاسه قدحدش (محصول بيت) هر كسه له سركى
اورتايه كتوروب سو يلشمه يعنى كسه يه رازكى افشا ايله زيرا جاسوسى راز
صاحبى ايله نيجه كره قدحدش ومصاحب كوردم پس رازصاحبى
هر كسى سر ينه دشمن بيلمك كركه افشاى سردن امين اوله ﴿سكندر كه
باشرقيان حرب داشت * در خيمه كويند در غرب داشت﴾ سكندر
يعنى ذوالقرنين كه حرف بيان با حرف مصاحبت شرقيان يا حرف نسبت
والف ونون ادات جمع شرقه منسوب خلق ديمكدر حرب حاى مهمله نك
فتحيله جنك معناسنه در در خيمه لاميه در در قپو وخيمه چادر كويند
حكايت ايدرلر ديمكدر درغرب در حرف صله (محصول بيت) سكندر كه
شرقيلرله حرب قصدنى طوتدى يعنى انلرله جنك ايلمكه نيت ايلدى
ديرلركه چادرى قپوسنى غرب جانبنه آچوب طوتاردى يعنى قصدى
نه اولديغين كيمسه بلمك ايچون زيرا عادت چادر قپوسنى نه جانبه كتمك
نيت ايدرسه اول جانبه آچقدر بو وايسه تلبيس ايدردى كيمسه بلمسون ديو زيرا
الحرب خدعة ﴿چو بهمن بزاولستان خواست شد * چپ آوازه افكند
وازراست شد﴾ بهمن باى عربك وميمك فتحيله وهانك سكونيله سلاطين
عجمدن اسفنديار روين تنك اوغليدر با حرف صله زاولستان واولك كسرى
ولامك سكونيله در بونده لامك كسريله ده لغتدر بونقدير جه سين ساكن
اوقنور كلستان وكلستان كبى بر مملكتك اسمى در پس لامك سكونيله
ضرورت وزن ايچون در اصلنده لام مكسوردر ديين اظهار جهل ايلمش
معلوم اوله كه بايله لغتدر زيرا واوله بانك بيننده تبادل وتواخى واردر فاحفظ
خواست فعل ماضى مفرد غائب ديلدى ديمك شد مصدر معناسنه در رفتن
ديمكدر چپ جيم وباى عجمله صول ديمكدر مثلا صول اله دست چپ ديرلر آوازه
چاو معناسنه در يعنى مشهور اولمق افكند فعل ماضى مفرد غائب فاعلى
بهمندر راست بونده صاغ معناسنه در مثلا صاغ اله چپ راست ديرلر
شد رفت معناسنه در (محصول بيت) چونكه بهمن زابلستان ولايتنه
كتمك ديلدى يعنى اول مملكتى فتح ايلمك مراد ايدندى صول جانبه كتمكى
چاولندردى وصاغ جانبه كتدى بويله ايلمكدن مرادى مقصودنى
بلدرممكدر على الغفله دشمنه ظفر بوله ﴿اكر جز تو داند كه عزم تو چيست

ردشمعى
مطلب

* بران رأی ودانش بباید کریست * عزم تولامیه درکر بست کریستن معناسنه دراغلق دیمکدر (محصول بیت) اکر سندن غیری کیمسه بیلورسه که سنك قصدكڭ درفكر وفراسته واول عقل وكياسته اغلمق كركدركه فكرفاسد وعقل كاسد درز پرابرنسنه منتج دکلدر بلکه فسادی موجبدر * کرم کن نه پرخاش وكین آوری * كه عالم بزیر نكین آوری * كین آور وصف تركیبدر كین كنور بجی یعنی كین طوتجی ویاحرف مصدردر كه حرف تعلیل نكیندن مراد حكمدر آوری فعل مضارع مفرد مخاطب كتوره سین دیمكدر (محصول بیت) خلق عالمه كرم واحسان ایله جنك وكین داراق دكل یعنی كیمسه یه كین طوتوب انكله جنك وجدال ایله تا كیم خلق عالمی امرك وحكمك آلتنه كتوره سین حاصلی تا كیم خلق عالم محكوم ومنقاداوله لر * چوكاری برآید بلطف وخوشی * چه حاجت بتندی وكردن كشی * كاری یاحرف وحدت برآید حاصل اولور دیمكدر خوشی یاحرف مصدر یاحرف صله تندابتی یعنی كسكین دیمكدر و یاحرف مصدر كردن كش وصف تركیبدر جبار و متكبر معناسنه و یاحرف مصدر (محصول بیت) چونكه برایش لطفله وایلكله حاصل اولمق ممكندر حدته وجبارلغه نه حاجت یعنی بو یله كارك تحصیلنه عنف وقهر لازم دكل * نخواهی كه باشد دلت دردمند * دل دردمندان برآورز بند * (محصول بیت) اكر ایسترسك كه كوكلك مغموم ومهموم اولدیغین بیچاره لرك ودردلیلرك كوكلنی غم وغصه بندندن چیقار یعنی كوكللرینی قساوتدن خلاص ایله ز براعرب دیركاندین تدان یعنی كشی ایلدوكین بولور * بازو توانا نباشد سپاه * برو همتی ازناتوانان بخواه * توانا صفت مشبهه در كوجلی وقدرتلی معناسنه برو فعل امر مفرد مخاطب وار دیمكدر همت هانك فتحی وكسر یله قصد دیمكدر ناتوانان یعنی درو یشان بخواه فعل امر مفرد مخاطب دیله یعنی طلب ایله (محصول بیت) عسكر بازو یله و بهادر لكله وآلات حر بله قادر وقوی اولمازایسه سن وارهمتی وعنایتی ناتوانلردن یعنی كامل اهل دل درو یشاندن طلب ایله كه عالك تصرفی انلرك ضبطنده در * دعای ضعیفان امیدوار * زبازوی مردی به آید بكار * دعای ضعیفان امیدوار لامیه و بیانیه در امیدلی فقرانك دعاسی دیمكدر یعنی خدادن رحمت وشفقت امیدایلین درو یشان معناسنه بازوی مردی لامیه در مجازا ویاحرف مصدر بكار

باحرف صله (محصول بيت) خدادن رأفت ورحمت اميد ايلين درو يشلرك وصلحانك دعاسى ارلك وبهادرلق باز وسندن ايشه وصواشه يك كلور زيرا نظام عالم انلرك دعاسيله در پس هر كس انلرك دعاسنه محتاجدر
﴿ هرآن كه استعانت بدرويش برد ❊ اكر برفريدون زد از پيش برد ﴾
هرآن كه اصلنده هرآن كس كه در نتكم مكرر بيان اولنمشدر استعانت استفعال بابندن مصدردر عون طلب ايله ديمكدر بدرويش باحرف صله فريدون سلاطين سالفه دن برمشهور پادشاهك نامیدر نتكم سابقا مفصل بيان اولنمشدر از پيش برد غلبه دن كنايتدر يعنى غالب اولدى ديمكدر (محصول بيت) هر كيمسه كه درويشه طلب عون ايلدى يعنى درويشاندن همت وعنايت طلب وانلردن استظهار ومدد ديلدى اكر فريدون كبى عظيم پادشاهه اورر ايسه اوكندن كوترور يعنى اكا غالب اولور ديمكدر

﴿ باب دوم در احسان ﴾

مطلب

﴿ اكر هوشمندى بمعنى كراى ❊ كه معنى بماند بصورت بجاى ﴾ هوشمند اوصلى ديمكدر ويا ضمير خطاب باحرف صله معنى نونك كسريله ويايله اسلوب عجمدر وفتحيله والفله اسلوب عربدر هر برده بونك كبى الفاظك حالى بويله در موسى وعيسى وبارتا وياكبى فاحفظ كراى كاف عجمك كسريله فعل امر مفرد مخاطبدر كرايدندن ميل ايلمك معناسنه كه حرف تعليل بماند قالور ديمكدر بجاى باحرف صله ويا حرف ظرف (محصول بيت) اكر اوصلى ايسك صورتده قاليوب معنايه ميل ايله زيرا معنى برنده قالور صورت قالماز يعنى احسانات وخيراته كوشش ايله كه عالمده نامك ايلك ايله باقى وثابت قاله زيرا صورت انسان لابد فانى وهالك اولور وباقى وقائم اولان معناى انسان حقيقى دركه اكا هيچ فنا بوقدر امدى احسان اوزره اول كه ذكر جميلكه سبب اوله وبوذكر جميل شخصكه وصورتكه باقى وثابت قاله حضرت شيخك كه معنى بماند صورت بجاى بيوردقلرندن مراد بومعنادر نتكم بوندنصكره كلن بيت بومعناى اجمال ايدر ﴿ كرادانش وجود وتقوى نبود ❊ بصورت درش هيچ معنى نبود ﴾ كرانقدرى كراكه دركيمك كه ديمكدر دانش علم جود جيم عربك ضميله سخا وكرم تقوى زهد وعبادت بصورت درش باحرف

ظرف ودرانی تأكيدايدر وضمير كراده كه كه يه راجعدر (محصول بيت)
هر كيمك كه علمی وسخا وكرمی وزهد وصلاحی عالمده اولمدی يعنی
بوصورتلرله متصف اولميان كيمسه نك صورتنده ووجودنده هيچ معناموجود
اولمامشدر حاصلی صورت بی معنادرمثل صورت ديوار بصورت درش
باسنی زانده دردين زانده سوبلمش ❊ كسی خسبد آسوده درزير كل ❊ كه خسبد
ازومردم آسوده دل ❊ كسی ياحرف وحدت خسبد خانك ضمی وسينك
سكونی وبانك فتحيله فعل مضارع مفرد غائب ياتور واو يور ديمكدر آسوده
راحت معناسنه درزير كل لاميه در بونده كلدن مراد طپراقدر كه زيركلدن
مراد قبردر كه حرف رابط صفت خسبد فعل مضارع مفرد غائب ياتور
واو يور ديمكدر آسوده دل وصف تركيبيدر راحت كوكالی يعنی كوكلی
راحت حاصلی غم وغصه دن آزاد (محصول بيت) بر كيمسه طپراق التنده
يعنی قبرده راحت ياتور كه خلق عالم حياتنده اندن فارغ البال آسوده
حال ياتورلر حاصلی دنياده خيرايشلين آخرتده خير بولور ❊ غم
خويش درزندكی خوركه خويش ❊ بمرده نپردازد ازحرص خويش ❊
غم خويش لاميه در كندی غمكی ديمكدر درزندكی در حرف ظرف
زنده دبری ديمكدر حی معناسنه وكاف عجم هاي رسميدن بدلدر ويا حرف
مصدر دبرلكده ديمكدر يعنی كندی دبرلكده ديمكدر خور فعل امر
مفرد مخاطب يی ديمكدر تدبير وتداركدن كنايتدر غم مفعولدرزندكی
ظرف زمان كه حرف تعليل خويش سابق كبيدر خاده روم
ضمه ايله وواو رسميله قوم وقبيله معناسنه در مبتدااوقعدرونپردازدخبری
بمرده با حرف مصاحبت خبره متعلقدر نپرداز فعل نفی استقبال مفرد
غائب تقيد ايلمز ديمكدر پرداز يدندن پرداختندن دين سهو ايلمش فتدبر
حرص خويش لاميه دركندی حرصندن ديمكدر معلوم اوله كه بيتك
ابتداسنده وانتهاسنده واقع اولان خويش لفظی رد العجز علی الصدر
طريقيله در واما عروضده واقع اولان خويش ايله بوايكسی بيننده تجنيس
تام طريقيله در فتأمل (محصول بيت) كندی غمكی حال حياتكده يی يعنی
زاد آخرتكی دنياده ايكن تدبير وتدارك ايله زيرا قوم واقربامرده ايله
تقيد ايلمزلر كنديلرك حرصندن ارالرندن چقدقدنصكره حاصلی لوازم
آخرتكی كندك كوركه سندنصكره سنی كيمسه قيرماز ❊ زرونعمت اكنون

زدشمی

زدشمی وسروزی

بده کان تست ❊ که بفـ ازتو بیرون زفرمان تست ❊ زردن بونده مطلق مال مراددر واو حرف عطف الخاص علی العام قبیلندندر اکنون همزنك فتحی وکاف حربك سکونیله شمدی دیمکدر کان تست اصلنده که آن تست درکه حرف تعلیل ویا حرف رابط صفت وآن الف ممدوده ادات تخصیص سنك دیمکدر وسین وتا ادات خبردر سنکدر وسکا مخصوص درمعناسنه که حرف تعلیل بعدازتو همزه وصلله لفظدن ساقط اولمشدر معنا جهتندن ترکیب اضافیدر سندنصکره معناسنه بیرون بای عربك کسریله طاشره دیمکدر خارج معناسنه فرمان بونده حکم معناسنه درتسنه اضافتی لامیه در زر بدهك مفعولی واکنون ظرف زمان (محصول بیت) مال ونعمتی مستحقنه شمدی دنیاده ویرکه سنکدر وسکا مخصوصدر یعنی تصرفنده مالکه سن زیرا سندنصکره سنك حکمکدن وتصرفکدن خارجدر زیرا غیر مالك ومتصرفه انتقال ایلر ❊ نخواهی که باشی پراکنده دل ❊ پراکنده کانرا زخاطر مهل ❊ پراکنده دل وصف ترکیبیدر پریشان خاطر معناسنه پراکندکان الف ونون ادات جمعدر پریشان حال بیچاره لر مراددر مهل میمك فتحی وهانك کسریله فعل نهی مفرد مخاطب قومه یعنی ترك ایلمه (محصول بیت) دیلمزسك که پریشان خاطر ومضطرب اوله سن یعنی بیچاره ومنضجر اولمق استمزسك بیچاره لری وناتوانلری خاطرکدن قومه یعنی اهمال ایدوب خاطرکدن چیقارمه زیرا هرکس ایتدیکن بولور حاصلی فقرا ومساکینه رعایت ایله که دنیاده وآخرنده خیر کوره سین ❊ پریشان بکن امروز کنجینه چست ❊ که فردا کلید ش نه در دست تست ❊ کن فعل امر مفرد مخاطب ایله دیمکدر پریشان ایله یعنی طاغت کنجینه کاف عجمك فتحیله خزینه معناسنه درچست جیم عجمك ضمیله وسکون سینله بونده فوری یعنی تیز دیمکدر که حرف تعلیل کلید کاف عربك کسری وفتحیله مفتاح خزینه معناسنددر کاف عجمی دیبوب کسره یه تخصیص ایلین یلزایمش ضمیر کنجینه راجعدر دست تولامیه در (محصول بیت) بوکون خزینه کی فوری بلاتوقف مستحقنه بذل ایله ونثار قیل سنك الکده ایکن زیرا ارته مفتاحی سنك الکده دکلدر یعنی دنیاده ایکن فقرا ومساکینه مالکی تصدق ایله خدا بو اینه موتدنصکره مالك غیریه انتقال ایدروسنك تصرفکدن چیقار ❊ تو باخود بیرتوشه

ردشمنی

خویشتن ※ که شفقت نیاید زفرزند وزن ﴿ توشهٔ خویشتن لامیه در
کندی ازغك دیمکدر که حرف تعلیلدر شفقت اصلنده فا مفتوحه در
ضرورت وزن ایچون ساکن اوقنور مرحمت دیمکدر (محصول بیت)
سن کندی آخرتك ازغنی کندکله بیله ایلت زیرا فرزند وزنك سکا شفقت
ومرحمتی کلمز یعنی سندن صکره سنی اسر کیوب جانك ایچون صدقه ویرمزلر
پس سن حال حیاتکده الکله ویرکه آخرتده قرشو کله کله ﴿ کسی کوی
دولت زدنیا برد ※ که باخود نصیبی بعقبی برد ﴾ بعض نسخه ده برد یرینه
ببرد واقعدر برد فعل مضارع مفرد غائب ایلدر دیمکدر و ببرد فعل ماضی
مفرد غائب ایلتدی معناسنه در واکل وجهه که حرف تعلیل ویا رابط صفت
نصیبی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر عقبا آخرت معناسنه در (محصول
بیت) کوی دولت وسعادتی دنیادن بر کیمسه ایلدر یعنی دنیادن بر کیمسه
عزو رفعتله کیدر که آخرته کندیله بیله ازغین ایلده یعنی کیمسه اعتماد
ایتمیوب بیله کتوره بوندن مراد زاد آخرتدر ﴿ بغمخوارکی چون
سرانکشت من ※ نخارد کس اندر جهان پشت من ﴾ بغمخوارکی با حرف
مصاحبت غمخوار وصف ترکیبیدر غم یجی یعنی سنی قیر یجی معناسنه کاف
عجم های رسمیدن بدلدر ویا حرف مصدر غم یجیلکله دیمکدر چون ادات
تشبیه سرانکشت پارمق اوجی منه اضافتی لامیه در (محصول بیت)
بنم غمم یوب بنی قیر مغیله بنم غصم چکمکیله بنم پارمغم اوجی کبی یعنی
طرناغم کبی جهانده ارقمی کیمسه قاشماز عرب بده وعجمده بو ضرب مثلدر عرب
دیرکه لا یحك ظهری مثل ظفری وعجم دیرکه کس نخارد پشت من چون
ناخن انکشت من مراد بودرکه بنم ایشمی بنم کبی کیمسه کورمز ﴿ کنون
بر کف دست نه هرچه هست ※ که فردا بدندان بری پشت دست ﴾ کف
دست لامیه در ال اوجی معناسنه نه نونك کسری وهای اصلیه ایله فعل امر
مفرد مخاطب قو دیمکدر که حرف تعلیل بدندان با حرف صله بری ایلدرسین
بعض نسخه ده بری یرینه کزی واقعدر ایصررسین دیمکدر پس با حرف
مصاحبت اولور پشت دست لامیه ال ارقه سی معناسنه (محصول بیت)
هرنه که وار ایسه یعنی مالك ایسك شمدی حیاتده ایکن اوجکه قیوب بذل
ایله زیرا ایلمزسنك یارن قیامتده پشیمان اولوب ال ارقه سنی دیشلکله
ایصررسین ایچون قادر ایکن ایلمدم دیو بعض نسخه ده کنون یرینه

مکن واقعدر بخل وحست مکن تقدیرنده ﴿بپوشیدن ستر درویش کوش * که ستر خدایت بود پرده پوش﴾ با حرف صله پوشیدن ستر درویش لامیه لردر واولکسی مصدرك مفعولنه اضافتیدر ستردن مراد بونده عورتلر یعنی ادب یری که حرف تعلیل ستر خدا مصدرك فاعلنه اضافتیدر ضمیر خطاب معناده پوشه مقیددر پرده پوش وصف ترکیبیدر پرده اورتیجی معناسنه (محصول بیت) درویش وفقیرك عورتنی اورتمکه وستر ایلمکه سعی ایله تاکه خدانك ستری وحفظی سنك پرده پوشك یعنی عیبك اورتیجی اوله حاصلی سن فقرایه مرحمت ایله که خدا سکا مرحمت ایلیه ﴿مکردان غریب ازدرت بی نصیب * مبادا که کردی بدرها غریب﴾ مکردان فعل نهی مفرد مخاطب دوندرمه دیمکدر بی نصیب یعنی محروم مبادا فعل نهی مفرد غائب اولمیه که دیمکدر کردی فعل مضارع مفرد مخاطب لفظ مشترکدر کردیدندن اولمق وچکرنمك بینده یعنی اوله سین وچکرنه سین دیمکدر (محصول بیت) غریبی وکدایی قپوکدن بی نصیب کوندرمه ومحروم دوندرمه و یا ایلمه اولمیه که قپولرده غریب اوله سین ویا قپودن قپویه غریب چکرنه سین ﴿بزرکی رساند بمحتاج خیر * که ترسد که محتاج کردد بغیر﴾ بزرکی یا حرف وحدت که رابط صفت ترسد فعل مضارع مفرد غائب قورقه دیمکدر که حرف بیان کردد اوله دیمکدر (محصول بیت) براولو سعادتلو کیمسه محتاجه خیر واحسان ایرشدررکه قورقه که غیره محتاج اوله حاصلی احتیاجدن خوف ایلین محتاجلره احسان وانعام ایدر ﴿بحال دل خستکان درنکر * که روزی دلت خسته باشد مکر﴾ با حرف صله حال دل خستکان لامیه لردر حرف تأکید نکرنونك کسری وکاف عجمك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب نظر ایله دیمکدرکه حرف تعلیل روزی یا حرف وحدت مکر بونده جائزکه واوله که معناسنه در (محصول بیت) خسته لرك و بیچاره لرك کوکلی حالینه نظر ایله یعنی غمناك و پریشان خاطرلری الله الوب تسلی ایلیه زیرا جائزدرکه برکون سنك کوکلك وخاطرك غمناك و پریشان اوله پس سنك کوکلك حالینه نظر ایلسونلر حاصلی سن فقرا حالنه نظر ایله که خدا سنك حالکه نظر ایلسون ﴿درون فروماندکان شاد کن * ز روز فروماندکی یاد کن﴾ درون مراد بونده قلبدر اضافتی لامیه در فرومانده عاجز وزبون معناسنه در وکاف

ردشمعی وسروری

ضمیر های رسمیدن بدلدر والف ونون ادات جمعدر فروماندکی لامیه‌در مجازا و یا حرف مصدر یادکن الک یعنی تذکر ایله دیمکدر (محصول بیت) عاجزوز بونلر درونینی شادوخرم ایله عجز وناتوانلق کونی یاد ایله وخاطر که کتور یعنی ناتوانلری اسرکه تاکه ناتوان اولمیه سین ﴿ نخواهند بردر دیکران ﴾ بشکرانه خواهند ازدرمران ﴿ نه حرف نفی خواهند خاده روم ضمه وواو رسمیله بونده دیلنجی معناسنه درکه عرب سائل دیر ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل همزه خطاب ایچوندر دینغلطسو بلش دردیکران لامیه‌در باحرف مصاحبت شکرانه بر نسنه‌نك حصولی ایچون و یریلن صدقه‌یه دیرلر فربان والتون اقچه کبی های رسمی تخصیص افاده ایدر (محصول بیت) غیر بلرقپوسنده دیلنجی دکلسین یعنی خداسنی غنی خلق ایلدی فقیر خلق ایلمدی پس بوشکرانه سیبیله دیلنجی قپوکدن سورمه ومحروم کوندرمه یعنی بی نصیب رد ایله حاصلی مهما امکن ایله و بر قپوکدن بوش کوندرمه ﴿ کفتاراندرنواخت یتیم ورحم برحال او ﴾ پدر مرده راسایه برسر فکن ﴿ غبارش بیفشان وخارش بکن ﴾ پدرمرده وصف ترکیدر یتیم دیمکدر را حرف تخصیص سایه کولکه فکن فانك کسری وضمیله فعل امر مفرد مخاطب فکنیدندن براق وصال دیمکدر بیفشان فعل امر مفرد مخاطب افشانیدندن سیلك دیمکدر خار دیکن بکن کاف عربك فتحیله فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدندن قوپارمق معناسنه بونده مراد چیقار مقدر ضمیر پدر مرده‌یه راجعدر (محصول بیت) یتیمك باشنه سایه صال یعنی مرحمت وشفقت ایله توزنی سیلك وارایسه واباغندن دیکنی چیقار وارایسه مراد حالنه التفات ایدوب اسرکه دیمکدر ﴿ ندانی چه بودش فرومانده سخت ﴾ بود تازه بی بیخ هرکز درخت ﴿ ندانی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب استفهامی متضمن بیلمزمیسین دیمکدر چه بونده چرا معناسنه بودفعل ماضی مفرد غائب اولدی معناسنه ضمیر یتیمه راجعدر بود فعل مضارع مفرد غائب استفهامی متضمن اولورمی دیمکدر (محصول بیت) بیلمزمیسین نیچون محکم عاجز اولدی یعنی دنیاده عجزی ندن اولدی بیلمزمیسین استفهام طریقیله جواب ویروب یوروراغاج کوکسز هرکز تازه اولورمی یعنی کندی تازه نهال وباباسی کوکی حکمنده‌در پس نهال کوکسز تازه قالورمی

بهرحال قالماز ﴿ چوبینی یتیمی سر افکنده پیش ❊ مده بوسه برروی فرزند خویش ﴾ سرافکنده پیش باشنی اوکنه بیراقمش برحرف صله روی فرزند خویش لامیه لردر (محصول بیت) چونکه بر یتیمی باشنی اوکنه دوشرمش کوره سین یعنی اوکسزلکدن زیاده محروم ومغموم کوره سین اول کور رکن کندی فرزندکی اوپمه تاکه غصه سی زیاده اولمیه ﴿ یتیم ار بکرید که نازش خرد ❊ وکرخشم کیرد که بارش برد ﴾ بکرید کاف عجمک کسریله فعل مضارع مفرد غائب فاعلی یتیم درکه بونده اسمدر کیم معناسنه خرد خانک ور انک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب صاتون آلور دیمکدر کیرد طوته یعنی ایلیه که کنه اسمدر کیم معناسنه برد ایلدر یعنی کتورز (محصول بیت) یتیم اکراغلرسه انک نازنی کیم آلور یعنی نازنه وکریه سنه کیم مقید اولور واکر قاقیوب غضب ایدرسه انک خشمنی کیم کتورر حاصلی هرنه که ایلرسه کیمسه انکله مقید اولماز ﴿ الاتانکرید که عرش عظیم ❊ بلرزد همی چون بکریدیتیم ﴾ الابونده حرف تنبیه در تاحرف تحذیرکه حرف تعلیل عرش عظیم بیانیه بلرزد فعل مضارع مفرد غائب دتررمعناسنه همی بکریده وبلرزده مقید اولمق قابلدر فتأمل (محصول بیت) آکاه اول صقین که عرش عظیم دترر چونکه یتیم اغلیه حاصلی یتیمی اغلتمیوب کوادر مک کرکدر که ثوابی چوقدر ﴿ برحمت بکن آبش ازدیده پاک ❊ بشفقت بیفشانش ازچهره خاک ﴾ آبش ضمیر معناده دیده یه مقیدر ازدیده اش تقدیرنده بیفشانش ضمیرمعناده چهره یه مقید در ازچهره اش تقدیرنده (محصول بیت) مرحمت ورأفت ایله کوزندن یاشنی سیل پاک ایله شفقت وترحمله چهره سندن طپراغنی سل حاصلی حالنه نظر ایدوب ممکن اولدیغی دکلی رعایت ایدوب تسلی ایله ﴿ اکرسایهٔ خود برفت ازسرش ❊ تودرسایهٔ خویشتن پرورش ﴾ (محصول بیت) اکریتیمک کندی کولکه سی یعنی باباسی باشندن کندیسه یعنی فوت اولدیسه سن انی کندی کولککده پرورش ایله حاصلی سن اکا اتالق ایله ﴿ من آنکه سر تاجور داشتم ❊ که سر در کنار پدر داشتم ﴾ سر تاجور بیانیه تاجلی باش دیمکدر که حرف بیان کنار پدر بیانیه ولامیه در کناردن مرادیان در یعنی قوجاق (محصول بیت) بنم اول زمان تاجلو یعنی دولتلو باشم وار ایدی

یعنی اول وقت باشمه سلطان ایدم که باشم بابام قوجاغنده ایدی حاصلی حضور وسرورم بابام زماننده ایدی مصراع اولک معناسی بن اول وقت تاجلی باش طوتاردم یعنی صاحب دولتلر کبی باشم اوزره تاج وار ایدی دیمک معنای حقیقته حمل ایلمش اسلوب کلامه وقوفی اولمادیغندن

اکر بر وجودم نشستی مکس ＊ پریشان شدی خاطر چند کس

یا حرف حکایه مکس میک وکاف عجمک فتحیله سنک دیمکدر که عرب ذباب دیرشدی یا حرف حکایه در (محصول بیت) بابام زماننده اکر وجودمه سنک قونسیدی یعنی بر جزوی یردن متألم ومنضجر اولسیدم نیجه کسنک خاطری پریشان اولوردی حاصل متعلقاتمدن نیجه کسه بی حضور اولوردی

کنون دشمنان کر برندم اسیر ＊ کس از دوستانم نباشد نصیر

برند بانک وراک فتحه لریله فعل مضارع جمع غائب ومیم ضمیر منصوب متصل مفعولی بنی ایلده لر دیمکدر نصیر فعیل بمعنی فاعل معین وظهیر دیمکدر (محصول بیت) پدرم زماننده حالم مذکور کبی ایدی اماشیمدی اکر دشمنلر بنی زبون ایدوب اسیر ایلیوب ایلته لر دوستلردن کسه معین و یاور اولوب بنی قورتارمغه مقید اولماز

مرا باشد از درد طفلان خبر ＊ که در طفلی از سر برفتم پدر

درد طفلان لامیه در مراد ایتام در که حرف تعلیل طفلی یا حرف مصدر طفلیت زماننده دیمکدر برفتم میم معناده پدره مقید در پدرم تقدیرنده (محصول بیت) ایتام دردندن بن خبردارم که طفلیت حالنده باشم اوزرنده پدرم کیتدی یعنی فوت اولدی

کفتار اندر بخشایش بر ایتام

یکی خار پای یتیمی بکند ＊ بخواب اندرش دید صدر خجند

خار پای یتیمی لامیه لردر و یا حرف وحدت بر یتیمک اباغی دیکنی دیمکدر بکند کاف عربک فتحیله بونده چیقاردی دیمکدر بخواب یا حرف ظرف واندرانی تأکید ایدر دوشنده دیمکدر شین معناده خوابه مقید در اندر خوابش تقدیرنده صدر خجند لامیه در صدر استعماللرنده قاضی عسکره دیرلر امابونده مراد صدر الدین خجند نام شیخدر و خجند جیحون ایرماغی کنارنده برشهرک اسمیدر که کمال شاعر اول شهردندر (محصول بیت) بر یتیمک اباغندن دیکنی چیقاردی دیکنی چیقاران کسه صدر الدین خجند دوشنده کوردی

که میکفت ودر روضها می چمید ＊ کزان خار بر من چه کلها دمید

که حرف بیان روضه دن مراد جنتدر وها ادات جمعدر می حرف حکایه

چید جیم عجمڭ فتحیله فعل ماضی مفرد غائب می حرفیله صالنوردی دیمکدر کزان که حرف رابط مقول قولدر برمن بر حرف صله چه بونڭ کبی یرلرده مبالغه افاده ایدر خواجه حافظك چه خون افتاد دردلها یودیغی کبی کاستانده حضرت شیخڭ چه سالهای فراوان وعمرهای دراز یوردیغی کبی دمید دالڭ فتحیله بونده اچلمق معناسنه در (محصول بیت) صدر خجند مذکور خارکنی دوشنده کوردی سو بلردی وجنلرده صالنوردی که چبقاردغم دیکن سببیله بکانه کوللر اچلدی یعنی خدادن بکا نه احسان ونه اطفلر ظاهر اولدی دیمکدر مصراع ثانینڭ معناسی یتیمڭ اباغندن چیقاردغم خاردن بنم اوزرمده نه کوللر بندی دیبن معنا بی ابی بتورمش حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ مشو ناتوانی زرحمت بری ﴾ که رحمت برندت چو زحمت بری ﴾ تا حرف توقیت بری لفظ عربیدر دور معناسنه که حرف تعلیل برندت تا ضمیر خطاب زحمت زاڭله وراڭله اولمق قابلدر بری فعل مضارع مفرد مخاطب ایلدەسین دیمکدر (محصول بیت) مادام که قادرسین فقرا وغربا وایتامه ترحم وشفقت ایلمکدن دور اولمه زیراسکا رحمت ایلدرلر چونکه سن بونلره مرحمت ایدوب احسان اوزره اولەسین ایکی بری بیننده تجنیس تام واقعدر مصراع ثانینڭ آخرنده رحمت اولورسه راڭله قافیه اول تقدیرجه حاجب وار اولور امازاڭله اولورسه مردف اولور فتدبر ﴿ چو انعام کردی مشو خود پرست ﴾ که من سرورم دیکران زیردست ﴾ خودپرست وصف ترکیبی مغرور ومتکبر معناسنه که حرف بیان زیردست خدام ورعایا وفقرا مراددر (محصول بیت) چونکه خلقه انعام واحسان ایلدڭ خودبین وخود پرست اولمه که بن سرورم وشریفم و بندن غیریلر الم التنده بکا محتاجلردر دیو مغرور اولمه زیرا ایلدیکڭ احسانڭ فضیلتی ضایع اولور ﴿ اکر تیغ دورانش انداخنست نه شمشیر دوران هنوز آختست ﴾ تیغ دوران لامیه در مجازا وضمیر جائزدر که مذکور زیردسته راجع اوله وجائزدر که یتیمه فتأمل انداخنست اصلنده انداخته است درضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی براقش وبقمش دیمکدر نه حرف نفی شمشیردوران لامیه درمجازا آختست اصلنده آخته است درسابق کیبدر آختن قلیج وخنجری وغیری براغی غلافندن چیقارمغه دیرلر (محصول بیت) اکر دوران قلیجی یتیمی وزیردستی یبقوب ذلیل

ردشمی

ایلدیسه دوران تیغی هنوز یعنی شمدی غلافندن چقمش دکلدر یعنی تیغ
دوران اکا چکلدیسه سکاده چکلور حاصلی دنیادورالی تیغ دوران خلق
عالمه اوروله کلمشدر همان شمدی دکل پس غیر یسنه اورلدیسه سکاده
اوروراور واولادك یتیم قالور یتنك فحواسنده نامعقول تصرفلر ایدوب
ترزیق معناو یرنه التفات اولنماسون که صداع ایراث ایدر ﴿ چو بینی دعا
کوی دولت هزار ❊ خداوندرا شکر نعمت کزار ﴾ دعا کوی دولت اسم
فاعلك مفعولنه اضافتی در هزاردن مراد کثرتدر حصر عدد دکلدر
شکر نعمت مصدرك مفعولنه اضافتیدر کزار کاف عجمك ضمی وزای معجمه
ایله فعل امر مفرد مخاطب اداایله دیمکدر کزار یدندن (محصول بیت)
چونکه دولتکه چوق دعا کوی کوره سین خدای تعالی ویردکی نعمتك
قدرنی بیلوب ادای شکر نعمت ایله که زیاده ویره ﴿ که چشم از تو دارند
مردم بسی ❊ نه تو چشم داری بدست کسی ﴾ که حرف تعلیلدر ادای
شکره چشم بونك کبی یرلرده امید معناسنه در بسی چشمه ومردمه قید
اولمق جائز بدست کسی باحرف صله واضافت لامیه و یاحرف وحدت
(محصول بیت) خدایه شکر ایله که نیجه کیمسه سکا امید طوتارلر انعام
واحسانکی توقع ایدرلر وسن کیمسنك النه امید طوتمازسین یعنی غیر بلر
سکا امید واردر وسن کیمسیه امید طوتمازسین پس بو نعمت ایچون خدایه
شکر ایله ﴿ کرم خوانده ام سیرت سروران ❊ غلط کفتم اخلاق
پیغامبران ﴾ سیرت سروران لامیه اخلاق پیغمبران ده بویله در
(محصول بیت) کرمی اولولرك اخلاق واطواری دیمشم یعنی کرم
اشراف خویی وعادتیدر غلط دیمشم که انبیانك اخلاق واحوالی در
وانلردنصکره اولیای کرامك ومشایخ عظامکدر حاصلی کرم واحسان
دکمه کیمسه یه میسر اولماز بل که خدایه وانك مقبوللرینه میسردر انجق
﴿ حکایت ابراهیم علیه السلام وکرم او با خاص وعام ﴾ ﴿ شنید مکه یك
هفته ابن السبیل ❊ نیامد بمهمان سرای خلیل ﴾ ابن السبیل عرب
یولجیه دیر باحرف صله ومهمان سرای ترکیب مزجی قونق اوی دیمکدر
که روم ایلنده اکا غرب خانه دیرلر خلیله اضافت لامیه در خلیلدن مراد
حضرت ابراهیم پیغمبردر علیه السلام (محصول بیت) حضرت شیخ
بیورر ایشتدمکه بر هفته مقداری یولجی ابراهیم پیغمبرك مسافر خانه سنه

زدشمی

كلـدى حاصلى برهفته مقدارى يانته قونق كلدى ❊ زفرخنده خوبى
نه خـوردى پكاه ❊ مكربى نوابى در آيدزراه ❊ فرخنـده فانك وخانك
فتحه لريله مبارك ديمكدر خوبى ياحرف مصدر خوى عادت معناسنه در
پكاه باى عجمـله ايركن ديمكدر اماباى عربله باحرف ظرف وكاه وقت
معناسنه اولور وقتده ديمكدر مكرادات تمنى اوله كه ديمكدر بى نوا ازقسمز
ديمكدر امابونده مراد آج كيسـه در (محصول بيت) حضرت ابراهيمه
برهفته مسـافر كلميجـك مبارك خوبلى لغندن وقتده ايركن يمك يمزدى
اوله كه كيسه يولدن كله انكله ييم ديو حاصلى مسافرله ييكه معتاد اولمغين
مسافرسز تنها يمزدى زياده كرمندن ❊ برون رفت هرجانبى بنكريد
❊ دراطراف وادى نكه كردوديد ❊ حضرت ابراهيم قريه ده اوا اوردى
پس چون كورديكه يانته كيسـه كلمدى مسافردن برون طشره هرجانبى
ياحرف تنكير بنكريد فعـل ماضى مفرد غائب نظر ايلدى ديمكدر اطراف
وادى لاميه در وادى دره نكه نونك كسريله وكاف عجمـك فتحى وهاى
اصليه ايله نظر معناسـنه در نكاهدن مخفف (محصـول بيت) طاشره
كندى وهر جانبـه نظر ايلدى وادى اطرافنده كوردى يعنى ايراقدن
دره كنارنده كوردى ❊ بتنهايكى دربيابان چو بيد ❊ سيروموبش از برف
پيرى سـفيد ❊ باحرف ظرف تنها يالكز بيد باى عربك كسريله سكود
اغاجى برف پيرى لاميه در مجازا برف باى عربك فتحى وسكون رائله قاردر
كه عربجه ثلج ديرلر سفيد سـينك وفانك كسريله بياض ديمكدر فادن بدل
بائيله ده لغتدر (محصول بيت) نظر ايلدى كوردى تنهاده برينى سكود
كبى بيابانده باشى وصاچى پيرلك برفندن سفيد اولمش يعنى ايرقده صاچى
وصقـالى آغارمش بر كيسـه كوردى ❊ بدلداريش مرحبايى بكفت
❊ برسم كريمان صلايى بكفت ❊ باحرف مصاحبت دلدار وصف
تركيبيدر كوكل طوتجى يعنى اليجى وياحرف مصدر وشين يكيه راجعدر
مرحبايى ياحرف تنكير باحرف مصاحبت رسم كريمان لاميه در صلايى
باحرف ابهـام (محصول بيت) كوكل الجيلكله يعنى اعزاز واكرامله اكا
مرحبـا ديدى كريملر قاعده وقانوننجه اكا صلا ديدى بيت آتى مضمون
صلايى بيـان ايدر ❊ كه اى چشمهاى مرا مردمك ❊ يكى مردمى كن
بنان ونمك ❊ كـه حرف بيان لاميه در چشمهـا چشمك جمعيدر رورا

حرف تخصیص مر دهنك ایکی میمك فتحی ودالك ضمی وکاف عربله
کوز بیکی دیمکدر یکی ومردمی یاحرف مصدرنك نونك ومیمك فتحه لریله
وکاف عربله طوز دیمکدر که عرب ملح دیر (محصول بیت)
خلیل پیغمبر دیدی ای بنم کوزلرمك بیکی بومردملك ایله نان ونمکه یعنی
بیزمله طوز اتمك یی احسان ایله ﴿ نعم کفت وبرجست و بر داشت کام ﴿
که دانست خلقش علیه السلام ﴿ برجست فعل ماضی مفرد غائب
سچرادی برداشت کام ایاغن قالدردی یعنی یورودی که حرف تعلیل
خلقش ضمیر ابراهیمه راجعدر تقدیری خلق ابراهیم علیه السلامدر
(محصول بیت) پیر ابراهیمه نعم دیدی وایاغ اوزره سچرادی وایاغین
قالدردی یعنی حضرت ابراهیمك خانه سی جانبنه یورودی زیرا حضرت
ابراهیمك خلقنی سمتندن بیلدی ﴿ رقیبان مهمان سرای خلیل ﴿
بعزت نشاندند پیرذلیل ﴿ مصراع اولك اضافتلری لامیه لردر رقیبلردن
مراد خدمه در پیرذلیل بیانیه در ذلیل حقیر دیمکدر (محصول بیت)
حضرت خلیلك مسافر خانه سنك بکجیلری پیری عزت و اکرام ایله
قوندردیلر یعنی تعظیم طریقیله یره اوتورتدیلر ﴿ بفرمود ترتیب کردند
خوان ﴿ نشستند برهر طرف همکنان ﴿ همکنان هانك فتحی ومیمك
سکونی وکاف عجمك کسریله اسم جمعدر جمیع معناسنه پس همه نك جمعی در
ومیم ضرورت وزنیچون ساکن اولمشدر دینلدی سویلمش (محصول بیت)
حضرت ابراهیم بیوردی سفره ترتیب ایلدیلر انده اولانلر جمیعا سفره
اطرافنده اوتوردیلر ﴿ چو بسم الله آغاز کردند جمع ﴿ نیامد زپیرش
حدیثی بسمع ﴿ پیرش ضمیر معناده سمعه مقیددر سمعش تقدیرنده وابراهیمه
راجعدر (محصول بیت) چونکه جمیع سفره اطرافنده اوتورنلر بسم الله
دیمکه باشلدیلر حضرت ابراهیمك قولغنه پیردن سوز کلمدی یعنی اندن
بسم الله سوزین اشتمدی ﴿ چنین کفتش ای پیر دیرینه روز ﴿ چو پیران نمی
بینمت صدق وسوز ﴿ پیر دیرینه روز بیانیه در دیرینه روز لغتده
چوقدنکی کونلی دیمکدر استعمالده یاشامش معناسنه در بینمت ضمیر خطاب
معناده سوزه مقیددر صدق سوزت تقدیرنده (محصول بیت) حضرت
ابراهیم اکا دیدی ای چوق یشامش پیرسنده پیرلر کبی صدق وسوز کورمزم
یعنی پیرلر کبی صدق وسوزك یوقدر ندر اصلی ﴿ نه شرطست وقتی که

ردشمی

روزی خوری ❊ که نام خداوند روزی بری ❊ بیت استفهام انکاری
متضمن در وقتی یا حرف وحدت که رابط صفت روزی رزق که حرف
بیان نام خداوند روزی لامیه لردر بری فعل مضارع مفرد مخاطب ایلده
سین دیمکدر (محصول بیت) بو بیت مقول ابراهیمدن بعض در شرط
دکلی درکه برزمان نعمت ورزق یی به سین که رزق صاحبنك نامنی ایلده
سین یعنی خدانك آدنی آکه سین بهر حال دیمزده شرطدر ❊ بکفت نکیرم
طریقی بدست ❊ که نشنیدم از پیر آزر پرست ❊ طریقی یا حرف وحدت
که حرف رابط صفت حرف تعلیل دن معلومدر که بیتك مرادینه واصل
دکل ایمش پیر آزر پرست بیانیه در آزر پرست وصف ترکیبیدر آتشه طابجی
معناسنه آزر الف ممدوده وزاایله آتشه دیرلر زابرینه ذالده لغتدر آزرزاایله
حضرت ابراهیمك باباسنك اسمیدر پس آزر پرسنده ایهام واردر فتأمل
(محصول بیت) پیردیدی برطریق ومذهب الده طوتمم که آنی پیرآتش
پرستدن ایشتمشم یعنی اندن ایشیدوب کورمدکم مذهب وملتی طوتمم
حاصلی بن کبرم اهل اسلامدن دکلم دیمکدر ❊ بدانست پیغمبرنیك فال ❊
که کبرست پیر تبه بوده حال ❊ پیرتبه بوده بیانیه تبه تباهدن مخفف دز
فاسد معناسنه بعض نسخه ده تبه رینه کرده واقعدز (محصول بیت)
پیر بویله دینجه مبارك فاللو پیغمبر بلدیکه آتش پرست درحال فاسد اولمش
پیر یعنی کافردر مسلمان دکل ❊ بخواری براندش چو بیکانه دید ❊ که منکر
بودپیش پاکان پلید ❊ منکر اسم مفعولدر افعال بابندن اسم فاعلدر
دین منکره منکر ایز پلید پای عجمك فتحیله مردار معناسنه در (محصول بیت)
حضرت ابراهیم پیری مجلسندن ذلت وحقارتله سوردی چونکه دینندن
آنی بیکانه وراه حقدن بعید کوردی زیرا پاکلر قتنده مردار کیمسه منکر
ونامقبولدر یعنی پاکلر ناپاکی سومز ❊ سروش آمد از کردکار جلیل ❊
بهیبت ملامت کنان کای خلیل ❊ سروش دن بونده وحی مراددر
کردکار جلیل بیانیه در کردکار کاف اولك فتحیله عربیدر ورا ودالك
سکونیله وکاف ثانی عجمی در سابقا بوعبادت مرادجه تحقیق اولمشدر
بونده خدا مراددر جلیل عظیم معناسنه ملامت کنان ملامت ایدرك
کنان صفت مشبهه در (محصول بیت) پیری مجلسندن سوربجك خدادن
جبرائیل امین کلدی هیبتله ملامت ایدرك ودیدی که ای خلیل ❊ منش

ردشمعی

ردسروری

داده صدساله روزی وجان ٭ ترانفرت آمدازویك زمان ﴾ منش ضمیر پیره راجعدر داده تقدیری داده‌ام‌در ضرورت وزنیچون حذف اولدی مصراع ثانی استفهام متضمن در (محصول بیت) مقول سروش دندر ای خلیل بن اکا یوز یللق عمر وجان وبردم سکا اندن برجزؤی زمانده نفرت می کلدی یعنی بر طعام ییجك زمانده سن اندن اکراهمی ایلدك سن خود بر کریم کیسه ایدك ﴾ کراومیبر دپیش آتش سجود ٭ تووا پس چرامیبری دست جود ﴾ واباز معناسنه کیرو دیمکدر وپس انی تأکیدایدر میبری فعل مضارع مفرد مخاطب ایلدرسین دیمکدر دست جود لامیه‌در مجازا (محصول بیت) بو بیت تتمهٔ مقول سروش دندر یاابراهیم اکر اول پیر آتش اوکنه سجده ایلدرسه یعنی آتشه عبادت ایدرسه سن سخا وکرم الینی نیچون کیرو چکرسین یعنی کرم واحساندن نه قچارسین حکایت اولنور که حضرت ابراهیم جبرائیلدن بو جوابی اشیدیجك پیرك اردینه دوشوب یتشدی ومجلسدن سور دو کندن عذر دیلدی پیر ایتدی بونك اصلی ندر دیدی حضرت ابراهیم احوالی بر بر حکایت ایلدی پیره تنبه کلدی ودیدی بر خداکه دشمندن اوتری دوستیله بویله معامله ایلیه آنك دینی قبول ایلمك کرك پس ایمان کتوروب مسلمان اولدی ﴾ کفتار اندر احسان بامر دم نیك وبد ﴿ ﴾ کره برسر بند احسان مزن ٭ که این زرق وشیدست وآن مکر وفن ﴾ کره كاف عجمك وراءنك کسری وهای اصلیه ایله دوکه دیرلر کره بندده‌دیرلر برحرف صله‌در باء معناسنه سر اوجدر یعنی نهایت وغایت بونك کبی مقاملرده تصرف ایدوب سره معناو یرورز اما عجمك فارسی بیلنلری بونك کبی یرلرده سری مقحم طوتارلر بند احسانه اضافتی بیانیه‌در که مضاف الیهك عینی در خاتم فضه کبی فندبر احسان باغی دیمکدر مزن فعل نهی مفرد مخاطبدر زنیدندن اورمه دیمکدر کره مفعول صریحی وبرسر غیرصریحی که حرف تعلیل این وآن اسمای اشارتلردر لیکن بونده کنایت طریقیله مذکور در معین نسنه اشارت دکلدر وبوطریق هردلده جاریدر مثلا ترکیده مالی شوکه بوکه تلف ایلدی دیرلر شوکه بوکه دیدکلری معین نسنه دکلدر بلکه بعض اشیادن کنایت در بونده‌ده بویله‌در زرق ریایه دیرلر برمضاف مقدر در اهل زرق دیمکدر وشید شینك فتحیله حیله وفن وکذب

معناسنه در مکر وفن معروف (محصول بیت) بنده احسانه دوکم دوکه
یعنی احسان ایلمدن ممتنع اولمه حاصلی احساندن قاچمه که فلان اهل ریادر
وفلان مکروحیله در احسانه لایق دکللردر دیو بل که احسانی تعمیم ایله
هر کیمه اولورسه کافر ومسلمان دیمه نته که حضرت خلیل حکایه سنده
مرور ایلدی پس ابن افظیله فقرای صوفیه یه وآن افظیله فقرای علمایه
اشارتدر دینلر مذکور بیتدن مراده واصل اولمامش تأمل تدبر ﴿ زبان میکند

ردسروری وشمعی

مرد تفسیردان ❊ که علم وادب میفروشد بنان ﴾ مرد تفسیردان وصف
ترکیبیدر تفسیر بلیجی معناسنه که رابط صفت ویاحرف تعلیل علم عامدر
جمیع علومه اما ادب علوم عربیه یه مخصوص در میفروشد فعل مضارع
مفرد غائب صتار دیمکدر بنان باحرف مقابله (محصول بیت) بو بیت
زرق شید ومکر وقته نسبت وارد اولمشدر مرد تفسیر دان کندی نفسنه
زیان ایدر که علم ادبی نانه صتار یعنی دینی دنیایه صتارسه کندی یه زیان ایدر
غیره دکل نته که زرق وشید ومکر صاحبنه نقصان ویرور غیره ویرمز
ایمدی احسانکی تعمیم ایله محلک لیاقتنه وعدم لیاقتنه التفات ایله که
هر کس نه ایدرسه کندیه ایدر کرکسه محسن اولسون کرکسه مسیء
﴿ بجاعقل یاشرع فتوی دهد ❊ که اهل خرد دین بدنیی دهد ﴾ یابونده
حرف عطفدر عربده ام کبی واوکبی یا یرینه بایزان صحیح نسخه لره مخالف
یازمش فتوا ودنیا الف ایله اولمق جائز اسلوب عرب اوزره یائله اولمق جائز

درسروری

اسلوب عجم اوزره که حرف بیان (محصول بیت) عقل ویاشرع قنده
فتوی ویرر که اهل عقل وادراک دینی دنیایه ویره یعنی دکشه حاصلی اعلایی
ادنایه بدل ایلمکه نه عقل تجویز ایدر ونه شرع پس هر کس که بو تبدیلی
ایلدی خاسر وخائب ایلدی اما غیری یه ضرری یوق کندینه در ﴿ ولیکن
تو بستان که صاحب خرد ❊ ازارزان فروشان برغبت خرد ﴾ بستان
فعل امر مفرد مخاطب صاتون آل دیمکدر که حرف تعلیل ارزان فروش
وصف ترکیبیدر اوجوز صاتیجی دیمکدر والف ونون ادات جمعدر خرد
فعل مضارع مفرد غائب صاتون آلور دیمکدر ایکی خرد بیننده تجنیس تام
واقعدر (محصول بیت) اماسن اوجوز صاتیجیدن صاتون آل زیرا صاحب
عقل اوجوز صاتیجیدن رغبتله صاتون آلور الدیغی یعنی زراق وشیاد
سکافریب ویروب احسانک الدیسه سن فائده احساندن محروم قالمازسین

اما اول زرق وریا سببیله ثوابدن خاسر وخائب قالور معلوم اوله که بو درت بیتک
خواسته شارحلر واصل اولمامشلر ﴿ حکایت عابد ودستان شوخ چشم ﴾
﴿ زباندانی آمد بصاحب دلی ٭ که محکم فرو ماند ام در کلی ﴾ زبان دان
وصف ترکیبی سوز بلیجی یعنی خلق فریب جرار دیمکدر یالرحرف وحدتدر
یاحرف صله صاحب دل وصف ترکیبیدر اهل الله معناسنه که حرف بیان
کل کاف عجمک کسریله بالچق دیمکدر (محصول بیت) برسخن آفرین
برصاحب دله کلدی که دین بالچغندن قتی عاجز قالمشم یعنی دین بلاسنه
مبتلایم بوندنصکره کلان بیت مرادنی بلدیرر ﴿ یکی سفله راده درم برمنست
٭ که دانکی ازو بردلم ده منست ﴾ سفله سینک ضمی وکسریله الچق دیمکدر
وراحرف تخصیص ده دالک فتحی وهای اصلیه ایله اون دیمکدر یعنی عشر درم
دالک فتحی وکسری وراتک فتحیله اقچه معناسنه در که عرب درهم دیر دالک
کسریله هر یرده بر دورلی اولور برحرف استعلا من بن دیمکدر که رابطه صفت
دانک وقیراط ومثقال بونلرک تحقیقی تفصیل استرلکن بو محل مقام استیفاسی
دکلدر هله دانک کاف عجمله چکردکدر یاحرف وحدت ازوجائزدر که درمه
راجع اوله وجائز که دانکه من اصلنده نونک تشدیدیله در ضرورت
وزنیچون تخفیف قلنمشدر یتمان دیمکدر هر یرده بر دورلی اعتبار اولنور
(محصول بیت) جرار شیخه دیدی که بر الچق کیمسه نک اون اقچه سی
واراوستمده یعنی برناکسه اون اقچه مدیونم که اول اون اقچه دن ویااول
ناکسدن برچکردک بوره کم اون یاتماندر حاصلی دیندن زیاده پریشان
خاطرم ایکی من بینده تجنیس تام واقعدر پس ایکی من لفظ فارسیدر
دبیتده زیاده اغر معنا ویرمش ﴿ همه شب پریشان اوزحال من ٭ همه
روزچون سایه دنبال من ﴾ همه بونده احاطه افرادایچوندر جمیع معناسنه
دنبال من لامیه در دنبال دالک ضمیله بونده ارد معناسنه در (محصول بیت)
هر کیجه انک تقاضاسندن بنم حالم پریشاندر وهر کون کولکه کبی
آردمده در هرقنده کتمک دله سم آردمده در بندن کسلمز ﴿ بکرد
ازسخنهای خاطر پریش ٭ درون دلم چون درخانه ریش ﴾ سخنهای
خاطر پریش بیانیه خاطر پریش وصف ترکیبیدر پریشیدندن طاغتمق
دیمکدر خاطر طاغدجی دیمکدر درون دلم لامیه در بوره کم ایچی دیمکدر
چون ادات تشبیه درخانه لامیه تقدیری درخانه امدر ضرورت وزنیچون

ردشمی

ترك اولندی معلوم اوله كه دله نسبت ربش پاره در امادره نسبت شكاف اولمقدر (محصول بيت) جرار دیركه داش خاطر پریشان ایدیجی سوزلردن بوره كم ایچی پاره پاره واومك قپوسنی قاقمقدن شكاف شكاف ايلدی ❊ خدايش مكر تازمادر بزاد ❊ جزاین ده درم چیزی نداد ❊ خدايش ضمیری كه داش اولان بكی به راجعدر مكر كانه معناسنه در تا ابتداء غايت ايچوندر زمانده عربیده منذ كبی مادرانازاد فعل ماضی مفرد غائب طوغدی دیمكدر رفعـل لازمدر متعدیده كاور طوغردی معناسـه (محصول بيت) خدای تعـالی اكا كویاكه اناسـندن طوغالی بو اون اقچه دن غیری برنسنه ویرممشدر كه بویله تقاضـا ایدر ❊ ندانسـته از دفتر دین الف ❊ نخوانده بجز باب لاينصرف ❊ لاينصرف بونده ايهام طريقيله مذكـور در زیرا انصراف رجوع ايدوب كتمكه دیرلر يعنی اردمه دوشوب كلد كدنصكره داخی دونوب كیتمك بيلز پرده مقـام جرده واقع اولماز يعـنی جراره نسنه ويرمز زياده خسـتندن (محصول بيت) دین دفترندن الف اكلامامش يعـنی دین بابندن برحرف بيلمش بی دیندرو باب لاينصرفدن غیری نسنه اوقومامش برفقیره برنسنه ويرمز زياده حسـتندن ويا اردیده دوشوب كلدكدنصكره داخی رجوع بيلز شويله مقدمدر دیمكدر ❊ خوراز كوه یكروزسر برزد ❊ كه آن قلتبان حلقه بردرزد ❊ خور واورسميله كنشدر سر برزدباشین یوقاری اورمادی يعنی طاغدن باشین چیقارمدی حاصلی طلوع ايلمدی قلتبان كیدیه دیرلر عرب ديوث دير دالك فتحی ويای مشددك ضميله (محصول بيت) بركون كنش طاغدن يوقاری باش اورمدی يعـنی طلوع ايلمدی كه اول ديوث قاپومده حلقه اورمدی يعنی قاقدی حاصلی كون طوغدغی كبی كلوب قاپمده حلقه ققمغده باشلر ❊ درانديشه ام تاكدام كريم ❊ ازآن سنكدل دست كبردبسيم ❊ تابونك كبی برلرده تعجب افاده ايدر عجبـا دیمكدر كدام قنغی دیمكدر وضمير متكلم معناده دستنه مقيددر دستم تقديرنده سنكدل ظالم وبی رحم دیمكـدر بسيم باحرف مصـاحبت سيمدن مراد اقچه در (محصول بيت) فكرده ام عجبا ايلرم قنغی كريم اول بی رحم ظالمدن المی برقاچ اقچه ايله طوته يعنی برقاچ اقچه احسان ايلمكله بنی اندن تخليص ايليه ❊ شنيدابن سخن پيرفرخ نهاد ❊ درستی دودرآستينش نهاد ❊ پيرفرخ نهاد بيانيه در

نهاد بونده طبع وخلقت معناسنه درست دالك ورانك ضميله وباقيلك سكونيله التون معناسنه در و يا حرف وحدت دو واو رسميله ايكى ديمكدر درحرف صله آسنين الف ممدوده وسكون سينله وتاى مكسوره يك ديمكدر كه عرب كم دير كافك ضمى وميم مشدده نهاد فعل ماضى مفرد غائب قودى ديمكدر (محصول بيت) مبارك طبيعتلى بوجرارك بو سوزين اشتدى پس برايكى فلورى يكنه قودى يعنى احسان ايلدى يكنده قودى ديين اداده قصور ايلمش ايكى نهادك بيننده تجنيس تام واقعدر فندبر ﴿ زرافتاد در دست افسانه كوى ٭ برون رفت ازآنجا چوزر تازه روى ﴾ درحرف صله دست افسانه كوى بيانيه افسانه كوى وصف تركيبيدر پاوه كوى معناسنه تازه روى وصف تركيبيدر تازه يوزلى يعنى كوليج يوزلى (محصول بيت) پاوه كويك النه التون كيردى طاشره كندى اول مجلسدن التون كبى تازه يوزلى يعنى سوندكندن كوله كوله طاشره كتدى ﴿ يكى كفت شيخا اين ندانى كه كيست ٭ بروكر بميرد نبايد كريست ﴾ شيخ منادى وحرف ندا محذوف اى شيخ تقديرنده ندانى فعل نفى مضارع استفهامى متضمن بيلزميسن ديمكدر كه حرف بيان كيست اصلنده كه استدر كه اسمدر كيم معناسنه و باهاى رسميدن بدلدر برو برحرف استعلا وضمير جاره راجعدر بميرد اولورسه ديمكدر فعل مضارع مفرد غائب فعل شرط واقعدر نبايد فعل نفى مستقبل كركمزديمكدر كريست مصدردر اغلمق معناسنه (محصول بيت) مجلسده حاضر اولانلردن برىسى ديدى ياشيخ بونى بيلزميسن كه كيمدر بو بركسه دركه اكر اولورسه انك اوزرنده اغلمق كركدر شويله بربدبختدر ﴿ كدايى كه برشيرنر زين نهد ٭ ابوزيدرا اسب وفرزين نهد ﴾ كدا ديلنجى و يا حرف وحدت كه رابط صفت شيرنر بيانيه اركك ارسلان ديمكدر زين زانك كسريله اكره ديرلر ابوزيد شطرنج اوينونده برماهر ومشهور كيمسه در را ادات صله فرزين شطرنجده فرزدبدكارى آتندر بعض نسخه ده بونده نهد برينه دهد واقعدر پس بيت ذوالقافيتين اولور (محصول بيت) بو بركدادركه اركك ارسلانه مكروحيله ايله اكرقور يعنى اكرايوب اوستنه سوار اولور ابوزيد سروجيه ظرافت ونزاكتده فروى طرح ايدر كنداكا حيله ومكرله غلبه ايدر ابوزيد سروجى مقامات حريرينك منشى سيدركه زياده فاضل وعالم كيمسنه ايمش كه جوامع ومجالسده

ردشمى

انواع فضائل اظهار ایلدکندنصکره انده حاضر اولانلری جرایدرمش حاصلی شو یله عیارایمش که فریب و بردکی کیسه‌لر برنخسند جهان ایمش اماکنه فرینفته‌سی اولورمش و بالجمله احوالنه مطلع اولمق دیلین کیمسه مقامات حریریه مراجعت ایلسون ﴿ برآشفت عابد که خاموش باش * تومردزبان نیستی کوش باش ﴾ برآشفت غضبلندی حاصلی قاقیدی که حرف بیان مردزبان لامیه در مجازا (محصول بیت) عابد قائلدن مذکور مصاحبتی اشیدنجه خشمه کلدی که ایسم اول دبو سن دل اری یعنی سوز اهلی دکلسین قولاق اول یعنی حقیقت حاله واقف دکلسین سکوت ایله ﴿ اکرراست بودآنچه پنداشتم * زخلق آب روی نکه داشتم ﴾ راست بونده کرچك معناسنه‌در بود سکون واوله حکایت حال ماضی معناسنه ایدی دیمکدر پنداشتم فعل ماضی متکلم وحده‌در ظن ایلدم معناسنه آب روی عرض وعزت معناسنه نکه داشتم حفظ ایلدم دیمکدر (محصول بیت) اکر کرچك ایدیسه اول نسنه که بن انك حقنده ظن ایلدم یعنی ایلدیکی تقریری صحیح ایسه خلقدن یوزی صو یعنی صیانت ایلدم حاصلی انی خجالتدن خلاص ایلدم ﴿ وکرشوخ چشمی وسالوس کرد * الاتانپنداری افسوس کرد ﴾ شوخ چشم بونده کستاخ و یوزسز معناسنه‌در ویا حرف مصدر سالوس بونده ریا وحیله معناسنه‌در الا حرف تنبیه تاحرف تحذیر نپنداری فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب ظن ایلیه‌سین دیمکدر افسوس بونده تمسخر ومکر معناسنه‌در (محصول بیت) واکر بو جرار ادبسز حیله ایدرایسه آگاه اول صقین ظن ایلیه‌سین بنی مسخره لغه الوب الدادی بو یله دکل ﴿ که خودرانکه داشتم آب روی * زدست چنان کربزی یاوه کوی ﴾ که بونده حرف اضرابدر کربز کاف عجمك و بانك ضمیله وراناك سکونیله زیرك وداناد یمکدر بونده نخسند وعیار مرادد ریاوه کوی وصف ترکیبیدر زواید کوی دیمکدر یاوه‌سو یلیجی معناسنه کربزه صفتدر بعض نسخه‌ده کربز یاسمز اضافتله در (محصول بیت) سن دیدکك وظن ایلدکك دکل بلکه کندیمك عرضنی صیانت ایلدم انجلین برنخسند یاوه کو یدن زیرابونك کبیلر ذمام اولور آدم کسه‌که اختیاری اولمز حضرت شیخ پند ایدوب بیورر ﴿ بدو نیك رابذل کن سیم وزر * که این کسب خیرست وآن دفع شر ﴾ که حرف تعلیل این اشارتدر نیکه بذله وآن اشارتدر بده بذله دفع

شرمصدرك مفعولنه اضافتيدر (محصول بيت) يارامازه وايديه سيم
وزر بذل ايله يعنى احسان ايله زيرا ايى كيمسه يه احسان ايلمك كسب
خيردر و يارامازه احسان شرى نفسكدن دفعدر كه عرضكى صاتون
المقدر زيرا الاحسان يقطع اللسان ﴿ خنك آنكه در صحبت عاقلان ❊
بياموزد اخلاق صاحب دلان ﴾ خنك بختلى وسعادتلو صحبت عاقلان
لاميه در اخلاق صاحب دلانده لاميه در (محصول بيت) سعادتلو
اولدر كه عقلا صحبتنده صاحب دللر يعنى اهل الله اخلاق واطوارنى
اوكرنه يعنى كسب ايليه ﴿ كرت عقل ورايست وتدبير وهوش ❊ بعزت كنى
پندسعدى بكوش ﴾ حضرت شيخ خطاب عام طريقيله بيورر كرت تاضمير
خطاب (محصول بيت) اكر سنك عقل وفكر وتدبير وهوشك يعنى
اوصك وارايسه سعدينك پندنى عزت وحرمتله الهكتوروب كوش ايدرسن
يعنى تعظيم وتبجيل ايله دكلرسين حاصلى پند پذير اولوب انكله عامل
اولورسين ﴿ كه اغلب درين شيوه دارد مقال ❊ نه درچشم وزلف
وبنا كوش وخال ﴾ كه حرف تعليل اغلب اكثر ديمكدر درين شيوه
بوشيوه ده يعنى پند ومعرفت وحكمت شيوه سنده يعنى فننده مقال مصدر
ميميدر قول معناسنه (محصول بيت) سعدينك پندنى عزتله ايشت
زيرا اكثر كلماتى ومقالاتى پندطر يقنده در چشم وزلف وبنا كوش يعنى
عذارده ورخسارده وخالده دكل زيرا بونلر مجاز اقتضا ايدر طريق
خدا مجاز كتورمز حاصلى حسنيات سوزى سويلمز حقايق ودقايق
سويلر ﴿ حكايت مرد ممسك بافرزند خلف ﴾ ﴿ يكى رفت ودينار
ازوصد هزار ❊ خلف برد صاحب دلى هوشيار ﴾ رفت فوت اولدى
واو حرف حال دينار بردك مقدم مفعولى خلف مبتدا و بردخبرى خلف
ايى اوغوله وناخلف يارامز اوغوله ديرلر صاحب دل صفت خلف ويا حرف
وحدت هوشيار صاحب دله صفتدر وياخلفه (محصول بيت) بر كيمسه
فوت اولدى حالبوكه يوز بيك فلورى اندن برايى اوغلى ميراث ايلندى
يعنى بر صاحب دل هوشيار ايى اوغلى اندنصكره يوز بيك دينارى ارثله
قبض ايلدى ﴿ نه چون ممسكان دست برزر كرفت ❊ چو آز ادكان دست
از و بركرفت ﴾ ممسك اسم فاعلدر افعال بابندن خسيس وبخيل
معناسنه الف ونون ادات جمع است در برزر كرفت التونى او زرينه

طوندی یعنی حفظ ایلدی امساکدن کنایه‌در آزادکان جمع آزاده در
کریملر وسخیلر دیمکدر دست از و بر کرفت دینارد ن الینی قالدردی یعنی
حفظ ایلیوب مستحقنه بذل ایلدی (محصول بیت) خلف اوغول ممسکلر
وخسیسلر کبی النی دنیا اوزرینه طوتوب حفظ وصیانت ایلدی بلکه
کریملر وسخیلر کبی حفظدن وامساکدن الین چکوب بذل وسخاوت ایلدی
❊ زدرویش خالی نبودی درش ❊ مسافر بهمان سرای اندرش ❊ نبودی
حکایت حال ماضی اولمزدی دیمکدر بهمانسرای باحرف ظرف واندر
آنی تأکید ایدر وضمیرلر فرزند خلفه راجعدر مسافردن صکره برخالی نبودی
تقدیر اولنور (محصول بیت) فرزند خلفك قپوسی درویشدن وفقیردن
خالی اولمازدی مسافرخانه سنده مسافر خالی اولمازدی حاصلی سخا وکرم اوزره
برذات کریم الشان ایدی ❊ دل خویش وبیگانه خرسند کرد ❊ نه همچون
پدر سیم وزربند کرد ❊ دل خویش لامیه خصمك کوکلنی بیگانه یاد کشی
خرسند خالك ضمی وسینك فتحیله قانع وراضی ایلدی (محصول بیت) باباسی کبی
سیم وزری بند ایدوب حفظ ایلدی خصم وبیگانه‌نك کوکلنی قانع ایلدی
حاصلی هرکسه احسان اوزره اولدی ❊ ملامت کنی کفتش ای باد دست
❊ بیك ره پریشان مکن هرچه هست ❊ ملامت کن وصف ترکیبیدر کننددن
ملامت ایدیجی دیمکدر یعنی ازارلیجی دیمکدر ویا حرف وحدت باددست وصف
ترکیبی مسرفه دیرلر یك ره براوغوردن یعنی دفعه پریشان مکن طاغتمه دیمکدر
هرچه هست هرنه وار ایسه مالدن واسبابدن (محصول بیت) برملامتجی
اکا دیدیکه ای یل الی یعنی مسرف براوغردن طاغتمه هرنه مالك ایسه
❊ زروناز ونعمت نماند بسی ❊ مکر این حکایت نکفتت کسی ❊ (محصول
بیت) زروناز ونعمت چوق زمان قالماز یعنی اسرافله پایدار اولماز تیز کیدر
کانه بو حکایتی سکا کیمسه دیمدی یعنی ایشتمدك کبی بو حکایتی کیمسه‌دن
حکایت دیدوکی کلن بش بیت متضمن اولدیغی مضمون در ❊ حکایت ❊
❊ درین روزها زاهدی باپسر ❊ شنیدم که میکفت جان پدر ❊
زاهدی یا حرف وحدت باپسر با حرف صله جان پدر منادی حرف ندا مقدر
(محصول بیت) بو یقین کونلرده برزاهد اوغلنه ایشتدم که سویلردی یعنی
نصیحت ویردی که ای بابانك جانی ❊ مجرد روو خانه پرداز باش ❊ جوان
مرد ودینار برانداز باش ❊ مجرد رو جائزدرکه وصف ترکیبی اوله مجرد
یورویجی معناسنه وجائزدرکه رو فعل امر مفرد مخاطب اوله مجرد یوری یعنی

مجرد کز ولکل وجهة خانه پرداز وصف ترکیبدر پردازیدندن بوشلتمق یعنی خالی قیلمق معناسنه باش فعل مفرد مخاطب اول دیمکدر (محصول بیت) باباسی دیر که ای جان پدر مجرد رواول یعنی تجرد اوزره اول خانه کی اموال واثقالدن بوشلدیجی اول یعنی تعلقاتدن خالی اول وتارك دنیا یعنی دنیا خطامنه تعلق ایلمه زیرا بونلرك تعلق آخرنه زیان ویرر ﴿ پسر پیش بین بود وکار آزمای ٭ پدر را ثنا گفت که ای نیك رای ﴾ پیش بین وصف ترکیبی ایلریسین کورجی دیمکدر که عرب اکه حازم دیر مصدری حزامت کاور

ردشمی

بیش بای عربیله قیدایدوب معناسنی بصیرتله بیان ایلین استعمالرندن بیخبر ایمش کار آزمایده وصف ترکیبدر ایش صنایجی معناسنه نیك رای ده وصف ترکیبدر ایی فکرلی معناسنه (محصول بیت) پسر پیش بین یعنی حزامت اهلی وایش صنایجی یعنی امور دنیایی تجربه ایدیجی ایدی باباسنه ثنا ایدی یعنی دعا ایلدی ودیدی ای خوب فکرلی بابا ﴿ بسالی توان خرمن اندوختن ٭ بیك دم نه مردی بود سوختن ﴾ بسالی با حرف ظرف ویا حرف وحدت مردی یا حرف مصدر (محصول بیت) بر یلده خرمن کسب ایلك ممکن در یعنی خرمن بر یلده کسب اولنور پس مردلك دکلدر آنی بردمده و برساعتده یاقق حاصلی تحصیلنده بر یل زحمت چکوب برساعتده تلف ایلك نامردلك بلکه محض جنوندر ﴿ چو در تنکدستی نداری شکیب ٭ نکه دار وقت فراخی حسیب ﴾ تنکدست وصف ترکیبدر طار اللی عرب صفر الید دیر وعجم تهی دست وتنکدست در مفلسه یا حرف مصدر شکیب صبر وقت فراخی لامیه فراخ فانك فتحی وکسریله کیك دیمکدر واسع معناسنه ویا حرف مصدر در حسیب حانك وسینك کسریله مال حسابدر یعنی حسابدن اماله اولنمشدر ضرورة قافیه ایچون (محصول بیت) چونکه ال طارلغندن افلاس وفقره صبر وقرارك وتحمل وآرامك یوقدر ایمدی وسعت وقتنده حسابی حفظ ایله یعنی حسابله ایچ وحسابله خرجان که ایکی اوجی برابر کله ﴿ تمثیل ﴾ ﴿ بدختر چه خوش گفت بانوی ده ٭ که روز نوا برك سختی بنه ﴾ با حرف صله دختر دالك ضمی وتانك فتحی وسکون خایله قیز دیمکدر تقدیری بدخترش در بانو قادن وخاتون معناسنه در ده دالك کسری وهای اصلیه ایله کوی دیمکدر قریه معناسنه که حرف بیان رو زنوا لامیه نوا بونده قدرت ووسعت معناسنه در برك سختی

لامیه در شدت واحتیاج ازغی دیمکدر بنه فعل امر مفرد مخاطب قو یعنی
صاقله تا کیم وقت حاجتده سکا ذخیره اوله (محصول بیت) کوبك
خانونی قیزینه نه کوزل سویلدی یعنی معقول دیدی ونصیحت ایلدی
دیدیکی بوندنصکره اوج مصراعك معناسیدر که قدرت ووسعت
کوننده شدت واحتیاج ازغی صاقله که وقت حاجتده سکا ازق اوله
وذخیره اوله ﴿ همه وقت پردارمشك وسبوی ﴾ که پیوسته درده روان
نیست جوی ﴿ پرطولی مشك میمك فتحی وکاف عربله تولم وقربه سبوی سینك
فتحیله دستی که حرف تعلیل پیوسته متصل روان صفت مشبهه دررو یدندن
آقغان دیمکدر جوی ایرمق (محصول بیت) بانو دخترینه دیرکه جمیع
اوقاتده قربه‌کی ودستیکی طولی طوت یعنی صوقابلربنی دائما طولی طوت
زیرا متصل کویده ایرمق جاری دکلدر بوندنصکره ملامت کن کنه
اصل قصه‌یه شروع ایدوب دیر ﴿ بدنیا توان آخرت یافتن ﴾ بزر
پنجه شیر بر بافتن ﴿ بدنیا وبزر بالری مصاحبت زردنصکره برتوان
لفظی مقدردر (محصول بیت) دنیا ایله آخرت بولمق ممکن درودینارله
ارسلانك پنجه‌سین بورمق ممکندر حاصلی مالله دنیا وآخرت کسب ایلمك
ممکندر ﴿ اکر تنکدستی مرو پیش یار ﴾ وکرسیم داری بیاو بیار ﴿
تنکدست الی بوفقه معناسنه‌در ویا ضمیر خطابدر پیش یار لامیه‌در یارك
قتنه دیمکدر اوکنه دیمك دکلدر (محصول بیت) اکر لك یوفقه ایسه
یعنی مفلس ایسك یارك قتنه بوش الله وارمه اما اکر کمشك والتونك
وارایسه کل ومالکك کتور مقبول اوله‌سین ﴿ وکرروی برخاك پایش
نهی ﴾ جواب نکوید بدست تهی ﴿ پایش ضمیر یاره راجعدر نهی
نونك فتحی وکسریله فعل مضارع مفرد مخاطب تهی تانك فتحی وکسری
وهانك کسریله بوش دیمکدر (محصول بیت) اکر یارك ایاغنه یوزك
قورسك یعنی ایاغی طپراغی اولورسك الك بوش ایکن سکا جواب
سویلمز ویوز که بقماز حاصلی یانه الك بوشله وارسك سکا التفات ایلمز
﴿ خداوند زر برکند چشم دیو ﴾ بدام آورد صخر جنی بریو ﴿
برکند کاف عربك فتحیله قوپارر دیمکدر یعنی چیقارر چشم دیو لامیه‌در
شیطانك کوزینی معناسنه بدام باحرف صله ودام طوزق صخر جنی حضرت
سلیمان پیغمبر علیه السلامك مهرین اله کتورن دیو درد یو مکر وحیله دیمکدر

ردشمی

(محصول بيت) زرصاحبى اولان كيمسه شيطانك كوزينى قطع ايدر
يعنى مال قوتيله زياده مشكل ايشلر ايشلر صخرجنىٔ حيله ومكر ايله الهٔ كتورر
طوزاغه دوشر و ر يعنى حبس ايلمكه مالك اولور زر ابعض خواص
اوقومغيله ديوى شيشهده حبس ايدرلر حاصلى صخر جنى زياده حيله باز
ومكار ايكن غنى اولان كيمسه انى مال قوتيله مغلوب ايدر ✻ تهى دست
درخوب رويان مپيچ ✻ كه بى هيچ مردم نيرزد بهيچ ✻ درحرف
صله در بامعناسنه خوب رو وصف تركيبيدر كوزل يوزلى معناسنه
الف ونون ادات جمعدر مپيچ فعل نهى مفرد مخاطب طولاشمه وچكزنمه
ديمكدر كه حرف تعليل بى هيچ هيچسز يعنى برنسنه يه مالك اولميان
مردم بونده آدم ديمكدر نيرزد فعل نفى مستقبل مفرد غائب دكزديمكدر
بهيچ باحرف صله (محصول بيت) الى بوشله خوبروله طولاشمه وانلردن
وصال طالبى اوله زيرا برنسنه يه مالك اولميان مردم هيچه دكز يعنى
ماله مالك اولميانك ذره دكلى اعتبار يوقدر ✻ زدست تهى برنيايد اميد ✻
بزور كنى چشم ديوسفيد ✻ بركنى فعل مضارع مفرد مخاطب قوپاررسين
وچيقاررسين ديوسفيداق ديوديمكدر مازندرانده رستم زال قتل
ايلديكى ديودر (محصول بيت) بوش الدن اميد حاصل اولماز يعنى
مراده واصل اولمز اما التونله يعنى مال قوتيله ديوسپيدك كوزنى قطع
ايدرسين بوقدر زورلى ومكار ايكن ✻ يكبار بردوستان زرمپاش ✻ وز
آسيب دشمن برانديشه باش ✻ يكبار براوغردن يعنى دفعةً باحرف تأكيد
برحرف صله مپاش باى عجمله فعل نهى مفرد مخاطب صاچمه يعنى
نثار ايلمه آسيب ضرر وفتنه دشمنه اضافت لاميه در انديشه بونده
خوف معناسنه در باش فعل امر مفرد مخاطبدر باشيدندن اول ديمكدر
(محصول بيت) مالكى براوغردن دوستلركه بذل ونثار ايلمه ودشمنك
ضرر وفتنه سندن امين اول كه دفعه مال اولميجه قادر اولمازسين
✻ اكرهرچه يابى بكف برنهى ✻ كفت وقت حاجت بماند تهى ✻ بكف
باحرف صله كف فانك تشديديله دراصلنده ضرورت وزنيچون تخفيف
قلينور برحرف تأكيد نهى فعل مضارع مفرد فعل شرط واقعدر قورسك
ديمكدر (محصول بيت) هرنسنهٔ كه بولورسين يعنى مالك اولورسين كفكه
يعنى اوجكه قورسك يعنى بذل ايدرسك احتياج وقتنده كفك تهى قالوركه

هیچ نسنه یه مالك اولمیازسن بل كه غیریلره محتاج اولورسین ﴿ كدایان
بسعی تو هرکز قوی ✲ نكردند ترسم تو لاغر شوی ﴾ هرکز قوی مصراع
ثانی به مرهون در لاغر ارق نكردند كاف عجمك فتحیله فعل نفی مستقبل جمع
غائب اولمازلر دیمكدر (محصول بیت) كدالرسنك سعیكله واحسانكله
هرکز قوی وغنی اولمازلر اما قورقرم كه سن لاغر یعنی مفلس وفقیر اولهسن
ملامت كننده نك فرزند خلفه پندی بونده تمام اولدی ﴿ چو مناع خیراین
حكایت بكفت ✲ زغیرت جوانمرد دارك نخفت ﴾ مناع خیر اسم فاعلك
مفعولنه اضافتیدر جوانمرد دارا حرف تخصیص رك رانك فتحی وكاف عجمله
طمر معناسنه در نخفت فعل نفی ماضی مفرد غائب یاتمدی یعنی ساكن اولمادی
(محصول بیت) چون خیری منع ایدیجی ملامت كو خلفه بو حكایتی سویلدی
غیرتندن جوانمردك طمری یاتمدی یعنی غیرت ایدوب غضبه كلدی شویله كه
طمرلرنده قانی قالمادی الاقاینادی ﴿ پراكنده دل كشت ازان عیب جوی
✲ برآشفت وكفت ای پراكنده كوی ﴾ پراكنده دل وصف تركیبیدر پریشان
خاطر معناسنه یعنی بیحضور عیب جویده وصف تركیبیدر عیب ایدیجی دیمك
برآشفت فعل ماضی مفرد غائب غضبه كلدی پراكنده كوی ده وصف تركیبی
نامعقول سویلیجی دیمكدر (محصول بیت) فرزند خلف ملامت كویدن
مذكور حكایهٔ ایشیدنجه پریشان خاطر وبیحضور اولدی اول عیبجیدن
غضب ایلدی وای نامعقول سویلیجی دیدی حاصلی پندندن پریشان
اولوب قاقیدی ﴿ مرادستكاهی كه پیرامنست ✲ پدر كفت میراث جد منست ﴾
دستكاه كشینك الی ایرشدیكی ومالك اولدیغی اموال واثقالدن عبارتدر
حاصلی قدرت ووسعت معناسنه در ویا حرف وحدت كه حرف رابط صفت
پیرامن وپیرامون اطراف معناسنه درمیراث جد من لامیه لردر بنم دده مدن
قالمشدر میراثدر (محصول بیت) بنم بو مالك اولدیغم اموال واثقالكه
چوره یانمده در بابام دیدیكه دده مدن قالمش میرانمدر ﴿ نه ایشان نخستین نكه
داشتند ✲ بحسرت بمردند وبكذاشتند ﴾ نخستین یا حرف نسبت ونون حرف
تأكید مال نخستین تقدیرنده مصراع اول استفهام انكاری متضمن در (محصول
بیت) اجدادم وبابام اولكی اللرنده اولان مالی حفظ ایلمدیلرمی بهر حال
ایلدیلر حفظ ایلمسلر بكا انتقال ایلمزدی پس حسرت وندامتله اولدیلر
وماملكلرنی بونده قویوب كتدیلر ﴿ بدستم بیفتاد مال پدر ✲ كه بعد از من

افتد بدست پسر ❊ بدستم باحرف صله بیفتدبائله اولنجه کلام اخباری اولورنوئله اولنجه انشائی اولور یعنی استفهام انکاری مال پدر لامیه درکه حرف بیاز و یاخود حرف تقریر بدست پسر باحرف صله واضافت لامیه در (محصول بیت) بنم الیمه بابامك مالی دوشدی و پادشهمی یعنی دشدی ایمدی مقرر درکه بندن صکره اوغلمك النه دوشر باکا بابامدن دوشدیکی کبی ﴿همان به که امروز مردم خورند ❊ که فرداپس ازمن بیغما برند﴾ مردم بونده اسم جنس جمعدرکه خورند جمع صیغه سیله وارداولمشدرکه حرف تعلیل فردا ایرته دیمکدر یعنی بعد الموت بیغماباحرف مصاحبت (محصول بیت) دنیا کیمسه یه باقی قالمیجق پس اولیدر که بوکون مردم یه زیرا بارن بندن صکره ورثه یغماایله الوب ایلدرلر حاصلی یغماایدرلر ﴿خور و پوش وبخشای وراحت رسان ❊ نگه می چه داری زبهر کسان﴾ رسان فعل امر مفرد مخاطب ایرشدر دیمکدر رسانیدندن الف ونون ادات تعدیه در نگه می چه داری چه اعتراض ایلمشدر تقدیری چه نگه میداری درنه صاقلرسن دیمکدر بهر کسان لامیه در کیمکیچون و کیمدن اوتری دیمکدر (محصول بیت) دنیا کیمسه یه باقی قالمیجق بیوکی ومستحقنه احسان ایله وفقرایه راحت ایرشدر نه صاقلرسین واوستنه دیتررسین کیمدن اوتری حاصلی وارثلر هپ سکا دشمندر دشمندن اوتری می حفظ ایدرسین ﴿برند ازجهان باخود اصحاب رای ❊ فرومایه ماند بحسرت بجای﴾ (محصول بیت) ارباب رأی وتدبیر ماملکرنی تصدق واحسان ایلمك سببیله آخرته کندیلر یله ایلدرلر امادنی ودنی الاصل اولان یرنده حسرتله قور وغیری کیمسلر انك مالیله متنع اولورلر وآخرتده حساب وعذابن چکرلر ﴿بدنیاتوانی که عقبی خری ❊ بخرجان من ورنه حسرت خوری﴾ بدنیا باحرف مقابله که حرف بیان خری خانك ورانك کسریله فعل مضارع مفرد مخاطب صاتون الاسین دیمکدر (محصول بیت) دنیائله قادرسین که آخرت صاتون الاسین ای بنم جانم صاتون ال یوخسه حسرت وندامت برسین حاصلی پشیمان اولورسین ﴿زرونعمت آید کسی رابکار ❊ که دیوار عقبی کندزر نکار﴾ که حرف رابط صفت دیوارعقبی لامیه در مجاز زرنکار وصف ترکیبیدر التونله منقش نسنه یه دیرلر (محصول بیت) زرونعمت دنیا برکیمسه نك ایشنه یارارکه یعنی برکیمسه یه فائده ایدرکه آخرت دیوارنی

التونله منقش ایلیه یعنی مالنی دنیاده اهل استحقاقه تصدق ایلیه حاصلی مالنی خدا یولنه بذل ایلدکه جنت دیوارنی مزین ومنقش ایلمش اوور
﴿ چنان خورد و بخشید کاهل نظر ٭ ندیدند ازان عین دروی اثر ﴾
کاهل نظر اصلنده که اهل نظردر که رابط صفت اهل نظر مصراع ثانی به مرهوندر لامیه در عین بونده التون معناسنه در (محصول بیت) فرزند خلف انجلین یدی وفقر اوغربایه احسان ایلدی که اهل نظر وصاحب فراست اول عیندن واول اموالدن انکله اثر کورمدیلر حاصلی بوزیک التونی شویله پریشان ایلدیکه اندن اولقدر مالدن نشان واثر کورمدیلر یعنی کندیسنده بوزیک التوندن هیچ نسنه قالمدی عین ریته غین یازوب معناسنی فریفته شده ایله بیان ایلین فریفته اولمش
﴿ باآزاد مردی ستودش کسی ٭ که در راه حق سعی کردی بسی ﴾
باحرف مصاحبت آزادمرد ترکیب مزجی ویاحرف مصدر کریملکه دیمکدر ستود سیدنك وتانك ضمیله فعل ماضی مفرد غائب مدح ایلدی دیمکدر ضمیر فرزند خلفه راجعدر (محصول بیت) فرزند خلفی آزادمردلکیله یعنی کرم والطافله مدح ایلدی برکیمسه اکه خداوانه سعی بلیغ وکوشش بی دریغ ایلدك دیو یعنی بوقدر مالی خداونده تصدق ایلدك مصراع اولك معناسنی برآزاد مردی برکیمسه مدح ایلدی دین بیتك مرادینه واصل اولمامش مصراع ثانینك معناسنی یعنی بوبذله مغرور اولمدی دین عجب غافل ایمش معلوم اوله که مدح بیو ردبغی مصراع ثانینك مضمونیدر
﴿ همی کفت سردر کریبان خجل ٭ چه کردم که دروی توان بست دل ﴾
همی کفت حکایت حال ماضی سردر کریبان باشی یاقه ده خجل خانك فتحی وجیمك کسریله صفت مشبهه در اوتنغان معناسنه بونده مراد اوتانجیدر چه کردم نه اشلدم یعنی حقه لایق نه عمل ایلدم که حرف بیاندر حرف صله وی ضمیر غائب مقدر عمله راجعدر توان ممکن اوله دیمکدر بست بستن معناسنه در دل مفعول صریحی ودروی غیرصریحی (محصول بیت) فرزند خلف اوتانوب باشی یقه ده سویلردی یعنی اوتاندیغندن باشنی یقه یه چکوب سویلردی خدایولنده نه عمل ایلدم که اکا کوکل بغلیوب جنت امیدین ایلمك ممکن اوله حاصلی بوقدر پراکنده وپریشان ایلدم اکا اعتماد وانکام یوقدر که موجب دخول جنت اوله

ردسروری

ردشمعی

﴿ امیدی که دارم بفضل خداست ❊ که برسعی خود تکیه کردن خطاست ﴾ امیدی یاحرف وحدت که رابط صفت یاحرف صله فضل خدا لامیه در که حرف تعلیل برحرف صله سعی خود لامیه در تکیه کردن طیانمق اعتماد معناسنه (محصول بیت) بنم برامیدم یری واردرکه خدانك فضلنه در زیراکشی کندی سعی وعملنه اعتماد ایلك خطادر زیراسعی وعمل موجب دخول جنت دکلدر ﴿ طریقت همینست کاهل یقین ❊ نکوکار بودند وتقصیربین ﴾ طریقت مبتدا همینست خبر که حرف بیان اهل یقین لامیه در مراد اهل الله در نکوکار کاف ثانی عجمی اولمق قیاسدر نکوایووکاربجی معناسنه در یعنی ایلکجی لیکن حلق کاف عربی اوقیوب وصف ترکیبی اعتبار ایدرلر ایی ایشلی معناسنه تقصیربین وصف ترکیبی نقصان کوربجی دیمکدر (محصول بیت) طریقت همان بودرکه اهل الله ایلکجی وایوایشلو ایدیلر یعنی اعمال صالحه یه سعی ایدرلردی واعمالنده نقصان وتقصیرلرینه نظر ایدیجیلردی حاصلی خوب ایشلر ایتمشلردی وکنه انك سببیله مغرور ومتکبر اولمزلردی ﴿ مشایخ همه شب دعاخوانده اند ❊ سحرکه مصلی برافشانده اند ﴾ مصلی تفعیل بابندن اسم مفعول وزنی اوزره سجاده معناسنه در (محصول بیت) مشایخ بتون کیجه دعا اوقیوب عبادت ایلمشلردر لیکن سحر وقتنده سجاده لری سیلکوب پنهان ایلمشلردرکه کیمسه عبادتلرینه مطلع اولمیه که نفسلرینه غرور کلیه حاصلی ماعبدناك حق عبادتك ایله عامل اولمشلردر ﴿ مقالات مردان بمردی شنو ❊ نه ازسعدی ازسهروردی شنو ﴾ مقالات مقاله نك جمعیدر مصدر میمیدر قول معناسنه مردانه مردانه اضافت لامیه در بمردی باحرف مصاحبت و یاحرف مصدر شنو شینك کسری ونونك فتحی وواو اصلیه ایله فعل امر مفرد مخاطب شنویدندن اشتمك ودکلك سهروردی اسم منسوب مشایخ کبار اولیادن شیخ شهاب الدینك صفت نسبیسیدر حضرت شیخك پیرارشادیدر (محصول بیت) اقوال مردانی یعنی اهل اللهی ارلکله یعنی جان وکوکل ایله ایشت حاصلی درون دلدن سوزلرینی دکله سعدیدن اشیدوب دکلمه شیخ شهاب الدین سهروردیدن ایشت که سعدینك پیریدر وسعدی انك صحبتیله متصحدر حضرت شیخك مناقبنده یازمشلردرکه پیرنظر حضرت شیخ سعدی حضرت

سلطان العاشقين شيخ روز بهانست كويند كه پدر حضرت سعدى
خادم حضرت شيخ بوده وچون حضرت سعدى متولد شده بخدمت
شيخ آورده وحضرت نظر فرموده اند وفرموده اند كه عشق را بخش
ميكرديم بدوهم نصيبى داديم امام مرشد شيخ شهاب الدين سهروردينت
قدس الله ارواحهم ﴿ مرا شيخ داناى مرشد شهاب ❊ دواندرز فرمود
كشتى برآب ﴾ مرا بكا شيخ داناى مرشد بيانيه لردر شهاب عطف بيان
شيخه دراندرز همزه نك ودالك فتحه لريله وسكون نونله وصيت ونصيحت
معناسنه در كشتى برآب كمى صواوزرنده ايكن ديمكدر بعض نسخه ده
واوعطفله در پس واو حاليت معناسنى افاده ايدر (محصول بيت) بكا شيخ
داناشهاب الدين سهروردى حضرتلرى ايكى نسنه وصيت ايلدى كنديله
كمى ده بيله اولديغمز حالده يعنى شط ايرمغنده كنديله بركميده مسافر اولدقده
انده بكا ايكى نسنه وصيت ايلدى شيخ شهاب الدين شيخ اكبرله معاصر ايمشلر
و بركره ملاقات ايدوب برى بريله باقشمشلر اما تكلم ايلمكسزين مفارقت
ايلمشلرنه كه ملا جامى نفحاتده تحقيق بيورمشلردر كه علم تصوفده عوارف
المعارف آنكدر مكه ده تصنيف ايلمشدر ﴿ يكى آن كه در جمع بدبين مباش ❊
دوم انكه در نفس خودبين مباش ﴾ جمع بدبين بيانيه در بدبين وصف
تركيبيدر يراماز كوريجى ديمكدر يعنى بر نسنه يه يراماز كوزله باقوب يراماز ديمه
زيرا هر نسنه كه خدانك مخلوقى درمقبولدر نفس خودبين ده وصف تركيبيدر
متكبر ومغرور معناسنه (محصول بيت) ايكى وصيتك بريسى اولا كه
بدبين وبدپسند جماعت اراسنده اولمه وانلرله طوروب اوتورمه يعنى اختلاط
ومصاحبت ايتمه ايكنجى وصيتى اولدر كه خودبين نفسده اولمه يعنى هرگز
كندى نفسكده خودبين وخودپسند اولمه حاصلى مغرور ومتكبر اولمه جائز
دركه جمع ونفس مضاف اولميوب مقطوع اوله فتدبر ﴿ شبى دائم از هول
دوزخ نخفت ❊ بگوش آمدم صبحگاهى كه گفت ﴾ شبى يا حرف وحدت
هول دوزخ لاميه در بيم دوزخ ديمكدر نخفت يا تمدى واويومادى بگوش
باحرف صله آمدم ميم معناده كوشه مقيددر بگوشم تقديرنده صبحگاهى
باحرف تنكير كه حرف بيان گفت ديدى (محصول بيت) خاطرمده دركه بر كيجه
شهاب الدين خوف جهنمدن اويومدى صباح وقتنده قولغمه كلدى يعنى
اشتدم كه سويلدى مقول قول بيت آتى ﴿ چه بودى كه دوزخ زمن

ردشمی

پرشدی ❊ مکر دیکر ازارهایی بدی ❊ بودی وشدی یاری حکایچون درمنی ایچون دردیبن بیلرمش زیرا معناسی تمنی بجموع مصراعدن مستفاددر مکر ادات تعلیل دیکران غیر یلردیمکدر وراادات صله رهایی یا حرف مصدر قورتلمق یعنی خلاص اولمق بدی بانك ضمی ودالك کسریله بودی دن مخفف در (محصول بیت) صباح وقتنده شیخ شهاب دیدیکه نه اولیدی دوزخ بندن پر اولیدی تاکیم غیر یلره دوزخدن قورتلق اولیدی یعنی جهمدن خلاص اوله‌لردی شهاب الدین حضرتلرینك بو کلامی عامهٔ خلقه شفقت ومرحمت ایلمسین خبرویرور ❊ حکایت ❊ بزار ید وقتی زنی پیش شوی ❊ که دیکر مخرنان ز بقال کوی ❊ بزار ید فعل ماضی مفرد غائب لغتده ایکلدی اما بونده مراد شکایتدر شکایت ایلدی دیمکدر وقتی یا حرف وحدت زنی ده بویله‌در پیش شوی تقدیری پیش شو یش در ضرورت وزنیچون ترك اولندی شوی شینك ضمیله عورت اریته دیرلر عرب زوج دیر که حرف بیان دیکرداخی وارتق معناسنه‌در مخر خانك کسریله فعل نهی مفرد مخاطب صاتون المه دیمکدرنان مفعول صریحی وزبقال مفعول غیر صریحی بقل مبالغه ایله اسم فاعلدر سبزه فروش دیمکدر اکرچه رومده بقال دیرلر اما عرب سمان دیریاغ صاتجی معناسنه یاعزده نسخه‌لرده بقال واقعدر اما قیاس خباز دیمك ایدی اتمکچی معناسنه تتکم بیت آتی بوکه قرینه‌در کو یه اضافتی لامیه‌در کوی کاف عربك ضمیله محله دیمکدر (محصول بیت) بروقت برزن اری یاننده شکایت ایلدیکه داخی محله بقالندن اتمك المه دیو علتنی بیت آتی بیان ایدر ❊ بازار کندم فروشان کرای ❊ که این جوفروشت کندم نمای ❊ با حرف صله بازار کندم فروشان لامیه‌در کندم فروش وصف ترکیبیدر فروشیدندن بغدای صاتجی معناسنه الف ونون ادات جمعدر کرای کاف عجمك کسریله فعل مفرد مخاطب کرایدندن میل ایلمك معناسنه که حرف تعلیل این بقاله اشارتدر جوفروش وصف ترکیبیدر تقدیری نان جوفروشست در ضرورت وزنیچون ترك اولندی کندم نمای ده وصف ترکیبیدر نمایدندن کندم کاف عجمك فتحی ودالك ضمی وسکون نونله بغدای دیمکدر (محصول بیت) زن شوینه دیرکه بغدای صاتجیلر بازارینه میل ایله یعنی اتمکی انلردن ال زیرا بو بقال بغدای کوستروب اریه اتمکی صاتجی درحاصلی مکاردر بوندن شمدن کیرو اتمك المه

﴿نه ازمشتری کازدحام مکس * بیك هفته رویش نه دیدست کس﴾
کازدحام اصلنده که ازدحام در ضرورت وزنیچون حذف وایصال
اولدی که حرف اضراب ازدحام افتعال بابندن مصدر درلغتده صقشمقدر
اما بونك کبی برلرده غلو وکثرت مراددر مکسه اضافتی لامیه در مصراع
ثانیده مرهوندر درویش ضمیر بقاله ونانه راجع اولمق جائزدر (محصول
بیت) مشتریدن دکل بلکه سکك کثرتندن برهفته ده یوزینی کیمسه
کورمامشدر یعنی برهفته یچرکه یانینه مشتریدن کیمسه اوغراماز انمکی
ایی اولمادیغندن برهفته یوزنی کورمز زیرا یوزینی اورتلی طوطار دیین
معنای اورتمش یانینه مشتری کلسه یوزینه واتمکنه بوقدر سکك اوشمزدی
دین معنایه سکك اوشورمش ﴿بدلداری آن مرد صاحب نیاز * بزن کفت کای روشنایی بساز﴾ باحرف مصاحبت دلدار وصف
ترکیبیدر کوکل طوتیجی یعنی الیجی معناسنه ویاحرف مصدر مرد
صاحب نیاز بیانیه در نیاز عرض احتیاجه دیرلر بونده تضرع مراددر
بزن کفت باحرف صله که حرف رابط صفت مقول وقولدر وای
حرف نداددر روشنایی روشنالیك ویاحرف مصدر ایدکاق
دیمکدر ضیای چشم مراددر بساز فعل امر مفرد مخاطب قانع وراضی اول
دیمکدر (محصول بیت) کوکل الهمغله یعنی استمالتله اول صاحب نیاز مرد
زوجه سنه دیدیکه ای کوزم ایدکلغی بو بقاللك اتمکیله قانع اول علتنی
بیت آتی بیان ایدر ﴿بامید ما کلبه اینجا کرفت * نه مردی بود ازو واکرفت﴾
باحرف مصاحبت امیدیك تشدیدیله ضرورت وزنیچون درمایه اضافت
لامیه در کلبه شیراز وصفاهان واطرافی کاف عجمك ضمیله اوقورلر اما خراسان
وحوالیسی کاف عربك ضمیله قاحفظوا بازمعناسنه بونده کیروطوتمق الیقومق
معناسنه در (محصول بیت) مردزنینه دیدیکه بیزم امیدمزله بونده دکان
طوتمشدر پس ارلك دکلدر اندن فائده الیقوبوب کیروطوتمق حاصلی نفع دریغ
طوتمق مروت دکلدر حضرت شیخ نصیحت طریقیله بیورر ﴿ره نیك
مردان آزاده کیر * چو استاده دست افتاده کیر﴾ ره نیك مردان آزاده
لامیه وبیانیه در آزاده بونده حرالاصل وکریم معناسنه در استاده همزه نك
کسریله ماضیدن قسم مفرد مخاطب ویاضمیر خطاب وهمزه حرف توسل
طورمشسین دیمکدر قائم معناسنه دست افتاده لامیه در دوشمشك النی
دیمکدر (محصول بیت) کریم الشان اولان ایی مردلك طریقنی وخلقنی طوت

ردسروری
ردشمعی

مطلب

يعنى انلره پيرولك ايله چونكه طورمش سين يعنى چون كه سنده قدرت وقوت
واردر دشمنلرك وز بونلرك النى طوت يعنى انلره معين وظهير اول حاصلى
چون كه سن دوشمش دكلسين دوش كونلره مرحمت وشفقت ايله ﴿ بخشاى
كانان كه مرد حقند ✿ خريدار دكان بى رونقند ﴾ بخشاى اسركه
كه حرف تعليل آنان جمع آن دركه اسم اشارتدر بعيده كه حرف رابط
مرد حق لاميه در مرد خدا يعنى اهل الله ديمكدر نون ودال استك ادات
جمدر خريدار وصف تركيبيدر ديدار ورفتار كبى صاتون الجى ديمكدر
دكانه اضافتى اسم فاعلك مفعولنه اضافتيدر و بى رونقه اضافت بيانيه در
رونق رانك ونونك فتحه لريله وسكون واوله بونده رواج معناسنه در ونون
ودال سابق كبيدر ايكى مصراعده جمع صيغه لرى آنان اعتباريله در
(محصول بيت) بيچاره لرى اسركه زيرا انلركه مرد خدالردر يعنى
رنسنه صاتون المه لى اولسه لر خلق المديغى دكاندن الورلر صاحبنه بر فائده
دكسون ديو دكان المقدن مراد ايچنده اولان حوايجى المقدر ذكر محل
ارادهٔ حال معناسنه ﴿ جوان مرد اكر راست خواهى وليست ✿ كرم
پيشه شاه مردان عليست ﴾ جوان مرد تركيب مزجى سخى ديمكدر
رومده تحريف ايدوب جومرد ديرلر راست بونده كرچك معناسنه در
خواهى فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر سؤال ايدرسك
ديمكدر جوان مرد مبتدا ووابست خبرى پيشه شاه مردان لاميه لردر
وجملهٔ اسميه يعنى جوان مرد وابست جواب شرط مصراع اوله ثانى
مقام تعليلده واقعدر كرم پيشه مبتدا ومابعدى خبرى پيشه شاه مردان
لاميه لردر على شاه مردانك عطف بيانيدر پيشه صنعت شاه مردان ارنلر
پادشاهى (محصول بيت) اكر كرچكين صورر ايسك و كرچك سؤال
ايدرسك جوان مرد ولى الله در زيرا كرم شاه مردان علينك پيشه سيدر
اول ايسه شاه مردان اولديغى كبى شاه اوليادر داخى ﴿ حكايت ﴾
﴿ شنيدم كه پيرى براه حجاز ✿ بهر خطوه كردى دو ركعت نماز ﴾ كه حرف
بيان پيرى يا حرف وحدت براه با حرف ظرف حجازه اضافت لاميه در حجاز
رنيجه شهرلرك وكويك اسميدر كه نجدله غور بينده واقعدر اما بونده
كعبة الله مراددر خطوه خانك ضمى وطانك سكونله آديم ديمكدر اما خانك
فتحيله وسكون طانله مصدردر ادملق معناسنه كردى يا حرف حكايه

(محصول بیت) حضرت شیخ بیوررایشتدم که بر پیر کعبه یولنده هر آدمده ایکی رکعت نماز ادا ایدردی ٭ چنان کرم رود در طریق خدا ٭ که خار مغیلان نکندی ز پای ٭ کرم رو وصف ترکیبیدر رویدندن تیز یوریجی دیمکدر یعنی شوقله کیدیجی ایدی طریق خدا لامیه که حرف بیان خار مغیلان لامیه در مغیلان کعبه یولنده اوزون دیکنلی براغاجدر که یولده اتی بقارلر مدینه نك اطرافنده اولان کوبلرك اودنی اولدر نکندی فعل نفی حکایت حال ماضی قوپارمزدی یعنی چقارمزدی (محصول بیت) مذکور پیر طریق خداده انجلین قزغون سالك ایدی که اباغنه مغیلان دیکنی باتسه عبادته زیاده تقیدندن چقارمسیله مقید اولمازدی حاصلی طریق خداده عبادته شویله حریص ایدی که کندیدن خبری یوق ایدی ٭ باخر زوسواس خاطر پریش ٭ پسند آمدش درنظرگاه خویش ٭ باخر تقدیری باخرام دربا حرف ظرف آخرام ده وسواس اسمدر وسوس یوسوس زلزال اسم اولدیغی کبی زلزل یزلزل دن مراد نفس ازغونلغیدر خاطر پریش اضافتی بیانیه در خاطر پریشان ایدیجی دیمکدر پسند بای عجمك وسینك فتحه لریله اسمدر پسندیده معناسنه آمدش ضمیر معناده نظره مقیددر درنظرش تقدیرنده کار خویش لامیه در (محصول بیت) آخرام ده خاطر پریشان ایدیجی وسواسدن کندینك نظرنده مقبول کلدی یعنی عبادتنه مغروراولدی ٭ بتلبیس ابلیس درچاه رفت ٭ که نتوان ازین خوبتر راه رفت ٭ باحرف مصاحبت تلبیس ابلیس لامیه در تلبیس تدلیس وتخلیط معناسنه در یعنی برنسنه نك عیبنی کیزلمك بونده مراد اضلال واغوادر ابلیس لغتده رحمت خدادن مأیوس اولمغه دیرلر شیطانه انکیچون ابلیس دیدیلر اسمی عزازیلدر در حرف صله چاه اصلنده چاه ضلالتدر ضرورت وزنیچون ترك اولندی که حرف بیان تلبیس ابلیسدر ازین اشارتدر کندینك عبادتنه خوبتر خوب کوزل وتر ادات تفضیلدر کوزلرك دیمکدر رفت رفتن معناسنه (محصول بیت) شیطانك تلبیسیله بوقدر طاعت وعبادته کوششدنصکره چاه ضلالت وغروره دوشدی یعنی عبادتنه مغرور اولدیکه بونده خوبرق یوله کتمك اولماز دیو ٭ کرش رحمت نه دریافتی ٭ غروش سرازجاده برتافتی ٭ کرش ضمیر پیره راجعدر رحمت حق مصدرك فاعلنه اضافتیدر نه حرف نفی معناده دریافتی به مقیددر یافتن

افعال قاوغدن اكلق وايرشمك معناسنه در نيافتى فعل نفى حكايت حال
ماضيدر ايرشمدى ديمكدر غرورش ضمير معناده سره مقيددر سر ش
تقديرنده در جاده طريق مستقيم برنافتى چويردى ودوندردى ديمكدر
غرور مبتدا وبرنافتى خبرو سر خبرك مفعول صريحى وازجاده غير صريحى
وجمله اسميه جواب شرط (محصول بيت) اكر پيره خدانك رحتى ايرشميدى
يعنى انى اسركه ميدى ايلديكى غرور باشنى طريق خدادن چويردى
يعنى فيض حقدن محروم قالوردى * يكى هاتف ازغيبش آوازداد *
كه اى نيك بخت مبارك نهاد * هتف صوت معناسنه در هاتف مصوت
ديمكدر آواز ايديجى معناسنه هتفت الحمامة ديرلر قچان كوكرجين اوتسه
غيبش ضمير معناده داده مقيددر تقديرنده دادش ديمك اولور كه حرف بيان
آوازه ر نيك بخت ومبارك نهاد وصف تركيبلردر ابى بختلو ومبارك
خلقتلو ديمكدر (محصول بيت) بير غيبدن برصوت آوازو يردى كه اى
خوب طالعلو مبارك طبعلى وخلقتلى پير * مپندار اكر طاعتى كرده *
كه نزلى بدين حضرت آورده * مپندار فعل نهى مفرد مخاطب
ظن ايله طاعتى يا حرف وحدت ويا حرف تنكير كرده ماضيدن قسم
مفرد مخاطب كه حرف بيان نزل نونك ضمى وسكون زائله قونغه چكان
ما حضر طعامه ديرلر ويا حرف وحدت بدين حضرت با حرف
صله حضرت حقه ديمكدر آورده ماضيدن قسم مفرد مخاطب ايكى
يرده يله يا ضمير خطاب وهمزه حرف توسل (محصول بيت) بو بيت
مابعديله مقول هاتفدر اى پير اكرچه كه عبادت وطاعت ايلمش سين يعنى
چوق سعى جميل ايلمش سين اما ظن ايلمه كه حضرت حقه لايق برمختصر
كار كتورمش سين يعنى ظن ايلكه فى الجمله خدايه لايق عبادت ايلمش
اوله سين يعنى ايلديكك غرور قلديغك نمازلروكى وثوابنى ضايع ايلدى
* باحسانى آسوده كردن دلى * به ازالف ركعت بهر منزلى *
باحسانى با حرف مصاحبت ويا حرف تنكير آسوده كردن
راحت ايلمك دلى يا حرف وحدت منزلى يا حرف وحدت (محصول بيت)
براحسان وكرمله بركوكلى راحت ايلمك هر منزلده بيك ركعت نماز
قلمقدن يكدر حاصلى برمسلمانك كوكلين الهآلوب راحت ايلمك كعبه نك
هر منزلنده بيك ركعت نماز قلمقدن اوليدر نتكه بيورمشلردر * نظم *

* دل بدست آور که حج اکبرست * از هزاران کعبه یکدل بهترست *
* کعبه بنیاد خلیل آزرست * دل نظرگاه جلیل اکبرست * بو نظمه رباعی
دیین اوزان شعردن عجب بی بهره ایمش ﴿ حکایت ﴾ ﴿ بسرهنك
سلطان چنین گفت زن * که خیز ای مبارك در رزق زن ﴾ با حرف صله
سرهنك سلطان لامیه در سرهنك چری باشی وچاوش زن تقدیری
زنش در که حرف رابط مقول وقول خیز فعل امر مفرد مخاطب قالق
دیمکدر در رزق لامیه رزق قپوسنی زن فعل امر مفرد مخاطب قاق
دیمکدر (محصول بیت) پادشاهك سرهنکنه عورتی بویله دیدیکه قالق
ای مبارك رزق قپوسنی اوریعنی قالق بزه بر ییجك تحصیل ایله اولکی زن
اسمدر وثانیسی فعلدر پس ایکی زن بینده تجنیس تام واردر ﴿ بروتا ز خوانت
نصیبی دهند * که فرزندکانت نظر در رهند ﴾ برو فعل امر مفرد مخاطب
کیت دیمکدر تا حرف تعلیل خوان بونده طعام معناسنه در وتا ضمیر خطاب
نصیب بونده حصه معناسنه در و یا حرف وحدت رهند ره یول ونون
ودال ادات جمعدر فرزندکان اعتباریله معناده نظره مقیددر (محصول
بیت) زن سرهنکه دیرکه پادشاه مطبخنه وار تاکه سکا طعامدن برحصه
ویرسونلر زیرا اوغلنجقلرك نظرلری بوراده در که بابامز بزه طعام کتورر
دیو حاصلی بر یه جکه منتظرلردر ﴿ بگفتا بود مطبخ امروز سرد * که
سلطان زشب نیت روزه کرد ﴾ بگفتا فاعلی سرهنکدر مطبخ اسم
مکان در فتح بابندن مصدری طبخ کاور یمك پشورمك آشجیه طباخ
دیرلر که حرف تعلیل نیت روزه مصدرك مفعولنه اضافتیدر (محصول
بیت) سرهنك خاتوننه دیدیکه بوکون مطبخ صوغقدر یعنی پادشاه
مطبخنده طعام پشمز بوکون زیرا پادشاه کیجه دن صومه نیت ایلدی
روزه های رسمیله صومه دیرلر ﴿ زن از ناامیدی سر انداخت پیش * همی
گفت باخود دل از فاقه ریش ﴾ نا حرف نفی امیدی یا حرف مصدر
انداخت براقدی همی گفت حکایت حال ماضی سویلردی دیمکدر باخود
با حرف صله فاقه فقر معناسنه در ریش مجروح (محصول بیت) زن ارندن
مذکور سوزی اشیدنجه امیدسز لکدن یعنی زوجی طعام کتورمدیکندن
مأیوس اولوب باشنی اوکنه صالوب یعنی غمکین اولوب کندی نفسنه
سویلردی کوکلی فقردن مجروح اولدیغندن حاصلی کوکلی فقردن مجروح

زیرا علم قافیه ده رباعی اطلاق بحر هزجدن اولوب صدر بیت مفعول ویا مفعولن اولمه لی که شجرهٔ اخرب و شجرهٔ اخرم دیرلر یکرمی دورت وزن طوتارنه که مولانا جامی رسالهٔ عروضده بیان ایلمش بوراده بعض بی فهم عدم ادراکلرندن شارحك رباعی دیکنی تخطئه ایتمشلر التفات اولنمیه
(المصححه)

اولوب سویلردی ❊ که سلطان ازین روزه کوبی چه خواست ❊ که افطار اوعید طفلان ماست ❊ که حرف رابط مقول وقولدر کوبی دیبیدك دیمکدر معنای تعجب مراد درچه خواست نه دیلدی یعنی بوصومدن نه مراد ایلدی که حرف تعلیل افطار افعال یابندن مصدر در صائم یمکه اورج بوزمقه درلر اوبه اضافتی مصدرك فاعلنه اضافتیدر ضمیر سلطانه راجعدر عید طفلان لامیه لر در (محصول بیت) زن کندی نفسنه دیر که عجبا سلطان بوصومدن نه مراد ایلدی یعنی بوصومدن نه ثواب قصد ایلدی حال بوکه انك افطاری بزم اولادیمزك بیرامیدر حاصلی بویله اولنجه افطاری صومندن افضلدر روزه وافطار وعید جمنده مراعات نظیر رعایت اولنمشدر ❊ خورنده که خیرش برآید ز دست ❊ به از صائم الدهر دنیاپرست ❊ خورنده اسم فاعلدر خوریدندن ییجی دیمکدر که حرف رابط صفت خیرش ضمیر معناده دسته مقید در دستش تقدیرنده صائم الدهر لامیه در ییل اوروجین طوتنه صائم الدهر دیرلر دنیاپرسته اضافتی لامیه در یاخود بیانیه دنیا پرست وصف ترکیبیدر دنیایه طاپجی یعنی دنیا سویجی دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ پند ومعرفتطر بقیله بیورر خورنده یعنی صائم اولاین کیمسه که الندن خلقه خیر واحسان کله دنیا پرست صائمدن یکدر یعنی صائم الدهردن یکدر ❊ مسلم کسی را بود روزه داشت ❊ که درمانده را دهد نان چاشت ❊ داشت بونده داشتن معناسنه در که حرف رابط صفت در مانده عاجز وزبون یعنی فقیر ومحتاج یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل ورا ادات مفعول نان چاشت لامیه ویاظرفیه در چاشت جیم عجمله قوشلق دیمکدر (محصول بیت) بر کیمسه یه لایق ومسلمدر اورج طوتمق که بر محتاج وفقیره قوشلق ایکی وره یعنی ضحا وقتنده اتمك وره ❊ وگرنه چه حاجت که زحمت بری ❊ ز خود باز گیری وهم خود خوری ❊ وگرنه والا دیمکدر که حرف بیان باز گیری گیری طوتاسین یعنی الیقویه سین واو حرف عطف (محصول بیت) ذکر اولنان کبی بر کیمسه یه مسلم اوروج طوتمقدر والا نه حاجت که زحمت چکه سین یعنی یکندکدن الیقویه سین وکنه کندك یه سین یعنی بویله ایلمك دنائت وخساستدر صوم دکل ❊ خیالات نادان خلوت نشین ❊ بهم بر زند عاقبت کفر ودین ❊ خیالات نادان خلوت نشین لامیه وبیانیه خلوت نشین وصف ترکیبیدر

عزلت ایدیجی دیمکدر برزند بری برینه اورر دیمکدر یعنی کفر و ایمانی
قرشورش ایدر (محصول بیت) عزلت نشین جاهل صوفی باطل
خیالاتی بری برینه اورر قرشدرر یعنی جهلندن کفر وایمانی تشخیص وتمییز
ایده میوب ضلالته دوشر * صفا هست در آب وآینه نیز * ولیکن صفارا
باید تمیز * (محصول بیت) صوده صفوت واردر آینه ده ده اما صفا
وصفوته تمییز وتشخیص کرك یعنی هر صو صافی دکلدر وهر آینه مجلا
دکلدر حاصلی صوده آینه صفاسی یوقدر اکرچه که انده ده آینه کبی
اشیا منعکس اولور مصراع اولك نتیجه سنده یعنی علمسز ریاضتك فائده سی
یوقدر دیبن فائده سز سو یلشدر * حکایت * * یکی را کرم بود وقوت

ردشمی

نبود * کفافش بقدر مروت نبود * یکی را حرف تخصیص کفاف فتح
کاف عربله آزق که عرب قوت دیر (محصول بیت) برینك کرمی واریدی اما
قوت وقدرت دنیاویسی یوق ایدی یعنی همتی بلندایدی اما تهی دست ایدی
نسنه یه مالك دکل ایدی کفافی مروتی مقدارنجه دکل ایدی حاصلی رزقی
ووارلغی مروتی وکرمی مقدارنجه دکل ایدی حضرت شیخ معرفت وحکمته
شروع ایدوب بیورر * که سفله خداوند هستی مباد * جوانمردرا تنك دستی
مباد * که حرف رابطه دعا سفله سینك ضمی وکسریله الحق ودنی کیسه خداوند
هستی لامیه وارلق صاحبی دیمکدر مباد فعل نهی موقع دعاده واقعدر اولماسون
معناسنه جوانمردرا جوانمرد سخی وکریم معناسنه در ورا حرف تخصیص
جوانمر دلك دیمکدرتنك دست وصف ترکیبیدر الی یوفقه معناسنه و یا حرف مصدر
(محصول بیت) خسیس ودنی اولان کیسه وارلق ونعمت صاحبی اولماسون
سخی وکریم اولان کیسه نك الی یوفقه لغی وافلاسی اولماسون * کسی را که
همت بلند اوفتد * مرادش کم اندر کمند اوفتد * کسی یا حرف وحدت ورا
حرف تخصیص که حرف بیان اوفتد فعل مضارع مفرد غائب واقع اولور
معناسنه مرادش ضمیر کسه راجعدر کم کاف عربك فتحیله آزدیمکدر فلیل
معناسنه کمند کاف عربك ومیمك فتحه لریله اوقرغه دیرلر (محصول بیت)
برکیسه نك که همتی بلند وعالی واقع اوله انك مرادی کمندینه آزدوشر یعنی
مرادی آز حاصل اولور حاصلی اهل همت وکریم آز واقع اولور بر مراداوله
اکثر نامراد اولور * چو سیلاب ریزان که در کوهسار * نکیرد همی در
بلندی قرار * جوادات تشبیه سیلاب سینك فتحیله صو طاشمسی ریزانه

اضافتی بیانیه در ریزان صفت مشبهه دوکلکن دیمکدر که حرف رابط
صفت کوهسار کاف عربك ضمیله طاغلق دیمکدر سنکسار طاشلق دیمك
اولدیغی کبی نکیرد فعل مضارع مفرد غائب طوتماز دیمکدر همی تقدیری
همی نکیرد در ضرورت وزن ایچون تأخیر قلندی بلندبالك ضمی وفتحیله و کسك
دیمکدر و باحرف مصدر قرار نکیرد دك مفعول صریحی در ودر بلند غیر
صریحی (محصول بیت) بلند همت اولنه مراد ال و یرمز امادادانیه مراد
دنیاهروجهله ال و یرور دوکلن سیلاب کبی که کوهسارده بلند یرلرده قرار
طوتماز بلکه الچقلره آقار کیدر حاصلی دنیا مراداتی ادانیه مائل اولوب
ال و یرر سیلاب ریزان کبی که الچقلره مائل اولوب آقر وجائزدر که بو بیت
شیخك الندہ مال قرار ایلمیوب کتدوکنه مثال اوله ﴿ نه در خورد سرمایه
کردی کرم ❊ تنك مایه بودی از ین لاجرم ﴾ درخورد ودرخور لایق
معناسنه در کردی باحرف حکایه ایلردی دیمکدر تنك مایه وصف ترکیبیدر
تنك تانك فتحی ونونك ضمی و کاف عربله یوفقه دیمکدر قلتدن کنایتدر مایه
سرمایه معناسنه در بودی باحرف حکایه لاجرم لابدولامحاله حاصلی شبهه
یوق دیجك یرلرده استعمال اولنور (محصول بیت) حضرت شیخ اصل حکایه
شروع ایدوب بیورر مذکور کرم سرمایه سنه لایق ایلمزدی بلکه نیجه
مرتبه اندن زیاده ایدردی بو جهتدن و بو سببدن بلاشبهه مالی ایدی یعنی
الندہ مال یوق ایدی وفقیرالحال ایدی ﴿ یکی تنك دستش دوحرفی نوشت ❊
که ای خوب فرجام فرخ سرشت ﴾ تنك دست وصف ترکیبیدر طارالی
دیمکدر مراد فقیردر ضمیر کریمه راجعدر دوحرفدن مراد کلام مختصردر
یعنی مختصر ومفید نته که خواجه حافظ تفسیر این دو حرفست بیورمشدر
بو معنایه که حرف بیان دوحرفی بیان ایدر خوب فرجام دوحرفی بیان ایدر
وصف ترکیبی عاقبتی کوزل دیمکدر مابعدینه اضافتی بیانیه در فرخ سرشت
وصف ترکیبیدر مبارك خلقتلی معناسنه (محصول بیت) بر الی طار مدیون بو
کریمه مختصر ومفید عرضحال یازوب ارسال ایلدی که ای عاقبتی خوب مبارك
خلقتلی کریم بعض نسخه ده مصراع اول برش تنکدستی دوحرفی نوشت
واقعدر یعنی فقیر ایکی حرف یازدی یعنی عرضحال یازوب کوندردی
یازدیغی مصراع ثانینك مابعدنده اولان بیتدر مصراع ثانیله ﴿ یکی
دست کیرم بچندین درم ❊ که چندیست تامن بزندان درم ﴾ دست کیرم

میم معناده دسته مقیددر در دستم کیر تقدیرنده که حرف تعلیل چندیست
یا حرف وحدت برنیچه زماندر دیمکدر تا ابتداء غایت ایچوندر زمانده عربیده
مذکبی بزندان درم با حرف ظرف ودر معنای ظرفیتی تأکید ایدر ومیم
معناده زندانه مقیدر درزندانم تقدیرنده (محصول بیت) تنکدست محبوسدر
ای کریم بوقدر اقچه ایله الم طوت یعنی بکا برمعاونت ایله زیرا برنیچه
زماندرکه زندانده ام حاصلی بوقدر دین ایچون بوقدر زماندن بری
محبوسم ﴿ بچشم اندرش قدر چیزی نبود ❊ ولیکن بدستش پشیزی
نبود ﴾ بچشم با حرف ظرف واندرا نی تأکید ایدر وضمیر معناده چشمه
مقید در اندر چشمش تقدیرنده قدر چیز لامیه‌در ویا حرف وحدت
برنسنه‌نك قدری دیمکدر پشیزی یای وحدتله (محصول بیت) مذکور
کریمك کوزنده برنسنه‌نك قدری یوق ایدی یعنی دنیا وما فیها هیچ
چشمنده برجو بچه دکل ایدی اما اول زمانده برپل یوق ایدی حاصلی
اول حینده هیچ نسنه‌یه مالك دکل ایدی دیمکدر ﴿ بخصمان بندی
فرستاد مرد ❊ که ای نیك نامان آزاد مرد ﴾ با حرف صله خصمان بندی
لامیه‌در محبوسك خصملرینه مردن مراد جائزدرکه کوندردکی کیمسه
اوله وجائزدرکه مراد مذکور کریم اوله فتأمل که حرف بیان نیك نام وصف
کیبیدر ابی آدلی دیمکدر الف ونون ادات جمعدر آزاد مرده اضافت
بیانیه‌در قیاس مردان دیمکیدی نامانه نسبت ولیکن ضرورت وزن
وقافیه ایچون مفرد ایراد ایلدی فتدبر (محصول بیت) محبوسك خصمانه
کیمسه کوندردیکه ای ابی آدلی آزاد مردلر یعنی ای کریم کیمسه‌لر ﴿ بدارید
چندین کف از دامنش ❊ وکر میکریزد ضمان برمنش ﴾ بدارید فعل امر
مفرد مخاطب طونك یعنی چکك چندین بوقدر زمان کف یعنی دست مجاز
مرسل طریقیله دامنش ضمیر بندی‌یه راجعدر میکریزد فعل مضارع مفرد
غائب فعلی شرط واقعدر فچارسه دیمکدر ضمان مصدر علم بابندن کفالت
معناسنه بونده مراد اودکدر فارسیجه تاوان دیرلر منش ضمیر معناده ضمانه
مقیددر ضمانش تقدیرنده (محصول بیت) بندیدن یعنی مدیونکز دامندن
الکز چکك یعنی حبسدن چیقارك واکر فچارسه کفیل بالمال حاصلی بن کفیل
بالمال اوله‌یم دیمکدر ﴿ وزآنجا بزندانی آمد که خیز ❊ وزین شهر تا پای
داری کریز ﴾ بزندانی با حرف صله ویا حرف نسبت که حرف بیان خیز

فعل امر مفرد مخاطب قالق دیمکدر تاحرف توقیت کریز کاف عجمك
ورانك کسریله فعل امر مفرد مخاطب قاج دیمکدر (محصول
بيت) بو بيت آنی مشعردرکه کفالتی قبول ایلمش اوله پس اولدیغی یردن
محبوسه کلدیکه قاج دیو داخی بوشهردن اباغك اولدقجه یعنی اباغك
تحمل ایلدوکی دکلی قاج تاکیم خصماسنی بولماسون زیرا بن نسنیه یه
مالك دکلم که دینك ادا ایدم ﴿ چو کنجشك در باز دید از قفس ❊
قرارش نماند اندرو یك نفس ﴾ کنجشك كاف اولك ضمی و جیمك
کسریله سرچه یه دیرلر که عرب عصفور دیر عینك ضمیله كاف ثانی عربیدر
وكاف اولی بعض اعجام عربی و بعضیسی عجمی اوقودی کافدن بدل یای
عجمله ده اوقودیلر پنجشك دیدیلر پس قیاس كاف عجمی اوقومقدر درقپو باز
بونده آچق دیمکدر قفس اصلنده صادله در اقتداما عجم تحریف ایدوب
سینله اوقور قرارش ضمیر کنجشکه راجعدر نماند فعل نفی ماضی مفرد غائب
قالمدی دیمکدر اندر اصلنده اندرو ایدی ضمیر قفسه راجعدر (محصول
بيت) چونکه سرچه قفسك قپوسنی آچق کوردی بر نفس قفسده قراری
قالمدی بو کفیل اولدیغی محبوسك حالنه تمثیلدر ﴿ چو باد صبازان زمین
سیر کرد ❊ نه سیری که یارش رسیدی بکرد ﴾ باد صبا عامك خاصه اضافتیدر
نه حرف نفی سیری یاحرف وحدت که حرف رابط صفت یارش ضمیر سیره
راجعدر و معناده کرده مقیددر کردش تقدیرنده رسیدی یاحرف حکایه بکرد
باحرف صله (محصول بيت) محبوسه کفیل بویله دیجك محبوس باد صبا کبی
اول یردن سیرایلدی یعنی اول یری ترك ایدوب کتدی اما رسیر وکیدش
دکلدر که یل انك توزینه ایرشیدی یعنی محکم قاچدی وکیتدی حاصلی
شویله کتدی که یل توزینه ایرشمزدی ﴿ کرفتند حالی جوانمرد را ❊ که حاصل
کنی سیم یامرد را ﴾ حالی فی الحال دیمکدر که حرف تعلیل کنی فعل مضارع
مفرد مخاطب ایدرسین دیمکدر سیم دن مراد اقچه در (محصول بيت) محبوس
شهردن فرار ایدنجه فوری خصما جوانمردی طوتدیلر اقچه حاصل ایلك
کرکسین و یا کفیل اولدیغك مردی دیو ﴿ به بیچارکی راه زندان کرفت ❊
که مرغ از قفس رفته نتوان کرفت ﴾ به بیچارکی باحرف مصاحبت
باحرف مصدر بیچاره لکله دیمکدر یعنی بالضروره راه زندان لامیه که
حرف تعلیل مرغ از قفس رفته قیاس مرغ مضاف اولمقدر لیکن ضرورت

وزنیچون اضافه‌دن قطع اولدی اما معنا جهتندن صفتنه مضافدر قفسدن
کیتمش مرغ دیمکدر بررامقدردر قفسدن کیتمش مرغ معناسنه کرفت
کرفتن معناسنه در (محصول بیت) کریم بالضروره زندان یولینی طوتدی
یعنی زندانه کیرمکی اختیار ایلدی زیرا قفس‌دن کیتمش مرغی طوتق اولماز
یعنی قفسدن چیقوب کیدن مرغه بکزر زنداندن قاچوب کیدن محبوس
طوتق اولماز ﴿شنیدم که در حبس چندی بماند * نه شکوت نوشت ونه فریاد
خواند﴾ چندی یا حرف وحدت شکوت شکایت معناسنه در (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر ایشتدمکه برنیجه زمان حبسده مؤبد ومحبوس قالدی
نه کیمسه‌یه شکایت نامه یازدی ونه متضجر اولوب فریادوفغان ایلدی یعنی
اضطراب کوسترمدی حاصلی زندان جفاسنه صبر ایلدی ﴿زمانها نیاسود
وشبها نخفت * برو پارسایی کذر کردو کفت﴾ (محصول بیت) نیجه زمان
آسایش وحضور ایلمدی زندان بلیه‌سندن ونیجه کیجه اویومادی حبسنده
اوسته‌نه برعابد اوغرادی ودیدی یعنی حبس اولدیغی زندانه اوغرادی
واکادیدی ﴿پندارمت مال مردم خوری * چه پیش آمدت تا بزندان دری﴾
پندارمت تا ضمیر خطاب مال مردم لامیه‌در خوری فعل مضارع مفرد
مخاطب یه‌سین دیمکدر آمدت تا ضمیر خطاب معناده پیشه مقید در تا حرف
تعلیل بزندان با حرف ظرف در ودرآنی تأکید ایدر ویا ضمیر خطاب معناده
زندانه مقید (محصول بیت) عابد اکادیدی ظن ایلمزمکه سن خلقك مالینی
یه‌سین تاکیم انکیچون زندانه کیره‌سن اوکوکه نه کلدی یعنی نه حال واقع
اولدی سکاکه زندانده‌سین ﴿بکفت ای جلیس مبارك نفس * نخوردم
بحیلت کری مال کس﴾ (محصول بیت) زاهد دیدی ای مبارك نفسلی پیر
مصاحب حیله ومکرله کیمسه‌نك مالنی یمدم که انکیچون زندانه کیرم بلکه
برغیر حال اولدی ﴿یکی ناتوان دیدم از بند ریش * خلاصش ندیدم بجز بند
خویش﴾ از بند یعنی از بند حبس ریش مجروح معناسنه در خلاصش
ضمیر ناتوانه راجعدر بجز با حرف مصاحبت بند خویش لامیه در حبس
خویش دیمکدر (محصول بیت) عابد جواب وردیکه برناتوانی حبسده
مجروح کوردم یعنی برقدرتسز فقیری حبس چکمکدن مجروح کوردم پس
انك خلاصینی کندمی حبس ایلمکدن غیریله کورمدم یعنی انی خلاص
ایدوب کندمی حبس ایتدم بعض نسخه‌ده مصراع اول بویله واقعدر

❊ یکی بندیم شکوه آورد باش ❊ (محصول مصراع) بر محبوس قائمه
شکایت کتوردی یعنی شکایت ایلدی دیمکدر ❊ نیامد بر نزدیک رایم پسند ❊
من آسوده و دیکری پای بند ❊ با حرف ظرف نزدیک رایم لامیه فکروندبیرم
قتنده پسند اسمدر پسندیده معناسنه (محصول بیت) فکروندبیرم مقبول
کلمدی بن آسوده و راحتده اولم وغیر یلر محبوس اولالر بعض نسخه ده پای بند
ر بنه در کند واقعدر بعضلر دیدیلر که مذکور کریمک احبابی کفیل اولدیغی
مقداری مال جمع ایدوب دینی ادا ایلدیلر ❊ بمرد آخر و نام نیکی ببرد ❊
زهی زندکانی نامش نمرد ❊ نام نیک بیانیه و با حرف قصدر زهی ادات تحسین
زنده دری وکاف عجم های رسمیه زبدلدر والف ونون ادات جمع و یا حرف
نسبتدر بو یلره منسوب دیمکدر و بعضلر دیدیلر که الف ونون مقحمدر و یا
حرف مصدر زندکی دیمکدر والعلم عند الله که حرف رابط صفت نامش ضمیر
زندکانی یه راجعدر و یا حرف مصاحبت (محصول بیت) مذکور کریم
اولدی و دنیادن الی آدابلندی یعنی آخرته ایلدکاه کیتدی نه خوش در
شول دیرلک که آدی اولمدی یعنی دنیاده نامی باقی قالدی ❊ تن مرده دل
زنده در زیر کل ❊ به از عالمی زنده مرده دل ❊ تن مرده بیانیه دل زنده
وصف ترکیبیدر تن مرده یه صفتدر زیر کل با لحق التنده دیمکدر یعنی
قبره عالمی یا حرف وحدت زنده مرده دل بیانیه در عالمه صفتدر زنده دل
وصف ترکیبیدر (محصول بیت) کوکلی زنده مرده تن قبر ایچنده یعنی
دنیاده محبت خدا ایله کوکلی زنده اولان مرده نک قبرده تنی حاصلی قبرده دل
زنده مرده نک تنی کوکلی مرده زنده عالمدن یکدر حاصلی مرده دل زنده
عالمدن قبرده زنده دل مرده نک تنی یکدر بیت آنی مرادی تحقیق ایدر ❊ دل
زنده هر کز نکردد هلاک ❊ تن زنده دل کر بمیرد چه باک (محصول بیت)
محبت خدا ایله زنده اولان کوکل هر کز هلاک اولماز یعنی فناطاری اولماز هر کز
پس محبت خدا ایله زنده دل تن اکر اولورسه نه غم یعنی بر شخصک که دلی نور
مهر خدا ایله منور اوله اول شخصک تنی هلاک و فانی اولورسه باکی یوق زیرا
اشخاص لابد هلاک اولوب فنا بولور باقی قلان حقیقتده الله در انجق فتدبر
❊ کفتار اندر احسان با نیک و بد ❊ ❊ یکی در بیابان سکی تشنه یافت ❊
برون از رمق در حیاتش نیافت ❊ سکی یا حرف وحدت تشنه صفت

سکدر یون طشره بونده غیر معناسنه در رمق رانك ومیك فتحلریله باقی جانه دیرلر یعنی جانك صوکی در حرف ظرف حیاتش ضمیر سکه راجعدر (محصول بیت) بر کیمسه بیابانده برصوسز کلب بولدی یعنی کوردی حیاتندن رمقدن غیری بولمدی حاصلی اولمکه قریب اولمشدی ❋ که داو کردان پسندیده کیش ❋ چو حبل اندران بست دستار خویش ❋ که مخفف کلاهدر دلو قوغه عربیدر کردك که مفعول اولیدر وداو ثانیه‌ی پسندیده کیش وصف ترکیبیدر کیش کاف عربك فتحی وکسریله مذهب وعادت وخوی معناسنه چوادات تشبیه حبل حانك فتحی وسکون بانله ایپ دیمکدر عربیدر اندر بای صله معناسنه‌در وآن اسم اشارتدر داوه دستار خویش لامیه بونده دستار دوابند معناسنه‌در کندینك دولبندینی دیمکدر (محصول بیت) اول مقبول ومعقول خویلی کلاهنی قوغه ایلدی کندینك دولبندینی قوغه یه ایپ کبی بوکوب بغلادی ❋ بخدمت میان بست وبازو کشاد ❋ سك ناتوان رادمی آب داد ❋ بخدمت باحرف صله میان بونده بیلدر بازو قول دیمکدر کشاد فعل ماضی مفرد غائب قول اچمقدن مراد بکینی صغه مقدر سك ناتوان بیانیه‌در دمی آب یاحرف وحدت برایچم صودیمکدر (محصول بیت) اول کیمسه خذمته یعنی کلبه خذمت ایلمکه بل بغلادی یعنی دامن درمیان ایلدی وبکنی صغه‌دی پس سك ناتوانه برایچم صو وردی یعنی کلبی صواردی ❋ خبر داده بیغمبر ازحال مرد ❋ که داور کناهان اوعفو کرد ❋ که حرف بیان داور یعنی خدای تعالی کناهان اولامیه وضمیر مرده راجعدر (محصول بیت) پیغمبر حضرتلری اوشخصك حالندن خبر وردی که خدانك کناهلرینی عفو ایلدی یعنی باغشلادی ❋ الا کر جفا کاری اندیشه کن ❋ وفا پیش کیر وکرم پیشه کن ❋ الا حرف تنبیه جفا کار ظالم ویا ضمیر خطاب وفا کیرك مفعول اولی وپیش ثانیسی وکرم کنك مفعول اولی وپیشه ثانیسی (محصول بیت) آکاه اول اکر ظالم ایسك عاقبتکی وآخرتکی تفکر وتدبر ایله وفایی اوککه طوت یعنی وافی اول جافی اولمه واحسانی کندوکه فن وعادت ایله بو بیت مابعدیله حضرت شیخك نصیحت عام طریقیله در ❋ کسی باسکی نیکو بی کم نکرد ❋ کجا کم شود خیر بانیك مرد ❋ کسی یا حرف وحدت بر کیمسه دیمکدر مراد خدادر دیبن خدایی بیلزایمش باحرف صله سکی

یاحرف وحدت نیکویی یاحرف مصدر کم کاف عجمك ضمیله نیك دیمکدر
بانیك مرد یاحرف صله ونیك مرد ترکیب مزجی (محصول بیت) برکیمسنه
برایته ایلکی ضایع ایلمدی که خدا اونی ایلك مقابله سنده کناهلرین عفو ایلادی
پس ابی مرده خیر قنده کم اولور یعنی برکیمسه ایلك ضایع اولمیجق ایو
انسانه ایلك قنده ضایع اولور * کرم کن چنان کت برآید زدست * جهان
بان درخیر برکس نبست * کت که حرف رابط صفت ضمیر خطاب معناده

مطلب

دسته مقید در دسنش نقدرینده معلوم اوله که ضمارك ماقبلی کاه اولور که
مفتوح وکاه اولور که ماقبلی ساکن اولور ضرورت وزنیچون پس هر برده
ضمارك ماقبلنی کسر ایله ضبط ایدن بلمزمش جهانبان جهان حفظ ایدیجی
دیمکدر زیرا بان ادات فاعلدر دربان قپوجی وباغبان باغچه جی دیمکدر پس
جهانبان جهانجی دیمکدر حافظ جهان معناسنه یعنی خدای تعالی درخیر
لامیه در مجازا برکس برحرف صله (محصول بیت) کرم ایله انجلین که
الکدن کلور یعنی قادر اولدغك دکلی هرکسه کرم واحسان ایله زیرا
خدای تعالی جرم وعصیان سببیله کیمسه یه خیر واحسان قپوسنی بغلامدی
بلکه هرکسه حالنه کوره احسان وکرم ایلدی پس سنده (تخلقوا باخلاق
الله) ایله عامل اول وهرکسه کرم واحسان اوزره اول قادر اولدیغك
دکلی * بقنطار زر بخش کردن زکنج * نباشد چو قیراطی از دست رنج *
یاحرف مصاحبت قنطار قافك کسریله بعضیلر دیدیلر بیك ایکیوز اوقیه یه دیرلر
وبعضیلر یوز یکرمی بطمان دیدیلر والعلم عندالله بخش کردن بغشلمق دیمکدر
کنج بونده خزینه معناسنه در قیراط نصف دانکدر اصلی قراط در
تشدید راء ایله رانك بریسی یایه ابدال اولمشدر دیناردن اولد یعنی کبی زیرا جمعی
قراریط کلور دست رنج ترکیب مزجی ال امکی دیمکدر ترکیب اضافی طوتان
مخالف سویلمش (محصول بیت) خزینه دن واموال کثیره دن قنطارله

ردشمعی

التون بغشلمق ثواب وحسناتده ال امکندن برقیراط بخش ایلمك کبی دکلدر
یعنی کشی کندی کسبندن برقیراط مقداری زر اعطا ایلمك اغنیانك
خزینه دن واموال کثیره دن قنطارله اعطا ایلمکدن افضلدر * برد هرکسی
بار درخور زور * کران است پای ملخ پیش مور * بار بونده یوکدر
درخورد زور لامیه در کران کاف عجمك کسریله آغر دیمکدر ثقیل معناسنه
پای ملخ لامیه در ملخ میمك ولامك فتحه سیله چکرکه یه دیرلر که عرب جراددیر

جیمك فتحیله (محصول بیت) هر کیمسه یوکی کندینك زورینه لایق کتورور
پس چکر که آیاغی قرنجه قانده ثقیلدر بو بیت بیت سابق تنویرایدر یعنی از اجق
نسنه دن اعطا چوق نسنه دن اعطادن ثوابده زیاده در معلوم اوله که سروری
بونده عربك بر مشهور قطعه سن ایراد ایلمش واوج یرده خطا ایلمش * شعر * جائت
سلیمان یوم العرض نملة * بنصف جراد وکان فی فیها * ترنمت بفصیح القول
واعتذرت * ان الهدایا بمقدار مهدیها * نملة دیدکی وکان فعلنی واوله ذکر ایلدکی
و بمقدار عبارتنی باثله ایراد ایلدکی شعر ناموزون ایلمش پس بو قطعه نك صحیحی
بودر * قطعه * جائت سلیمان یوم العرض قبرة * بنصف رجل جراد کان فی فیها
* ترنمت بلطیف القول واعتذرت * ان الهدایا على مقدار مهدیها * قبرة قافك
ضمی وبانك تشدیدیله و فتحیله تویغار قوشنه دیرلر کنیتی ابو الملیح در فارسیجه
چکاوچکاوك دیرلر کاف عربیلرله ﴿ کفتار انداز امان کرفتن باخلق
وتواضع نمودن ﴾ ﴿ تو با خلق سهلی کن ای نیك بخت * که فردا نکیرد خدا بر
تو سخت ﴾ باخلق با حرف صله سهل آسان دیمکدر ویا حرف مصدر سهوات
مراد در یعنی ملایمت وملاطفت مراد در که حرف تعلیل برتو بر حرف
صله در بامعناسنه سنی دیمکدر سخت شدید معناسنه در (محصول بیت)
ای نیك بخت سن خلقه ملایمت وملاطفت ایله که آخرنده خداسنی برك وشدید
طوتمیه یعنی خلقه عزت ایله که یارن ذات کورمیه سین زیرا الناس مجزیون
باعمالهم در مصراع ثانینك معناسی که یارن خداسنك اوزره که محکم طوتمیه دین
محکم صوق اذا ایلمش ﴿ کر از پا درآید اسیر * که افتادگان رابود دستگیر ﴾
از پادرآید سورچه ودوشه اسیر بونده کرفتار معناسنه در که حرف رابط
صفت که اصلنده کسی که در ضرورت وزنیچون حذف اولدی دستکیر
وصف ترکیبیدر ال طوتیجی معناسنه (محصول بیت) اکر ایاقدن کاورسه
یعنی سورچوب دوشرسه حاصلی باشنه بر مصیبت کاورسه مؤبد کرفتار
قالماز شول کیمسه که دشمشلرك دستکیری یعنی معین و ظهیری اوله
﴿ با آزار فرمان مده بررهی * که باشد که افتد بفرمان دهی ﴾ با آزاد
با حرف مصاحبت آزار بونده خشم وغضبدر رهی رانك فتحی وهانك
کسریله یومش اوغلانینه دیرلر که رومده اکادر اغلان دیرلر که حرف
تعلیل باشد فعل مضارع مفرد غائب اوله واولور دیمکدر که حرف بیان
افتد واقع اولور دیمکدر با حرف صله فرمانده وصف ترکیبیدر دهیدندن

ردشمعی

بورق ویریجی معناسنه یعنی حاکم ویا حرف مصدر (محصول بیت) قوللقه وخدمتکار که خشم وغضبله یورمه زیرا اولور که حاکملکه دوشه یعنی مرور ایام ایله حاکم وفرمانده اوله واول زمانده اندن شرمنده اولهسین
❊ چو تمکین وجاهت بود بردوام ❊ مکن زور بر ضعف درویش وعام ❊
تمکین قدرت وجاه جیم عربله منصب دیمکدر بر حرف صله ضعف درویش لامیه ضعف بونده ضعیف معناسنه تقدیری درویش ضعیفدر عام درویشه معطوفدر مراد عوام ناسدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله یورر چونکه قدرتك ومنصبك دوام وثبات اوزره اوله یعنی منصبکده ثابت وقائم اولهسین درویش ضعیفه وعوام ضعیفه ظلم وزور ایله حاصلی هیچ کیمسهیه ظلم وتعدی و کیمسهٔ رنجیده ایله ❊ که افتد که باجاه وتمکین شود ❊ چو بیدق که ناگاه فرزین شود ❊ که حرف تعلیل افتد واقع اولور که حرف بیان چوادات تشبیه بیدق بانك ودالك فتحهلریله شطرنج پیادهسی که حرف بیان فرز ین شطرنج فرزی (محصول بیت) درویش ضعیفه وغیری ضعفایه ظلم وتعدی ایله زیرا واقع اولور که جاه وتمکین صاحبی اوله پیاده کبی ناگاه سوره سوره پیاده فرز اولور یعنی شمدی اولان ضعف حالنه باقه بلکه واره واره برکون صاحب تمکین وقدرت اوله پیاده کبی که واره واره فرز اولور که اول آلتك اکبر واعظمیدر حاصلی اول ارکانك رکن اعظمیدر ❊ نصیحت شنو مردم دور بین ❊ نپاشند در هیچ دل تخم کین ❊ نصیحت شنو وصف کیبی شنویدندن نصیحت اشیدیجی یعنی قبول ایدیجی دیمکدر مردم دور بین بیانیهدر دور بین وصف ترکیبی ایراق کوریجی یعنی صوکین فکر ایدیجی نصیحت شنو مردم دور بینك مقدم صفتیدر که مبتدا واقعدر نپاشند فعل نفی مستقبل جمع غائب صاچمزلر دیمکدر پاشیدندن بای عجمله در هیچ دل در حرف صله در با معناسنه تخم کین لامیه درمجازا (محصول بیت) نصیحت قبول ایدیجی صوکین فکر ایدیجی مردم یعنی حازم آدملر هیچ برکوکله کین تخمنی صاچمزلر یعنی ارباب حزامت کیمسهیه ظلم وتعدی ایلمزلر که اول سبله بونلره کین وبغض ایدهلر شنوی فعل امر اکلیوب مصراع اولك معناسنده نصیحت قبول ایله زیرا اهل بصیرت اولان کیمسهلر ومصراع ثانینك معناسی قلبلرنده هیچ کین صاچمزلر یعنی عداوت ایدوب کیمسهیه انتقام قصدین ایتمزلر

ردشمی

دیبن ایکی مصراعك یله معناسنه واصل اولمش ﴿ خداوند خرمن زیان میکند ٭ که بر خوشه چین سر کران میکند ﴾ خداوند خرمن لامیه در خرمن صاحبی معناسنه که حرف رابط صفت خوشه چین وصف ترکیبیدر باشق دیو شریجی معناسنه کران کاف عجمك کسریله اغر دیمکدر ثقیل معناسنه بونده مراد تکبر وتعظمدر میکندك مفعول اول صریحی کران ثانیسی و برخوشه چین غیر صریحی (محصول بیت) شو خرمن صاحبی که خوشه چینه تکبر وتعظم ایدر خرمندن زیان ایدر زیرا دیو شردکی خوشه محصولك صدقه سیدر که محتاجلرك حقیدر اداء دی صدقهٔ منع ایلك محصوله نقصان و یرور ﴿ نترسد که نعمت بمسکین دهد ٭ وزآن بارغم بردل این نهد ﴾ نترسد فعل نفی مستقبل مفرد غائب معنای استفهامی متضمن قورقرمی دیمکدر فعل انشائی در فعل اخباری طونوب قورقمزدین یاکلش دیمش که حرف بیان بمسکین باحرف صله دهد یعنی خدا وزآن اسم اشارتدر مسکین بارغم لامیه در مجازا دل این لامیه در این صاحب خرمنه اشارتدر نهد یعنی خدا (محصول بیت) صاحب خرمن خوف ایلزمی که خدا انك نعمت ودولتنی خوشه چین مسکینه ویره واول خوشه چین مسکیندن غم یوکنی صاحب خرمنك کوکلنه قویه یعنی نعمت ودولتنی مسکینه ویره فقرواحتیاجی اکا حاصلی فقیر منعم ومسرور واول فقیر ومغموم اوله دیوخوف ایلزمی ﴿ بسا زورمندا که افتاد سخت ٭ پس افتاده را یاوری کرد بخت ﴾ زومند زورلی دیمکدر والف حرف مبالغه زیاده زورلی که حرف بیان افتاده رارا ادات مفعول یاور معین وظهیر معناسنه ویا حرف مصدر (محصول بیت) نیجه زورلی یعنی قدرتلی وقوتلی صاحب نعمت ودولت که محکم دوشدی یعنی کمال غنادن زیاده فقره دوشدی ونیجه دشمشه طالع معاونت ایدوب صاحب نعمت ودولت اولدی دنیا مخلوق اوله لی حال بویله اوله کلمش ﴿ دل زیر دستان نباید شکست ٭ مبادا که روزی شوی زیر دست ﴾ دل زیر دستان لامیه در شکست بونده شکستن معناسنه مبادا فعل نهی موقع دعاده واقع اولمش اولمیه که دیمکدر که حرف بیان روزی یا حرف وحدت زیردست محکوم علیه در خدمتکار ورعایا کبی تقدیری زودست زیردستان الی التنده کیلرك محکومی وفرمان بری دیمکدر (محصول بیت)

زدشمی

زیردستلرك كوكلنی صیمق لایق و مناسب دكلدر یعنی فقرا وغربانك
كوكلنی كسر ایلمك كركمز اولمیه كه بر كون انلرك زیردستی ومحكوم وفرمان
برداری اوله سین وبو حال دنیاده اوله كلمش فقدر ﴿ حكایت در ترحم بر حال
ضعیفان واندیشهٔ عاقبت آن ﴾ ﴿ بناليد درويشى از ضعف حال * بر تندزوى
خداوندمال ﴾ درويشى یا حرف وحدت خداوندمال لامیه بر تندروى بى
لامیه اكشى یوزلى معناسنه اكشى یوزلى معناسنه خداوند مال لامیه در
تندرويه صفت در (محصول بيت) بر درويش فقرندن وضعف حالندن
ايكلدى يعنى فقرندن شكايت ايلدى يعنى عرضحال ايلدى بر اكشى صورتلى
مال صاحبى خسيسه حاصلى بر مالدار اكشى يوزلى كيمسه يه اظهار
فقر ايدوب عرض حال ايلدى ﴿ نه دينار دادش سيه دل نه دانك *
بروزد بسر بارى ازطيره بانك ﴾ نه حرف نفى معناده داده مقيد نه دادش
تقديرنده ضمير درويشه راجعدر سيه دل وصف تركيبى قره كوكللى
بى رحم ديمكدر دانكدن مراد اقچه در بر وضمير كسنه درويشه راجعدر
درويشك اوزرينه ديمكدر زد اوردى با حرف مصاحبت سر يارى سبنك
فتحيله سبكسار مقابليدر اغرباشلى ديمكدر بونده متكبر مراددر ويا حرف
مصدر طيره غضب معناسنه بانك باى عربى وكاف عجمله آواز ديمكدر
(محصول بيت) اول قره كوكللى بى رحم درويشه نه دينار ويردى
ونه درم درويشك اوزرينه تكبرله غضب ايدوب چاغردى يعنى غضبله
حيقردى مصراع ثانينك معناسى غضبدن اول سائل اوزرينه بر كره
باشيله بانك اوردى ديين معنايه ثقلت ويرمش ﴿ دل سائل ازجوراوخون   ردشمعی
كرفت * سر ازغم برآورد وكفت اى شكفت ﴾ دل سائل لاميه در
سائلدن مراد مذكور درويشدر جورا ولاميه در ضمير مالداره راجعدر
خون كرفت قان طوتدى يعنى يوركى خون اولدى زياده تضجر واضطرابدن
كنايه در برآورد قالدردى ديمكدر اى شكفت اى همزه نك كسريله
حرف ندادر وشكفت بونده شينك وكاف عربك كسريله عجب معناسنه در
ضمه لريله ده لغتدر عرب ياللعجب دير عجم شكفت دير يعنى بو بله استغاثه ايدر
(محصول بيت) درويشك كوكلى اول بيرحمك جفاسندن يعنى اوزرينه
خون اولدى حاصلى فقير زياده رنجيده خاطر وغمناك اولديغندن باشنى

ردشمی

قالدر دی ودیدی نه عجب ای عجبك معناسنی ای عجب کشی دیبن عجب کشی ایمش ﴿ توانکر ترش روی باری چراست ❊ مکرمی نترسدز تلخی خواست ﴾ توانکر غنی معناسنه درباری هله دیمکدر بونده معنای تعجبی متضمندر مکر بونده آیا معناسنه در یعنی عجبا دیمکدر می نترسد تقدیری نمی ترسددر فعل نفی مضارع مفرد غائب معنای استفهامی متضمن قورقزمی دیمکدر تلخی خواست لامیه در دیلمکك آجیلغی معناسنه (محصول بیت) بو مقول قول درویشدندر که توانکر عجب نیچون ترش رودر یعنی درویش وفقیر اضطرابندن ترش ومنقبض اولسه بعید دکل اماغنی ترش رواولمق غریبدر عجب دیلمکك آجیلغندن وفقر بلاسندن خوف ایلزمی که سائلی قهرله ردایدر خداخود واما سائل فلانه‌هر بیور مشدر ﴿ نفرمود کوته نظر باغلام ❊ براندش بخواری وزجر تمام ﴾ کوته نظر وصف ترکیبی قیصه نظرلی معناسنه پیش بین ودور بین اولمدیغنه اشارتدر زیرا حرامت اهلی سائلی قهرله سورمز بلکه برنسنه ویرورویالطفله الله ویره‌دیر با حرف صله غلام تقدیری غلامش در ضرورت وزن نیچون ترك اولدی براندش ضمیر درویشه راجعدر بخواری باحرف مصاحبت خواری یائله مصدردر حقارت معناسنه زجر تمام بیانیه زجر زانك فتحی وسکون جیمله نهی ونفی معناسنه در (محصول بیت) درویشدن مذکور کلامی اشیدنجه کوته نظر بیرحم غلامنه بیوردیکه درویشی تمام زجر وحقارتله سوردی یعنی قوودی ﴿ بناکردن شکر پروردکار ❊ شنیدم که برکشت ازوروزکار ﴾ باحرف مصاحبت سببیتی متضمن ناحرف نفی ناکردن ایلمك دیمکدر نفی مصدردر شکره اضافتی مصدرك مصدره اضافتیدر وشکرك پروردکاره اضافتی مصدرك مفعولنه‌در پروردکار بای عجمك وواوك فتحه‌لریله وایکی رابله ودالك سکونیله رب معناسنه بونده مراد خدادر برکشت دوندی‌ازوضمیر بیرحمله راجعدر روزکار ایام وزمان معناسنه‌در بونك کبی احوالی زمانه وروزکاره اسناد ایدرلر مجازا زیرا خدایه حقیقتله اسناد ایلمکه حکم شرع اذن ویرمز پس بونده روزکار دولت معناسنه‌در دینی بی دولت ایمش عندی سویلمش (محصول بیت) اشتدم که مذکور بیرحمدن روزکار دوندی یعنی زماناندن یوزچویردی خدایه ونعمتنه شکر ایلمك سببیله حاصلی خداو یردیکی نعمته شاکر اولمدیغی سببیله الندن اموال واملاك

ردشمی

ماضی مفرد غائب سختی یاحرف مصدر قایلق دیمکدر یعنی شدت کشیدن
مصدردر چکمك معناسنه سختی کشیدن شدت چکمك دیمکدر قدم بونده
ایاقدر وهاادات جمع وضمیر بکیه راجعدر سست سین اولك ضمیله لغتده
ککشك دیمکدر اما بونده ضعف وزبون معناسنه در تقدیری سست بوددر
ککشکیدی دیمکدر (محصول بیت) برکون اخشام وقتنده قپوسنده
بریسی لقمه دیلدی یعنی بریجك دالندی اما یعنی دیلنجینك اچلق
چکمدن ککشمش ایاقلری سست وزبون اولمش حاصلی ایاقلرینی کوجله
سوروردی ضعفدن ودخی یورغونلغندن دیمکدر ❊ بفرمود صاحب
نظر بنده را ❊ که خشنود کن مرد درمنده را ❊ صاحب نظر یعنی
مرد کریم که حرف بیان خشنود خانك ونونك ضمی وشینك سکونیله راضی
دیمکدر مرددرمنده بیانیه ورا ادات مفعول در مانده نك الفی ضرورت
وزنیچون ساقط اولمشدر (محصول بیت) مردم کریم بنده سنه بیوردی که
مرددر مانده وعاجزی خشنود ایله یعنی قپوده اولان سائلی راضی ایله
❊ چو نزدیك بردش ز خوان بهرهٔ ❊ برآورد بی خویشتن نعرهٔ ❊
نزدیك ونزد عند معناسنه در بردك فاعلی غلامدر وضمیر سائله راجعدر خوان
بونده طعام معناسنه در بهره حصه ونصیب معناسنه در یاحرف وحدت
وهمزه حرف توسل همزهٔ حرف وحدت طونمق سهو ایلمش برآورد چیقاردی
بی ادات سلب بی خویشتن بی خود دیمکدر نعره نونك فتحی وعینك سکونیله
اصلده کلودن چیقان صوته دیرلر اما بونك کبی یرلرده فریاد وفغان مراددر
(محصول بیت) چونکه غلام سائله طعامدن برحصه ایلتدی بیخودانه برنعره
چیقاردی یعنی فریاد وفغان ایلدی حاصلی غلام سائلی کوردکی کبی فریاد
چیقاردی زیرا سائل غلامك افندیسی ایدی که سابقا اکا بی رحم دنلمش ایدی
❊ شکسته دل آمد برخواجه باز ❊ عیان کرده اشکش بدیباجه راز ❊
شکسته دل وصف ترکیبی صنق کوکلی دیمکدر عیان عینك کسریله
مفاعله بابندن مصدر نایدر آشکاره معناسنه اشکش ضمیر غلامه راجعدر
ومعناده رازه مقیددر رازش تقدیرنده باحرف ظرف دیباجه رخه دیرلر یعنی
یناق تثنیه سی دیباجتان وجمعی دیابیج کلور یائله ودبابیج کلور بائله قندر
اما بونده یوز معناسنه در رازسر معناسنه در (محصول بیت) غلام طعامی
سائله اعطا ایلدکدنصکره فریاد وفغان ایدوب افندیسی قاتنه کلدی

ودخی وسروری

پریشان خاطر ومجروح دل کلدی بنه کوزی یاشی یوزی اوزره رازنی
آشکاره ایلمش یعنی بکاسی پر درد اولدیغنه دلالت ایلمش حاصلی افندیسنه
اغلیو اغلیو کلدی * بپرسید سالار فرخنده خوی * که اشکت زجور که
آمد بروی * سالار فرخنده خوی بیانیه فرخنده خوی خانك فتحیله
وصف ترکیبیدر مبارك خو بلی معناسنه که حرف بیان اشکت تا ضمیر خطاب
زجور که لامیه در کیمك جور ندن دیمکدر با حرف صله روی تقدیری
برویت در (محصول بیت) مبارك خو بلی اولو غلامنی اغلار کوریجك سؤال
ایلدی که کوزك یاشی کیمك جورندن یوزکه کلدی وجفاسندن سیلان
ایدوب آقدی یعنی سنی کیم انجتدی که اغلارسین * بکفت اندرونم
شوریده بخت * براحوال این مرد شوریده بخت * شوریدفعل ماضی مفرد
غائب فرشمورش اولدی دیمکدر بخت محکم برحرف صله احوال این
لامیه این اسم اشارتدر سائله که مرد شوریده بخت آنی تفسیرایدر که اضافتی
بیانیه در شوریده بخت وصف ترکیبیدر پریشان طالع معناسنه (محصول
بیت) غلام افندیسنه جواب ویردیکه خاطرم محکم پریشان اولدی بو پریشان
طالع وبدبخت مردك احوالنه یعنی انی زیاده اجیدکدن اغلرم سببنی بیان
ایدوب بیورر * که مملوك وی بودم اندر قدیم * خداوند املاك واسباب
وسیم * که حرف تعلیل مملوك اسم مفعولدر قول معناسنه وی ضمیر غائب
مذکور سائله راجعدر اندر قدیم بوندن اول دیمکدر خداوند املاك اسم
فاعلك مفعولنه اضافتیدر واسباب وسیم املاکه معطوفلردر و بونده
بربود عبارتی مقدردر یعنی خداوند اینها بود دیمکدر (محصول بیت) کوکلم
محکم پریشان اولدی بو سائلك احوالنه که بوندن اول انك عبد مملوکی ایدم که
املاك واسباب واموال صاحبی ایدی حاصلی اغنیادن ایدی که روزکار
آنی فقرا وکدالردن ایلمش * چوکوتاه شد دستش از عز وناز * کند دست
خواهش بدرها دراز * دستش ضمیر سائله راجعدر دست خواهش
لامیه در مجازا خواهش اسم مصدردر دیلنش معناسنه خواهیدندن
دیلنمك در بدرها با حرف ظرفدر درازدالك فتحی وکسریله اوزون دیمکدر
(محصول بیت) چونکه الی عزت وحرمت ونعمت ونازدن قیصه اولدی
یعنی چونکه دولت وعزتدن دوردوشدی شمدی دیلنمك الینی قپولره اوزادر
یعنی قپو قپو دیلنجیلك ایلر * بخندید وکفت ای پسر جوربست * ستم

برکس از کردش دورنیست ✻ کردش دور لامیه در دوردن بونده مراد فلکدر (محصول بیت) خواجه غلامندن مذکور کلامی استماع ایدنجه کوالدی و دیدی ای پسر بونکبت و ذات اکا جفادکلدر ای پسرسن بیل که کیمسه‌یه جفا وظلم دور فلکدن دکلدر بلکه هر کسه خدا لایقنی ویرر اکر سعادتدر واکر شقاوت پس بومرد بونکبته و ذلته مستحق درکه خدا ویردی حاصلی چکدیکی عذاب عملینه کوره‌در ✻ نه آن تندرو پست بازارکان ✻ که بردی سرز کبر بر آسمان ✻ تندور بازارکانه صفتدر که ضرورت وزنیچون تقدیم قلنمشدر تقدیری نه آن بازرکان تندرو پست درکه حرف رابط صفت بردی یا حرف حکایه ایلدر دی دیمکدرسر مفعول صریحی واز کبر و بر آسمان غیرصریح محلری بر حرف صله (محصول بیت) مصراع اول استفهامی متضمن خواجه غلامنه درکه بو اول اکشی صورتلی بازارکان دکلیدرکه زیاده تکبرندن باشنی فلکه ایلدردی یعنی نخوتندن وغرورندن کیمسه‌یه کوزینه کوسترمزدی و کیمسه‌یه سرفرو ایتمزدی بازارکان ما قبلنه عطف ایدن مراد بیتی بیلمز ایمش ✻ من آنم که آن روز ازدر براند ✻ بروزمنش دور کیتی نشاند ✻ من آنم بن اول کسیم دیمکدر که حرف رابط صفت آن روزم اول کون بنی دیمکدر ضمیر مجرور منصوب یرینه قائمدر بو کلام آنی کوسترر که سابقا بیرحم سورمکه امر ایلدیکی غلام بو اوله بروزمن لامیه و ضمیر سائله راجعدر معناده نشانده مقیدر نشاندش تقدیرنده دور کیتی لامیه در دور جهان دیمکدر نشاند نونک کسریله فعل ماضی مفرد غائب دیکدی یعنی نصب ایلدی دیمکدر (محصول بیت) خواجهٔ فرخنده خوی غلامنه دیرکه بن اول کیمسه‌یمکه اول فلان کونده بنی قپوسندن قهرله سوردی یعنی سکا بیوردی وسن بنی سوردک دور کیتی بونی بنم اول کونمه اوتورتدی یعنی اول کون بن فقیر و محتاج ایدم که اندن نسنه دیلدم و بو کون اول زیاده فقیردر که بندن طعام ایستدی ✻ نکه کرد باز آسمان سوی من ✻ بیفشاند کرد غم از روی من ✻ باز بونده تأکید افاده ایدر سوی من لامیه در بنم جانبمه دیمکدر کرد غم لامیه در مجازا روی من ده بویله در (محصول بیت) آسمان بنم جانبمه نظر ایلدی آسمانه اسناد مجاز یدر یعنی فلك بکا نظر ایدوب غم توزینی یوزمدن سیلکدی یعنی بنی غمدن خلاص ایدوب مسرور ومسعود

کردشمی

ایلدی حاصلی خدانك لطف واحسانی بكا معین وظهیر اولدی كه
دولتمند اولدم حضرت شیخ رحمة الله علیه معرفت وحكمت سمتنه
سالك اولوب بیورر ﴿ خدای ار بحكمت ببندد دری * كشاید بفضل
وكرم دیكری ﴾ ار فتح همزه ایله اكر دن مخففدر دری یا حرف وحدت
دیكری ده بویله در (محصول بیت) اكر خدای تعالی عظمت وحكمتله
برقپویی باغلرسه یعنی اولاد واموالین فنایه ویروب بركیسه نك قپوسنی
قپارسه فضل وكرمیله برغیریسنی فتح ایدر حاصلی برخانمانی خراب ایدرسه
برخانمانی معمور ایدر مذكور قصیه كبی نتكم خواجه حافظ بیورر *بیت*
* غمی نه باشد ازان كه خدای عز وجل * دری نبندد تا دیكری نبكشاید *
﴿ بسا مفلس بی نوا سیر شد * بسا كار مفلس منعم زبر زیر شد ﴾ بسا الف
معنای بسیارده معنای مبالغه افاده ایدر مفلس بی نوا بیانیه مفلس افعال
بابندن اسم فاعلدر شول كیمسه یه دیرلر كه آلتون وكمش ایله معامله یه قادر ایكن
فقیر اوله شویله كه فلس ایله معامله ایتمكه محتاج اوله اما خلق مفلس فقیر
معناسنده استعمالده مشهورلردر نوانونك فتحی وضمیله بونده نعمت وغنا
معناسنه در سیرسینك كسریله طوق معناسنه در كه عرب اكا شبعان دیر بسا
الف كه سابق كبیدر كار منعم لامیه در زبر زانك وبانك فتحه لری ایله اوست
معناسنه در كه عرب فوق دیر معناده كاره صفت مضاف الیه درو منعمه
مضاف تقدیری بساكار زبر منعمدر اهل نعمتك اعلی وشریف ایشی
دیمكدر زیر زانك كسری وسكون یائله آلت معناسنه در كه لسان عربده
اكا تحت دیرلر (محصول بیت) نیجه نیجه نعمتسز وغناسز كیمسه لر طویدی
یعنی نیجه كسنه لر زیاده فقر وفاقه ده اولوب محتاج ایكن نعمته وغنایه
مستغرق اولوب طویدی حاصلی فقیر ومحتاج ایكن غنی اولدی چوق
چوق منعمك اعلی وشریف كاری زیر یعنی الحق وخسیس اولدی
حاصلی احوالی متغیر ومنعكس اولدی یعنی دنیانك حالی بودر كیم كیمی
عزیز ایكن ذلیل ایدرو كیمی ذلیل ایكن عزیز ایدرو كیمی دائما عزت وحرمتده
اولور و كیمی ممشی ذلت ونكبتده اولور بسا الفی حرف ندا اكلیوب
مصراع اولك معناسنی ای چوق قدرتسز مفلس وثانینك معناسنده
ای چوق غنینك اشی دیین استعمالات عجمدن بی بهره ایمش زیری
زبر اوزره تقدیم ایدوب چوق غنینك اشی زیر وزبر اولدی دیین غریب

ردشمعی
ردشمعی

تصور ایلمش ﴿حکایت درسیرت نیك مردان﴾ ﴿یکی سیرت نیك مردان شنو ❊ اکر نیك بختی ومردانه رو﴾ سیرت نیك مردان لامیه دو نیك مردان ترکیب مزجی نیك بخت وصف ترکیبیدر و یا ضمیر خطاب مردانه الف ونون ادات جمعدر وهای رسمی لیاقت معناسنی افاده ایدر شاهانه وامیرانه کبی فقد بر تشبیه ایچوندر دیین بلزمش مردانه رو وصف ترکیبی مردلره لایق یوریشلی دیمکدر (محصول بیت) ایو مردلرك یعنی اهل اللهك برسیرتنی وطور وطریقتنی ایشت که بن حکایت ایده یم اکر نیك بخت وارنلره لایق یوریشلی ایسك یعنی اولیا طریقنه سلوك ایلمك مراد ایدرسك دکله حکایه بیان ایدین دیمکدر ﴿که شبلی زحانوت کندم فروش ❊ بده برد انبان کندم بدوش﴾ که حرف بیان شبلی شینك ولامك کسره لریله وسکون بائله اهل اللهدن برعزیزك اسمیدر که حضرت ملا جامی نفحات انسده احوالنی تمام بیورمشدر حانوت دکانه دیرلر جمعی حوانیت کلور کندم فروش وصف ترکیبیدر فروشیدندن بغدای صاتجی دیمکدر بده باحرف صله ده دالك کسری وهای اصلیه ایله کوی در یعنی قریه اصلی دیه در تخفیف قلنمشدر انبان کندم لامیه در محازا انبان فتح همزه ایله طاغرجقدر که عرب جراب دیر جیمك کسریله بدوش باحرف ظرف دوش اوموزدر که عرب منکب دیر میمك فتحی وکافك کسریله (محصول بیت) حضرت شیخ شبلی بغدای صاتجینك دکاننده کوینه اوموزنده بغدای جرابنی ایلتدی یعنی شهردن بغدای اوب طاغرجیغنه قیوب کویه اوموزیله ویا اموزنده ایلتدی کویده اوینه وارنجه طاغرجغك اغزنی اچدی ﴿نکه کرد موری دران غله دید ❊ که سرکشته هرگوشهٔ میدوید﴾ نکه کرد نظر ایلدی موری یا حرف وحدت غله لغتده تحل معناسنه در اما بونده بغدای مراددر که حرف بیان سرکشته متحیر دیمکدر کوشهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل هر بر کوشه یه دیمکدر میدوید حکایت حال ماضیدر یلردی دویدندن (محصول بیت) طاغرجغك اغزین آچوب نظر ایلدی اول غله ده بر قرنجه کوردی برین یادر غیوب هرکوشه یه متحیر وسرکشته اولوب کزردی یعنی وطنن ارردی ﴿زرحمت بروشب نیارست خفت ❊ بمأوای خودبازش آورد وکفت﴾ برو ضمیر موره راجعدر نیارست فعل نفی ماضیدر یارستن قادر اولمقدر خفت خفتن

ردشمعی

معناسنه در یا حرف صله مأوای خود لامیه در بازش ضمیر که مور راجعدر (محصول بیت) حضرت شبلی موره ترحمندن کیجه سی اوبوغه قادر اولمادی ایرته سی کنه کندی منزلنه کتوردی ودیدی ﴿ مروت نباشد که این مور ریش * پراکنده کردانم ازجای خویش ﴾ که حرف بیان مورریش بیانیه مور مجروح دیمکدر تقدیدی مورریش رادر ادات مفعول ضرورت وزنیچون وقافیه ایچون ترك اولندی پراکنده باو کاف عجمك فتحیله پریشان دیمکدر کردانم کاف عجمله فعل مضارع متکلم وحده الف ونون ادات تعدیه دراپلیم دیمکدر جای خویش لامیه در (محصول بیت) بو بیت مقول شبلی درکه مروت دکلدر که بو مجروح موری یرندن و یوردندن پریشان وآواره ایلیم یعنی وطن مفارقتندن مجروح موری بونده کتورمك ایله کندی مکانندن آواره ایلك مروت دکلدر حضرت شیخ مناسبتله معرفت ونصیحته شروع ایدوب بیورر ﴿ درون پراکندکان جمع دار * که جمعیت باشد از روزکار ﴾ درون پراکندکان لامیه در که حرف تعلیل جمعیت تای ثانی ضمیر خطاب درسکا جمعیت اوله دیمکدر (محصول بیت) درونی پریشانلرك خاطرینی جمع طوت یعنی خاطرلرینی رعایت ایدوب تسلی ایله تا کم سکا روزکاردن جمعیت اوله یعنی سنك قلبك روزکاردن مجموع اواوب پریشان اولمیه ﴿ چه خوش کفت فردوسی پاك زاد * که رحمت بران تربت پاك باد ﴾ فردوسی پاك زاد بیانیه پاك زاد وصف ترکیبیدر پاك خلقتلی حلال زاده دیمکدر که حرف رابط صفت تربت پاك بیانیه ویالامیه باد اولسون دیمکدر تربتدن مراد مدفونی در ذکر محل واراده حال طریقیله حاصلی بونك کبی یه مجاز مرسل دیرلر (محصول بیت) نه کوزل سوز سویلدی شاهنامه صاحبی فردوسی پاك زاد که رحمت اول تربت پاکه یعنی فردوسی یه خدا رحمت ایلیه که کوزل سویلدی مقول قول کلیجك بیتدر که بیورمشدر ﴿ میازار موری که دانه کشست * که جان دارد وجان شیرین خوشست ﴾ میازار فعل نهی مفرد مخاطب موری یا حرف وحدت که رابط صفت دانه کش وصف ترکیبیدر دانه طاشیجی معناسنه که حرف تعلیل جان دارد جانی وار یعنی جان صاحبیدر واو حرف حال جان شیرین بیانیه طاتلی جان دیمکدر خوش کوزل وایی معناسنه در (محصول بیت) خطاب عام وجهیله

ردشمی

تصور ایلمش ﴿ حکایت درسیرت نیك مردان ﴾ ﴿ یکی سیرت نیك مردان شنو ❊ اگر نیك بختی ومردانه رو ﴾ سیرت نیك مردان لامیه در نیك مردان ترکیب مزجی نیك بخت وصف ترکیبیدر و یا ضمیر خطاب مردانه الف ونون ادات جمعدر وهای رسمی لیاقت معناسنی افاده ایدر شاهانه وامیرانه کبی فقدیر تشبیه ایچوندر دیمك بلزمش مردانه رو وصف ترکیبی مردلره لایق یوریشلی دیمکدر (محصول بیت) ایومردلرك یعنی اهل اللهك برسیرتنی وطور وطریقتنی ایشت که بن حکایت ایده بن اگر نیك بخت وارنلره لایق یوریشلی ایسك یعنی اولیا طریقنه سلوك ایلمك مراد ایدرسك دکله سکا بیان ایدبن دیمکدر ﴿ که شبلی زحانوت گندم فروش ❊ بده برد انبان گندم بدوش ﴾ که حرف بیان شبلی شینك ولامك کسره لریله وسکون بائله اهل اللهدن برعزیزك اسمیدر که حضرت ملا جامی نفحات انسده احوالنی تمام یورمشدر حانوت دکانه دیرلر جمعی حوانیت کاور گندم فروش وصف ترکیبیدر فروشیدندن بغدای صاتیجی دیمکدر بده باحرف صله ده دالك کسری وهای اصلیه ایله کوی در یعنی قریه اصلی دیه در تخفیف قلنمشدر انبان گندم لامیه درمجازا انبان فتح همزه ایله طاغرجقدر که عرب جراب دیر جیمك کسریله بدوش باحرف ظرف دوش اوموزدر که عرب منکب دیر میمك فتحی وکافك کسریله (محصول بیت) حضرت شیخ شبلی بغدای صاتیجینك دکانندن کوینه اوموزنده بغدای جرابنی ایلتدی یعنی شهردن بغدای اوب طاغرجیغنه قیوب کویه اوموزیله و یا اوموزنده ایلتدی کویده اوینه وارنجه طاغرجغك اغزنی اچدی ﴿ نکه کرد موری دران غله دید ❊ که سرکشته هرکوشهٔ میدوید ﴾ نکه کرد نظر ایلدی موری یاحرف وحدت غله لغتده تخل معناسنه در اما بونده بغدای مراددر که حرف بیان سرکشته متحیر دیمکدر کوشهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل هر بر کوشه یه دیمکدر میدوید حکایت حال ماضیدر یلردی دوبدندن (محصول بیت) طاغرجغك اغزین آچوب نظر ایلدی اول غله ده برقرنجه کوردی برین یادر غیوب هرکوشه یه متحیر وسرکشته اولوب کزردی یعنی وطننی ارردی ﴿ زرحمت بروشب نیارست خفت ❊ بمأوای خود بازش آورد وکفت ﴾ بروضمیره موره راجعدر نیارست فعل نفی ماضیدر یارستن قادر اولمقدر خفت حفتن

معناسنه در باحرف صله مأوای خود لامیه در بازش ضمیر کنه مور راجعدر (محصول بیت) حضرت شبلی موره ترحمندن کیجه سی اویوننه قادر اولمادی ایرته سی کنه کندی منزلنه کتوردی ودیدی ﴿ مروت نباشد که این مور ریش * پراکنده کردانم ازجای خویش ﴾ که حرف بیان مورریش بیانیه مور مجروح دیمکدر تقدیدی مورریش رادر ادات مفعول ضرورت وزنیچون وقافیه ایچون ترك اولندی پراکنده باوکاف عجملك فتحیله پریشان دیمکدر کردانم کاف عجمله فعل مضارع متکلم وحده الف ونون ادات تعدیه درایلیم دیمکدر جای خویش لامیه در (محصول بیت) بو بیت مقول شبلی درکه مروت دکلدر که بو مجروح موری یرندن و یوردندن پریشان وآواره ایلیم یعنی وطن مفارقتندن مجروح موری بونده کتورمك ایله کندی مکانندن آواره ایلمك مروت دکلدر حضرت شیخ مناسبتله معرفت ونصیحته شروع ایدوب بیورر ﴿ درون پراکندکان جمع دار * که جمعیت باشدازروزکار ﴾ درون پراکندکان لامیه درکه حرف تعلیل جمعیت تای ثانی ضمیر خطابدرسکا جمعیت اوله دیمکدر (محصول بیت) درونی پریشانلرك خاطرینی جمع طوت یعنی خاطرلرینی رعایت ایدوب تسلی ایله تا کم سکا روزکاردن جمعیت اوله یعنی سنك قلبك روزکاردن مجموع اواوب پریشان اولمیه ﴿ چه خوش کفت فردوسی پاك زاد * که رحمت بران تربت پاك باد ﴾ فردوسی پاك زاد بیانیه پاك زاد وصف ترکیبیدر پاك خلقتلی حلال زاده دیمکدر که حرف رابط صفت تربت پاك بیانیه ویالامیه باد اولسون دیمکدر تربتدن مراد مدفونی در ذکر محل وارادهٔ حال طریقیله حاصلی بونك کبی یه مجاز مرسل دیرلر (محصول بیت) نه کوزل سوزسویلدی شاهنامه صاحبی فردوسی پاك زاد که رحمت اول تربت پاکه یعنی فردوسی یه خدا رحمت ایلیه که کوزل سویلدی مقول قول کلیجك بیتدرکه بیورمشدر ﴿ میازار موری که دانه کشست * که جان دارد وجان شیرین خوشست ﴾ میازار فعل نهی مفرد مخاطب موری یا حرف وحدت که رابط صفت دانه کش وصف ترکیبیدر دانه طاشیجی معناسنه که حرف تعلیل جان دارد جانی وار یعنی جان صاحبیدر واو حرف حال جان شیرین بیانیه طاتلی جان دیمکدر خوش کوزل وایی معناسنه در (محصول بیت) خطاب عام وجهیله

بیورر هیچ پروانه کش قرنجه‌یٔ انجمنه زیراجانی وارحال بوکه طانلی جان خوشدر حاصلی هر حیوانك جانی کندینه شیرین در خوش در فردوسی شاهنامه‌ده بومضمونی بو بیتده نصکره بوبیت ذکر ایدر *بیت* پرستیدن داد کرپیشه کن * زروز کذر کردن اندیشه کن * بو بیتلر شاهنامه‌ده فریدونك نام پادشاهك حکایه سنده واقعدر حضرت شیخ تضمین طریقیله اولکی بیتی کتابنده ایراد ایلمش ﴿ سیاه اندرون باشد وسنکدل * که خواهد که موری شود تنکدل ﴾ سیاه اندرون وصف ترکیبیدر قره کوکلی معناسنه بی رحم دیمکدر سنکدل‌ده وصف ترکیبیدر ظالم معناسنه که اصلنده کسی که‌در حذف وایصال‌الله که قالدی که حرفیندن اسمینه انتقال ایلدی موری یاحرف وحدت تنکدل وصف ترکیبی بحضور معناسنه (محصول بیت) قره کوکلی وطاش بغرلی درشول کیمسه که برقرنجه‌نك بحضور اولدیغنه راضی اوله ﴿ مزن برسر ناتوان دست زور * که روزی بپایش افتی چومور ﴾ مزن فعل نهی مفرد مخاطبدر اورمه دیمکدر بر حرف صله سر ناتوان لامیه دست زور بیانیه ویالامیه در مجازا که حرف تعلیل روزی یاحرف وحدت بپایش باحرف صله وضمیر ناتوانه راجعدر درحرف تأکید افتی فعل مضارع مفرد مخاطب دوشه‌سین دیمکدر چوادات تشبیه (محصول بیت) مادامکه قادرسین زبون وناتوانه زور الیتی اورمه یعنی ناتوانه ظلم ایلمه زیرا برکون قرنجه کبی اياغنه دوشرسین واکا محتاج اولورسین ﴿ نبخشود برحال پروانه شمع * نکه کن که چون سوخت در پیش جمع ﴾ نبخشود فعل نفی ماضی مفرد غائب ترحم ایلمدی دیمکدر برحرف صله حال پروانه شمع لامیه شمع فاعل فعلدر نکه کن نظر ایله دیمکدر که حرف بیان چون اماله ایله نیجه دیمکدر کیف معناسنه درحرف ظرف پیش جمع لامیه‌در (محصول بیت) شمع پروانه‌نك حالنه ترحم ایلمدیکیچون نظرایله کورکه نیجه یاندی اهل مجلس اوکنده حاصلی من لایرحم لایرحم مقرردر ﴿ کرفتم زتوناتوانتر بسیست * توانا تراز توهم آخر کسیست ﴾ کرفتم طوتدم یعنی فرض ایلدم دیمکدر ناتوانتر ضعیفرق دیمکدر تر حرف تفضیل در بسیست بسی چوق دیمکدر بساکبی آخرخانك کسریله لفظ فارسیدر مقام تأکیده مستعملدر کسیده یاحرف وحدت بر کیمسه دیمکدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله

یورر قیاس ایده ین که دنیاده سندن زبونرق کیمسه چوقدر اما البته سندن توانا زرواقدر برکیمسه واردر که خدا درواهل دنیا حاصلی سندن ادنا وارابسه سندن اعلاده واردر ❊ گفتار اندر جوانمردی وثمرهٔ آن ❊ ❊ به بخش ای پسر کآدمی زاده صید ❊ باحسان توکرد دو وحشی بقید ❊ ببخش فعل امر مفرد مخاطب احسان وکرم ایله دیمکدر که حرف تعلیل آدمی زاده آدم اوغلی صید مصراع ثانیسنه مر هوندر باحسان باحرف مصاحبت سببیتی متضمن توان کرد ایلمك اولوردی دیمکدر یعنی ممکندر صید توکردك مفعول صریحی وباحسان غیرصریحی واو حرف عطف وحشی صیده معطوف وباحسان قیده وحشیده یا حرف نسبتدر انسانه مأنوس اولمین حیوانه وحشی دیرلر (محصول بیت) ای اوغل قادر اولدغك دکلی احسان وکرم ایله زیرا آدم اوغلانی احسان وکرمله صید ایلمك اولور یعنی کندیه میل ومحبت ایتدرمك ممکندر وحشیٔ قیدو بندله یعنی طوزاغله صید ایلك ممکندر حاصلی احسان اوزره اولکه هرکس سکا مائل ومحب اوله ❊ عدورا بالطاف گردن ببند ❊ که نتوان بریدن بتیغ این کمند ❊ عدورا راحرف تخصیص عدونك دیمکدر بالطاف باحرف مصاحبت الطاف لطفك جمیدر ایلکلر دیمکدر اصلده ملایمت معناسنه در گردن بوین ببند فعل امر مفرد مخاطبدر باغله دیمکدر که حرف تعلیل نتوان بریدن کسمك اولماز بتیغ باحرف استعانت این کمند الطافدن عبارتدر (محصول بیت) عدونك لطف کرمله بوینی باغله یعنی کندکه مائل ومحب ایله زیراکه بند لطف وکرمی تیغله قطع ایلمك اولمز یعنی لطف واحساندن ناشی اولان محبتی شمشیر ایله قطع ایلمك اولماز مصراع ثانینك معناسی زیرا دشمن تیغله بوکمندی کسمك ممکن دکلدر دیمین معنای بیتی اخنفامتدن قطع ایلش ❊ چو دشمن کرم بیند ولطف وجود ❊ نیابد کرخبث ازو در وجود ❊ (محصول بیت) چونکه دشمن کرم ولطف وسخاوت کوره داخی اندن وجودنده خباثت کلمز یعنی برداخی اندن خباثت موجود اولماز یعنی عداوت ایدوب سکا ضرر قصد ایلمز ❊ مکن بدکه بدبینی ازیارنیك ❊ نیاید زتخم بدی بارنیك ❊ که حرف تعلیل بارنیك بیانیه بینی نك بد مفعول صریحی واز یارنیك غیرصریحی تخم بد بیانیه ویا حرف تنکیر بارنیك بیانیه بدی نك یاسی حرف وحدت ویا حرف مصدر طوتی منکور یمش (محصول بیت) یارمز ایش ایشله زیرا

ردشمعی

ردشمعی

ایی دوستندن برامز کورسین زیرا رامز نخمدن ایی ومقبول حاصل کلمز یعنی برامز تخمدن برامز حاصل کاور ایمدی سن برامزاق ایله برامزلق کورمیه‌سن ❊ چو بادوست دشوار کیری وتنك ❊ نخواهد که بیند ترانقش ورنك ❊ چوحرف تعلیل بادوست باادات مفعول دوستی دیمکدر دشوار دالك ضمی وسکون شیله صرب وچتك دیمکدر حاصلی کوچ معناسنه تنك طار دیمکدر که عرب ضیق دیر ضادك فتحی و یای مشددك کسری ایله نخواهد فعل نفی مستقبل مفرد غائب دیلمز دیمکدر که حرف بیان تراسنك دیمکدر نقشدن مراد صورت د رورنك دن مرادرنك رودر یوزتازه‌لکی معناسنه (محصول بیت) چون که دوستکی صرب وطاردوته سین یعنی شدت ومضایقه ویرسین سنك صورت وشکلکی کورمك دیلمز و کوره‌جکی کلمز یعنی چون که دوستکی ملایمت واطعله طوتمایوب سبردلکله وغلاظتله طوته سن سنی وسنك ذوق وصفاکی کوره‌جکی کلمز حاصلی سندن بیزاراولور ❊ وکرخواجه بادشمنان نیك خوست ❊ بسی برنیاید که کردند دوست ❊ خواجه‌دن بونده مراد کیشیدر بادشمنان باحرف مصاحبت نیك خو وصف ترکیبیدر ایی خویلی معناسنه بسی ونیایدچوق زمان کچمز دیمکدر که حرف بیان کردند کاف عجمك ودالك فتحی ورانك سکونیله فعل مضارع جمع غائب اولورلردیمکدر صیرورت معناسنه اسمی تحتنده مستتر دشمنانه راجعدر وخبری دوستدر (محصول بیت) اماا کر کیشی دشمنلرکله خوشخوی ونیك کردارسه چوق زمان کچمز که انکله دوست اولورلر حاصلی دوستلرکله ایلك اوزره اولمازسك سکا دشمن اولورلر امادشمنلرکله ایلك اوزره اولورسك دوست اولورلر ❊ حکایت درمعنی صید کردن دلها باحسان ❊ ❊ یره بریکی پیشم آمدجوان ❊ بتك در پیش کوسفندی دوان ❊ یره برباحرف ظرف برحرف تأکیدیکی پیشم آمدجوان تقدیری یك جوان پیشم آمددر بربکت یولده اوکومه کلدی دیمکدر بتك باحرف مصاحبت تك تانك فتحی وکاف عربله اسمدر تکیدندن یلمه معناسنه دراما بونده اردمعناسنه درپس کبی وضمیر جوانه راجعدر کوسفندی یاحرف وحدت برقیون دیمکدر دوان دالك فتحیله صفت مشبهه‌در دویدندن یله‌ کن دیمکدر (محصول بیت) یولده اوکه برجوان کلدی یلمه ایله یعنی یله‌رك اردنجه برقیون کلدی یعنی قرشمه بربکت سکرددی کلدی اردنجه برقیون

كندى كبى سكرددى كلدى حاصلى بلرك قيونى يدوب كتوردى ﴿ بدو كفتم
اين ريسمان و بند ❊ كه مى آورد در پيت كوسفند ﴾ بدو يعنى باو با حرف صله
ودال همزدن مبدلدر وضمير جوانه راجعدر اول جوانه ديمكدر ريسمان
رانك كسرى وياو سينك سكونيله ايپ ديمكدر واو حرف عطف بند باغ
كه عرب عقده دير عينك ضميله كه حرف بيان مى آورد فعل مضارع مفرد غائب
كتوررد ديمكدر در حرف تأكيد پيت پى بيت سابقده بيان اولدى وتا ضمير
خطاب كوسفند مفعول صريحى مى آورد درو در پيت غير صريحى (محصول
بيت) جوانه ديدم كه بو ايپ درو باغدر كه قيونى سنك اردنجه يدوب
كتورر ﴿ سبك طوق وزنجير از وباز كرد ❊ چپ و راست پو بيدن آغاز كرد ﴾
سبك سينك فتحى و بانك ضمى وكاف عربك سكونيله يينى ديمكدر
خفيف معناسنه اما بونده فورى معناسنه در طوق طانك فتحى وسكون
واوله هالته كه حيوانانك بوينه طاقرلر از وضمير كوسفنده راجعدر باز كرد
اچدى ديمكدر چپ جيم و باى عجمله صول ال وصول جانب ديمكدر
راست صاغ ال وصاغ جانب پو بيدن باى عجمك ضميله يلمك و يورمق
آغاز كرد باشلدى ديمكدر (محصول بيت) حضرت شيخ بيورر بن جوانه
مذكور ادابى ايلدم فورى جوان قيونك هالته سن وزنجيرن اچدى
وصوله وصاغه سكرتمكه باشلدى مرادى قيونك كنديسنه استيناسنى
كوسترمكدر ﴿ هنوز از پيش تازيان مى دويد ❊ كه جو خورده
بود از كف مردو خويد ﴾ هنوز الآن ديمكدر يعنى اولكى كبى پيش
ضمير جوانه راجعدر جوانك اردنجه ديمكدر تازيان صفت مشبهه در
تازيدندن يلمك و يورمق ديمكدر اما بونده قوشمق معناسنه در كه حرف
تعليل جو جيم عربك فتحيله اربه ديمكدر كه عرب شعير دير خورده يوريمش
ايدى ديمكدر كف مرد لاميه در واو حرف عطف خويد خاده روم كسره
ايله وواو رسميله بيدوزنى اوزرينه اسمدر قصيل معناسنه كه روميده حصل ديرلر
(محصول بيت) جوان قيونك بو يندن باغين الوب صوله وصاغه يلمكه باشلدى
قيون داخى اولكى كبى اردنجه قوشوب يلردى زيرا جوانك النده اربه وقصيل
يمش ايدى يعنى ايلكين كوروب نعمتين يمشيدى ﴿ چو باز آمد از عيش و بازى
بجاى ❊ مرا ديد و كفت اى خداوند راى ﴾ چو حرف تعليل باز آمد كيرو كلدى
يعنى فراغت ايلدى ديمكدر عيش عينك فتحيله ذوق وشوق ديمكدر اما لغتده

دیرلکه دیرلر بازی اویون بجای باحرف صله جایدن مراد قیونك بوینندن باغی الدغی ییودر (محصول بیت) چون که جوان ذوق و شوقدن قیون ایله اوینماقدن فارغ اولوب کندی یرینه کلدی ایسه بنی کوردی ودیدی ای صاحب عقل وفکر بکا نظر ایدوب یعنی ای صاحب عقل وتدبیر دیدی ﴿نه این ریسمان میبرد بامنش * که احسان کمندیست در کردنش﴾ نه حرف نفی معناده میبرده مقید نمیبرد تقدیرنده باحرف مصاحبت منش ضمیر کوسفنده راجعدر که حرف اضراب کمندیست یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر در حرف ظرف کردنش ضمیر کنه کوسفنده راجعدر (محصول بیت) قوینی بو ریسمان بنمله ایلتمز بلکه احسان بوینده برکمنددر که بنمله بیله کتورر آنی حاصلی کمند وریسمان لطف واحسان در که انی بنمله مأنوس ایلمشدر که نه جانبه کیتسم اردیجه کلور ﴿بلطفی که دیدست پیل دمان * نیارد همی حمله بر پیلبان﴾ باحرف مصاحبت سببی متضمندر و یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت دیدست اصلنده دیده ست در ضرورت وزنیچون های رسمیله همزه مجتلبه حذف اولندی پیل دمان بیانیه کوکرمش فیل دیمکدر نیارد فعل نفی مستقبل همزه یایه ابدال اولمش کتورمز دیمکدر همی اصلنده همی نیاردد ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر قلندی حمله هجوم دیمکدر پیلبان فیلجی دیمکدر ز برا بان نسبت معناسنی افاده ایدر (محصول بیت) برلطف سببیله که پیل دمان کورمشدر فیلجیدن اول لطف واحسان سببیله فیلجی به حمله کتوروب هجوم ایلمز بوقدر زورلی وهیبتلی مخلوق ایکن بو بیت مابعدنده ایکی بیتله حضرت شیخك پند وحکمت کلمانسدندر ﴿بدا نرا نوازش کن ای نیك مرد * که سك پاس دارد چونان توخورد﴾ بدانرا ادات مفعول نوازش نونك فتحی وضمیله وزانك کسریله اسم مصدردر اوخشایش معناسنه مراد رعایتدر نیك مرد ترکیب مزجی که حرف تعلیل پاس پای عجمله حفظ معناسنه در پاس طوتار یعنی حفظ ایدر نان تولامیه در سنك ایتمکك دیمکدر خورد فعل ماضی مفرد غائب فاعلی سکدر (محصول بیت) ای ایی کشی یرامزلره رعایت ایله زیرا کلاب مخلوقاتك پس موذی سیدر اماچون که سنك ایتمکك یدی سنی واو یکی اغیاردن حفظ ایدر جائزدر که پاس داردك مفعولی نان اوله یعنی حق نانی صیانت ایدر وضرر وزیان دکرمز بلکه نیجه دورلی فائده وار مصراع ثانینك معناسنی زیراسك شکا

رعايت ايدر يعنى ابصرمز چون كه سنك انمكك يدى ديبن معنانى ابى پاس ايدممش ﴿ بر آن مرد كند دست دندان يوز * كه مالدز بان بر پيزش دوروز ﴾ بر آن مرد بر حرف صله در بامعناسنه كند كاف عربك ضميله وسكون نونله چونكه ديمكدر يعنى كسمز دندان يوز لاميه در يوز يانك ضميله پارس ديدكارى حيواندر كه حرف رابط صفت مالد لامك فتحيله فعل مضارع مفرد غائب فاعلى يوزدر او وا ديمكدر يعنى سورته زبان مفعول صريحى و بر پيز غير صريحى وضمير مرده راجعدر ودو روز ظرف زمان (محصول بيت) پارسك ديشى اول شخصه كندر يعنى اول مردى ابصرمز كه ديليني ايكى كون اول مردك پيزينه سورتدى يعنى ايكى كون پيزنى يدى غرض قصه دن حصه در يعنى برامز نقدر موذى ايسه سندن لطف واحسان كوريجك سكامونس ومحب اولور ﴿ حكايت ﴾ ﴿ يكى رو بهى ديدبى دست و پاى * فروماند در لطف وصنع خداى ﴾ رو بهرانك ضمى و بانك فتحيله وهاى اصليه ايله دلكى ديمكدر كه عرب ثعلب دير و ياحرف وحدت فروماند اول كورن عاجز قالدى در حرف ظرف صنع خداى لاميه در (محصول بيت) بركيسه السز واياقسز بر دلكى كوردى پس كورن كيسه خدانك لطف وصنعنده عاجز وحيران قالديكه بو دلكى نه يير ونه ايچر ونيجه كچنوردير ﴿ كه چون زندكانى بسر ميبرد * بدين دست و پا ازكجا ميخورد ﴾ كه حرف بيان چون جيم عجمك ضمى وواو اصليه ايله نيجه ديمكدر كيف معناسنه زنده دريه ديرلر وكاف عجم هاى رسمى دن بدلدر والف ونون ادات جمع و ياحرف مصدر ديرلكار ديمكدر بسر باحرف صله وسر غايت وپايان معناسنه درميبرد ايلدر بعضيلر زند كانيده الف ونونى زائد طوتارلار همان زنده كى ديمكدر ديشلر واقعا وجه دن خالى دكلدر دست وپال ايق حيواناتك اوكلرينه دست ديرلر هر دلده جاريدر بونده عدم وجود منزلنه تنزيل ايدوب بو اليله واياغيله بيورمش (محصول بيت) رو بهى كورن كيسه خدانك صنعنده حيران قالديكه بورو به نيجه ديرلك ايدر بو الله واياغله نره دن يير ونره دن ايچر ديو حيران قالدى زيرا كه ال واياق يوق كه صيد وشكار ايليه ﴿ درين بود در و يش شور يده رنك * كه شيرى درآمد شغالى بچنك ﴾ درين بود بو حيرتنده ايدى درو يش شوريده رنك بيانه شوريده رنك وصف تركيبيدر ديوانه

شکل معناسنه که حرف بیان شیری یا حرف وحدت برارسلان دیمکدردر حرف تأکید شغال شینك فتحیله چقله دبرلر اماعر بیده چغال دبرلر بچنك باحرف ظرف چنك بونده قینق معناسنه‌در (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که درویش شور بده رنك حیرتده ایدی که برارسلان کلدی براننده برچقالی یعنی برچقالی صیدایدوب کتوردی ﴿ شغال نکون بخت راشیرخورد ❊ بماندآ نچه‌رو باه ازوسیر خورد ﴾ شغال نکون بخت بیانیه بماند قالدی یعنی ارسلاندن ارتدی آ نچه اول مقدار سیرطوق (محصول بیت) بد بخت چقالی شیراکل ایلدی اندن ارتدی اولقدرکه دلکی اندن طو یدی یعنی زائد قالاندن طو یجه ییدی ﴿ دکرروزبازاتفاق اوفتاد ❊ که‌روزی رسان قوت روزش بداد ﴾ اوفتادواوابله اصل اوزره کلمش بونده واقع اولدی معناسنه‌در که حرف بیان روزی رسان وصف ترکیبی رسانیدندن الف ونون ادات تعدیه‌در رزق ایرشدربجی دیمکدر اصلنده رسـاننده رزقدرقوت روزش لامیه‌در قوت رزق معناسنه‌در روزش ضمیری رو باهه راجعدر تقدیری قوت آن روزش در بدادو بردی دیمکدر (محصو ل بیت) برکون برداخی یعنی ایرتسی کون کنه اتفاق اولدی که رزق ایرشـدربجی خلاق ارزاق عالم خدا اول کونك رزقنی و یردی یعنی لطف واحسانله رو باهه قرنی طو یجق قدر ییجك و یردی ﴿ یقین مر درادیده بیننده کرد ❊ شدوتکیه برآفر یننده کرد ﴾ مردرا راحرف تخصیص مردك دیمکدر دیده کردك مفعول اولی و بیننده ثانیسی تقدیری دیده مرددر ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر قلندی شدرفت دیمکدر تکیه اعتماد دیمکدر برحرف صله آفر یننده خلاق دیمکدر مراد خدادر (محصول بیت) عین الیقین مر د درو یشك دیده‌سنی بیننده یعنی کوربجی ایلدی حاصلی کوزنی اچدی واردی داخی خلاق ارزاق خدایه اعتماد واتکا ایلدی حاصلی توکل ایلدی کندوسـنه بو یله دیو ﴿ کزین پس بکنجی نشینم چو مور ❊ که‌شـیران نخوردی روزی بزور ﴾ که حرف بیان واین اسم اشارتدر کوردکی قصه‌یه بکنجی باحرف ظرف و یاحرف وحدت نشینم نونك کسریله مضارع متکلم وحده و یامی متکلم وحده فتأمل چوادات تشبیه مورقرنجه که حرف تعلیل بزور باحرف مصاحبت زورقوت دیمکدر (محصول بیت) مر د درو یش کندیه دیدیکه بوندنصکره

بر بوجقده اوتورایم ویااو نور رم زیرا ارسلانلر وسائر حیوانات
قوت زور یله رزق یمدیلر بلکه خدای تعالی هرکسك رزقنه کفیل اولمشدر
ومامن دابة الاعلى الله رزقها ﴿ زنخدان فرو برده چندی بجیب ❊ که
بخشنده روزی فرستد زغیب ﴾ زنخدان اکك دیمکدر که عرب ذقن دیر
ذالك وقافك فتحه لری ایله زنخدانه چکه دبین سهو ایلمش فرو برده اشاغه
ایلدی یعنی ایندردی چندی یا حرف وحدت برنیجه مدت وزمان دیمکدر
با حرف صله جیب بونده یقه معناسنه درکه حرف تعلیل بخشنده اسم
فاعلدر محسن معناسنه فرستد فانك وراتك کسره لریله فعل مضارع مفرد
غائب کوندرر دیمکدر روزی مفعول صریحی وزغیب غیر صریحی
(محصول بیت) درویش برنیجه زمان زنخدانی یقه سنه ایندردی عزلت
ومراقبه اختیار ایلدی که محسن ومعطی خدا غیبدن رزقی کوندرر دیو
بر بوجقده متوکل اولوب اوتردی ﴿ نه بیکانه تیمار خوردش نه دوست ❊
چو چنکش رك واستخوان ماند و پوست ﴾ نه حرف نفی معناده خورده
مقید نخورد تقدیرنده تیمار غصه یمك ورعایت ایلمکدر چو حرف
تشبیه چنکش ضمیر درویشه راجعدر رکك رانك فتحی وکاف عجمله طمار
دیمکدر استخوان کمك ماند سکون نونله فعل ماضی مفرد غائب قالدی
دیمکدر پوستدری (محصول بیت) درویش کوشهٔ مراقبهٔ اختیار
ایلدی امانه دوست انك غصه سنی یدی ونه بیکانه یعنی هیچ برکس انك
رعایتیله مقید اولوب تدارك ایلمدی کمال نحافتدن چنك کبی همان دریسی
وکمکی وطماری قالدی حاصلی اجلق چکمکدن همان دریسی وکمکی
قالدی یعنی زیاده نحیف وضعیف اولدی ﴿ چو صبرش نماند از ضعیفی
وهوش ❊ زدیوار محرابش آمد بکوش ﴾ صبرش ضمیر درویشه راجعدر
ضعیفی یا حرف مصدر هوش صبره معطوف اوص معناسنه دیوار محراب
لامیه در ضمیر کنه درویشه راجعدر معناده کوشه مقید بکوشش تقدیرنده
(محصول بیت) چونکه درویشك زیاده ضعفندن صبر وعقلی قالمدی
محراب دیوارندن قولاغنه کلیجك ابیات مضمونی کلدی ﴿ بروشیر درنده
باش ای دغل ❊ مینداز خودرا چو روباه شل ﴾ شیردرنده بیانیه درنده
دالك فتحی وکسریله وراتك فتحیله اسم فاعلدر دریدن تشدیدرا
ضرورت وزن ایچوندر باش فعل امر مفرد مخاطب باشیدندن صیرورت

ردشمعی

معناسنه اول دیمکدر ای کسر همزه ایله حرف ندا دغل دالك وغینك فتحه لریله فساد معناسنه در دخل کبی ایکی فتحه ایله اما بوندن حیله سازمراد در مپندار فعل نهی مفرد مخاطب براقه دیمکدر روباه شل بیانیه شل شینك فتحیله ولام مشددایله صفة مشبهه در علیانك مضاعفندن الد ، زحمه وفساده دیرلر اما قوالد ، استعمال ایدرلر بی دست معناسنه ضرورت وزنیچون لام ساکن اوقنور (محصول بیت) دیواردن کلن آوازك اولی بو بیت در ای حیله بازوار یرتیجی ارسلان اول یعنی ارسلان کبی صیاد اولوب کندکه کسب معاش ایله السزدلکو کبی کندوکی بی کسب وکار راقمه ✽ چنان سعی کن کزتوماند چوشیر ✽ چه باشی چورو به بوامانده سیر ✽ ماندنوك فتحیله قاله دیمکدر مانیدن باشی فعل مضارع مفرد مخاطب اواو رسین دیمکدر باحرف مصاحبت وامانده برنسنه نك ارتوغنه دیرلر عربجه سوردر (محصول بیت) انجلین سعی وکوشش ایله که سندن برنسنه قاله ارسلاندن قلدیغی کبی که غیریسی انکله بیلنه نیچون دلکو کبی غیرینك ارتوغیله قرنك طیوررسن حاصلی کسب معاش ایله واندن هم سن وهم غیریسی بیسون ✽ چوشیر آنکه را کردن فربهست ✽ کرافتد چوربه سك ازوی بهست ✽ انکه رانقدیری آنکس رادر را حرف تخصیص اول کیمسنك دیمکدر رابطه ضرورت وزنیچون ترك اولنمشدر کردن فربه بیانیه فربه فانك فتحی ورانك سکونیله و بانك کسری وهای اصلیه ایله سمز دیمکدر که عرب سمین دیر (محصول بیت) ارسلان کبی اول کیمسه نك که بوینی سمزدر یعنی بوغوندر که کاروکسبه هروجهله قادردر اکر روباه شل کبی دوشوب یاتورسه سك اندن یکدر که کسبه قادر دکلدر اما صاحبنی حفظ وحراست ایدر ✽ بچنك آر و با دیکران نوش کن ✽ نه برفضلهٔ دیکران کوش کن ✽ باحرف مصاحبت چنك بونده الدر آر فعل امر مفرد مخاطب آر یدندن که محففدر آور یدندن نوش بونده ییك معناسنه در نه حرف نفی معناده کنه مقید کوش مکن تقدیرنده برحرف صله دن بامعناسنه فضلهٔ دیکران لامیه در فضله هرنسنه نك ارتغینه دیرلر کوش کاف عجمك ضمیله قولقدر که عرب اذن دیر کن کاف عربك ضمیله فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدندن کینونت معناسنه قواق طوت (محصول بیت) مکسو بی آوجکه کتور وغیریلرله بی وایچ غیریلر ارتغنه قواق

طوتمه يعني غير يتك فضله سني رجا ايتمه ❊ بخورتاتوانی زبازوی خویش ❊
که سعیت بوددر ترازوی خویش ❊ تاحرف توقیت بازوی خویش
بیانیه بالامیه در کندی امکندن که حرف تعلیلدر حتی معناسنده سعیت
تاضمیر خطاب ترازوی خویش لامیه در میزان آخرت معناسنه در
(محصول بیت) مادامکه قادرسین والکدن کلور کندی سعی بازوکدن
یی تاکیم سعیک و یاخود زیرا سعی وکسبک یارین قیامتده کندی میزان
اعمالکه داخل اولور زیرا حضرت پیغمبر بیورر (الکاسب حبیب الله)
اندنصکره بیورمشلر که (افضل مایأکل الرجل من عمل یده) حاصلی سعی
بازو یله کسب ایله کیسه یه عرض حاجت ایلمه که حلال ایتمک بیوب سکا
ثواب حاصل اوله ❊ چومردان ببر رنج وراحت رسان ❊ مخنث خوردست
رنج کسان ❊ رسان فعل امر مفرد مخاطب رسانیدندن مخنث مستعمل
اوغلانه دیرلر خوردبیر دیمکدر دست رنج ال امکی کستانه اضافت لامیه در
(محصول بیت) ارلر کبی زحمت چک غیره راحت ایرشدر زیرا
مخنث اولان خلقک ال امکنی بیر حاصلی مردان خدا کبی زحمتله
کسب معاش ایله هم سن حلال ایتمک یی وغیریه یدر زیرا نامردو مخنث
غیریلرمکسوبندن یجنور ❊ بگیرای جوان دست درویش پیر ❊ نه خودرا
بیفکن که دستم بگیر ❊ دست درویش پیر لامیه و بیانیه در نه حرف نفی
معناده بیفکنه مقید وکه حرف بیان (محصول بیت) ای جوان درویش وپیر
وضعیفک الینی طوت یعنی اکالطف واحسان ایلیوب دستگیری اول کندوکی
دوشرمه که الیمی طوت دیو حاصلی کندیکی عجزه براقه غیری یه دستگیرم اول
دیمکه محتاج اولمیه سین ❊ خدارا برآن بنده بخشایشست ❊ که خلق ازوجودش
درآسایشست ❊ خدارا را حرف تخصیص بر حرف صله در بامعناسنه بخشایش
اسم مصدر در ترحم معناسنه که حرف رابط صفت وجودش ضمیر بنده یه
راجعدر آسایش اسم مصدر درآسایدندن آسودندن دینمشدر سهو ایلمش
راحت وحضور معناسنه (محصول بیت) خدانک اول قولنه مرحمت
واحسانی وار که خلق انک وجودندن راحت وحضورده اوله زیرا (خیرالناس
من ینفع الناس) در ❊ کرم ورزد آن سر که مغزی دروست ❊ که دون همتانند بی
مغزوپوست ❊ ورزد واوک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب عادت ایلر دیمکدر
که رابط صفت مغزی یا حرف تنکیر حرف وحدت طوتیلمش درو ضمیر

زدسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

سره راجعدر که اندن مراد شخص در مجاز مرسل طریقیله که حرف تعلیل دون همت وصف ترکیبیدر الحق همتلی معناسنه مغز میمك فتحی وغینك سكونیله بینی وایلك معناسنه (محصول بیت) كرمی خوی وعادت ایدینور اول کیمسه که باشنده بینی وعقلی واردر یعنی عاقل اولان کیمسه اهل کرم واحسان اولور نزابی مغز وپوست اولنلر دون همت اولور حاصلی دون همتلرده مغز وپوست اولماز یعنی انلر صورت بی معنادر صاحب سیرت وسریرت اولمازلر همان لباس قالبیدر مصراع اولده مغزی یاسنی وحدت ایچون طونوب معناسنی اول سرکه انده برعقل واردبین برخطا ایلمشدر ﴿ کسی نیك بیند بهر دوسرای * که نیکی رساند بخلق خدای ﴾ کسی یا حرف وحدت

ردشمعی

وکه حرف رابط صفت نیکی یا حرف وحدت یا حرف مصدر در رساند رساندن نك ونونك فتحیله فعل مضارع مفرد غائبدر ایرشدرر دیمکدر الف ونون ادات تعدیه فتدبر بحرف صله خلق خدای لامیه در (محصول بیت) برکیمسه ایکی عالمده خدادن لطف واحسان کورر که خدانك مخلوقاتنه لطف وکرم ایرشدرر یعنی ایکی عالمده برکیمسه خیر کورر که دنیاده خلقه ایلك وخیر ایلیه ﴿ ندیدی که درراه باید کیش * چه کفت آن شتربان بفرزند خویش ﴾ ندیدی بونده نشنیدی معناسنه درزیرا خواص ظاهری بونده بری بری مقامنده استعمال ایدرلر نتکه خواجه حافظ بیورمشدر * مصراع * بوی بنفشه بشنوو زلف نکار کیر * که حرف بیان در حرف ظرف راه باید کیش لامیه درباید کیش سرحد ترکستانده برصحرانك اسمیدر یالکز کیشده دیرلر بعض نسخه ده مصراع اول بویله واقعدر آن شنیدستی که درصحرای کیش (محصول بیت) اشتدکمی استفهام انکاری طریقیله که باید کیش یولنده اول دوه جی اوغلنه نه دیدی یعنی اوغلنه دیدیکی دیکلدکمی دیدوکی کلن بیتك مضمونی در ﴿ بخور توشهٔ بامردم نیك مرد * که ایشان تنها نخواهند خورد ﴾ توشهٔ ازق یا حرف مصاحبت مردم نیك بیانیه مرد منادی حرف ندا محذوف تقدیری ای مرددر ضرورت وزن ایچون ترك اولندی که حرف تعلیل ایشان ضمیر منفصل انلر دیمکدر مردم نیکه راجعدر تنها یا حرف تأکید تنها یالکز خورد خوردن معناسنه در (محصول بیت) ای ار ازغکی ایی کیمسلرله بیکز زیرا انلر ازقلرینی یالکز بیمسلر درحاصلی ایلریکی تنها یمزلر پس سن انلرله بی که انلر سنکله یه لر مرادی ایلرله مصاحبته ترغیبدر ﴿ حکایت زاهد بخیل ﴾

شنیدم

❊ شنیدمکه مردیست پاکیزه بوم ❊ شناسا ورهرو دراقصای روم ❊
که حرف بیان مردی یا حرف وحدت پاکیزه بوم وصف ترکیبیدر بوم
بونده مملکت معناسنه در پاك يرلی دیمکدر شناسا الف حرف مبالغه در
زیاده اكله بشلی حاصلی صفت مشبهه در رهرو وصف ترکیبی بوله کیدیجی
یعنی سالك اقصای روم لامیه در بونده طرف روم دیمکدر (محصول بیت)
ایشتدمکه طرف رومده عالم وسالك اصالی واطیف مملکتلی برادوار ایدی
یعنی اهل اللهدن برکسه واردردیدیلر ❊ من وچند صعلوك صحرانورد
❊ برفتیم قاصد بدیدار مرد ❊ صعلوك صادك ضمی وعینك سکونیله
فقیردیمکدر صحرانورده اضافت لامیه صحرانورد وصف ترکیبیدر نوردیدندن
نونك ضمی وفتحیله دورمك دیمکدر طی معناسنه قاصد قصدا دیمکدر
باحرف صله دیدار وصف ترکیبیدر ترکیب خفی طریقیله رفتار وبیمار
کبی کورمك معناسنه مرده اضافت مصدرك مفعولنه در (محصول بیت)
مذکورمردی استماع ایدنجه بن برنیجه صحرانورد فقیرله یعنی برنیجه سیاح
فقیرله قصدله مذکور مردی کورمکه واردق حاصلی زیارتنه واردق نیجه
کیمسه در کورهلمدیو ❊ سروچشم هریك ببوسید ودست ❊ بتمکین وعزت
نشاند ونشست ❊ چشم هریك لامیه در ببوسید فعل ماضی مفرد غائب
اوپدی دیمکدر دست وسر چشمه معطوف مصراع ثانی لف ونشر طریقیله
واقع زیرا بعض نسخه ده بتمکین نشاند و بعزت نشست واقعدر وجائزدرکه
لف ونشر اولمیوب تمکین وعزت عطف طریقیله نشانده ونشسته قید
اوله فتأمل (محصول بیت) چونکه اول کیمسنك یاننه واردق هر بریمزك
باشنی وکوزنی والینی اوپدی حاصلی هر بریمزه عزت وحرمت ایلدی
هر بریمزی عزت وقدرت ایله عزتلی یرلره اوتورتدی وکندی تمکین ووقار ایله
اوتوردی ❊ زرش دیدم وزرع وشاکرد ورخت ❊ ولی بی مروت چو بی
بردرخت ❊ زرع اکین شاکرد بونده خدمتکار معناسنه در رختك راتك
فتحی وخانك سکونیله اسباب معناسنه در ولی ادات اضراب بی بر بی ادات
سلبدر و بر بونده یمش معناسنه در (محصول بیت) مذکور شیخك مالنی
وایکنلکنی وخدمتکار واسبابنی کوردم یعنی بونلره مالك بولدم شیخی
اما یمشسز اغاج کبی مروتسز کیمسه ایدیکه هیچ کمسه فائده سی یوق
ایدی حاصلی اخسادن ایدی ❊ بخلق واطف کرم رومرد بود ❊ ولی

دیكدانش قوی سرد بود ❋ لطف طانك ضمیله اوقمق كركدر وزنیچون
كرم رووصف تركیبی رو یدندن تیزیوریجی دیمكدر یعنی زیاده كوشش
ایدردی ولی ادات اضراب دیكدان آتشدان معناسنه در یعنی چولمك
ری سرد صوق بودایدی (محصول بیت) مذكور شیخ اخلاق حمیده ده
وملایمت ولطف مصاحبتده زیاده كرم روایدی یعنی بونلرده ماهرایدی
اما اوجاغی زیاده صوق ایدیكه آتش یانماز ویمك پشمزدی یعنی
خساستندن اكثر ریاضت اوزره ایدی ❋ همه شب نبودش قرار هجوع
❋ زتسبیح وتهلیل ومارازجوع ❋ هجوع هانك وجیمك ضمه لریله اویقو
دیمكدر تسبیح لغتده تنزیه در سبحان الله منزه الله دیمكدر امابونده
سبحان الله اسمنه مشغول اولمقدر وتهلیل كلمهٔ توحیده مشغول اولمقدر یعنی
لا اله الا الله دیمكدر جوع مصدردر اجلق معناسنه (محصول بیت) بتون
كیجه شیخك تسبیح وتهلیلدن خواب وقراری اولمدی یعنی بتون كیجه
شغلدن قرار طوتمادی واویقواو یومادی و بزا چلقدن قرار ایدوب
اویقو اویومادق حاصلی نه اول اویقو او یودی ونه بیز ❋ سحر كه میان
بست ودر باز كرد ❋ همانش لطف وپرسیدن آغاز كرد ❋ سحر كه سحر
وقتی دیمكدر میان بست بیل بغلادی یعنی صغندی وچرمندی در باز كرد
قپویی آچدی یعنی عبادتخانه سنك قپوسن اچدی طاشره چقدی
همان چقدیغی كبی لطف وپرسیدن آغاز كرد یعنی لطفله حالمز خاطریمز
صورمغه باشلدی و باشمز اوالكی كبی بوس ایلمكه باشلدی اما اراده یمك
یوق (محصول بیت) مذكور شیخ سحر وقتنده بیلنی بغلیوب صومعه سی
قپوسن آچدی واولكی كبی حالمز وخاطریمز پرسش ایدوب باشمز وكوزیمز
والیمز اوپمكه باشلدی اما اراده نعمت یوق ❋ یكی بد كه شیرین وخوش
طبع بود ❋ كه باما مسافر دران ربع بود ❋ بد بوددن مخففدر بونده وار ایدی
معناسنه كه حرف رابط صفت شیرین لغتده طاتلی معناسنه در امابونك
كبی یرلرده ظریف ونازك معناسنه در خوش طبع وصف تركیبی ایی طبیعتلی
معناسنه كه حرف رابط صفت باما بزمله ربع رانك فتحیله منزل دیمكدر
(محصول بیت) برشیرین وخوش طبع وار ایدیكه بزمله اول منزلده بیله
مسافر ایدی یعنی برشیرین كوی وخوش طبع اول منزلده بیله ایدی شیخك
بیوردیغی اتی كوستردكه كندیله بیله كلن فقرادن اولمیوب بلكه مسافر

خانه‌سنده معاجمع اولمش اوله ❊ مر ابوسه كفتا بتصحيف ده ❊ كه درويش رانوشه از بوسه به ❊ كفتا مذكور خوش طبع ديدى باحرف مصاحبت؛ تصحيف تفعيل بابندن مصدردر لغتده مكتوبده خطايه ديرلر اما اصطلاحده ايكى لفظ هيئاتده برابر ونقطه‌ده مخالف اولمغه ديرلر مثلا بوسه وتوشه وشراب وسراب كبى وعيب وغيب كبى فقس ده فعل امر مفرد مخاطبدر توشه ازوق ديمكدر (محصول بيت) مردم خوش طبع ديدى بكا بوسه‌ٔ تصحيفله وير يعنى بوسه‌نك تصحيفنى ويرز يرا فقيره توشه بوسه‌دن يكدر زيرا بوسه قرين طويرمز ❊ بخدمت منه بوسه بركفش من ❊ مر انان ده وكفش برسر بزن ❊ باحرف مصاحبت وخدمت بونده رعايت معناسنه درمنه فعل نهى مفرد مخاطب قومه ديمكدر ر حرف صله كفش من لاميه در كفش كاف عربك فتحيله باشمق ديمكدر (محصول بيت) مر دظر يقبدر كه خدمتله بنم باشمغمه بوسه ويرمه يعنى تعظيله بنم باشمغمى اويمه باكه اتمك وير وكفشى باشمه اور بعض نسخه‌ده بوسه بر بنه دست واقعدر پس (محصول مصراع) خدمتله بنم باشمغمه ال اورمه يعنى باشمغم چويرمه حضرت شيخ معرفت وحكمته شروع ايدوب يورر ❊ بايثار مردان سبق برده‌اند ❊ نه شب زنده‌داران دل مرده‌اند ❊ باحرف مصاحبت سببيتى متضمن نه حرف نفى شب زنده دار وصف تركيبى كيجه احيا ايدجى ديمكركيجه اويوميوب عبادت ايدنه شب زنده‌دار ديرلر نته كه كتاب اوانده عثمان شب زنده دار ديمشدر الف ونون ادات جمعدر دل مرده وصف تركيبيدر كوكلى محبت خدالله حيات بولمين در مصراع ثانيده اضافت بيانيه‌در فتدبر (محصول بيت) ايثار وبذل سببيله مردان خدا سبق ايلمشلردر وايلمشلردر يعنى احسان وخيراتده سائرلرندن ايلرو كيتمشلردر حاصلى قصب سبق احراز ايلمشلر كيجه احيا ايدن دل مرده‌دكل يعنى مرده دل زاهد دنياپرستلر قورى عبادتله مردان خدا مرتبه سنه واصل اولماديلر ❊ همين ديدم از پاسبان تتار ❊ دل مرده وچشم شب زنده دار ❊ همين ديدم بونى كوردم ديمكدر هم بونده مستقل معنا افاده ايدر دكلدر بل كه مصراع ثانى كوردكنى بيان ايدر پاسبان تتار لاميه‌در تتارك اصلى تاتاردر تخفيف ايدوب كه تتار ديرلر وكاه تترصنف معروفك اسميدر پاسبان تتارك معناسى كافر پاسبانندن بونى كوردم دين خيلى مسلمانلق اظهار ايلمش داش ضمير پاسبان تتاره

ردشمى

را جمدر واو حرف عطف چشم سكون ميمله مبتدا ومابعدی خبری تقديری
چشمش در ضرورت وزن وقرينه قائم اولدوغيچون ترك اولندی (محصول
بيت) پاسبان تاردنده بونی كوردم يعنی كوكلی مرده وكوزی شب زنده
دارايدی ﴿ كرامت جوانمردی ونان دهيست ٭ مقالات بيهوده طبل
تهيست ﴾ جوانمردی تركيب مزجی خبر مبتدادر كه كرامت در وياحرف
مصدرنان ده وصف تركيبيدر اتمك ويرمجی معناسنه وياحرف مصدردر
مقالات بيهوده بيانيه مقالات مقالهنك جمعيدر كه مصدر ميميدر قول معناسنه
(محصول بيت) ولايت وكرامت وسخاوت اتمك ويرمجيلكدر يعنی اعطای
درم وعطای نعم ديمكدر امامقالات بيهوده يعنی بی فائده كلماتكه انده اعطا
واحسان اولميه بوش طاولدر حاصلی كرامت وولايت مقالات صوفيه
واصطلاحات مشايخی قاله كتورمك دكلدر بلكه فقراوغربايه بذل درم
واعطای نعمدر ﴿ قيامت كسی بينی اندر بهشت ٭ كه معنی طلب كرده
ودعوی بهشت ﴾ قيامت تقديری روزقيامت در كسی تقديری كسی رادر
ضرورت وزنيچون ترك اولندی كه حرف رابطصفت طلب كردك مقدم
مفعوليدر ودعوی بهشتك بهشت بانك وهانك كسری وشين وتانك
سكونيله فعل ماضی مفرد غائب ترك ايلدی (محصول بيت) قيامت كوننده
بركسهٔ جنتده كوررسين كه دنياده معنی طلب ايلدی ودعوای ترك
ايلدی حاصلی يارن جنتده شول كيمسهٔ كوررسين كه دنياده ترك دعاوی
وكتمان معانی ايليه يعنی اخلاق حميده ايله اعمال خيره كوشش ايليه
﴿ بمعنی توان كرد دعوی درست ٭ دم بی قدم تكيه كاهيست
سست ﴾ بمعنی باحرف مصاحبت سببيتی متضمن درست صحيح معناسنه
كرد كردن معناسنه در توان كردك دعوی مفعول اولی صريحيدر ودرست
ثانيسی و بمعنی غيرصريحی دم بی قدم بيانيه دمدن مرادسوزدر قدمدن
عمل تكيه كاه طايانيجق يره دير لر و ياحرف وحدت سست كوشك يعنی ضعيف
ديمكدر (محصول بيت) معنی سببيله دعوای صحيح ودرست ايلمك قابلدر
يعنی دعوی معنا ايله درست وراست اولمق ممكن در حاصلی معنی دعوائی
راست ايدر يعنی كيمده كه معنی واردر دعواسی صحيحدر زيرا عملسز
ومعناسز دعوا ضعيف تكيه كاهدر يعنی معتمد واهيدر مصراع اولك
معناسی درست وتمام دعوی ايلمك معنی وعمل ايله اولور دبين درستی دعوايه

ردشمی

صفت ایلمش خطا ایلمشدر * حکایت حاتم طی * * شنیدم در ایام حاتم که بود * بخیل اندرش بادپایی چو دود * که بود مصراع ثانیه مرهوندر حاتم حای حطی ایله لفظ عربیدر فاعل وزنی اوزرینه اما عجم فاعل وزنی اوزرینه اولان بعض اسمانك عین الفعلنی مفتوح اوقور مثلا کافری کافر فانك فتحیله اوقور وحا تمی تانك فتحیله حاتم وعارضی عارض رانك فتحیله استعمال ایدرلر فاحفظ فانه من المهمات والسماعیات پس حاتم تانك کسریله دبین مذکور استعمالی بیلمزایمش که حرف بیان بود ایدی دیمکدر با حرف ظرف خیل خانك فتحیله آت بلوکنه دیرلر اندربانك معنای ظرفیتنی تأکید ایدر ضمیر خاتمه راجعدر معناده خیله مقید اندرخیلش تقدیرنده بادپای وصف ترکیبی یل ایقلی دیمکدر سرعتندن عبارتدر و یا حرف وحدت چو حرف تشبیه دود دوتون دیمکدر که عرب دخان دیر (محصول ابیت) اشتدمکه حاتم زماننده آتلری اراسنده توتون کبی بر سیاه آت وار ایدی حاصلی آتلرنده برسیاه آت وار ایدی * صباسرعتی رعد بانك ادهمی * که بر برق پیشی کرفتی همی * صباسرعت وصف ترکیبی صبایلی کبی تیز ایدی و یا حرف وحدت رعد بانك وصف ترکیبی کوك کورلیشلی یعنی رعد آوازلی ادهم قره آته دیرلر و یا حرف وحدت که رابط صفت برق شمشك پیشی بای عجمك کسری و یای مصدرله تقدم معناسنه در کرفتی یا حرف حکایه طوتاردی دیمکدر همی یای حکایهٔ تأکید ایدرز یرا بوده ادات حکایه در نهایتی بو ماضینك اولنه داخل اولور (محصول بیت) مذکور آت صبا سرعتلی ایدی یعنی صبا کبی چابك ایدی ورعد آوازلی ایدی یعنی کشنمه سی کوك کورلك کبیدی حاصلی آیغر آت ایدی سیاه رنك ایدی که شمشك اوزرینه تقدم ایدردی یعنی زیاده چویك آت ایدی که چوکلکده شمشکی کچردی * بتك ژاله میریخت در کوه ودشت * تو کفتی مکر ابر نیسان کذشت * با حرف مصاحبت تك تانك فتحیله وکاف عربیله اسمدر تکیدندن یلمه معناسنه ژاله زال عجمله چه یه وقراغیه دیرلر میریخت حکایت حال ماضی دوکردی دیمکدر در حرف صله کوه طاغ ودشت صحرا کفتی یا حرف ضمیر خطاب سن دیرایدك دیمکدر مکر کانه معناسنه ابرنیسان لامیه نیسان بلودی معناسنه (محصول بیت) یلوب سکردمکیله کوه وصحرایه ژاله دوکردی یعنی چه کبی عرق دوکردی سن کورسك دیرایدوك کانه کوه وصحرادن

مطلب

ابرنیسان کچدی یعنی کچدکی یری عرقله یاش ایدرکو یاکه نیسان یغموری یاغدی ﴿ یکی سیل رفتار هامون نورد * که باداز پیش بازماندی چوکرد ﴾ سیل رفتار وصف ترکیبی سیل یوریشلی معناسنه مابعدینه اضافتی بیانیه در هامون نورد وصف ترکیبدر نورد دیدندن نونك فتحیله وضمیله صحرا دوریجی یعنی طی ایدیجی معناسنه که رابط صفت پی ارد معناسنه درو ضمیر آته راجعدر ماندی یاحرف حکایه قالوردی دیمکدر گرد کاف عجمك فتحیله توزدر غبار معناسنه (محصول بیت) مذکورات رسیل یوریشلی صحرادوریجی ایدی که بادانکله برابر سکرد مکه قادر اولیوب توز کبی آردنده قالوردی حاصلی زیاده یوکرك ایدی یعنی آیاغی التندن چیقان توز کبی یل اردنده قالوردی کندیله بیله قوشمزدی ﴿ بیابان نورد چو کشتی برآب * که بالای سیرش نپرد عقاب ﴾ بیابان نورد وصف ترکیبی بیابان طی ایدیجی دیمکدر یاحرف وحدت که رابط صفت بالای سیر لامیه رفتاری اوزره دیمکدر ضمیر کته فرسه راجعدر نپرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب حکایت حال معناسنه اوچمازدی دیمکدر زاده تشدید ضرورت وزن ایچون عقاب عینك ضمیله طوشنجل دید کلری ربوك قوشدر (محصول بیت) بیابان طی ایدیجی برآت ایدی صو اوزره کشتی کبی یعنی وصو اوزره کشتی نیجه هموار واطیف یوررسه مذکور آت قراده انجلیین یوردی شویله که رفتاری اوزره عقاب برابر اوچمازدی حاصلی قارتلدن یوکرك ایدی ورفتارده کشتی کبی هموار ایدی ﴿ زاوصاف حاتم بهر مرز وبوم * بگفتند برخی بسلطان روم ﴾ مرز میمك فتحی وسکون رائله مملکت وصنور بوم عطف تفسیر یدر برخی بوند برخ بعض معناسنه یاحرف وحدت برمقداز دیمکدر باحرف صله سلطان روم لامیه (محصول بیت) حاتمك اوصافندن یعنی سخا وکرمندن هر مملکتده وهر سرحدده سویلدیلر برمقدار یعنی روم سلطانی اوکنده ده ذکر ایلدیلر ﴿ که همتای اودر کرم مرد نیست * چو اسبش بجولان وناورد نیست ﴾ که حرف رابط صفت مقول قول همتای اولامیه همتا یکدش یعنی مثل باحرف ظرف جولان جیم وواوك فتحه لریله دراصلنده اما بونده سکون واوله اوقنور ضرورت وزن ایچون چکرنمك وطولانمق معناسنه امابونده سکرتمك مراد در ناورد واوك فتحیله جنك دیمکدر

(محصول بيت) سلطان رومه ديديلر كه كرم وسخاده انك مثلى مرد بوقدر آتى كبى جولان وناورده بوقدر حاصلى نه كندى كبى كيمسه وار سخا وكرمده ونه آتى كبى آت وار جولان وناورده ❊ بدستور داناچنين كفت شاه ❊ كه دعوى خجالت بود بى كواه ❊ باحرف صله دستور وزير دانايه اضافت بيانيه كه حرف بيان خجالت مصدر در اوتنمق معناسنه كواه طانق يعنى شاهد (محصول بيت) روم پادشاهنه حاتمى وفرسى تعريف ايدنجه پادشاه وزيرنه بويله ديدى كه دعوى شاهد سز خجالتدر ❊ من از حاتم آن اسب تازى نژاد ❊ بخواهم كرا ومكرمت كردوداد ❊ اسب تازى نژاد بيانيه مصراع ثانيه مرهوندر تازى نژاد وصف تركيبى عربى اصللى ديمكدر زيرا نژاد نونك فتحى وكسريله اصل معناسنه در مكرمت ميمك فتحى وراءنك ضميله مصدر ميميدر كرم معناسنه داد عدالت معناسنه (محصول بيت) پادشاه وزيره دير كه بن اول عربى اصللى اتى حاتمدن ديلرم اكر اول كرم عدالت ايدر سه يعنى بكا آتى بغشلرسه ❊ بدانم كه دروى شكوه مهيست ❊ وكررد كند بانك طبل تهيست ❊ كه حرف بيان در حرف ظرف وى ضمير غائب حاتمه راجعدر شكوه مهى لاميه در شكوه هيبت مهى يا حرف مصدر اولوق هيبتى ديمكدر بانك طبل تهى لاميه در (محصول بيت) پادشاه ديدى كه بن حاتمدن مذكور اسبى استرم اكر احسان ايدوب ويررسه بيلورم كه انده اولولق شوكتى وهيبتى وار در واكر سوزمى رد ايدوب قبول ايلمزسه بوش طاول آوازى در يعنى هسان قورى شهرتدر حاصلى بكا آتى ويرمزسه انده كرم وسخا يوغيمش بل كه شهرتى كاذب ايمش ❊ رسولى هنرمند عالم بطى ❊ روان كردوده مرد همراه وى ❊ رسولى يا حرف وحدت هنرمند صفتى عالم اضافتى لاميه در باحرف صله طى تقديرى قبيلهٔ طى در همراه وى لاميه ضمير رسوله راجعدر (محصول بيت) پادشاه عالك اهل هنرى براپلچى قبيلهٔ طى يه كوندردى يعنى دانا وزيرى بركيمسهٔ حاتمه ارسال ايلدى واكا اون كيمسهٔ يولداش قوشدى ❊ زمين مرده وابر كريان برو ❊ صبا كرده بارد كر جان درو ❊ زمين مرده تقديرى مرده بود ايدى ضرورت وزنيچون ترك اولندى مرده دن مراد طوكدر يعنى زمين طوكشيدى يعنى قيش زمانيدى بولوت دخى اوزرينه اغلر يدى

یعنی یغمور یغار ایدی بادصبا دخی زمین مرده یه تکرار جان و یرمشدی (محصول بیت) زمین اولمشیدی یعنی رسول کندکی وقت قیش ایدی که قار ویاغمور یغاجق زمان ایدی اماوار دقلرنده بادصبا برکره دخی یعنی تکرار زمینه جان و یرمشدی حاصلی رومدن کتدکلری وقتین قیش ایدی لکن قبیله طیه واصل اولدقلرنده اول بهار ایمش بعض نسخه ده یاری ذکر یایله واقعدر یعنی یای وحدتله ❊ بمنزلکه حاتم آمد فرود ❊ برآسود چونشنه برزنده رود ❊ باحرف صله منزلکه حاتم لامیه در فرود قوندی دیمکدر زنده رود زانك فتحی وکسریله اصفهان ایرمغنه دیرلر اما رود مطلقا دریه دیرلر (محصول بیت) رسول حاتمك منزلکهنه قوندی راحت اولدی وحضور ایلدی تشنه اولان کیمسه زنده رود ایرمغنه قوندقده نیجه حضور ایدرسه ❊ سماطی بیفکند واسبی بکشت ❊ بدامن شکر دادشان زر بمشت ❊ سماطی یاحرف وحدت سماطدن مراد سفره در بیفکند فعل ماضی مفرد غائب راقدی یعنی دوشه دی دیمکدر فاعلی حاتم در اسبی یاحرف وحدت بکشت بونده بوغزلدی دیمکدر باحرف مصاحبت دامن اتکدر عرب ذیل دیر دادشان انلره ویردی دیمکدر ضما ئرك ماقبلی مفتوح اوقنور پس بونك کبی ضمائرك ماقبلنی مکسور اوقیان وياساكن اوقیان اسلوب عجمدن آکاه دکل ایمش دادشان مفعول اول صریحی وشکر ثانیسی و بدامن غیرصریحی باحرف مصاحبت مشت بونده اوچ معناسنه در بونده ده دادشان تقدیر اولنور یعنی زرد ادشان (محصول بیت) حاتم ایلچیلره وار دقلرنده سماط دوشه دی وبرآت بوغزلدی حاصلی بونلری ضیافت ایلدی انکله بونلره شکر ویردی آوجیله التون یعنی هم ضیافت ایلدی هم التون احسان ایلدی ❊ شب آنجا بودند وروز دکر ❊ بکفت آنچه دانست صاحب هنر ❊ بودند فعل ماضی جمع غائب اولدیلر دیمکدر روز دکر ایرتسی معناسنه (محصول بیت) وار دقلری کونك کیجه سی انده اولدیلر وایرتسی دخی صاحب هنر یعنی ایلچی اونسنه که بیلوردی سویلدی یعنی پادشاه رومدن آت استدوکن بلدر دی وسو یلدی ❊ همی کفت حاتم پریشان چومست ❊ بدندان حسرت همی کند دست ❊ باحرف مصاحبت دندان حسرت لامیه در مجازا همی کند فعل حکایت حال ماضی مفرد غائب قوپارردی

یعنی ایصررلدی دیمکدر دست مفعول ودندان غیرصریحی (محصول
بیت) حاتم ایچیدن مذکور خبری ایشیدنجه زیاده بحضور لغندن مست
کبی حسرت وندامت الینی چینیوب دیرایدی یعنی زیاده اضطرابندن
پشیمان ونادم اولوب الینی ایصرروب سویلردی سویلدوکی سوز
بوندن صکره کلان ابیاتدر ❊ که ای بهره ورموبد نیك نام ❊ چرا پیش
ازینم نکفتی پیام ❊ که حرف رابط مقول قولدر بهره بای عربك فتحیله
نصیب معناسنه در ور واوك فتحیله ادات نسبتدر لی معناسنه بهره ور
نصیب لی دیمکدر موبد نیك نام بیانیه در موبد میمك ضمی و بانك فتحیله
حکیم دانا نیك نام وصف ترکیبی ایوآدلی معناسنه (محصول بیت)
حاتم رسوله دیدیکه ای نصیب لی نامدار عالم نیچون بوندن اول بکا خبری
سویلمدك که فرسی سکا ویروب سنی پادشاهه بهره مند ومسرور کوندریردم
سؤال کلدیکه یانه فوت اولدی جواب ویروب دیر ❊ من آن بادرفتار
دلدل شتاب ❊ زبهر شما دوش کردم کباب ❊ باد رفتار وصف ترکیبی
یل یوریشلی دلدل شتابه اضافت بیانیه دلدل شتاب وصف ترکیبیدر
دلدل اوشلی یعنی دلدل کبی محکم یوریشلی دلدل سابقا نعت رسول ذیلنده
علی شاه دلدل سوار بیور دیغنده بیان اولنمشدر بهر شما لامیه دوش دون کیجه
(محصول بیت) حاتم دیر که بن اول باد رفتارلی دلدل شتابلی آتی
دون کیجه سزك ایچون کباب ایلدم ❊ که دانستم از هول و باران سیل ❊
نشاید شدن در چراگاه خیل ❊ که حرف تعلیل فرسی کباب ایلمکه
هول هانك فتحی وسکون واوله خوف معناسنه در مصدر در نصر
بابندن بارانه اضافتی لامیه در مجازا شدن بونده رفتن معناسنه چراگاه اوتلق
یری زیرا چرا اوته دیرلر یعنی اوتلغه وگاه ظرف مکان خیل آت ایلقی سنه دیرلر
(محصول بیت) بن اول آتی دون کیجه سزك ایچون کباب ایلدم زیرابیلدم که
آتلر ایلقیسی اوتلغه یغمور وسیل خوفندن واضطرابندن وارمق
ممکن دکلدر ❊ بنوعی دکر روی وراهم نبود ❊ جزاو در بارگاهم نبود ❊
باحرف مصاحبت و یاحرف وحدت روی وجه معناسنه در نبود یوق
ایدی جزا ولامیه در مجازا بر حرف ظرف در بارگاه لامیه در بارگاهدن
مراد سرای وخانه در (محصول بیت) سیزی ضیافت ایلمکه بروجهم
وطریقم یوق ایدی یعنی دوه وگاو وغنم و بونلردن غیری بوغزلمغه حاضر

نسنم یوق ایدی که سیزی انکله ضیافت ایدم مصراع ثانی مقصود بیان ایدر یعنی بو فرسدن غیری بوغزلنمغه لایق سرایم قپوسنده یعنی اومده یوق ایدی انکیچون اول اسب مکرمی سزکیچون ذبح ایلدم تا کیم کرسنه قالمیه سز سؤال کلدیکه انجلین مکرم اسبی بزم ایچون بوغزلملق لایق ولازم دکلدی بزنیچه اولور دیسه بکنور دك جواب بیورر ❊ مروت ندیدم در آیین خویش ❊ که مهمان بخسبد دل ازفاقه ریش ❊ آیین عادت وقانون معناسنه در خویشه اضافتی لامیه در که حرف بیان مهمان میمك کسریله قونوق بخسبد فعل مضارع مفرد غائب اویویه دیمکدر دل بونده کوکل معناسنه در ازفاقه ریشه متعلقدر که بونده مجروح معناسنه در دل ازفاقه ریش حالدر بخسبدك فاعلندن (محصول بیت) حاتم دیرکه بن کندی عادت وقانونمدن مروت کورمدمکه مهمانم کوکلی فقردن مجروح یاته فقردن بونده مراد اجلقدر مجازمرسل طریقیله یعنی ذکر ملزوم وارادهٔ لازم حاصلی مهمانم کرسنه یاتدیغنی معقول کورمدم ❊ مرانام باید دراقلیم فاش ❊ دکر مرکب نامور کومباش ❊ مرابکااقلیمدن مراد مملکتدر فاش فارسیده آشکاره معناسنه در اما بونده مشهور معناسنه در دکر بونده داخی معناسنه در مرکب نامور بیانیه مرکبدن مراد فرسدر نامور ور ادات نسبتدر ناملی دیمکدر یعنی نامدار کوفعل امر مفرد مخاطب مباش فعل نهی مفرد مخاطب اولمه دیمکدر امر مخاطبدنصکره نهی مخاطب نهی غائب معناسنه در فتدبر (محصول بیت) بکا مملکتده آد مشهور کرك یعنی بکا عالمده نام شهرتی کرکدر یعنی عالمده نامم داستان اولدیغین ایسترم داخی نامدار مشهور آتم اولماسن دی حاصلی عالمده اتك شهرتین استمم کندی شهرتمی استرم مصراع اولك معناسی بکا فاش اقلیمده یعنی عالمده نام وشهرت کرك دیین معنائی انی فاش ایلمش ❊ کسانرا درم داد وتشریف واسب ❊ طبیعیست اخلاق نیکونه کسب ❊ کسانرا تقدیری آن کس رادر ضرورت وزنیچون ترك اولندی تشریف بونده خلعت معناسنه در طبیعی یا حرف نسبت خلقی دیمکدر اخلاق نیکو بیانیه در ایی خویلی نه حرف نفی کسبی دیمکدر (محصول بیت) حاتم اول روم پادشاهندن کلن کیمسه لره اقچه وخلعت وآت بغشلدی حضرت شیخ بیورر اخلاق نیکو یعنی حیده حاصلی کرم سخاو کرم طبیعی وذاتیدر

مطلب

ردشعی

کسی دکادر حاتمك سخا وکرمی نوشروانك عدلی کبیدر ❊ خبرشد
بروم از جوانمردی طی ❊ هزاران آفرین کرد بر طبع وی ❊ با حرف صله
در روم تقدیری بسلطان رومدر جوانمرد ترکیب مزجیدر سخی معناسنه
ترکیبه جومرد دیرلر طیه اضافتی لامیه آفرین تحسین معناسنه بر حرف
صله طبع وی لامیه (محصول بیت) طی قبیله سنك سخی وکریمندن روم
پادشاهنه خبر اولدی یعنی حاتمك انجابن اسبی ذبح ایدوب بونلری ضیافت
ایلدیکی وانواع رعایتلر ایدوب واسباب ومال بغشلدیغی احوالی واران
آدملری پادشاهه بر بر بیان ایلدی پادشاه مذکور احوالی اشیدنجه
بیك تحسین ایلدی حاتمك طبعنه وسخا وکرمنه حضرت شیخ بیورر
❊ زحاتم بدین نکته راضی مشو ❊ از ین نغزتر ماجرایی شنو ❊ بدین باین
دیمکدر نکته دن مراد دقیق ونازك قصه در مشو نهی حاضر مفرد مخاطب
اوله دیمکدر از ین اشارتدر مذکور نکته یه نغز نونك فتحی وسکون غینله
کوچك دیمکدر یعنی کوزل تر ادات تفضیل ماجری بونده قصه معناسنه در
یا حرف وحدت شنو شینك کسری ونونك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب
ایشت دیمکدر (محصول بیت) حاتم طیدن مذکور نکته یه وقصه یه راضی
وقانع اوله بوندن خوبرق ولطیف رق برقصه ایشت زیرا مذکور قصه
برفرس کریمی بذل ایدی اما بوندن صکره کلن بذل نفس وجاندر پس
بکن قصه دن اغرب واعجبدر نیجه طبقه ❊ حکایت پادشاهین با حاتم طی ❊
❊ ندانم که کفت این حکایت بمن ❊ که بود ست فرمان دهی در یمن ❊
که بونده اسمدر کیم معناسنه این حکایت اشارتدر کلیجك حکایه یه بمن با حرف
صله بکا دیمکدر که حرف بیان بود ست اصلنده بوده است در ضرورت
وزنیچون ترك اولندی های رسمیله همزه مجتلبه فرمانده وصف ترکیبی
بویرق وبویریجی معناسنه یعنی حاکم ویا حرف وحدت در حرف ظرف
(محصول بیت) بیلزم بکا بو حکایتی کیم دیدی کیم حاتم زماننده یمنده برحاکم
وار ایمش یعنی ایکسی معاصر ایمشلر ❊ زنام آوران کوی دولت ربود ❊
که در کنج بخشی نظیرش نبود ❊ نام آور وصف ترکیبی نام کستوریجی دیمکدر
یعنی نامدار وشهیر معناسنه الف ونون ادات جمعدر کوی دولت بیانیه
ویا لامیه در مجازا ربود رانك فتحی وضمه له فعل ماضی مفرد غائب فاعلی
حاکم یمن که حرف تعلیل کنج بخش مال بغشلیجی معناسنه ویا حرف

مصدردر (محصول بيت) مذكور فرمانده نامدار ومشهور حكامدن دولت طوپنى قاپدى يعنى سخاوكرمده انلرى كچدى وشهرت وشوكتده انلره غلبه ايلدى زر ومال بغشلمده نظيرى ومثلى بوغيدى ❊ توان كفت اورا سحاب كرم ❊ كه دستش چو باران فشاندن درم ❊ كفت بونده كفتن معناسنه در بعض نسخه ده كفتن واقعدر اورا اكا ديمكدر سحاب كرم بيانيه و يا لاميه در مجازا كه حرف تعليل دستش ضمير كنه سابق كيدر چو ادات تشبيه فشاندى حكايت حال ماضى صاچردى درم دالك فتحى وكسريله اقچه ديمكدر (محصول بيت) اكا كرم وسخا بلودى ديمك اولوردى زر اولى اقچه يغمور كبى صاچردى حاصلى زياده جومرد ايدى ❊ كسى نام حاتم نبردى برش ❊ كه سودا زفتى ازو برسرش ❊ يا حرف وحدت نام حاتم لاميه نبردى فعل حكايت حال ماضى ايلتمزدى ديمكدر برقت معناسنه در يعنى عند ضمير كنه سابق كيدر كه حرف بيان سودا بونده خشم وغضب معناسنه در زفتى فعل حكايت نفى ماضى مفرد غائب كتميدى ديمكدر ازو ضمير حاتمه و يا نامينى اكانه و يا نفس اكمغه راجعدر فتدبر وحرف صله سرش ضمير كنه حاكمه راجعدر (محصول بيت) مذكور حاكم كندينى زياده سخى اعتقاد ايلدوكندن كيمسه حاتمك نامنى ياننده اكمازدى كه اندن باشنه خشم وغضب كيتميدى يعنى حاتمدن و يا نامنى ذكر ايندن و ياد كرندن زياده غضبناك اولوردى ❊ كه چند از مقالات آن باد سنج ❊ كه نه ملك دارد نه فرمان نه كنج ❊ كه غضبه حرف تعليلدر چند بونده نيچه بر ديمكدر مقالات مقالهنك جمعيدر كه مصدر ميمى در قول معناسنه اضافتى لاميه در آن اسم اشارتدر حاتمه باد سنج وصف تركيبيدر يل طارتيجى يعنى يلراوكاز اكثر بى فائده ايشلر ارتكاب ايدنه ديرلر كه حرف رابط صفت نه حرف نفى معناده دارد مقيد نه دارد تقديرنده باقيلر بده بويله در فرماندن مراد حكومت وسلطنتدر كنج بونده خزينه معناسنه در (محصول بيت) غضبناك اولوردى كه اول بيهوده وزائد ايشلره ارتكاب ايدهنك اقوالى واحوالندن وتكرار وتذكارندن نيچه بر يعنى اول زوائد روزكارى ياننده نيچه براكارسز كه نه مملكته ونه سلطنته ونه خزينه يه مالكدر حاصلى بر صحرا نشين اعرابيى نيه مدح ايدرسز نيه مالكدر يعنى صاحب سلطنت ومملكت دكلدركه هر كسه احسانه قادر اوله ❊ شنيدم كه جشنى ملوكانه

ساخت * چوچنك اندران بزم خلق نواخت * كه حرف بيان چشن جيم عجمك فتحى وسكون شينله بوند . مجلس و ضيافت معناسنه در و يا حرف وحدت ملوكانه الف ونون ادات جمعدر وهاى رسمى حرف لياقت وتخصيص در اندر ادات ظرف وآن اسم اشارتدر چشنه كه بزم اندت عبارتدر خلق ياحرف تنكير يائى حرف وحدت طوتان ومعناسنده بروافر خلق ديمك يانندن سويلمش نواخت اوخشادى ديمكدر مراد رعايتدر معلوم اوله كه فيللى سازلرى چالمغه نواخت ديرلر ونوازايله دخى تعبير ايدرلر بونده فتح وضم جائزدر مثلا چنك نوازو قانون نوازديرلر امابونك كبى يرلرده رعايتدن كنايتدر (محصول بيت) اشتدمكه مذكور حاكم پادشاهانه برمجلس پيدا ايلدى واول مجلسده خلق چنك كبى اوخشايوب رعايت ايلدى يعنى هر كسه حالنه مناسب و لايق تعظيم ايلدى * دردذكر حاتم كسى بازكرد * دكر كس ثنا كفتن آغاز كرد * در ذكر حاتم لاميه لردر حاتمك ذكر قپوسنى ديمكدر يا حرف وحدت بازكرد اچدى ديمكدر دكر كس بركيمسه داخى ديمكدر آغاز كرد باشلدى ديمكدر (محصول بيت) اول مجلسده بركيمسه حاتمك ذكرى قپوسنى اچدى يعنى انى مجلسده اكدى وبرغيرى كيمسه حاتمه دعاوثنا ايلمكه باشلدى يعنى مدح ايدوب دعا ايلدى * حسد مرد را برسر كينه داشت * يكى را بخوان خوردنش بركاشت * مرد دن مراد پادشاه مذكور در و را ادات مفعول له در بر حرف استعلا سر بونده سودا وهوا معناسنه اولمق ممكندر مقحم اولمقده جائزدر اضافتى لاميه در كينه وكين بغض معناسنه در يكى را را حرف مفعول بخون باحرف صله خوردنش ضمير حاتمه راجعدر بر حرف تأكيد كماشت كاف عجمك ضميله نصب ايلدى يعنى حواله ايلدى (محصول بيت) حسد كشيئ بغض وكين اوزره طوندى يعنى حسد ايدوب حاتمه عداوت ايلدى پس بركيمسهٔ قاننى اچمكه نصب ايلدى بوندنصكره كلان بيت سببين بيان ايدر * كه تاهست حاتم درايام من * بنيكى نخواهد شدن نام من * كه حرف تعليل تا حرف توقيت بنيكى با حرف مصاحبت ويا حرف مصدر شدن رفتن معناسنه درايام من ونام من اضافتلرى لاميه لردر (محصول بيت) حاتمك قاننى دوكمكيچون آدم تعيين ايلدى زيرا ديدى مادام كه حاتم بنم اياممده در يعنى بنم زمانمده حياتده در وديريدر بنم نامم ايلك واحسانله عالمه

ردشمعى

وارمتمه کرك یعنی احسان وکرم ایله نامم عالمده منتشر ومشهور اولماز ﴿ بلاجوی راه بنی طی کرفت ❊ بکشتن جوانمرد راپی کرفت ﴾ بلاجوی وصف ترکیبی جوییدندن بلا استیجی دیمکدر بو یله کریم الشان وجودك قتلنه کیتدو کیچون بلاجوی دیدی راه بنی طی لامیه دربنی اصلنده بنین ایدی اضافتله نون دوشدی تقدیری راه قبیلهٔ بنی طی در کرفت کاف عجمك وراك کسریله فعل ماضی مفرد غائب طوتدی دیمکدر بکشتن باحرف صله و باحرف سبب جوانمرد را را ادات مفعول پی اثر وایز معناسنه در مراد طریقدر (محصول بیت) بلاجوی یعنی موذی وجافی اولاد طی قبیله سنك یولین طوتدی یعنی انلر جانبنه کتدی که حاتمی قتل ایلیه پس انلر طریقنی طوتدی حاصلی انی هلاك ایلمك قصدینه عزیمت ایلدی ﴿ جوانی بره پیش بازآمدش ❊ کزو بوی انسی فرازآمدش ﴾ جوانی یاحرف وحدت بره باحرف ظرف یولده دیمکدر باز یونده ادات تأکیددر آمدش ضمیر بلاجو یه راجعدر ضمیر منصوب متصل معناسنه که حرف رابط صفت واو ضمیری جوانه راجعدر بوی انس لامیه در انس همزه نك ضمیله خوی الشدرمق و یاحرف تنکیر وابهام فراز فانك فتحی و کسریله یوقش وقارشودیمکدر تأکیدده اولور آمدش ضمیر کنه سابق کبیدر (محصول بیت) بلای جوی قصد ایلدیکی یره اولاشدی یعنی قبیلهٔ طی اولان یره اولاشدی اتفاقا یولده اوکنه برجوان کلدی یعنی قبیلهٔ طی اولدیغی یرده بلاجو یه برجوان دوش کلدی یعنی قارشو کلدی که اول جوانده انس وآشنالق رایحه سی کلدی یعنی کلوردی یعنی بلاجوی مذکور جواندن حظ ایلدی کو یاکه مأنوس برآشنایه بولشدی بوجوان مکر که حاتم طی کندی ایدی فراز بونده قریب معناسنه در دیبن قربدن وبعددن خبری یوق ایمش ﴿ نکو روی ودانا وشیرین زبان ❊ برخویش بردان شبش میهمان ﴾ نکوروی وصف ترکیبی کوزل یوزلی معناسنه شیرین زبانده وصف ترکیبیدر کوزل سوزلی معناسنه کوزل یوزلی وطاتلی دیللی معناسنه برخوش لامیه در کندی قاتینه دیمکدر برد ایلتدی شبش ضمیر معناده برده مقیددر بردش تقدیرنده میهمان یاایله ویاسز لغتدر قونق معناسنه (محصول بیت) بلاجو یه ملاقی اولان جوان نکوروی وعالم وعاقل وشیرین زبان ایدی اول کیجه

ردشمی

بلاجوی کندی یانـه قونق ایلدی یعنی خانه‌سنه ایلدوب ضیافت ایلدی
✻ کرم کرد و غم خورد و پوزش نمود ✻ بداندیش را دل بنیکی ربود ✻
غم خورد تیمار ایلدی دیمکدر پوزش اسم مصدردر پوزیدندن عذر
ایلمك معناسنه بداندیش وصف ترکیبیدر یرامز فکرلی دیمکدر یعنی دشمن
را حرف تخصیص بنیکی باحرف مصاحبت و یاحرف مصدر ایلك ایلك
ایله دیمکدر ربودرانك فتحی وضمیله فعل ماضی مفرد غائب قاپدی دیمکدر
دل مفعول صریحی و بنیکی غیر صریحی (محصول بیت) بلاجویه
جوان کرم والطف ایلدی وغم وغصه‌سن یدی یعنی رعایت وحرمت
ایلدی تو عذر کوستردی یعنی خدمت ورعایتکده قصور ایلدك دیو اعتذار
ایلدی بداندیشك کوکلینی ایلك ایله قاپدی یعنی احسان وکرمله کوکلینی الدی
حاصلی بلاجویه برمرتبه عزت وحرمت ایلدی که کندینه آنی محب
ایلدی ✻ نهادش سحر بوسه بردست و پای ✻ که نزدیك ماچند
روزی بپای ✻ نهادش ضمیر مستترجوانه و تار ز بلاجویه راجعدر معلوم
اوله که بوسه بونلرده کاه زدن ومشتقاتیله استعمال اولنور وکاه نهادن
ومشتقاتیله مستعملدر بر حرف صله در با معناسنه که حرف تعلیل نزدیك ما
لامیه چند روزی یاحرف وحدت بپای فعل امر مفرد مخاطبدر طور
واکلن دیمکدر که حرف تعلیلدر (محصول بیت) جوان بلاجویك
سحر وقتنده الینی واپاغینی اوپدی که بزم یانمزده برقاچ کون اکلن سکا
رعایت ایده‌لم دیو یعنی سکا مرادجه رعایت ایده‌مدك ایدی برقاچ کون
اکلن یانمزده اوتورکه شرف خدمتکله مشرف اولالم ✻ بکفتا نیارم
شد اینجا مقیم ✻ که در پیش دارم مهمی عظیم ✻ نیارم فعل نفی مستقبل
متکلم وحده یاریدندن قادر دکلم دیمکدر شدشدن معناسنه‌در که حرف
تعلیل در پیش ایلریده دیمکدر مهمی یاحرف وحدت عظیم صفت
مهم‌در (محصول بیت) بلاجوی جانمه‌دیدی بونده مقیم اولمغه قادر
دکلم زیرا ایلروده برعظیم مهم واریعنی اولو مصلحتم واردر بعض
نسخه‌ده اینجا یرینه اندر واقعدر کنه اول معنایه یعنی بونده دیمکدر
✻ بکفت ارنهی با من اندر میان ✻ چو یاران یکدل بکوشم بجان ✻
ارادات شرطدر نهی نونك فتحی وکسریله فعل مضارع مفرد مخاطب

فعل شرط واقعدر اکرفورسك دیمکدر باحرف مصاحبت اندرادات ظرف چوادات تشبیه یاران بکدل بیانیه یکدل وصف ترکیبی بکوشم فعل مضارع نفس متکلم وحده و بافعل امر متکلم وحده فتأمل بجان باحرف مصاحبت (محصول بیت) جوان بلاجو یه دیدیکه اکر مهمکی بنمله اورتایه کتوررسك یعنی بکاسو یلرسك یکدل و یکجهت یاران کبی جانله مهمك حصولنه سعی ایدرم و یاایدهیم حاصلی سکاهروجهله تحصیلنده معین وظهیر اولایم ❊ بمن دار کفت ای خردمند کوش ❊ که دانم جوانمرد راپرده پوش ❊ بمن باحرف صله دار فعل امر مفرد مخاطب طوت دیمکدر کوش کاف عجمك ضمیله قولاق دیمکدر که حرف تعلیل دانم فعل مضارع متکلم وحده بیلورم دیمکدر جوانمرد را ادات مفعول پرده پوش وصف ترکیبیدر پرده اورتیجی وسرصاقلیجی معناسنه (محصول بیت) بلاجوی چونکه جواندن مذکور کلمانی ایشتدی اکادیدی ای جوانمرد قولغیکی بندن یکا یعنی بکاطوت تاکیم سکا سرمی عیان ومرادمی بیان ایایم زیراجوانمردی وکریمی سرصاقلیجی وراز کتم ایدیجی بیلورم یعنی اهل مروتی پرده پوش اکارم مرجودرکه رازمی کیمسه یه افشاایلیه سن ❊ دربن بوم حاتم شناسی مکر ❊ که فرخنده رایست ونیکوسیر ❊ بوم بونده مملکت معناسنه در شناسی فعل مضارع مفرد مخاطب استفهامی متضمن بیلرمیسن که حرف رابط صفت فرخنده رای وصف ترکیبی مبارك فکرلی دیمکدر نیکو سیرده وصف ترکیبیدر کوزل خویلی معناسنه سیر سینك کسری و یانك فتحی ایله جمع سیرتدرکه خلق وخوی معناسنه (محصول بیت) بلاجوی جوانه کشف رازایدوب دیرکه بومملکتده حاتم نام کیمسهٔ بیلورمیسن اوله مبارك فکرلی وایی خوبلیدر یعنی هروجهله معقول وخوشخو یدرانی سؤالدن مقصودنی بیان ایدوب دیر ❊ سرش پادشاه یمن خواستست ❊ ندانم چه کین درمیان خاستست ❊ سرش ضمیر حاتمه راجعدر خواستست اصلنده خواسته است در ضرورت وزنیچون حذف وایصال ایلدی خاستسده بویله در (محصول بیت) بلاجوی دیرکه حاتمك باشنی یمن پادشاهی استمشدر و بنی آنك هلاکنه ایصال ایلمشدر لیکن بیلمزم اراده‌نه کین وغضب پیدا

اولمشدر يعنى عداوت وانتقامه نه سبب اولمشـدر بيلزم ❊ كرم ره نمايى بدانجاكه اوست ❊ همين چشم دارم زلطف تودوست ❊ نمايى فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعـدر بدانجا باحرف صله اول يره ديمكـدر كه حرف رابط صفت اوضميرى حاتمه راجعدر همين بونده انجق معناسنه در چشم اميد معناسنه در اطف تولاميه در (محصول بيت) بلاجوى جوانه ديركه اكر بكايول كوسترسك يعنى دلالت ايدرسـك اول يره كه حاتم انده در يعنى بكا مكاننى بلديروب قولغوزلق ايلرسـك سن دوستك لطفندن همان بونى اميد طوتارم حاصلى بكا همان مكاننى تعيين ايلك اندنصكره وارالله اصمرله دق سندن قتلنده معاونت طلب ايلزم ❊ بخنديد برناكه حاتم منم ❊ سرابنك جدا كن بتيغ ازتنم ❊ برنابانك فتحى وضمى وسكون رايله يكت يعنى جوان ديمكدركه حرف بيان اينك همزه نك كسرى ونونك فتحى وكاف عربله اسم اشارتدن قسمدر ايشته معناسنه (محصول بيت) جوان چونكه بلاجوى دن بوسوزى ايشتدى كولدى وديدى كه حاتم ديدكك بنم اشته باشم همان قلجكله تنمدن جدا ايله يعنى باشمى كس مرادكه واصل اولوب بهرمند اوله سن ❊ نبايد كه چون صبح كردد سفيد ❊ كزندت رسد ياشوى نااميد ❊ نبايد فعل نفى مستقبل مفرد غائب كركز ديمكدر كه حرف بيان كرددفعل مضارع مفرد غائب اوله ديمكدر سفيد سينك فتحى وكسر يله بياض ديمكدر كزند كاف عجمك ضمى وزانك فتحيله ضرر ديمكدر وتاضمير خطاب رسد ايرشه ديمكدر وياحرف عطفدر عربيده امواو معناسنه شوى فعل مضارع مفرد مخاطب اوله سن وياكيده سين ديمكدر (محصول بيت) جوان ديركه باشمى كس داخى كيت اولميه كه چون صباح سـفيد اوله يعنى كون آچله وكنش طوغه قوم وقبيلدن سكاضرر يتيشه ويامحروم اوله سين وياخائب وخاسر كيده سن ❊ چوحاتم بآزادكى سرنهاد ❊ جوان رابرآمد خروش ازنهاد ❊ بآزادكى باحرف مصاحبت آزاده بونده بى باك وبى پروا ديمكدر كاف عجم هاى رسمى دن بدلدر سرنهاد باشين اورتابه قودى ديمكدر يعـنى سرندن كچدى جوان را راحرف تخصيص برآمد چيقدى ديمكدر خروش بونده فرياد وفغان ديمكدر نهاد نونك كسريله طبع معناسـنه در (محصول بيت) چونكه بى باك وبى پرواباشنى اورتابه قودى يعنى سردن كچدى بلاجويك طبعندن فرياد وفغان چيقدى يعنى حاتمك بوتسليمنى كوروب

اغلمغه باشلدی حاصلی بو فدا ایلمغنی كوروب استغراب ایدوب فریاد ایلدی
﴿ بخاك اندر افتاد و برپای جست ❊ كهش خاك بوسید وكه پاودست ﴾
بخاك اندر با حرف صله واندر آنی تأكید ایدر برپای اایاغ اوزره جست جیم
عربك فتحیله فعل ماضی مفرد غائب صچرادی دیمكدر كهش حاتمه راجعدر
معناده خاكه مقیددر تقدیری خاكشدر (محصول بیت) بلاجوی جوانك
حاتم اولدیغن بلدكدنصكره دهشت وحیرتندن یره دوشدی وكنه اایاغ اوزره
صچرادی وحاتمك كاه اوكنده ییری اوپدی وكاه النی واایاغنی حاصلی حاتمك
بی باك و بی پرواباشن تسلیم ایلدیكندن استعجاب واستغراب ایدوب حیرتندن
انواع تضرع ایله النه واایاغنه دوشوب اعتذار ایلدی مصراع اولك معناسنده
اول كیمسه خاك ایچنه دوشدی دیین معنای خاكه دوشرمش ﴿ بینداخت
شمشیر وتركش نهاد ❊ چو بیچارگان دست بركش نهاد ﴾ تركش معروف
بر حرف استعلا كش كاف عربك فتحیله قولتق ایچنه دیرلر اما بونده بوش باغر
یعنی پهلو مراددر زیرا حیرتندن ایكی الینی پهلویه اوررلر قولتق ایچنه دكل
بونده مراد قولتق دردیین معنای قولتقدن سویلمش (محصول بیت) بلاجوی
شمشیرنی براقدی وتركشنی قودی یعنی بونلری بلندن چیقاروب یره قودی
بیچاره لرونا توانلر كبی الینی تعجبندن باغرینه قودی حاصلی حاتمك باش و برمكه
فدا ایلمغندن متحیر اولدی ودیدی ﴿ اكر من كلی بر وجودت زنم ❊ بنزدیك
مردان نه مردم زنم ﴾ كل اطلاق اوزره مذكور اولسه وردمراددر اما
اضافتله هر برچیچكه دیرلر مثلا كل زنبق وكل سوسن دیرلر فقس یا حرف
وحدت بر حرف صله وجودت تا ضمیر خطاب زنم فعل مضارع متكلم وحده در
فعل شرط واقعدر اكر اوررسم دیمكدر بنزدیك با حرف ظرف ومردانه
اضافتی لامیه درزن معروف ومیم ضمیر متكلم (محصول بیت) بلاجوی حاتمه
دیركه اكر بن سنك وجودكه بر كل اوزرسم یعنی سنی بر كالهٔ اوررسم ارنلر قتنده
ارذل عورتم یعنی سنك كبی وجود شریفه قیمق نامردلكدر ﴿ دو چشمش
ببوسید ودر بر كرفت ❊ وزآنجا طریق یمن بر كرفت ﴾ چشمش ضمیری
حاتمدن كنایتدر بر كرفت بر حرف تأكید (محصول بیت) حاتمك بلاجوی ایكی
كوزینی اوپدی وباغرینه بصدی یعنی آنی قوچدی اندنصكره اورادن
یمن یولینی طوتدی یعنی یمنه كتدی ﴿ ملك درمیان دوابروی مرد ❊
بدانست حالی كه كاری نكرد ﴾ میان دوابروی مرد لائحه لردر یعنی پادشاه

ردشمعی

ردشمعی

مردك ایكی قاشی اراسنه نظر ایدوب بیلدی حالی فی الحال دیمكدر كه بیان كاری
یا حرف وحدت (محصول بیت) پادشاه بلاجوینك ایكی ابروسی اراسنه
نظر ایدوب فی الحال بلدیكه برایش ایشلمشدر یعنی واردغی كاری
باشارامش ﴿ بكفتا بیا تا چه داری خبر ٭ چرا سر نبستی بفتراك بر ﴾ سر
تقدیری سر شدر بفتراك بر با حرف صله و یا حرف مصاحبت فتراك فانك
كسریله ترکی دیمكدر بر بانك متضمن اولدیغی معنابی تأكیدایدر (محصول
بیت) پادشاه دیدی كل كورهین نه خبرك وار یعنی كورهین نه دیرسین
نیچون باشنی فتراكات ایله و یا فتراككه بغلمدك ﴿ مكر رنو نام آوری حمله كرد
٭ نیاوردی از ضعف تاب نبرد ﴾ مكر بونده یوخسه دیمكدر نام آوری
یا حرف تنكیر و ابهام نام آوردن مراد حاتمدر پس یای حرف وحدت
طوتان ومعناسنی براولو یعنی بهادر دینن اولو ادا ایلمش نیاوری كتورمدك
دیمكدر تاب نبرد لامیه طاقت جنك دیمكدر (محصول بیت) یوخسه سكا
نامدار حاتم حمله می ایلدی ضعفدن جنكنه طاقتمی كتورهمدك نه در اصلی
بوش كلدك ﴿ جوانمرد شاطر زمین بوسه داد ٭ ملك را ثنا كفت و تمكین
نهاد ﴾ جوانمرد شاطر بیانیه تمكین بونده تعظیم معناسنه در (محصول
بیت) جوانمرد شاطر یعنی بلاجوی پادشاه قرشوسنده تعظیما یرایدی
پادشاهه دعا وثناسویلدی و تعظیم ایلدی ودیدی ﴿ كه دریافتم حاتم
نامجوی ٭ هنرمند و خوش منظر و خوبروی ﴾ كه حرف رابط مقول دریافتم
بلدم و بولدم حاتم نامجوی بیانیه دریافتمك مفعولی تقدیری نامجو رادر
خوش منظر وصف تركیبیدر كوزل یوزلی دیمكدر خو بروی عطف تفسیریدر
(محصول بیت) بلاجوی پادشاهه دیركه حاتم نامداری اهل هنر وخوش
خلق وخو بروی بولدم حاصلی آنی جمال و كماله آراسته و پیراسته بولدم
﴿ جوانمرد و صاحب خرد دیدمش ٭ بمردانكی فوق خود دیدمش ﴾
فوق خود لامیه در (محصول بیت) حاتمی سخی و صاحب عقل و تمیز
كوردم مردانه لقده و بهادرلقده كندمدن یوقاری كوردم یعنی هر وجهله
انی كندمدن زیاده كوردم ﴿ مرا بار لطفش دوتا كرد پشت ٭ بشمشیر
احسان و فضلم بكشت ﴾ مرا ابنم بار لطف لامیه مجازا لطف یوكی دیمكدر
وضمیر حاتمه راجعدر دوتا ایكی قات دیمكدر با حرف استعانت شمشیر احسان
لامیه در مجازا و فضل احسانه معطوف میم متكلم معنا ده كشته مقیددر

ردیمی

ضمیرمنصوب متصل معناسنه (محصول بیت) حاتمك کرم واحسان یوکی بنم ارقمی ایکی قات ایلدی احسان وفضلی شمشیر یله بنی هلاك ایلدی حاصلی بکا اولقدر لطف واحسان ایلدیکه ممنون نعمت وکرمی اولدم ﴿ بکفت آنچه دید از کرمهای وی ❊ شهنشه ثنا کفت برآل طی ﴾ وی حاتمدن کنایتدر برآل طی بر حرف صله آل طیدن مراد کنه حاتم کندیدر (محصول بیت) بلاجوی حاتمك کرملرندن هرنه که کوردیسه سو یلدی پس پادشاه یمن آل طیه دعا ایلدی یعنی حاتمه القیش ایلدی ﴿ فرستاده را داد مهری درم ❊ که مهرست برنام حاتم کرم ﴾ فرستاده بونده اسم مفعولدر کوندرلمش معنا سنه در مرادی بلاجوی دررا ادات صله مهری یا حرف نسبت مهرلی دیمکدر درم اقچه مراد مهرلی بر کیسه اقچه ویردی که حرف تعلیل مهرست ختمست دیمکدر بعض نسخه ده بو یله واقعدر بر حرف صله نام حاتم لامیه (محصول بیت) پادشاه بلاجویه برطو پطلی کیسه مهرلی اقچه و یردیکه حاتمك نامنه کرم مختومدر دیو وجائزدر که که رابط مقول وقول مقدر اوله یعنی پادشاه مذکور درمی و یردی ودیدیکه آه ﴿ مر اورا رسد کر کواهی دهند ❊ که معنی وآوازه اش همرهند ﴾ مر حرف تأکید رانك معناسنی تأکید ایدر اورا اکا دیمکدر رسد فعل مضارع مفرد غائبدر سزد معناسنه یعنی لایق کواهی یا حرف مصدر شهادت دیمکدر دهند فعل مضارع جمع غائب فعل شرط واقعدر و یورلرسه دیمکدر که حرف تعلیل آوازه چاو دیمکدر یعنی شهرت همره یولداش دیمکدر (محصول بیت) پادشاه دیدیکه حاتمه لایقدر اکر ایلکنه شهادت ایدرلرسه زیرا آوازه و معناسی کندیه و یاری برینه همراهدر یعنی عالمده لطف و کرمله و سخا واحسانله داستان اولسه لایقدر زیرا ظاهری و باطنی معمور و بری برینه موافق ومطابقدر حاصلی اوصاف وکرم آکه لایق وکندی مدح وثنایه صادقدر همان شهرت کاذب دکلدر ﴿ حکایت دختر حاتم درزمان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ﴾ ﴿ شنیدم که طی در زمان رسول ❊ نکردند منشور ایمان قبول ﴾ که حرف بیان طی تقدیری قبیلهٔ طیدر منشور قاضی مکتوبنه دیرلر اما بونده امر وحکم معناسنه در (محصول بیت) اشتدمکه طی قبیله سی حضرت رسول زماننده حکم وامر ایمانی قبول ایلمدیلر یعنی ایمانه کلمدیلر ﴿ فرستاد لشکر بشیر ونذیر ❊

مطلب
اسامیٔ رسوا

کرفتند از ایشان کروهی اسیر ﴾ بشیر فعیل بمعنی فاعلدر مشتجی معناسنه ونذیر قورقودیجی معناسنه ایکیسیده حضرت محمدك اسملریدر معلوم اولاکه حضرت محمد صلی الله تعالی علیه وسلمك قرآن شریفده یکرمی نامی واردر* قطعه * زنامهای رسول خدا در قرآن * درین دو بیت زمن بیست نام یاد بکیر * نبی وامی وعبد ومزمل ونعمت * رسول وصدق ورؤف ورحیم ونور ونذیر * بشیر وشاهد وداعی ومصطفی ومبین * کریم ورحمت ومدثر وسراج ومنیر * کروهی کاف عجمك ورانك ضمه لری ایله بلوکه دیرلر ویا حرف وحدت (محصول بیت) قبیلهٔ طی منشور ایمانی قبول ایلمیجك حضرت محمد انلری اورمغه لشکر کوندردی پس واران لشکر انلردن بر بلوك اسیر کتوردیلر ﴿ بفرمود کشتن بشمشیر کین * که ناپاك بودند وناپاك دین ﴾ شمشیر کین لامیه در مجازا کین قلیجندن مراد عدم مرحمتدر که حرف تعلیل ناپاك بودند یعنی کفر اوزره اولمغله خبیثلر ایدی بونده ناپاکی پای عربله اولمغی نجو یزایدن استعمالدن بی خبرایمش زیراپاك بی حرفیله مستعملدر ناحرفیله دکل فتأمل ناپاك دین وصف ترکیبیدر مرداردینلی دیمکدر (محصول بیت) حضرت محمد صلی الله علیه وسلم بیوردی بونلری کین قلیجیله قتل ایلکه یعنی ترحم ایلیوب جمله سین کسك دیدی زیرا کندیلری ودینلری ناپاکدی ﴿ زنی کفت من دختر حاتمم * نخواهید از ین نامور حاکمم ﴾ زنی یا حرف وحدت دختر حاتم لامیه در دختر قیز معناسنه در حاتم بونده تانك کسریله در اصل اوزرینه ضرورت قافیه ایچون نامور آدلی دیمکدر یعنی نامدار ومشهور (محصول بیت) مذکور اسیرلرك ارالرنده برقیز دیدی که بن حاتمك قزیم ای مسلمانلر بنی بو نامدار حاکمدن دیلك ایلك آزاد ایلسون دختر بوندنصکره عامدن خاصه التفات ایدوب حبیب اللهه صلی الله علیه وسلم دیرکه ﴿ کرم کن بجای من ای محترم * که مولای من بود از اهل کرم ﴾ با حرف صله ویا حرف ظرف جای مقحم اعتبار اولنورسه با حرف صله در اماحق معناسنه طونولورسه حرف ظرف اولور فتأمل محترم اسم مفعولدر افتعال بابندن حرمتلی وعزتلی دیمکدر که حرف تعلیل مولای من لامیه بونده افندی معناسنه درکه مراد باباسیدر (محصول بیت) ای محترم بنم حقمده کرم ولطف ایله یعنی بنی آزاد ایله زیرا بنم افندم اهل کرمدن برکیمسه ایدی یعنی بن حاتمك دختریم وحاتم خود اهل

کرمدن اولدیغی مشهور آفاقدر ایمدی سنداخی کرم ایدوب بنی آزاد ایله ﴿ بفرمان پیغمبر پاك رای * کشادند زنجیرش از دست وپای ﴾ باحرف مصاحبت اضافتلری لامیه وبیانیه زنجیرش ضمیری معناده پایه مقیددر تقدیری از دست وپایش در (محصول بیت) پیغمبرنك رایك فرمانیله اللدن واياغندن زنجیر بنی اچدیلر یعنی باغنی چوزوب آزاد ایلدیلر ﴿ دران قوم باقی نهادند تیغ * که رانند سیلاب خون بی دریغ ﴾ درحرف صله درقوم باقی بیانیه که حرف تعلیل رانند فعل مضارع جمع غائب سوردیلر دیمکدر اقیتدیلر معناسنه سیلاب خون لامیه در مجازا سیل خون معناسنه در بی دریغ بی پرواو بی باك دیمکدر (محصول بیت) دختر آزاد ایلدیلر واول باقیه قلیج اوردیلر تا کیم بی پرواو بی محابا خون سیلنی دوکدیلر حاصلی قانلر ینی اقتمغیچون قوم باقیه قلیج اوردیلر ﴿ بزاری شمشیرزن گفت زن * مرا نیز باجمله گردن بزن ﴾ بزاری باحرف مصاحبت وباحرف مصدر زار باغله دیمکدر باحرف صله شمشیرزن وصف ترکیبیدر قلیج اورجی دیمکدر یعنی جلاد زن یعنی دخترمرا بنم دیمکدر نیز حرف عطف دردخی معناسنه باحرف مصاحبت جمله یعنی جملهٔ قوم دیمکدر گردن بیون بزن اور دیمکدر فعل امر مفرد مخاطب (محصول بیت) تضرع وزار باغله جلاده دختر دیدی یعنی باقی قومنه قلیج قویجق دختر دیدی بنداخی جملهٔ قومله بوینمی اور که قوم وقبیله سزقالمقدن اولمك یکدر ﴿ مروت ندیدم رهایی ز بند * بتنها ویارانم اندر کمند ﴾ رهایی باحرف مصدر خلاص دیمکدر بند قید یعنی باغ بتنها باحرف تأکید کمند بونده باغ معناسنه در (محصول بیت) زن دیر که حبس وقیددن بن یالکز خلاص اولمغی مروت کورمدم ویارانم ودوستلرم حبسده وباغده اولالر حاصلی هرنه اواورسم انلرله اولهیم اگر مرده واگر زنده ﴿ همی گفت گریان براحوال طی * بسمع رسول آمد آوازوی ﴾ همی گفت حکایت حال ماضی سویلردی دیمکدر گریان حالدر همی گفتك فاعلندن که دختردر برحرف استعلا احوال طی لامیه درو باحرف صله سمع رسول لامیه آوازوی ده لامیه در ضمیر دختردن کنایتدر (محصول بیت) دختر احوال قوم طی اوزره اغلرکن سویلردی پس حضرت رسولك سمعنه کلدی انك آوازی یعنی اغلیوب سویلدکنی اشتدی ﴿ ببخشید بر قوم دیگر عطا * که هرگز نکرد اصل گوهر خطا ﴾ قوم دیگر لامیه در مجازا قوم باقی

مراددر که حرف تعلیل اصل وکوهر عطف تفسیری قبیلندن در (محصول بیت) دخترك باقی قومنه لطف وعطا یعنی عفو بغشلدی یعنی جمیعنی آزاد ایلدی زیرا اصل پاك وکوهر طاهر هرگز خطا ایلدی یعنی اصل پاکدن قصدله خطا صادر اولمز ﴿ حکایت جوانمردحاتم وذکر پادشاه اسلام ابو بکر بن سعد بن زنکی ﴾ ﴿ ز بنکاه حاتم یکی پیرمرد * طلب ده درم سنك فانید کرد ﴾ بنکاه بای عربك ضمیله بونده اوبامراددر خرکاه معناسنه یعنی قره او اضافتی لامیه پیرمرد ترکیب مزجی قوجه کشی دیمکدر طلب کرده مقیددر طلب کرد تقدیرنده ده درم سنك مفعول اولی وفانید مفعول ثانیسی فانید شکر پیز فانیذ عربی دربای عجمله عجمیدر امابونده مطلق شکر مرادر ده درم سنك اون درهم طاش اغرلغنجه ومقدارنجه پس سنك بونده اغراق معناسنه در دبین سهو ایلمش (محصول بیت) حاتمك اوباسندن برکیمسه یعنی برقوجه کشی یوز درهم طاش اغرنجه شکر دیلدی ﴿ زراوی چنین یاددارم خبر * که پیشش فرستادتنگی شکر ﴾ که حرف بیان پیشش ضمیر پیرمرده راجعدر تنك بونده دنك معناسنه در یعنی یارم یوك که ترکجه اکا طای دیرلر ویاحرف وحدت (محصول بیت) راویدن بویله خاطرمده در که پیرك قاتنه بردنك شکر کوندردی ﴿ زن از خیمه کفت این چه تدبیر بود * همان ده درم حاجت پیر بود ﴾ زن یعنی زنش (محصول بیت) حاتمك خاتونی چادردندن بونه تدبیردر دیدی پیرك حاجتی اون درهم مقداری شکر ایدی انجق پس شکری دنکله ویرمك نه زحمت ایدی ﴿ شنید این سخن نام بردار طی * بخندید وکفت ای دلارای حی ﴾ نام بردار مشهور معناسنه وصف ترکیبیدر طیه اضافت لامیه درقبیلهٔ طیك مشهوری یعنی حاتم دلارای وصف ترکیبیدر آرایدندن کوکل بزه یجی یعنی قلبه زینت وسرور ویریجی دیمکدر حیه اضافت لامیه در حی حانك فتحی ویای مشدده ایله قبیله معناسنه در (محصول بیت) حاتم حاتوندن مذکور کلمات ایشتدی وکولدی ودیدی که ای قبیله نك زینتی ومحبوبه سی ﴿ کراو در خور حاجت خویش خواست * جوانمردئ آل حاتم کجاست ﴾ او یعنی پیردر خور لایق معناسنه در خویشه اضافتی لامیه در جوانمردی آل حاتم لامیه لر در (محصول بیت) حاتم دیرکه اکر کندینك احتیاجی لایقنی استدیسه ایمدی آل حاتمك جوانمردلکی

ردشمی

قنده‌در یعنی بیز اکا حاجتی مقداری و یرمدك بل که کندی سخاو کرمز مقدارنجه و یردك ❊ چوحاتم باآزادمردی دکر ❊ زدوران کیتی نیامد مکر ❊ چوادات تشبیه باحرف ظرف آزادمرد ترکیب مزجی سخی وکریم دیمکدر و یاحرف مصدر دکرداخی دیمکدر کیرودین کیرودن سو یلش دوران کیتی لامیه دورجهان دیمکدر مکرادات استثنادر الامعناسه مرهوندر بیت آتیه حاتم کبی سخاو کرمنده دور جهاندن برو کلدی الا ❊ ابو بکر سعدان که دست نوال ❊ نهد همتش دردهان سؤل ❊ ابو بکر سعد تقدیری ابو بکر ابن سعددر که حرف رابط صفت دست نوال لامیه‌در نهدك مقدم مفول صریحیدر وهمت فاعلی وضمیر ابو بکردن کنایه‌در درحرف صله دهان سؤال لامیه‌در مجازادست نوال ودهان سؤال استعاره طریقیله مذکوردر زیرا حقیقتده نوالك یعنی عطانك دستی وسؤال وطلبك دهانی اولماز (محصول بیت) حاتم کبی سخا وکرمدن کلدی الاابو بکر بن سعد که عطا وکرم الینی انك همتی سؤال دهانینه قور یعنی طلب عطا وکرم الینه احسان ایدر شو یله که سؤال ایچون برداخی اغزین اچمغه محتاج اولماز معلوم اوله که حضرت شیخ حاتمك سخا وکرمنی ذکردنصکره مناسبتله پادشاهنی مدح ایلدی بعده دعاسنه شروع ایدر ❊ رعیت پناها دولت شاد باد ❊ بسعیت مسلمانی آباد باد ❊ رعیت پناه وصف ترکیبیدر رعیت صقلیجی وصغندرجی معناسنه لازمله متعدی بیننده مشترکدر والف حرف ندادر شادباد دعائیه‌در باحرف مصاحبت سعیت تاضمیر خطاب مسلمانی یاحرف مصدر مسلمانلق دیمکدر مراد دین اسلامدر آباد الف ممدوده‌ایله معمور دیمکدر باداولسون دیمکدر اولکی کبی دعائیه‌در (محصول بیت) ای رعیت پناه پادشاه یعنی حافظ رعیت کوکلك همیشه مسرور اولسون سعی جمیلك ایله مسلمانلق یعنی دین اسلام معمور وشن اولسون بینده اشارت وار ابو بکرك همرعیت پرور وهم دین پرور اولدیغنه ❊ سرافرازداین خاك فرخنده بوم ❊ زعدلت براقلیم یونان وروم ❊ افرازد همزه‌نك فتحی وسکونی فائله فعل مضارع مفرد غائب بوجلدر دیمکدر سر مقدم مفعولی باشین یوجلتمکدن مراد تفاخر وترفع درخاك فرخنده بوم بیانیه‌در خاك طبراق و بوم مملکت معناسنه درزعدلت افرازده متعلق

ردشمعی

برحرف استعلا افرازده متعلق اقلیم یونان لامیه در مجازا یوناندن مراد
مملکت قرماندر رومدن مراد کرددر که تخنی سیواسدر (محصول بیت)
بو مبارك مملکتك یعنی فارسك طپراغی سنك عدلکدن اقلیم یونان
وروم اوزرینه تفاخر ایدر زیرا انلرك حاکملرنده سنده اولان عدالت
بو قدر * چوحاتم اکر نیستی فروی * نبردی کس اندرجهان نام طی *
چو حاتم مصراع ثانیه مرهون چو ادات تشبیه نیستی یاحرف حکایه
اولمایدی دیمکدر فرفاك وواوك فتحی وراتك تشدیدیله بونده دولت
وشوکت معناسنه در و به اضافت لامیه در که حاتمدن کنایت در نبردی
یاحرف حکایت ایلمزدی دیمکدر یعنی اکازدی نام طی لامیه طی ابو القبیله در
یعنی اول طایفه نك جداعلاسی (محصول بیت) حاتم کبی اکر حاتمك
دولت وشوکتی اولمایدی یعنی حاتمك اکر سخا وکرمی ودولت وعزتی که
مشهور عالمدر اولمسیدی جهانده هیچ کیمسه طیك نامنی اکازدی حاصلی
طیك نامی حاتم سبیله مذکوردر زیرا اضافتله حاتم طی دیرلر وجائزدر که وی
ضمیر اضمار قبل الذکر طریقیله طیه راجع اوله پس فربو تقدیرجه اثر معناسنه اولور
اکر طیك حاتم کبی اثری وفرزندی اولمایدی جهانده هیچ بر کیمسه طیك نامنی
ذکر ایلمزدی * ثناماند ازآن نامور در کتاب * وزاهم ثناماند وهم ثواب * ثنا بونده
مدح معناسنه در ماند نونك سکونیله فعل ماضی مفرد غائب قالدی دیمکدر ماند
نونك فتحیله فعل مضارع قالور دیمکدر ثواب جزا دیمکدر (محصول بیت) حاتم
نامداردن سخا وکرمی سبیله کتابلرده مدح وثناسی یازلی قالدی اماسنك کرم
واحسانك سبیله کتابلرده مدح وثنا قالور وعدلك سبیله آخرتده ثواب حاصل
اولور * که حاتم بدان نام وآوازه خواست * تراسعی وجهد ازبرای خداست *
که حرف تعلیل بدان یعنی بدان سخا وکرم آوازه چاو دیمکدر یعنی چاوشوب
مشهور اولمق (محصول بیت) سن کرم وعدل سبیله ثنا وثواب صاحبی اولدك
اما حاتم همان مدح صاحبی اولدی زیرا اول ایلدوکی سخا وکرمله شهرت
ونامدارلق مراد ایلدی انجق آخرت ثوابنی دیلمدی زیرا کفرا وزره اولدی
سنك جهدك خدا ایچون در انجق شهرت ونامورلك ایچون دکلدر * تکلف
برمرد درویش نیست * نصیحت جزاین یك سخن بیش نیست * تکلف
تفعل بابندن مصدر در زحمت معناسنه امابونك کبی یرلرده ریا وسمعه
مراددر مرد درویش لامیه (محصول بیت) مرد درویشك قتنده

رياوسمه بوقدر يعنى بن كه مرد درويشم مرادم نصيحتدر رباوخوش آمد دكلدر نصيحتم بو برسوزدن زياده دكلدر برسوز بيوردبغى كابجك بيتك مضمونى در ﴿ كه چندانكه جهدت بود خبر كن ❊ زتوخير ماند زسعد ى سخن ﴾ كه حرف بيان جهد جيمك فتحى وضميله طاقت معناسنه در كه كنه حرف بيان ماند نونك فتحيله فعل مضارعله امر غائب بيننده مشتركدر قالور وقالسون ديمكدر (محصول بيت) پادشاهنه ديركه اولقدر كه طاقت وقدرتك واردر يعنى قادر اولدقچه عالمه خيرايله سندن عالمده خير قالسون سعديدن سوز يعنى عالمده سعديدن سوز يادكار قالديغى كبى سند ن خيرياد كار قالسون ﴿ حكايت در حلم پادشاه ﴾ ﴿ يكى راخرى دركل افتاده بود ❊ زسوداش خون دردل افتاده بود ﴾ يكى را راحرف تخصيص بريسنك ديمكدر خرى ياحرف وحدت درحرف صله كل كاف عجمك كسريله بالچق ديمكدر زسوداش ضميريكى يه راجعدر (محصول بيت) بريننك براشكى بالچغه دوشمشدى اول كسنك بوسودا واضطرابدن يوركنه قان دشمشيدى يعنى زياده بلاومشقتده ايدى ﴿ بيابان وسرما و باران سيل ❊ فروهشته ظلمت برآفاق ذيل ﴾ سرماصوق فروادات تأكيد هشته ماضيدن قسم مفرد صالى و يرمش وصارقتمش فاعلى ظلمتدر آفاق افقك جمعيدر (محصو ل بيت) مركب بالچغه دوشدكده بيابان ايدى وصوق ويغمور وسيل يعنى اول وقتن حال بويله ايدى ظلمت آفاق عالمه رحمت اتكين صالمش وصالى ويرمش ايدى يعنى عالمى قراكلق قپلمشيدى ﴿ همه شب در ين غصه تابامداد ❊ سقط كفت ونفرين ودشنام داد ﴾ (محصول بيت) صاحب حر بتون كيجه بوغصه ده ايرته دك يعنى مركبى اضطرابنده اولوب نامعقول سو يلدى وايلنچ ودشنام ويردى حاصلى اول حالده ديلنه كلنى سو يلدى همه شب مصراع ثانيه مرهوندر يعنى ظرف واقعدر ﴿ نه دشمن برست ازز بانش نه دوست ❊ نه سلطان كه آن بوم و برزان اوست ﴾ باحرف تأكيد رست فعل ماضى مفردغائب قورتلدى ديمكدر حرف نفيله قورتلدى ديمكدر زبانش ضميرصاحب خره راجعدر دوست دشمنه معطوف كه رابط صفت بوم مملكت وبربونده زمين معناسنه درزان وآن ادات تخصيص لردرزان او وآن اودير لرانك ديمكدر وزان من بنم وزان تو سنك فقس (محصول بيت) نه دشمن قورتلدى

دیلمدن نه دوست نه پادشاه که اول مملکت واول یرآنکدر حاصلی دیلنه کلن مهملاتی سویلدی * قضارا خداوندآن پهن دشت * دران حال منکر برو برگذشت * قضارا اتفاقا وناکهانی دیمکدر خداوندآن پهن دشت لامیه در پهن دشت بای عجمك فتحی وسکون ها ونونله ترکیب مزجی در آنلی و یعنی صحرا دیمکدر حال منکر بیانیه چرکین حال دیمکدر برو ضمیر یکی به راجعدر گذشت کچدی (محصول بیت) بو شخص بلاده والمده ایکن ناکهانی اول یعنی صحرانك صاحبی یعنی پادشاه اول چرکین حالده اورر بنه اوغرادی * شنید این سخنهای دورازصواب * نه صبر شنیدن نه روی جواب * سخنهای دورازصواب بیانیه صوابدن بعید سوزلر حاصلی ناسازو مخالف کلمات صبر شنیدن وروی جواب لامیه لردر (محصول بیت) اول خداوند بو صوابدن بعید سوزلری ایشتدی یعنی صاحب خرك ناسزا دشناملرین ایشتدی نه ایشتمکه صبرونه جوابه وجه وصورت وار حاصلی نه ایشتمکه صبروطاقتی وارایدی زیرا یاده ناسزاایدی ونه جواب ویرمکه مجالی اوادی زیراقتی غضبه کلدی * بخشم سیاست درو بنگریست * که سودای این برمن از بهر کیست * باحرف تأکید نگریست نونك ورانك کسری وکاف عجمك فتحی و یاقینك سکونیله فعل ماضی مفرد غائب فاعلی خداوندر سودا غضب معناسنه در برحرف صله بهر بانك فتحی وسکون هاله ادات تعلیل واجب الاضافت اولان الفاظدندر چه به اضافت لامیه در چیست و کیست لفظلرنده یاهای رسمیدن بدلدر فاحفظ (محصول بیت) پادشاه حریفك نامعقول کلماتنی اشیدنجه اکا غضبندن سیاست کوزیله نظرایلدی یعنی انی سیاست ایلمکه قصد ایلدی بویله دیو که بو شخصك بکا غضبی نه ایچوندر دیو یعنی بن بوکانه ایلدم که بکا بو قدر شتم ایدر * یکی گفت شاها بتیغش بزن * زروی زمین بیخ عمرش بکن * بیخ عمر لامیه در مجازا عمر کوکی دیمکدر ضمیر یکی یه راجعدر بکن کاف عربك فتحیله قوپار یعنی قلع ایله دیمکدر (محصول بیت) پادشاه مسکینه سیاست کوزیله باقنجه بریسی دیدی پادشاهم انی تیغله اور یعنی بوینونی اور یر یوزندن انك عمری کوکنی قازقوپار یعنی دنیادن وجودنی قالدر * نکه کرد سلطان عالی محل * خودش در بلادید وخردروحل * سلطان عالی محل بیانیه عالی محل وصف ترکیبی محل مقام معناسنه در خود کندی

مطلب

دیمکدر وحل واوك وحانك فتحه‌لر یله یالحق دیمکدر (محصول بیت) پادشاه بلندمرتبه وعالی‌مقدار نظر ایلدی کندینی بلاده وخر یتی باتقده و یالجقده کوردی ❊ ببخشود برحال مسکین مرد ❊ فروخورد خشم سخنهای سرد ❊ ببخشود فعل ماضی مفرد غائب ترحم ایلدی دیمکدر بر حرف صله حال مسکین مرد لامیه مسکین مر دسکون نونله ترکیب مزجیدر فروخورد یودقندی دیمکدر چشم سخنهای سرد لامیه و بیانیه در (محصول بیت) پادشاه آنی وخرنی بویله کورنجه مرد بیچاره ومسکینك حالنه ترحم ایلیوب نامعقول وناسزا کلماتینك غضبنی یودقندی یعنی کظم غیظ ایلدی ❊ زرش دادو اسب وقبا پوستین ❊ چه نیکو بوده مهر در وقت کین ❊ زرش ضمیر بیچاره‌دن کنایه‌در قبا پوستین کورك قپلی فراجه مهر بونده محبت معناسنه‌در کین کاف عربك کسری یله بغض معناسنه‌در (محصول بیت) پادشاه مسکینه التون وآت وکورکلی فراجه و یردی حضرت شیخ بیورر نه کوزلدر کین وقتنده محبت یعنی جرم وخطایی عفو ایدوب محبت نه خوش در ❊ یکی کفتش ای پیر بی عقل وهوش ❊ عجب رستی از قتل کفتا خوش ❊ رستی رانك فتحیله فعل ماضی مفرد مخاطب قورتلدك یعنی خلاص اولدك دیمکدر کفتا یردی خوش اپسم تقدیری خوش باشمر اپسم اول دیمکدر (محصول بیت) بر بسی بیچاره‌یه ای عقلسز وادراکسز پیر قتلدن عجب خلاص بولدك پیرا کاپسم دیدی یعنی دیمه ❊ اکرمن بنالیدم از درد خویش ❊ وی انعام فرمود درخورد خویش ❊ (محصول بیت) اکر بن کندی دردمدن ایکلیوب ناسزا سویلدمسه اول بنم کندی حالمدر که زیاده اضطرابمدن سویلدم اما پادشاه کندی لطف وکرمنه لایق انعام بیوردی یعنی بن لایقمی ایلدم اولده کندینك اولاغینه لایقنی ایلدی حضرت شیخ بیورر ❊ بد را بدی سهل باشد جزا ❊ واکرمردی احسن الی من اسا ❊ بدی یا حرف مصدر و یا حرف وحدت ورا حرف صله بدی یا حرف مصدر مردی یا ضمیر خطاب احسن افعال بابندن فعل امر مفرد مخاطب الی حرف جر احسنه متعلقدر من اسم موصول اسا فعل ماضی مفرد مذکر غائب فاعلی تحتنده منه راجعدر جملهٔ فعلیه اعراب دن محلی یوق صله سیدر اسم موصولك (محصول بیت) یرامزلغه یرامزلق جزاسی سهل اولور یعنی جزئی

والحاصل قادر اكرم دايسك اساءت ايليه احسان ايله حاصلی يرامزاغه يرامزلق ايلمكه هركس قادر اولور امام دلك يرامزه ايلك ايلمكدر بوكه دكه كيمسه قادردكلدر ❊ حكايت ❊ شنيدم كه مغروری ازكبر مست ❊ درخانه برروی سائل ببست ❊ مغروری ياحرف وحدت كبر كاف عربك كسر يله وسكون باءله عظمت معناسنه‌در كبرياده ديرلر كافك كسر يله‌در خانه لاميه در بر حرف صله روی سائلده لاميه‌در (محصول بيت) اشتدم كه تعظم وتكبردن مست برمغروراوی قپوسنی برسائل يوزينه بغلادی يعنی برفقير ديلنجی‌يه نسنه‌و يرمدی حاصلی قپوسندن محروم كوندردی ❊ بكنجی فرومانده بنشست مرد ❊ جكر كرم وآه ازتف سينه سرد ❊ بكنجی باحرف ظرف وياحرف وحدت فرومانده عاجز ديمكدر مرد يعنی سائل تف سينه لاميه تف بونده حرارت معناسنه‌در (محصول بيت) سائل بر بوجقده عاجز وذليل اوتوردی يعنی آج وذليل جكری كرم وآهی سينه‌سی حرارتندن سرد اوتوردی حاصلی زياده اضطرابندن صوق آه چكمكه باشلادی ❊ شنيدش يكی مرد پوشيده چشم ❊ بپرسيدش ازموجب كين وخشم ❊ شنيدش ضميری سائله عائددر مرد پوشيده چشم بيانيه پوشيده چشم وصف تركيبيدر اعمی معناسنه موجب كين لاميه سبب كين ديمكدر (محصول بيت) سائلك حرارتله آه سرد چكديكنی براعمی ايشتدی ايشيديجك سائله كين وغضبنك سببندن سؤال ايلدی يعنی غضبكه سبب ندر ديدی ❊ فروكفت وبكريست برخاك كوی ❊ جفايی كز آن شخص آمد بروی ❊ فروادات تأكيد كفت قائل سائلدر مقول قول مصراع ثانی‌در فروكفت مخفی سويلدی ديبن آشكاره خطا ايلمش خاك كوی لاميه‌در كوی كاف عربك ضميله محله ديمكدر جفايی ياحرف وحدت كه رابط صفت آن شخص يعنی مغرور ضمير سائله راجعدر ومعناده رويه مقيددر برويش تقديرنده (محصول بيت) اعمی سائلدن سبب غضبنی سؤال ايدنجه سائل محله طپراغی اوزره اغلركن سويلدی كثرت بكادن كنايتدر شول جفايی كه شخص مغروردن يوزينه واوكنه كلدی يعنی مغرورايلديكی جفايی سويليوب نقر ايلدی ❊ بكفت ای فلان ترك آزار كن ❊ يك امشب بنزدمن افطار كن ❊ ترك آزار مصدرك مفعولنه اضافتيدر آزار اسمدر آزاريدندن كه مشتركدر لازمله متعدی بيننده بونده لازمدر

ردشمی

انجمنك دیمکدر یك امشب بر بو کیجه دیمکدر با حرف ظرف نزد من لامیه در افطار افعال بابندن مصدر در صائم اولان کیمسه یمکله اورج اچقه دیرلر کن کاف عربك ضمیله فعل امر مفرد مخاطبدر کنیدندن ایله دیمکدر (محصول بیت) اعمی سائله دیدی ای فقیر انجمنکی ترك ایله مضطرب اولمه بر بو کیجه بنم قاتمده افطار ایله یعنی بو کیجه بنم یانمده طعامدن ﴿ بخلق ونوازش گریبان کشید * بمنزل در آوردش وخوان کشید ﴾ نوازش نونك فتحیله اسم مصدردر نوازیدندن اوخشایش دیمکدر بعض نسخه ده نوازش یرینه فریبش واقعدر الدامق معناسنه در حرف تأکید آوردش شین ضمیر منصوب متصل معناسنه سائلدن کنایه در وضمیر مستتر اعمی دن خوان سفره ونعمت معناسنه در (محصول بیت) اعمی سائلك حسن وخلق ورعایت وفریبله یقه سین چکدی یعنی ملایمت وملاطفتله خانه سنه کلکه آنی ارضا ایلدی پس آنی منزلنه کتوروب اکه طعام چکدی حاصلی قرنن طویوردی ﴿ بر آسود درویش روشن نهاد * بکفت ایزدت روشنایی دهاد ﴾ بر حرف تأکید آسود فعل ماضی مفرد غائب دیکلندی یعنی حضور ایلدی درویش روشن نهاد لامیه وروشن نهاد وصف ترکیبی روشن طبیعتلی دیمکدر ایزدت همزه نك کسری وزانك فتحی وکسریله خدا دیمکدر روشنایی یای مصدرله ایدنلق دیمکدر یعنی کوز اچقلغی دهاد دالك فتحیله فعل امر مفرد غائب موقع دعاده واقعدر ویرسون دیمکدر (محصول بیت) درویش روشن طبع طعام یبوب حضور ایلدی پس اعمایه خدا سکا ایدنلق ویرسون دیدی یعنی کوزك ایدن اولسون ﴿ شب از نرکسش قطره چندی چکید * سحر دیده بر کرد ودنیا بدید ﴾ نرکسدن مراد چشمدر کنایه طریقیله وضمیر اعمی دن کنایه در قطره چندی تقدیری قطره ٔ چند در ضرورت وزنیچون یای وحدت تأخیر اولندی چکید جیم عجمك فتحی وکاف عربك کسریله فعل ماضی مفرد غائب طامدی یعنی اقدی دیمکدر دیده بر کرد کوزین اچدی دیمکدر (محصول بیت) کیجه اول اعمانك کوزندن برقاچ قطره یاش طامه دی سحر وقتنده کوزین آچوب دنیایی کوردی ﴿ حکایت بشهر اندر افتاد وجوش * که بی دیده دیده ٔ بر کند دوش ﴾ بشهر با حرف صله اندرانی تأکید ایدر جوش بونده صیت وصدا معناسنه در که حرف بیان بی دیده کوزسز دیمکدر ویا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه وحدت ایچون در دیبین بلمزیمش (محصول بیت) شهره حکایت وغلغله دوشدیکه براعمی

ردسرری وشمعی

دون کیجه کوزین اچدی دیو یعنی نابینا بینا اولدی ❊ شنیدا ین سخن خواجهٔ سنکدل ❊ که برکشت درویش ازو تنکدل ❊ خواجهٔ سنکدل بیانیه که حرف رابط صفت برکشت دوندی واولدی معناسنه در ازو ضمیر خواجه یه راجعدر تنکدل وصف ترکیبی کوکل طارلغندن کنایتدر حاصلی بحضور وپریشان خاطر دیمکدر (محصول بیت) اول طاش یورکلی بی رحم خواجه که درویش اندن بحضور وپریشان خاطر اولدی بو سوزی اشتدی یعنی اعمانك سائل قصه سنی ❊ بکفتا حکایت کن ای نیك بخت ❊ که چون سهل شد برتواین کار سخت ❊ بکفت خواجهٔ مغرور کوزی اچیلان کیمسه یه دیدی که حرف بیان چون واو اصلیه ایله نیجه دیمکدر برحرف صله کار سخت بیانیه در (محصول بیت) خواجهٔ مغرور اعمای سابقه دیدیکه ای طالعی مبارك سکا بو محکم ومشکل ایش نیجه قولای اولدی یعنی سبب نه اولدی سنك کوزك اچلغه ❊ که برکردت این شمع کیتی فروز ❊ بکفت ای ستمکار آشفته روز ❊ که اسمدر کیم معناسنه برکرد فعل ماضی مفرد غائب اویاردی دیمکدر یعنی ضیا اندردی تا ضمیر خطاب شمع کیتی فروز بیانیه در وبرکردك مفعولی شمعدن مراد دیده در دیده یه کیتی فروزیبور دیدی شمع اعتبار یله در والا جهان بین بری ایدی فتأمل ستمکار آشفته روز بیانیه آشفته روز وصف ترکیبیدر پریشان روز معناسنه (محصول بیت) خواجه سؤال ایدوب دیرکه بو جهان بالکاندریجی شمعکی کیم اویاردی یعنی چشم جهان بینکی کیم بینا ایلدی وسنی کیم دیده ور ایلدی اعمای سابق دیدی ای پریشان روزکار وآشفته احوال ظالم ❊ تو کوته نظر بودی وسست رای ❊ که مشغول کشتی بجغداز همای ❊ کوته نظر وصف ترکیبی بصرسز دیمکدر سست رای ده وصف ترکیبدر تدبیرسز وبصیرتسز معناسنه که حرف تعلیل کشتی کاف عجمك فتحیله فعل ماضی مفرد مخاطب اولدك دیمکدر صیرورت معناسنه باحرف صله جغد جیم عربك ضمیله بایقوش دیمکدر همای برشکر رنك قوشدر صقرغان وضعنده شو یله که صقرغان شکر رنك اولسیدی همارنکنده وشکلنده اولور دی تحصیلم زماننده شام شریفده برجم بازرکاننده برینك لاشه سنی کوردم بونك اکل وشربی وبوری چیقارمسی احوالی وخواصی عجایب مخلوقات کتابنده مفصل

مطلب
بیان هما

ومبین در انده کو ریله (محصول بیت) مغرورە دیرکه سن الچق نظرلی
وزبون فکرلی سین که همادن اعراض ایدوب جغده مشغول اولدك یعنی
دنیا محبتی سببیله فقرایه رعایت ایلمدن اعراض ایلدك * بروی من این
درکسی کرد باز * که کردی توبرروی وی در فراز * باحرف صله روی
من لامیه این در یعنی دریچهٔ چشم کسی یاحرف وحدت کرد باز اچدی
دیمکدر که حرف رابط صفت کردی کاف عربك فتحیله فعل ماضی مفرد
مخاطب ایلدك دیمکدر برحرف صله روی وی لامیه در انك یوزینه دیمکدر
درقپو فرازفانك فتحی وکسریله قپامق معناسنه درلیکن استعمالده استقلالی
یوقدر بلکه غیری لفظه محتاجدر بونده کردن فعلنه مقیددر فرازکردی
تقدیرنده قپادك دیمکدر (محصول بیت) اعمای سابق خواجهٔ مغرورە دیر که
بنم یوزمه بوقپویی برکیمسه اچدیکه سن آنك یوزینه انعام قپوسنی بغلدك
یعنی برکیمسه بنی بینا ایلدیکه سن آنی قپوکدن برنسنه ویرمیوب محروم
کوندردك حضرت شیخ پند ومعرفت طریقیله بیورر * اکر بوسه برخاك
مردان زنی * بمردیٔ که پیش آیدت روشنی * برحرف صله خاك مردان
لامیه در خاك مرداندن مراد مزار اولیادر زنی فعل مضارع مفرد
مخاطب زیدندن فعل شرط واقعدر اکر بوسه زنی تقدیرنده بمردی
باحرف قسم ویاحرف مصدر که حرف بیان آیدت تا ضمیر خطاب معناده
پیشه مقید در پیشت تقدیرنده روشنی یاحرف مصدر (محصول بیت)
اکر اولیانك مزارینی بوس ایدرسك یعنی صفای باطنله قبورینی تعظیمله
زیارت ایدرسك ارنلرك ارلکی حقیچون کهسنك اوکوکه یعنی سکاخدادن
برنور وسرور وفیض قبور حاصل اولور یعنی انلرك روحانیتندن صفای
دنیا واخری حاصل اولور * کسانی که پوشیده چشم دلند * همانا کزین
توتیا غافلند * کسان کسك جمعیدر ویاحرف وحدت شول برکیمسه لر
دیمکدر که حرف رابط صفت پوشیده اورتولی دیمکدر یعنی مستور
چشم دل لامیه در مجازا کوکلی کوزی دیمکدر نون ودال استك ادات
جمعدر کسان اعتباریله همانا بکزر دیمکدر کانه معناسنه که حرف بیان
این توتیادن مراد خاك مزار اولیادن غافلند نون ودال سابق کبیدر
(محصول بیت) شول کیمسه لرك کوکلی کوزی مستوردر یعنی اچق
دکل کوردر کانه که تراب مزار اولیادن غافللر درحاصلی اولیایه محبت

ایدوب قبورینی صفای باطن وصدق طویتله زیارت ایدن انلرک روحانی فیضلرینه مظهر دوشروب ایلین قالور ❋ چو برگشته دولت ملامت شنید ❋ سر انکشت حسرت بدندان کزید ❋ چو حرف تعلیل برکشته دولت دولتی دونمش یعنی دولتسز سرانکشت حسرت لامیه در مجازا حسرت برمغی اوجنی یعنی بارمغی ذکر جزؤ واراده کل مراددر (محصول بیت) چونکه بی دولت مغرور اعمای سابقدن ملامتی ایشیتدی حسرت وندامت برمغنی دیشیله ایصردی یعنی زیاده پشیمان اولدی ❋ که شهباز من صید دام توشد ❋ مرا بود دولت بنام توشد ❋ که حرف تعلیل شهباز ایو طوغانه دیرلر منه اضافتی لامیه در صید دام تو لامیه لردر سنك دامك صیدی دیمکدر مر ابنم دیمکدر با حرف صله نام تو لامیه در (محصول بیت) مغرور پشیمان اولوب برمغین ایصردی که بنم شهبازم سنك طوزاغکه شکار اولدی یعنی بن شکار ایده جکمی سن شکار ایلدك دولت بنم ایدی اما سنك اولدی حاصلی بو بر دولت ایدی که قاپمه کلدی اما بکانصیب اولمیوب سکا نصیب اولدی ❋ کسی چون بدست آورد جره باز ❋ فرو برده چون موش دندان باز ❋ کسی یا حرف وحدت چون کیف دیمکدر بدست با حرف صله جره باز جیمك ضمیله ورانك تشدیدیله طغان جره سی که طغان جنسنك برصنفی در طغان یاورسی دیمین بیلمز یمش فرو برده باتورمش دیمکدر چون ادات تشبیه موش کسکن که عربجه فاره دیرلر دندان دشه دیرلر باحرف صله آز الف ممدوده حرص معناسنه در (محصول بیت) برکیمسه نیجه اله کتوره بیلور جره بازی یعنی اولیاالله مصاحبت ومقارنتی نیجه ایده بیلور وانلرك کوکلینه نیجه کیره بیلور فاره کبی دیشنی حرصه باتورمش ایکن یعنی دنیایه زیاده حریص ایکن وجائز درکه با آزدکی باحرف مصاحبت اوله وفرو برده یه برمفعول تقدیر ایده وز یعنی دنیا حطامنه حرصله توغل ایلمش ایکن خدا دوستلرینه نیجه تقرب ایده بیلور وانلرله نه وجهله آشنالق ایده بیلور دیمك اوله والعلم عندالله ❋ کرامت بودانی که پیدا شود ❋ که اعماز ناکاه بیناشود ❋ معلوم اولاکه مذکور حکایه حضرت شیخك کلیاتنده وبعض بوستان نسخه لرنده موجود دکل علی الخصوص که بو حکایه موجود اولان نسخه لرده بو بیت موجود دکلدر لیکن شارحلر باز دیغیچون بزده تقلیدا یازدق ایکی

ردسروری وشمعی

يرده كه حرف بيان افاده ايدر ناكاه فجاءه ديمكدر تركيجه انسزين ديرلر (محصول بيت) كرامتدر بو عالمده ظاهر وهويدا اولور كه اعمال كسزين بينا اولور يعني براعمانك فجاءه كوزيني اچمق معجزات انبيايه برابر برحالدر ﴿ كفتار اندر دلداريء عام در طلب خاص ﴾ ﴿ الا كر طلب كاري اهل دلي * زخدمت مكن يكزمان غافلي ﴾ الا حرف استفتاح وتنبيه طلبكار اهل دلي لاميه لردرد ليده ياضمير خطابدر غافليده حرف مصدر بعض نسخه ده غافلي يرينه كاهلي واقعدر (محصول بيت) آكاه اول كه اكر بر اهل دله يعني برخدا دوستنه طالب ايسك اكا خدمتدن برزمان وبرساعت غفلت ايله حاصلي اهل الله ايله آشنالق ايلمك استرسك خدمتلرندن وملازمتلرندن برزمان خالي اوله ﴿ خورش ده بكنجشك وكبك وحمام * كه يك روزت افتد همايي بدام ﴾ خورش خارؤم ضمه وواو رسميله اسم مصدردر طعام معناسنه ده دالك كسري وهاي اصليه ايله فعل امر مفرد مخاطب وير ديمكدر كنجشك كافك ضمي وجيمك كسريله سرچه يه ديرلر كه عرب عصفور دير عينك وفانك ضميله وسكون صادله كاف اولي بعض اعجام عجمي وبعضيسي عربي اوقور اما ثاني عربيدر بالاتفاق كبك كافك ايكيسيده عربيدر واولكيسي مفتوح وثاني ساكن كككله ديرلر كه عرب حجله وقبجه دير حمام لغتده هر بيوني مطوق طيره ديرلر قمري واوكيك وغيريلري كبي اما بونده كوكرجين مراددر كه حرف تعليل يك روزت تاضمير خطابدر معناده دامه مقيددر بدامت تقديرنده همايي ياحرف وحدت وياحرف تنكير بدام باحرف صله (محصول بيت) سرچه يه وككلكه وكوكرجينه يعني مطلق حيوانانه طعام ويرتا كيم بركون طوزغكه همادوشه يعني هركسه خدمت وحرمت ايله تاكه بركون برخدا دوستنه راست كله سين غرض قصه دن حصه در حاصلي هر كسي ولي بيلوب عزت وحرمت ايله تاكيم بركون بركرچك ارمشه سين ﴿ چوهر كوشه تير نياز افكني * اميدست ناكه كه صيدي زني ﴾ تير نياز لاميه مجازا نياز اوقني يعني نياز افكني فعل مضارع مفرد مخاطب براغه سين يعني اتاسين ديمكدر ناكه ناكاهدن مخففدر مفاجاة يعني انسزين صيدي ياحرف وحدت وياحرف تنكير زني فعل مضارع مفرد مخاطب اوراسين ديمكدر (محصول بيت) چونكه هر كوشه يه نياز اوقني اتاسين يعني هر كسه تضرع ونياز ايليه سين اميد وار در كه ناكاه برشكار اوراسين حاصلي

هر كسه نياز اوزره اولوب عرض حاجت ايليه سين مرجودر كه بر كون
بر مستجاب الدعوت صاحب سعادته ملاقى اوله سين كه مرادك حاصل ايليه
❊ درى هم برآيد زچندين صدف ❊ زصد چوبه آيديكى بر هدف ❊
در دالك ضمى ورانك تشديديله اينجو معناسنه در فارسيده عربيده مروارید
ديرلر راضرورت وزنيچون مخفف اوقنور وياحرف وحدت برآيد چيقار
ديمكدر چند بن بونده كنايت طريقيله مذكوردر عددمعين مراددكلدر
حاصلى كثرت مراددر صدف صادك ودالك فتحيله اينجو حاصل اولان
ظرف يعنى صبوق چوبه جيم عجمك ضمى وباىء عربله كزاوقنه ديرلراما
بونده مطلق اوق مراد درهدف قرينه سيله كه اوق نشانه ديرلر
(محصول بيت) نيجه صدفدن بردر شاهوار حاصل اولور يعنى نيجه
ناقصه خدمت ايلمك كركسين كه بركامله واصل اوله سين *بيت* نيجه بيك
آدم اوغلانى هلاك اولمق كرك تاكيم *بلا نجى خبه دنياده اوله بر كرجك
ار پيدا* يوزاوقدن بريسى نشانه كلور حاصلى نيجه تضرع و زاريلق
ايلمك كركسين كه بريسى جناب عزتك مقبولى اوله كه انك سببيله مرادكه
واصل اوله سين مذكورابيات تمثيل طريقيله مذكوردر فتدبر ❊ حكايت ❊
❊ يكى راپسر كم شداز راحله ❊ شبانكه بكرديددر قافله ❊ يكى را برينك
ديمكدر راحرف تخصيص پسر بونده اوغل ديمكدر فرزند معناسنه
كم شد ضايع اولدى ديمكدر راحله لغتده بنت دوه يه ديرلر يعنى بينمكه لايق
شتره راحله ديرلر اما بونده اسم فاعل مفرد مؤنثدر فتح بابندن مقدر
قافله نك صفتيدر تقديرى قافلهٔ راحله در كوچيجى قافله ديمكدر پس
راحله بونده كراجى معناسنه در وبعض يرده كرالله طوتلان دوه در دبين
زياده دوه جيلك ايلمش شبانكه كيجه وقتى يعنى قراكلق كيجه ديمكدر
بكرديد فعل ماضى مفرد غائب چكزندى وطولاندى ديمكدر يعنى ارادى
درحرف ظرف قافله اسم فاعل مفرد مؤنث جماعت قافله يعنى راجعه
ديمكدر زيرا ققول مصدردر رجوع معناسنه اما بونك كبى يرلرده كاروان
معناسنه در (محصول بيت) برينك طائفهٔ قافله دن اوغلى ضايع اولدى
پس اوغلى ضايع اولان كيمسه كيجه قراكلغنده كاروان اراسنده چكزندى
وطولاندى يعنى اوغلنى قافله ده ارادى ❊ زهر خيمه پرسيد و هر
سوشتافت ❊ بتاريكى آن روشنايى بيافت ❊ سوسينك ضميله جانب

ردسرورى

معناسنه درشتافت فعل ماضی مفرد غائب ایودی دیمکدر مرادجست
و جو و طلبده سعی بلیغ کوستردی دیمکدر بتاریکی باحرف ظرف
ویاحرف مصدر در قاراکلقده دیمکدر روشنایی یاحرف مصدر ایدنلق
دیمکدر بیافت بوالدی دیمکدر (محصول بیت) مذکور کیمسه فرزندینی
هرخیمه‌دن صوردی وهرجانبه کزدی یورودی یعنی هرجانبده یوقلدی
وارادی عاقبت قراکلقده اول ایدنلغی بولدی یعنی اوغلنی برقراکلق یرده
بولدی ﴿ چوآمد برمردم کاروان ✽ شنیدم که میکفت باساروان ﴾
برمردم کاروان لامیه کاروان وساروان واوله وبالله اغتدر زیرا ارالرنده
تبادی وتواخی وار میکفت حکایت حال ماضی سویلردی دیمکدر
باحرف صله ساروان دوه‌جی دیمکدر (محصول بیت) چونکه پدر پسری
کاروان خلقی قتنه کلدی ایشتدم که دوه جیسنه سویلردی یعنی تقریر
ایدردی دیمکدر ﴿ ندانی که چون راه بردم بدوست ✽ هرآنکس که پیش
آمدم کفتم اوست ﴾ ندانی فعل مضارع مفرد مخاطب استفهام انکاری
معناسنه ویاتقریری که حرف بیان چون کیف معناسنه در بدوست
باحرف صله دوسته دیمکدر پیش آمدم تقدیری پیشم آمد در ضرورت
وزنیچون تأخیر قلندی اوست اوضمیر غائب فرزندن کنایه‌در
(محصول بیت) پدر ساروانه دیرکه بیلز میسین که دوسته یعنی اوغله
نیجه یول ایلتدم یعنی اکانیجه واصل اولدم وانی نیجه بولدم هرکیمسه که
اوکه وقرشمه کلدیسه دیدم اولدر یعنی طلبده زیاده اهتمام ایلدکدن
هرکیمسه که قراکلق کیجه‌ده اوکه کلدیسه وکوزیمه کورندیسه اولدر
یعنی اوغلمدر دیدم ﴿ ازآن اهل دل در پی هرکسند ✽ که باشد که روزی
بمردی رسند ﴾ ازآن ادات تعلیل اهل دل لامیه عارف دیمکدر پی هرکس
لامیه هرکسك اردنده دیمکدر معناسی هرکسی تجسس وتفحص ایدرلر
حاصلی هرکسك نسی وار درونیه مالکدر دیوارارلر ویوقلرلر که حرف تعلیل
باشد فعل مضارع غائبدر تمنی معناسنه اوله که دیمکدر که حرف بیان روزی
یاحرف وحدت بمردی باحرف صله ویاحرف وحدت رسند فعل مضارع
مفرد غائب ایریشه‌لر دیمکدر (محصول بیت) انکیچون اهل دل اولان
عارفلر هرکسك اردنجه درلر یعنی هرکسك نسی وار ایدوکنی یوقلیوب
ارارلر اولاکه برکون براره اریشه‌لر دیو حاصلی هرکسدن ولایت

اومارلر بر ولی به ایریشنجه ﴿ برنداز برای دلی بارها * خور نداز برای کلی خارها ﴾ برندك فاعلی تحتنده اهل دله راجع ضمیردر برای دل لامیه وباحرف وحدت بار بو کدرکه عربیده حل دیرلر حای حطینك که بریله وها ادات جمع جادات خورند یعنی اهل دل برای کلی برای دلی کبیدر وباحرف وحدت خاردیکن وها کنه ادات جمع (محصول بیت) اهل دل عارفلر اهل اللهك کوکلی الله الوب کندینه میل ومحبت ایتدیرنجه عوامدن وجهله دن بوکار چکرلر ومشقتلر کوررلر بر کلی ایچون دیکنلر برلر یعنی بر خدا دوستنی تحصیل ایدوب اله کتورنجه اغیار دن وحساددن نه زحتلر چکرلر مذکور ابیات جمیعا سالله اعمی قصه سنه مناسب پندو حکمت ومعرفتدر فتأمل ﴿ حکایت ﴾ ﴿ زتاج ملك زادهٔ درمناخ * شبی لعلی افتاد در سنکلاخ ﴾ تاج ملك زاده لامیه و یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل همزه حرف وحدتدر دیین سهو ایلمش در حرف ظرف مناخ میمك ضمیله دشت نخشیده بر بیرك اسمی در اما عربیده اسم مکاندر دوه چوکیجك بیر معنا سنه اناخ ینیخ دن یعنی افعال بابندن شبی ولعلی یالری حرف وحدت درحرف صله سنکلاخ طاشلق دیمکدر یعنی طاشلی بیر (محصول بیت) بر شهزاده نك تاجندن مناخده طاشلغه برلعل دوشـدی معلوم اولا که اوائل اسلامده پادشاهلر و شهزاده لر مرصع تاج کیرلر ایمش خلفاء عباسیه نکده بعضی تاجدار ایمشلر سلاطینه تاجدار دیدکاری بو اعتباریله در ﴿ بدر کفتش اندر شب تیره رنك * چه دانی که کوهر کدامست وسنك ﴾ پدر یعنی پادشاه کفتش ضمیر پادشاهزاده یه راجعدر اندر ادات ظرف شب تیره رنك بیانیه قراکلق کیجه دیمکدر چه دانی نه بیلرسین که حرف بیان کدام کاف عربك ضمیله قنغی دیمکدر که عرب ای دیر یالك تشدیدیله سنك کوهره معطوفدر تقدیری وسنك کدامست در (محصول بیت) پادشاه فرزنده دیدی نه بیلرسین قراکلو کیجه ده که کوهر قنغیسیدر و طاش قنغیسیدر ایمدی بو یله اولنجه ﴿ همه سنکها پاس دارای پسر * که لعل ازمیانش نباشد بدر ﴾ پاس دار حفظ ایله که حرف تعلیل میانش ضمیری سنکهایه راجعدر نباشد کلمدر ویا اولمیه دیمکدر بدر باحرف ظرف ویا حرف صله در (محصول بیت) چونکه شب تیره ده کوهر وسنك مبین دکلدر ایمدی لعل دوشدکی بیروك جمیعا طاشلرنی جمع ایدوب

ردسروری وشمعی

حفظ ایله زیر العل ارالرنده طاشره ده کلدر ویا طشره ده اولمسون یعنی ایچلرنده در ویا ایچلرنده اولسون دیمکدر حضرت شیخ بوندنصکره تمثیل طریقیله بیورر ❊ در او باش پاکان شوریده رنك ❊ همان جای تاریك ولعلند وسنك ❊ در حرف ظرف او باش جمع قلت وزنی اوزرینه اخلاط ناس معناسنه در یعنی خلقك درینتسی حاصلی شوندن بوندن دیرلمش طائفه به دیرلر اوشانده دیرلر جوهر یده دیرکه بعضیلر دیدی او باش بوشدن مقلوب جمعدر کانه مفردی بوش اوله و بوش بالك فتحیله مختلط ناسك کثرتنه دیرلر پاکان شور یده رنك بیانیه در شور یده رنك وصف ترکیبیدر دیوانه شکل معناسنه پاکاندن مراد اهل اللهدر همان بونده کانه معناسنه در جای تاریك بیانیه تاریکی لعله اضافت ایدنلر ظلمت خطاده قالمشلر اعلمند برینه نعلست یازان مقصوده واصل اولمامش (محصول بیت) اوباش ارالرنده دیوانه شکل پاکلر قراکلق یرده جوهر وطاش کبیدر یعنی اولیا خلقك ارالرنده قراکلق کیجه ده کوهر وسنك کبیدرلر که ناسه شویله قریشمشلردر وشویله مختلط اولمشلردر که کورنانلری سائر خلقدن تشخیص وتمیز ایده مزلر شب تار یکده جوهر وسنك مبین اولمدیغی کبی انلردخی سائر ناسدن مبین وممتاز کالمردن وانلری سائر ناس اراسنده خدادن غیری کیمسه بیلمز (اولیائی تحت قبابی لایعرفهم غیری) بونلره اشارتدر حاصلی اولیائی جواهره وسائر ناسی سنکه وانلرله همرنك وهم شکل اواوب بری برندن ممتاز ومبین اولمدقلری احوالنی شب تار یکه تشبیه ایلمش فتأمل پس مصراع ثانینك معناسنی همان لعل وطاش اولان قرانکو یرده در دیین احوال تشبیه دن بی خبر اولدیغندن خطا ایلمش ❊ چو پاکیزه نفسان صاحب دلان ❊ برآمیخته ند باجاهلان ❊ چو ادات تعلیل معناسنده تشبیه ایچوندر دیین سهو ایلمش پاکیزه نفس وصف ترکیبیدر مراد اولیادر الف ونون ادات جمعدر صاحب دلانه اضافتی بیانیه در الف ونون ادات جمعدر بر حرف تأکید آمیخته الف ممدودله فعل ماضیدن قسم مفرد غائب وسین وتا ادات خبر ونون ودال ادات جمعدر مواد معنای عبارت قریشمشلر درلر دیمکدر با حرف مصاحبت (محصول بیت) چونکه پاکیزه نفس صاحب دللر یعنی اولیا عوام ناس وجاهلارله مختلط وصورتده انلرله متحدلردر ایمدی ❊ برغبت بکش بار هر جاهلی ❊ که افتی بسر وقت صاحب دلی ❊ برغبت با حرف مصاحب بار هر جاهلی لامیه در بار بونده

ردسروری وشمعی

ردشمعی

ردشمعی

بوك وثقلت معناسنه جاهلی یا حرف وحدت که حرف وحدت افتی همزنك ضمی وسكون فائله فعل مضارع مفرد مخاطب دوشه سین دیمکدر باحرف صله سر وقت کشینك حضورینه وسرورینه وبسطنه اطلاق ایدرلر صاحب دله اضافتی لامیه و یاحرف وحدت (محصول بیت) چونکه اولیا عوام ناس وجاهلارله مختلط وصورتده انلرله متحد و روجهله انلردن متمیز ومتبین دکلردر ایمدی هرجاهل ونادانك یوکنی وثقلتنی رغبتله ومیل کلی ایله چك تاکیم برکون برصاحب دلك بسطنه وذوق وشوقنه دوشوب اندن بهره مند ومستفیض اوله سین حاصلی اولیا خلق ارابسنده مختفی ومحتجبلردر پس هرکسده ولایت ظن ایلمك کرکسین برکون برولینك نظرنه مظهر دوشوب اندن استفاضه ایلیه سین * کسی راکه با دوستی سر خوشست * نبینی که چون بار دشمن کشست * کسی را یا حرف وحدت ورا حرف تخصیص با حرف مصاحبت دوستی یاحرف وحدت که حرف بیان چون کیف معناسنه بار دشمن کش وصف ترکیبیدر دشمن یوکنی چکیجی دیمکدر تقدیری بارکش دشمندر ضرورت وزن قافیه ایچون بوترکیبه ارتکاب اولندی (محصول بیت) برکیمسه نك که بردوستله باشی خوشدر یعنی انکله تودد ومحبت اوزره در کورمزمیسین که نیجه دشمن یوکنی چکیجیدر یعنی دوستیچون دشمنك ثقلتی وزحمتنی چکر * رباعی * یارا کرباری نهد صد بارمی باید کشید * چون ندارد چاره ناچار می باید کشید * می کشیم از بهر محبوبی جفای صد رقیب * بهر یك کل محنت صد خارمی باید کشید * ندرد چون کل جامه ازدست خار * که چون در دل افتاده خندد چونار * ندرد نون حرف نفی داله فتح و کسر جائزدر وراده تشدید ضرورت وزنیچوندر چو ادات تشبیه دست خار لامیه که حرف تعلیل در حرف صله دل بونده یورك معناسنه در کوکل معناسنه دکل تقدیری دلشدر ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی خندد فعل مضارع مفرد غائب کولر دیمکدر نار لفظ مشترکدر ترکیله فارسی بیننده بحجم انارده دیر (محصول بیت) بیت سابقده کسیدن مراد عاشقدر دوستدن معشوقدر پس ندرك فاعلی عاشق اولور یعنی کل خار الندن جامه سنی چاك ایلدیکی کبی عاشق صادق اغیار ورقبا الندن جامه سنی چاك ایلمز بلکه بلالرینه وجفالرینه صبر وتحمل ایدر زیرا بورکینه عشق

ردمعنی

المندن خون دوشمن انار کبی کولر حاصلی جانانی ایچون نیجه بلا ومشقت
چکر اما اظهار ایدوب حالنی کیمسه به افشا ایلمز مصراع ثانینك معناسنی زیرا
کوکلنه قان دوشمش کیمسه انار کبی کولر دبین ظاهر درکه ندردك فاعلی
برخارجه صرف ایلمشدر عاشقه دکل ﴿ غم جمله خور درهوای یکی ❊
زدشمعی
مراعات صد کن برای یکی ﴾ غم جمله لامیه هوابونده محبت معناسنه در
مراعات صد مصدرك مفعولنه اضافتیدر برای یکی لامیه (محصول بیت) جمیع
اغیارك غمنی بردوست ایچون یی یعنی بردوستك کوکلنی اله کتوروب مقبولی
اولمغیچون اغیار وحسادك بلالر ینی وجفالر ینی چك حاصلی یوز رقیب
وجافی یه رعایت وحرمت ایله بردوست ایچون یعنی برمقبول حق ومحبوب
خدا ایچون یوز کیمسه یه رعایت وحرمت ایله که انکله آشنا ودوست اوله سین
﴿ کرت خاك پایان شوریده سر ❊ فقیر وحقیرند اندر نظر ﴾ کرت
تقدیری کرچت در یعنی کرچه سنك دیمکدر خاکپی لامیه مجازا ایاق
طپراغی دیمکدر یعنی ذلیل وحقیر الف ونون ادات جمعدر شوریده سر
اضافتی بیانیه در شوریده سر ایکی معنایه کلور بری دیوانه رنك ومجذوب
شکل دیمکدر بری ژولیده مو که عرب اکا آشفته دیر اوپرمش صچلی معناسنه
زیرادرویشلرك کاملی صاچی وصقالی طراغله وتیمار ایلمکله تقید ایلمز
پس ژولیده مو اولمق لازمدر اندر نظر تقدیری اندر نظرت در (محصول بیت)
اکرچه شوریده رنك ومجذوب شکل عاشقلر وخاکپایلر سنك نظرکده فقیر
وحقیرلردر یعنی اولیا برصورتده اولورلر که کورن انلره سلام ویرمکه عار
ایدر حاصلی صورتا فقیرلردر اما معناده اغنیالردر ﴿ تو هرکز مبین شان
بچشم پسند ❊ که ایشان پسندیده حق بسند ﴾ مبین شان تقدیری مبینشان در
رد سروری وشمعی
ضرورت وزنیچون مبین منفصل اولوب نون ساکن اوقنور پس شان ایشاندن
مخففدر دبین سهو ایلمش شانده الف ونون ادات جمعدر زیرا ضمایر الف
ونونله جمع اولور مثلا عمرنان وعمرشان وعمرمان دیرلر ضمایر مضاف الیه
واقعدر سیزك عمر کز وانلرك عمرلری وبزم عمریمز دیمکدر با حرف مصاحبت
چشم پسند لامیه در پسند اسمدر پسندیده معناسنه مقبول چشمله دیمکدر
که حرف تعلیل ایشان ضمیر منفصل انلر دیمکدر پسندیدهٔ حق لامیه در حقك
مقبولی بس بای عربك فتحیله بتر دیمکدر ونون ودال استك ادات جمعیدر
بتردرلر دیمکدر (محصول بیت) نظر کده فقیر وحقیر وخاك پای اولان

درو یشلری هر کز سن چشم قبوله کورمه یعنی انلره مقبول کوزله باقمه حاصلی سنك قبولکه احتیاجلری یوقدر زیرا انلر خدانك مقبولی اولدقلری کافیدر حاصلی حقك مقبولی اولان خلقك قبولنه محتاج دکل بو ایکی بیت حضرت شیخك کتابنده واکثر نسخه ده موجود دکل ﴿ کسی را که نزدیك ظنت بد اوست ﴿ چه دانی که صاحب ولایت خود اوست ﴾ کسی را یا حرف وحدت ورا ادات مفعول کسی چه دانیدك مقدم مفعولیدر که حرف رابط صفت نزد یك ظنت لامیه در مجاز ابدیرامز دیمکدر وضمیر کسی به را جعدر دانی فعل مضارع مفرد مخاطب بیلور سین دیمکدر خود خاده روم ضمه ایله و واو رسمیله بونده کندی معناسنه دراو سابق کبی وسین وتا ادات ایکی برده بیله ادات خبر (محصول بیت) بر کیمسه که سنك ظنك قتنده اول کیمسه یرامزدر یعنی سن آنی یرامز ظن ایدرسین نه بیلورسن که اول یرامز ظن ایلدکك کیمسه صاحب ولایت و کرامت اول کندی در یعنی فاسق وفاجر ظن ایلدکك کیمسه جائزدر که اولیادن اولا حاصلی هر کسی ولی اعتقاد ایلمك کرکسن که برکون بر ولی یه واصل اوله سن ﴿ در معرفت بر کسا نیست باز ﴿ که درهاست بر روی ایشان فراز ﴾ در معرفت لامیه در بر حرف صله کسانی الف ونون ادات جمع ویا حرف وحدت نوعیه وسین وتا ادات خبر باز بونده اچق معناسنه در که حرف رابط صفت درهادرك جمعیدر وسین وتا ادات خبر مصراع اولده سین وتا معناده بازه مقید در وثانیده فرا زه بازست وفراز ست تقد یرنده بر حرف صله وروی ایشان لامیه فرازفانك فتحی و کسریله بونده قپانق معناسنه قپانق دیمکدر (محصول بیت) معرفت قپوسی بر نوع کیمسه لره کشاده ومفتوحدر که خلق عالمك قپولری انلرك یوزلر ینه مقفول ومسدودر یعنی باب معرفت الله بر کیمسه یه مفتوح در که اول کیمسه یه خلق اعتبار ایلمز واول دخی استغنا اوزره اولوب کیمسه یه عرض حاجت ایلمز ﴿ بسا تلخ عیشان تلخی چشان ﴿ که آیند در خلد دامن کشان ﴾ بسا الف حرف مبالغه در تلخ عیش وصف ترکیبیدر اچی دیر لکلی دیمکدر الف ونون ادات جمعدر اضافتی بیانیه در تلخ چشده وصف ترکیبیدر ری حرف مصدر له اجیلق طاد بجی دیمکدر الف ونون ادات جمعدر که حرف رابط صفت در حرف صله در بامعناسنه

بعض نسخه ده آیندیر بنه باشندواقعدر پس درحرف ظرف اواور خلد
خانك ضمیله وسكون لامله لغتده دوام بقابه دیرلر اما بونده جنت
معناسنه در دامن كش وصف تركیبیدر انك چكیجی دیمكدر والف ونون
ادات جمعدر (محصول بیت) نیجه نیجه اجیلق طادیجی آجی دیرلكلی
كیسه لر یعنی بلا ومشقت چكوب عمرنی غم وغصه اجیلكیله چورن
كیسه لركه جنته دامن كش كاورلر یعنی اكا برانه ناز ایله وتفاخر ایله
جنته كیروزلر یاخود جنتده دامن كش اولورلر یعنی دنیاده اكابرنیجه كه
اتكن چكرك نازله وفخرله یوررسه فقرا ودرویشان جنتده انجلین یوررلر
حاصلی صالنی یوررلر ❊ بپوسی كرت عقل وتدبیرهست ❊
ملك زاده راد رنواخانه دست ❊ بپوسی فعل مضارع مفرد مخاطب
اوپرسین دیمكدر كرت تاضمیر خطاب ملكزاده تركیب مزجی ورا حرف
تخصیص ملك زاده نك دیمكدر در حرف ظرف نواخانه شاهزاده لر
اوده سی یعنی شاهزاده لر اوتوردیغی خانه (محصول بیت) خطاب
عام طریقیله بیورر كه اكر عقل وتدبیرك وارایسه شاهزاده الینی پادشاه
اولمزدن اول اوپرسین یعنی اكا احتیاجك یوغیكن خدمت وحرمت
وعزت ایدرسین مصراع ثانینك معناسی پادشاهزاده نك الینی حبس
وزندانده اوپرسن دیین معنای زندانه حبس ایلمش وبی نوالق وقتده
دیین اثرنجه كتمش ❊ كه روزی برون آیداز شهر وبند ❊ بلندیت بخشد
چوكردد بلند ❊ كه حرف تعلیل روزی یا حرف وحدت شهر بند حصار وسور
بلندی یا حرف مصدر وتا ضمیر خطاب (محصول بیت) شاهزاده نك
نواخانه ده الینی اوپ زیرا بركون سور وحصارده طشره چیقار یعنی مستقل
پادشاه اولور وسكا عالی مرتبه ویرر ومنصب ویروز چون كندی بلند اولور
یعنی كندی بلند مرتبه ده اولنجه سكا بلند مرتبه ویرور یعنی قصه دن
حصه بودر كه دنیاده خدا دوستلرینه خدمت وحرمت ایله كه آخرتده
انلرسكا شفیع ودستكیر اوله لر ❊ مسوزان درخت كل اندر خریف
❊ كه در نوبهارت نماید ظریف ❊ مسوزان فعل نهی مفرد مخاطب
یاقه ویاندرمه دیمكدر سوزانیدندن الف ونون ادات تعدیه در درخت
كل لامیه در اندر ادات ظرفدر خریف خای معجمه ایله كوز فصلنه دیرلر كه
حرف تعلیل نوبهار تركیب مزجی ایلك یازدیمكدر وتا ضمیر خطاب نماند

ردسروری
ردشمی

نونك فتحى وضميله فعل مضارع مفرد غائب مبنى للمفعول معناسنه كورينه ديمكدر ظريف فعيل وزنى اوزره زيرك معناسنه در (محصول بيت) درخت كلى فصل خريفده ياقوب ياندرمه تاكيم نو بهارفصلنده سكا ظريف كورينه يعنى اكار عابت ايله كه نو بهارده سكا نازه ونركلر بوره يعنى دنياده اوليايه تعظيم وتبجيل ايله كه آخرنده سكا شفيع اولوب خدادن كناهلرك عفونى طلب ايله حاصلى دنياده انلري تحقير ايله كه آخرنده انلر سكا فائده جلبله ويرسونلر ✻ حكايت پدر بخيل و پسر لاابالى ✻ يكى زهره خرج كردن نداشت ✻ زرش بودو يارى خوردن نداشت ✻ زهره حرج كردن لاميه در مجازا زهره لغتده اودمعناسنه در كه جكر ياننده اولور عرب اكا مراره ديرميك فتحيله اما بونك كبى يرده مجاز وشجاعت معناسنه يارى خوردنده لاميه در ايكى يرده يله نداشت ياى حكايه ايله مقيدردر (محصول بيت) برينك خرج ايلمك زهره سى ومجالى بوقيدى اقچه سى والتونى واريدى اما صاحب سندن يمك قدرتى يوق ايدى يعنى يمكه قيامزدى مالم اكسلمسون ديو ✻ نخوردى كه خاطر برآسايدش ✻ ندادى كه فردا بكار آيدش ✻ نخوردى فعل نفى حكايت حال ماضى يمزدى ديمكدر كه حرف تعليل بر حرف تأكيد آسايد فعل مضارع مفرد غائب آسايدندن دينلمك وراحت اولمق معناسنه در آسودندن دبين سهو ايلمش ضمير بكى يه راجعدر ندارد نخورد كبيدر يعنى مستحقنه بذل وتصدق ايلمزدى كه حرف تعليل بكار باحرف صله آيدش ضمير كنه سابق كبيدر (محصول بيت) مالنى يمزديكه خاطرى راحت اولوب حضور ايديدى فقرايه وغربايه ويرمزديكه يارين قيامت كونى ايشنه كايدى حاصلى نه كندى يردى ونه فقرايه تصدق ايدرديكه دار آخرنده كنديه نافع اولايدى ✻ شب وروز در بند زر بود وسيم ✻ زروسيم در بند مرد لئيم ✻ بند زر لاميه در قيد زرديمكدر بند اول قيد وفكر معناسنه در وبند ثانى حبس معناسنه در (محصول بيت) كيجه وكوندز التون واقچه كسب ايلمك قيدنده ايدى التون واقچه اول مردلئيم ودنينك حبسنده ايدى يعنى مالنى محكم حفظ ايدردى حاصلى مالك جمعنله مقيد ايدى بذل وتصدق ايله دكل ✻ بدانست روزى پسر در كمين ✻ ممسك كجا كرد زر در زمين ✻ پسر يعنى پسرش كمين پوسى كه حرف بيان كه ممسك اسم فاعلدر افعال باندن كرد فعل ماضى مفرد غائب ايلدى ديمكدر زر مفعول صريحى ودرزمين غير

ردسروری وشمعی

صریحی (محصول بیت) بر کون مذکور خسیسك اوغلی پوشیده یعنی
کیزلیجه بلدی که ممسك باباسی التونی نه یرده کومدی یعنی مالی نره ده کومدیکنی
کیزلین کوردی ﴿ زخاکش برآوردو بر باد داد ❊ شنیدم که سنکی درجا
نهاد ﴾ زخاکش ضمیری مال مدفونه راجعدر برآورد چیقاردی دیمکدر
بر حرف صله که حرف بیان سنکی یا حرف وحدت بر طاش دیمکدر نهاد
فعل ماضی مفرد غائب قودی دیمکدر (محصول بیت) ممسکك اوغلی
مال مدفون یردن چیقاردی و یله ویردی یعنی اسرافله تلف ایلدی
اشتدم مالی الدیغی یرده بر طاش قودی ﴿ جوانمرد دازر بقایی نکرد ❊
بیکدستش آمد و بدیکر بخورد ﴾ جوانمرد ترکیب مزجی در ورا حرف
تخصیص بقایی یا حرف مصدر بیکدستش با حرف صله وضمیر پسره
راجعدر بدیکر با حرف مصاحبت تقدیری بدست دیکردر (محصول بیت)
جوانمردك التونی باقیلك ایلمدی یعنی النده کی مال مدفون النده اکلنمدی
برالینه کلدی و برالیله یدی و ایچدی حاصلی الده کی مال ایلدوکی اسرافه
کوره چوق زمان اکلنمدی و پایدار اولمدی ﴿ از ین کم زنی بود ناپاکرو ❊
کلاهش ببازار و میزر کرو ﴾ از ین یعنی پسر مدفونی آلوب تلف ایلدوکندن
کم زن وصف ترکیبیدر عاجز وفرومانده معناسنه حاصلی مضطرب ومضطر
دیمکدر اصلنده مغبون معناسنه در زیان زده ده دیرلر مفلسه وصنعینه
داخی کم زن دیرلر و یا حرف تنکیر ناپاکرو وصف ترکیبیدر مردار یوزیجی
معناسنه خساستدن کنایه در کلاهش ضمیری ناپاك روه راجعدر که مراد
مذکور ممسکدر ببازار باحرف ظرف میزر زار معناسنه در که تومان در
شملیه ده عجم میزر دیر نته که دردنجی بابده فقیه کهن جامه حکایه سنده
کلور فوته دیبن یانندن سویلمش مهموز الفا در ضرب بابندن کرو کاف
عجمك کسری وواوك فتحی واو اصلیه ایله طوتی معناسنه در که عرب رهن
دیر (محصول بیت) پسر مذکور بو وضعی ایلدکندن ناپاك رو بابا سی عاجز
وفرومانده مضطر ومضطرب ایدی که کلاهی بازارده صاتمه ده وتومانی
وکولمکی رهنده ایدی زیادهٔ افلاسندن کم زنی کم زن یعنی عورتدن کوتی
معناسنه اخذایدن عورتدن کوتی ایمش مصراع اولك معناسنی بوسبدن
که عورتدن کوتی ایمش وناپاك یوزیجی بر اوغلان ایدی دیبن ناپاکلك
ایلمش ﴿ نهاده پدر چنك در نای خویش ❊ بسر چنکی ونابی آورده پیش ﴾

ردشمی

ردشمی

ردشمی

چنك بونده پنجه معناسنه‌در درحرف صله نای بونده بوغرتلغی معناسنه‌در
كه‌جكرك بوغزدان چیقان بریدر كه عرب قصبة الحلقوم دیر خویشه
اضافتی لامیه‌در چنكی باحرف نسبت چنك چالیجی دیمكدر نایی نای چالیجی
آورده ماضیدن قسم مفرد غائب كتورمش پیش بای عجمك كسریله
اوك معناسنه‌در كه عرب امام دیر (محصول بیت) پسرك باباسی پنجه‌سنی
بوغزلغیسنه قیوب كندینی بوغمق وهلاك ایلمك قصد ایدر اما پسری
چنكی ونای زنی اوكنه كتوروب عیش وعشرته مشغول ایدی حاصلی باباسی
فوت مالدن نالان وكریان و پسر ذوق وصفا ایله فرحان وخندان اولمش
﴿ پدر زار وگریان همه شب نخفت * پسر بامدادان بخندید وگفت ﴾
زار ذلیل معناسنه‌در وگریان كاف عجمك كسری وسكون رائله صفت
مشبهه در اغلغن بامدادان ایرته دیمكدر (محصول بیت) باباسی ذلیل
ونالان اولوب بتون گیجه یاتوب او یومادی مال فوتندن پسر ایرتسی علی
الصباح كلدی و باباسنه دیدی كولدی یعنی سخریه طریقیله كوله كوله
باباسنه سویلدی ﴿ زر از بهر خوردن بود ای پدر * ز بهر نهادن چه
سنك وچه زر ﴾ بو بیت مقول قول پسردر (محصول بیت) ای پدر اقچه
والتون یوب ایچوب خوش كچمك ایچوندر حاصلی خرج ایدوب ذوق
وصفا اتمك ایچوندر صاقلیوب حفظ اتمك ایچون طاش نه التون نه حاصلی
ایكیسی بو معناایچون برابردر حضرت شیخ حكمت ومعرفت طریقیله
بیورر ﴿ زر از سنك خارا برون آورند * كه با دوستان وعزیزان خورند ﴾
سنك خارا یانیه قرا طاش دیمكدر كه حرف تعلیل باحرف مصاحبت
(محصول بیت) التون وكمشی معادنده قراطاشدن چیقارلر تاكیم
دوستلرله وعزیزلرله یهلر ﴿ زر اندر كف مرد دنیا پرست * هنوز ای
برادر بسنك اندرست ﴾ كف مرد دنیا پرست لامیه و نیانیه هنوز الان
دیمكدر بسنك اندرست باحرف ظرف واندر انی تأكید ایدر (محصول بیت)
دنیایه طاپوجینك النده التون واقچه یعنی مرد محب دنیانك النده التون
وكمش الان برابردر معدنك قره طاشی ایچنده‌در یعنی خرج اولنمانجه
التون واقچه یاقراطاشده ایش و یامسك النده ایش برابردر ﴿ چو در
زندكانی بدی با عیال * گرت مرگ خواهند از ایشان منال ﴾ زندكانی
باحرف مصدر دیرلك دیمكدر بدی یا ضمیر خطاب باحرف مصاحبت

كرت مرك تقديرى كرمركتدر ضرورت وزنيچون تقديم واقعدر مرك موت معناسنه‌در عيال عيلك جمعيدر جياد جيدك جمعى اولديغى كبى يای مشددك كسريله عيال فقرا معناسنه‌در يعنى محتاجلر ديمكدر منال فعل نهى مفرد مخاطب ايكلمه يعنى شكايت ايلمه (محصول بيت) چونكه سن صاغلغكده وحال حياتكده عيالكله وخورنده‌لركله يارمزسين يعنى انلره ممكن اولديغى دكلو حرمت ورعايت ايلرسين اكر خدادن سنك موت وفوتكى ديلرلرسه انلردن شكايت ايدوب انجنمه وايكلمه ﴿چو چشمار آنكه خورند ازتو سبر * كه از بام پنجه كز افتى بزير﴾ چوادات تشبيه چشمار تقديرى آب چشماردر ضرورت وزنيچون آب لفظنى ترك ايلدى نته كه آب ارس وآب جيحون ديركن آبى ترك ايدوب ارس وجيحون ديرلر رومده بو اسلوب جاريدر مثلا تونه صويى وصوه صويى ديركن صويى ترك ايدوب تونه وصوه ديرلر فقس تحصيلمز زماننده بغداده دوشوب انجماملك بعض اكابر تجار يله مصاحبت ايدردك وارالرنده علم ومعرفتله آراسته وپيراسته كيمسه‌لر وار ايدى بو تقريبله كاهى كلستاندن وبوستاندن وديوان حافظدن شبهه‌مز اولان يرلرى بونلردن سؤال ايدردك بركره مذكور چشمارى بونلردن استفسار ايلدك ديديلر كه نواحئ همدانده برطاغ واردر كه برجانبنده ديوار كبى بر يالك قيا واردر كه بوكسكلكى قرق ارشون واوزنلغى ايكى اول دكلى وار واول قيانك دپه‌سنده وطوروغنده يقين يرندن بروافر صو چيقوب اشاغه دوكلوز اول طاغه چشمار واول صويه آب چشماردرلر ديديلر برقاچ يلدن صكره ديار بكرده آمد شهرنده مسعوديه مدرسه‌سنده دانشمند ايلديلر واول زمانده فضلای عجمدن مصلح الدين لارى نام برفاضل توطن ايلمشيدى احيانا مجالس شريفيله مشرف اولوب مذكور كتابلرده واقع اولان شبهاتى انلره عرض ايدرك بركون اكا چشمارى سؤال ايلدم همان تجارك تقريرى كبى بيان ايلدى وديديكه بونك اصلى چشمه آردر كه وصف تركيبيدر آريدندن كه مخففدر آورديدندن صكره غلبهٔ استعمالله هاى رسمئ ترك ايدوب چشمار ديديلر ديدى آنكه آنكاهدن مخففدر خورند فعل مضارع جمع غائب فدلى ديله راجع ضميردر ازتو تقديرى از مال ميراث تودر سير سينك كسريله طوق ديمكدر كه حرف بيان بام پنجه كز بيانيدر بام طام اوسته ديرلر معلوم اولا كه ديار عرب

مطلب

ردسروزی وشمی

وبجمك وشرقك اولرینك اوستی مسطحدر یعنی دوپدوز که طبراغله اورتولیدر بعجما اکا بام درعرب سطح دیروترك طام اوستی دیرحتی اول ممالکده یازین اسیجق کیجهلرده بام اوستنده یاتورلر بنجه بخنفدر پنچاهدن کزکاف عجمك فتحی وزای عربله ارشین دیمکدر عرب اکا زراع دیرافتی فعل مضارع مفرد مخاطبدر افتیدندن دوشمك دیمکدر افتادندن دیبن سهو ایلمش یاحرف صله ز بزای عربك کسریله الت واشاغه معناسنده مستعملدر بیتده تشبیه ابکی وجهله ملحوظدر بری یوکسك یردن دشمکده برده سیراولمقده (محصول بیت) مسکه خطاب ایدوب بیوررکه سنك اهلك وعیالك مالکدن ومیراثکدن اول وقت طویجه برلر وایچرلر که آب چشمارکبی سن اللی ارشین مقداری یوکسك بامدن اشاغه دوشوب هلاك اولهسن یاخود تشنه آب چشماردن ایجوب سیر اولدیغی کبی سنك عیالك مال میراثکدن اول وقتین سیر اولوب طویارکه سن هلاك اولهسن ﴿ بخیل وتوانکر بدینار وسیم * طلسمیست بالای کنج مقیم ﴾ بخیل توانکر بیانیه یاحرف مصاحبت سیبیتی متضمن دینارسکه لمش التون سیم مطلقا کومشدر طلسم معروف یعنی دفینهٔ حفظ ایلین شیئدر ماردن غیری و یاحرف وحدت بالای کنج مقیم لامیه و بیانیه بالابونده اوست معناسنه در (محصول بیت) زروسیمله غنی بخیل برطلسمدر مال اوزره مقیم یعنی خرج ایلیوب ثابت اولان مالینك اوزرنده طلسم کبیدرکه مالنی نه کندی بیرونه کیمسه یه یدیرر ﴿ ازآن سالهامی بماند زرش * که لرزد طلسمی چنین برسرش ﴾ ازآن ادات تعلیل می ادات استمرار و یاحرف تأکید ماند فعل مضارع مفرد غائب قالور دیمکدر زرش ضمیر بخیل توانکره راجعدر که حرف تعلیل لرزد لامك وزانك فتحهلریله وسکون رائله فعل مضارع مفرد غائب دیترر دیمکدر طلسمی یاحرف وحدت برحرف استعلا سربونك کبی برلرده اوج واوست معناسنه در (محصول بیت) انکیچون بخیل توانکرك مالی یللرله مقیم وثابت قالورکه بونجلین برطلسم اوزره دترر که کیمسه آلوب خرج ایلمکه قادردکلدر ﴿ بسنك اجل ناکهش بشکنند * باسودکی کنج قسمت کنند ﴾ باحرف استعانت سنك اجل لامیه در مجازا ناکه ناحرف نفی و کهکاهدن مخففدر ناکه اکسزین دیمکدر شین ضمیر طلسمه راجعدر بشکنند فعل

مضارع جمع غائب صرلر یعنی کسر ایدرلر یاحرف مصاحبت آسوده الف ممدوده حضور وراحت معناسنه در کاف عجم های رسیدن بدلدر ویاحرف مصدر (محصول بیت) مذکور طلسمی ناگاه سنك اجلله کسر ایدرلر پس مال محفوظی حضور وفراغتله مستحقلری تقسیم ایدرلر ✽ پس از بردن وکرد کردن چو مور ✽ بخور پیش از آن کت خورد کرم کور ✽ بردندن مراد کسبدر کرد کردن جمع ایلمك دیمکدر چوادات تشبیه مور قرنجه کت که حرف بیان وتا ضمیر خطاب کرم کور لامیه کرم کاف عربك کسری وسکونرایله قورد دیمکدر (محصول بیت) قرنجه کبی مالکی کسب ایدوب جمع ایلدنصکره مالکی بی اندن اول که سنی قبر قوردی ییسردر یعنی اولمزدن اول مالکی بی که سندنصکره غیریلر ییسون ✽ سخنهای سعدی مثالست وپند ✽ بکار آیدت کرشوی کاربند ✽ سخنهای سعدی لامیه ومبتدا ومثال خبری بکار باحرف صله آیدت تا ضمیر خطاب شوی شینك فتحی وواوك کسریله فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر اولورسك دیمکدر کاربند وصف ترکیبی ایش بغلیجی یعنی عمل ایدیجی (محصول بیت) سعدینك کلماتی مثال یعنی تمثیل ونصیحتدر سنك ایشکه کلور یعنی سکا فائده ویرر اکر انك سوزیله عمل ایدرسك ✽ دریغست از آن روی بر تافتن ✽ کزین روی دولت توان یافتن ✽ برتافتن بونده دوندرمك معناسنه در کزین که حرف تعلیل واین اسم اشارتدر سعدینك سوزلرینه روی دولت لامیه در مجازا توان ممکن معناسنه در یافتن بولمق (محصول بیت) سعدینك کلماتندن یوز دوندرمك حیفدر یعنی انك پندندن اعراض ایدوب قبول ایلمك حیف وظلمدر زیرا انك سوزلرینی قبول ایدوب انکله عمل ایلمکدن دولت وسعادت یوزینی بولمق ممکندر ✽ حکایت در احسان اندك ومکافات بسیار ✽ ✽ جوانی بدانکی کرم کرد بود ✽ تمنای پیر برآورده بود ✽ جوانی یاحرف وحدت بدانکی تقدیری بمقدار دانکی ویاحرف وحدت بردانك مقدارنجه دیمکدر یعنی برشیء قلیل مقصودی مصراع ثانی بیاندر تمنای پیر تمنا تصرف اعجامدن در عربیسی تمنی دریائله اعجام بونك کبیلرك آخرینك ماقبلنی مفتوح ایدر یاالفه منقلب اولمغیچون پس تمناو ترجاد یرلرکاه اولور که آخرینك ماقبلنی مکسور ایدرلر الف یایه منقلب اولمغیچون پس موسی وعیسی دیرلر قیاس برآورده بود حاصل ایلمشیدی

مطلب

ردشعی

(محصول بيت) برجوان ربع درهم مقدارنجه كرم ايلمشيدى يعنى برشئ قليل احسان ايلمشيدى حاصلى بردانكله بر پيرك تمناسن يعنى آرزو ومنيه سنى حاصل ايلمشيدى مصراع اولك معناسى برجوان بردنكله كرم ايلمشدى دين حيران ودنك ايمش ❊ بجرمى كرفت آسمان ناكهش ❊ فرستاد سلطان بكشتن كهش ❊ بجرمى باحرف مصاحبت سببتى متضمن ويا حرف ظرف جرم جيم عربك ضمى وسكون رائله كناه معناسنه در ويا حرف وحدت ناكهش ضمير جوانه راجعدر بكشتن كهش باحرف صله وكشتن كه سياست ميدانى وضمير سابق كبيدرونا كه ناكاهدن مخففدر فجاءة معناسنه يعنى اكسزين وكه كاهدن مخففدر بونده ظرف مكاندر نماز كه كبى (محصول بيت) مذكور جوانى فلك برجرم سببيله اخذ ايلدى ويار ناكاهده طوندى پس پادشاه انى سياست ميدانه قتل ايلمكه كوندردى ❊ تكاپوى تركان وغوغاى عام ❊ تماشاكنان بردر وكوى وبام ❊ تكاپوى تركان لاميه تكاتكيدندن وپوى پويدندن مشتقدر ايكى مرادفلردر يلمه ويوريمه معناسنه مراد عسكردشمه در تركان بونده جلادلر معناسنه درنته كه بوند نصكره دردنجى بيتده كليجكدر غوغاى عام لاميه در تماشاكن وصف تركيبيدر الف ونون بونده ادات جمعدر وجائزدر كه كنان صفت مشبهه اوله كلستانده تفرج كنان ديدوكى كبى بردر برحرف ظرف ودر قپو باب معناسنه كوى كاف عربك ضميله محله ديمكدر بام چشماريتنده مفصل بيان اولندى (محصول بيت) جلادلرك وعسكرلك يلوپ يوريمسى وعوامك غوغاسى تماشا ايديجيلر ايدى قپوده ومحله ده ودام اوستنده نته كه عادتدر آدم سياست ايلدكارى وقت ❊ چوديد اندر آشوب درويش پير ❊ جوان رابدست خلايق اسير ❊ آشوب فتنه وغوغا درويش پير بيانيه جوان را را ادات مفعول باحرف ظرف دست خلايق لاميه در درويش پير ديدك فاعلى وجوان مفعول اول صريحى واسير ثانيسى وبدست غير صريحى واندر آشوب مفعول فيه (محصول بيت) چونكه درويش پير هنگامه اراسنده جوانى خلايق الننده اسير وكرفتار كوردى يعنى سياست ميدانه انى ايلتدكارينى كوردى ❊ دلش برجوانمرد مسكين بخست ❊ كه بارى دل آورده بودش بدست ❊ دلش ضمير پيره راجعدر جوانمرد مسكين بيانيه بخست باحرف تأكيد خست خانك فتحيله فعل ماضى مفرد غائب لازمله متعدى بيننده مشترك مجروح اولدى وايلدى ديمكدر بونده لازمدر

باری یای وحدتله برکره دیمکدر آورده بودك فاعلی ضمیر جوانه راجعدر ودلی مفعول صریحی و بدست غیر صریحی شـین معناده دله مقیددر دلش تقدیرنده پیره راجعدر (محصول بیت) پیرجوانی بویله کور یجك کوکلی مسـکین جوان ایچون مجروح یعنی جوانه ترحم ایدوب کوکلی بیحضور اولدی زیرا برکره پیرك کوکلنی اله کتورمشیدی یعنی منیه سنی حاصل ایلشیدی ❊ برآوردزاری که سلطان بمرد ❊ جهان ماندوخوی پسندیده برد ❊ زاری لغتده ایکلدی معناسـنه در اما بونك کبی یرلرده فریاد وفغان معناسـنه در که حرف بیان ماند فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بینده مشـترك خوی پسندیده بیانیه (محصول بیت) پیرجوانی بوحالده کورنجه انی خلاص ایتمکیچون فریاد وفغان کتوردی یعنی فریاد ایلدیکه سلطان اولدی وجهان یرنده قالدی واول دنیادن آخرته مقبول خوی وخصلت ایلتـدی یعنی آخرته ایی ادله کیتـدی مصراع اولك معناسنده پیر زار یلق یوقاری کتوردی دیمن اشغادن سویلش ❊ بهم برهمی سوددست دریغ ❊ شنیدند ترکان آهیخته تیغ ❊ بهم برباحرف صله و برآنی تأکیـد ایدر یری برینه دیمکدر رهمی سود حکایت حال ماضی مفرد غائب سـوردی واو واردی دیمکدر دست دریغ لامیه در مجازا ترکان آهیخته تیغ وصف ترکیبیدر آهیخته ماضیدن قسمـدر آهیختن یراغی قنندن چقارمق (محصول بیت) پیرمذکور دریغ وحیف الینی بربرینه اواردی خلقه ایناندرمق ایچون یعنی پادشاه اولدی دیو تغابن ایدردی قلیجی قنندن چقاران جلادلر وعسـکر پیرك تغابن چکوب بوسـوزین ایشتدیلر ❊ بفریاد ازایشان برآمد خروش ❊ تپانچه زنان برسروروی ودوش ❊ بفریاد باحرف مصاحبت خروش بونده فغان وناله معناسنه در تپانچه یاوجیم عجمله معروف تپانچه زنان مابعدی ایله بیت آتیه مرهوندر تپانچه زن وصف ترکیبیدر والف ونون ادات مبالغه و یاادات جمع فتأمل دوش بونده اوموز معناسنه در مصراع ثانی حال واقعدر دویدندك فاعلندن (محصول بیت) پیردن بوسوزلری و بوحالی کوروب ایشیدنجه ترکان فریادله ناله وخروشه کلدی حاصلی اغلشدیلر باشلرینه و یوزلرینه تپانچه لر اوره رق ❊ پیاده بسر تادربارگاه ❊ دویدند و برتخت دیدندشاه ❊ پیاده و بسر دویدنده متعلق

ردشعی

پیاده یایاق دیمکدر بونده پیاده باشلو باشنه دردیمک پیاده معناسنی بیلمامش بسر بابونده علی معناسنه در یعنی استعلا بو سر تقدیرنده نتکم

ردشمی

عرب مشیان علی الرأس دیر تا انتهاء غایتچوندر الی معناسنه در بارکاه لامیه دو بدندالك فتحی وواوك کسریله فعل ماضی جمع غائب سکردشدیلر دیمکدر (محصول بیت) ترکان یوزینه تباتچه اورارق بارکاه قپوسنه دك باشلری اوزره یعنی زیاده اهتمام ایله سکردشدیلرو بارکاهده پادشاهی تخت اوزره اونورر کوردیلر که هیچ برقلنه ضرر اولمامش

{ جوان ازمیان رفت و بردند پیر * بکردند بر تخت سلطان اسیر } بر تخت سلطان براصلنده رانك کسریله در اضافت تقدیرنده ضرورت وزنیچون ساکن اوقنور اسیر بکردندك مفعول بهی و بر تخت مفعول فیهی (محصول بیت) حال بویله ایکن جوان ارادن کیتدی یعنی سحرادی وپیری پادشاه حضورینه ایلتدیلر پادشاهك تختی قاتنده اسیر ایلدیلر یعنی الی بغلی تخت پایینه ایلتدیلر مصراع اولك معناسی باشلو باشنه

ردشمی

هر برسی دیبن باشدن خطا ایلامش { بهولش پرسید وهیبت نمود * که مرك منت خواستن ازچه بود } باحرف مصاحبت هول هانك فتحیله خوف معناسنه در وضمیر پیره راجعدر که حرف تعلیل مرك من لامیه وتاضمیر خطاب (محصول بیت) پادشاه پیری کور نجه اندن تخویف وتهویل وغضب وهیبتله سؤال ایلدیکه بنم موت وفوتمی دیلمك ندندر یعنی سبب نه ایدی

{ چونیکست خوی من وراستی * بدمرد م آخر چرا خواستی } بد مردم بد بونده بدی معناسنه در یای مصدر ضرورت وزنیچون ترك اولندی

زدسروی وشمی

آخر ادات تأکیددر تعریض ایچوندر دیبن معنای تعریض بیلمامش خواستی خاده روم ضمه ایله وواو رسمیله فعل ماضی مفرد مخاطب دیلدك دیمکدر (محصول بیت) پادشاه پیره دیرکه چونکه بنی خوی پسندیده ایله وصف ایلدك و بکا کرم وعدالت اسناد ایلدك ایمدی بن عالمه نافع ایمشم پس سنك قولکجه چونکه بنم خویم عدالت واستقامتدر و خلق عالمه نافع ایمشم پس خلقك برامن لغی نیچون دیلدك زیرا بنم موتم انلره نقصان و بر حاصلی بنم کبی مستقیم وعادل پادشاهك موتنی دیلمك خلقك ضررنی دیلمکدر پادشاه پیره بویله خطاب وعتاب ایدنجه

{ برآورد پیر دلاور زبان * که ای خلقه در کوش حکمت جهان }

برآورد بونده چیقاردی دیمکدر پیر دلاور بیانیه درزبان برآوردك مفعولیدر که حرف بیان ای حرف ندا مناداسی محذوف ای پادشاه دیمکدر خلقه معروف درحرف ظرف کوش حکمت لامیه وتاضمیر خطاب.خلقه در کوش وخلقه بکوش ارالرنده قولدن عبارتدر زیرا اتجاملك قوللرینك قولاقلری خلقه‌لی اولور بومصراع اخبار وانشایه قابلدر جهان حکمکه بنده در وپاینده اولسون دیمکدر (محصول بیت) پیر دلاور دیلن چیقاروب سویلدی که ای شاه جهان خلق سنك حکمکه بنده در یعنی خلق عالم سنك حکمکه محکومدر وپاینده فرمان بردار حکمك اولسون حاصلی اهل جهان محکوم حکمك اولسون دیمکدر ﴿ بقول دروغی که سلطان برد ٭ نمردی وبیچاره جان ببرد ﴾ باحرف مصاحبت سببیی متضمن قول دروغ بیانیه و یاحرف وحدت که حرف رابط مقول وقولدر که سلطان برد قولی در نمردی فعل نفی ماضی مفرد مخاطب اولمدك دیمکدر واو حرف حال بیچاره مبتدا و یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل وهمزه وحدتیچوند ردیین بیلزیمش جان ببردك مقدم مفعولیدر جمله فعلیه خبر مبتدادر (محصول بیت) پیر جوان جواب ویروب دیرکه بریلان قول سببیله که پادشاه اولدی دیو پادشاهم سن اولمدك حالبوکه بربیچاره میدان قصاصدن جان ابلتدی یعنی قورتاردی حاصلی بنم کذبمدن سکا ضرر مترتب اولمدی بربیچاره‌نك قتلدن خلاصنه سبب اولدی ﴿ ملك زین حکایت چنان برشکفت ٭ که چیزش ببخش وچیزی نکفت ﴾ برحرف تأکید شکفت شینك وکاف عربك ضمیله اچلدی یعنی مسرور اوادی دیمکدر که حرف رابط صفت چیزش ضمیر پیره راجعدر چیزی یاحرف وحدت ویاحرف تنکیر (محصول بیت) پاشاه پیرك بو حکایه‌سندن انجلین مسرور وشادان اولدی که اکا رنسنه بخشش ابلدی وهیچ نسه دیمدی ﴿ وزین جانب افتان وخیزان جوان ٭ همی رفت بیچاره هرسو دوان ﴾ افتان وخیزان صفت مشبهه لردر دوشه‌رك وقالقرق دیمکدر همی رفت حکایت حال ماضی مفرد غائب کیدردی دیمکدر هرسو هرجانبه دیمکدر دوان دالك فتحیله صفت مشبهه دربلرك دیمکدر (محصول بیت) پیرك حالی مذکور کبی وبوجانبده بیچاره جوان دوشرك وقالقرق هرجانبه کیدردی حاصلی شاشقنلغندن کاه اول جانبه وکاه بوجانبه کیدردی جان خوفندن ﴿ یکی

ردسروری وشعی

کفتش ازچارسوی قصاص ❊ چه کردی که آمد بجانت خلاص ❊ کفتش ضمیر جوانه راجعدر چارسوی قصاص لامیه در سیاست میدانی دیمکدر که حرف تعلیل تا معناسنه بجانت باحرف صله وتا ضمیر خطاب خلاص آمدك فاعلی در (محصول بیت) بریسی جوانه ابتدی که سیاست میداندن نه ایلدك که جانکه خلاص کلدی حاصلی سیاست میداندن نه وجهله خلاص بولدك دیمکدر ❊ بکوشش فرو کفت کای هوشمند ❊ بجانی ودانکی رهیدم زبند ❊ باحرف صله کوشش ضمیرسا لله راجعدر فرو ادات تأکید کفت یعنی جوان کای اصلنده که ای که حرف رابط مقول وقولدر وای حرف ندا بجانی باحرف مصاحبت ویا تنکیر واو حرف عطف دانکی تقدیری بدانکی در باحرف سبب ویا حرف وحدت بردانك سببیله دیمکدر رهیدم رانك فتحی وهانك کسریله فعل ماضی مفرد غائب قورتلدم دیمکدر (محصول بیت) جوان سائلك قولاغنه یاب یاب دیدی که ای عاقل کشی بردانك ویرمك سببیله جانله بنددن قورتلدم یعنی برجزئی احسان سببیله جاله قیددن قورتلدم خلاص بولدم مصراع ثانینك معناسنی برجانه بردانکله بنددن قورتلدم دیین نزریق معنا ویرمدن قورتلدی حضرت شیخ نصیحت ومعرفته شروع ایدوب بیورر ❊ یکی تخم درخاك ازآن می نهد ❊ که روز فروماندکی بردهد ❊ درحرف صله با معناسنه می نهد فعل مضارع مفرد غائب قور دیمکدر که حرف تعلیدر تا معناسنه روز فروماندکی لامیه در مجازا فروماندکی کاف عجم های رسیدن بدلدر ویا حرف مصدر بر بانك فتحیله بونده حاصل معناسنه در دهد دالك وهانك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب بونده ویره دیمکدر (محصول بیت) بریسی خاکه تخمی انکیچون قور یعنی اکرکه عجز وقتنده حاصلی انکیچون خاکه تخم صاچرکه محل مضایقه واحتیاجده صاچدیغی تخمدن خرمن قلدیره یعنی منتفع اوله ❊ جوی بازدارد بلای درشت ❊ عصایی شنیدم که عوجی بکشت ❊ جوی جوجیم عربك فتحیله وواو صلیه ایله اریه وباحرف وحدت بازد ارد رفع ایدر دیمکدر بلای درشت بیانیه درشت دالك ورانك فتحه لریله ایری دیمکدر در بیوك معناسنه عصا معروف وباحرف وحدت عوج عینك ضمیله عنقك اوغلی در وعنق عینك ونونك ضمه لریله حضرت آدمك قزیدر که قرداشیله زنا ایلدی وعوج اول زنادن حاصل اولدی پس حضرت آدم عنقی رد ایلدی وعوجی

ردشمعی

مطلب
فی بیان عوج

بزد اغده بسلدی عوج اوچ یك یل بشادی وفرعون موسانك
خدمتنه ایرشدی عوج فرعونك امر یله دائما برطاش عظیم الشد
کزدربردی انکه حضرت موسی وقومنی هلاك ایلمکیچون خدای
تعالی عوجك اوزرینه برقوش حواله ایلدی واول طاشی منقار یله دلدی
واول طاش الله امر یله عوجك بوینه کچدی پس حضرت موسایه وحی
اولدی وارعوجی قتل ایله حضرت موسانك اون زراع مقداری بویی
وارایدی وعصاسنك داخی اوزنلغی اون زراع وارایدی اندنصکره حضرت
موسا اون ارشین مقداری هوایه سیچرادی وعصا ایله عوجی اوردی
پس یره دوشدی وجان ویردی الی جهنم وبئس المصیر عوجینك یاسی حرف
تنکیردر حرف وحدت طوتلرمه عوج لك ایلمش (محصول بیت) برار په
مقداری احسان وکرم عظیم بلایی دفع ایدر بوکه تمثیل ایراد بیوررایشندم
که برعصا عوج بن عنق کبی بلندقامت وعظیم جسامت وقاهر صاحب
قوت وقدرتی هلاك ایلدی یعنی بر کوچك عصا بر بزرك شخصی قتل ایلدی
حاصلی ازجق صدقه چوق بلایی دفع ایدرتنه که حضرت شیخ بیورر که

❊ حدیث درست آخر ازه مصطفاست ❊ که بخشایش خیر دفع بلاست ❊

حدیث درست بیانیه در بعض نسخه ده حدیثی واقعدر یای وحدتله درست
دالك ورانك ضمه لر یله صحیح معناسنه در آخر ادات تأکید که حرف بیان
بخشایش اسم مصدردر بخشیدندن بخشش دیمکدر خیره اضافتی مصدرك
مفعوله در بعض نسخه ده خیر یرینه خلق واقعدر دفع بمعنادافعدر وبلایه
اضافتی اسم فاعلك مفعولنه در (محصول بیت) حضرت حبیب اللهدن
حدیث صحیح وارکه بخشش وخیر ایلمك بلایی دفع ایدر یعنی خیرات
وصدقات سبب دفع بلیاندر بوحدیث شریفك خصوصنده سوزچوقدر
لکن بومقام محل استیفاسی دکلدر ❊ عدورانه بینی درین بقعه پای ❊ که
بوبکر سعد ست کشور کشای ❊ عدوراعدونك دیمکدر را تخصیص ایچون
بقعه بانك ضمه یله پاره ٔ ارض معناسنه دریعنی یردن بر پاره نبینی نك عدو
مفعول اولی ویای ثانیسی ودر بن بقعه ظرف مکانی که حرف تعلیل بوبکر
سعدی تقدیری بو بکر بن سعد در بونلرده علمین بینده واقع اولان ابن لفظی
حذف ایلمك جائزدر کشور کشای وصف ترکیبیدر ومبتدأ وابو بکر مقدم
خبری (محصول بیت) بقعه ٔ شیراز ونو احیسنده عدونك آیاغینی وقرار

ردشمی

وثبوتنى كورمزسين زيرالك كشوركشا يعنى پادشاه ابوبكر بن سعد بن زنكيدر حاصلى بويرك پادشاهى عادلدر پس اول جهتدن عدوانده قرار ايدەمز زيرا انى شمشير رانله دفع ايدر ❊ بكيراى جهانى بروى تو شاد ❊ جهان را كه شادى بروتو باد ❊ بكير فعل امر مفرد مخاطب طوت ديمكدر اى حرف ندا مناداسى محذوف تقديرى اى آن كه در شول كيمسه كه ديمكدر جهانى يا حرف نسبت جهان خلقى ديمكدر بروى تو با حرف مصاحبت واضافت لاميەدر جهان رامفعول بكيردر كه حرف رابط دعا شادى يا حرف مصدر بروى تو سابق كبيدر (محصول بيت) اى شول پادشاه كه عالم سنك مبارك يوزكله ووجود شريفكله شاد وخرمدر جهانى اخذ وقبض وتصرف ايله شادلق وشنلك سنك جمال پركمال ووجود شريفكله اولسون حاصلى عالم سنكله شاد وخرم اولسون ❊ كس از كس بدور تو بارى نبرد ❊ كلى در چمن جور خارى نبرد ❊ بدور تو با حرف ظرف واضافت لاميه جور خار لاميەدر مجازا و يا سابق كبى (محصول بيت) سنك دوركده وزمانكده كيمسه دن يوك كتورمدى يعنى ثقلت چكمدى چنده برديكندن بركل جور وجفا كتورمدى حاصلى برمظلوم برظالمدن ظلم وتعدى كورمدى يعنى عدل وانصافك تمام عالمك حيوانات ونباتاتنه مؤثر وساريدر ❊ تويى سايهٔ لطف حق برزمين ❊ پيمبر صفت رحمة للعالمين ❊ تويى يا ضمير خطاب سايهٔ لطف حق لاميەلردر برزمين بونده يير بوزنده ديمكدر پيمبر و پيامبر و پيغمبر و پيغامبر برمعنايه صفت بونك كبى يرلرده تشبيه معناسنى افاده ايدر للعالمين لام تخصيص ايچوندر (محصول بيت) سن يير يوزنده خدانك سايهٔ لطف وكرميسين (السلطان ظل الله فى الارض) پيغمبر كبى اون سكز بيك عالمك رحمتى سن يعنى حيوانات وجمادات سايهٔ عدلكده خوشحال وآسوده بالدر ❊ تراقدر اكر كس نداند چه غم ❊ شب قدر رامى نداند هم ❊ تراسنك ديمكدر شب قدر لاميه ورا تخصيص مى نداند تقديرى نمى داند در ضرورت وزنيچون بو صورته ارتكاب ايلدى (محصول بيت) پادشاهم اكر كيمسه سنك قدركى بيلمزسه غم يوق يعنى نسنه لازم كلمز قدر كيجه سنيده بيلمزلر يعنى قدر كيجەسى بلمندوكندن قدرينه وعرضنه نقصان كلدوكى كبى سنكده عدم شهرتكدن قدركه وعرضكه نقصان كلمز ❊ حكايت اندر ثمرات نيكوكاردر آخرت ❊

﴿ کسی دید صحرای محشر بخواب * مس تفته روی زمین را آفتاب ﴾ صحرای محشر لامیه در باحرف ظرف خواب دوشدر رؤیا معناسنه مس تفته بیانیه قزمش بقر معناسنه روی زمین لامیه (محصول بیت) بر کیمسه محشر صحراسنی دوشنده کورمشیدی صفتنی بیان ایدروب دیو که کنشدن بر یوزی قزمش بقر ایدی یعنی صحرای محشری بویله کورمشیدی حاصلی قزمش بقر کبی کورمشیدی ﴿ همی بر فلك شد ز مردم خروش * دماغ از تبش می برآید بجوش ﴾ همی معناده شده مقید در همی شد تقدیرنده ضرورت وزن ایچون منفصل اولدی بر فلك بر حرف صله در با معناسنه شد بونده رفت معناسنه در خروش بونده فریاد و فغان معناسنه در همی شد حکایت حال ماضی معناسنه کیدرزدی دیمکدر دماغ دالك کسریله بونده بینی وایلك معناسنه در تبش تانك وبانك کسریله اسم مصدر در تابیدندن قزمق معناسنه پس تبش قزش دیمکدر حرارت معناسنه می برآید تقدیری برمی آید در ضرورت وزن ایچون انفصال واقعدر باحرف صله وجوش اسمدر قینق معناسنه (محصول بیت) خلق عالمدن فریاد وفغان فلکه کیدردی یعنی کوکه چیقاردی دماغلری حرارتدن جوشه کلوردی یعنی قینیاردی ﴿ یکی شخص ازآن جمله درسایهٔ * بگردن براز خلد پیرایهٔ ﴾ بگردن بر بر حرف استعلا ویا حرف تأکید ویا حرف ظرف و برآنی تأکید خلد خانك ضمیله جنت معناسنه در پیرای بای عجمك کسریله زینت معناسنه در یعنی زینت درسایهٔ و پیرایهٔ ده یالر حرف وحدت و همزه حرف توسلدر همزه وحدتیچون دردیینلر سهو ایلمشلر (محصول بیت) صحرای محشرده واقع اولان خلایقدن برشخص بر کولکه ده اوتورمش بو نیده جنت زینتلرندن برزینت یعنی جنت لباسلرندن اوزرنده بر لباس وارایدی حاصلی جنت لباسیله مزین اولمشیدی ﴿ بپرسید کای مجلس آرای مرد * که بود اندرین مجلست پای مرد ﴾ بپرسید یعنی دوش کورن صوردی سایه ده اوتورانه مجلس آرای وصف ترکیبی آرایدندن مجلس بزیجی دیمکدر اصلی مرد مجلس آرا ایدی اضافتله صکره ضرورت وزن وقافیه ایچون تقدیم وتأخیر اولندی که بونده اسمدر کیم معناسنه بود فعل ماضی مفرد غائب اولدی دیمکدر مجلست تا ضمیر خطاب پای مرد وصف ترکیبیدر شفیع معناسنه (محصول بیت) دوش کورن کیمسه صوردی که ای

ردسروری وشمعی

مجلس بزه بجی ار بو مجلس محشرده سکا کیم معین وشفیع اولدی که
بو حضور وصفایه واصل اولدك ﴿ رزی داشتم بر درخانه گفت ❊ بسایهٔ
درش نیك مردی بخفت ﴾ رزرانك فتحیله اصمه یه دیرلر یا حرف وحدت
بر حرف ظرف در خانه لامیه با حرف ظرف وسایه کولکه ودر حرف تأکید
ضمیر رزه راجعدر نیك مرد ترکیب مزجی و یا حرف وحدت بخفت یاندی
واو یودی (محصول بیت) سائله جواب و یروب دیرکه حال حیاتمده
او یمك قپوسنده بر اصمه وارایدی بر کون انك کولکه سنده اهل اللهدن برایی
کیمسه یاتوب او یودی یعنی سایه سنده حضور ایلدی ﴿ دران وقت نومیدی
آن مرد راست ❊ کناهم زداد آردا ور بخواست ﴾ وقت نومیدی لامیه
و یا حرف مصدر مرد راست بیانیه مرد راست بونده کرچك ار معناسنه در
داد آرداور بیانیه داد آر وصف ترکیبی قبیلندن رفتار ودیدار کبی استعمالده
عادل معناسه در (محصول بیت) اول امیدسزلك وقتنده یعنی یوم حشرده
اول کرچك ار بنم کناهمی حاکم عادلدن یعنی خدادن دیلدی حاصلی
روز قیامتده بکا شفیع اولدی بو بله دیو ﴿ که یارب برین بنده بخشایشی
❊ کزودیده ام وقتی آسایشی ﴾ که حرف بیان یارب یاالله دیمکدر
بر حرف صله این اشارت در بنده به بخشایش اسم مصدردر بخشاییدندن
اسر کیش معناسنه بونده مراد رحمت در یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر
ترحم ایله دیمکدر کزو که حرف تعلیل وضمیر بنده به راجعدر وقتی یا حرف
وحدت آسایش اسم مصدردر آسایيدن دن دینلنش دیمکدر مراد راحت
وحضوردر و یا سابق کبیدر (محصول بیت) که یارب بو قولکه مرحمت
ایله یعنی کناهلرین عفو ایله زیرا بر وقت اندن راحت وحضور کورمشم
﴿ چه گفتم چو حل این رازرا ❊ بشارت خداوند شیرازرا ﴾ رازدن
مراد مذکور رؤیادر مصراع ثانی مقول وقول واقعدر بشارت بانك
کسری و ضمیله اسمدر مشتاق معناسنه خداوند شیراز لامیه در مراد
پادشاه شیرازدر را ادات مفعول (محصول بیت) چونکه مذکور رؤیا
قصه سنی حل ایلدم نه دیدم بیلورمسین دیدم بشارت اولسون شیراز
پادشاهنه ﴿ که جمهور در سایهٔ همتش ❊ مقیمند بر سفرهٔ نعمتش ﴾ که بشارته
حرف تعلیلدر جمهور جیم عر بینك ضمیله هر طائفه نك اولولرینه واکثر یلرینه
دیرلر سایهٔ همت لامیه در مجازا وضمیر خداوند شیرازه راجعدر جمهور مبتدا

ومقيدند خبرى بر حرف ظرف مقيده متعلق سفرهٔ نعمت لاميه در وضمير سابق
كبيدر (محصول بيت) مذكور رؤياسيله بشارت اولسون ابو بكره
زيرا جمهور ناس همتى سايه سنده نعمتى سفره سنده مقيملردر يعنى خلق عالم
سفره سنده اوتوروب نعمتنى يرلر قصه دن حصه بودر كه بر كيمسنك كه احمه سى
سايه سنده بر كيمسنه راحت اولمق سببيله خدا كناهنى عفو ايدنجه بطريق
الاولى خدانك كناهلرين عفو ايدر حضرت شيخ مناسبتله پادشاهنى ذكر
ايلدكدن صكره معرفته شروع ايدوب بيورر ﴿ درختيست مرد كرم
باردار ❊ وزو بكذرى هيزم كوهسار ﴾ درختيست ياحرف
وحدت مرد كرم لاميه ومبتدا درخت خبرى و باردار وصف تركيبى
صفت درخت در بارداريوكلى ديمكدر واو حرف ابتدا واستدراك زو
ازودن مخفف در وضمير درخت بارداره راجعدر بكذرى فعل مضارع
مفرد مخاطب كيچه سين ديمكدر هيزم كوهسار لاميه در هيزمهانك كسرى
وزانك ضميله اودن ديمكدر كوهسار لغتده طاغلق ديمكدر زيرا سار كثرته
دلالت ايدر سنكسار كبى اما بونده طاغ مراد در (محصول بيت) احسان
صاحبى وكرم ارى يمشلى اغاجدر يعنى انك كبيدر اما اندن كه كيچه سين
طاغ اوديدر كه آتشدن غيريه يرامز حاصلى اهل كرم هر وجهله مفيددر
امابى احسان وكرم اولان عداددن دكل وزو برينه چوزو يازان صحيح
نسخه لره مخالف يازمش كوهسارى طاغ ديه سيله بيان ايلين كندى ردشمى
يانندن ايلمش ﴿ حطب را اكر تيشه بر پى زنند ❊ درخت برومندراكى ردشمى
زنند ﴾ حطب حانك وطانك فتحه لريله اودن ديمكدر ورا ادات
تخصيص تيشه لغتده كسردر اما بونده بالته مراد در بر بونده
حرف صله در پى لغتده سكردر امابونده كوك واوزدك مراد در زنند
فعل مضارع جمع غائب اوررلر يعنى كسرلر درخت برومند يمانيه برومند
يمشلى ديمكدر ورااسابق كبيدر كى كاف عربك فتحى و ياى اصليه ايله
نچون ديمكدر (محصول بيت) اكر اودن اغاجنك طمارينه وسكرينه
يعنى كوكنه واوزده كنه بالته اوروب كسرلرسه نه سوز امايمشلى اغاجك
عروق اعصابنه وبيخ وتبارينه نچون بالته اوروب كسرلر يعنى كسمزلر
استفهام انكارى طريقيله مقصود بودر كه مرد كريم درخت برومند
حكمنده دركه هر كسك قتنده معزز ومكرمدر كه آنى هر كس سور

وهر كسك قتنده معزز ومحترمدر خسيس هيچ كيمسه سومز حرمت وعزت ايلمز ❊ بسى پاى دار اى درخت هنر ❊ كه هم سايه دارى وهم ميوه ور ❊ دار فعل امر مفرد مخاطب طوت ديمكدر درخت هنر لاميه در مجازا كه حرف تعليل سايه دار وصف تركيبى سايه طوتجى يعنى كولكه لى ديمكدر ميوه ور يمشلى ديمكدر (محصول بيت) پادشاهنه خطاب ودعا ايدوب دبراى درخت هنر چوق زمان ثابت وقائم اول عالمده زيراهم سايه دارسين يعنى عادل سنكه خلق سايهٔ عدالتكده خوش كچنوب حضور ايدرلر وهم ميوه ليسين يعنى سخىسين وكريمسين كه هركس كرمك ايله مغتنمدر ❊ كفتار اندر هيبت ملوك ونهايت ملك وسياست او ❊ بكفتم درباب احسان بسى ❊ وليكن نه شرطست باهر كسى ❊ باهر كسى با حرف صله (محصول بيت) بكفتم فعل مضارع متكلم مع الغير يعنى باب احسانده چوق سوز سويلدك واحسان وكرم اخلاق انبيا واوليادن اولديغنى بيان ايلدك وخلق عالمى اكا اغرا وترغيب ايلدك اما احسان هركسه لايق وجائز دكل بلكه مستحقنه شرطدر بو بيت ظاهرا ❊ كره برسر بند احسان مزن ❊ بيتنه مناقضدر فتأمل شرط لايق معناسنه در فارسيده ديين سهو ايلمش زيرا بونك كبى يرلرده لياقت شرطك معناى التزاميدر مطابقيسى دكل ❊ بخور مردم آزار را خون ومال ❊ كه از مرغ بدكنده به پر وبال ❊ بو بيت مابعدىله آخر حكايته دك احسانه لايق اولميانلرى بيان ايدر مردم آزار وصف تركيبيدر مردم انجديجى ديمكدر كه حرف تعليل مرغ بد بيانيه پروبال ايكيسى بله برمعنايه در عطف تفسير طريقيله راده تشديد ضرورت وزنيچوندر (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر مردم آزارك يعنى موذى ظالمك مالنى بى وقانى دوك يعنى اهانت وسياست ايله زيرا براماز مرغك يعنى زيانلى وضررلى مرغك قنادى قوپمش كركدر حاصلى توبى وتوسى اولماق اوليدر كه خلقه ضرر وزيان ايليه ❊ كسى راكه باخواجهٔ تست جنك ❊ بدستش چرا ميدهى چوب وسنك ❊ كسى يا حرف وحدت ورا حرف تخصيص كه حرف رابط صفت با حرف مصاحبت خواجهٔ تو لاميه وسين وتا ادات خبر تركيب سيبله واو رسمى ساقط اولمشدر بدستش با حرف صله وضمير كسه راجعدر (محصول بيت) بر كيمسه نك كه سنك

ردشمى

افندکله وولی نعمتکله جنك وجدالی اوله حاصلی سنك افندکه مخالفی اولهانك الینه نیچون طاش واغاج ویرسین یعنی بر کیمسه که امر خدا ورسولله عامل اولیوب خلقه ظلم ایلیه اکا منصب وجاه ویروب نیچون صاحب قوت وقدرت ایدرسین ﴿ برانداز بیخی که خار آورد ❊ درختی بپرور که بار آورد ﴾ بر حرف تأکید انداز همزه‌نك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب آت یعنی چیقار دیمکدر بیخ بای عربك کسریله کوك دیمکدر هرنه‌نك اولورسه که حرف رابط صفت درختی یا حرف وحدت بپرور فعل امر مفرد مخاطب بسله یعنی تربیه ایله دیمکدر که سابق کبیدر بار بونده حاصل ومیوه معناسنه در (محصول بیت) چیقاروب یانه آت شول بر کوکی کیم دیکن کتورر یعنی دیکن بتورر اما شول اغاجی تربیه ایله که میوه ویرر وحاصل بتورر بونك کبیلر تمثیل قبیلندندر یعنی شول کیمسه که عادل ومنصف اوله اکه رعایت ایله اما ظالم وبیرحم موذینك اصل وتبارنی قلع وقمع ایله که سکا بددعایه سبب اولماسون ﴿ کسی را بده پایهٔ مهتران ❊ که بر کهتران سر ندارد گران ﴾ کسی بدهك مقدم مفعولی ورا ادات مفعول پایهٔ مهتران لامیه اولولر مرتبه‌سی دیمکدر بدهك مفعول ثانیسی که حرف رابط صفت بر حرف استعلا کهتران جمع کهتر در ومهتران جمع مهتردر وتر ادات تفضیل ندارد لك سر مفعول اولی وگران مفعول ثانیسی آغر دیمکدر (محصول بیت) بو حکایتك جمعا ابیاتی خطاب عام طریقیله درنته که سابقا بیان اولدی ایدی بیورر که اولور قولك مرتبه‌سنی ومنصبنی بر کیمسه‌یه ویر که کچیرکلر اوزره باش آغر لغین طوتمیه یعنی فقرا وضعفایه تکبرلك ایدوب ثقلت ویرمیه بلکه مرحمت وشفقت ایدوب رعایت ایلیه حاصلی مغرور ومتکبره اکابرلك مرتبه‌سین ویرمه ﴿ مبخشای بر هر کجا ظالمست ❊ که رحمت بر وجور بر عالمست ﴾ مبخشای فعل نهی مفرد مخاطبدر بخشاییدندن اسمر که یعنی مرحمت ایله بر حرف صله هر کجا تقدیری هر کجا که در که ضرورت وزن ایچون ترك اولندی ظالمی یا حرف وحدت که حرف تعلیل بر و بر حرف صله دربا معناسنه واو ضمیری ظالمه راجعدر جور ظلم بر عالم تقدیری بر خلق عالم در قرینه قائم اولدیغیچون خلق ترك اولدی یا حرف تنکیر فن قافیه دن بخبر اولان عالمك لامنی کسرله قید ایلدی

ردشمی

(محصول بيت) ترحم ايله ظالمه كه هر برده وارابسه زيرا اكا ترحم عالمه يعني عالم خلقنه ظلمدر حاصلي ظالمه رعايت فقرا وضعفايه جفادر
* جهان سوزرا كشته بهترچراغ * يكى به درآتش كه خلقى بداغ *
جهانسوز وصف تركيبيدر سوز بدندن ورا حرف تخصيص جهان ياندر يجينك ديمكدر كشته بونده سوينمش معناسنه درچراغ جيم عجمك فتحى وكسريله شمعك فتيله سنده بنان پارهٔ آتشه ديرلركه حرف بيان من تفصيليه معناسنه در خلقى يا حرف وحدت ويا تنكير بداغ باحرف الصاق (محصول بيت) جهان خلقنى ياندر يجى ظالمك وجودى چراغى سوينمش اولمق يكدر يعني ظالمك مقتول اولمسى يكدر تمثيل طريقيله بيوررکه برظالم آتشده محروق اولمق يكدر خلق عالمك ظلمى داغيله سوزان ونالان اولمقدن زيرا ضرر عامدن ضررخاص يكدر
* هرآن كس كه بردزد رحمت كند * ببازوى خود كاروانى زند *
كاروانى ياحرف نسبت دزد بونده قطاع طريق معناسنه در (محصول بيت) هراول كيمسه كه بول كسيجيسنه رعايت ايدوب مرحمت ايدر اول كيمسه كندى بازوسيله يعني دزده معاونتيله كاروان خلقنى اورر زيراحقيقتده دزده شريك اولمش اولور * جفاپيشكان رابده سربباد * ستم بر ستم پيشه عدالت وداد * جفاپيشه وصف تركيبي ظالم معناسنه كاف هاى رسميدن بدلدر والف ونون ادات جمعدر وراحرف تخصيص بدهك سر مفعول اولى وجفاپيشكان ثانيسي عكسيده جائزدر وبباد غير صريحى ستم پيشه وصف تركيبي ظالم معناسنه (محصول بيت) ظالملرك باشنى يله وير يعني آنى عالمده نابود ايله زيرا ظالمه ظلم عدالتدر ونصفت دركه مادامكه دنياده صاغدر ظلمدن خالى اولمزايمدى آنى يوق ايلمك كركدر كه ظلمى فوع اوله * حكايت دراحسان باكسى كه سزاوار بود وقصهٔ زن وشوى * * شنيدم كه مردى غم خانه خورد * كه زنبور برسقف اولانه كرد * كه حرف بيان مردى ياحرف وحدت غم خانه لاميه كه حرف تعليل وياحرف رابط صفت زنبوراري عربيدر عجم منج ديرميك ضميله برحرف ظرف سقف او لاميه سقف عربيدر توان معناسنه در ضمير خانه يه راجعدر لانه يوايه ديرلر آشيان معناسنه (محصول بيت) اشتدمكه بركيمسه خانه سنك غمنى يدى زيرا سقف خانه سنده

آری آشنانه ایلدی یعنی بووایاپدی حاصلی خانه سنده آری بوایاپدیغندن غمناك اولوب یقمق مراد ایلدی ❊ زنش كفت از یشان چه خواهی مكن ❊ كه مسكین و پریشان شونداز وطن ❊ زنش ضمیر مرده راجع از یشان یعنی زنبورلردن مكن فعل نهی مفرد مخاطبدر كندیلرندن بونده قوپرمق معناسنه یعنی طاغتمق كه حرف تعلیل مسكین صفت زنبوردر (محصول بیت) مردلانه زنبوری پریشان ایلمك مراد ایدنجه زنی ترحم ایدوب بوآر یلردن نه ایسترسین بواری قوپرمه یعنی طاغتمه زیرا مسكینلر وطنلرندن پریشان اولورلر ❊ بشد مرد داناپس كارخویش ❊ كرفتند یكروززنر ابنیش ❊ بشد برفت معناسنه درمرددانابیانیه در بعض نسخه ده مردنادان واقعدر پس كارخویش كندی ایشنك اردینه دیمكدر بنیش با حرف صله و یا حرف مصاحبت نیش زنبورلره عقربك وغیرنك صوقدیغی ایكنه نك اسمیدر (محصول بیت) مرد داناز نندن مذكور مصاحبتی ایشیدنجه كندی كاری اردنه كتدی اریلر بر كون عورتی نیشه طوتدیلر ❊ زن بی خرد بردرو بام و كوی ❊ همی كردفریادمی كفت شوی ❊ زن بی خرد بیانیه همی كردفریاد حكایت حال ماضی فریاد ایدردی دیمكدر واو حرف حال و یا حرف عطف میكفت شوی حكایت حال ماضی زوجیجی سویلردی دیمكدر (محصول بیت) زن بی عقل نیشك المندن قپوسنده و بامنده فریاد ایدردی وزوجیجی سویلردی ❊ مكن روی برمردم ای زن ترش ❊ تو كفتی كه زنبور مسكین مكش ❊ برمردم برحرف صله مكننك روی مفعول اولی وترش ثانیسی و برمردم غیر صریحی مردمدن مراد زوج كندیدر وای زن معترضه زنبور مسكین بیانیه مكش فعل نهی مفرد مخاطب هلاك ایله دیمكدر (محصول بیت) شوی زنینه دیركه ای زن بوزیكی شو بله ترش ایله و بحضور اوله یعنی زوجكی آزار ایله زیرا سن دیدك كه زنبور مسكینی هلاك ایله یعنی كندی دیلك بلاسنه اوغرادك ❊ كسی بابدان نیكویی چون كند ❊ بدان ازتحمل بدافزون كند ❊ باحرف صله بدن الف ونون ادات جمعدر یرامزلر دیمكدر نیكو یی یاحرف مصدر چون واو اصلیه ایله نیجه معناسنه در بدا نرا یرامازلره دیمكدرراادات مفعولدر كندك بد مفعول اولی وافزون ثانیسی (محصول بیت) حضرت شیخ عبرت ومعرفت طریقیله بیورور بركیسه یرامزلره نیجه ایلك ایلر یعنی ایلمك كرك زیرا یرامزلره تحمل ایلمك یارامازی

زیاد ، ایلر یعنی بدرك بدلکینه صبر وتحمل ایلك بدلکلرین ارتور پس بدرك وجودنی جهاندن نابود وناپیدا ایلك کرکدر ❊ چواندر سری بنی آزار خلق ❊ بشمشیر تیزش بیازار حلق ❊ سری یا حرف وحدت سردن مراد صاحبیدر ذکر جزو واراده کل طریقیله یعنی مجاز مرسل وجائزدر که سردن مراد رئیس القوم اوله یعنی اهل منصب وجاه آزار خلق آزار بونده اسمدر مصدر معناسنه لازمله متعدی مابیننده مشترك خلقی انجتمك ویا خلقك انجمسنی کوره سین دیمکدر با حرف استعانت شمشیر تیزیه نیه وضمیر سره راجعدر مذکور وجه اوزره بیازار فعل امر مفرد مخاطب آزار یدندن متعدی معناسنه انجدر دیمکدر حلق مفعول صریحی وبشمشیر غیر صریحی حلق حاء مهمله ایله عربیدر بوغز معناسنه (محصول بیت) چونکه برکیمسه ده خلق انجتمك وانجمسنی کوره سین تیغ تیزله انك حلقنی انجت یعنی بوینی اور تا کیم غیریه پند وعبرت اوله ❊ سك آخر که باشد که خوانش نهند ❊ بفرمای تا استخوانش دهند ❊ آخر ادات تأکید که اسمدر کیم معناسنه که حرف بیان خوان سفره ونعمت ایکی یرده بیله ضمیر سکه راجعدر (محصول بیت) سك کیم اوله کم اکا انسان کبی سفره ونعمت چکیلر بیور تا کیم اکا کمك ویرهلر یعنی انلر بو بیت تمثیل طریقیله واقعدر یعنی رعایته مستحق اولیانه رعایت وحرمت ایلمك کلبك اوکنه سفره ونعمت چکمك کبیدر پس ظالمه سیاست لازمدر منصب وجاه لازم دکلدر ❊ چه نیکوزدست این مثل پیرده ❊ ستور لکدزن کران باربه ❊ زدست اصلنده زده استدر ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی مثلدن مراد ضرب مثلدر پیرده لامیه در کویك قوجه سی دیمکدر ستور لکدزن بیانیه ستوردن بونده بنت طوار مراددر آت وقتر وغیریسی کبی لکدزن وصف ترکیبیدر دپه اوریجی دیمکدر زیرا لکد کاف عربك ولامك فتحیله مشهوردر اما بعض انجا مدن کاف مجمله مسموعدر العلم عندالله وزن زنبدندن اوریجی دیمکدر کران بار وصف ترکیبیدر آغر یوکلی معناسنه (محصول بیت) کویك پیری بو مثلی نه خوش اورمشدر یعنی ابو دیمشدر مثل بودر دپکن طوار اغر یوکلی اولمق یکدر که کیمسه دپکه قادر اولیه یوك ثقلتندن پس موذی ظالمه سیاست وحقارت کرکدر که خلقه جفا ایلیه ❊ اکر نیك مردی نماید عسس ❊ نیارد بشب خفتن

ازدزد کس ❊ نیکمرد ترکیب مزجی ویا حرف مصدر بشب باحرف
ظرف درددزد بونده اوغری معناسنه در (محصول بیت) اکر عسس موذیلك
ایلیوب نیکمردلك وملایمت وملاطفت کوستررسه کیجه کیسه اوغری
قورقوسندن اونده یاتوب اویومازحاصلی عسس حاکم واوغری ظالم
حکمنده در پس اوغری عسسدن خوف ایلمسه عالمی خراب ایدردی
❊ نی نیزه در حلقهٔ کارزار ❊ بقیمتتر ازنیشکر صدهزار ❊ نی نیزه لامیه در
نی قمش ونیزه سوککی دیمکدر حلقهٔ کارزار لامیه مجازا حلقهٔ جنك دیمکدر
باحرف تأکید قیمتتر قیمتلی دیمکدر ترادات تفضیل نی شکر اصلنده اضافتله
درضرورت وزن ایچون باسکن اوقنور شکر قمشی دیمکدر صدهزارنی
شکره قیداولمق جائز وقیمتتره اولمق جائز (محصول بیت) سوککی قامشی
صواش حلقه سنده وجنك محلنده یوزبیك مرتبه قیمتلی رکدر شکرقامشندن
و یابوزبیك شکرقامشندن قیمتلی رکدر حاصلی هرکسه مقدارنجه رعایت
کرکدر یعنی اعلایه مرتبهٔ اعلا وادنایه مرتبهٔ ادنی ایله رعایت کرکدر
نتکه حضرت شیخ بیورر ❊ نه هرکس سزاوار باشد بمال ❊ یکی مال
خواهد یکی کوشمال ❊ سزاوار لایق معناسنه در بمال باحرف صله کوشمال
لغتده قولاق اومقدر امام اد تأدیبدر (محصول بیت) هرکس ماله لایق
دکلدر یعنی انعام واحسانه لایق دکلدر بلکه بریسی مال ایستر یعنی مال ویرمکه
واحسانه لایقدر وبریسی تأدیب وتقریعه وضرب تنبیهه مستحقدر
حاصلی هرکسی مقدارنجه تربیه ایلمك کرك کیمنه انعام وریاست
وکیمنه تأدیب وسیاست کرکدر ❊ چو کربه نوازی کبوتر برد ❊ چوفربه
کنی کرك یوسف درد ❊ چو حرف تعلیل کربه کافك ضمیله کدی
معناسنه در که عرب هره دیر نوازی نونك فتحی وضمیله فعل مضارع
مفرد مخاطب اوخشه یسین ویوزو یه سك دیمکدر کبوتر کاف عربك فتحیله
کوکرجین دیمکدر برد فعل مضارع مفرد غائب ایلدر دیمکدر یعنی
هلاك ایدر فربه فانك فتحی ورانك سکونی وبانك کسری وهای اصلیه ایله
سمز دیمکدر سمین معناسنه درد دالك فتحی وکسری ورانك فتحیله
فعل مضارع مفرد غائب یرتار دیمکدر یعنی بیر کبوتر بردلو یوسف دردك
مقدم مفعولیدر (محصول بیت) چونکه چتکی اوخشایوب رعایت
وحمایت ایلیه سین کوکرجنلری ویپلیجلری قابوب بیرفوردیکه سمردسین

يعنى بسليه سين يوسف كبى پسرلرى برتوب هلاك ايدرحاصلى برنجى
مظلوملرى رعايت ايلمك مظلوم فقرا وضعفانك هلاكنه سبدر
﴿ بنايى كه محكم ندارد اساس ﴾ بلندش مكن وركنى زوهراس ﴾ بنايى
يا حرف وحدت اساس تمل معناسنه بلندش ضميرى بنايه راجعدر
ور واوك فتحيله واكردن مخفف دركنى فعل مضارع مفرد مخاطب
فعل شرط واقعدر ايدرسك ديمكدر زو اصلنده ازاو در ضرورت
وزنيچون زو اولدى ضمير كنه بنايه راجعدر هراس هانك كسريله فعل
امر مفرد مخاطب صاقين ديمكدر هراسيدندن قورقمق ديمكدر
(محصول بيت) بر بنانك كه تملى محكم اولميه انى يوكسلك قالدرمه
والاآندن صاقين كه اوزريكه ييقلماسين يعنى خوف ايلمزسك اوزريكه
دوشر حاصلى بركيمسه نك كه ذاتنده استقامت وامانت اوليه انى بلند
پايه وعالى مرتبه ايله والاصاقين كه سكا ضرر وزيانى طوقنور ﴿ حكايت ﴾
﴿ چه خوش كفت بهرام صحرانشين ﴾ چو يكران توسن زدش برزمين ﴾
بهرام صحرانشين بيانيه صحرانشين وصف تركيبيدر صحراده اوتورنجى
مراد بهرام كوردركه دائما چادرله صحراده قوز كوچردى يكران
توسن بيانيه دريكران قوله ات وتوسن كوره يعنى چامش (محصول بيت)
بهرام صحرا نشين نه كوزل سو بلدى شول وقت كه انى برقوله كوره
آت يره اوردى ﴿ دكر اسبى كله بايد كرفت ﴾ كه كرسر كشد بازشايد
كرفت ﴾ دكراسبى يا حرف وحدت براسب دخى يعنى برغير اتكله كاف
عجمك ولامك فتحه لريله سورى ديمكدر لامده تشديد ضرورت وزنيچوندر
كه حرف رابط صفت (محصول بيت) مقول بهرام بودركه سوربدن
يعنى ايلقيدن برغيرى آت طوتمق كرك كه اكر سر كشلك ايدرسه
يعنى باش چكلكين ايدرسه ضبط ايلمك ممكن اوله حاصلى بر يواش آته بنمك
كركدر كه ايستدكك كبى ضبطى قابل اوله حضرت شيخ نصيحت
طريقيله بيورر ﴿ ببنداى پسر دجله درآب كاست ﴾ كه سودى ندارد
چو سيلاب خاست ﴾ دجله دالك كسريله بغداد ايرمغى
آب كاست سكون ثالثه تركيب مزجيدر صوا كسلمكه ديرلر كه حرف تعليل
سودى يا حرف وحدت سيلاب صو طشقنى خاست فعل ماضى
مفرد غائب قالقدى يعنى پيدا اولدى ديمكدر (محصول بيت) اى

پسر دجله ایرمغنی صو آکسلمه ده بغله یعنی صویی آزایکن اوکنی بندوسد ایله زیرا اوکنی بند ایلمك فائده و یرمز صوطاشنجه حاصلی ایرمق طاشدقدن صکره اوکنی بند ایلمك فائده و یرمز مقصود بوکه دفعی لازم اولان مصلحتی آزایکن دفعنه سعی ایلمه‌مك کرك زیرا چوغلوب زیاده اولنجه صو بنه چکر ﴿ چو کرك خبیث آمداندر کمند ﴾ بکن ورنه دل برکن از کوسفند ﴿ کرك خبیث لامیه ورنه والا دیمکدر برکن فعل امر مفرد مخاطب کندندن قوپرمق معناسنه بونده قالدرمق مراد در (محصول بیت) چونکه زیانکر وضررلی قورد کمنده کلدی یعنی سکا طونلدی انی قتل ایله اسرکه یوخسه قیونکدن کوکلکی قالدر یعنی قیون سوداسندن کچ حاصلی چونکه برظالمك ظلمی معلومك اوله انی نابود ایله والافقرا ورعایادن یعنی اول ظالمك ظلمندن انلر مملکتکدن فرار ایدرلر وخزینه‌که ضعف کلور ﴿ ازابلیس هرکز نباید سجود ﴾ نه از بد کهر نیکویی در وجود ﴿ بدکهر وصف ترکیبیدر بداصل معناسنه نیکویی یاحرف مصدر دروجود در حرف صله یا معناسنه (محصول بیت) ابلیس لعیندن هرکز سجود وطاعت کلمز زیرا ذاتنده قونلمشدر بداصل اولاندن داخی وجوده ایلك کلمز یعنی بدکهردن ایلك وخیرایش صادر اولماز ﴿ بداندیش راجاه وفرصت مده ﴾ عدو درچه ودیو درشیشه به ﴿ بداندیش دشمن را ادات مفعول چه جیم عجمك فتحی وهای اصلیه ایله چاهدن مخففدر دیو شیطان وبیان آدمی (محصول بیت) دشمنه منصب وفرصت ویرمه که عالمده فساد ایلیه بلکه عدوقویده ودیو شیشه‌ده اولمق یکدر نته‌که حضرت سلیمان پیغمبر صخر جنی شیشه‌یه حبس ایلمشیدی ﴿ مکوشاید این مارکشتن بچوب ﴾ چو سرز یرسنك تو دارد بکوب ﴿ شاید کرك دیمکدر زیر سنك تولامیه در بکوب فعل امر مفرد مخاطب کو بیدن کوفتن‌دن دبین صوق رمور دوکمش اور دیمکدر (محصول بیت) دیمه کم بوماری اغاج ایله قتل اتمك کرك یعنی فرصتی فوت ایلمه چونکه باشی سنك طاشك التنده‌در تأمل ودرنك ایلمه باشنی طاش ایله از یعنی دشمنکه ظفر بولنجه فرصتی فوت ایلیوب بلدیککدن قالمه والاصکره ندامت چکرسین ﴿ قلم زن که بدکرد بازدست ﴾ قلم بهتر اورا بشمشیر دست ﴿ قلم زن وصف ترکیبیدر کاتب معناسنه که حرف بیان باحرف صله زیردست بونده رعیت

زدسروری وشمعی

معناسنه در قلبونده قطع معناسنه در اوضمیر قلم زنه راجعدر ورا ادات تخصیص بشمشیر باحرف استعانت (محصول بیت) کاتب که رعایا وفقرایه اهانت وخیانت ایلدی یعنی ظلم وجفا ایلدی انك الی شمشیر عدلله مقطوع اولمق اولی درکه غیریه عبرت اوله ❊ مدبر که قانون بدمی نهد ❊ ترامی برد تا با آتش دهد ❊ مدبر اسم فاعلدر تفعیل بابندن که حرف رابط صفت قانون بد بیانیه بدعت بدد یمکدر تراسنی دیمکدر تا حرف تعلیل با آتش باحرف صله آتشدن مراد دوزخدر (محصول بیت) مدبر که امور سلطنته متعلق برامر وقانون قاعده قور یعنی برامر بدعت ایدرسنی ایلدر تا کیم جهنمه وبره یعنی انك برامر بدعتی سنك جهنمه دخولکه سبب اولور ❊ مکو ملك را این مدبر بسست ❊ مدبر نخوانش که مدبر کسست ❊ مکو فعل نهی مفرد مخاطب دیمه دیمکدر ملك مملکت وسلطنت معناسنه در ورا ادات صله بس بای عربك فتحیله بتر یعنی کافی دیمکدر مخوان فعل نهی مفرد مخاطب اوقومه یعنی دیمه ضمیر مدبره راجعدر مدبر اسم فاعلدر افعال بابندن بدبخت معناسنه (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر مملکت وسلطنته بو مدبر کافیدر دیمه انجلین ظالمه مدبر دیمه که بدبخت کیمسه در یعنی بویله ظالم تدبیر مملکته کافی دکل بلکه تخریب ولایته کافیدر ❊ سعید آورد قول سعدی بجای ❊ که توفیر ملکست وتدبیر ورای ❊ سعید سعادتلو دیمکدر قول سعدی لامیه در باحرف صله جای محل معناسنه درکه مراد عملدر که حرف تعلیل توفیر مملکت مصدرك مفعولنه اضافتیدر توفیر تفعیل بابندن مصدردر چوغلدر دیمکدر تدبیر ورای ملکه معطوفدر (محصول بیت) سعادتلی اول کیمسه که سعدینك سوز بنی برینه کتورر یعنی انکله عمل ایدر زیرا انك سوزیله عمل ایلك مملکتی وافر ایدر یعنی معمور ایدر که وفرتنه سببدر حاصلی ولایتك شنلکنه سببدر تدبیر ورایك ازدیادنه باعثدر یعنی انك پندیله متنصح اولنجه برکیمسه تدبیر ورای زیاده اولور زیرا سوزلری محض رای وتدبیردر

❊ باب سوم درعشق وسخن طریقت اولیا ومحبت ایشان ❊

❊ خوشا وقت شوریدکان غمش ❊ اکر زخم بینند اکر مرهمش ❊ خوشا الف معنای مبالغه افاده ایدر فتی خوشدر ومحکم ایدر الف حرف نداظن ایدوب نه لطیف ونه خوش دردینن ظن فاسد ایلمش وقت شوریدکان

ردشمی

غم لامیه لردر و ضمیر ذهنده مذکور اولان خدای ذوالجلاله
راجعدر خدانك غمی دیوانه لرینك وقتی دیمکدر زخم یاره ومرهم میمك
وهانك فتحی ورانك سکونیله یاره لره اوردقلری نسنه که ترکیجه ملهم دیرلر
ضمیر بنه خدایه راجعدر و یازنجه (محصول بیت) نه کوزلدر ونه خوشدر
ونه ایيدر خدانك محبتی دیوانه لرینك وقتی وحالی اکر زخمنی کوررلرسه
واکر مرهمنی یعنی اکر جمال ولطفنی واکر جلال وقهرینی کوررلرسه
حاللری متغیر اولماز بلکه همیشه مهرومحبتلری ازدیاد اوزره در ﴿ کدایان
از پادشاهی نفور ٭ بامیدش اندر کدایی صبور ﴾ کدایانك اضافتی بیانیه در
کدیانی یایله یازوب یای حرف وحدت طوتان صحیح نسخه لره ارك شارحان
مخالف یازمش پادشاهی یا حرف مصدر نفور فعول بمعنی فاعلدر نفرت

ردشارحان

ایدیجی یعنی قاچیجی با حرف مصاحبت امیدش تقدیری امید وصالشدر
کدایی یا حرف مصدر صبور سابق کبی یعنی صابر معناسنه (محصول بیت)
خدانك محبتی دیوانه لری سلطنتدن نفرت ایدیجی کدالردر یعنی خدانك
عشق ومحبتی سببیله دنیا پادشاهلغندن اعراض ایدیجیلر و کدالردر ابراهیم ادهم
کبی انك وصالی امیدیله فقیرلقده و کدالقده صابر و قانعلردر شویله که
هیچ کیمسه حاللرینه واقف دکلدر ﴿ دمادم شراب الم در کشند ٭ وکر تلخ
بینند دم در کشند ﴾ شراب الم لامیه در مجازا در کشند نوش ایدرلر دیمکدر
تلخ اجی دم نفسدر کشند چکرلر یعنی دیمزلر حاصلی سکوت ایدوب کیمسه یه
شکایت ایتمزلر (محصول بیت) خدا دوستلری دائماالم شرابنی نوش ایدرلر
یعنی محبت خداده همیشه غم وغصه چکرلر نتکم عشق مجازی یه مبتلا
اولنلر غمناك وغمزده لردر دمادم واکر عشاق خدا طریق عشق ومحبتده
اجیلق وبیحضوراق کوررلرسه نفسلرین کندیلرینه چکوب سکوت ایدرلر
حاصلی کیمسه یه غملرین اظهار ایدوب شکوی ایتمزلر زیرا طریق مردان خدا
بویله در ﴿ بلای خمارست درعیش مل ٭ سلحدار خارست باشاخ کل ﴾
بو بیت سابقك نتیجه سیدر بلای خمار لامیه در عیش ملده لامیه در
سلحدار خارده بویله در مجازا شاخ کلده خمار شرابدن حاصل اولان باش
اغریسنه دیرلر مل میمك ضمیله خمر معناسنه در سلحدار وصف ترکیبیدر سلحله
داردن مرکب سلح سلاحدن مخففدر خلاف قیاس اوزره صواش وجنك
ارلری قوشندغی یراغه دیرلر دار دارنده دن مرخم اسم فاعلدر سلاح

طونجی دیدکلری سلحشور ده بو قبیلدندر شاخ کل کلك بداغی دیدکلری بعض نسخه‌ده شاه کل واقعدر فی الواقع سلحداره ملایم شاه اولمقدر علی الخصوص که کله پادشاه دیشلردرنته که خواجه حافظ بیورمشدر * بیت * افسر سلطان کل پیداشد ازطرف چمن * مقدمش یارب مبادباد برسرو وسمن * (محصول بیت) خمار بلاسی بیله در عیش ملده یعنی باده ذوقنده باش اغریسی وار کل پادشاهیله خار سلحداری بیله دریغی دکنسز کل و خمر خمارسز اولمزایمدی خدا دوستلری که انبیا واولیادر همیشه بلا والم چکه کلمشلردر زیرا پادشاهه قریب اولانلر دائما محسود اولا کلمشلردر ﴿ نه تلخست صبری که بریاد اوست * که تلخی شکر باشد از دست دوست ﴾ صبری یاحرف وحدت صبر بونده ایهام طریقیله واقعدر زیرا صبر بانك کسریله راجی اوتدر که عجم بانك سکونیله استعمال ایدر پس بونده صبر ایهام طریقیله در فتأمل که حرف رابط صفت بر حرف صله یاد اولامیه در انك یادینه یعنی ذکرینه‌در مقصود محبت خدادر که حرف تعلیل تلخی یاحرف مصدر و یاحرف وحدت دست دوست لامیه در (محصول بیت) اجی دکلدر بر صبر که انك محبت وعشقنه‌در یعنی خدانك عاشقلرینه انك یادیله هیچ نسنه ضرر و یرمز زیرا هر اجیلق و هر اجی نسنه دوستك الندن شکردر یعنی انك الندن هر اجی نسنه طاتلی‌در که مقتضای عشق بونی ایجاب ایدر ﴿ اسیرش نخواهد رهایی ز بند * شکارش نجوید خلاص از کمند ﴾ اسیرش ضمیر خدایه راجعدر رهایی یاحرف مصدر خلاص اولمق معناسنه از بند تقدیدی از بندش درمراد حبس وقید در شکارش سابقکبیدر از کمند تقدیری از کمندش درمراد کمند محبتدر (محصول بیت) خدانك مهر و محبتنه کرفتار اولان بنده محبتدن قورتلمق ایستمز یعنی همیشه محبتده دراکا شکار اولان یعنی اول کیمسه خدا کندی یه چکر کمند محبتدن چقمق ایستمز بل که روز بروز ازدیاد محبته کوشش ایدر حاصلی انك عاشقلری و محبلری ربقهٔ بندهلکندن خلاص طلب ایلمز زیرا انلر بنده‌ٔ آزاده‌در ﴿ سلاطین عزلت کدایان حی * منازل شناسان کم کرده پی ﴾ سلاطین عزلت لامیه یعنی عزلت اختیار ایلمش پادشاهلردر کدایان حی ده لامیه‌در بو ایکی فقره مبتدای محذوف خبرلریدر تقدیری ایشاندر منازل شناس وصف ترکیبی الف ونون ادات جمعدر مابعدینه اضافت

دلارام جو وصف ترکیبی جویندن دلارام دیلجی معناسنه اب بونده طودقد ر تشنکی کاف عجم های رسمیدن بدلدر و یا حرف مصدر صوسزلق دیمکدر خشك خانك ضمی وشینك سکونی وکاف عربله قوری دیمکدر یابس معناسنه بر حرف ظرف طرف جو لامیه ایرمق کنارى معناسنه (محصول بیت) دوستان خدانك دلارامری یعنی محبوب ومطلوبلری یانلرنده ودلارام جولردر یعنی جانانلرینه واصل ایکن زیاده یه طالبلردر تشنه لکدن وعطشدن خشکدر ایرمق کنارنده یعنی مشاهدهٔ دیدار یاره مالك وانلره میسر ایکن انکله قانع اولمیوب طلب ترقیده و پویان وازدیادنی جو یانلردر ﴿ نکویم که بر آب قادر نیند ❊ که بر شاطئ نیل مستسقی اند ﴾ نکویم فعل نفی حال متکلم وحده دیمزم معناسنه که حرف بیان بر حرف صله در با معناسنه نیند اصلنده نه اندر های رسمی یایه مبدل اولمغله همزهٔ مجتلبه دن استغنا کلدی ونون ودال ادات جمع استدر که حرف تعلیل بر حرف ظرف شاطئ نیل لامیه شاطی کنار معناسنه در نیل مصر ایرمغی مستسقی اسم فاعلدر استفعال بابندن استسقا مرضنه مبتلا دیمکدر که انك صاحبی هرکز صویه قانمزدر قیاس املا بویله اولوب مستسقیند دیمکدر لیکن اصلی معلوم اولمغیچون منفصل یازدق بونده همزهٔ مجتلبه وصلده ساقط اولمشدر (محصول بیت) دیمزم که انلرك تشنه لکی آبه مالك وقادر اولمدقلرندندر زیرا انلر نیل کنارنده مستسقیلردر یعنی دیمزم که مشاهدهٔ دیدار یاره مالك دکللردر انکیچون ریاضات ومجاهداته مقیدلردر بل که محض مشاهده ده اولوب زیاده یه طالبلردر فقدبر ﴿ حکایت در اثبات محبت مجازی ﴾ ﴿ تراعشق همچون خودی ز آب وکل ❊ ربابد همی صبر وآرام دل ﴾ تراسنك دیمکدر ربابده متعلق عشق همچون خودی لامیه خود کندی دیمکدر و یا ضمیر خطاب کندك دیمکدر زای مفرده حرف بیاندر عربیده من کبی مراد عناصر اربعه در ربابد راده فتحه وضمه جائزدر قپار دیمکدر فعل مضارع مفرد غائب همی تقدیری همی ربایددر ضرورت وزنیچون تأخیر قلندی صبر مفعولی وواو حرف عطف آرام دل لامیه قرار دل دیمکدر (محصول بیت) آب وکلدن مخلوق کندك کبینك عشقی ومحبتی سنك صبرکی وآرام دلکی قپار یعنی کندك کبی بر مخلوقك محبتی سنی بی صبرو بی آرام ایدر

شویله که کوکلکده انك محبتندن غیری هیچ برنسنه نك محبتی قالماز تای خطاب مقدردر صبرت وآرام دلت تقدیرنده ﴿ به بیدار بش فتنه برخد وخال ❊ بخواب اندرش پای بند خیال ﴾ باحرف ظرف بیدار اویانق و یاحرف مصدر و ضمیر نهنده مر کوزاولان آب وکلدن مخلوقه راجعدر ومعناده خاله مقید فتنه ده پای خطایله همزه مجتلبه ضرورت و زنیچون حذف اولندی برحرف صله در بامعناسنه خد دالك تشدیدیله یکاق در رخ معناسنه خالبك باحرف ظرف وخواب دوشدر رؤیا معناسنه واندر بانك ظرفیتنی تأکیدایدر وضمیر سابق کبیدر ومعناده خیاله مقید پای بند وصف ترکیبی خیاله اضافت لامیه در (محصول بیت) او یانقلقده خد وخالنه مفتونسین اما دوشده خیالنه پای بندسین یعنی خیالیله مقیدسن بعض نسخه ده خدیرینه خط واقعدر ﴿ بصدقش چنان سرنهی در قدم ❊ که بینی جهان باوجودش عدم ﴾ باحرف مصاحبت صدق ش ضمیر سابق کبیدر ومعناده قدمه مقیددر قدمش تقدیرنده سرنهینك مفعول صریحی و بصدق ودرقدم غیرصریحلری که حرف رابط صفت جهان بینینك مفعول اول صریحی وعدم ثانیسی و باوجود غیر صریحی وضمیرسابق کبی (محصول بیت) صدق وصفاتله انك ایاغنه باشکی انجلین قورسین که انك وجودیله جهانی عدم کوررسین یعنی انك امرینه شویله مطیع ومنقادسین که دنیاومافیها کوزیکه هیچ کورنمز ﴿ چودر چشم شاهد نیاید زرت ❊ زروخاك یکسان نماید برت ﴾ چو حرف تعلیل درحرف صله چشم شاهد لامیه شاهد بونده محبوب معناسنه در زرت تاضمیر خطاب یکسان برابر دیمکدر براسمدر قت معناسنه یعنی عند دیمکدر وتاسابق کبیدر (محصول بیت) چونکه سنك التونك شاهدك کوزینه کلمز یعنی چونکه مالکه وماملککه التفات ایلمز زروخاك سنك یانکده یکسان کورینورز یرا وسیله حصول مرام اولماز بو بیت کلستانك باب پنجمنده کلور ﴿ دگر باکست برنیاید نفس ❊ که باأونماند دگرجای کس ﴾ دگرداخی دیمکدر کیرو دیمك دکلدر باحرف مصاحبت وتاضمیر خطاب معناده نفسه مقید نفست تقدیرنده برنیاید چیقماز وحاصل اولماز که حرف تعلیل باحرف مصاحبت واوضمیر غائب شاهده راجعدر دگر سابق کبیدر جای کس لامیه در (محصول بیت) شاهد کوکلکده شویله

ردشمی

مکان ایلمشدر که اندن غیری کیمسه ایله نفسك چیقمازیعنی مصاحبت ایلمزسین زیرا کوکلکده انکله کمسه به یر قالماز یعنی خانهٔ دلکی شو یله استیعاب ایلمشدر که انده جاناندن غیری کیمسه صغماز مصراع اولك معناسنی کیرو کیمسه ایله سنك نفسك بوقاری کلمزدیدیکی اشاغه دن سویلمش

ردشمعی

﴿تو کوبی بچشم اندرش منزلست ٭ وکرچشم برهم نهی درداست﴾ بچشم با حرف ظرف واندر ادات تأکید وضمیر معناده منزله مقیددوسین وتا چشمه مقید تقدیری منزلش اندر چشمست برهم نهی یومرسك دیمکدر (محصول بیت) سن دیرسین که جانانك منزلی کوزمده در یعنی خیالی کوزمدن کیتمز واکر کوزکی یومرسك دیرسك که کوکلمده در حاصلی محبتی ظاهر وباطنمی احاطه ایلمشدر دیودعوی ایدرسین مصراع اولك معناسنی کویا که انك منزلی کوزك ایچنده دردیدین معنایی طاشره دن سویلمش

ردشمعی

﴿ نه اندیشه از کس که رسوای شوی ٭ نه قوت که بکدم شکیبا شوی ﴾ شوی فعل مضارع مفرد مخاطب اولورسین دیمکدر بکدم بر نفس دیمکدر شکیبا شینك وکاف عربك کسره لریله صفت مشبهه در شکیبیدندن صبور معناسنه (محصول بیت) جانان سنی شویله تصرف ایلمش که هیچ اندیشه و باکك یوقدر کیمسه دن رسوای اولورسین نه اولقدر قوت وقدرتك واردر که انسز برنفس صابر اوله سین ﴿ کرت جان بخواهد بلب برنهی ٭ وکرتیغ برسرنهد سرنهی ﴾ کرت تا ضمیر خطاب بلب باحرف تأکید بر حرف استعلا نهی فعل مضارع مفرد مخاطب قورسین دیمکدر (محصول بیت) اکرجانان سندن جان طلب ایدرسه جانکی طوداغکه قورسین یعنی بذل روح ایدرسین واکر باشکه تیغ قورسه باشکی تیغ اوکنه قورسین یعنی امر ینه اطاعت ایدوب سرکی اکه فدا ایدرسین حاصلی هیچ وجهله مخالفت ایلیوب حکمنه منقاد ومطیع اولورسین ﴿حکایت در اثبات محبت روحانی﴾ ﴿ چو عشقی که بنیاد آن برهواست ٭ چنان فتنه انکیز وفرمان رواست ﴾ چو ادات تعلیل عشقی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت بنیاد آن لامیه بر حرف استعلا هوابونده آرزوی نفسانی معناسنه در فتنه انکیز وصف ترکیبدر فتنه قوپارجی یعنی پیدا ایدیجی فرمان روا ده وصف ترکیبی فرمان امر وحکم معناسنه وروا جائز معناسنه (محصول بیت) چو مصراع ثانیه مرهوندر یعنی برعشق که انك بنیادی واساسی

آرزوی نفسانی اوزره در چونکه بونجلین فتنه پیدا ایدیجی وحکمی جاری وجائزدر ﴿عجب داری ازسالکان طریق * که باشد دربحر معنا غریق ﴾ داری فعل مضارع مفرد مخاطب استفهامی متضمن تعجبی طوتارسین دیمکدر سالکان طریق لامیه در مراد اهل الله در که حرف بیان حرف رابط صفت طوتوب باشدادات زمانیه طوتان معنایه واصل دکل ایمش باشد فعل مضارع جمع غائب بونده اولار دیمکدر درحرف صله بحر معنی لامیه باشندک فاعلی سالکانه راجع ضمیردر وغریق مفعول صریحی ودر بحر غیر صریحی (محصول بیت) عشق مجازی بویله اولنجه بس عجبی طوطارسین سالکان اهل طریقدن یعنی اهل اللهدن که بحر معنایه مستغرق اولەلر حاصلی غریب دکلدر که اولیا عشق حقیقی دریاسنه غریق اولەلر ﴿بسودای جانان زجان مشتغل * بذکر حبیب ازجهان مشتغل ﴾ باحرف مصاحبت سببتی متضمن سودای جانان لامیه محبت جانان دیمکدر مشتغل بونک کبی برلرده فارغ ومعرض معناسنه درز یرا عربیده من حرفیله وفارسیده از حرفیله بویله اولور فعل ماضی اشتغل ومضارع یشتغل دائما بوقاعده اوزره کلور فاحفظ باکنه سابق کبیدر ذکرحبیب مصدرک مفعولنه اضافتیدر مشتغل کنه سابق کبیدر (محصول بیت) جانانه محبتلری سببیله جاندن فارغ وآزاده لردر محبوبلرینی ذکر سببیله دنیا ومافیهادن فارغلردر حاصلی سالکان طریق خداواهل الله خدایه محبتلری سببیله وذکرجلیله جان وجهاندن معرض ومحبتلرندن فارغلردر ﴿بیاد حق ازخلق بکریخته * چنان مست ساقی که می ریخته ﴾ باسابق کبیدر یادحق ذکر حق دیمکدر بکریخته فعل ماضیدن قسمدر مفرد غائب تقدیری بکریخته اند درضرورت وزنیچون ترک اولندی مست ساقی لامیه که حرف رابط صفت ریخته تقدیری ریخته اند در سابق کبی (محصول بیت) خدایی ذکرایتمک سببیله یعنی ذکرنه مشغول اولمق سببیله خلقدن قاچشلردر نتکم اهل اللهک دأبیدر تنها برلرده قاچوب عبادت وطاعت ایدرلر ساقئ ازلک انجلین مستلریدر که اختیارلری بادەسنی دوکمشلردر یعنی خدانک عشق ومحبتی شرابیله شویله مدهوش ولایعقل اولمشلردر که کندیلرینی فراموش ایلمشلربعضیلردیدیلرکه می دوکمکدن مراد افشای رازایلمکدر والعلم عند الله تعالی ﴿نشاید بدارو دوا کردشان *

ردشمعی

مطلب

وندامت چكيجيلردر ﴿ شب وروز در بحر سودای وسوز ❊ نداند ز آشفتكی شب ز روز ﴾ بحر سودا لاميه در مجازا سودا محبت وعشق و سوز حرارت عشق ديمكدر و يا حرف مصدر آشفتكی كاف عجم هاى رسميدن بدلدر و يا حرف مصدر در حيرت و جنون معناسنه (محصول بيت) بونلر كيجه وكوندز محبت وعشق در ياسنه مستغرق اولدقلرندن حيرت وجنوانلرندن كيجه‌ٔ كوندزلرندن تشخيص ايلمزلر در حاصلی عقل معاشدن قالمشلردر ﴿ چنان فتنه برحسن صورت نكار ❊ كه باحسن صورت ندارند كار ﴾ فتنه بونده مفتون معناسنه در حسن صورت نكار لاميه در مجازا وصورت نكار وصف تركيبيدر نقاش معناسنه كه حرف رابط صفت باحرف مصاحبت حسن صورت لاميه در (محصول بيت) نقاش ازلك حسنه انجلين مفتونلر يعنی عاشقلردر كه ظاهر دلبرلر حسنيله ايشلری يوقدر حاصلی خدايه زياده محبتلرندن حسن صورته التفات ايلمزلر ﴿ نداند صاحب دلان دل بپوست ❊ وكرابلهی داد بی مغزاوست ﴾ باحرف صله و پوست لغتده دری معناسنه در امابونده صورت ظاهر وبشره مراددر ابلهی باحرف وحدت بی مغز بی عقل ديمكدر مجازا زيرا لغتده مغز بينی يه وابليكه ديرلر بونده بينی مراددر تركيبده ده باشكده بينك بوق ديرلر عقلك يوق محلنده (محصول بيت) صاحب دللر يعنی كوكللرينی پوسته و يرمديلر يعنی حسن ظاهره محبت والتفات ايلمديلر واكر ابله واحمق حسن صورته تعشق ايدوب كوكل و يرديسه اول بی عقل ديوانه در ﴿ می صرف وحدت كسی نوش كرد ❊ كه دنيی وعقبی فراموش كرد ﴾ می صرف وحدت لاميه در صرف صادی كسری وسكون راٸله خالص ديمكدر كه حرف رابط صفت (محصول بيت) وحدت خالص شرابنی بركيمسه نوش ايلدی يعنی بركيمسه يه نصيب اولدی عشق حقيقی كه دنيايی وآخرتی فراموش ايلدی يعنی خدادن غيريه كوكل و يرمدی والتفات ايلمدی ديمكدر ﴿ حكايت كدازاده با پادشاه‌زاده ﴾ ﴿ شنيدم كه وقتی كدا زاده‌ٔ ❊ نظر داشت باپادشاه‌زاده‌ٔ ﴾ كه حرف بيان وقتی يا حرف وحدت كدازاده‌ٔ تركيب مزجی ويا حرف وحدت وهمزه حرف توسل وحدتيچون دنيلر بيهوده سويلمش نظرداشت عاشق اولدی ديمكدر باحرف صله پادشاه‌زاده‌ٔ سابق كبيدرها ضرورت قافيه ايچون ترك اولندی

ردسرری وشمعی

﴿ محصول ﴾

(محصول بيت) شيخ بيورر كه اشتدم بروقت برفقبراوغلى بر پادشاه اوغلنه ناظر اولدى يعنى عاشق اولدى ❊ همى رفت ومى پخت سوداى خام ❊ خيالش فرو برده دندان بكام ❊ همى رفت كيدردى يعنى جانان ملازمتنه مى پخت حكايت حال ماضيدر سابق كبى بشرردى ديمكدر سوداى خام بيانيه يعنى اولماز سوداوهوس بشرردى يعنى وصلت ميسر اولور اميد ايدردى خيالش ضمير معناده بكامه مقيددر بكامش تقديرنده فرو برده باتورمش ديمكدر دندان مفعول صريحى وبكام غير صريحى خيال مبتدأ فرو برده مابعديله خبرى (محصول بيت) كدا زاده ملازمت جانانه واررردى وخام سودا بشرردى يعنى وصول ميسر اولور ديه اميد ايدرايدى خيال باطل وماخولياى فاسد دماغنه ومغز سرينه دندان باتورمش ايدى حاصلى شاهزاده ايله مصاحبتى مقرر بيلوردى مصراع ثانينك معناسى خيالانك ديشينى مرادينه ايلتمشيدى ديين عجب معوج نامراد ايمش ❊ زميدانش نبودى چو ميل ❊ همه وقت پهلوى اسپش چو پيل ❊ ميدانش نون ضرورت وزنيچون ساكن اوقنمق كرك ضمير شهزاده يه راجعدر ميل بونده ديرك شكلنده طاشدركه برنسنه يه نشان اولمغيچون ديكرلر ات ميداننده ديكلى طوران ميللر كبى پهلوى اسپش لاميه وضمير سابق كبى پيل فيل ديمكدركه اندن معربدر (محصول بيت) كدازاده شاهزاده نك ميداننده ميل كبى خالى دكليدى يعنى دائما انده اكلنوردى جميع اوقاتده شاهزاده اتى يانندن ايرلمازدى فيل كبى يعنى بساط شطرنجده فيل فرسدن ايرلماديغى كبى بودخى شاهزاده نك فرسندن منفك اولمازدى ميدانه چقدقچه ❊ دلش خون شد ورازش در دل بماند ❊ ولى پايش از كريه در كل بماند ❊ دلش ضمير عاشقه راجعدر ولى ادات استدراك پايش سابق كبيدر (محصول بيت) كدا زاده نك يوركى قان اولدى يعنى عشق الم وبلاسى كنديه تأثير ايلدى ورازى كوكلنده مستور ومخفى قالدى يعنى كيمسه يه كشف راز ايلمدى قورقوسندن اما اياغى كريه دن بالچقده قالدى يعنى عشق تأثيرندن شويله اغلرديكه كوزى ياشندن اولديغى يير بالچق اولوردى بو ادا شعرانك مبالغه لرندن در مرادعجز وحيرتدر حاصلى كمال اضطرابندن عبارتدر ❊ رقيبان خبريافتندش زدرد ❊ دكرباره كفتندش اينجا مكرد ❊ يافتند فعل ماضى جمع غائب بولديلر ديمكدر ضمير بازر بويتده وبوندنصكره

ردسرور وشمعى

کلان بش التی یتده کدا زاده یه راجعدر معناده درده مقیددر زدردش تقدیرنده دکر برکره داخی دیمکدر مکر دفعل نهی مفرد مخاطب چکزنمه وطولانمه دیمکدر کردیدن چکزنمك وطولانق معناسنه در (محصول بیت) رقیبلردردندن خبربولدیلر یعنی خبردار اولدیلر دیمکدر اکادیدیلر برداخی بواراده چکزنمه یعنی داخی بوارایه کلمه دیو تنبیه بیوردیلر ﴿ دمی رفت ویادآمدش روی دوست * دکرخیمه زد برسر کوی دوست ﴾ دمی یاحرف وحدت برنفس یعنی برساعت یادآمدش تقدیری یادش آمد درروی دوست لامیه دکر کنه دیمکدر خیمه زداغتده چادر قوردیلر دیمکدر اما استعمالده مقیم اولدی دیمکدر برحرف ظرف سر کوی دوست لامیه لردر (محصول بیت) بیچاره عاشق رقیبلر سوزیله برساعت کوی جاناندن کیتدی پس خاطرینه روی دوست کلدی یعنی جانان اکدی کنه دوستك محله سی اوجنده ثابت ومقیم اولدی حاصلی ینه کلوب سر کوی جاناننده قرار ایلدی منه سنده خیمه زدبونده کیتمکدن کنایتدر دیین قتی کچ کیتمش ﴿ غلامی شکستش سرودست وپای * که باری نکفتیت اینجامیای ﴾ غلامی یاحرف وحدت شهزاده قوللرندن برقول دیمکدر شکست شینك کسریله وکاف عربك فتحیله فعل ماضی مفرد غائب صدی دیمکدر ضمیر مستتر غلامه وبارز عاشقه راجعدر که حرف تعلیل باری یاحرف وحدت برکره دیمکدر نکفتیم فعل ماضی متکلم مع الغیر استفهامی متضمن دیمدکمی دیمکدر (محصول بیت) شهزاده بنده لرندن برنده بیچاره عاشقك باشنی والنی واباغنی یعنی اعضای ثلاثه سنی کسر ایلدی که برکره سکا دیمدکیدی بونده کلمه دیبو حاصلی بیچاره یه محکم لت اووردی برداخی بونده کلمه دییو ﴿ دکر رفت وصبر وقرارش نماند * شکیبائی آرزوی یارش نماند ﴾ دکررفت کنه لت یدکندنصکره محله جانانه کتدی شکیبا صفت مشبهه در صبور معناسنه ویاحرف مصدر صبورلق دیمکدر ضمیرلر کنه سابق کبیدر (محصول بیت) بیچاره کوتك یدکندنصکره کنه کوی جانانه کیتدی صبر وقراری وروی یارك حسرتندن صبارلغی قالمدی وکنه کلدی ﴿ مکس وارش ازپیش شکر بخور * راندندی وباز کشتی بفور ﴾ مکس میمك وکاف عربك فتحه لریله سکك که عرب ذباب دیروار بونده ادات تشبیه وضمیر معهود پیش شکر کافده تشدید ضرورت وزنیچوندر بخور باحرف

رى وشمعى

صاحبت مابعدنه متعلق راندندی یاحرف حکایت سوررلردی دیمکدر بازکشتی یاحرف حکایت بنه دونردی دیمکدر بفور بابر معناسنه در علی الفور دیمکدر (محصول بیت) بیچاره شکردن سکان کبی جوروجفایله سوررلردی وکنه علی الفور دوتوب کلوردی یعنی نیجه که مکسی قودقجه کلور بودخی دوکلوب قولادقجه کنه دونوب کلوردی وهیچ پرواایتمزدی حاصلی دوکلمکدن وقوولمقدن ذره دکلی منفعل ومتأثر اولمازدی ودامن کوی جانان الدن قومازدی * یکی کفتش ای شوخ دیوانه رنك * عجب صبرداری تو برچوب وسنك * شوخ دیوانه رنك بیانیه وشوخ بونده کستاخ معناسنه در دیوانه رنك وصف ترکیبی دیوانه شکل معناسنه بر حرف صله در بامعناسنه چوب جیم عجمك ضمی وبای عربله اغاج دیمکدر که عرب خشب دیرخانك وشینك فتحه لریله چوبك باسی فارسیدر دیبن قتی عجمی ایش (محصول بیت) بیچاره یه بریسی دیدی که ای دیوانه صورتلی کستاخ عجب صبرك وار چوب وسنکه یعنی کوتکه عجب تحمل سین * بکفت این جفا برمن ازدست اوست * نه شرط ست نالیدن ازدست دوست * برمن بر حرف صله در بامعناسنه دست اولامیه در دست دوست ده بو یله در (محصول بیت) مذکور قائله جواب وروب دیدیکه بوجفا بکا جانان الندندر زیرا اکا محبتم بو جفایه سبب اولمشدر پس دوستك الندن شکایت ایلك وایکلك شرط انصاف دکلدر * من اینك دم دوستی میزنم * کراودوست دارد ردشمنم * اینك کاف عربله ایشته دیمکدر دم دوستی لامیه در و یاحرف مصدر (محصول بیت) بن ایشته دوستلق نفسنی اوررم اکا محبت دعواسنی ایدرم کرکسه اول بنی دوتسون وکرکسه دشمن حاصلی بن انی سورم کرکسه محبتی قبول ایلسون کرکسه ایلسون * زمن صبر بی اوتوقع مدار * که بااوهم امکان ندارد قرار * بی او جانانسز دیمکدر توقع تفعل بابندن مصدر امید معناسنه مدار فعل نهی مفرد مخاطب که حرف تعلیل بااوانکله امکان ندارد ك مقدم مفعولی وقرار فاعلی (محصول بیت) بندن جانانسز صبر امیدین ایلمه زیرا انکله یله قرار وصبر ممکن دکل حاصلی انسز بن مسلوب الاختیارم انکله یله بو یله بن * نه نیروی صبرو نه جای ستیز * نه امکان بودن نه پای کریز * نه حرف نفی نیروی صبر لامیه نیروی نونك کسری ورانك ضمیله قوت معناسنه در

ردشمنم

جای ستیزده لامیه درستیز اسمدر عناد معناسنه امکان بودن لامیه پای
کریزده بوبله درکریز اسمدرفرار معناسنه (محصول بیت) نه صبره طاقت
وقوت ونه عناده محل ونه اولمغه وطورمغه امکان قدرت ونه قاچوب کتمکه
اياق وار حاصلی هیچ بروجهله چاره ودرمانم یوق ❊ مکوزن درباركه
سربتاب ❊ وكرسرچو میخم نهددر طناب ❊ درباركه لامیه دربارکه
بارکاهدن مخففدر بونده مراد سرایدر بتاب فعل امر مفرد مخاطب
بولنودوندر دیمکدر میخ بونده چادر قازغی معناسنه میم ضمیرمعناده سره
مقیددر سرم تقدیرنده درحرف صله بامعناسنه طناب طانك فتحیله
چادر اپنه دیرلر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر سن بکادیمه
بوسرای قپوسندن باشکی چویر یعنی بوقپوبی ترك ایله کیت دیمه اکر باشمی
طنابه قونلان میخ کبی دوکوب ازرسه‌ده حاصلی بنی هلاك ایلك
مقرر اولسه قپوسنی ترك ایدوب کتمم مصراع ثانینك نتیجه‌سنده اکرباشمی
کسوب چادر ایپنه آصرسه دخی دیبن معنای فتی چرکین پرده آصمش
❊ نه پروانه جان داددرپای دوست ❊ نه زنده درکنج تاریك اوست ❊
نه حرف نفی معناده داده مقیددر ندادتقدیرنده استفهام انکاری طریقیله
ویرمدیمی دیمکدر درحرف ظرف پای دوست لامیه نه حرف نفی
اوضمیرغائب پروانه‌یه راجعدر زنده‌دیری دیمکدر حی معناسنه درحرف
ظرف کنج تاریك بیسانیه قراکلق بوجق دیمکدر او ضمیرنه اضافتی
لامیه‌درو سین ونامعناده زنده‌یه متعلقدر نه او زنده است تقدیرنده
(محصول بیت) پروانه جان ویرمدیمی دوستك اياغنده یعنی شمعك
دبنده زیرا پروانه کندینی شمعه اوروب پروبالین یاقوب شمعك دبنه دوشر
وانده جان ویرر پس پروانه بوتقدیرجه شمعك قراکلق بوجغنده حی
وزنده دکلیدر یعنی زنده‌در زیرا جانانك اياغنده جان ویردی پس زنده
حکمنده‌در بنداخی جانانك بوانده جان ویررسم حیات ابدیه واصل
اولورم پروانه کبی دیمکدر مصراع ثانینك معناسنی تحریف ایدوب
یك دکلیدر انك قراکو بوجغنده دیری اولندن دیبن لفظی ومعنای
اولادرمش معنای بیتك نتیجه‌سنده پروانه جانی دوست اياغنده پروانه
ویرمش اوله یك دکلیدر شول صاغدن که کندی قراکو بوجاغنده اوله
دیبن معنای قراکو بوجاغه قومش مسکین ومصراع ثانینك نتیجه‌سنده

ردسروری ردشمعی

ردشاهان

رد سروی

ردشمی

یعنی انك فراقنده دیری اولمقدن ایسه هلاك اولوب فراق المندن خلاص اولمق یکدر دیبن معناسی فراقه دوشرمش ❊ بکفت ارخوری زخم چوکان اوی ❊ بکفتا بپایش در افتم چو کوی ❊ زخم چوکان اوی لامیه‌لردر انك چوکان زخمی یعنی بره سنی او ضمیری جانانه راجعدر بپایش ضمیری شهزاده‌یه راجعدر درافتم در حرف تأکید چو ادات تشبیه کوی کاف عجمك ضمیله طوب دیمکدر (محصول بیت) سابقا مذکور اولان یکی بیچاره‌یه دیدی اکر جانانك چوکانی بره سنی یرسك نیجه ایدرسین جوابنده دیدیکه اباغنه دوشرم طوب کبی نسخه‌لرده بو بیتك قافیه‌لری ایکی وجهله واقعدر بری او وکو وبریسی اوی وکوی در فتأمل ❊ بکفتا سرت کر ببرد بتیغ ❊ بکفت این قدر نبود ازوی دریغ ❊ سرت تا ضمیر خطاب ببرد فعل مضارع مفرد غائب فعل شرط واقعدر کسر سه دیمکدر راده تشدید ضرورت وزنیچوندر این قدر بو مقدار دیمکدر شیء قلیلدن عبارتدر وی ضمیر جانانه راجعدر (محصول بیت) یکی دیدیکه باشکی تیغله قطع ایدرسه نیلرسین دیدیکه بو مقدار شیء قلیل اندن دریغ دکلدر یعنی جانانك عشقنه سرفدا ایتمك نسنه دکلدر دیمکدر ❊ مرا خود زسر نیست چندان خبر ❊ که تاجست بر تارکم یا تبر ❊ که حرف بیان تارك رانك فتحی وکاف عربله هرنسنه‌نك دپه سی یا حرف عطف تبر بالته بونده نجق مراددر (محصول بیت) بیچاره دیدیکه بنم خود باشمدن اولقدر خبرم یوقدر که دپم اوزره تاجمی در بالته میدر عشق جانان بنی برحالته دوشرمشدر که باشدن واباقدن خبردار دکلم ❊ مکن با من ناشکیبا عتیب ❊ که در عشق صورت نبندد شکیب ❊ باحرف صله من ناشکیبا بیانیه ناحرف نفی شکیبا صفت مشبهه در صبور معناسنه عتیب عتابدن اماله اولمشدر قافیه ضرورتیچون عتاب عتیب اولدیغی کبی که حرف تعلیل صورت نبندد مقدم مفعولی وشکیب فاعلی شکیب صبر دیمکدر (محصول بیت) بیچاره یکی دیرکه بکا رسوای عالم اولدك دیو عتاب وخطاب ایله وعشقده باشك کیدر دیو قورقتمه زیرا عشق جانانده صبر صورت بغلمز یعنی عاشقده صبر وتحمل اولماز ❊ چو یعقوبم ار دیده کردد سفید ❊ نه برم زدیدار یوسف امید ❊ چو ادات تشبیه یعقوبم میم معناده دیده‌یه مقیددر دیده ام تقدیرنده کردد

كاف عجمك ودال اولك فتحه لريله فعل مضارع مفرد غائب فعل شرط واقعدر اولور سه ديمكدر صيرورت معناسنه يصير كبي سفيد سينك فتحي وكسريله آق ديمكدر بياض معناسنه نبرم فعل نفي مستقبل متكلم وحده كسيم ديمكدر راده تشديد ضرورت وزنيچوندر ديدار يوسف لاميه در (محصول بيت) حضرت يعقوب پيغمبر كبي اغلمقدن كوزلرم آغرسه ده يعني كور مز اولور سه ده يوسفك ديدارندن ومشاهدهٔ جمالندن نا اميد اولمم حاصلي ديدار جمالندن قطع رجا ايلم جانانه نك اسمي يوسف اولور سه بيت ايهام طريقيله واقع اولور اولمز سه يوسفدن مراد مطلق محبوب معناسي اولور ❊ يكي را كه سرخوش بود بايكي ❊ نياز اردازوي بهراندكي ❊ يكي را راحرف تخصيص كه حرف بيان بايكي باحرف مصاحبت نياز ارد فعل نفي مستقبل مفرد غائب اكجمز ديمكدر بونده لازمدر متعدي ده كاور ر انجمز معناسنه بهر باحرف مصاحبت اندكي ياحرف وحدت هر بر آز جق نسنه ايله حضرت شيخ بيورر كه (محصول بيت) برينك كه بريله باشي خوش اوله يعني تودد ومحبتي اوله اندن بر ازاجق نسنه ايله يعني ازاجق نسنه ايچون انجمز يعني برجزؤشئ سببيله اندن بيحضور اولوب پريشان خاطر اولمز وعشق وشوقني ترك ايلمز ❊ ركابش ببوسيد روزي جوان ❊ برآشفت وبرتافت ازوي عنان ❊ ركاب رانك كسريله اوزنكي ديمكدر وضمير جانانه راجعدر روزي ياحرف وحدت جوان يعني بيچاره كدازاده ديمكدر برآشفت غضبندن ديمكدر برتافت چوردي وندردي ديمكدر (محصول بيت) بر كون كدا شاهك ركابني بوس ايلدي شاه غضب ايلدي وكدادن عناني دوندردي يعني قاقيوب اندن اعراض ايلدي ❊ بخنديد وكفت عنان برمپيچ ❊ كه سلطان عنان برنپيچد ز هيچ ❊ برحرف تأكيد مپيچ فعل نهي مفرد مخاطب چورمه ديمكدر كه حرف تعليل برحرف نفي مستقبل مفرد غائب چورمز زهيچ بونده ايكي وجهيله ملحوظدر بريسي زهيچ چيز ديمكدر بريسيده هيچدن كندي مراد اوله يعني ناچيز وهيچ كس ديمكدر (محصول بيت) شاه عنان چوبرنجه كدا كولدي وديدي اي شاه عنانكي چوبرمه يعني بندن اعراض ايله زيرا پادشاه هيچ دن عناني چويرمز يعني هيچ نسنه دن ويا بنم كبي ناچيزدن اعراض ايدوب قاچماز ❊ مرا باوجود تو هستي نماند ❊

❊ بيان ❊

بياد توام خود پرستی نماند * مرا بنم دیمکدر با حرف مصاحبت یادتو لامیه درسنك ذکرکله دیمکدر میم ضمیر متکلم خود پرست وصف ترکیبی یعنی کندیه طبجی مغرور (محصول بيت) شاهم سنك وجودکله بنم وارلغم قالمدی یعنی عشقك آتشیله یانوب بن فانی اولدم شویله که بندن اثر قالمدی سنك یادکله بکا خود پرستلك قالمدی یعنی کندمی کندیمه معبود ایدوب اصلا غرورم قالمدی حاصلی سنك محبتکدن غیری نسنه یه نظر والتفاتم قالمدی * کرم جرم بینی مکن عیب من * تو بی سر برآورده از جیب من * کرم میم متکلم معناده جرمه مقیددر جرمم تقدیرنده تو بی یا ضمیر خطاب سنسین دیمکدر برآورده چیقارمش دیمکدر بجیب بونده یقه معناسنه در (محصول بيت) شاهم اکر بنم جرم و کناهم کوررسنك بکا عیب ایله زیرا بنم یقامدن باش چیقاران سن سین بن دکلم زیرا سنکا محبتم بر درجه در که بندن بنلك کیدوب بن سن اولمشم ایمدی بندن صادر اولان ایش حقیقده سندن صادر اولمشدر پس رکابکه دست اوران بن دکلم سنسین * بدان زهره دست زدم در رکاب * که خود را نیاوردم اندر حساب * زهره لغتده جکر یانده اولان اوده دیرلر اما بونك کبی یرلرده جرأت مراددر دست نا ضمیر خطاب معناده رکابه مقیددر یا معناسنه رکابت تقدیرنده که حرف تعلیل اندر ادات صله (محصول بيت) اول جرأتله ویوزکله رکابکه ال اوردم که کندمی حسابه کتورمدم یعنی کندمی عدم مرتبه سنده قیوب بوکستاخلغی ایلدم * کشیدم قلم بر سر نام خویش * نهادم قدم بر سر کار خویش * سر نام خویش لامیه کام خویشده بویله در (محصول بيت) کندی نامم اوزره قلم چکدم یعنی دفتر وجوددن نامی اخراج ایلدم عاندر که دفتردن برنسنه محو ایلك مراد ایلسه لر انی قلمله چارلر کندی مرادمه قلم قودم تاکه اولداخی اولمیه حاصلی مرادم سنسین سندن غیری مرادم یوقدر دیمکدر * مرا خود کشد تیر آن چشم مست * چه حاجت که آری بشمشیر دست * مرا بنی کشد کاف عربك ضمی وشینك فتحیله فعل مفرد مضارع دغایبدر کشیدندن قتل ایدر دیمکدر کشتن دن دین سهو ایلمش تیر آن چشم مست لامیه و بیانیه آری فعل مضارع مفرد مخاطب آریدندن که مخفف آوریدندن کتورهسن دیمکدر که مراد صونمقدر بشمشیر با حرف صله (محصول بيت) بنی خود اول چشم مستك

ردشمعی و سروری

تیری قتل ایدر یعنی بنی هلاك ایلمکه اول یترپس نه حاجت که بنی قتل
ایچون شمشیره ال صونه سین بو کلام آنی خبر ویرور که بیچاره رکاب همایون
شاهی بوس ایلدکده شاه تیغنه ال اوره والعلم عند الله * تو آتش
بنی درزن ودر گذر * که نه خشك در بیشه ماند نه تر * بنی با حرف صله
ونی نونك فتحی و یای اصلیه ایله نای دن مخففدر قمش دیمکدر امام راد
قشلقدر ضرورت وزنیچون تخفیف قلندی در ادات تأکیددر ایکی
پرده بیله زن زانك فتحیله فعل امر مفرد مخاطبدر زنیدندن اور دیمکدر
گذر ده کاف عجمك ضمی و ذالك فتحیله فعل امر مفرد مخاطبدر
گذریدندن کچ دیمکدر زن زدندندر دیبن زنلك ایلمشدر که حرف تعلیل
نه حرف نفی معناده مانده مقیدردر نماند تقدیرنده ماند فعل مضارع مفرد
غائب مانیدندن لازمله متعدی بیننده مشترکدر قور وقالور دیمکدر فتدبر
خشك قوری دیمکدر در حرف ظرف بیشه بانك کسریله مشه دیمکدر
عربیدر فارسیسی میشه در میله (محصول بیت) سن نیستانه
آتش اور وکچ یعنی مقید اولمه که آتش بیشه ده نه قوری قور یاقدق
ونه یاش ویاخود یانمدق نه قوری قالور ونه یاش حضرت شیخ بیورر که
سن نیستان وجود که عشق آتشنی اور که سنده سنلکدن ووجود مجازیده
آتش عشق هیچ اثر قومیه ویانلقدن وغرور انانیتدن سنده اثر قالمیه
حاصلی سنی زر سارا کبی خالص و پاك ایلر * حکایت در معنی فنای
اهل محبت * شنیدم که برلحن خنیا گری * برقص اندر آمد پری
پیکری * که حرف بیان بر حرف صله یا مصاحبت لحن خنیاگر لامید
لحن بونده آوازدر و خنیا خانك ضمی نونك سکونی ایله ایری وگر کاف عجمك
فتحیله کاردن مخففدر ستمکار وجفاکار کبی ادات فاعلدر ایرلنغج ومطرب
دیمکدر و با حرف وحدت برقص باحرف صله رقص معروف اندر بانك
معناسنی تأکید ایدر پری پیکر وصف ترکیبیدر پری صورتلی دیمکدر
با حرف وحدت (محصول بیت) اشتدمکه برایرلنجك یعنی گوینده نك
آوازی سببیله بر پری صورتلی محبوب رقصه گلدی یعنی رقص ایلدی
خنیا گرده حاء مهمله نك کسرنی تجویز ایدن خلاف سویلمش * زدلهای
شوریده پیرامنش * گرفت آتش شمع در دامنش * دلهای شوریده بیانیه
پیرامن بای عجمك کسری ومیمك فتحیله اطراف دیمکدر پیرامونده دیرلر
گرفت کاف عجمك ورانك کسریله فعل ماضی مفرد غائب بونده الشدی

زدستروزی وشمعی

زدستروزی وشمعی

مطلب

ردشمعی

معناسنه در هر برده که آتشله مستعمل اوله الشمق معناسنه در فتأمل فاحفظ
آتش شمع لامیه در با معناسنه دامن ودامان اتك دیمکدر که عرب ذیل دیر
وضمیرلر پری پیکره راجعدر (محصول بیت) پری پیکرك اطرافنده اولان
شوریده دللردن یعنی عشاقدن اتکنه شمعك آتش الشدی یعنی شمعك
آتشنه اتکی طوقنوب طوتشدی مصراع ثانینك معناسی بریسی شمع
آتشنی اول محبوبك اتکنه طوتدی یعنی لطیفه ایله شمعی اتکنه طوتدی اتفاقا
دامن یاندی دیین کج طبع کیمسه نك بو بله یاوه لری بی عدو بی حددر غرابت
بونده در که بو مقدار بضاعه ایله فارسی کتابلره شرح سویلیه وخلق نزدنده ثقات
وباوه لر بنی اکلیوب شرحلر بنی یازمغیله مفید اولورلر ﴿ پراکنده خاطر
شد وخشمناك * یکی کفتش ازدوستداران چه باك ﴾ پراکنده خاطر وصف
ترکیبیدر محب معناسنه یعنی عاشق الف ونون ادات جمع (محصول بیت)
پری پیکر دامنی یاندیغندن پریشان خاطر وغضبناك اولدی پس محبلردن
بریسی اکا نه باك دیدی یعنی قورقمه زیرا انکله بر پاره آتش الشمغله چوق
زیان اولمدی مقول یکی کلان بیتدر ﴿ ترا آتش ای یار دامن بسوخت *
مرا خود بیکبار خرمن بسوخت ﴾ تراسنك دیمکدر مرا بنم دیمکدر بیکبار
براوغوردن یعنی دفعة خرمن معروف یعنی خرمن وجود (محصول بیت)
دوستدار دیدی ای یار آتش شمع سنك دامنك یاقدی انجق امابنم براوغردن
وبر کره دن خرمن وجودمی یاقدی پس بن مضطرب اولمام یاسن ندن
مضطرب اولورسن ﴿ اکر یاری زخویشتن دم مزن * که شرکست
با یار وباخویشتن ﴾ یاری یا غیر خطاب یاردن بونده مراد عاشقدر
دمدن بوندن نفس مراددر مزن فعل نهی مفرد مخاطبدر اورمه دیمکدر
یعنی تکلم ایله که حرف تعلیل یا حرف مصاحبت یاردن که عاشق مراددر
واو حرف عطف و با بای سابقه معطوفدر (محصول بیت) اکر عاشق
صادق ایسك کندی کندن دم اورمه یعنی بنم دیمه وکندی کندن سوز سویله
زیرا عاشق ایله وکندیله شرك وار یعنی عاشقلغنه وکندولکله شرك
واردر حاصلی عاشق کچینه سن وبن دیه سن بو شرکدر زیرا بنلك
براشماز بو کلام بیت سابقده مراعاتنه تعریضدر وجائزدر که بونده
واو حرف سکت اوله یعنی یار بله کندیله دیمك شرکدر حاصلی هم یار
وهم کندو دیمکده تعدد اقتضا ایدر بو طریق ایسه توحیدده شرکدر

﴿حکایت در معنی اشتیاق ومحبت﴾ ﴿چنین دارم از پیر داننده یاد ❊ که شوریده سر بصحرا نهاد﴾ پیر داننده بیاینه پیری یای وحدتله یازان جمیع نسخه‌لرده مخالف یازمش یاد معناده دارمه مقیددر یاددارم تقدیرنده که حرف بیان شوریده تقدیری عاشق دیوانه دریا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بصحرا با حرف صله نهادنونك کسریله فعل ماضی مفرد غائب قودی دیمکدر سر نهادك مفعول صریحی وبصحرا غیر صریحی شوریده مبتدا ونهاد خبری (محصول بیت) پیر عالمدن شویله خاطرمده‌در یعنی بکا بویله حکایت ایلدی که بر دیوانه عاشق باشنی صحرایه قودی وکندی ﴿پدر در فراقش نخورد ونخفت ❊ پسر را ملامت بکردند گفت﴾ پدر تقدیری پدرش در فراقش شوریده‌یه راجعدر پسر را را ادات مفعول پسر بکردندك مفعول اولی وملامت ثانیسی گفت بیت آتیه مرهوندر (محصول بیت) شوریده‌نك پدری انك فراقندن نه ییك یدی ونه او یقو اویودی باباسنك دوستلری پسر شوریده‌یه آزار ایدیلر پسرده دیدی ﴿از آنکه که یارم کس خویش خواند ❊ دگر با کسم آشنایی نماند﴾ از آنکه اول وقتدن بری زیرا که کاهدن مخفف که وقت معناسنه‌در که حرف بیان کس خویش لامیه در کندینك کیمسه‌سی دیمکدر دگر داخی دیمکدر با حرف مصاحبت کسم ضمیری معناده آشنایی مقیددر آشنایم تقدیرنده یای ثانی حرف مصدردر (محصول بیت) اول وقتدن بری که یارم بکا کندی کیمسه‌سی دیدی یعنی اول وقتدن بری خدا بکا تجلی ایلدی وانك لطف واحسانه وفیض وکرمنه مظهر دوشدم داخی اندن غیری هیچ کیمسه ایله آشنالغم قالمدی حتی انك محبتی غلبه‌سندن پدرم بیله بیگانه اولدی ﴿بحقش که تا حق جمالم نمود ❊ دگر هر چه دیدم خیالم نمود﴾ با حرف قسم حقش ضمیر بیت سابقده یاره راجعدر که مراد خدادر که حرف بیان تا حرف ابتدادر زمانده عربیده‌مذ کبی حق یعنی خدا نمودنونك ضمی وفتحیله فعل ماضی مفرد غائبدر نمودندن لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده متعدیدر جمال مقدم مفعولی حق مبتدا ونمود خبری دگر داخی دیمکدر ایکی بیتده بیله دگر گیرو معناسنی ویرن حق ادادن گیرو قالمش هر چه دیدمك مقدم مفعولیدر نمود بونده فعل ماضی مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه‌در یعنی مجهول کوروندی دیمکدر خیالم مبتدا ونمود خبری (محصول بیت) خدا

ردشمعی

ردشمعی

حقیچون که خدا بکا جمالین کوستردن بری یعنی انکله آشنا اوللدن بری
اندن هر نسنه که کوردم بکا خیال کورندی حاصلی انکله آشنا اوللدن
بری غیر یلرله بیکانه اولدم حتی پدرمله بیله حضرت شیخ معرفته شروع
ایدوب بیورر ﴿ نشدکم که روی ازخلایق بتافت ❊ که کم کردهٔ خویش
را باز یافت ﴾ نشدکم کاف عجمك ضمیله کم اولمدی یعنی ضایع اولمدی که
اصلنده آن کس که در حذف وایصال طریقیله که حرفیتدن اسمیته نقل
اولدی روی بتافتك مقدم مفعول صریحی واز خلایق غیر صریحی
که حرف تعلیل کم بونده یتك معناسنه کم کردهٔ خویش لامیه در ورا ادات
مفعول باز بونده کنه معناسنه اولمق جائزدر وتأکید ایچون اولمقده جائزدر
یافت فعل ماضی غائب بولدی دیمکدر ضایع اولمدی (محصول بیت) ضایع
اولمدی شول کیمسه که خلق عالمدن اعراض ایدوب یوزین چویردی
وبر کوشه ده عزلت وانقطاع اختیار ایلدی بعض نسخه کرده برنده کشته
واقعدر حاصلی عالم ارواحده وروز ازلده الست قائلیله اولان آشنالق
تعلق دنیا ومحبت ماسوی سببیله ضایع ایلمشیدی پس بونلری ترك ایلمکیله
کنه بولدی واول آشنالق سببیله خلقدن اعراض ایدوب کنج عزلت
اختیار ایلدی حضرت شیخ اولیانك اوصافنی مفصل بیان ایدوب بیورر
﴿ پراکند کاندر پرفلك ❊ که هم ددتوان خواند شان هم ملك ﴾
پراکندکان کاف عجم های رسمیدن بدلدر والف ونون ادات جمع ونون ودال
ادات جمع استدر پراکندهلر دیمکدر ز پرفلك لامیه که حرف رابط صفت
دد رنجی دیمکدر که عرب مفترس دیر حاصلی یرنجی حیوانه دیرلر خواند
شان دالك فتحیله وضمیر پراکندهلره راجعدر خواند بونده خواندن
معناسنه در (محصول بیت) فلك التنده یعنی دنیاده پراکنده شکل
وپریشان صورت کیمسهلر واردر که انلره هم یرنجی دیمك اولور خلقدن
نفرت ایدوب وحشی حیوانلر کبی خلقدن اعراض ایلدکلری جهتدن
وهم ملك دیمك اولور انلره دنیا محبتندن وماسوای خدادن مجرد اولوب
صرف عبادته مقید اولدقلری جهتدن ملكلر کبی ﴿ زیاد ملك چون ملك
نارمند ❊ شب وروز چون دد ز مردم رمند ﴾ یاد بونده ذکر معناسنه در
پس اضافتی مصدرك مفعولنه در چون ادات تشبیه ملك لامك فتحیله
فرشته معناسنه در نارمندا صلی نه آرمند در آرمیدندنکه مخففدر آرامیدندن

دكلمك معناسنه يعنى حضورو راحت معناسنه در رمند فعل مضارع
جمع غائب رميدندن اوركمك ووحشت ايلك معناسنه در (محصول بيت)
بوبيت بيت سابقك نتيجه سى حكمنده در ملكك يادندن يعنى خدانك
ذكرندن فرشته كبى بردم و برنفس آرام وقرار ايلمزلر دائما تسبيح
وتهليلده درلر كيجه و كوندز برنجى حيوان وحشيلر كبى خلق عالمدن
نفرت ايدوب نچارلر حاصلى صورتلرى وحشى مفترس حيوانلر كبيدر
خلقدن كنارجرمده وسيرتلرى فرشته كبيدر خدايه تعبد وانقياد ده
﴿ قوى باز واندو كوتاه دست ❊ خردمند شيدا وهشيارمست ﴾ قوى
بازو وصف تركيبيدر محكم بازولى ديمكدر يعنى اموردنياده هربنه ال
اورسه لر ميسر اولور الف ونون ادات جمع ونون ودال اسنك ادات
جمعيدر كوتاه دستنده وصف تركيبيدر قصه اللى ديمكدر يعنى لذات
دنياويه دن اللرى كوتاهدر كه حرامه ال اوزاتمازلر خردمند شيدا بيانيه
يعنى عقلاى مجانيندر كه اموردين وآخرتده عاقل ودانالردر واعمال دنياده
غافل وفارغلردر هشيار مست بيانيه هشيار كردر كه رعونت وغرور
شرابنى ايچمزلر وحقيقت شرابيله سرخوشلردر (محصول بيت)
روحانيت جهتندن قوى بازوليلردر وقصه اللى ليلردر جسمانيت جهتندن
اموردين وآخرنده عقلا ايشى ايشلرلر يعنى عاقل ودانالردر واعمال
دنياده لايعقلاردر وشهوات ولذات دنيايى ترك ايلمه ده ايقلردر وشراب
عشقله مستلردر ﴿ كه آسوده در كوشهٔ خرقه دوز ❊ كه آشفته در مجلسى
حرقه سوز ﴾ كه كاهدن مخففدر آسوده هاى رسمى حرف زنبدر ديكلنوب
ديمكدر در حرف ظرف كوشهٔ ياحرف وحدت وهمزه حرف توسل خرقه
دوز وصف تركيبيدر خرقه ديكيجى معناسنه دوز بدندن كه كنه سابق كبيدر
آشفته هاى رسمى كنه سابق كبيدر دايروب يعنى جذبه لنوب مجلس ياحرف
وحدت خرقه سوزده وصف تركيبيدر خرقه ياندريجى ديمكدر سوز بدندن
سوختن دن ديثلر سهو ايتمشلردر (محصول بيت) كاه دكلنوب وكاه
حضور ايدوب بركوشه ده صومعه لرنده خرقه لرين واسكى پوسكى
خرقه لرين يامه ييجيلردر يعنى عالم بشريته لازم اولان مصالحين
كوريجيلردر وكاه دايروب وجذبه لنوب مجلس عشق ومحبتده يعنى
شراب عشق آلهى ايله مست وبيخود اولوب خرقه لرين ياقوب بشريتدن

زدستوری وشمعی

ناشی اولان موانعی افنا ایدرلر ﴿ نه سودای خودشان نه سودای کس ☼ نه در کنج توحید شان جای کس ﴾ سودای خود لامیه شان شین ضمیر غائب والف ونون جمع ادات روای کس ده لامیه کنج توحید بویله در شان سابق کبیدر جای کس ده سابق کبیدر (محصول بیت) دوستان خدانك نه کندیلر سوداسی وارونه کیمسه پرواسی یعنی انلر نه کندیلرینه ونه کیمسه یه بلکه همان خدانك عبادت وطاعتنه مقیدلردر انجق انلرك توحیدی بوجاغنده کمسه یه بر بو قدر یعنی خدا ایله معامله لری برمرتبه ده درکم اول معامله لرینه کیمسه مطلع دکل وتقرب وتعبدلری خدایه برمرتبه ده و بردرجه ده درکم آنی خدا ایله انلر بیلورلر فقط ﴿ پریشید عقل و پراکنده هوش ☼ زقول نصیحت کر آکنده کوش ﴾ پریشید بای عجمك فتحی وراوشینك کسریله طاغنق دیمکدر پریشیدندن اسم مفعولدر پراکنده کبی قول نصیحتکر لامیه کر ادات فاعلدر جی معناسنه نصیحتجی دیمکدیعنی واعظ آکنده الف ممدوده وکاف فتحیله اسم مفعولدر آکندندن هوش وکوش نائب عن الفاعلدر پراکنده ایله آکنده نك (محصول بیت) امور دنیاده واحوال معاشده پریشید عقل و پراکنده هوشلردر یعنی احوال دنیاویلری منتظم دکلدر اما احوال آخرتلری معمور ومنتظم شویله که اول جهتدن علما ظاهر واعظلردن قولاقلری طیقامشدر یعنی انلرك نصیحتنی دیکلمزلر زیرا عین الیقین صاحبلریدر که پند ونصیحته محتاج دکللردر ﴿ بدریا نخواهد شدن بط غریق ☼ سمندر چه داند عذاب حریق ﴾ بدریا با حرف صله نخواهد شدن اولمیسر دیمکدر بط بای عربك فتحی وطانك تشدیدیله قاز معناسنه در غریق مغروق معناسنه سمندر سینك ومیمك فتحیله آتشدن متکون بر حیوان در که کیمی کلرشکلنده اواور دیدی وکیمی قوش صورتنده لیکن سمندر کفره نك عبادت ایلدکاری آتشکده لرده غیریده اولماز دیدیلر انکیچون کلخنلرده متکون اولماز العهدة علی الراوی عذاب حریق لامیه در حریق آتش دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بو بیتی تمثیل طریقیله ایراد ایلمش یعنی بونلری احوال دنیا احاطه ایلمزکه مرتبه لرینه ضرر ایلیه نته که بطه دریاچو قلغی و بوکلکی ضرر و یرمز وسمندره آتش چوقلغی حاصلی بونلری نه صو غرق ایلرونه آتش یقار زیرا معامله لری دائما خدا ایله در بونلری هر بلیه دن حفظ ایدر نته که بعض عزیزلرك

مطلب سمندر

مثنا قیدندن کوزدر ❊ تهی دست مردان پرحوصله ❊ بیابان
نوردان بی قافله ❊ تهی دست وصف ترکیبیدر بوش اللی معناسنه اصلی
مردان تهی دست در ضرورت وزنیچون تقدیم اولدی پرحوصله یه اضافت
بیانیه حوصله حانك فتحی وصادك فتحیله قورسق دیمکدر که قوشلرده
اولور بیابان نورد وصف ترکیبیدر نوردیدندن دورمك یعنی طی ایلمك
معناسنه الف ونون ادات جمع بی قافله یه اضافت بیانیه در (محصول بیت)
مذکورلر الی بوش فقیرلردر اما حوصله لری یعنی کوکلری طوقدر حاصلی
کوکللری غنی اللری دنیا متاعندن خالی بر بلوك فقرادر قافله سزطی
بیابان ایدرلر یعنی ایدیجیلردر یعنی کندکاری یرلره قولاغوز استمزلر زیرا
خدا انلرك راهبر یدرهرنه جانبه واررلرسه ❊ ندارند چشم از خلایق
پسند ❊ که ایشان پسندیدهٔ حق بسند ❊ چشم بونده امید معناسنه در
پسند اسمدر پسندیده معناسنه که حرف تعلیل پسندیدهٔ حق لامیه حقك
مقبولی دیمکدر وبسند نون ودال استك ادات جمعدر بتردرلر مجموعی بر کلمه ظن
ایلیوب کافی معناسنه ظن ایلین فاسد ایلش در (محصول بیت) بونلر
خلق عالمدن مقبوللق امیدنی طوتمزلر یعنی بزی خلق بکنسونلر امیدنده
دکللردر زیرا انلر حقك مقبولی اولدقلری یتردر خلقك قبولنه وعدم
قبولنه مقید دکللردر ❊ عزیزان پوشیده ازچشم خلق ❊ نه زنارداران
پوشیده دلق ❊ عزیزان پوشیده بیانیه ازمن ابتدائیه معناسنه پوشیده یه
متعلق در چشم خلق لامیه نه حرف نفی زناردار وصف ترکیبیدر زنار
زانك ضمی ونونك تشدیدیله شعار کفره دندر قوشاقلرینه طقارلر ایدن
بر نسنه در که کورمکه موقوفدر الف ونون ادات جمعدر پوشیده نك دلقه
اضافتی بیانیه در پوشیده دلق وصف ترکیبی اقسامندن بر قسمدر دلق
پوش معناسنه (محصول بیت) خلقك کوزلرندن کیزلی ومختفی عزیزلردر
یعنی خدادن غیری انلری کیمسه بیلمز فقرا خرقه سنی کیجی زناردار دکللردر
حاصلی ظاهرلری درویش کسوه سنده و باطنلری مرایی وزراق دکللردر
بل که باطنلری ظاهرلرندن معموردر ❊ پرازمیوه وسایه ور چون رزند ❊
نه چون ما سیهکار ازرق رزند ❊ سایه ور کولکه لی دیمکدر رز براوروك فتحیله
ادات نسبتدر چون ادات تشبیه رزرانك فتحیله اوزم چبوغی ونون ودال
استك ادات جمعدر نه حرف نفی چون ادات تشبیه ما بز دیمکدر رنحن معناسنه

زدشمعی

سیهکار بونك کبی یرلرده مرائی وزراق معناسنه در ازرق رز وصف
ترکیبیدر رنك رنك رزکبی کوك رنك بویابجی بو عبارت فقرای عجم
لباسندن کنایه‌در زیرا انلر کوك کیرلر نته‌کم خواجه حافظ نیجه یرده انلره
بو طریقله تعریض بیورمشدر (محصول بیت) مذکور دوستان خدا
میوهٔ علم ومعرفت اللهدن طوپطلودر وسایه ورلردر یعنی طالبلره علم
ومعرفت ایصال ایدرلر فائده منددرلر بیزم کبی باطنی ریاوزرقله آلوده
وظاهری فقراء صوفیه کبی کوك کیجی دکللردر حاصلی ظاهرلری قابلی
وباطنلری واویلی دکللردر بل که باطنلری ظاهرلرندن آراسته و پیراسته‌در
❊ بخود سرفرو برده همچو صدف ❊ نه ماننددریا برآورده کف ❊ بخود
با حرف صله فرو برداشاغه اندرمش دیمکدر سر مفعول صریحی و بخود
غیر صریحی صدف صادك ودالك فتحه‌لری ایله اینجو قبوغی نه حرف نفی
ماننددر یالامیه‌در دکز کبی دیمکدر بر حرف تأکید آورده کتورمش دیمکدر
مفعولی‌در کف کوپك معناسنه (محصول بیت) بونلر صدف کبی باشنی مراقبه
یاقه‌سنه ایلتمش یعنی خلقله مصاحبت ومکالمهٔ قطع ایدوب بر کوشه‌ده
خاموش اوتورمشلردر یا کبی اغزلرینه کوپك کتورمشلر یعنی خلقك
خلاف وضعندن اینجنوب اغزلرین کوپرتمزلر بل که یانلرنده خلقك مخالفتی
وموافقتی برابردر بعض نسخه‌ده بما ننددر یاواقعدر بای زائدله پس معنی
دریا کبی عشق وشوقدن اغزلرین کوپرتمشلر نته که عرب فقراسی ایدر واکل
وجهه ❊ کرت عقل یارست از ایشان رمی ❊ که دیوند درصورت آدمی ❊
بعض نسخه‌ده ایشان برینه اینان واقعدر فی الواقع کف آورد کانه نسبت
انسبدر یعنی غضب وحشمدن کف آورده‌لره کوره بو اولی واحری‌در
رمی فعل مضارع مفرد مخاطبدر رمیدندن اورکمك معناسنه مراد قاچمق
در که حرف تعلیل دیوند شیطانلردر دیمکدر صورت آدمی لامیه‌در
(محصول بیت) اکر عقل سکا یار ایسه بو فقرا صورتنده مرائیلردن
قچارسین زیرا بونلر آدم صورتنده شیاطیندر زیرا بونلر نیجه کیمسه‌ٔ اضلال
ایدوب عقیده‌لرین افساد ایتمشلردر ❊ نه مردم همین استخواندو پوست
❊ نه هر صورتی جان معنی دروست ❊ مردم بونده اسم جنس درو جمعدر
انکیچون لفظ استخوان نون ودال ایله جمع ایلدی بعض نسخه‌لرده استخوانست
واقعدر صورت افرادده نه هر صورتی یا حرف وحدت جان معنی لامیه‌در

مجازا در واضانده در اودرکه درحرف ظرف وضمیر صورته راجعدر
وسین وتاادات خبردر در معناسنه (محصول بیت) آدم همان کمکاه
دری دکلدر یعنی همان صورت ظاهری دکلدر انسان دیدکاری بلکه
حسن خلق وسیرت خوب انسانه لازمدر پس هر برصورتکه کورورسن
انده معنی جانی یوقدر یعنی انده معرفت الله ومحبت خدا یوقدر بلکه همان
صورت ظاهری درسائر حیوانلر کبی ﴿ نه سلطان خریدار هر بنده
ایست ﴿ نه درزیر هر ژنده زنده ایست ﴾ خریدار وصف ترکیبیدر خی طریقیله
هر بنده یه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر زیر هر ژنده لامیدر ژنده
زای عجمك فتحی وکسریله اسکی ویمالی لباسه درلر و یا حرف وحدت
وهمزه حرف توسل زنده زای عربك کسریله دیری دیمکدر حی معناسنه
ایکی یرده ایستده همزه مجتلبه حرف توسل و یا حرف وحدت وسین وتا
ادات خبر (محصول بیت) پادشاه هر بنده صاتون الیجی دکلدر یعنی
کوزل واهل هنر اولمیان بنده سلطان خریدار دکلدر هر خرقه التنده اولانده
زنده دکلدر حاصلی خدا هر بنده قبول ایدوب استخدام ایلمز وهر
کیسه که فقرا کسوتنده در ولی دکلدر بلکه نیجه صورت اوغریسی وار
کمزرق ور یائله کندوبی ولی کوسترر ﴿ اکر ژاله هر قطره در شدی ﴿
چو خرمهره بازار ازو پرشدی ﴾ ژاله یونك کبی یرلرده چه دیمکدر
شبنم معناسنه قطره یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل تقدیری اکر
هر قطره ژاله در ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیره محتاجدر درابجی
شدی فعل حکایت حال ماضیدر اولیدی دیمکدر چو ادات تشبیهدر
خرمهره اشك بونجغی معناسنه بازار معروف ازو ضمیر خرمهره یه راجعدر
پرطولوشدی سابق کبیدر (محصول بیت) اکر ژاله نك هر بر قطره سی در
وکوهر اولیدی اشك بونجغی بازاری درو کوهر طوبطلی اولوردی یعنی
اکر زنده کین ولی اولسیدی عالم اولیادن طوبطلی اولوردی ﴿ چو غازی
بخود در نبند ند پای ﴿ که محکم رود پای چوبین زجای ﴾ چو ادات تشبیه
غازی بونده جانباز معناسنه در ریسمان بازده دیرلر رسن بازنده دیرلر نته که
مهر ومشتریده واقعدر * بیت * کهی چرخ کردی تیغ بازی *
کهی کردرسن بازی چو غازی * خواجه سلمان بیورر * بیت *
دررسنهای دوزلف کافرت پیچیده ام * غازیم غازی بجان خویش بازی

ردسروری

ردشمعی

میکنم * بونده غازی بجك رونده ایله تفسیر ایلین غاز ینك مذكوره معناسنی بلمز بمش بخود با حرف صله ودر حرف تأكید ننبدند فعل نفی استقبال باغلمزلر دیمكدر پای اباق كه حرف تعلیل محكم قتی رود رانك وواوك فتحه‌لریله فعل مضارع مفرد غائب كیدر دیمكدر لیكن مشهور معناسنه دكل عرب یذهب دیر بلكه دشمك وبتلق واوزلمك معناسنه در پای چو بین بیانیه در چوب جیم عجمی وبای عربیله اغاج دیمكدر كه عرب خشب دیر بای عجمله دین سهو ایلش ویا حرف نسبت ونون حرف تأكید زجای روده متعلقدر (محصول بیت) مذكور خدا دوستلری جانباز كبی كندیلرینه عاریتی اغاج بغلمزلر یعنی كندی ذاتلرنده اولمیان صورتی خلقه فریب ورمكیچون اظهار ایلمزلر یعنی حیله ومكر یله معاش ایلمزلر زیرا اغاج رندن سیریلوب اوزلنجه محكم كیدر یعنی محكم دوشر یعنی بونلر خدایی عین الیقین ایله مشاهده ایدرلر حكمانك بعضیسی كبی استدلال ایله بلمزلر زیراكه استدلال ایله بیلن خطا ایدر وهر كز اكا عین الیقین میسر اولماز نتكه حضرت مولانا مثنویسنده بیورر * ای استدلالیان چوبین بود * * پای چو بین سخت بی تمكین بود * یعنی چوبین محكم و بی ثبات و بی قرار اولور دیمكدر ❊ حریفان خلوت سرای الست ❊ بیك جرعه تا نفخهٔ صور مست ❊ حریفان خلوت سرای الست لامیه‌لردر حریف لغتده هم پیشه وهم صنعته دیرلر اما استعمالده باده مصاحبنه دیرلر بونده مطلق مصاحب ومقارن معناسنه در الف نون ادات جمعدر خلوت سرای تركیب مزجیدر السته اضافتی لامیه در مجازا بیك جرعه با حرف مصاحبت تا انتهاء غایت ایچوندر الی معناسنه نفخهٔ صور لامیه در مراد صور اسرافیلدر كه موتی انك آوازیله اجدا ثدن منتشر اولورلر (محصول بیت) الست یربكم سراینك بونلر عشق حقیقی باده نوشلریدر كه برجرعه ایچمكله صور اسرافیله دك یعنی قیامته دك مستلردر حاصلی شراب عشق ازلیدن برجرعه نوش ایتمكله قیامته دكین مستانه وعقل معاشدن بیكانه اولورلر اول جهتدندر كه علمای ظاهر بعض حاللرینه انكار ایدرلر لیكن عارفلر یاننده هر ایشلری مقبولدر ❊ بتیغ ازغرض برنكیرند جنك ❊ كه پرهیز وعشق آبكینست وسنك ❊ بتیغ با حرف استعانت بر حرف تأكید نكیرند قالدرمزلر دیمكدر جنك جیم عربك فتحیله صواش دیمكدر وجائز در كه

جیم عجم ایله ال معناسنه اوله یعنی ال قالدرمزلر که حرف تعلیل آبکینه الف ممدوده صرچه ودخی کاف عجمله وسکون بایله وسین وتا ادات خبر (محصول بیت) تیغله غرضدن صواش قالدرمزلر یعنی جنك وجدالری لله در غرض نفسانیه دن دکلدر یاخود تیغله غرض نفسانیه دن ال قالدرمزلر زیرا عشق وپرهیز صرچه ایله طاش کبیدر یعنی الله ایچون سوز سویلمکدن پرهیز ایدوب خوف وباك چکمزلر زیرا عشق وپرهیز آبکینه وسنك کبیدر یعنی صرچه طاشه تحمل ایلمدیکی کبی پرهیز وخوف عشق پا که تحمل ایتمزلر حاصلی بادهٔ عشق بونلری شویله مست ایلمشدر که عقل معاش دائره سندن چیقوب هیچ برنسنه دن پرهیزلری یوقدر وهیچ نسنه دن خوف وباك چکمزلر ﴿ حکایت درغلبهٔ وجد وسطنت عشق ﴾ ﴿ یکی شاهدی درسمرقند داشت ❊ که کفتی بجای سمرقند داشت ﴾ شاهد بونده محبوب معناسنه در ویا حرف وحدت در حرف ظرف سمرقند ماوراء نهرده برعظیم شهرك اسمیدر بعض تاریخده واقعدر که سمرقند وهری وشیراز وشام دنیاده بونلر کبی شهر یوقدر داشت بونده داشتی معناسنه در یعنی حکایت حال ماضی طوناردی دیمکدر یعنی واردی که حرف رابط صفت کفتی فعل ماضی مفرد مخاطب شرط محذوفه جواب در دیرایدك دیمکدر یعنی کورسك دیرایدك یا حرف صله جای سمر لامیه ومیمك فتحه لریله حکایت وقصه معناسنه در وقند شکره ایکی سمرقند بیننده تجنیس مرکب واقعدر داشت کنه سابق کبیدر (محصول بیت) سمرقند شهرنده برینك برمحبوبی وارایدی که کورسك دیرایدك حکایت ومصاحبت برینه قندی وارایدی یعنی شیرین زبان وشکر کفتار ایدی حاصلی برکوزل مصاحب محبوب ایدیکه دهانی شکر دوکردی مصراع اولك معناسی سمرقند مملکتنده بریسی برمحبوبه عاشق اولمشیدی دیمك عندی سویلمش ﴿ جمالی کرو برده از آفتاب ❊ زشوخیش بنیاد تقوا خراب ﴾ جمال کوزللکدر ویا حرف وحدت شاهده جمال اسنادی مجاز بدر صاحب جمال ایدی دیمکدر کرو کاف عجمك کسری ورانك فتحی وواو اصلیه ایله بونده اوکدل معناسنه برده ایلمتمش شوخیش یا حرف مصدر وضمیر شاهده راجعدر بنیاد تقوی لامیه ومبتدا وخراب خبری (محصول بیت) مذکور شاهد برمرتبه کوزل ایدیکه آفتابدن

زدسروری وشمعی

سبق ایلمشیدی یعنی کندندن خوب ایدی شویلکه شوخلغندن ومطبوع حرکاتندن وشیوه کارلغندن بنیاد تقوی خراب ایدی حاصلی اولقدر کوزل وشیرین حرکات ایدیکه اهل زهد وتقوی بیله اکا آشفته ایدیلر ❋ تعالی الله از حسن تا غایتی ❋ که بداری از رحمنست آیتی ❋ تعالی وتبارك تنزیه معناسنه‌در حسن غایتی لامیه‌در نهایت حسن دیمکدر یا حرف وحدت که حرف رابط صفت بداری فعل مضارع مفرد مخاطب صناسین دیمکدر رحمنست سین ونا معناده آیته مقیددر آینست تقدیرنده آیت الف ممدوده نشان معناسنه (محصول بیت) الله منزهدر برمرتبه حسندن یعنی کمال حسندن که صنا سین اول رحمت خدادن برنشاندر کانه خدا آنی محض نوردن خلق ایلمشدر حسنك نونی ساکن اوقیوب معناسی تعالی الله اول محبوب حسندن برمرتبه‌ده ایدی دیین لفظده ومعناده سهو ایلمش‌ قندر ❋ همی رفتی ودیدها در پیش ❋ دل دوستان کرده جان رحیش ❋ همی رفت فعل حکایت حال ماضی کیدردی دیمکدر واو حرف حال دیدها دیده نك جمعیدر مبتداء رپیش خبردر بونده ترکیبده‌جه معناسنه‌در پی بونده ارد معناسنه‌در پس کبی دل دوستان لامیه کرده ایلمش دیمکدر جان مفعول اولی ورحی ثانیسی وضمیر شاهده راجعدر رحی حانك فتحی ویای اصلیه ایله فدا معناسنه‌در رحینده دیرلر حانك کسریله (محصول بیت) بوشاهد هر نره‌یه که کیدردی کوزلر اردنجه کیدردی یعنی کوزلر اردنجه ایدی هر کس اکا باقوب سیر ایدر ایدی دوستلرك کوکلی اکا جان فدا ایلمشدی حاصلی هر کس انی کورمده بی‌اختیار ایدی شویله که کیتدوکی یرده کوزلر اردنجه بافه قالو ردی رحی لفظنی واو رسمیله خو پی‌یازوب معناسنی دردرعرق معناسنه دیین خیلی درلمش بعض نسخه‌ده کرده برینه کردی واقعدر یای حکایه ایله ایلردی دیمکدر ❋ نظر کردی آن دوست دروی نهفت ❋ نکه کرد باری بخندی وکفت ❋ کردی فعل حکایت حال ماضی درایدردی دیمکدر آن دوست دیدوکی سابقا بکی بیوردیغیدر دروی در حرف صله وضمیر شاهده راجعدر نهفت کیزلی دیمکدر خفیة معناسنه نکه کرد نظر ایلدی دیمکدر فاعلی شاهددر باری بر کره بخندی با حرف مصاحبت خندی نانك ضمی وسکون نونله بونده یاوزویا حرف مصدر معناسنه‌در واو حرف عطف کفت بیت آتیه

ردشعی

مرادهودر (محصول بيت) مذكور دوست شاهد مذكوره كاهى
خفيه نظر ايدردى يعنى كاهى كيزليجه جمال بركماله نظردن ممتنع اولوردى
شاهد بركره اكا حدتله نظر ايلدى يعنى بونك نظرينه تحمل ايده مبوب
حدتله نظر ايدوب ديدى ﴿ كه اى خيره سر چند پوبى بيم ❋ ندانى كه مرغ
دامت نيم ﴾ كه حرف رابط مقول وقول خيره سر بى عقل و متحير ولجوج
معناسنه در پوبى فعل مضارع مفرد يلرسن و بو پوررسن ديمكدر پى بونده
ارد معناسنه در وميم متكلم وحده ندانى فعل مضارع مفرد مخاطب
استفهامى متضمن در كه حرف بيان مرغ دام لاميه وتا ضمير خطاب سنك
طوزاغك قوشى ديمكدر نيم اصلنده نه امدر وصلله همزه مجتلبه يايه قلب
اولنوب هاى رسمى حذف اولدى (محصول بيت) شاهد مذكور دوستنه
غضبله نظر ايدوب ديدى كه اى بى عقل حيران نيجه بر اردمجه يلوب
يوپوررسن بيلزميسين كه بن سنك طوزاغك قوشى دكلم يعنى سن بنم
وصالمه قادر اولمزسن زيرا بنم قصر وصالم بلنددر سنك كبيلر اكا عروج
ايده مز ﴿ كرت بارد كر بينم بتيغ ❋ چو دشمن ببرم سرت بى دريغ ﴾
كرت تا ضمير خطاب معناده بينمه مقيددر بينمت تقديرنده بارد كر بر كره
داخى ديمكدر بتيغ با حرف استعانت ببرمه متعلقدر (محصول بيت) شاهد
دير كه اكر بر كره داخى سنك اردمجه يلوب يوپوردغكى كورم دشمن كبى
باشكى بى پروا و بى دريغ قلجله كسرم حاصلى سنى
قتل ايلمده پروا چكمم ديمكدر ﴿ كسى كفتش اكنون سر خويش كير ❋
وزين سهلتر مطلبى پيش كير ﴾ كفتش ضمير مذكور دوسته راجعدر اكنون
همزه نك فتحى وسكون كافله شمدى ديمكدر سر خويش لاميه در كندى
باشكى ديمكدر كير طوت ديمكدر واو حرف عطف سهلتر آسانتر
ديمكدر قولايرق معناسنه در مطلبى يا حرف وحدت مطلبدن بونده
مراد محبوبدر پيش كير او كك طوت يعنى اكا مشغول اول (محصول بيت)
بر كيمسه شاهدك دوستنه يعنى محبنه ديدى ايشته شمدى محبوبك سوزنى
وكلماتنى ايشتدك ايمدى كندى باشك طوت يعنى باشك قيدنى
و يراغنى كور كه سكا بونك وصالى ميسر اولماز ايمدى بوندن آسانرق
بر محبوب سو كه وصلى ميسر اوله حاصلى حالكه مناسب بر دلبره عاشق
اول كه سنك كوكلك اكليه ﴿ نپندارم اين كار حاصل كنى ❋ مبادا كه

جان درسر دل کنی ﴾ نپندارم فعل نفی مستقبل متکلم وحده ظن ایلم دیمکدر کام کاف عربله مراد معناسنه در مبادا فعل نهی مفرد غائب اولمیه واولماسون دیمکدر که حرف بیان در حرف ظرف درسر دل لامیه در سودای دل معناسنه بونك کبی یرلرده بر تلف تقدیر ایدرلر تلف کنی تقدیرنده کنینك جان مفعول اولی ومقدر تلف ثانیسی ودرسر دل مفعول فیه (محصول بیت) کسی عاشق شاهده دیر که ظن ایلمزم که بو مرامی حاصل ایلیه سن یعنی صانمزم که بوندن سکا وصل میسر اوله پس بو سودا وهوادن کچ اولمیه که کوکلك سوداسنده جانکی تلف ایلیه سن یعنی بوهواده باشك کیده جوان بودر که کوردك وسوزی بودر که ایشتدك ایمدی بوندن فراغت ایله ﴿چو مفتون صادق ملامت شنید ٭ بدرد از درون ناله‌ٔ برکشید ﴾ چو حرف تعلیل مفتون صادق بیانیه ملامت لوم معناسنه یعنی آزار بدر باحرف مصاحبت درون بونده دلدر کوکل معناسنه ناله‌ٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بر حرف تأکید (محصول بیت) چونکه عاشق صادق اول کسه‌نك ملامتنی ایشتدی یعنی دیکدی دردله درون دلدن بر ناله وآه چکدی وملامتکره دیدی ﴿ که بگذار تا زخم تیغ هلاك ٭ بغلطاندم لاشه در خون وخاك ﴾ که حرف رابط مقول وقول مقدردر بگذار باحرف تأکید وسکون کاف عجمله قو دیمکدر ترك ایله معناسنه تا حرف تعلیل زخم تیغ هلاك لامیه‌لردر مجازا هلاك تیغنك یاره‌سی دیمکدر باحرف تأکید غلطاند فعل مضارع مفرد غائب ویافعل امر غائب غلطانیدن بوالده دیمکدر الف ونون ادات تعدیه‌در زیرا اصلی غلطیدندر یوالنمق دیمکدر ومیم ضمیر معناده لاشه‌یه مقید در لاشه‌ام تقدیرنده لاشه ترکیده لش دیدکاری در در حرف ظرف (محصول بیت) مفتون صادق ملامتکره آه وناله چکوب دیدی که قودیمه تا هلاك تیغنك یاره‌سی بنم لاشه‌می وجسم کشته‌می خاك وخون ایچنده یوالندرسون یعنی قو بنی هلاك ایلسون تاکیم اشم قانله طپراق اراه‌سنده یوالنسون ﴿ مکر پیش دشمن بکویند دوست ٭ که این کشته‌ٔ دست وشمشیر اوست ﴾ مکر ادات تمنی در اولاکه معناسنه پیش بونده قت ویان معناسنه در که حرف رابط مقول وقول در این اسم اشارتدر مذکور لاشه‌یه کشته‌ٔ دست لامیه واو حرف عطف بشمشیر اوده لامیه در ضمیر مذکور شاهده راجعدر (محصول بیت) قوینی هلاك

ایلسون اولاکم دوستك ودشمنك قتنده دیه‌لرکم بولاشه انك کندی الیلك وشمشیرنك کشته‌سیدر یعنی دیسونلر بونی کندی الی ایله قتل ایلدی ❊ نمی بینم ازخاك کویش کریز ❊ بیداد کو آب رویم بریز ❊ نمی بینم جا نزکورمم دیمکدر خاك کویش لامیه وضمیر کنه شاهده راجعدر کریز اسم مصدردر قاچمه معناسنه باحرف مصاحبت بیداد ظلم کو فعل امر مفرد مخاطب کویدندن آب روی لامیه در عرض معناسنه ومیم ضمیر متکلم بریز فعل امر مفرد مخاطب دوك دیمکدر ریزیدندن (محصول بیت) انك خاك کوبندن قیچمه‌رواولابق کورمم ظلمله یوزم صوینی دوك دیه جانانه حاصلی ظلمله یوزم صوینی دوکرسه‌ده انك خاك کوبندن قاچوب کتمکی معقول کورمم ❊ مرانو به‌فرمایی ای خود پرست ❊ زانو به‌زبن کفتن اولیترست ❊ مرا بکاخود پرست وصف ترکیبی کندی بکنیجی معناسنه خود بین کبی زاسکا (محصول بیت) بکاجانان مجتندن تو به بیوررسن ای کندیه طپجی وکندیی بکنوب سویجی عشق دردندن بی خبرنادان سکا بوسوزی سویله‌دن تو به کرك یمنی جانان محبتنی تو به ایله دیمك سوزندن سن تو به ایلمك کرکسین زیرابن انك عشق پاکنی ترك ایلك محالدر پس سنك سوزك بوخصوصده ضایعدر ❊ ببخشای برمن که هرچه او کند ❊ وکر قصد خون است نیکو کند ❊ ببخشای فعل امر مفرد مخاطب بخشایدندن ترحم معناسنه برحرف که حرف تعلیل هرچه اوضمیرجانانه راجعدر وهمزه وصلله ساقط وکرادات وصل قصد خون مصدرك مفعولنه اضافتیدر (محصول بیت) بنی اسرکه وانك سوداسنی ترك ایله‌دیمه زیراهرنسنه که اول ایلر اکرقانمه وباشمه قصد ایدرسه ده خوب ایلر حاصلی بنی اولمکله قورقتمه‌زیرا انك النده ودلندن اولمك محض سعادتدر ❊ بسوزاندم هرشبی آتشش ❊ سحر زنده کردم ببوی خوشش ❊ بسوزاند فعل مضارع مفرد غائب سوزانیدندن که الف ونون ادات تعدیه دیرمیم متکلم ضمیر منصوب متصل بنی یقار هرشبی یاحرف وحدت آتشش ضمیر کنه جانانه راجعدر سحر یعنی وقت سحر کردم کاف عجمك فتحیله فعل مضارع متکلم وحده شوم معناسنه باحرف مصاحبت سببیتی متضمن بوی خوش بیسانیه وضمیر کنه سابق کبیدر (محصول بیت) هرکیجه بنی آتش عشق

باندرر اما سحر وقتی انك كوزل قوقسی ایله زنده اولورم یعنی باد صبا انك لطیف بو ینی بكا كتورر كه انكله حیات بولورم ﴿ اكر میرم امروزدر كوی دوست * قیامت زنم خیمه پهلوی دوست ﴾ میرم فعل مضارع متكلم وحده در مردندن اولمك دیمكدر قیامت یعنی در قیامت زنم فعل مضارع متكلم وحده در زدندن بونده قورمق معناسنه خیمه قرینه سیله پهلوی دوست دوستك یاننده دیمكدر (محصول بیت) اكر بو كون كوی جاناندە هلاك اولورسم روز قیامتده انك یاننده خیمه می قوره رم یعنی كندیله بیله حشر اولورم حاصلی انك محله سنده فوت اولمغیله مرتبهٔ شهادته واصل ومالك اولوب مقبولاندن اولورم وروز حشرده انكله حشر اولورم مصراع ثانینك معناسی قیامتده دوستله بیله اولورمكه انك دامنی طوتارم یعنی نیچون هلاك ایلدك دیو دیبندن مراده واصل اولمش ﴿ مده تا توانی در ین جنك پشت * كه زندست سعدی كه عشقش بكشت ﴾ مده فعل نهی مفرد مخاطب ویرمه دیمكدر تا حرف توقیت توانی تانك ضمی وفتحیله فعل مضارع مفرد مخاطبدر توانیدندن قادرسین دیمكدر در ین جنك یعنی درعشق كه حرف تعلیل زندست اصلنده زنده است در ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی كه كنه حرف تعلیل عشقش ضمیر كنه سعدی یه راجعدر (محصول بیت) مادامكه قادرسین جنك عشقده ارقه ویرمه یعنی عشقدن فراغت ایلمه زیرا سعدی زنده در كه انی عشق قتل ایلدی حاصلی قتیل عشق معناده زنده درز یرا شهدادر بیت * هر كز نمیرد آن كه داش زنده شد بعشق * ثبتست برجریدهٔ عالم دوام ما * ﴿ حكایت ﴾ ﴿ یكی تشنه میكفت وجان میسپرد * خنك نیك بختی كه درآب مرد ﴾ یكی ایكی وجهله مستعملدر بر و بریسی دیمكدر برمعناسنه اولدقده تشنه یه برموصوف تقدیر اولنور برمرد تشنه معناسنه یكی بریسی معناسنه اولنجه موصوفه محتاج اولماز پس معنا بریسی صوسز سویلردی دیمكدر حكایت حال ماضی طریقیله میسپرده بو یله در تسلیم ایدردی دیمكدر جان مقدم مفعولی ومقول قول مصراع ثانی واقعدر خنك خانك ونونك ضمیله وكاف عربله دولتلی وسعادتلی دیمكدر نیك بخت وصف تركیبی ابی طالعلی دیمكدر و یا حرف وحدت كه رابط درحرف ظرف (محصول بیت) بریسی صوسز سویلردی وجان تسلیم ایدردی یعنی جان و یردكن سویلردی سعادتلی

ردشعی

وانی طالعلی که صوایچنده اولدی یعنی صو یه غرق اولدی ﴿ بر وکفت
نابالغی کای عجب ٭ چومردی چه سیراب وچه خشکاب ﴾ نابالغی یا حرف
وحدت برنابالغ دیمکدر یعنی ناقص العقل و یابو پستر نابالغ که حرف رابط
مقول وقول ای حرف استغاثه یالعجب دیمکدر چو حرف تعلیل مردی فعل
ماضی مفرد مخاطب اولدك دیمکدر چه بونك کبی یرلرده معنای استفهامی
متضمندر سیراب وصف ترکیبیدر صو یه قانمش دیمکدر که عرب ریان دیرلر انك
فتحیله خشکاب ده بو یله دروصف ترکیبی صوسزلقدن قوری دوداقلی
دیمکدر (محصول بیت) مذکور تشنه یه برنابالغ دیدی که عجب سوز
سو یلدك چونکه اولدك یعنی اولمکك مقرر اولنجه سیراب اولمکك
نه خشکاب اولمکك نه یعنی ایکیسی برابردر ﴿ بکفتا نه آخر دهان ترکنم ٭
که تاجان شیرینش در سر کنم ﴾ بکفتا تشنه نابالغه دیدی نه حرف نفی
معناده کنه مقیدر نکنم تقدیرنده آخر ادات تأکید دهان کنمك مفعول
اولی و تر ثانیسی که حرف تعلیل تا ادات انتهادر ایدنجه معناسنه جان
شیرین بیانیه نون ساکن اوقنور ضرورت وزنیچون ضمیر معناده سره
مقیددر سرش تقدیرنده سر بونده سودا وآرزو معناسنه دروضمیر آبه
راجعدر کنه بونده دهم معناسنی تضمین ایدرلر وجائزدر که فدا کنم تقدیر
اوله (محصول بیت) تشنه استفهام طریقیله جواب ویردی که دهانمی
ترایلمه یمی یعنی ایصلتمه یمی جان شیرینمی انك سوداو آرزوسنده ورنجه ویافدا
ایدنجه حاصلی اولنجه دهانمی صو آرزوسنده ترایلمه یمی یعنی هرنه ایسه
صوحسرتندن اولمیه یم ﴿ فتد تشنه درآبدان عمیق ٭ که داند که سیراب
میرد غریق ﴾ در حرف صله در با معناسنه آبدان بونده کول معناسنه در
یعنی حوض و برکه عمیق اضافتی بیانیه در دریك دیمکدر که حرف تعلیل
داند فعل مضارع مفرد غائبدر دانیدندن دانستندن دکل که حرف بیان
میرد فعل مضارع مفرد غائب مریدندن مردندن دیین سهو ایلمش غریق
فعیل بمعنی مفعولدر صو یه بوغلمش دیمکدر (محصول بیت) حضرت
شیخ بیورر که صوسز اولان کیمسه درین صوکولنه دوشر زیرا بلور که
صو یه غرق اولان کیمسه سیراب اولور یعنی صوسز اولمز ﴿ اکر عاشقی
دامن او بکیر ٭ و کر کو یدت جان بده کو بکیر ﴾ عاشقی یا ضمیر خطاب
دامن اولانیه ضمیر جانانه راجعدر تا ضمیر خطاب (محصول بیت) بو بیت

زدسروری وشمعی

حکایت سابقه ابیاتنه مناسبدر حضرت شیخ بیورر اکر عاشق صادق ایسك جانانك اتکنی طوت وهر جفاکه ایدر انی نوك ایدوب اتکنی الدن قومه واکر سکا دیرسه که بنم محبتم وتعشقمده جانك و باشك فدا ایله اکادیکه جانم بوالکه فدا اولسون همان قبض ایله * بهشت تن آسانی آنکه خوری * که بر دوزخ نیستی بکذری * بهشت تن آسانی لامیه در باحرف مصدر تن آسانی وصف ترکیبدر لیکن یای مصدر یه ایله مستعملدر نتکیم کلستانك کاتب محاسب حکایه سنده واقعدر * بیت * تن آسانی کزینند خویشتن را * زن وفرزند بکذارد بسختی * مراد حضور وراحت الکذر که حرف بیان بر یوند ه یامعناسنه در دوزخ نیستی لامیه در یاحرف مصدر یوقلق دوزخی دیمکدر مراد عالم فنادر (محصول بیت) حضور رفاهیت بهشتی اول وقتن ییارسین که یوقلق دوزخندن کیچه سین یعنی سکا اول وقتن ذوق وصفاجنتی میسر اولور ودنیا وآخرت حضور بنه اول وقت واصل اولورسین که عالم فنایه واصل اولورسین وظاهر وباطنکی فنا آتشیله یقارسین شویله وجود وغرورد ن اثر قالمیه * دل تخمکاران بود رنج کش * چو خرمن برآید بخسپند خوش * دل تخم کار لامیه تخم کار وصف ترکیبدر کار یدندن اکین اکمك معناسنه الف ونون ادات جمع رنج کشده وصف ترکیبدر کشیدندن زحمت چکیجی معناسنه چو حرف تعلیل خرمن معروف برآید حاصل اوله بخسپند فعل مضارع جمع غائب خسپیدندن یاتمق اویومق معناسنه خوش خاده روم ضمیله وواو رسمیله ایی وکوزل معناسنه (محصول بیت) تخم اکیجیلر کوکلی زحمت چکیجی اولور چفت سورمه ده واکمه ده وصوارمده و بیچمه ده ودوکه ده بالجمله دراناراید نجه نیجه دورلی زحمت چکرلر اما چونکه تخم وحبوب درانبار اوله خوش یاترلر واویورلر حاصلی آسوده حال اولوب حضور ایدرلر مقصود بودر که طریق عشقدن هجران وفراق الین چکمینجه وصال وحضور وسرور ینه ایرشلمز * درین مجلس آن کس بکامی رسید * که در دور آخر بجامی رسید * درین مجلس یعنی بزم عشق حقیقتده بکامی باحرف صله ویاحرف وحدت که حرف رابط بجای باسابق کیبدر یاداخی (محصول بیت) عشق مجلسنده اول کیمسه مرادینه ایرشدی وایرشور که عاقبت امر بر جام محبت خدایه ایرشدی وایرشور که حاصلی

شول کیمسه که شراب محبت خدایی نوش ایلدی مراد دنیاوعقباوصفاسنی بولدی وبولور *بیت* حافظاروزاجل کر بکف آری جامی *یکسراز کوی خرابات برندت به بهشت* ﴿حکایت درصبروثبات وروزکار﴾ ﴿چنین نقل دارم زمردان راه * فقیران منعم کدایان شاه﴾ نقل بونده منقول معناسنه در مردان راه لامیه که مراد اهل طریقت اولیادر فقیران منعم بیانیه در کدایان شاه ده بویله در ایکی یرده بیله صفته مضافدر معلوم اولاکه بودلده صفت ایله موصوف بیننده مطابقت لازم دکل بلکه عرب دیلینه مخصوص صدر فقط (محصول بیت) مردان طریقتدن بونجلین منقولم وار یعنی بکا بویله روایت ایلدیلر منقول اولان بو بیتدنصکره کلن ابیاتدر مصراع اولك معناسنی اولیادن بویله روایت ایدرم دیین معنایی مخالف روایت ایلمش مردان راهی بیان ایدوب بیورر انلرمنعم فقیرلردر یعنی ظاهرلری صورت فقرده اما باطنلری مشاهدهٔ دیدار خدا ایله غنی درکه هیچ نسنه یه محتاج دکللردر منعم افعال بابندن اسم فاعلدر اسم مفعول دیین بیخبرایمش کدایان شاه مذکور مردان پادشاه کدالردر یعنی ظاهرده کدالر اما معنی عالمنده پاشاهلردرکه خدادن غیری کیمسه یه محتاج دکللردر ﴿که پیری بدریوزه شد بامداد * درمسجدی دید وآوازداد﴾ که مذکور نقلی بیاندر پیری یاحرف وحدت باحرف صله در یوزه جر معناسنه درکه رومده بحریف ایدوب دروازه دیرلر شد بونده رفت معناسنه در بامداد ایرته دیمکدر یعنی طاکه درمسجد لامیه در و یاحرف وحدت آواز داد چاغردی دیمکدر جرارلر ودیلنجیلرایلدیکی کبی (محصول بیت) که بر پیر ایرته جره واردی یعنی دیلنمکه کیتدی پس بر مسجد قپوسنی کوردی وآواز ویردی نتکیم سائللرك عادتیدر ﴿کسی کفت خانهٔ خلق نیست * که چیزی دهندت بشوخی مایست﴾ خانهٔ خلق لامیه درکه حرف تعلیل چیزی یاحرف وحدت دهندت فعل مضارع جمع غایبدر دهیدندن و رمك معناسنه دادندن دیین خطا ایلمش تا ضمیر خطاب باحرف مصاحبت شوخ بونده کستاخ وبی ادب معناسنه در و یاحرف مصدر مایست فعل نهی مفرد مخاطب ایستیدندن ایستادندن دکل طورمق دیمکدر (محصول بیت) برکیمسه مذکور سائله دیدیکه خلقك بواوی دکلدرکه سکا برنسنه ویرهلر کستاخلغله وادبسزلکله بونده طورمه وارکیت ﴿بدو کفت کین خانهٔ

مطلب

زدشمعی

ردسروری

ردشارحان

ردسروری وشمعی

کیست پس ❊ که بخشایشش نیست بر حال کس ❊ بدو کفت سائل مذکور
کسه دیدی کین که حرف بیان واین اشارتدر خانهٔ کیست لامیه در
یاهای رسیدن بدلدر کیمك خانه سیدر دیمکدر پس بای عجمله فای تعقیبیه
معناسنه در که حرف بیان بخشایش اسم مصدر در بخشایدندن بخشودندن
دکل ترحم معناسنه در ضمیر خانه یه راجعدر وجائزدر که صاحب خانه یه
راجع اوله حاصلی مضاف ومضاف الیهه راجع اولمق ممکندر فتأمل
برحرف صله حال کس لامیه در کیمسه حالینه دیمکدر (محصول بیت)
سائل مذکور کسه دیدی که بوخانه کیمکدر که کیمسه حالینه ترحمی بوقدر
بخشایش ده ضمیر یرینه یازان صحیح نسخه لره مخالف یازمش ❊ بکفتا خموش
این چه لفظ خطاست ❊ خداوند خانه خداوند ماست ❊ بکفتا اول
سائله دیدی خموش خاموشدن مخففدر خامشده خمشده بویله در
اپسم اول دیمکدر لفظ خطا لامیه در مجازا مصراع ثانیده اضافتلر
لامیه لردر مابیز دیمکدر نحن معناسنه وسین وتا ادات خبردر ایکی یرده بیله
(محصول بیت) سائله اول کیمسه دیدی اپسم اول بونه خطا لفظدر یعنی
بوسو یلدکك سوز خطالی سوزدر بویله سویله خانه نك صاحبی بزم
افندیمزدر یعنی بو اوتکری اوی در که مسجددر ❊ نکه کرد محراب وقندیل
دید ❊ بسوز از جکر نالهٔ بر کشید ❊ نکه کرد سائل نظر ایلدی قندیل قافك
کسریله صحیحدر فتحیله تحریفات عوامدندر بسوز باحرف مصاحبت
حرارتله دیمکدر نالهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل بر کشید چکدی
(محصول بیت) سائل اول کیمسه دن مذکور سوزی ایشیدنجه مسجد
ایچنه باقدی محراب وقندیلی کوردی پس بلدیکه مسجددر بویله اولنجه سوز
جکردن بر آه چکدی وبر ناله چکوب دیدی ❊ که حیفست از اینجا فرا ترشدن
❊ دریغست محروم ازین درشدن ❊ که حرف رابط مقول وقول مقدردر
فرا ترادا تدر که قرب وبعدده مستعملدر اما بونده پیش معناسنه در وترادات
تفضیل شدن رفتن معناسنه در وایکنجی شدن کیتمك واولمق معناسنه
محتملدر فندبر حیف ودریغ عطف وتفسیری قبیلندندر ازین در یعنی
درمسجد (محصول بیت) سائل آه وناله چکدی ودیدی که حیفدر
بو محلدن ایلریك کیتمك وبو مقامی ترك ایلمك یعنی بو قپودن محروم اولوب
کیتمك حیف ودریغدر ❊ نرفتم بمحرومی از هیچ کوی ❊ چرا از درحق

ردسروری وشمعی

ردشمعی

روم زردروی ﴾ بمحرومی با حرف مصاحبت و باحرف مصدر کوی
محله معناسنه در چراجیم عجمك فتحی و کسریله ادات تعلیلدر نیچون
معناسنه در حق لامیه روم فعل مضارع متکلم وحده رویدن کیدرم
و کیدم دیمکدر زردروی وصف ترکیبیدر صاری یوزلی دیمکدر (محصول
بیت) هیچ برمحله دن محروم وخائب وخاسر کتمدم پس حق قپوسندن
نیچون زردروی خجل وشرمنده کیدهیم یعنی مخلوق قپوسندن محروم
کیتمینجه خالق قپوسندن نیچون محروم کیدهیم ﴿ هم اینجا کنم دست
خواهش دراز ٭ که دانم نکردم تهی دست باز ﴾ کنم فعل مضارع
متکلم وحده در کنیدندن ایلرم وایدهیم دیمکدر دست خواهش لامیه در
مجازا دراز اوزن دیمکدر کمنك دست خواهش مفعول اولی ودراز دالك
فتحی و کسریله ثانیسی خواهش اسم مصدردر خواهیدندن دیلنمش یعنی
سؤال دیمکدر که حرف تعلیل دانم فعل مضارع متکلم وحده نکردم
فعل نفی مستقبل متکلم وحده در کردیدندن که مشترك دونمك واولمق بیننده
تهی دست وصف ترکیبیدر الی بوش معناسنه که عرب صفر الیدید باز
بونده کیرو معناسنه در (محصول بیت) سائل دیرکه بن همان بوراده دیلنمش
النی دراز ایدهرم بوندن غیری یره کتمم زیرا بیلورم که بو قپودن الی بوش
کتمم یعنی الی بوش اولم و یادونم حاصلی محروم قالمم یعنی بو قپویه ملازمت
ایدنلر محروم اولمیشلر که بن محروم اولم ﴿ شنیدم که سالی مجاور نشست ٭
چو فریاد خواهان برآورد دست ﴾ که حرف بیان سالی یا حرف وحدت
مجاور اسم فاعلدر مفاعله بابندن بونده ساکن ومعتکف معناسنه در چو
ادات تشبیه فریادخواه وصف ترکیبی خواهیدندن فریاد ایلیجی معناسنه
یعنی فریاد ایدیجی بعض نسخه ده خواهان یرینه خوانان واقعدر و بو محله
انسب در فتدبر برآورد قالدردی دیمکدر دست مفعول (محصول بیت)
ایشتدم مکه اول مسجدده بر ییل مقداری مجاور ومعتکف اوتوردی
فریاد ومدد طلب ایدیجیلر کبی ویا فریاد وفغان اوقویجیلر کبی حاصلی
فریاد جیلر ومدد جیلر کبی حصول مراد ایچون تضرع ونیاز
الین قالدردی مصراع ثانی جملهٔ حالیه طنوب معناسنی النی دعایه قالدرمش
اولدیغی حالده دیین حالدن بیخبر ایمش ﴿ شبی پای عمرش فرورفت بگل
٭ طپیدن کرفت از ضعیفش دل ﴾ شبی یا حرف وحدت پای عمرش

زدشمی

اضافت لامیه وضمیر پیره راجعدر فرورفت باتدی دیمکدر بعض نسخه‌ده رفت یرینه شد واقعدر بکل باحرف صله کل باتلمق طپیدن مصدردر طلبیق معناسنه کرفت طوتدی یعنی باشلدی ضعیفی یا حرف مصدر و ضمیر سابق کبیدر دل فاعل کرفت در (محصول بیت) بر کیجه پیرک عمری اباغی باتلغه باتدی یعنی اجل باتلغنه حاصلی موت مشرف اولدی ضعفدن یورکی طلبیقه باشلدی حاصلی جان چکشمکه باشلدی ❊ سحر بردشخصی چراغش بسر ❊ رمق دیداز چون چراغ سحر ❊ شخصی یا حرف وحدت چراغ جیم عجمک فتحی وکسر بله شمعك فتیلنده یانان پاره آتشه دیرلر ضمیره عائده بسره مقیدر بسرش تقدیرنده رمق رانک ومیمك فتحه لریله باقی جانه دیرلر حشاشه ده دیرلر حالی خطینک ضمیله ازو ضمیر پیره راجعدر چون ادات تشبیه چراغ سحر لامیه‌در (محصول بیت) سحر وقتنده بر کیسه باشی اوزرینه شمع ایلتدی سحر چراغی کبی بر رمق قالمش ایدی حاصلی پیرک جانی چقماغه بر نفس قالمشدی کوردی ❊ همی کفت غلغل کنان از فرح ❊ ومن دق باب الکریم انفتح ❊ همی کفت فعل حکایت حال ماضی غلغل تای مصدر ضرورت وزنیچون حذف اولمشدر اصلی غلغله در دحرجه وزنی اوزرینه جریان ماءدن صادر اولان صدایه دیرلر یعنی صویك چوغلدیسی کنان صفت مشبهه در که الف ونون مبالغه افاده ایدر پس غلغل کنان وصف ترکیبی اولور زمزمه کنان معناسنه واو حرف ابتدا من اسم شرطدر اسمای منقوصه‌دن دق فعل ماضی مفرد مذکر غائب در نصر بابنك مضاعفندن فاعلی تحتنده منه راجع ضمیردر بونده قاقدی دیمکدر باب لفظا منصوب مفعولی در کریمه اضافتی لامیه در انفتح فعل ماضی مفرد مذکر غائب در انفعال بابندن جواب شرط واقعدر اول جهتدن استقبال معناسی ویریلر اچیلر دیمکدر فاعلی بابه راجع تحتنده ضمیردر (محصول بیت) پیر سویلردی فرح وسروردن ترنم وتغنی ایدرك یعنی سو یزلك بو الفاظی اوقوردی هر کیمسه که کریمك قپوسنی قاقسه اول قپوا کا اچیلر یعنی هر کیمسه که کریمدن بر نسنه دیلسه مرادین ویرر بو کلام دلالت ایدر که پیر اول مسجدده برسنه مجاورت سببیله خدادن دیلدوکی بولمش اوله حضرت شیخ نصیحت ومعرفت طریقیله بیورر (طلبکار باید صبور وحمول ❊ که نشنیده ام کیمیا کر ملول ❊ طلبکار کاف عجمله طلبجی دیمکدر یعنی

طالب بایدبای عربله فعل مضارع مفرد غائب کرك معناسنه وجول مبالغه صیغه لریدرزیاده صبروتحمل ایدیجی معناسنه که حرف تعلیل کیمیا کر کیمیاجی یعنی حیله ایله بقری التون ایدیجی زیرا کیمیا حیله به دیرلروکر کاردن مخفف دربجی معناسنه ملول فعول بمعنی فاعلدر ملامتدن که کوسمك دیمکدر بونده بیحضور معناسنه در (محصول بیت) برنسنه یه طالب اولان کیمسه هر نسنه سنه صبر وتحمل ایدیجی کرکدر زیرا کیمیا کری هرکز ملول ایشتمشم باخصوص که بوقدر مال تلف ایدوب زحمت چکرمرادینه واصل اولمق امیدیله هر مطلوبك تحصیلنده حال بو یله کرك ﴿ چه زرهادر خاك سیه در کنند ✽ که باشد که روزی مسی زر کنند ﴾ چه بونك کبی یرده مبالغه افاده ایدر زرها التونلر دیمکدرها ادات جمع یا حرف صله خاك سیر بیانیه در حرف تأکید کنند فعل مضارع جمع غائب در ایدرلر دیمکدر که حرف تعلیل باشد که اوله که دیمکدر روزی یا حرف وحدت مس میمك کسری ویای وحدتله برباقری دیمکدر (محصول بیت) نه مبالغه التونلری قرا طپراغه ایدرلر یعنی ضایع ایدرلر که اوله که بر کون برباقری التون ایدهلر دیو حاصلی کیمیا کرنه التونلری ضایع ایدر اکسیر پیدا ایلمکیچون کنه ملول اولیوب صبر وتحمل ایدر بر کون ایدم دیو ﴿ زراز بهر چیز خریدن نکوست ✽ چه خواهی خریدن به از وصل دوست ﴾ زر التون اقچه یه شاملدر بونك کبی یرده بهر ادات تعلیل چیزی یا حرف وحدت خریدن خانك فتحی وکسریله مصدر در صاتون المق معناسنه بك دیمکدر وصل دوست لامیه (محصول بیت) زر برنسنه صتون المغیچون ایدر انکیچون کرکدر پس دوستك وصالندن ایبرك و بکرك نه السك کرکدر وحاصلی مالی خدایولنه صرف ایلمك کرك درکه محلنه صرف اولمش اوله ﴿ کرازدلبری دل بتنك آیدت ✽ دکر غمکساری بچنك آیدت ﴾ دلبری یا حرف وحدت بتنك با حرف صله تنك تانك فتحی وکاف عجمله طاردیمکدر که عرب ضیق دیر ضادك فتحی ویانك کسریله وتشدیدیله آیدت نا معناده له مقید دردات تقدیرنده غمکسار کاف ضمیله اکلنجه معناسنه در ویا حرف وحدت باحرف صله وچنك بونده دست معناسنه در آیدت تاچنکه مقیددر بچنکت تقدیرنده (محصول بیت) اکر بردلبردن کوکلك تنکده کله یعنی طار بله وبیحضور اوله غیری اکلنجه دلبر الکه کیرر یعنی سکا رعایت ایدوب کوکلك اکار برغیری دلبر بولنور ﴿ مبر تلخ

عیشی روزی ترش ✲ با آب دکر آتشش باز کش ✲ مبر فعل نهی مفرد مخاطب در ایلتمه معناسنه بریدندن تلخ عیشی وصف ترکیبی اجی دیرلکلی معناسنه ویا حرف مصدر روی ترش بیانیه در اکشی یوز معناسنه با حرف مصاحبت آب دکر لامیه غیرینك آبیله دیمکدر آتشش ضمیری روی ترشه راجعدر وباز ادات تأکید کش کاف عربك ضمیله فعل امر مفرد مخاطب کشیدندن آتش صوندرمك معناسنه نتکم سابقا بیان اولندی (محصول بیت) اکشی صورتلی محبوبدن درلك اچلغنی ایلتمه یعنی بلاومشقتنی چکمه بل که غیری دلبرك وصالی آبیله انك جفا وجوری آتشنی سوندر حاصلی برغیردلبر سوب انك عشقنی ترك ایله یعنی برکلنج یوزلی وفادار محبوبك محبتیله انك محبت وعشقنی ترك ایله وکوکلکدن چیقار مصراع ثانیده آبی بابله یازوب معناسنی برغیری آبله دیبن مخالف یازمش وزائد سو یلمش زیرا صحیح نسخه‌لره مطابق دکل ✲ ولی کر بخوبی ندارد نظیر ✲ بانداك دلازار ترکش مکبر ✲ ولی ادات استدراك بخوبی باحرف ظرف و با حرف مصدر باندك با حرف مصاحبت سببیتی متضمن دلازار ترکیب مزجی تقدیری آزاردلدر اضافتله آزار بدندن که لازمله متعدی بینده مشترکدر کوکل انجیمك ویا کوکل انجیتمك معناسنه وجائزدر که وصف ترکیبی اوله بریای مصدری تقدیریله دلازارلق معناسنه ترکش ضمیر بیت سابقده ترش رویه راجعدر مکبر فعل نهی مفرد مخاطب در کیریدندن طوتمه دیمکدر کرفتندن دکل (محصول بیت) اما اکر مذکور ترش رویك خوبلقده وحسنده نظیری یوغیسه یعنی زیاده کوزل ایسه ازاجق دلازارلق سببیله انك ترکنی طوتمه یعنی عشق ومحبتنی ترك ایلمه حاصلی هرنقدر ترش روی وبدخوی ایسه بی نظیر وبی مانندیسه هرنقدر جوار وجفاکار ایسه جفاسنی چکوب صبر وتحمل ایله ✲ توان ازکسی دل بپرداختن ✲ که دانی که بی اوتوان ساختن ✲ توان ممکن معناسنه در کسی یا حرف وحدت بپرداختن با تأکید پرداختن بای عجمك فتحیله بونده بوشالتمق معناسنه در یعنی خالی قلمق که حرف رابط صفت دانی فعل مضارع مفرد مخاطب بیله سین و بیلورسك دیمکدر که حرف بیان بی او ضمیر کسه راجعدر ساختن مصدر در قناعت معناسنه (محصول بیت) برکیمسه‌دن کوکلی خالی قلمق ومحبتنی کوکلدن اخراج ایلمك ممکندر که یعنی عشقنی ومحبتنی ترك ایلمك جائزدر که بیله سین که

ردسروری وشمعی

ردسروری وشمعی

انسز قناعت ايدوب كچنمك وعمر وحيات سورمك ممكن در حاصلى
بيله سنكه انسز اولمق وفراق وهجراننه صبر وتحمل ايلمك قابلدر
اما خدا كه بى مثل و بى ماننددر وانك شبيهى يوقدر وانك احسان
وانعامنسز كچنمك وحيات اوزره اولمق ممكن دكلدر پس انك مهر
ومحبتنى ترك ايله وجان ودلدن اوامر ونواهيسنه امتثال ايدوب هر بلا
والم كه اندن كلور اكا تسليم و رضا ايدوب قبول ايله وبيحضور اولمه
﴿ حكايت محب كه از ملامت نكر يزد واز جفا نينديشد ﴾ ﴿ شنيدم كه
پيرى شبى زنده داشت * سحر دست حاجت بحق برفراشت ﴾ كه پيرى
وشبى يالرى وحدتيچون در زنده داشت احيا ايلدى دست حاجت لاميه در
مجازا بحق باحرف صله برفراشت قالدردى ديمكدر اصلنده افراشت
ايدى همزه نك فتحى وفانك سكونيله همزه حذف اولدقدنصكره فايى فتح
وكسر يله اوقودیلر (محصول بيت) ايشتدم كه بر پير بر كيجهٔ احيا ايلدى
يعنى طاعتله صباحه دك اويومادى سحر وقتنده حاجت اليني خدايه
قالدردى يعنى خدادن دعا ايله مرادين ديلدى ﴿ يكى هاتف انداخت
دركوش پير * كه بى حاصلى رو سرخويش كير ﴾ هاتف بونده صوت
معناسنه در حاصلى برآوازدر كه صاحبى كورلميه انداخت بونده بناى
مفعول معناسنه در آتلدى ديمكدر درحرف صله در بامعناسنه كوش پير
لاميه در كه حرف رابط مقول وقولدر بيحاصلى ياضمير خطابدر حاصل
سزديمكدر يعنى سنكا بو طاعتدن فائده يوقدر رو رانك فتحى وسكون
واوله وارديمكدر سرخويش لاميه در كيرك مقدم مفعولى (محصول بيت)
پيرك قولاغنه غيبدن برآواز ايلدى يعنى قولاغنه برصدا كلديكه
سن حاصل سز سين يعنى ايلدكك طاعت وعبادتدن سكا نسنه حاصل
اولماز وار كندى باشك طوت يعنى وار باشكه بر وجهله دخى تدارك ايله
﴿ برين درد عاى تو مقبول نيست * بخوارى برو يا بزارى بأيست ﴾
برين در بوقپوده دعاى تو لاميه در بخوارى باحرف مصاحبت و باحرف
مصدر ياحرف عطف بزارى باحرف مصاحبت زار ذليل وحقير معناسنه در
و ياحرف مصدر بأيست باى تأكيدك وهمزه نك كسر يله وباقينك سكونيله
فعل امر مفرد مخاطبدر ايستيدندن طورمق معناسنه يعنى ثبوت ووقوف
استادندن دكل (محصول بيت) بوقپوده يعنى دركاه خداده سنك

زد سروری وشمعی

طاعتك ودعاك مقبول دكلدر كركسه هوان وحقارتله بوقبودن كيت كركسه ذل وحزنيله بونده قائم اول سكا اصلا فائده يوقدر ﴿ شب ذكر ازذكر وطاعت نخفت ＊ مريدى زحالش خبر يافت وكفت ﴾ نخفت فعل ماضى مفرد غائب يا متعدى واو يومادى ديمكدر مريدى ياحرف وحدت حالش ضميرى پيره راجعدر (محصول بيت) پيرينه ايرنسى كيجه ذكر وطاعت ايلمكدن اويومادى برمريد انك حالندن خبر بولدى ودىدى يعنى شيخه هاتف بينده اولان حالى دكلدى ودىدى مذكور شيخك مريدى اولمق وارهرنه ايسه مرد كامل وواصل اولمق كركدر كم احوال غيبه واقف اوله مقول مريد بيت آتى در ﴿ چو ديدى كزان روى بسته است در ＊ به بيحاصلى سعى چندين مبر ﴾ بسته است اصلنده بسته است ضرورت وزنيچون حذف وايصال اولدى اصلى بسته هست درديبن خطا ايلمش درقپو بيحاصلى ياحرف مصدر سعى چندين لاميه درمبر فعل نهى مفرد مخاطب ايلتمه ديمكدر (محصول بيت) مريد پيره ديركه چون كوردك كه اول جهتدن فيض قپوسى بغلودر يعنى اول يوزدن فتح باب اولمز حاصلسزلغله زائد يره بو دكلى سعى بى فائده ايلتمه حاصلى چوق زحمت چكمه سكا بوندن نسنه حاصل اولمز ﴿ بديباجه پراشك يافوت فام ＊ بحسرت بباريد وكفت اى غلام ﴾ باحرف استعلا ديباجه يونده يوز معناسنه درو پر باشدن اوادبغى معناى استعلا ى تأكيد ايدر اشك يافوت فام بيانيه يافوت فام وصف تركيبى ياقوت رنكلى ديمكدر مرادقانلى ياشدر بحسرت باحرف مصاحبت بباريد باحرف تأكيد باريد فعل ماضى مفرد غائب باريدندن كه لازمله متعدى بينده مشتركدر بونده متعديدر ياغدردى معناسنه دراى حرف ندا غلام بونده اوغلان ديمكدر (محصول بيت) پيرمريدندن مذكور كلامى ايشدنجه يوزى اوزره ياقوت رنكلى قانلى ياشى حسرت ايله ياغدردى واى غلام ديدى مقول پير بوندنصكره كلان اوچ بيتدر ﴿ بنوميدى آنكه بكرديدمى ＊ كزين به دردبكرى ديدمى ﴾ باحرف مصاحبت نوميد ناامید معناسنه و ياحرف مصدر آنكه آنكاهدن مخففدر بكرديدمى حكايت فعل حال ماضى كرديدندن كه دونمك واولمق معناسنه در بونده دونمك معناسنه در يعنى اعراض ايلمك كزين كه حرف بيان اين اشارتدر مذكور درخدا به ديكرى ياحرف وحدت ديدمى فعل حكايت حال ماضى ديدندن كه كورمك معناسنه كوريدم ديمكدر (محصول

ردشمى

بيت) اميدسزلكيله اول وقت بو قپودن دونوب كيدردم كه بوندن بك برقپو
داخى كوريدم يعنى بو قپو يى اولوقت قو يوب ترك ايدوب كيدردم كه بوندن
عز بزرك وفائده لى رك برقپو بيلمدم و كوريدم ❊ مپندار اكروى عنان
برشكست ❊ كه من بازدارم زفتراك دست ❊ مپندار فعل نهى مفرد مخاطبدر
پندار يدندن صانمق يعنى ظن ايلمك معناسنه پنداشتندن دكل وى يعنى خدا
عنان دیزكين برشكست فعل ماضى مفرد غائب بونده بوكدى يعنى چوردى
ودوندردى ديمكدر كه حرف بيان بازدارم كيرو طوتام يعنى چكم فتراك
تركى بازدارمك دست مفعول صريحى وازفتراك غير صريحى (محصول
بيت) پيرمريده ديركه اكرجانان بندن عنانن بو كوب چوريدسه يعنى
بندن اعراض ايلديسه سن ظن ايلمه كه بن انك تركيندن وركابندن الم
كيرو چكم يعنى انى ترك ايلرم هرنقدركه بكا استغنا ايدرسه ز براك جنابندن
غيرى التجا ايده جك يرم بوقدر معلوم اولا كه بونك كبى مقاملرده عنان
وفتراك وغير بنك ذكرى مجاز يدر ❊ چوخواهنده محروم كشت ازدرى
چه غم كرشناسددر ديكرى ❊ خواهنده خاده روم ضمله وواو رسميله
ديلنجى ديمكدر سائل معناسنه كشت فعل ماضى مفرد غائب اولدى ديمكدر
ودوندى ديمكدر ايكيسنك بيننده مشتركدر مصدرى كشتن كاور اولمق
ودونمك معناسنه درى يا حرف وحدت درديكرى ياى وحدتله بيانيه ولاميه
برغيرى قپو يى و يا برغيرسنك قپوسنى ديمكدر (محصول بيت) چونكه
ديلنجى برقپودن محروم اولدى و يا محروم دوندى كيندى غم دكل اكر برغيرى
قپو يى و يا بر غيرينك قپوسنى اكلرسه و بيلورسه يعنى غيرى قپو يه واررسه
غم بوقدر امابكا بو قپودن غيرى قپو يوقدر كه اندوه وارم ❊ شنيدم كه راهم
درين كوى نيست ❊ وليكن بملك دكرروى نيست ❊ كه حرف بيان راهم
ميم ضمير معناده كويه مقيددر تقديرى درين كويم راه نيستدر در حرف صله
در يا معناسنه واين اسم اشارتدر كو يه وايكن ادات استدراك با حرف صله
ملك ذكر بيانيه و يالاميه روى وجه وامكان معناسنه در (محصول بيت)
هاتفدن ايشتدمكه بكا بو محله يه يول يوقدر اما غيرى ملكه وارمغه ده وجه
وامكان بوقدر زيرا مرادم بونده حاصلدر غيرى ملكده دكل ❊ درين
بود وسر برزمين فدا ❊ كه كفتند در كوش جانش ندا ❊ درين بود يعنى
درين سخن بود واو حرف حال زمين فدا لاميه در مجازا زمين تسليم

زد سروزی وشمعی

معناسنه در كه حرف بيان در حرف صله در يا معناسنه كوش جان لاميه در مجازا ندا بونده آواز معناسنه در (محصول بيت) پرمر بدله بو سوزده ايديكه مذكور اياننده يكدى حالبوكه باشى زمين تسليم وجانى خاك فداده ايديكه قولاغنه آوازو يردبلر يعنى جانبه الهام ربانى ايرشدى بويله ديو ﴿ قبولست اكرچه هنر نيستش * كه جزما پناهى دكر نيستش ﴾ قبول بونده مقبول معناسنه در وفاعلى مذكور پيردر هنر بونده عمل معناسنه در كه حرف تعليل جزما لاميه در غيرما معناسنه پناهى يا حرف وحدت بر صغنجق يرد يمكدر بعض نسخه ده ياسز اضافتله واقعدر قياسده بويله اولمقدر ضمير كنه يره راجعدر (محصول بيت) قبولمزدر يعنى مقبولدر كاشمزدر اكرچه كه بيزه لايق هنرى وعملى يوقدر زيرا بزدن غيرى ملتجا ومتكاسى يوقدر حاصلى بزم قپومزدن غيرى بر قپويه وارمديغيچون بزانى قبول ايلدك ديمكدر ﴿ حكايت ﴾ ﴿ يكى در نشابور دانى چه كفت * چو فرزندش از فرض خفتن بخفت ﴾ نشابور ونيشابور ياءله وياسز خراسان ديارنده بر عظيم شهرك اسميدر كه حضرت شيخ عطار وكاتبى اول شهردندر دانى فعل مضارع مفرد مخاطب استفهامى متضمن بيلورميسن ديمكدر فرزندش ضمير يكى يه راجعدر فرض خفتن لاميه در مراد ياتسى نمازى در بخفت فعل ماضى مفرد غائب او يودى معناسنه (محصول بيت) بر كيمسه شهر نشابورده بيلورميسن نه ديدى يعنى نه ديدوكين بيلورميسن چونكه اوغلى نماز ين ادا ايلمكسزين او يودى يعنى ياتسى نمازين قيلمزدن اول ياتدى واو يودى ياتسو نمازين ادا ايلمكدنصكره همان ياتدى ديين معناى بيتى براماز ياتورمش ﴿ توقع مداراى پسر كر كسى * كه بى سعى هركز بجاى رسى ﴾ توقع مدار اميد طوتمه ديمكدر كسى يا حرف خطاب كسه ايسك يعنى عاقل ايسك ديمكدر كه حرف بيان بجايى يا حرف صله و يا حرف وحدت برمرتبه يه ديمكدر رسى فعل مضارع مفرد مخاطبدر (محصول بيت) اى پسر اميد طوتمه اكر كيمسه ايسك يعنى سنده برشد وار يسه كه سعى وكوشش ايلمكسزين برمرتبه يه ايرشه سين بهرحال طريق حقده سعى لازمدر اهمال جائزدكل تاكم عزت وحرمت بوله سين ﴿ سميلان چومى برنكيرد قدم * وجوديست بى منفعت چون عدم ﴾ سميلان سينك ضمى وميمك فتحيله فقير معناسنه درمى برنكيرد تقديرى برنمى كيرددر قالدرمز

ردسعى

معناسنه قدم بوند° اياق معناسنه دروجوديست ياحرف وحدت بى منفعت بى فائده ديمكدر صفت وجوددر چون ادات تشبيه عدم يوقلق معناسنه در (محصول بيت) فقير كه قدم فالدرميه يعنى طريقده سعى و كوشش ايليه بو يله اولنجه عدم كبى فائده سزبروجوددر يعنى كوشش ايلين درويشك نه كنديه نه كمسه يه فائده سى وار ﴿ طمع دارازسودوبترس اززيان ﴾ كه بى بهره باشند فارغ زيان ﴾ طمع دارسود تقديرى سوددار درمصدرك مفعولنه اضافتيدر فائده طمعن طوت ديمكدر كه حرف تعليل بى بهره بى فائده ديمكدر فارغ زى وصف تركيبيدرزيدندن ديرلمك معناسنه زيستندن دكل الف ونون ادات جمعدر فارغ ديريلنلر ديمكدر (محصول بيت) سعى وكوشش سببيله دنياوآخرت طمعن طوت وكوشش سز زيان وخسراندن صقين زيرا عبادت وطاعتسز فارغ ديريلنلر دنيا وآخرت فائده سندن بى بهره و بى نصيب اولورلر پس اى فرزند فارغ اوليوب عبادت وطاعته مشغول اول كه بهره مند اوله سين بو حكايت بانزده موجود اولان نسخه لرده موجود دكل ليكن شارحلر يازديغيچون تقليدا يازدق ﴿ حكايت درصبر برجفاى آنكه صبر ازوى نتوان ﴾ ﴿ حكايت كند نوعروس جوان ﴾ به پيرى زداماد نامهربان ﴾ نوعروس جوان بيانيه نوعروس نونك وعينك فتحه لريله وصف تركيبيدر يكى كلين معناسنه يعنى يقينده آره وارمش به پيرى ياحرف صله و ياحرف وحدت داماد كويكى بونده مراد زوجيدر نامهربانه اضافت بيانيه در (محصول بيت) يكى اره وارمش برتازه كلن حكايت ايدر بر پيره شفقتسز ومحبتسز كويكى سندن يعنى ارندن بو يله ديو كه ﴿ كه مپسند چندين كه بااين پسر ﴾ بسختى رود روزكارم بسر ﴾ مپسند فعل نهى مفرد مخاطبدر پسنديدندن لايق وجائز كورمه چندين بوقدر كه حرف بيان باحرف مصاحبت اين پسردن مراد مذكورد امادر بسختى باحرف مصاحبت وياحرف مصدر شدتله ديمكدر روزكاردن مراد زمان واوقات در باحرف صله سردن مراد نهايت وغايتدر (محصول بيت) نوعروس پيره ديركه بكمه ولايق كورمه بوقدركه بواوغلانله ايام واوقاتم شدت ومشقتله نهايته واره يعنى عمرم بلا ومحنتله كچه ﴿ كسانى بامادرين منزلند ﴾ نبينم كه چون ماپريشان دلند ﴾ كسانى الف ونون ادات جمع وياحرف

وحدت بر كيمسه‌لركه ديمكدر كه حرف رابط صفت يا حرف مصاحبت
مابين ديمكدر نحن معناسنه در بن منزلند نون ودال ادات جمع است در
بو منزلدن مراد اولديغى يردر نبينم كورمم كه حرف بيان چون ادات
تشبيه پريشان دل وصف تركيبى پراكنده خاطر وبحضور معناسنه
(محصول بيت) كلين ديركه بركيمسه‌لركه بيز مله بو محله ده ديرلر انلرى
بيزم كبى پريشان دل وپراكنده خاطر و بحضور كورمم ❊ زن ومرد
باهمچنان دوستند ❊ كه كويى دومغزو يكى پوستند ❊ باهم برى بريله
كه حرف بيان كويى فعل مضارع مفرد مخاطب ديديك يعنى كورسك
ديرايدك دومغز معلوم اوله كه بونك كبى يرلرده دومغزدن مراد ايچدر
مثلا بادام وفستق وفندق ايچيدر و پوستدن مراد قبقلريدر فاحفظ
(محصول بيت) نوعروس ديركه زوجه ايله زوج برى بريله انجلين
دوست لردركه كورسك ديرايدك بر بادام قبغنده ايكى ايچدر حاصلى كمال
امتزاجده واتحادده درلر ❊ نديدم در ين مدت ازشوى من ❊ كه بارى
بخنديد درروى من ❊ در ين مدتدن مراد مدت نكاحدر شوى زوجدر
منه اضافت لاميه بارى بركره ديمكدر درحرف صله در روى من لاميه
(محصول بيت) بزدن زوجله زوجه بويله اما بن مدت نكاحده يعنى
بو پسره زوجه اولالدن برى كورمدم بركره كه يوزمه كولدى حاصلى بوقدر
زماندر كه بن كندى زوجدن يوزمه بركره كولركباقديغين كورمدم ❊ شنيد
اين سخن پيرفرخنده فال ❊ سخندان بودمرد ديرينه سال ❊ پيرفرخنده فال
بيانيه مبارك فالى ديمكدر يعنى پيرنيكبخت سخندان وصف تركيبى سوزسويليجى
ديمكدر مرد ديرينه سال بيانيه مراد چوق ياش يشامش ديمكدر (محصول
بيت) برفرخنده فال عروسك بوشكايتنى ايشتدى مرد ديرينه سال يعنى
چوق يشامش كيمسه سخندان ونكته‌دان اولور حاصلى امورديده اولور
❊ يكى پاسخش دادشيرين وخوش ❊ كه كرخوبرويست بارش بكش ❊ پاسخ
باى عجمله وضم سينله جواب معناسنه در وضميرنوعروسه راجعدر بكش
فعل امر مفرد مخاطب چك معناسنه خوبرو وصف تركيبيدر كوزل يوزلى
ديمكدر بار يونده يوكدر وضمير معهود شويه راجعدر (محصول بيت) پير
نكبت عروسى ايشيدنجه اكابرطاتلى وكوزل جواب ويردى كه اكرخوبرو
ايسه يوكنى وثقلتنى چك هرنه ايسه ❊ دريغست روى ازكسى تافتن ❊ كه

مطلب

دیکر نشابد چون او یافتن ﴾ یافتن مصدردر چوریمك ودوندرمك یعنی اعراض ایلمك یافتن ده مصدردر بولمق معناسنه (محصول بیت) پیردیرکه حیف درکه بر کیسه دن یوزچویروب اعراض ایلك که داخی انك کبی برکیسه بولمق ممکن اولمیه یعنی انك کبی برکیسه اله کرمك ممکن اولمیجه اندن قاچق ظلمدر ﴿ چراسر کشی زان که کرسرکشد ﴾ بحرف وجودت قلم درکشد ﴾ کشی فعل مضارع مفرد مخاطب چکرسین دیمکدر زان تقدیرزان کسدر با حرف صله حرف وجود لامیه درمجازا وتاضمیر خطاب در حرف تأکید کشد چکر (محصول بیت) نیچون سرکشلك واعراض ایدرسین اول کیسه دن که اکراول سرکشلك ایدرسه و یوزچویررسه سنك وجودك حرفنه قلم چکر یعنی سنی یوق ایدر حاصل کلام قصه دن مراد حصه در یعنی خدانك امر ونهیندن نیچون اعراض ایدوب سرکشلك ایدرسین یعنی ایلمه زیرا اکراول سندن اعراض ایدوب سکا غضب ایدرسه سنك وجودکی دفتر عالمدن وجریدهٔ کائنات دن تراش ایدر ﴿ رضاده بفرمان حق بنده وار ﴾ که چواونبینی خداوندکار) وار بونده ادات تشبیه درکه حرف تعلیل چون ادات تشبیه او ضمیر غائب حقه راجعدر خداوندکار بونده افندی معناسنه در (محصول بیت) خدانك فرماننه رضا و یرقضا وقدرینه تسلیم اول زیرا انك کبی صاحب کرم واحسان بر دخی افندی کورمزسین یعنی انك مثلی پادشاه یوقدر ایدی انك امرینه تسلیم ومنقاد اول دیمکدر ﴾ حکایت ﴾ ﴿ یکم روزدل بربندهٔ بسوخت ﴾ که میکفت وفرمان دهش میفروخت ﴾ یکم روز تقدیری یکی روزمدر بر کون بنم دیمکدر بر حرف صله بندهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل وجائزدر که میم ضمیر معناده دله مقید اوله دلم بسوخت تقدیرنده بونده بسوخت یاندی دیمکدر لازمدر متعدیده کلور که حرف بیان واو حرف حال فرمانده وصف ترکیبیدر دهیدندن بیورق ویریجی دیمکدر مرادصاحبیدر وضمیر بنده یه راجعدر می فروخت حکایت حال ماضی صاتردی دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیوررکه بر کون برقوله یورکم یاندی که سویلردی وافندیسی انی صاتردی یعنی صاتیلور کن افندیسنی سویلردی ﴿ زابندهٔ ازمن به افندیسی ﴾ مراچون توخواجه نیفتد کسی ﴾ افتد واقع اولور دیمکدر بسی چوق دیمکدر نیفتد واقع اولماز دیمکدر کسی یا حرف وحدت (محصول

﴾ بیت ﴿

بیت) سکابندن یک قول چوق دوشمر یعنی سن بندن یک قوله مالک اولورسین اما بکاسنک کبی افندی دوشمز یعنی بن سنک کبی افندیه مالک اولمام دیمکدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ طبیبی پری چهره درمرو بود ❊ که در باغ دل قامتش بسرو بود ﴾ طبیبی یاحرف وحدت پری چهره وصف ترکیبی پری صورتلی دیمکدر مرو خراسان ولایتنده برشهرک اسمیدر اسم منسو بی مروزی کلور شاهدی تحفه سنده *ایکی کویدر رازو مروز دریی *شول ولایتده که شهر یدرهری *دیدیکی سهو وخطادر رز برازار ومروزادلی کوی یوقدر بلکه بری ری در و بری مرو در شذوذانسبت اولنورلر رازی ومروزی درلر فتأمل واحفظ که حرف رابط صفت باغ دل لامیه در مجازا قامتش ضمیری طبیبه راجعدر (محصول بیت) مرو شهرنده پری صورتلی برمحبوب طبیب وارایدی که کوکل باغنده قامتی سروایدی یعنی مذکور طبیب محبوب ایدی ﴿ نه ازدردلهای ریشش خبر ❊ نه از چشم بیمار خویشش خبر ﴾ درد دلهای ریش لامیه وبیانیه وضمیر طبیبه راجعدر چشم بیمار خویش بیانیه ولامیه وضمیر سابق کبیدر (محصول بیت) نه کندینک مجروح ایلدیکی کوکللردن خبری وارایدی یعنی عشاق دردندن خبردار دکل ایدی نه کندینک چشم بیمارندن خبری وارایدی یعنی کندینک تیرغمزه سی جان عشاقه اوردیغی غمزه دن خبری یوق ایدی محابیب غمزه لرینه شعرا بیمار اطلاق ایدرلر کرکسه حدذاتنده بیمار اولسون کرکسه اولماسون کویاکه چشملرنده اول صفت مقبولدر ﴿ حکایت کند دردمندی غریب ❊ که خوش بود چندی سرم باطبیب ﴾ دردمندی یاحرف وحدت غریب صفت دردمندر که حرف بیان چندی یاحرف وحدت تقدیری زمان چندیدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر برغریب دردمند یعنی بیمار حکایت ایدرکه برنیجه زمان طبیله باشم خوش ایدی یعنی اکا عاشق اولمشیدم که بیمار اولوب یاتوردم طبیب کلوب بکا تیمار ایدردی ﴿ نمی خواستم تندرستیٔ خویش ❊ که دیکر نیاید طبیبم بپیش ﴾ نمی خواستم فعل مضارع متکلم وحده دیلزدم دیمکدر تندرستیٔ خویش لامیه تندرست وصف ترکیبی صاغ معناسنه و یاحرف مصدر کندی صحتمی دیمکدر که حرف تعلیل دیکر داخی دیمکدر نیاید فعل نفی مستقبل مفرد غائب

ردشاهدی

کلمز دیمکدر طبیم ضمیر معناده پیشه مقید در به پیشم تقدیرنده پیش بونك
کبی برلرده یان وقت معناسنه‌در (محصول بیت) بسیار غریب دیرکه کندی
صحتمی دیلمزدم یعنی صاغلق مراد ایلمزدم زیرا صحت بولنجه داخی طبیب
یانمه کلمز پس دیدارندن محروم اولق لازم کلور حضرت شیخ تقریبله حکمت
ومعرفت بیورر ✽ بساعقل زورآور چیردست ✽ که سودای عشقش کند
زیردست ✽ عقل زورآور وچیردست بیانیه‌لردر زورآور وصف ترکیبیدر
آور بدندن زور کتوربجی یعنی زورلی وقوتلی دیمکدر چیردست ده وصف
ترکیبیدر غالب معناسنه که حرف رابط صفت سودای عشق لامیه
وضمیر عقله راجعدر زیردست مغلوب معناسنه‌در (محصول بیت)
نیجه زورلی قوی عقل یعنی زیاده قوتلی عقل که انی عشق سودا
وهواسی مغلوب وزبون ایلر ✽ چو سودا خردرا بمالید کوش ✽ نیارد
دکر سر برآورد هوش ✽ خردرا را حرف تخصیص خردك دیمکدر
بمالید بای تأکیدله فعل ماضی مفرد غائب اودی وبوردی دیمکدر کوش
قواق سودا مبتدا وبمالید خبری وخرد مفعول اولی وکوش ثانیسی ونیارد
فعل نفی مستقبل مفرد غائب قادر دکل دیمکدر یار بدندن قدرت معناسنه
برآود فعل ماضی مصدر معناسنه قالدرمق دیمکدر هوش نیاردك وبرآوردك
فاعلی درتنازع طریقیله (محصول بیت) چونکه سودای عشق عقلك
قولغن اودی وبوردی یعنی مغلوب وزبون ایلدی داخی عقل باشین قالدرمغه
مجال اولماز یعنی کندی حکمنی عقل یورودەمز ومقتضاسنی چکرمز زیرا
مغلوب محض اولور ✽ حکایت در استعلای عشق برعقل ✽ ✽ یکی پنجهٔ
آهنین راست کرد ✽ که باشیر زورآوری خواست کرد ✽ پنجهٔ آهنین بیانیه‌در
راست کرد یابدی ودوردی دیمکدر که حرف تعلیل یاحرف مصاحبت
زورآور وصف ترکیبیدر زور کتوربجی یعنی قوتلی وباحرف مصدر خواست
دیلدی دیمکدر کرد کردن معناسنه‌در (محصول بیت) برکیسی دموردن
بر پنجه پیدا ایلدی زیرا ارسلانله زور بازلق ایلمك دیلدی یعنی ارسلانله پنجه
طوطشمق دیلدی وجائزدر که مضاف اولمیوب یا حرف وحدت وهمزه حرف
توسل اوله وآهنین پنجه‌یه صفت اوله یعنی برآهنین پنجه دیمك اوله مراد
بودرکه دموردن برقوللق پیدا ایلدی ارسلانله جنك ایلمکیچون
✽ چو شیر یش بسر پنجهٔ خود کشید ✽ دکر روز در پنجهٔ خود ندید ✽

شیر بش ضمیری یکی یه راجعدر باحرف مصاحبت سر پنجهٔ خودلامیه
کندی سر پنجه‌سیله دیمکدر کرداخی پنجهٔ خودلامیه‌در (محصول بیت)
چونکه ارسلان دم سر پنجهٔ کندی پنجه‌سیله چکدی یعنی انی قاپنغیله
کندی جانبنه چکدی داخی حریف کندی پنجه‌سنده زور کورمدی
حاصلی ارسلانه مغلوب اولدی ❊ یکی کفتش آخرچه خسپی چوزن
❊ بسر پنجهٔ آهنینش بزن ❊ کفتش ضمیر حریفه راجعدر خسپی فعل مضارع
مفرد مخاطب بونده یاتورسین دیمکدر چوادات تشبیه زن عورت باحرف
مصاحبت سر پنجهٔ آهنین سابق کبیدر وضمیر ارسلانه راجعدر بزن فعل
امر مفرد مخاطب اوردیمکدر (محصول بیت) بر بسی حریفه ارسلان التنده
نه یاتورسین عورت کبی دیدی انی یعنی ارسلانی دم سر پنجه ایله اور یعنی
نه‌تك طورورسن دم سر پنجه ایله چارپی‌ویردیدی ❊ شنیدم که مسکین
دران زیر کفت ❊ نشایدبدین پنجه باشیر کفت ❊ دران زیر یعنی درزیر
شیر باحرف مصاحبت کفت کفتن معناسنه‌در (محصول بیت) حضرت
شیخ بیورر که ایشتدم مسکین ارسلان التنده یاتورکن دیدی بو پنجه ایله
ارسلانله سویلشمك اولماز یعنی انکله جنك ممکن دکلدر حضرت شیخ تقریبله
معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ چو بر عقل داناشود عشق چیر ❊ همان پنجهٔ
آهنست وشیر ❊ چیرغالب (محصول بیت) چونکه دانانك عقلنه ویادانا
عقله عشق غالب اوله همان دم پنجه ایله ارسلان کبیدر حاصلی عقل عشقه
مغلوب دربهرحال ❊ تودر پنجهٔ شیرمردان زنی ❊ چه سودت کند پنجهٔ
آهنی ❊ درحرف ظرف پنجهٔ شیرمردان لامیه‌در شیرمرد ترکیب مزجیدر
بهادر معناسنه والف ونون ادات جمعدر زن عورت معناسنه‌دریا ضمیر
خطاب پنجهٔ آهنی یاحرف نسبتکاه اولورکه نون تأکید الحاق ایدوب
آهنین دیرلرته که مکرر مروایلدی پس آهنی اصلنده آهنین درکه نون
حذف اولنشدر دیین غلط سویلمش (محصول بیت) سن شیرمردلر پنجه‌سنده
زن سن سکانه فائده ایدردم پنجه مقصود قوتلی پنجه وبازودر حاصلی
بهادرلر قتنده سن زن حکمنده‌سین زیرا انلرله مقابله‌یه وجنکه قادردکلسین
پس سکاقوت بازوو پنجه‌نه فائده ایدر پنجهٔ آهنی دن مراد زورلی پنجه
پس حقیقتده دم پنجه معناسیله شرح ایدن غلط سویلمش ❊ چوعشق
آمداز عقل دیکر مکوی ❊ که در دست چوکان اسیرست وکوی ❊

زدشمی

ردشمی

كه حرف تعليل دست چوكان لاميه كوى كاف عجمك ضميله طوب معناسنه در
(محصول بيت) چونكه عشق كلدى يعنى چونكه عاشق اولدك دخى
عقل مرتبه سندن سوز سويله يعنى عاقل وخرد مندم ديمه زيرا طوب
چوكان النده اسيردر يعنى چوكان طوپى نه جانبه چلرسه اول جانبه كيدر
پس عقل كوى حكمنده وعشق چوكان حكمنده اولدى ﴿ حكايت ﴾
﴿ ميان دوعم زاده وصلت فتاد * دوخرشيد سيماى مهتر نژاد ﴾
ميان دوعم زاده لاميه يعنى ايكى قرنداشك برينك اوغلى و برينك قزى
وارايدى وانلرى برى برينه نكاح ايتمشلردى بونده وصلتدن مراد نكاحدر
فتاد اصلنده افتاد در همزه حذف اولندقده نصكره فاء فتح وكسرله اوقوديلر
وواوله اوفتاد لغتدر بونده واقع اولدى ديمكدر خرشيد سيما وصف تركيبى
مراد كونش يوزلى در مهتر نژاد اضافتى بيانيه درمهتر نژاد او اواصللى
ديمكدر كنه وصف تركيبيدر (محصول بيت) ايكى قرداش اوغلرى ارا سنده
نكاح واقع اولدى زوج وزوجه ايكيسيده اكابرزاده كونش يوزلى كوزلر
ايدى حاصلى ايكيسيده مردمزادهٔ اصيل ايدى ﴿ يكى را بغايت خوش
افتاده بود * دكر نافر وسركش افتاده بود ﴾ يكى را برينك يعنى دخترك
بغايت باحرف ظرف خوش رومضمه وواورسميله ايى وكوزل ديمكدر
افتاده بود واقع اولمشيدى دكر يعنى پسر نافر اسم فاعلدر نفردن قاچيجى
معناسنه سركش وصف تركيبيدر باش چكيجى يعنى معاند حاصلى نافرله
عطف تفسيرى حكمنده در (محصول بيت) برينك وصلتى كمال مرتبه
خوب واقع اولمشيدى يعنى دختر پسرى محكم سور ايدى اما پسر غايتله
نافر وسركش واقع اولمشيدى حاصلى دخترله اتحاد وامتزاج ايتمدى
﴿ يكى خلق ولطف پرى وارداشت * يكى روى دررو ى ديوارداشت ﴾
لطف پرى لاميه داشت بونك كبى يرده حكايت حال ماضى افاده ايدر
طوتاردى ديمكدر اولكى يكى دن مراد دختر وايكنجى دن پسردر
(محصول بيت) برينك پرى كبى لطف وخلق وارايدى يعنى دختر لطيف
وخوش خوى ايدى پرى كبى اما پسر يوزينى ديوار يوزينه طوتاردى
يعنى دخترك يوزينه بحضور لغتدن باقمازدى حاصلى دختردن نفرت
واعراض ايدردى مصراع اولك معناسنى بريسى پرى كبى خلق ولطف
طوتاردى كه اول زوجدر ديين زوجى وفردى بيلمزمش ﴿ يكى خويشتن را

ردشمى

بياراستی * بکی مرك خويش ازخدا خواستی * بياراستی فعل حکايت حال ماضی در طونادی ديمکدر مرك خويش لاميه در کندينك اولومنی يعنی اجلنی خواستی کنه سابق کبيدر (محصول بيت) بريسی يعنی دختر کندينی آرايش ايدردی وبريسی يعنی پسر کندينك اجلنی خدادن ديلردی حاصلی کمال الندن کندينك موت وفوتنی ديلردی * پسر را نشاندند پيران ده * چو مهرت بدونيست مهرش بده * پسررا را ادات مفعول پسری ديمکدر نشاندند فعل ماضی جمع غائب اوتورتديلر اجلاس معناسنه پيران ده لاميه کويك پيرلری يعنی اختيارلری ديمکدر مهرت تا ضمير خطاب وبدو با حرف صله وضمير دختره راجعدر مهر ميمك فتحی وهانك سکونيله کابين معناسنه در وضمير کنه دختره راجعدر بده فعل امر مفرد مخاطب دهيدندن ور ديمکدر دادندن دکل (محصول بيت) پسری کويك پيرلری واختيارلری اورتايه کتوروب اجلاس ايلديلر يعنی مجلس ايلديلر بويله ديو که چون دختره مهرومحبتك يوقدر کابيننی ور يعنی طلاق ور * بخنديد وکفت بصد کوسفند * تغابن نه شد رهايی زبند * بصد با حرف مصاحبت سببيتی متضمن تغابن تفاعل بابندن مصدر در الدنمق معناسنه بونده زيان مرادر رهايی رانك فتحی وبای مصدر ايله خلاص ديمکدر رها يدندن بندن مراد کابيندر يعنی نکاحدر (محصول بيت) پسر پيران دهندن طلاق خبرين اشيدنجه فرحندن کولدی وديدی بو زقيون ويرمك سببيله بند نکاحدن خلاص اولمق زيان وضرر دکلدر بو کلام اکا دلالت ايدر که مهر دختر يوز قيون اوله * بناخن پری چهره ميکند پوست * که هر کزبدين کی شکيبم زدوست * باحرف استعانت ناخن خانك ضميله طرنق ديمکدر پری چهره يعنی دختر ميکند فعل حکايت حال ماضی يرتاردی ديمکدر پوست دربدر بونده مراد يوزينك دريسيدر که حرف تعليل بدين با حرف مصاحبت سببيتی متضمن واين اسم اشارتدر صد کوسفنده کی کاف عربك فتحی وبای اصليه ايله نچان ديمکدر شکيبم فعل مضارع نفس متکلم وحده صبرايدرم ديمکدر شکيبيدندن (محصول بيت) پری چهره طلاق خبرين اشيدنجه طرناغيله يوزينك دريسنی يرتاردی حاصلی يوز قيون المق سببيله هرکز دوستدن نچان صبرايده بيلورم ديو يوزين يرتاردی حاصلی انك

ردسرزی وشمعی

فراقنه بو نكله صبر ايده مزم ❊ نه صد كو سفندم كه سيصد هزار ❊ نبايد بناديدن روی يار ❊ كو سفندم ميم ضمير معنـاده مصراع ثانيده نبايده مقيددر نبايدم تقديرنده يعنی بكايوز قيون دكل بلكه اوچيوز بيك قيون بكا كركز ديمكدر باحرف تأكيدونا حرف نفی ديدنك روی باره اضافتی مصدرك مفعو لنه اضـافتيدر وروی يار لاميه در (محصول بيت) پری چهره دركه بكا يوزقيون دكل بلكه اوچ يوز بيك قيون كركز روی ياری كورمامكه حاصلی انك فراقنه اوچيوز بيك قيون قبول ايلمزين حضرت شيخ بيورر ❊ ترا هرچه مشغول داردزدوست ❊ اكر راست خواهی دلارامت اوست ❊ راست بونده كرچك معناسنه در خواهی فعل مضارع مفرد مخاطب ديلرسك ديمكدر يعنی سؤال ايدرسك دلارام وصف تركيبيدر كوكل اكلنجه سی ديمكدر آراميدندن كه دكلنمك ديمكدر وتا ضمير خطـاب اوضمير غائب مصراع اوله چه يه راجعدر (محصول بيت) هرنسنه كه سنی دوستكدن مشغول يعنی انك محبتنه مانعدر اكر كرچكين سؤال ايدرسك سنك اكلنجك ومحبوبك اولدر ❊ حكايت ❊ ❊ يكی پيش شوريده حالی نبشت ❊ كه دوزخ تمنی كنی يا بهشت ❊ پيش شوريده حالی لاميه شوريده حال وصف تركيبيدر ديوانه دن كنايتدر نبشت فعل ماضی مفرد غائب يازدی ديمكدر يعنی بو بله ديو كه حرف بيان (محصول بيت) بريسی برديوانه نك قتنه مصراع ثانينك مضمونني يازدی يعنی كه دوزخمی تمنی ايدرسين بهشتمی حاصلی جهنمی می ديلرسين جنتمی ❊ بكفتا مپرس ازمن اين ماجرا ❊ پسنديدم آنچه اوپسندد مرا ❊ آنچهٔ او همزه وصله ساقطدر (محصول بيت) ديوانه سائلك جوابنده ديدی بندن بوماجرايی صورمه بن بكندم وقبول ايلدم اول نسنهٔ كه اول بكا لايق وسزاوار كوردی يعنی بكا خداهرنهٔ لايق كوررسه بن آنی بكندم وقبول ايلدم ديمكدر ❊ حكايت مجنون وصدق محبت اوباليلی ❊ ❊ بمجنون كسی كفت ای نيك پی ❊ چه بودت كه ديكر نيايی بحی ❊ نيك پی وصف تركيبی ايی ايزلی معناسنه حی بونده قبيله معناسنه در وباحرف صله (محصول بيت) مجنونه بركيمسـه ديديكه ای ايی يوللی وخوب روشلی سكانه اولديكه قبيله يه برداخی كلزسـين وانسانه قرشمـاز سين يعنی سكانه اولديكه قبيلهٔ ترك ايدوب برو بيابانده حيوانله انس طوتدك ❊ مكر درسرت

شور ليلى نماند ✱ خيالت دكر كشت وميلى نماند ✱ مكر بونك كبى برلرده يوخسه ديمكدر درسرت تاضمير خطاب شور ليلى لاميه در سوداى ليلى معناسنه دكر بونده غيرى معناسنه در ميلى ياحرف وحدت وياحرف تنكير نماند فعل نفى ماضى استفهامى متضمن قالمديمى ديمكدر (محصول بيت) يوخسه باشكده ليلى نك محبت وسوداسى قالمديمى خيالك غيرى اولدى اكا ميلك قالمديمى يعنى قبيله يه كاوب ليلى سير ايليوب وبيابانه دوشوب حيوانانله انس ايلدكك نيچوندر ✱ چوبشنيد بيچاره بكريست زار ✱ كه اى خواجه دستم زدا من بدار ✱ بكريست فعل ماضى مفرد غائب اغلادى ديمكدر كه حرف بيان دستم ميم معناده دامنه مقيددر دامنم تقديرنده بدار فعل امر مفرد مخاطب طوت ديمكدر يعنى چك (محصول بيت) چونكه مجنون بيچاره سؤالى ايشتدى زار زار اغلديكه هى كشى الكى اتكمدن طوت يعنى چك حاصلى بنى انجتمه ديمكدر ✱ مرا خود دل دردمندست ريش ✱ تونيزم نمك بر جراحت مريش ✱ مرا بنم ديمكدر خود بونك كبى برلرده تحسين كلام ايچون كاور دل درد مند بيانيه وسين وتا معناده ريشه مقيددر ريشت تقديرنده ريش بونده مجروح معناسنه در نيز نونك كسريله ادات عطف درداخى معناسنه وميم معناده جراحته مقيددر جراحتم تقديرنده نمك نونك وميمك فتحى وكاف عربله طوز ديمكدر بر حرف استعلا جراحت جيمك كسريله ياره معناسنه در مريش فعل نهى مخاطبدر ريشيدندن دوكمك وصاچمق معناسنه (محصول بيت) مجنون سايله دير كه يارمه طوز دوكه وصاچمه بعض نسخه ده مصراع ثانى بويله واقعدر ✱ تونيزم مزن برسر ريش نيش ✱ نيزم ميم معناده ريشه مقيددر (محصول مصراع) سنده بنم يارمه نشتر اورمه ديمكدر حاصلى دردمه درد قاتمه ديمكدر ✱ نه دورى دليل صبورى بود ✱ كه بسيار دورى ضرورى بود ✱ دورى ياحرف مصدر دليل صبورى لاميه وياحرف مصدر كه حرف تعليل بسيار دور وصف تركيبيدر وياحرف مصدر ضرورى ياحرف نسبت (محصول بيت) ايراقلق صابرلغه دليل دكلدر يعنى جانان دن ايراق اولديغمز فراق وهجرانه صابر اولديغمزدن دكلدر بلكه چوق ايراقلق ضروريدر حاصلى فراق وهجران امر ضروريدر اختيارى دكلدر والا قادر اولسم جانان دن

برنفس ایراق وایری اولماز دم ﴿ بکفت ای وفادار فرخنده خوی ❊ پیامی که داری بلیلی بکوی ﴾ ای حرف ندا وفادار وصف ترکیبی وفاطونجی معناسنه یعنی اهل وفا اضافتی بیانیه در فرخنده خوی وصف ترکیبی مبارك خویلی معناسنه پیام بای عجمك فتحیله خبر دیمکدر ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت داری فعل مضارع مفرد مخاطب بلیلی باحرف صله (محصول بیت) سائل مجنونه دیدی ای مبارك خویلی وفادار برخبرك که وار لیلی یه سویله ایلده بن یعنی حالکدن خبر ویره یم حاصلی لیلی یه سوزك واریسه سویله اکا ایصال ایده یین ﴿ بکفتا مبر نام من پیش دوست ❊ که حیفست نام من آنجا که اوست ﴾ نام من لامیه پیش دوستده بویله در که حرف تعلیل (محصول بیت) مجنون دیدیکه بنم نامی دوستك قتنده ایلتمه یعنی اکا بنم آدمی اکه زیرا حیفدر اول اولدیغی یرده بنم آدمی اکمك حاصلی انك قتنده بنم نامم مذکور اولمق معقول دکلدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی خرده برشاه غزنین کرفت ❊ که حسنی ندارد ایاز ای شکفت ﴾ خرده بونده اکسکلك معناسنه در مراد دخل وطعن در حرف صله شاه غزنین لامیه در که مراد سلطان محمود سبکتکین در غزنین وغزنو غینك ونونك فتحی وواو اصلیه ایله سرحد ترکستانده سلطان محمود متولد اولدیغی شهرك اسمیدر که حرف تعلیل حسنی یاحرف ابهام وتنکیر حرف وحدت طوتوب معناسنی که ایاز برحسن طوتماز دیین معنابه حسن ویرمش ایاز همزه نك فتحی ایله سلطان محمودك محبوبی ایدی وجمیع اغاربنی سورمش ایدی عاقبت انی وزیر ایدندی ای کسر همزه ایله حرف ندا در شکفت بونده شینك وکاف عربك کسره لریله مستغاث له واقعدر یعنی مستغاث لاجله (محصول بیت) بریسی شاه غزنین اوزره خرده طوتدی یعنی اکا دخل وطعن ایلدیکه بویله دبو ایاز حسن طوتماز یعنی حسن دار دکلدر یاللعجب یعنی ایشیدك کالك بوعجبی که سلطان محمود کبی ظریف ونکته دان پادشاه که بر ریش آورنده سنه عاشق اولمش ﴿ کلی را نه رنك دار دنه بوی ❊ غریبست سودای بلبل بروی ﴾ کلی یاحرف وحدت ورا حرف تخصیص که حرف رابط صفت نه حرف نفی معناده داره مقیددر ندارد تقدیرنده بوی رنکه معطوف غریب بونده عجیب معناسنه در سودای بلبل لامیه درعشق

زدشمی

بلبل معناسنه روی اصلنده براوی در برحرف صله در یا معناسنه واوی ضمیر غائب بلبله راجعدر معلوم اولا که سابقا اوائل کتابده بیان اولندیکه بودلده هرکلمه نك که آخری الف ویاواو واقع اولسه انده یا مقدردر نهایتی کاه ثابت اولور کاه ساقط اولور اما حالت اضافتده ثبوتی لازمدر مثلا پای من وجای من وروی خوب وبوی زلف کبی فاحفظ پس باقافیه ضرورتیچون زیاده اولمشدر دیبن مذکور نفرینلدن آگاه دکل ایش (محصول بیت) برگلك که نه رنکی اوله نه فوقسی بلبلك اکا محبت وعشقی عجبدر زیرا بلبلك سوداسنه باعث رنك وبوی دکلدر پس بونلر اولمایجه بلبل بیچاره نك فریاد وفغانی عجبدر ﴿ بمحمود گفت این حکایت کسی ٭ به پیچید از اندیشه برخود بسی ﴾ بمحمود با حرف صله باحرف تأکید پیچید فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بیننده مشترکدر پیچیدن صارمق وطولمق وصارلمق وطولانمق دیمکدر اما بونك کبی یرلرده بورلدی و بوکلدی دیمکدر حاصلی مضطرب وبیحضور اولدی اندیشه بونده غم وغصه معناسنه در برحرف صله پیچیده متعلق خود کندی معناسنه در بسی چوق (محصول بیت) محموده مذکور دخلی وطعنی برکیمسه دیدی اولداخی غم وغصه دن بورلدی وبوکلدی یعنی بوسوزدن زیاده مضطرب و بی قرار اولدی حاصلی زحمت چکدی مصراع ثانینك معناسی غصه دن کندی اوزره زیاده قورلدی دیبن معنابی قوردمش ﴿ که عشق من ای خواجه برخوی اوست ٭ نه برقد و بالای نیکوی اوست ﴾ که حرف مقول قول مقدر در عشق من لامیه بر حرف صله خوی اولامیه بالای نیکوی او بیانیه ولامیه وقد بالای عطف تفسیری قبیلندندر که علم بدیعده حشو ملیح دیرلر (محصول بیت) محمود مذکور کلامدن بیحضور اولوب دیدیکه ای خواجه بنم محبت وعشقم ایازك خوینه در قدوبالاسنه دکلدر یعنی انك خوی وخصلتی ایی اولدیغیچون انی سورم شکل وشمائلی کوزل اولدیغیچون دکل حضرت شیخ ایازك خصالندن برخصلتنی بیان ایدوب بیورر ﴿ شنیدم که در تنکنائی شتر ٭ بیفتاد و بشکست صندوق در ﴾ تنکنا نانك فتحی وکاف عجمله طارلق معناسنه ویاحرف وحدت شتر مرهوندر مصراع ثانیه بشکست فعل ماضی مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه صندی یعنی پاره لندی معناسنه در صندوق در لامیه در مجازا صندوق صادك ضمیله در صحیحی ودر

مطلب

ردشمعی

ردشمعی

دالك ضمیله اینجودیمکدر ضرورت وزنیچوندرانك تخفیفی (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر ایشتدم که بطارلقده یعنی بر طار بوده جواهر
طاشیان دوه دوشدی ودروجواهر صندوقی پاره لندی وایچنده او لان
جواهر پریشان و پراکنده اولدی ❊ بیغماملك آستین برفشاند ❊ وزآنجا
بتجیل مرکب براند ❊ بیغما باحرف صله ملك یعنی محمود آستین یك دیمکدر
عربکم دیرکافك ضمی ومیمك تشدیدیله بتجیل باحرف صله تجیل مصدردر
تفعیل بابندن ایومك معناسنه مرکب بندکی اندر براند فعل ماضی مفرد
غائب سوردی یعنی چاپدی دیمکدر (محصول بیت) جواهر پریشان اولنجه
محمود یغمایه یکین سلکدی یعنی الیله یغمایه اشارت ایلدی اندنصکره
اتنی تعجیلله سوردی وکتدی مرادی ایازی امتحاندر اردنجه کلورمی
یوخسه یغمایه مشغول اولورمی ❊ سواران پی دروم جان شدند ❊
زسلطان بیغما پریشان شدند ❊ مرجان اینجو خرده سنه دیرلر نته که
نجاتی بیورر * اکرچه تیر غمزك جانه کیردی * هله لعلی لبك مرجانه
کیردی * اولکی شدندرفتند معناسنه وایکنجی اولدیلر دیمکدر صیرورت
معناسنه (محصول بیت) انلیلر دروم جان اردنجه کتدیلر یعنی جواهر
دیوشرمکه مقید اولدیلر پادشاهدن یغمایه طاغلدیلر یعنی پادشاه اردنجه
کیتیوب یغمایه مشغول اولدیلر ❊ نماندازوشاقان کردن فراز ❊ کسی در
قفای ملك جزایاز ❊ وشاقان واوك ضمیله پادشاهلرخدمتده اولانلره دیرلر
اوزنکی اغالری وچاوشلر وغیریلر کبی الف ونون ادات جمع واضافتی
بیانیه در کردن فراز وصف ترکیبی عالی قدر وبلند مرتبه اولانلره دیرلر
کسی نماندك فاعلیدر قفای ملك لامیه در قفا آکسه معناسنه در بونده
ارد مراددر (محصول بیت) عالی مقدار خدمه دن پادشاه اردنجه
برکیمسه قالمدی ایازدن غیری ❊ نکه کردکای دلبر پیچ پیچ ❊ زیغماچه
آورده کفت هیچ ❊ نکه کرد سلطان محمود ایازه نظر ایدوب دیدی
که حرف رابط مقول وقولدر وای حرف ندادر دلبر پیچ پیچ بیانیه در
بنم قت قت محبتلی دلبرم کفت ایازدیدی هیچ یعنی هیچ نسنه کتورمدم دیمکدر
(محصول بیت) پادشاه ایازه نظر ایدوب ای بنم قت قت محبتلی دلبرم
یغمادن الیکه نه کیردی دیدی یعنی نه کیردی ونه کتورمش سن ایاز
دیدیکه هیچ نسنه کتورمدم ویغمایه مشغول اولمادم سؤال کلدیکه

تعجب هر کس برنسنه ایله بهره مند وفائده مند اولدی وسن نیچون اولماسین جواب وروب دیرکه ❊ من اندر قفای ملك تاختم ❊ ز خدمت بنعمت نپرداختم ❊ قفای ملك لامیه تاختم فعل ماضی نفس متکلم وحده چاپدم وسکرتدم دیمکدر بنعمت با حرف صله نپرداختم فعل ماضی نفس متکلم وحده مشغول ومقید اولمادم دیمکدر (محصول بیت) بن پادشاهك اردنجه سکرتدم خدمتدن فارغ اولوب نعمته مشغول ومقید اولمدم حاصلی پادشاه خدمتی دنیا تحصیلندن مقدمدر انکیچون خدمتکی ترك ایلمدم حضرت شیخ تقریبله قصه دن پند ونصیحته شروع ایدوب بیورر ❊ کرت قربتی درست بارکاه ❊ بنعمت مشو غافل از پادشاه ❊ کرت تا ضمیر خطاب قربتی یا حرف تنکیر بنعمت با حرف مصاحبت سببیتی متضمن (محصول بیت) اکرسنك بارکاه سلطانده قربتك واریسه یعنی پادشاهه قریب ایسك نعمت سببیله خدمت پادشاهدن غافل اولمه یعنی خدمتنده تکاسل ایله مقصود بودرکه عبادات وطاعات خدای ترك ایدوب دنیا حطامنه طالب وراغب اولمه بوندنصکره مصرح بیورر ❊ خلاف طریقت بود کاولیا ❊ تمنا کنند از خدا جز خدا ❊ خلاف طریقت لامیه که حرف بیان اولیا مرهوندر تمنا آرزو (محصول بیت) خلاف طریق حق بودرکه اولیا خدادن آرزو ایدهلر خدادن غیری یعنی خدادن کندیدن غیره طالب وراغب اولمق کرك حاصلی خدادن رضاسنی ودیدارنی ووصالنی طلب ایتمك کرك انجق ❊ کراز دوست چشمت براحسان اوست ❊ تودر بند خویشی نه در بند دوست ❊ چشم امید معناسنه وتا ضمیر خطاب بر حرف صله در بامعناسنه احسان او مصدرك فاعلنه اضافتیدر بند خویش لامیه وتا ضمیر خطاب بند دوستده بویله در (محصول بیت) اکر دوستدن سنك رجاك انك احسان وکرمنه ایسه سن کندی سودا وهواکده سن انك محبتی وسوداسنده دکلسین زیرا کندی فائده که مقیدسین انك محبتیله تقید ایلمزسین ❊ ترا تا دهن باشد از حرص باز ❊ نیاید بکوش دل از غیب راز ❊ تراسنك دیمکدر با حرف صله وکوش دل لامیه در مجازا تقدیری بکوش دلندر از غیب یعنی از عالم غیب در (محصول بیت) مادام که سنك اغزك حرص وطمعدن اچقدر یعنی مادام که سنده حرص وطمع واردرسنك کوکلك قولاغنه عالم غیبدن

زار کلمز یعنی خدادن سکا فیض و کرم کلمز ووصال حقه واصل اولمزسین
* حقایق سرا یست آراسته * هوا وهوس کرد برخاسته * حقایق سرا جمع
حقیقتدر کرد برخاسته بیانیه (محصول بیت) حقایق بزمنك برسرای در
یعنی مزین برخانه در اما هوا وهوس قالقمش توزدر یعنی مادام که سنده
هوا وهوس وار در اسرار حقه مالك وحقایق اشیایه واصل اولمزسین زیرا
محبت ماسوی وصول الی اللهه مانعدر * نبینی که جایی که برخاست کرد *
نبیند نظر کرچه بیناست مرد * نبینی که فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب
استفهامی متضمن کورمز میسین دیمکدر که حرف بیان جایی یاحرف
وحدت که رابط صفت برخاست فعل ماضی مفرد غائب قالقدی دیمکدر
کرد کاف عجمك فتحیله توزدر غبار معناسنه نظر بونده کوز معناسنه در
بینا صفت مشبهه در کورکن دیمکدر بصیر معناسنه مرد اریعنی شخص
(محصول بیت) کورمز میسین برپرده که توز قالقدی و پیدا اولدی کوزانده
نسنه کورمز اکرچه که کوره کن در حاصلی کوزلی وکور بجیدر زیرا
توز مانع بصردر * حکایت * * قضارا من و پیری از فاریاب *
رسیدیم درخاك مغرب بآب * قضارا اتفاقا دیمکدر فاریاب ماوراء النهرده
برشهرك اسمیدر که ظهیر شاعر اول شهردندر خاك مملکت معناسنه در مغربه
اضافتی لامیه در بآب باحرف صله قیاس یابله بابی ایدی لکن ضرورت
وزنیچون ترك ایلدی (محصول بیت) اتفاقا بن فاریاب شهرندن برپیرله
مغرب یارنده برصویه ایرشدك که کمیله کچمکه محتاجدر * مرا یك درم
بود برداشتند * بکشتی ودرویشی بکذاشتند * مرا بنم دیمکدر درم
دالك فتحی وکسریله وراتك فتحیله اقچه معناسنه در برداشتند قالدردیلر
یعنی کمی یه الدیلر بکشتی باحرف صله برداشتنده متعلقدر واو حرف
عطفدر درویش بررا تقدیریله بکذاشتندك مقدم مفعولیدر ترك ایلدیلر
دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر بنم براقچم وار ایدی
اول براقچه ایله بنی کمی یه الدیلر اما پیری قودیلر یعنی کمی یه المادیلر زیرا انك
هیچ براقچه سی یوق ایدی اما بنم داخی اول اقچه دن غیری یوغیدیکه
انکیچون نولون ویربدم * سیاهان براندند کشتی چو دود *
که آن ناخدا ناترس بود * سیاهان الف ونون ادات جمعدر بو عبارتدن
مفهوم بودر که کمینك خدمه سی سیاه زنکیلر اوله که حرف تعلیـل

ناخدا برلفظدر که مهتر ملاحان معناسنه ناخدا ملاخدر دیین سهو ایلمش
زیرا ملاح مطلقا کمی جیدر ناخدا ترس وصف ترکیبیدر خدادن خوف
ایلمیجی معناسنه بونده ناحرف نفیدر (محصول بیت) سیاهلر کشتیٔ
تونون کبی سور دیلر عجله ایله کیدیلر و پیرنا مراده ترحم ایدوب التفات
ایلمدیلر زیرا کمینك رئیسی خدادن خوف ایلمز برظالم ایدی ﴿ مرا گریه
آمد زتیمار جفت ٭ برآن گریه قهقه بخندید و گفت ﴾ گریه کاف عجمك
کسریله اسمدر اغلامه معناسنه تیمار رنسنه ایچون غم یوب قایرمقدر
جفت جیم عربك ضمیله ترکیده جفت دیدکاربدر جیم عجمك کسریله
بونده مرادیو اداشدر تیمار جفت لامیه در برحرف صله بامعناسنه وآن اسم
اشارتدر گریه یه قهقه ایکی قافك فتحه لریله قهقه معناسنه (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر بکا بکا کادی بو اداشمی قاروب اجیدوغمدن
بیر کوروب اول بکامی قهقه ایله کولدی ودیدی ﴿ مخور غم برای من ای
پیرخرد ٭ مرا آنکس آرد که کشتی برد ﴾ برای من لامیه در بنم چون
معناسنه پیرخرد وصف ترکیبی چوق عقللی معناسنه پیربونك برلرده چوق
معناسنه کلور (محصول بیت) پیر بکادیدی بنم چون غم ییمه ای زیاده
عقللی زیرا بنی اول کیمسه اونه یقابه کتورر که کمیٔ ایلدیر حاصلی صویك
کنارینه کمیٔ ایلدن بنی ایلدر و سکا ایرشدرر ﴿ بگسترد سجاده
برروی آب ٭ خیالست پنداشتم یا بخواب (محصول بیت) بکا بو سوزی
سویلدکدنصکره سجاده سنی صو اوزرینه دوشه دی واوزرینه چیقوب
اوتوردی وکیتدی بن بو ایشی خیالم ویادوشم ظن ایلدم زیرا بووضع
طور عقلدن بیرون درو خرق عادتدر ﴿ زمدهوشم دیده آن شب نخفت ٭
نگه بامدادان بمن کرد و گفت ﴾ مدهوش اسم مفعولدر دهش دن زیرا بونك
ماضی ومضارعی بنای مفعول صیغه سی اوزه مستعملدر حیرت معناسنه
یاحرف مصدر ومیم معناده دیده یه مقیددر دیده ام تقدیرنده نگه کرد
معناده کرده مقیددر تقدیری بامدادان بمن نگه کرد بامدادان وبامداد
ایرته دیمکدر (محصول بیت) حیرت دهشتدن کوزم اول کون اویومادی
حاصلی پیرك بووضعندن عقلم اوچدی ایرتسی بکا باقدی یعنی نظر ایلدی
ودیدی ﴿ عجب ماندی ای یار فرخنده رای ٭ تراکشتی آورد ماراخدای ﴾
عجب ماندی استفهام انکاری متضمندر عجبمی قالدك دیمکدر ماندی

فعل ماضی مفرد مخاطب قالدك دیمکدر معتدیده کلور قومق معناسنه
یارفرخنده‌رای بیانیه در مبارك فکرلی‌یار دیمکدر (محصول بیت) عجبمی
قالدك ای مبارك فکرلی یولداش یعنی تعجب وحیرت یری دکلدر زیراسنی
کشنی کناره کتوردی ویزی خدا بعض نسخده مصراع ثانی * ترانا خدا
بردو ماراخدای * واقعدر یعنی سنی کمیجی ایلتدی ویزی خدا حضرت
شیخ حکایه‌دن معرفت بیاننه شروع ایدوب بیورر ﴾ چرا اهل دعوی
بدین نکروند * که ابدال در آب و آتش روند ﴾ اهل دعوی لامیه در اهل
ظاهر واهل صورت معناسنه نکروند فعل نفی مستقبل جمع غائب ایناغزلر
دیمکدر یعنی تصدیق ایلمزلر که حرف بیان ابدال اولیا معناسنه در
(محصول بیت) اهل ظاهر نیچون بوکه ایناغزلر که اولیا قوت ولایت
وکرامتله آب وآتشده یوررلر نه غرق اولورلر نه حرق یعنی آب وآتشه
کیرورلر اما ضرر وزیان کورمزلر ﴾ زطفلی کرآتش ندارد خبر *
نکه داردش مادر مهرور ﴾ نه حرف نفی معناده مصراع ثانیده دارد
فعلنه مقید در طفلی یا حرف وحدت کرآتش که حرف رابط صفت
ندارد خبر خبر طوتماز یعنی خبری یوق نکه داردش ضمیر طفله راجعدر
مادر مهر وربیانیه مهرور محبتلی دیمکدر (محصول بیت) برطفل که
آتشدن خبری اولمیه یعنی آتشدن خبردار اولمیه انی محبتلی وشفقتلی
اناسی آتشدن صیانت اتمزمی یعنی ایلرمی البته ایلر بیت استفهامی انکاری
طریقی اوزره در بو بیت تمثیل طریقله در که مابعدندن مفهومدر
﴾ پس آنانکه در وجد مستغرقند * شب وروز در عین حفظ حقند ﴾
آنان الف ونون ادات جمع انلر دیمکدر که حرف رابط صفت در حرف صله
وجد عشق الهی ایله مست اولمغه دیرلر مستغرق اسم مفعولدر استعمال
بابندن غریق معناسنه مراد طالمقدر عین حفظ حق لامیه‌لر در نون
ودال ایکی پرده‌یله استك جمیدر (محصول بیت) اناسی طفلی حفظ
ایلدوکینه تنویردر پس انلر که وجد عشقه مستغرقلردر یعنی مست عشق
خدادرلر کیجه وکوندز خدانك محض حفظنده درلر حاصلی خداانلری
بلادن حفظ ایدر ﴾ نکه دارد ازتاب آتش خلیل * چوتابوت موسی
ازغرقاب نیل ﴾ تاب آتش لامیه در حرارت آتش دیمکدر چوادات
تشبیه تابوت موسی لامیه در تابوتدن مراد صندوقدر غرقاب نیل لامیه در

اصلنده غرق آب ایدی صکره ترکیب مزجی طریقیله اضافتدن قطع ایله
غرقاب دیدیلر (محصول بیت) خدا خلیل پیغمبری آتش حرارتندن حفظ
ایدرنتکه موسانك تابوتنی نیل دریاسنده غرق ایلمکدن حفظ ایدر بونك کبی
پرده دار داستمرار معناسنه در حضرت شیخ بزرکوارك مقصودی بودر که
خداکه حضرت ابراهیمی احراق ناردن وحضرت موسایی غرق آبدن
حفظ و صیانت ایلدی ایدی اولیاسنیده حرق و غرقدن حفظ ایلمکه
قادردر ❊ چو کودك بدست شناور برست ❊ نترسد و کر دجله پهناورست ❊
چو حرف تعلیل کودك کاف عربك ضمیله ودالك فتحیله طفل معناسنه در
بونده با حرف ظرف دست شناور وپهناورده کی ور عبارتی نسبت معناسنی
افاده ایدر فتأمل وجائزدر که با حرف استعلا اوله وبرانی تأکید ایدر وکر یعنی
اکر دجله بغداد ایرمغی مبتدا وپهناور بای عجمك فتحیله اینلی ویصی
دیمکدر خبر مبتدادر اصلی دجلهٔ پهناور در ضرورت وزنیچون
اضافتدن قطع ایلدی دیین معناء استقامتدن قطع ایلمش (محصول بیت)
چونکه طفل بوز کوچ کیمسه نك الندە ویا الی اوستندەدر غرق اولمقدن
خوف ایلمز اکرچه که دجله ایرمغی وغیریسی اینلیدر یعنی اینلی ایسه ده
بوحالده خوف ایلمز ❊ تو برروی دریا قدم چون زنی ❊ چو مردان که
برخشك پیرتردامنی ❊ بر حرف استعلا روی دریالامیه چون واو اضلیه ایله
کیف معناسنه در ادات استفهامدر زنی فعل مضارع مفرد مخاطب
زنیدندن اوررسین دیمکدر مراد قومقدر چو مردان مصراع اوله مقیددر
مرداندن مراد اولیادر که حرف تعلیل بر حرف ظرف خشك خانك ضمی
وسکون شینله در قوری دیمکدر یعنی قراپیر تردامن وصف ترکیبی ملوث وناپاك
معناسنه ویا ضمیر خطاب (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر که
سن دریا بوزینه نیجه اباق قویوب یورومکه قادرسین اولیای خدا کبی که
قراده بیله ملوثلکدن وناپاکلکدن استقامت اوزره یورومکه قادردکاسین
تردامن عبارتنی اکثر مخنث معناسنه استعمال ایدرلر ❊ حکایت اندر فنای
موجودات در معرض وجود حق تعالی ❊ ❊ ره عقل جز پیچ بر پیچ
نیست ❊ بر عارفان جز خدا هیچ نیست ❊ ره عقل لامیه جز غیر معناسنه در
پیچ بر پیچ طولاشق بورم وبکوم دیمکدر مشکلدن عبارتدر بر عارفان لامیه
عارفلر قتنده دیمکدر (محصول بیت) عقلك یولی طولاشق وبورم

وبكمدن غيرى دكلدر يعنى عقل طريقى صعب طريقدر انكله مقصوده وصول بولنمز حاصلى قوت عاقله ايله خدايه وصول ميسر اولماز اما عارفلر قتنده خدادن غيرى نسنه يوقدر يعنى اندن غيريه سعى فانئ مطلقدر باقى همان اولدر پس عارفلر اندن غيريه وجود ويروب التفات ايلمزلر زيرا غيريسى لاشئ حكمنده در التفاته لايق دكلدر ✻ نوان كفتن اين باحقايق شناس ✻ ولى خرده كيرند اهل قياس ✻ اين اسم اشارتدر بيت سابقك مصراع ثانيسنه باحرف صله حقايق شناس وصف تركيبى حقايق بلجيلر ديمكدر ولى ادات اضراب خرده بونك كبى يرده نقصان وقصور ديمكدر اهل قياس لاميه در قياس عقل صاحبلرى ديمكدر (محصول بيت) عارفلر قتنده خدادن غيرى نسنه يوق كلامنى حقايق شناسه ديمك ممكندر زيرا بو معنا انلرك معلوميدر اما اهل قياس بوسوزلرده نقصان وقصور طوتارلر زيرا بو معنا وهم وخيال وقياس ايله بلنمز بوكا انكار ايدوب ديرلر سؤال ايدرلر ✻ كه پس آسمان وزمين چيستند ✻ بنى آدم ومرغ ودد كيستند ✻ كه حرف بيان پس باى عجمك فتحيله فاى جوابيه معناسنه در دد دالك فتحيله برنجى حيوان جنسنه ديرلر كيستند عبارتى ذوى العقولى غير ذوى العقولدن تغليب طريقيله در تقدير (محصول بيت) اهل قياس پس سؤال ايدوب ديركه پس آسمان وزمين ندر وانسان وطير ومفترس حيوانلر ندر يعنى سز بيور ديكزكه عارفلر قتنده خدادن غيرى نسنه يوقدر پس بو كوريننلردر بوسؤال ايدر اهل قياس حضرت شيخ رحمة الله عليه بيورر ✻ پسنديده پرسيدى اى هوشمند ✻ بكويم كرآيد جوابت پسند ✻ بكويم تقديرى جوابت بكويمدر پسنداسم مقبول معناسنه در (محصول بيت) اهل قياسه ديركه مقبول سؤال ايلدك اى عاقل يعنى سؤالك عاقلانه ومقبولدر بن سنك سؤالكه جواب ويره يم اكر جوابم سنك مقبولك اولورسه يعنى سوزم قبول ايدرسك ✻ نه هامون ودريا وكوه وفلك ✻ پرى وآدمى زادوديو وملك ✻ نه حرف نفى معناده بيت آتيده كتره مقيددر استفهام طريقيله هامون صحرا پرى جن وديو شيطان (محصول بيت) صحرا ودريا وكوه وفلك وجن وآدم اوغلانى وشيطان وفرشته ✻ همه هرچه هستند ازين كمترند ✻ كه باهستيش نام هستى برند ✻ همه جمله ديمكدر ازآن اسم اشارتدر

مقدر حاله ومقام ومرتبه‌یه مصروفدر کترونده ادنی معناسنه‌در ونون ودال اسنك ادات جمیدر مقدر مشارالیهی بیان ایدر باحرف مصاحبت هستیش یاحرف مصدر وضمیر خدایه راجعدر نام هستی لامیه‌در برند فعل مضارع جمع غائب (محصول بیت) سابقده هرنه کم واریسه اول مقام ومرتبه‌دن ادنی دکللرحیدر که خدانك نامیله ووجودیله ووارلغیله وارلق آدنی ایلدیلر یعنی بیزوارز دیه‌لر یعنی خدانك وارلغینه نسبت بونلر یوق مثابه سنده‌در زیرا بونلر فانی مطلقدر وخدا باقی ودائم در پس بو اعتبارله خدادن غیر نسنه یوقدر دیمکدر والاموجودات اشیانك ظاهراوجودینه شك یوقدر ﴿ عظیمست پیش تو دریا بموج ﴿ بلندست خورشید تابان باوج ﴾ دریا مبتدا وعظیم مقدم خبر بموج بابونده معیت معناافاده ایدر خورشید تابان بیانیه ومبتدا وبلند خبری در مقدم باوج باسابق کبی اوج بونده رفعت معناسنه‌در (محصول بیت) دریا سنك قتکده موجیله بیله عظیمدر کونش دخی اوجیله ورفعتیله بلنددر یعنی سکا نسبت بونلر بویله‌در مذکور بالری حرف سبب طوتان بی سبب طوتمش ﴿ ولی اهل ظاهر کجاپی برند ﴿ که ارباب معنی بملکی درند ﴾ پی بای عجمك فتحی وبای اصلیه ایله یول وایز دیمکدر که حرف بیان ارباب معنی لامیه بملکی باحرف ظرف ویاحرف وحدت ودرمعنای ظرفیتی تأکید ایدر نون ودال ادات جمع استدر (محصول بیت) اما اهل ظاهر قنده یول ایلدیرلر یعنی قنده ونیجه تعقل ایده بیلورلر که ارباب معنی یعنی اولیا برملکده وبرمرتبه‌ده سیر ایدر وسلوك ایلر ﴿ که کرآفتا بست یکذره نیست ﴿ وکر هفت دریاست یك قطره نیست ﴾ که حرف بیان (محصول بیت) یعنی اولیا برمقامده سیر وسلوك ایدر که اکر کونش وافلاکدر اول مقامه نسبت برذره دکلدر یعنی ذره‌دن کمتردر وهفت دریا وزمین ومافیهادر اول مرتبه‌یه کوره قطره دکلدر حاصلی اولیای خدا برحاله وارمشلردر که دنیا ومافیها اول حاله نسبت هیچ نسنه دکلدر نتکه سابقا بیان بیورمشیدی ﴿ چو سلطان عزت علم برکشد ﴿ جهان سر بجیب عدم درکشد ﴾ سلطان عزت لامیه‌در مجازا علم بونده رأیت معناسنه‌در یعنی سنجق مراد تجلی جمال خدادر بجیب باحرف صله عدمه اضافتی لامیه‌در مجازا برکشد قالدیره دیمکدر ودرکشد چکر معناسنه‌در (محصول بیت) چونکه سلطان عزت یعنی خدا علم قالدیره یعنی عالمه تجلی ایلیه جهان باشنی عدم یقاسنه چکر

ردشمی

یعنی فانیٔ محض اولور حاصلی اشعهٔ تجلی جماننده محو اولور آفتاب اشعه سنده نجوم مضمحل اولدیغی کبی حاصلی انك وجودیله غیری به وجود یوق بل که نام غیر یله یوق دکل که وجود غیر ﴿حکایت دهقان واشکر سلطان﴾ ﴿ رئیس دهی باپسر در رهی ٭ گذشتند برقلب شاهنشهی ﴾ رئیس دهی لامیه و یا حرف وحدت یا حرف مصاحبت پسر تقدیری پسرش درحرف ظرف رهی یا حرف وحدت بر بوك کبی برلرده ازمعناسنه در درقلب شاهنشه لامیه در و یا حرف وحدت (محصول بیت) بر کویك کتخداسی اوغلیله یولدن کیدرکن بر پادشاهك عسکرینه اوغرادیلر یعنی یانلرندن کچدیلر ﴿ پسر چاوشان دید وتیغ وتبر ٭ قباهای اطلس کرهای زر ﴾ چاوشان الف ونون بونده ادات جمع ر تبر بونده بچق معناسنه در قباهای اطلس بیانیه کر های زرده بویله در (محصول بیت) رئیسك پسری چاوشلری وآلات حربی کوردی واطاس وسراسر لباسلر وکرقوشقلر وکرخنجرلر حاصلی عسکرده انواع زینتلر کوردی ﴿ یلان کماندار نخجیرزن ٭ غلامان ترکش تیرزن ﴾ یل یانك فتحیله پهلوان معناسنه والف ونون ادات جمع کماندار وصف ترکیبی یای طوتجی دیمکدر مراد یلانك وصفدق قوشانمش کیمسه لر کوردی نخجیرزن شکار اورجی معناسنه غلامان ترکش بیانیه ترکش کش وصف ترکیبی ترکش چکیجی معناسنه تیرزنده وصف ترکیبدر اوق اورجی معناسنه یعنی تیرانداز کبی (محصول بیت) پسر اوجی بهادر کماندارلری کوردی ترکش چکیجی تیرزن وتیرانداز قوللر وخدمتکارلری کوردی ﴿ یکی در برش پرنیانی قباه ٭ یکی برسرش خسروانی کلاه ﴾ در برش اکنده دیمکدر پرنیان بای عجمك فتحیله منقش قوماشه دیرلر ویا حرف نسبت قبابونده مطاق قفتان معناسنه دروها کلاهله قافیه اولمغیچون زیاده اولمشدر خسروانی یا حرف نسبت کلاهدن مراد تاجدر (محصول بیت) پسر برینك اوستنده پرنیانی قفتان کوردی برینك باشنده سلاطینه لایق کلاه کوردی حاصلی عمرنده کورمدیکی اوضاع کوردی ﴿ پس کان همه شوکت و پایه دید ٭ پدر را بغایت فرومایه دید ﴾ شوکت عظمت معناسنه در پایه مرتبه بعض نسخه ده پایه برینه سایه واقعدر مجازا دولت وعزت معناسنه در پدررا تقدیری

پدرش رادر فرومایه دنی وناکس دیمکدر (محصول بیت) پسر که اول جمله عظمت وشوکتی وهیبتی کوردی وباباسنی انلره کوره غایت ذلیل وحقیر کوردی حاصلی ناکس ودنی کوردی ﴿ که حالش بکردید ورنکش بریخت * زهیبت به پیغوله در کریخت ﴾ که حرف بیان حالش ضمیر پدره راجعدر بکردید فعل ماضی مفرد غائب دوندی یعنی متغیر اولدی رنکش ضمیر سابق کبیدر بریخت فعل ماضی مفرد غائب بنای مفعول معناسنه دوکولدی دیمکدر باحرف صله پیغوله بای عجمک فتحیله بوجق دیمکدر درحرف تأکید کریخت کاف عجمک ورانک کسریله فعل ماضی مفرد غائب قاچدی دیمکدر (محصول بیت) اول حالده پسر پدرنی کوردیکه متغیراولدی ورنک رویی دوکلدی برحالنه واردیکه انده طورمغه مجالی قالمدی پرهیبت وحشمت عسکردن بر بوجغه قاچدی پسر چونکه پدرینک بوحالنی کوردی اندن سؤال ایلدی بوبله دیو ﴿ پسر کفتش آخر بزرک دهی * بسرداری ازسر بزرکان مهی ﴾ کفتش ضمیری پدره راجعدر آخر ادات تأکید بزرک دهی لامیه وباء ضمیر خطاب کویک اولوسی سن دیمکدر بسر باحرف ظرف و یاحرف مصاحبت وسردار وصف ترکیبی و یاحرف مصدر سر بزرک وصف ترکیبی باشی بیوکدرلر اولوکیسه یه الف ونون ادات جمعدر مه میمک کسریله وهای اصلیه ایله اولو دیمکدر و یاحرف مصدر (محصول بیت) پسر پدرینه دیرکه سن کویک کتخداسی واولوسیسین سردارلقده و یاسردالغله سائر اولولردن اولوسن یعنی الآن کتخدای قریه سن وغیریلردن اولوسین سر بزرکانده سرطرف معناسنه دربو مصراع ثانینک معناسی اولولر طرفندن اوللغی باشده طوترسن دیین باشدن مقصوده وارمش ﴿ چه بودت که ازجان بریدی امید * بلرزیدی ازباد هیبت چوبید ﴾ چه بودت تاضمیر خطاب سکانه اولدی دیمکدر که حرف تعلیل بلرزید فعل ماضی مفرد مخاطب دتره دک دیمکدر بادهیبت لامیه در مجازا چوادات تشبیه بید بای عربک کسریله سکوت اغاجی (محصول بیت) پسر پدرینه دیرکه سکا نه اولدی که جاندن امیدک کسدک بادهیبت وعظمتدن سکوت اغاجی کبی تتره دک حاصلی حالک ندن دیکرکون اولدی بید ی ذکردن مراد بیراغیدر مجاز مرسل طریقیله زیرالرزان اولان بیراغیدر درختی دکل فقدبر

ردشمی

پدر پسردن مذکور اعتراضی ایشیدنجه اکا رمعقول جواب و یردی بو یله دیو ﴿ بلی گفت سالار وفرماندهم ❊ ولی عزتم هست نادردهم ﴾ سالار هر قومك اولوسنه دیر لرسپه سالار وخوان سالار چری باشی وچاشنکیر باشی کبی فرمانده وصف ترکیبیدر بیورق و یریجی معناسنه در میم متکلم در ولی ادات اضراب تاحرف توقیت درحرف ظرف ده کوی ومیم سابق کبی (محصول بیت) پدر دیر که بلی اولو ین و بو یورقیجی ین اما عزت وخدمتم واردر مادام که کو یده ین حاصلی اولولغم بنم کو یده اولدیغمده در بل که هر یرده دکلدر حضرت شیخ قصه مناسبتیله معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ بزرگان ازآن دهشت آلوده اند ❊ که در بارگاه ملك بوده اند ﴾ ازآن ادات تعلیلدر اول سببدن دیمکدر دهشت حیرت معناسنه در دهشت آلوده وصف ترکیبی اندا ستك ادات جمعیدر دهشت وحیرت قریشمشلر و بولشمشلردر دیمکدر حاصلی مدهوش وحیرانلردر دیمکدر که حرف تعلیل بارگاه ملك لامیه لردر بوده اند اولمشلردر دیمکدر (محصول بیت) اولولر یعنی اولیا انکیچون مدهوشلر ومتحیرلردر که پادشاه در کاهنده اولمشلردر یعنی پادشاهك عظمت وهیبتی انلره تأثیر ایلمشدر انکیچون انلر دائما واله وحیرانلردر نته که کو یك کتخداسنه عسکر مذکور مهیب کورینوب مدهوش اولوب بر یقوله یه قاچشیدی حاصلی اولیا خدانك کبر یاوجلالندن همیشه خوف اوزره اولوب مدهوش ومتحیرلردر ﴿ تو ای بیخبر همچنان دردهی ❊ که برخویشتن منصبی مینهی ﴾ همچنان کو یك مذکور کتخداسی دهی یاضمیر خطاب کو یده سین دیمکدر که حرف تعلیل بر حرف صله منصبی یاحرف وحدت و یاحرف تنکیر می نهی فعل نهی مفرد مخاطب قورسین دیمکدر (محصول بیت) ای بیخبر سنده کتخدا کبی کو یده سین یعنی حقدن یانده قالمش روستاییسن که کندی که منصب قورسن یعنی کندی زعمکله کندیکه منصب ومرتبه و یروب اولونورسین حاصلی تعظم وتکبر کوستررسین ﴿ نکفتند حرفی زبان آوران ❊ که سعدی نکو ید مثالی برآن ﴾ حرف بونده کلام مختصر مفید معناسنه در و یاحرف وحدت زبان آور وصف ترکیبی فصیح و بلیغ معناسنه الف ونون ادات جمع که حرف بیان مثالی یاحرف وحدت بر حرف صله آن اسم اشارتدر حرفه (محصول بیت) فصحا

و بلغا وشعرا بر مختصر مفيد كلام سويلمديلر كه سعدى اول كلامه برمثال
سويله يعنى سويلديلر واكا برمعقول تمثيل ايراد ايلدى ﴿ حكايت ﴾
﴿ مكر ديده باشى كه در باغ وراغ * بتابد بشب كرمكى چون چراغ ﴾
مكرادات ترجى ديده باشى كورمش اولاسن ديمكدر كه حرف بيان
راغ طاغ بتابد فعل مضارع مفرد مخاطب يالدرار ويلابر ديمكدر
بشب باحرف ظرف كرم كاف عربك كسرى ورانك سكونيله قورد ديمكدر
اما بونده بوجك مراددر كه تركيده اكايلدز بوجكى ديرلر وفارسيده كرم
شبتاب ديرلر وكاف ثانى حرف تصغيردر عربى ويا حرف وحدت چون
چراغ چراغ كبى ديمكدر چراغ جيم عجمك فتحيله شمعك فتيلنده يانان
آتش پاره سنه ديرلر (محصول بيت) مأمولدركه كورمش اولاسن كه
باغده وطاغده كيجه بر بوجه جك چراغ كبى پارلر ويلدرار ﴿ كسى
كفتش اى كرمكى شب فروز * چه بودت كه بيرون نيايى بروز ﴾ كفتش
ضميرى كرمكه راجعدر كرمك شب فروز بيانيه شب فروز وصف تركيبيدر
فروزيدندنكه لازمله متعدى بيننده در مشتركدر كيجه يالكاندرجى وكيجه ده
يالكلنجى ديمكدر باحرف ظرف وروز بونده كوندز معناسنه در (محصول
بيت) بركسنه مذكور بوجكه ديديكه اى كيجه يالكاندرجى ويا كيجه
يالكلنجى بوجك سكانوادى كه كوندزكاوب طاشره چيقمازسين وكيسه
كورنمزسين ﴿ ببين كاتشين كرمك خاكزاد * جواب ازسر روشنايى
چه داد ﴾ كه حرف بيان آتشين يا حرف نسبت ونون حرف تأكيد كرمك
خاكزاد بيانيه خاكزاد وصف تركيبيدر خاكدن طوغمش طپراقدن مخلوق
سر روشنايى لاميه در سر بونده جهت معناسنه در وروشنايى ياسى حرف
مصدر ايدنلق ديمكدر (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر
نظر ايله كه آتشلى طپراقدن مخلوق بوجه جك آيدنلق جهتندن نه جواب
ويردى يعنى نه كوزل وروشن جواب ويردى ﴿ كه من روز وشب جز
بصحرا نيم * ولى پيش خورشيد پيدا نيم ﴾ كه حرف بيان بصحرا باحرف
ظرف (محصول بيت) كرمك ديديكه كيجه وكوندز بن صحرادن غيرى
يرده دكلم يعنى شب وروز طشره يم اما خورشيد قتنده ظاهر وهويدا دكلم
مقصود بودركه مخلوقاتك وجودى خالقك وجودى قتنده كرم شبتابله آفتاب
نسبتلى دركه پرتو جمال ذاتنده جميع اشيا مضمحل اولور ﴿ حكايت ﴾

﴿ بشهری درازشام غوغا فتاد ❊ کرفتند پیری مبارك نهاد ﴾ بشهری باحرف ظرف وباحرف صله ویاحرف وحدت در حرف تأکید غوغا یعنی فتنه پیری یاحرف وحدت مبارك نهاد وصف ترکیبی مبارك خلقتلی وطبیعتلی دیمکدر (محصول بیت) شام ولایتنده برشهرده فتنه بلوردی واقع اولدی ویا برشهرده غوغا دوشدی بوفتنه ایچون مبارك خلقتلی برپیری اخذایلدیلر یعنی خدادوستلرندن برپیری کرفت ایلدیلر ﴿ هنوز حدیثم بکوش اندرست ❊ چو بندش نهادند برپاودست ﴾ هنوزآلان دیمکدر حدیث سوزدیمکدر ومیم معناده کوشه مقیددر بکوشم اندرست اندرکوش منست تقدیرنده در بندش ضمیری پیره راجعدر معناده دسته مقیددر دستش تقدیرنده (محصول بیت) الآن اول پیرك سوزی قولغمده در یعنی خاطرمده در چونکه الك الینه واباغنه بنداوردیلرحاصلی النی واباغنی باغلدقلرنده سویلدکی سوزخاطرمده در مصراع ثانینك معناسنده یعنی بن انلره ایتدم که پیردن اول سوزی ایشتدم دیمن معنای برامز ایشتمش ﴿ که کفت ارنه سلطان اشارت کند ❊ کرازهره باشد که غارت کند ﴾ که حرف بیان مذکورحدیثی بیان ایدرارنه اکرنه دن مخففدر کرا کیمك دیمکدر زهره قدرت ومجال معناسنه که حرف بیان غارت یغماالم وضررمرادر (محصول بیت) پیردن قولغمده اولان حدیث بودرکه اکرسلطان ازل یعنی خدای اشارت ایلمیدی کیمك مجالی وحدی اواوردیکه بکاناحق یره الم وضرر ایرشدروب بنی غارت ویغماایدیدی حاصلی بن بوعقوبتی خدادن بیلورم بونلردن بیلم دیمکدر ﴿ ببایدچنین دشمنی دوست داشت ❊ که میدانمش دوست برمن کاشت ﴾ دشمنی یاحرف وحدت داشت بونده داشتن معناسنه که حرف تعلیل میدانمش ضمیری معناده کاشته مقیددر کاشتش تقدیرنده (محصول بیت) بونجلین بردشمنی دوست طوتماق کرك زیرابیلاورم انی بنم اوزریمه دوست حواله ایلدی یعنی دوستك اشارتیله بکا جفا ایدر یوخسه کندی نیه قادردر ﴿ اکرعزوجاهست وکرذل وقید ❊ من ازحق شناسم نه ازعمروزید ﴾ ذل ذالك ضمی ولامك تشدیدیله حقارت دیمکدر قید حبس وبنددیمکدر (محصول بیت) اکرعزت ومنصب واکرحقارت وحبسدرهرنه ایسه خدادن بیلورم زید وعمرودن بیلم یعنی ظاهراهرکیمدن صادر اولورسه اولسون حقیقتده انی بن حقدن بیلورم ﴿ زعلت مدارای

ردشمنی

خردمند بیم ❊ چو داروی تلخت فرستد حکیم ❊ علت مرض دیمکدر بیم خوف دیمکدر داروی تلخ بیانیه وتاضمیر خطاب فرستد فعل مضارع مفرد غائب کونده‌ریر وکونده‌ره دیمکدر (محصول بیت) ای عاقل مرضدن خوف طوتمه یعنی قورقمه چونکه حکیم سکا آجی دوا کونده‌ریر یعنی خدادن سکا هر نه بلا کاورسه صبر وتحمل ایله زیرا اول بلاسنك کفارت ذنوبکه سبب‌در ❊ بخور هرچه آید ز دست حبیب ❊ نه بیمار داناترست از طبیب ❊ نه حرف نفی دانایه مقید در بیمار وصف ترکیبی ترکیب خفی طریقیله بیم کتوریجی دیمکدر لکن مریض معناسنه مستعملدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر هرنسنه که دوستك الندن کلوربی یعنی دوست وردوکی دوایی اکل ایله کرکسه آجی وکرك طاتلی زیرا بیمار یعنی مریض طبیبدن عالمرك دکلدر یعنی طبیب حاذق بیماردن مرضی ایی تشخیص ایدر پس هرنه دواکه تکلیف ایدراندن ابا ایلمك کرك حاصلی خدادن هرنه کاورسه انی قبول ایلمك کرك زیرا خیراندر ❊ حکایت ❊ ❊ ثنا گفت بر سعد زنگی کسی ❊ که برتربتش باد رحمت بسی ❊ بر حرف صله سعد زنگی تقدیری سعد بن زنکی در علمین بینده واقع اولان بن لفظی حذف ایلمك فارسیده شایعدر صکره اضافتله استعمال ایدرلر بوندکی کبی مصراع ثانی حضرت شیخ جانبندن دعادر ثنایی بیان دکلدر بعضلر ظن ایلدکی کبی که حرف رابط دعای شیخدر بر حرف صله تربت قبر معناسنه در مراد سعد کندیدر ذکر محل وارادهٔ حال طریقیله وضمیر سعده راجع در باد امر غائب موقع دعاده واقع اولسون واوله معناسنه (محصول بیت) سلاطین اتابکلردن سعد بن زنکیه برکسه مدح وثنا سویلدی که تربه سنه چوق رحمت اولسون یعنی آنی خدا غریق رحمت ایلسون ❊ درم داد وتشریف بنواختش ❊ بقدر هر پایکه ساختش ❊ درم دالك فتحی وکسریله اقچه معناسنه در تشریف تفعیل بابندن مصدر در خلعت معناسنده استعمال ایدرلر بنواخت بای تأکیدله فعل ماضی مفرد غائب اوخشادی یعنی رعایت ایلدی ضمیر مستتر سعده وبارز ثنا کویه راجعدر با حرف مصاحبت قدر درجه معناسنه در هنر پایکه لاٴمید پایکه پایکاهدن مخفف در مرتبه معناسنه ساختش کنه ضمیرلر سابق کبیدر (محصول بیت) سعد مذکور ثنا کویه اقچه وخلعت ویروب رعایت ایلدی هنری مقدار بخه اکه مرتبه ویردی یعنی صاحب منصب ایلدی ظاهر بودر که آنی مداحلردن

ایلدی ﴿چو الله بس دید بر نقش زر * بشورید و برکند خلعت ز بر﴾ بس
پای عربله بونده یتر دیمکدر کافی معناسنه بر حرف استعلا و یا حرف ظرف
نقش زر لامیه در زربونلرده سکه لنمش التونه و اقچه‌یه شاملدر بشورید فعل
ماضی مفرد غائب دلیردی یعنی دیوانه اولدی دیمکدر واو حرف عطف
برکند قوپردی یعنی چیقاردی زبر زانك کسریله اوستندن دیمکدر (محصول
بیت) چونکه ثناگویه ویردکاری التونك واقچه‌نك نقشنده یعنی سکه سنده
الله بس لفظنی کوردی یعنی الله بکا هر خصوصده کافیدر غیره احتیاجم
یوق دیمکدر بونقشی کورنجه دیوانه اولدی وویردکاری خلعتی اوستندن
چیقاروب براقدی بس بونده عربیدر دیبن یاندن سویلمش ﴿زشورش چنان
شعله درجان کرفت * که بر جست وراه بیابان کرفت﴾ شور بونده جنون
معناسنه وضمیر الله بس عبارتندن کنایت در شورش اسم مصدر دردیبن
شوریده ایمش درجان در حرف صله تقدیری در جانش در کرفت بونده
اشتدی یعنی تأثیر ایلدی که حرف بیان و حرف تاکید جست جیم عربك
فتحیله فعل ماضی مفرد غائب سچرادی دیمکدر واو حرف عطف راه بیابان
لامیه (محصول بیت) الله بس لفظنك سودا و جنوندن جاننده انجاین
شعله شوق تأثیر ایلدی که یرندن سچرادی و بیابان یولنی طوتدی یعنی
بیابانه چیقدی و کیتدی مجنون کبی ﴿یکی کفتش از همنشینان دشت *
چه دیدی که حالت دکر کونه کشت﴾ همنشین جلیس دیمکدر مصاحب
معناسنه الف ونون ادات جمع دشته اضافتی لامیه در دکرکونه بردورلی
داخی یعنی متغیر دیمکدر (محصول بیت) صحرا جلیسلرندن بریسی
ثناگویه دیدی نه کوردك که حالك متغیر ودکرکون اولدی حاصلی
نه کوردك که بویله دیوانه اولدك ﴿تو اول زمین بوس کردی سه
جای * نبایستی آخر زدن پشت پای﴾ کردینك زمین مفعول اولی و بوسه
ثانیسی وسه جای مفعول فیهی کردی رمی تقدیری ایله حکایت حال
ماضی در ایلردك دیمکدر نبایستی بونقدیره قرینه در یعنی بوده حکایت
حال ماضی در کرکزدی معناسنه آخر ادات تأکید پشت پا لامیه در ایق
ارقه سی معناسنه ایق ارقه سین اورمق منع ودفعدن کنایتدر (محصول
بیت) همنشین دشت ثناگویه دیدی سن اول پادشاه خدمتنه خطام
دنیاوی ومنصب ومرتبه سببیله وتعظیم واجلال طریقله اوچ یرده

ردشمعی

ردسروری

بیراو یردك یعنی اوچ یرده اكلوب ركوع ایدردك پس شمدی بشت
پااوروب ترك ایلمك كركیدك حاصلی پشیمان اولوب فراغت ایلمك كرك
ایدك بس فراغتكه سبب نه اولدی دیدی ﴿ بخندید كاول زبیم واميد ❊
همی لرزه برتن فتادم چوبید ﴾ همی فتاده مقیددر معناده همی فتادم
تقدیرنده فعل حكایت حال ماضی معناسنه چوادات تشبیه بید تقدیری
رك بیددر (محصول بيت) جلیس دشت مذكور اعتراضی ایدنجه
ثناكوی كولدی ودیدی كه اول پادشاهك غضبی خوفندن واحسانی
رجاسندن بدنمه سكوت بیراغی كبی لرزه دوشردی یعنی ایلدیكم اوضاع
باش قورقوسندن واحسان امیدندن ایدی ﴿ بآخر ز تمكین الله بس ❊
نه چیزم بچشم اندرآمدنه كس ﴾ تمكین الله بس لامیه در یعنی مصدر رك
فاعلنه اضافتیدر حاصلی الله بس قوت وقدرت ویرمسندن چیزم مبهم
معناده چشمه مقیددر بچشم تقدیرنده چیزدن مراد اسباب دنیا وكس دن
مراد اهل دنیادر (محصول بيت) جواب ویروب دیركه اول حالم
بیان ایلدیكم كبی ایدی یعنی متلون وبیقرار ایدم اما آخر حالمده الله بس
معناسی بكا تمكین وقدرت ویردن كوزمه نه حطام دنیا كاور اولدی
ونه اهل دنیا حاصلی جانب حقدن بكا ثبات وقرار الویردیكه خدا
مجتندن غیری كوزمده وكوكلمده هیچ برنسنه نك میل ومحبتی قالمدی
معلوم اولاكه مذكور حكایه نسخه لرده ندرتله واقعدر ﴿ حكایت ﴾
﴿ یكی راچومن دل بدست كسی ❊ كرو بود ومیبرد خواری بسی ﴾
یكی برینك دیمكدر یاحرف ظرف دست كسی مصراع ثانی یه مرهوندر
واضافت لامیه در ویاحرف وحدت میبرد حكایت حال ماضی مفرد
غائب ایلدردی دیمكدر خواری یاحرف مصدر حقارت دیمكدر
(محصول بيت) بركیمسه نك بنم كبی كوكلی برمحبوبك النده مرهون
ایدی یعنی بنم كوكلم برمحبوبك عشقنه مبتلا وكرفتار اولدیغی كبی بركیمسه نكده
بویله ایدی وهوا وعشقده چوق حقارت وذلت ایلدردی یعنی چكردی
نتكم عشق مجازیه كرفتار اولنلر چكر ﴿ پس ازهوشمندی وفرزانكی ❊
بدف برزدندش بدیوانكی ﴾ پس بای عجمك فتحیله اردوصوك معناسنه در
كه عربیده بعد له تعبیر ایدرلر هوشمند وفرزانه عطف تفسیری طریقیله
عاقل دیمكدر وكاف عجم های رسمیدن بدلدر ویاحرف مصدر یاحرف

مصاحبت دف دالك فتحيله سازنده‌لر چالدقلری دائره‌در بو حرف تأكيد
زدند تقديری می زدند در حكايت حال ماضی طريقيله اوررلردی ديمكدر
وضمير مذكور دلداده‌راجعدر بوايكی باحرف مصاحبت سببی متضمندر
وكاف و يا سابق كبيدر (محصول بيت) مذكور دلداده عاقللغندن
واوصليلغندن صكره يعنی عاقل وداناايكن عشق وهوا انی شويله ايلدی
كه مجالسده ديوانه‌لكی وجنونی سببيله انی دف ودائره ايله اوررلردی
يعنی تمسخرايدوب آنی مزانوررلردی مصراع ثانينك معناسی عاشق
اولدقدنصكره انك ديوانه‌لكنه دف اوررلردی ديدكدنصكره رومده
ديوانه‌يه فاقدقلری كبی مجمعده دف چالارلردبين‌يانندن برمعناوبرمش كه بيتك
اكا اصلا مساعده‌سی يوقدر ﴿ زدشمن جفابردی از بهر دوست ﴾
كه ترياك اكبر بود زهر دوست ﴾ بردی باحرف حكايه كه حرف تعليل
ترياك اكبر بيانيه در زهردوست لاميه (محصول بيت) مذكور عاشق دوست
ايچون دشمندن جفا واذا چكردی يعنی جفالرينه تحمل ايدردی زيرا
دوستك زهری ترياك اكبردر يعنی دوست دشمنده هرجفا صفا وهر درد
دوادر ترياك اكبر ترياكك برنوعنه ديرلركه زياده نافعدر ﴿ قفاخوردی
ازدست ياران خويش ﴾ چومسمار پيشانی آورده پيش ﴾ قفا بونك كبی
يرلرده اكسه طبانجه‌سنه ديرلر خوردی اكافرينه‌در باحرف حكايه بردی
ديمكدر دست ياران خويش لاميه‌لردر كنديتك يارانی ديمكدر يعنی
مصاحبلر اللرندن چوادات تشبيه مسمار بونده اكسری معناسنه‌دركه مجم
اكاميخ دير پيشانی بونده ايهام طريقيله مذكوردر يعنی النه واكسرينك
دپه‌سنه ديرلر آورده تقديری آورده بوددر پيش بونده ايلری معناسنه‌در
(محصول بيت) بيچاره كنديتك يارانی ومصاحبلری اللرندن اكسه‌سنه
طبانجه‌لر ين يردی ليكن مسمار كبی الينی ايلری كتورمشدی يعنی عشق
انی شويله مجنون ومدهوش ايلمشيدی كه هيچ كيمسه ضربندن يوزين
چويرمزدی هرنه جفا واذاكه ايدرلردی بی پرواچكردی ﴿ خيالش
چنان برسر آشوب كرد ﴾ كه‌بام دماغش لكدكوب كرد ﴾ خيالش
ضميری بيچاره‌يه راجعدر ومعناده سره مقيددر سرش تقديرنده بوحرف
ظرف آشوب غوغاوسودا معناسنه‌دركه حرف بيان بام دماغ لاميه‌در مجازا
ضميركنه سابق كبيدر لكدكوب وصف تركيبيدر ديمه اوربجی (محصول

رد شمعی

بيت) بيچاره‌نك خيال محال وسوداى بيحاصل باشـنده انجلين فتنه
پيدا ايلدى كه دماغى يانى لكد كوب ايلدى يعنى چكنك ايلدى شويله كه
خيال باطل وكفر فاسـد دماغنى مختل ايلدى كه باصديغى وطو رديغى
يرى بيلمزدى حيرتندن خيال دماغى لكد كوب ايلمك كنايه‌در خيال فاسد
دماغندن كيتيوب قرار ايلمسندن مجموع بيتك معناسنى جانانك خيالى
عاشقك باشى اوزره انجلين غوغا وغلبه ايلدى كه انك دماغنك دامنى
يعنى اوستنى اتليجى ايلدى ديبن مجموع بيتك معناسنه واصل دكل ايمش
﴾ نبودش زتشنيع ياران خبر ❊ كه غرقه ندارد زباران خبر ﴿ نبودش
ضمير معناده خبره مقيددر وعائده عائددر خبرش تقديرنده تشنيع تفعيل
بابندن مصدردر تعييب معناسنه يارانه اضافتى مصدرك مفعولنه اضافتيدر
كه حرف تعليل غرقه غريق معناسنه‌در (محصول بيت) عاشق بيچاره
يارانك ايلديكى طعن وتشنيعدن خبرى يوق ايدى يعنى انجلين مدهوش
ولايعقل اولمشيدى كه خلقك دخل وطعنندن بى خبرايدى زيرا غريق
كيمسه باراندن خبردار اولماز بو بحر عشقه شويله طالمشيدى كه باران
وطعن ياراندن بى خبرايدى ﴾ كراپاى خاطر برآمد بسنك ❊ نينديشد
ازشيشهٔ نام ونتك ﴿ پاى خاطر لاميه‌در مجازا ننك عار معناسنه در
(محصول بيت) كيمك كه خاطرى اياغى طاشه طوقاندى يعنى هر كيمسه
كه عاشق اولوب شكسته خاطر اولدى عار وناموسى شيشه‌سى مكسور
اولمسندن فكر ايلمز حاصلى عرضنه نقصان كلمكدن عار ايلمز يعنى عشق
وناموس لايجتمعاندر كه عاشقده عار اولماز ﴾ شبى ديو خودرا پرى چهره
ساخت ❊ درآغوش آن مرد و بروى بتاخت ﴿ شبى يا حرف وحدت
ديو يعنى شيطان پرى چهره وصف تركيبى پرى صورتلى معناسنه‌در
حرف ظرف آغوش قوجق ديمكدر آن مرده اضافت لاميه‌در واو حرف
عطف بر حرف استعلا وى ضمير غائب ديوه راجعدر بتاختك فاعلى
ضمير مستتر مرده راجعدر (محصول بيت) بر كيجه دوشنده شيطان
كنديني پرى صورتلى بر دلبر ايلدى اول مردك قوجغنده يعنى كنـديني
كوزل صورتنه قويوب اول مردك قوجغنه كيردى اول مرد ده انك اوزرينه
سكرتدى يعنى اكا جماع ايلدى حاصلى شيطانله دوشى ازدى ﴾ سحر كه
مجال نمازش نبود ❊ زياران كس آكه زرازش نبود ﴿ نمازش ورازش

ردشمى

ضمیرلری مرده راجعدر (محصول بیت) سحر وقتنده مردك نماز قلمغه مجالی اولمدی یعنی جنابتله نماز قلمغه قادر اولمدی یارانمدن کیسه سرندن آگاه اولمدی یعنی ابلیسله اولان حالنه کیسه مطلع اولمدی حاصلی جنابتنه یاران مطلع وواقف اولمدیلر ﴿ با آبی فرو رفت نزدیك بام ٭ برو بسته سرمادری از رخام ﴾ با آبی باحرف صله ویاحرف وحدت فرورفت طالدی دیمکدر نزدیك بام لامیه بام بونده صباح معناسنه در صباحه یقین دیمکدر برو برحرف استعلا وضمیر آبه راجعدر بسته باغلنمش دیمکدر ماضیدن قسمدر مفرد غائب سرما صوق دری یاحرف وحدت رخام رانك ضمیله مرمره دیرلر (محصول بیت) مرد صباحه یقین برصویه طالدی که صوق اول صویك اوزرینه مرمردن برقپو باغلمش ایدی یعنی صوقدن صو بوزطونمش ایدی مصراع اولك معناسنی طام فتنده برصویه طالدی دیین یازمش ﴿ نصیحتکری اومش آغاز کرد ٭ که خودر ابکشتی در بن آب سرد ﴾ کرکاف عجمك فتحیله کاردن مخفف ادات فاعلدر بجی معناسنه نصیحتجی معناسنه ویاحرف وحدت اوم لامك فتحیله مصدردر لام بلومدن یعنی نصر بابندن اجوف واو بدر ازارلمق دیمکدر ضمیر بیچاره یه راجعدر که حرف بیان آب سرد بیانیه (محصول بیت) بیچاره صوق صویه کیردکنی برنصیحتجی کوروب ازار لمغه باشلدی که کندوکی اولدردك بوصوق صوده دیو ﴿ زبرنای منصف برآمد خروش ٭ که زنهار چند از ملامت خوش ﴾ برنابای عربك ضمی وفتحیله یکیت دیمکدر جوان معناسنه منصفه اضافت بیانیه در منصف اسم فاعلدر افعال بابندن عادل معناسنه زیرا انصاف عدله دیرلر خروش فریادوفغان معناسنه در که حرف رابطه مقول وقول مقدردر تقدیری خروش برآمدو کفت دیمکدر زنهار یاسز وز نهار یا ایله کلمهٔ ردع وزجردر بونده عربیده کلا کبی چند جیم عربك فتحیله نیجه دیمکدر بونده پس دیمکدر بیز معناسنه از ملامت سحر حلال طریقیله ماقبلنه ومابعدنه متعلق اولمق قابلدر خوش بونده فعل امر مفرد مخاطبدر اپسم اول معناسنه خوشیدندن که مخفف در خاموشیدندن (محصول بیت) نصیحتکرك اومنی ایشیدنجه برنای منصفدن فریادوفغان چیقدی ودیدی اومدن ممتنع ومنزجر اول ملامت نیجه بربی بیز ملامت ایلدك اپسم اول دیلك بندن چك دیمکدر ﴿ مراچند

ردشعی

روز این پسر دل فریفت ❊ زمهرش چنانم که نتوان شکیفت ❋ مرا بنم دیمکدر چند روز بعض نسخه ده پنج روز واقعدر هرنه ایسه قلت زماندن عبارتدر فریفت فعل ماضی مفرد غائب الدادی دیمکدر مهرش ضمیری پسره راجعدر که مراد محبوبدر که حرف رابطه صفت شکیف فعل ماضی مفرد غائب بونده مصدر معناسنه‌در زیرا نتوانده معنای استقبال ملحوظدر پس مصدریت معناسی لازمدر شکیفتن وشکیبیدن صبر ایلمکه دیرلر (محصول بیت) بیچاره عاشق ملامتکره دیرکه بو پسر بش کون مقداری بنم کوکلم الدادی یعنی عشقنه مبتلا اولدم شمدی انك محبتندن انجلینم که صبر ایلمکلك ممکن دکل بو کلام اول معنای اشعار ایدرکه صووق صویه طالدغنه حرارت عشق جانان باعث اوله غیری نسنه دکل زیرا عاشقه احتلام طاری اولمز پس طارلندغندن نسترحال ایدوب غلبهٔ عشقه حواله ایدر فتأمل ❊ نپرسید یاری بخلاق وخوشم ❊ نکه کون که بارش بجان چون کشم ❋ یاری یا حرف وحدت برکره دیمکدر با حرف مصاحبت خلق خوشم بیانیه ومیم ضمیر متکلم نکه کن نظر ایله دیمکدر که حرف بیان باربونده بوکدر حمل معناسنه عربیده بجان با حرف مصاحبت چون کیف معناسنه کشم فعل مضارع متکلم وحده درچکرم معناسنه (محصول بیت) برکره جانان بنی حسن خلقیله صورمدی بعنی ندر حالك بیچاره دیمدی نظر ایله کورکه بن انك عشق یوکنی جان ودلله نیجه چکرم یعنی بکا آتش عشق نه مرتبه مستولی اولمشدر که تبرید حرارتیچون قیش کونی بوزلی صویه کرمکه محتاجم حاصلی آتش عشقمه نسبت بوزلی صو حمام صو بیدر امابنم حالمدن انك خبری یوق ❊ پس آنرا که شخصم زخاك آفرید ❊ بقدرت دروجان پاك آفرید ❋ پس بای مجمله فای تعقیب معناسنه در آنرا انك دیمکدر بیت آتیده مصر وفدر ومشار الیه خدادر که خلاق عالمدر که حرف رابطه صفتدر شخصم یعنی وجودم دیمکدر درو درحرف ظرف اوضمیری شخصه راجعدر جان پاك بیانیه (محصول بیت) بوایکی بیت جائزدر که مذکور عاشق جانبندن اوله وجائزدر که حضرت شیخدن اوله یعنی وقتا که محبوب ظاهری ایله عشق ومحبت بویله اولدیسه پس اول محبوب حقیقینك که اول محبوب وجودمی خاکدن خلق ایلدی قدرت وعظمتله وجودمده جان پاك خلق ایلدی حاصلی بنی آنم عدمدن صحرای وجوده کتوردی ❊ عجب داری ارباب

حكمش برم ❊ كه دايم باحسان وفضلش درم ❊ دارى فعل مضارع مفرد
مخاطب است فهامى متضمن تعجبى طوتارسين ديمكدر ارا كردن مخفف
بارحكم لاميه وضمير آنك مشار اليهى اولان خلاق عالمه راجعدر كه حرف
تعليل باحسان باحرف ظرف ودرانى تأكيد ايدر وميم ضمير معناده احسان
وفضلشده مقيددر احسان وفضلشم تقديرنده (محصول بيت) يعنى
عجبى دركه وجودمى خاكدن براداننك بارحكمنى چكرسم زيرا دائم انك
احسان وفضلنده يم يعنى بكا دائم بحد وبى قياس لطف وكرمى واصل
اولور پس امرينه اطاعت ايدوب بار تكاليفنى چكرسم عجب دكلدر ❊ كفتار اندر
سماع اهل دل ❊ ❊ اكر مرد عشقى كم خويش كير ❊ وكرنه ره عافيت پيش
كير ❊ مرد عشق لاميه ويا ضمير خطاب كم خويش لاميه كم كاف عربك فتحيله
اكسك ديمكدر كنديكى اكسك طوت ديمكدر يعنى كندوكه قدر واعتبار ويرمه
كم كاف عجمك ضميله بيتك ديبى معناسنه معناى بتورمش وكرنه والا معناسنه در
ره عافيت لاميه عافيت بونك كبى يرلرده بليات عشقدن پرهيز ايلمكه ديرلر
(محصول بيت) اكر عشق ومحبتك واريسه كنديكى بى قدر و بى اعتبار
طوت يعنى جانادن هرنه كورسه اعتراض ايله انى جانله قبول ايله
واكر كنديكى كم و بى قدر و بى اعتبار طوتمزسك طريق عافيت و بليات
عشقدن پرهيز ايلمكى اوكوكه طوت يعنى طريق عشقه سلوك ايله
واكا طالب اولمه حاصلى ياراه عشقى اختيار ايله ويا طريق عافيت
و پرهيزى زيرا ايكيسى مانعة الجمعدر ❊ مترس از محبت كه خاكت
كند ❊ كه باقى شوى كر هلاكت كند ❊ مترس قورقمه ديمكدر

ردسروزى

كه حرف بيان مترسدر خاكت تا ضمير خطاب كه حرف تعليل شوى فعل
مضارع مفرد مخاطب هلاكت تا سابق كبيدر (محصول بيت) سنى
هلاك ايدرسه يعنى عشق آلهيدن قورقمه كه بنى يا قوب ياند دردبو
زيرا سنك وارلغك وجودنى افنا ايدوب سكا وجود باقى ايراث ايدر حاصلى
سنى محبت امور فانيدن وعقل معاشدن تخليص ايدوب اوليا مقامنه
ايصال ايدر ❊ نرويد نبات از حبوب درست ❊ مكر خاك بروى بكردد نخست ❊
نرويد فعل نفى استقبال رو يدندن رستندن دكل نبات تازه ياش اوته درلر
حبوب حبه نك جمعيدر دانه معناسنه درست دالك ورانك ضميله بتون ديمكدر
صاغ معناسنه وبر حرف استعلا وى ضمير غائب بكردد فعل مضارع مفرد

زدسرورى وشمعى

غائبدر کردیدندن که اولمق ودونمك بیننده مشترکدر نخست اول دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ تمثیل طریقیله بیورر که نبات بتون دانه دن بتر یعنی بردانهٔ خشك مادام که بتون در اندن اوت بترمکر که اوزرینه طپراق واقع اوله ونمناك اولوب باریله که اندن نبات بته انسان دخی پیر پرور اولوب استاده خدمت ایلمینجه اندن حکمت ومعرفت نباتی ظهور ایلمز وانسان کامل اولمز ﴿ ترا با حق آن آشنایی دهد ❊ که از دست خویشت رهایی دهد ﴾ تراسکا دیمکدر باحق با حرف مصاحبت آن تقدیری آن کس در آشنایی یا حرف مصدر که حرف رابط صفت دست خویش لامیه وتا ضمیر خطاب رهایی یا حرف مصدر (محصول بیت) سکا خدا ایله اول کمسه آشنالق ویرور وسنی خدا ایله آشنا ایدر که سکا کندیلکك یعنی وارلغك الندن خلاص ویره حاصلی سنی انانیت وغروردن تخلیص ایدنی خدا ایله آشنا ایلیندر که اول مرشد کاملدر ﴿ که تا با خودی در خودت راه نیست ❊ وزین نکته جز بیخود آگاه نیست ﴾ که حرف تعلیل تا حرف توقیت با حرف مصاحبت خودی یا ضمیر خطاب درخودت در حرف صله دربا معناسنه وتا ضمیر خطاب (محصول بیت) بو بیت بیت سابقه حکم تعلیلدر یعنی سکا خدا ایله آشنالغه بر مرشد لازمدر زیرا مادام که سن کندکله سین سکا کندوکه یول یوقدر یعنی مادام که سنده انانیت وغرور واردر کندی وجودك حقیقتنه واصل اولمزسین که نفسکی اکلیه سن وحقی کما ینبغی بیله سن یعنی بیلمزسین و بوذکر ایلدیکمز نکته دن بیخود اولندن غیری آگاه دکلدر یعنی وجود پندارندن کچمین کمسه بو ذکر ایلدیکمز نکته دن آگاه دکلدر حاصلی بیوجود اولمیان وجود حقیقی یه واصل اولماز ﴿ نه مطرب که آواز پای ستور ❊ سماعست اگر عشق داری وشور ﴾ مطرب افعال بابندن اسم فاعلدر اطراب لغتده شادیلق معناسنه در اما استعمالده مطرب سازنده یه وکوینده یه دیرلر تقدیری آواز مطرب در که بونده حرف اضراب در عربیده بل کبی آواز پای ستور لامیه لردر بینت طوارینك اباغی آوازی دیمکدر بعض نسخه ده پای برینه سم واقعدر سینك ضمیله طرناق معناسنه میمه تشدید ضرورت وزنیچون در آواز مبتدا وسماع خبری وجملهٔ اسمیه جواب شرط مؤخردر سماع بونك کبی یرلرده صوت وآواز معناسنه در شور عشقه معطوفدر مراد محبت وسودادر (محصول بیت) مطرب آوازی دکل بل که اتك وسائر طوارلرك اباغی وطرناغی

آوازی سماع وسازوسوزدر اکر عشقك ومحبتك وارایسه یعنی هرآوازدن
شوق ووجد ایدرسین اکرسنده عشق حقیقی ومحبت الهی واریسه مصراع
اولك معناسی حلقه ذکرده شوق ووجد وسماع وذوق وصفایه مطرب
لازم دکلدر دیمکدر بیتك معناسنه واصلدرونه سماع وصفایه وتحرباتنده
سماع کلدیکی یرلرده صوفیلرومولویلر سماعی معناسنه حمل ایدروکندینك
زعم فاسدنجه سبحة الابراری بعض ناقص مبتدیلره تعلیم ایدرکیبز حال
بوکه اول کتاب شریفك اوتوزدردنجی عقدی سماعدن مرادی تمام بیان
ایدراستین انده کورسون وبوکتاب مستطاب داخی بونده نصکره کلن ابیاتده
سماعی اجمالا بیان بیورمش در غرابت بونده درکه سروری کبی متتبع
فاضل مصراع اولك معناسنده یعنی همین آواز مطرب سبب سماع نباشد
دیمش بوادادن ظاهر بودرکه سماع مذکورك اکلادیغی معنایه حمل
ایلمش درو بوحمل محض فاسد درفتأمل ❋ مکس پیش شوریده دل پرنزد *
که او چون مکس دست برسرزند ❋ مکس میمك وکاف عجمك فتحیله
مکك درکه عرب ذباب دیر ذالك ضمیله پیش شوریده دل لامیه در شوریده
دل وصف ترکیبیدر تقدیری عاشق شوریده دلدر پربای عجمك فتحیله بونده
قنات معناسنه درکه حرف بیان اوضمیر غائب شوریده دله راجع در چون
ادات تشبیه دست برسر برحرف صله درکه با معناسنه در (محصول بیت)
مکس شوریده دل عاشق قتنده قناد اورمادی یعنی شوریده دل عاشقك
قتنده مکس آوازی سماعدرکه اندن وجد وحالت ایدر معلوم اولا که مکس
بربرده قوندقده ایکی الینی باشنه اورر پس عاشق شوریده مکسه تشبیه
ایدوب اکا اول حالتی اسناد ایدرلر حاصلی غلبهٔ عشق وکمال شوقدن
ادنی آواز اکا نسبت سماعدرکه اندن وجد وحالت ایدرو باشنی ویوزنی
طبانجه ایله دوکر بیتك معناسنی عاشق شوریده دل مکس کبی الینی باشنه
اوروب دیوانه لك وسماع ابدر دیین مکس قنادنجه اذعانی بوغیمش
❋ نه بم داند آشفته سامان نه زیر ❋ بآواز مرغی بنالد فقیر ❋ بم بای
عربك فتحیله سازلرده بوغون آوازلی تازه دیرلر که ترك اکا بام دیر زیر
زانك کسریله اینجه آوازلی قیله دیرکه ترك اکا زیل دیر حاصلی تیز آوازلی
قیله دیرلر آشفته سامان وصف ترکیبی آشفته پریشان حال معناسنه
باآواز مرغی باحرف مصاحبت سببیتی متضمن واضافت لامیه و یاحرف

ردشمعی

ردسروری وشمعی

وحدت فقیردن مراد آشفته وسامانذر (محصول بیت) آشفته حال وپریشان عقل عاشق نه بم بیلور ونه زیر یعنی مقامات ونغمات واصول وپرده بیلز امادردمنـد فقیر برقوش آوازیله ناله وفریاد وفغانه کاور یعنی برقوش آوازی اکا نسبت سماعـدرکه انی وجد وحالتـه کتورر

﴾ سراینده خودمی نکردد خموش ✽ ولیکن نه هروقت بازست کوش ﴿

سراینده سـینك فتحیله وکسریله اسم فاعلدر سرایـیدندن ایرلامق معناسنه سر ودیدن دکل می نکردد فعل نفی اسـتقبال استمرار معناسنی متضمن وباز بونده اچق معناسنه‌در (محصول بیت) سراینده هرکز خموش اولماز یعنی عالم هرکز صوت وصدادن خالی دکلدر اماهروقت قولاق اچق دکلـدر حاصلی سماع ونغمه‌دن برنفس خالی دکل لیکن کوش جان هرسـاعت کشاده وحاضردکلدر یعنی سالکك روحانیتی غالب اولنجه هرنسنه‌دن سماع وآواز ایشـیدر امابشریت جانبی غالب اولنجه جمیـع حقایقـدن ذاهل وغافل اولوب کوش جان پرده‌لنوب هیچ نسنه ایشتمز اولور وبیتك معناسنده عالم لاهوت وناسوت ذکرنی ایدوب بی‌فائده تأویلات ایرادایدن خیال فاسدایلمش

﴾ چوشوریدکان می پرستی کنند ✽ بآوازدولاب مستی کنند ﴿

شوریدکان یعنی عاشـقان خدامی پرست وصفی ترکیبـدرباده‌نوش معناسنه ویاحرف مصدرباحرف مصاحبت سببیتی متضمن آوازدولاب لابیه مستی یاحرف مصدر (محصول بیت) چون اولیای خدا باده نوشـلق ایدەلر یعنی شراب عشق نوش ایده‌لر دولاب آوازیله مسـتلك ایدرلر یعنی انلره دولابك چکادیسی سماعدرکه انکله جوش وخروش ایدرلر بونده آوازدولابدن مراد سماعدر لیکن خبردار اولیان بیخبر ایشـتدبر

﴾ بچرخ اندر آیند دولاب وار ✽ چودولاب برخود بکرینـدزار ﴿

بچرخ باحرف صله چرخ جیم عجمك فتحیله بونده دونمك معناسنه‌در مواویلرکبی اندر ادات تأکید واراداتی تشبیه برخود برحرف اسـتعلا زار ذلیل معناسنه‌در (محصول بیت) شوریدکان عشق حقیقی بادهٔ عشقی نوش ایدوب دولاب کبی چرخه وکردشـه کلورلر ودونه دونه دولاب کبی کندی اوزرلرینه زار وذلیل اولوب اغلرلر یعنی شراب عشـقی نوش ایدوب بی اختیار چرخه کیروب دولاب کبی کریه ایله اوزرلرینه یاش دوکرلر تکم دولابك شـانندندر

ردسروری وشمعی

ردشمعی

ردشمعی

اوزرینه صوصاچق ﴿ بتسلیم سر در کریبان برند ٭ چوطاقت نماند کریبان درند ﴾ بتسلیم باحرف مصاحبت درحرف صله بامعناسنه کریبان کاف عجمك ورانك کسریله بقه دیمکدر که عرب جیب دیر جیمك فتحیله درند دالك فتحی وکسریله فعل مضارع جمع غائب یرتارلر دیمکدر (محصول بیت) مستان بادهٔ عشق تسلیم ورضاٴله باشلرینی یقالرینه ایلدرلر یعنی هر بلایه صبرایدرلر وهیچ بربلادن شکایت ایتمزلر اماچونکه صبر وطاقتلری قالمیه چاك کریبان ایدوب جوش وخروش ایدرلر نته که جانانه تازه واصل اولان عاشقلرك احوالیدر ﴿ مکن عیب درویش مدهوش مست ٭ که غرقست ازآن میزندپاودست ﴾ مصراع اولك اضافتلری لامیه و بیانیه‌لردر که حرف تعلیل ازآن تقدیری ازآن سبب در (محصول بیت) عامه خطاب عام طریقیله بیورر درویش مدهوش مستنه عیب ایلمه یعنی شراب عشقله مست ولابعقل اولوب بی اختیار چرخ و رقص ایلدیکنی عیب ایلمه زیرا بحر عشقه غرقدر انکیچون ال اياق اورر یعنی شراب عشق ایچون مست ومدهوش اولوب بی اختیار رقص ایلدیکنی عیب ایلمه زیراغرق بحر عشقدر که نه رقصدن خبری وارونه کندندن حاصلی وحشت وحیرت انی احاطه ایلمشدر که نه ایشلدیکندن خبری یوقدر ﴿ کفتار دربیان حقیقت سماع ﴾ ﴿ نکویم سماع ای برادر که چیست ٭ مکر مستمع رابدانم که کیست ﴾ چیست وکیست عبارتلرند ه یاهای رسمیدن بدلدر (محصول بیت) ای برادر حقیقت سماعی سنه سویلزینکه ندر یعنی حقیقتنی بیان ایلمزم مکر بیلم که مستمع کیمدر یعنی اکر بیلورسم که شنونده قابل ومستعد استماع سماعدر بیان ایدرم والافلا یعنی مشایخ دللرند ه سماع ندردیو اهلنه سو یلرم نااهلنه سو یلمم ﴿ که از برج معنی پردطیراو ٭ فرشته فروماندازسیراو ﴾ برج معنی لامیه در مجازا پرد بای عجمك ورانك فتحه‌لریله فعل مضارع مفرد غائب پریدندن اوچاق معناسنه طیراو لامیه در مجازا اوضمیر غائبدر سماعه راجع فروماند عاجز قالور دیمکدر سیراو ضمیر طیره راجعدر فتدبر (محصول بیت) اکر معنی برجندن اوچرسه سماعك مرغی یعنی سماعك صاحبی واهلی معنا عالمندن خبردار اولورسه حاصلی اسراره واقف اولیادن اولورسه فرشته اول طیرك سیرندن عاجز قالور یعنی انك

واصل اولدیغی مقامه واصل اولماز مقصود بودر که استماع سماع ایدن
اهل معنا ایسه یعنی اسرار انبیا واولیایه واقف ایسه اصوات انك شوقنی
تحریك ایدوب وجد وحالتده کلوب جوش وخروش ایلر اما اکر انلردن
دکل ایسه بیت آتی انك حالنی بیان ایدر مصراع اولك معناسی اکر اول
سماع ایدن کیمسه نك مرغی معنا ومحبت پرجندن اوجه دیین قتی اچقدن
پرواز ایلمش ❊ وکر مرد لهوست و بازی ولاغ ❊ قو یتر شود دیوش
اندر دماغ ❊ وکر واو حرف عطفدر که شرطی شرطه عطف ایدر
واوی ایراد ایلین معنایه واصل اولمامش مردلهو لامیه در مجازا حشرلق
دیمکدر بازی عطف تفسیری در لاغ خورتا یعنی لطیفه که ترکیجه کنکل
دیرلر دیوش ضمیر مرده راجعدر ومعناده دماغه مقید در دماغش
تقدیرنده (محصول بیت) اما اکر استماع سماع ایلین کیمسه عوام ناسدن
اولوب هوای نفسه تابع لاغ ولطیفه صاحبی ایسه استماع سماع سببیله
دماغنده شیطان قو یرق اولور وآرزوی نفسانیسی طغیان ایدوب
فریاد وفغانی وهای وهوی شیطانی اولور رحمانی اولماز مصراع اولك
معناسی اکر سماع ایدن کیمسه بازی ولاغ ایسه دیین زائد یره سماع
ایلمش ❊ چه مرد سماعست شهوت پرست ❊ باآواز خوش خفته خیزد
ونه مست ❊ شهوت پرست وصف ترکیبی پرستیدندن طاپماق معناسنه
نفس هواسنه تابع اولان کیمسه یه دیرلر با حرف مصاحبت آواز خوش
بیانیه خفته یونده او یومش معناسنه در خیزد فعل مضارع مفرد غائب
قالقار دیمکدر (محصول بیت) استفهام انکاری طریقیله یورر شهوت
پرست اولان صاحب نفس وهوا وتابع شیطان وضلالت نه سماع اریدر
یعنی سماع اری دکل واستماع سماعه لایق دکل زیرا لطیف آوازله اویومش
اولان کیمسه قالقار ومتنبه اولور مست ولایعقل قالقماز ومتنبه اولماز حاصلی
سماع سماعه واصلین واصلدر غافلین دکل معلوم اولا که آواز خوش یوریغی
قرینه واضحه در که سماعدن بونده مراد صوت وآوازدر رقص دکلدر
فتأمل ❊ پریشان شود کل بباد سحر ❊ نه هیزم که نشکافدش
جز تبر ❊ پریشاندن بونده مراد اچلمقدر با حرف مصاحبت باد سحر
لامیه نه هیزم یعنی هیزم باد سحرله پریشان وکشاده اولماز که حرف تعلیل
ویا حرف رابط صفت نشکافد فعل نفی مضارع مفرد غائب یرماز دیمکدر

ردشمی

ردشمی

ضمیر هیز مه راجعدر تبرباله دیمکدر (محصول بیت) بو بیت بیت سابقه
تمثیل حکمنده‌در یعنی کل لطیف وتر اولد وغیچون بادسحرله مفتوح
ومکشوف اولور یعنی انکله کشایش بولوب اچیلور زیرا هر شکوفه بادله
اچیلورنتکم مشهوردر اما اودن جنسی بادسحرله کل کبی اچلمازز برانی
بالته دن غیری نسنه یرماز واچمازز یرا انده کل کبی لطافت یوقدر بلکه
غلظت واردر ﴿ چهان پر سماعست ومستی وشور ❊ ولیکن چه بیند در
آیینه کور ﴾ مستی یا حرف مصدر شور بونده عشق وشوق معناسنه‌در
(محصول بیت) تمثیل وتنبیه طریقیله بیورر جهان سماعدن وعشق
وشوقدن وذوق وصفادن مملودر اما کور اولان کیمسه آیینه ده نه کورر
یعنی عالمك هر ذره‌سی وکوکلی کوزی وعبرت قوانغی اچق اولان کیمسه
یه مرشد ومتنبه وناصحدر اما کور وکر اولان اهل ضلالت اندن مستفید
ومستفیض ومستنیر اولماز بلکه سایر حیوانات کبی غفلتله کلور وغفلتله کیدر
نبهنا الله من نومة الغافلین ﴿ تبینی شتر برحدای عرب ❊ که چونش برقص
اندر آرد طرب ﴾ تبینی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای استفهامی
متضمن کورمزمسین دیمکدر بر حرف مصاحبت سببیتی متضمن حداحای
خطینك ضمی والف ممدوده مصدردر حداتحدودن یعنی نصر بابنك
ناقص واویسندن حدوده کلور مصدری نصر وضرب وزنی اوزره کلور
دوه‌سورر کن یا نیجه ایرلغه دیرلر نتکم دیارعربده اولانه معلومدر عربه
اضافتی لامیه‌در که حرف بیان چونش واو اصلیه ایله کیف معناسنه‌در
وضمیر شتره راجعدر برقص با حرف صله اندر حرف تأکید آرد فعل مضارع
مفرد غائب کتورر دیمکدر فاعلی طربدر (محصول بیت) کورمزمیسین
که دوه عربك صداسیله که انی طرب وشوق نیجه رقصه کتورر یعنی
دوجینك آوازیله متشوق اولوب یوله محکم کیدر نتکم احوال عربه وحدایه
مطلع اولان بیلور کاه اولور که شوقلنلوب بروبیابانه کیدر نتکم کلستانده
و بهارستانده بیان اولنمشدر معلوم اولا که حدا اصواتدن نوع اولدیغیچون
سماع سیاقنده ایراد ایلدی ﴿ شتررا چوشور وطرب درسرست ❊ اگر آدمی
رانباشد خرست ﴾ شتررا راحرف تخصیص شترك دیمکدر وطرب بونده
عطف تفسیر طریقیله مذکوردر آدمی را راسابق کبیدر (محصول بیت)
چون شتر جوانلغیله شور وشوق باشنده واردر انسانك بونجه شرف وعزتیله

اولماسه انسان دكل خردر يعني اصوات طيبه دنكه انسان متأثر ومنفعل اولميه اول اذل واحقر حيواندندر كه خردر بلكه خردن كمتردر حاصلي حيوانات آوازدن وسازدن متشوق اولوب جوش وخروشه كلور ❊ حكايت ❊
❊ شكراب جواني ني آموختي ❊ كه دلها در آتش چوني سوختي ❊ شكرلب وصف تركيبيدر جواني ياحرف وحدت ني نايدن مخففدر كه دودكمراددر آموختي ياحرف حكايه اوكرنوردي ديمكدر كه حرف رابط صفتدر در آتش درحرف صله دربا معناسنه و ياحرف مصاحبت چون ادات تشبيه ني بونده قامش معناسنه درسوختي فعل ماضي حكايت حال مفرد غائب يقاردي ديمكدر (محصول بيت) شكر كبي شيرين طوداقلي برجوان ني چالمغي اوكرنوردي يعني ناي زنلغه هوس ايدردي كه كوكلري قمش كبي آتش عشق وشوقه يقاردي وياشوقيله يقاردي حاصلي برمحبوب جوان ايدي بونده ني ذكريني انكيچون اختيار ايلديكه اولكي نيله هم تجنيس تام واقعدر وهم قمش فورود قدنصكره آتشه محكم يناردتكم بو معناي نيجه برده رعايت ايلمشدر مصراع ثانينك معناسنى كه عشاقك كوكلري آتشده ينان ني كبي ياقردي ديبن معناي ني كبي احراق ايلمش ❊ پدربارها بانك بروي زدي ❊ بتندي وآتش درآن ني زدي ❊ بانك كاف عجمله آواز معناسنه در بونده چاغرمق مراددر برحرف استعلا وي ضمير جوانه راجعدر زدي فعل حكايت حال ماضي اورردي ديمكدر بتندي ياحرف مصاحبت زدي يه متعلقدر تند تانك ضميله كسكين معناسنه در بونده مراد غضبدر درآن ني درحرف صله (محصول بيت) جوانك پدري كراتله خشم وغضبيله اوزرينه چاغرردي يعني بوندن منع وزجر ايدردي واول نايه آتش اورردي يعني نايي آتشه يقاردي ❊ شبي برادای پسر كوش كرد ❊ سماعش پريشان ومدهوش كرد ❊ شبي ياحرف وحدت برحرف صله اداي پسر لاميه در كوش كرد قولاق طوتدي ديمكدر استماع ايلدي معناسنه سماعش ضميرنيه راجع اولورسه پدره راجع ضمير مدهوش دنصكره تقدير اولنور مدهوشش ديمكدر ادايه راجع اولنجقده بويله دراماپدره راجع اولورسه ضميره برمضاف تقدير اولنور سماع نيش تقديرنده واكل وجهدر (محصول بيت) بركيجه پدر پسرينك اداسنه يعني نينك آوازنه قولق طوتدي يعني ناي چالديغني ديكلدي پس نايك آوازي پدري پريشان ولا يعقل ايلدي حاصلي نايك

ردشمعى

آوازی پدره تأثیر ایلدی ﴿ همی کفت بر چهره افکنده خوی * که آتش بمن درزد این بارنی ﴾ همی کفت سویلردی دیمکدر برحرف استعلا چهره یوزدیمکدر افکنده های رسمی بویله برلرده حرف ترتیب در براغوب دیمکدر خوی خاده ضمه وواو رسمیله دردرعرق معناسنه کوز یاشی معناسنه دیبن اصابت ایلمش افکنده نك خوی مفعول صریحی و برچهره غیر صریحی که حرف رابط مفعول وقولدر بمن باحرف صله درزد درحرف تأکیددر زدك نی فاعلی وآتش مفعول صریحی و بمن غیر صریحی (محصول بیت) پدر حرارت آتش نیدن چهره سنه عرق براغوب یعنی چهره سی درلدوب سویلردی بو کره نی بکا آتش اوردی یعنی بوندن اول بن نای آتشه براغوردم بو کره نی بکا آتش براقدیکه بنی تمام دراندی همی کفند نصکره واو حالیه

ردشمی

یازان های ترتیك معناسنی بیلزمیش حضرت شیخ قصه مناسبتیله حکمت بیان ایدوب بیورر ﴿ ندانی که شوریده حالان مست * چرا درفشانند در رقص دست ﴾ ندانی فعل مضارع مفرد مخاطب معنای استفهامی متضمن بیلزمیسن دیمکدر که حرف بیان شوریده حال وصف ترکیبی والف ونون ادات جمع دیوانه لر دیمکدر مسته اضافتی لامیه در برحرف تأکید فشانند فعل مضارع جمع غائب سلکرلر دیمکدر مراد قرصمقدر دست مفعولی (محصول بیت) بیلزمیسین که شراب عشقله مست اولان دیوانه عاشقلر رقصده نیچون اللرینی بربرینه اوررلر انك سببی بودر که ﴿ کشاید دری بر دل از واردات * فشانند سردست بر کائنات ﴾ دری یا حرف وحدت بر دل برحرف صله واردات فیوضات الهیه یه دیرلر یعنی خدادن کلن فیضلر معناسنه درفشاند یعنی صاحب واردات سردست لامیه ال اوجی معناسنه برحرف صله کائنات مخلوقات معناسنه بونده مراد دنیادر (محصول بیت) انکیچون رقصده دست افشان اولورلر که واردات الهیه دن وفیوضات رحمانیه دن اللرینه برباب فتح اولور پس دنیا ومافیهایه ال سیلکرلر یعنی ترکینه اشارت ایدوب بیزاندن کچدك دیرلر نتکم کلستانده بیورر * بیت * اکر درویش برحالی بماندی * سردست از دو عالم برفشاندی * یعنی ایکی عالمی ترك ایدردی دیمکدر ﴿ حلالش بود رقص بر یاد دوست * که هر آستینش جانی دروست ﴾ حلالش ضمیر صاحب وارداته راجعدر برحرف صله یاد دوست لامیه در دوستك نامنه دیمکدر

زده سرزوری وشمی

که حرف تعلیل آستینه بك و یا حرف وحدت وضمیر سابق کیدر جانی یا حرف وحدت در حرف ظرف واو ضمیر غائب آستینه راجعدر (محصول بیت) جانب خدادن مستفیض اولان عاشقه دوستك یعنی خدانك نامنه و یادینه یعنی عشقنه دور ورقص حلالدر زیرا انك هر بکنده برجان واردر یعنی واردات الهیه سببیله هر عضوینه برجان فائض و برقوت ساری اولور شویله که باشدن اباغه جان اولور و زیاده شوق وذوقدن بی آرام و بی قرار اولوب رقاص ودست افشان اولور پس بوحالده هرنه وضع ایدرسه حلالدر ❊ کرفتم که مردانهٔ درشنا ❊ برهنه توانی زدن دست و پا ❊ کرفتم فعل ماضی نفس متکلم وحده طوتایم یعنی فرض وقیاس ایده‌یم دیمکدر که حرف بیان مردانهٔ یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل شناوشنا ووشناه صوده یوزمك معناسنه در که عرب سباحت دیرسینك کسریله برهنه بای عربك فتحی وضمیله وفتح را وسکونیله چبلق دیمکدر عریان معناسنه توانی فعل مضارع مفرد مخاطب قادرسین دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بو بیتی تمثیل طریقیله بیورر دیرکه طوتایم که صوده یوزمکده مردانه سین ایکن عریان ایکن ال و اباق اورمغه قادرسین یعنی اکرچه کیم قابلیتك واستعدادك واردر ایکن طریق اولیا تجرید وفنادر ترك ماسوی اسبتر والابار کران دنیا ایله بوله کیرلمز ❊ بکن خرقهٔ نام وناموس وزرق ❊ که عاجز بود مرد باجامه غرق ❊ بکن کاف عربك فتحیله قوپر دیمکدر اما بونك کبی برلرده چیقار معناسنه در خرقهٔ نام لامیه در مجازا یعنی خرقهٔ شهرت دیمکدر ناموس عار و وقار زرق ریا دیمکدر که حرف تعلیل مرد باجامه بیانیه اضافتدن مقطوع اوقویان بیلمزمش (محصول بیت) ریا وعار وناموس خرقه سنی چیقار یعنی بونلری ترك ایله دیمکدر زیرا لباسله غرق اولان اریوزمکده وچیقماقده عاجز اولور یعنی ثقلت لباس ال اباق اورمغه مانعدر حاصلی طریق اولیاده موانعله سلوك صعبدر بلکه میسر دکلدر بیتدن مراد تمثیلدر و بیت آتی بونی تنویر وتوضیحدر ❊ تعلق حجابست وبی حاصلی ❊ چو پیوندها بکسلی واصلی ❊ حجاب پرده معناسنه در بکسلی فعل مضارع مفرد مخاطب در کسلیدندن قرمق معناسنه واصلی یا ضمیر خطاب (محصول بیت) ماسوایه یعنی خدادن غیری یه تعلق وتشبث ایلمك سنکله حق بیننده پرده در یعنی وصول حقه

ردسروری وشمعی

مانعدر وحاصلسزلق در يعنى سعى و كوشش تعلق ماسوايله بى فائده
وبى نتيجه در اما چون پيوندلرى قراسين يعنى موانعى ترك ايليه سن
واصلاسين حاصلى عبدله افنديسى بيننده غيره ميل ومحبت حجابدر بونلر
رفع اولنجه همان رب و بنده در فتدبر ﴿حكايت پروانه وصدق مودت
اوباشمع﴾ ﴿كسى كفت پروانه راكاى حقير * برودوستى درخورخويش كير﴾
كاى اصلنده كه اى ايدى كه حرف مقول وقولدر دوستى باحرف وحدت در
خور ودرخورد داالله ودالسز لايق معناسنه در خويشه اضافت لاميه
(محصول بيت) بركيمسه پروانه يه اى حقير پروانه ديدى وار كندوكه لايق
بردوست طوت يعنى شمعه مودتى ترك ايدوب كندكه لايق ومناسب
بردوست اله كتور ﴿رهى روكه بينى طريق رجا * تووهرشمع ازكجا
تاكجا﴾ رهى باحرف وحدت كه حرف رابط صفت طريق رجالاميه رجا
اميد معناسنه در مهرشمع مصدرك مفعولنه اضافتيدر تاانتهاء غايتچوندر
(محصول بيت) پروانه يه ديركه بريوله يورى كه انده اميد كوره سين يعنى
اميدك ميسراوله سن وشمعه محبت نره دن نره يه د كدر يعنى سنكله شمعك بيننده
اصلا مناسبت يوقدر ﴿سمندرنه ٔ كرد آتش مكرد * كه مردانكى
بايدآنكه نبرد﴾ سمندرنه اولدغنى سابقايان ايلمشيدك نه ٔ ياضمير خطاب
وهمزه حرف توسل همزه خطاب ايچوندر دين سهوايلمش كرد آتش لاميه در
آتش چوره سنده ديمكدر مكرد كاف عجمك فتحيله فعل نهى مفرد مخاطبدر
كردبدند ن جكرنمه ديمكدر مردانكى كاف عجم هاى رسيدن بدلدر
وياحرف مصدر نبرد جنك ديمكدر (محصول بيت) پروانه يه ديركه
سمندر دكلسين آتش اطرافنده چكرنمه زيرا اول ارلك كرك اندنصكره
جنك ايلمك كرك حاصلى ارلكك تجربه ايله اندنصكره صواشه كير يعنى
اول آتشك احراقنى تجربه ايله اندنصكره يانينه وار ﴿زخور شيد
پنهان شود موش كور * كه جهلست باآهنين پنجه زور﴾ موش كور
كوز سو زسجان يعنى يراسه كه حرف تعليل باحرف مصاحبت آهنين
پنجه وصف تركيبيدر يعنى دمر پنجه لى ديمكدر زور بونده قوت معناسنه
(محصول بيت) يراسه كونشدن قاچوب كيزلنز زيرادمر پنجه لو كيمسه
اله زور صنامق جهل وديوانه لقدر يعنى كونشك نورينه تحمل ايده
ميجكين بيلديكيچون قراكلق بوجاقلره قاچوب كيزلنز زيرا قوى پنجه لو

ردسروری وشمعی

کیسه ایله زور باز واق ایلمك و پنجه طوتشمق جهل ونادانلقدر حاصلی
کندیدن قوی ایله کورشمك نامعقولدر و بالجمله سنك آنکله هیچ مناسبتك
یوقدر ﴿ کسی را که دانی که خصم تو اوست ＊ نه ازعقل باشد کرفتن
بدوست ﴾ کسی را یا حرف وحدت ورا ادات مفعول که رابط صفت
دانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر دانیدندن که حرف بیان خصم
تو لامیه او ضمیر غائب کسه راجعدر بدوست با حرف زائد (محصول بیت)
بر کیسه که بیلورسین اول سنك خصمك ودشمنکدرانی دوست طوتمق
عقلدن دکلدر اعدی آتش سنك دشمنکدر که سنی یقاکلشدر پس انی
سوب اکا تقرب ایلمك جانینه قیمقدر ﴿ تراکس نکو یدنکو میکنی ＊ که جان
درسر کار او میکنی ﴾ تراسکا که حرف بیان سر کار اولامیه لردرانك ایشی
سوداسنده دیمکدر او ضمیر غائب خصمه راجعدر که مراد آتشدر
(محصول بیت) سکا کیمسه دیمز که ایی ایدرسین که جانکی انك ایشی
ومصلحتی سوداسنده یعنی اکا محبت ومودتده تلف ایدرسین حاصلی انك
سوداسنده جان وباش تلف ایلدیککی کیمسه بکنمز زیرا محض جنوندر ﴿ کدایی
که از پادشه خواست دخت ＊ قفا خورد و سودای بیهوده پخت ﴾
کدایی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت دخت دالك ضمی وخانك
سکونیله دختر معناسنده در یعنی قیز قفا بونك کبی یرلرده اکسه طبانچه سنه
دیرلر (محصول بیت) بر کدا که پادشاهدن قیز دیلدی یعنی تزوج
مراد ایلدی اکسه سینه طبانچه یدی یعنی حقارت وهوان کوردی
وزائد و بیهوده سودا پشردی حاصلی نامناسب ونامعقول وضع ایلدی
زیرا کدانك پادشاهدن قیز دیلمك حدی دکلدر پس سنکده آتشله
مناسبتك یوق واکا تقربك نامعقول ایشدر ﴿ کجا در حساب آورد چون
تو دوست ＊ که روی ملوك وسلاطین دروست ﴾ آوردك فاعلی شمعدر
وخطاب پروانه یه در که حرف تعلیل روی ملوك لامیه واو حرف عطف
درو در حرف ظرف و ضمیر شمعه راجعدر آوردك فاعلیدر ودر وده ضمیر
دخت پادشاهدن کنایتدر دیبن زنانه ایش ایشلمش (محصول بیت)
ناصح پروانه یه دیر که شمع سنك کبی دوستی وعاشقی قنده حسابه کتورر
واعتبار ایدر یعنی ایتمز زیرا پادشاهلرك و بکلرك یوزی اکادر یعنی عالمك اعلا
وادناسی هب جمله اکا ناظر ومتوجهدر پس سنك کبی حقیر کابه که

ردسروری

نه اعتبار ایدر وقنده عاشقلر حسابنه قتار که حرفی ادات حال اعتبار ایدن
قتی بی اعتبار ایمش ﴿ مپندار کودر چنان مجلسی ❊ مدارا کند باچو تو
مفلسی ﴾ مپندار ظن ایله دیمکدر کو اصلنده که اوایدی که حرف بیان
او ضمیر غائب شمعه راجعدر همزهٔ وصلاه ساقط اولمش مجلسی یاحرف وحدت
یاحرف مصاحبت چو ادات تشبیه مفلسی یاحرف وحدت (محصول بیت)
شمعه ناصح دیرکه ظن ایله که شمع انجلین بر عالی مجلسده یعنی مجالس سلاطینده
سنك کبی بر حقیر مفلسه مدارا ایدوب انی یقمیا البته یقسار مصراع اولك
معناسی یعنی دختر پادشاه که چنین مجلس بلند ومقام عالی دارد
دیین قیز نقشی معنا و برمش ومصراع ثانی مدارا کند باتوچون مفلسی
یازوب مفلسی یاسنی خطاب ایچون دردیبن هم ترکیبده خطا ایلمش هم معناده
قتدبر ﴿ وکر باهمه خلق نرمی کند ❊ تو بیچارهٔ باتو کرمی کند ﴾ باحرف
صله نرمی یاحرف مصدر باتو باسابق کبیدر کرمی یاحرف مصدر کرمی
بونده ایهام طریقیله واقعدر یعنی حدت واسیجاق معناسنه (محصول
بیت) ناصح پروانه یه دیرکه واکر شمع جمیع خلقه ملایمت وملاطفت
ایلر یعنی هر کس اندن مستنیر ومستغنی اولور اماسز بیچاره سن سکا تیزلك
وآتشی مزاجلك ایدر یعنی غیرلره ضیا وروشنالق و پرور اماچون که
عاشقسین سنی یاقوب یاندرر اسیر کز ﴿ نکه کن که پروانهٔ سوزناك ❊ چه
کفت ای عجب کر بسوزم چه باك ﴾ که حرف بیان پروانهٔ سوزناك بیانیه ناك
کاف عربله ادات نسبت دردناك وغمناك کبی دردلی وغملی دیمکدر یس
سوزناك بونده یانغین وحرارتلی دیمکدر چه کفت نکه کنه مقیددر بوندن
صکره کلن مقول وقول عبارتدر بر نیجه ابیاتله ای عجب مستغاثله در
یاللعجب ویاللماء کبی چه باك نه غم دیمکدر (محصول بیت) نظر ایله که سوزلی
وحرارتلی پروانه ناصحه نه دیدی هی عجب کیمسه اکر یناریسم نه غم یعنی سن
بنی قیرمه یناریسم بن ینارم سز یانمازسز ﴿ مرا چون خلیل آتشی در
دل است ❊ که پنداری این شعله بر من کل است ﴾ مرا بنم دیمکدر چون ادات
تشبیه خلیل یعنی ابراهیم پیغمبر آتشی یاحرف وحدت نوعیه دل بونده یورك
معناسنه در که حرف رابط صفت پنداری فعل مضارع مخاطب صانورسین
دیمکدر این شعله یعنی شعلهٔ شمع بر حرف صله در با معناسنه (محصول بیت)
بنم یورکمده خلیل کبی بر آتش واردر که صانورسین بو شعلهٔ شمع اکا کوره

رد شمعی

رد سروری

رد شمعی

بکا بر کل در یعنی بورکه اولان آتشه کوره شمعك آتشی کل ولاله در معلوم
اولا که نیل بکلمه حرف روی که لام در متحرك اولمغله قافیه اولمغه صحیح در
زیرا ساکن اولسه قافیه اولمق جائز اولمازدی فتأمل ﴿ نه دل دامن داستان
میکشد ٭ که مهرش کریبان جان میکشد ﴾ نه حرف نفی معناده میکشده
متعدیدر نمیکشد تقدیرنده، دامن داستان لامیه در داستان وصف ترکیبیدر
ستانیدن کبی کل الیجی دیمکدر که حرف اضراب کریبان جان لامیه در
مجازا (محصول بیت) کوکل جانان دلستانك اتککن الوب کندیه چکمز
یعنی اکا کندویی کوجله عاشق ومبتلا ایتمز بلکه جانانك مهر ومحبتی
جان یقاسندن الوب کندیه جکر حاصلی کوکلی محبتی نی اختیار کندویه
عاشق ایدر ﴿ نه خودرا بآتش بخود میزنم ٭ که زنجیر شوقست در کردنم ﴾
نه حرف نفی معناده میزنم مقید نمیزنم تقدیرنده را ادات مفعول بآتش با حرف
صله بخود با حرف مصاحبت تقدیری باختیار خود میزنم فعل مضارع نفس
متکلم وحده در که حرف اضراب زنجیر شوق لامیه در و یا بیانیه
(محصول بیت) پروانه دیر که بن کندمی آتشه کندی اختیارمله اتمادم بلکه
بو بنده عشق وشوق زنجیر در که آتش شمعه بی اختیار ایلدر حاصلی
جانان جانبنه بی غیر بارقهرا چکر ﴿ مرا همچنان دور بودم که سوخت
٭ نه این دم که آتش بمن در فروخت ﴾ همچنان انجلین دیمکدر که حرف
بیان سوخت تقدیری میسوختدر ضرورت وزنیچون وقرینه قائم
اولدیغیچون ترك اولندی نه حرف نفی این دم بووقت دیمکدر که سابق کبی
بمن با حرف مصاحبت بر حرف تأکید (محصول بیت) پروانه دیر که بنی
شویله که شمعدن ایراق ایدم که یقاردی یعنی بنم عشقم ذاتیدر عارضی
دکلدر حاصلی بنی ازلدن یقاکلمشدر همان شمعدی دکل که آتش بمله یالکلندی
حاصلی شمعدی کندمی آتشه اورمقدن اول یقاکلمشدر همان شمعدی دکل
مصراع ثانینك معناسی بنی همان بودم یقمادی که بکا آتش شعله اندردی
بو وجه داخی ممکن در که بنده آتش شعله اندی دیین معنای تمام احراق
ایلمش ﴿ نه آن میکند یار در شاهدی ٭ که با او توان کفتن از زاهدی ﴾
شاهدی یا حرف مصدر محبوبلق دیمکدر که حرف بیان یا حرف صله
اوضمیر غائب یاره راجعدر توان کفتن سویلك ممکن اوله از حرف ابتدا
زاهدی یا حرف مصدر (محصول بیت) بو بیت جائزدر که پروانه نك اوله

ردشمعی

وجائزدر كه شيخك اوله يار محبو بلغنده اول وضع وحالى ايلمز يعنى او يله مستغنى وفارغ اولماز كه اكا زهد وتقوى دن سوزسو يلك ممكن اوله حاصلى زياده بى باك و بى پروا اولديغندن كمسه سوز ينى اصغا ايلمزتكم هر كسك بوقصه معلوميدر ❊ كه عيبم كند در تولاى دوست ❊ كه من راضيم كشته در پاى دوست ❊ كن اسمدر كيم معناسنه تولاى دوست مصدرك مفعولنه اضافتيدر محبت دوست ديمكدر كه حرف تعليل كشته تقديرى كشته شدندر پاى دوست لاميه (محصول بيت) استفهام طريقيله بيورر بنى كيم عيب ايدر دوستك محبتنده يعنى كيمسه ايلمز زيرا بن دوستك اياغنده مقتول اولمغه راضيم حاصلى انك هلاكى اولمغه قائلم ❊ مرا بر تلف حرص دانى چراست ❊ چو او هست كر من نباشم رواست ❊ مرا بنم بر حرف صله تلف تقديرى تلف شدن در دانى فعل مضارع مفرد مخاطب استفهامى متضمن چو حرف تعليل او ضمير غائب شمعه راجعدر روا جائز معناسنه (محصول بيت) پروانه دير كه بنم تلف اولمغه حرصم نه ايچوندر بيلورميسين يعنى كندمى نيچون يقارم بيلورميسن چونكه اول واردر اكر بن اولمازسم جائزدر حاصلى تك همان اول موجود اولسون بن هلاك اولورسم غمم د كل ❊ بسوزم كه يار پسنديده اوست ❊ كه در وى سرايت كند سوز دوست ❊ بسوزم يانارم و يانيم ديمكدر كه حرف تعليل يار پسنديده بيانيه مقبول يار ديمكدر او سابق كبيدر كه حرف تعليل در حرف صله وى ضمير غائب در ياره راجعدر سرايت تأثير معناسنه در سوز دوست يعنى سوز عاشق (محصول بيت) انك عشقيله يانارم و يانيم زيرا يار پسنديدم اولدر آكه تأثير ايليه دوستك سوزى يعنى انكيچون يانارم كه اكا سوزم تأثير ايليه تا كيم ضيا و نوردن خالى اولماسون بوندن اول نصيحتكره جواب ويردى بوندن نصكره لزام طريقيله بيورر ❊ مرا چند كويى كه در خورد خويش ❊ حريفى بدست ار همدرد خويش ❊ كه حرف رابط مقول وقول درخورد و درخور داله ودالسز لايق معناسنه در خويشه اضافت لاميه در حريف اقتده همصنعت وهمپيشه يه ديرلر اما بونك كبى يرلرده مصاحبت مراددر همدرد درويش ديمكدر (محصول بيت) پروانه ناصحه دير كه بكا نيچه بر سو يلرسن كند كه لايق همدرد بر محبوب اله كتور حاصلى بر موافق محبوب تحصيل ايله نيچه بر ديرسين بكا ❊ بدان ماند اندر زشور يده حال ❊ كه كو يى بكژدم

كزيدم مثال * بدان باحرف صله ودال همزه دن منقلبدر اصلی بان ایدی
ماند فعل مضارع مفرد غائب بکزر دیمکدر مانیدندن اندرز همزه نك
ودالك فتحیله و رانك زای اوزرینه تقدیمیله بونده نصیحت معناسنه در
شوریده حال اضافتی مصدرك مفعولنه در شوریده حال وصف ترکیبیدر
دیوانه معناسنه که حرف صله کزدم کزیده وصف ترکیبی عقرب
صوقمش معناسنه مثال فعل نهی مفرد مخاطبدر نالیدندن ایکلمه دیمکدر
(محصول بیت) پروانه دیرکه عاشق شوریده حاله نصیحت ایلمك
اکابکزرکه عقرب صوقمش کیمسه یه ایکلمه دیه سین یعنی عاشقه نصیحت
ایلمك که فلانی سومه وفلانی سودیوجنوندن نوعدر زیرا اختیاری
النده دکل * کسی رانصیحت مکوای شکفت * که دانی که دروی
نخواهد کرفت * شکفت شینك وکاف عربك کسریله عجب معناسنه در
ضمه لریله ده لغتدر که حرف رابط صفت دانی بیلورسین دیمکدر در حرف
صله در بامعناسنه وی ضمیر کسی یه راجعدر کرفت بونده کرفتن معناسنه در
نخواهد کرفت تأثیرایلمیسردر حاصلی سوزك طوتمیان کیمسه یه نصیحت
ضایعدر (محصول بیت) نصیحت ایلمه ای عجب کیمسه که بیلورسین که
تأثیر ایلمیسردر * زکف رفته بیچاره‌ئی را لکام * نکوپند کاهسته ران
ای غلام * بیچاره‌ئی یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل ورا حرف
تخصیص لکام لامك کسری وکاف عجمله اویان دیمکدر که عرب
تعریب ایدوب لجام در کاهسته که حرف رابط مقول وقولدر ران فعل
فعل امر مفرد مخاطبدر رانیدندن سوردیمکدر یعنی التکده اولان بیندیکی
سوردیمزلر (محصول بیت) النسدن اویانك دیزکنی کیتمش بیچاره یه
دیمزلرکه ای غلام آهسته کیت یعنی یابجه یابجه یوری زیرا اویان النده
دکل که ایستدیکی کبی یوریه بونك کبی یرلرده سورمك پك پك یورمکدن
کنایتدر * چه نغز آمداین نکته درسندباد * که عشق آتشست ای
پسرپندباد * چه بونك کبی یرلرده مبالغه افاده ایدر نغز نونك فتحی
وغینك سکونیله کوچك دیمکدر خوب معناسنه سندباد سینك فتحی
وکسریله بر حکیمك اسمیدرکه اول حکیم نصیحت وپند باپنده بر کتاب
تصنیف ایلمشدرکه ادی سندباددر یعنی صاحبنك آدنی کتابه اطلاق
ایلمشلردر ابساغوجی وحسام کاتی کبی که حرف بیان عشق مبتدا

وآتش خبری کنه یند مبتدا و باد خبری (محصول بیت) نه خوب کادی
بو یند سند بادنام کابده که ای اوغل نصیحت بادر وعشق آتشدر بیت
آنی مرادی بیان ایدر ﴿ بادآتش تیز تر شود * پلنك اززدن کینه ورتر شود ﴾
بباد حرف مصاحت سببیتی متضمن آتش تیز یانه کسکین آتش دیمکدر
ترحرف استعلا وترادات تفضیل یوجه‌رك دیمکدر کینه ور کینه‌لی دیمکدر
زیرا ورادات نسبتدر وترادات تفضیل (محصول بیت) باد سببیله کسکین
آتش یوجه‌رك اولور یعنی ارتار فپلان دیدکلری حیوان اورمقدن
کینه‌لی‌رك اولور یعنی اوران کسه‌یه بغضی زیاده اولور ایمدی عاشقه
نصیحت ایتمك مذکور مثاللر کبیدر ﴿ چونیکت بدیدم بدی میکنی * که
رویم فراچون خودی میکنی ﴾ چو حرف تعلیل نیکت تا ضمیر خطاب
بدی یا حرف مصدر که حرف بیان فرا بونده ادات صله در با معناسنه چون
ادات تشبیه یا ضمیر خطاب (محصول بیت) پروانه ناصحه دیر که چونکه
سنی ایی کوردم یعنی چونکه سنی امعان نظر ودقت بصرله کوردم زیاده
یرامزلق ایدرسین که بنم یوزمی کندك کبی کسه‌یه ایدرسین یعنی بکا دیرسن که
کندك مناسب برکسه‌یه عاشق اول که آتش سومك سنك حدك دکلدر
حاصلی بنم رویمی آتشدن غیریه توجیه ایدرسن بوایسه معقول نصیحت
دکلدر بیت آنی مرادی بیان ایدر ﴿ زخود بهتری جوی فرصت شمار
* که باچون خودی کم کنی روزکار ﴾ بهتری یا حرف وحدت جوی فعل
امر مفرد مخاطب ایسته دیمکدر شمار فعل امر مفرد مخاطب صای دیمکدر
که حرف تعلیل با حرف مصاحبت چون ادات تشبیه خودی یا حرف
وحدت کم کاف عجمك ضمیله ضایع معناسنه در روزکار زمان وعمر معناسنه در
(محصول بیت) پروانه تمثیل طریقیله ایدر که مصاحبت ومحبت کندکدن
یکرك برکیمسه طلب ایله وانی ویا طلب ایلمسنی فرصت عد ایله زیرا کندك
کبیله مصاحبت ومناسبت ایدرسك عمرکی واوقاتکی ضایع ایدرسن حاصلی
برنسنه حاصل اولماز وعمرکی بوق یره تلف وضایع ایدرسین ﴿ پی چون
خودان خودپرستان روند * بکوی خطرناك مستان روند ﴾ پی بای
عجمك فتحی ایله ویای اصلیه ایله اردوایز معناسنه در خود کندی دیمکدر
لفظ عامدر غائب ومخاطب ومتکلمده مستعملدر الف ونون ادات جمع
خودپرست وصف ترکیبیدر خودبین معناسنه یا حرف صله کوی خطرناك

بیانیه (محصول بیت) کندی کیبلرك اردنجه مغرورلر وخود پرستلر کیدر
زیرا ایلرالبته کندیلردن ایلریه تابع اولورلر برامزلره تابع اولمزلرنته که خطرلی
محله به مستلرویی عقلار کیدر عقلا وازکیا کیتمز حاصلی خودپسندلر کندیلر
کیبلره اوبوب کیتمك وضرروزیاننی تفکرایلمك مستلرك مخوف وخطرناك
یرلره تدارکسز وارمه‌لری کیبدر ﴿ من اول که این کارسرداشتم ❊ دل
ازسر بیکبار برداشتم ﴾ این کاردن مراد کارعشقدر سرسودا وهوا
معناسنه بیکبار براوغوردن دیمکدر (محصول بیت) بن اول که کار عشق
سودا طوتدم یعنی سوداوهوا ایدندم حاصلی عاشقلغی اختیار ایلدم
کوکلی باشدن براوغوردن قالدردم یعنی باشدن حیاتمدن قطع رجای
ایلدم وترك جان وسر ایلدم ﴿ سرانداز در عاشقی صادقست ❊ که بدزهره
برخویشتن عاشقست ﴾ سرانداز وصف ترکیبیدر بهادر وقیاق اولان
کیسه یه دیرلر که حرف تعلیل بدزهره قورقاق که عرب جبان دیر بر حرف
صله خویشتن کندی دیمکدر (محصول بیت) بهادر وقیاق اولان کیسه
یعنی جان وباشه قیان کیسه عاشقلقده صادقدر یعنی عاشق صادق کندی
جاننه قیار اما قورقاق اولان کیسه کندیسنه عاشقدر یعنی کندنی سوردر که
جاننی آتش عشقه براقماز سرانداز کبی ﴿ اجل ناکهان در کمینم کشد ❊ همان به
که آن نازنینم کشد ﴾ کمین پوسی معناسنه در (محصول بیت) اجل بنی
ناکاه پوسیده اولدرر یعنی خبرم یوغیکن برکون بوغزم آلور بو بله اولجق
هم اول یکدر که بنی اول نازلی یارم اولدره حاصلی اجلدن اولمکدن جانان
النده اولمك یکدر وصفادر ﴿ چو بیشك نبشتست برسر هلاك ❊ بدست
دلارام خوشتر هلاك ﴾ باحرف ظرف دست دلارام لامیه دلارام وصف
ترکیبیدر کوکله آرام وقرار ویریجی دیمکدر هلاك ایکی یرده بیله هلاك
شدن تقدیرنده (محصول بیت) چونکه شکسز وشبهه‌سز باشه هلاك اولمق
ازلدن یازلمشدر یعنی البته موت وفوت مقرردر پس دلارام النده هلاك اولمق
خوشدر حاصلی جانان النده اولمك یعنی یولنده جان ویرمك اولی
واحریدر ﴿ نه روزی به بیچارگی جان دهی ❊ همان به که در پای جانان
دهی ﴾ نه حرف نفی معناده دهی فعلنه مفیددر ندهی تقدیرنده استفهام
انکاری در روزی یاحرف وحدت به بیچارکی باحرف مصاحبت ویاحرف
صله در پای جانان لامیه (محصول بیت) برکون بیچاره‌لکیله ودردمندلکیله

جان و یرمزمیسین البته و یررسن شبهه یوق پس هم اول بکدر که جانان اباغنده و یره سین حاصلی اجل مقرر اوالد قدنصکره ایدی جانان اباغنده اولمك یکرك وخوشتر قدر ﴿ حکایت در مخاطبهٔ پروانه باشمع ﴾ ﴿ شبی یاددارم که چشمم نخفت * شنیدم که پروانه باشمع گفت ﴾ (محصول بیت) یادمده در وخاطرمده درکه برکیجه کوزم اویومادی یعنی کوزمه اویقو کیرمدی ایشتدمکه حال دلیله پروانه شمعه سویلدی ﴿ که من عاشقم گر بسوزم رواست * ترا گریه وسوزباری چراست ﴾ که حرف رابطه مقول وقول رواجائز معناسنه ترا سنك وسکادیمکدر باری بونده هله معناسنه در (محصول بیت) پروانه شمعه دیرکه بن عاشقم یانوب یاقلسم رواو جائزدر سنك کریه وسوزك هله نه ایچوندر یعنی سن نیچون یانوب اغلرسین سن خودبنم کبی عاشق دکلسین * بیت * کمال عاشقی پروانه دارد * که هیچ ازسوختن پرواندارد * ﴿ بگفت ای هوادار مسکین من * برفت انگبین یار شیرین من ﴾ بگفت شمع دیدی هوادار وصف ترکیبی محبت معناسنه مسکینه اضافتی بیانیه ومنه لامیه برفت کیتدی انگبین همزه نك فتحی ونونك سکونی وکاف عجمك ضمی وبانك کسریله بالدر عسل معناسنه یارشیرین من بیانیه ولامیه درکه انگبینه صفت ویاندن بدل اوله (محصول بیت) شمع پروانیه دیرکه ای بنم مسکین محبم بن انکیچون سوزانم که عسل دیدکاری یارشیرینم بندن ایریلوب کیتدی حاصلی فراق دردندن سوزان وکریانم ﴿ چوشیرینی ازمن بدرمیرود * چوفرهادم آتش بسرمیرود ﴾ شیرینی یاحرف مصدر اولمق قابل لذت معناسنه وحرف وحدت بریارشیرین تقدیرنده وحرف نسبت شیرینه منسوب یار یعنی شیرین کبی دیمکدر بدرطشره دیمکدرایرلمقدن کنایتدر فرهادم میم معناده بسره مقیددر بسرم تقدیرنده (محصول بیت) شمع دیرکه چونکه بندن شیرینلك ویابریارشیرین ویاشیرینه منسوب برمقبول یاربندن ایریلوب کیدر فرهاد کبی باشمه آتش کیدر یعنی افتراقی دردندن دیمه آتش چیقار فرهادوشیرین جمعی لطفندن خالی دکل ﴿ همی گفت وهرلحظه سیلاب درد * فرومیدویدش برخسارزرد ﴾ همی گفت شمع سویلردی دیمکدر رواوحرف عطف سیلاب درد لامیه در مجازا فروادات تأکید میدو یدیلردی دیمکدر یعنی اقاردی ضمیر معناده زرده مقیددر زردش تقدیرنده (محصول بیت) شمع مذکورکلمانی

ردسروزی وشمی

حال بوكه سيلاب دردهر لحظه يعنی درد دروندن اقان كوزياشی
صاری يوز اوزره سكردردی يعنی بكزی اوزره دوكلوردی حاصلی
اغلايی اغلايی سو بلردی كلن ابياتك مضمونی دركه ﴿ كه ای مدعی عشق
كارتونيست ❊ كه نه صبرداری نه يارای ايست ﴾ كه حرف رابط مقول
وقولدر مدعی افتعال بابندن اسم فاعلدر برنسنه يلان يره دعوی
ايدنه ديرلر مثلا بركيمسه عاشقلق دعواسين ايلسه اماكرچكدن عاشق
اولمسه اكا مدعی ديرلر كار تولاميه كه حرف تعليل يارای ايست لاميه
باراقدرت معناسنه در وايست همزه نك كسريله اسمدر ايستادن
معناسنه مصدرمرخمدرايستمك معناسنه دبين سهو ايلمش زيرا ايستمك بوقدر
ايستادن واستيدن وار پس ايست ايستادن وايستيدن معناسنه در
فتأمل (محصول بيت) شمع پروانه يه دركه ای مدعی عشق سنك كارك
دكلدر زيرانه بانغمه صبرك وار ونه تحمل ايلمكه قدرتك وار زيرا همان
آتشه قريب اولديغك كبی قنادك يانغله قاچوب كيدرسين ﴿ تو بكريزی
از پيش يك شعله خام ❊ من استاده ام تا بسوزم تمام ﴾ بكريزی فعل
مضارع مفرد مخاطب قچارسين ديمكدر پيش يك شعله لاميه خام جيك
ديمكدر يعنی بشمامش بكريزی به متعلقدر خامی شعله يه صفت طوتوب
برخام شعله نك اوكندن ديبنقی خام ايمش (محصول بيت) شمع پروانه يه
دير كه سن برشعله نك يانندن واوكندن خام قچارسين يعنی تمام يانمجه تحمل
ايدوب طورمازسن امابن طورمشم تا تمام يانم يعنی تمام يانجه تحمل
ايدوب طورورم ﴿ ترا آتش عشق اكر پر بسوخت ❊ مرا بين كه از پای
تاسر بسوخت ﴾ ترا سنك ديمكدر آتش عشق لاميه پر بونده قناد
معناسنه در مرا بنی ديمكدر بين فعل امر مفرد مخاطب كور ديمكدر
كه حرف بيان از پای تاسر قياس ازسرتاپای ايدی ضرورت وزنيچون
عكس ايلدی (محصول بيت) شمع دير كه آتش عشق سنك قنادك ياقديسه
چوق دكل بنی كوركه باشدن اياغه دك ياقدی حاصلی تمام جسمی ياقدی
﴿ مبين تابش مجلس افروزيم ❊ تبش بين وسيلاب داسوزيم ﴾ مبين
فعل نهی مفرد مخاطب تابش بانك كسريله اسم مصدر در نور وضيا
معناسنه يلدرايش ديمكدر مجلس افروزه اضافت بيانيه مجلس افروز
وصف تركيبی يالكاندر جی يعنی روشن ايدیجی ديمكدر ياحرف مصدر

ومیم متکلم تبش تانك فتحی و بانك کسر یله اسم مصدر قزش دیمکدر
حرارت معناسنه واو حرف عطف سیلاب دلسوز بیانیه دلسوز وصف
ترکیبیدر یورك یاندریجی معناسنه و یاومیم سابق کبی (محصول بیت)
شمع پروانه یه دیرکه بنم مجلس افروزلق پرتووضیامه باقمه بلکه حرارت
سیلاب دلسوزلغمه یعنی یورك یاندریجی حرارتمه وسیلابمه بق حاصلی
ظاهرا پارلیوب مجلسی روشن ایلدیکمه باقمه بلکه حرارت درون وسیلاب
چشممه بق یعنی ظاهرم پرنوردر اما باطنم یانار و پرسوزدر ❊ چو سعدی
که بیرونش افروختست ❊ ورش اندرون بنکری سوختست ❊ چو
حرف تشبیه که حرف رابط صفت افروختست اصلنده افروخته است در
ضرورت ورنیچون ن حذف وایصال ایلدی ور واکردن مخففدر وضمیر
معناده اندرونه مقیددر اندرونش تقدیرنده سوختست سابق کبیدر
(محصول بیت) حضرت شیخ کندنی شمع سوزانه تشبیه ایدوب بودر
شمع سوزان سعدی کبیدر که ظاهری و باطنی یعنی روی مبارکی وجسم
شریفی نورانی ولطیفدر اماکر درونه نظر ایدرسك تمام یانمشدر که اثر
وجود قالمشدر یعنی عشق الهی ایله درونی تمام احراق ایلمشدر ❊ نرفته
زشب همچنان بهرهٔ ❊ که نا که بکشتش پری چهرهٔ ❊ نرفته کیتمش
ایدی دیمکدر همچنان هنوز معناسنه در بهرهٔ برمقدار یاحرف وحدت
وهمزه حرف توسل که حرف بیان بکشتش ضمیر شمعه راجعدر یعنی
شمعی سوندردر پری چهره وصف ترکیبی پری صورتلی دیمکدر وباو همزه
سابق کبیدر (محصول بیت) کیجه‌ده هنوز برمقدار کیتمش یعنی
کچمش ایدی که شمعی بر پری چهره‌لی محبوب سوندردی ❊ همی
کفت ومیرفت دودش بسر ❊ همین بود پایان عشق ای پسر ❊ واو
حرف حال دودش دودتونی وضمیر معناده بسره مقید سرش تقدیرنده
بونده بود در معناسنه‌در یعنی ادات خبردر پایان عشق لامیه ای حرف
ندا پسردن مراد جائزدرکه مذکور پری چهره اوله وجائزدرکه غیری
اوله (محصول بیت) شمع سوندردی حالبوکه باشنه درونی تونی کیدردی
یعنی چیقاردی مقول وقول بومصراعدر عشقك نهایتی بودر انجق ای پسر
یعنی جانانك آتش عشقنه یانمق صکره هلاك اولمق در عشق صادقك پایانی
مصراع اولك ترکیبی همی کفت و میرفت دودش بسر یازوب تقدیم وتأخیر

ردشمعی

طربقیله معناو برن خطای فاحش ایلمش ﴿ اکرعاشقی خواهی آموختن * بکشتن فرج یابی ازسوختن ﴾ فرج فرح معناسنه وخلا معناسنه کاور (محصول بیت) اکرعاشقلق اوکرنمك استرسك مقتول اولمله یانقدن فرج وفرح بولورسین یعنی مادام که حیاتده سن آتش عشقله یوزان وکدازان وبریانسن امامقتول اولمغله سوزوکدازدن خلاص بواورسین ﴿ مکن کریه برکورمقتول دوست * قل الحمد لله که مقبول اوست ﴾ کریه اسمدر اغلاق معناسنه کور مقتول دوست لامیدر قل فعل امر مفرد مخاطب نصر بابنك اجوف واویسندن یعنی قال یقول دن سوله دیمکدر که حرف تعلیل مقبول اولامیه در ضمیر دوسته راجع در (محصول بیت) دوستك یعنی جانانك مقتولی اولان کیمسه نك کوری یعنی قبری اوزره اغلمه حاصلی دوستك مقتولنی کوروب اجبوب اغلمه بلکه الحمد للهدی که آنك مقبولی در یعنی مقبول اولدوغیچون قتل ایلدی مردودی اولسه قتلنه مباشر اولمازدی ﴿ اکرعاشقی سرمشوی ازمرض * چوسعدی فروشوی دست ازغرض ﴾ عاشقی یا ضمیر خطاب مشوی فعل نهی مفرد مخاطب شویدندن یومه دیمکدر مرض دن مرادمرض عشقدر فروادات تأکید شوی فعل امر مفرد مخاطبدر سابق کبی غرض دن مراد غرض نفسدر (محصول بیت) اکرعاشق ایسك باشکی مرض عشقدن یومه یعنی باشکدن سودای عشق چیقارمه همیشه عاشق اول سعدی کبی الکی غرض نفسانیدن یو یعنی شهوانی نظری کلیا ترك ایله ﴿ فدایی ندارد زمقصود چنك * وکر برسرش تیر بارند وسنك ﴾ فدایی یا حرف نسبت سردن کچن کیمسه یه دیرلر چنك بونده دست معناسنه در بارند فعل مضارع جمع غائب یاغدررلر دیمکدر متعدیدر لازمده کاور (محصول بیت) فدایی مقصودندن ال طوتمازیعنی مقصودندن ال چکوب فراغت ایلمز اکر باشنه اوق وطاشده یاغدررلرسه حاصلی مقتول اولنجه مرادندن ال چکمز وفراغت ایلمز یعنی عاشق صادق فدایی کبی میدان عشقده ترك سرایتمك کرك که مقصود ومرادنی تحصیل ایلمکه قادر اوله ﴿ بدریا مرو کفتمت زینهار * وکرمیروی تن بطوفان سپار ﴾ بدریا با حرف صله بطوفان باکذلك حرف صله (محصول بیت) سکادیدم که صاقین دریایه کیتمه

يعنى دريای عشقه طالمه وعاشق اولمه واكر كيدرسك يعنى عاشق
اولورسك تنكى ووجودكى طوفان بلايه ايصمرله
حاصلى كنند يكى بليات عشقه تسليم ايله
زيرا عشق درد و بلاسز اولماز

ممم
مم

تم طبع الجزء الاول من شرح بوستان للعالم المحقق مولانا
سودى البسنوى ويليه الجزء الثانى اوله باب
چهارم در تواضع فى مطبعة العامرة فى سنة
ثمانية وثمانين ومأتين بعد الالف
١٢٨٨ فى شهر ص ٧

فهرست جلد ثانی من سودی شرح بوستان

مم

مم

فارسی وعربی وهر علمده استاد کامل اولان مولانالار یدن تلمذ ایدیوب
کندولری دخی شرف استادیته نائل بین العلماء کلامی اثبات مدعی ده

المولی سودی
بوستو یدر معامله کالای
علم وعرفانله رأس المال کاالدن
وایه دار و بازار اعتبارده مظهر سود
بیشمار اولوب طریق سعادت رفیقه سالك
ورهبرده عتبات و مسالك او لدقدنصکره
برمقدار وظیفه تقاعد ایله قناعت ایتمشیدی ابراهیم
پاشا سراینده اولان غلمان خاص شهنشاهی یه معلم
تعیین اولنوب اول مشغله شریفه ایله بیك حدودنده
سرمایه عمری اتمام وعزم راحتده دار السلام
ایلدی مولانا مرحوم سودی هر جنس فاخر
علوم مبانی ومقدماتی سدید معلم مفید
ایدی مثنوی شریفه شرحی وکافیه
وشافیه یه ترجمه سی واردر
(من ذیل الشقایق)

اتیانه لایق وقابل اولوب شیخ سعدی قدس سره حضرتلرینك توأمین
حکمنده بولنان کتاب گلستان وبو کتاب حقایق مشحون اولان بوستانی
بلاد ترکیده سها ایکن واصل خرشید ایلمشدر ولله در الشارح المرحوم

سودی شرح
بوستان

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ باب چهارم در تواضع ﴾

﴿ زخاك آفريدت خداوند پاك * پس اى بنده افكند كى كن چو خاك ﴾
آفريدت تا ضمير خطاب خداوند پاك بيانيه پس فاى تعقيب معناسنه در
افكندكى همزه نك فتحى وفانك سكونى وكاف عربك فتحى ونونك
سكونى ودالك فتحى وكاف عجمك كسرى كه هاى رسميدن بدلدر ويا حرف
مصدردر دوشكونلك ديمكدر تواضع معناسنه (محصول بيت) خطاب
عام طريقيله بيورر سنى خداوند پاك خاكدن ياراتدى ايمدى اى قول طپراق
كبى دوشونلك وتواضع ايله يعنى مغرور ومتكبر اولمه ﴿ حريص وجهان
سوز سركش مباش * زخاك آفريدت چو آتش مباش ﴾ جهانسوز وصف
تركيبى جهان ياندريجى ديمكدر مراد ظالمدر سركش ده وصف تركيبى در
مغرور ومتكبر ديمكدر (محصول بيت) حريص وظالم ومغرور ومعاند
اولمه خداسنى طپراقدن ياراتدى سن آتش كبى اولمه يعنى خداسنى عنصر
سفليدن خلق ايلدى كه خاكدر سن عنصر علوى كبى اولمه كه آتشدر
حاصلى خاكى مشرب اول آتشى مزاج اولمه ﴿ چو كردن كشيد آتش
هولناك * به بيچاركى تن بينداخت خاك ﴾ آتش هولناك بينيه در
بيچاركى باحرف صله وباحرف مصاحبت وكاف عجم هاى رسميدن بدلدر

﴿ وباحرف ﴾

ویاحرف مصدرتن دن مراد وجودی وذاتیدر بینداخت فعل ماضی مفرد غائب (محصول بیت) چون قورقنج ومهیب آتش کبر وعناد وسرکشلك کوستردی یعنی عالی مزاج اولدی تراب تنی ووجودینی بیچاره لکه براقدی ویاخود بیچاره لکه الچقلغه براقدی حاصلی آتش سرکشلك وخاك تواضع ایلدی * چه آن سرفرازی نمود این کمی * ازان دیو کردند ازین آدمی * آن آتشه اشارتدر واین خاکه سرفراز وصف ترکیبیدر بوك کبی یرلرده تکبر وتعظمدن کنایتدر ویاحرف مصدردر کمی کم اکسك دیمکدر ویاحرف مصدر اکسکلك دیمکدر بونده تواضع مراددر ازان یعنی آتشدن ازین یعنی خاکدن دیو شیطان وآدمی انسان دیمکدر (محصول بیت) چونکه آتش سرفرازلق وکبر کوستردی وطپراق الچقلق وتواضع آتشدن ابلیس خلق اولندی وطپرا قدن آدم آتشه سرفراز بیوردیغی جوهر عالی اولمق اعتباریله در * حکایت هم درین معنی *

* یکی قطره باران زابری چکید * خجل شد چو پهنای دریا بدید * یکی بونده بر دیمکدر ابری یا حرف وحدت بر بلوت دیمکدر مراد ابر نیسان درچکید فعل ماضی مفرد غائب طامدی دیمکدر خجل صفت مشبهه در علم بابندن فرق کبی فانك فتحی ورانك کسریله پهنای دریا لامیه در پهنا ایصی دیمکدر عریض دیرلر دریانك انی دیمکدر (محصول بیت) بر بلوتدن برقطره یغمور طامدی یعنی بر طمله ایندی پس شرمنده اولدی چونکه دریانك انی وبیوکلکنی کوردی یعنی دریانك یصیلغندن وچوقلغندن اوناندی ودیدی * که جایی که دریاست من کیستم * کر او هست حقا که من نیستم * که حرف رابط مقول قول مقدر جایی یا حرف وحدت که حرف بیان کر او هست او ضمیر غائب دریایه راجعدر معناسی دریا اکر بودر که بن کور دم دیمکدر حقا که محقق ومقرر که دیمکدر پس معناسی الله حقیچون دین غلطسو یلمش (محصول بیت) قطره دریانك عظمتنی کورنجه دیدی که بر برده در که یادر بن کیم یعنی اکا نسبت بن هیچ نسنه دکلم حاصلی دریا اکر اولدر که بن کوردم حق بودر که بن نسنه دکلم یعنی اکا کوره بنده هیچ وجود یوقدر * چو خودرا بچشم حقارت بدید * صدف درکنارش بجان پرورید * خود کندی ورا ادات مفعول باحرف مصاحبت چشم حقارت لامیه در مجازا کنار یان دیمکدر

رد شمعی

بونده سینه مرادر ضمیر قطره یه راجعدر بجان باحرف مصاحبت جان ایله دیمکدر بونده ایهام لطیف وارفتأمل پرورید فعل ماضی مفرد غائب بسادی دیمکدر (محصول بیت) چونکه قطره کندینی حقارت کوزیله کوردی یعنی کندیه وجود ویرمدی صدف آنی سینه سنده یعنی قوینده جانله اسلوب تربیه ایلدی ﴿ سپهرش بجایی رسانید کار ✻ که شد نامور لؤلؤ شاهوار ﴾ سپهرش ضمیر معناده کاره مقید کارش تقدیرنده بجایی باحرف صله ویاحرف وحدت رسانید فعل ماضی مفرد غائب رسانیدندن ایرشدردی دیمکدر والف ونون ادات تعدیه درکه حرف بیان نامور ورواوك فتحیله ادات نسبتدر ادلی یعنی مشهور دیمکدر لؤلؤشاهوار بیانیه وار نسبت ولیاقت معناسنی افاده ایدر شاهه لایق ومناسب دیمکدر (محصول بیت) قطره نك فلك ایشنی بر یره وبر مرتبه یه ایرشدردی که مشهور ونامدار لؤلؤ شاهوار اولدی یعنی پاد شاهه لایق ومناسب اینجو اولدی ﴿ بلنداز ان یافت کوپست شد ✻ درنیستی کوفت تاهست شد ﴾ بلند بانك فتحی وضمیله یوکسك دیمکدر رفیع معناسنه ویا حرف مصدر ازادات تعلیل ازان سبب دیمکدر ✻ کو اصلنده که اوایدی که حرف تعلیل وضمیر قطره یه راجعدر پست بای عجمك فتحی وسکون سینله الچق معناسنه دریوکسك مقابلیدر نیستی لامیه درمجازاویاحرف مصدر یوقلق قپوسی دیمکدر یاحرف سبب (محصول بیت) قطره انك ایچون بلندلك ورفعت بولدی یعنی لؤلؤ شاهوار اولدی زیرا پست اولدی یعنی کندینی الچق کوردی ومغرور اولمدی یوقلق قپوسنی دوکدی یعنی قفدی تاکیم وار اولدی وجود وشرف وعزت وحرمت بولدی حاصلی کندینی بی اعتبار طوتدی که صاحب قدر واحترام اولدی ﴿ حکایت هم درین معنی ﴾ ﴿ جوانی خردمند پاکیزه بوم ✻ زدریا درآمد بدربند روم ﴾ جوانی یاحرف وحدت خردمند پاکیزه بوم بیانیه بوم مملکت معناسنه در بونده مراد اصلدر باحرف صله دربند سرحد دیمکدر رومه اضافتی لامیه در (محصول بیت) پاك اصللی برعاقل جوان دریادن روم سرحدینه کلدی یعنی دریا کنارنده برشهره کلدی ﴿ دروفضل دیدند وعقل وتمیز ✻ نهادند رختش بجایی عزیز ﴾ رخت رانك فتحیله اسباب معناسنه درو ضمیر جوانه راجعدر بجایی

﴿ باحرف ﴾

باحرف صله و باحرف وحدت عزيز صفت جابى در (محصول بيت) مذكور جوانده عقل وفضل وتميز كوردیلر پس اسبابنى بر عزيز برقودیلر حاصلى اكارعايت ايلديلر عقل بر ينه فقر يازان صحيح نسخه لره مخالف يازمش ﴿ مه عابدان كفت روزى بمرد * كه خاشاك مسجد بيفشان وكرد ﴾ مه عابدان لاميه مراد شيخدر روزى باحرف وحدت بمرد باحرف صله كه حرف رابط مقول وقولدر خاشاك مسجد لاميه خاشاك چور چوب معناسنه (محصول بيت) عابدلرك اولوسى يعنى شيخى بركون ايام مسافرت تمام اولدقدن صكره مرده يعنى مذكور جوانه سو يلدى كه مسجدك چوربنى وچوپنى وتوزينى سيلك يعنى مسجدى سيل وسپور الكايله ﴿ همان كين سخن مرد رهرو شنيد * برون رفت وبازش نشان كس نديد ﴾ مرد رهرو وصف تركيبى بولجى وسالك معناسنه در (محصول بيت) همان كه يعنى اول ساعت كه مرد رهرو پيردن بوسوزى ايشتدى طشره كتدى وكمسه ارتق نام ونشانني كورمدى يعنى نيجه اولدوغين كمسه بيلدى بعضيلر ديديلر كه جواندن ورهرودن مراد حضرت شيخ كندبدر تستر حال ايچون بوبله بيور ر والعلم عند الله تعالى ﴿ بران حمل كردند ياران و پير * كه پرواى خدمت نداردفقير ﴾ ياراندن مرادمريدلرو پيردن مراد شيخلربدركه حرف بيان رواى خدمت لاميه در پروابونده قولاى ديمكدر خدمت قولاينى معناسنه (محصول بيت) مريدلر وشيخ اول معنايه حمل ايلديلر كه بونك براغوب كتدوكنى كه فقير خدمت قولاينى طوتمز يعنى خدمت ايلمش دكل وخدمت احوالنى بيلمزدبو ﴿ دكرروزخادم كرفتش براه * كنا خوب كردى براى تباه ﴾ دكر روز ايرتسى كون ديمكدر خادم يعنى خادم شيخ ومريدان كرفتش ضمير مذكور جوانه راجعدر براه باحرف ظرف كه حرف رابط مقول وقول مقدر درنا خوب چركين ديمكدر باحرف مصاحبت راى تباه فكر فاسد ديمكدر (محصول بيت) ايرتسى كون مذكور جوانى خادم يولده طوتدى وديدى كه چركين ايش ايلدك فكر فاسدله يعنى قاچوب يرامازايلدك حاصلى اهل طريقته خدمت ايلمكدن اعراض ايلدك ونامعقول ايلدك ﴿ ندانستى اى كودك خودپسند * كه مردان زخدمت بجايى رسند ﴾ ندانستى

اشبار واشابه متحملدر فتأمل کودك خود پسند بيانيه کودك کافلر عربيدر واولکيسی مضموم ودال مفتوح اوغلان ديمکدر خود پسند وصف ترکيبيدر مغرور ومتکبر معناسنه درکه حرف بيان مردان يعنی اولياء بجا يی يا حرف صله ويا حرف وحدت رسند فعل مضارع جمع غائب ايريشورلر ديمکدر (محصول بيت) بيلدك ويابيلدکی ای مغرور ومتکبر اوغلان که اوليا خدمتدن يعنی خدمت سببيله برمرتبه يه يعنی مرتبه ولايت وکرامته ايريشورلر حاصلی بولان خدمتله بولمشدر زبرامن خدم خدم در ﴿ کرستن کرفت ازسرصدق وسوز ❊ که ای يارجان پرور دلفروز ﴾ کرستن کاف عجمك ورانك کسريله وسکون سينله کريستن دن مخففدر اغلمق معناسنه کرفت کاف عجمك ورانك کسريله طوتدی يعنی بشلدی سر بونده جهت معناسنه در سوز يانغين ديمکدر که حرف رابط مقول وقول مقدر در يارجان پرور بيانيه جان پرور وصف ترکيبی درجان بسليجی ديمکدر دلفروزه اضافتی کنه بيانيه در کوکل يالکلدربجی معناسنه (محصول بيت) جوان خادمدن مذکور کلماتی ايشيدنجه صدق وسوز جهتدن اغلدی يعنی صدقله وکوکل حرارتيله اغلمغه بشلدی وديدی که ای جانه حيات وکوکله سرور وصفاويربجی يار ﴿ نه کرد اندران بقعه ديدم نه خاك ❊ من آلوده بودم دران جای پاك ﴾ نه حرف نفی معناسنه ده ديدمه مقيد نديدم تقديرنده بقعه بانك ضميله پاره ارض معناسنه در بونده مذکور مسجددر مراد در آلوده بولاشق جای پاك بيانيه (محصول بيت) جوان خادمه ديدی که بن اول بقعه ده نه توز کوردم ونه طپراق همان بولاشق بن ايدم اول جای پاکده وکرد خاشاك انده بنم وجودم ايدی انجق ﴿ کرفتم قدم لاجرم باز پس ❊ که پاکيزه به مسجد ازخاك وخس ﴾ لاجرم لاشبهه ديمکدر بازپس تأکيد لفظی قبيلندندر همان کيرو ديمکدر که حرف تعليل بعض نسخه ده خاك برينه خار واقعدر (محصول بيت) اول جای پاکده آلوده وناپاك همان بن ايدم بلاشك ولاشبهه قدمی کيرو طوتدم يعنی اندن قالقوب کتدم زيرا مسجد خس وخاشاکدن خالی وپاکيزه اولمق يکدر حضرت شيخ اسلوب سابقه يه شروع ايدوب بيورر ﴿ طريقت جزاين نيست درويش را ❊ که افکنده دارد تن خويش را ﴾ که حرف بيان افکنده

ماضیدن قسم براغامش یعنی حقیر دیمکدر حاصلی تواضعدن عبارتدر (محصول بیت) درویشه بوندن غیری طریقت وروش یوقدر که کندی تنی حقیر وذلیل طوته یعنی کندیه وجود واعتبار ویرمیه ﴿ بلندیت باید تواضع گزین ✽ که آن بام رانیست سلم جزین ﴾ بلندیت یا حرف مصدر وتاضمیر خطاب گزین فعل امر مفرد مخاطب اختیارایله دیمکدر که حرف تعلیل آن بام اشارتدر تواضعه ورا حرف تخصیص سلم سینك ضمی ولامك فتحه وتشدیدیله نردبان دیمکدر (محصول بیت) سکا رفعت گرکسه تواضع اختیار ایله زیرا اول طامك نردبانی بوندن غیری یوقدر حاصلی صفت تواضع علو مرتبه ورفعته سببدر ﴿ فروتن بود هوشمند گزین ✽ نهد شاخ پرمیوه سر بر زمین ﴾ فروتن وصف ترکیبی در متواضع معناسنه هوشمند گزین بیانیه عاقل مختار یعنی مقبول ومرغوب عاقل شاخ پرمیوه بیانیه میوه سی چوق دال دیمکدر بر حرف صله (محصول بیت) مقبول اولان عاقل کسه متواضع اولور مصراع ثانی حکم تمثیلده در میوه سی چوق اولان دال باشنی یره قور یعنی دوغری طورامازالبته اکیلور متواضع اولان کسه ده البته هرکسه سر فروایدر واچقلق گوسترر ﴿ حکایت بایزید بسطامی وتواضع او ﴾ ﴿ شنیدم که وقتی سحرگاه عید ✽ زگرمابه آمد برون بایزید ﴾ که حرف بیان وقتی یا حرف وحدت سحرگاه عیدلامیه سحرگاه سحر وقتی دیمکدر گرمابه کاف عجمك فتحیله حمام دیمکدر ایلیجه یه ده دیرلر (محصول بیت) ایشتدم که بروقت بایزید بسطامی حضرتلری بیرام گوننك سحر وقتنده حامدن بیرام غسلنی ایدوب طشره چقدی ﴿ یکی طشت خاکسترش بیخبر ✽ فروریخت ازسرایی بسر ﴾ طشت خاکستر لامیه در مجازا طشت طانك فتحی وشینك سکونیله لکن معناسنه در طاریشه تاده لغتدر وخاکستر کل در که عربجه رماد دیرلر شین ضمیر معناده بسره مقید در بسرش تقدیرنده فرو ادات تاکید سرایی یا حرف وحده بسر با حرف صله ویا حرف استعلا (محصول بیت) برلکن کولی خبرسز یعنی ناگهانی براودن باشنه دوکدیلر یعنی کیدرکن اوستنه دوکدیلر ﴿ همی گفت شولیده دستار وموی ✽ کفت دست شکرانه مالان بروی ﴾ همی گفت فعل حکایت حال ماضی سویلردی دیمکدر یعنی بایزید شولیده ماضیدن قسم مفرد غائب بولاشمش وبولاشق دیمکدر

بعض نسخه‌ده ژولیده واقعدر که بو معنایه‌در اما اکثر قوربجق ساجده
مستعملدر دستار دلبند ومو یدن بونده صقل مراد درکف دست
شکرانه لامیه‌لر در الف ونون وهاء رسمی نسبت ولیاقت معناسنی افاده
ایدر مالان صفت شبهه‌در مالیدندن اومق وسورتمك معناسنه همی کفت
فعلندن حال واقعدر بروی باحرف صله (محصول بیت) حضرت بایزید
صاچی ودلبندی کوله بولاشق شکرانه الی آیه‌سنی یوزینه سورتوب وسوروب
دیردی مقول قول کلان بیتدر ﴿ که ای نفس من در خور آتشم ❊
بخاکستری روی درهم کشم ﴾ که حرف رابط مقول وقولدر من مبتدادر
خور آتشم لامیه وخبر مبتدا ومیم ضمیر متکلم بخاکستری باحرف مصاحبت
سببیتی متضمن ویاحرف وحدت قلتی متضمن درهم کشم پورتارم یعنی
بحضور اولوب یوزیمی اکشدرم دیمکدر روی مقدم مفعولیدر بو ترکیب
استفهام انکاری متضمندر (محصول بیت) نفسنه ندا ایدوب بیورر که
ای نفس بن آتش دوزخه لایقم براوج کول سببیله یوزیمی اکشدوب
پورتارمیم یعنی بحضور اولورمیم یعنی اولمازم حضرت شیخ حکمت
ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ بزرکان نکردند در خود نکاه ❊ خدابینی
از خویشتن بین مخواه ﴾ درخود در حرف صله نکاه نکردندك مفعول
صریحی ودرخود غیری صریحی خدا بین وصف ترکیبی در ویاحرف
مصدر خدا بینلك دیمکدر خویشتن بین ده وصف ترکیبی در کندنی کوریجی
دیمکدر مخواه فعل نهی مفرد مخاطب در دیله دیمکدر (محصول بیت) اولولر
کندیلرینه التفات ایلمدیلر یعنی کندیلرینه وجود ویرمدیلر ومغرور ومتکبر
اولمدیلر ایمدی خدایی کوریجلك وحقه راضی اولمقلق وکندنی کوریجیدن
ومتکبر ومغروردن دیله حاصلی خودبین وخودپسنددن ولایت وکرامت
ایستمه زیرا اول محض ضلالتدر ﴿ بزرکی بناموس وکفتار نیست ❊ بلندی
بدعوی وپندار نیست ﴾ یالر حرف مصدر باحرف مصاحبت ناموس
عرض ووقار وکفتار بونده دعوای باطل وپندار عجب وتکبر معناسنه در
(محصول بیت) اولولق وسرورلك عرض ووقارله وسوزله دکلدر یعنی
بن ولیم دیمکله دکلدر رفعت وعزت دعوی وعجب وتکبرله دکلدر حاصلی
درویشلك کلیا اوزندن کچوب ترك دعوی وکتمان معنی ایله اولور پندار
وغرورله اولماز ﴿ تواضع سر رفعت افرازدت ❊ تکبر بخاك اندر اندازدت ﴾
تواضع مبتدا وافرازدت خبری وتای خطاب معناده رفعته مقید در

رفعت تقديرنده سر رفعت لاميه در مجازا وافرازدك مفعولى تكبر كننده مبتدا
واندازد خبرى وتا معناده خا كه مفيد خاكت تقديرنده بخاك با حرف صله
اندر ادات تأكيد با اندازده متعلق (محصول بيت) خطاب عام طريقيله
بيورر تواضع سنك رفعتك باشى يعنى مقام ومرتبه كى يوجلدر حاصلى
رفعتكه سبب اولور اما تكبر سنى خاك مذلت وهوانه براغور يعنى سنى حقير
وذليل ايدر هم حق قتنده وهم خلق قتنده العياذا بالله تعالى ﴿ بگردن
فتد سر كش تند خوى ✵ بلنديت بايد بلندى مجوى ﴾ بگردن با حرف
استعلا سر كش تندخوى بيانيه سر كش معاند ومتكبر ديمكدر تند خوى
وصف تركيبى در متكبر ومغرور معناسنه بلندى يا حرف مصدر وتا ضمير خطاب
معناده بايده مفيد بايدت تقديرنده (محصول بيت) متكبر ومغرور
اولان كمسه بوينى اوزرينه دوشر يعنى هلاك اولور ايسه دى سكا رفعت
وعزت كركسه بلندلك ايسته يعنى متعظم ومتكبر اولمه حاصلى متواضع
اول خود بين وخود پسند اولمه ﴿ گفتار در عجب وعاقبت آن وشكستگى
وبركت آن ﴾ ﴿ زمغرور دنيا ره دين مجوى ✵ خدا بينى از خويشتن بين مجوى ﴾
زمغرور دنيا لاميه وره دين ده بويله خدا بين وصف تركيبى خدابى
كوريجى يعنى حقه رضا ويريجى ديمكدر ويا حرف مصدر خويشتن بين ده
وصف تركيبى در كندينى كوريجى يعنى متكبر وخود بين معناسنه
(محصول بيت) دنياسنه مغرور اولان غافلدن دين يولنى وطريق حقى ايسته
كنديني كوريجيدن خداى كوريجيلك وحقه رضا ويرمكلك ايسته حاصلى
متكبر ومغرودن دينه لايق وخدا يولنه موافق مصلحت رجا ايلمه
﴿ كرت جاه بايد مكن چون خسان ✵ بچشم حقارت نگه در كسان ﴾
نگه نگاهدن مخففدر نظر معناسنه در كسان در حرف صله دربا معناسنه
(محصول بيت) اكر سكا مرتبه ومنصب يعنى عزت وشرف كركسه
كسلره الچقلر كبى حقارت كوزيله نظر ايلمه حاصلى كسهٔ خور وحقير عد ايلمه
زيرا نه بيلورسين كه درونده نه وارشايد اول بكنمديكك كسه ولى اوله
﴿ گمان كى برد مردم هوشمند ✵ كه در سر گرانيست قدر بلند ﴾ مردم هوشمند
بيانيه كه حرف بيان در حرف ظرف سر گران وصف تركيبى آغر باشلى
معناسنه بو لفظله كاه ثقلت ومتكبردن كنايت ايدرلر وكاه سكر ومسلكدن على
كل حال مقام ذمده مستعملدر ويا حرف مصدر قدر بلند بيانيه (محصول بيت)

عاقل ودانا مردم قتنده ظن ایلدر وقچان شك ایدر که اولو مرتبه وعزت
ورفعت تکبر وتعظیمده‌در استفهام انکاریدر یعنی هرگز بویله ظن ایلمز
حاصلی بودر که عاقل ودانا متکبر ومغرور اولماز ﴿ ازین نامورتر محلی
مجوی ✻ که خوانند خلقت پسندیده خوی ﴾ نامور ورحرف نسبت
وترادات تفضیل محل لامك تشدیدیله بونده مقام ومرتبه معناسنه در که
حرف بیان پسندیده‌خوی وصف ترکیبی درمقبول خویلی یعنی متواضع
وخلوق دیمکدر (محصول بیت) بوندن نامدار وبوندن مشهورلك
مرتبه ومقام دیلمه که خلق سکا مقبول خویلی ودرویش مزاجلی دیه‌لر
حاصلی خلق سنك ایچون خلوق ودرویش نهاد دیه‌لر پس بو نعمت
عظمی ومقام اعلی‌در ﴿ نه گرچون تو بی برتو کبر آورد ✻ بزرگش نبینی
بچشم خرد ﴾ نه ادات نفی استفهام انکاری متضمن چون ادات تشبیه
تو بی یا ضمیر خطاب سن سین دیمکدر برحرف صله با معناسنه آوردك
فاعلی چون تو بی‌نك مشبهی اولان کسه‌در تقدیری اگر مرد چون
تو بی بر تو کبر آورد در بزرگش ضمیر مذکور مرد مقدره راجعدر بچشم
خرد با حرف مصاحبت واضافت لامیه‌در مجازا (محصول بیت) بویله
دکلیدر که اگر سنك کبی برکسه سنك اوزرینه کبر کتوره یعنی سکا تکبرلك
کوستره وسکا اواونه وبیوکلنه عقل وفکر کوزیله سن انی اولو وبیوك
کورمزسین یعنی انی عزیز ومحترم عد ایلمزسین مصراع اولك معناسنی
اگر سنجلاین برمتکبر سنك اوزرینه کبر کتوره دین سنجلاین برمتکبر قولنده
سهو ایتمش ﴿ تو نیز ار تکبر کنی همچنان ✻ نمایی که پیشت تکبر کنان ﴾
نیز حرف عطفدر ار اگردن مخففدر همچنان سحر حلال طریقیله
ماقبلنه ومابعدنه صرف اولمق قابلدر فتأمل نمایی فعل مضارع مفرد
مخاطب جواب شرط واقعدر کورینورسن دیمکدر که حرف رابط صفت
تکبرکن وصف ترکیبی در تکبر ایدیجی والف ونون ادات جمع
(محصول بیت) سن دخی اگر انك کبی تکبر ایدرسك غیری یه انك کبی
کورینورسن که سنك قتکده تکبر ایدیجیلر یعنی سکا تکبرلك ایدن نیجه
نظرکده مذموم ونامقبول ایسه غیری‌یه تکبرلك ایدرسك انك نظرنده سنك
نظرنده اولان متکبرلر کبی کورینورسن یعنی نظرنده مذموم وحقیر
کورینورسن ﴿ چو استاده برمقامی بلند ✻ برافتاده چون هوشمندی مخند ﴾

اسنادۀ یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل همزۀ خطاب ایچوندر دین سهو ایلمش مقام بونده منصب ومرتبه دیمکدر ویا حرف وحدت وبلند صفت مقام در بعض نسخه ده یا سیز واقعدر اضافتله برحرف صله افتاده حقیر ودوشکون معناسنه در هوشنددی یا ضمیر خطاب مخندفعل نهی مفرد مخاطب کولمه دیمکدر (محصول بیت) چونکه سن بر بویوک مرتبه ده ومنصبده طورمش سن یعنی چونکه صاحب منصب وجاه سن دوشمش فقرا وضعفایه عاقل دانا ایسک کولمه یعنی انلری تحقیر وتمسخر ایلمه افتادۀ فاعله بیان ایدن زائد سویلمش ﴿بسا ایستاده برآمد زپای * که افتادکانش کرفتند جای﴾ ایستاده طورمش یعنی منصب ومرتبه ده قائم اولمش که حرف رابط صفت افتاده دوشمش یعنی زبردست وحقیر معناسنه جای بونده محل ومقام معناسنه در (محصول بیت) نیجه نیجه منصب ومرتبه ده ثابت وقائم کمسه لر ایاقدن سورچدی ودوشدی یعنی منصب ومرتبه دن ایرلدی که افتاده لر وزبردست فقیر لرانک یرینی ومنصبنی آلوب یرینه کچدیلر حاصلی منصبلرینی تصرف ایلدیلر وانلر ذات وفقره دوشدیلر مصراع ثانینک معناسنی که افتاده لر یعنی معصیت وفسقده حقیر وذلیل اولانلر یرلرین طوتدیلر دین معنای ذلیل ایلمش ﴿کرفتم که خود هستی ازعیب پاک * تعنت مکن برمن عیبناک﴾ کرفتم طوتدم یعنی فرض وقیاس ایلدم دیمکدر که حرف بیان خود کندک دیمکدر هستی یا ضمیر خطاب معناده پاکه مقید یای تقدیرنده تعنت تفعل بابندن مصدر در برکمسه نک ذلت وهوانی دیلمکه دیرلر برمن عیبناک برحرف صله واضافت بیانیه در (محصول بیت) فرض ایدین که سن کندک عیب وقصوردن پاکسین یعنی سنده جرم وجنایت یوق امابن عیبلی مقصره جرم وجنایت ایله یعنی ذلت وحقارت ایله یعنی سن کنهکار ومجرم ومعیب سن دیمه حاصلی عیبمی یوزیمه اوروب بنی تحقیر ایلمه حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب تمثیل وتنظیر طریقیله بیورر ﴿یکی حلقۀ کعبه دارد بدست * یکی در خرابات افتاده مست﴾ حلقۀ کعبه لامیه در بدست باحرف ظرف (محصول بیت) بریسی کعبه قپوسنک حلقه سنی النده طوتاریعنی کعبۀ مکرمه ده خدایه عبادت وطاعت ایدر وبریسی ده میخانه ده شرب خمر ایدوب مست ومدهوش یقلمش حاصلی سکران اولوب دوشمش

* کر این را بخواند که نگذاردش * ور انرا براند کنه باز آردش * این اشارتدر فاسقه وآن اشارتدر عابده وراصلنده واکر در واو شرط عطف ایدرکه ایکی پرده بیله اسمدر کم معناسنه واولکی شین فاسقه وثانیسی عابده راجعدر ونخواند وبراندك فاعلی ضمیر مستتردلده مذکور اولان خدایه راجعدر (محصول بیت) اکر خدای عز وجل مذکور فاسق دعوت ایدوب مقبول درکاه ایدر سه آنی کم قوماز واکا کم مانع اولور واکر مذکور صالح وعابدی درکاهندن رد ایدوب سوره یعنی لطف واحساندن مردود ومقهور ایلیه انی کیم کنه یرینه کتوروب مقبول درکاه ایدر * نه مستظهرست آن باعمال خویش * نه این رادر توبه بستست پیش * نه حرف نفی مستظهر اسم فاعل در استفعال بابندن ارقه‌لنجی دیمکدر آن اسم اشارتدر عابده باحرف صله اعمال خویش لامیه این اسم اشارتدر فاسقه ورا حرف تخصیص درتوبه لامیه پیش اوك معناسنه‌در (محصول بیت) معلوم اوله که بیتك ظاهری اخبار اوزره واقعدر اما مراد انشادر یعنی عابد عبادتنه واعمالنه اعتماد واستظهار ایلسون یعنی اعمال صالحنه اتکا ایدوب مغرور ومتکبر اولمسون فاسق دخی رحمت ولطف خدادن قطع رجا ایلمسون زیرا او کنده باب توبه مقفول ومربوط دکلدر مقصود بودرکه نه صالح صلاحنه اعتماد ایلسون ونه فاسق فسقی سببیله رحمت خدادن ناامید اولسون حاصلی مؤمن بین الخوف والرجا اولمق کرك نتکم مذهب حق بودر

* حکایت عیسی علیه السلام وعابد خودبین وفاسق پشیمان * شنیدستم ازراویان کلام * که درعهد عیسی علیه السلام * شنیدستم فعل ماضی متکلم وحده سین وتاادات خبر ایشتمشم دیمکدر راویان جمع راوی در کلامه اضافتی اسم فاعلك مفعولنه درکه حرف بیان عهد عیسی لامیه درزمان عیسی دیمکدر (محصول بیت) کلام روایت وحکایت اید یجیلردن ایشتمشمدرکه حضرت عیسی علیه السلام زماننده روایت اولنان بوندن صکره کلان ابیاتدر * یکی زندکانی تلف کرده بود * بجهل وضلالت سرآورده بود * زنده دیری وکاف عجم های رسمیدن بدلدر والف ونون تحسین لفظ وتکمیل وزن ایچون کلشدر ویا حرف مصدر بجهل باحرف مصاحبت ویاحرف ظرف سرآورده متعلق (محصول بیت)

بريسى ديرلكنى وعمرينى تلف ايلمشدى جهل وضلالته ويا جهل وضلالتده باش
چقارمشيدى يعنى مشهور اولمشيدى حاصلى فسق وفجورله آدچيقارمشيدى
﴿ دليرى سيه نامهٔ سخت دل ۞ زناپاكى ابليس دروى خجل ﴾ دليرى
ياحرف وحدت سيه نامه وصف تركيبى ياحرف وحدت وهمزه حرف توسل
كنهكار ديمكدر سخت دل وصف تركيبى قتى كوكللى وطاش يوركلى
ديمكدر ظالمدن كنايدر ناپاكى ياحرف مصدر در حرف ظرف وى ضمير غائب
تقديرى در عمل وفعل وى در خجل صفت مشبهه در شرمنده معناسنه
(محصول بيت) قتى يوركلى كنهكار بربهادر كمسه ايدى يعنى
كناه ايشلمده بهادر برظالم ايدى زياده ناپاكلغندن ابليس انك عملى وفعلى
خصوصده شرمنده وشرمسار ايدى يعنى خباثتده ابليس دن ايلرو وزياده
ايدى ﴿ بسر برده ايام بيحاصلى ۞ نياسوده تابوده ازوى دلى ﴾ باحرف
صله برده به متعلق نهايته ايلتمش ديمكدر ايام بيحاصلى لاميه در مجازا
بى حرف سلب و ياحرف مصدر حاصل سزاق ايامنى يعنى عمرينى
واوقاتنى مالايعنى يه صرف ايلمش ديمكدر بعض نسخه ده ايام به بيحاصلى
واقعدر پس باحرف مصاحبت وياحرف ظرف اولور نياسوده راحت
اولمامش ديمكدر تابوده تاابتداى غايت ايچوندر دلى ياحرف وحدت
(محصول بيت) مذكور فاسق ايام وازمانى حاصلسزلقده حده وغايته
ايلتمش يعنى خدايه لايق برايش اشلمش دنيايه كلدن بروآندن
بركوكل راحت اولمامش يعنى بركمسه نك كوكلنى الله الوب متسلى ايلمش
حاصلى اول كونه دك بركمسه نك خاطرينى يابمش ديمكدر ﴿ سرش
خالى ازعقل پر ازاحتشام ۞ شكم فربه ز لقمهاى حرام ﴾ سرش ضمير
مذكور فاسقه راجعدر خالى بوش ديمكدر احتشام افتعال بابندن
مصدر در بيوكلمك واولونمق ديمكدر بونده تكبر مراددر شكم شينك كسرى
وكاف عربك فتحيله قارن ديمكدر عرب بطن دير فربه فانك فتحى وبانك
كسرى وهاى اصليه ايله سمز ديمكدر لقمها لقمه نك جمعيدر حرامه
اضافتى بيانيه در (محصول بيت) باشى عقلدن خالى يعنى باشنده عقل
يوق اما تعظم وتكبردن طوبطلو قارننده حرام لقمه لردن سمز يعنى
شرب خمر واكل طعام حرامدن سمرمش حاصلى برشيشك كمسه ايمش
﴿ بناراستىٔ دامن آلودهٔ ۞ بناد انشى دوده اندودهٔ ﴾ بناراستى

باحرف مصاحبت وباحرف مصدر دامن آلوده وصف ترکیبی وباحرف وحدت وهمزه حرف توسل بنادانشی باو یاسابق کبیدر ناراستی اکریلك یعنی عدم استقامت ونادانشی جاهلك دیمکدر بعض نسخه‌ده نادانشی یرینه ناداشتی واقعدر عدم قدرت معناسنه یعنی عبادات وطاعتدن بی بهره و بی نصیب دیمکدر دوده بوندە مرکب وقورم که ماده‌ٔ مرکبدر اندوده اسم مفعولدر صوانمش معناسنه رسوالقدن وبوز قرالغندن کنایتدر همزه وباسابق کبیدر (محصول بیت) ناراستلغله یعنی عدم استقامتله حاصلی فسق وفجورله دامنی بولاشمش ایدی وجاهلکله وعبادات وطاعات یوقلغله حاصلی جرم ومعصیت دوده‌سیله صوانمش ایدی یعنی جنایت وعصیان آنی احاطه ایدوب بحر کناهه طالمش ایدی ﴿ نه پایی چو بینندکان راست رو ٭ نه کوشی چو مردم نصیحت شنو ﴾ نه حرف نفی پایی یاحرف تنکیر وابهام بیننده کوریجی دیمکدر بونده بصیرت مراددر وکاف عجم های رسمیدن بدلدر الف ونون ادات جمع راست رو وصف ترکیبی طوغری یوریجی معناسنه طریق مستقیم اوزره کیدیجی دیمکدر نه کنه سابق کبیدر کوشی یاکنه سابق کبیدر نصیحت شنوده وصف ترکیبی درشنویدندن ایشتمك معناسنه ایشدیجی دیمکدر حاصلی پند ونصیحت دکلیجی دیمکدر (محصول بیت) نه بصیرتلیلر کبی یعنی عقلا وازکیا کبی طوغری یوریجی ایاغی واریدی حاصلی طریق ضلالت وفساد اوزره یورردی پند ونصح ایشدیجی قولاغیده یوغیدی یعنی مهتدیلر کبی ناصح کلامنی دیکلمز وآنکله متنصح اولمازدی حاصلی نصیحت دیکلیوب قبول ایلمزدی ﴿ چو سال بدازوی خلایق نفور ٭ نمایان بهم چون مه نوزدور ﴾ سال بدیانیه نفور فعول فاعل معناسنه درقاجیجی دیمکدر نمایان کوسترجیلر دیمکدر بهم بری برینه مه نور بیانیه (محصول بیت) یرامز یل کبی یعنی وباوقحط سنه کبی خلایق اندن نفرت ایدیجی ایدی حاصلی هر کس اندن نفرت ایدوب قچاردی یکی ای کبی آنی ایراقدن بری برینه کوسترجیلر ایدی حاصلی بدلکله مشهور اولمش ایدی ﴿ هوا وهوس خرمنش سوخته ٭ جوی نیك نامی نیندوخته ﴾ خرمنش یعنی خرمن عمرش سوخته بود درجوی یاحرف وحدت زآر په چه دیمکدر نیك نام وصف ترکیبی در وباحرف مصدراد ایلکی دیمکدر نیندوخته کنه بود مقدردر (محصول

بيت) هوا وهوس خرمن عمربنی یاقش ایدی یعنی عمربنی هوا وهوسله
كچوروب عبادت وطاعتدن بی بهره وبی نصیب ایدی برار په مقداری
ادایلكی كسب وتحصیل ایلمش ایدی حاصلی دنیا وآخرت ثوابندن
محروم ایدی * سیه نامهٔ چندان تنعم براند * كه درنامه جای نوشتن
نماند * سیه نامه وصف تركیبی قرانامه لو دیمكدر كنهكاردن كنایتدر
تنعم تفعل بابندن مصدر در نعمت ایچنده اولمق معناسنه كه حرف بیان
جای نوشتن مكانك مصدره اضافتیدر (محصول بیت) برفاسق كنهكار
اولقدر نعمت وذوق وصفاده اولدیكی نامهٔ عملنده بریازاجق یرقالمدی
یعنی نامهٔ سیئاتی جرایمدن مملو اولدی حاصلی معاصیدن ایشلمدك
معصیت قالمدی * كنهكار وخود رأی وشهوت پرست * بغفلت شب
وروز مخمور مست * كنهكار كار كاف عجمله ادات فاعلدر جی معناسنه
خود رأی وصف تركیبی كندی فكرلی یعنی كمسه نك فكرینه ورأینه
تابع دكل حاصلی مغرور دیمكدر شهوت پرست ده وصف تركیبی در
نفسانی معناسنه بغفلت باحرف مصاحبت ویاحرف ظرف شب وروز
مخمور ومست واو حرف عطفدر بعض نسخه ده اول مصراع ده
صفتلر اضافتله واقعدر فتأمل (محصول بیت) مذكور فاسق كنهكار
ومغرور ونفسنه تابع ظالم ایدی غفلتله كیجه وكوندز مخمور ومست
ایدی حاصلی شویله شارب الخمر ایدی كه برساعت آیق كزمزدی یعنی
كوندوز مست وكیجه مخمور ایدی حضرت شیخ بیورر * شنیدم كه
عیسی درآمد زدشت * بمقصورهٔ عابدی بركذشت * باحرف صله
مقصوره بونده صومعه معناسنه در یعنی عبادت خانه عابده اضافتی
لامیه در ویاحرف وحدت برحرف تأكید كذشت فعل ماضی مفرد غائب
كچدی یعنی اوغرادی دیمكدر (محصول بیت) راوی اخباردن ایشتدم
حضرت عیسی علیه السلام صحرادن كلوب برعابدك صومعه سنه
اوغرادی یعنی كندینك سنتی اوزره برعابده كلدی * ز برآمد از غرفه
خلوت نشین * بپایش درافتاد سر برزمین * ز برآمد با حرف صله آشاغه
ایندی دیمكدر غرفه غینك ضمیله چارداق دیمكدر یعنی فوقانی غرفه
مقصوره معناسنه در دینی ابهام ایلمش خلوت نشین وصف تركیبی
خلونده اوتوریجی معناسنه مراد اهل ریاضتدر بپایش باحرف صله وضمیر

رد شمعی

حضرت عیسایه راجعدر درحرف تأکید سر بر زمین نقدیری سرش درشین ضمیر عابده عائد در (محصول بیت) خلوة نشین عابد چون که عیسایی کوردی غرفه سندن یعنی عبادتخانه سندن اشاغه ایندی باشین ره قیوب عیسانك اباغنه دوشدی حاصلی عیسانك پاینه باشنی قویب تضرع ونیاز ایلدی ﴿ گنهکار برگشته اختر زدور * چو پروانه حیران درایشان زنور ﴾ گنهکار برگشته اختر بیانیه برگشته اختر وصف ترکیبی در طالعی دونمش بدبخت وشقی معناسنه درزدور مصراع ثانیه مرهوندرایشاندن مراد حضرت عیسیء وعابددر زنور درایشانه متعلق درانلرده حاصل اولان نوردن که بریسی نور نبوة وبریسی نورولایت وکرامتدر (محصول بیت) طالعی دونمش بدبخت گنهکار پروانه کبی ایراقدن آنلرده حاصل اولان نوردن متحیر ومدهوش اولمشیدی مصراع ثانینك معناسی پروانه کبی انلرده حیران ایدی نوردن دین اداده قصورایلمش ﴿ بحسرت تأمل کنان شرمسار * چودرویش دردست سرمایه دار ﴾ بحسرت باحرف مصاحبت تأمل کنانه متعلق که وصف ترکیبی کیدندن کنان ده الف ونون ادات مبالغه در زیاده فکر وملاحظه ایدیجی معناسنه شرمسار صفت مشبهه درخجل معناسنه درحرف صله بامعناسنه دست سرمایه دار لامیه در سرمایه دار وصف ترکیبی در سرمایه طوتیجی یعنی غنی معناسنه (محصول بیت) ایلدکی گناهلردن اوتنوب بونلره حسرتله تأمل وملاحظه ایدردی یعنی حسرتله بقاردی درویش غنینك الینه باقدیغی کبی مصراع اولی تأمل بحسرت کنان یازان صحیح نسخه لره مخالف یازمش ﴿ خجل زیراب عذرخواهان بسوز * زشبهای درغفلت آورده روز ﴾ عذرخواهان وصف ترکیبی در عذر دیلمکن معناسنه والف ونون ادات مبالغه در بسوز باحرف مصاحبت عذر خواهانه متعلق زای مفرده حرف تعلیل عذر خواهانه متعلق شبهای در غفلت آور ده بیانیه آورده اسم مفعول اولمق جائز کتورلمش معناسنه وماضیدن قسم اولمق جائز کتوردکی معناسنه فتأمل روز تقدیری بروز درضرورت وزن ایچون باحذف اولندی (محصول بیت) خجل وشرمسار اولوب دونالی التده یعنی خفیة غفلتده کیجه لری کونه کتوردکندن سوزوکد ازله عذر دیلیجی ایدی

یاخود کونه غفلتده کچورمش کیجه‌لردن سوز واخلاصله عذر خواه ایدی حاصلی ایشلدکی کناهلردن اوتانوب اعتذار ایدیجی
* سرشك غم ازدیده باران چومیغ * که عمرم بغفلت کذشت ای دریغ *
سرشك غم لامیه در مجازا سرشك سینك ورانك کسریله وکاف عربله اصلنده یغمور چیسیدر صکره استعاره طریقیله کوز یاشنده استعمال ایلدیلر باران بونده صفت مشبهه در باریدندن که لازمله متعدی بینده مشترکدر بونده ایکیسنده ده مساغ واردر یاغیجی و یاغدریجی معناسنه چوادات تشبیه میغ فارسیده بولت دیمکدر بونی قلب ایلسك غیم اولورکه عربیده بواوده دیرلر که حرف تعلیل ای دریغ بونده مندوب طریقیله واقعدر واحسرتاه واحیفاه معناسنه (محصول بیت) غم سرشکنی کوزندن بولت کبی یاغدریجی ایدی و یاغم سرشکی کوزندن بو اندن یغمور یغار کبی یغاردی حاصلی یاش دوکوب اغلاردی که عمرم غفلتله کجدی واحسرتاه دیو حاصلی فسق وفجورده کچن عمره اچیوب تغابن چکردی * برانداختم نقد عمر عزیز * بدست از نکویی نیاورده چیز *
برانداختم اندم یعنی تلف ایلدم دیمکدر نقد عمر عزیز لامیه و بیانیه در * بدست یاحرف صله نکویی یاحرف مصدر ایلك دیمکدر مراد عبادت واطاعتدر نیاورده های رسمی بونده حرف ترتب درکتور میوب وکتور مکسزین دیمکدر (محصول بیت) عمر عزیز نقدنی تلف ایلدم الومه ایلکدن وثوابدن هیچ نسنه کتور مکسزین حاصلی عمر عزیزی ضایع ایلدم وخدایه لایق برابش ایشلمدم دیمکدر * چومن زنده هرکز مبادا کسی * که مرکش به اززندکانی بسی *
کسی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت و یاحرف تعلیل مرکش ضمیر کسه راجعدر زندکانی یاحرف مصدردر (محصول بیت) هرکز کسه بنم کبی صاغ ودری اولسون که آنك مماتی حیاتندن چوق یك اوله حاصلی بوبله دیرلکدن اولمك یکدر و بوز صویدر * برست آن که در عهد طفلی بمرد * که پیرانه سر شرمساری نبرد *
برست قورتلدی دیمکدر آن که یعنی آن کس که درمرادامر ورایلمشدر عهد طفلی لامیه درزمان طفلی دیمکدر ویاحرف مصدر که حرف تعلیل پیرانه سر پیرلك وقتی دیمکدن اصطلاحدر شرمساری یاحرف مصدراوتانلق دیمکدر نبرد ایلتمدی یعنی چکمدی (محصول بیت) اول کسه که طفولیت زماننده اولدی کناه کسب ایلکدن قورتلدی زیرا پیرلك وقتنده خجالت وشرمنده لك چکمدی حاصلی کناهدن

معصوم کتدی ✻ کناهم ببخش ای جهان آفرین ✻ که کربا من آید
فبئس القرین) بئس بانك کسری وهمزه ساکنه ایله و یاهمزه بدانه یایله
فعلدر افعال ذمدن برامن دیمکدر قرین قافك فتحی ورانك کسریله
یولداش دیمکدر (محصول بیت) ای جهان یرادیجی خدا کناهمی
باغشله که اکر آخرته کناهلرم ایله بیله کلورسه نه یرامن یولداشدر
یارب سن صقله اندن ✻ درین کوشه نالان کنهکار پیر ✻ که فریاد حالم
رس ای دستکیر ✻ کوشه بونده جانب معناسنه در نتکم بیت آتیده نیچه
بویله در کنهکار پیر بیانیه قوجه کنهکار دیمکدر که حرف بیان
فریاد حال لامیه بفریاد حالم تقدیرنده میم ضمیر متکلم رس فعل امر مفرد
مخاطبدر رسیدندن ایرش دیمکدر (محصول بیت) پیر کنهکار بوجانبده
نالان وفریادخوان ایدی بویله دیوکه بنم حالمك فریاد وفغاننه ایرش
ای درمانده لرك وعاجزلرك دستکیری یعنی معین وظهیری اولان
خدا ✻ نکون مانده از شرمساری سرش ✻ روان آب حسرت بروی
اندرش ✻ نکون اشاغه مانده ماضیدن قسم مفرد غائب قالمش
دیمکدر فاعلی سرش درازشرمساری نکون مانده یه متعلقدر ویا
حرف مصدر سرش ضمیر مذکور فاسقه راجعدر روان صفت
مشبهه در رویدندن بونده اقیجی دیمکدر آب حسرت لامیه در مجازا
بروی باحرف صله واندرادات تأکید وضمیرسابق کبیدر (محصول بیت)
پیرمذکورك خجالت وشرمندهلکدن باشی اشاغه قالمشیدی یعنی
جهانبدن باشی یوقاری قالدرمزدی آب حسرت یوزینه روان ایدی
حاصلی حسرتدن کوزی یاشی یوزینه دوکلوردی یعنی مذکور
ایکی وجود شریفك حالنه حسرتچکوب اغلردی بعض نسخه ده بروی
اندرش برینه بروی و برش واقعدر بردن مرادسینه دربعضیسنده
بشیب و برش واقعدر اشاغه وسینه سنه دیمکدر ✻ وزان نیچه عابد سری
پرغرور ✻ ترش کرده برفاسق ابروزدور ✻ نیچه بونك کبی یرلرده جانب
معناسنه درسری یاحرف تنکیر حرف وحدت دینیلمزیمش ترش
کرده اکشمش دیمکدر برفاسق برحرف صله درباءمعناسنه ترش کرده نك
ابرومفعول صریحی و برفاسق وزدورغیری صریحلری (محصول بیت)
فاسقك حالی اول جانبده مذکور کبی اماعابد بوجانبده باشی غروردن

رد شمعی

طولی ایرا قدن فاسقه قاشین اکشمش وبوزین پور تارمش یعنی بحضور
نغندن قاشین چاتمش واکا اکشی صورت کوسترمش ایدی مصراع اولك
معناسنی اول جانبدن عابد غرورله طواو رسرایدی دین سروپادن یخبرایمش
❊ که این مدبر اندر پی ماچراست ❊ نکون بخت جاهل چه درخوردماست ❊
که حرف تعلیل در ابروترش ایلمه سنه مدبر افعال بابندن اسم فاعلدر بدبخت
معناسنه پی مالامیه بزم اردمزجه دیمکدر نکون بخت وصف ترکیبی در
برکشته طالع معناسنه جاهله اضافتی بیانیه درخورد لامیه بزم لایقمز دیمکدر
(محصول بیت) عابد ابروترش اولمش ویا ابروسن ترش ایلمش که
بومدبر نیچون بزم اردمزجه دربوبدبخت جاهل بزمه لایقمزدر یعنی بزم ایله
هم صحبت اولمغه لایق دکلدر ❊ بکردن در آتش در افتاده ❊ بباد
هواعمر برداده ❊ بکردن باحرف استهادر الی معناسنه کردنه دك دیمکدر
درآتش در حرف صله در بامعناسنه در حرف تأکید افتاده یا حرف
وحدت وهمزه حرف توسل بباد هوا باحرف صله واضافت لامیه درمجازا
برداده یر حرف تأکید ویا وهمزه سابق کبی (محصول بیت)
عمرینی باد هوایه ویروب کردنه دك جهنم آتشنه دوشمش برفاسق نه
لایقدر که بزمله همصحبت اوله دیو عابد منقبض اولدی ❊ چه خیرآمد
ازنفس تردامنش ❊ که صحبت بود بامسیح ومنش ❊ نفس تردامن بیانیه
تردامن وصف ترکیبی در ملوث اتکلی معناسنه وضمیر فاسقه راجعدر
که حرف تعلیل صحبت بونده مصاحبت معناسنه باحرف مصاحبت مسیح
حضرت عیسانك لقبیدر وواو حرف عطف من بن دیمکدر وضمیر
سابق کبی (محصول بیت) انك ناپاك نفسندن نه خیر کلدی ونه ثواب
کسب ایلدی که مسیح وبنمله همصحبت ومصاحب اوله یعنی انده بوحاله
استعداد ولیاقت یوقدر ❊ چه بودی که زحمت ببردی زپیش
❊ بدوزخ برفتی پس کارخویش ❊ چه بودی نه اولیدی دیمکدر که
حرف بیان ببردی یاحرف حکایه ایلدیدی دیمکدر پیش بونده قارشو
معناسنه در بدوزخ با حرف صله پس کار خویش لامیه لر در کندی
ایشنك اردنجه دیمکدر یعنی ایلدیکی اعمال جهنمه لایقدر کیدیدی
دیمکدر (محصول بیت) نه اولیدی که اوکومزدن وقارشومزدن زحمتی
ایلدوب کتوریدی بونده طورمیوب ایشلدیکی ایشك اردنجه جهنمه

يقلوب كديدى زيرا بونده طور مسى بزه زحمت و يرر ﴿ همى رنجم از طلعت ناخوشش * مبادا كه درمن فتد آتشش ﴾ همى رنجم فعل مضارع متكلم وحده اينجنورم ديمكدر طلعت ناخوش بيانيه وضمير فاسقه راجعدر آنك چركين يوزندن ديمكدر درمن درحرف صله (محصول بيت) بحضورم آنك قبيح صورتندن اولمسيه كه آتشى بكا دوشه يعنى آتش فسقى بكا تأثير ايليه وعذاب وعقابه مستحق اولم ﴿ بمحشر كه حاضر شوند انجمن * خدايا تو با او مكن حشرمن ﴾ بمحشر باحرف ظرف كه حرف رابط صفت انجمن درنك مراد خلق در حشرمن لاميه (محصول بيت) محشر ده كه مخلوقات حاضر اوله لر يعنى محشور اوله لر يارب سن بنم حشرمى انكله ايلمه يعنى بنى انكله حشر ايلمه ﴿ درين بود وحى از جليل الصفات * در آمد بعيسى عليه الصلاة ﴾ واو حرف حال وحى بوندخبر معناسنه در جليل الصفات * عظيم الصفات معناسنه در بعيسى باحرف صله (محصول بيت) عابد مذكور حالده ايدى كه عظيم الصفات خدادن حضرت عيسى عليه الصلاة والسلامه وحى كلدى يعنى جانب حقدن خبر كلدى ﴿ كه كر عالست اين وكروى جهول * مرا دعوت بهرد وآمد قبول ﴾ كه وحى بيان ايدر اين اسم اشارتدر عابده ووى كنايتدر فاسقدن (محصول بيت) وحى بيورر كه اكر بو عابد عالم ايسه واكر اول فاسق جاهل ايسه بكا ايكيسنكده دعوتى مقبول كلدى يعنى ايكيسيده يانمده مستجاب الدعوت در ﴿ تبه كرده ايام بركشته روز * بناليد برمن بزارى وسوز ﴾ تبه تباهدن مخففدر كرده كاف عربك فتحيله ايلمش ديمكدر ماضيدن قسمدر بعضيلر كاف بجمله كرديده معناسنه در ديديلر لكن لغتلر مساعده ايلمز تبه كرده نك ايام مفعولى بركشته روزه اضافتى بيانيه در برمن برحرف صله در بامعناسنه (محصول بيت) ايام واوقات عمر ينى افساد ايلمش كونى دونمش سعادتسز بكا زارلغله وحرارت درونله ايكلدى يعنى تضرع ونيازله ايلديكى كناهلره پشيمان اولوب توبه ايلدى حاصلى توبه سنى قبول ايلدم ديمكدر ﴿ به بيچاركى هر كه آمد برم * نيندازمش ز آستان كرم ﴾ به بيچاركى با حرف مصاحبت ويا حرف مصدر هر كه اصلنده هر كس كه درحذف وايصال طريقيله كه حرف ايكن اسم اولدى كم معناسنه بربونده اسمدر عندمعناسنه وميم ضمير متكلم نيندازمش فعل نفى مضارع متكلم وحده وضمير مذكور

گنهكاره راجعدر (محصول بيت) هر كس كه بنم قتمه بيچاره لكله وعجز ونيازله كلسى انى آستان كرمدن ايراغ ايتمم وانى رد ايلمم بلكه توبه سنى قبول ايدوب مقبول دركاه بنده لرمدن ايلرم ﴿ ازو در گذارم عملهاى زشت ❊ بانعام خويش آرمش در بهشت ﴾ ازو ضمير توبه كاره راجعدر درحرف تأكيد گذارم فعل مضارع متكلم وحده عفو ايدرم ديمكدر عملهاى زشت بيانيه چركين عمللر ديمكدر بانعام خويش با حرف مصاحبت واضافت لاميه درآرم فعل مضارع متكلم وحده در آريدندن كه مخففدر آوريدندن كتوررم ديمكدر وضمير سابق كبيدر در بهشت درحرف صله (محصول بيت) توبه كاردن چركين عمللرى عفو ايدرم حاصلى مغفرت ايدوب كندى انعام واحسانمله انى جنته كتوررم ﴿ وگر عار دارد عبادت پرست ❊ كه در خلد باوى بودم هم نشست ﴾ عبادت پرست وصف تركيبى در عبادته طپوجى يعنى عبادتنه معتمد ومغرور كه حرف بيان خلد جنت هم نشست جليس معناسنه در يعنى مصاحب ومقارن ديمكدر (محصول بيت) اكر عبادتنه معتمد ومغرور عابد عار طونارسه يعنى آر ايدرسه كه جنده توبه كارله جليس ومقارن اوله وانكله بر مقعده جمع اوله ﴿ بگونش ازو در قيامت مدار ❊ كه آنرا بجنت برند اين بنار ﴾ نك كاف بجمله عار معناسنه در كه حرف تعليل آن اشارتدر توبه كاره واين عابده نار بونده جهنم ديمكدر (محصول بيت) ياعيسى عابده دى قيامتده اندن عار طوتمه يعنى آنكله بيله حشر اولمقدن عار ايلمسون زيرا توبه كارى جنته ايلدرلر وعابدى جهنمه ﴿ كرانرا چگرخون شد از سوز ودرد ❊ وراين تكيه برطاعت خويش كرد ﴾ آن اشارتدر توبه كاره واين عابده ورا حرف تخصيص ورواو حرف عطف ورا كردن مخففدر تكيه اعتماد معناسنه در حرف صله طاعت خويش لاميه (محصول بيت) اكر آنك سوز ودرد دروندن چگرى خون اولديسه يعنى ايلديكى عصيانك ذلت وندامتندن مضطرب ومضطر اولديسه واكر بو كنديك عبادات وطاعاتنه اتكا واعتماد ايلديسه مذكور شرطيه لرك جوابى بيت آتيدر ﴿ ندانست كه در باركاه غنى ❊ كه بيچاره كى به ز كبر ومنى ﴾ ندانست فعل نفى ماضى مفرد غائب فاعلى تحتنده عابده راجع ضميردر بونده كه حرفى مقدردر ربط كلام ايچون كتابتده بو حرفى اثبات ايلين

رد سعدی

جمیع نسخه لره مخالف اثبات ایلدکندن غیری بیتی وزندن اخراج ایلمش
در حرف ظرف بارگاه غنی لامیه در بارگاه خدا معناسنه که حرف بیان
بیچاره‌کی کاف عجم های رسمیدن بدل و یا حرف مصدر واو حرف
عطف منی یا حرف مصدر بنلك دیمکدر (محصول بیت) عابد بلمدی که
خدا درگاهنده بیچاره لك غرور وتکبر دن یکدر یعنی مسکینلك
ودردمندلك تعظم وتکبردن یکدر ﴿ گر اجامه پاکست وسیرت پلید ※
در دوزخش را نباید کلید ﴾ گر اکه اسمدر کیم معناسنه واو حرف تخصیص
سیرت خوی وخلق معناسنه در پلید پای عجمك فتحیله ناپاك معناسنه در
دردوزخ لامیه کلید کاف عربك فتحی وکسریله مفتاح معناسنه در
(محصول بیت) حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر
کیمك که لباسی وظاهری پاك وخوی وخلقی ناپاکدر جهنم قپوسنی اچاغه
اکا مفتاح کرکمز یعنی اکا جهنم قپوسی مفتوح وکشاده در سؤال وجوابسز
اکا داخلدر حاصلی طوغری جهنمه کیدر ﴿ برین آستان عجز ومسکینیت ※
به از طاعت وخویشتن بینیت ﴾ برین اصلنده براین در ضرورت وزن
ایچون حذف وایصال اولدی مسکینیت یا حرف مصدر وتا ضمیر خطاب
خویشتن بین وصف ترکیبی کندین کورجی یعنی مغرور ومتکبر یا وتا سابق
کبیدر (محصول بیت) بو آستان خداده سنك عجز ومسکنتك طاعت
وتکبر کدن یکدر یعنی غرور وتکبرله اولان عبادتکدن یکدر ﴿ اگر مردی
ز مردی خود مگوی ※ نه هر شهسواری بدر برد گوی ﴾ مردی یا ضمیر
خطاب مردی خود لامیه و یا حرف مصدر بدر طشره دیمکدر برد فعل
ماضی مفرد غائب ایلتدی دیمکدر گوی کاف عجمك ضمیله طوپ دیمکدر
بونك اصلی بودر که گوی وچوکان میداننده بر بیوك دائره چیزرلر
وطوپی دائره نك اورتاسنه قورلر واطرافدن اوزون چوکانلر هر کس
کوپی چاوب دائره دن طشره ایلمکه سعی ایدر پس هر کیمکه اخراج
ایدرسه سائرلرندن غالب اولور اما هر کسك چوکانی اورتاده درشویله که
بری برینك چوکانندن اخراج ایلمکه کوشش ایدرلر فتأمل (محصول
بیت) اگر مرد ایسك کندی مردلککدن سوز سویلمه یعنی زاهد وعابد
ایسك زهد وتقواکدن لاف اورمه زیرا چوکان او یونی او یناپان هر اتلی
پادشاه دائره دن کوپی طشره ایلتمدی یعنی هر زاهد وعابد زهدی

وعبادتی سببیله کوی جنتی قاپمدی یعنی عابد ایکی موجب جنت اولمدی
پس بو بارگاهده مقبول عجز ونیازدر ﴿ چوخودرا ازنیکان شمردی
بدی ٭ نمی گنجد اندر خدای خودی ﴾ خودرا اادات مفعول شمردی
فعل ماضی مفرد مخاطب صیدك دیمكدر عدایلدك معناسنه بدی یا ضمیر
خطاب نمی گنجد فعل نفی مضارع مفرد غائب صغمز دیمكدر اندر ادات
ظرف خدایی یا حرف مصدر خودی یا حرف خطاب (محصول بیت) خطاب
عام طریقله بیورر چونكه سن كندیكی ایی اولان كسه‌لردن صایدك واعتبار
ایلدك یرامازسین زیرا بو معنی تكبر وغروردن ناشیدر كه خدالق طریقنده
خودلق وانانیت صغمز بلكه تواضع ومسكنت لازمدر حاصلی طریقحقده
عجب وغرور حرام ونامعقولدر ﴿ پیاز آمد آن بی هنر جمله پوست ٭
كه پنداشت چون پسته مغزی دروست ﴾ پیاز بای عجمك كسریله صوغان
دیمكدر پوست بونده قابق معناسنه در كه حرف رابط صفت پسته بای عجمك
كسری وضمیله فستقدر یعنی حلب فستقی مغز بونك كبی یرلرده فندغك
وفستغك وبادمك وسائرینك ایچی معناسنه در و یا حرف تنكیر وضمیر
بی هنره راجعدر (محصول بیت) اول بی هنر كه كندوسنده پسته كبی
مغز وارظن ایلدی تمام پوست ایمش یعنی صوغان كبی قابق قابق ایمش
كه ایچنده نسنه یوق حاصلی شول هنرسزكه كندنده عبادت
وطاعت وار وكندنی صالح اعتقاد ایدر معرفتدن خالی بر وجوددر كه
طاشی قلابلی وایچی واویلا لی درآن بی هنرسابقا مرور ایلین عابده
صرف ایلین خلافنه صرف ایلمش ومصراع ثانینك معناسنی حال بوكه
اول عابد كندوسنده فستق كبی برمغزو وارصاندی دین وجوهله سهو
ایلمش فتأمل ﴿ از ین نوع طاعت نیاید بكار ٭ برو عذر تقصیر طاعت
بیار ﴾ از ین بونك كبی برلرده ادات تشبیه در بونك كبی دیمكدر
بو نوعدن طاعت دین بیلزیمش عذر تقصیر طاعت لامیه لردر برو
وبیار فعل امر مفرد مخاطب صیغه‌لریدر (محصول بیت) بونك كبی طاعت
ایشه كلمز یعنی عجب وغرورله اولان طاعت وعبادتك فائده‌سی اولماز ایدی
وارطاعت اكسكلكنك عذرنی كتور یعنی ایلدیكك طاعت قاصردر كه
عجب وغرورله حاصلدر ایمدی اندن خدایه اعتذار ایله كه ماعبدناك
حق عبادتك دیو ﴿ نخورد ازعبادت برآن بی خرد ٭ كه باحق نكو بود

رد شمعی
رد شمعی
رد شمعی

ویاخلق بد ﴿ بربونده میوه معناسنه درمی ادفائده وتیجه درکه حرف رابط
صفت باحرف مصاحبت بودفعل ماضی مفرد غائب اولدی دیمکدر
(محصول بیت) عبادت وطاعتدن ایمش بیدی وفائده وبهره کورمدی
اول عقلسزکه حقله ایی وخلقله رامز اولدی یعنی خدایه عبادتی سببیله
مغروراولوب خلقی بکمیوب اظهارتکبروتجبرایلیه آن بی خردی مذکورعابده
صرف ایلین معنایه وصولدن بی بهره ایمش ﴿ چه رند پریشان شوریده
بخت ٭ چه زاهد که برخود کند کارسخت ﴿ رند پریشان شوریده بخت بیانیه
لردر شوریده بخت وصف ترکیبی پریشان طالع معناسنه که حرف رابط
صفت کارکندک مفعول اول صریحی وسخت ثانیسی و برخود مفعول
غیرصریحی (محصول بیت) خدانک قاتنده رند پراکنده حال
و پریشان طالع نه وکندینه عبادات وریاضاتله ایشی صعب ودشوار
ایلین زاهدنه یعنی حق تعالییه نسبت ایکیسیده برابردر زیرانه فاسقک
فسقندن اکاضرروار ونه عابدک عبادتندن فائده ﴿ بزهد وورع کوش
وصدق وصفا ٭ ولیکن میفزای برمصطفا ﴿ بزهد باحرف صله
کوشه متعلق ولیکن ادات استدراکدن میفزای فعل نهی مفرد مخاطب
ارترمه دیمکدر برحرف استعلا مصطفادن مراد حضرت محمددر صلی
الله علیه وسلم (محصول بیت) زهد وورعه وصدق وصفایه سعی
وکوشش ایله اما حضرت حبیب الله اوزرینه زیاده ایله یعنی بومعناره
پیغمبردن زیاده توغل ایلمه یعنی زیرا منهیدرکه بعض اصحاب عباداته
توغل وتعمق ایلدی وحضرت علیه الصلوة والسلام زیاده دن منع ایلدی
﴿ ازاندازه بیرون سپیدی مخواه ٭ که مکروه باشد چه جای سیاه ﴿
اندازه اولچی دیمکدر و بونده حد ومقدار مراددر بیرون طشره دیمکدر
حددن زیاده معناسنه سپیدی یاحرف مصدر اقلق دیمکدر که حرف
تعلیل باشد بونده ادات زمانیه درمکروه در دیمک اولور جای سیاه لامیه
(محصول بیت) حددن بیرون و مقداردن طشره اقلغه طالب
اولمه زیرا مکروه در قنده قالدی که سیاه یعنی اقلق که حددن بیرون
اوله مکروه ومنهی اولنجه زیاده سیاه خود بطریق الاولی مکروه ومنهی در
یعنی عبادت وطاعت خالص که حددن بیرون اولنجه مکروه ومنهی اوله
زرق وریا وغرور وعجبله آلوده اولان عبادت وطاعت بطریق الاولی

ردشمعی

منهی ومکروه در وبلکه حرام وکفردر حاصلی غرور وکبرله اولان
عبادت وطاعتك یوزی قاره‌در مصراع ثانینك معناسنده زیرا زیاده
بیاض اولان نسنه تیز سیاه اولور دین مقصود بیته واصل اولماسیدر
﴿ سخن ماندازعاقلان یادکار ✱ زسعدی همین یك سخن یاددار ﴾
یاد کار اکیلور واکدرر معناسنه در (محصول بیت) عقلا دن یاد کار
ومشهور عالم قالان سوزدر یعنی انلری اکدرن سوزدر ایدی سعدیدن
بو سوزی یادکده طوت یعنی بو سوز یادکده اولسون اول سوزکلان بیتدر
﴿ کنهکار اندیشناك ازخدای ✱ بسی بهتر ازعابد خود نمای ﴾
کنهکار اندیشناك بیانیه عابد خود نمای ده بویله‌در (محصول بیت)
خدادن خوفناك کنهکارعابد خودنمای دن چوق یکدر یعنی عبادتنی
خلقه کوسترجی وریاله طاعت ایدیجی عابدن خدادن خوف واندیشه
اوزره اولان رند کنهکار چوق یکدر نتکم مرارا مرور ایلدی ﴿ حکایت
دانشمند فقیروقاضی متکبر ﴾ ﴿ فقیهی کهن جامه تنك دست ✱ درایوان
قاضی بصف بر نشست ﴾ فقیهی یاحرف وحدت کهن جامه وصف ترکیبیدر
اسکی جامه‌لو دیمکدرو یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل وجائزدرکه همزه
اضافت ایچون اوله ایوان چار طاق ظاهر بودرکه مراد محکمه‌در بصف
باحرف ظرف بر حرف تأکید (محصول بیت) الی یوفقه یعنی فقیراسکی جامه‌لو
برفقیه کسه که مراد حضرت شیخ کندیدرقدس سره قاضینك ایوانده علما
صفنده اوتوردی یعنی مجمع علماده اوتوردی حاصلی مجلس قاضیده
صف علماده اوتوردی ﴿ نکه کرد قاضی در وتیز تیز ✱ معرف کرفت
آستینش که خیز ﴾ تیز تیز حدت وغضبدن کنایه‌در یعنی بی ادبلك
ایلدك که انده اوتورمق سنك حدك دکلدر دیو بوکه حدله باقدی معرف
عجمده هر کسك یرینی تعیین ایدنه دیرلر آستینش ضمیر فقیهه راجعدرکه حرف
تعلیل خیز فعل امر مفرد مخاطب خیزیدندن قالق دیمکدر عرب قم دیر
(محصول بیت) فقیهه قاضی حدله نظر ایلدی کانه که انده اوتورمق
سنك مقدارك دکلدر دیو پس معرف فقیهك یکنه یاپشدی که قالق
دیو یعنی قاضی حدله باقدیغندن معرف اکلدیکه قاضینك آنده اوتور
دوغنه رضاسی یوقدر پس معرف بورادن قالق دیو یکنی طوتدی

ردشمعی

وبو یله دیدی ﴿ ندانی که بالا مقام تو نیست ❊ فروتر نشین یا برو یا بایست ﴾ ندانی فعل نفی مضارع مفرد مخاطب استفهامی متضمن بیلزمسین دیمکدر که حرف بیان بالا بوقار و یر دیمکدر مقام تولامیه سنك مقامك دیمکدر فروتر اشاغیرق دیمکدر نشین فعل امر مفرد مخاطب اوتور دیمکدر بایست بای عربك وهمزه نك کسری وباقیلك سکونیله فعل امر مفرد مخاطب طور دیمکدر یعنی ادب طریقیله اباغ اوزره طور معناسنه (محصول بیت) بیلزمسین که بوقاری اوتره‌ق سنك مقامك وحدك دکلدر پس اشاغه رق اوتور ویا طورکت ویا قالق اباغ اوزره طور ﴿ نه هرکس سزاوار باشد بصدر ❊ کرامت بفضلست ورتبت بقدر ﴾ نه حرف نفی باشده مقید نباشد تقدیرنده سزاوار لایق دیمکدر بصدر با حرف صله صدر مجلس دیمکدر کرامت عزت وحرمت دیمکدر بفضل باحرف سبب رتبت رانك ضمی وتانك سکونیله وبانك فتحیله مرتبه معناسنه در بقدر باسابق کبیدر (محصول بیت) معرف دیرکه هرکس صدر مجلسه لایق اولماز بلکه کرامت وعزت وفضل ورتبت سببیله در ومنصب ومرتبه قدر وهنر سببیله درسنده ایسه بونلردن بریسی یوق ﴿ دکرره چه حاجت بپند کست ❊ همین شرمساری عقوبت بست ﴾ دکره بر بول دخی یعنی تکرار با حرف صله پند کست لامیه وناضمیر خطاب همین هم بو یعنی بوقدر شرمساری یا حرف مصدر بست تاسابق کبی (محصول بیت) بر یول و برکره دخی سنك نه حدك وارکسه نك پند ینه بوقدر خجالت سکا عقوبت یترکه مقدارك بیلیوب بوقاری اوتوراسین وبوقدر حقارت کوره سین ﴿ بعزت هرانکو فروتر نشست ❊ بخواری نیفتد زبالا بپست ﴾ (محصول بیت) هر اوله کمسه که حدینی بیلوب عزت وحرمتله اشاغه رق اوتور دی یعنی تأدب ایدوب صف نعالده اوتوردی حقارتله صدر مجلسدن صف نعالده دوشمز حاصلی عرض ووقاره نقصان کلمز ﴿ بجای بزرکان دلیری مکن ❊ چو سر پنجه ات نیست شیری مکن ﴾ دلیری یا حرف مصدر شیری ده بویله در (محصول بیت) اولولر یرنه اوتورمغه جرأت وبهادرلك ایلمه یعنی حدکی بیل وطورکدن تجاوز ایلمه چونکه سرپنجك یوقدر ارسلانلق ایلمه یعنی چونکه فضل وکمالك یوقدر اکابر یرنه اوتورمغه اقدام ایلمه ﴿ چو دیدآن خردمند درویش رنك ❊ که بنشست وبرخاست بخنش

بجنك ❊ خرد مند درویش رنك بیسانیه لر درویش رنك وصف
ترکیبیدر درویش صورتلو دیمکدر که حرف بیان بنشست و برخاست
بجنك فاعلیتنده تنازع ایلدیلر و بجنك مفعولیتنده شین ضمیر درویشه
راجعدر (محصول بیت) چونکه اول درویش سیمالو عاقل کوردی که
طالعی کندیله جنکه اوتوردی وطوردی یعنی بختی کندویه یار اولمدی
یعنی اوتورمده وطورمده مساعد اولمدی مخالف اولدی وجائزدر که
بنشستنك فاعلی بختنده درویشه راجع ضمیر اوله یعنی کندی اوتوردی
وطالعی کندیله جنکه قالقدی دیمك اوله فتأمل ❊ چوآتش برآورد بیچاره
دود ❊ فروتر نشست ازمقامی که بود ❊ برآورد چقاردی دیمکدر
مقامی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت (محصول بیت) بیچاره
درویش آتش کبی درون دلدن آه توتوننی چقاردی یعنی آتش دروندن
آه ایلدی پس اولدیغی یعنی اوتوردیغی مقامدن اشاغه رق اوتوردی
❊ فقیهان طریق جدل ساختند ❊ لم ولانسلم درانداختند ❊ فقیهان
الف ونون ادات جمع طریق جدل لامیدر معلوم اوله که فن جدل فنوندن
برفندر که علما افندیلره معلومدر پس طریق جدل یوردیغی اول فنك
طریقندن برطریقدر ساختند پیدا ایلدیلر لم ولانسلم معلوم اوله که لم لام
جاره ایله میمدن مرکبدر که ماء استفهامدن مخففدر زیرا قاعده بودر که ماء
استفهام مجرور اولسه الفی ساقط اولور پس عماده عم وفیماده فیم وبماده بم دیرلر
قوله تعالی عم یتساءلون فاحفظ پس بونده میم واوعاطفه به مقارنتله
مضمور اوقنور لانسلم فعل نفی مستقبل متکلم مع الغیر تسلیم ایلمزز دیمکدر
درحرف تأکید انداختند براقدیلر دیمکدر (محصول بیت) مجلس قاضیده
فقها طریق جدل پیدا ایلدیلر یعنی جدله باشلادیلر لم ولانسلمی اورتایه
براقدیلر یعنی کیمی دیدی که لانسلم یعنی سنك سوزکی تسلیم ایلمزز و کیمی
دیدی لم لا تسلمونی یعنی نیچون تسلیم ایله مزسز حاصلی اهل مجلس بحثه
ومناظره یه دوشدیلر ❊ کشادند برهم درفتنه باز ❊ بلا ونعم کرده کردن فراز ❊
برهم بری بری اوزرینه دیمکدر درفتنه لامیه درفتنه قپوسی دیمکدر باز ادات
تأکید کبرو منتاسنه دین ایلروی وکیرو یی بیلمزمش بلا باحرف مصاحبت
نعم نونك وعینك فتحیله اوت دیمکدر که عجم آری دیر کرده های رسمی حرف
ترتیبدر ایلیوب دیمکدر کرده نك کردن مفعول اولی وفراز ثانیسی (محصول

رد شمعی

بيت) اهل مجلس برى برينه فتنه قپوسنى اچديلر يعنى فتنه وغوغايه دوشديلر لاونعم ايله يونلرين بوجلدوب لا عدم تسليمدن كنايه‌در ونعم تسليمدن حاصلى برى برينه لاونعم ديمكله غضبدن يونلرين اوزادوب فتنه وغوغا قپوسنى اچديلر مصراع ثانئ حال طوطوب معنا وير ين هاى تركك معناسنى بيلمامش ﴿ تو گفتى خروسان شاطر بجنك ＊ فتادند درهم بمنقار وچنك ﴾ خروسان شاطر بيانيه بجنك با حرف ظرف درهم برى برينه با حرف مصاحبت منقار ميمك كسريله قوش بورنى چنك بونده قيناق معناسنه‌در (محصول بيت) اول مجلسده سن حاضر اولوب كورسك دير ايدك چنكده شاطر وپهلوان خروسلر منقار وچنكله برى برينه دوشديلر ﴿ يكى بيخود از خشمناك چومست ＊ يكى برزمين ميزدى هردودست ﴾ خشمناك غضوب ديمكدر وياحرف مصدر ميزدى فعل حكايت حال ماضى اوردى ديمكدر (محصول بيت) اهل مجلسك بريسى زياده غضوبلغندن مست كبى بيخود ولايعقل ايدى وبريسى ايكى اليني يره اوردى حاصلى هر بريسى بنم سوزم نيچون مسموع اولميه ديو مضطرب وبيحضور ايدى ﴿ فتادند در عقدهٔ پيچ پيچ ＊ كه در حل آن ره نبردند هيچ ﴾ در حرف ظرف عقده بونده مسئله معناسنه واضافتى بيانيه در پيچ پيچ طولاشق ديمكدر بونده مشكلدن كنايه‌در كه حرف رابط صفت در حرف صله حل آن لاميه در آن اشارتدر عقده يه (محصول بيت) اهل مجلس طولاشق طولاشق دوكمه دوشديلر يعنى مشكل مسئله يه دوشديلر كه انك حلنه وكشايشنه هيچ بول ايلمه‌مديلر يعنى اول مسئلهٔ فتح ايده‌مديلر ﴿ كهن جامه از صف آخر ترين ＊ بغرش درآمد چوشير عرين ﴾ كهن جامه وصف تركيبى اسكى جامه‌لو معناسنه صف آخر ترين بيانيه در آخر بونده لفظ عربيدر صوك معناسنه وترادات تفضيل وياحرف نسبت ونون حرف تأكيد صوككى صف ديمكدر با حرف صله غرش غينك ضميله ورانك كسريله اسم مصدر در غيريدندن كه چاغرمق وكورله‌مك معناسنه ورادِه تشديد ضرورت وزن ايچون در درآمد در حرف تأكيد چو ادات تشبيه شير عرين بيانيه عرين فارسيده غين معجمه ايله ارسلان ياتاغى اولان مشه‌يه ديرلر اماعربيده عين مهمله ايله كنه بومعنايه‌در (محصول بيت) اسكى جامه اوفقيه يعنى مذكور فقيه آخرق صفدن يعنى صف نعالدن مشه ارسلانى كبى

دشمى

كورلمكه بشلادی واكرمغه كلدی يعنی جوش وخروشه كلدی حاصلی ارسلانكی صيت وصدايه كلدی ❊ بكفت ای صناديد شرع رسول ❊ بابلاغ تنزيل وفقه واصول ❊ صناديد قناديل وزنی اوزره جمع صنديد در صادك كسريله قنديل وزنی اوزره اولور ديمكدر شرع وشرعك رسوله اضافتی لاميه لردر با حرف ظرف ابلاغ تنزيل اسم فاعلك مفعولنه اضافتی در ايصال تنزيل ديمكدر مراد منزلدر كه حضرت قرآن در وواولر حرف عطفدر (محصول بيت) كهن جامه لو فقيه صف آخرترين دن آوازه كلوب ديدی ای شرع رسولك اولولری قرآن شريفك معناسنی واصول فقهی خلقه ابلاغ وايصال ايلده يعنی بونلرك اولولری حاصلی تفسيری واصول وفقهی خلقه تعليم وتفهيم ايلده شرع رسولك اولولری بابلاغك باسی حرف سبب طوتوب ابلاغ واو عاطفه ايله ايراد ايدوب معناسنی بلاغتله بيان ايدن بيتك معناسنه واصل دكلدر مقول قول كلجك اوچ مصراعدر ❊ دلائل قوی بايد و معنوی ❊ نه ركهای كردن بحجت قوی ❊ دلائل مبتدا وقوی بايد خبری ومعنوی قوی يه معطوفنه حرف نفی معناده مقدر بايد فعلنه مقيد تقديری ركهای كردن بحجت قوی نبايد ديمكدر فتأمل ركهای كردن لاميه بحجت بامقدر نبايده متعلق در حرف مصاحبت معناسنه حجت غلبه و يا احتجاج معناسنه اولمق جائزدر (محصول بيت) بحث ومناظره ده دلائل قوی ومعنوی كرك خصمه غلبه ايلمك ايچون بيون طمرلری قوی كركز حاصلی خصمی الزام ايلمكه دليل قوی ومحكم كركدر خصمه غلبه والزام ايچون حجتله كردن ركاری قوی كركز يعنی بيون طمرلرينی تقويت ايچون حجت ايراد ايلمك لازم دكل حاصلی غضبله بيون طمرلرينی قبارتمغه وشيشرتمكه دليل وحجت لازم دكل بعضيلر ديديلر كه بحجت لفظنك باسی حرف مقابله و بدلدر ركلستانده بخلاف نوروزی باسی كبی فتأمل فانه دقيق ❊ مرا نيز چوكان لعبست وكوی ❊ بكفتند اكرنيك دانی بكوی ❊ مرا نيز ديمكدر نيز ادات عطفدر چوكان لعب لاميه كوی چوكانه معطوف كوی وچوكان اويونم واردر ديمكدر يعنی سزك بحث ايلديككز فنونده هنرم واردر (محصول بيت) بنمده فصاحت وبلاغتم وعلومده قدرت وقوتم واردر وسؤل وجوابه ومعارضه ومناقشه يه مالكم پس اهل مجلس ديديلر اگر بزدن ايی بيلورسك سويله ديكلهيلم ❊ بكلك فصاحت بيان كه داشت ❊ بدلها چونقش نكين

بر نكاشت ﴿ باحرف استعانت نكاشته متعلق كلك نعمة الله كافلر عربيدر ديمش
وسروری اولكی عجمی وثانی عربی دردیمش نعمة الله بيوردیغی دخی انجامدن
مسموعدر وسرورينك ارواحدن والعلم عند الله اعتده مطلق قامشدر
امابونك كبی يرلرده قلم مراددر فصاحته اضافتی لاميه درمجازا فصاحتی
معانی كتابلرنده تعريف ايلمشلردر انده كوريله بيانی باحرف وحدت
نوعيه كه حرف رابط صفت داشت فعل ماضی مفرد غائب بونده
حكايت مراددر طوتاردی يعنی انك كه وارايدی واول اكا قادرايدی
ديمكدر داشت ونكاشت ايكسيده بيانه متوجهدر قدر بدلها باحرف صله
حرف ظرف طوتان ايی طوتمامش نقش نكين لاميه نكين نونك وكاف عجمك
كسريله يوزك قاشنه ديرلر عرب فص ديرفانك فتحی وصادك تشديديله
برحرف تأكيد نكاشت نونك كسری وكاف عجمله فعل ماضی مفرد
غائب نقش ايلدی ديمكدر (محصول بيت) فقيه فصاحت قلميله شول
بر بيانه كه مالك وقادر ايدی اهل مجلسك كوكللرينه نقش نكين كبی
نقشلدی يوزك قاشنده اولان نقش كبی عقده پيچ پيچی آنلره عيان وبيان
ايلدی شويله كه دللرنده قرار ايلدی ﴿ سراز كوی صورت بمعنی
كشيد ﴾ قلم برسر حرف دعوی كشيد ﴿ كوی صورت لاميه در مجازا
كوی كاف عربك ضميله محله معناسنه درسروری بويله ديمش وشمعی پسند
ايليوب كاف عجمله كفت وكوی دن مخففدر ديمش لكن محله تخفيف
ايلمش زيرا تقديری سراز محله صورت بمحله معنی كشيددر فتأمل
برحرف صله وسر تحسين لفظ وتكميل وزن ايچون كلمش درحرف دعوی
لاميه درمجازا (محصول بيت) فقيه روشن وواضح بيانله باشنی كوی
صورتدن عالم معنايه انتقال ايليوب حرف دعوايه قلم چكدی يعنی
ايلد كلری دعوای ابطال ايلدی زيرا قلم چكمك برنسنه قلمله چالقدن
عبارتدر حاصلی بوزمق ديمكدر ﴿ بكفتندش ازهر كنار آفرين ﴾
كه برعقل وطبعت هزار آفرين ﴿ بكفتند فاعلی اهل مجلس دروشين ضمير
فقيهه راجعدر كنار بونده طرف وجانب معناسنه در آفرين
ادات تحسين دركه حرف رابط مقول قول ومابعدی ازهر كنار
آفريندن بدلدر فتأمل برحرف صله (محصول بيت) چونكه مذكورك
علم وفضلنی كورديلر وقدرت وقوت كمالنی اكلديلر هر طرفدن اكا

ردشمعی

ردشمعی

﴿ تحسين ﴾

تحسین ایلدیلر که عقل وطبعکه هزار آفرین حاصلی اکا وعقل وطبعنه مبالغه ایله تحسینلر ایلدیلر ﴿سمند سخن تابجایی براند ❊ که قاضی چو خردر وحل باز ماند ﴾ سمند سخن لامیه در مجازا بونده مطاق آت در تا انتهای غایت ایچون در الی معناسنه بجایی باحرف صله ویاحرف وحدت که حرف رابط صفت در حرف ظرف وحل وارك وحای حطینك فتحیله لغتده صواو بالچقه دیرلر اما بونده بتاق مراددر باز ماند عاجز قالدی دیمکدر (محصول بیت) فقیه اسب سخنی بر یره دك سوردی و بر محله ایر کوردیکه یعنی اول مشکل مسئلهٔ برمرتبه تحقیق وتدقیق ایلدی که قاضی بتاقده قالان حمار کبی عاجز وحیران قالدی یعنی اول مقامده انکله بحث ونطقه قادر اولدی مصراع ثانینك معناسنده قاضی دخی اول محلده کیرو قالدی دیین کروده قالش پس قاضی چون که فقیهك علم وفضلنی ومعرفت وکمالنی کوردی اکارعایت ایلك مراد ایندی ﴿ برون آمد ازطاق ودستار خویش ❊ باکرام ولطفش فرستاد پیش ﴾ طاق بونده فراجه معناسنه در ودستار داپند خویشه اضافتی لامیه در اطفش ضمیر معناده پیشه مقید در پیشش تقدیر نده (محصول بیت) قاضی کندی فراجه ودلبندندن چقدی یعنی بونلری اوستندن چقاروب صویندی اکرام ولطفله فقیهك اوکینه وقاتنه کوندردی وجائزدرکه بونده طاق سابقا مذکور اولان ایوان معناسنه اوله پس قاضینك کوندردکی یالکز دستار اوله نته که اوچنجی بیتده تعیین ایدر پس اولی بویله اولمقدر فتأمل وتدبر مصراع اولك معناسنده کندینك فراجه سندن وعمامه سندن طشره کلدی دین حق ادای ایلمش ﴿ که هیهات قدرتو نشناختیم ❊ بشکر قدومت نپرداختیم ﴾ که حرف رابط مقول وقول مقدر در هیهات بونده تحسر وتغابن معناسنه در مجازا قدر تو لامیه باحرف صله شکر قدوم لامیه وتاضمیر خطاب قدوم مصدر در کلمك معناسنه نپرداختیم فعل نفی ماضی متکلم مع الغیر مقید ومشغوله اولمدق دیمکدر (محصول بیت) قاضی کندینك طاق ودستارینی کوندردی ودیدی حیفا که اولدن سنك قدرك بیلیوب قدومك شکرینه مقید ومشغول اولمدق حاصلی حالکی بیلد یکمزدن اولدن سکا تعظیم وتکریم ایلدك

﴿ دریغ آمدم باچنین مایهٔ ٭ که بینم ترا در چنین پایهٔ ﴾ مایه بونده سرمایه معناسنه در ویاحرف تنکیر وهمزه حروف توسل که حرف بیان پایهٔ وهمزه سابق کیبدر (محصول بیت) بوبیت تتمهٔ مقول قاضیدندر بکا حیف کلدیکه بونجلاین سرمایه ایله کهسنی بونجلاین مرتبه‌ده کوردم یعنی بوقدر علم وفضاله فقرا ایاسنده اولدیغك وصف نعالده اوتور دغك بکا حیف ودریغ کلدی ﴿ معرف بدلداری آمدبرش ٭ که دستار قاضی نهد برسرش ﴾ معرف سابقا مذکور اولاندر پس محضرلرك اولوسنده دیرلردین بیلازیمش بدلداری باحرف مصاحبت ویاحرف مصدر بر بونده‌قت معناسنه دروضمیر فقهیه راجعدر یانه دیمکدر که حرف تعلیل دستار قاضی لامیه نهد فعل مضارع مفرد غائب قویه دیمکدر سرش ضمیر سابق کیبدر (محصول بیت) معرف چونکه قاضینك بوکا بوقدر التفاتنی کوردی دلدارلغله وتعظیم وتکریمله یانه کلدی که قاضینك دستاربنی باشنه قویه یعنی کیدره پس فقیه بونی کورنجه دیدی ﴿ بدست وزبان منع کردش که دور ٭ منه بر سرم پای بند غرور ﴾ کردش ضمیر معرفه راجعدر که حرف تعلیل در تقدیری دورباش در پای بند ترکیده پای وند دید کاری در اباق باغی معناسنه در غروره اضافتی لامیه در مجازا مراد دستار قاضیدر (محصول بیت) فقیه معرفی الیله ودلیله منع ایلدیکه بندن ایراغ اول باشمه غرور اباق باغنی قومه یعنی بونی کیدکدن صکره بکا غرور کلور ایمدی بکا کرکز ﴿ که فرداشود بر کهن میزران ٭ بدستار پنجه کزم سرکران ﴾ که حرف تعلیل شودك فاعلی سرکران کهن میزر وصف ترکیبی اسکی طونلی معناسنه لغتده میزراسکی تمان معناسنه در اما بونده مطلق لباس مراددر و بعضیلر مراد شمله در دیدیلر نته که اوچنجی بابده ممسك حکایه سنده کلاهش بیازار ومیزر کرو بپور مشدی فتدبر والف ونون ادات جمعدر بدستار باحرف سبب پنجه کزه اضافت بیانیه در کز کاف عجمك فتحی وزای عربله ارشوندرکه عرب ذراع دیر ذالك کسریله ومیم ضمیر متکلم معناده سره مقید درپنجه کز وصف ترکیبی اللی ارشونلی معناسنه در کران کاف عجمك کسریله اغر معناسنه در یعنی ثقیل (محصول بیت) فقیه دیرکه باشمه غرور اباق باغنی قومه زیرا یارین اسکی میزرلی فقرا

رد شمعی

اوزره باشم اللی ارش دلبنده اغر اولور یعنی بو دستاری کیمک سببیله متکبر ومغرور اولورم ایمدی کیدر بکا کرکز ﴿ چو مولام خوانند وصدر کبیر ❊ نمایند مردم بچشمم حقیر ﴾ مولا افندی معناسنه در میم معناده خواننده مقیددر خوانندم تقدیرنده صدر اصطلاحلرنده قاضی عسکره دیرلر صدر کبیر یانیه اولور قاضی عسکر دیمکدر مردم اسم جنس اولدیغیچون فعلی جمع صیغه سیله ایراد ایلدی بچشم باحرف صله ومیم ضمیر متکلم (محصول بیت) چونکه بکا مولا وصدر کبیر دیدیلر یعنی تعظیم وتکریم ایدەلر خلق کوزیمه حقیر کورینور پس دستار زینت بکا ضرر ایدر زیرا تکبرمه سبب اولور ﴿ تفاوت کند هرکز آب زلال ❊ کرش کوزه زرین بود یا سفال ﴾ کند فعل مضارع مفرد غائب استفهامی متضمن تفاوت ایدرمی دیمکدر آب زلال یانیه بوند صافی ولذیذ صو معناسنه در کرش ضمیر معناده آب زلاله راجعدر کوزه های رسمیله فارسیده بارد قدر اما عرب کوزدیز بارد غه زرین یا حرف نسبت ونون حرف تأکید یا حرف عطف در عربیده اووام معناسنه سفال سینک کسریله ساقسی دیمکدر (محصول بیت) آب زلال تفاوت ایدرمی یعنی ایلمز کر کسه انک بارداغی آلتوندن اوله وکر کسه طبراقدن دوزلمش صاقسی اوله یعنی اعتبار مظروفه در ظرفه دکل ایمدی بکاده اسکی پوسکی کیمک ضرر ایلمز ودرو یشلکمه نقصان ویرمز بلکه لباس فاخر ضرر وزیان ایدر زیراکه نفسه اندن غرور وکبر کلور ﴿ خرد باید اندر سر مرد ومغز ❊ نباید مرا چون تو دستار نغز ﴾ سر مر دلامیه مغز خرده معطوفدر بینی معناسنه در کاه اولور که مغزله خردن کنایت ایدرلر ترکیده ده بینی سی یوق دیرلر عقلسز دیجک یرده دستار نغز یانیه نغز کوچک معناسنه در (محصول بیت) کشینک باشنده عقل کرک بکا سنک دستارک کبی ایی ویبوک دستار کرکز حاصلی فقیه قاضی به دیرکه دستار لازم دکل زیرا دستاردن مراد باشی اسیدن وصوقدن حفظ ایلک وشعار اسلامی تعیین ایلمکدر بوایسه اسکی وپوسکی چالمه وشمله ایله ده اولور ﴿ کس ازسر بزرکی نباشد بچیز ❊ کدوسر بزرکست بی مغز نیز ﴾ سر بزرک وصف ترکیبیدر باشی بیوک معناسنه ویا حرف مصدر بچیز باحرف زائد کدو کاف عجمک فتحی وضمیله قبق دیمکدر نیز حرف عطفدر دخی دیمکدر (محصول بیت) باش بویکلکندن کسه نسنه اولمز وقدر واعتبار بولماز کورمزمیسین که قباغکده باشی بیوکدر

امابینی سبزدر حاصلی باش بو یوك اولقدن نسنه حاصل اولمازعلم ومعرفت وكمال كركدر ❊ میفراز كردن بدستار وریش ❊ كه دستار پنبه است وسبلت حشیش ❊ میفراز فعل نهی مفرد مخاطبدر بو جلمته دیمكدر تكبردن كنایتدر بدستار باحرف سبب ریش بونده صقل معناسنه در كه عرب لحیه دیر لامك كسریله كه حرف تعلیل دستار مبتدا و پنبه خبری وسبلت عربده بیق معناسنه در شاربده دیرلر وفارسیده بروت دیرلر بانك ضمیله حشیش یاش تازه اوت معناسنه در قوری اوت دین یانندن سو یاش زیرا قوری اوته غثا دیرلر غینك ضمیله سبلت مبتدا وحشیش خبری (محصول بیت) بو ینكی بیوك دستار واوزون صقلله بو جلمته یعنی تكبر وتعظم كوسترمه زیرا دستار برآوچ پنبه وسبلت و لحیه برطونام بیسان اونی در حاصلی بونلر اسباب فخر واعتباردن دكلدر زیرا بونلر كافرده ده اواور مسلمانده ده

ردشعی

❊ بصورت كسانی كه مردم وشند ❊ چوصورت همان به كه دردم كشند ❊ بصورت باحرف ظرف كسانی الف ونون ادات جمع یاحرف وحدت ویاتنكیر كه حرف بیان وش فتح واوله ادات تشبیه ونون ودال ادات جمع كه حرف بیان دم نفس در ادات تأكید كشند چكه لر دیمكدر (محصول بیت) صورتده شول كیسه لركه مردم كبیلردر یعنی صورتا انسان اما علم ومعرفتدن بی بهره وبی نصیبلر در صورت دیوار كبی ایمدی اول یكدر كه نفسلرین چكه لر یعنی تكلمدن خاموش اوله لر ❊ بقدر هنر جست باید محل ❊ بلند ونحسی مكن چون زحل ❊ باحرف مقابله قدر هنر لامیه در مجازا جست جستن معناسنه در باید جستن تقدیرنده ضرورت وزن ایچون تقدیم اولدی محل مرتبه دیمكدر بلندی ونحسی یالری حرف مصدر در رفعت ونحوست دیمكدر زیرا زحلده ایكیسی بله واردر كه اشاغه دن یوقارو یدنجی فلكده در كه سائر سیاره لردن اوستوندر اما نحوستله مشهوردر مریخ كبی اما بو انحسدر مریخدن (محصول بیت) كشی هنری مقدارنجه مقام ومرتبه ایستمك كرك یعنی حالنه كوره دیرنمك كرك زحل بلدزی كبی رفعت ونحوست ایله یعنی علمك ومعرفتك اولمیه بلند مرتبه ده اولاسن همان زحل كبی رفعت ونحوستده ❊ نی بوریا بلندی نكوست ❊ كه خاصیت نی شكر خود دروست ❊ نی بوریا لامیه در بوریا دور اوحصیردر قرغوقامیشندن كه بوقاری ولایتك فقراسی انی استعمال ایدرلر بلندی یاحرف مصدر كه حرف استدراك خاصیت

نی شکر لامیه خود ادات تأکیددرو اصلی دراو در ضمیرنی شکره راجعدر (محصول بیت) رفعت و بلندلك بوریا قمشینه لایق ومناسبدر اما شکر قمیشنك بنه خاصه سی کندیدر بوریا قمشنده اولمازا کرچه نی شکردن بلندتر وارقدر وجائزدر که که حرف تعلیل اوله ودرو ضمیرنی بوریایه راجع اوله وحکم استهزایی متضمن اوله یعنی رفعتنی بوریایه لایقدر زیرا شکر قمشنك خاصه سی وارانده فتأمل نکوست ودر وسطده استفهام انکاری معناسی وار ایمدی معنای بیتی حصیر قمشنه بلندلك انی لایقمیدر نی شکر وار یکن که نی شکر خاصیتی خود بوریا قمشنده وارمیدر یعنی یوقدردین مضمون بیته اصلا واصل اولمامش فتأمل فانه لطیف ❊ بدین عقل وهمت نخوانم کست ❊ وکر میرود صدغلام ازپست ❊ پس بای بجمله اردوصولك معنا سنه معلوم اوله که روم اکابرینك خدمه سی اوکنجه یورر اما انلرك اردنجه (محصول بیت) بوعقل وهمتله سکا کمسه دیمم وسنی آدم برینه قویوب اعتبار ایلمم کر کسه اردنجه یوزاوغلان یوررسه ده کیندیکك یره حاصلی سنده که عقل ودانش اولمیه اموال واسبابك کثرتی وبنده وغلامك وفرتی وچوقلغی سببیله سکا انسان دیمزم اکرچه غناده بی مثل وبی مانندسین

❊ حکایت برطریق تمثیل ❊

❊ چه خوش کفت خرمهرهٔ در کلی ❊ چو برد اشتش پرطبع جاهلی ❊ چه بونك کبی مقامده مبالغه افاده ایدر خوش بونده کوزل ولطیف معنا سنه در خرمهره کوز بونجغی وقتر بونجغنه دیرلر کلی یا حرف وحدت چو ادات تعلیل برداشتش شین ضمیر خرمهره یه راجعدر پر بونك کبی یرلرده چوق دیمکدر جاهلی یا حرف وحدت (محصول بیت) نه کوزل سویلدی بالچقده خرمهره یعنی بالچغه دوشمش خرمهرهٔ مابی نه خوش سویلدی مقول قول بیت آتیدر حاصلی خوب سویلدی چون انی طمعی چوق برجاهل بالچقدن قالدردی وانی غربهالو جوهر صانوب حریره صاردی یعنی انی دیبای والایه قویوب صاردی ❊ مرا کس نخواهد خریدن بهیچ ❊ بدیوانکی در حریرم مپیچ ❊ (محصول بیت) خرمهره دیدی که بنی کمسه هیچه المایسردر یعنی بکا هیچ کسه اعتبار ایلمز دیوانه لکله بنی حریره صارمه حاصلی بنی قیمتلو جوهردر دیوب اعتبار ایدوب صاقلمه حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ خیزدو همان قدر دارد که هست ❊ وکرچند درمیان شقایق نشست ❊

ردشمی

خیزدوطو کزلان بوجکی شقـایق لاله‌یه دیرلر لفظ عربیدر واحدی
وجمعی برابر در لاله‌یه شـقره‌ده دیرلر شینك فتحی وقافك کسریله
(محصول بیت) خیزدونك قدری اولدرکه ذاتنده بالفعل حاصلدر
یعنی قدری ومرتبه‌سی اولمـاز کرکسه شقـایق ایچنده اوتورر سـه
یعنی انده اوتورمغله قدری زیاده اولماز بوسوزاکا کوره‌درکه اکثری لاله
ایچنده سکك دکلی برسیـاه بوجك اوتوراغن در اکرچه اول خیزدو
دکلدر اما انك کبی سیـاه‌در پس اول بوجك انده اوتورمغله شرف
وعزت کسب ایلمز ﴿ نه منعم بمال از کسی بهترست ﴾ خرار جل اطلس
بپوشد خرست ﴿ نه حرف نفی معناده بهتره مقیددر منعم افعال بابندن اسم
فاعلدر صاحب نعمت معناسنه اسم مفعول اخذ ایلین بیلمزیمش ارادات
شرط جل اطلس لامیه ویابیانیه جل جیمك ضمی ولامك تشدیدیله چول
دیمکدر عربیدر بپوشد کیرسه دیمکدر (محصول بیت) مالدار اولان
کیمسه مال سببیله کیمسه دن یك دکلدر یعنی ذاتنده ایلك اولمایجه مال سببیله
ایی اولماز نته که خر اطلس چولده کیرسه کنه خردر اکا اطلس چول
شرف ویروب انی خرلقدن چیقارمز ﴿ بدین شیوه مرد سخن کوی
چست ﴾ باآب سخن کینه از دل بشست ﴿ بدین باحرف مصاحبت بشسته
متعلق شیوه صنعت وهنر معناسنه در مرد سخن کوی لامیه سخن کوی
وصف ترکیبی سوز سویلیجی دیمکدر چسته اضافت اولمق جائز اولمامقده
جائزدر اولمدیغی تقدیرجه بشسته مقید اولور چست لغتده چابك وپراشق
معناسنه کلور بونده ایکی اعتبارله ایکیسنه ده مساغ واردر باآب سخن ده
بشسته مقیددر واضافت لامیه در مجازا کینه کین معناسنه در (محصول بیت)
بو شیوه سببیله یعنی مذکور کلمات سببیله ومتعدد تعریضاتله معقول سوز
سویلیجی مرد یاخود سوز سویلیجی فوری یعنی بلاتراخ ومکث دیمك اوله
آب سخن ایله که کلندن کینه یودی یعنی اول مجلسده بوکا اهانت ایلدکلرندن
کوکلنده بغض وکین اضمار ایلمشیدی پس مذکور مصاحبت سببیله کوکلندن
کین وغضب قالقدی ینه مصنف بیورر ﴿ دل آزرده را سخت باشد
سخن ﴾ چوخصمت بیفتاد سستی مکن ﴿ دل آزرده وصف ترکیبیدر کوکلی
اینجنمش واینجیجی معناسنه ورا حرف تخصیص سست کوشك معناسنه
ویاحرف مصدر (محصول بیت) کوکلی رنجیده اولانك سوزی قتی اولور

ردشمی

حاصلی مجروح کیسه‌نك یوزی ایی اولور چونکه خصمك دوشدی یعنی
زبون اولدی کوشکلك واهمال ایله حقندن کل ❊ چو دست رسد مغز
دشمن برآر ❊ که فرصت فرو شوید از دل غبار ❊ که حرف تعلیل فرو ادات
تأکید (محصول بیت) چون که الك ایریشه وقادر اولوب ظفر بوله سن
دشمنك بینی سنی چقار یعنی آنی هلاك ایله زیرا دشمنه فرصت بولمق کوکلدن
غباری یورو کدرر و بیحضورلغی زائل ایدر ❊ چنان ماند قاضی بجورش
اسیر ❊ که کفت ان هذا الیوم عسیر ❊ ماند فعل ماضی مفرد غائب بجورش
با حرف صله و با حرف ظرف وضمیر فقیهه راجعدر که حرف بیان ان حرفدر
حروف مشبهه‌دن معنای تحقیق افاده ایدر هذا اسم اشارتدر محلا منصوب
اسمی ومشار الیهی برمقدر یوم در الیوم لام تأکید له لفظا مرفوع خبر اندر
وعسیر صفتی عسیر مشکل دیمکدر (محصول بیت) قاضی فقیهك جور
وجفاسنه انجلاین اسیر اولدی و یاخود جورنده انجلاین اسیر قالدی که بیحضور
لغندن وضجرتندن دیدی تحقیق بوکون قتی صعوب ودشوار کوندر
حاصلی زیاده شدید و قتی کوندر کویا که قیامت کونیدر ❊ بدندان کزید
از تعجب یدین ❊ بماندش دو دیده چو فرقدین ❊ بدندان با حرف مصاحبت
کزید کاف عجمك فتحی وزانك کسریله فعل ماضی مفرد غائب اصیردی
دیمکدر فاعلی قاضی درو یدین تثنیه یددر ایکی ال دیمکدر حالت نصبی وجری
یا ایله ورفعی الفله معربدر ماند فعل ماضی مفرد غائب فاعلی دیده در تقدیری
دو دیده‌در ضرورت وزن ایچون مفرد ایراد ایلدی فتدبر وشین قاضی‌یه
راجعدر وضمیر غائب فقیهه راجعدر چو ادات تشبیه فرقدین تثنیه فرقددر
حالت رفعی الف ونصب وجرلری یا ایله معربدر معلوم اوله که منطقة
البروجك شمالیسندن کواکبدن یکرمی برشکل ملحوظدر جمله‌دن بریسی
دب اکبر بریسی دب اصغر در دب دالك ضمی وبانك تشدیدیله آیو یه دیرلر که
فارسیجه خرس دیرلر خانك کسریله ودب اصغرك اوکونده یعنی صدرنده
ایکی نیر یعنی براق کوکب واردر که انلره فرقدان دیرلر که بری برندن منفك
اولماز (محصول بیت) قاضی فقیهك علم وفضلی چوقلغندن تعجب ایدوب
ایکی النی اصیردی وایکی کوزی آنده قالدی فرقدان کبی یعنی فقیهه چلری
باقوب قالدی حاصلی حیرتندن کوزلرینی اندن ایرمادی ❊ وز انجا جوان
روی همت بتافت ❊ برون رفت و بازش نشان کس نیافت ❊ جواندن مراد

فقیهدر روی همت لامیه در مجـا زا بتافت بونده دوندر دی دیمکدر
باز بونده دخی معنـاسنه در کر و دین بیلمزیمش شین جوانه را جعدر
(محصول بیت) فقیه مذکور تحقیق وتد قیقـدن واهل مجلسی الزام
وانلره مذکور تعریضات وتوبیخاتدن صکره اول مجلسدن همت یوزینی
چویردی حاصلی قالقوب طشره کتدی ودخی کمسنه انك نام ونشانی
بولمادی ﴿ غریو از بزرکان مجلس بخاست ❊ که کوبی چنین شوخ چشم
ازکجاست ﴾ غریو غینك ورانك کسریله فریادوفغان معناسنه در بخاست
قالدی دیمکدر که حرف تعلیل کوبی بونده تعجب معنـاسنی متضمندر
دیسك عجب دکلدر شوخ چشم کستاخ ونخسند وعیار معنـاسنه در
(محصول بیت) اهل مجلس اکابرندن فریادوفغان قالقدی یعنی چوق
قیـل وقال ایلدیلر که بویله بی پرواکستاخ نره دندر ونه یردن
کلدی که بزه بوقدر اهانت وحقارت ایلدی و بوقدر علم وکمال اظهار
ایلدی ﴿ نقیب از پیش رفت وهرسو دوید ❊ که مردیدین نعت صورت
که دید ﴾ نقیب بونده محکمه خدمتکاریدر محضر کبی مثلاً بونده اردوار
معنـاسنه در وضمیر فقیهه راجعدر سو سینك ضمیله جانب معنـاسنه در
دویدیلدی وکزدی دیمکدر که حرف تعلیل مردی یاحرف وحدت
نعت صفت معنـاسنه در لیکن مدحده مستعملدر ذمده دکل که بونده
استفهامدر کیم معناسنه (محصول بیت) نقیب فقیهك اردنجه کتدی
وهرجانبه یلدی ویوریدی که بوصفت وبوصورتلو براری یعنی
برکمسهٔ کیم کوردی یعنی کمسه کوردیمی بوشهر ایچنده دیو وافرارادی
﴿ یکی کفت ازین نوع شیرین نفس ❊ درین شهر سعدی شناسیم وبس ﴾
ازین نوع بونده بونك کبی دیمکدر ازین بونك کبی یرلرده ادات تشبیه در
نته که مرارا مرور ایلمشدر پس بونوعدن دیو بیلمزیمش شیرین نفس
وصف ترکیبیدر طاتلی نفسلی دیمکدر وبس انجق دیمکدر زیرا بس
واوله مستعمل اولسه فقط معناسنه در (محصول بیت) نقیب بوصفتلی برکمسهٔ
تجسس ایدنجه برکمسه دیدی که بونك کبی شیرین نفسلو بوشهرده سعدی
بیلورز انجق یعنی دیدکك کبی زی فقرادهاهل علم وفضل وخوب ادایه
مالك شیرین کلام سعدیدن غیری کمسه بیلمزز شهردن مراد شیرازدر
دین کمسه نك ذره قدر اذعانی یوغیمش فقدبر ﴿ برآن صدهزار آفرین کین

ردشمعی

ردشمعی

ردشمعی

﴿ بکفت ﴾

بکفت ❊ حق تلخ بین تاچه شیرین بکفت ❊ بر آن تقدیری بر آن کس درکین
اصلنده که این ایدی که حرف بیان وان اسم اشارتدر سابقك مضموننه
حق تلخ بیانیه اجی حق دیمکدر یعنی سوز آجیدر دیمکدرنته که عربیده
الحق مر دیرلر تاچه تقدیری تا بچه حددر تابونده انتهاء غایت معناسنی
متضمندر (محصول بیت) اول کیمسه یه یوز بیك تحسین اولسون که
بوسوزی سویلدی یعنی بونك کبی شیرین نفس بو شهرده سعدی یالوز
انجق سوز یمی سویلیه یوز بیك تحسین اولسون مصراع ثانی مقام
تعلیلده در حق تلخی کورنانه مرتبه دن طاتلو سویلدی یعنی سعدی اهل
مجلسه ایلدیکی تعریض وتوبیخ آجیدر اما حق کرچك اولدیغیچون
طاتلودر ایمدی اول کیمسه حق اولدیغنه کوره سعدی یه شیرین نفس
دیدی پس شیخ اکا تحسین ایدر که آجی سوزلریمی حق بیلور بکا شیرین
نفس دیدی حاصلی اهل حق اولدیغیچون شیخ تحسین ایدر حق تلخ بین
ردشمعی
معناسنی آجینك حقنی کوردیبن آجی سویلمش مصراع ثانینك نتیجه سنده
یعنی اول فقهیه که قاضینك مجلسنده بوقدر آجی سوزلر سویلدی
ردشمعی
اما کورکه اول تلخ جوابدن اوتوری اکا شیرین سخن و شکر کفتار
دیدیلر دین فحوای کلامدن بیخبر اولدیغندن زیاده طاتسیز سویلمش
❊ حکایت توبه کردن پادشاه زاده ❊ ❊ یکی پادشاه زاده در کنجه بود ❊
که دور از تو ناپاك وسر پنجه بود ❊ کنجه قرباغ ولایتنده برشهرك
اسمیدرکه سلطان مراد دورنده مقتول فرهاد پاشا آنی فتح ایدوب
شهرنی حصار ایلدی خمسه صاحبی نظامی انده یاتور مصراع ثانی
جمله دعائیه در خطاب عام طریقیله یورر دور از تو سندن ایراغ
ردشمعی
اولسون دیمکدر نته که ترکیده حاضرلردن ایراق اولسون دیرلر
حاصلی دعاله مقامنده ایراد ایدرلر دعاء علیه در دین بلنمش ناپاکدن
مراد فاسقدر سر پنجه ظالم دیمکدر (محصول بیت) سندن ایراغ
اولسون که کنجه شهرنده برفاسق وظالم شهزاده وار ایدی حاصلی ظلم
وفسقله مقید کنجه شهرنده برشهزاده وار ایدی ❊ بمسجد درآمد سرایان
ومست ❊ می اندر سر وساتکینی بدست ❊ سرایان سینك فتحی وکسریله
صفة مشبهه در ایرلایاق دیمکدر ساتکینی تانك سکونی وکاف عجمك
کسریله طولی ایچلن بیوك قدح بدست باحرف ظرف (محصول بیت)

مذکور شهزاده مسجده کیردی ایرایه‌رق وسرخوش شراب باشنده
وبیولک قدح النده یعنی مستانه بوشکل ایله مسجده کیردی ❋ بمقصوره‌در
پارسیایی مقیم ❋ زبانی دلاویز وقلبی سلیم ❋ باحرف ظرف مقصوره
مسجد ایچنده اولان بولمه‌یه دیرلر مثلا زهاد وعباد اعتکاف ایلمک
ایچون دیار عرب وعجمده مسجد ایچنده بولمه‌لر ایدرلر اکا مقصوره دیرلر
درحرف تأکید پارسیایی یاحرف وحدت برعابد دیمکدر پارسا مبتدا
مقیم خبری تقدیری مقیم بوددر زبانی یاحرف تنکیر وابهام دلاویز
وصف ترکیبی کوکل تعلق ایدیجی معناسنه تقدیری زبان دلاویز
داشت‌در یعنی کوکلی کندویه میل وتعلق ایتدریجی دلی وار یدی
قلبی پاکنه‌سابق کیبدر ومبتدا وخبر کنه‌سابق کیبدر (محصول بیت)
مسجدک مقصوره سنده مقیم ومعتکف برعابد وارایدی طاتلو دیللی که
کوکلی جذب ایدردی وقلبی لطیف وسلیم ایدی که هرکسله ملایمت
وملاطفت اوزره ایدی مصراع ثانینک تقدیری دلاویز زبان وسلیم
القلب بوددر ❋ تنی چند برکفت اوجمع ❋ چوعالم نباشی کم ازمستمع ❋
تنی یاحرف وحدت تندن مراد شخص‌در برحرف صله‌در بامعناسنه
کفت بونده قول معناسنه در ضمیره اضافتی لامیه‌در مصراع
ثانی نصیحت شیخدر نباشی فعل نفی مضارع مفرد مخاطبدر کم ازمستمع
مستمعدن قالمه‌یه دیمکدر بوسوز اکا برکلامنه اشارتدرکه دیمشلردر
کن عالما اومتعلما ولاتکن ثالثا وبعض یرده اوسامعا ولاتکن رابعا واقع
اولمشدر یعنی اوکردیجی ویا اوکرنجی ویادیکلیجی اول دردنجی
اولمه دیمکدر حضرت شیخ بیورر چون عالم وناصح دکلسین باری مستمع
اول (محصول بیت) برنیجه شخص انک ارشاد ونصیحتنه جمع اولیجیدی
یعنی سوزین استماع ایلمکه‌دیرلجیدی حاصلی مجلسنه حاضر اولورلردی
حضرت شیخ بیورر عالم وناصح دکلسین باری سامع اول حاصلی سامع
اولمقدن قالمه وجائزدرکه نباشی نبود معناسنی متضمن اوله یعنی مذکور
عابد عالم وناصح کبی سامعدن خالی اولمازدی فتأمل ❋ چوبی عزتی
پیشه کردآن حرون ❋ شدندآن عزیزان خراب اندرون ❋ بی ادات
سلب عزتی یاحرف مصدر پیشه فن وصنعت کردک بی‌عزتی مفعول اولی
وپیشه ثانیسی وآن حرون فاعلی حرون اصلنده تعلیم اولمیان کوره اته

دیرلر اما بونده سرکش معناسنه درعزیزاندن مراد مستمع اولان
کسه‌لر در اندرون ایچرو معناسنه در بونده قلب مراد در یعنی کوکل
(محصول بیت) چونکه اول سرکش بی‌ادب عزیزسزالکی وحرمتسزلکی
فن ایلدی یعنی بویله ادبسزانه وضع ایله مجلسده کیردی آنده اولان
عزیزلر خراب اندرون و پریشان خاطر اولدیلر حاصلی محصور اولدیلر
﴿ چو منکر بود پادشه راقدم * که یارد زداز امر معروف دم ﴾ منکر
اسم مفعولدر افعال بابندن نامشروع معناسنه قدم بونده فعل وحکمدر که
اسمدر کیم معناسنه یارد فعل مضارع مفرد غائب قادر اولور دیمکدر
زدبونده زدن معناسنه در امر معروف مصدرك مفعولنه اضافتیدر دم
نفسدرکه مراد تکلمدر دم زدك مفعول صریحی وازامر غیری صریحی
(محصول بیت) چونکه پادشاهك عملی وفکری منکرونامشروع اوله کم
قادراولور امر معروف ونهی منکردن نفس اوروب سوز سویلمکه یعنی
فعل منکردن انی کیم قادردر منع ایلمکه ﴿ تحکم کند سیر بربوی کل *
فروماند آواز چنك از دهل ﴾ تحکم تفعل بابندن مصدر در بونده غلبه
معناسنه‌در سیر بونده صرمسق معناسنه‌در بوی کل لامیه فروماند مغلوب
اولور دیمکدر آواز چنك لامیه در دهل دالك وهانك ضمیله طاولدر
(محصول بیت) تمثیل طریقیله بیورر صرمسق قوقسی کل قوقسنه غلبه
ایدر یعنی کولك قوقسنی بصارچنك آوازیده طاول آوازنده مغلوب اولور یعنی
طاول آوازی قتنده چنك آوازی ایشیدلمز باتر حاصلی مغلوب اولور
﴿ کرت نهی منکر برآید زدست * نشاید چوبی‌دست و پایان نشست ﴾
کرت تاضمیر خطاب معناده‌دسته مقید در زدستت تقدیرنده بی دست
و پایان تقدیری بی‌دستان و بی‌پایاندر ضرورت وزن ایچون اکتفا
صنعتنی اختیار ایلدی نشست بونده نشستن معناسنه در (محصول بیت)
اکر الکدن فعل منکری نهی ومنع ایلمك کلورسه السیزلر واایاقسزلر
کبی اوتورمق لایق دکلدر یعنی نهینی اهمال ایلمك معقول دکلدر زیرا
نهی منکر اوچ وجهك بریله در الله ودلله وقلبله یعنی قادر ایسك
الله منع ایله قادر دکل ایسك دلله منع ایله دلله ده ایده مزسك قلبله
منع ایله یعنی قلبکدن اول ایشی بکنمه حاصلی نامشروع ایشك منع
ودفعنه ممکن اولدیغی مرتبه سعی ایلمك کرك ﴿ چو دست وزبانرا نماند

مجال ❊ بهمت نماید مردی رجال ❊ مردی ده یا حرف مصدردر (محصول بیت) چون که دست وزبانك مجالی قالمیه یعنی چونكه برفعل نامشروعی الله ودلله منع ایلمك ممكن اولمیه رجال الله بویله مقاملرده اراكی وبهادرلكی همتله كوسترلر حاصلی كوكلدن منعنه توجه ایدوب منع ایدرلر ❊ یكی پیش دانای خلوت نشین ❊ بنالید وبكریست سر برزمین ❊ پیش دانای خلوت نشین لامیه وبیانیه در خلوت نشین وصف تركیبی مراد اهل عزلتدر (محصول بیت) بریسی خلوت نشین عالمك قتنده باشنی یره قویوب ایكلدی واغلدی یعنی مذكور شهزاده دن شكایت ایلدی بویله دیو ❊ كه یكبار آخر برین رندمست ❊ دعا كن كه مانی زبانیم ودست ❊ كه حرف بیان یكبار بركره دیمكدر آخر ادات تأكید رندمست بیانیه فاسق مست دیمكدر (محصول بیت) بریسی عابد معهوده شكایت ایدوب دیدی كه بركره بو فاسق مسته دعا ایله كه بزالسز ودلسز كه المزدن ودیلمزدن برنسنه كلمز یعنی بزاكا نه سویلكه قادرز ونه نی طوتوب اورمغه قادرز ❊ دمی سوزناك ازدل باخبر ❊ قویتركه هفتاد وتیغ وتبر ❊ دمی یا حرف وحدت سوزناك حرارتلی دیمكدر یعنی یانغین دل باخبر بیانیه خبردار كوكل یعنی اهل الله كوكلی دیمكدر كه بونك كبی برلرده من تفضیلیه معناسنه در (محصول بیت) برحرارتلی نفس خبردار دلدن یعنی اسرار انبیا واولیادن خبردار اولان قهر اعداده یتمش تیغ وتبردن قویركدر حاصلی اولیانفسی هرخصوصده مؤثردر اول كسه چونكه عابددن شهزاده حقنده بد دعا طلب ایلدی پس عابد ❊ برآورد مرد جهان دیده دست ❊ بكفت ای خداوند بالا وپست ❊ مرد جهان دیده بیانیه (محصول بیت) اول جهان دیده مرد یعنی عابد الینی قالدردی حاصلی دعا ایچون ال قالدروب دیدیكه ای یوك وكوكك افندیسی اولان خدا ❊ خوشست این پسر وقتش از روزكار ❊ خدایا همه وقت اوخوش بدار ❊ وقتش ضمیر پسره راجعدر تقدیری وقت این پسر درضرورت وزن ایچون بوصورتی ایراد ایلدی وقت اولامیه وبدارك مفعول اولی وخوش ثانیسی (محصول بیت) بوپسرك وقتی وزمانی روزكاردن لطیف وخوشدر یارب آنك جمیع وقتنی خوش طوت حاصلی جمیع اوقاتی روزكاردن خوش وكامران اولسون ❊ یكی كفتش ای قدوهٔ راستی ❊ برین بدچرا نیكویی خواستی ❊ قدوهٔ راستی لامیه قدوه قافك ضمی وكسریله

مقتدا معناسنه در راستی یا حرف مصدر استقامت دیمکدر نیکویی یا حرف
مصدر (محصول بیت) بر بسی عابده دیدیکده ای استقامت مقتداسی
یعنی ای مسلمانلر امامی بو یراماز نیچون ایلك دیلدك یعنی بوکا نیچون
خیر دعا ایلدك ﴿ چو بد عهد رانیك خواهی زبهر ☼ چه بد خواستی
بر سر خلق شهر ﴾ بدعهد وصف ترکیبی بدزمان وبد وقت دیمکدر
یعنی ظالم را ادات مفعول نیك یای مصدر مقدر در نیکی تقدیرنده
بهر مصراع ثانیده مر هو ندر زبهر چه تقدیرنده بر حرف صله
سر خلق شهر لامیه لردر (محصول بیت) چونکه ظالمك ایلکنی
دیلرسن خلق شهرك باشنه یرامازلغی نیچون دیلرسن حاصلی یرامزلك
ایلکینی دیلك ایلرك یارامزلغنی دیلمکدر یعنی ظالملرك ایلکنی استمك
مظلوملرك یرامازلغنی استمکدر بهر لفظنی بهره معناسنه اخذ ایدوب معناسنی
چونکه ظالمه فائده طلب ایدرسن نصیبدن دین استقامت مطالعه دن بی بهره
ایمش ﴿ چنین گفت بیننده تیز هوش ☼ چو سر سخن در نیابی مجوش ﴾
بیننده تیز هوش بیانیه تیز هوش وصف ترکیبدر کسکین عقللی معناسنه در
بیننده بونده بصیرتلی دیمکدر سر سخن لامیه در حرف تأکید نیابی فعل نفی
مضارع مفرد مخاطبدر بولمازسین یعنی اکلمازسین دیمکدر مجوش قاینمه
وطاشمه یعنی مضطرب اولمه دیمکدر (محصول بیت) چونکه عابد
مذکورك کلامنی ایشتدی بصیرتلی عاقل بوبله دیدی چونکه سر سخنی
فهم ایلمزسن باری مضطر ومضطرب اولمه ﴿ بطامات مجلس بیاراستم
☼ زداد آفرین توبه اش خواستم ﴾ با حرف مصاحبت طامات رسوم
وقواعد صوفیه در داد آفرین وصف ترکیبدر عدل یرادیجی دیمکدر
مراد خدادر توبه اش ضمیر شاهزادیه راجعدر (محصول بیت) طامات
وعا داتله مجلسی تزیین ایلدم یعنی قاعده وقانون وعظله مجلسه رونق
ویردم حاصلی اکا دعا ایدوب خدادن توبه واستغفارینی دیلدم پس
بونده شهر خلقنه نه ضرر وار ﴿ که هر کس که باز آید از خوی زشت ☼
بعیشی رسد جاودان در بهشت ﴾ که حرف تعلیل خوی زشت بیانیه
مرادفسقدر بعیشی با حرف صله ویا حرف وحدت جاودان ابدی دیمکدر
(محصول بیت) اکا خدادن توبه دیلدم زیرا هر وقت که چرکین
خویندن توبه ورجوع ایلیه جنتده ابدی عیشه واصل اولور حاصلی توبه

رد شمعی

سبيله خدا اكا جنت مبسرايدر پس بو بله اولنجه كنبه يه نه ضرر واردر ﴿ همين پنج روزست عيش مدام * بترك اندرش عيشهاى مدام ﴾ عيش مدام لاميـه مراد عيش شرابدر زيرا مدام شرابه ديرلر بترك اندرش باحرف ظرف واندرانى تأكيد ايدر وشين ضمير مدامه راجعدر عيشهاى مدام بيانيه درذوقهاى مدام ديمكدر (محصول بيت) شرابك ذوقى همـان بش كوندر انجق اما تركنده ابدى ذوقلر وار زيرا جنته باعثـدركه ذوق وصفاسى دائمدر ﴿ حديثى كه مرد سخن ساز كفت * كسى زان ميان باملك باز كفت ﴾ حديثى باحرف وحدت كه حرف رابط صفت مرد سخن سـاز بيانيه سخن ساز وصف تركيبى سوز دوزيجى ديمكدر امير كلام معناسنه باملك باحرف صله بازادات تأكيد (محصول بيت) بو سوزكه اول سوزه قادر امير كلام سويلدى اول مجلسده اولنلردن بريسى واروب شاهزاده يه سويلدى ﴿ زوجد آب درچشمش آمد چو ميغ * ببار يد برچهره سيل دريغ ﴾ وجد واوك فتحيله غم وغصـه معناسنه در درچشمش درحرف صله چشمش ضميرشاهزاده يه راجعدر ميغ ميمك كسريله بلوت معناسنه دركه عرب غيم ديرغينك فتحـيله بـباريد ياغدردى ديمكدر متعديدر برچهره مفعول غير صريحى وسيل دريغ صريحى واضافت لاميه درمجازا بباريدك سيل فاعليدر دبن فاعلى مفعولدن تشخيص ايدر دكل ايش قندر (محصول بيت) شـاهزاده مذكور كلماتى ايشدنجه غم وغصه دن كوزينه ياش كلدى بلوت كبى يعنى بلوت يغمور ياغدر ديغى كبى ايكى كوزندن ياش ياغدردى حاصلى اغلبوب چهره سى اوزره حيف وندامت سـيلنى ياغدردى يعنى معصيتده كيچن عمرينه تأسف چكوب اغلردى ﴿ بنيران شوق اندرونش بسوخت * حيا ديده بر پشت پايش بدوخت ﴾ باحرف مصاحبت نيران شوق لاميه در مجازا نيران نونك كسريله نارك جمعيـدر اندرون ايچ معناسنه در وضمير شاهزاده يه راجعدر بسوخت بونده لازمدر متعدى دينلازله متعدى معناسنى تشخيص ايتمزمش حيا حجاب معناسنه درديده تقديرى ديده اش در ضرورت وزن ايچون ضمير تركك اوندى پشت پاى لاميـه در اياق ارقه سى ديمكدر وضمير سـابق كبيدر بدوخت فعـل ماضى مفرد غائبدر دوختن دن ديكمك ومخلمق معنـاسنه بونده معناى ثانى مراددر

ردسرورى

ردسرورى

(محصول بيت) شوق آتشلريله اندرونی یعنی جكری و يوركی یاندی حاصلی ایلدكی فسق وفجوردن یانوب یاقلدی حجالت دیده سنی اياغی ارقه سنه مخلدی یعنی حجابندن باشنی اشاغه صالدی بو مشهور در كه بركسه اوتانسه باشنی اوكنه دوشوروب كوزلرینی اياغی ارقه سنه دكر ❊ برنيك محضر فرستاد كس ❊ درتوبه كويان كه فريادرس ❊ برنيك محضر لاميه نيك محضر وصف تركيبدر ايی خويلی معناسنه فرستاد شاهزاده كوندردی ديمكدر كس مفعولی درتوبه لاميه در مجازا كويان كاف عربك ضمی و یای عربله صفت مشبهه دركويندن كه دوكمك وقاقق معناسنه دركوفتن دن دين صوغق دمر دوكمك كه حرف بيان فرياد چاغرمق معناسنه دررس رانك فتحيله فعل امر مفرد مخاطب ايرش ديمكدر فرياد مقدم مفعولی فريادە ايرش حاصلی مدده يتش ديمكدر (محصول بيت) شهزاده انی خوبلی عابدك قتنه بركسه كوندردی توبه قاپوسنی دوكركه مددمه وفريادمه ايرش وديردمه چاره ايله ديو ❊ قدم رنجه فرمای تا سرنهم ❊ سرجهل وناراستی برنهم ❊ قدم بونده ايق معناسنه در رنجه زحمت ديمكدر فرمای فعل امر مفرد مخاطب بيور ديمكدر قدم مفعول اولی ورنجه ثانيسی اياغكه زحمت و ير ديمكدر يعنی زحمته كيروب بونده كل ديمكدر تا حرف تعليل سر باش نهم فعل مضارع متكلم وحده قويايم يعنی اياغكه باش قويايم سرجهل لاميه در مجازا سود ای جهل ديمكدر ناراستی نا حرف نفی راستی يا حرف مصدر استقامت ديمكدر نا راستی نامشروع ديمكدر برنهم ترك ايدم ديمكدر (محصول بيت) شاهزاده شيخه بركسه كوندردی توبه قپوسنی دوكركه قدمكه زحمت ومشقت ويروب بونده بيور تا كيم باشمی مبارك اياغكه قويايندبو يعنی تا كيم جهالت سوداسنی وفسق وفجور هواسنی كليا ترك ايدايم حاصلی توبه ابدوب جميع مناهيدن كچه يم ❊ نصيحت كرآمد بايوان شاه ❊ نظر كرد درصدر صفهٔ باركاه ❊ بايوان شاه با حرف صله بونده ايواندن مراد سرای شاهدر صفهٔ باركاه لاميه سلاملق صفه سی ديمكدر (محصول بيت) نصيحتجی عابد شاهك سراينه كليجك سلاملق صفه سنه نظر ايلدی بعض نسخه ده مذكور بيتك يرينه بو بيت واقعدر ❊ دورويه ستاده بردر سپاه ❊ سخن پرور آمد بايوان شاه ❊ دورويه ايكی صف وايكی جانب معناسنه در

ردسروری وردشمعی

(محصول بيت) پادشاه قپوسنده عسكرايكى قت دوردى يعنى ايكى صف دزيلوب طوردى امير كلام عابد شاهك سراينه كلدى ﴿ شكر ديدو عناب وشمع وشراب ﴿ ده از نعمت آباد و مردم خراب ﴾ عناب عينك ضمى ونونك تشديديله اكده ديد كارى عشدر كه فارسيجه سنجه ديرلرده بونده مجلس معناسنه در (محصول بيت) عابد صفهٔ باركاهده شكر وعناب وشمع وشراب كوردى يعنى اسباب بزمى هب مهيا و مرتب كوردى حاصلى مجلس نعمتدن آباد و معمور اما مردم مجلس يعنى اهل صحبت مست وخراب ايدى حاصلى باده كيفيتندن اكثرى يقلوب ياتورلردى نته كه بيورر ﴿ يكى غائب ازخود يكى نيم مست ﴿ يكى شعركويان صراحى بدست ﴾ نيم مست سرخوش معناسنه در كه كچكين اولميه شعركويان وصف تركيبى شعرسويليجى يعنى اوقييجى ديمكدر (محصول بيت) اهل مجلسده ريسى كندودن كچمش مست وخراب ايدى بريسى نيم مست ايدى يعنى كچكين دكل سرخوش ايدى و برينك صراحى النده ايكن شعر اوقويجى ايدى حاصلى اهل بزمك هر بريسى برعالمده ايدى ﴿ زبك سو برآورده مطرب خروش ﴿ زديكر سو آواز ساقى كه نوش ﴾ كه حرف بيان نوش فعل امر مفرد مخاطب ايچ ديمكدر (محصول بيت) برجانبدن سازنده و كوينده خروش وفرياد كتورمشدى يعنى ساز چالوب ايرلاردى برجانبدن وكوينده‌ٔ دخى ساقى آوازى خروش ايدردى كه ايچ ديو حاصلى ساقى خروش ايدرديكه ايچ ايچ ديو نته كه ساقيلرك عادتيدر كه اهل مجلسه بويله خطاب ايدرلر ﴿ حريفان خراب ازمى لعل رنك ﴿ سرچنكى ازخواب در برچو چنك ﴾ حريف لغتده هم پيشه وهم صنعت معناسنه در اما استعمال واصطلاحده باده مصاحبنه ديرلر بونده مراد بودر سرچنكى لاميه و ياحرف نسبت بر بونده سينه معناسنه در (محصول بيت) باده مصاحبلرى قرمزى رنكلى شرابدن مست وخراب ايدى حاصلى كچكين ايدى چنكى نك باشى او يخوسيزلقدن چنك باشى كبى اوكنه دوشمش ايدى يعنى اوتورديغى يرده اويوقلردى ﴿ نبود ازنديمان كردن فراز ﴿ بجز نركس انجا كسى ديده باز ﴾ نديمان كردن فراز بيانيه نديمان مصاحبان ديمكدر كردن فراز وصف تركيبى عاليمقدار معناسنه فاده فتح و كسر جائزدر انجا اول مجلسده ديمكدر باز بونده اچق معناسنه در (محصول بيت) عاليجناب

مصاحبلرندن آنده‌ر کیمسه‌دن غیری کوزی اچق کمسه یوغیدی یعنی هم باده
سورتندن وهم او بخوسوز اقدن کوزلری بوشاش ایدی حاصلی او بخویه
وارمشلر ایدی * دف وچنک بایکدیکر ساز کار * برآورده نی
ازمیان ناله‌زار * بایکدیکر بر بریله دیمکدر سازکار موافق دیمکدر
او بقدن کنایتدر از میان اورتادن وارادن معناسنه در ناله‌زار
نقد بر ناله زاردر ضرورت وزن ایچون اضافتدن قطع ایلدی
زار ذلیل وحقیر دیمکدر (محصول بیت) دفله چنک بربریله همساز
وهم آواز اولمشیدی یعنی بربرینه اویمشیدی نیده‌ارالرندن ناله زار
چقارمشدی یعنی نیده خروشده ایدی حاصلی مجلسده اوجی بیله
چالینوردی حضرت شیخ او صاف مجلسه تمام دوزن ویردکدنصکره
شهزادنک اوصاف واحوالینه شروع ایدوب بیورر * بفرمود در
هم شکستند خرد * مبدل شد آن عیش صافی بدرد * درهم شکستند
قردیلر دیمکدر خرد خانک ضمیله عطف بیان و یابدلدر عیش صافی بیانیه
بدرد با حرف صله درد فارسیجه شرابک بالچغنه دیرلر عربده دردی دیرلر
بانک تشدیدیله (محصول بیت) شاهزاده بیوردیکه مذکور سازلری
پاره پاره ایلدیلر پس عیش مجلس صافی درده مبدل اولدی حاصلی باده
ذوقی صافی وخالص ایکن مکدر ومغبر اولدی * شکستند چنک
وکسستند رود * بدر کرده کوینده از سر سرود * کسستند کاف
عجمک ضمی وسینک فتحی وکسریله فعل ماضی جمع غائب قردیلر
یعنی اوزدیلر دیمکدر رود سازقلی دیمکدر که عربجه شرعه دیرلر
شینک کسریله سرود سینک وراتک ضمیله ایرلق دیمکدر (محصول بیت)
چنکی صدیلر وقللری اوزدیلر پس بونی بویله کورنجه کوینده باشندن
ایری طاشره ایلدی یعنی خواننده وکوینده کوردیکه آلات لهوی خورد
ایلدیلر بلدیکه فسقه یساغ وار پس کندیده ایرلمغی کسدی وخوانندهه
ایکدن فراغت ایلدی * بمخانه در سنک بر ن زدند * کدو را
نشاندند و کردن زدند * بمخانه با حرف ظرف ودر حرف تأکید بر حرف
صله ودن دالک فتحی ونونک تشدیدیله ایچی صرجه لو یعنی زفتلو کوپدر
کدو کاف عجمک فتحی وضمیله ودالک ضمیله قبق دیمکدر که عرب

قرع دیرقافك فتحیله ورادات مفعول (محصول بیت) میخانه ده کوبه
طاش اور دیلر یعنی شراب کوپنی قردیلر معلوم اوله که عربده وعجمده
فخی اولماز شرابی وغیری کوپده صاقلرلر بونده قبغی دوکدیلرو بوینن
اوردیلر یعنی مجلسه شرابی سن طشره مین دیو کردنن اوردیلر حاصلی
ظرف باده‌یه حب قر دیلر ❊ می لاله کون از بط سرنکون ❊ روان همچنان
کز بط کشته خون ❊ بط بانك فتحی وطانك تشدیدیله
یانق بردق اصلنده بطه در ضروت وزن ایچون تخفیف اولندی
سرنکون اضافتی بیانیه در روان اقیجی دیمکدر بط کشته بیانیه بط بونده
قاز معناسنه در کشته بونك کبی یرلرده بوغازلنمش دیمکدر مذبوح
معناسنه بونده ده طانك تخفیفی ضرورت وزن ایچون در (محصول
بیت) لاله رنکلی شراب باشی اشاغه اولان قبقدن بوغزلنمش قازدن
قان کبی روان اولدی حاصلی افدی ❊ خم آبستن خمرنه ماهه بود
❊ دران فتنه دختر بیفکند زود ❊ خم خانك ضمیله کوب دیمکدر
آبستن الف ممدوده وکسر بایله یوکلی دیمکدر خمرنه ماهه بیانیه
طقوزآیلق شراب دیمکدر ماهه ده‌های رسمی مقدار معناسنی افاده ایدر
دختر قیز اوغلان دیرلر وکاهی شرابه دختر دیرلر خمر تأنیث معنوی
اولدیغیچون معلوم اوله که خمرك جمیع اسما و صفاتی وآلاتی عربده تأنیث
معنوی قبیلندندر فاحفظ اول جهتدندر که حافظ نیجه یرده دختر رز
دیو خمردن کنایت ایدر مش زودتیز دیمکدر فوری معناسنه (محصول بیت)
شراب کوپی طقوزآیلق اوغلان یوکلیسی ایدی پس اول فتنه وغوغاده
فوری قیز دوشدی حاصلی کوپك طقوزآیلق شرابنی دوکدیلر دیمکدر
❊ شکم تا بنافش دریدند مشك ❊ قدح را بر وچشم خونین پراشك ❊
تا انتهای غایت ایچوندر با حرف صله ناف کوبك وضمیر معناده
شکمه مقیدو اضمار قبل الذکر طریقیله مشکه راجع قدح را حرف
تخصیص برو ضمیر مشکه راجعدر چشم خون بیانیه اشك کوزیاشی
(محصول بیت) تولومك قرننی کوبکینه دکین ییرتدیلر یعنی یاردیلر قدحك
آنك اوزرینه اغلمدن قانلو کوزی طولو یاش ایدی قدحك ایچنی قانلی
کوزه تشبیه ایتمشلردر حاصلی قدحك مشکه اغلیوب قانلی یاش دوکدیکی

انکیچون درکه بلورکه اندن صکره کند به اعتبار قالماز پس معناده کندی
حالنه اغلرمشکه دکل ﴿ بفرمود تا سنك صحن سرای ❊ بکند ندکردند
نو بازجای ﴾ بفرمود فاعلی شاهزاده در تا حرف تعلیل سنك صحن سرای
لامیه لر در صحن حانك سکونیله سرایك ومدرسنك وسائرك اورتاسنده
اولان میدانه دیرلر بکندند قازدیلرو قوپردیلر دیمکدر (محصول بیت) شاهزاده
بیوردی تاکیم سرایك میدانی طاشنی قوپاردیلرو یربنی بکیله دیلر یعنی یوزینی
بونوب کنه یرینه قودیلر دیمکدر یرینه غیری فرش دوشه دیلر دین
ملاحظه سز سویلمش زیرا بکیلمکه یرینه غیرطاش دوشمك لازم دکل انك
یوزنی یونمه ایله ده اولور زیرا خمرطاش ایچنه اولقدر سرایت ایلمزکه
یوزین تراش ایلمك ایله چیقمیه فتأمل ﴿ که کلکونهٔ خمر یاقوت فام ❊
بشستن نمی شد زروی رخام ﴾ که حرف تعلیل فرش بکیلمکه کلکونه
ایکی کاف عجمله وسکون لامله فکر دیمکدر یعنی خاتونلر یوزلرینه
سوردکاری قرنجه اما بونده رنك شراب مراد درخمره اضافتی لامیه
وخمرك یاقوت فامه بیانیه فام اون دیمکدر بشستن با حرف مصاحبت
نمی شد فعل نفی حکایت حال ماضی نمی رفت معناسنه روی رخام لامیه در
رخام رانك ضمیله مرمردر (محصول بیت) انکیچون فرشی بکیله دیلرکه
یاقوت رنکلی شرابك کلکونه سی یعنی رنکی مرمردن یومغیله کیتمزدی
شهزاده نك مرادی بو ایدیکه خمرك نام ونشاننی دنیادن قالدره ﴿ عجب
نیست بالوعه کرشد خراب ❊ که خورد اندران روز چندان شراب ﴾
بالوعه مطبخلردن واولردن دیواردیبلرندن وغیریدن بردلك پیدا ایدرلرکه
چرکنی وقاب قاجق یوندوسنی اندن طاشره دوکرلر اکا بلوعه ده دیرلر
بانك فتحی ولامك تشدیدیله جمیع بلالیع کلور بلع که یوطمق معناسنه کلور
بونك اصلیدر عرب برتازه اوغلانه شتم ایلسه یا بلاع الذب دیر ذکر
یودیجی دیمکدر زیرا ذب ذالك ضمی وبانك تشدیدیله ذکره دیرلر ایمدی
بالوعه آبخانه وصفه اورتاسیدر دین معنابی بیتی قوقمش که حرف تعلیل
چندان اولقدر دیمکدر کم خبریه معناسنه در (محصول بیت) عجب
دکلدر اکر بالوعه مست خراب اولدیسه زیرا اول کونده اولقدر چوق
شراب ایچدی که اولماز معلوم اولا که خراب بونده ایهام طریقیله واقع
اولمشدر فتأمل ﴿ دکرهرکه بربط کرفتی بکف ❊ قفا خوردی ازدست

رد شمعی

رد شمعی

مردم چودف ﴿ که اعدر کیم معناسنه ربط ایکی بالك قتحیله قویز دیمکدر قفاا کسه طپانجه سی (محصول بیت) مذکور تو به دنصکره هرکیم الینه قوپز الوردیسه خلقك الندن اکسه سنه طپنجه یردی حاصلی محکم لت یردی ﴾ وکرفاسق چنك یردی بدوش ﴿ بسالبد اوراچو طنبور کوش ﴾ یردی یاحرف حکایه بدوش باحرف ظرف بمالیدی باحرف حکایه فاعلی شاهزاده و یامرد مدر مالیدن بونده بورمق معناسنه در اورا ضمیر فاسقه راجعدر ورا حرف تخصیص (محصول بیت) واکر برفاسق اوموزنده چنك کوتوریدی طنبور کبی انك قولاغن بورردی حاصلی اکا جفا ایدردی بمالیدی بونده مجهوادر دین معلومی مجهولدن فرق ایلمزیمش ﴿ جوانرا سراز کبرو پندار مست

ردشیمی

﴿ چو پیران بکنج عبادت نشست ﴾ جوان یعنی شاهزاده ورا حرف تخصیص بکنج عبادت باحرف ظرف واضافت لامیه در مجازا چو پیران یعنی خلوت نشینان (محصول بیت) شاهزاده نك باشی مست ایکن کبر وغرور دن وعجب وانانیندن مست ایکن یعنی بو یله حالده ایکن اهل عزات پیرلر کبی عبادت کوشه سنده اوتوردی یعنی خلقله اختلاطدن منقطع اولدی ﴿ پدر بارها کفته بود بهول ﴾ که پاکیزه رو باش وشایسته قول ﴾ پدر یعنی پدرش بهول باحرف مصاحبت هول بونده مصدر تخو یف معناسنه که رابط مقول وقول پاکیزه رو وصف ترکیبی پاك یوریجی معناسنه شایسته قولده وصف ترکیبی معقول ولطیف سوزلی دیمکدر (محصول بیت) شاهزاده یه باباسی کراتله خشونت وتخو یفله سویلشیدی که پاك یوریجی وصلاحه میل ایدیجی اول یعنی فسق وفجوری ترك ایله ومعقول ولطیف سوزلی اول حاصلی سوزکده صادق اول ﴿ جفای پدر برد وزندان و بند ﴾ چنان سودمندش نیامد که پند ﴾ جفای پدر مصدرك فاعلنه اضافتیدر بند بونده حبس معناسنه در سودمند فائده لی دیمکدر که حرف بیان پند بای عجمله نصیحت معناسنه در (محصول بیت) باباسنك جور وجفاسنی کوتردی وزندان وحبس چکردی اما اکا بو یله فائده لی کلمدی ومؤثر اولمدی نصیحت عزیز کبی حضرت شیخ شاهزاده نك بوندن اول اولان بعض حالنی بیان ایدوب بیورر ﴿ کرش سخت کفتی سخن کوی سهل ﴾ که بیرون کن ازسر

جوانی جهل ﴿ سخت قتی دیمکدر سخن کوی وصف ترکیبی مراد واعظ وناصحدر سهله اضافتی وعدم اضا فتیده جائزدر اولمدیغی تقدیرجه سهل بونده جزوی وفی الجمله دیمك اولور اولدیغی تقدیرجه ملایم معناسنه در که حرف رابط مقول وقولدر (محصول بیت) اکر بوندن اول اکابر نصیحتکر فی الجمله قتی واری سویلسه یعنی نصیحت ایلسه ویا ملایم سوزلی برناصح اکا بکچه سویلسه که جهل وغروری باشکدن چیقار حاصلی فسقی ترك ایله دیو پند ایلسه ﴿ خیال غرورش بر آن داشتی ٭ که درویش را زنده نکذاشتی ﴾ خیال غرور لامیه در مجازا یعنی بر آن حال وسودا (محصول بیت) غروری وخیالی انی اول سودا واول حال اوزره طوتار دیکه نصیحت ایدن درویشی زنده قومیوب قتل ایدردی حاصلی نصیحتکری زنده قومیوب اولدررردی ﴿ سپر نفکنند شیر غران زجنك ٭ نیندیشد از تیغ بران پلنك ﴾ نفکنند فعل نفی مستقبل مفرد غائب براقمز قالقان براقق قاچمقدن کنایه در زیرا عربك عادتیدر خصمندن قاچدقده جمیع مثقلاتنی برر برر براغور حتی قلقانی بیله تاکه جان قورتاره فاحفظ شیر غران کوکرمش ارسلان دیمکدر تیغ بران بیانیه شیر غران کبی (محصول بیت) غران ارسلان صواشدن قاچمز یعنی خوف ایدوب جنکدن یوز دوندرمز قپلانده کسکین قلیجدن خوف ایلمز یعنی سلاطین ارسلان کبیدر خشونت ورعونتله سوزه تحمل ایلمزلر بلکه ملایمت وملاطفت ایله سویلمك ایسترلر ﴿ بنرمی زدشمن توان کند پوست ٭ چو بادوست سختی کنی دشمن اوست ﴾ باحرف مصاحبت نرمی نونك فتحیله یومشق دیمکدر ملایم معناسنه ویاحرف مصدر بادوست باحرف صله سختی یاحرف مصدر (محصول بیت) ملایمت ورفقله دوشمندن دریسنی یوزمك ممکندر یعنی دشمنی هلاك ایلمك ممکندر حاصلی مدارا ولطفله دشمندن انتقام المق اولور اما چونکه دوستکه شدتله یوزلق ایدهسن دشمنك اولور حاصلی دوست ایکن سکا دشمن اولور ﴿ چو سندان کسی سخت رویی نکرد ٭ که خایسك تأدیب برسر نخورد ﴾ سندان سینك کسر یله اورس یعنی اوستنده دمور دوکلان اورس سخت روی وصف ترکیبی پك یوزلی دیمکدر ویاحرف مصدر که حرف بیان خایسك چکیچ تأدیبه اضافتی لامیه در

مجازا (محصول بيت) سندان كبى هيچ كمسه يوز پكلكنى ايلمدى كه تأديب چكچين باشنه يمدى يعنى انك كبى كمسه تأديب اولنور يا افسا ندن ويا روزكاردن نته كه مشهور در (من لم يؤدبه الابوان يؤدبه الملوان) ملوان كيجه ايله كوندز ديمكدر * بكفتن درشتى مكن باامير * چو بينى كه سختى كند سست كير * بكفتن باحرف ظرف درشت ايرى ديمكدر خشن معناسنه وياحرف مصدر باامير باحرف صله كه حرف بيان سختى باحرف مصدر (محصول بيت) سوز سو يلمده حاكمه خشونت وغلظت ايله يعنى سوق كلامده مدارا وملاطفت ايله چون كوره سن كه حاكم ياوزلق وشدت وخشونت ايلر سن سوزكى يومشق ونرم طوت يعنى اول ياوزلق ايلدكجه سن يواشلق ايله * باخلاف باهر كه يعنى بساز * اكر ز بردستست اكر سرفراز * باخلاف باحرف مصاحبت باهر كه تقديرى باهر كس كه در بساز موافقت وامتزاج ايله ديمكدر زبردست محكوم معناسنه در سرافراز حاكم معناسنه در (محصول بيت) هر كمسه كه كوررسن وهر كسله كه صحبت ايدرسن اخلاق حيده ايله يعنى حسن خلقله انكله امتزاج وموافقت ايله اكر فقيردر واكر غنى حاصلى اكر رعيتدر واكر حاكمدر * كه اين كردن ازنازكى دركشد * بكفتار خوش وآن سر اندر كشد * كه حرف تعليل آن اسم اشارت سر افرازه نازكى باحرف مصدر دركشد تواضع ايدر ديمكدر نازكلكدن يوزن چكمك مراددر يعنى سركشلكى ترك ايدوب تواضع ايدر ديمكدر حاصلى سر فرو ايدر باحرف سبب كفتار خوش بيانيه در كه سحر حلال طريقيله ماقبلنه ومابعدنه مصروف در وآن واو حرف عطف وآن اسم اشارت در زبردسته سراندر كشد سرفرو ايدر يعنى باشنى يولكه قوركلى مطيع ومنقاد اولور (محصول بيت) حاصلى فقيرو غنى ايله ملايمت وملاطفت اوزره اول كه غنى ملايمت سببيله نازكلكندن وظرافتدن كردن كشلكى ترك ايدوب متواضع اولور وفقير ملاطفت سببيله باشنى سكا اكوب مطيع ومنقاد اولور حاصلى لطيف كلام سببيله ايكيسيده سكا تسليم ورضا اوزره اولور ديمكدر * بشيرين زبانى توان برد كوى * كه پيوسته تلخى برد تند خوى * شيرين زبان وصف تركيبيدر طاتلى دللى ديمكدرو باحرف مصدر كوى طوپ كه حرف تعليل پيوسته بونده مدام معناسنه در تلخى باحرف

مصدر برد بردن معناسنه درتند خوی وصف ترکیبی کوتوخویلی دیمکدر
یعنی یاوزکسه (محصول بیت) شیرین زبانلکیله طوپی ایلمك اولور یعنی
طاتلی سوزیله کوی مرادی تحصیل ایلمك ممکندر حاصلی دنیا وآخرت
دولت وسعادتنی طاتلی سوزیله بولمق ممکندر زیرا تندخوی وسرکش
ومعاند دائما آجیاق چکر زیرا حدتله برایش اشلرکه اندن کندینه ضرر
مترتب اولور پس اندن بیحضور اولوب دائما نوب یاقلمده در ﴿ توشیرین
زبانی زسعدی بکیر ❊ ترش رویرا کوبتلخی بمیر ﴾ روی را را ادات مفعول
بتلخی با حرف ظرف ویا حرف مصاحبت بمیر فعل امر مفرد مخاطب اول
دیمکدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررسن شیرین زبانلغی
سعدی دن طوت یعنی اندن تحصیل ایله وترش رو بدخویه دی اجیلغیله یعنی
زهروقهرله اول حاصلی محنت ومشقتله هلاك اول دی ﴿ حکایت طواف
عسل ﴾ طواف مبالغه ایله اسم فاعلدر طاف یطوف دن نصر بابنك اجوف
واویسندن مراد شهر ایچنده کزوب عسل صتان در استانبولده طبله ایله
کزدروب یمش وغیریسنی صاتدقلری کبی ﴿ شکرخنده انکبین میفروخت
❊ که دلها زشیرینش می بسوخت ﴾ شکرخنده وصف ترکیبی شکر کولشلی
دیمکدر یعنی طاتلی کولشلی مراد محبوبدر ویا حرف وحدت وهمزه حرف
توسل همزه وحدت ایچوندر دینیلمز یمش انکبین کاف عجمك ضمیله
عسلدر میفروخت فعل حکایت حال ماضی مفرد غائب صتاردی دیمکدر
که حرف رابط صفت شیرینی یا حرف مصدر وضمیر شکرخنده یه راجع در
حرف مصدر ضرورت وزنیچون مفتوح اوقونور می بسوخت می حرف
حکایه ویا حرف تأکید یقاردی دیمکدر (محصول بیت) برشیرین خنده
جوان برشهرده کزدروب بال صتاردی اما شویله لطیف وشیرین ایدی که
شیرینلکندن عشاق وغیر بلمریك کوکللری یناردی یعنی ملاحت
واطافتندن خلق شهر سوخته دللر ایدی ﴿ نباتی میان بسته چون
نی شکر ❊ برومشتری ازمکس بیشتر ﴾ نباتی یا حرف وحدت نبات
بونده ایهام طریقیله واقعدر میان بسته وصف ترکیبی بلی باغلی معناسنه
نته که عادتدر بونك کبیلر بانه برفوته باغلر جوادات تشبیه نی شکر شکر
قمشی دیمکدر (محصول بیت) شکر قمشی کبی بلی باغلی برنبات ایدی
اوزرنده مشتری مکسدن زیاده ایدی مکس ذکری عسله نسبت لطافتدن

زدسروری وزدشمعی

خالی دکلدر فتأمل * کرو زهر برداشتی فی المثل * بخوردندی ازدست اوچون عسل * برداشتی فعل حکایت حال ماضی قالدره ایدی یعنی کزدروب صتایدی بخوردندی سابق کبی در یرلردی دیمکدر (محصول بیت) اکراول جوان مثلا بال یرینه الینه زهر الوب صتا یدی انك الندن بال وشکر کبی یرلر ایدی حاصلی هرنیجه بال صاتسه مقبول ایدی * کرانی نظر کرد در کاراو * حسد برد برروز بازاراو * کرانی کاف عجمك کسری وبای وحدتله برثقیل کسه یعنی صقللو حسود در حرف صله کاراولامیه انك ایشنه یعنی جوانك رواجنه روز بازاراو لامیه لردر جوانك بازاری کوننه یعنی عسلینك رواجنه ومشتریلرك ازدحامنه وخلقك اعتبارینه (محصول بیت) برکون برصقللو حسودانك کار بشه واوب صاتمه سنه نظر ایلدی پس انك بازاری کوننه وعسلینك رواج واعتبارینه حسد ایدوب کوزی دکدی حاصلی بونك نظر حسدی جوانك رواجنه عین کمال اولدی وبونك کبی حسودك کوزی چقسون امین یارب العالمین * دکرروز شد کرد کیتی دوان * عسل برسر وسرکه برابروان * دکرروز ایرتسی دیمکدر شد رفت معناسنه در کرد کیتی لامیه در کرد کاف عجمك کسریله بونده اطراف معناسنه در وکیتی کاف عجمك کسریله جهان معناسنه در سرکه معروف ابروان ابرونك جمعی در سرکه برابروان ترش روی اولمقدن کنایت در (محصول بیت) ایرتسی جوان عسل صاتمغه اطراف عالمی طولانوب کزدی یعنی عسل صاتمغه واردی عسل باشنده وسرکه قاشنده یعنی عسلنه کمسه اعتبار والتفات ایلمدیکندن ترش رواولوب کزردی حاصلی کندی عسل صاتردی اما یوزی ترشی صاتاردی * بسی کشت فریادخوان پیش وپس * که ننشست برانکبینش مکس * کشت طولاندی وچکزندی دیمکدر فریاد خوان وصف ترکیبی در فریاد ایده رك وچاغررق دیمکدر که حرف استدراك (محصول بیت) اشاغه ویوقاری فریاد ایدرك شهری چوق طولاندی وچکزندی اما عسلنه مکس اوتورمدی یعنی سکك قونمدی قانده قالدی که مشتری رغبت ایلیه حاصلی اول عسلنی اوتوردیغی یرده الورلردی اما اول کون بوقدر که کزدی عسلنه مکس قونمدی دکل که مشتری رغبت ایلیه * شبانکه چو نقدش نیامد بدست * بداتك رویی بکنجی نشست * شبانکه

اخشام و قتی دیمکدر ضمیر نقدش معناده دسته مقید در بدسنش نقدرنده باحرف مصاحبت دلنک رو وصف ترکیبی قساوت یوزلی معناسنه وباحرف مصدر بکنجی باحرف مصاحبت (محصول بیت) چون که عسل صاتمقدن نقدالینه کیرمدی یعنی عسل صاتمقدن اقچه سی الینه کیرمدی اخشام اولنجه قساوت یوزلیلکله یعنی عبوس الوجه اولمغله بربوجقده اوتوردی ❊ چوعاصی ترش کرده روی ازوعید ❊ چوابروی زندانیان روزعید ❊ ترش کرده های رسمی حرف ترتب در بونده ایدوب معناسنه در وعید خوف دیمکدر ابروی زندانیان لامیه روز عید ظرفیه (محصول بیت) بو بیت ایکی تمثیل متضمن در بربوجقده اوتوردی وعیددن عاصیلر وکناهکارلر کبی یوزین اکشدوب یعنی غم وغصه له یوزین یورناروب اوتوردی بیرام کونی زندانده اولانلر قشلرین یورنار دیغی کبی ❊ زنش کفت بازی کنان شوی را ❊ عسل تلخ باشد ترش روی را ❊ زنش ضمیرشویه راجعدر اضمار قبل الذکر طریقیله بازی کنان وصف ترکیبی لطیفه ایدرك معناسنه شوی عورت اری زوج معناسنه تقدیری شوبش رادر راحرف صله شوینه دیمکدر ترش رو وصف ترکیبی وراحرف تخصیص (محصول بیت) عورتی لطیفه طریقیله ارینه دیدی ترش رویك عسلی اجی اولور انکیچون کسه الماز حاصلی زوجنی بوحالده کوریجك لطیفه ایدرك بوله دیدی حضرت شیخ قصه دن پندونصیحته شروع ایدوب بیورر ❊ بدوزخ بردمرد را خوی زشت ❊ که اخلاق نیك آمدست ازبهشت ❊ بدوزخ باحرف صله خوی زشت بیانیه که حرف تعلیل اخلاق نیك بیانیه آمدست اصلنده آمده است درحذف وایصال اولدی (محصول بیت) کشینك زشت خوی جهنمه ایلندر یعنی اهل جهنم ایدر زیرا اخلاق نیك جنتدن کلمش درحدیث شریفده واقعدر که یراماز خوی ایمانی افساد ایدر سرکه بالی ایلدیکی کبی و بر یرده بیورمش در خلق حسن کمال ایماندندر ❊ بروآب کرم ازاب جوی خور ❊ نه جلاب سرد ترش روی خور ❊ آب کرم بیانیه لب جوی لامیه نه حرف نفی معناده خوره مقید در جلاب سرد بیانیه ترش رویه اضافتی لامیه (محصول بیت) وارایرمقدن ایلیجق صو ایچ ترش روی دن جلاب سرد ایچمه حاصلی وار ایرمقدن ایلیجق صو ایچ منتسز منتله ترش

رویت جلابنی ایچمه ﴿ حرامت بودنان آنکس چشید * که چون سفره ابرو بهم در کشید ﴾ نان آن کس لامیه چشید چشیدن معناسنه در که حرف رابط صفت سفره معروف ابروبهم در کشید قاشین پورتاردی دیمکدر (محصول بیت) اول کمسه‌نك اتمکنی طاتمق یعنی بیك سكا حرامدر که سفره کبی قاشنی بور شدردی و یوزینی اکشیتدی حاصلی کوچ یوزلی اولمیانك اتمکنی یمه ویانه اوغرامه ظاهر بودر که بونده سفره‌دن مراد سفرسفره سیدر که سبس خانه‌یه اصارلر که تشبیه صحیح اوله فتأمل ﴿ مکن خواجه بر خویشتن کار سخت * که بدخوی باشد نکونساربخت ﴾ بر حرف صله خواجه منادی وکار مکننك مفعول اولی وسخت ثانیسی که حرف تعلیل بدخوی وصف ترکیبی نکو نسار بخت وصف ترکیبی معکوس بختلی دیمکدر (محصول بیت) ای خواجه ایشی کندوکه مشکل وصرب ایلمه یعنی خوی بدسببیله ایشی کندوکه کوج ایدوب زحمت چکمه زیرا بدخوی معکوس طالعلی وبدبخت اولور حاصلی دولتسز وسعادتسز اولور وهرکز المدن خلاص اولماز ﴿ کرفتم که سیم و زرت چیز نیست * چو سعدی زبان خوشت نیز نیست ﴾ کرفتم فرض ایده‌یم دیمکدر زبان خوشت بیانیه نیز ادات عطف (محصول بیت) فرض ایده‌یم که سیم وزرك وغیری نسنك یوقدر یعنی قیاس ایده‌یم که دنیا جهتندن هیچ نسنه‌یه مالك دکلسن سعدی کبی طاتلی دیلکده می یوق حاصلی شیرین زبانه‌ده‌می مالك دکلسن ﴿ حکایت ﴾

﴿ شنیدم که فرزانهٔ حق پرست * کریبان کرفتش یکی رندمست ﴾ که حرف بیان فرزانهٔ حق پرست بیانیه فرزانه عاقل دیمکدر بونده عارف مراددر حق پرست وصف ترکیبی حقه طپوجی یعنی صالح دیمکدر کرفتش ضمیر معنا ده کریبانه مقیـد در کریبانش تقدیرنده رند فاسق دیمکدر مسته اضافتی بیانیه (محصول بیت) ایشتدم که بر صالح عاقلك برمست فاسق یقاسین طوتدی یعنی اهانت وحقارت ایلدی.

﴿ ازان تیره دل مرد صافی درون * قفا خورد و سر برنکرد از سکون ﴾ تیره دل وصف ترکیبی قره کوکللی یعنی ظالم دیمکدر مرد صافی درون بیانیه صافی درون پاکیزه دل دیمکدر قفا کسه طپانجه‌سی برنکرد قالدرمدی دیمکدر سکون بونده مصدر درقرار معناسنه (محصول بیت)

اول فاسق ظالمدن پاکیزه دل مرد طبانجه یدی وباشنی صبروسکوندن
قادر مدی یعنی تحمل ایدوب اکه نسنه دیمدی ﴿ یکی کفتش آخرنه
مردی تونیز ❊ تحمل در یغست از ین بی تمیز ﴾ کفتش ضمیر عاشقه
راجعدر آخر ادات تأکیدمردی یا ضمیر خطاب ازین بونك کبی دیمکدر
بی تمیز ناپاك وبی ادراك معناسنه (محصول بیت) برکسه عارفه دیدی که
سنده اردکلیسین انك کبی صبره تحمل حیف وظلمدر بونك کبی ناپاکدن
یعنی بونك کبی یه صبروتحمل جائزدکلدر ﴿ شنیداین سخن مرد پاکیزه
خوی ❊ بدوکفت ازین نوع بامن مکو ﴾ مرد پاکیزه خوی بیانیه این نوع
بونك کبی سوزی دیمکدر بامن باحرف صله مکوفعل نهی در کو ییدن
کفتن دن دین ابی دیمش (محصول بیت) پاکیزه خوی عارف بوسوزی

رد سروری

ایشیدوب ناصحه دیدی بونك کبی سوزی قوبکا سویلمه یعنی بکا بویله
نصیحت ایلمه وانکله جنك ایله دیمه زیرا ﴿ درد مست نادان کریبان
مرد ❊ که باشیر جنکی سکالد نبرد ﴾ درددالك فتحی وکسریله ورانك
فتحیله فعل مضارع مفرد غائب یرتار دیمکدر مست نادان بیانیه عدم
اضافتی تجویز ایلین استقامت معنادن بی خبرایمش که حرف رابط صفت

ردشمعی

وجائزدر که اسم استفهام اوله کیم معناسنه باحرف مصاحبت شیر جنکی
بیانیه ویاحرف نسبت جنکه منسوب ارسلان دیمکدر سکالدسینك
کسری وفتحیله ظن وفکر معناسنه فعل مضارع مفرد غائب سکالیدندن
نبرد جنك (محصول بیت) مست نادان کشینك یقاسین یرتار
زیرا قغان ارسلان ایله جنك وصواش فکر ین ایدر حاصلی مستلك
وجاهلك که برکسه ده جمع اوله ارسلان وقپلاندن یوزدوندرمز
فکیف که بنم کبی ضعیف بنیه دن یاخود معنا بویله اوله قغان
ارسلانله کیم صواش فکرین ایدر یعنی کوکرمش ارسلانله
کیم قارشی کلوب جنك ایدر ﴿ زهشیار عاقل نزیبد که دست ❊ زند
در کریبان نادان مست ﴾ هشیار عاقل بیانیه در نزیبد فعل
نفی مستقبل مفرد غائب یارشماز دیمکدر یعنی لایق دکل که حرف بیان
دست مبتدا وزند خبری وجملهٔ اسمیه فاعلی در نزیبدك درحرف صله
کریبان نادان مست لامیه وبیانیه در (محصول بیت) عاقل
هشیاردن لایق ومناسب دکلدر که النی مست جاهلك یقاسنه اوره

رد شمی

یعنی آنکه جنك وجدال ایلیه هشیارك عاقله عدم اضافتی تجویز ایدن هشیاردکل مست ایمش ❊ هنزور چنین زند کانی کند ❊ جفا بیند ومهربانی کند ❊ هنزور هنرلی دیمکدر زور واوك فتحیله ادات نسبت درزند کانی یاحرف مصدر مهربان شفقتلی دیمکدر (محصول بیت) اهل عقل وهنر اولان کمسنه بونجلین درلك ایدر یعنی خلقدن جفا کورر اما شفقت ومحبت ایدر یعنی جفا ایدنه وفا ایدر ❊ حکایت درعزت نفس مردان ❊ سکی پای صحرا نشینی کزید ❊ بخشمی که زهرش زدندان چکید ❊ سکی یاحرف وحدت پای صحرانشین لامیه ویاحرف وحدت صحرانشین وصف ترکیبی کوچراولی دیمکدر کزید فعل ماضی مفرد غائب ایصردی دیمکدر بخشمی یاحرف مصاحبت ویاحرف مصدر وحدت که حرف رابط صفت زهرش ضمیر معنا ده دندانه مقیددر دندانش تقدیرنده چکید فعل ماضی مفرد غائب طامدی دیمکدر (محصول بیت) برکلب بر صحرا نشینك اياغنى ایصردی بر خشمله وغضبله ایصردی که دیشندن زهر طامدی یعنی ایصردغی زیاده تأثیر ایلدی ❊ شب ازدرد بیچاره خوابش نبرد ❊ بخیل اندرش دختری بود خرد ❊ خوابش ضمیر معنا ده نبرده مقیددر نبردش تقدیرنده یاحرف ظرف خیل کند ینك طائفه سی وجماعتی دیمکدر واندر ادات تأکید وضمیر مر دسك کزیده یه راجع در دختری یاحرف وحدت خرد دخترك صفتی (محصول بیت) کیجه اول یاره نك المندن بیچاره او یقو ایلمدی یعنی او یقو اویوما دی کندینك جماعتندن برقزی وار ایدی حاصلی کندینك براواق قزی وارایدی ❊ پدر را جفا کرد وتندی نمود ❊ که آخر ترانیز دندان نبود ❊ تندی یاحرف مصدر حدت ویاوزاق دیمکدر که حرف بیان آخر ادات تأکیدنیز ادات عطف (محصول بیت) دختر باباسنه جفا ایلدی وحدت کوستردی که سنکده دیشك یوقیدی دیو یعنی سنده آنی ایصرمق کرك ایدی ❊ پس از کریه مرد پراکنده روز ❊ بخندید کای مامك دلفروز ❊ مرد پراکنده روز بیانیه در پراکنده روز کاف عجمك فتحیله پریشان حال معناسنه در کای که حرف رابط مقول وقول مقدردر بخندید وکفت کای تقدیرنده مامك مام انانه دیرلر وکاف ادات تصغیرانا جق دیمکدر دلفروزه

اضافتی بیانیه کوکلی روشن ایدیجی یعنی مسرور ایدیجی اناجق دیمکدر (محصول بیت) مرد پراکنده حال ومشتت البال کریه وسوزکدازدن صکره کولدی ودیدی که ای کوزم نوری وکوکلم سروری اناجغم ❊مرا کرچه هم سلطنت بود ونیش ❊ ز بیخ آمدم کام دندان خویش ❊ سلطنت بونده قهر وغلبه معناسنه در نیش نیشتر معناسنه آمدم میم ضمیر منصوب متصل معناسنه در بکا در بیخ کلدی دیمکدر کام کاف عربله دماغ دیمکدر مرا دچکه در واو حرف عطف دندان خویش لامیه کندی دیشم دیمکدر (محصول بیت) بو بیت مابعدیله مقول قول مقدر در یعنی بنم اکرچه که قهر وغلبه ونشتر کبی دیشم وار اما بکا حیف کلدی که کندی چکنه می ودیشمی اکا اورماق حاصلی انکله ذالشیئ بکالایق ومناسب دکلدر که بعض نسخه ده نیش بر نیه نونله نیش واقعدر بایله یعنی بنم اول سکدن قهر وغلبم زیاده ایدی اما آه ❊ محالست اکر تیغ بر سر خورم ❊ که دندان بپای سک اندر برم ❊ محالست جواب شرط مصراع ثانیه مرهون که حرف بیان باحرف صله و پای سک لامیه واندر بایی تأکید رایدر برم فعل مضارع متکلم وحده (محصول بیت) اکر باشمه قلیج یرسم یعنی باشمه قلیج ایله اوررلرسه محالدر که دیشمی سکک ایاغنه ایلدم یعنی ایاغنی ایصرم حضرت شیخ بیورر ❊ توان کرد باناکسان رکی ❊ ولیکن نیاید ز مرد سکی ❊ باناکسان باحرف صله بدرکی بای مجمله بدرک بد اصل دیمکدر و یا حرف مصدر سکی یاسیده بویله در (محصول بیت) راماز ناکسلره برامز اق و بداصلاق ایلمك ممکندر امامرددن ومعقول کسه دن سکلك و برامز اق کلمز ❊ حکایت خواجهٔ نیکو خصال و بندهٔ بدفعال ❊ ❊ بزرکی هنرمند آفاق بود ❊ غلامش نکوهیده اخلاق بود ❊ بزرکی باحرف وحدت هنرمند آفاق لامیه نکوهیده نونك کسریله وکاف عجمك ضمیله حقیر ومذموم معناسنه نکوهیده اخلاق وصف ترکیبی مذموم خویلی دیمکدر (محصول بیت) افاقك یعنی عالمك اهل هنری براولو کسه سی وار ایدی یعنی عالمك اهل هنر برکسه سی وار ایدی که قولی مذموم الخصال و بد اخلاق ایدی حاصلی الحق خویلی ایدی یعنی افندی وقول برامز ایدی

﴿ از ين حفرقى موى كاليده ٭ بدى سر كه در روى ماليده ﴾ ازين بونك كبى برده ادات تشبيه حفرق حاى حطينك ورانك فتحه لرى وقافك سكونيله فعلل وزنى اوزره زشت ر ومعنا سنه وياحرف وحدت موى كاليده وصف تركيبى كاف عجمله صاچى اوپرمش ديمكدر سورت وحدت نفس دن كنايت در و ياحرف وحدت وهمزه حرف توسل وحدتيچون در دين سهو ايلمش بدى بانك فتحيله و ياى وحدتله بريرامز ديمكدرو يابانك ضمى و ياى حكايتله بودلفظدن مخفف ايدى معناسنه ادات زمانيه فتدبر على كل حال رابط محذوف در تقديرى كه بدى در سر كه معروف در حرف صله در با معناسنه ماليده سور تلمش وصوانمش ديمكدر و يا وهمزه سابق ككبى (محصول بيت) بونك كبى صاچى اوپرمش بربد شكل ايدى كه بوزنيه سركه سورلمش بريرامز ايدى يعنى ترش روى وزشت وجه وخوى بريرامز حاصلى ظاهرى وباطنى بد بر كلمه ايدى مصراع اولك معناسنى بوسبيدن كه اول غلام صاچى قارشمورش برقبيح بنده ايدى دين معناسنى انجق كندى بلورحفرقى برنسخه چفرقى بازان جيم عجمله جميع نسخه لره مخالف يازمش ﴿ جو ثعبانش آلوده دندان بزهر ٭ كرو برده از زشت رو ياشهر ﴾ چوادات تشبيه ثعبان ثاى مثلثه نك ضميله اژدها ديمكدر كروكاف عجمك كسرى وراء مهمله نك فتحى وواو اصليه ايله اوكدل معناسنه در زشت روى وصف تركيبى چركين يوزلى معناسنه والف ونون ادات جمع شهره اضافت لاميه (محصول بيت) مذكور بنده نك ديشى ثعبان كبى زهر آلودوزهرآميز ايدى يعنى كبى اولورسه صوقاردى حاصلى برموذى وجانى ايدى كه هركس اندن رنجيده ايدى شهرك بدشكلرندن اوكدل ايلمشدى يعنى چركنلكده قوسنى بچمش ايدى كه شهرده اندن بدشكل كمسه بوغيدى ديمكدر مصراع اولك نتيجه سنده يعنى اغزنى پاك ايتمدوكندن ديشلرى بشل اولمشدى دين پاك معناوپرمش بومحلده ايصريجى معناسنه اولمسنى تجويزايلين ثعبان كبى معناى بينه زهر دوكمش وعضوضلق ايلمشدر ﴿ مدامش بروى آب چشم سيل ٭ دويدى زكند پياز بغل ﴾ مدامش ضمير غلامه راجعدر بروى باحرف ظرف آب چشم سيل لاميه

ردسرورى وشمعى

ردسرورى وشمعى

ردسرورى

ردشمعى

ردشمعى

ویانیه وسیل سینك ویانك فتحـه لری ایله کوزده برمرض درکه انکله
پرده انور اورمجك بواسی کبی که کوزه قزل طمارلر صارر دوبدی یاحرف
حکایه یلردی یعنی اقردی دیمکدر کند کاف عجمك فتحیله چرکین فوقی
دیمکدر عربجه نتن دیرلر نونك فتحیله پیازه اضافتی و پیازك بغله لامیه لردر
(محصول بیت) قولتغی پیاز ینك قوقوقوسندن دائما سیل کوزینك باشنی
بوزینه اقردی یعنی قولتغنك اغرقوسندن کوزی سیلانوب دائما کوزی
بوزی اوزره یاش دوکردی حاصلی قولتغی اغرقو قاردی وهم کوزی
سیل مرضنه مبتلا ایدی * کره وقت پختن برابر وزدی * چو پختند
باخواجه زانوزدی * کره زدینك مفعول صریحی و برابر وغیرصریحی
وقت پختن ظرف زمان کره کاف عجمك وراك وهانك کسری وهای
اصلیه ایله دوکم دیمکدر بونده ابرو انضمامیله قاش چاتمقدن کنایتدر زدی
یاحرف حکایه باخواجه باحرف مصاحبت وخواجه یعنی افندی دیمکدر
زانو دیز دیمکدر که عرب رکبه دیر (محصول بیت) آش بشورمك وقتنده
قاشنه کره اورردی یعنی قاشین چاتردی اما چون که بشوروب اورتایه
کتورردی افندیسیله دیزبدیز اوتوروب یردی * دمادم بنان خوردنش
هم نشست * وکرمردی آبش ندادی بدست * باحرف ظرف نان خوردی
ترکیب مزجی ضمیر خواجه یه راجعدر هم نشست بیله اوتورمجی یعنی
مصاحب ومقارن مردی یاحرف حکایه فاعلی خواجه در آبش ضمیر
کنه خواجه یه راجعدر ندادی مردی کبی در بدست باحرف صله
(محصول بیت) اتمك ویمك یدکده خواجه سیله برابر اوتورردی حاصلی
یمکی بیله یردی واکر افندیسی اولسیدی الینه برایچم صوویرمزدی
* نه کفت اندرو کار کردی نه چوب * شب وروز ازوخانه درکند
وکوب * کفت بونده اسمدر قول معناسنه اندر حرف صله وضمیر غلامه
راجعدر کند کاف عربك فتحیله اسمدر کندن معناسنه وکوب اسمدر
کفتن کندو کوب اصطلاحلرنده کوتکدن عبارتدر (محصول بیت) مذکور
غلامه نه سوز کار ایدردی ونه دکنك حاصلی خواجه نك الی اول غلامدن
دائما کوتکده ایدی یعنی کیجه وکوندوز اوغلان دوکلکده و کوتکلمکده ایدی
مذکور اصطلاحدن آکاه اولمیان مصراع ثانینك معناسنی کیجه وکوندز
اول خانه غلامدن قزلقده وقلمقده یعنی خانه نك کاه اوراسنی یقاردی

زدسزوری وشمی

واورانده بر نسخه‌ده قاقردی دیبن معنای خراب ایلمش ﴿ کهی خار وخس دررهانداختی ❊ کهی ماکیان درچه انداختی ﴾ انداختی یاری حرف حکایه ماکیان کاف عربیك کسریله تاوق دیمکدر که عرب دجاجه دیر چه چاهدن مخفف درقویی دیمکدر (محصول بیت) گاه افندیسنك یولنه دیکن وچرپ چوب اتاردی وگاه قویی‌یه تاوغین براغوردی حاصلی دائما اذا وجفا اوزره ایدی وافندیسنه ضرر وزیان ایرشدرمده ایدی ﴿ زسیماش وحشت فراز آمدی ❊ زرفتی بکاری که باز آمدی ﴾ سیما بونده یوز معناسنه در وحشت واوك وشینك فتحه‌لری ایله بونده نفرت معناسنه در فراز فانك فتحی وکسریله تحسین لفظ ایچون کلمشدر آمدی یا حرف حکایه زرفتی گیتمزدی بوایکی بیتده یالر حکایت ایچون در بکاری یا حرف صله ویا حرف وحدت که حرف بیان (محصول بیت) غلامك یوزندن وشکل وشمایلندن آدمه نفرت کلوردی یعنی شکلنی کورن کسه آندن نفرت وتوحش ایدردی برایشه گیتمزدی که گتنه کلیدی حاصلی حددن زیاده اکلنوردی حضرت شیخ بو مقامه کلنجه غلام نکوهیده‌نك وصفنی بیوردی ﴿ کسی کت از بن بنده بدخصال ❊ چه خواهی ادب باهنر باجمال ﴾ بنده بد خصال یا نیه بد خصال وصف ترکیبیدر بد اخلاق معناسنه خصال خانك کسریله خلق معناسنه (محصول بیت) برکسه غلامك افندیسنه دیدی که بواخلاق بدبنده دن نه استرسین یعنی نه اومار سین ادبمی هنرمی جمالمی استرسین بونده خود بونلردن هیچ بریسی یوق ﴿ نیرزد وجودی بدین ناخوشی ❊ که جورش پسندی وبارش کشی ﴾ نیرزد فعل نفی مستقبل مفرد غائب دکمز دیمکدر مصراع ثانیده مرهون در وجودنی یا حرف وحدت ناخوشی یا حرف مصدر که حرف بیان پسندی فعل مضارع مفرد مخاطب بکنه سن ولایق کوره سین دیمکدر ضمیر وجوده راجعدر که مراد غلامدر (محصول بیت) بوخوشناق ونامعقوللغله بر وجود اکا دکمز که جور وجفاسنی بکنوب قبول ایلیه سن وزحمت وثقلتنی چکه سین مصراع اولك معناسنی بوقباحت ونامعقوللغله بر وجوده یعنی هیچ برنسنه‌یه دکمز دیبن وردکی معناسنه‌یه دکمز یمش ﴿ منت بنده خوب نکوسیر ❊

زدشمی

بدست آراين رابنخاس بر ﴾ منت نا ضمير خطاب بن سكا ديمكدر
بندهٔ خوب نيكو سير بيانيه لر در نيكو سير وصف تركيبيدر
ايى اخلاقلى ديمكدر سير سينك كسرى و يانك فتحيله جمع سيرندر
سينك كسريله بدست باحرف صله بنخاس باحرف صله نخاس نونك فتحى
وخاى معجمه ايله اسيرجيه ديرلر يعنى قول قراوش صتانه (محصول بيت)
بن سكا ايى خويلى بر بنده اليويره بن حاصلى اله كتوره بن بونى
اسيرجيه ايلدوب صات ﴿ اكر يك يشين آورد سر مپيچ ❊ كرآنست اكر
راست خواهى بپيچ ﴾ پشيرباى عجمك فتحيله پولدر يعنى منقر كران كاف
عجمك كسريله بهالى معناسنه (محصول بيت) اكر فرضا بر پول
كتور رسه مزاتده باش چويروب اعراض ايلمه يعنى هر نيه چيقارسه
و بر عناد ايلمه زيرا اكر بندن صورارسك هيچه بهالى در
يعنى منقر دكمز ﴿ شنيد اين سخن مرد نيكو نهاد ❊ بخنديد
كاى يار فرخ نژاد ﴾ بخنديد وكفت تقديرنده دركه حرف رابط مقول
وقول مقدردر واى حرف ندا فرخ نژاد مبارك و پاك اصللى ديمكدر
(محصول بيت) خواجه نيكو نهاد قائلك بو سوزنى اشيدوب كولدى
وديديكه اى مبارك اصللى دوست ﴿ بدست اين پسر طبع وخويش
وليك ❊ مراز وطبيعت شود خوى نيك ﴾ خوى نيك بيانيه (محصول
بيت) بو پسرك خوى وطبيعتى بددر اما اكا وانك جفالرينه صبر ايلمك
سببيله بكا خوى نيك عادت اولور حاصلى انك يرامز خويلرينه صبر
وجفالرينه تحمل ايدرك بكا ايى خوى عادت اولور مذكور بيتدن مرادى
تفسير ايدوب بيورر ﴿ چوزو كرده باشم تحمل بسى ❊ توانم جفا بردن
از هر كسى ﴾ (محصول بيت) چونكه اندن صادر اولان بلالره زياده
تحمل اولام پس هر كسدن جفا كتورمكه قادر اولورم حاصلى بونك
جفالرينه صبر وتحمل سببيله غيرى كمسه لرك جفاسنه بطريق الاولى صبر
وتحمل ايدرم ﴿ تحمل چو زهرت نمايد نخست ❊ ولى شهد كردد چو
درطبع رست ﴾ شهد بونده مطلق بالدر رست رانك ضمى وسينك
سكونيله فعل ماضى مفرد غائب بتدى ديمكدر (محصول بيت) صبر
وتحمل اول حالنده سكا زهر كبى اجى كلور يعنى مشكل كورينور اما
چونكه طبيعتده بتدى يعنى ثابت اولوب قرار ايلدى عسل مصفا اولور
حاصلى طبيعت صبر وتحمله معتاد اولنجه زهر اجى ايكن شهد كبى لذيذ

اولور ❊ حکایت معروف کرخی ومسافر مریض ❊ ❊ کسی راه معروف
کرخی نجست ❊ که ننهاد معروفی ازسر نخست ❊ راه معروف کرخی
لامیه وبیانیه معروف بونده اهل اللهدن برعزیزك اسمیدرکه اسکی
بغدادك که شمدیکی بغدادك قرشوسنده در یعنی جوی شطك اوته
یقاسنده در کرخی آدلی برمحله سنده در تربۀ شریفلری الآن معموردر
زوار ویتبرك به جنید بغدادی وسری سقطی که ایکیسی برتربه ده
مدفوندر معروف تربه سنه قریب لکن بزم تحصیلمز زماننده معروفك
تربه سی معمور ومحفوظ ایدی اماانلرك معمور ومحفوظ دکل ایدی اما
شمدیکی حالده نه صورتده اولدقلری معلوممز دکلدر قدس الله ارواحهم
که حرف تعلیل تامعناسنه ننهاده فعل نفی ماضی مفرد غائب قومدی
دیمکدر فعل جحد دین خطا ایلمش زیرا جحدك ایکی صورتی بیله اسلوب
عربیه مخصوصدر نته که علم تصریفده مهارتی اولانه معلومدر معروف
یاحرف مصدر نجست اول دیمکدر معلوم اولاکه نخست فعل نفی ماضی
مفرد غائب بولمدی دیمکدر التزاما ایستمدی ودیلمدی معناسنه دکلدر
نته که بو لغتك سرینه ومحال استعمالاتنه واصل وواقف اولانه معلومدر
مثلا جنك ارینه جنك جودیرلر یعنی صواشیجی وجنکجی دیمکدر جنك استیجی
دکلدر نته که کلستانده واقعدر * بیت * نه مردست آن بنزیك خردمند *
که باپیل دمان پیکارجوید * بلی مردان کسست ازروی تحقیق * که چوخشم
آمدش باطل نکوید * بونده معنا فیلله جنکه قادر ومالك اوله دیمکدر
جنك استیه دیمك دکلدر نته کم شراح جمیعا بومعنای فاسده
ذاهب اولمشلردر فتدبر فانه دقیق (محصول بیت) هیچ برکمسه معروف
کرخینك سلوکنی وقانون وروشنی بولمدی یعنی اکا واصل اولمدی تاکیم
اولدن مغرور وفلغی ومعلو ملغی یعنی عند الناس شهرتی باشندن
چیقارمدی حاصلی انانیت وغرورنی ومعلوماتی ومحفوظاتنی کلیا ترك
ایلمینجه واصل حق اولمدی دیمکدر فتأمل بیتك معناسنده معروف
کرخینك طریقنه سلوك ایلمك استین اولا مغرورلغی ترك ایلمدی واشتهاردن
بکجدی معروف کرخی کبی اندنصکره مشهور اولدی دین مقصودینه
واصل اولمش ❊ شنیدم که مهمانش آمدیکی ❊ زبیمار بش تابمرك
اندکی ❊ که حرف بیان مهمانش ضمیری معروفه راجعدر بیمار بش

رد شمعی

رد شمعی

باحرف مصدر وضمیریکی بهراجعدر نالنهاء غایت ایچون در الی معناسنه عرك باحرف صله اندکی باحرف تنکیر زمان اندك دیمکدر آر زمان معناسنه (محصول بیت) حضرت شیخ بیوررر اشیتدم که معروفه برکسه قونق کلدی اما ول قونغك خسته اولدیغی اجلیچون آز چوق زمان قالمشیدی حاصلی اولوملی خسته ایدی ✤ سرش موی وروبش صفا ریخته ✤ بوییش جان درتن آویخته ✤ بوبی باحرف مصاحبت ویاحرف وحدت وضمیر بیماره راجعدر آویخته اسم مفعولدر اصلمش معناسنه (محصول بیت) بیمارك مرضدن باشی صاچنی ویوزی صفاسنی دوکمش ایدی حاصلی رنك وروبی قالمشدی جانیده تننده برقیل ایله اصلمش ایدی حاصلی جانی قلبجه قالمشدی شویله که اولمکی قریب اولمشدی ✤ شب آنجا بیفکند وباش نهاد ✤ روان دست در بانك ونالش نهاد ✤ بیفکندك ونهادك فاعلی بیماردر مجازا یاتمقدن کنایهدر لغتده بیفکند براقدی دیمکدر امابونك کبی یرلرده دوشدی معناسنه درویاش قومقدن مراد یاتمقدر روان بونك کبی یرلرده فوری معناسنه در درحرف صله نالش اسم مصدردر ایکلمش معناسنه نهادك فاعلی سابق کبی ومفعول صریحی دست ودربانك غیر صریحی (محصول بیت) بیمار کیجه معروفك خانهسنه دوشدی وپاندی حاصلی کیجه انده یاتوب قالدی همان یاتدیغی کبی ایکلدوبه وفریادوفغانه باشلدی تنکم بیمارلرك عادتیدر بانك ونالشه ال قومقدن مراد بونلره شروعدر مصراع اولده معروف کرخی کیجه اول خستهء انده براقدی وباشی التنه یاصدق قودی دین اصطلاح واستعمالدن بیخبر ایمش ✤ نه خوابش کرفتی شبان یك نفس ✤ نه ازدست فریاد اوخواب کس ✤ خواب بونده اویقو معناسنهدر وضمیر بیماره راجعدر کرفتی فعل حکایت حال ماضی مفرد غائب فاعلی جائزدر که خواب اوله مجازا وجائزدر که بیمار اوله شبان الف ونون ادات جمعدر کیجهلر دیمکدر دست فریاداولامیه لردر خواب کسه مضاف اولمدیغی تقدیرجه معنابوبله اولور کسه خواب طوتمز ویاکسه خواب طوتمزدی حاصلی کسه اویقو اویومازدی اما مضاف اولدیغی تقدیرجه معنا خواب کس نبود اولور ولکل وجهه عدم اضافته قصر ایلین لر تقصیر ایلمشلر (محصول بیت) بیمار کیجهلره برنفس اویومازدی یعنی

ردشمی

ردشمی

برنیجه کیجه برساعت اویومازدی وآنك فریاد وفغانندن آنده اولانلرده اویومادی حاصلی چکدیکی مرضدن نه کندی اویودی ونه فریاد وفغانندن کمسه اویوددی ﴿ نهادی پریشان وطبعی درشت ❊ نمی مرد وخاقی بحجت بکشت ﴾ نهادی یاحرف ابهام طبعی یاسیده بویله در درشت دلك ورانك ضمه لریله خشن دیمكدر یعنی غلیظ بونده برداشت مقدر دریعنی نهادی پریشان وطبعی درشت داشت نمی مرد فعل حال حکایت ماضی مفرد غائب اولمزدی دیمكدر واوحرف حال خاقی یاحرف وحدت ویاحرف ابهام وتنکیر بحجت باحرف مصاحبت حجتدن مراد طعن وتشنیع در (محصول بیت) مذکور بیمار پریشان خلقت وغلیظ طبع ایدی حاصلی نامعقول انصافسز برشخص ایدی اولمزدی وبر بلوك جماعتی طعن وتشنیع ایله هلاك ایدردی حاصلی کندی اولمدکندن غیری آنده اولان طائفه‌ده ناسزا ونامعقول کلماتیله آزار ایدردی ﴿ زفریاد ونالیدن وخفت وخیز ❊ کرفتند ازو خاق راه کریز ﴾ خفت اسمدر خفتن وخیز خیزیدن معناسنه راه کریز لامیه‌در مجازا کریز اسمدر کریزیدن معناسنه (محصول بیت) مذکور بیمارك فریاد وفغان وناشندن ویاتوب قالقمسندن حاصلی ناساز وناهموار ایشلریندن انده اولان خلق قاچق یولن طوندیلر یعنی تحمل ایده میوب طاغلدیلر ﴿ زدیار مردم درآن بقعه کس ❊ همان ناتوان ماندو معروف بس ﴾ دیار مردم لامیه دیار دلك فتحی ویانك تشدیدیله اصلی دیوار در فیعال وزنی اوزره واو ایله یاجمع اولدی سبقت احدیهما بالسکون واوی یایه قلب ایدوب دیار دیدك بونك کبی یرلرده بردیمكدر بك کبی معلوم اولا که بولفظ نفی عام طریقیله مستعملدر فقدبر بقعه پارهٔ ارض معناسنه‌در ناتوان یعنی بیمار وبس واو عاطفه واسطه سیله انجق معناسنه‌در که عرب فقط دیر (محصول بیت) اول بقعه آحاد خلقدن وافراد ناسدن خسته ایله معروفدن غیری کمسه قالمدی حاصلی همان ایکیسی قالدی انجق باقیلری پریشان اولدی بیمارك قهرندن ﴿ شنیدم که شبها زخدمت نخفت ❊ جو مردان میان بسته وکردآنچه کفت ﴾ نخفت فعل ماضی مفرد غائب فاعلی معروفدر کفتك فاعلی بیماردر (محصول بیت) اشتدم که معروف اکا خدمت ایلمدن کیجه لرله اویومادی ارلر کبی بل باغلادی

مطلب

وهر نسنه که بیمارسو یلدی سوزین طوتوب انی اشلدی وجمیع اوازینی تدارك ایلدی ❊ شبی پرسرش لشکر آورد خواب ❊ که چند آورد مرد ناخفته تاب ❊ شبی یا حرف وحدت آورد ك خواب فاعلی ولشکر مفعول صریحی و پرسرش غیر صریحی که حرف تعلیل مرد ناخفته بیانیه وآورد لك فاعلی وتاب مفعولی وچند ظرف زمانی تاب بونده طاقت معناسنه در (محصول بیت) بر کیجه معروفك باشنه اویقو عسکر چکدی حاصلی اوسته اباقین صالدی یعنی نوم اکا غالب اولدی زیرا اویومامش آدم او یقوسز اقده نیجه بر طاقت کتورر یعنی نقدر مدت تحمل ایلیه ❊ یکدم که چشمانش خفتن گرفت ❊ مسافر پراکنده کفتن گرفت ❊ یکدم یا حرف ظرف که حرف بیان چشمان الف ونون ادات جمع کوزلر دیمکدر ضمیر معروفه راجعدر نون ضرورت وزنیچون ساکن اوقنق کرك خفتن بونده اویومق معناسنه در کرفتك فاعلی چشمان درو یا خفتن در چشمان اولیجق خفتن مفعولی دروخفتن اولیجق چشمان مفعولی اولورفتأمل یعنی بیمار پراکنده کفتن زائد و نامعقول سویلك دیمکدر کرفت فعل ماضی مفرد غائب طوتدی یعنی باشلدی (محصول بیت) برنفس که معروفك کوزلرینی اویقو طوتدی ویا کوزلری اویقویی طوتدی حاصلی برساعت که اویقویه واردی بیمار نامعقول ونامربوط سوزلر سویلمکه باشلدی ❊ که لعنت برین نسل ناپاك باد ❊ که نامندوناموس وزرق ندوباد ❊ که حرف رابط مقولدر نسل ناپاك بیانیه که حرف تعلیل نام اسم ونون ودال ادات جمعدر مراد نامدارلق درناموس عرض معناسنه در رزق ریاونون و دال سابق کبی د رباد یل دیمکدر مراد شهرت کاذبه در (محصول بیت) بیمار ك پراکنده کلماتنی بیان ایدردیدی که لعنت بونسل ناپاکه یعنی بوناپاك صوفیلره اولسون که نامدار ونامورلردر واهل ناموس وزرق وریالردر و شهرت کاذبه صاحبلری در حاصلی بونلرك ظاهرلری زی صوفیلرده اماباطنلری انصاف وتقوادن وکرامت ولایتدن خالی بربلوك مرائیلردر حاصلی دائما کلان فحشیاتی سویلدی ❊ پلید اعتقاد آن پاکیزه پوش ❊ فریبنده پارسایی فروش ❊ پلید اعتقاد وصف ترکیبیدر خبیث اعتقادلی دیمکدر الف ونون ادات جمع پاکیزه پوشده وصف ترکیبی پاك لباسلی دیمکدر فریبنده

پارسایی فروش بیانیه فریبده اسم فاعلدر فریبیدندن الدایجی دیمکدر
غدار معناسنه پارسایی فروشده وصف ترکیبیدر عابدلك صاتیجی
یعنی مرائی (محصول بیت) بونسل ناپاك پاك لباسلی مردار اعتقادلی
بربلوك قومدر عابدلك صاتیجی خلق الدایجی برالای مرایلر وزراقلردر
حاصلی ظاهرلری باطنلرینه ناموافق وناموطابقلردر ❊ چه داند انباری
ازخواب مست ❊ كه بیچارهٔ دیده برهم نبست ❊ انبار وصف ترکیبی
كاهل وچوق ییجی معناسنه و یا حرف وحدت وكه حرف بیان بیچارهٔ
یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل دیده برهم نبست كوزینی بری
برینه باغلمدی یعنی كوزنی یومدی حاصلی اویومقدن كنایت در
(محصول بیت) خواب دن مست وچوق ییجی كسه نه خبری واردركه
ربیچاره خسته كوزن یوموب اویومادی حاصلی چوق یوب حضور وصفاده
اویویان كسه كوزینه اویقو كرمین بیچاره خسته حالنی نه بیلور یعنی
انك نه چكدیكنی بیلمز ❊ سخنهای منكر بمعروف كفت ❊ كه یكدم ازوی
چراغافل بخفت ❊ سخنهای منكر بیانیه منهی سوزلر دیمكدر بمعروف
با حرف صله منكر ومعروف جمعنده حسن لطافت واردركه حرف تعلیل
ازوی ضمیر بیچاره راجعدر بخفت اویودی دیمكدر (محصول بیت)
بیچاره معروفه منهی ومنكر سوزلرسویلدی حاصلی نامعقول وناسزا
سوزلرسویلدی كه برنفس اندن نیچون غافل وذاهل اویودی دیو حاصلی
برنفس خوابه واروب انی بكلمه‌كی ترك ایلدك سبیله بوكا غضبه كلوب
وافرشتم ایلدی ❊ فروخورد شیخ این حدیث ازكرم ❊ شنیدند پوشید
كان حرم ❊ فروخورد فالك ورانك ضمه‌لریله یودقندی دیمكدر حدیث
دن مراد سویلدیكی سوزلر در پوشید كان حرمدن مراد خاتونلردر
اضافت لامیه در (محصول بیت) حضرت شیخ بیچارهك ناسزا
كلماتنی یودقندی یعنی نامعقول سوزلرینه تحمل ایدوب كرم ولطفندن
یودقندی حرمنك مستورلری ایشتدیلر یعنی خاتونلری بیچارهك فحشیاتنی دكلیوب
ایشتدیلر ❊ یكی كفت معروف رادر نهفت ❊ شنیدی كه درویش نالان
چه كفت ❊ در نهفت خفیة دیمكدر شنیدی فعل ماضی مفرد
مخاطب در استفهامی متضمن اشتدكمی دیمكدر كه حرف بیان درویش
نالان بیانیه (محصول بیت) مستورهلرك بریسی معروفه خفیة دیدی

اشتدكمی

اشتدکی که نالان وخسته درویش نه دیدی یعنی سنکبچون نه سویلدیکنی استماع ایلدکی ﴿ بروزین سپس کو سر خویش کیر * ازانی مکن جای دیکر بسیر ﴾ سپس سینک فتحی وکسریله وبای عجمک فتحیله اردچه صکره معناسنه در کو فعل امر مفرد مخاطب سویله دیمکدر سر خویش لامیه در کندی باشک دیمکدر کیر طوت باشک یراغینی کور کندی ایشوکه کیت دیمکدر کرانی کاف عجمک کسریله ویای مصدرله ثقلت معناسنه درجای دیکر بیانیه غیری یر دیمکدر بمیرفعل امر مفرد مخاطب اول دیمکدر (محصول بیت) خاتونلرک بریسی معروفه نصیحت طریقله دیر که خسته یه سویله شمدنکرو وار کندی باشک سوداوهواسنی طوت یعنی باشک قیدنی کور وکندی ایشکه کیت بزه ثقلت ایلمه ومضایقه ویرمه وارغیری یرده اول بونده اولمه ﴿ نکویی ورحمت بجای خود ست * ولی بابدان نیک مردی بدست ﴾ نکویی یاحرف مصدر باحرف ظرف جای خود لامیه کندی یرنده درد یمکدرولی ادات استدراک باحرف صله بدان جمع بد در یرامزلر دیمکدر نیک مرد ترکیب مزجی ویاحرف مصدر ایی آدملک دیمکدر (محصول بیت) ایلک ومرحمت یرنده در یعنی سکا ایلک ورعایت مراد جه درکه آندن یوقاری اولماز حاصلی سکا رعایت وحرمت کما ینبغی ایلدک اما یرامزلره نیک مردلک وانسانیت یرامز در یعنی بدلره ایلک یرامز ونامعقول در یعنی بزم انسانیتمز یرنده در اما سن محل احسان و انسانیت دکلسین دیمکدر ﴿ سر سفله را کرد بالش منه * سر مردم آزار برسنك به ﴾ سر سفله لامیه ورا ادات مفعول کرد بالش کاف عجمله وکسریله یصدوقدر ترکیب مزجی اقسامندندر منه فعل نهی مفرد مخاطب قومه دیمکدر سر مردم آزار بیانیه در مردم آزار وصف ترکیبیدر آزاریدندن مردم اینجیدیجی معناسنه (محصول بیت) خاتون معروفه دیرکه الچق کمسه نک باشی التنه کرد بالش قومه یعنی الچغه رعایت ایله مردم آزارک باشی طاش اوزره اولمق یکدر یعنی مردم آزارک باشنه طاش کرک کرد بالش لایق ومناسب دکلدر حاصلی مردم آزار رعایت وتعظیمه مستحق دکلدر بلکه هوان وتحقیره لایقدر ﴿ مکن بابدان نیکی ای نیک بخت * که درشوره نادان نشاند درخت ﴾ که حرف تعلیل

شوره تقديری زمين شوره در چوراق يرديمكدر نادان تقديری مرد نادان در نشاند فعل مضارع مفرد غائب ديكر ديمكدر (محصول بيت) ای دولتلو و سعادتلو كسه برامزلره ايلك ايله زيرا نادان اولان كسه چورق يره اغاج ديكركه زحتی وامكی ضايع در كاندن ميوه حاصل اولماز ﴿ نكويی مراعات مردم مكن ٭ كرم پيش نامردمان كم مكن ﴾ مراعات مفاعله بابندن مصدر در رعايت معناسنه در مردمه اضافتی مصدرك مفعو لنه اضافتی در پيش نامردمان لاميه در الچقلر قتنده ديمكدر كم كاف عجمك ضميله ضايع ديمكدر (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بورر بن سكا ديمزم كه خلق عالمه رعايت وحرمت ايله يعنی كسه يه احسان وكرم ايله ديمزم بلكه ديرم كه كرم واحسانی نامردلر قتنده ضايع ايله حاصلی الچقلره احسان وكرم ايلمك ضايعدر ﴿ باخلاق نرمی مكن بادرشت ٭ كه سك را نمالند چون كربه پشت ﴾ باحرف مصاحبت اخلاق تقديری اخلاق حميده در نرمی ياحرف مصدر يومشقلق وملايمت ديمكدر باحرف صله درشت غليظ ديمكدر كه حرف تعليل سك را را حرف تخصيص نمالندفعل نفی مضارع جمع غائب صيغه سيدر ديمكدر چوادات تشبيه كربه كاف عجمك ضميله كدی ديمكدر (محصول بيت) اخلاق حميده سببيله غليظ ودرشت اولان كسه يه يوشقلق وملايمت ايله زيرا كلبك كدی كبی ارقه سين صيغه مزلر حاصلی ملائمه ملايمت وغليظه غلظت ايلمك كركدر ﴿ كرانصاف خواهی سك حق شناس ٭ بسيرت به ازمردم ناسپاس ﴾ سك حق شناس بيانيه در حق شناس وصف تركيبی حق نعمت بلجی معناسنه بسيرت باحرف ظرف مردم ناسپاس شكرسز خلق ديمكدر (محصول بيت) اكر انصاف وعدل جوابن استرسك يعنی معقول وحق جواب بودر كه حق نان ونمك بلجی كلب سيرت ووفاده شكرسز مردمدن يكدر زيرا خلقك احسان وكرمنه شاكر اولميان خد نكده نعمت واحسانه شاكر اولماز ﴿ به برف آب رحمت مكن برخسيس ٭ چوكردی مكافات بريخ نويس ﴾ باحرف مصاحبت برف آب تركيب مزجی قارلی صو ديمكدر برحرف صله در بامعناسنه خسيس الچق ديمكدر مكافات مفاعله بابندن مصدردر عوض وجزا معناسنه دريخ يانك فتحيله بوز ديمكدر كه عرب جمد دير

ردشمعی

جیمك و میمك فتحیله پخ لفظ مشترکدر عرب وعجم بیننده دن عندی سویلمش نویس فعل امر مفرد مخاطب یازدیمکدر (محصول بیت) خسیس ودنی یه قارلی صوبله مرحمت ایله یعنی اسرکیوب رعایت ایله اما چونکه مرحمت ایلدك انك ثواب وجزاسنی بوزاوزرینه یازیه‌سنی اندن ثواب رجا ایله ﴿ ندیدم چنین پیچ برپیچ کس ❊ مکن هیچ رحمت برین هیچ کس ﴾ پیچ رپیچ غایتله ناساز وناهموار دیمکدر هیچ کس الچق دیمکدر (محصول بیت) خاتون معروفه دیرکه بونجلاین قت قت ایلاك بیلمز برناساز ونامعقول کمسه کورمدم پس بوالچغه ودنی یه هیچ ترحم واحسان وکرم کوسترمه که سعیك ضایعدر ﴿ چو بانوی این ملامت بکرد ❊ برآمدخروش ازدل نیك مرد ﴾ بانوی قصر لامیه بانو خاتون دیمکدر قصر بونده خانه معناسنه تضمین اولمشدر (محصول بیت) چون که بانوی خانه معروفه بوتوبیخ وملامت ایلدی دل نیك مرددن خروش وفغان چیقدی یعنی آه وفریاد ایلدی یعنی معروف مذکور پندلری ایشیدنجه نطقه وتکلمه کلدی ودیدی ﴿ که برکرد وآسوده خاطر بخفت ❊ پریشان مشو زین پریشان که کفت ﴾ که حرف رابط مقول وقول مقدر در بر حرف تأکید کرد کاف عجمك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب دون دیمکدر یعنی ایلدکك ملامت وتوبیخدن رجوع ایله آسوده خاطر وصف ترکیبی مجموع خاطر معناسنه بخفت فعل ماضی مفرد مخاطب اویودیمکدر امابونده سکوت ایله دیمه معناسنه در پریشان پریشان مشو بیحضور اولمه دیمکدر زین پریشاندن مراد او بیمار در یعنی بو پریشان حال بیماردن یاخود مراد سویلدیکی پریشان سوزلردر که حرف بیان (محصول بیت) معروف کولدی ودیدی ای خاتون بو ایلدکك پند ونصیحت وملامت وتوبیخدن رجوع ایدوب آسوده خاطر اولوب سکوت ایله وبو پریشان حال بیماردن وپریشان سوزلردن پریشان اولمه حاصلی سویلدیکی پریشان وناسزا سوزلردن مضطرب وبیقرار اولمه ﴿ کر ازناخوشی کرد برمن خروش ❊ مرا ناخوش ازوی خوش آمد بکوش ﴾ ناخوشی یا حرف مصدردر ناخوش تقدیری سخنان ناخوش در بکوش تقدیری بکوشم در (محصول بیت) اکر بو بیمار بیحضور اغندن وناخوش اغندن اوزریمه خروش ایدوب

چاغردی ایسه بنم کونمه اندن نا خوش سوزلر خوش کلدی یعنی سکا پریشان کلن کلمات بکا مقبول و مرغوب کلدی که هیچ اندن انجمدم
﴿ جفای چنین کس بباید شنود ＊ که نتواند از بیقراری غنود ﴾
جفای چنین کس لامیه در شنود بونده شنودن معناسنه درز را فعل مضارعه مقارن در شنودن وشنیدن وشنویدن مصدرلردر اشتمك معناسنه که حرف تعلیل نتواند فعل نفی مضارع قادردکلد دیمکدر غنودن شنودن کبی مصدر معناسنه اویومق یعنی امزغنمق دیمکدر (محصول بیت) بویله کسه نك جفا و بلاسنی اشیدوب قبول ایلمك کرك حاصلی هرنه وضع ایدرسه اندن انجمنك کرکمز زیرا اضطراب وقرار سزلغندن اومز غمنه واو یومغه قادر دکلدر حاصلی جفاسنی چکمك کرك ﴿ چو خود را قوی حال بینی وخوش ＊ بشکرانه بار ضعیفان بکوش ﴾ بشکرانه با حرف تعلیل بارضعیفان لامیه (محصول بیت) چونکه کندی یکی قوی وخوش حال کوره سین یعنی صحت وعافیتده اولاسن انك شکرانه سی ایچون ضعفا و مرضانك ثقلتی یوکنی چك حاصلی کندك صحیح اولدیغکیچون صحیح اولمیانلرك زحمت و ثقلتنی چکمك کرك سین ﴿ اکر خود همین صورتی چون طلسم ＊ بمیری واسمت بمیرد چو جسم ﴾ صورتی یا ضمیر خطاب (محصول بیت) اکر طلسم کبی همان صورت بی جان و بی معنا ایسك صورت دیوار کبی اولورسین آدکده اولور جسمك کبی یعنی موت وفوتله دنیاده نام ونشانك قالماز ﴿ وکر پرورانی درخت کرم ＊ بر نیك نامی خوری لاجرم ﴾ واو حرف عطف پرورانی الف ونون ادات تعدیه در بونده تکمیل وزنیچون کلمشدر زیرا پروردن بسلمك درادات تعدیه یه احتیاجی یوقدر فعل مضارع مفرد مخاطب در بسلرسك دیمکدر درخت کرم لامیه در مجازا بر نیك نامی بیانیه نیك نام وصف ترکیبی ایی آدلی دیمکدر ویا حرف مصدر و یا حرف نسبت (محصول بیت) واکر کرم اغاجنی بسلیوب تربیه ایدرسك البته آدایلکی میوه سنی یرسین یعنی دنیاده کرم واحسان اوزره اولورسك نامك جریدۀ عالمده ایلك ایله باقی ومؤبد قالور ﴿ نه بینی که در کرخ تربت بسیست ＊ بجز کور معروف نیست ﴾ نبینی فعل نفی مضارع مفرد مخاطب معنای استفهامی متضمن کورمز میسین دیمکدر که حرف

بیان درحرف ظرف کرخ سابقا بیان ایلدک که اول زمانده اولان بغدادک برمحله سیدر تربه قبر دیمکدر کورکاف عجمك ضمیله قبر دیمکدر ایکی معروف بیننده تجنیس تام واقعدر (محصول بیت) کورمز میسین که کرخده مقابر چوقدر یعنی کرخ اولیا بتاغی در امامعروفك قبرندن غیری معروف ومشهور قبر یوقدر اکرچه که جنید وسری سقطینك تربلری انده در امامعروفك تربه لری کبی معمور ومشهور دکلدر بو بیت تمثیل طریقیله مذکوردر یعنی معروف بویله مرحمتلی و کریم اولدیغیچون نام شریفی عالمده داستاندر که هرمکتوبك عنواننده مکتوبدر ❊ تکبر کند مرد حشمت پرست ❊ نداند که حشمت بحلم اندرست ❊ مرد حشمت پرست بیانیه حشمت بونده عظمت معناسنه در حشمت پرست وصف ترکیبی عظمته طابجی یعنی عظمت ورفعت استبوجی کسه بحلم باحرف ظرف واندرادات تأکید وسین وتاادات خبر (محصول بیت) حشمت وعظمت صاحبی اولان کسه تکبروتعظم ایدر امابیلمز که عظمت ورفعت ودولت وسعات حلمده در یعنی اهل حلم اولاندر دولت ورفعت صاحبی متکبر ومتعظم دکل بل که ال کوزنده مغرور کسه منفور ومبغوض در ❊حکایت سفاهت نااهلان وتحمل نیك مردان❊ ❊ طمع برد شوخی بصاحب دلی ❊ نبود آن زمان درمیان حاصلی ❊ برد بانك ضمیله فعل ماضی مفرد ایلتدی دیمکدر شوخ بونده کستاخ معناسنه درویاحرف وحدت باحرف صله صاحب دل وصف ترکیبی اهل الله معناسنه ویا حرف وحدت نبود فعل نفی حکایت یوق ایدی دیمکدر درمیان اورتاده دیمکدر یعنی حاضرده حاصلی یاحرف وحدت بر حاصل دیمکدر (محصول بیت) بر کستاخ اهل اللهدن برنسنه طمع ایلتدی یعنی اندن برنسنه رجا ایلدی حاصل اندن بر عطیه امید ایدوب دیلندی بودیلندیکی زمانده اول عزیزك اورتاده برحاصلی یوق ایدی یعنی حاضر اقچه وآلتونی یوقیدی که امید ایلدیکنی ویره ❊ کمر بند ودستش تهی بود وپاك ❊ که زر برفشاندی بروبش چوخاك ❊ کمر لغتده بیل معناسنه در میانده دیرلر وکمر بند ترکیب مزجی قوشاق دیمکدر که عرب نطاق ومنطقه دیرلر واو حرف عطف دستش ضمیر صاحب دله راجع در تهی تانك فتحی وکسریله وهانك کسریله بوش دیمکدر خالی معناسنه

بودادات نافیه در واو حرف عطف پاك طاهر معناسنه در تضمین
طریقیله خالی دیمکدر حاصلی صفر الیدن کنایه‌در یعنی عدم قدرت معناسنه
که حرف تعلیل زر بوننده اقچه وسکه نقش التون معناسنه در
بر حرف تأکید فشاندی فعل حکایت حال ماضی صاچیدی دیمکدر
برو ایش با حرف صله وضمیر شوخه راجعدر (محصول بیت) اهل
دلی شوخ چرا بلدیکی وقتده نه قوشغنده اقچه والتون واریدی ونه النده
معلوم اولا که عرب وعجم فقراسی نقدنی اکثر قوشغنه باغلرجائزدر که
بو مصراع لف ونشر طریقیله واقع اوله یعنی کمربند تهی ودستی
خالی دیمک اوله وجائزدر که اشتراك طریقیله مذکور اوله فتأمل یعنی
اهل دلك نسنه‌سی یوق ایدیکه یوزینه طپراق کبی صاچیدی یعنی وافر
التون واقچه اکا و بریدی ﴿ برون تاخت خواهنده تیره روی * [illegible]
نکوهیدن آغاز کردش بکوی ﴾ برون طاشره دیمکدر تاخت فعل
ماضی مفرد غائب سکرتدی دیمکدر خواهنده تیره روی بیانیه خواهنده
دیلنجی تیره روی وصف ترکیبی یوزی قره دیمکدر نکوهیدن نونك کسریله
وکاف عجمك ضمیله مصدردر تحقیر معناسنه آغاز کرد ضمیر بارز صاحب
دله ومستتر شوخه راجعدر بکوی با حرف ظرف وکوی کاف عربك
ضمیله محله معناسنه در (محصول بیت) یوزی قره دیلنجی صاحب
دلك اوندن طاشره سکردوب محله ده اول عزیزی تحقیر وتذلیل ایلمکه
باشلدی تتکم بوندن صکره کلن ابیاتده مذکوردر ﴿ که زنهار
ازین کردمان خموش * پلنکان درندهٔ صوف پوش ﴾ که حرف بیان
زنهار ادات تحذیر وتنبیه کردمان خموش بیانیه پلنکان درندهٔ صوف
پوش بیانیه لردر درنده دالك فتحی وکسریله اسم فاعلدر یرتجی
معناسنه صوف پوش وصف ترکیبیدر صوف کیجی معناسنه صوف صادك
ضمیله قیون یوکینه دیرلر فقرا اکثریو کدن طوقنمش اسباب کیدوکیچون
صوف پوش دیمشدر بونده مراد بودر انکور صوفی دکلدر فتأمل
(محصول بیت) شوخ دیرکه حذر ایلك بو ایصسز اولان عقربلردن
یعنی دیمز موذیلرندن که یرتجی صوف پوش قپلانلردر یعنی ظاهرلری
زی فقراده اما باطنلری یلان وعقرب وسائر یرتجی حیوانات صفتیله
متصف موذیلردر ومرائیلردر ﴿ که چون کربه زانو بدل برنهد * وکر

صیدی افتد چوسک بر جهند ﴾ که حرف رابط صفت بدل یا حرف
صله و بر حرف تأکید نهند فعل مضارع جمع غائب قورلر دیمکدر
صیدی یا حرف وحدت افتد واقع اولور دیمکدر بر حرف تأکید جهند
فعل مضارع جمع غائب سیچرارلر دیمکدر (محصول بیت) بونلر شویله
طائفه درکه کدی کبی دیزلرینی کوکسلرینه وقرنلرینه قورلر یعنی
کرجکدن اولیا کبی مراقبه ایدرلر اما اکر بر صید وشکار واقع اولسه یعنی
دنیوی بر فائده ظهور ایلسه سك کبی قالقارلر انی اخذ ایلمك ایچون
حاصلی ظاهرلرینك صوفیلغنه باقمه که باطنلری زیاده دنیایه حریصدر
﴿ سوی مسجد آورده دکان شید ❊ که در خانه کمتر کرد توان صید ﴾
سوی مسجد لامیه آورده تقدیری آورده اند ضرورت وزنیچون حذف
وایصال اولدی دکان شید لامیه در مجازا شید حیله دیمکدر که حرف
تعلیل کمتر کم اکسك وتر ادات تفضیل اکسکرك دیمکدر اما بونك کبی
یرلرده عدم صرف مراددر فتأمل کرد بونده کردن معناسنه در
زیرا توان لفظنده معنای استقبال ملحوظدر (محصول بیت) بونلر مکر
وحیله دکاننی مسجد جانبنه کتوردیلر یعنی زی صلاحیتده اولوب عابد
وزاهد کبی مسجدده اوتوررلر زیرا خانه ده صید وشکار ایلمك ممکن دکلدر
پس مسجد ایچنده اوتوررلر که کورن بونلری صالح ظن ایدوب برنسنه
ویرسون دیو بعض نسخه ده کرد یرینه یافت واقعدر یافتن معناسنه
بولمق دیمکدر حاصلی خانه ده صید وشکار نادر واقع اولور پس مسجده
واروب انده اوتوررلر که آینده ورونده اکسك دکل ومعتکف اولانلره
صدقه وزکات ویررلر اول جهتدن مسجد بوجغنی بکلرلر الله ایچون
دکل ﴿ راه کاروان شیرمردان زنند ❊ ولی جامه مردم ایشان کنند ﴾
راه کاروان لامیه شیرمرد ان ترکیب مزجی والف ونون ادات جمع
(محصول بیت) کاروان یولنی بهادر ارلر اوررلر یعنی قطاع طریق
بهادر کسلر اولور اما بونلر خلقك لباسنی صویارلر حاصلی بونلر کولکه
حرامیلر یدرکه خلقی الدایوب اوستلرینی صویارلر ﴿ سپید وسیه پاره
بردوخته ❊ بضاعت نهاده سر اندوخته سپید وسیه ﴾ پاره تقدیری پاره
سپید وسیه در اضافتله پس تقدیم وتأخیر ایله مزج ایلدیلر بر تقدیری
برهم در ضرورت وزنیچون وقرینه قائم اولدیغیچون حذف وایصال

ابلدیلر دوخته تقدیری دوخته اند در بضاعت بالك کسر بله سرمایه معناسنه در نهاده قومشلر یعنی یغمشلردر (محصول بیت) سپید وسیه پاره‌لری بربرینه چاتوب خرقه‌لر پیدا ایلمشلر یعنی کونا کون پاره‌لری جمع ایدوب خرقه‌لرینه یمامشلردر که کورن بونلری محتاج ظن ایدوب برنسنه احسان ایلسون دیو اما خانه‌لرنده وافر نعمت واسباب بیغوب چوق اقچه قزانمشلردر یعنی قرنجه کبی بولدقلرین اولرینه طاشیوب یغمشلردر

﴿ زهی جوفروشان کندم نمای ＊ جهان کرد شبکوك خرمن کدای ﴾

زهی ادات تحسین در آفرین معناسنه اما بونده تحسین استهزا طریقیله در جو فروش وصف ترکیبی اربه صاتیجی معناسنه والف ونون ادات جمع کندم نمای اضافتی بیانیه در بوده وصف ترکیبی نمایدندن نمودندن دین سهو ایلمش جهان کرد وصف ترکیبی کردیدندن طولاشق وچکزمك معناسنه جهان طولاشیجی معناسنه شبکوك شینك فتحی وبانك سکونی وکاف اول عجمی وثانی عربی بزم جنکانه دیدیکمز طائفه‌در که انلر شبکوك دیرلر جهان کردك بوکه اضافتی بیانیه در بونکده مابعدینه بویله خرمن کدای ترکیب مزجی اصلنده کدای خرمن ایدی خرمن دیلنجی سی دیمکدر معلوم اوله که ترکیب مزجیلرك اصلی بودلده اضافیدر ذکر اولنان کبی فتدبر (محصول بیت) بونلرنه خوش بغدای کوستروب اربه صاتیجیلردر یعنی کندیلرینی صورت صلاحده کوستروب مرآبی زراقلردر اما جرار لکیله جهان طولانیجی خرمن دیلنجیلری جنکانه‌لردر یعنی جنکانه کبی کذاب وعیار وجرارلردر معلومدر که خرمن وقتنده بعض جرارلر بومر کبله وبابریار کبرله خرمنلردن کزوب ترکه جرایدرلر انلره عجم خرمن کدای دیر بعض نسخه‌لرده مذکور وصف ترکیبلر واولر ایله معطوف کلمشدر ﴿ مبین در عبادت که پیرند سست ＊ که در رقص وحالت جوانند وچست ﴾ مبین فعل نهی مفرد مخاطب باقه دیمکدر در عبادت در حرف ظرف که حرف بیان سست سینك ضمیله بونده ضعیف معناسنه در که حرف تعلیل حالت دن مراد وجد درچست جیم عجمك ضمیله چویك وچابك معناسنه در (محصول بیت) باقه بونلرك عبادتده ضعیف وزبون اولدقلرینه یعنی ضعفا ومرضی کبی عبادتده چابك اولمدقلرینه باقه زیرا رقص وحالتده سحرا شوب قائمقده جوانلر وچابکاردر ﴿ چرا کرد باید نماز از نشست

ردسروری وشمعی

❊ چودر رقص برمی توانند جست ❊ کرد باید تقدیری باید کرد در ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر قلندی از بونده بای مصاحبت معناسنه در نشست نشستن معناسنه در برحرف تأکید معناده جسته مقید در برجست تقدیرنده که مراد معنای مصدردر یعنی جستن (محصول بیت) نیچون نمازی اوتور مغیله قاصق کرلدر بر کسه رقص وسماعده سچرامغه وقالقمغه قادر ومالك اوله یعنی چاپکلکله نمازی اباغ اوزره ادا ایلمکه قادر ایکن بلاعذر نیچون اوتورر کن قیلوردیمکدر ❊ عصای کلیمند بسیارخوار ❊ بظاهر چنین زردروی ونزار ❊ عصای کلیمند لامیه ونون ودال ادات جمع در بسیارخوار وصف ترکیبی چوق ییجی دیمکدر بظاهر باحرف ظرف زرد روی وصف ترکیبی صاری بکزلی معناسنه نزار نونك کسریله ارق معناسنه در لاغر کبی (محصول بیت) بونلر حضرت موسی نك چوق ییجی عصاسیدر یعنی موسی نك عصاسی سحره نك بونجه آلات واسباب سحرینی نیجه که بوتدیسه بونلر دخی دنیایی یودوب طویمازلر وعصی سحره نك یودکلی آلات واسبابنی یودوب سمردوکی کبی بونلرده ظاهرده صارو بکزلی ولاغرلردر باخصوص که هرکون انواع اطعمه تناول ایدرلر ❊ نه پرهیزکار ونه دانشورند ❊ همین بس که دنیا بدین میخورند ❊ دانشور عالم دیمکدر که حرف بیان بدین باحرف مقابله میخورند فعل مضارع جمع غائب برلر دیمکدر (محصول بیت) بونلر نه اهل پرهیز وتقوی ونه اهل علمدرلر بو قدر وار که دینلرینی دنیایه صاتوب برلر یعنی زهد وعباداتلری امور دنیا ایچوندر آخرت ایچون دکلدر بعض نسخده میخورند یرینه میخرند واقعدر صاتون آلورلر معناسنه ❊ عبای بلبلانه درتن کنند ❊ بدخل حبش جامهٔ زن کنند ❊ عبای بلبلانه بیانیه بلبلانه بر برك اسمیدر که برنوع عباسی اولور که اکثر فقرا انی کیروهای رسمی حرف تخصیص دردر حرف صله در تن کنند کیرلر دیمکدر باحرف مصاحبت دخل حبش لامیه در محصول حبش معناسنه جامهٔ زن لامیه (محصول بیت) کندیلری بلبلانه عبا کیرلر امازنلرینه حبش محصولنه ذکر قفتانلر ایدرلر یعنی کندیلری فقرا لباسنده درلر اما زنلری اغنیا لباسنده در بعض نسخه ده بلبلانه یرینه پلنکانه واقعدر مراد فقرا الاجه لی خرقه در ❊ زسنت نبینی در ایشان اثر ❊ مکر خواب پیشین ونان سحر ❊

مكرادات. استثنا خواب پیشین لامیه در مراد قیلوله نازسحرده لامیه در مراد صباح یمكدر یعنی سحور (محصول بیت) سنت نبی دن بونلرده نام ونشان كورمزسین الاظهر وقتده اویوماق وسحرده اركن ییمك یمك یعنی رمضان آینده كیجه سی تسحر ایلمك یعنی سحور یمكین یمك بوایكی سندن غیری رعایت ایلمزلر برابو نلرده حظ نفس واردر ﴿ شكم تا سرآكنده ازلقمه تنك ❊ چوزنبیل در یوزه هفتادرنك ﴾ تاانتهاء غایتچون در عربده الی كبی آكنده الف ممدوده وكاف عجمك فتحیله طقمش وطقلمش معناسنه ماضیدن قسمدر ویااسم مفعولدر آكندن دن طقمق معناسنه مثلا یصدوغه وغیریه یوك طقمق كبی تنك ظارد یمك بونده محكم معناسنه در زنبیل دریوزه لامیه جر زنبیلی دیمكدر هفتاد رنك وصف تركیبدر یتمش رنكلی دیمكدر (محصول بیت) بونلر شكملرین باشلرینه دك لقمه دن محكم طقمش در یعنی الوان انواع طعمه دن قرنلرینی طولدرمشلر طقمشلر ویاقرنلری طقلمش یعنی بوغزلرینه دك طوپطلی اولمش جرزنبیلی كبی یتمش رنكدن یعنی عرب وعجم دیلنجیلری دیلند كبی برزنبیله قورلر بونلرده بولدقلری طعامله شكملرین پرایدرلر جرار زنبیلی كبی حضرت شیخ بومحله كلنجه مذكور كستاخك ناسزا كلماتنی ذكر ایلدی بوندنصكره غیر وادیه سلوك ایدوب بیوررلر ﴿ نخواهم درین وصف بیش ازین كفت ❊ كه شنعت بود سیرت خویش كفت ﴾ درین وصف یعنی در مذمت صوفیان بیش بونده بای عربك كسریله درزیاده معناسنه وكفت ایكی یرده بیله كفتن معنا سنه در كه حرف تعلیل شنعت شینك وعینك فتحی وسكون نونله عیب دیمكدر سیرت خویش لامیه (محصول بیت) مذمت صوفیان خصوصنده بوندن ارتق سویلمسرم یعنی مذكورشوخك نامعقول كلماتنی بوندن ارتق سویلمم زیرا كشی كندی عیبنی سویلمك ناموجه ونا معقولدر یعنی بنده صوفیانمدنم پس بونلرك عیوبن سویلمك كندی عیبم سویلمكدر ﴿ فرو كفت ازین شیوه نادیده كوی ❊ نبیند هنر دیده عیب جوی ﴾ فرو ادات تأكید ازین ادات تشبیه نادیده كوی وصف تركیبدر كورمدین سویلیجی معناسنه یعنی غائبانه سویلیجی نبیند فعل نفی مستقبل مفرد غائب ویافعل نهی مفرد غائب كورمز ویا كورمسون

دیمکدر اخبار وانشا طریقیله دیدهٔ عیب جوی لامیه و یابیانیه
در مجازا عیب جوینك كوزی و یا عیب جوی كوز عیب جو
وصف ترکیبیدر عیبجی و یا عیب ایدیجی معناسنه (محصول بیت)
اول کورمدینسو یلیجی بونك کبی فن وشیوه دن یعنی بو اسلوب
کلمات لخشباتی سویلدی زیرا عیب جوینك دیده سی هنر ومنقبت
کورمز که هنر ومنقبت سویلیه یاخود معنا بویله اوله که عیب جوینك
دیده سی هرکز هنر وایلك کورمسون ❊ یکی کرده بی آب رو بی بسی ❊
چه غم دارد از آب روی کسی ❊ یکی کرده یعنی کرده باشد بی ادات سلب
آب رو باساکن اولیجق ترکیب مزجی اولور متحرك اولیجق کسرله
اضافی اولور حاصلی ایکی وجهله بیله عرض معناسنه در رو یی یاحرف
مصدر بسی بسیار معناسنه در آب روی کسی لامیه در یاحرف وحدت
(محصول بیت) بر یسی که چوق یوزسزلك واد بسزلك ایلمش اوله
برکسه نك آب رو یندن اول نه غم طونار یعنی برکمسنك خاطرنی هدم
ایدوب عرضنی کسر ایلمکدن نه غم چکر ونه پرواسی وار حاصلی بی ادبدن
جمیع زمانده معقول ایش صادر اولماز ❊ مریدی بشیخ این سخن نقل کرد
❊ اکر راست خواهی نه از عقل کرد ❊ مریدی یاحرف وحدت بشیخ
باحرف صله (محصول بیت) بر مریدمذکور کستاخك سوزلرینی مفصل
شیخه نقل ایلدی اما اکرچه کرچکین بندن سؤال ایدرسك مرید بو ایشی
عقلدن ایلمدی یعنی شیخه اول خبیثك مهملاتنی نقل ایلمك معقول دکل
ایدی ❊ بدی در قفا عیب من کرد و خفت ❊ بتر زو قرینی که آورد و کفت ❊
بدی یاحرف وحدت عیب من لامیه خفت فعل ماضی مفرد غائب
اویودی دیمکدر یعنی سکوت ایدوب خاموش اولدی بتر بدتر معناسنه در
بل که اندن مخففدر زو ضمیر بده راجعدر قرینی یاحرف وحدت قرین
یولداش یعنی مصاحب دیمکدر که حرف رابط صفت (محصول بیت)
حضرت شیخ تمثیل طریقیله بیورر بر یاماز کمسه بکا اردمجه عیب
ایلدی وخاموش اولدی یعنی غیبت ایلدی وکتدی اما اندن بترد
بر قرین که انك دیدکلرینی کتوروب بکا برسو یلدی یعنی بنی غیبت ایدندن
اول غیبتی کتوروب بکا نقل ایدن یارم ویولداشم اندن بتردر ❊ یکی تیری
افکند و در ره فتاد ❊ وجودم نیازرد و رنجم نداد ❊ یکی تیری یالری حرف

وحدت درحرف صله رنجم ضمير منصوب متصل معناسنه در بكارنج ديمكدر نداذ فعل ماضى مفرد غائب ويرمدى ديمكدر (محصول بيت) تمثيل طريقيله يوررپربسى بكا براوق اتدى امابكا ايرشميوب يوله دوشدى حاصلى بكا ايريشوب ضرر ايلمدى وجودمده انجمتمدى وبكا زحمت والم ويرمدى حاصلى ضرر وزيانى كورمدم * تو برداشتى وامدى سوى من * همى درسپوزى به پهلوى من * برداشتى فعل ماضى مفرد مخاطب قالدردك وامدى واو مفتوح اوقنور همزه وصلله ساقط اولمشدر اصلى وآمدى درالف ممدوده همزه ادات حال ضرورت وزنيچون مقدم اولمشدر همى درسپوزى اصلى همى سپوزى دردرحرف تأكيد سپوزى سينك ضميله وفتحيله وياى عجمك ضميله صانجارسين ديمكدر سپوزيدندن صانجمق ديمكدر باحرف صله پهلوى من لاميه (محصول بيت) بريسى براوق اتدى وبكا ايرشمدى يوله دوشدى اماسن اول اوقى قالدروب بنم جانبمه كاوب بوركمه صانجرسين پس اوقى بكا معنا جهتندن سن اتمش سين كه اتى بغرمه سن صانجرسن مذكور ايكى بيتى خطاب عام طريقيله حضرت شيخ بيوردى شمدنكر وكلن ابيات صاحب دل شخندن رفتدر * بخنديد صاحب دل نيك خوى * كه سهلست ازين صعبتر كو بگوى * صاحب دل نيك خوى بيانيه كه حرف رابط مقول وقول مقدردر تقديرى بخنديد وكفت درسهل بونده قولاى معناسنه درصعب انك نقيضى كومخاطب مذكور مريدر (محصول بيت) صاحب دل مريدن مذكور تخشيانى ايشيدنجه كولدى وديدى بوسويلديكى كلمات سهلدر يعنى جزؤيدر بوندن صعبتر وچركينرك ونامعقولك سوزك واريسه سويله دى اول كستاخه يعنى بوسويلدوكنده نسنه يوقدر بوندن زياده عيبم وارسه سويلسون * هنوزآنچه كفت ازبدم اندكيست * ازآنها كه من دانم ازصد يكيست * هنوز الان ديمكدر يعنى شمدى ازآنها يعنى ازآن عيبها كه حرف رابط صفت (محصول بيت) صاحب دل ديركه الان اول نسنه كه بنم يارامزمدن سويلدى ازاجقدر يعنى جزؤى در اول عيبلرمدن كه بيلورم يوزدن بريدر يعنى اول بيلميوب بن بلدوكم عيبلرمدن يوزدن بريدر سويلمديكى * زروى كمان برمن اينهـا كه بست * من از خود يقين ميشناسم كه هست * روى كمان لاميه كمان طعن معناسنه در

من از خود کند مدن دیمکدر مصراع اول ثانیه مرهو ندر (محصول بیت) کمان وظن یوزندن اول عیوبی که اسناد ایلدی ویاغلدی بن کندی نفسمدن یقین وتحقیق بیلورم که اول عیوب بنده واردر یعنی بنم حقمده هرنه که دیدیسه کرچکدر مصراع اولك معناسنی زیرا کمان بوزندر بو عیبلری که بکا اسناد ایلدی دین هنوز کماندهقالمشدر مصراع ثانینك معناسنی بن کندوسندن یقین بیلورم که اول عیبلر بنده واردر دین کند وسنده اولان عیوبی بیلمزمش

رد شمعی

رد شمعی

مطلب

وی امسال پیوست باما وصالی ❊ بجاد اندم عیب هفتاد سال

وی شوخ مذکوره راجعدر امسال بو ییل دیمکدر معلوم اوله که سالده وروز وشبده اسم اشارتك نونی میمه قلب اولور امسال وامروز وامشب دیرلر فاحفظ پیوست فعل ماضی مفرد غائب اولا شدی دیمکدر باما باحرف صله وصال واوك کسریله مفاعله بابندن مصدر ثانی دربونده ملاقات معناسنه در داندم میم متکلم معناده ساله مقیددر سالم تقدیرنده عیب هفتاد سال لامیه (محصول بیت) مذکورشوخ بزه بو ییل ملاقاتنی ایصال ایلدی یعنی بزه بو ییل کاوب بزیجر ایلدی پس بنم یتمش ییللق عیبمی قنده بیلور یعنی بیلمزجایزدر که اول زمان صاحب دلك عمری هفتاد سال اوله وجائزدر که مبالغه طریقیله اوله ❊ به ازمن کس اندرجهان عیب من ❊ ندانند بجزعالم الغیب من ❊ بجزده واقع اولان با اکثرزائده اولور (محصول بیت) جهانده بنم عیبمی بندن یك وبندن ایی کمسه بیلمز عیب بیلیجی خدادن غیری یعنی بنم عیبو یمی خدای تعالی بندن ایی بیلور زیرا نیجه عیبم واردر که بن بیلم خدابیلور ❊ ندیدم چنین نیك پندار کس ❊ که پنداشت عیب من اینست وبس ❊ نیك پندار وصف ترکیبیدر ایی ظنلی معناسنه که حرف تعلیل ویاحرف رابط صفت وبس واوعاطفه ایله انجق دیمکدر فقط معناسنه (محصول بیت) بونجلین ایی ظنلی وکمالنلی دنیاده کمسه کورمدم که ظن ایلدی بن عیبم همان بودر انجق حال بوکه اول بیلمدکی نیجه عیبلرم وارکه انلری خدابیلور و بن بیلورم انجق ❊ بمحشر کواه کناهم کراوست ❊ زدوزخ نترسم که کارم نکوست ❊ بمحشر باحرف ظرف محشر مجمع قیامت کواه کناه لامیه (محصول بیت) محشرده کناهلرمه

شاهد وطانق اول اولسه دوزخدن خوف ایلم زیرا ایشلرم ابی در
یعنی کناهلرم آنك دیدوکی دکلیسه خدایه آنك جوابی سهلدر پس
نارجهنمدن ترسان دکلم * کرم عیب کوید بداندیش من * بیا کو ببر
نسخه از پیش من * کرم میم معنیده عیبه مقیددر عیبم تقدیرنده
بداندیش وصف ترکیبی یرامازظن ایدیجی معناسنه منه اضافتی لامیه در
پیش من لامیه (محصول بیت) اکر بنم بداندیشم عیبمی سویلمك استرسه
یعنی دشمنم عیوب وجرائمیمی عدایدوب سویلمك استرسه خطاب
عام طریقیله بیورر اکا کل دی بنم یانمده عیوبمه شامل نسخه بندن آل
یعنی عیوبمی سویلمك استرسك کل بندن اوکرنوب سویله * کسان مرد
راه خدا بوده اند * که برجاش تیر بلا بوده اند * مرد راه خدا لامیه لردر که
حرف رابط صفت برجاش بانك فتحی وجیم عربله وبجمله اوق نشانی
دیمکدر رهدف معناسنه تیره اضافتی وتیرك بلایه لامیه لردر (محصول بیت)
شول کسلر خدا یولینك مردلری اولمشلردر یعنی خدانك مقبولی ومرغوبی
اولمشلردر که بلا ومحنت اوقنه نشانه اولمشلر یعنی خلقك بلا ومشقتنی
چکمشلردر * کلاه تکبر بینداختند * بتاج معالی بسر افراختند *
کلاه تکبر لامیه در مجازا بتاج معالی باحرف مصاحبت واضافت لامیه
معالی میمك فتحیله جمع علاء در که رفعت وشرف معناسنه در افراختند
فعل ماضی جمع غائب یوجاندیلر یعنی قالدردیلر (محصول بیت) مرد راه خدا
اولانلر کبر وغرور کلاهنی براقدیلر یعنی تکبر وتعظمی ترك ایدوب شرف
ورفعت تاجیله باشلرینی بلند ورفیع ایلدیلر حاصلی مراتب علیایه واصل
اولدیلر * زبون باش تاپوستینت درند * که صاحب دلان بارشوخان برند *
تا حرف تعلیل پوستین بای عجمك ضمیله کورك معناسنه در که
عرب فروه دیرفانك فتحیله درند دالك فتحی وکسریله فعل مضارع جمع
غائب یرتارلر دیمکدر که حرف تعلیل بارشوخان لامیه (محصول بیت)
سن زبون ومغلوب اول که خلق سنك کورککی یرتارلر یعنی سکا جفا ایدرلر
زیرا اهل الله ادبسزلرك وکستاخلرك یوکنی کتوررلر وجور وجفاسنی
چکرلر یعنی بلالرینه صبروتحمل ایدرلر * کرازخاك مردان سبویی کنند
* بسنکش ملامتکران بشکنند * خاك مرادن لامیه سبو دستی
ویا حرف ابهام وتنکیر باحرف مصاحبت بسنکش ضمیر سبویه راجعدر

(محصول بيت) مثلا اكر خدا دوستلرينك ترابندن دستى ايالسلر
چوريوب خاك اولدقلرندن نصكره دستى و برداق ايالسلر ملامتجيلرونى
ادبلرانى سنك ملامت وجفا ايله كسر ايدرلر حاصلى خلق اهل اللهك احيا
واموا تنه عدودر ﴿ حكايت در كستاخئ درويشان وحلم پادشاهان ﴾
﴿ ملك صالح از پادشاهان شام * روز آمد صبحدم باغلام ﴾ ملك ميمك فتحى
ولامك كسريله پادشاه معناسنه در صالح صفت پادشاهدر واسماعيل اسمى
وابو بكر كنيتى ابو بكر بكر باباسى ديمكدر وباباسنك اسمى ايوب درزياده
عاقل پادشاه ايمش اناسى ام صالح ديمكله مشهور ايمش اناسى متوفا
اولجق شامه قريب يرده جبل قيون دنده كه استبولدن ابو ايوب
انصارى مقدارى يردر شامدن اناسنى انده دفن ايدوب اوزرينه برعالى
بنالى مدرسه بنا ايلدى كه تربت ام صالح ديمكله مشهوره در وشام
شريفده انجلين اعز بنالى مدرسه يوقدر پس اول مدرسه شريفه اطرافى
معمور اولوب بربيوك قصبه اولدى كه الان اول قصبه صالحيه درلر
ومدرسين رانلرنده مذكور مدرسه يه مدرسه صالحيه ديو يازارلر بوده معلوم
اولا كه شام مملكت اسميدر كه قدس مبارك وطرابلوس وبعض قصبات
اكه داخلدر وشمدى شام ديدكارى شهرك ادى دمشق در دالك كسرى
وميمك فتحى وشينك سكونيله ودمشقه شام ديدكارى مجاز مرسل
طريقيله در روم ايلنده براويغك آدنى برمملكته اطلاق ايدوب بوسنه
ديدكارى كبى فتدبر پس شام شهر آدى در دمشق ده ديرلردين مذكور
تفصيلدن آكاه دكل ايمش غافل ايمش پادشاهان شام لاميه در آمدى
باحرف حكايه باغلام تقديرى باغلامى در ضرورت وزن وقافيه ايچون
ترك اولندى (محصول بيت) شام پادشاهلرندن ملك صالح نام پادشاه
صباح وقتنده برقول ايله مملكت احوالنه وقوف كسب ايلمكيچون سراىندن
طشره چقوب كزردى ﴿ بكشتى در اطراف بازار و كوى * برسم عرب نيمه
بربسته روى ﴾ بكشتى باحرف حكايه طولانوب جكرينوردى ديمكدر در
حرف ظرف اطراف بازار لاميه واو حرف عطف كوى محله باحرف مصاحبت
رسم عرب اسلوب عرب ديمكدر نيمه نصف معناسنه بر حرف تأكيد
بسته هاى رسمى حرف ترتب در باغليوب ديمكدر روى تقديرى نيمه روى در
يوزك يارىسنى باغليوب ديمكدر (محصول بيت) ملك صالح بازارك ومحله نك

رد شمعى

اطرافن كشت وكزار ايدرايدى عرب اسلو بنده يوز ينك نصفنى بغليوب يعنى احوالنه كسه واقف اولميه ديو تنكر صورت وتبديل شكل ايدردى بريه عربنك عادتيدر كه برسربندى صقل التندن الوب باشى اوزرنده بند ايدر ملك صالحده انى كسه تشخيص ايلمسون ديو بويله ايدرمش ﴿ كه صاحب نظر بود ودرويش دوست ❊ هرآن كين رودارد ملك صالح اوست ﴾ كه حرف تعليل درويش دوست وصف تركيبى محب فقرا معناسنه هرآن تقديرى هرآن كس در حذف وايصال ايلدى كين اصلنده كه اين دركه حرف رابط صفت واين اسم اشارتدر مصراع اولده ايكى خصلته (محصول بيت) ملك صالح بويله ايدردى زيرا هم صاحب نظر وهم محب فقرا ايدى حاصلى عاقل وصاحب فراست وفقرا ورعايايى سورايدى هراول كسـه كه بو ايكى خصلت انده واردر يعنى هركيم كه بونلره مالك درملك صالح اولدر يعنى صالح پادشاهـدر ﴿ دودرويش درمسجدى خفته يافت ❊ پريشان دل وخاطر آشفته يافت ﴾ درمسجدى در حرف ظرف يا حرف وحدت خفته ياتمش يافت بولدى پريشان دل وصف تركيبى كوكلى بيحضور ومضطرب ديمكدر خاطر آشفته ده وصف تركيبى در بو معنايه (محصول بيت) برمسجد ده ايكى درويش ياتمش بولدى كوكللرى پريشان وخاطرلرى مشوش بولدى يعنى بونلرى كمال بيحضورلقده واضطرابده بولدى ﴿ شب سردشان ديده نابرده خـواب ❊ چو حربا تأمل كنان آفتـاب ﴾ شب سرد بيانيه وضمير جمع معناده ديده يه مقيددر ديدهٔشان تقديرنده نابرده فعل نفى قسم ماضى ايلتمش ديمكدر فاعلى ديده يه راجع ضمـير در تحتنده وخواب مفعولى چوادات تشبيه حربا حاء مهمله نك كسريله بر دورلى كاردركه كونشه قرشـو طورر وكنشله بيله دونر كنش زويه دونرسه كنشك حرا رنيله انواع رنكه كيرر ديشيسنه ام حبين درلر جيم ايله اسم تصغير شكلنده جمعى حرابى كاور وديشيسنه حرباه درلر عجايب مخلوقاتده دركه كوزلرى صوق اولديغيچون دائمـا كونشه قرشو طورر بو بيتده مذكور معنايه فى الجمـله ايما وار فتـأ مل تأمل كن وصف تركيبـدر بونده توقف ايدبجى ديمكدر والف ونون ادات جمعدر (محصول بيت) صوق كيجه ده درويشلرك كوزلرى اويقو ايلتمشدى يعنى كيجه صوقدن

اویوما مشلرایدی حرباکبی آفتابه توقف ایدرلر دیکه کونشده ابسینه‌لر حاصلی کونشك طلوعنده مقیدلرایدی که ایسینه‌لردی

﴿ یکی ازان دو میکفت بادیکری ٭ که‌هم روز محشر بود داوری ﴾

بادیکری باحرف صله ویاحرف وحدت که رابط مقول وقول روز محشر بود لامیه بود فعل مضارع مفرد غائب داوری یاحرف مصدر حکومت دیمکدر (محصول بیت) ملك صالح مسجدده حاضرایکن یعنی حاضر دیکلرکن درویشلرك بریسی بریسنه یعنی یولداشنه سویلردی قیامت کونده که حکم وحکومت ومصلحت کوریلور یعنی هرکسك آنده حقی حق اولور وهرکس ایتدیکن آنده بولور ﴿ کراین پادشاهان کردن فراز ٭ که دراهو وعیشند ودرکام وناز ﴾ کرحرف شرطدر پادشاهان کردن فراز بیانیه کردن فراز وصف ترکیبی بونده عالی مقدار معناسنه درکه حرف رابط صفت عیش عینك فتحیله درلك دیمکدر بونده ذوق وصفا مراددر کام مراد وناز فخر وتکبر دیمکدر (محصول بیت) یارین قیامتده که هرکس ایلدوکین بولوراکر بوعالی جناب پادشاهلر که دنیاده هوا وهوس وعیش ونوش وکام ونازوحضوروسرورده درلر بوشرطك جوابی بیت آتی در ﴿ درآیند باعاجزان در بهشت ٭ من ازکورسر برنکیرم زخشت ﴾ در حرف تأکید آیند فعل مضارع جمع غائب باعاجزان باحرف مصاحبت در بهشت در حرف صله کور کاف عجمك ضمیله قبر دیمکدر سر برنکیرم قالدرمم خشت خانك کسریله کرپج دیمکدر (محصول بیت) اکربو پادشاهلر یارن عاجزلرله یعنی فقرا وغربا ئله جنته کیرورلرسه بن قبرمده کرپجدن باشمی قالدرمم وآنلرایله بیله جنته کیرمم حاصلی آنلرله حشر اولمام ﴿ بهشت برین ملك ومأوای ماست ٭ که‌بند غم امروزدر پای ماست ﴾ بهشت برین بیانیه برینده یاحرف نسبت ونون حرف تأکید ملك میمك کسریله کشینك مالك اولدیغی نسنه‌یه دیرلر مأوی اسم مکان صغنجق یره دیرلر بونده خانه مراددر که حرف تعلیل بند غم لامیه مجازا (محصول بیت) درویش دیرکه فردوس اعلی بزم ملکمزدر وخانه‌مزدر زیرابو کون دنیاده غم باغنی وقیدنی بزم ایاغمزده در یعنی دنیاده بو قدر الم چکرز انشاء الله تعالی یارن جنت بزم حقمزدر ﴿ همه عمر

از نان چه دیدی خوشی * که در آخرت نیز رحمت کشی ﴾ خوشی یا حرف مصدر که حرف تعلیل کشی فعل مضارع مفرد مخاطب چیکه سین دیمکدر (محصول بیت) عمر کده بو کردن فراز پادشاهلردن نه ایلك وخوشلق ونه حضور وسرور کوردك که آخرتده دخی رحمت وثقلتلرین چکه سین ﴿ اکر صالح آنجا بدیوار باغ * درآید بکفشش بدرم دماغ ﴾ آنجا یعنی آخرتده بدیوار باغ با حرف صله واضافت لامیه مراد دیوار باغ جنتدر مصراع ثانیه مرهوندر درآید کله یعنی جنته کیرمك دیلیه بکفش با حرف استعانت وکفش کاف عربك فتحیله پشمق وضمیر صالحه راجع در بدرم دالده فتح وکسر جایزدر وراده تشدید ضرورت وزنیچون برتادم دیمکدر فعل مضارع نفس متکلم وحده در دماغ دالك کسریله بینی دیمکدر که مجم مغزدر (محصول بیت) اکر ملك صالح آنده باغ جنتك دیواردنه کلورسه یعنی جنته کیرمك دیلرسه پشمغله باشنی قانه درم وبینی دوکرم حاصلی آنی جنته کیرمکه قومازم ﴿ چو مرد این سخن کفت وصالح شنید * دکر بودن آنجا مصالح ندید ﴾ دکر داخی دیمکدر کیرودن بیلزیمش مصالح ضرورت وزنیچون جمع صیغه سنده ایراد ایلدی مراد حکمتدر (محصول بیت) چونکه مرد درویش بو سوزی سویلدی وصالح ایشتدی دخی صالح آنده اولوب اکلنمکی مصلحت کورمدی ﴿ دمی رفت تا چشمهٔ آفتاب * زچشم خلایق فرو شست خواب ﴾ دمی یا حرف وحدت رفت بو نده کچدی دیمکدر یعنی مذکور مصاحبتدن صکره بر نفس وبر ساعت کچدی دیمکدر تا حرف انتها الی معناسنه چشمهٔ آفتاب لامیه مجازا مصراع ثانی یه مرهوندر زچشم خلایق لامیه فرو ادات تأکید شست فعل ماضی مفرد غائب فاعلی چشمهٔ آفتابه راجع ضمیردر خواب اویقو معناسنه در (محصول بیت) مذکور قصه دن صکره برساعت کچدی تاکیم کنش چشمه سی خلایقك کوزندن اویقویی یودی یعنی آفتاب طلوع ایلمك سببیله خلایق اویقودن اویاندی ﴿ روان هر دورا کس فرستاد وخواند * بهیبت نشست وبحرمت نشاند ﴾ روان بونده فوری دیمکدر هر دورا ایکیسین بیله دیمکدر یعنی ایکی درویشی بیله (محصول بیت) آفتاب طلوع ایدنجه صالح بر کمسه کوندروب ایکی درویشی بیله دعوت ایلدی وکندی هیبت

رد شمعی

وعظمتله تخت سلطنتنده اوتوردی وآنلری حرمت وعزت ایله اوتورتدی یعنی تعظیم وتبجیل ایله اجلاس ایلدی ﴿ برایشان ببارید باران جود * فروشست کرد ذل ازوجود ﴾ ببارید یاغدردی دیمك متعدیدر لازمده کلور جود سخا وکرم معناسنه درباران جود لامیه مجازا شان معناده وجوده مقیددر کرد ذل لامیه در مجازا کرد توزوذل ذالك ضم ولامك تشدیدیله ذات وحقارت معناسنه در (محصول بیت) صالح دروبشلرك اوزرینه سخا وکرم یغمورنی یاغدردی یعنی آنلره وافر انعام واحسان ایلدی شویله که آنلرك وجودندن ذات وهوان توزینی یودی حاصلی فقر وذلتدن تخلیص ایدوب مکرم ومحترم ایلدی ﴿ پس ازرنج باران وسرما وسیل * نشستند باناموران خیل ﴾ پس بونده آرد وصوك معناسنه رنج باران لامیه در واولر حرف عطف با حرف مصاحبت نامداران خیل لامیه خیلدن مراد جماعت صالحدر نامدار وصف ترکیبیدر دار یدندن آدلی یعنی مشهور دیمکدر (محصول بیت) مذکوردرویشلر یغمور وصوق زحمتنی چکمکدن صکره پادشاهك اولولری وبکلری واغالری ایله مصاحب اولدیلر حاصلی اغنیادن اولوب اکابرناسیله مصاحب اولدیلر ﴿ کدایان بی جامه شب کرده روز * معطر کنان جامه برعود وسوز ﴾ کدایان بی جامه بیانیه لباسسز کدالر یعنی چپلاق فقیرلر دیمکدر شب کرده روز کیجه کون ایلمش یعنی صباحه دك اویوماش صوقدن معطر کنان وصف ترکیبیدر معطر ایدجی یعنی کوزل قوقلدیجی الف ونون ادات جمع عود سوز وصف ترکیبدر مجمر معناسنه بخور داندر دیرلر (محصول بیت) لباس وجامه سز کیجه کون ایدیجی کدالر یعنی مسجدده چپلق قوری حصیر اوزرنده صوقدن صباحه دك اویوماش کدالر مجمر اوزره جامه لرین بخورلیجی اولدیلر سایر اغنیا کبی حاصلی فقرا ایکن اغنیا اولدیلر شویله که معطر اولمیان اسبابی کیمز اولدیلر نته که اغنیای عربك عادتیدر ﴿ یکی کفت ازاینان ملك را نهان * که ای خلقه در کوش حکمت جهان ﴾ که حرف رابط مقول وقول خلقه در کوش وصف ترکیبی قولغی خلقه لی دیمکدر حاصلی قولدن عبارتدر حکمه اضافت لامیه وناضمیر خطات (محصول بیت) درویشلرك بریسی خفیة پادشاهه سویلدی

ای جهان خلقه درکوشك اولان پادشاه یعنی عالم خلقی امر که
مأمور وحکمکه محکوم ومطیع ومنقاد اولان پادشاه حاصلی ای جهان
خلقی حکمکه مسخر ومحکوم اولان پادشاه * پسندیده کان در بزرکی
رسند * زمانه کانت چه آمد پسند * پسندیده اسم مفعول وکاف عجم
های رسمیدن بدل والف ونون ادات جمع مقبوللر دیمکدر در بزرك در حرف
صله وبا حرف مصدر رسند فعل مضارع جمع غائب ایریشورلر دیمکدر
پسند کانت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) بو بیت مقول قولدندر درویش
پادشاهه دیرکه مقبوللر اولواغه وسیادته ایریشورلر یعنی عزت ورفعته
واصل اولورلر بزبنده لردن سکا نه مقبول ومرغوب کلدیکه بنده که بو قدر
اکرام واعزاز ایلدك * شهنشه زشادی چو کل بر شکفت * بخندید در
روی درویش وکفت * شادی یا حرف مصدر بر حرف تأکید شکفت
شینك وکاف عربك ضمیله مفرد غائب اچلدی دیمکدر (محصول بیت)
درویش پادشاهدن مذکور سؤالی ایدنجه پادشاه سوندیکندن کل کبی
آچیلوب درویشك یوزینه کولدی ودیدی * من آنکس نیم کز
غرور حشم * زبیچارکان روی درهم کشم * غرور حشم لامیه حشم
حانك وشینك فتحه لریله شوکت وعظمت وعسکر معناسنه در (محصول
بیت) بو بیت مابعدنده ایکی بیتله مقول قول پادشاهدر دیرکه بن اول
کمسه دکلم که حشم وعسکر غرورندن بیچاره لردن وفقیرلردن یوزم
بورنارم یعنی صورتم اکشیدم وبحضور اولم حاصلی انلردن اعراض ایلم
* توهم با من ازسر بنه خوی زشت * که ناساز کاری کنی در بهشت *
خوی زشت بیانیه که حرف بیان ناسازکار ناموافق دیمکدر و یا حرف
مصدر (محصول بیت) درویشه پادشاه دیرکه سنده بعله باشکدن
چرکین خوبی قو یعنی بدخویلغی بعله ترك ایله که جنتده ناسازلق وناموافقلق
ایلیه سین یعنی جنته دخوله مانع اولیه سین * من امروز در صلح کردم
باز * تو فردا مکن در برویم فراز * در صلح لامیه باز بونده آچق
معناسنه در کردمه مقید فراز قپامق معناسنه در مکن فعلنه مقید (محصول
بیت) بن دنیاده بوکون صلح قپوسنی آچدم یعنی سنکله صلحه رغبت
ایلدم سنده یارین آخرتده بنم یوزمه جنت قپوسنی قپامه یعنی دخوله
مانع اولمه نته که مسجدده دیشیدك حضرت شیخ منا سبنله حکمت

ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ چنین راه اکر مقبلی پیش کیر ❊ شرف بایدت دست درویش کیر ﴾ مقبل افعال بابندن اسم فاعلدر اصطلاح واستعمالرنده مقبول معناسنه دولتلو وعزتلو دیمکدر ویا ضمیر خطاب باید فعل مضارع مفرد غائب شرط معناسنی متضمن (محصول بیت) اکر دولتلو وسعادتلو مقبول کمسه ایسك بونجلین یولی اوکمکه طوت یعنی کندیکه عادت ایله اول یول بودر که سکا عزت وشرف کرکسه درویش وفقیرك الینی طوت واکا حرمت ورعایت ایله ملك صالح ایلد یکی کبی بعض نسخه ده شرف بایدت بر بته چودستت رسد واقعدر یعنی چونکه مالك وقادر اوله سین دیمکدر ﴿ برازشاخ طوبی کسی برنداشت ❊ که امروز تخم ارادت نکاشت ﴾ برمبوه معناسنه در شاخ طوبی لامیه در برنداشت قالدرمدی دیمکدر یعنی تحصیل ایلمدی که حرف رابط صفت تخم ارادت لامیه مجازا نکاشت اکمدی دیمکدر (محصول بیت) شاخ طوبی دن برکمسه میوه قالدرمدی یعنی تحصیل ایلمدی حاصلی جنته داخل اولمدی که بو کون دنیاده ارادت تخمین اکمدی یعنی عبادت وطاعت ایلیوب بو صفتلرله متصف اولمدی یعنی جنته لایق برکمسه در که درویشلره ارادت کتوره انلری سوه و محبت ایلیه ﴿ ارادت نداری سعادت مجوی ❊ بچوکان خدمت توان برد کوی ﴾ باحرف مصاحبت چوکان خدمت لامیه در مجازا بردبردن معناسنه در کوی طوپ دیمکدر (محصول بیت) درویشلره ارادتك یوغیسه سعادت استمه یعنی دنیاده درویشلره وفقیرلره ارادت ورعایت وحرمت ایلمزسك آخرتده سعادت استمه که بولیمزسك زیرا چوکان خدمتله کوی دولت وسعادتی ایلتمك اولور یعنی درویشانه خدمت سببیله سعادت جنته مالك اولورسین یعنی اولمق ممکندر ﴿ تراکی بود چون چراغ التهاب ❊ که ازخود پری همچو قندیل ازآب ﴾ ترا بوندہ سنك دیمکدر کی قچان دیمکدر التهاب افتعال بابندن مصدردر آتش یالکلنمق تلهبده کلور بومعنایه تفعل ابندن زیرا لهب آتش یالکلنه دیرلر که حرف تعلیل پری پرباین مجمك ضمیله طاو دیمکدر ویاضمیر خطاب (محصول بیت) سنك چراغ کبی قچان التهابك اولور یعنی نفسکه وقلبکه نه زمان ونه وجهله نور وسرور حاصل ومیسر اولور که کندکدن یعنی غرور وانانیتکدن قندیل صودن پر اولدیغی کبی پرسین یعنی قندیل که

آیدن پراوله وآنده روغن اولمیه ملتهب اولماز سنده انانیت وغرور دن پرا ولنجه سنده نور وضیای ایمان ملتهب ومنور اولماز حاصلی ضیای فیض خدا ایله مستضی ومستنیر اولمازسین دیمکدر ﴿ وجودی دهد روشنایی بجمع * که سوز بش درسینه باشد چوشمع ﴾ وجود بونده ذات معناسنه در ویا حرف وحدت دهد فعل مضارع مفرد غائب ویرور دیمکدر روشنایی ایدین دیمکدر ویای ثانی حرف مصدر آیدنلق دیمکدر باحرف صله جمع بونده محفل ومجلس معناسنه در سوز حرارت دیمکدر ویا حرف تنکیر وابهام حرف وحدت دبن بلمزیمش وضمیر معناده سینه یه مقیددر درسینه اش تقدیرنده (محصول بیت) بروجود ویرذات بزمه ومجلسه نوروضیا ویرر یعنی خلق اندن مستضی ومستنیر اولور که انک سینه سنده وکوکلنده شمع کبی سوزو کذار اوله یعنی دلنده محبت خدا اوله ﴿ حکایت در محرومی خودبینان ﴾ ﴿ یکی درنجوم اندکی دست داشت * ولی از تکبر سری مست داشت ﴾ درنجوم تقدیری درعلم نجومدر اندکی یا حرف وحدت دست داشت ال طوناردی یعنی مالك وقادر ایدی دیمکدر ولی ادات استدراك سری یا حرف تنکیر حرف وحدت دین سهو ایمش (محصول بیت) بریسی علم نجومده برازجق ال طوتاردی یعنی برمقدارالی وارایدی اما تکبروغروردن باشی مست ایدی یعنی بوفنده برمقدار مالك اولمغله غروردن سرخوش ایدی یعنی غایتله متکبر خود بین ایدی مصراع ثانینك معناسنی اما کبردن برمست باش طوتاردی دین فتی مست ایمش سویلدکی بلمزیمش ﴿ بر کوشیار آمد ازراه دور * دلی پرارادت سری پرغرور ﴾ بر کوشیارلامیه براسمدر عند معناسنه کوشیار حکمای منجمین دن برکمسنك اسمیدر آمدك فاعلی متکبرسابقدر راه دور یانیه دلی وسری یالری حرف ابهام وتنکیردر حرف وحدت طوتان بلمزیمش ارادت افعال بابندن مصدر در طلب معناسنه نسخه لر بویله واقعدر لیکن قیاس دلش پرارادت سرش پرغرور اولمق ایدی (محصول بیت) مذکور مغرور ایراق یولدن کوشیارك یاننه کلدی برنسنه تعلم ایلمکیچون آندن اما کوکلی پرارادت یعنی کوشیاردن برنسنه تحصیل ایلمکه کوکلنده زیاده طلب وارایدی لکن باشی پرغرور ایدی یعنی فن نجومده برجزؤی نسنه بلمکله زیاده مغرور ایدی حاصلی تحصیله زیاده طالب وراغب ایدی اما حد دن بیرون خود بین وخود

رد شمعی

رد شمعی

رد شمعی

ردشمعی

پسند ایدی مصراع ثانینك معناسنی ارادتله طولی برقلبی غرورله طولی
بر باشی وار ایدی دین خطا ایلمش ﴿ خردمند ازو دیده بردوختی ❊
یکی حرف درویش نیاموختی ﴾ خردمند یعنی گوشیار از وضمیر مغروره
راجعدر بر حرف تأکید دوختی یا حرف حکایت حال ماضی در دیکردی
دیمکدر دوختی دن مراد بونده یومار دی دیمکدر یعنی اغماض عین ایدردی
دیمکدر درویش در حرف صله یا معناسنه وی ضمیر غائبدر مغروره راجع
نیاموختی سابق کبیدر اوکرتمز دی دیمکدر (محصول بیت) گوشیار
خردمند آندن اغماض عین ایدوب اکا بر نسنه تعلیم ایلمزدی یعنی انك
غرورنی بیلوب اکا نسنه اوکرتمزدی حاصلی طلب ایلدیکی فندن اکا
بر حرف تعلیم ایلمزدی ﴿ چو بی بهره عزم سفر کرد باز ❊ بدو گفت دانای
گردن فراز ﴾ بی ادات سلب در بهره نصیب وفائده معناسنه در عزم سفر
مصدرك مفعوله اضافتی در باز کیرو دیمکدر بدو اصلی باو در دال
همزه دن مبدلدر وضمیر مغروره راجعدر دانای گردن فراز وصف
ترکیبی عالی مقدار معناسنه (محصول بیت) چونکه مذکور مغرور
گوشیارك قتندن بی فائده وبی نصیب کینه سفر قصدین ایلدی یعنی
کلدیکی یره کتمك مراد ایلدی اکا گوشیار عاقل گردن فرازدی یعنی
عالی مقدار استاد یدی بونده صکره کلان ایکی بیت مقول قول گوشیاردر
﴿ تو خودرا گمان برده پر خرد ❊ انایی که پر شد دکر چون برد ﴾ انا کسر
همزه ایله قاب دیمکدر که عرب ظرف دیر یا حرف وحدت که حرف بیان
دکر داخی دیمکدر چون ادات استفهامدر واو اصلیه ایله کیف معناسنه در
برد بالك ورانك فتحه لریله فعل مضارع مفرد غائب ایلادر و گوتورر دیمکدر
(محصول بیت) گوشیار مغروره دیرکه سن کندیکی پر خرد وعاقل ظن
ایلمشسین یعنی کندیکی بالکلیه عاقل ظن ایلشسین علمکله مغرورسین
پس برقاب که بر نسنه ایله طولی اوله اولدخی نه کونورر یعنی
اکه داخی نه صغار نسنه صغماز ﴿ ز دعوی پری زان تهی میروی ❊
تهی آی تا پر معانی شوی ﴾ پری یا ضمیر خطاب زان ادات تعلیل تهی
تانك فتحی وکسریله بوش دیمکدر خالی معناسنه آی فعل امر مفرد
مخاطب آیدن دن گل دیمکدر تا ادات تعلیل شوی فعل مضارع
مفرد مخاطب اولهسین وکیدهسین بینده مشترکدر (محصول بیت)

رد شمعی

دعوا دن طلوسین آنکیچون بیزم یانمز دن خالی و بی بهره کیدرسین بیزم یانمزه خالی و بی دعوی کل تاکم معانیدن ومعارفدن طولی وبهره مند کیده سین حاصلی بیزم یانمزه غرور وانانیتله کلدکك ایچون بی بهره وبی نصیب کیدرسین ❊ زهستی در آفاق زسعدی صفت ❊ تهی کرد وباز آی پر معرفت ❊ سعدی صفت سعدی کبی دیمکدر کرد کاف عجمك فتحیله فعل مفرد مخاطب کردیدندن تهی اول دیمکدر صبرو رت معناسنه طولانمق معناسنه اخذایدن خطا ایلمش واو حرف عطف وباز ادات تأکید آی فعل امر مفرد مخاطب کل دیمکدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر وارلقدن یعنی انانیت وغرور دن خالی اول و پر معرفت کل حاصلی انانیتی ترك ایله سنده علم ومعرفت حاصل اولسون ❊ حکایت درمعنی تضرع وتعلیم حق شناسی بندکان ❊ ❊ بخشم ازملك بنده سر بتافت ❊ بفرمود جستن کسش در نیافت ❊ بخشم باحرف سبب ملك تقدیری ملکیدر یای وحدتله بنده قرینه سیله و یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل وحدتیچون دردین سهو ایلمش بتافت چویردی دندردی یعنی قاجدی دیمکدر کسش ضمیر بنده یه راجعدر در حرف تأکید نیافت بولمدی دیمکدر (محصول بیت) خشم وغضب سببیله بادشاهدن برقول یوز چویروب قاجدی یعنی ایچنوبن قاجدی پادشاه ارامسنی بیوردی کمسه بولمدی حاصلی فرار ایلین بنده اراد یلر کمسه بولمدی ❊ جو باز آمد ازراه خشم وستیز ❊ بشمشیر زن کفت خونش بریز ❊ ستیز عناد معناسنه اسمدر باحرف صله شمشیر زن وصف ترکیبی قلج اوربجی معناسنه بونده مراد جلاددر (محصول بیت) چونکه فرار ایلین بنده غضب وعنادندن رجوع ایدوب کنه کلدی ملکك قپوسنه پادشاه جلاده امر ایلدی بوینن اور وقانن دوك دیدی ❊ بخون تشنه جلاد نامهربان ❊ برون کرد دشنه چو تشنه زبان ❊ بخون باحرف صله تشنه صوسز جلاد نصار وزنی اوزره مبالغیله اسم فاعلدر ضرب بابندن مبالغیله ضرب ایدیجی دیمکدر مصدری جلد کلور جیمك فتحی ولامك سکونیله ضرب معناسنه در لغتده اما اصطلاحده خلقه عرف وسیاست ایدوب بوینن اورانه دیرلر نامهربانه اضافت بیانیه در برون کرد چیقاردی دیمکدر دشنه خنجره دیرلر اما بونك کبی برلرده ظاهردر که

ودسروری

نزد سروری وشمعی

رد شمعی

بودر که قلج مرادر چواد ات تشبیه (محصول بیت) قانه صوسز
شفقتسز جلاد قلجین قندن چکوب چیقاردی صوسز کسه‌نطشدن
دیلنی چیقاردیغی کبی یعنی بنده‌ٔ هلاك ایلمك ایچون قلجنی نیامندن
عریان ایلدی تشنه‌ٔ دشنه اوزرینه تقدیم ایدن بی‌سبب تعقید اختیار
ایلمش * شنیدم که گفت ازدل تنك ریش * خدایا بحل کردمش خون
خویش * شنیدم ایشتدم یعنی راویلردن که حرف بیان دل تنك ریش
بیانیه لردر تنك طار وریش مجروح دیمکدر بحل بانك فتحی وحانك
کسریله حلال معناسنه در کردمش ضمیر پادشاهه راجعدر (محصول بیت)
حکایت طریقیله ایشتدم که بنده‌ٔ مجروح ومضطرب کوکلندن دیدی
یارب افندمه قانمی حلال ایلدم وبوندنصکره کان بیت حلالك علتن بیان ایدر
* که پیوسته در نعمت وناز کام * دراقبال اوبوده‌ام دوستکام * که حرف
تعلیل پیوسته متصل یعنی دائم دیمکدر ناز بونده حضور دیمکدر وکام مراد
معناسنه در اقبال دولت دیمکدر دوستکام وصف ترکیبیدر دوست مرادلی
معناسنه یعنی دوستك مرادنجه اولمق (محصول بیت) افندمه قانمی
حلال ایلدم زیرا انك دولتنده دوستك مرادنجه دائما نعمت وحضور ومراد
ایچنده اولمشم یعنی دوستلر استدیکی کبی انك ظل اقبالنده حضور وسرور
اوزره خوش کچمشم * مبادا که فردا بخون منش * بگیرند وخرم
شود دشمنش * مبادا فعل نهی غائب موقع دعاده واقع اولمیه واولمسون
معناسنه که حرف بیان با حرف سبب خون من لامیه در وضمیر پادشاهه
راجعدر دشمنش ضمیر سابق کبی (محصول بیت) اولمیه که یارین قیامتده
بنم قانم ایچون آنی مؤاخذه ایلیه‌لر ودشمنی شاد وخرم اوله حاصلی دیلرم که
آخرنده بنم ایچون معذب اوله ودشمنی مو بنه * ملك راچو گفت وی آمد بگوش
* دگر دیك خشمش نیاورد جوش * ملك را ملکك دیمکدر گفت بونده
اسمدر قول وکلام معناسنه ویه اضافتی لامیه ضمیر بنده‌یه راجعدر بگوش
با حرف صله دیك خشم لامیه در مجازادیك کاف عجمله چولك وهرنسنه که
ایچنده اش بشر ضمیر ملکه راجعدر نیاورد کتورمدی دیمکدر جوش
اسمدر قاینمه معناسنه (محصول بیت) چون که بنده‌نك کلامی پادشاهك
قولاغنه کلدی یعنی چونکه سوزینی استماع ایلدی داخی ملکك غضبی
چولمکی جوش کتورمدی یعنی غضبی کتدی * بسی برسرش داد

وردیمه بوس ❊ خداوند رایت شد وطبل وکوس ﴾ سرش ضمیر بنده یه راجعدر دادك فاعلی ملكدر بر دیده برسره معطوفدر خداوند رایت لامیه‌در رایت علم دیمكدر یعنی سنجق طبل طاول کوس معروف (محصول بیت) پادشاه بنده‌نك باشنه وکوزینه چوق بوس وردی یعنی باشنی و کوزینی چوق اوپدی بنده ایكن رایت وطبل وکوس صاحبی اولدی حاصلی عبد ایكن امیر اولدی ﴿ برفق از چنان سهمكین جای كاه ❊ رسانید دهرش بدان پایكاه ﴾ باحرف سبب رفق رانك کسریله وسكونن فاله ملایمت معناسنه سهمكین سهم بونده خوف معناسنه‌در وكین كاف عجمك کسریله ادات نسبت قورقنج دیمكدر جایكاه محل معناسنه‌در رسانید ایرشدردی دهرش ضمیر بنده‌یه راجعدر پایكاه مرتبه دیمكدر (محصول بیت) بنده رفق وملایمت سببیله انجلین قورقنج محلدن دهر اول مرتبه‌یه ایرشدردی حاصلی بنده ایكن صاحب طبل وعلم اولدی ﴿ غرض زین سخن آن كه گفتار نرم ❊ چو آبست بر آتش مرد گرم ﴾ زین سخندن مراد بو حكایه‌در گفتار سوز معناسنه ونرم یومشق یعنی ملائم دیمكدر آتش مرد گرم لامیه وبیانیه (محصول بیت) حضرت شیخ دیر كه بو حكایه‌دن غرض وبو سوزدن مراد اولدر كه معلوم اولا كه ملائم سوز ورفق كلام یعنی رفق ولینتله سوز سویلمك غضبناك وخشمناك مردك آتشنه آب كبیدر یعنی آب آتشی سوندردیكی كبی گفتار نرم ولطف كلام غضبلی كمسنه‌نك خشمنی سوندوروب تسكین ایدر ﴿ تواضع كن ای دوست باخصم تند ❊ كه نرمی كند تیغ برنده كند ﴾ باحرف صله خصم تند بیانیه كه حرف تعلیل نرمی یاحرف مصدر یومشقلق دیمكدر تیغ برنده بیانیه كسكین قلج دیمكدر كند كاف عربك ضمیله كسمز دیمكدر یعنی چونكه نرمی مبتدأ وكندك تیغ برنده مفعول اولی وكند ثانیسی وجمله فعلیه خبر مبتدادر (محصول بیت) ای دوست كسكین وياوز خصمه تواضع ومسكنت ایله زیرا یومشق اولان نسنه كسكین قلجی چونكه كندو كسمز ایدر حاصلی ملائم اولان نسنه كسكین قلجی كسمز ایدر ﴿ نبینی كه درمعرض تیغ تیر ❊ بپوشند خفتان صد تو حریر ﴾ معرض میمك كسری وعینك سكونیله ورانك فتحیله خلاف قیاس اوزره محل معناسنه استعمال اولنور خفتان صد تو بیانیه خفتان

کیم و کچیم یعنی صواش قفتانی تو بونده قت معناسنه در (محصول بیت)
کورمز میدین که تیغ وتیر محلنده یعنی جنك صقنده یوزقات ایپکلی کیم
وکچیم کیرلر یعنی قت قت ایپکلی وپنبه‌لی لباس کیرلر یراق ایشلمسون دیو
حاصلی بومشق اسبابه یراق ایشلمز ﴿ حکایت درمعنی تواضع ونیازمندی ﴾
﴿ زویرانهٔ عارفی ژنده پوش ٭ یکی را نباح سك آمد بگوش ﴾ ویرانهٔ عارفی
اضافت لامیه و یا حرف وحدت وهمزهٔ مجتلبه اضافتیچون کلمشدر ژنده
پوش وصف ترکیبی صفت عارفدر ژنده زای عجمك فتحی وکسریله بالی
طونه دیرلر مراد اسکی لباسدر یکی را برینك دیمکدر نباح ایت آوازی
نونك ضمیله در سك آوازینه سکه اضافتی تجرید طریقیله در فتأمل
(محصول بیت) بالی لباس کیجی برعارفك ویرانه سندن یعنی اولدیغی
ویرانه‌دن برینك قولاغنه آوازسك کلدی حاصلی عارفك اولدیغی
ویرانه‌دن کلب آوازنی ایشتدی ویرانهٔ دیوانه چیقاروب معناسنی
کسی که عارف بود اما خودرا دیوانه نمود دین عارف فارسی دکل ایمش
مصراع ثانینك معناسنی یعنی دیوانه عارفی همچو سك آواز می کرددین
فتی پریشان سویلمش ﴿ بدل گفت کوبی سك اینجا چراست ٭ درآمد
که درویش صالح کجاست ﴾ بدل یا حرف صله کوبی فعل مضارع
مفرد مخاطب معنای تعجبی متضمن دیسك عجب دیمکدر درآمد ایچری
کیردی که حرف تعلیل درویش صالح بیانیه (محصول بیت) نباح
سکی اشیدن کسنه کندی کوکلنه دیدی سك عجب بونده نیلر یعنی
سك بونده نیچون در پس ویرانه‌یه کیردی تفحص طریقیله که درویش
صالح قنده در که ویرانه‌سندن نباح سك کلور حاصلی بوخلاف معتاددر
عجب ندر اصلی دیو ویرانه‌یه کیردی مصراع اولك معناسنده کفت
وکوی سك بازان اضافتله غریب کج یورومش ﴿ نشان سك از پیش
واز پس ندید ٭ بجز عارف آنجا دکر کس ندید ﴾ نشان سك لامیه در بای
بطنیله (محصول بیت) نباح سکی ایشتدی ویرانه‌یه کیروب تجسس
ایلدی ایلرودن وکیرودن لیکن سکك نشانینی کورمدی حاصلی عارفدن
غیری نسنه کورمدی مکرسك کبی نباح ایلین عارف ایمش ﴿ خجل بازکردیدن
آغاز کرد ٭ که شرم آمدش بحث آن راز کرد ﴾ خجل خانك فتحی وجیمك
کسریله صفت مشبهه درعلم یابندن یعنی اوتانغن امابونك کبی برزده اسم فاعل

رد سروری
رد شمعی

رد سروری

معناسنه در كرديدن مصدر در دونمك يعنى رجوع ايتمك معناسنه كه حرف تعليل آمدش شين ضمير منصوب متصل سامع نباحه راجعدر بحث آن راز مصدرك مفعولنه اضافتيدر كرد كردن معناسنه در (محصول بيت) مذكور شخص ويرانه به داخل اولوب اندهسك كورمجك اوتانوب كيرو دونمكه باشلدى زيرا اكه حجاب كلدى اول رازى كشف ايدوب اندن بحث ايلمك حاصلى عارفدن كلب آوازينك قصه سنى استكشاف ايلمك حجاب كلدى رجوع ايلمكه باشلدى مصراع ثانينك معناسنده حجاب ايلدى وطاشره ده طوردى دين معناى طشره دن آلمش ﴿ شنيد ازدرون عارف آواز پاى ﴾ هلا كفت برچه پايى درآى ﴿ آواز پاى لاميه در هـلا هانك فتحيـله ادات تنبيه در عربيده الا كبى هله معناسنه در دين آكاه دكلمش بر حرف ظرف درقپو ديمكدر چه ادات استفهام پايى فعل مضارع مفرد مخاطب طورر سين ديمكدر درآى ايچرو كير ديمكـدر (محصول بيت) عارف ايچرودن اياق آوازين اشيدوب آكاه اول ديدى قپوده نه طورر سن ايچرو كير ديدى يعنى كيمسين قپوده طورمه ايچرو كير ديدى ﴿ نپندارى اى ديدۀ روشنم ﴾ كه ايذرسك آواز كردآن منم ﴿ نپندارى فعل نفى مستقبل مفرد مخاطب ايلمه سين ديمكدر بعض نسخه مپندارى واقع در فعل نهى مفرد مخـاطب ظن ايلمه ديمكدر ديدۀ روشن اضافت لاميه كه حرف بيان ايذر همزه نك كسريله وذال معجمه نك وياذال مهمله نك فتحيله بونده ديمكدر اينجا معناسنه آن اسم اشارات ندرسك كبى نباح ايدنه (محصول بيت) ظن ايلمه وياظن ايليه سين وياظن ايلمه اى بنم كوزم ايدنى كه بونده سك آواز ايلدى اوسك كبى نباح ايلين بنم سك دكل سؤال كالديكه بوقدر سلوك ايليوب بومعنايه ارتكاب ايلمك نيچوندر ﴿ چوديدم كه بيچاره كى مخرد ﴾ نهادم زسر كبروراى وخرد ﴾ كه حرف بيان مخرد فعل مضارع مفرد غائب صاتون الور ديمكدر مراد قبول ايدر ديمكدر راى فكر خرد عقل ديمكدر (محصول بيت) عارف دير كه چون كوردم خدا بيچاره لك ودردمندلك قبول ايدر يعنى مقبولى بوقلق ونامرادلك در بنده باشمدن كبر وفكر وعقلى قودم يعنى بونلرى ترك ايلدم ﴿ چوسك بردرش بانك كردم بسى ﴾ كه مسكين ازسك نديدم كسى ﴾ كه حرف تعليل وتر ادات تفضيل (محصول بيت) خـدانك

ردسرورى وشمعى

قپوسنده سك كبى چوق بانك اوردم يعنى سك كبى نالش وفرياد ايلدم
زيرا حيوانات ارامنده سكدن مسكينرك كمسه كورمدم يعنى اندن
نامرادرك مخلوق كورمدم انكيچون انك مرتبسنه تنزل ايدوب اكا تقليد
ايلدم حضرت شيخ قصه دن معرفت بيانه شروع ايدوب بيورر ﴿ چو
خواهيكه در قدر والا رسى ٭ زشيب تواضع ببالا رسى ﴾ كه حرف
بيان در حرف صله در بامعناسنه قدر والا بيانيه در قدر رفيع ديمكدر
رسى فعل مضارع مفرد مخاطب ايرشه سين ديمكدر شيب ونشيب نونك
وشينك كسريله اينش وآلت معناسنه در تواضعه اضافتى لاميه در مجازا
ببالا رسى با حرف صله بالا بونده علو معناسنه در (محصول بيت) خطاب
عام طريقيله بيورر چون ديلرسين كه قدر عاليه وبلند مرتبه يه واصل
اوله سين تواضع نشيبدن بالا رفعته وشرف مرتبه يه ايرشورسين حاصلى
عالى قدر وشرف مقداره تواضع ومسكنتله واصل اولورسين كبر وغرورله
دكل ﴿ درين حضرت آنان كرفتند صدر ٭ كه خودرا فروتر نهادند قدر ﴾
درين حضرت يعنى در دركاه خدا آنان يعنى آن كسان ديمكدر صدر
يعنى مرتبهٔ بلند كه حرف رابط صفت خودرا را حرف تخصيص
كنندينك ديمكدر فروتر اشغا رق ديمكدر قدر نهادندك مفعول اولى
وفروتر ثانيسى تقديرى كه قدر خودرا فروتر نهادند در (محصول بيت)
حضرت حقك دركاهنده اول كمسه لر صدرنشين وعالى مرتبه صاحبى
اولديلر كه كنديلرينك مقدارينى اشغارق قوديلر يعنى كنديلرينه
وجود واعتبار ويرميوب مسكنت كوستريلر خدا دركاهنك مقبولى
مسكين درويشلردر ﴿ چو سيل اندر آمد بهول ونهيب ٭ فتاد از بلندى
بسر در نشيب ﴾ اندر ادات تأكيد با حرف مصاحبت هول خوف
وتخويف نهيب نونك فتحى وكسريله هيبت ديمكدر بلندى يا حرف
مصدر بسر با حرف صله ويا استعلا معناسنه در حرف صله ونشيب
بونده الچق معناسنه در (محصول بيت) چونكه سيل يوكسكدن هول
وهيبتله كلدى يعنى يوجه يردن ايندى يوجه لكدن الچق يره دپه سى
اوزره دوشدى حاصلى اوجدن حضيضه دوشدى ﴿ چو شبنم بيفتاد
مسكين وخرد ٭ بمهر آسمانش بعيوق برد ﴾ شبنم چه يعنى ياز كيجه لرنده
يغان چه خرد خانك ضميله وسكون رايله اوفاق ديمكدر بمهر با حرف

مصاحبت مهر لفظ مشترکدر محبت وآفتاب بیننده آسما نش ضمیر شبنمه راجعدر یعیوق یاحرف مصاحبت عیوق عینك فتحی ویای مشددك ضمیله مجره نك صاغ جانبنده برقزل یلدر ایچی یعنی براق یلدزدرکه اولکر یلدزینك اردنده اولور (محصول بیت) چون که شبنم مسکین وخرده واقع اولدی یعنی تعظیم وتکبر ایلیوب کندینی صغیر وحقیر کوستردی محبتله وآفتاب ایله آسمان انی عیوقه ایلتدی یعنی رفع ایدوب فوق العلایه ایلتدی حاصلی کندینی حقیر وذلیل طوندیغیچون فلك اکا تعظیم ایدوب رفع ایلدی معلوم اوله که شبنمك آفتاب حرارتیله خشك اولماسنی فلك آنی بالایه ایلتدی دیمشدر فندبر ﴿ حکایت در معنی تواضع ونیازمندی حاتم اصم وسیرت او ﴾ کروهی برآنند زاهل سخن ❊ که حاتم اصم بود باور مکن ❊ کروهی یاحرف وحدت بر بلوك دیمکدر برآنند یعنی برآن قولند اهل سخن لامیه سخن بونده سینك فتحی وخانك ضمیله در قافیه ضرورتیچون که حرف بیان حاتم تانك فتحیله تصرفات عجمیه‌دندر اما کسریله عربیدر تانك فتحنه قائل اولمیان تصرفات عجمی بیلمزمش اصمه اضافتی بیانیه دراصم صاغر دیمکدر اصلنده مضاعفدر ضرورت وزنیچون تخفیف قلندی باورمکن انانمه دیمکدرز یرا باور کردن انانمغه دیرلر (محصول بیت) اهل سخندن بر بلوك کسه یعنی راویلردن برجماعت اول قول اوزره متفقلردر که شیخ حاتم حضرتلری اصم ایدی اما اعتقاد ایله زیرا بو بیتد نصکره اصم اولمدیغنه دلیل ایراد ایدر معلوم اولا که حاتم اصم اهل اللهدن برعزیزك اسمیدر یعنی نام شریفنه اصم دیرلر ❊ برآمد طنین مکس بامداد ❊ که در چنبر عنکبوتی فتاد ❊ طنین فعیل وزنی اوزره سکك آوازنه دیرلر بس مکسه اضافتی تجرید طریقیله در فتأمل که حرف رابط صفت درحرف صله چنبر جیم عجمك ویای عربك فتحیله قصناق دیمکدر عنکبوت عینك وکافك فتحیله اورمجك معناسنه‌در ویاحرف وحدت (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر برابرته سکك آوازی چیقدی یعنی پیدا اولدی که برعنکبوتك چنبرنه دوشدی یعنی برسکك براورمجك آغنه دوشدی وورزلدیسی چیقدی حاصلی آغ ایچنده سزلدی حضرت شیخ عبرت طریقیله بیورر ❊ همه ضعیف وخاموشیش کید بود ❊ مکس قند پنداشتش قید بود ❊ خاموشیش

مجره میمك وجیمك فتحی وراء مشدد ایله فلکده برهیئاتدر که ترکیجه صمان اوغریسی وصمانلق یولی دیرلر ❊

ردشمی

با حرف مصدر وضمیر عنکبوته راجعدر کید کاف عربك فتحیله حیله ومکر دیمکدر قند قافك فتحیله شکره دیرلر بنداشت بای عجمك کسریله ظن ایلدی دیمکدر فاعلی مکردر وضمیر کنه سابق کیدر قید بند وباغ دیمکدر بونده طوزاق مراددر (محصول بیت) عنکبوتك جبلا ضعف ومکر وحیله ایدی مکس آنی شکر صاندی مکر طوزاق ایمش حاصلی عنکبوتك بر کوشه ده قرار ایدوب سکوت ایلمسی مکسی شکار ایلمك ایچون مکر وحیله در ❊ نکه کرد شیخ از سر اعتبار ❊ که پای بند طمع پای دار ❊ سر اعتبارلامیه درجهت اعتبار دیمکدر اعتبار عبرت معناسنه مصدردر افتعال بابندن برنسنه دن متضح اولمق دیمکدر که حرف رابط مقول وقولدر مقدر پای بند طمع لامیه در پای بند بونده ترکیب مزجیدر کرفتار معناسنه طمع کرفتار دیمکدر پای ایق ودار فعل امر مفرد مخاطب طوت دیمکدر ثابت اول معناسنه (محصول بیت) شیخ اصم طنین مکسی اشیدنجه عبرت جهتندن اول جانبه نظر ایدوب دیدیکه ای طمع کرفتاری برکده ثابت قدم اول دیمه ❊ نه هر جا شکر باشد وشهد وقند ❊ که در کوشها دام بازست وبند ❊ نه حرف نفی معناده باشده مقیددر نباشد تقدیرنده شهد موملی باله دیرلر قند شکره عطف تفسیر واقعدر که حرف تعلیل و با حرف ظرف کوشها ها ادات جمع دام طوزاق باز آچق یعنی اچلمش وقورلمش دیمکدر بند باغ یعنی طوزاق دامه عطف تفسیریدر (محصول بیت) مکسه دیرکه هر یرده شکر وشهد وقند اولماز یعنی هر یره طمع نظریله باقق اولماز زیرا بعض کوشه لرده آغ وطوزاق اچلمشدر یاخود معنی بلکه بعض کوشه لرده طوزاق قورلمش وآغ باغلمشدر سنی وغیریکی شکار ایلمك ایچون مصراع ثانی ایجاب جزوی طریقیله واقعدر ❊ یکی کفت ازان حلقهٔ اهل رأی ❊ عجب دارم ای مرد راه خدای ❊ حلقهٔ اهل رای لامیه لردر حلقه دن مراد مجلس دراهل رأی دن مراد اهل تدبیردر مرد راه خدای لامیه لردر (محصول بیت) حاتم مکسك طنینن اشیدوب اکا خطاب ایدنجه اول رای وتدبیر مجلسندن بریسی یعنی شیخك مجلسنده حاضر اولنلرك بریسی دیدی عجب طوتارم ای خدایولینك مردی یعنی سنك حالکه تعجب ایدرم ای راه خدانك سالکی یعنی ای خدا دوستی ❊ مکس را توچون فهم کردی خروش ❊ که ماراید شواری آمد بکوش ❊ مکس را

را حرف تخصیص چون ادات استفهام کیف معناسنه که حرف تعلیل مابیزم دیمکدر راحرف تخصیص بدشواری باحرف مصاحبت دشوار مشکل دیمکدر وباحرف مصدر بکوش باحرف صله تقدیری بکوش مادر (محصول بیت) حاتمه اهل رایك بریسی دیدی مکسك طنینی وخروشنی سن نیجه فهم ایلدك یعنی طویدك که بیزم قولاغمزه کوچله کلدی یعنی بیز که صاغر دکلوز آوازنی کوچله ایشدك یاسن که صاغرسن آوازنی نیجه اشیدرسین دیمکدر ❊ توکا گاه کردی بانك مکس ❊ نشاید اصم خواندنت زین پس ❊ توکا گاه تقدیری تو که آگاه درضرورت وزنیچون حذف وایصال ایلدی کردی فعل مضارع مفرد مخاطب اولورسین دیمکدر باشی معناسنه باحرف صله بانك مکس لامیه خواندنت تاضمیر خطاب ضمیر منصوب متصل معناسنه سپس سینك فتحی و کسریله اردو صوك معناسنه درپس کبی (محصول بیت) حاتمه خطاب ایدوب دیرسن که مکس آوازنی ایشدوب طویارسن شمدنکرو سکا اصم دیمك لایق دکلدر یعنی سنی اصم صفتیله وصفلق جائز دکلدر ❊ تبسم کنان کفتش ای تیز هوش ❊ اصم به که کفتار باطل نیوش ❊ تبسم کنان وصف ترکیبی تبسم ایدرك دیمکدر کفتش ضمیر قائله راجعدر کفتار باطل بیانیه نیوش نونك کسیری وضمی ایله نیوشدن معناسنه وجائزدر که کفتار باطل نیوش وصف ترکیبی اوله باطل سوز اشیدیجی معناسنه بوتقدیرجه بر بودن تقدیر اولنور (محصول بیت) حاتم اول کمسنه یه کوله رك دیدی ای کسکین عقللی یعنی ای اهل ادراك اصم اولمق یکدر باطل سوز اشیدوب دیکله‌مه‌دن یاخود باطل سوز اشیدیجی اولمقدن اصم اولمق یکدر ❊ کسانی که بامن بخلوت درند ❊ مرا عیب پوش وثنا کسترند ❊ کسانی یاحرف وحدت که حرف بیان باحرف مصاحبت بخلوت باحرف ظرف ودرادات تأکید ونون ودال ادات جمع است درمرا بنم دیمکدر عیب پوش عیب ستراید یجی معناسنه ثنا کسترده وصف ترکیبی ثنا دوشیجی معناسنه یعنی ثنامی افشاایدیجی معناسنه ادات جمع ایکی وصف ترکیبه مصروفدر فتأمل (محصول بیت) حاتم دیرکه شول کسنه لرکه بنمله خلوتده درلر یعنی مریدلرم ومحبلرمدر بنم عیبلرم سترایدیجی وثنالرم افشاایدیجی لردر یعنی بنی کندی عیوبمه مطلع ایلزلر ❊ چو پوشیده دارندم اخلاق دون

❊ كند هستيم زبر ونفسم زبون ❊ دارندم ميم معناده دونه مفيد در اخلاق دونم تقيد برنده مراد اخلاق ذميمه در هستيم يا حرف مصدر (محصول بيت) چونكه دوستلرم ومريدلريم اخلاق ذميمه بى ستر ايدرلر وافشا ايلمزلر وارالغم يعنى بنلكم وغرور وعجبم بنى آتيله ايدر يعنى التنه آلور ونفسم بنى زبون ومغلوب ايدر پس كندومى صاغر لغمه اوزوره تام ايشتمز ظن ايدوب عيوب ونقايصمى يانمده سويلهلر وبن اشيدوب متنبه اولوب ترك ايليم ❊ فرامى نمايم كه مى نشنوم ❊ مكر كز تكلف ميراشوم ❊ فرا فانك فتحيله ادات تأكيد مى نمايم كى وشنترم ديمكدر كه حرف بيان مكرادات تمنى اوله كه ديمكدر كز اصلى كه ازدر حذف وايصال اولدى تكلف زحمت ديمكدر ميرا تفعل بابندن اسم مفعولدر همزه الفه قلب اولمشدر ميراشوم خلاص اولام ديمكدر (محصول بيت) كندمى خلقه ايشتمز كوسترزم اوله كه خلقك كفت وكوسنى ايشتمك زحمتندن سهولتله خلاص بولم ❊ چوكاليوه دانندم اهل نشست ❊ بكو يندنيك وبدم هرچه هست ❊ كاليوه كاف عجمله ابله وبون ديمكدر امابونده مراد صغراقدر دانندم ديم منصوب متصل معناسنه در اهل نشست لاميه اهل مجلس يعنى مر يدلر ومحبلر بدم ميم ضمير مجرور متصل معناسنه (محصول بيت) چون كه اهل مجلس بنى صاغر وابله بيله لر يعنى سويلدكلرى سوزلرى ايشتمز بيله لر بنم ايى ويارامز احوالم يعنى هنر وعيبم هرنه كه وار ايسه سويلرلر حاصل ايشتمز ديوامين اولوب هرحالمى سويلرلر ❊ اكر بدشنيدن نيايد خوشم ❊ ز كردار بد دامن اندركشم ❊ كردار كاف عربك فتحيله وصف تركيبى عمل معناسنه رفتار وديدار كبى كه وصف تركيبيدر يورويوش ويوز معناسنه بده اضافتى بيانيه در دامن اتك دركه عرب ذيل ديرلر اندرادات تأكيد كشم فعل مضارع متكلم وحده چكرم ديمكدر (محصول بيت) اهل مجلس دن ايشتدكم سوزلر اكر بكا خوش ومقبول كلمزسه يعنى عيوب وقبايحمى ايشتمكدن حظ ايتميوب بحضور اولورسم يرامز عملدن يعنى نامعقول ونامشروع اعمالدن اتكم چكوب فراغت ايدرم حاصلى يرامز ايشلرمى ترك ايدرم حضرت شيخ پند ونصيحته شروع ايدوب بيورر ❊ بحبل ستايش فراچه مشو ❊ چوحاتم اصم باش وغيبت شنو ❊ با حرف مصاحبت حبل ستايش لاميه حبل جانك فتحيله ايپ ديمكدر ستايش

اسم مصدر درستایدندن ستایشك كسریله اوكش دیمكدر فرادات
صله چه جیم عجمك فتحی وهای اصلیه ایله چاهدن مخفف درقویی
معناسنه مشو میمك وشینك فتحه لریله فعل نهی مفرد مخاطب كیتمه
دیمكدر مرو معناسنه درشویدندن چوادات تشبیه باش فعل امر
مخاطب اول دیمكدر باشیدندن واو حرف عطف غیبت غینك كسریله
اسم مصدر اغتیاب معناسنه یعنی بر كمسه نك اردنجه سویلمك شویله
كه اول سوزدن منفعل اوله ایشیتدوكی تقدیرجه پس اكر كرچلك
ایسه غیبت دیرلر واكر یلان ایسه بهتان دیرلر شنوك مقدم مفعولی در
وجائزدر كه غیبت شنو وصف تركیبی اوله غیبت اشیدجی معناسنه
(محصول بیت) مدح وستایش حیله قویوب ایمه یعنی مداحلرك
وثنا كولرك مدح وثنالری سببیله غرور وبنلك قپوسنه وارمه یعنی انلروك
مدحنه الدانوب غرورله نفسنكی هلاك ایلمه بل كه حاتم كبی اصم اول
وایلدن غیبت ومسا ویلروكی استماع ایله وباغیبتكی اشیدجی اول
واكا كوره عمل ایله حضرت شیخ رحمة الله علیه حاتمك صاغرلغه
اوردیغنی بویله بیان ایلدی اما غیریلر سببنی بویله بیان ایلدیلكه
برخاتون بر كون انكله مصاحبت ایدركن خاتوندن بر ریح صادر
اولدی خاتونك خجالتنی دفع ایلمك ایچون حاتم دیدی كه یكجه سویله
ایشیدین زیرا برمقدار قولاغم یكدر اكا كندینی صاغر كوستردی بونی
كرجكدن صاغر ظن ایدوب اوتانمسون دیو مذكوره خاتون شادمان
اولدی بعضیلر دیدیلركه مذكوره خاتون كندینك خاتونی ایمش معامله
كردلك كیجه سی اولمش والعهدة علی الراوی ﴿ سعادت بخست وسلامت
نیافت ❊ كه كردن زكفتار سعدی بتافت ﴾ بجست فعل نفی ماضی مفرد غائب
دیلدی دیمكدر كه اصلنده آن كه درحذف وایصال ایله كه حرفیتدن
اسمیته انتقال ایلیوب ایكی فعل منفی یه فاعل اولدی (محصول بیت)
سعادت طلب ایلمدی وسلامت بولمدی اول كه سعدینك كفتارندن
یوز چوردی یعنی پند ونصیحتیله متنصح اولمدی
﴿ ازین به نصیحتكری بایدت ❊ ندانم پس ازمن چه پیش آیدت ﴾
نصیحتكر نصیحتجی دیمكدر یعنی واعظ باید فعل مضارع مفرد غائب
معنای شرط متضمن كرك ایسه دیمكدر وتا ضمیر خطاب پس ازمن بعض

نسخه ده پس ازوی واقعدر ضمیر غائبله چه نه دیمکدر ذوی العقولك غیریسنده
مستعملدر عربیده ما کبی اما قیاس که دیمك ایدی عربیده من کبی آیدت
تا ضمیر خطاب در سابق کبی (محصول بیت) اکر سکا سعدیدن بك
بر واعظ و ناصح کرك ایسه بیلمزین که سعدیدن صکره سنك اوککه نه کلور
و حالك نیجه اولور حاصلی بوندن یکرك نصیحتکر بولمازسین پس
بوله نیجه بلمزین که حالك نیجه اولور ﴿ حکایت زاهد تبریز ﴾ ﴿ عزیزی در
اقصای تبریز بود ❊ که همواره بیدار و شبخیز بود ﴾ عزیزی یا حرف وحدت
اقصای نهایت دیمکدر بونك کبی یرلرده مراد طرفدر تبریزه اضافت
لامیه در که حرف رابط صفت همواره همیشه یعنی دائم دیمکدر بیدار
اویانق دیمکدر شبخیز وصف ترکیبی کیجه قالقجی معناسنه یعنی کیجه
قالقوب طاعت و عبادت ایدردی (محصول بیت) تبریز جانبنده بر عزیز
وار ایدی که دائما اویانق و کیجه عبادت و طاعت ایدردی حاصلی
یاتوب اویومازدی ﴿ شبی دید جایی که دزدی کند ❊ بپیچید و برطرف
بامی فکند ﴾ یا رهب وحدت ایچوندر که حرف بیان کند مرهوندر
بپیچید فعل ماضی مفرد غائب صاردی و دولادی یعنی خلقه ایلدی
بر حرف استعلا طرف بام لامیه کنار بام دیمکدر فکند فانك کسری و کاف
عربك فتحیله بونده آتدی دیمکدر (محصول بیت) مذکور عزیز
بر کیجه کوردی که بر اوغری کندنی خلقه خلقه ایدوب بر طامك کنارنه
آتدی که اندن طرمانوب بر نسنه اوغرلیه ﴿ کسان را خبر کرد و آشوب
خاست ❊ زهر جانبی مرد با چوب خاست ﴾ کسان را کسه لره دیمکدر
را ادات مفعول آشوب الف ممدوده فتنه و غوغا دیمکدر جانبی یا حرف
وحدت مرد قیاس مردی دیمك ایدی یای وحدتله لکن نسخه لر یاسز
واقعدر فتأمل با حرف مصاحبت چوب جیم عجمك ضمی و واو
اصلیه ایله اغاج دیمکدر خاست قالقدی معناسنه (محصول بیت)
مذکور عزیز دزدك کلدکندن بعض کمسنه لره خبر ایلدی و فتنه و غوغا
پیدا اولدی پس هر جانبدن و هر کوشه دن آغجله آدم قالقدی یعنی آلت
حربله هر کس یراو یرندن قالقوب یورودی بعض نسخه ده خبر کرد
یرینه خبر کشت واقعدر خبر اولدی معناسنه پس فاعلی عزیز اولماز
فتدبر ﴿ چو نامردم آواز مردم شنید ❊ میان خطر جای بودن ندید ﴾

نامردم ناجنس ونامرد دیمکدر آواز مردم لامیه میان خطرده لامیه در خطر بونده خوف ونهلکه معناسنه درجای بودن لامیه اولاجق وقرار ایده جك یردیمکدر (محصول بیت) چونکه نامرد وناجنس دزدمردم آوازینی ایشتدی وکندینك کلدیکی معلوم اولدیغین اکلدی پس کندینك خوف وخطر اورتاسنده اولمسنی معقول کورمدی یعنی آوراتی طوراجق یر کورمدی ✽ نهیبی ازان کیرودار آمدش ✽ کریزی بوقت اختیار آمدش ✽ نهیبی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر وابهام کیرودار اسملردر طوتمه وقیمه معناسنه اکثرجنك وحرب معناسنده مستعملدر کریزی یاسی حرف تنکیر بوقت باحرف ظرف (محصول بیت) اول طوتمه وقیمه دن وغوغا وفتنه دن اکا خوف پس اکا وقتنده قچمق اختیار کلدی وقاچدی کریزی یاسی مصدر طوتان اپی طوتمامش ✽ زرحت دل پارسا موم شد ✽ که شب دزد بیچاره محروم شد ✽ دل پارسا لامیه که حرف تعلیل دزد بیچاره بیانیه در (محصول بیت) ترحمدن پارسانك کوکلی موم اولدی که کیجه بیچاره دزد محروم کتدی ویا محروم اولدی یعنی دزدك محروم کندوکنی کوروب قلبی اکا مرحمت وشفقت دن موم کبی اریدی حاصلی انی زیاده اسرکیوب اجیدی ✽ بتاریکی ازپی فراز آمدش ✽ زراه دکر پیش باز آمدش ✽ بتاریکی باحرف ظرف ویاحرف مصدر از پی یعنی از پی دزد فرا ز فانك فتحی وکسریله ادات تأکید آمدش ضمیر مستترعن یزه وبازر دزده راجعدر راه دکر بیانیه پیش اولك وبازادات تأکید وآمدش ضمیر لر سابق کبیدر (محصول بیت) قرانلقده دزدك اردندن یتشدی کلدی برغیری یولدن انك اوکنه کلدی یعنی ظرافتله برغیری یولدن اوکین الدی فرازك معناسنی یقین دیمکله بیان ایلین فنی ایراق کیتمش ✽ که یارامرو کاشنای توام ✽ بمردانکی خاك پای توام ✽ که حرف رابط مفوق وقول مقدر یارا الف ادات ندامر وفعل نهی مفرد مخاطب کیتمه دیمکدر که حرف تعلیل آشنای تولامیه دربمردانکی باحرف ظرف ویاحرف قسم خاك پای تولامیه لردر (محصول بیت) دزدك اوکنه کلوب دیدیکه ای یار کیتمه سنکله آشنایم مردانه لکده ویامردانه لك حقیچون سنك اپاغك طپراغیم کوکنی استمالت وتطیب قلمغیچون آنی دلبرلکله وصف ایلدی

رد شمعی

رد شمعی

﴿ نديدم بمرد انكى چون تو كس ❊ كه جنك آورى بر دو نوعست بس ﴾ بمرد انكى با حرف ظرف و يا حرف مصدر كه حرف تعليل جنك آور وصف تركيبى صواشجى و جنكجى ديمكدر و يا حرف مصدر (محصول بيت) مردانه لكده و بهادرلكده سنك كبى كمسه كورمدم حاصلى سنك كبى فدنى كورمدم زيرا صواشجياق و بهادراق ايكى نوع اوزره در ﴿ يكى پيش خصم آمدن مردوار ❊ دوم جان بدر بردن از كارزار ﴾ (محصول بيت) ايكى نوعك برسى اركبى خصمك قرشوسنه كلمكدر يعنى خصمدن بوزچويرمك ايكنجى سى صواشدن طاشره باش چيقارمقدر يعنى جانن خلاص ايلمكدر ﴿ بدين هرد و خصلت غلام توام ❊ چه نامى كه مولاى نام توام ﴾ بدين باحرف مصاحبت خصلت خوى و عادت معناسنه در غلام تو لاميه چه ادات استفهام نامى يا ضمير خطاب نامك ندر ديمكدر كه حرف بيان مولاى نام تو لاميه لردر مولا بونده بنده معناسنه در (محصول بيت) بو ايكى خصلت ايله سنك قولكم آدك ندر كه سنك آدك قوليم حاصلى ايكى خصلتله بنى فريفته ايلدك ﴿ كرت راى باشد بحكم كرم ❊ بجايى كه مى دانمت رهبرم ﴾ كرت تا ضمير خطاب راى بونده تدبير معناسنه در بحكم كرم بمقتضاى كرم ديمكدر بجايى باحرف صله و يا حرف وحدت كه حرف رابط صفت دانمت تا ضمير خطاب معناده يرمه مقيددر يرمت تقديرنده رهبرم وصف تركيبى قولاغوز معناسنه (محصول بيت) اكر مقتضاى كرمكدن و حكم و تدبير كدن جائز كوريورسه بلدوكم بر يره سكا رهبر و رهنما اولايم حاصلى بلدوكم بر يره سكا دليل و رهنما اولايم محروم كيتمه سين ﴿ سرايست كوتاه و در بسته سخت ❊ نپندارم انجا خداوند رخت ﴾ سراى بونده او معناسنه در و يا حرف وحدت كوتاه قصه ديمكدر يعنى ديوارى الچق معناسنه در قپو سخت محكم ديمكدر خداوندرخت لاميه (محصول بيت) ديوارى الچق و قپوسى محكم بغلو براو واردر كه ظن ايلمزم صاحبى انده اوله حاصلى اسبابك صاحبى اولان انده اولديغين ظن ايلمزم ﴿ كلوخى دو بالاى هم برنهيم ❊ يكى پاى بر دوش ديكر نهيم ﴾ كلوخ كاف عربك و لامك ضميله كسك ديمكدر و يا حرف وحدت بالاى هم لاميه برى برى اوزرنه ديمكدر بر حرف تأكيد نهيم نونك فتحيله فعل مضارع متكلم مع الغير قويالم ديمكدر يكى تقديرى

يكي ازما ديمكدر بزحرف استعلا دوش دبكر لاميه در (محصول بيت)
برايكي كسكي بري بري اوزرينه قويالم اندنصكره بريمز اياغني اول بريمزك
اوموزينه قويوب چيقوب ايچري كيره لم حاصلي بري بريمزك اوموزينه
باصوب ايچري كيره لم ﴿ بچندان كه در دست افتد بساز * ازآن به كه
كردي تهي دست باز ﴾ باحرف مصاحبت چندان اوقدر كه حرف
بيان درحرف صله دست تا ضمير خطاب بساز قانع اول ديمكدر ازآن
يعني ازآن حال كه سابق كيدر كردي كاف عجمك فتحيله دونه سين
وياا وله سين ديمكدر تهي دست وصف تركيبي الي بوش معناسنه كه عرب
صفراليد دير كردي دونه سين معناسنه اولنجه باز رجوع معناسنه اولور
اما اكر اوله سين معناسنه اولنجه تأكيد افاده ايدر انجق (محصول بيت)
اول دكلو اسباب كه الكه كيرور قانع اول داخي زياده يه طامع اولمه
اول حالدن يكدر كه تهي دست اويكه كيده سين وياتهي دست اوله سين
﴿ بدلداري وچابلوسي وفن * كشيدش بسوي خانهٔ خويشتن ﴾
باحرف مصاحبت دلدار وصف تركيبيدر لغتده كوكل طوتجي ديمكدر
اما استعمالده كوكل الداتجي معناسنه در ويا حرف مصدر چابلوسي
يالتقلنق ودلكو لمك ديمكدر فن بونده حيله معناسنه در كشيد ش
ضمير مستتر عزيزه وبارز كنده اندازه راجعدر سوي خانهٔ خويش
لاميه در (محصول بيت) دلدار لغله ورفق وملايمله ويالتقلنقلغيله
وحيله ايله اوغرني كنديننك اوي جانبنه چكدي حاصلي اوي جانبنه
اكادابل اولدي ﴿ جوانمرد شبرو فرو داشت دوش * بكتفش برآمد
خداوند هوش ﴾ جوانمرد شبرو ايكي تركيبدن تركيب اضافي در
اولكيسي تركيب مزجي وثانيسي وصف تركيبيدر شبرو اصطلاحلرنده
اوغريه ديرلر فرو بونده آشغه ديمكدر دوش اوموز باحرف صله
كتف بونده كاف عربك فتحي وكسريله وتانك سكونيله اوموزه
ديرلر عربيدر ضمير اوغريه راجعدر برآمد چيقدي ديمكدر فاعلي
خداوند هوش در يعني عزيز (محصول بيت) جوانمرد اوغري اوموزيني
آشغه طوتدي پس عقل صاحبي آنك اوزرينه چيقوب كنديننك اوينه
كيرمك ايچون شبروك بوندن معناي لغويسني وبرن استعمالدن آكاه دكل
ايمش ﴿ بغلطاق ودستار ورختي كه داشت * ز بالاي امان او

در كذاشت ٭ بغلطاق بانك وغينك فتحى ولامك سكونيله تكله قفتان
كه اكارومده ساده دیرلر كه سايه دن محرفدر واو حرف عطف دستار
دلبند رختی یا حرف وحدت كه حرف رابط صفت داشت بونك
كبی یرلرده تمامكدن عبارتدر ز بالا یوقاریدن دیمكدر با حرف صله دامان او
لاميه در ضمير دزده راجعدر در كذاشت فعل ماضی مفرد غائب قودی
مراد براقدی دیمكدر فاعلی عزیزدر (محصول بیت) تكله قفتانی
ودلبندنی ومالك اولدیغی اسبابنی یوقاریدن آشغه انكبنه براقدی
حاصلی اوغریه ویردی ٭ وزآنجا برآورد غوغا كه دزد ٭ ثواب ای
جوانان یاری ومزد ٭ وزآنجا یعنی بالای خانه دن بر حرف تأكيد آورد
كتوردی غوغا مفعولی كه حرف بیان دزد تقدیری دزد آمد در ثواب
تقديری ثوابست در جوانان یاری لاميه ویا حرف مصدر نواد اشلق
بكيلرلكی دیمكدر مزد دیمك ضمی وسكون زائله كرایه دیرلر كه عرب
اجرت دیر ثوابه معطوف (محصول بیت) عزیز معهود اسبابی دزده
ویردكدنصكره فریاد وغوغا كتوردی اولدیغی یردن كه مدد اوغری
كلدی ای معاونت جوانلری ثواب واجرت حاصلدر كلك مدده ایرشوك
كه اولان اسبابی كتوردی مرادی بوطریقله دزدی قاچرمقدر
جوانانی اضافتسز اوقیان سلامت طبعدن بی بهره اولدوغندن غیری ردشمی
بيتی معنای مستقيمدن اخرج ایلش فتأمل ٭ بدرجست ازآشوب دزد
دغل ٭ دوان جامهٔ پارسا در بغل ٭ بدرجست طاشره سچرادی
یعنی قاچدی آشوب فتنه وغوغا دیمكدر دزد دغل بیانیه دغل دالك
وغينك فتحه لريله حيله باز ومكار معناسنه در دوان صفت
مشبهه در دویدندن یلرك دیمكدر جامهٔ پارسا لاميه ومبتدا در در
بغل جمله ظرف قيد خبر مبتدا در وجمله اسميه دوانك فاعلندن
حال واقع اولور بغل بانك وغينك فتحه لريله قولتق دیمكدر كه
عرب ابط دیر همزه نك وبانك كسرله (محصول بیت) حيله باز
ومكار دزد آشوب وغوغادن طاشره سچرادی یعنی قاچدی یلرك
عابدك لباسی قولتغنده یعنی جامه سنی قولتغنه آلوب قاچدی ٭ دل آسوده
شدمر دنيك اعتقاد ٭ كه بیچاره را برآمد مراد ٭ مردنيك اعتقاد بيانيه
ابی وپاك اعتقادلی دیمكدر كه حرف تعليل بیچاره یا حرف وحدت

وهمزه حرف توسل ورا حرف تخصيص بر بیچاره نك دیمكدر برآمد حاصل اولدی دیمكدر مرادفا علدر (محصول بيت) ابى اعتنا دلى مرد دل آسوده اولدی حاصلى كوكلى راحت ومسرور اولدی زیرااندن بر بیچاره نك كوكلى مرادی حاصل اولدی یعنی دزدك مرادی حاصل اولدوغندن راحت اولدی بیچاره‌ده همزه وحدتیچوندر دين سهو ايلمش ﴿خبیثی كه بر كس ترحم نكرد * بخشود بروی دل نيك مرد﴾ خبیث مرد اردیمكدر ویا حرف وحدت برحرف صله بخشود ترحم ايلدی بركنه حرف صله وی ضمیر غایب خبیثه راجعدر دل نيك مردلاميه نيك مرد لاميه وتركيب مزجی در (محصول بيت) برخبیث دزدكه هيچ كسه به ترحم ايلدی اكا ابی مردك كوكلى ترحم ايلدی يعنی انی اسر كيوب اكا انعام واحسان ايلدی حضرت شيخ بيورر ﴿عجب دارم ازسيرت بخردان * كه نيكی كنند ازكرم بابدان﴾ سيرت بخردان لاميه بخرد بانك كسری وخانك سكونی ورانك فتحيله عاقل وزبرك الف ونون ادات جمعدر كه حرف بيان نيكی يا حرف مصدر يا حرف صله بدان جمع بد در (محصول بيت) عجب طونارم يعنی عجبم واردر عقلا سيرت وعادتندن كه كرم واحسانلرندن يرامزلره ايلك ايدرلر وبلالرينه تحمل ايدرلر ﴿دراقبال نيكان بدان ميزيند * اكرچه بدان اهل نيكی نيند﴾ اقبال نيكان لاميه نيكان ايلرو بدان يرامزلر ميزيند فعل مضارع جمع غائب دير يلورلر وكچنورلر اهل نيكی لاميه ويا حرف مصدر ايلك اهلى ولايقى ديمكدر نيند اصلنده نه اند درنه حرف نفى واندهمزهٔ مجتلبه ايله استك ادات جمعى درپس هاى رسمى يايه ابدال اولمق سببيله همزهٔ مجتلبه دن استغنا ايدوب نيند ديديلر فتأمل فانه دقيق (محصول بيت) ايلر دولت واقبالنده يرامزلر ديريلوب كچنورلر يعنی انلرك سايهٔ همتلرنده خوش وآسوده حال اوزره اولورلر ﴿حكايت درتحمل جفای دشمن از بهر دوست﴾ ﴿يكی را چو سعدی دل ساده بود * كه باساده روبی درافتاده بود﴾ يكی رابرينك ديمكدر را حرف تخصيص دل ساده بيانيه بود ادات زمانيه ايدی ديمكدر كه حرف بيان باحرف صله ساده رو وصف تركيبی يالك يوزلى معناسنه ويا حرف وحدت در حرف تأكيد افتاده بود دوشمشيدی فاعلى جائز دركه يكی اوله وجائزدر كه ساده رو

زدشروری وشمعی

اوله‌قدر (محصول بيت) بركسه‌نك سعدى كبى كوكلى حيله ومكردن وبغض وكينه‌دن خالى ايدى كه برساده رويه دوشمشيدى يعنى بر محبوبه عاشق وكرفتار اولمشيدى ❊ جفا بردى ازدشمن سخت كوى ❊ زچوكان سختى نجستى چوكوى ❊ بردى باحرف حكايه دشمن سخت كوى بيانيه سخت كوى وصف تركيبى پك سويلجى يعنى طعن وتشنيع ايدجى ديمكدر چوكان سختى لاميه‌در مجازا شدت چوكانى ديمكدر نجستى فعل نفى حال ماضى سجرامزدى ديمكدر چو كوى طوپ كبى ديمكدر (محصول بيت) مذكور عاشق پك سويلجى دشمندن ورقيبدن جفا واذا كورردى يعنى طعن وتشنيعنه صبروتحمل ايدردى اما شدت وبلا چوكانندن طوپ كبى سجرامزدى بلكه طعن وشتم وسب رقبا واعدايه صبروتحمل ايدردى ❊ زكس چين برابر ونينداختى ❊ زبازى بندى نپرداختى ❊ چين بكلم وبوروش معناسنه‌در برحرف صله ابرو قاش دركه عرب حاجب دير نينداختى فعل نفى حال ماضى مفرد غائب اتمازدى يعنى قاشين بورشدرمزدى بازى اويون واطيفه بندى باحرف صله ويا حرف مصدر ياوزانغه ديمكدر نپرداختى فعل نفى حال ماضى مفرد غائب تقيد ايلمزدى ديمكدر (محصول بيت) كسه‌نك احوال واقوالندن وكفت وكويندن اينجنوب ابروسنه چين بوراقمازدى يعنى بحضور اولوب قاشين چاتوب بوزين پورشدرمزدى اويون واطيفه‌دن يعنى كندى لطيفه ومزاح ايلمكدن وياغيرينك كنديسنه لطيفه ايلمكندن حدت وتبرلكله مقيد اولمزدى يعنى غضبه كلوب تيز لنمزدى حاصلى هميشه خرم وشاد ايدى عبوس الوجه اولمازدى ❊ يكى كفتش آخر ترا ننك نيست ❊ خبرزين همه سيلى وسنك نيست ❊ ضمير مستتر يكى‌يه وبارز عاشقه راجعدر آخر ادات تأكيدتراسنك ديمكدرننك عار نيست استفهامى متضمن يوقمى‌در ديمكدر سيلى سينك ولامك كسريله سله معناسنه‌در (محصول بيت) مذكور عاشقه بريسى ديديكه سنك ننك وعارك يوقمى‌در بوقدر طبانجه وطاشدن خبرك يوقمى‌در يعنى بوقدر كوتك كه يرسين هيچ طويمازميسين وعارلنمازميسين ❊ تن خويشتن سغبه دونان كند ❊ زدشمن تحمل زبونان كند ❊ سغبه زبون معناسنه‌در سينك فتحيله (محصول بيت) كندى تننى خلقه زبون الجق كيمسه‌لر ايدر يعنى الجق كسه‌لر خلقه

زبون ومغلوب اولورلر دشمندن صادر اولان جفایه زبونلر تحمل ایدرلر
یعنی رقیبك جفاواذاسنه زبون عاشقلر صبروتحمل ایدرلر غیرتلی عاشقلر
ایلمزلر ﴿ نشاید زدشمن خطا در گذاشت ＊ كه گویند یارا ومردی
نداشت ﴾ در گذاشت ترك ایلمك دیمكدر معنای مصدر مراد درگچورمك
دن سهو ایلمش كه حرف تعلیل یارا قدرت مردی یاحرف مصدر ارلك
دیمكدر نداشت فعل ماضی نفی مفرد غائب لغتده طوتمادی دیمكدر اما
استعمالده یو قلقدن كنایه‌در (محصول بیت) دشمندن خطا وسهوی
ترك ایلمك لایق ومعقول دكلدر یعنی اندن صادر اولان ادبسزلكلری ترك
واهمال ایلمك جائز دكلدر زیرا دیرلر كه غیرتسزك ارلكی وقدرتی یوقدر
یعنی سكاطعن ایدوب بی عار و بی غیرت دیرلر ﴿ بدو گفت شیدای شوریده
سر ＊ جوابی كه شاید نوشتن بزر ﴾ بدو باحرف صله وضمیر معترضه
راجعدر شیدای شوریده سر بیانیه شیدا لایعقل شوریده سر پریشان
حال وپراكنده هوش جوابی یاحرف وحدت كه حرف رابط صفت
بزر یاحرف مصاحبت (محصول بیت) معترضه پریشان حال وپراكنده
هوش عاشق برجواب ویردیكه التونله یازمغه لایقدر حاصلی اكا برجواب
ویردی كه التونله والتون قلمله كمش لوح اوزره یازمغه لایق در اول جواب
بو بیتك مضمونی در كه ﴿ دلم خانهٔ مهر یارست وبس ＊ ازان می
نگنجد درو كین كس ﴾ خانهٔ مهر یار لامیه‌لردر مهر بونده محبت معناسنه در
وبس فقط معناسنه درنته كه مرارا مرور ایلمشدر ازان ادات تعلیل انكیچون
دیمكدر می ادات استمرار نگنجد فعل نفی مضارع مفرد غائب صغماز
دیمكدر فاعلی كین كس دراضافت لامیه ایله (محصول بیت) عاشق دیركه
بنم گوكلم یارك محبتی خانه‌سیدر انجق یعنی خانهٔ دلمده مهر یاردر غیری نسنه
یوقدر حاصلی محبت جاناندن طو پطلودر انكیچون كسه‌نك كینی صغماز
یعنی مهر جانان خانهٔ دلمی شویله استیعاب ایلمشدر كه غیرینك عداوتنه انده
مقام ومكان یوقدر كه اندن پریشان حال اولوب بحضور اولام ﴿ حكایت ﴾
﴿ چه خوش گفت بهلول فرخنده خوی ＊ چو بگذشت برعارف جنگ
وجوی ﴾ بهلول فرخنده بیانیه بهلول هارون الرشیدك قرنداشیدر اهل
اللهدن برو جود شریف ایمش فرخنده خوی وصف تركیبدر مبارك خویلی
دیمكدر بگذشت فعل ماضی مفرد غائب كچدی دیمكدر یعنی اوغرادی بر حرف

ردشمنی

صله جنكجوی نیه جنك جووصف تركیبی جوییدندن اجندهلعنك
استیجی دیمكدر اما استعمالده صواشیجی دیمكدر پس معناسنده جنك
استیجی دین یازیمش (محصول بیت) مبارك خو یلی وكوزل خصلتلی
بهلول دیوانه نه لطیف سویلدی ونه كوزل ادا ایلدی چونكه صواشیجی
وغوغاجی برعارفه اوغرادی یعنی یانندن كچدی دیدیكی كلان ایكی بیتدر
﴿ كراین مدعی دوست بشناختی ❊ به پیكار دشمن نپرداختی ﴾ مدعی
بونده خدادوستی كچینندر دوستدن مراد بونده خدادر بشناختی یاحرف
حكایه اكلایدی دیمكدر به حرف صله پیكار دشمن لامیهدر مجازا نپرداختی
فعل نفی حكایت حال ماضی مقید اولمازدی دیمكدر (محصول بیت)
اكر بو كذاب خدایی اكلیدی یعنی خدا دوستی اولایدی دشمنك صواشنه
ویادشمنله صواشه مشغول ومقید اولمازدی ﴿ كراز هستی حق خبرداشتی ❊
همه خلق رانیست پنداشتی ﴾ هستی حق لامیهدر ویاحرف مصدر
داشتی یاحرف حكایه پنداشتیده بویلهدر (محصول بیت) اكر بو مدعی
خدانك وارلغندن وحقیقتندن خبردار اولایدی جمیع خلقی ومخلوقاتی انك
وجودینه نسبت عدم محض بیلوردی كندی بیله پس هیچ كس ایله
جنك وجدالی اولمازدی زیرا عدم صرفله جنك متصور اولماز ﴿ حكایت لقمان
حكیم وتحمل او ﴾ ﴿ شنیدم كه لقمان سیه فام بود ❊ نه تن پرور ونازك اندام
بود ﴾ كه حرف بیان لقماندن مراد لقمان عادیدر كه علما رحمهم الله تعالی
نبوتنده اختلاف ایلمشلردر اصح قول اولدر كه ولی اوله نبی اولمیه والعلم
عندالله تعالی سیه فام وصف تركیبیدر قره یاغز معناسنه فام لون
ورنك معناسنه در تن پرور وصف تركیبی تنن بسلیجی یعنی حضور
ورفاهیتده كچنن كمسهیه دیرلر نازك اندامده وصف تركیبیدر یعنی
مشكل وخوش سیما دكلیمش (محصول بیت) راویلردن ایشتدم كه لقمان
قره یاغز بركمسه ایمش حاصلی كوزده حقیرتن پرور ونازك اندام دكلمش
یعنی نعمت وحضورده بیومش وحاصلی اولمش دكلمش ﴿ یكی بندهٔ
خویش پند اشتش ❊ زبون دید ودر كار كل داشتش ﴾ بندهٔ خویش
لامیه پند اشتش ضمیر لقمانه راجعدر درحرف صله كار كل لامیه
بالحق ایشی دیمكدر داشتش ضمیر كنه سابق كبیدر (محصول بیت)
بریسی لقمانی كندی قولی ظن ایلدی یعنی بركمسهنك قولی قاچمش

ردشمی

لقمان سیالی ایمش لقمانی اول ظن ایدوب طوتدی وباچلق ایشنه قوشدی یعنی کریچ وکرمت و بونلر کبی بالچق ایشنه قوشدی وایشلتدی حاصلی لقمانی زبون وذلیل کوروب قولی ظن ایدوب انتقام ایچون آنی ارغادلغه قوشدی ﴿ جفاديد وباجور وقهرش بساخت ❊ بسالی سرایی زبهرش بساخت ﴾ قهرش ضمیریکی یه راجعدر باجور باحرف صله بساخت فعل ماضی مفرد غائب راضی اولدی دیمکدر بسالی باحرف ظرف ویاحرف وحدت بر ییلده دیمکدر سرایی یاحرف وحدت زبهرش ضمیریکیه راجعدر انك ایچون دیمکدر بساخت یاپدی دیمکدر (محصول بیت) لقمان اول کسه دن کار کاهده جفا کوردی وانك جور وقهرینه راضی اواوب صبر وتحمل ایلدی برسنه ده آنکیچون براو یاپدی یعنی اکا برخانه پیدا ایلدی ﴿چو پیش آمدش بنده رفته باز ❊ زلقمانش آمد نهیبی فراز ﴾ چوادات تعلیل پیش بونك کبی یرلرده یان وقت معناسنه در که عرب عند دیر آمدش ضمیریکی یه راجعدر بنده رفته بیانیه کیتمش قول یعنی فرار ایلمین عبد باز کیرو دیمکدر لقمانش ضمیر سابق کیبدر نهیب خوف دیمکدر و یا حرف وحدت و یاحرف تنکیر وابهام فراز ادات تأکید بونده فراز یقین معناسنه در دن ایراق کیتمش (محصول بیت) چون که اول کسه نك فرار ایلین قولی کنه کلدی لقماندن اول کسه یه خوف وخشیت کلدی زیرا بریل مقداری اکا خدمت ایدوب تکاسل ایلدی و بن حرالاصلن بنده دکلین دیمدی ﴿ بپایش در افتاد پوزش نمود ❊ بخندید لقمان که پوزش چه سود ﴾ بپایش باحرف صله وضمیرلقمانه راجعدر پوزش اسم مصدر راعتذار معناسنه که حرف بیان (محصول بیت) اول کسه لقمانك اباغنه دوشدی وعذرکوستردی که بلمیوب بوقدر زمان سنی استخدام ایلدم دیو بویله دیجه لقمان کولدی ودیدی شمدی عذرنه فائده و یرور ﴿ بسالی زجورت جکرخون کنم ❊ بیك ساعت ازدل بدر چون کنم ﴾ بسالی باحرف ظرف و یاحرف وحدت وحرف ربط محذوف بسالی که تقدیرنده زجورت تقدیری زجور خدمتك در بیك باحرف ظرف بدر باحرف صله طاشره دیمکدر چون واواصلیه ابله کیف معناسنه در نیجه دیمکدر (محصول بیت) بریل مقداری که سنك

رد شمعی

خدمتك جور وجفاسندن جكرمى خون ايليم يعنى زحمت و بلا چكمش اولم برساعتده اول جور وجفايى قلبمدن نيجه اخراج ايده بيلورم ﴿ ولى هم بخشايم اى نيك مرد ✽ كه سود تو مارا زيانى نكرد ﴾ ولى ادات استدراك هم بونده بونك برله ديمكدر عربيده مع ذلك ديرلر بخشايم فعل مضارع متكلم وحده در بخشايدن دن ترحم معناسنه در بونده مراد كناهن بغشلمق وسوچندن كچمكدر نيك مرد تركيب مزجى در كه حرف تعليل سود توسود نفع ديمكدر پس اضافت مصدرك مفعولنه در سكا نفع ديمكدر مارا بيزه ديمكدر را ادات صله در زيانى ياحرف وحدت و ياتنكير (محصول بيت) لقمان دير كه سنك چوق جفالرك چكدم اما بونك برله كه عفو ايدرم اى مرد نيك زيرا سكا فائده بزه زيان ايلمدى يعنى سكا برخانه ياپدم وبكا بوندن زيان مترتب اولمدى بلكه نيجه حكمت ومعرفتم زياده اولدى كلن بيت مقصودى بيان ايدر ﴿ تو آباد كردى شبستان خويش ✽ مرا حكمت ومعرفت كشت بيش ﴾ آباد الف ممدوده معمور ديمكدر شبستان بونده كيجه يتاجق ير ديمكدر قيش اوينده ديرلر خويشنه اضافتى لاميه در مرابنم ديمكدر (محصول بيت) سن كندى كيجه لكلى معمور وآباد ايلدك وبنم حكمت ومعرفتم زياده اولدى حاصلى حكمت ومعرفتده ترقى ايلدم كلن بيت سبب ازدياد حكمت ومعرفتى بيان ايدر ﴿ غلاميست درخيل اى نيك بخت ✽ كه فرمايش وقتها كار سخت ﴾ غلاميست ياحرف وحدت درحرف ظرف خيل بونده بلوك معناسنه كه مراد كنديك توابع ولواحقيدر اما عرب خيل آنه دير بونده خيل آت معناسنه در دين بوداده راجل ايش نيك بخت وصف تركيبى كه حرف بيان فرمايم فعل مضارع متكلم وحده بيوررم ديمكدر ضمير غلامه راجعدر ضمير منصوب متصل معناسنه اكا بيوررم ديمكدر كارسخت بيانيه مشكل ايش ديمكدر (محصول بيت) لقمان اول كسه يه دير كه اشياع واتباعمده برقولم واردر اى نيك بخت كاه كاه صعب ايش ومشكل مصلحت بيوررم حاصلى آنى شدتله طوتاردم ديمكدر معلوم اولاكه مقام حكايت حال ماضى معناسنى اقتضا ايدر مى فرمودمش ديمك ايدى ليكن ضرورت وزنيچون فرمايش بيورمش قتأمل ﴿ دكرره نيازارمش سخت دل ✽ چو ياد آيدم سختى كار كل ﴾ دكرره بريول دخى يعنى

رد شمعى

بر كره دخی دیمكدر نبازارم فعل مضارع نفس متكلم وحده اینجتمم وبیحضور
ایلم دیمكدر شین ضمیر معناده دله مقید در داش تقدیرنده آیدم میم ضمیر
منصوب متصل چونكه یادمه كلور دیمكدر سختیٔ كاركل لامیه درویاحرف
مصدر (محصول بیت) اقمان دیركه بردخی مذكور غلامك كوكلنی
محكم بیحضور ایلم وخاطرنی رنجیده اتمم چونكه بالحق ایشنك زحمتی
وشدتی یادمه كلنجه خاطرنی پریشان ایلم وكوكلنی بیحضور قیلم حاصلی
باشمه كلن بلالری اكدكجه اكا زحمت ویرمم حضرت شیخ مناسبتله حكمته
شروع ایدوب بیورر ﴿ هرآن كس كه جور بزركان نبرد ❊ نسوزد داش
برضعیفان خرد ﴾ جور بزركان لامیه برحرف صله ضعیفان خرد بیانیه
مراد زیردست اولان كسه لردر (محصول بیت) هر اول كسه كه اكابرك
جوروجفاسنی كتورمدی یعنی چكمدی انك كوكلی ضعیفلره وزبونلره یانماز
یعنی ترحم ایلیوب انلری اسیر كزبلكه همیشه جوروجفا اوزره اولور ﴿ كراز
حاكمان سختت آید سخن ❊ تو برزیردستان درشتی مكن ﴾ سختت تا ضمیر خطاب
درشتی یا حرف مصدر غلظت وخشونت دیمكدر (محصول بیت)
اكرحاكملردن سكا سوزقتی كلورسه یعنی سوزلری سكا كوج كلورسه سن الك
التنده اولان فقرا وضعفایه غلظت وخشونت ایلمه یعنی حرمت ورعایت
ایله جور وجفا ایلمه حاصلی سكا غیرینك سوزی نیجه كلورسه سنكده
غیریه انجلاین كلور ﴿ حكایت جنید وتواضع وحلم او ﴾ ﴿ شنیدم كه
دردشت صنعان جنید ❊ سكی دید بركنده دندان صید ﴾ كه حرف
بیان دشت صنعان لامیه در مجازا دشت صحرا وصنعا ن بلا دیمندن
برعظیم بلدهنك اسمی در كه عبدالرزاق یمنی اندندر عرب همزه ایله اوقور
اما عجم نونله اوقور پس نونله خطا در دین خطا ایلمش جنید صیغهٔ   زد شمعی
تصغیر وزنی اوزره اولیایٔ خدادن برعظیم الشان ولینك اسم شریفدر
لقبی سید الطائفه در بغدا دیدر حضرت سری السقطی ایله ایكیسی
برتربه دهٔ مدفوندر قدس الله سرهما العزیز بركنده قوپمش وقوپارلمش
دیمكدر بونده چیقمش دیمكدر دندان صید لامیه در مجازا صید بونده
مصدر در آولمق معناسنه ویا اسمدر آو معناسنه دندان صید دن مراد
آوه یاپشجق دیشلر یدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر كه ایشتدم
صنعانك صحراسنده جنید بغدادی صیده یاپشجق دیشلری چیقمش

برکاب کوردی یعنی پیرلکدن دیشلری دوکلش برسک کوردی ❊ زنیروی سر پنجهٔ شیر کیر ❊ فرومانده عاجز چورو باه پیر ❊ نیروی سر پنجه شیر کیر لامیه وبیانیه در نیروی نونك کسریله وراتك اضمیله قوت معناسنه در سرپنجه قوت وزوردن عبارتدر شیر کیر ارسلان طوتجی دیمکدر وصف ترکیبیدر فرومانده عاجز قالمش دیمکدر امابونده عجزدن تجرید اولنوب مطلقا قالمش دیمکدر روباه پیر بیانیه (محصول بیت) ارسلان طوتجی سرپنجه زورندن پیر دیلکی کبی عاجز زبون قالمشدی حاصلی پیرلکدن زیاده دوشکون اولمشیدی ❊ پس ازغرم آهو کرفتن بپی ❊ لکد خوردی از کوسفندان حی ❊ غرم غینك ضمی وراتك سکونیله یبان قیونی دیمکدر آهو معروف بپی باابزمعناسنه در و پی پای عجمك فتحی وپای اصلیه ایله سکز معناسنه در ازویلك معناسنه دردبین معنابه ازابلتمش لکد لامك وکاف عجمك فتحیله دپمه دیمکدر خوردی یاحرف حکایت یردی دیمکدر کوسفند قیون والف ونون ادات جمعدر حیه اضافت لامیه درحی قبیله دیمکدر (محصول بیت) مذکوریك یبان قیوننك وآهونك سکرنی طوتدیغندن صکره یعنی سکرینه یاپشوب شکار ایلدیکدن صکره زیاده عجزندن قبیله قیونلرندن دپمه یردی حاصلی مغلوب محض اولمشیدی شویله که قیونلر یله آکه غالب اولمشیدی بعض نسخه ده بوبیت واقعدر ❊ پس ازکاو کوهی کرفتن بقهر ❊ لکد خوردی ازکوسفندان شهر ❊ کاو کوهی بیانیه یبان صغری دیمکدر (محصول بیت) یبان صغرینی قهروغلبه ایله طوتدقدن وآولدقدن نصکره شهرك وکونك قیونلرندن دپمه یردی وآنی سوسرلردی ❊ چو مسکین وبی طاقتش دیدوریش ❊ بدو دادیك نیمه اززاد خویش ❊ چو حرف تعلیل طاقتش ضمیرسکه راجعدر ریش مجروح معناسنه در بدو ضمیر کنه سکه راجعدر داد فاعلی جنبدر یك نیمه برنصفی دیمکدر زاد خویش کندی ازوقندن دیمکدر (محصول بیت) جنید حضرتلری مذکور سکی مسکین وطاقتسز وقدرتسز ومجروح کوردی اکا کندی ازغندن برنصفنی ویردی یعنی اني اسیر کیوب قرنني طیوردی ❊ شنیدم که می کفت وخون میکریست ❊ که داند که بهتر زماهر دوکیست ❊ میکفت حکایت حال ماضی فاعلی جنیددر میکریست سابق کبی اغلردی قان

ردشمعی

اغاق محکم اغلمقدن کنایتدر که اسمدر کیم معنا سنه بهترا یوزلك دیمکدر زماهردو بیرنم ایکیمزدن دیمکدر کیست کیمدر دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر اشتدم جنیدمذکور کابی اول حالده کور بجک سوبلردی وقان اغلردی حاصلی محکم اغلردی سویلدیکی بوندن صکره کان طقوز مصرا عنك مضمونیدر یعنی کیم بیلورکه بیرنم ایکیمزدن خداقتنده قنغمز بکرکدر حاصلی قنغمز مقبولرکدر * بظاهر من امروز ازاین بهترم * دکرتاچه راند قضا برسرم * بظاهر باحرف ظرف ازوضمیر سکه راجعدر دکرداخی دیمکدر تاحرف تعجب تعجبا دیمکدر راند فعل مضارع مفرد غائب سورر دیمکدر یعنی نه کتورر قضا فاعلی قضادن مراد حکم ازلی در برحرف صله (محصول بیت) جنیددرکه ظاهرا بن بوکون بوسکدن بکرکم اما تعجبا قضای خدای متعال داخی باشمه نه سورر یعنی کاتب ازل باشمه یازدیغی ندرونه حال اولیسردر معلوم دکلدر * کرم پای ایمان نه لغزدزجای * بسر برنهم تاج عفوخدای * کرم میم معنا ده ایمانه مقید در پای ایمانم تقدیر نده اضافت لامیه در مجازا نلغزد فعل نفی مستقبل مفرد غائب فعل شرط واقعدر طایمزسه دیمکدر بسر برباحرف تأکید برحرف استعلا نهم فعل مضارع متکلم وحده جواب شرط واقعدر قورم دیمکدر تاج عفوخدای لامیه لردر (محصول بیت) اکرایمانم اباغی یرندن طیرنمازسه یعنی ایمانمه خلل وزوال کلمزسه باشم اوزره خدانك عفوی تاجنی قورم یعنی ایمان کامل ایله دوشرم حاصلی مرحوم ومغفور اولورم پس بوجهتدن بن کلبدن بهترم * وکر کسوت معرفت در برم * نماندبه بسیار از بن کمترم * کسوت معرفت لامیه در مجازا درحرف ظرف و برحرف استعلا ومیم ضمیرمتکلم اوزرمده دیمکدر که عرب علی دیر مصراع ثانی یه مرهوندر نماند فعل نفی مستقبل مفرد غائب فعل شرط واقعدر قالمازوقالمیه دیمکدر به بسیار بازائد از بن یعنی ازسك کمترا کسکرلك دیمکدر (محصول بیت) ایمان کامل ایله کیدرسم مذکور کبی اولورم اما معرفت وعرفان کسوتی اوستمده قالمزسه بوکلبدن چوق اکسك وناقص کیدرم حاصلی بی معرفت خدا ختم اولورسه کلبندن بکدر العیاذ بالله * که سك باهمه زشت نامی چومرد * مراورا بدوزخ نخواهند برد * که از بن کمتر بیوردیغنه حرف تعلیلدر

باهمه باحرف مصاحبت زشت نام وصف ترکیبی و یاحرف مصدر آد
چرکینلکی دیمکدر مر حرف تأکید اوضمیرغائب وراادات مفعول بدورخ
باحرف صله برد بردن معناسنه در (محصول بیت) ز براسنك بوقدر نام
چرکینلکیله چونکه فوت اوله انی دوزخه ایلتمسرلر یعنی جهنمه داخل
اولماز حاصلی مستحق عذاب اولماز حضرت شیخ معرفته شروع
ایدوب بیورر ﴿ ره اینست سعدی که مردان راه ✱ بعزت نکردند
درخود نکاه ﴾ سعدی منادی وحرف ندا محذوف که حرف بیان مردان
راه لامیه در مجازا بعزت باحرف مصاحبت در حرف صله خود کندی
دیمکدر نکاه نظر والتفات دیمکدر (محصول بیت) ای سعدی طریق
بودرکه خدایولینك مردلری یعنی اولیا عزت وعظمتله کندیلرینه نظر
ایلمدیلر یعنی کندیلرن معزز ومحترم طوتمدیلر بلکه کلبدن کمتر بلدیلر
﴿ ازآن برملائك شرف داشتند ✱ که خود رابه ازسك نپنداشتند ﴾
ازآن ادات تعلیل برملائك برحرف استعلا شرف داشتندك مفعول صریحی
وبرملائك غیرصریحی که حرف تعلیل نپنداشتند فعل ماضی جمع غائب ظن
ایلمدیلر دیمکدر (محصول بیت) انکیچون اولیای خدا ملائکه اوزره شرف
وعزت طوتدیلرسكدن یك ظن ایلمدیلر یعنی کندیلرینی سکدن ذلیل وخوار
طوتدیلر انکیچون خدا قتنده محترم اولدیلر ﴿ حکایت پارساو بربطزن ﴾
﴿ یکی بربطی در بغل داشت مست ✱ بشب درسر پارسای شکست ﴾
تقدیر مصراع اول یکی مست بربطی در بغل داشت بربط ایکی یانك
فتحیله قوپوزه دیرلر درحرف ظرف بغل یانك وغینك فتحه‌لریله قولتق
دیمك بشب باحرف ظرف شب کیجه دیمکدر درحرف صله سر پارسایی
اضافت لامیه در ویاحرف وحدت (محصول بیت) برمست کمسنه‌نك
قولتغنده برقوپوز وارایدی کیجه‌ده انی برعابدك باشنده پاره‌لدی یعنی
باشنه اوردی و پاره‌لدی حاصلی برمستك قولتغنده برقوپوز وار ایدی
کیجه ده آنی برعابدك باشنده پاره لدی ﴿ چورو ز آمد آن نیك
مرد سلیم ✱ برسنکدل بردیك مشت سیم ﴾ نیك مرد ترکیب مزجی
ایی کشی دیمکدر سلیمه اضافت بیانیه در برسنکدل لامیه در سنکدل وصف
ترکیبی طاش یورکلی دیمکدر یعنی ظالم مشت سیم لامیه در مشت

بونده آوج معناسنه در وسیم بونده اکچه معناسنه در (محصول بیت) چونکه کون کلدی یعنی صباح اولدی اول ابی سلیم کشی یعنی مذکور پارسا اول طش یورکلی ظالمك فننه بر اوچ سیم ابلندی یعنی قوپز بهاسی دیو اکا بر آوچ اکچه ابلندی ودیدیکه ﴿ دوشینه معذور بودی ومست ❊ ترا ومرا بربط وسر شکست ﴾ که رابط مقول وقول مقدردر دوشینه یااداتن نسبت وتخصیص ضرورت وزنیچون زیاده اولمشدر بودی یای خطابله ادات زمانیه تراسنك ومرانم دیمکدر رالر ادات تخصیص شکست فعل ماضی مفرد غائب بونده لازمدر متعدیده کلور (محصول بیت) مصراع ثانی الف ونشر مرتب طریقی اوزره کلور عاند دیدیکه دون کیجه معذور ومست ایدك یعنی کندیکدن خبرك یوق ایدیکه سنك قوپزوینم باشم صندی ﴿ مرابه شد آن برخاست بیم ❊ ترابه نخواهد شد الابسیم ﴾ (محصول بیت) بنم قوپزه ایلدکك یاره ایی اولدی واوکیدی وخوف قالمدی یعنی بکا اول یاره دن ضرروزیان مترتب اولمدی اماسنك ضرروزیانك آنی اولماز الا اکچه ایله ایمدی کرم ایدوب بو اکچه قبول ایدوب قپوزکی اصلاح ایله که کوکلکدن الم وندامت کیتسون ﴿ ازان دوستان خدا برسرند ❊ که ازخلق بسیار برسر خورند ﴾ ازان ادات تعلیل برسر برحرف صله سرباش دیمکدر (محصول بیت) خدادوستلری یعنی اولیاانکیچون باشده درلر یعنی رفعت وعزتده درلر زیرا خلقدن باشلرینه چوق ضربه یرلر یعنی چوق جفا والم و بلا چکرلر حاصلی انکیچون مقبول خدادرلر که خلقك اذا وجفاسنه تحمل ایدرلر ﴿ حکایت صبر مردان برجفای ناااهلان ﴾ ﴿ شنیدم که درخاك وخش ازمهان ❊ یکی بوددر کنج خلوت نهان ﴾ خاك وخش لامیه در وخش واوك فتحی وخای معجمه نك سکونیله برشهرك اسمیدر کنج خلوت لامیه در (محصول بیت) اشتدم که وخش مملکتنده اولیادن بریسی خلوت بوجغنده خلقدن نهان اولمشدی یعنی خلقدن منقطع اولوب بر بوجق اختیار ایدوب توکل وقناعتله کچینوردی ﴿ مجرد بمعنی نه عارف بدلق ❊ که بیرون کند دست خواهش بخلق ﴾ یعنی باحرف مصاحبت وباحرف ظرف بدلق باحرف مصاحبت دلق فقرا خرقه سی که حرف تعلیل وباحرف رابطه صفت دست خواهش

لامیه‌در مجازا دست سؤال دیمکدر بعض نسخه‌ده خواهش یرینه
حاجت واقعدر بخلق باحرف صله (محصول بیت) مذکور کمسه معنی
جهتنده عارف مجردایدی دلق وخرقه ایله عارف دکل ایدی یعنی صورت
پرست دکل ایدیکه خلقک حاجت وسؤال الینی طاشره چقره یعنی
خلقی جر ایلمک ایچون فقرا خرقه سنی کیمش دکلدی بل که حقیقتله
اهل فنا ایدی که کمسه یه عرض حاجت ایلمزدی * سعادت کشاده
دری سوای او * دراز دیکران بسته برروی او * یاحرف تنکیر سوی
اولامیه‌در قپو (محصول بیت) سعادت آنک چانبنه قپو اچمشیدی
یعنی خدادن مسعود ایدی که سعادت انک یوزینه اغیاردن قپوبی
بغلامشیدی حاصلی آنک هیچ کمسه یه احتیاجی یوق ایدی بل که غیری
کمسه‌نک اکا احتیاجی وارایدی نته که اولیانک احوالی بویله ایدی والانه
بویله‌در * زبان آوری بی خرد سعی کرد * زشوخی بد کفتن
نیک مرد * زبان آور وصف ترکیبیدر بونده متکلم مراددر ویاحرف
وحدت بی خرد صفت زبان آوردر شوخی یاحرف مصدر باحرف صله
بدکفتن ترکیب مزجی نیک مرده اضافتی لامیه‌در نیک مرد ترکیب
مزجیدر (محصول بیت) عقلسز بردیلی اوزون متکلم سعی ایلدی
کستاخلغندن اول ایی کمسه‌نک یرامزلغین سویلدی یعنی دنائت وخباثتدن
اول مرد نیکک ذمائم اخلاقنی سویلکه سعی وکوشش ایلدی حاصلی
غیبتنی سویلدی بویله دیو * که زنهار ازین مکرو دستان وریو *
بجای سلیمان نشسته چو دیو * دستار وریو عطف تفسیریلردر حیله
وخدعه معناسنه بجای سلیمان باحرف ظرف واضافت لامیه‌در نشسته
تقدیری نشسته اندر اوتور مشلر دیمکدر چوادات تشبیه دیودن مراد
صخر جنیدرکه حضرت سلیمانک مکرله مهرنی المشدر (محصول
بیت) که احتراز ایلک بومکر وحیله وخدعه صاحبلرندن
یعنی بومکارلر عباد وزهاد یرینه اوتورمشلر صخر جنی سلیمان یرینه
اوتوردیغی کبی حاصلی زی صلحایه کیرمشلر خلقه فریب ویرمک ایچون
که بونلر اولیادر دیو * دمادم بشویند چون کربه روی * طمع کرده
درصید موشان کوی * دمادم دائما دیمکدر بشویند فعل مضارع جمع
غائب یورلر دیمکدر چون کربه کدی کبی روی یوز بشویندک مفعولیدر

کرده تقدیری کرده اندر درحرف صله صیدموشان کوی لامیه‌لردر
(محصول بیت) دائما بونلر کدی کبی یوزلر ینی یورلر یعنی کدی اینی
یوزینه سوردیکی کبی بونلر تازه تازه ابدست الورلر که دیو بونلر صلحادر
بو وضعله محله موشلرینی صید ایتمکه طمع ایلمشلر یعنی محله ده اولان
ارباب دولته فریب ویروب کندیلرینه میل ایتدرمشلر تاکه صدقات
وزکوتی کندیلرینه تخصیص ایدوب مستحق اولان فقرایه نسنه
ویرمیه‌لر ﴿ ریاضت کش از بهر نام وغرور ﴾ که طبل تهی را
رود بانك دور ﴾ ریاضت کش وصف ترکیبی ریاضت چکیجی معناسنه
بهر نام لامیه در مراد شهرتدر که حرف تعلیل طبل تهی بیانیه ورا
حرف تخصیص بانك آواز دیمکدر (محصول بیت) بونلر نامدار ومشهور
اولمغیچون ریاضت کشلردر زیرا بوش طاولك آوازی ایراق کیدر یعنی
طاول بوش اولنجه محکم اوتر اما طولی اولنجه اوتمز بونلرده بوش طاوله
بکزرلر که صیت وصدالری عالمده منتشر اولمشدر اما نسنه یوق حاللرنده
یعنی بونلر زرق وریا یله ریاضت چکرلر تاکه خلق ارا سنده شهرت
واعتبار بوله لر که بونلر صلحادر دیو ایکن زیاده کفردر العیاذ بالله
﴿ همی کفت وخلقی بروانجمن ﴾ برایشان تفرج کنان مردوزن ﴾
همی کفت فاعلی زبان آور در واو حرف حال خلقی یا حرف
وحدت بربلوك خلق دیمکدر انجمن درنك دیمکدر برایشان برادات
مفعول انلری دیمکدر تفرج کن وصف ترکیبی تفرج ایدیجی دیمکدر
والف ونون ادات مبالغه (محصول بیت) اول بوسوزلری سویلردی
حال بوکه بربلوك خلق اوزرینه درنك اولوب انلری ار وعورت تماشا
ایدیجیلر ایدی یعنی حاضر اولان خلق ناظر اولوب سیر ایدرلردی
جائزدرکه ایشاندن مراد شیخله مذکور ظالم اوله وجائزدرکه شیخ
توابعیله اولا فتأمل ﴿ شنیدم که بکریست دانای وخش ﴾ که یارب
مرین شخص را توبه بخش ﴾ که حرف بیان دانای وخش لامیه شهر
وخشك داناسی یعنی مذکور عزیز که حرف رابط مقول وقول مقدردر
مرین اصلنده مر این ایدی مر حرف تأکید واین اسم اشارتدر شخصه
وهمزه وصلده ساقط اولمشدر بخش فعل امر مفرد مخاطب بغشله دیمکدر
(محصول بیت) حضرت شیخ دیرکه ایشتدم که دانای وخش اغلدی

ودیدیکه یارب بو غیب کو شخصه ایلدیکی افترادن توبه بغشله یعنی
توبه میسر ایله ﴿ وگر راست کوای خداوند پاك ❊ مرا توبه ده
تانکردم هلاك ﴾ تا حرف تعلیل نکردم فعل نفی مستقبل متکلم وحده
اولمیام دیمکدر صیرورت معناسنه (محصول بیت) واکر بو شخص بنم
حقمده کرچك سویلدیسه بکا افترا ایلدیسه ای پاك الله بکا توبه ویر
تاکیم هلاك اولمیام یعنی اکر عبادت وطاعتم زرق وریا ایله ایسه بکا ندامت
ویرکه توبه ایدوب آخرنده معذب اولمیام ﴿ پسند آمداز عیب جوی
خودم ❊ که معلوم من کرد خوی بدم ﴾ پسند بونده اسم ر پسندیده
معناسنه عیب جوی خود لامیه عیب جو وصف ترکیبی جو یدن عیب
دیلیجی یعنی عیبلیجی دیمکدر که حرف بیان معلوم من لامیه خوی خود
لامیه (محصول بیت) بکا کندی عیبجمدن مقبول کلدی یعنی عیب
کویجدن بکا خوش کلدی که بکا معلوم ایلدی یراماز خویی یعنی عیوبی
بکا بلدردیکی مقبول کلدی حضرت شیخ پند وحکمته شروع ایدوب
بیورر ﴿ کرآنی که دشمنت کوید مرنج ❊ وکرنیستی کو برو بادسنج ﴾
آنی آن اسم اشارت در ویا ضمیر خطاب که حرف بیان دشمنت نون ساکن
اوقنور ضرورت وزن ایچون مرنج فعل نهی مفرد مخاطب اینجنمه
دیمکدر نیستی یا ضمیر خطاب دکلسك دیمکدر کو فعل امر مفرد مخاطب
کو یدندن سویله دیمکدر برو ده فعل امر مفرد مخاطب وار معناسنه
وسنج فعل امر مفرد مخاطبدر سنجیدندن طارتمق معناسنه باد مقدم
مفعولی (محصول بیت) حضرت شیخ خطاب عام طریقیله بیورر که اکر
سن اول ایسك که سکا دشمن دیر انجنمه یعنی سکا عدو سویلدیکی سوزلر
سنده وار ایسه ودیدوکنه ماصدق ایسك بحضور اوله که کرچك
سویلر واکر دیدیکی دکل ایسك یعنی سنده اول حال اولمیوب سکا محض
افترا ایلدیسه سن اکا دیکه وار بیل طارت یعنی هرنقدر نامعقول سویلرسك
سویله که بکا اندن ضرر وزیان مترتب اولمز و باد سنج عبارتنی زائد
و بیفائده مقاملرنده استعمال ایدرلر پس برو باد سنج دیمك معناسی
وار زائد یره کو شش ایله بکا اندن ضرر وزیان مترتب اولمز دیمکدر
﴿ اکر ابلهی مشك راکنده کفت ❊ تو مجموع باش کو پراکنده کفت ﴾
ابلهی یا حرف وحدت کنده کاف عجمك فتحیله کندیده معناسنه در

قوقش دیمکدر حاصلی چرکین قوقیده مستعملدر که عرب منتن دیر
رامز قوقش نسنه یه کواصلنده که اوایدی که حرف تعلیل وضمیرابابهه
راجعدر وهمزه وصله ساقط اولمشدر پراکنده باوکاف عجمك فتحلریله
طاغنق دیمکدر مراد نامعقول وزائد دیمکدر (محصول بیت) اکر برابله
واحمق مسکه چرکین قوقار دیدیسه سن مجموع اولوب پریشان خاطر
اولمه که اول ابله زائد ونامعقول سویلدی حاصلی مسکه صبث قوقار
دیبن ناسزا سویلمش سن اندن بیحضور اولمه که زائد دیمش ﴿ وکرمیرود
در پیاز این سخن ❊ چنینست کوکنده مغزی مکن ﴿ میرود بونك
کبی یرلرده واقع اولور معناسنه در نته که کاستانك دیباجه سنده در
مواظبت خدمت بارکاه خدا وندی میرود واقعدر قتدبر درپیازی
تقدیری درحق پیازدر کوفعل امر مفرد مخاطب کو یدندن سویله
دیمکدر کنده مغز وصف ترکیبیدر قوقش بینلی دیمکدر و یاحرف مصدر
(محصول بیت) اماا کر پیاز حقنده بوسوز واقع اولورسه یعنی اکر
برکسه پیازه بدقوقار دیرسه سن اکادیکه بو بله یعنی کرچك سین قوقش
دماغلق وعقلسزلق ایله یعنی بو بله دیه نی تصدیق ایدوب اکا عناد
ایله وجائزدر که کنده مغزی مکن عبارتیله پیاز بد قوقاردین مراد اوله
فتدبر حاصلی برسوز که کرچك اوله انده عناد ایله و کرچکی تصدیق
ابله اماراشت اولمزسه عنادایدوب بو بله در ویابو بله دکلدر دیوبلج ایله
که عداوته باعث اولور ﴿ نکیرد خردمند روشن ضمیر ❊ زبان بند دشمن
زهنکامه کیر ﴿ خردمند روشن ضمیر بیانیه درروشن ضمیروصف ترکیبیدر
پاك فکرلی اهل بصیرت معناسنه زبان بند ترکیب مزجی دل باغی دیمکدر دشمنه
اضافتی لامیه در هنکامه کیروصف ترکبی کیر یدندن درنك طوتجی دیمکدر
کاسه باز وزورباز وقوقله بجی کبیلره اطلاق ایدرلر (محصول بیت) روشن
فکرلی اهل بصیرت اولان عاقل دشمنك دبلین باغنی هنکامه کیردن
المازیعنی بعض کسنه لر کاغد پاره لرینه شونی وبونی قرالر ودرنك ایدوب
خلقه فریب ویرور بو فلانه کفرندر وبو فلان دل باغی و بو فلان
علاجدر دیو سلطان بایزید میدانی حوالیسنده وشهرا ده میدانی
حرمنده بعض تخسندلر ایلدیکی کبی پس عاقل ودانا اولان انلردن اول
کاغد پاره لرین آلوب بو دشمنك دبلین باغلر دیوالدانماز مقصود بودر که
عاقل ومدبر برایش ایشلمز که دشمنه معطن اوله که دبلین بغلمغه محتاج اوله

نه که بوندنصکره کان بیننده تصریح یورر ❊ نه آیین عقلست ورای خرد ❊ که دانافریب مشعبدخرد ❊ آیین اسلوب دیمکدر عقله اضافت لامیه در رای خرد ده بویله در که حرف بیان فریب مشعبد لامیه مشعبد اسم فاعلدر دحرجه بابندن حقه باز وحیله کار دیمکدر خرد بونده فعل مضارع مفرد غائبدر خریدن دن صاتون آلور معناسنه پس ایکیسی تجنیس تام واقعدر (محصول بیت) قانون عقل وفکر وهوش وخرد دکلدر که دانا اولان کسنه حیله باز وحقه بازلك فریبنی صاتون اله یعنی آنوك حیله سنه الدانه حاصلی عاقل ودانا هنکامه کیرك لفردبسینه الدانمق لایق دکلدر ❊ پس کارخویش آن که عاقل نشست ❊ زبان بداندیش برخود ببست ❊ پس کارخویش لامیه لردر آن که تقدیری آن کس که دز حذف وایصالله آن که قالدی پس که حرفیندن اسمیته منقلب اولدی زبان بداندیش لامیه در بداندیش وصف ترکیبی یرامز فکرلی دیمکدر عدو معناسنه مستعملدر برخود برحرف صله خود کندی دیمکدر (محصول بیت) اول کسه که عاقلدر ایشی اردینه اوتوردی یعنی خلقدن منقطع اولوب کندی ایشنه مشغول اولمشدر حاصلی احوال عالمدن فارغ اولوب برکنج اختیار ایدوب عزلت ایلدی پس بویله ایلمکله عدونك کندینه دیلنی باغلدی یعنی عزلت اختیار ایلمك ایله خلقك دیلنی کندیدن کسدی حاصلی طعن اعدادن خلاص بولدی ❊ تونیکوروش باش تابد سکال ❊ بنقص تو کفتن نیابد مجال ❊ نیکوروش وصف ترکیبی ایی یوریشلی معناسنه تاحرف تعلیل بدسکال سینك فتحی وکسریله یرامز فکرلی دیمکدر یعنی دشمن باحرف صله نقص تولامیه سنك نقصانك دیمکدر نیابد فعل نفی استقبال مفرد غایب بولماسون وبولمیه دیمکدر مجال مفعولیدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله یورر که سن ایی یوریشلی وایی ایشلی اول تاکه عدوسنك نقصان وقصورکی سویلمکه مجال بولمسون یعنی سکا طعن ودخل ایلمکه قادر اولمسون ❊ چو دشوارت آید دشمن سخن ❊ نکرتاچه عیبت کرفت آن مکن ❊ دشوارت تاضمیر خطاب نکرنونك کسری وکاف عجمك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب نظرایله دیمکدر تاحرف تنبیه وتحذیر عیبت تاضمیر خطاب (محصول بیت) چونکه سکا دشمندن سوز کوچ کلدی یعنی که سوزندن بحضور اوله سین نظرایله

كورکم سنك نه عیبك طوتدیسه اول عیب ایله تا کیم حقکده سوز سویلمکه قادر
اولمیه یعنی دخل وطعن محلنه دوشمه که عدویه مطعن اولمیه سین ﴿ جز آن
کوندانم نکوکوی من ٭ که روشن کند بر من آهوی من ﴾ نکوی کوی من
لامیه نکوکوی وصف ترکیبی ایی سویلیجی معناسنه که حرف رابط صفت
آهوی من لامیه در آهو بونده عیب معناسنه (محصول بیت) اول کمسه دن
غیری بنم ایالکم سویلیجی بلزم یعنی بنم حقمده ایی سویلر اول کمسه در که
بکا عیبم روشن وواضح ایلیه حاصلی بنم دوستم اول کمسه درکه بکا عیوبمی
بیلدره که اندن احترازایدم ﴿ حکایت امیر المؤمنین علی کرم الله وجهه
ورضی الله عنه وسیرت خوب اودر تواضع ﴾ ﴿ کسی مشکلی بردپیش
علی ٭ مگر مشکلش را کند منجلی ﴾ کسی مشکلی یاری وحدت
ایچوندر پیش علی لامیه در علی نك قتنه دیمکدر مکر ادات تمنی مشکلش را
ضمیر کسیه راجعدر ورا ادات مفعول منجلی اسم فاعلدر انفعال
بابندن بونده واضح وروشن معناسنه در (محصول بیت) برکمسه حضرت
امام علی قتنه برمشکل ایلتدی یعنی اندن برمشکل سؤال ایلدی اوله کیم
مشکلنی واضح وروشن ایلیه یعنی اوله کیم مشکلنی حل ایلیه دیو سؤال
ایلدی ﴿ امیر عدو بند کشور کشای ٭ جوابی بگفت از سر علم ورای ﴾
عدو بند کشور کشای وصف ترکیبلردر فاتح اقالیم عدوبغلیجی امیر دیمکدر
جوابی یا حرف وحدت سر علم لامیه در علم جهتندن دیمکدر (محصول بیت)
عدو بغلیجی مملکت فتح ایدیجی علی حضرتی سائله برجواب ویردی علم
ورای جهتندن یعنی علمی وفکری ایرشدیکی مقدارنجه ﴿ شنیدم که شخصی
دران انجمن ٭ بگفتا چنین نیست یا ابا الحسن ﴾ که حرف بیان یا حرف وحدت
انجمن درنك بونده مجلس مراددر یا حرف ندا ابوالحسن حضرت امامك
کنیه سیدر حسن باباسی دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر
ایشتدم که اول مجلسده برکمسه دیدیکه بویله دکلدر یا ابا الحسن یعنی بو مشکلك
حل بویله دکلدر دیمکدر ﴿ نرنجید از و حیدر نامجوی ٭ بگفت ار تودانی
به ازین بگو ﴾ حیدر نامجو بیانیه در حیدر حضرت امام علینك لقبیدر
لغتده ارسلان معناسنه نامجوی وصف ترکیبیدر نامدار معناسنه یعنی مشهور
عالم ارا کردن مخفف اسم شرط دانی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل
شرط واقعدر بیلورسك دیمکدر ازین اشارتدر امامك جوابنه به یك دیمکدر

(محصول بيت) اول كسه‌دن حيدر نامدار ايجنوب بحضور اولمدی ديدی اكرسن بوندن يك يبلورسك سويله يعنی بوندن يك جواب بيلورسك سويله و مشكلی حل ايله ❊ بكفت آنچه دانست وشايسته كفت ❊ بكل چشمهٔ خور نشايد نهفت ❊ شايسته بانك فتحی و كسريله لايق ومناسب معناسنه‌در با حرف ظرف كل كاف عجمك كسريله بالچق ديمكدر چشمهٔ خورلاميه چشمه بونك كبی برلرده قرص آفتاب معناسنه‌در زيرا خور رومضميله وواو رسميله كونش معناسنه‌در نهفت بونده مصدر اورتمك وكيزلمك ديمكدر (محصول بيت) اول كسه بلدوكنی ديدی ولايق ومناسب ديدی يعنی ايی ديدی حاصلی امامدن يك جواب ويردی نه‌ديدلم كونش چشمه‌سنی بالچق ايله اورتمك لايق دكل اول كسه‌نك جوابی حضرت امامك جوابندن يك اولديغنی انكار ايلمك اولماز ❊ پسنديدازو شاه مردان جواب ❊ كه من برخطا بودم او برصواب ❊ شاه مردان لاميه در ارنلر پادشاهی ديمكدر جواب پسند يدك مفعول صريحی واز وغير صريحی كه حرف رابط مقول وقول مقدر در يعنی بكندی وديدی ديمكدر (محصول بيت) شاه مردان اول كسه‌دن جوابی بكندی وديدی كه بن خطا اوزره‌يم واول مجيب صواب اوزره‌در حاصلی بنم جوابم خطا وانك جوابی صوابدر ❊ به ازمن سخن كفت ودانا يكيست ❊ كه بالاتر ازعلم اوعلم نيست ❊ ودانا واو حرف اضراب يكيست يعنی يك ذاتست كه مراد خدادر كه حرف رابط صفت بالاتر بوجه‌رك ديمكدر علم اولاميه وضمير يكيه راجعدر (محصول بيت) حضرت امام رضی الله عنه بيورر كه بوكسه سوزی بندن ايی سويلدی يعنی جوابی بندن يك ويردی اما حقيقتده دانا وعليم برذاتدر كه انك علمندن اعلی وارفع علم يوقدر يعنی بشرك علمی كاه خطا اوزره اواور كاه صواب اما خدانك علمی صواب اوزره دركه اندن خطا صادر اولماز وعلماری بريندن فائق ومتفاوتدر اما خدادن اعلم واندن فائق يعنی انك فوقنده بركسه يوقدر حضرت شيخ معرفته شروع ايدوب بيورر ❊ كرامروز بودی خداوندجاه ❊ نكردی خوداز كبردروی نكاه ❊ بودی با حرف حكايه خداوند جاه لاميه منصب صاحبی ديمكدر نكردی فعل نفی حال حكايت ماضی ايلمزدی ديمكدر درحرف صله بامعناسنه

وی ضمیر غائب مذکور مجیبه راجعدر (محصول بیت) اکر بو کون حضرت امام کبی بر صاحب جاه اولایدی کبر وغروردن اکا التفات ایلزدی قنده قالدیکه کلامنی اصغا ایدوب پسند ایلك ﴿ بدر کردی ازبار که حاجبش * فرو کوفتندی بناواجبش ﴾ کردی حکایت طاشره ایدر دی دیمکدر بارکه دیو انخانه وسلاملق دیمکدر بارکاهدن مخففدر حاجبش ضمیر جائزدر که مجیبه راجع اوله وجائزدر که خداوند جاهه راجع اوله فتأمل فرووادات تأکید کوفتند فعل حکایت حال ماضی جمع غائب دوکرلردی دیمکدر بناواجب باحرف حکایه ونااادات نفی بناواجب جرم وجنایتسز دیمکدر (محصول بیت) اکر بو کون بر اهل منصبه بویله وضع ایلسه انی قپوجی سرایدن طاشره ایدردی یعنی درکاهدن انی حقارتله طاشره چیقارر دی جرم وجنایتسز انی وافر دوکرلر دی حاصلی چوق کوتك یردی ﴿ که من بعد بی آب روبی مکن * ادب نیست پیش بزرکان سخن ﴾ که حرف تعلیل من بعد بوندنصکره دیمکدر بی ادات سلب آب روی لامیه در غرض معناسنه وبا حرف مصدر پیش بزرکان لامیه‌لر در اولورلر قنده وحضورنده دیمکدر سخن تقدیری سخن کفتندر (محصول بیت) انك کبی وضع ایلین کمسه‌یی وافر دوکرلر دی که بوندنصکره بر داخی یوزسزلك ایلمه دیو زیرا اولولر قتنده سنك کبی یه سوزسویلمك ادب دکلدر ﴿ کسی را که پندار درسر بود * مپندار هرکز که حق بشنود ﴾ کسی یا حرف وحدت ورا حرف تخصیص که حرف بیان پندار بای عجمك کسریله اسمدر ظن معناسنه بونده مراد غرور در مپندار فعل نهی مفرد مخاطب ظن ایله دیمکدر که حرف بیان بشنود فعل مضارع مفرد غائب ایشیده دیمکدر (محصول بیت) بر کمسه‌نك که باشنده انانیت وغرور اوله سن ظن ایلمه که اول کمسه هرکز حق سوز ایشیده زیرا ممکن دکلدر که حقه راضی اوله ﴿ زعلمش ملال آیداز وعظ ننك * شقایق بباران نروید زسنك ﴾ علمش ضمیر مذکور مغروره راجعدر شقایق لاله معناسنه در بباران تقدیری بسبب باراندر (محصول بیت) مصراع ثانی مقام تعلیلده در یعنی بویله مغروره علمدن ملال واوصان وپند ووعظدن عار وغیرت کلور حاصلی تحصیل علمدن ملال چکر ونصیحت دیکلمکدن عار لنور زیرا قلبی حجر کبیدر وحجردن باران

سببیله کل ولاله بتر ایمدی بو نکده قلبنده علم ونصیحت تأثیر ایتمزکه خلقتنده وجبلنده قونلمشدر * کرت در دریای فضلست خیز * بتذکیر دریای در ویش ریز * کرت تاضمیر خطاب در دریای فضل لامیه لردر مجاز اخیر فعل امر مفرد مخاطب قالق یعنی حاضر اول دیمکدر بتذکیر باحرف مصاحبت تذکیر وعظ ونصیحت دیمکدر تعظیم معناسنه در دین تعظیم ایلمش در حرف صله در بامعناسنه پای در ویش لامیه ریز فعل امر مفرد مخاطب ریزیدندن دوك دیمکدر یعنی صرف ایله (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررا کرسنده فضل دریاسی دری واریسه یعنی علم وفضلك ومعرفت وکمالك واریسه قالق انی وعظ ونصیحت قبول ایدن درویشلرك ومحتاجلرك اباغنه دوك نصیحت طریقیله حاصلی علمك وفضلك واریسه انی متکبر ومغرورلره صرف ایله بلکه وعظ ونصیحتدن متأثر ومنفعل اولان محتاج کسه لره بذل ایله که ضایع اولمیه مصراع ثانینك معناسنده انی تعظیمله درویشك اباغنه دوك واکه رعایت ایله دین حق معنایی رعایت ایلمش * نبینی که ازخاك افتاده خوار * رویدکل و بشکفد نوبهار * خاك افتاده بیانیه خوارصفت خاکدر نوبهار بونده تازه چیچك معناسنه در (محصول بیت) کورمزمیسین که خوار وحقیر واقع اولان طپراقدن یعنی ایاق التنده چیکنن طپراقدن کل بتر وتازه بهار اچیلور مراد بودرکه حقك وخلقك قتنده اهل تواضع ومسکنت مقبولدر واهل تکبروغرورمردود در بعض نسخه ده بشکفد یرنده بردمد واقعدر بتردیمکدر * بچشم کسان درنیاید کسی * که از خود بزرکی نماید بسی * باحرف صله چشم کسان لامیه درحرف تأکید نیاید کلمز دیمکدر که رابط صفت بزرکی یاحرف وحدت باحرف مصدردر (محصول بیت) کسه لرکوزینه کلمز شول برکسه که کندوسندن زیاده اولواق کوستره یعنی مقدارندن وحدندن کندینی اولو طوتار حاصلی کندی حدنی بلمیوب طبقه سندن ودرجه سندن کندینی یوقاری طوتان کسه اعتبارو التفاتدن ساقط درکه آنی کسه کوزینه الماز * مریز ای حکیم آستینهای در * چومی بینی ازخویشتن خواجه پر * مریز فعل نهی مفرد مخاطب حکیم بونده عاقل معناسنه در آستین الف ممدودله وسکون سینله یك درکه عرب کم دیر کاف عربك ضمی وتشدید میمله

رد شمعی

رد شمعی

وها ادات جمع ودره اضافتی لامیه در مجاز اخواجه بونده کسنه وکیشی معناسنه پرطلودیمکدر (محصول بیت) مملواولان آستینکی یعنی درعلم ومعرفتکی دوکه یعنی ضایع ایله چون که کنه کندیدن طولی کوره سین حاصلی برکسهٔ کبروغروروانانیت ایله طوپطلی کوره سین اکا جواهر پند ونصیحتکی دوکوب ضایع ایلمه که اکا تأثیر ایلمز ﴿ مکو تابکو بند شکرت هزار ✽ چوخود کفتی از کس توقع مدار ﴾ تا ادات تعلیل حتی معناسنه تا ضمیر خطاب توقع امید معناسنه (محصول بیت) سن سویلمه یعنی کندوکی مدح ایدوب اوکمه تا کیم خلق سکا یک شکر وثنا دیه لر یعنی سنی هر کس مدح ایلسون اما چون که سن کندک سویلدک یعنی کندوکی مدح ایلدک واهل علم وفضل دیدوک داخی کمسه دن مدح وثنا امیدین طوتمه حاصلی دخی کمسه سنی مدح ایلمز ﴿ حکایت امیرالمؤمنین عمر رضی الله عنه وتواضع او ﴾ کدایی شنیدم که در تنکنای ✽ نهادش عمر پای بر پشت پای ﴾ کدایی یا حرف وحدت که حرف بیان در حرف ظرف تنکنای طار بیروطار لغه دیرلر نهادش ش ضمیر کدایه راجعدر ومعنا ده پشت پایه مقیددر پشت پایش تقدیرنده (محصول بیت) برکدای ایشتدم که برطار یرده خطاب ایله یعنی حضرت امام عمر اباغی ارقه سینه اباغین قودی یعنی اباغین باصدی حاصلی اباغین چیکندی ﴿ ندانست درویش بیچاره کوست ✽ که رنجیده دشمن ندانت زدوست ﴾ درویش بیچاره بیانیه کوست اصلی که اوست درکه اولدر دیمکدر که حرف تعلیل رنجیده اسم مفعولدر انجمش معناسنه (محصول بیت) درویش بیچاره بیلمدی که اباغین باصدغی یعنی اباغنی باصان حضرت امام عمر اولدوغنی بیلمدی زیرا انجمش کمسه دشمنی دوستدن فرق ایلمز یعنی تشخیص وتمیز ایلمز ﴿ برآشفت بروی که کوری مکر ✽ بدو کفت سالارعادل عمر ﴾ برآشفت پریشان اولدی یعنی غضبه کلدی امامک اوزرینه ودیدی که حرف رابط مقول قول مقدردر کوری یا حرف خطاب کورمیسن دیمکدر ز استفهام طریقیله مکر یوخسه دیمکدر بدو یا حرف صله وضمیر درویشه راجعدر سالارعادل حاکم عادل دیمکدر عمر عطف بیان (محصول بیت) درویش حضرت امامه غضبناک اولوب کورمسین یوخسه یعنی کوزک کورمزمی که اباغمی بویله باصدکدیدی حضرت امام عمر رضی الله عنه

اكا ديدى ﴿ نه كورم وليكن خطا رفت كار * ندانستم از من خطا در كذار ﴾ رفت واقع اولدى ديمكدر كذار فعل امر مفرد مخاطب ترك ايله ديمكدر مراد عفو در خطا مقدم مفعولى (محصول بيت) حضرت امام بيورردى كه كور دكلم وليكن بو ايش خطا وسهوله واقع اولدى بيلمدم بندن خطايى ترك ايله يعنى بو ايش بندن سهوله واقع اولدى خطامى عفو ايله وجرممى بغشله ﴿ چه منصف بزركان دين بوده اند * كه باز يردستان چنين بوده اند ﴾ منصف اسم فاعلدر افعال بابندن عادل ديمكدر بزركان دين لاميه كه حرف رابطه صفت يا حرف صله ويا حرف مصاحبت زيردستان فقر اوضعفا ديمكدر (محصول بيت) نه عادل اهل انصاف اهل دين اولمشلردر يعنى دنيايه كلمشلردر كه زير دستلر يله بويله اولمشلردر يعنى بويله لطف احسانله زندكانى ايلشلر در حاصلى رفق وسهولتله كچنمشلردر يعنى حضرت امام عمر و امام على رضى الله عنهما حضرتلرى كبى ﴿ فروتن بود هوشمند كزين * نهد شاخ پرميوه سر بر زمين ﴾ فروتن متواضع ديمكدر هوشمند كزين بيانيه كزين كاف عجمك ضميله مقبول ومختار ديمكدر درشاخ پرميوه بيانيه (محصول بيت) مقبول ومختار عاقل متواضع ومتمسكن اولور يعنى الحق كوكلى اولور زيرا ميوه ايله طولى شاخ باشنى بيره قور يعنى ميوه لى طال اكلور اما ميوه سز شاخ طوغرى طورر حاصلى اهل علم وفضل متواضع اولور واهل جهل متكبر اولور ﴿ بنازند فردا تواضع كنان * نكون از خجالت سر كردنان ﴾ بنازند فعل مضارع جمع غائب فخر ايدرلر ديمكدر فردا يعنى قيامتده تواضع كن وصف تركيبى مسكنت ايدجى معناسنه والف ونون ادات جمع نكون معناده سره مقيددر وسر كرده نانه مضاف سر كردنان متكبر ومتعظملر معناسنه در (محصول بيت) يارن قيامتده تفاخر ايدوب مسرور اولورلر بوكون دنياده تواضع ايدوب مسكنت كوسترنلر اما خجالت وشرمنده لكده باشى اشاغه اولور متكبر ومتعظملرك يعنى دنياده تعظم وتكبر كوسترنلر آخرنده پشيمان اولوب شرمنده اولورلر ﴿ اكر مى بترسى ز روز شمار * ازآن كز تو ترسد خطا در كذار ﴾ مى بونده ادات تأكيد بترسى فعل مضارع مفرد مخاطب اكر قورقارسك ديمكدر روز شمار لاميه حساب كونى ديمكدر ازآن

تقديری ازآن كس ديمكدر (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر اكر حساب كوننددن وعذاب آخرتدن خوف ايدرسك اول كسه دن كه اول سندن خوف ايدر خطا وسهونى عفوايله وجرم وكناهندن كچ
﴿ مكن خيره برزبر دستان ستم ＊ كه دستيست بالاى دست توهم ﴾
خيره خانك كسريله احمق وسر سم معناسنه در بونده منادى واقعدر بر حرف صله كه حرف تعليل دستى ياحرف وحدت وسين وتا ادات خبر بالاى دست تولاميه در (محصول بيت) اى احمق ودنى كسه زير دستلركه جور وجفا ايله زيراسنك الكدن وقدرتكدن يوقارى برال وبرقدرت واردركه اول ال واول قدرت خدانك الى وقدرتيدر ايمدى سن خدانك عفووغفرانسه اعتماد ايلدكك كبى زير دستلركده عفو وصفحكه معتمدلردر ﴿ حكايت درفائدۀ خوشخوبى ﴾ ﴿ يكى خوب كردار وخوش خوى بود ＊ كه بدسير تانرا نكوكوى بود ﴾ خوب كردار وصف تركيبى كوزل عملى وايى ايشلى ديمكدر كردار كاف عربك فتحيه اصلنده وصف تركيبيدر كردندن ايش كتورجى معناسنه رفتار رفت وديدار ديد كتورجى معناسنه اولديغى كبى فتأمل پس كاف عربك كسريله در ديدلر اصل تركيبدن بيخبر ايمشلر اصلى مذكور اولان كبيدر اما استعمالده مطلق عمل معناسنه در خوشخو بده وصف تركيبيدر كوزل خويلى معناسنه كه حرف رابط صفت بدسيرتده وصف تركيبيدر بدخوى معناسنه والف ونون ادات جمع ورا ادات مفعول وياحرف تخصيص نكوكوى ده وصف تركيبيدر ايى سويليجى معناسنه وايكى بود ايكى يرده بيله ادات زمانيه در ايدى معناسنه (محصول بيت) بركسه خوب ايشلى وايى خويلى ايدى كه بدخويلره ايى ايدردى وخوب سويلردى يعنى بدخوبى اولنلره رفقله واطفله اواوردى حاصلى درست خوى وبد كويلره ملايمت ورفقله ولينتله سويلردى ياخود معنا بويله اوله كه بد كويلرى ايى سويلردى يعنى خيريله ذكر ايدردى ياخود ياى مصدر تقديريله بدسيرتلرك ايلكين سويلردى ديمك اوله فتدبر ﴿ بخوابش كسى ديد چون در كذشت ＊ كه بارى حكايت كن سركذشت ﴾ بخوابش باحرف ظرف خواب بونده دوشدر رؤيا معناسنه وضمير شخصه راجعدر كذشت فعل ماضى مفرد غائب كچدى ديمكدر فوت اولدى معناسنه كه حرف رابط مقول قول مقدردر بارى ياحرف

ردشمعى

وحدت بر کره دیمکدر سر کذشت ودر کذشت کاف عجمك ضمیله وذال
معجمه ایله‌در سر کذشت باشدن کچن قصه به دیرلر (محصول بیت)
مذکرر خوشخوبی برکسنه دوشنده کوردی فوت اولدقده نصکره
واکا دیدی یعنی سؤال ایلدی که بریجك بکا حکایت ایله سر کذشتکدن
یعنی بعدالموت حالك نیجه اولدی ❊ دهانی بخنده چو کل باز کرد ❊
چوبلبل بصوت خوش آغاز کرد ❊ دهانی یا حرف ابهام وتنکیر بخنده
باحرف مصاحبت خنده اسمدر کولمك معناسنه بازکرد اچدی دیمکدر
باحرف مصاحبت صوت خوش بیانیه آغاز کرد باشلدی دیمکدر (محصول
بیت) کولمکله اغزنی کل کبی اچدی حاصلی کل کبی خندان وفرحان
اولوب بلبل کبی کوزل صوتله سر کذشتنی بیان ایلمکه باشلدی یعنی کوله
کوله مسرور اولوب سر کذشتنی بیان ایلدی بویله دیو ❊ که برمن نکردسختی
بسی ❊ که من سخت نکرفتمی با کسی ❊ که حرف بیان برحرف صله در
بامعناسنه سختی یا حرف مصدر که حرف تعلیل نکرفتمی یا حرف حکایت
طوتمزدم دیمکدر با کسی با حرف صله در و یا حرف وحدت (محصول بیت)
ایدر که بکا چوق شدت ایلدیلر یعنی چوق عذاب ویردیلر زیرا بن حیاتده
ایکن کمسهٔ شدتله طوتمازدم یعنی کمسهٔ رنجیده خاطر ایلمزدم حاصلی
هر کسی رفق وملایمتله طوتردم وکمسه‌یه زحمت والم ویرمزدم ❊ حکایت
ذوالنون وتواضع او ❊ ❊ چنین یاد دارم که سقای نیل ❊ نکرد آب بر مصر
سالی سبیل ❊ که حرف بیان سقای نیل بیانیه ویالامیه در مجازا برحرف صله
مصر تقدیری ممالك مصردر سالی یا حرف وحدت آب نکردك مفعول
اول صریحیدر وسبیل ثانیسی و بر مصر غیر صریحی وسال ظرف
زمان (محصول بیت) بویله یادمده یعنی خاطرمده در که نیل سقاسی
ممالك نواحئ مصره بر ییل صو سبیل ایلمدی یعنی نهر نیل بر ییل طغیان
ایلمدی که اندن ممالك مصر صولانه زیرا مصرده باران یغماز بلکه نیل
ایرماغی طاشر واطرافی احاطه ایدر وصو چکلدکجه اکین اکرلر نته که
اول ممالکتده اولانلره معلومدر ❊ کروهی سوی کوهساران شدند ❊
بفریاد خواهان باران شدند ❊ کروهی یا حرف وحدت سوی کوهسار
لامیه والف ونون ادات جمع طاغلر جانبنه دیمکدر طاغلر باشی جانبنه
دین عندی سویلمش شدند بونده رفتند معناسنه‌در بفریاد باحرف

زدشمنی

مصاحبت خواهان باران اسم فاعلك مفعوله اضافتیدر طالب باران
دیمکدر الف ونون ادات مبالغه در حاصلی خواهان صفت مشبهه‌در
شدند بونده اولدیلر و کتدیلر معناسنه دیمکده ممکن‌در (محصول بیت)
بربلوك خلق استسقا ایچون طاغلر جانبنه کتدیلر وفریاد وفغانله
طالب باران اولدیلر وکتدیلر حاصلی استسقا ایچون شریف
مقاملره واردیلر ❊ کرستند وازکریه جوی روان ❊ نیامد مکر کریهٔ
آسمان ❊ کرستند باضرورت وز نیچون ساقط اولمشدر اغلد بر
دیمکدر جوی روان بیانیه آقیجی ایرمق دیمکدر مرهوندر بیامد کلمه‌ی
مکر ادات استثنا کریهٔ آسمان لامیه‌در (محصول بیت) خلق استسقا
ایچون طاغلره چیقوب آغلدی اماانلرك اغلمه‌لرندن آقیجی ایرمق کلدی
یعنی یغمور یاغوب ایرمقلر طاشمدی الاآسماندن کریه کلدی یعنی آسمان
بونلرك حالنه کریهٔ ایلدی حاصلی آسماندن برمقدار چه دوشدی
اماباران دوشمدی یعنی دعالری مقبول اولمدیکه یغمور یغه ونیل انك
سیله طاشه بعض نسخه‌ده جوی برینه رود واقعدر بعض نسخه‌ده
مصراع ثانی نیامد مکر آب چشم زنان واقعدر زناندن مراد بیوه
زناندر یعنی طول عورتلر بعض نسخه‌ده کریه ازآسمان دوشمشدر آسماندن
کریه دیمکدر آسمانه کریه اسنادی مجازیدر فتدبر ❊ بذوالنون خبربرداز
ایشان کسی ❊ که برخلق رنجست وسختی بسی ❊ باحرف صله ذوالنون
مشایخ عظامدن برعزیزك اسمیدر که حرف بیان (محصول بیت) مذکور
طائفه‌دن برکسه ذوالنونه خبر ایلدی یعنی خلقك اوزرنده قور قلقدن
چوق زحمت وشدت وار یعنی خلق عالم نیل طغیان ایلمدیکندن بلا
وعذابده‌درلردیدی ❊ فروماندکان را دعایی بکن ❊ که مقبول رارد نباشد
سخن ❊ فرو مانده عاجز دیمکدر وکاف عجم های رسمیدن بدلدر
والف ونون ادات جمع ورا ادات مفعول دعایی یاحرف وحدت ویاتنکیر
که حرف تعلیل مقبول رارا حرف تخصیص (محصول بیت) عاجزلره
بردعاایله یعنی بارانه محتاجلره دعا ایله که باران اینوب نیل طغیان ایلیه
زیرا خدا قتنده مقبوللرك سوزی رداولماز یعنی خدا دعالرینی قبول ایلر
سن خود مقبول خداسین که دعاك مقبولدر ❊ شنیدم که ذوالنون بمدین
کریخت ❊ بسی برنیامد که باران بریخت ❊ باحرف صله مدین مصر

مملکتنده بریرك اسمیدر بریخت فعل ماضی معناسنه دوکلدی دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیور ایشتدم که ذوالنون مدین مملکتنه قاچـدی یعنی انده منا جانه واردی چوق زمان کچمدی یاغمور یاغمغـه ودوکلمکه باشلدی یعنی مدینـه واروب دعا ایلدی وچوق مدت مرور ایلمدیکه یغمور یاغـدی حاصلی دعاسی مقبول اولدی ❊ خبر شد بمدین پس ازروزبیست ❊ که ابرسیه دل برایشان کریست ❊ شد واردی واولدی معنالرینه قابلدر بمـدین باحرف صله مدینه دیمکدر بیست بانك کسریله ویا قیلرك سکو نیله یکرمی دیمکدر ابرسیه دل بیانیه سیه دل وصف ترکیبی قره کوکلی دیمکدر ایشاندن مراد استسقایه واران اهل مصردر کریست اغلدی دیمکدر (محصول بیت) حضرت ذو النون مصردن مدینـه وار دی یکرمی کوند نصکره یغمور یاغد ربجی قره بلوت اهل مصرك اوزرینه اغلدی یعنی ذوالنون مصری مدینه وارد قدنصکره یکرمی کون کچجك مدینـه خبر اولدیکه مصرده باران اولدی دیـو ❊ سبك عزم بازآمدن کردپیر ❊ که پرشـد بسیل بهاران غـدیر ❊ سبك لغتده یینی دیمکدر امابونك کبی یرلرده فوری معنا سنه در عزم بازآمدن مصدرك مصدره اضافتیـدر کیرو کلـك قصد نی پیردن مراد ذوالنوندر که حرف تعلیل پرشد طولدی دیمکدر بسیل بهاران با حرف مصاحبت واضافت لامیة بهارلر سیلیله دیمکدر کثرت طغیان مادن کنایتدرغدیر لغتـده کوله دیرلر یعنی حوضه امابونده مراد نهرلیلدر ویا برمضـاف تقدیریله جنس غدیرمراد اوله یعنی برکهلر وخلیجلرغدران معناسـنه (محصول بیت) همان که مدینه مصردن یغمور خـبری کلدی فوری ذوالنون مصری کیرومصره کلك قصـدنی ایلدی یعنی وطننه رجوع ایلمك قصد ین ایلدی زیرا برکه لر وخلیجلر طو پطولی اولدی یعنی نیل شویله طاشدیکه معهود اولان برکهلر وخلیجلر وکوللر وایرماقلر صودن پر اولدی ❊ بپرسید از وعارفی درنهفت ❊ چه حکمت در ین رفتنت بود کفت ❊ ازوضمیر ذوالنونه راجعدر نهفت کیزلی دیمکدر خفیة معناسنه رفتنت تاضمیر خطاب (محصول بیت) ذوالنون کتنه مصره کلدکدنصکره برعارف اندن سؤال ایلدیکه سـنك مدینه کیتمکده حکمت نه ایدی یعنی نیـه واروب کلدك حکمت نه ایدی ذوالنون اکا جواب ویروب دیدی

﴿ شنیدم که برمرغ ومور وددان ※ شود تنك روزی بفعل بدان ﴾ ددان جمیع دد دربرنجی حیوان معناسنه تنك طار دیمکدر مراد قحطلك در روزی یای اصلیه ایله رزق دیمکدر بفعل باحرف سبب فعل بدان لامیه در الف ونون ادات جمع برامزلر دیمکدر (محصول بیت) اخبار وآثارده اکا بردن استماع ایتدم که حیوانات معاش تنك اولمق برامزلرك فعلی سببیله در یعنی قحطلغه وطارلغه سبب کناهکارلرك رامز ایشلری وچرکین عملاریدر سؤال کلدیکه بیوردیغك کلام مسلم ومقبولدر اما سکا بوندن نه مترتبدر کلجك ایکی بیتله جواب بیوررکه ﴿ درین کشور اندیشه کردم بسی ※ پریشان تراز خود ندیدم کسی ﴾ پریشان بونده کناهکار معناسنه در فاسق معناسنه دردن فاسد سویلمش (محصول بیت) ذوالنون دیرکه چوق فکر ایلدم بو مملکتده کندمدن کناهکار برکسه کورمدم یعنی جائز درکه بو قحطلق وطاراق بنم کناهلرم شأمتندن اوله ﴿ رفتم مبادا که ازشر من ※ ببندد درخیر رانجمن ﴾ مبادا اولمیه واولمسون دیمکدر که حرف بیان شر من لامیه ببندد فعل مضارع مفرد غائب مبنی للمفعول معناسنه باغلنه دیمکدر درخیر لامیه در درقپو یعنی خیر قپوسی دیمکدر برحرف صله انجمن مخلوقات معناسنه در (محصول بیت) مدینه کیتدم اولمیه که بنم کناهلرم شر وقباحتندن خیرواحسان قپوسی مخلوقات اوزرینه بغلنه یعنی اولمیه که بو قحطلق وطاراق بنم کناهلرم شأمتندن اوله دیو مصردن قاچوب مدینه واردم پس چونکه مصره یغمور کلدی ینه وطنمه کلدم حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ مهی بایدت لطف کن کان مهان ※ ندید نداز خود بتر درجهان ﴾ مه اولو ویا حرف مصدر بعض نسخه ده بهی واقعدر بکلك معناسنه کنه اولولق مراد در بایدت فعل مضارع مفرد غائب فاعلی مهی ویا بهی لفظنه راجع ضمیردر وتاء ضمیر خطاب کان که حرف تعلیل آن اسم اشارند ر مهانه ویا بهانه اختلاف نسخه اوزره یعنی بعض نسخه ده مهان وبعضنده بهان واقعدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررکه سکا نباهت شان وعظمت وقدر کرك ایسه هرکسه لطف واحسان اوزره اول حاصلی هرکسه تعظیم وتبجیل ایله زیرا اول اولولر یعنی اولیاءالله جهانده کندیلردن بر بترکشی

ردسروری وشمعی

﴿ وبرشیٔ ﴾

وبرشیٔ كورمدیلر حاصلی هرنسنه یه كه نظر صالدیلر كندیلرینی
اندن احقر واذل بلدیلر انكیچون رفیع القدر وعالی مرتبه اولدیلر
❊ توانكه شوى پيش مردم عزيز ❊ كه مرخويشتن رانكيرى بچيز ❊
كه حرف بیان مرحرف تأكید ورا ادات مفعول بچیز باحرف صله
(محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر سن اول وقت خلق یاننده
عزیز ومحترم اولورسك كه كندیكی هیچ برنسنه طوتمیاسن یعنی كندكی
برشیٔ برنه اعتبار ایتمیه سن حاصلی كبروغروری ترك ایلیه سن ❊ بزرگی
كه خودرا ازخردان شمرد ❊ بدنيى وعقبى بزركى ببرد ❊ یاحرف وحدت
كه حرف رابط صفت خردخاك ضمیله اوفق دیمكدر والف ونون ادات
جمع كوچكلر دیمكدر بدنيى باحرف ظرف ودنيى وعقبى یانك وبانك كسره
ایله اسلوب بچمدر فتحه ایله اسلوب عربدر بزركى یاحرف مصدر
ببرد ایلتدی یعنی مالك اولدی دیمكدر (محصول بیت) براولو كسه كه
كندینی كیچیلردن عدایلدی یعنی مغرور ومتكبر اولمدی دنیاده وآخرتده
اولولق ایلتدی یعنی مقبول حضرت حق اولدی ❊ ازین خاكدان
بندهٔ پاك شد ❊ كه در پاى كمتر كسى خاك شد ❊ خاكدان استعما للرنده
چوپلك دیمكدر امابونده مراد دنیادر بندهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف
توسل همزه وحدت ایچوندر دینیلرمش شدبونده رفت معناسنه در
كه حرف رابط صفت درحرف ظرف پاى كمتر لامیه در كسى یاحرف وحدت
شد بونده اولدی دیمكدر صیرورت معناسنه (محصول بیت) بودنیا
چو پلكنده برعبد خدا آخرته پاك واطیف كتدی كه ادنا وكمتر كسه نك
ایاغنده خاك اولدی تواضع وتذلل كوستردی غرور وكبر كوسترمدی
❊ الاای كه برخاك مابكذرى ❊ بخاك عزیزان كه یادآورى ❊ الاحرف
تنبیه ای حرف ندامنادی محذوف تقدیری ای آنكس كه درخاك مالامیه در
قبرما دیمكدر بكذرى كیچه سین یعنی اوغره یه سك یاحرف قسم خاك
عزیزان لامیه مزار عزیزان دیمكدر كه حرف بیان یادآور دى اكاسین
دیمكدر یعنی تذكر ایلیه یعنی بوندن صكره كلن ابیاتك معناسنی ذكر ایلیه سین
معناسنی بنی بردعا ایله اكاسین دیین مراد مصنفه واصل اولمشدر فقدبر
(محصول بیت) ای شول كسه كه بزم قبرمز اوزره اوغرهیاسین آكاه
اول عزیزلك مزاری حقیچون كه بوذكرایده جكمز معنالری خاطر كه

ردسروری وشمعی

رد شمعی

کتوره سین اول معنالر بونلردر که ذکر اولنور * که کر خاک شد سعدی اورا چه غم * که در زندکی خاک بود ست هم * که حرف بیان شد فعل ماضی مفرد غائب معنای شرطی متضمن او ضمیر غائب سعدیه راجعدر که حرف تعلیل زندکی کاف عجم های رسیدن بدلدر ویا حرف مصدر درلکنده یعنی حیاتنده دیمکدر بودست اصلنده بوده است در ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی (محصول بیت) یاد که کتوره سین که اکر سعدی خاک اولوب فوت اولدیسه یعنی چوریوب طپراق اولدیسه اکا نه غم یعنی غم یوق زیرا درلکنده یعنی حیاتنده ایکن خاک اولمشدی حاصلی حال حیاتنده هر کسک اباغنده تواضعلر ومسکنتلرله خاک کبی پست اولمشیدی یعنی ادنا واعلایه تواضع کوستررردی * به بیچارکی تن فرا خاک داد * وکر کرد عالم برآمد چو باد * به بیچارکی با حرف مصاحبت وبی ادات سلب وکاف عجم های رسیدن بدلدر ویا حرف مصدر بیچاره لکیله دیمکدر تن تقدیری تنش در مراد وجود شریفیدر فرا فانک فتحی وکسریله ادات صله در با معناسنه تن دادک مفعول صریحی وفرا خاک غیر صریحی وکر واو حرف صله تقدیری واکرچه در کرد عالم لامیه در اطراف عالم معناسنه برآمد فعل ماضی مفرد غائب کزدی وطولاندی دیمکدر چو ادات تشبیه (محصول بیت) عاقبت بالضروره تنی خاکه ویردی یعنی فوت اولدی قبره کیردی اکرچه که اطراف عالمی یل کبی چکزندی وطولاندی یعنی سیاح عالم اولدی شویله که کورمدک وکزمدک ولایت قومدی مصراع ثانینک معناسنی اکرچه که عالمک اطرافنه یل کبی کلدی دین معنای بادهوایه ویرمش * بسی برنیاید که خاکش خورد * دکرباره بادش بعالم برد * بسی برنیاید چوق زمان کچمز دیمکدر که حرف بیان دکرباره برکره دخی دیمکدر بادش ضمیر سعدیه راجعدر بعالم با حرف صله (محصول بیت) چوق زمان کچمز که سعدینک خاک بیریسنی وجودینی چوروده که بر داخی بادانک خاکینی عالمه ایلدر یعنی غبارینی عالمه صاورر شویله که وجودندن اثر قوماز * نکر تا کلستان معنی شکفت * بروهیچ بلبل چنین خوش بکفت * نکر نونک کسری وکاف عجمله فعل امر مفرد مخاطب نظر ایله دیمکدر تا ابتدای غایتچوندر زماندن عربیده منذ کبی کلستان معنی لامیه در مجازا برو بر حرف استعلا

رد شمعی

وضمیر کلستانه راجعدر (محصول بیت) نظر ایله کلستان معنی اچلایدن
بری انك اوزرنده هیچ بر بلبل بوبجلین خوش سویلدی یعنی شعر وشاعراق
پیدا اولادن بری هیچ بر شاعر وهیچ بر نثر ونظم صاحبی بوبله لطیف
نظمه ونثره مالك وقادر اولمدی که سعدی قادر اولدی حاصلی نظم
کتابلرنده بوستان کبی ونثر کتابلرنده کلستان کبی کتابه کیمسه مالك
اولمدی نته که بو مدعی هیچ کمسه یه مخفی دکلدر ﴿ عجب کر بمیرد چنین
بلبلی ☼ که بر استخوانش نروید کلی ﴾ بلبلی یا حرف وحدت کلی یا حرف
تنکیر وابهام (محصول بیت) عجبدر که سعدی کبی بر بلبلی خوش کو
وطوطیء شیرین سخن اولوب استخوانی اوزره چیچك آچلمیه یعنی بوبجلین
خوش نوا اولورسه واستخوان پوسیده سنده اولان معارفدن انواع شکوفه
اچلمزسه عجبدر حاصلی قبرنده انواع شکوفه نشو ونما بولورسه عجب دکلدر

﴿ باب پنجم در رضا ﴾

﴿ شبی زیت فکرت همی سوختم ☼ چراغ بلاغت می افروختم ﴾
شبی یا حرف وحدت زیت فکرت لامیه مجازا فکر وفکرت فانك کسری
ونالیله وتاسز اسملردر اما مصدرده فانك فتحی افصحدر کسرندن همی
سوختم حکایت حال ماضی متکلم وحده یاندررردم دیمکدر چراغ بلاغت
لامیه در مجازا می افروختم همی سوختم کبیدر صیغه ده وقاعده ده
یالکاندرردم دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر که بر کیجه فکرت
زیتنی یقاردم یعنی کلام منظوم ومنثور ایجاد واختراع ایدردم
و بو خصوصده بلاغت چراغنی یالکاندرردم یعنی مقتضای بلاغت
اوزره حقایق عجیبه وغریبه یه سعی بلیغ ایدردم حاصلی معارف الهیه ده
سوز سویلردم ﴿ پراکنده کوئی حدیثم شنید ☼ جز احسنت کفتن طریقی
ندید ﴾ پراکنده کو وصف ترکیبی یاوه کو معناسنه یعنی زائد ونامعقول
سوز سویلیجی دیمکدر و یا حرف وحدت حدیث بونده کلام معناسنه
طریقی یا حرف وحدت (محصول بیت) بر یاوه و پریشان کو حسود بنم
کلامم ایشتدی احسنت دیمکدن غیری بر طریق کورمدی یعنی بکا تحسین
ایلمکدن غیری بر مجال بولمدی حاصلی کلاممه آشکاره تحسین ایلدی
﴿ هم از خبث نوعی دران درج کرد ☼ که ناچار فریاد خیزد ز درد ﴾
خبث خانك ضمیله مصدردر حسن بابندن مرد اراق دیمکدر نوعی

یا حرف وحدت در حرف ظرف آن اسم اشارتدر احسنت دیمه سنه که
حرف تعلیل ناچار بالضروری دیمکدر خیزد فعل مضارع مفرد غائب قالقار
دیمکدرزد رد یعنی صاحب در د (محصول بیت) مذکور حسود ایلدیکی
تحسیننه بر نوع خباثت درج ایلدی یعنی کرچه بکا تحسین ایلدی
اما ایلدیکی تحسینه بر نوع خباثت ادراج ایلدی زیرا اهل دردوالم اولان
کسه دن البته فریاد وفغان قالقار یعنی براغریسی اولاندن ناچار
برابکادی پیدا اولور بونلرده مصراع ثانی ضرب مثلدر ترکیده
یاغری اولان قوجنور ضرب مثل اولدیغی کبی حاصلی مذکور حسود
بندن المزده ودردناك اولدغنی اظهار ایلدی مصراع اولك نتیجه سنده
یعنی اکرچه بکا تحسین ایلدی لیکن بنم بلاغت وفصاحتمه برمقدار طعن
ایلدی دین بیلزیمش تأمل مذکور حسودك تحسینی وآنده اولان خباثت
وقباحت ادراج ایلدیکنی بو بیتله بیان بیورر ❊ که فکرش بلیغست
ورایش بلند ❊ درین شیوه زهد وطامات وپند ❊ نه درخشت
وکوپال وکرز کران ❊ که این شیوه ختمست بردیکران ❊ که حرف
بیان فکرش ضمیر سعدییه راجعدر رایش ضمیر بده بویله بلیغ فکره
و بلندرایه قید در شیوهٔ زهد لامید درمجازاشیوه فن وصنعت معناسنه
طامات رسوم صوفیه نه حرف نفی خشت خانك کسریله بونده حربه
معناسنه درکه آلات حربك بریدر کوپال کافك عربك ضمی وبای عجمله
دبورمطراق ودکنك بوده اول زمانده آلات حربدن ایمش کرز کران
بیانیه اغر چوماق دیمکدر که حرف تعلیل (محصول بیتین) حسود
دیرکه سعدینك فکری بلیغ وکاملدر ورای بلند ورفیعدر زهد وطامات
ونصیحت سوزلرنده یعنی بونلری خوب ادا ایدر وهروجهله بونلره
مالکدر اما فکری بلیغ ورای بلند دکلدر خشت وکوپال وکرز
کران شیوه سنده وفننده یعنی بونلری نظمه کتورمده هنری
بوقدر زیرا بوصنعت غیریلره مختوم ومخصوصدر فردوسی
وعنصری ونظامی وغیریلرکه شه نامه واسکندر نامه صاحبلریدر
یعنی سعدی بونلر کبی ایکی عسکری صواشدروب آلات حربك هربرینی
تشبیه واستعاره طریقیله ذکر ایلمکه مالك دکلدر بومقامك معناسنده
اکرچه سعدینك سوزی خوب ونصیحتدر اما غلاظت وخشونت طریقیله

ردشمی

دكلدر كه عوامه تمام تأثير ايليه دين حشن وغلظ معنا ويرمش كه اين
شيوه ختمست برديكر انده شيوه دن مراد پند درشت در دين ده
خيلى درشتلك اظهار ايلمش ايكى بيتك معناسى مألنده شيخ سعدينك
فكرى بليغ ورأيى بالندرلكن قواعد ورسوم شيوه سنده و پند ووعظ
اسلوبنده اما آلات حربده دكل يعنى بهادرلقده وشجاعتده هنرى بوقدر
دينده زياده مختلك ايلمش تأمل حضرت شيخ حسود جانبنه جواب ويرور
❊ نداند كه ماراسر جنك نيست ❊ وكرنه مجال سخن تنك نيست ❊
كه حرف بيان مارا بزم ديمكدر سر جنك لاميه سوداى جنك ديمكدر
وكرنه والا معناسنه در مجال سخن لاميه تنك طار ديمكدر (محصول بيت)
حضرت شيخ بيورر حسود بيلز كه بزم جنك هوا وهوسى يوقدر يعنى
فردوسى وعنصرى وغيريلر كبى اهل ظاهر دكلز كه جنك وجدال
قصه لرندن حظ ايده وزوايكى عسكرچكشدره وزيوخسه سوزجولانكاهى
تنك دكلدر يعنى بيزده الركبى سوزه قادرز وهيچ وجهله نظم
كلامده وقصه پردازلقده انلردن قالمزز بلكه انلردن دخى قوى يوز
مصراع اولك معناسنده طاعن بيلمزكه بيزده جنك سوداسى يوقدر
انكيچون وعظ ونصيحتده خشونت ودرشتلك ايلمزز دين قتى درشتلك
ايلمش مصراع اولك معناسى اول طعن ايدن نادان بيلزكه بيزم كسبله
جنك وجدال ايلمكه هوسمز يوقدر دين خيلى نادانلق ايلمش ❊ بياتادرين
شيوه چالش كنيم ❊ سر خصم را سنك بالش كنيم ❊ بيا فعل امر مفرد
مخاطبدر ظاهرا خطاب عام طريقيله واقعدر اما مراد حسود مذكوردر
تا حرف تعليل شيوه يعنى فردوسى كبى قصه پردازلق فننده چالش جيم
عجمله جنك ديمكدر مراد سعى وكوشش درسر خصم لاميه ورا ادات
مفعول در بالش يصدق ديمكدر (محصول بيت) اى حسود كل
سنك ايله يعنى اقسام كلامده وانواع شعردن هر نوعنده سعى وكوشش
ايدهلم خصمك كله سنه يعنى سنك اى حسود سركى بالش ايدهلم
حاصلى كل فردوسى وغيريلر كبى صفوف جنكى قوروب كيمنى قاتل
وكيمنى مقتول ايدهلوم وسنده كور قصه پردازلق نيجه اولور مصراع
اولك معناسنى اوكسه نك سوزينه التفات ايلمه كل بوشيوه ده سعى
ايدهلم يعنى معارفه سعى واقدام ايدهلم دين زايد سويلمش ومصراع

رد سرورى
رد سرورى
رد شمعى
ردشمعى
رد سرورى

ثانك نتيجه سنده دشمنك باشنه طاشى يصدق ايده لم يعنى عدويه زياده اضطراب والم ويره لوم دبين معنابه زياده اضطراب ويرمش بعض نسخه ده بو بيت واقعدر ❊ توانم كه تيغ زبان بركشم ❊ جهان سخن راقلم در كشم ❊ تيغ زبان لاميه در جهان سخن ده لاميه در ورا ادات مفعول (محصول بيت) حضرت شيخ بيورور قادرم كه تيغ زبان وشمشير سخن چكم يعنى قصه پرداز اق سننده نطقه كلم سوز عالمه قلم چكم يعنى شعراى سلفك سوزلرينى اعتبار والتفاتدن دوشرم جهانى سخن راءياله يازوب معناسنى خلقك سوز بنه قلم چكم يعنى قادرم كه هيچ كسه سويلتميم دكل كه اول طعن ايدن خبيثى دبين معنابه غريب قلم چكمش ❊ كفتار اندر رضا بحكم قضا ❊ ❊ سعادت بخشايش داور ست ❊ نه در چنك بازوى زور آورست ❊ باحرف مصاحبت وباحرف ظرف بخشايش اسم مصدر در انعام واحسان معناسنه داوره اضافتى لاميه در وداور حكم معناسنه در كه مراد خدادر چنك بونده پنجه معناسنه در بازوى زورآور بيانيه در زور آور وصف تركيبى زور كتوجى يعنى زورلى ديمكدر (محصول بيت) سعادت خدانك انعام واحسان ايله در وبا احسان وانعامنده در زورلى پنجه وبازوده دكلدر يعنى دولت وسعادتى خدا ويرمك كرك بوخسه پنجه قوتيله وبازوى زور ايله نسنه حاصل اولماز ❊ چو دولت نبخشد سپهر بلند ❊ نيايد بمردانكى دركمند ❊ سپهر بلند بيانيه سپهر فلك در براد انكى باحرف مصاحبت وياحرف مصدر درحرف صله در بامعناسنه كمند معروف (محصول بيت) سپهر بلند كه خدانك تصرفنده در چون اول دولت بغشلميه ومعين وظهير اولميه مردانه لكيله وزورله كمنده كلز يعنى دولت ورفعت خدانك ويرمسيله اولور قوت سرپنجهٔ بازواله اولماز ❊ نه سختى رسيد ازضعيفى بمور ❊ نه شيران بسرپنجه خوردند زور ❊ نه حرف نفى سختى باحرف مصدر شدت ديمكدر مراد اجلقدر ضعيفى باحرف مصدر باحرف صله بسرپنجه باحرف مصاحبت تقديرى بزورسرپنجه در زورسرپنجه يه معطوفدر (محصول بيت) ضعيف وناتوا نلغدن موره شدت وآجلق ايرشمدى يعنى هرنقدر كه ضعيف وبى تاب وناتواندر خدا انى اج قوماز رزقنى ويرور ارسلانلر داخى زور پنجه وقوت بازواله اكل وشرب اتمزلر

زد شمعى

رد شمعى

بلكه انلرده نفقه ورزق ويرن موره و برن قادردر غيردكلدر غيرى خدا نسنه يه قادردكلدر حاصلى جميع اشيا انك قدرت تصرفنده دركه اندن غيرينك مدخل يوقدر ﴿ چونتوان برافلاك دست آختن * ضروريست باكردش ساختن ﴾ برحرف صله در بامعناسنه آختن الف ممدوده ال ايرشدرمك يعنى برنسنه يه قادر اولمق باكردش باحرف مصاحبت وضمير افلاكه راجعدر ساختن موافقت وامتزاج معناسنه‌در (محصول بيت) چونكه افلاكه ال ايرشدرمك وانده تصرف ايدوب تبديل وتغيير ايلمك ممكن دكلدر ضرورى ولازمدر دور وسير ايله امتزاج ايلمك وموافقت قلمق حاصلى دور فلك واحوال زمانه تابع اولمق لازمدر كوردك زمانه اويمادى اوى سن زمانيه ﴿ كرت زندكانى نبشتست دير * نه مارت كزايد نه شمشير وتير ﴾ زندكانى حيات ديمكدر نبشتست يازلمشدر يعنى مقدر اولمشدر كزايد كاف عجمك فتحيله مضارعدر كزايدندن ايصرمق ديمكدر (محصول بيت) اكر سنك حياتك وعمرك كچ يازلديسه يعنى ازلده سكا عمر طويل مقدر اولديسه دنيا ده سنى نه يلان ايصرر ونه قلج كسر ونه سكا اوق باتار حاصلى سكا هيچ برنسنه كار ايلمز كزايدى زيان ايلمك معناسيله بيان ايلين بيانه ايلمش ﴿ وكر درحياتت نماندست بهر * چنانت كشد نوش دار وكه زهر ﴾ وكرسابق شرطيه‌يه معطوفدر نماندست تقديرى نمانده است در ضرورت وزنيچون حذف وايصال اولدى بهر حصه ونصيب نوش دارو تركيب مزجى معاجيندن برهاضم معجوندركه حرف بيان (محصول بيت) واكرسنك عمركده وحياتكده حصه ونصيب قالمديسه يعنى عمرك آخره ايرشديسه سنى نوش داروانجلاين اولدرركه زهر حاصلى زهر اولدردكى كبى نوش داروده اولدرر وقت موت كلنجه ﴿ نه رستم چو پايان روزى بخورد * شفادازنهادش برآورد كرد ﴾ نه حرف استفهام انكارى متضمن اوبله دكلى ديمكدر پايان روزى لاميه تمام رزق معناسنه شفادشنك فتحيله رستمك كوچك برادرى درنهاد بونده خلقت ووجود معناسنه در برآورد چيقاردى ديمكدر (محصول بيت) بو بله دكليدركه چون رستم تمام رزقنى ونصيبنى يوب دوكتدبسه يعنى عمرى آخره ايرشديسه شفاد انك بنيه سندن وخلقتندن توزچيقاردى

رد سرورى

یعنی انی هلاك ایلدی حاصلی رستمك اجلی كلك سبیله برشغاد كبی زبون ومغلوب كسنه انی هلاك ایلدی سائر احوال دنیاده بوكا قیاسدر ﴿ حكایت شاطر اصفهانی ﴾ ﴿ مرا در سپاهان یكی یار بود ☼ كه جنك آور وشوخ وعیار بود ﴾ حضرت شیخ بو حكایتی سابقا مذكور اولان حسودك طعنه نسبت ایراد ایلمشدر یعنی قصه پرداز لغه مالك اولد یغنه نمونه كتور مشدر فندر مرا بنم دیمكدر اسپاهان وسپاهان فارسیدر اما عرب تعریب ایدوب اصفاهان وصفاهان واصفهان دیر بونده مراد عراق عجمدر كه حرف رابط صفت جنك آور وصف تركیبیدر صواشجی معناسنه شوخ بونده اسیجق قانلی یعنی مطبوع ومقبول معناسنه در (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر كه بنم اصفاهانده بر یارم ودوستم وار ایدی كه صواشجی ومطبوع ونخستد وظریف ایدی حاصلی شجاعتندن غیری هر وجهله مقبول كیمسه ایدی ﴿ مدامش بخون دست وخنجر خضاب ☼ بر آتش دل خصم ازو چون كباب ﴾ مدامش ضمیر مذكور یاره را جعدر بخون باحرف مصاحبت خضاب خالك كسریله بویه دیمكدر دل خصم لامیه در (محصول بیت) اول یارك دائما الی وخنجری قانله بویه لی ایدی یعنی دائما شمشیرله جنك وجدالده ایدی وقانلرین دوكده ایدی شویله خون آلود ایدی كه خصمك یوركی اندن آتش اوزره كباب كبی ایدی یعنی آتش اوزره كباب نیجه یانارسه اعداسنك یوركی داخی انك الندن شویله یانوب یاقلور ایدی بو یله برلرده دلی كوكله بیان ایدن كوكلی بیلمزمش ﴿ ندیدمش روزی كه تركش نبست ☼ زپیكان پولادش آتش نجست ﴾ ندیدمش فعل نفی ماضی متكلم وحده كورمدم دیمكدر میم وشین ضمیر لری ضرورت وزنیچون ساكن اوقنور فتأمل روزی یاحرف وحدت كه حرف بیان زپیكان پولاد لامیه در مجازا بعض نسخه ده ز پولاد پیكانش واقعدر پولاد بای عجمله چلك دمره دیرلر عرب تعریب ایدوب فولاد دیر ضمیرلر مذكور یاره راجعدر نجست فعل نفی ماضی مفرد غائب سیچرامدی دیمكدر معلوم اولا كه مصراع ثانیدن رابطه ضرورت وزنیچون ترك اولمشدر وبیتده تكرار ارادات نفی اثبات موجبدر (محصول بیت) بر كون یار بها دری كورمدم تركش بغلمدی كه آنك پیكان پولادندن

ردشعی

آتش سچرامدی یعنی هر بارکه جنك ایچون بلینه ترکش بغلدی هرتیری دشمنك جبه سندن مرور ایدوب طاشه طوقوب آتش سچرادی حاصلی هر اوق که دشمنه پران ایدردی دشمنه اوروب ودشمنک کیچوب طاشه طوقنوب پیکانندن آتش سچراردی مصراع ثانینك نتیجه سنده هر طاشه که آنك پیکانی طوقندی آتش سچراردی دین بونی کوسترر که تیرنی احجاره اثار مش فتأمل ❊ دلاور بسر پنجهٔ کاوزور ❊ زهو اش بشیران در افتاده شور ❊ با حرف مصاحبت سر پنجهٔ کاوزور بیانیه درکاو زور وصف ترکیبی قوتلی کاو دیمکدر هول خوف معناسنه در وضمیر دلاوره راجعدر بشیران با حرف صله شور بوندهفتنه واضطراب معناسنه در شیراندن بهادر ارلرمراد اولمق جائزومعهود مفترس حیوانلر اولمق جائزدر (محصول بیت) کاوزورلی سرپنجه ایله ایدی یعنی هم بهادر وهم زورلی ایدی انك قورقوسندن بهادرلره فتنه واضطراب دوشمشیدی حاصلی بهادرلراندن خوف اوزره ایدی ❊ بدعوی چنان ناوك انداختی ❊ که عذرابهر یك انداختی ❊ بدعوی با حرف مصاحبت ناوك بونده مطلقا اوقدر انداختی باحرف حکایت که حرف بیان عذرا عینك فتحی وسکون ذالله لغتده قیز اوغلانه دیرلر اما اصطلاح منجمینده قوس بورجنه دیرلر که اون ایکی برجك اوچنجی برجنه دیرلر واول برج ایکی کودهلی برقیز شکلنده درکو یاکه ایکی جسم بری برینه متصل ایدی پس شخصك بهریك بیوردیغی اول متصل اولان ایکی جسمك هر برینه یك انداختی برناوك اتاردی (محصول بیت) مذکور بهادر دعوی ایله انجلین اوق اتاردی که جوزا انك هر برجسمنه براوق اتاردی یعنی اوقی تخلف ایلمزدی اوقی هر ابسندیکی بیرهاوروردی حضرت شیخ آنك تیراندازلغنده مبالغه بیوردی ❊ چنان خاردرکل ندیدم که رفت ❊ که پیکان اودرسپرهای زفت ❊ در حرف صله پیکان اولامیه در سپرهای زفت بیانیه زفت زانك فتحیله بوغون دیمکدر (محصول بیت) خارك کله کندوکنی یعنی باتدوغنی انجلین کورمدم که انك دمرنی بوغون قالقانلره بتاردی حاصلی دیکن کله اویله باتمازدی که انك دمرنی بوغون وسیق سپرلره باتاردی ❊ نزدتارك جنك جو به خشت ❊ که خود وسر شرا نه در هم سرشت ❊ تارك

ردشعی

جنك جو لاميه تارك رانك ءيحي وكاف عربله هيزنه نك دپه سنه
دیرلر جنك جو وصف تركیبی صواش اری بهادر معناسنه و یاحرف
وحدت یاحرف استعانت خشت خانك كسریله حربه معناسنه در كه حرف
بیان خود خانك ضمی وواو اصلیه ایله تولغه كه صواش كونده كیرلر
باشه عرب ذال معجمه ایله استعمال ایدرلر وجیم مهمله ایله وعربده جمی
خودكلور خانك ضمی وواوك فتحیله عرب بیضه ده دیر تولغه به نه حرف
نفی معناده سرشته مقید در نسرشت تقدیرنده درهم قرشمورش دیمكدر
(محصول بیت) بر بهادرك دپه سنه خشتله وكرزیله اورمدی كه باشیله تولغه
سنی بریله یوغور مدی یعنی هر پهلوانك باشنی كه خشتله اورردی باشیله
تولغه سینی قرشمورش ایدردی ❊ چو كنجشك روز ملخ در نبرد ❊
بكشتن چه كنجشك پیشش چه مرد ❊ چوادات تشبیه كنجشك
كاف اولی بعض اعجام عربی و بعضی عجمی او قودی پنجشك ده دیرلر
سرچه معناسنه عرب عصفور دیرعینك وفانك ضمیله وجیم مكسوردر
ایكیسنده بیله وكاف ثانی عربی در روزملخ لامیه در چكر كه كونی
دیمكدر زیرا ملخ میمك ولامك فتحه لریله چكر كه یه دیرلر نبرد نونك
وبانك فتحه لریله جنكه دیرلر بكشتن باحرف ظرف (محصول بیت)
چكر كه كونده سرچه وصغرجق كبی ایدی صواشده یعنی صغرجق
ایله سرچه كبی ایدی صواشده بونلر نیجه چكر كه هلاك ایدرسه
بوكسه دخی بهادرلری انجلین هلاك ایدردی دپله ده وهلاك ایله ده
انك اوكنده سرچه نه و بها درانه یعنی انك قتنده ایكیسی برابرایدی
❊ كرش بر فریدون بدی تاختن ❊ امانش ندادی بتیع آختن ❊
بدی بودیدن مخففدر اولیدی معناسنه تاختن مصدردر هجوم وهوم
معناسنه امانش ضمیرفریدونه راجعدرند ادی یاحرف حكایت ورمزدی
دیمكدر بتیغ باحرف صله آختن قلیچی وغیریسنی قیندن چقارمغه دیرلر
(محصول بیت) اكر بو بهادرك هجومی وحمله سی فریدونه اولیدی
یعنی فریدون كبی بر قوی وحشتلی پادشاهه اولا یدی هجوم
وحمله سی قلیجین قنددن چیقارمغه امان ورمزدی دكل كه پارچه ایلكه
❊ پلنكانش اززور سرپنجه زیر ❊ فرو برده چنكال در مغز شیر ❊ زیر
بونده مغلوب معناسنده در فرو برده باتورمش دیمكدر درحرف صله

مغز شیر لامیه درار سلان بیخی سی دیمکدر (محصول بیت) قپلانلر انك
سر پنجه سی زورندن وقوتندن مغلوب ایدی ارسلانك بیخی سنه پنجه سین
باتورمش ایدی حاصلی ارسلانلر وقپلانلر کبی بهادرلر انك مغلوب ومقهوری
ایدی ﴿ کرفتی کر بند جنك آزمای * اکر کوه بودی بکندی زجای ﴾ کرفتی
باحرف حکایت طوتا یدی دیمکدر کر بند قوشاق جنك آزمای وصف
ترکیبیدر بهادر معناسنه بودی باحرف حکایت بکندی باکنه سابق کبیدر
(محصول بیت) شو یله قوتی وار ایدی که بر پهلوانك قوشاغین طوتا یدی
اکر قونده واغرلقده طاغ اولیدی یرندن قوپارردی ﴿ زره پوش راچون
تبرزین زدی * کذر کردی ازمرد و برزین زدی ﴾ زره پوش وصف
ترکیبیدر زره کیین کیمسه ورا ادات مفعول تبرزین نجاق زدی باحرف حکایت
حاصلی بالر حرف حکایتدر برحرف صله زین اکر دیمکدر (محصول بیت)
زره پوش اولان کیمسه یه چون که نجاق اورردی اردن چوب اکره ایرشوردی
حاصلی اکره وارنجه ایکی پاره ایدردی ﴿ نه در مردی اورانه در
مردمی * دوم در جهان کس نه دید آدمی ﴾ مردمی یا حرف مصدر
او ضمیر مذکوره راجعدر ورا ادات صله اکا دیمکدر مردمی یا حرف
مصدر دوم ایکنجی دیمکدر (محصول بیت) نه مرد لکده و نه مردملکده
یعنی نه شجاعتده و نه سخاوتده انك ایکنجسنی جهانده کیمسه بر انسان
کورمدی حاصلی بی نظیر عالم برکمسه ایدی ﴿ مرا یکدم از دست
نکذاشتی * که باراست طبعان سری داشتی ﴾ مرا بنی دیمکدر نکذاشتی
فعل نفی حکایت حال ماضی مفرد غایب قومازدی دیمکدر که حرف
تعلیل با حرف صله راست طبع وصف ترکیبی موزون طبع معناسنه والف
ونون ادات جمع سر بونده میل ومحبت معناسنه در ویا حرف تنکیر وابهام
داشتی فعل ماضی مفرد غائب طوتاردی یعنی انك وار ایدی (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر که بنی بو پهلوان برنفس الندن قومازدی یعنی
اصفهانده اولدیغمده بنی یانندن ایرمازدی زیرا موزون طبعلر ایله
اختلاطی وانلره میل ومحبتی وار ایدی اول جهتدن بکاده مائل ایدی
﴿ سفرنا کهم زان زمین درربود * کبیشم درآن بقعه روزی نبود ﴾
که حرف تعلیل بیش بای عربیله زیاده دیمکدر میم معناده روزی لفظنه
مقیددر روزی ام تقدیرنده بقعه پاره ارض معناسنه در روزی رزق ونصیب

معناسنه در نبود یوغیدی وقالمدی دیمکدر (محصول بیت) سفر بنی ناکهان اول یردن قاپدی یعنی بکا اصفهاندن سفر ایتمک لازم کلدی زیرا اول بقعه‌ده بونده ارتق نصیبم قالمدی ﴿ قضا را نقل کرد از عراقم بشام ❊ خوش آمد در ان خاك پاکم مقام ﴾ قضا یعنی حکم الهی عراق یعنی عراق عجم که اصفهاندر بشام با حرف صله خاك پاك بیانیه مقام بونده مصدر میمیدر اقامت معناسنه (محصول بیت) حکم الهی بنی عراق عجمدن شامه نقل ایلدی یعنی اندن شامه واردم اوخاك پاکده یعنی شامده بکا اقامت وقرار خوش کلدی ﴿ مع القصه چندی ببودم مقیم ❊ برنج وبراحت بامید وبیم ﴾ مع القصه حاصلی کلام دیمکدر چندی یا حرف وحدت برنیجه زمان دیمکدر بالر حروف مصاحبت (محصول بیت) حاصلی کلام شامده برنیجه زمان مقیم اولدم وآنده قرار ایلدم رنج وراحت وامید وبیم‌له یعنی کاهی رنج والم چکدم وکاه راحت اولوب حضور ایلدم وکاه هولا کو عسکرندن خوف وبیم چکدم ﴿ دکر پرشد ازشام پیمانه ام ❊ کشید آرزو مندئ خانه ام ﴾ دکر کنه دیمکدر پرشد طولدی دیمکدر پیمانه اولچك دیمکدر آرزو مندئ خانه لامیه درمراد صله در (محصول بیت) شامدنده کنه رزقم ونصیبم پیمانه‌سی پر اولدی یعنی انده‌ده نصیبم ورزقم قالمدی پس وطنم آرزوسی بنی کنه شیرازه چکدی یعنی اومی کوره چکم کلدی ﴿ قضارا اچنان اتفاق اوفتاد ❊ که باز م کذر بر عراق اوفتاد ﴾ قضارا ناکاه دیمکدر اوفتاد واقع اولدی دیمکدر (محصول بیت) ناکهانی شویله اتفاق اولدی که کنه کچیدم عراق اوزره دوشدی یعنی شیرازه کیدرکن عراق عجمه اوغرادم قضارا انکیچون دید یکه شامدن کیدن کیمسه شیراز مملکتنه اوغرامینجه عراق عجمه وارمز پس برنسنه مانع اولمشدر که شیرازدن مقدم عراقه وار مشدر ﴿ شبی سر فرو شد باندیشه ام ❊ بدل بر کذشت آن هنر پیشه ام ﴾ شبی یا حرف وحدت سر فروشد باشم باتدی دیمکدر باندیشه با حرف صله ومیم معناده سر فروشده مقید تقدیری سرم فروشد در بدل با حرف صله وبر حرف تأکید کذشت کچدی دیمکدر یعنی کلدی آن اسم اشارتدر مذکور بهادره هنر پیشه وصف ترکیبی اهل هنر معناسنه میم ضمیر معناده دله مقیددر بدلم تقدیرنده (محصول بیت)

بر کیجه باشم فکره طالدی یعنی بعض نسنه لر فکر ایدردم بو حالده
ایکن اول هنرپیشه خاطریمه یعنی کوکلمه کلوب خاطریمه خطور ایلدی
﴿ نمک ریش دربنه ام تازه کرد ❊ که بودم نمک خورده از دست مرد ﴾
نمک نونک ومیمک فتحیله وکاف عربیله طوزدیمکدرکه عرب ملح دیر ریش
دربنه بیانیه ریش یاره در دیرینه چوقدنبری واسکی دیمکدرکه حرف
تعلیل نمک خورده وصف ترکیبی طوزیمش معناسنه بونک اصلی بودرکه
سفره قونلدقده سفره یه طوز قومق سنت درکه اولا طوز بلارلر اندن
طعامه شروع ایدرلر فاحفظ (محصول بیت) نمک اسکی یاره می تازه ایلدی
یعنی میل ومحبتمی دیرشدردی زیرا مذکورک الندن طوز یمشیدم
یعنی الندن طوزانمک یمشیدم ونیجه انعام واحسان کورمشیدم
اول جهتدن انی زیارت ایلمکه مایل اولدم ❊ بدیدار او در صفاهان
شدم ❊ بمهرش طلبکار وخواهان شدم ❊ باحرف سبب دید اراولامیه در
درحرف صله دریا معناسنه شدم اضافتی مصدرک فاعلنه ویامفعولنه
اضافتیدر فتأمل طلبکار استیجی وخواهان عطف تفسیری درشدم اولدم
دیمکدر صیرورت معناسنه (محصول بیت) انی کورمک سببیله
صفاهانه واردم یعنی انی زیارت ایلمکه انده کیتدم اکا محبتم سببیله ویانک
بکا محبتی سببیله زیارتنه طالب وراغب اولدم بعض نسخه ده دربنه زی
واقعدر زای عربک کسر بله ویای اصلیه سوی دیمکدر جانب معناسنه
﴿ جوان دیدم از کردش دهر پیر ❊ خدنکش کمان ارغوانش زریر ﴾
جوان دیدمک مقدم مفعول اول صریحی و پیر ثانیسی واز کردش
دهر غیر صریحی خدنک لغتده قین اغاجنه دیرلر واندن دوزان اوقه
تیرخدنک دیرلر کثرت استعمال ایله مضافی حذف ایدوب اوقه خدنک دیرلر
زنبورک اوقنه ده خدنک دیرلر بونده تشبیه طریقیله مراد قامتدر ضمیر کنه
سابق کیدر کماندن مراد قامت منحنی در یعنی اوق کبی مستقیم قامتی
یای کبی بوکلوب ایکی قات اولمش ارغوانش ضمیر سابق کیدر ارغواندن
مرادرنک رویی در تشبیه طریقیله زر بر صاری دیمکدر یعنی صاری
اغاج وصاری اوت وصاری بلق مرضی مراد بکز صارلغی در
(محصول بیت) واردغمده جوانی کردش دهردن وانقلاب روزکاردن
پیر کوردم تیرکبی مستقیم قدی کمان کبی منحنی اولمش وارغوان کبی

روی سرخی زر کبی صارارمش حاصلی جمیع جهاتدن احواله
تغییر وتبدیل کلمش * چو کوه سپیدش سراز برف موی * دوان
آبش از برف پیری بروی * کوه سپید بیانیه وضمیر معناده سره مقید در
سرش تقدیرنده برف موی لامیه درمجازا صاچنی برفه تشبیه ایلمش
بیاضلقده دوان صفت مشبهه در دویدندن آبش ضمیر معناده رویه
مقید در برویش تقدیرنده برف پیری لامیه مجازا بروی باحرف ظرف
وباحرف صله (محصول بیت) باشی برف موی دن اق طاغ کبی ایدی
یعنی باشی آق صاچدن قارلی طاغ کبی ایدی یعنی صاچی محکم اغرش
ایدی پیرلك قارندن یوزینه صو باپجی ایدی یعنی پیرلکدن کوزینك
یاشی یوزنده اقیجی ایدی نته که بعض پیرلرك بویله اولور * فلك دست
قدرت برو یافته * سر دست مردیش برتافته * دست قدرت
لامیه درمجازا برو برحرف صله و یاحرف استعلا وضمیر سابق
کبی در یافته بولمش یعنی قادر اولمش دیمکدر سر دست مردی لامیه لر در
مجازا ارلك سردستنی یعنی قوتنی برتافته بوکش دیمکدر (محصول بیت)
فلك اکا قدرت الی بولمش یعنی اکا قادر وغالب اولمش مردلکی
سردستنی یعنی پنجه سنی بورمش حاصلی اکا هروجهله ظهر بولمش
* بدر کرده کیتی غرور ازسرش * سرناتوانی بزانو برش * بدر کرده
چقارمش دیمکدر سرناتوانی لامیه در مجازا بزانو باحرف استعلا برحرف
تأکید وضمیر معناده زانویه مقید در برانوش تقدیرنده (محصول بیت)
باشندن کیتی غرورنی چیقارمش یعنی انده اولکی غرور قالمش ضعف
وناتوانلق باشی زانوسی اوزره ایدی یعنی پیرلکدن وضعفدن باشی دیزی
اوزره دوشمشیدی حاصلی محکم اکلمش ایدی * بد وکفتم ای سرور
شیرکیر * چه فرسوده کردت چو روباه پیر) سرور شیرکیر بیانیه
شیرکیر وصف ترکیبی ارسلان طوتیجی دیمکدر شیرشکار ایدیجی معناسنه
فرسوده بونده عاجز وزبون معناسنه کردت تا ضمیر خطاب سنی ایلدی
دیمکدر روباه پیر بیانیه قوجه دلکو دیمکدر (محصول بیت) چو نکه
مذکور بهادری دیدوکم کبی کوردم اکا دیدم ای ارسلان طوتیجی
یعنی شکارایدیجی سرور سنی پیر روباه کبی نه عاجز وزبون ایلدی یعنی
ندن بویله دوشکن اولدك * بخندید کز روز جنك تتر * بدر کردم آن جنك

خوبی زسر * روز جنك تتر لامیه‌لردر تتر وتتار وتاتار ترکك برصنفنه
دیرلر بونده کافر تتردر هولاکو عسکریدر که جنکیز خان نسلندن بریدر
ایعدی انلرله جنك ایلدکمز کوندن بری سن کوردکك بهادرلغی
وبلدکك بهادرلغی وبلدکك پهلوانلغی باشدن چیقاردم حاصلی
اولکی غرور وانانیت بندن کیتدی (محصول بیت) بندن اول کیفیت
حالی سؤال ایدنجه کولدی ودیدیکه تاتارله جنکمز کوننه‌دن بری اول
سن کوردکك وبلدکك بهادرلغی وپهلوانلغی باشدن چیقاردم واندن
بنده اثر قالمدی حضرت شیخ اول پهلواندن جنك نه وجهله اولدوغین
نقل بیورر * زمین دیدم ازنیزه چون نیستان * کرفته علمها چو آتش
درآن * نیزه سکو دیمکدر نیستان نونك فتحی ویانك سکونی وسینك
کسریله ویانك کسری وسینك سکونیله قشلق دیمکدر کرفته بونده
الشمش معناسنه‌در مثلا آتش برنسنه‌یه الشمق کبی نته که مرارا مرور
ایلمشدر علم بونده سنجق معناسنه‌در وها ادات جمع در حرف صله وآن
اسم اشارت نیستانه (محصول بیت) پهلوان دیرکه یر یوزنی نیزه‌دن
قشلق کبی کوردم وفرت نیزه‌دن کنایتدر اول نیزه علملر آتش کبی
الشمش یعنی نیستانه آتش الشدقده نه صورتده کورنورسه اول علمدار
نیزه‌لر اول هیئتده کورینوردی مصراع ثانینك معناسنی علملر انده
آتش کبی طوتشیدی دین معنای ابی طوتمامش * برانکیختم کرد
هیجا چو رود * چو دولت نباشد تهور چه سود * برانکیختم فعل
ماضی متکلم وحده قوپاردم دیمکدر یعنی پیدا ایلدم کرد هیجا
لامیه کرد کاف عجمك فتحی وسکون رأیله توز دیمکدر غبار معناسنه
هیجا ممدود ومقصور جنکه دیرلر چوادات تشبیه دود توتن دیمکدر تهور
تفعل بابندن مصدردر بی پروا برایشه دوشمکه دیرلر (محصول بیت)
چونکه تترك نیزه‌لرینی مذکور هیئتله کوردم توتن کبی صواش توزینی
قوپاردم یعنی جنکنه مباشر اولدم اماکه دولت وطالعنده نصرت اولمیانه
تهور وحمله نه فائده ویرور حاصلی بخت یارو یاور اولمینجه شجاعت
وبهادرلق فائده ویرمز * من آنم که چون حمله آوردمی * برمح از کف
انکشتری بردمی * آوردمی وبردمی یالری حروف حکایتدر باحرف
مصاحبت رمح رانك ضمی ومیمك سکونیله نیزه معناسنه‌در یعنی سکو

رد شمعی

انكشتری یوزك (محصول بیت) پهلوان دیر كه بن اول كسیم كه چون دشمنه هجوم وحمله كتوردم نیزه ایله اوجندن و پرمغندن یوزكنی ایلدردم یعنی قپاردم حاصلی نیزه بازلقده زیاده هنرمندایدم معلوم اوله كه آوردمی وبردمی ده دال متحرك اولمق سببیله قافیه صحیح اولمشدر والا ساكن اولسه قافیه معیب اولوردی كه قافیه اصطلاحنده اول عیبه اقوا دیرلر فاحفظ ﴿ ولی چون نكرد اخترم یاوری ۞ كرفتند كردم چو انكشتری ﴾ ولی ادات استدراك اخترلغتده یلدزه دیرلر اما بونك كبی یرلرده دولت معناسنه در یاور فتح واوله معین وظهیر معناسنه در ویا حرف مصدر كرد كاف عجمك كسریله وسكون راءله اطراف وچوره دیمكدر (محصول بیت) بنم سلاحشورلغم بلدوكك وایشتدیكك كبی ایدی اما چون كه دولت وبختم مساعده ومعاونت ایلمدی یوزك كبی چورمی واطرافی احاطه ایلدیلر حاصلی خاتم كبی بنم چورم الدیلر ﴿ غنیمت شمردم طریق كریز ۞ كه نادان كند باقضا پنجه تیز ﴾ طریق كریز لامیه در مجازا كریزاندن قاچق وفرار معناسنه كه حرف تعلیل باقضا با حرف مصاحبت تیز كسكین وبازو دیمكدر (محصول بیت) طالع كه معین وظهیر اولمدی قاچق طریقینی غنیمت صایدم یعنی الفرار مما لا یطاق من سنن المرسلین ایله عامل اولدم زیرا نادانلق ودیوانه اولان كیسه حكم الهیله پنجه سین ایتی در یعنی انكاه پنجه طوتشر حاصل حكم الهی یه عناد ایدر یعنی قضا وقدره تسلیم ورضا كوسترمز ﴿ چه یاری كند مغفر وجوشنم ۞ چو یاری نكرد اختری روشنم ﴾ یاری یا حرف مصدر یولداشلق دیمكدر معاونت معناسنه مغفر غینك فا اوزرینه تقدیمیله اسم الت وزنی اوزره تولغه یه دیرلر خود معناسنه جوشن جیمك وشینك فتحیله زره دیمكدر كه عرب درع دیر اختر روشن بیانیه در رایی بعض عجم مفتوح اوقور وبعضیسی مضموم اوقور بونده ایكیسده جائزدر لكن فتح انسبدر نته كه فن قافیه دن خبردار اولنه معلوم در پس ضرورت قافیه ایچون را مفتوح اوقنوردن بیلنمش (محصول بیت) تولغه وزره بكا نه معاونت ونه نصرت ایلر كه چون طالع روشنم ودولت واقبال واضحم بكا نصرت ومعاونت ایلمدی ﴿ كلید ظفر چون نباشد بدست ۞ ببازو در فتح نتوان شكست ﴾ كلید كاف عربك فتحی وكسریله مفتاح معناسنه در كاف عجمك كسریله

مطلب

رد شمعی

رد شمعی

تخصیص ایلین سهو ایلمش ظفره اضافتی لامیه در مجازا بدست باحرف
ظرف بیازو باحرف مصاحبت تقدیری بقوت بازو در درفتح لامیه در
شکست شکستن معناسنه در (محصول بیت) چونکه مفتاح ظفرالده
اولمیه یعنی خدادن که نصرت وظفر اولمیه قوت بازو یله فتح بابنی کسر
ایلمك اولماز یعنی زور مردله تنها دشمنه ظفر بولنمز ✽ گروهی پلنك افکن
پیل زور ✽ درآهن سر مرد وسم ستور ✽ گروهی یاحرف وحدت
بعض نسخه ده یاسز اضافتله واقعدر پس اضافتی مابعدیله بیانیه لردر
پلنك افکن پیل زور وصف ترکیبیلردر پلنك ییقیجی و پیل زورلی معناسنه در
در حرف ظرف آهن دمر سرمرد لامیه درسم ستورده بویله در
ایکی سینك ضمیله میم تشدید ضرورت وزن ایچوندر سم طبناق
وستور بینت طواره دیرلر (محصول بیت) کلن عسکر فیل زورلی
پلنك ییقیجی یعنی شکار ایدیجی بربلوك طائفه ایدی حاصلی برقهار
عسکر ایدیکه ارك باشی وآتك طیناغی کوم کوك دمر ایچنده ایدی
یعنی کلن عسکرك هر برفردی آتیله بیله کوك دمره غرق اولمشیدی
نه که جنك کوننده معهوددر ✽ همانندم که دیدیم کرد سپاه ✽
زرجامه کردیم ومغفر کلاه ✽ کرد سپاه لامیه عسکر توزی دیمکدر
زره کردیمك مفعول اولی وجامه ثانیسی ومغفر زرهه معطوفدر
(محصول بیت) همان که یعنی اول ساعت که عسکر توزینی کوردك
زرهی لباس ایلدك وتولغه کلاه یعنی آلات حربه کیردك حاصلی جنکه
یراقلندق ✽ چوابراسب تازی برانگیختیم ✽ چوباران بلالك
فرو ریختیم ✽ اسب تازی بیانیه اسب عربی دیمکدر برحرف تأکید
انگیختیم قوپاردق یعنی دشمن اوزرینه سوردك بلارك وبلالك بونده
اوق معناسنه در اما لغتده جوهردار قلیجه دیرلر ویدکاره بغلدقلری
غداره یه وقلیجه دیرلر فر و بونده ادات تأکیددر ریختیم فعل ماضی
متکلم مع الغیردر دوکدوك معناسنه (محصول بیت) بویله اولنجه
بلوت کبی عربی آتی قوپاردق یعنی دشمن اوزرینه سوردك اوزرلرینه
یغمور کبی اوق دوکدك یعنی یاغدردق حاصلی جنکه مباشر اولدق
✽ دواشکر بهم برزدند ازکین ✽ توگفتی زدند آسمان برزمین ✽ بهم بری
برینه کین پوسی (محصول بیت) ایکی اشکر پوسیدن بری برینه اوردیلر

یعنی ایکی لشکر بری برینه قارشدی دیه ایدك که آسمانی بیره اوردیلر
حاصلی کورسك دیرایدك که کوك بیره یقلدی * زباریدن تیر همچون
تکرك * زهر کوشه برخاست طوفان مرك * زازدن مخفف درمن اجلیه
معناسنه باریدن مصدرك فاعلنه اضافتیدر اوق یغمق دن دیمکدر
همچون ادات تشبیه تکرك تانك فتحی وعجمی کافلرله واواکی مفتوح وسکون
رائله طولی معناسنه در بحجه ده دیرلر وعرب برد دیربانك وراتك
فتحیله طوفان مرك لامیه در (محصول بیت) طولی کبی اوق یاغمقدن
ایکی جانبدن بیله یعنی چوق اوق یغمقدن حاصلی هر جانبدن
وافر اوق یغمقدن هر کوشه دن طوفان مرك قالقدی یعنی وافر کسه
هلاك اولدی * بصید هزبران پرخاش ساز * کشد اژدهانی دهن
کرده باز * با حرف تعلیل صید هزبران مصدرك مفعولنه
اضافتیدر اسلانلری ارشکار ایلمك ایچون دیمکدر پرخاش جنك معناسنه
سازه اضافت بیانیه در پرخاش ساز وصف ترکیبیدر یعنی
صواشجی اژدهانی با حرف نسبت اژدهایه منسوب دیمکدر
کرده نك دهن مفعول اولی و باز ثانیسی (محصول بیت) جنك پیدا
ایدیجی ارسلانلری صید ایلمکیچون یعنی بهنا در پهلوانلری شکار
ایلمکیچون کشد اژدهایه منسوب اغزنی اچشدر یعنی اژدها کبی اغزین
اچشدر که بونلری بوده حاصلی هلاك ایلیه * زمین آسمان شد زکرد
کبود * چوانجم درو برق شمشیر وخود * کرد کبود بیانیه کرد توز
دیمکدر درو ضمیر کرد کبوده راجعدر برق شمشیر لامیه در خود شمشیره
معطوف (محصول بیت) پیروزی کوك یعنی فلك اولدی کوك رنکلی
توزدن که اتلرك ایقلرندن قالقدی واول توزك ایچنده یلدزکبی ایدی
قلیجله تولغه نك شمشکی یعنی شمشیر تولغه یه طوقندقده چقان قیغلجملر
کوك توزك ایچنده یلدزکبی ایدی یعنی پارلر ویلابرایدی * سواران دشمن
چودر یافتیم * پیاده سپر برسپر بافتیم * سواران دشمن لامیه در مراد
بهادران دشمندر چوادات تعلیل درحرف ظرف یافتیم فعل ماضی متکلم
مع الغیردر بولوردق وبولایدق دیمکدر پیاده جائزدرکه بهادران دشمنه
قیداوله وجائزدرکه یافتیم فاعلندن حال اوله وجائزدرکه برشده لفظی
تقدیر ایدوز پیاده شده معناسنه های ترتب ایله پیاده اولوب دیمك اوله

سپر بوسپر بو حرف صله بعض نسخه ده بر بنه در واقعدر که بو معنایه در باقتیم فعل ماضی متکلم مع الغیر دوقودق دیمکدر مراد قلقانلری بری برینه چاتمقدر (محصول بیت) دشمنك بهادرلرینی که کوردك وانلره ملاقی اولوردق یاق اولوب قلقنی قلقانه چتاردك یعنی براق پراغه اولوب جنك ایدردك پیاده بونده باشلو باشلومزه معناسنه در دیمن عندی سویلمش تنه که عادتیدر ﴿ بتیر وسنان موی بشکافتیم ﴾ چو دولت نبدروی برتافتیم ﴿ بتیروسنان با حرف استعانت سنان نیزه دمرنی بشکافتیم که موی مفعول صریحی وبتیر غیر صریحی نبد نبود دن مخففدر برتافتیم فعل ماضی متکلم مع الغیر دوندردك دیمکدر یعنی قاچدك (محصول بیت) اوقله ودمرنله قیل یاراردق یعنی آلات حربله بی پروا برلی برنده جنك ایدوب شجاعتله آلات حربی برلی برنده استعمال ایلدك وایلر دك حاصلی اوقله ونیزه ایله قلی یاراردق اما چونکه دولت بوغیدی جنکدن یوزندن روب فرار ایلدك حاصلی طالع مساعد اولمیجق قاچدق ﴿ چه زورآورد پنجهٔ جهد مرد ﴾ چو بازوی توفیق یاری نکرد ﴿ پنجهٔ جهد لامیه در مجازا جهد جیمك فتحی وضمیله وسکون هایله طاقت وقدرت معناسنه در بازوی توفیق ده لامیه در مجازا (محصول بیت) نه زور وقوت کتورر کیشنك طاقت وقدرتی پنجه سی یعنی پنجه سنده اولان قوت نصرت وظفرنه فائده و یرور چون که توفیق خدا بازوسی معاونت ایلمدی حاصلی خدادن که نصرت وظفر اولمیه کیشینك قوت وزوری فائده ایلمز ﴿ نه شمشیر زور آوران کند بود ﴾ که کین آوری ز اختر تند بود ﴿ نه حرف نفی معنا ده بوده مقیددر نبود نقد برنده شمشیر زورآوران لامیه زورآور وصف ترکیبی پهلوان معناسنه القوتون ادات جمع کند کاف عربك ضمی ونونك سکونیله چونکه دیمکدر کسمز معناسنه در که حرف اضراب در بل معناسنه کین آوری وصف ترکیبیدر کین کتوروجی دیمکدر بهادر معناسنه وبا حرف مصدر اخترتند بیانیه (محصول بیت) بو بیت جواب سؤال مقدر متضمن در سؤال کلدی که قلیجلر بکرمی کند ایدی که کسمزدی که تتر سیزه غالب اولدی جواب ویروب دیر که پهلوانلرك وبهادرلرك قلیجی چونکه دکل ایدی بل که دشمنلك وعداوت کسکین وغالب طالعدن ایدی یعنی طالع ودولت انلرجانبندن ایدی حاصلی

ردشمی

دولت بزدن دونوب انلره یوز طوتدی ❊ کس ازلشکرماز هیجا برون ❊ نیامد جز آغشته خفتان بخون ❊ هیجا هانك فتحی ویانك سکونیله جنك دیمکدر آغشته بولاشق دیمکدر خفتان خانك فتحیله کیم کیجیم دیمکدر (محصول بیت) هیچ برکسه بزم لشکرمزدن معرکه دن طشره کلمدی کیمی وکیجیمی قانه بولاشقدن غیری حاصلی صواش میداننده ن کلنز هب برالی وقانه بولاشق کلدی وهیچ کمسه صاغ کلمدی ❊ که انرا نشد ناوك اندر حریر ❊ که کفتم بدوزند سندان بتیر ❊ نشد نرفت معناسنه‌در ناوك بونده مطلق اوقدر حریردن بونده مراد قماش قفتاندر که حرف استدراك بد وزند فعل مضارع جمع غائبدر دوزیدندن دیکرلر یعنی مخلرلر دیمکدر سندان اورس درکه دمرجیلر اوزرنده دمر دوکرلر بتیر باحرف استعانت (محصول بیت) بیزم بهادرلر یمزك اوقی هیچ دوشمنك قش قفتانندن کچمدی امابن دیرم که بهادراوقیله دمراورسی مخلرلر یعنی دلرلر حاصلی بیزم پهلوانلر یمزك اوقی دشمنك لباسندن کچمدی دکل که جبه‌لرندن وزرهلرندن کچمك امابن ظن ایدردم که زیاده استاد اولد قلرندن دمراورسی اوقله دلمکه قادراوله‌لر ❊ چوصددانه مجموع درخوشهٔ ❊ فتادیم هردانهٔ کوشهٔ ❊ خوشهٔ یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل هردانهٔ‌ده‌ده یاحرف وحدت همزه توسلدر کوشهٔده بویله‌در (محصوبیت) بیز برىشقده جمع اولمش یوزدانه کبی ایکن یعنی مجتمع وموءتلف ایکن هردانه‌مز برکوشه‌یه دوشدك یعنی پریشان وپراکنده اواوب هر بریمز برجانبه دوشدك نته که صنفن عسکرکحالی معلومدر ❊ بنامردی ازهم بدادیم دست ❊ چوماهی که باجوش افتد بشست ❊ بنامردی باحرف مصاحبت وباحرف مصدر یری بریمزدن بدادیم دست اصطلاحده ایرلشدك دیمکدر چو ماهی بالق کبی که حرف رابط تشبیه باحرف مصاحبت جوشن زره دیمکدر باحرف صله شست آغ معناسنه‌در (محصول بیت) نامردلکله وغیرتسزلکله بری بریمزدن ایر یلشوب جدا دوشمدك بالق کبی که جوشنیله آغه دوشه یعنی اوزرنده زره کبی لباسی اولان ماهی کبی دشمن طوزاغنه دوشوب بعضیمز اسیراولدی حاصلی ماهی آغه دوشدیکی کبی بزدشمن طوزاغنه دوشوب اسیر اولدق ❊ چو طالع زماروی برپیچ

بود * سپر پیش تیر قضا هیچ بود ﴿ روی پیچ اعراض معناسنه
وصف ترکیبی یعنی معرض پیش تیر قضا لامیه لر در (محصول بیت)
چونکه بخت ودولت بزدن یوز دوندرجی اولدی یعنی بزدن اعراض
ایلدی بیزم قلقمز قضا وقدر اوکنده هیچ اولدی یعنی انلرك اوقی
بزم سپرلریمزدن کاغددن کچر کبی کچر کیدردی اما بزم تیرلریمز انلرك
پیراهنلرندن بیله کچمزدی دکل که سپرلرندن زیرا تقدیر خدا ده
نصرت وظفر انلر جانبندن واقع اولمشیدی ﴿ از ین بو العجب تر حکایت
شنو * که بخت کوشش نیرزد دوجو ﴾ بوابودن مخفف در بابا معناسنه
عجبه اضافتی مبالغه افاده ایدر نته که ابو الخیرات وابو البرکات
مبالغه خیرات و برکات صاحبی معناسنه در ترادات تفضیلدر شنو شینك
کسری ونونك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب ایشت و دیکله دیمکدر که حرف
بیان و یا حرف تعلیل (محصول بیت) بو حکایتدن زیاده عجبرك
حکایت ایشت که بخت ودولتسز سعی و کوشش ایکی اربه دکمز یعنی بخت
ودولت ناصر ویار اولمیجق کشینك سعی و کوششی بی فایده در ﴿ حکایت
تیرانداز اردبیلی ﴾ ﴿ یکی آهنین پنجه درارد بیل * همی بکذرانید پیلك
ز بیل ﴾ آهنین پنجه وصف ترکیبیدر دمر پنجه لی دیمکدر مراد قوی
بازولی درارد بیل تبریزه قریب برشهرك اسمی در همی حرف
حکایت بکذرانید همی حرفیله فعل حکایت حال ماضیدر کچردی
معناسنه پیلك بای عجمك فتحی و کسریله ولامك فتحیله چتال دمرلی
اوقه دیرلر تیر بدخشی ده دیرلر ورو میلر کسمه دیرلر بیل بای عربیله
دمر کورك که یوقاری ولایتده آنی چپه یرینه استعمال ایدرلر حاصلی کور
مکه مخنا جدر (محصول بیت) اردبیل شهرنده برقوی بازولی تیرانداز
کیمسه اوقنی بیلدن کچرردی یعنی شو بله محکم یای چکردی که اوقنی صبان
دمورندن کچورردی ﴿ نمد پوشی آمد بجنکش فراز * جوانی جهان
سوز و پیکار ساز ﴾ نمد پوش وصف ترکیبیدر کپنك کیجی معناسنه
بجنکش باحرف صله وضمیر تیرانداز راجعدر فراز ادات تأکید
ادات صله ده کلور بعض یرده پس قرب ومقابله معناسنه در دیبن عندی
سویلمش جوان یعنی نمد پوش و یا حرف وحدت جهانسوز وصف ترکیبیدر
صفت جوان دربی رحم واضا فتی بیانیه در پیکار سازده وصف

ردشمعی

ترکیبیدر صواشجی معناسنه (محصول بیت) برنمدپوش تیراندازك جنکنه کلدی یعنی بونکه جنك ایلمکه برکینکلی کیسه کلدی یعنی صواشجی جهان پاندرجی بربهادرجوان بونکه جنکه کلدی ﴿ به پرخاش جستن چو بهرام کور * کمندی بکتفش برازخام کور ﴾ باحرف صله پرخاش جستن ترکیب مزجیدر جنك طلب ایلمك معناسنه بهرام کور لامیه در مجازا ادنی ملابسه ایله زیرا بو بر پادشاه ایشکه دائما کور شکار ایدرمش و کور کاف عجمك ضمیله بیان اشکینه دیرلر کمندی یاحرف وحدت باحرف ظرف کتف کاف عربك کسری وسکون تا ایله اومز دیمکدر برحرف تأکید خام کور لامیه در خام بونده دباغت اولمامش دری معناسنه در وکور بیان اشکی که ترکیجه قولاك دیرلر (محصول بیت) مذکور نمد پوش جنك طلب ایلمکده بهرام کبی ایدی یعنی جنك اری بر بهادر کسه ایدی اومزنده برکمندی وارایدی خام قولاکدر پسندن یعنی خام تصمه دن اورلمش اوموزنده برکمندی وارایدی ﴿ چو دید اردبیلی نمدپاره پوش * کمان درزه آورد وزهرا بکوش ﴾ اردبیلی یعنی تیرانداز نمدپاره پوش وصف ترکیبیدر نمد پاره سنی کیجی معناسنه کمان آوردك مفعول صریحیدر درزه غیر صریحی واو حرف عطف کنه زهرا مفعول صریحی وبکوش غیر صریحی (محصول بیت) چونکه تیرانداز اردبیلی کینك کیجی جوانی کوردیسه یاینی کریشه کتوردی یعنی قوردی وکریشنی قولغینه حاصلی چونکه اردبیلی کودیکم جوان بونکه جنك ایلمکه کلور یاینی قوروب طولدردی ﴿ به پنجاه تیرخدنکش بزد * که یك چو به بیرون نرفت ازنمد ﴾ به جایزدر که زائد اوله وجایزدر که مصاحبت واستعانت ایچون اوله فتأمل تیرخدنك لامیه در تیرخدنك سابقا بیان اولدی فتدبر ضمیر جوانه راجعدر که حرف استدراك چوبه جیم عجمك ضمی وبای عربله بونده مطلق اوق معناسنه در بیرون نرفت ظشره کیتمدی یعنی بچمدی (محصول بیت) اردبیلی جوانه اللی اوق اوردی اما هیچ براوق نمددن کچمدی یعنی اوقلری ایشلمدی دکل تأثیر ایلیه ﴿ دلاور درآمد چو دستان کرد * بخم کمندش درآوردو برد ﴾ دستان کرد بیانیه در دستان بونده رستم زالدر وکرد کاف عجمك ضمیله بهادر دیمکدر بخم کمند باحرف صله واضافت لامیه در وضمیر اردبیلی یه

راجع خم بونده بوکلم معناسنه‌در (محصول بیت) جوان دلاور پهلوان رستم کبی کلوب تیراندازی کند حلقه‌سنه کتوردی وایلتدی یعنی اسیرایدوب کندی چادرینه ایلتدی ❊ بلشکر کهش بردو درخیمه دست ❊ چودزدان خوانی بکردن بیست ❊ باحرف صله اشکر که اسم مکان درلشکردوردیغی یره دیرلر وضمیر جائزدرکه اردبیلی‌یه راجع اوله وجائزدرکه جوانه راجع اوله فتأمل دست مصراع ثانیه مرهوندر دزدان خوانی بیانیه‌در خوانیده یاحرف نسبت در قتلی اوغریلر دیمکدر بکردن باحرف صله (محصول بیت) لشکر کاهه ایلدوب قتلی اوغریلر کبی ایکی النی اوموزینه بغلدی یعنی اسیرلر کبی اللرینی بوینته محکم بغلدی ❊ شب ازغیرت شرمساری نخفت ❊ سحرکه پرستاری ازخیمه کفت ❊ شرمساری یاحرف مصدر خجالت دیمکدر سحرکه ظرف زماندر سحر وقتی معناسنه پرستاروصف ترکیبیدر رفتار ودیدار کبی خدمتکار معناسنه (محصول بیت) اردبیلی اسیر اولدیغی کیجه غیرت وخجالتندن اویومادی بویله اولنجه سحر وقتنده برخدمتکار چادردن اکادیدی یعنی نمد پوشك خدمتکارلرندن بریسی بونك زیاده اضطرابن کورنجه دیدی ❊ توکه آهن بناوك بدوزی به تیر ❊ نمد پوش راچون فتادی اسیر ❊ (محصول بیت) خدمتکار دیرکه سنکه دمری زنبورك اوقیله وپای اوقیله دلرسین نمدپوشه نیجه اسیر دوشدك یعنی سن بویله تیرانداز کن بویله برچباغه نه وجهله اسیر اولدك ❊ شنیدم که میکفت وخون می کریست ❊ ندانی که وزاجل کس نزیست ❊ ندانی استفهامی متضمن فعل مضارع مفرد مخاطبدر که حرف بیان روزاجل لامیه در نزیست فعل نفی ماضی مفرد غائب دیرلمدی یعنی صاغ اولمدی (محصول بیت) حضرت شیخ دیرکه ایشتدم که سویلردی وقان اغلردی یعنی زیاده کریه ایدردی مقول قول بوند نصکره کلن بش بیتدر بیلمزمیسین که اجل کونی کیمسه دیرلمدی یعنی حیاتده قالمدی ❊ من آنم که درشیوهٔ طعن وضرب ❊ برستم درآموزم آداب حرب ❊ شیوهٔ طعن لامیه درمجازا فن طعن دیمکدر نیزه ایله اورمقدر برستم باحرف صله درحرف تأکید آموزم فعل مضارع متکلم وحده درآموزیدندن آداب حرب لامیه حرب حالك فعلیه جنك دیمکدر (محصول بیت) اردبیلی دیرکه

ین اول کسیم که طعن وضرب فننده یعنی صواشده آداب ارکان حربی رسمنه اوکردردم ﴿ چوبازوی بختم قوی حال بود * سطبری ببلم ندمی نمود ﴾ بازوی بخت لامیه در مجاز اقوی حال وصف ترکیبی قوی محکم حاللی معناسنه سطبر سینك کسری وطانك فتحی وبانك سکونیله یوغون دیمکدر بیله اضافتی لامیه نمودك سطبری مفعول اولی ونمد ثانیسی (محصول بیت) چونکه طالعم بازوسی قوی ومحکم حاللی ایدی یعنی طالعمده قوت وار ایدی بیلك یوغونلغی بکانمد کوربنوردی حاصلی دمر اورسی دلر دم دکل که بیلی ﴿ کنونم که درپنجه اقبیل نیست * نمد پیش تیرم کم از بیل نیست ﴾ اقبیل اصلنده اقبال ایدی ضرورت وزنیچون وقافیه ایچون اماله ایلدی یعنی الفی یایه قلب ایدوب ماقبلنی مکسور ایلدی کم بونده اکسك معناسنه در بیل سابقا ذکر ایلدیکمز دمر کور کدر (محصول بیت) شمدیکه بنم پنجمده وبازومده اقبال ودولت یوقدر اوقك او کنده کچنك بیلدن اکسك دکلدر حاصلی دولت که بندن یوز دوندردی تیرم وتیغم هیچ نسنیه تأثیر ایلمز نتکم بونك نمدینه تأثیر ایدوب اندن کچمدی ﴿ بروز اجل نیزه جوشن درد * زپیراهن بی اجل نکذرد ﴾ با حرف ظرف روز اجل لامیه درد دالك فتحی وکسری ایله ورانك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب یرتار دیمکدر پیراهن بی اجل لامیه تقدیری مرد بی اجلدر (محصول بیت) اجل کوننده نیزه زرهی یرتار یعنی هرزره پوشك که اجلی کلمش اوله نیزه زرهنی یرتوب آنی قتل ایدر اما اجلسزلك کوملکندن کچمز یعنی اجلی کلمینك کوملکنی یرتوب کچمز دکل که زرهنی یرتماق ﴿ کرا تیغ قهر اجل درقفاست * برهنست اگر چو شنش چند لاست ﴾ کرا تقدیری کرا که در ضرورت وزنیچون رابطه ترك اولندی تیغ قهر اجل لامیه لردر برهنست تقدیری برهنه است در اکرجوشنش تقدیری اکرچه جوشنش در لابونده قت معناسنه در (محصول بیت) کیمك که اجل قهرینك تیغی اکسه سنده در اول کیمسه چبلقدر اکرچه زرهی نیچه قاندر حاصلی اجلی کلنجه اکا نه جبه مانع اولور نه جوشن ﴿ ورش بخت یاور بود هر پشت * برهنه نشاید بساطور کشت ﴾ ورش ضمیر بیت سابقده کرادهکی کیه راجعدر پشت ارقه یعنی ظهیر ومعین ساطور رومده ساطور دیدکاری یعنی

قصابلری آت پاره‌لدکاری آتدر کشت کشتن معناسنه در (محصول بیت)
اما اکر اول کمسه‌نك طالعی یاور ومعین اولورسه وروز کار وزمان ارقه‌سی
وظهیری اولورسه چپلق ایکن آنی ساطورایله قتل ایلمك ممکن دکلدر
حاصلی اجلی کلمینی کیمسه اولدرمز ﴿ نه دانا بسعی ازاجل جان ببرد *
نه نادان بناسازخوردن بمرد ﴾ (محصول بیت) نه عالم ودانا اولان کیمسه
سعی وکوششله اجلدن جان ایلتدی یعنی قورتاردی ونه نادان وجاهل
ناسازیمك یمکله اولدی حاصلی نه دانا پرهیز واحتماله اجلدن خلاص بولدی
ونه نادان ناسازکار یمك سببله اولدی حاصلی اجلی کلمینجه کیمسه
اولمز ﴿ حکایت طبیب وکرد ﴾ ﴿ شبی کردی ازدرد پهلو نخفت * طبیبی
دران ناحیت بود وکفت ﴾ شبی وکردی وطبیبی یالری وحدت ایچوندر کرد
کاف عربك ضمیله وسکون رائله نوع انساندن برصنفك اسمیدر درد پهلو
لامیه بونده پهلو بوکر معناسنه در ناحیت طرف دیمکدر (محصول بیت)
بر کیجه بر کرد پهلو اغریسندن اویومادی یعنی بورك اغریسی دیدکاری
مرضدن اویومادی اول جانبده برطبیب وارایدی دیدی یعنی کردك
حقنده دیدی ﴿ ازین کونه کو برك رز میخورد * عجب دارم ازشب
بپایان برد ﴾ ازین کونه بونك کبی یعنی بونك کبی دیمکدر زیرا بو یله یرده
ازین تشبیه معناسنده مستعملدر نتکم مواضع متعدده ده مرور ایلمشدر
کواصلنده که اودر ضمیر کرده راجعدر برك رز لامیه اصمه یبراغی دیمکدر
مراد یبراق طولمه سیدر اراکردن مخففدر بپایان باحرف صله بردایلدرسه
دیمکدر (محصول بیت) طبیب دیدیکه بونجلین که بوکرد اصمه یبراغنی
بیرعجب طونارم که اکر کیجه نهایته ایلدرسه یعنی صباحه چیقارسه
﴿ که درسینه پیکان تیرتتار * به ازنقل مأکول ناسازکار ﴾ که حرف
تعلیل پیکان تتار لامیه‌لردر بونك کبی یرده تتاردن مراد هولا کو
تتاریدرکه کفره ایدی وتمام ایران وتوران وقدس مبارکه‌دك دیارعربه
مستولی اولمشلردر ناسازکار ناموافق دیمکدر (محصول بیت) عجبدرکه
صباحه چیقارسه زیرا سینه ده تتار اوقینك دمرنی ناسازکار نقل یمکدن
یکدر زیرا ایکیسیده قاتلدر اماجائزدرکه تیر کارکر ومؤثر اولمیه اما
ناموافق یمك کارکر اولور نته که مرارا تجربه اولمشدر ﴿ کرافتد بیك
لقمه در روده پیچ * همه عمر نادان برآید بهیچ ﴾ بیك باحرف سبب

روده بغرسق پیچ بورم دیمکدر عمر نادان لامیه در مجازا برآید چیقار دیمکدر بونده کیدر معناسنه در بهیچ باحرف سبب هیچله یعنی ادنی بهاایله دیمکدر (محصول بیت) اکر برلقمه سببیله بغرسقه ومعده یه بوری دوشه یعنی ایچربسی که بوره ناساز یعنی نادانك جمیع عمری جزؤی وادنی نسنه سببیله کیدر یعنی فوت اولور مصراع ثانینك معناسی دوکلی نادانك عمری هیچله یوقاری کاور دیین هیچ نسنه دکل ایمش

رد شمعی

حضرت شیخ طبیبك کلامنی تمام ایلدکدنصکره حکایت طریقیله بیورر ❊ قضارا طبیب اندرآن شب بمرد ❊ چهل سال ازین رفت وزند ست کرد ❊ قضارا ناکهانی دیمکدر مفاجئة معناسنه چهل قرق دیمکدر اربعین معناسنه ازین اسم اشارند رطبیبك مونثه زند ست اصلنده زنده است در ضرورت وزنیچون حذف وایصال اولدی (محصول بیت) کرد بیمار لکی کیجه سنده ناکاه طبیب اولدی اماقرق ییل کیندی کرد دیریدر یعنی اندنصکره قرق ییل مقداری عمر سوردی ❊ بسا چاره دانا بسختی بمرد ❊ که بیچاره کوی سلامت ببرد ❊ چاره دان وصف ترکیبی بونده علاج بلیجی معناسنه در والف ادات مبالغه در بینا الفی کبی بسختی باحرف مصاحبت که حرف استدراك بیچاره علاجسز یعنی علاج بیلمز کیمسه کوی سلامت لامیه در مجازا (محصول بیت) نه چوق علاج ودوا بیلیجی که شدتله والم وبلاتله اولدی یعنی علاج بیلمك فائده ویرمدی امانه چوق علاج بیلمین کیمسه که سلامت طوپنی الدی وکوتردی علاج ودوا ایلمك اکا نقصان وضرر ویرمدی ومعمر اولدی شویله که عمرنده خسته لك کورمدی ❊ حکایت ❊ یکی روستایی سقط شد خرش ❊ علم کرد برتاك بستان سرش ❊ روستایی کویلی سقط بونده هلاك معناسنه در علم لفتده نشان دیمکدر اما بونده بستان اولوغی معناسنه در تاك بستان لامیه در اصمه چبوغی وجبرتلغ آغاجی شبنا اول روستایی یه وثانی خره (محصول بیت) برروستایینك خری هلاك اولدی یعنی اولدی روستاییده باشنی اصمه اغاجینه اویوق ایلدی نته که عادتدر که حمار باشنی بستانلرده او یوغ ایدرلر بونده علم نشان معناسنه دردیین اویوغ اویوغی بیلمز ایمش ❊ جهان دیده پیری برو برکذشت ❊ چنین کفت

رد شمعی

خندان بناطوردشت ❊ جهان دیده وصف ترکیبی پیری باحرف وحدت

بو ضمیر او بوغه راجعدر خندان كولرك دیمكدر یا حرف صله تا طور دشت لامیه در باغبان معناسنه (محصول بیت) جهان كورمش واحوال روزكاری اكلمش پیر اول او بوغ اولان بستاندن كچدی یعنی یاننه اوغرادی كولرك باغبانه بویله دیدی یعنی رأس حماری وضع ایلمدن مقصودی بیلوب كولرك باغبانه دیدی ﴿مپندار جان پدر كین حمار * كند دفع چشم بد از كشت زار﴾ حمار یعنی سر حماردر ذكر كل واراده جزؤ طریقیله یعنی مجاز مرسل دفع چشم بد لامیه و یائیه واولكیسی مصدرك مفعولنه در كشت زارا كین لك دیمكدر (محصول بیت) باغبانه دیركه ای بنم جانم سن ظن ایلمه كه بو حمارك باشی اكینلكدن یرامز كوزی دفع ایدر یعنی كوز دكمكه مانع اولماز حاصلی ضررنی دافع ومانع دكلدركه ﴿این دفع چوب از سر وكون خویش * نمی كرد تا ناتوان مردوریش﴾ كه حرف تعلیل این یعنی حمار دفع چوب مصدرك مفعولنه اضافتیدر سر وكون خویش لامیه در عطفله تا حرف تعلیل در حتی معناسنه ناتوان بی قدرت وریش مجروح دیمكدر (محصول بیت) بو حمار چشم بد ضررنی نیجه دفع ایدر كه كندینك باشندن وكوتندن دكنكی دفع ایده مدی حتی زبون ومجروح هلاك اولدی یعنی كندی صاغ ایكن اوسندن كوتكی دفع ایده مدی دكل كه قوری كیكی ﴿كه داند طبیب از كسی رنج برد * كه بیچاره خواهد از رنج خود مرد﴾ داند قادر معناسنه در فاعلی طبیب در برد بردن معناسنه در كه حرف تعلیل بیچاره یعنی بیچاره مرد مردن معناسنه در (محصول بیت) طبیب نه بیلور یعنی نه قادر در كیمسه دن زحمت ومشقتی ایلتمكه كه كندی خود زحمت ورنجدن اولیسر در یعنی كندینه علاجله چاره ایدمز باغیریه نه وجهله ونیجه علاجه قادر اولوب چاره ایده بلور ﴿حكایت﴾ ﴿شنیدم كه دیناری از مفلسی * بیفتاد ومسكین بجستش بسی﴾ دیناری ومفلسی یالری حرف وحدت در بیفتاد دوشدی مسكین یعنی مسكین مفلس بجستش ضمیر دیناره راجعدر (محصول بیت) ایشتدم كه بر مفلس كیمسه دن بر التون دوشدی یعنی بر التون ضایع ایلدی ومسكین مفلس انی چوق ارادی ﴿بآخر سر ناامیدی بتافت * بكی دیكرش ناطلب كرده یافت﴾ بآخر با حرف زائد سر ناامیدی

لامیه درمجازاو یاحرف مصدر بتافت دوندردی یعنی قطع امید ایلدی دیکرش ضمیر دیناره راجعدر ناطلب کرده تقدیری طلب ناکرده در ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولدی طلب ایلیوب دیمکدر (محصول بیت) اراپواب بولمیجه امیدسزلك باشنی دوندردی یعنی قطع امیدایدوب طلبدن اعراض ایلدی و برغیری کیمه ارامقسزن بو ادی یعنی مرادی دکل ایکن بوادی ❊ بهبدبختی ونیك بختی قلم ❊ برفتست وما همچنان درشکم ❊ بهبدبختی باحرف صله و بدبخت وصف ترکیبیدرشقی معناسنه ویا حرف مصدر نیك بخت ده وصف ترکیبیدر سعید معناسنه قلم مرهوندر واوحرف حال در شکم یعنی در شکم مادر (محصول بیت) سعادتنه وشقاوته قلم ازلده جاری اولمشدر حال بوکه بز انامز قرنده ایدك حاصلی سعادت وشقاوت امر ازلیدرکه مبدل ومتغیر اولماز ❊ نهروزی بسر پنجکی میخورند ❊ کهسر پنجکان تنك روزی ترند ❊ نه حرف نفی معناده میخورنده مقیددر نمیخورند تقدیرنده روزی رزق یاحرف مصاحبت سرپنجه بو ئده قوی معناسنه در وکاف عجم های رسیدن بدل ویاحرف مصدر که حرف تعلیل سرپنجکان قوبلردیمکدر تنك روزی طار رزقلی معناسنه وترادات تفضیل ونون ودال ادات جمع است در (محصول بیت) رزقی قوت وزورله یمزلرزیرا قوی اولان کیمسه طار رزقلیلردر یعنی ضعفاواقویادن حاصلی زور بازوسی اولمیانلر اکثرزورصاحبلرندن منعم وقدر ❊ حکایت ❊ ❊ فروکوفت پیری پسررا بچوب ❊ بکفت ای پدر بی کناهم مکوب ❊ فروادات تأکید کوفت کاف عربك ضمی وباقینك سکونیله فعل ماضی مفرد غائب دوکدی دیمکدر پسررا تقدیری پسرشرا درضرورت وزنیچون ضمیری ترك ایلدی باحرف استعانت چوب جیم عجم وبای عربله اغاج دیمکدر که عرب خشب دیرخانك وشینك فتحه لریله مکوب فعل نهی مفرد مخاطب دوکمه دیمکدر (محصول بیت) برپیراوغلنی دکنکله محکم دوکدی اوغلی دیدیکه ای بابا بنی کنناهسز دوکمه ❊ توان برنواز جورمردم کریست ❊ ولی چون توجورم کنی چاره چیست ❊ توان ممکن در برنو برحرف صله سکادیمکدر جورمردم لامیه در ظلم خلق معناسنه در کریست ماضی صورتنده مصدردر اغلمق معناسنه ولی ادات استدراك جورم میم معناده

كى به مقيددر كنيم تقديرنده (محصول بيت) بسربابانه دير كه خلقك جور وجفاسندن شكايت سكا ايدوب اغلمق ممكن در وجائزدر اماسن كه بكاجفا ايليه‌سن چاره ندر يعنى غيريلردن سكاشكايت ممكن وجائزدر اماسن كه بكاجفا ايليه‌سن واروب سندن كيمه شكايت ايده يم كه سندن غيرى كيمسم يوقدر حضرت شيخ بيورر ﴿ بداور خروش اى خداوند هوش ❊ نه‌ازدست داور برآور خروش ﴾ بداور باحرف صله داورحاكم يعنى خدا خروش خانك ورانك ضمه‌لريله فعل امر مفرد مخاطب خروش ايله ديمكدر خداوندهوش لاميه نه حرف نفى دست داور لاميه برآور كتور ديمكدر خروش بونده اسمدر فريادوفغان معناسنه (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر خدايه فرياد وفغان ايله اى عقل صاحبى خدا الندن غيرى يه فريادوفغان كتورمه يعنى غيريدن خدايه فريادوفغان ايله شكايت كتور اما خدا الندن وجانبندن اغياره فريادايدوب شكايت كتورمه حاصلى هرنه كه خدادن كلسه حسن قبول له رضا كوستر وشكايت ايله ﴿ حكايت مرددرويش وزن ناسازكارو همسايهٔ توانكر ﴾ ﴿ بلنداخترى نام او بختيار ❊ قوى دستكه بود وسرمايه دار ﴾ بلنداختر وصف تركيبى ويا حرف وحدت نام او لاميه بختيار وصف تركيبى منقول اعلام رجالدندر قوى دستكه وصف تركيبى محكم قدرتلى ديمكدر بلنداختر مبتدا ومصراع ثانى خبرى قندر (محصول بيت) بر بلند طالعلى زياده قدرتلى وسرمايه‌لى كيمسه ايدى ﴿ هم اوزادران بقعه زربودمال ❊ دكرتنكدستان بركشته حال ﴾ اوبختياره راجعدر ور احرف تخصيص دكرديمكدر ديمكدر تنكدست طارالى ديمكدر وصف تركيبيدر فقير معناسنه كه عرب صفراليد دير والف ونون ادات جمع بركشته حال وصف تركيبى حالى معكوس يعنى منتظم دكللر بلكه زياده فقيرلرايدى (محصول بيت) هم اولديغى يرده انك اقچه‌سى ومالى وارايدى اماندن غيريلر اول بقعه ده اللرى بوش وحاللرى نامنتظم ايدى حاصلى غيريلر فقير ايدى ﴿ بكوى كدايان درش خانه بود ❊ زرش همچو كندم به پيمانه بود ﴾ باحرف ظرف كوى كدايان لاميه‌در فقرا محله‌سى ديمكدر در حرف تأكيد وشين معناده خانه به مقيددر خانه اش تقديرنده زرش ضمير بختياره راجعدر به پيمانه باحرف مصاحبت

پیمانه او لجق دیمکدر (محصول بیت) بختیارك خانه سی فقرا محله سنه ایدی یعنی اندهساکن ایدی اقچه والتون بغدای کبی اولجق ایله ایدی حاصلی نقودی بی شمار ایدی شویله که کاه ایله اولجردی ﴿ چودرویش بیند توانکر بناز ❊ داش بیش سوزد بداغ نیاز ﴾ درویش بونده فقیر معناسنه در بیندك توانکر مفعول صریحی و بناز غیر صریحی باحرف ظرف وناز فخر واستغنا معناسنه در داش ضمیر درویشه راجعدر بیش بای عربله زیاده معناسنه در سوزد فعل مضارع مفرد غائب سوز یدندن لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر باحرف مصاحبت داغ نیاز لامیه در مجازا احتیاج داغیله دیمکدر زیرا نیاز احتیاج معناسنه در (محصول بیت) چونکه فقیر غنی اولان کیسهٔ نازونعمتده کوره یعنی حضور وصفاده کوره درویشك کوکلی احتیاج وفقیرلق داغیله ویاداغینه زیاده بنار حاصلی جاننه حسرت کارایدر معلوم اوله که بو بیت اکثر نسخه ده موجودر لکن سباق وسیاق کلامه چوقلق مناسبتی یوقدر فتأمل ﴿ زنی جنك پیوست باشوی خویش ❊ شبانکه چورفتش تهی دست پیش ﴾ زنی باحرف وحدت پیوست فعل ماضی مفرد غائب اولاشدردی دیمکدر امابونك کبی برلرده پیدا ایلدی دیمکدر باحرف مصاحبت شوی خویش لامیه در کندی اری معناسنه شبانکه ظرف زماندر صبحکه وشبانکه وچاشتکه کبی که کاهدن مخففدر لکن بونده الف ونون زائده ایله مستعملدرنته که تتبع ایدنه معلومدر کیجه وقتنده و کیجه وقتی دیمکدر بونده مراد اخشام وقتیدر رفتش ضمیر مستتر زوجه وبارز زنه راجعدر اما معناده بیشه مقیددر پیشش تقدیرنده تهی دست الی بوش صفرالید معناسنه پیش بونده قت معناسنه در عند دیمکدر (محصول بیت) برزن کندی اریله جنك وفتنه پیدا ایلدی یعنی صواشدی وچکشدی چونکه اخشام وقتی زوج زنك یاننه الی بوش واردی یعنی مأکولات ومشروباتدن الی بوش واردیغیچون زنی بوکه طعن ایدوب دیدی ﴿ کسی چون تو بد بخت درویش نیست ❊ چوزنبور سرخت بجز نیش نیست ﴾ کسی باحرف وحدت چون ادات تشبیه تو بدبخت سن بدبخت کبی دیمکدر درویش دکلدر چوادات تشبیه زنبور سرخ صاری اری دیمکدر که رومده آشك اریسی دیرلر

تاضمیر خطاب بجز باحرف زائد نبش بونده اری ایکنه‌سی معناسنه‌در
جائزدر که بونده لساندن صادر اولان جفا واذا مراد اوله وجائزدر که
آلت جماع مراد اوله فتأمل (محصول بیت) زوجنه دیرکه سنك
کبی هیچ برکیسه بدطالع فقیردکلدر یعنی سنك کبی طالعسز درویش
یوقدر بعض نسخه‌ده بدبخت ودرویش واقعدر بجز برینه پس
نبشدن مراد آلت جماعدر فتدبر ﴿ بیاموز مردی زهمسایگان * که آخر نیم قحبهٔ رایگان ﴾ بیاموز فعل امر مفرد مخاطبدر مردی
یاحرف مصدر همسایه قوکشی دیمکدر کاف عجم های رسمیدن بدل
والف ونون ادات جمع که حرف تعلیل آخرادات تأکید نیم دکلم دیمکدر
قحبهٔ رایگان بیانیه رایگان کاف عجمله مفت دیمکدر عرب مجان دیر
(محصول بیت) ازلکی ومروتی قوکشیلردن اوکرن یعنی انلراهلیله
وعیالیله نیجه کچینورلرسه سنداخی اوله کچن زیرابن مفت قحبه دکلم که
اکل وشربمی تدارك ایلیوب مفت ذوقم ایده‌سن ﴿ کسانرا زر وسیم
وملکست ورخت * چرا همچو ایشان نهٔ نیك بخت ﴾ نهٔ نون حرف نفی
ویاضمیر خطاب وهمزه حرف توسل نیك بخت وصف ترکیبی مسعود
معناسنه (محصول بیت) سندن غیر بلرك التونی وکمشی واملاکی واسبابی
وار نیچون سن انلر کبی مسعود وصاحب دولت دکلسین حاصلی
قوکشولرهب دولت وعزتده وسن ذلت وهوانده ﴿ برآور دصافی
دل صوف پوش * چو طبل از تهیگاه خالی خروش ﴾ صافی دل تقدیری
مرد صافی دلدر اضافت بیانیه ایله وصف ترکیبی صوف پوشه اضافتی
بیانیه در طبل طاول دیمکدر تهیگاه خالیده بیانیه تهیگاه تانك فتحیله
بوش بوکر دیمکدر وتهیگاهدن مراد دروندر خروش بونده بك چغر
مقدن کنایه‌در (محصول بیت) صوف پوش صافی دل درویش طاول
کیبی خالی وصافی دروندن خاتوننه بك چغیروب دیدی ﴿ که من دست
قدرت ندارم بهیچ * بسر پنجهٔ دست قضا برمپیچ ﴾ که حرف بیان
دست قدرت لامیه‌در مجازا بهیچ باحرف صله هیچه دیمکدر باحرف
مصاحبت سرپنجه‌دن مراد قوت وزور در دست قضا لامیه‌در مجازا
برحرف تأکید مپیچ فعل نهی مفرد مخاطب بورمه و بوکمه دیمکدر
(محصول بیت) درویش زننه چاغروب دیدیکه بن هیچ نسنه‌یه اصلا

وقطعا قدرت الينى طوتمام يعنى بن هيچ نسنه يه قادر دكلم قدرت
خدا نكدر انجق كه غنى وفقير ايلين اولدر اندن غيرى كيمسه دكلدر
ايمدى زور وقدرتله قضاالينى بورمه وبوكه يعنى بكا شويله اول وبويله
اول ديمك قضايه راضى اولمامقدر پس اكرسن احكام قضا وقدرى رد
ايلمكه قادر ايسك بن كندمى غنى ايلمكه قادر اولورم سن خودرده
قادر دكلسين بنده كندمى غنى ايلمكه قادر دكلم بو كلام درويش جانبندن
زننه تعجيز طريقيله واقعدر ❊ نكردند در دست من اختيار ❊ كه من
خويشتن را كنم بختيار ❊ درحرف صله در بامعنا سنه دست من لاميه در
اختيار نكردندك مفعول صريحى ودردست غير صريحى دركه حرف تعليل
رااداتِ مفعول خويشتن كنمك مفعول اولى و بختيار بونده ايهام طريقيله
واقعدر فتدبر (محصول بيت) درويش زننه ديركه بنم الده اختيارى
ايلمديلر يعنى بنم الده اختيار ويرمديلركه بن كندمى صاحب دولت وبختيار
ايدم حاصلى قدرت خدانكدركه ديلديكنى مسعود وبختيار ايدر وديلديكنى
مفلس وفقير ايدر ❊ حكايت مرد درويش وزن زشت ❊ ❊ يكى مرد
درويش درخاك كيش ❊ چه خوش كفت باهمسر زشت خويش ❊
مرد درويش بيانيه خاك كيش لاميه باحرف صله همسر زشت خويش
بيانيه ولاميه همسر لغتده باشدش ديمكدر اما استعمالده زوجه يه ديرلر كيش
كاف عربك كسريله درياى فارس كنارنده برشهرك اسميدركه
اندن بعض جواهر واينجو كبى اغر قيمتلى اسباب كلور ديار عجمه زردوز
يورغنلر ويصدقلر وغيريسى (محصول بيت) مملكت كيشده
بردرويش كيشى نه كوزل سويلدى كندينك چركين عورتنه
❊ چو دست قضا زشت رويت سرشت ❊ مينداى كلكونه برروى
زشت ❊ دست قضا لاميه درمجازا زشت روى وصف تركيبى وتاضمير
خطاب سرشت فعل ماضى مفرد غائب يوغردى ديمكدر يعنى خلق ايلدى
مينداى فعل نهى مفرد مخاطب اندايدندن صوامق ديمكدر بونده
سرتمك معناسنه دركلكونه فكر يعنى شول قرلجه كه عورتلر يوزينه سورتر
برحرف صله روى زشت بيانيه چركين يوز ديمكدر (محصول بيت)
درويش زوجه سنه ايتدى چون قضاالى سنى چركين يوزلى يوغوردى
يعنى خداسنى قبيح الوجه خلق ايلدى فكرى صوامه چركين يوزكه

یعنی بوزکه فکر سرتوب کندیکی زیبنی ایله زیرا بوزکدن فکرله چرکینلك
کتمك احتمالی یوقدر همان قوری زحمت چکرسین حضرت شیخ معرفته
شروع ایدوب بیورر ﴿ که حاصل کند نیك بختی بزور * بسرمه که بینا کند
چشم کور ﴾ که ایکی یرده بیله اسمدر کیم معناسنه نیك بختی یاحرف مصدر
بسرمه یاحرف مصاحبت بینا صفت مشبهه در کوره کن دیمکدر
اما اکثر فاعل معناسنده مستعملدر کورجی معناسنه چشم کور لامیه در
(محصول بیت) سعادت ودولتی زورله کیم حاصلی ایده بیلور یعنی
کیم قادر در کورك کوزینی سرمه ایله بینا ایلمکه کیم مالکدر یعنی کشی
کندوبی زورله نیکبخت وسعادتمند ایلمك کورك کوزینی سرمه ایله بینا ایلمك
حکمنده در بو ایسه محالدر پس اولده محالدر تعلیق محال بالمحال قبیلندندر
﴿ نیاید نکوکاری از بدرگان * محالست دوزندکی از سکان ﴾ نکوکاری
یاحرف مصدر کارده قیاس کاف عجمله اولمقدر اما اشتهار کاف
عربله در کاف عجمله اولنجه ایجی دیمکدر کاف عربله اولنجه ایشلی
دیمکدر ولکل وجهة فتأمل بدرك وصف ترکیبی بدله رکدن که
معناسی طمردر بداصل دیمکدر عرق قبیح وخبیث معناسنه الف ونون
ادات جمعدر دوزنده اسم فاعلدر دوزیدندن دیکمك دیمکدر
کاف عجم های رسمیه دن بدلدر ویاحرف مصدر (محصول بیت)
بداصل اولنلردن ایجیلك وایی ایشلیلك کلمز یعنی عرقی واصلی بد
اولندن ایلك واحسان صادر اولماز زیرا کلابدن دیکیجیلك وکورکجیلك
کلمز ودرزیلك کلمز زیرا طبیعت وخلقتی برتقدر دیکمك دکلدر حاصلی
یرامزلردن ایلك کلمز ﴿ همه فیلسوفان یونان وروم * نداند کرد انکبین
اززقوم ﴾ فیلسوف وصف ترکیبی در یونان دیلنجه محب حکمت
معناسنه در زیرا اصلی فیلاسوفادر الفله فیلا محب معناسنه در وسوفا الفله
حکمت معناسنه در ترکیبله الفلر ساقط اولوب فیلسوف دیدیلر حکیم
معناسنه الف ونون ادات جمع یونان قرمانه دیرلر وروم کرد مملکتنه که
سیواس وتوقات واماسیه واطرافنده اولان قصبات وقرادر نداند
بونك کبی یرلرده قادر اولمازلر دیمکدر نته که ترکیده ایده بیلمز دیرلر قادر
اولمازلر محلنده کرد بونده کردن معناسنه در انکبین بالدر یعنی عسل زقوم
زانك فتحی وقاف مشددك ضمیله جهنمده برغایله اجی اغاجدر که یابشسك

مطلب

آتش کبی بقار وزیاده چرکین قوقار ورنکی سیاهدر بونده قافك تخفیفیله در ضرورت وزیچون (محصول بیت) یونان وروملت جمیعا حکماسی شجرزقومدن عسل پیدا ایلمکه قادردکلار درزرا خلقتنده وجبلتنده قونلمه‌مشدر ﴿زوحشی نباید که مردم شود ٭ بسعی اندرو تربیت کم شود﴾ وحشی با حرف نسبت حیوان وحشی دیمکدر بسعی باحرف مصاحبت اندر وضمیر وحشی راجعدر کم کاف عربك ضمیله ضایع معناسنه در (محصول بیت) وحشیدن انسان اولمق کامز یعنی وحشی انسان اولمق ممکن دکلدر سعی وکوششله انده تربیت ضایع اولور یعنی انی تربیتله انسان ایده‌یم دیرسك تربیتك ضایع وکوششك باطل اولور ﴿نوان پاك کردن زژنك آینه ٭ ولیکن نیاید زسنك آینه﴾ زنك بعض اعجام زای عربله اوقودی وبعضیسی زای عجمله پاس دیمکدر که دمیرده اولور آینه اصلنده ایکی یایله در اما بونده ضرورت وزنیچون بریایله اوقنور ویازیلور (محصول بیت) آینه‌ٔ پاسدن وچرکدن پاك وخالص ایلمك ممکن در اما طاشدن آینه کامز یعنی حاصل اولمز حاصلی آینه‌ٔ پاسدن تخلیص ایلمك ممکن درزیرا پاس انده عارضیدر اما طاشدن آینه پیدا ایلمك ممکن دکلدرزیرا ذاتنده قونمامشدر ﴿بکوشش نروید ازشاخ بید ٭ نه زنکی بکرمابه کردد سپید﴾ بکوشش با حرف مصاحبت سعی ایله دیمکدر نروید فعل نفی مستقبل بترز دیمکدر شاخ بید لامیه در سکوت دالی دیمکدر نه حرف نفی معنا ده کردده مقید نکردد تقدیرنده زنکی یا حرف نسبت زنك قرار ولا یتنه دیرلر تعریب ایدوب زنج دیرلر باحرف مصاحبت کرمابه کاف عجمك فتحیله حمام وایلیجه های رسمی نسبت وتخصیص معناسن افاده ایلیجی اسی صویه مخصوص ومنسوب دیمکدر زیرا کرمله آبدان مرکبدر کردد فعل مضارع مفرد غائب اولور دیمکدر صیرورت معناسنه حرف نفیله اولماز دیمکدر سپید وسفید اق دیمکدر بیاض معناسنه (محصول بیت) سعی وکوششله وهزار تربیت سببیله سکوت دالندن کل بترز نکیده حامله یعنی حمامه کیرمك سببیله سپید اولماز یعنی بیك کره شست وشو بیله اعزماز ﴿حکایت زکرکس بازغن﴾ ﴿چنین کفت پیش زغن کرکسی که نبود زمن دور ترکسی﴾ زغن زانك وغینك فتحه لریله چیلق دیمکدر کرکس کاف اولك عربیسی وثانینك عجمیتیله و ایکیسنك فتحیله

وسکون را ایله باباقوشنه دیرلر که عرب اکا نسر دیر نونک فتحی وسینک سکونیله و یا حرف وحدت بر کرکس دیمکدر که حرف رابط مقول وقولدر دور بین وصف ترکیبی اوزاق کورجی دیمکدر و زادات تفضیل کبی یا حرف وحدت (محصول بیت) بر کرکس دولنکج قنده بویله دیدی یعنی برچیلاغه دیدی که بندن اوزاق کورجی رك کیمسه اولماز حاصلی مسافهٔ بعیده دن بن کوردکمی کیمسه کومز ﴿ زغن کفت ازین درنشاید کذشت ﴿ بیاتاچه بینی دراطراف دشت ﴾ ازین یعنی ازنجربه این دعوی در حرف تأکید نشاید لایق دکل دیمکدر کذشت کذشتن معناسنه در تا حرف تعلیل درحتی معناسنه (محصول بیت) زغن کرکسه دیدی که بو مدعایی امتحان ایلمکدن تجاوز لایق وجایز دکلدر پس امتحان طریقیله کرکسه دیدیکه کل باق ناته کورر سین صحرا اطرافنده یعنی چونکه بویله دعوی ایلدك کل کورهلم نقدر کورسین ﴿ شنیدم که مقدار یك روز راه ﴿ بکرد ازبلندی به پستی نکاه ﴾ شنیدم حضرت شیخ بیورر راوی لردن ایشتدم که حرف بیان مقدار یك روزه لامیه های رسمی مصدریت معناسنی افاده ایدر بر کونلك یول مقداری دیمکدر بلندی وپستی یاری حروف مصدردر (محصول بیت) ایشتدمکه برکونلك یول مقداری یوجه لکدن الچقلغه یعنی یوکسکدن الچغه نظر ایلدی ﴿ چنین کفت کرکس کرت باورست ﴿ که یکدانه کندم بهامون درست ﴾ کرت کر حرف شرط وتا ضمیر خطاب باور واوك فتحیله اسمدر تصدیق معناسنه اینانمق دیمکدر که حرف بیان با حرف ظرف هامون صحرا ودر حرف تأکید وایکی مصراعده یله سین وتا ادات خبردر (محصول بیت) کرکس زغنه بویله بویله دیدیکه اکر بکا تصدیقك وار ایسه که بردانه بغدای کرورم صحراده یعنی راوواده بردانه بغدای کوردم ﴿ زغن رانماند از تعجب شکیب ﴿ زبالا نهادند سر درنشیب ﴾ زغن رازغنك دیمکدر را حرف تخصیص شکیب اسمدر صبر معناسنه زبالا یوقارودن دیمکدر نهادند فعل ماضی جمع غائب فاعلی زغن وکرکسدر سر مفعول صریحی ودرنشیب غیر صریحیدر درحرف صله در بامعناسنه ونشیب اینش (محصول بیت) کرکسك بویله دیدوکندن صبر وقراری قالمدی تعجبدن پس یوقاریدن اشاغه

باش قودیلر یعنی هوادن سوز یلوب یره اینەدیلر ﴿ چو کرکس بر دانه آمد فراز ✻ کره شد بر و پای بندی دراز ﴾ بر دانه لامبه فرو ادات تأکید یقین معناسنه اخذ ایلین عندی سویلمش کرەدوکم دیمکدر برو برحرف استعلا و ضمیر کرکسه راجعدر پای بند ترکیب مزجی ایاق باغی دیمکدر مراد طوزاقدر و یا حرف وحدت دراز صفت پای بنددر (محصول بیت) چونکه کرکس کوردکی دانەنك یاننه کلدی اوزرینه براوزن طوزاق ایپی دوکلندی یعنی بر اوزن ایپلی طوزاغه طوتلدی حاصلی کوردیکی دانه طوزاق باغی ایمش انی الایم دیرکن بو بنی طوزاغه کچدی حضرت شیخ بوندنصکره احکام قضایی سویلر ﴿ ندانست ازان دانه برخوردنش ✻ که دهر افکنده ام در کردنش ﴾ ازان ادات تعلیل برحرف تأکید خوردنش ضمیر کرکسه راجعدر که حرف بیان افکند فعل مضارع مفرد غائب فاعلی تحتنده دهره راجع ضمیر در براغور دیمکدر دام طوزاق در حرف صله در یا معناسنه کردن بیون و ضمیر سابق کبیدر (محصول بیت) کرکس بیلدی اول دانه یيمك سببندن که دهر آنك بوینه طوزاق براغور یعنی انی اسیر ایدر حاصلی اول دانه ییمك ایچون اسیر دام اولاجغین بیلدی ﴿ نه آبستن در بود هر صدف ✻ نه هر بار شاطر زند بر هدف ﴾ نه حرف نفی معناده بوده مقیددر نبود تقدیرنده آبستن اغتده بو کلی دیمکدر اما بونده طولی دیمکدر مملو معناسنه نه کنه حرف نفی در زنده مقیددر زند تقدیرنده بار کره دیمکدر شاطر پهلوان دیمکدر بر حرف صله هدف اوق نشانیدر (محصول بیت) هر صدف اینجو بوکلیسی اولماز یعنی هر صدف درله مملو اولماز هر پهلوان تیراندازده هر کره هدفه اورماز یعنی اوقی نشانه اورماز کاه کاه اولور که خطا ایدر حضرت شیخ اصل حکایه مراجعت ایدوب بیورر ﴿ زغن کفت ازین دانه دیدن چه سود ✻ چو بینایی دام خصمت نبود ﴾ بینایی یا حرف مصدر کور یجیلك دیمکدر و همزه اضافت ایچون کلمشدر دامه ودامك خصمه اضافتلری لامیەلردر و تا ضمیر خطاب (محصول بیت) زغن کرکسه دیدی بو دانه کورمکدن سکا نه فائده چونکه سنده خصمك طوزاغنی کور یجیلك یوقدر یعنی چونکه خصمك طوزاغنی کورمدکسکا دانه کورمکدن نه فائده حاصل اولدی

زدّ شمی

❊ شنیدم که میکفت وکردن به بند ❊ نباشد حذر باقضا سودمند ❊ واو حرف حال باقضا باحرف صله سودمند فایده‌لی دیمکدر (محصول بیت) ایشتدم که کرکس بو بنی بند ایچنده ایکن یعنی طوزاقده ایکن سویلردی قدره حذر فایده‌لی دکلدر یعنی قضا وقدره حذر واحتراز ممکن دکل وفائده ایلز ❊ اجل چون بخونش در آورد دست ❊ قضا چشم باریك بینش ببست ❊ بخونش باحرف صله وضمیر کرکسه راجعدر درحرف تأکید چشم باریك بین بیانیه باریك بین وصف ترکیبی اینجه کوریجی دیمکدر حدت بصردن کنایتدر وضمیرلر کرکسه راجعدر (محصول بیت) اجل چونکه قاننه ال کتور دیسه یعنی قاننه قصد ایلدیسه قضا انك اینجه کوریجی کوزینی باغلدی یعنی حدت بصرینه مانع اولدی حاصلی حکم آلهی کوزینه پرده چکدی ❊ درآبی که پیدا نباشد کنار ❊ غرور شناور نیاید بکار ❊ در حرف ظرف آبی یا حرف وحدت که رابط صفت پیدا آشکاره دیمکدر غرور شناور لامیه در شناور یوزکج دیمکدر بکار باحرف صله (محصول بیت) بر صوده که انك کناری پیدا اولمیه یعنی کورنمیه یوز کیجك غروری ایشه کلمز یعنی فائده ویرمز زیرا کناری بوقدر که شناور لنکیله کناره واروب چیقه خلاص بوله قضا وقدر احکامی داخی امر بی پایاندر که اندن هیچ بر وجهله خلاص دکلدر ❊ حکایت شاکرد منسوج باف ❊ ❊ چه خوش کفت شاکرد منسوج باف ❊ چو عنقا برآورد پیل وزراف ❊ شاکرد منسوج باف بیانیه وبالامیه فندر منسوج باف وصف ترکیبی منقش قماش طوقیجی دیمکدر بونده مصراع ثانی قرینه سیله امالقنده نسج مطلق طوقمقدر نصر وضرب بابندن باف بافنده دن مرخم اسم فاعلدر که مصدر بافیدن کلور طوقومق دیمکدر چو حرف تعلیل عنقا بر عظیم طیر در معروف الاسم مجهول الجسم خلیل بن احمد عروضی دیدیکه خلق ارا سنده اوصافندن نسنه قالمشدر اسمندن غیری وخلیل بیور دیکه آنکیچون عنقا دیدیلر که بوینده اق طوقی وارایدی بعض طیورك بوینده سیاه طوق اولدیغی کبی ویبوردیکه بعضیلر دیدیلر بوینی اوزون اولدیغیچون عنقا دیدیلر ابن کلبی دیرکه اهل رسك بر پیغمبری وار ایدیکه اسمی حنظلة بن صفوان ایدی واهل رسك ولایتنده بر طاغ وار ایدی

مطلب في بيان العنقاء

اسمنه دخی دیرلر یوجه‌لکی بر میل مقداری ایدی وبو طاغه کاهی
بر طیر کلوردی زیاده اولو شویله که طیوردن وسائر حیواناتدن اندن
ایری بر حیوان یوق ایدی وبوینی اوزون ایدی وجمیع طیوردن کوزل
ایدی وهر اوندن آنده لون وار ایدی ودائما دیکیلوب طورر ایدی وسائر
طیور کبی کوکسی اوزره چوکوب یاتمزدی وبو طاغده اولوب طیورنی
شکار ایدوب بیر ایدی برکون زیاده آج اولدی وشکار ایده جك
طیر قالمدی پس براوغلنجق قاپوب کتوردی وآدینی عنقای مغربه قودیلر
بعده معناسنه زیرا اغراب ابعاد معناسنه در بوده شکارینی ایراق کتوردیکیچون
مغربه دیدیلر اندن صکره کنه آجقدی وبر قیز قاپوب کتوردی
وایکی کوچك قنادی اراسنه آلدی زیرا هر جانبنده درت قنادی
وار ایدی نته که بیان ایلسك کرکدر پس قوم حنظله‌به بوندن شکایت
ایلدیلر اولدخی بددعا ایدوب دیدی (اللهم خذها واقطع نسلها وسلط
علیها آفة) یعنی یارب سن بونی آل ونسلنی قطع ایله واکا بر بلا حواله ایله پس
اکا یلدرم اندی و یاندی اما ربیع الابرارده ابن عباس رضی الله عنهما
حضرتلرندن روایت ایلدی که دیدی الله تعالی موسی پیغمبر زماننده برطیر
خلق ایلدی که اسمی عنقادر هر جانبنده درت قنادی واردر یوزی انسان
یوزی کبی وهر کوزل نسنه‌دن اکا بر حصه و یردی وارککی کندی کبیدر
هر خصوصده وحضرت موسایه خدا وحی ایلدیکه تحقیق ایکی عجب طیر
خلق ایلدم وسنی انلره یلدردم و بنی اسرائیله و یردکم فضیلت ونعمتك
اوزرینه بونلری فضله و یردم پس بو ایکی طیر یوریلدی ویوریلری چوغلدی
وحضرت موسی متوفی اولیجق اولدقلری یردن قالقدیلر وحجاز ونجده
قوندیلروتك طورمازلردی اول ولایتك وحوشنی یرلردی واوغلنجیقلرینی
قپارلر وکتوررلردی خالد بن سنان عیسی نبوتنه دك که بو بر پیغامبر ایمش
حضرت عیسی ایله حضرت محمد بیننده علیهم السلام پس خلق
خالده عنقادن شکایت ایلدیلر اولداخی بددعا ایلدی که نسلی منقطع
ومنقرض اولدی جاحظ دیر که جمیع امتلر عنقا ایله ضرب مثل ایلرلر
برنسنه‌ده ایشیدیلر اما کورمزلر تمت قصة عنقا برآوردك فاعلی شاکرد
اولنجه بوندنصکره حرف عطف لازمدر اما عنقایه راجع ضمیر اولنجه
حرف عطف جایز دکل پس معروف وزرافه ترکیجه زرنیا دیدکلری

حيواندر (محصول بيت) نه كوزل سو يلدى منسوج بافك شاكردى
و يامنسوج باف شاكردى چون كه منسوجده عنقاوفيـل وزرافه
شكلنى كتوردى يعنى نقشده بونلرى اظهـار ايلدى اما حرف عطف
اولمجق معنا بويله اولور چون منسوجده عنقـافيل وزرافى كتوردى
يعنى نقشده بوصورتلرى اظهار ايلدى حاصـلى عنقا بوتجلابن ايكى
جسامتلى شيئ كتوروب رفع ايلدى تأمل تدر ﴿ مراصورتى برنيايد
زدست ❊ كه نقشش معلم ز بالا نبست ﴾ مرا بنم ديمكدر صورتى ياحرف
وحدت برنيايد چيقمازوحاصل اولمازديمكدر كه حرف رابط صفت نقشش
ضمير صور تهرا جع در معلم يعنى استاد ز بالا يوقاريدن ديمكدر نبست
بغلمدى ديمكدر (محصول بيت) مقول شاكرد بو بيتدز بنم الدن برصورت
وشـكل چيقماز وظـاهر اولماز كه انك نقشنى معلم يوقارودن بغلمدى
يعنى استاد بالاده بغلر و بنم اوكده بر هو يدا اولور معلوم اوله كه منقش
قماشلرك وبسـاطلرك طوقونمده قاعده سى بودر كه شـاكرد الـنه
مكوك الوب سـأ و بافنده لر كبى تبزكاه باشنده اوتورر واستاذ برآدم بونى بير
مقدارى يوقارو ده اوتروب وآلتلرى واغاجپاره لرينه طولنمش هررنكدن
ايپلكلر اوكنده الور پس هرصورتى كه مراد ايدر اكا كوره اول آلتلرى
وايپلكلرى تغيير وتبديل ايدر وشاكرد طوقور پس اول اشكال وصورت
شاكرد اوكنده بر ظاهر اولور ايـدى حقيقتده نقش بند استـاددر
شاكرد همان مكوك صاحبى شخصدر بيتك ايكى مصراعنده يـله باى
حكايه تقدير ايلين زائد سو يلمش حضرت شيخ مناسبتله معرفت وتوحيده
شروع ايدوب بيورر ﴿ كرت صورت حال بد يانكو ست ❊ نـكارندهٔ
دست تقدير اوست ﴾ كرت تاضمـير خطاب صورت حال لاميه در
مجازا ياحرف عطفدر عربيده ام واو كبى نكارنده نونك كسرىله وكاف
عجمله وراى مكسوره دنصكره ياله اسم مفعولـدر نكار بدندن نقشلمق
معناسنه وهمزه اضافت ايچون كلمش واضافتلرى جميعا لاميه در واوضميرى
دلده مر كوز اولان خدايه راجعدر (محصول بيت) اكر دنياده سنك
صورت حالك وشكل اعمالك ايى و يارامزدن يعـنى صورت حالك هرنه
وجهله ايسه انك تقديرى الينك منقوشيدر يعنى قـلم قدرت ازلده هرنه
يزديسه البته اول ظهوره كلور بلاخلاف پس هر حالكه شاكر اولق

رد شمعى

کر کسـین کر کسه طبعکه موافق اولسون کر کسه اولسون ﴿ درین
نوعی ازشرك پوشیده هست * که زید بیازرد وعمرم بخست ﴾ درحرف
ظرف واین اسم اشارتدر مصراع ثانینك مضمونته نوعی یا حرف وحدت
شرك پوشیده لامیه شرك خفی دیمكدر كه شرك پوشیدهٔ بیان ایدر زید
مبتدا ومیم ضمیر متكلم معناده بیازرده مقیددر ضمیر منصوب متصل
معناسنه واو حرف عطف وعمرم اعرابده زیدم كبیدر ومیم بخسته
مقیددر بخست با حرف تأكید وخست فعل ماضی مفرد غائب لغتده
صوقدی دیمكدر مثلا یلان واری صوقمق كبی بونده مراد مجروح ایلدی
دیمكدر (محصول بیت) بونده شرك خفی دن نوع واردر یعنی زید
بنی اینجتدی وعمرو بنی مجروح ایلدی دیمكده شرك خفی وار ﴿ كرت دیده
بخشد خداوندامر * نبینی دكر صورت زید وعمر ﴾ كرت تا ضمیر خطاب
دیده بونده كوز معناسنه در بخشد فعل مضارع مفرد غائب شرط
واقعدر خداوند امر لامیه مراد خدا در دكر بونده غیر وداخی
معناسنه در ارتق معناسیله بیان ایدن ارتق خطا ایلمش (محصول بیت)
رد شمعی
اكر سكا حكم ازلی صاحب حق كوریجیلك كوز بغشلرسه یعنی خدا
بینلك چشمنی ویرورسه زید وعمرو صورتنی غیری كورمزسن یعنی انلردن
صادر اولان احوالی مسبب الاسباب دن كوررسین انلردن كورمزسین
زیرا انلرك تصرفی مسبب النده در * بیت * كرچه تیراز كمان همی كذرد *
از كماندار بیند اهل خرد * ﴿ نبندارم از بنده دم دركشد * خدایش
روزی قلم دركشد ﴾ دم نفس معناسنه در درحرف تأكید كشد فعل
شرط چكرسه دیمكدر دم چكمكدن مراد حالندن راضی اولیوب
شكایت ایلمكدر نتكه شابور حكایه سنده یورمش * شنیدم كه شابور دم
دركشید * چو خسرو برسمش قلم دركشید * بونده دم چكمكدن مراد حالنه
شاكر اولمیوب شكایت ایلمكدر پس معناسنده خاموش وفارغ اوتوره دیین
بویله معنا ویرمكدن خاموش اولوب اوتورمق یكدر (محصول بیت)
رد سروری وشمعی
اكر قول حالندن راضی وشاكر اولمیوب شاكی اولسه ظن ایلم كه خدا انك
رزقنه قلم چكه یعنی رزقنی قطع ایلیه قلم چكمكدن مراد برحكمی
ابطال ایلمكدر حاصلی تقدیر ازلی یه سن راضی وقائل دكلسین دیو
خدا وظیفه سین كسمز ﴿ جهان آفرینت كشایش دهاد * كه كروی

بندد نشاید کشاد ❊ جهان آفرین وصف ترکیبی جهان یرادیجی معناسنه وتا ضمیر خطاب کشایش اسم مصدر فتوح معناسنه دهاد موقع دعاده واقع صیغهٔ امر غائبدر ویره دیمکدر وی ضمیر غائب جهان آفرینه را جع نشاید لایق وممکن دکل دیمکدر کشاد بونده کشادن معناسنه در (محصول بیت) جهان یرا دیجی خدا سکا کشایش وفتح باب ویرسون زیرا اکر اول بغلیوب ویرمزسه اچمق ممکن دکل یعنی خدا ویرمك کرك والاخدا ویرمینجه فتح ممکن اولماز ❊ حکایت شتربچه ❊

❊ شتر بچهٔ بامادر خویش کفت ❊ بس از رفتن آخر زمانی بخفت ❊

شتر بچه دوه کوچکی جیم ده تشدید ضرورت وزنیچوندر باحرف صله مادر خویش لامیه کندی اناسنه دیمکدر بس بای عربك فتحیله بترد یمکدر بای بجمله صکره معناسنه در دیمن خطا سویلمش آخر ادات تأکید تعریض وتعجب معناسنه در دیمن تعریض نه ایدوکن بیلمزایمش زمانی یاحرف وحدت بخفت فعل امر مفرد مخاطبدر خفتیدندن یاتمق واو یومق معناسنه (محصول بیت) بردوه کوچکی اناسنه دیدی بترکیمکدن برزمان او یو یعنی کندی اناسنه دیدیکه بترکتدك برزمان وبرمقدار آسایش ایدوب اویو ❊ بکفت ار بدست منستی مهار ❊ ندیدی کسم بارکش در قطار ❊ باحرف ظرف دست من لامیه در وسین وتا ادات خبر ویاحرف حکایه بنم الومده ایمشسیدی دیمکدر مهار میمك فتحیله یولار دیمکدر ندیدی یاحرف حکایه کورمزدی دیمکدر بارکش وصف ترکیبیدر یوك چکیجی معناسنه (محصول بیت) شتر بچه‌سنه جواب ویروب دیدی اکر یولارم بنم المده ایمشسیدی یعنی اختیار بنم المده اولسیدی کیمسه بنی قطارده یوك چکیجی کورمزدی حاصلی جاردن وچندن چیقمازیدم حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ خدا کشتی آنجا که خواهد برد ❊ وکر ناخدا جامه برتن درد ❊ ناخدا کمی اسی دیمکدر (محصول بیت) خدای تعالی کمیٔ اول یره که دیلر ایلدر یعنی دیلد وکی یره سورر اکر کمی اسی اوستنده جامه‌سنده یرتارسه یعنی غم وغصه‌دن لباسنیده پاره لرسه که فلان یره وارمسون دیو بعض نسخه‌ده خدا یرنه قضاواقعدر قضای خدا معناسنه

❊ مکن سعد یادیده بردست کس ❊ که بخشنده پرورد کارست وبس ❊

رد سروری وشمعی
رد شمعی

كه حرف تعليل پروردكار رب معناسنه در كه مراد خدادر (محصول بيت)
اى سعدى كوزكى كيسه الينه ايله يعنى كيسه نك الينه باقه حاصلى
كيسه يه احتياج كوسترمه زيرا هر كسك وهر شيئك رزقنى خدا
ويرر انجق حاصلى رزاق مطلق خدادر انجق ﴿ اكر حق پرستى
زدر هابست * كه كروى براند نخواهد كشت ﴿ وجائزدر كه
پرستى فعل مضارع مخاطب اوله وحق مقدم مفعولى فتأمل بست
باى عربى وتاى خطابله سكا يتردمكدر كه حرف تعليل وى ضمير غائب
حقه راجع در (محصول بيت) اى سعدى اكر حق پرست ايسك
وحقه طپرسك يعنى صدقله خدايه عبادت ايدرسك غير بلروك
قپولرندن سكا بوقپو يتر هرنه ايسه مرادك بوقپوده بولورسين زيرا
اكر خدا سنى كندى قپوسندن سوررسه هيچ بركيسه سنى دعوت
ايدوب قبول ايلز حاصلى مردود حق ومطرود خلق اولورسين
﴿ كراو تاجدارت كند سر برآر * وكرنه سرنا اميدى بخار ﴿
تاجدار وصف تركيبيدر پادشاهدن كنايتدر وتا ضمير خطاب سر برآر
سردار وسرافراز اول ديمكدر حاصلى تفاخرايله واكر خدا سنى تاجدار
ومقبول ايلزسه سرنا اميدى لاميه در مجازا اميد سزلك باشنى ديمكدر
بخار فعل امر مفرد مخاطب قاشى ديمكدر (محصول بيت) اكر خداى
تعالى سنى مقبول دنيا وآخرت ايدرسه تفاخرايله پادشاه اول يعنى مسرور
وشادان اول واكر مقبول خدا اولمز ايسك اميد سزلك باشنى قاشى
يعنى عدم حصول مرامدن بحضور اولوب اكسكى و باشكى قاشى نه كه
مقصودى حاصل اولميان بحضور اولوب غم وغصه دن باشى واكسه سنى
قاشر ﴿ كفتار دراخلاص وبركت آن ورياوآفت آن ﴿ ﴿ عبادت
باخلاص نيت نكوست * وكرنه چه آيد زمغز بى پوست ﴿ با حرف مصاحبت
اخلاص نيت مصدرك مفعوله اضافتى در اخلاص افعالدن
مصدر در ونيت قصد ديمكدر اوكرنه والا ديمكدر چه آيدنه حاصل
اولور بى حرف سلب مغز بينى و ايلك ديمكدر بعض نسخه نك
چكرد كينه ده مغز ديرلر فندق وفستق ايچنه كبى پوست درى وقبوق
معناسنه كلور (محصول بيت) خدايه عبادت نيتنى سائر اشيادن خالص
قيلمغله ايى اولور يعنى عبادت خدا سائر عوايق وعلائقدن خالص

و پاك اولمق كركدركه مقبول اوله والا ایچسز قبقدن نه حاصل اولور یعنی خلوص نیت كه طاعتك ایچی حكمنده‌در طاعت كه آنسز اوله ایچسز قبغه بكزر كه آتشه یانقدن غیریه یرامز حاصلی هرعبادتك اصلی نیتدر ﴿چه ز نازمغ درمیانت چه دلق * كه ز پوشی از بهر پندار خلق﴾ چه بونك كبی یرلرده نسویه معناسنه در زنار مغ لامیه در زنار زانك ضمی وتشدید نونله شمار كفره دن برشماركاسمی درمغ میمك ضمیله كافر دیمكدر میانت ناضمیر خطاب در دلق دالك فتحی ولامك سكونیله فقرا خرقه سی كه حرف رابط صفتدر حرف تا كید پوشی فعل مضارع مفرد مخاطب بونده كیه‌سن دیمكدر بهر پندار خلق لامیه لردر پندار بای عجمك كسریله ظن معناسنه در (محصول بیت) سنك بیلكده كافر زناری نه وفقرا خرقه سی نه آنجلیین خرقه كه ابی خلقك ظنی ایچون كیرسین یعنی سنی خلق درویش وصوفی ظن ایلسون دیو كیدیكك خرقه ایله كافر بلینه بغلندغی وقوشندغی زنار بیننده فرق یوقدرزیرا ریا كفردرنعوذ بالله من ذلك كه حرفنی حرف حال طوتان بی حال ایش ﴿مكن كفتمت مردی خویش فاش * چه مردی نمودی مخنث مباش﴾ كفتمت ناضمیر خطاب مردی خویش لامیه در كندی اركیكی دیمكدر فاش آشكاره دیمكدر یا حرف مصدر نمودی نونك ضمی وفتحیله فعل ماضی مفرد مخاطب كوستردك دیمكدر مخنث مستعمل اوغلانه دیرلر ودخی قورقغه واچغه دیرلر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله یورر بن سكا نصیحت ایدوب دیدم كه كندی اركیكی یعنی درویشلكی وصوفیلكی زهدوتقواكی خلقه اظهارایله حاصلی حالكی كیمسه یه بلدرمه اماچون كه اركیكی كوستردك یعنی خلقه حالك بلدردك مخنث اولمه یعنی ایلدوكك زهد وتقوانی ریایله خلق ایچون ایلیه حاصلی خلق سكا ابی كسه دیه‌لردیوزاهد وعابداولمه بلكه خالصا لوجه الله اول ﴿باندازهٔ بود باید نمود * خجالت نبرد آن كه ننمود بود﴾ باز كیده جه معناسنه در اندازهٔ بود لامیه اندازه مقدار معناسنه در یعنی اوچلی ونود اسمدر وجود یعنی وارلق معناسنه نمود لازم ومتعدی بیننده مشترکدر بونده نمودن معناسنه درز یرا مضارعه مقارندر آن كه یعنی آن كس كه نمود فعل نفی ماضی مفرد غائب كوسترمدی دیمكدر نود ننودك مفعولی دربودی كوسترمدی دیمكدر

رد شمی

یعنی قادر ومالك اولدیغی احوالنی اظهار ایلمدی (محصول بیت) کیشی اولدیغی مقدارنجه خلقه کورنمك کرکدر ویامالك وقادر اولدیغی مقدارنی خلقه کوسترمك کرك زیرا خجالت وشرمنده لك ایلمدی. اول کیسه که بودنی کوسترمدی یعنی زهد وتقوایه وولایت وکرامته مالك اولدی اما کیسه یه افشا واظهار ایلمدی ❊ که چون عاریت بر کشنداز سرت ❊ بماند کهین جامهٔ دربرت ❊ که حرف تعلیل عاریت یعنی لباس عاریت جامهٔ یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل در حرف ظرف بر بونده اسمدر اوست معناسنه وتا خطاب ایچوندر (محصول بیت) زیرا چون که عاریت لباسنی باشکدن چکوب الالر بوسوز مالك اولمدیغی حالی کوسترنه کوره دیر یعنی چون که زهد وتقوی اظهار ایلمیه سن اما اول سنك حالك اولمیه اکابکرزر که عاریتی لباس فاخره کیه سن پس چون اول لباس چکوب اوستکدن الالر اوستکده سنك اسکی جامك قالور انجق یعنی دنیاده که زرق وریا ایله کچینه سین آخرتده ریا پردهسی رفع اولنجه پردهٔ ریا اردنده ایلدیکك قبایح ظهوره کلوب شرمنده اولورسین ❊ اکر کوتهی پای چوبین مبند ❊ که در چشم طفلان نمایی بلند ❊ کوتهی یا ضمیر خطاب پای چوبین بیانیه چوب جیم عجم وبای عربله اغاج دیمکدر که عرب خشب دیر که حرف تعلیل در حرف صله چشم طفلان لامیه نمایی نونك فتحیله وضمیله فعل مضارع مفرد مخاطب کورنه سین دیمکدر بلند بانك فتحی وضمیله بوکسك دیمکدر بویلی معناسنه (محصول بیت) اکر قصیر القامه ایسك کنند که اغاج ایق بغلمه اوغلنجقلر کوز بنه بویلی کورینم دیو یعنی اکرسنده زهد وتقوی یوقیسه حقیقتده ریا ایله زهد وتقوی اظهار ایلمه خلق الدمغیچون زیرا بوریانك آخری شرمندهلك ورسوایلقدر ❊ وکر نقره اندوده باشد نحاس ❊ توان خرج کردن بر ناشناس ❊ نقره سکه اتمش کومشه دیرلر اندوده همزنك فتحیله اسم مفعولدر صوانمش معناسنه بونده قپلنمش دیمکدر نحاس نونك ضمیله بقر دیمکدر توان ممکن دیمکدر بر ناشناس لامیه در بیلمز قتنده معناسنه (محصول بیت) واکر بقر کومش ایله قپلی اولسه انی بیلمزم قتنده خرج ایلمك ممکن در دیمکدر یعنی قلب اقچهٔ والتونی بیلمزم کیسهیه خرج وصرف ایلمك اولور ❊ منه جان من آب زر بر پشیز ❊

که صراف دانانکیرد بچیز ❊ منه فعل نهی مفرد مخاطب
قومه دیمکدر جان من لامیه ایله منادی آب زر لامیه التون صویی
دیمکدر وحرف صله پشیز بای عجمك فتحیله پول دیمکدر یعنی منقر
که حرف تعلیل صراف دانا بیانیه نکیرد طوتماز دیمکدر بچیز باحرف
صله نسنه یه دیمکدر (محصول بیت) ای بنم جانم منقره التون صوینی
قومه یعنی التون صو یله بالدزلمه زیرا آنی صراف هیچ نسنه یه الماز
یعنی التون یرینه چکمز همان کنه منقردر که بی اعتبار در حاصلی زرق
وریا ایله عبادت ایله زیرا خدا قتنده ریا ایله عبادت مردود در وصنی
عذاب جهنمدن تخلیص ایلمز بلکه عذابکی تضعیف ایدر ❊ زراندودکان را
با آتش برند ❊ پدید آید آنکه که مس یا زرند ❊ زراندود وصف ترکیبی
معنی مطلی معناسنه وکاف های رسمیدن بدلدر الف ونون ادات جمع ورا ادات
مفعول قیاس اندودهارا دیمك ایدی زیرا غیر ذوی العقوله صفت
درلیکن شذوذا ارتکاب ایلدی حقیقتده مرائیلردن کنایت اولدیغیچون
فتأمل پدید بای عجمك ویاعربك فتحیله ظاهر وآشکاره دیمکدر آنکه
اول وقت دیمکدر یاحرف عطف زرند نون ودال ادات جمع است در
(محصول بیت) التونله یالدزلنمش اولان اشیایی امتحان ایچون آتشه
ایلدرلر پس اول وقت ظاهر اولور بقرمی یوخسه التونمیدر یعنی مرائیلری
قیامتده امتحان ایدرلر پس اول وقت ظاهر اولور که حضور حقه نه ارمغان
هدایایله وارررلر ❊ حکایت بابای کوهی واخلاص او ❊ ندانی که بابای
کوهی چه کفت ❊ بمردی که ناموس را بشب نخفت ❊ ندانی فعل مضارع مفرد
مخاطب استفهامی متضمن بلزمیسین دیمکدر که حرف بیان بابای کوهی
بیانیه بابای کوهی اولیادن برکسه ایمش که وحوشله انس ایدوب اکثر طاغلرده
اولور مش بمردی باحرف مصاحبت ویاحرف وحدت که حرف رابط
صفت ناموس یعنی ناموس ریارا راحرف تخصیص ریا ناموسیچون یعنی
ریانك عرضنی صیانت ایچون شب نخفت کیجه اویومادی دیمکدر
(محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر بلزمیسن که بابای
کوهی مرد مرائی یه که کیجه ناموس ریایچون اویومادی نه دیدی
یعنی عرض ریایی صیانتیچون صباحه دك اویومایوب بعض نسنه یه
مشغول اولان مرده باباکوهی نه دیدوکین بیلزمیسن وجائز در که معنی

بو یله اوله بابای کوهنك قولندن متأثر اولوب غیرت ایلدیکیچون کیجه او یومادی والکل وجهة فتأمل مقول قول بوند نصکره کلن ایکی بیتك مضمونیدر * بروجان بابادر اخلاص پیچ * که نتوانی ازخلق بربست هیچ * جان بابالامیه ومنادی در حرف صله پیچ بای عجمك کسر یله اغتده صارل و بورل دیمکدر امام اد سعی و کوشش ایله دیمکدر که حرف تعلیل نتوانی فعل نفی مستقبل مفرد مخاطب قادر دکلسین دیمکدر بربست مصدر معناسنه در بغلمق دیمکدر مراد تحصیلدر هیچ تقدیری هیچ چیزدر (محصول بیت) ای بابانك جانی وارا خلاصه صارن و بورن یعنی اخلاصی کسند که عادت ایله حاصلی عبادت وتقوالك خالصا لوجه الله اولسون خلق ایچون اولماسون زیرا خلقدن هیچ برنسنه بغلیه سین یعنی انلردن نسنه حاصل ایده مزسین حاصلی خلق ایچون ریا ایله زهد وتقوی آخرتکه ضرر وزیان ایدر * کسانی که فعلت پسندیده اند * هنوز ازتونقش برون دیده اند * کسانی یا حرف وحدت شول برکیمسه لر که دیمکدر که حرف رابط صفت فعلت تاضمیر خطاب نقش برون لامیه ظاهر حالدن کنایت در دیده اند ایکی پرده بیله استك ادات جمعی در (محصول بیت) شو نلر که سنك عمل وزهدکی وعبادت وتقواکی بکنمشلردر یعنی صالح ومتقی دیو اعتقاد ایلمشلر در هنوز سندن نقش ظاهر که مطلع اولمشلردر اماسیرت وعقیده کی اکلمشلر وباطنکی بیلمشلر زیرا انی انجق خداء بیچون بیلور پس خلقك اعتقادینه اعتبار یو قدر * چه قدر آورد بنده ٔ حوردیس * که زیر قبادارد اندام پیس * بنده ٔ خور دیس بیانیه حوردیس وصف ترکیبی حور صورتلی وحوره بکزر دیمکدر که حرف رابط صفت زیر قبالامیه اندام پیس بیانیه پیس بای عجمك کسر یله ابرص دیمکدر که ترکیبه الاتنلی دیر (محصول بیت) نه قدر وقیمت کتورر حورصورتلی وملك سیمالی قول که لباس التنده اندام پیس اوله یعنی چهره سی خوب ولطیف اوله وجسمی ابرص والاجه اولان بنده نه قدر وقیمت کتورر حاصلی هیچ بها کتورمز ومقبول اولماز * نشاید بدستان شدن دربهشت * که بازت رود چادر ازروی زشت * نشاید ممکن دکل دیمکدر بدستان باحرف مصاحبت حیله دیمکدر شدن رفتن معناسنه در درحرف صله که حرف تعلیل بازت بازادات

تأكيد وتا ضمير خطاب معناده زشته مقيد زشت تقديرنده چادر جيم عجمله وفتح داله عورت چارى بونده مراد نقاب وحجابدر روى زشت بيانيه (محصول بيت) حيله ومكرله جنته كيرمك ممكن دكلدر حاصلى زرق وريا يله جنته دخول ميسر دكلدر زيرا چركين يوزكدن حجاب وپرده كيدر يعنى ريايله ايلدكك قبيح اعمالك ظاهر وهويدا اولوب رسوايلغكه سبب اولوب مانع دخول جنت اولور ﴿ حكايت روزه دار طفل ﴾ ﴿ شنيدم كه نابالغى روزه داشت ＊ بصد محنت آوردروزى بچاشت ﴾ كه بيان نابالغى ياحرف نفى وياحرف وحدت روزه اورج ديمكدر صوم معناسنه روز مطلق كون در وهاى رسمى تخصيص افاده ايدر نته كه هر بشه پنج ديرلر وهاى رسمى ايله پنجه الده بش برمغه تخصيص ايدر فقس فاحفظ بصدباحرف مصاحبت آورده متعلق روزى ياحرف وحدت بركون ديمكدر باحرف صله كنه آورده متعلق چاشت جيم عجمله وباقيلرك سكونيله قوشلق ضحى معناسنه (محصول بيت) ايشتدمكه برنابالغ صبى اورج طوتدى يعنى اوزرنه صوم فرض دكل ايكن صائم اولدى پس يوز محنتله بركونك صومنى قوشلغه كتوردى يعنى قوشلغه دك صائم اولدى ﴿ بكتابش آن روز سابق نبرد ＊ بزرك آمدش طاعت ازطفل خرد ﴾ باحرف صله كتاب كاف عربك ضميله وتشديديله مكتب ومعلمه ديرلر ايكيسنه ده تحملى وار ضمير نابالغه راجعدر سابق اطفالى مكتبه ايلدنه ديرلر آمدش ضمير سابقه راجعدر طفل خرد بيانيه (محصول بيت) نابالغ صائم اولديغى كون سابق مكتبه ايلتمدى زيرا سابقه عظيم مصلحت كلدى اواق طفلدن طاعت يعنى صوم حاصلى غير بالغدن صائم اولمغى استحباب واستغراب ايلديكندن سابق آنى اول كون مكتبه ايلتمدى كه زحمت چكمسون ديو ﴿ پدرديده بوسيدومادر سرش ＊ فشاندند بادام وزر برسرش ﴾ ديده تقديرى ديده اش در فشاندند فاعلى پدر ومادر در زربونده اقچه معناسنده درمعلوم اوله كه رسوم اعجامدندر تهنئه محلنده مهنانك باشنه اقچه وبادام نثار ايدرلرنته كه رومده كوبكى اوينه كلدكده كلينك باشنه وقيزك باشنه اقچه نثار ايدرلر ورسوملرندر عجمدن وغزادن كلنه مذكور نثارى ايلمك ليكن بعض فتاواده مذكور نثارى

مطلب

ایلمك لهو ولعب وحرام یزار وجهله رسوملر ندندر موتانك تابوتی
اوزرینه سیاه بادام نثار ایلمك تنه كه مرازی بیورمش در * بیت * سیه
بادام را هر سو میفكن در نظر بازی * نكته دارش كه روز مرك
بر تابوتم اندازی * وشهیدی * بیورمش در * بیت * چو نتوانی كه
امروز ازسیه بادام بنوازی * چه حاصل زان بعد ازمرك برتابوتم اندازی *
ضمیر مذكور نابالغه راجع در (محصول بیت) طفل صائم اولنجه
باباسی كوزینی او پدی وانا سی باشنی وباشنه اقچه وبادام نثار ایلدیلر
تیمناوتبركا تنه كه تهنیه مخلنده عادتلر یدر فقدبر * چو بروی كذر كرد
یك نیمه روز * فتاد اندروز آتش معده سوز * چو حرف تعلیل برحرف
استعلاوی ضمیر طفله راجعدر كذر كردمرور ایلدی دیمكدر یك نیمه روز
یارم كون یعنی نصف النهار اندر ادات صله وضمیر سابق كبی در آتش
معده لامیه در معده میمك كسری وسكون عینله انسانده حیوانا تك
شیردانی مقامنده درسوزبونده حرارت معناسنه در (محصول بیت) چون
كه طفلك صومی اوزره یارم كون كچدی یعنی اویله دك صائم اولدی
اكا معده سی آتشندن حرارت دوشدی یعنی اجلق اكا محكم تأثیرایلدی
شویله كه عطش آنی زبون ایلدی * بدل كفت لقمه چندی خورم *
چه داند پدر غیب یاماد رم * بدل با حرف صله ویا حرف ظرف لقمه چندی
تقدیری لقمهٔ چند بدر ضرورت وزنیچون همزه ساقط اولمشدر
بدر تقدیری پدرم در (محصول بیت) طفل مذكور حرارت عطش
وتأثیر جوعدن مضطرب اولنجه كوكلنه ویا كوكلنده دیدی اگر
برنیجه لقمه یسم باباو یاانام غیبی نه بیلور یعنی كیزلیجه یدیكمی نه بیلورلر
حضرت شیخ عبرته شروع ایدوب بیورر * چوروی پسر در پدر بود
وقوم * نهان خوردو پیدا بسر بردصوم * روی پسر لامیه در حرف صله
قوم متعلقات معناسنه در پیدا آشكاره دیمكدر با حرف صله در بونك كبی یرلرده
سرحد وغایت معناسنه در بردك مفعول غیرصریحی در وصوم صریحی
(محصول بیت) چون كه پسرك یعنی مذكور طفلك یوزی وظاهری
باباسنه ومتعلقاتنه ایدی خفیة اكل وشرب ایدردی وآشكاره صومی حد
وغایته ایلدردی یعنی ظاهرا صائم اولوب نهانی یردی * كه داند چودر
بند حق نیستی * اگر بی وضو در نماز ایستی * كه استدر كیم معناسنه بند

حق لامیه در قید حق دیمکدر مراد محبت خدادر نیست بونده دکل معناسنه‌در ویاضمیر خطاب بی وضو ابدست سز دیمکدر درحرف صله وبا حرف ظرف ایستی فعل مضارع مفرد مخاطب ایستیدندن طورمق معناسنه مصراع ثانی داندك مفعولیدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر چونکه سن خدا قیدنده دکلسین یعنی امرینه امتثال ایلمزسن کیم بیلور اکر وضوسز نمازه طورا سن یعنی ابدست سز نماز قیله سن ❊ پس این پیرازان طفل نادانترست ❊ که از بهر مردم بطاعت درست ❊ پیردن مراد مرائی اولان پیردر که حرف رابط صفت ویاحرف تعلیل بطاعت باحرف طرف ودرحرف تأکید وسین وتا ادات خبر (محصول بیت) ایمدی بو پیر که خلق ایچون عبادت وطاعتده در یعنی خلقه مرایلق ایدر اول طفلدن جاهل رکدر زیرا طفل خطا وصواب نه ایدوکن بیلز وحقیقتده فرائض وسنتله مکلف دکلدر اما پیرمرائی بونك عکسنجه در ❊ کلید دردوزخست آن نماز ❊ که درچشم مردم کزاری دراز ❊ کلیددر دوزخ لامیدلردر که حرف رابط صفت ودرحرف طرف چشم مردم لامیه کزاری فعل مضارع مفرد مخاطبدر کزار بدندن ادا معناسنه کزارینك آن نماز مفعول اول صریحیدر ودراز ثانیسی ودرچشم غیر صریحی (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر جهنم قپوسنك مفتاحیدر اول نماز یعنی دوزخه داخل اولمغه سببدر که اول نمازیعنی خلقك کوزنده اوزون اوزادیه آهسته آهسته ادا ایلیه سین خلق سکا صالح ومتدین اعتقاد ایلسون دیو ❊ اکرجز بحق میرود جاده ات ❊ در آتش فشانند سجاده ات ❊ بحق باحرف صله در جاده اصلنده دالك تشدیدیله در ضرورت وزنیچون تخفیف قلنسدی همزه حرف مجانبه وتاضمیرخطاب در حرف صله آتش یعنی جهنم فشانند فعل مضارع جمع غائب سلکرلر دیمکدر مراد انقدر سجاده نمازلغی دیمکدر (محصول بیت) اکر سنك طریق عبادت وطاعتك حقدن غیریه کیدرسه یعنی عبادتك ریاوزرقله اولوب خالصا لوجه الله اولمزسه سنك سجادکی دوزخه سلکرلر یعنی سنی عباد نکله دوزخه اتارلر حاصلی ریاسببیله داخل دوزخ اولور سین ❊ حکایت زاهد مرائی ❊ ❊ سیه کاری از زدبانی فتاد ❊ شنیدم که هم نفس جان بداد ❊ سیهکار کنهکار معناسنه‌در اما بونده

مرابی مرادر وباحرف وحدت نردبانی یاحرف وحدت كه حرف بیان
هم در نفس فی الحال دیمكدر (محصول بیت) ایشتدم كه بر مرابی نردباندن
دوشدی ودوشدیكی كبی جان ویردی یعنی اولدی ❊ پسر چند
روزی كرستن كرفت ❊ دكر باحریفان نشستن كرفت ❊ پسر تقدیری
پسر شدر ضمیر ضرورت وزنیچون ترك اولندی روزی یاحرف وحدت
كرستن اصلنده كریستن در ضرورت وزنیچون ترك اولندی
دكر كنه دیمكدر باحرف مصاحبت حریفان مصاحبان
معناسنه در اكر كرستنده را مكسور اوقنورسه نشستنده شین مكسور
اوقنور واكر مفتوح اوقنورسه مفتوح اوقنور فتأمل (محصول بیت)
سیه كارك اوغلی باباسی فوتندنصكره اغلمق طوتدی یعنی ماتم چكوب
اغلدی كنه مصاحبلریله اوتروب صحبت سورمكه بشلدی یعنی
اولكی حالی اوزره یوب ایچمكه باشلدی ❊ بخواب اندرش دید
وپرسید حال ❊ كه چون رستی ازحشر ونشر وسؤال ❊ باحرف
ظرف خواب دوش معناسنه درواندر حرف تأكید وضمیرسیه كاره راجعدر
كه حرف بیان چون واواصلیه ایله كیف معناسنه در رستی فعل ماضی
مفرد مخاطب قورتلدك دیمكدر حشرونشروسؤال مراد احوال آخرتدر
(محصول بیت) پسر پدرینك ماتمین چكدكدنصكره بركیجه دوشنده
باباسنی كوردی وحالینی صوردی بویله دیوكه نیجه خلاص بولدك حشر
ونشر وسؤالدن یعنی آخرتده حالك نیجه اولدی دیو ❊ بكفت ای
پسر قصه برمن مخواه ❊ بدوزخ درافتادم ازنردبان ❊ برمن بحرف
صله بدوزخ باحرف صله ودر حرف تأكید (محصول بیت) پدر پسرینه
دیدیكه ای پسر بكا قصه اوقومه یعنی سوزی اوزاتمه قطع كلام ایله
نردباندن همان دوزخه دوشدم قیامت واحوالنی كورمدم یعنی بنی
سؤالسز وحسابسز دوزخه ایلتدیلر حضرت شیخ قصه مناسبتیله
حكمت ومعرفته شروع ایدوب بیورر ❊ نكوسیرتی بی تكلف برون ❊
به ازنیك نام خراب اندرون ❊ نكوسیرت وصف تركیبی ایی خویلی دیمكدر
ویاحرف تنكیر بعض نسخه ده یاسز واقعدر بی تكلفه اضافتله بیانیه
طریقیله بی تكلفدن مراد ظاهری زهد وصلاح لباسیله مزین اولمیه

اما باطنی اخلاق حمیده ایله پیراسته اوله نیك نام اندرون بیانیه ایله وصف
ترکیبلردر (محصول بیت) ایچریسی معمور طشره سی خراب کیمسه
اینی ادلی ایچروسی خراب اولاندن یکدر یعنی ظاهری صوفی وزاهد
اولمایوب باطنی صوفی ومتقی اولان کمسه آنی ادلی درون خراب مرایبدن
یکدر ﴿ بنزدیك من شبرو راهزن ＊ به از فاسق پارسا پیرهن ﴾ شبرو راهزن
بیانیه دن ایکی وصف ترکیبدر شبرودن مراد اوغری راهزندن مراد
حرامیدر فاسق پارساپیرهن بیانیه در پارسا پیرهن وصف ترکیبی عابد
کوملکلی یعنی لباسلی (محصول بیت) حضرت شیخ بیوروربنم قتمده
یول کسیجی اوغری عابد لباسلی اوغریدن یکدر زیرا سارق وقطاع
طریق عاصیلردر اما کافر دکللردر لیکن مرایی کافردر فتدبر ﴿ یکی بردر
خلق رنج آزمای ＊ چه مزدش دهد در قیامت خدای ﴾ بر حرف
ظرف درخلق لامیه رنج آزمای وصف ترکیبی زحمت صنایجی معناسنه
یعنی چکیجی مزدمیك ضمی وزای معجمه ایله کرا دیمکدر اجرت
معناسنه ضمیر یکیه راجعدر (محصول بیت) برکسه که خلق قپوسنده
زحمت چکیجی اوله یعنی خلقه خدمت ایلیه خالقه ایلیه خدا
اکا قیامتده نه اجرت و پرور یعنی و یرمز حاصلی ریاسز عبادت حقه
عبادتدر پس خلقه عبادت ایلین خدادن نه امید ایدر ﴿ زعمرو ای پسر
چشم نیکی مدار ＊ چودر خانهٔ زید باشی بکار ﴾ چشم نیکی لامیه در
ویا حرف مصدر ایلك امیدی دیمکدر خانهٔ زید لامیه بکار با حرفُ ظرف
(محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر ای اوغل ایلك امیدنی
عمرودن طوتمه یعنی اندن احسان وکرم اومه چونکه زیدك خانه سنده
ایشنده اوله سین حاصلی کیمه کیم خدمت ایدوب انك ایشنده اوله سین
اجرت وکرایی اندن ایسته غیریدن نه استرسین بو بیت تمثیل
طریقیله در فتأمل یعنی ریا ایله اغیار ایچون ایلدیکك عبادت ایچون
آخرتده خدادن ثواب وخیر امید ین طوتمه ﴿ نکو یم تواند رسیدن
بدوست ＊ در ین ره جز آنکس که رو بش بدوست ﴾ بدوست
با حرف صله دوسته دیمکدر در ین ره یعنی راه خدا رویش ضمیر آنکسه
راجعدر بدوست اصلی با وست در همزه داله ابدال اولمشدر با کنه
حرف صله وضمیر دوسته راجعدر (محصول بیت) بن دیمزم که دوسته

ایرشمك یعنی حقه واصل اولق قادر در اول کیمسه دن غیری که یوزی اکا در یعنی خدایه اول کیمسه واصل اولمغه مالك در که ظاهر و باطنی خدایه در حاصلی عبادت وطاعتی خالصا لوجه الله در اغیار ایچون دکلدر ﴿ ره راست رو تابمنزل رسی ﴿ تو بر وره نه ز ین قبل واپسی ﴾ ره راست بیا نیه درر ورانك فتحی وواو اصلیله ایله فعل امر مفرد مخاطب کت دیمکدر تا حرف تعلیل بمنزل با حرف صله رسی فعل مضارع مفرد مخاطب ایرشه سین دیمکدر بو حرف ظرف نه حرف نفی و یا ضمیر خطاب وهمزه حرف مجتلبه وتوسل قبل قافك کسری و بانك فتحیله جهت وسبب دیمکدر واادات نا کینه پس بای عجمك فتحیله ارد وصوك دیمکدر اما بونده کیری معناسنه در و یا ضمیر خطاب محکم کیروسون دیمکدر (محصول بیت) طریق مستقیمه کیت تاکیم منزله واصل اوله سین اما سن طریق مستقیمده دکلسین انکیچون محکم کیروسون یعنی طریق حقده اولمدغکیچون منزله واصل اولیوب محکم کیریده قالمش سین ﴿ چو کاوی که عصار چشمش ببست ﴿ دوان تابشب شب هم آنجا که هست ﴾ چوادات تشبیه کاوی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت عصار مبالغه اسم فاعلدر عصر دن کلمنده صقمق معناسنه در مثلا شیرلغن وزیتون وغیر یسنی صقمق کبی چشمش ضمیر کاوه راجعدر دوان صفت مشبهه در دویدندن که یلك معناسنه یلکن دیمکدر تا حرف انتهادر الی معناسنه بشب با حرف صله (محصول بیت) ریاله عبادت ایلین برکاو کبیدر که عصار آنك کوزینی بغلدی اخشامه دك یلکن در و کیجه نه انده در که کوندز انده در ز یرا طریقیله یور یمزکه قطع مسافه اید وب یول ومنزل آله ﴿ کسی کر بتابد زمحراب روی ﴿ بکفرش کواهی دهند اهل کوی ﴾ بتابد فعل مضارع مفرد غائب دوندره دیمکدر روی مفعول صریحی وزمحراب غیر صریحی بکفرش با حرف صله دهنده متعلق یعنی مفعول غیرصریحی در وکواهی یای مصدریه غیرصریحی اهل کوی لامیه محله اهلی دیمکدر دهندك فاعلی در (محصول بیت) برکمسه قبله دن یوزنی دوندرسه یعنی ادای صلوتده بلا عذر منحرف اوله اول محله نك اهلی انك کفرینه شهادت ایدرلر حاصلی انی اکفار ایدرلر سن

بلا عذر قصد ايله قبله يه ترك ايلدك ديو بو بيت تمثيل طريقيله در ﴿ وهم پشت بر قبلهٔ درنماز * كرت با خدا ايست روى نياز ﴾ بر حرف صله وقبلهٔ يا ضمير خطاب وهمزه حرف صله روى نياز لاميه در مجازا (محصول بيت) سنكده ارقك قبله‌در نمازده ارقكى قبله يه ويروب نماز قيلان كبى سين اكر سنك روى نيازك خدايه دكل ايسه يعنى ريا ايله خلق ايچون قيلورسك ارقه‌سنى سمت قبله‌يه ويروب نمازى قيلان كبى سين حاصلى خالصا لوجه الله عبادتك اولميوب ريا ايله اولديغيچون سنى اهل قبله اكفار ايدرلر ﴿ درختى كه بيخش بود برقرار * بپرور كه روزى دهد ميوه بار ﴾ درختى يا حرف وحدت كه حرف رابط صفت بيخ باى عربك كسريله كوك ديمكدر وشين ضمير درخته راجعدر برقرار ثابت ديمكدر بپرور فعل امر مفرد مخاطب تربيه ايله ديمكدر كه حرف تعليل روزى يا حرف وحدت ميوه‌ش بار حاصل ديمكدر (محصول بيت) بر درختكه انك كوكى ثابت وبرقرار اوله انى تربيه ايله كه بر كون سكا ميوه حاصلين ويره حاصلى بر عبادت كه زرق وريادن خالص اوله اكا مشغول اول كه آخرتده ثواب الكه كسيره حاصلى نعمت آخرت صاحبى اولاسين ﴿ كرت بيخ اخلاص در بوم نيست * ازين در كسى چون تو محروم نيست ﴾ كرت تا ضمير خطاب معناده بومه متعلقدر بوم تقديرنده (محصول بيت) اكر سنك زمين عبادت وطاعتكده بيخ اخلاص يوغيسه يعنى عملكده اخلاص يوغيسه بو قپودن سنك كبى هيچ كسه محروم يوقدر زيرا خدا دركاهنده ريا ايله عبادت مردوددر بلكه محض عصياندر ﴿ هر آنكا فكند تخم بر روى سنك * جوى وقت دخلش نيايد بچنك ﴾ هر آن تقديرى هر آن كس كه در حذف وايصال ايله هر آن كه قالدى پس كه حرفيندن اسميته منتقل اولدى بر حرف صله روى سنك لاميه‌در جوى يا حرف وحدت تقديرى مقدار جوى در وقت دخل لاميه وقت محصول ديمكدر وضمير كه راجعدر بچنك با حرف صله چنكدن مراد دستدر (محصول بيت) هر اول كمسه كه طاشك يوزينه تخم براغه يعنى صاچه خرمن ومحصول زماننده الينه بر اربه جه حاصل كيرمز يعنى عملى لغو اولور مرائينك طاعت وعبادتى خدا قتنده لغو اولديغى كبى ﴿ منه آب روى ريا را محل * كه اين آب در زير دارد وحل ﴾ آب روى ريا لاميه‌در مجازا محل بونده قدر ومرتبه ديمكدر

که حرف تعلیل این آب یعنی آب ربا وحل واوك وحای حطینك فتحه‌لریله یانق وبالچق دیمکدر (محصول بیت) ریانك یوزی صو بینه قدر ومرتبه قومه یعنی ریانك عرضنی کسرایله حاصلی ریایی کلیا ترك ایله زیرا ریانك یوزی صوبی التنده بالچق طونار حاصلی حدی وغایتی یوق ملوث وناپاکدر یعنی کفر وضلالت وعصیان در ایدی بونك سبیله آخرتده یوزقرالغی حاصلدر پس اکا هیچ وجهله وجود ویروب اعتبار ایلمك کرکدر
﴿ چو در خفیه بدباشم وخاکسار ❊ چه سود آب ناموس برروی کار ﴾
خفیه کیزلی دیمکدر خاکسار ذلیل آب ناموس لامیه در مجازا آب عرض دیمکدر بر حرف ظرف روی کار لامیه در مجاز اظاهر معناسنه (محصول بیت) چون کیزلی ده وتنهاده یراماز وذلیل اولام ایشك ظاهرنده عرض وناموس ایی اولمق نه فائده ویرور یعنی تنهاده که فاسق اولام ظاهرا خلق اراسنده صالح اولمقدن نه فائده ایدر که خدا جمیع ایشلریمه واقفدر پس ریا یله خلقك مقبولی اولمق نه فائده ویرورخدانك مردودی اولنجه بعض نسخه ده باشم یرینه باشی واقعدر ﴿ بروی ور یاخرقه سهلست دوخت ❊ کرش باخداد رتوانی فروخت ﴾ با حرف مصاحبت روی ور یاانباع ومزاوجه قبیلندن در روی راه پس روی فارسیده ریا معناسنه در دبین عندی سویلش دوخت دوختن معناسنه در خرقه مقدم مفعول صریحی وبروی غیرصریحی کرش ضمیر خرقه یه راجعدر باخدا باحرف صله ودرحرف تأکید فروخت فروختن معناسنه در (محصول بیت) زرق وریایله ومکرله خرقه دیکمك قولایدر اکرآنی خدایه صاتمغه قادر ایسك یعنی ریاسیله خلقی الداتمق قولایدر اماخدایی الدتمغه قادردکلسین ﴿ چه داندمی دم که درجامه کیست ❊ نویسنده داند که درنامه چیست ﴾ نویسنده اسم فاعلدر کاتب معناسنه کهایکی پرده‌یله حرف بیاندر نامه مکتوب دیمکدر (محصول بیت) خلق نه بیلور که لباس وخرقه ایچنده کیمدر یعنی صالحیدر طالحیدر خدابیلور انجق کاتب بیلورمکتوبده نه‌وار یعنی مکتوب یازن کاتب بیلور نه یازدوغین بو بیت کلستانده وار در حاصلی اندده تمثیل طریقیله واقعدر ﴿ چه‌وزن آورد جای انبان باد ❊ که میزان عدلست و دیوان داد ﴾ جای انبان باد تقدیری انبان جای

زدشمی

بادر ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولندی انبان لغتده طغرجق در
اما بونده تولم دیمکدر که حرف بیان میزان عدل لامیه در دیوان دادده
بو یله در (محصول بیت) تشبیل طریقیله بیورر بادك مقامی ومحلی
اولان تولم یعنی باده مملو تولم نه وزن کتورر شول مقامده که عدل
میزانی ودادیوانی در یعنی قیامتده که میزانی عدل ودیوان دادقوریله
عمری ریایله کچن مرائی نه ثواب رجا ایدرونه رأفت ورحمت امید ایدر
بر نسخه ده جایی یای وحدتله واقعدر پس انبان باده مضاف اولمق
ضروریدر وکه حرف رابط صفت اولور (محصول بیت) انبان
باده وزن کتورر بریرده که میزان عدل ودیوان داداوله یعنی عدالت
ودادا جراالولان مقامده ریاوزرقله اولان عبادت نه وزن کتوررونه قدر
اعتبار بولور فتأمل ✤ مرائی که چندین ورع می نمود ✤ بدیدند هیچش
درانبان نبود ✤ مرائی اسم فاعلدر مفاعله بابندن که حرف رابط صفت
چندین کثرتدن کنایتدر ورع واوك ورانك فتحه لریله زهد وتقوی
معناسنه می نمود فعل حکایت حال ماضی ویافعل ماضی مفرد غائب
کوستردی ویا کوستردی دیمکدر هیچش ضمیر مرائیه راجعدر ومعناده
انبانه مقیددر انبانش تقدیرنده نبود بونده یوق معناسنه در (محصول بیت)
مرد مرائی که دنیاده بو قدر چوق زهد وتقوی کوستردی
ویا کوستردی قیامتده انبان اعمالنه نظر ایلدیلر کوردیلر خالی ایچنده
برنسنه یوق یعنی ریایله ایلدیکی ورع هوایه منقلب اولوب کندینه
سیئاتی قالمش بعض نسخه ده بو بیت واقعدر ✤ اکر هست مرد ازهنر
بهره ور ✤ هنرخود بکوید نه صاحب هنر ✤ بهره حصه ونصیب معناسنه
اسمدر ورادات نسبت نصیبلی دیمکدر وبعض یرده ور تخصیص معناسنی
افاده ایدر (محصول بیت) اکر بر کشی هنرده نصیبلی ومعرفتده
حصه دار ایسه هنر کندی سویلر وکندینی بلدرر صاحب هنر دکل یعنی
هرقنده وار ایسه کندینی اظهار ایدر صاحب هنر عرض هنر ایلمکه
احتیاج یوقدر مخلصلر دلنی خلقه طاعات وعباداتلرین اظهار ایلمز
بلکه ظاهرلرندن معلومدر ✤ اکر مسك خالص نداری مکوی ✤
وکرهست خود فاش کردد ببوی ✤ کردد کافك ودالك فتحه لریله
فعل مضارع مفرد غائب اولور دیمکدر صیرورت معناسنه بوی باحرف

مصاحبت (محصول بيت) اكر خالص وبى علت مسلك يوغيسه ابى مسلكم وارديمه يعنى مسلككى تعريف ايله وكر خالص وبى علت مسلك وارديسه اول فاش اولور قوقسى سببيله سنك تعريفكه احتياج يوقدر يعنى ريادن خالص وپاك زهدك يوغيسه كنديكى عابد وزاهد صانمه واكر عابد پاك ايسك من كنديكى خلقه بلدرمك لازم دكل خلقك سنك نه اولديغكى بيلورلر كند يكى انلره اعلام ايلمكسزين ✻ بسو كند كفتن كه زر مغربيست ✻ چه حاجت محك خود بكويد كه چيست ✻ باحرف مصاحبت وسوكند يمين وكاف عجمك فتحه لريله وواوك سكونيله اند ديمكدر يمين معناسنه كه حرف رابط مقول وقول زر مبتدا ومغربى ياء نسبيله خبرى مغربى فرنكى ديمكدر بكويد بوندەبلدرر ديمكدر كه حرف بيان (محصول بيت) اند ويمينله بوالتون مغربى در ديمك نه حاجت كه محك خود بلدرر كه ندر يعنى كشى زهدنى وتقواسنى صاتمق احتياج دكل خلق انى احوال واطوارى نه اولدغين بيلورلر تعريفه محتاج دكل ✻ كنند آره پاكيزه تر ز آستر ✻ كه اين در حجابست وآن در نظر ✻ آره الف ممدودايله قفتان يوزينه ديرلر كه عربجه ظهاره ديرلر كسر ظائله امابونده ضرورت وزنيچون قصر له اوقنور آسترده الف ممدودەدر كه عربجه بطانه ديرلر بونده وصلاه همزه ساقط اولمشدر كه حرف تعليل اين اسم اشارتدر آستره وآن آره (محصول بيت) خلق عالم قفتانك يوزنى وارەلرينى استردن پاكرك ولطيفرك ايدرلر زيرا آستر حجابده يعنى كيزلى پردەدر امايوز يعنى آوره نظرده وكوريجك پردەدر بو بيت بعض نسخەده واقعدر مراد نشيلدر يعنى مرايلر طاعات وعبادات خلق كوردكى پرده لطيفلرك وايبرك ايدرلر ✻ بزركان فراغ ازنظر داشتند ✻ ازان پرنيان آستر داشتند ✻ بزركان يعنى اولياالله ازان ادات تعليل پرنيان ديباى منقش (محصول بيت) اكابر خلقك نظر والتفاتندن فراغ طوتديلر يعنى نظر والتفاتدن قطع نظر ايدوب احوال آخرته مقيد اولديلر انكيچون قفتانلرينك يوزينى آستر وايچنى قاش ايلديلر عمربن عبدالعزيزكبى حاصلى ظاهرلرينه مقيد اولميوب باطنلرينى محبت خدا ايله آراستەو پيراسته ايلديلر ✻ كر آوازه خواهى در اقليم فاش برون حله كن كو درون حشو باش ✻ آوازه شهرت معناسنه در برون

یعنی بورونت حله لباس فاخر کو فعل امر مفرد مخاطب دی وسویله دیمکدر
درون یعنی درونت حشو طولمه معناسنه در مثلا یصدق ودوشك
طولمه سی کبی بونده پنبه لی قفتان مراددر باش فعل امر مفرد مخاطب
باشیدندن اول دیمکدر (محصول بیت) اکر مملکتده شهرتك فاش
اولدوغن استرسك یعنی مشهور عالم اولاین دیرسك طاشره کی حله ایله
وایچروکی حشو اول دی یعنی ظاهرکی صلحا لباسیله تزیین وباطنك
عدم اخلاص ایله خراب ایله حاصلی عالمده شهرت طوتمق استرسك
مرایی اول دیمکدر اقلیمی فاشه اضافت ایدوب معناسنده اکرسائر
اقلیمده شهرت وآوازه استرسك دیین هم لفظده هم معناده خطا ایلمش
﴿بیازی نکفت این سخن بایزید ❊ که از منکر ایمن ترم کز مرید﴾ بیازی
باحرف مصاحبت ویاحرف مصدر که حرف رابط مقول وقوادر
کز اصلنده که از در که حرف بیان واز من تفضیلیه معناسنه (محصول بیت)
حضرت بایزید بسطامی بو سوزلری لطیفه طریقیله دیمدی یعنی زائد
سویلمدی که منکردن ایمین رکم مریددن ایسه یعنی منکردن ایمین
اولدوغم کبی محبدن ومریددن اولقدر ایمین دکلم زیرا منکر عیبمی
یوزمه اورروایدن انکسار نفس حاصل اولور امامرید ومحبم بندن
عیب کورمز و بکا مدح وثنا اوقور ونفسمه غرور ویرور که سبب
هلاك اولور پس مریددن کلن زیان بکا منکردن کلمز ﴿کسانی که
سلطان شاهنشهند ❊ سراسر کدایان این درکهند﴾ کسانی یاحرف
وحدت ویاتنکیر مبتدا که حرف رابط صفت شاهنشهند نون
ودال ادات جمع است درکدایان در ین درکهند لامیه و نون ودال
ادات جمعدر (محصول بیت) شول کمسه لرکه سلطانلر و پادشاهلردر
باشدن باشه یعنی جمیعا بودرکاه خدانك کدالریدر ومحتاجلریدر
بل که سلاطین وحکام سائرناسدن محتاجر قدر ﴿طمع در کدام مرد
معنی نبست ❊ نشاید کرفتن درافتاده دست﴾ در حرف صله مرد معنی
لامیه درافتاده در حرف صله (محصول بیت) مرد معنی اولان کیمسه
دیلنجیه طمع باغلمدی یعنی اندن نسنه رجا ایلمدی زیراد وشکونه
ال صونمق یعنی اندن بر نسنه امید ایلمك لایق ومعقول دکلدر یعنی
سلاطین دنیادر کاه خدایه محتاجلردر پس حقیقتده انلرده کدالردر

رد شمعی

ایمدی انلر دن بر نسنه رجا ایلمك كدالردن رجا ایلمك كبیدر بو یسه
معقول دكلدر انكیچون اولیاءالله كیمسه دن نسنه امید ایلمزو كیمسه یه
عرض حاجت ایلمزلر * همان به كرآبستن كوهری * كه همچون صدف
سر بخو در بری * آبستن بوكلی دیمكدر عربجه حامل دیرلر كوهره
اضافتی لامیه درو یاضمیر خطاب كه حرف بیان بخود با حرف صله
ودر حرف تأكید بری فعل مضارع مفرد مخاطب ایلده سین دیمكدر
(محصول بیت) اكر كوهر بوكلی ایسك یعنی سنده كوهر معرفت
واریسه هم اول ایلمكدر كه صدف كبی باشكی كندوكه ایلده سین
یعنی باشكی یقه كه چكوب خاموش اوله سین وكندكی خلق اراسنده بی
نام نشان اوله سین * چوروی پرستیدنت درخداست * اكر جرایلت
نبیدرواست * چو حرف تعلیل روی پرستید لامیه درمجازا وتاضمیرخطاب
ودرحرف صله خدایه دیمكدر جرایلت ضمیر خطاب (محصول بیت)
چون كه سنك عبادت وطاعتك یوزی خدایه در یعنی سنده هیچ
زرق ور یا یوقدر اكر سنی وعبادتكی جرا بلر كورمزسه جائزدر
حاصلی عبادت وطاعتك الله ایچون اولوب ریائله اولمزسه ناس دكل
ملكار بیله طاعت وعبادتكی وتقواكی كورمزسه مقبول خدادر
* ترا پند سعدی بست ای پسر * اكر كوش داری چو پند پدر *
اكر كوش داری اكر حفظ ایدرسك دیمكدر چوادات تشبیه پند پدر
لامیه در (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر ای اوغل
سعدینك نصیحتی كفایت ایدر اكر حفظ ایدرسك بابك نصیحتی كبی یعنی
بابك پندی كبی سعدینك پندی سكا كافیدر اكر سعدینك پندینی باباكك پندی
كبی حفظ ایدرسك سكا وافی وكافیدر * كرامروز كفتار مانشنوی *
مبادا كه فردا پشیمان شوی * (محصول بیت) حضرت شیخ غائبدن منكلمه
التفات ایدوب بیورر اكر كون بزم سوزمزی اشیدوب دكلزسك
یعنی پندیمزی قبول ایدوب طوتمزسك اولمیه كه یارین یعنی دارآخره پشیمان
اوله سین یعنی البته پشیمان اولورسین اكر بو پند مله عمل اتمزسك

بابـــ ششم در قناعت

* خدارا اندانست وطاعت نكرد * كه بر بخت روزی قناعت نكرد * كه
اصلنده آن كس كه در حذف وایصال الله كه اولدی كیم معناسنه بر حرف صله در

بامعناسنه دردرزق روزی دیمکدر (محصول بیت) خدانی بیلدی
واکا طاعت قلمدی اول کیمسه که خدا و یردکی دولت ورزقله قناعت
ایلمدی وزیاده طلبنده اولوب احوالندن شکایت ایلدی حضرت شیخ
پند بیورر ﴿ قناعت توانکر کند مردرا ٭ خبرده حریص جهان کردرا ﴾
مر در اکنندک مفعول اولی وتوانکر مقدم ثانیسی وجمله فعلیه
خبر مبتدادر که قناعت در فتأمل خبرده فعلنک مقدم مفعول ثانیسی
وحریص جهان کرد بیانیه ایله مفعول اولی جهان کرد
وصف ترکیبی جهان طولانیجی یعنی بی قرار (محصول بیت) قناعت
کیشی غنی ایلر یعنی خدا و یردکیله قانع اولان غنی اولور وکمسه یه محتاج
اولمز پس طلب دنیا ایچون جهان طولانیجی بی قرار حریصه خبرویر
قانع اولوب حرص ترک ایلسون وحضور قلبه وصفای خاطره مالک اولسون
﴿ سکونی بدست آورای بی ثبات ٭ که برسنک کردان نروید نبات ﴾
سکونی یا حرف وحدت ویا تنکیر بدست باحرف صله آورک سکون
مفعول صریحی که حرف تعلیل وبر حرف استعلا سنک کردان بیانیه
نبات بوننده اوت معناسنه در یعنی چمن (محصول بیت) حضرت شیخ
خطاب عام طریقیله بیورر ای بی ثبات وبی قرار حریص الکه برسکون
کتور یعنی ثبات وقرار کتوروب بر کوشه ده اوتورزیرا یوالنان طاش
اوزره اوت بتمز یعنی مادام که بر کوشه ده اوتروب قناعت وتوکل ایلمیه
سین سنده معرفت الله حاصل اولمز ﴿ مپرور تن ارمرد رای وهشی ٭
که اوراچو میپروری کشی ﴾ مپرور فعل نهی مفرد مخاطب بسلمه یعنی
تربیه ایلمه تن مفعولی مرد رای لامیه واو حرف عطف هشی اصلی واوله
هوش درعقل معناسنه کاه ضرورت وزن ایچون واو حذف اولنوب هش
دیرلر بونده اولدیغی کبی که حرف تعلیل او ضمیر غائب تنه راجعدر چو ادات
تعلیل میپروری فعل مضارع مفرد مخاطب بسلیه سین دیمکدر میکشی ده
فعل مضارع مفرد مخاطب اولدرر سین دیمکدر (محصول بیت) اکر
عقل وفکر صاحبی ایسک تنکی وو جودکی بسلمه یعنی نفسک
آرزو سین ویرمه زیرا چونکه انی بسلیه سین اولدررسن یعنی هلاک
ایدرسین زیرا سمردکچه ازار وسنک هلاککه سبب اولور حاصلی بعض
حیواناتی قتل ایچون سمردرلر پس سن تنکی بسلمه که هلاک ایلیه سین
﴿ خرد مند مردم هنرپرورند ٭ که تن پروران از هنر لاغرند ﴾

خرد مند مرد تقديري مرد خرد مند در ضرورت وزنيچون تقديم
ونا خير اولدي هنر پرورند بو تركيب ايكي وجهله محتملدر بريسي
پرورند فعل مضارع جمع غايب اولوب هنر مقدم مفعولي اوله بريسيده
هنر پرور وصف تركيبي اوله والف ونون ادات جمع اسـت درفتأمل
كه حرف تعليل تن پرور وصف تركيبيدر تني بسليچي معناسنه والف
ونون ادات جمع لاغرارق ديمكدر عدمدن كنايت در ونون ودال
ادات جمع (محصول بيت) عاقل ودانا اولنلر هنر پرور اولورلر يعني
هنر بسلرلر حاصلي اهل هنر اولورلر زيرا تن پرور اولنلر هنردن ارق
اولورلر يعني خالي اولورلر حاصلي تن پرورلر بي هنر اولورلر ﴿ خور وخواب
تنها طريق ددست ﴾ بر ين بودن آيين نابخردست ﴿ خور واو رسمله
وخاده روم ضمه ايله بونده اسمدر اكل معناسنه خوابده خا وواو سابق
كبيدر ياتمق وايومق معناسنه اسمدر تنها يالكز ديمكدر طريق دد لاميه در
وسين وتا ادات خبر برين بر حرف استعلاوين اسم اشارتدر خور وخوابه
آيين نابخرد لاميه در نا حرف نفي بخرد بانك وخانك سكوني وراتك
فتحيله عقل ديمكدر (محصول بيت) اكل وشرب ونوم يالكز يعني
عبادت وطاعتسز بر تحي حيوانلرك طريق وعادتيدر يعني عبادته
مشغول اولميوب همان اكل وشرب ونومله تقيد حيوانات اشيدر
امدي بو حال اوزره اولمق عقلسزلر آيين واسلوبيدر زيرا عقلا البته
خدايه تعبددن خالي اولمازلر ﴿ كسي سيرت آدمي كوش كرد ﴾ كاول سك
نفس خاموش كرد ﴾ كسي يا حرف وحدت نوعيه سيرت آدمي لاميه
خلق انسان ديمكدر كوش كرد ايشتدي كه حرف رابط صفت
سك نفس لاميه (محصول بيت) بر نوع كيمسه سيرت وخلق انساني
ديكلدي وايشتدي كه اول نفس ايتني خاموش ايلدي يعني سك نفس
زبون ومغلوب اولميجه كشي مرتبهء انسانيته واصل اولماز حاصلي
آرزوي نفسانيلر منع اولميجه اخلاق بشريه واطوار ملكيه
حاصل اولماز كوش كرد بونده اميد كرد معناسنه در ديبن عندي
سويلمش ﴿ خنك نيكبختي كه در كوشه ﴾ بدست آرد از معرفت توشه ﴿
نيكبخت وصف تركيبي ويا حرف وحدت كه حرف رابط صفت كوشه
يا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بدست با حرف صله آرده متعلق

زدشمي

ازمعرفتده بویله در نوشته باوهمزه سابق کبیدر (محصول بیت)
سعادتلی برایی طالعلی در که بر کوشه ده الله معرفت الله کتوره یعنی معرفت الله
حاصل ایدوب بر کوشه ده طاعت وعبادته مشغول اوله ﴿ بر آنان که
شد سر حق آشکار ＊ نکردند باطل رو اختیار ﴾ بر حرف صله آنان آنك
جمعی در انلر دیمکدر که حرف رابط صفت سر حق لامیه نکردندك
باطل مفعول اول صریحی واختیار ثانیسی بوغ رصریحی (محصول بیت)
شونلره خدانك سری ومعرفتی آشکار اولدی یعنی شونلرکه سر توحیده
مالك و واصل اولدیلر یعنی باطلی یعنی ماسوی محبتنی ودنیا لذتنی انك
محبتنه تغلیب ایدوب اختیار ایلمدیلر حاصلی اغیاره التفات واعتبار
ایلمدیلر ﴿ ولیکن چو ظلمت نداند ز نور ＊ چه دیدار دیو ش چه رخسار
حور ﴾ ولیکن ادات استدراك دیدار دیو لامیه روی شیطان دیمکدر
وضمیر نداندك مقدر رفاعلنه راجعدر کسی دیمکدر چه بونك کبی یرده
بیله حرف تسویه در رخسار حور لامیه در حور بونلرده حورا معناسنه در
یعنی جمعی مفرد مقامنده استعمال ایدرلر (محصول بیت) سر حقه
واصل اولنلر بویله در اما اول کیمسه لر که ظلمت نوردن وحق باطلدن
فرق ایلمزلر انلرك قتنده شیطانك یوزی وحورك لقاسی برابر در یعنی
قبیح روی ابلیس وحسن رخسار حور بینده عندلرنده فرق یوقدر
﴿ تو خود را از آن در چه انداختی ＊ که چه را زره باز نشناختی ﴾
ازآن ادات تعلیل چه چاهدن مخففدر قویی دیمکدر انداختی فعل ماضی
مفرد مخاطب اتدك دیمکدر بونده یای خطاب ایچون در دیین فارسی
کلملرندن بی خبر ایمش که حرف تعلیل بازا ادات تأکید نشناختی فعل
ماضی نفی مفرد مخاطب اکلمدك دیمکدر بونده یاخطا بیچون دردیین
قابل خطاب دکلمش (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر سن
کندکی انکیچون چاه ضلالته اتدك زیرا چاه ضلالتی طریق مستقیمدن
اکلمدك حاصلی خیری شردن فرق ایلمدککدن کندیکی ضلالته
دوشروب هلاك اولدك ﴿ بر اوج فلك چون پرد جرباز ＊ که در شهپرش
بسته سنك آز ﴾ بر حرف صله اوج فلك لامیه در چون کیف معناسنه
پرد فعل مضارع مفرد غائب جرباز حیث ضمیله ترکیب مزجی طغان
جره سی راده تشدید ضرورت وزنیچوندر بونده جربازدن مراد قوت

رد شمعی
رد شمعی

روحانیه‌در فندر که حرف تعلیل برحرف صله شهپر شینك و بای عجمك
فتحیله وسکون هاءِله اغنده قوشلر قنادینك اوانده اولان چلکاره دیرلر
که هر قناتده دوردر درکه عربجه قوام دیرلر امابونك کبی یرلرده مطلق
قناد مراد در وضمیر جربازه راجعدر بسته ماضیدن قسم مفرد مخاطب
باغلمش سن دیمکدر (محصول بیت) اوج فلکه یعنی عالم علویه نیجه
طیران ایدر سنك روحك جره بازی انك قنادینه حرص وهواطاشنی
بغلمش سین وکران جان ایلمش سین یعنی عالم توحید سنکا نیجه میسر
اولورکه آلایش ماسوایله سراپاآلوده سین وملوث اولمش سین ﴿ کرش
دامن ازچنك شهوت رها ❊ کی رفت تا سدرة المنتها ﴾ کرش ضمیر
جربازه راجعدر ومعنا ده دامنه مقید دامنش تقدیرنده چنك شهوت
لامیه‌در مجازا رها اسمدر خلاص معناسنه مصراع ثانیه مرهوندر کی
فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر ایلر سنك دیمکدر
تاحرف انتهاالی معناسنه سدرة المنتها یدنجی فلکده بردر ختك
اسمیدر بعضلر دیدیلر که میوه‌سی فستقدر والعلم عندالله (محصول بیت)
اکر مذکور جربازك اتکنی دست شهوت وهوادن تخلیص ایدرسك
سدرة المنتهایه‌دك کیدی حاصلی اکر روحکی لذات نفسانیه دن
خلاص ایدرسك عرشه‌دك عروج ایدر یعنی مقام ارواح قدسه واصل
اواورسین ﴿ بکم کردن ازعادت خویش خورد ❊ توان خویشتن
راملك خوی کرد ﴾ باحرف سبب کم کاف عربك فتحیله آزواکسك دیمکدر
عادت خویش لامیه وکردك مفعول غیرصریحی وخورد خاده روم ضمه
ایله وواو رسمیله بونده اسمدر اکل معناسنه مفعول صریحی طعام
معناسنه در دیین عندی سو یلمش کرد کردن معناسنه‌در وخویشتن
مفعول اولی وملك خوی وصف ترکیبی وثانیسی (محصول بیت) اکل
وشربی کیشی کندی عادتندن اکسك ایلمك سببیله یعنی تقلیل اکل
وشربله حاصلی ریاضت وکوششله کندنی ملك خوبلی ایلمك ممکن در
یعنی آرزوی طبع وهوای نفسی ترك ایلمك سببیله ملکیت صفتیله متصف
اولمق ممکندر بعض نسخه ده بکم خوردن ازعادت خویش خورد واقع
در التزاما خورد طعام معناسنه‌در وبعضیده بوبیت واقعدر ﴿ کجا
شیر وحشی رسد در ملك ❊ نشاید پرداز ترا برفلك ﴾ شیر وحشی

ردشمعی

بیانیه یان ارسلانی دیمکدر در ملك درحرف صله پرید پریدن
معناسنه در ثرا اوج نقطه ایله اغنده یاش طپراق معناسنه در امابونده یر
دیمکدر ارض معناسنه برفلك برحرف صله (محصول بیت) بو بیتده
تنبیه واردر که حیوانیت وسبعیت صفتندن چیقوب بشریت صفتنه واصل
اولمینجه ملکیت مرتبه سنه مالك اولمق میسر دکلدر پس بیورر که یان
ارسلانی ملکیت مرتبه سنه قنده واصل اواور یعنی کشیدن بهیمت صفتی
بشریت صفتنه تبدیل اولمینجه ملکیت صفتنه واصل اولمق میسر
اولماز مصراع ثانی حکم تعلیلده در یعنی ارضدن سمایه اوچمق ممکن دکل
حاصلی حیوانیت صفتیله ملکیت مرتبه سنه مالك اولمق یردن کوکه
اوچوق کبیدر بوایسه ممکن دکل اولدیغی بویله کلن بیت بو معنایی تحقیق
ایدر ❊ نخست آدمی سیرتی پیشه کن ❊ پس آنکه ملك خویی اندیشه
کن ❊ آدمی سیرت وصف ترکیبی آدم خویلی معناسنه یای نسبت در
اولکیسی وثانیسی حرف مصدردر ملك خوی وصف ترکیبی ملك خویلی
معناسنه ویا حرف مصدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر
اول آدمه منسوب خویلیلغی کندوکه صنعت ایله یعنی بهیمت اوصافندن
چیقوب انسانیت اوصافیله متصف اول اندنصکره ملك خویلی اولمغی
فکرایله حاصلی آدم خویلی اولمینجه ملك خویلی اولمق ممکن دکلدر
❊ تو برکره ٔ توسنی برکر ❊ نکرتا نپیچد زحکم تو سر ❊ برحرف استعلا
کره ٔ توسن بیانیه ویا ضمیر خطاب کره کاف عربك ضمیله طایه دیرلر تشدید
ضرورت وزنیچوندر توسن کوره دیمکدر تاده فتح وضم جائزدر وسین
مفتوحدر برحرف استعلا وکر بونك کبی یرلرده کو پری معناسنه در
نکر نونك کسری وکاف عجمك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب نظرایله
معنی مقید اول دیمکدر تاحرف تحذیر نپیچد فعل نفی مضارع غائب
سر مفعول صریحی وزحکم تو لامیه ایله غیرصریحی (محصول بیت)
سن برکوره طایك اوزرنده سوارسین کوپری اوزرنده یعنی دنیا محنتنده
نفس آتنه سوارسین اما غافل اولمه سنك حکمکدن وامرکدن باشك
دوندرمه یه سرکشلك وچامشاق ایدوب سنی کوپریدن دوشرمیه
حاصلی نفس اماره یه مغلوب اولمه که هلاك اولمیه سین ❊ که کر
بالهنك ازکفت دربکسیخت ❊ تن خویشتن کشت وخون توریخت ❊

مطلب

كه حرف تعليل پالهنك وپالاهنك چيلبر وبولار صاپى در حرف تأكيد وكسيخت فعل ماضى مفرد غائب كاف عجمك ضميله قردى واوزدى ديمكدر تن خويشتن لاميه خون توده لاميه در (محصول بيت) غافل اولمه نوسندن زيرا الكدن چيلبرين چكوب قيررسه يعنى نفس امادهسكا غالب اولورسه كنديننك تنى هلاك ايدر وسننك قاننكى دوكر يعنى نفس اماره كه سكا غالب اولوب ديلد وكين اشليه همسنى آتشه يعنى دوزخه يقروهم كنديني معلوم اوله كه ادات شرط فعل ماضيه مقارن اولسه انى استقباله نقل ايدر عربيده وفارسيده فتأمل نفس امارهنك بو قدر قبايح وطغيان وعصيانه هجومى اكل وشربدن ايدوكنه حضرت شيخ اشارت ايدوب بيورر ﴿ باندازه خور زاد اگر مردمى ٭ چنين پر شكم آدمى يا خمى ﴾ با حرف مصاحبت اندازه مقدار خور فعل امر مفرد مخاطبى ديمكدر زاد ازق مردمى يا ضمير خطاب پرشكم تقديرى شكمت در آدمى يا خمى ايكى يا ضمير خطاب در استفهام متضمن والفظ يا حرف عطف (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر يجكى وازيغى اورانله يى اگر انسان ايسك يعنى اچلغى وطوقلغى بيلمز حيوانلر كبى چوق ييه فرنك كه بويله طوقدر يالمزم آدمى سن يوخسه حيوانميسن يعنى بويله چوق يرسين بلم حيوان جنسدن انسانمى سن يوخسه جا دجنسندن كوب ميسن ﴿ درون جاى قوتست وذكر ونفس ٭ تو پندارى از بهر نانست وبس ﴾ درون تقديرى درونت در جاى قوت لاميه (محصول بيت) سننك ايچروك ازق وذكر ونفس يريدر سن ظن ايدرسن كه اتمك ويجك ايچوندر انجق يعنى ايچرك منذ كورمعنالر ايچوندر يالكز اكل وشرب ايچون دكلدر ﴿ بجاى كر كنجد درانبان آز ٭ بسختى نفس ميكند پا دراز ﴾ كنجد كاف عجمك ضمى وجيمك فتحى ونونك سكونيله فعل مضارع مفرد غايب صغار ديمكدر انبان آز لاميه در بجا زا بسختى با حرف مصاحبت ويا حرف مصدر نفس مبتدا وميكند خبرى ويا مفعول اول صريحى دراز ثانيسى وبسختى غير صريحى پانك تقديرى پايش در ضمير انبانه راجعدر ويا نفسه مصراع اوله حكم تعليلده ويا انبانه صفت واقعدر فتدبر (محصول بيت) حرص طغار جغينه يعنى طولمه كه ذكر خداقنده ونيجه صغار كه نفس انبانك پاينى كوجله اوزادر ويا كندى پاينى كوجله

اوزادر یعنی انبان حرص شویله مملودر طعامدن که نفس حضورله ایاغن اوزاداماز ویا انبان ایاغن کوجله اوزادر معلوم اولا که تواومی اوفر دکاری وقت نفس قوتله ایاغن اوزادر مقصود بودر که طعامه حریص اولان شویله یمکی برکه کوجله تنفس ایدرنته که دیرلر یمکی شویله یدم که نفسه یرقالمدی فتأمل مصراع ثانینك معناسنی اضطراب ومشقتله تنفس ایلر ایاغنی اوزاتمش اولدیغی حالده بووجه دخی جائزدرکه مشقتله تنفس ایلر ایاغنی دراز ایلر دیین عجب تصرفلر ایلمش طیب الله انفاسه ﴿ ندارند تن پروران آکهی ❊ که پرمعده باشد زحکمت تهی ﴾ که حرف بیان پرمعده بونده شکم معناسنه در حاصلی کثرت اکلدن کنایتدر (محصول بیت) تن بسلیجیلر یعنی چوق ییجیلر آکه دکللردرکه قرنی طولی اولان حکمت ومعرفتدن خالی اولور یعنی چوق ییك ضررو پرورنشه که عربده مثلدر البطنة تذهب الفطنة یعنی طوقلق زیرکلیکی کیدرر حاصلی آدمی کند ایدر ﴿ دو چشم وشکم پرنکردد بهیچ ❊ تهی بهتر این روده پیچ پیچ ﴾ بهیچ باحرف مصاحبت وهیچ عدم صرفدن کنایتدر روده رانك ضمیله بغرسق دیمکدر اضافتی بیانیه در پیچ پیچ تأکید لفظی دولاشق وبورم وبوکم دیمکدر (محصول بیت) ایکی کوزله قرن هیچ نسنه ایله طولمز یعنی طویماز ولکن خالی اولمق یکدر بودولاشق دولاشق بغرسق زیرا چوق یمکدن امتلا حاصل اولور که موجب ثقلت فساددر اما پرهیزله ییمك باعث خفت وحضوردر ﴿ چودوزخ که سیرش کنند از وقید ❊ دکر بانك دارد که هل من مزید ﴾ وقید وقود ددوترق دیمکدر یعنی آتش یالکاندرجق اشیا که حرف بیان هل من مزید سوره قافده آیت کریمه دن مقتبسدر ترجمه سی داخی وارمی دیمکدر (محصول بیت) ایکی چشمله شکم دوزخ کبیدرکه انی دوترقدن سیر ایدرلر یعنی طولدررلر کنه فریاد ایدرکه داخی وارمی دیو حاصلی چشم وشکم دوزخ کبیدرکه نسنه ایله طویمزلقده ﴿ همی میردت عیسی از لاغری ❊ تودر بندآنی که خر پروری ﴾ همی ادات استمرار میرود فعل مضارع مفرد غائب اولی یورر دیمکدر وتا ضمیر خطاب معناده عیسایه مقید عیسی تقدیرنده بونده عیسادن مراد روحدر لاغرارق دیمکدر ویاحرف مصدر بند آن لامیه آن اسم اشارتدر مقدر هوایه

رد شمعی

ویاضمیر خطاب که حرف بیان خر پرورینك مقدم مفعولی در خردن نفر مراددر (محصول بیت) سنك روحك لاغرلکدن اولوب کیدیور یعنی خدایه عبادت وطاعتسزلکدن دور دوشوب هلاك اولیور سن ایسه اول هواده سنکه خر بسلیه سن یعنی جسمکی فربه ایدوب نفس که سنك عدوکدر اکا تقویت ویروب کندوکی هلاك ایدرسن ✻ بدین ای فرومایه دنیامخر ✻ جوخر بانجیل عیسی مخر ✻ باحرف صله یامقابله مخر فعل نفی مفرد مخاطب صاتون المه دیمکدر جوخر لامیه در باکنه حرف مقابله در انجیل عیسی لامیه (محصول بیت) ای الحق اصللی دینله دنیای صاتون المه یعنی دینله دنیای دکشمه اشك یعنی وارپه سنی انجیل عیسی ایله صاتون المه یعنی دنیا که برشیء حقیردر انی برشر بف نسنه یه دکشمه حاصلی نفسك مقتضاسی حاصل اولسون ایچون دیو خدانك رضاسنی ترك ایلمه عیسی وانجیل جمعیتی مراعات نظیر صنعتی در ✻ مکرمی نبینی که ددرا ودام ✻ نینداخت حرص خوردن بدام ✻ مکر بونك کبی یرلرده کانه معناسنه درمی ادات استمرار نبینی فعل نفی مضارع مفرد مخاطب کورمزمیسن دیمکدر که حرف بیان ددیرتجی دیمکدر ورا ادات مفعول ودام قوش معناسنه بدام باحرف صله ودام طوزق دیمکدر (محصول بیت) کانه کورمزمیسن که سباع وطیوری یعنی قورد وقوشی طوزاغه آتمدی الاحرص یمك یعنی هر حیوان طمع سببیله طوزاغه کرفتار اولور یعنی کرفتارلکنه سبب یمك حرصیدر ✻ پلنکی که کردن کشد بروحوش ✻ بدام افتاز بهرخوردن چوموش ✻ پلنکی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت برحرف استعلا وحوش وحشك جمعی درکه بیان حیوانی نه دیرلر بدام باحرف صله (محصول بیت) بر پلنك که وحوش اوزره بیون چکر یعنی تکبر وتعظم کوسترر یمك ایچون موش کبی طوزاغه دوشر حاصلی یمکه حریص اولدیغیچون بر کون طوزاغه دوشوب طوتیلور ✻ چوموش آنکه نان وپیرش خوری ✻ بدام افتی وتیر تیرش خوری ✻ آنکه تقدیری آنکس که در نته که مراد امروز ایلمشدر پیرش ضمیر کیه راجعدر بدامش ضمیر سابق کیدر وباحرف صله ودرحرف تأکیدا فتی همزه نك ضمی وفتحیله فعل مضارع مفرد مخاطب دوشرسین دیمکدر تیرش ضمیر کنه سابق کیدر (محصول بیت) موش کبی اول کیمسه نك که نان وپیرینی بیرسن انك

طوزاغنه دوشرسين واوقني پرسين حاصلي طوزاغنه دوشروب سني هلاك ايدر ﴿ حكايت ﴾ بو حكايت وتده ندرتله واقع اولور بلكه اوچ درت حكايه دن صكره كلور ﴿ شكم صوفئ رازبون كردوفرج * دودينار برهردو ان كرد خرج ﴾ شكم قرن صوفي ياحرف وحدت ورا ادات مفعول شكمه معطوفدر فرج ذكر معناسنه در دودينار ايكى التون ديمكدر بر حرف صله هردوان وصلاه همزه نك ضمى واوه نقل اولوب همزه حذف اولنمشدر (محصول بيت) برصوفئ شكم وفرجى زبون ايلدى يعنى هم قرنى محكم اجقدى وهم نفسي زياده طغيان ايلدى پس ايكيسنه بيله ايكى التون خرج ايلدى يعنى برالتون خرج ايلدى حاصلى بربله قرنين طبوردى وبربله نفس آرزوسن ويردى ﴿ يكى كفتش از دوستان نهفت * چه كردى بدان هردو دينار كفت ﴾ كفتش ضمير صو فيه را جعدر درنهفت خفيه ديمكدر كيزلين معناسنه مصراع ثانى مقول قولدر (محصول بيت) بريسى صوفيه دوستلرندن تنها ديدى اول ايكى التونى نه ايلدك يعنى نيه خرج ايلدك انلرى صوفيده ديدى مقول قول كلان بيتدر ﴿ بدينارئ از پشت راندم نشاط * بديكر شكم راكشيدم سماط ﴾ بدينارئ باحرف مصاحبت وياحرف مصدر نشاط نونك فتحيله مصدردر علم بابندن سرور معنا سنه پشت ذكرى ايهامدن خالى دكلدر بد يكر تقديرى بدينار ديكر در سماط سفره مراد طعامدر ذكر محل اراده حال طريقيله (محصول بيت) صوفى ديديكه بردينار ايله ارقه دن نشاط وذوق سوردم يعنى منى كه دفق وشهوت صاحبيدر انى ارقه دن سور دم واول بر دينارله قرنمه سماط چكدم يعنى نفايسه ويروب يدم حاصلى بربله ذكرمى وبربله قرنيمى قونقلدم ﴿ فرومايكى كردم وابلهى * كه اين همچنان پرنشد آن تهى ﴾ فرومايه الحق والحق اصللى ديمكدر وكاف هاى رسميدن بدلدر وياحرف مصدر وواو حرف عطف ابلهى ياحرف مصدر كه حرف تعليل اين اسم اشارتدر شكمه وآن اسم اشارتدر پشته (محصول بيت) الحقلق وابله لك ايلدم كه ايكى التونى ضايع يره صرف ايلدم زيرا بو شكم اولكى كبى طويمدي يعنى كنه اشتهاسى واردر طعامه كه هيچ طويمدى واول ارقه دخى خالى اولمدى يعنى كنه طمعله آرزودن منقطع اولمدى بلكه كنه آرزوى جماع ايدر

حضرت شیخ کلام حکمتنه شروع ایدوب بیورر ❊ غذا گر لطیفست وگر سرسری ❊ چو دیرتر بدست اوفتد خوش خوری ❊ غذا ذال معجمه ایله مطلق ییجکه دیرلر اما دال مهمله ایله صباح ییجکنه دیرلر سرسری بونده اولمیان طعامه دیرلر یرکج دیمکدر ونا ضمیر خطاب اوفتد واوله واوسز اغتدر فعل مضارع مفرد غائب دوشه دیمکدر (محصول بیت) غدا اگر لطیف واگر غیر لطیف چون که الکه کچ دوشه کوزل یرسین یعنی قرنك چون که زیاده آچ اوله طعام جنسندن هرنه که الکه کیررسه انی شکر کبی طاتلی یرسین حاصلی اشتها ایله بین طعام الذیذ اولور هرنه ایسه ❊ سر آنکه ببالین نهد هوشمند ❊ که خوابش بقهر آورد در کمند ❊ سر نهدك مفعول صریحی وببالین غیر صریحی وآنکه ظرف زمانی وهوشمند فاعلی ببالین باحرف صله بالین بصدق دیمکدر بعض نسخه ده بالش واقعدر که حرف بیان خواب او یقو دیمکدر وضمیر هوشمنده راجعدر بقهر باحرف مصاحبت آورده متعلقدر ودر حرف صله خواب مبتدا واورد متعلقاتیله خبری وجمله اسمیه بیانیه فتدبر (محصول بیت) عاقل اولان کیمسه باشنی یصدغه اول وقت قور یعنی او یقویه اول وقت میل ایدر که او یقو انی قهر له کمنده کتورر یعنی او یقو اکا غلبه ایله به وبی اختیار باشنی یصدغه قویه حاصلی او یقوسی کلمینجه یاتمیه ❊ مجال سخن تا نبینی مکوی ❊ چو میدان نبینی نکه دار گوی ❊ مجال سخن لامیه در مجاز محل سخن دیمکدر تا حرف توقیت نبینی فعل نفی مضارع مفرد مخاطب نکه دار حفظ ایله دیمکدر گوی مفعولی (محصول بیت) مادامکه سوز مجالنی ومحل کلامی کورمیه سن سویله یعنی سوزی یرنده سویله دیمکدر چون که میدان کورمیه سن حفظ ایله طوپی یعنی گوی چلیجك میدان کورمینجه گو یکی حفظ ایله حاصلی سوزك زماننی رعایت ایله دیمکدر ❊ مکوی ومنه تا توانی قدم ❊ ازاندازه بیرون وزاندازه کم ❊ مکوی ومنه ایکی فعل نهی مفرد مخاطبلردر سویله وقومه دیمکدر تا حرف توقیت توانی فعل مضارع مفرد مخاطب قادر سین دیمکدر قدم مفعول منه در مصراع ثانی اشتراکا ایکی فعل نهیه مصروفدر (محصول بیت) مادام که قادر سین سویله وقدم قومه اندازه دن ومقداردن طشره واندازه ومقداردن اکسك یعنی سوزی مقتضای حال ومقامدن نه زیاده سویله نه اکسك

وهر اینده کیم قدم قیوب مباشر اوله سن طلبنده وتحصیلنده نه افراط ونه تفریط ایله بلکه هر وضعك اعتدال اوزره اولسون اکر اقوالده واکر افعالده ﴿ به بی رغبتی شهوت انکیختن ☼ برغبت بود خون خود ریختن ﴾ به با حرف مصاحبت وبی ادات سلب رغبتی یا حرف مصدر شهوت بونده جماع معناسنه در انکیختن قوپارمق یعنی پیدا ایلك خون خود لامیه (محصول بیت) رغبتسزلغله شهوت قوپارمق یعنی جماعه تمام میل ورغبت کلمینجه جماع ایلك تمام میل ورغبت ایله کندی قانن دوکمکدر حاصلی کندینی هلاك ایلمکه سعی وکوشش ایلمکدر ﴿ رواند رونی بدست آروپاك ☼ شکم پرنخواهد شدالابخاك ﴾ اندرون بونده قلب معناسنه در یا حرف وحدت آر الف ممدود له فعل امر مفرد مخاطب در آر بدندن که مخفف آور بدندن کتور دیمکدر پاك صفت دروندر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر وار بر پاك قلب اله کتور یعنی تصفیهٔ باطن ایله زیرا شکم پر اولمیسر الا خاکله حاصلی تصفیهٔ باطنه سعی ایله که لازم اولان اولدر شکمبه کی پر ایامکه سعی ایلمه که ضرر محض وخسر فاحشدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ مرا حاجیٔ شانهٔ عاج داد ☼ که رحمت براخلاق حجاج باد ﴾ حاجیٔ یا حرف وحدت شانهٔ عاج لامیه در مجازا شانه طرغه دیرلر که عربجه مشط دیرلر میمك ضمی وشینك سکونیله عاج فیل کمیکنه دیرلر که حرف رابط دعا اخلاق حجاج لامیه در خویلرینه وعادتلرینه دیمکدر (محصول بیت) حضرت شیخ رحمة الله علیه بیورر بکا بر حاجی فیل کمیکندن بر طراق ویردی یعنی ارمغان کتوردی دعا ایدر که حجاجك اخلاقنه رحمت اولسونکه کاه کلرنده تهی کلمزلر ﴿ شنیدم که باری سگم خوانده بود ☼ که از من بنوعی دلش مانده بود ﴾ که حرف بیان باری یا حرف وحدت سکم میم ضمیر مجرور متصل معناسنه در بکا سك دیمکدر که حرف تعلیل بنوعی یا حرف مصاحبت ویا حرف وحدت دلش ضمیر حاجیه راجعدر مانده قالمش دیمکدر بود ایکی برده بیله ادات زمانیه در ایدی معناسنه (محصول بیت) ایشتدمکه برکره بکاسك دیمش ایدی یعنی مذکور حاجی برکره بکا کلب دیمشیدی که بندن بر وجهله کوکلی قالمشیدی یعنی آزردهٔ خاطر اولمشیدی انکیچون بکا سك دیمشیدی ﴿ بینداختم شانه کین استخوان ☼ نمی بایدم

دیکرم سك مخوان ❊ کین اصلنده که این ایدی که حرف تعلیل واین
اسم اشارتدر استخونه نمی بایدم فعل نفی مضارع متکلم وحده بکا کرکمز
دیمکدر دیکرد اخی دیمکدر ومیم ضمیر معناده مخوانه مفید مخوانم
تقدیرنده (محصول بیت) ویردکی شانه براقدم که کمك بکا کرکمز
تك داخی بکاسك دیمه سك واستخوان براقق بیننده مراعات نظیر صنعتی
رعایت اولنمشدر حضرت شیخ نصیحته شروع ایدوب بیور ❊ مپندار
چون سرکهٔ خود خورم ❊ که جور خداوند حلوا برم ❊ مپندار فعل
نهی مفرد مخاطب ظن ایله دیمکدر مصراع ثانیه مصروفدر چون
حرف تعلیل سرکهٔ خود لامیه (محصول بیت) چونکه بن کندی
سرکه می ییرم صانمه که حلوا صاحبنك جور وجفاسنی ایلدم یعنی بن که
ادنی قوتله قانع وجزوی معیشته راضی اولم ظن ایلمه که نفایس صاحبنك
جور وجفاسنی کوترم ❊ قناعت کن ای نفس براندکی ❊ که سلطان
ودرویش بینی یکی ❊ بر حرف صله در بامعناسنه اندکی یا حرف تنکیر
که حرف تعلیل (محصول بیت) ای نفس حریص آزجق نسنه ایله
قناعت ایله تا کیم کدا وسلطانی بر کوره سین یعنی اهل دنیایه احتیاج
ازاجق ایله قانع اولمق سببیله در پس چون ازاجق نسنه ایله قانع اولدك
کیمسه یه احتیاجك قالمدی ایمدی کدا وسلطان قتکده یکسان اولدی
❊ چرا پیش خسرو بخواهش روی ❊ چو یکسو نهادی طمع خسروی ❊
پیش خسرو لامیه در پادشاه قتنه دیمکدر با حرف صله خواهش اسم
مصدردر دیلیش معناسنه روی فعل مضارع مفرد مخاطب کیدرسین
دیمکدر چو حرف تعلیل نهادیده فعل مضارع مفرد مخاطب دیمکدر
خسرو پادشاه و یا ضمیر خطاب رونك پیش خسرو مفعول صریحی
و یا ظرف مکانی و بخواهش غیر صریحی ونهادینك طمع مفعول
اولی و یکسو ثانیسی و یا ظرف مکانی فتأمل (محصول بیت) نیچون
پادشاه قتنه دیلمکه کیدرسین یعنی طلب احسان ایچون یاننه نیچون
واررسین چون که طمعی برجانبه قودك پادشاهسین یعنی سلاطین
یاننه احسان وجائزه ایچون وارر سین بو ایسه طمعدندر پس چونکه
طمعی برجانبه قودك پادشاهسین حاصلی ترك طمع ایلدك پادشاهسین
رویده نهادیده یا ر ضمیر خطابدر دیین افعال فرسی ضبط ایلمش فتأمل

رد سروری وشمعی

❊ اکر خود پرستی شکم طبله کن ❊ در خانهٔ این وآن قبله کن ❊ خود پرست وصف ترکیبیدر خود رای معناسنه یعنی نصیحت قبول ایتمین کسه مراد در و یا ضمیر خطاب این وآن الفاظ کنایه دندر (محصول بیت) خودپرست ایسك وقناعته ترغیب ایده نك نصیحتنی قبول ایلمز سك قرنکی شو ندن بوندن طولدرمغیچون طبله ایله بونك وآنك اوی قپوسنی قبله ایله یعنی دیلنمکله خلقك اوری قپوسنی طولانوب هر برینه ملازمت ایله یعنی خدانك ویردو کینه قانع اولمز سك وار خلقك قپولرینه ذلت وهوانله ملازمت ایله سکا برنسنه ویرسونلرتنه که جرارلرك حالی در ❊ وکر هردمت نفس کوید بده ❊ بخواری بکرداندده بده ❊ (محصول بیت) واکر نفس سکا هردم ویردیرسه یعنی هرساعت سندن برنسنه تقاضا ایدرسه حقارت وهوان ایله سنی کوی بکوی کزدررحاصلی حقیر وذلیل دیلنجی ایدر سائر دیلنجیلر کبی ❊ قناعت سرافرازدای مرد هوش ❊ سر پرطمع برنیاید زدوش ❊ سر تقدیری سرت در سر پرطمع لامیه ویابیانیه برنیاید قالقمازدیمکدر دوش اوموز دیمکدر (محصول بیت) ای عقل اری یعنی ای عاقل قناعت سنك باشك یوجلدر یعنی سنی بلند مقدار وعالی قدر وصاحب عزت وشوکت ایدر اما پرطمعك باشی ویا پرطمع باشی اوموزدن قالقماز یعنی هر کسه تواضع وتملق ایلمکدن خالی دکلدر ودنیاده ذلت وحقارتدن خلاص اولماز حاصلی هرکسه سرفرو ایدر اوله که برنسنه جك احسان ایلیه ❊ حکایت ❊ یکی باطمع پیش خوارزمشاه ❊ شنیدم که شد بامدادی بکاه ❊ باحرف مصاحبت سببیتی متضمن طمع بونده امیدمعناسنه در پیش بونده قت معناسنه در خوارزم خاده روم ضمه وواوزسیله وفتح رائله ترکستانده سمرقندن اکاری برشهرك اسمیدر وخوارزمشاه سلطان محمدنام برشانلی پادشاهك اسمیدرکه حضرت شیخی خطا پادشاهنه ایلچیلکله ارسال ایلمش که حرف بیان شد بونده رفت معناسنه در بامدادایرته دیمکد ویاحرف وحدت بکاه انجامك بعضیسی بای عجمك وبعضیسی بای عربك فتحیله اوقودیلر ایرکن دیمکدر (محصول بیت) ایشتدم که برکیسه برصباح ایرکن برامیدله سلطان محمد خوارزمشاه قتنه واردی حاصلی پادشاهدن برنسنه طلب ایلمکیچون برصباح ایرکن

خدمتنه واردی * چودیدش بخدمت دوتا گشت وراست * دگرروی برخاك ماليد وخاست * چوحرف تعليل ديدش ضميرمستتر يكي به راجعدر وبارز شاهه بخدمت تقديرى بخدمتش درضميركنه سابق كبيدر دوتا ايكي قت ديمكدر گشت فعل ماضى مفرد غائب اولدى ديمكدر صيرورت معناسنه وراست دوتايه معطوف راست گشت ديمكدر دگراندن صكره ديمكدر روى ماليدك مقدم مفعول صريحى وبرخاك غيرصريحى ماليدن اومق وسرتمك ديمكدر واوحرف عطف وخاست قالدى ديمكدر (محصول بيت) چون طمعكار خوارزمشاه كوردى خدمتنده وحضورنده سلام مقامنده ايكي قت اولدى وطوغر اولدى يعنى يوزمانده رومده سلام يرنده ركوع وضعنى ايلدكلرى كبى اكلدى وطوغرلدى يعنى اندنصكره يره دوشوب يوزونى طپراغه سوردى وقالقدى حاصلى ركوع وسجود وضعنى ايلدى معلوم اولاكه فتاوای تاطفيده واقعدركه بركيمسه برپادشاهه عبادت نيتيله سجده ايلسه كافر اولور اماتحيت وسلام قصديله ايلسه علما اختلاف ايلدى كيمى اولور وكيمى اولماز ديدى وفتاواى ظهيريه ده واقعدركه پادشاه قرشوسنده براوپك سجوده قريب وضعدر والنى وياپوزينى يره قومق براو پكدن اقبح واخشدر ديمش پس ايمدى حضرت شيخك بيورديغى تحيت وسلام طريقيله اولمق كركدر على كل حال مذكور روايت اضطرابدن خالى دكلدر فتأمل * پسر گفتش اى بابك نامجوى * يكى مشكلت مى بپرسم بگوى * پسر تقديرى پسرش درگفتش ضمير بارز طمعكاره راجعدر بابك تصغير بابدركه بابامعناسنه در نامجويه اضافت بيانيه نامجوى وصف تركيبيدر طالب نام معناسنه مراد نامداردر يعنى مشهور مى بپرسم مى ادات حال وياحرف تأكيد (محصول بيت) طمعكارك اوغلى بيله ايمش باباسنه ديدى يعنى باباسنك مذكور اوضاعنى كورنجه ديدى اى نامجوى ونامدار بابا جغم سكا برمشكلم وارصورايم سويله يعنى سندن برمشكل سؤال ايده يم بكا جوابينى سويله * نگفتى كه قبله است خاك حجاز * چراكردى امروزازين سونماز * نگفتى فعل نفى ماضى مفرد مخاطب استفهامى متضمن ديمدكمى ديمكدر كه حرف رابط مقول وقو الدر قبله است هاى رسمى وهمزه مجتلبه حذف وايصال طريقيله

مطلب في بيان الانحناء للاكابر والاغنياء

ترك اولنمش خاك حجازلامیه مملكت حجازدیمكدر ازین سو بو جانبدن دیمكدر (محصول بیت) استفهام تقریری طریقیله پسر پدرینه دیركه ای پدر سن دیدیكمی كه قبله خاك حجاز در یعنی مكه اولدیغی بردر پس بو كون نیچون بوجانبدن ادای صلاة ایتدك یعنی سمت قبله‌ٔ نیچون ترك ایلدك دیمكدر حضرت شیخ پند وحكمته شروع ایدوب بیورر ﴿ برطاعت نفس شهوت پرست ٭ كه هرساعتش قبله‌ٔ دیكرست ﴾ مبرفعل نهی مفرد مخاطب ایلتمه دیمكدر طاعت نفس شهوت پرست لامیه و بیانیه در شهوت پرست وصف تركیبی شهوته طاپوجی دیمكدر كه حرف تعلیل ساعتش ضمیر نفسه راجعدر قبله‌ٔ دیكر بیانیه (محصول بیت) نفس شهوت پرسته طاعت ایلتمه یعنی لذت وذوق وحضوره میل ایدیجی نفسه اطاعت ایدوب امرینه مطیع ومنقاد اولمه زیرا هردم وهرساعت برغیری قبله سی وار وهر دم برغیری سمته مائلدر پس احتراز ایله سنی طریق مستقیمدن اخراج ایدوب كمراه ایلسون ﴿ طمع آب روی توقیر بریخت ٭ برای جوی دامنی در بریخت ﴾ طمع مبتدا وبریخت خبری وآب روی توقیر مقدم مفعولی واضافتلر لامیه لر در توقیر تفعیل بابندن مصدر در عرض معناسنه برای جوی لامیه جوی ده یاحرف وحدت بعض نسخه ده دوجو واقعدر دامنی یاحرف وحدت دردالك ضمی ورانك تشدیدیله اینجو دیمكدر تخفیف را ضرورت وزنیچوندر (محصول بیت) طمع وحرص عرض ووقارك یوزی صوینی دوكدی یعنی طمع هرقنده وارایسه اهل طمعی بی عزت وحرمت ایلدی برار په مقداری شیٔ قلیل ایچون برانك دری دوكدی یعنی جوهر عرض ووقاری برجزوی نسنه طمع ایلمك سببیله ضایع ایلدی طمعه اسناد مجازیدر زیرا حقیقتده طامع نفس اماره در ﴿ چو سیرآبه خواهی شدن زآب جوی ٭ چرا ریزی بهر برف آب روی ﴾ سیرآب صویه قانمق دیمكدر خواهی شدن اولیسرسین دیمكدر آب جوی لامیه ریزی فعل مضارع مفرد مخاطب دوكرسین دیمكدر بهر برف لامیه برف بای عربك فتحی ورانك سكونیله قار دیمكدر كه عرب ثلج دیر (محصول بیت) چون كه ایرمق صو یندن قنی سرسین یعنی قنمق مقرردر نیچون قار ایچون یوزوك صوین دوكرسین حاصلی

ایرمق صوینڭ قانمق ممکن اولمز قدنصکره خلقدن قار دیلمکله یوز
صوینی دوکمك نه یکیدر ﴿ مکراز تنعم شکیباشوی ❊ وکرنه ضرورت
بدرها شوی ﴾ مکر ادات تمنی تنعم تفعل بابندن مصدردر نعمت دارا ولمغه
دیرلر شکیبا صفت مشبهه در صبور معناسنه شوی فعل مضارع مفرد
مخاطب اوله سین دیمکدر صیرورت معناسنه وکرنه والا دیمکدر ضرورت
بالضروری دیمکدر بدرها باحرف صله شوی روی معناسنه در (محصول
بیت) اوله که تنعم وتلذذدن قانع وصابر اوله سین یعنی آرزوی نفسانیه لردن
کیچه سن والا بالضروری خلقك قپولرینه واررسین یعنی خلقه عرض
حاجت ایدوب عرض ووقارکی باده ویررسین حاصلی شهوت نفسانیه دن
کچمینجه دیلنجیلك اتمك لازم اولور بهرحال وکسر عرض مقرر اولور
﴿ بروخواجه کوتاه کن دست آز ❊ چه می بایدت زآستین دراز ﴾
خواجه منادی حرف ندا محذوف دست آز لامیه در مجازا آستین دراز
بیانیه (محصول بیت) ای خواجه وار حرص الینی کوتاه ایله یعنی
حرص وطمعی ترك ایله اوزون یکدن نه کرك یعنی نه حاصل اولور حاصلی
حرص الینی کوتاه ایله که فائده انده در والا صوفیلر کبی اوزون یکك فائده سی
بو قدر زیرا عرض ووقار ارتورماز بلکه عرض ووقاری ترك حرص
ارترر بونده آستین دراز ذکر محل اراده حال قبیلندندر دیین بی محل ذکر
ایلمش ﴿ کسی راکه درج طمع در نوشت ❊ نبایدبکس عبد وخادم
نوشت ﴾ کسی یا حرف وحدت ورا حرف تخصیص که حرف بیان
درج طمع لامیه در درج دالك ضمی ورانك کسریله حقه معناسنه در
در حرف تأکید نوشت نونك فتحی وضمیله فعل ماضی مفرد غائب لازمله
متعدی بیننده مشترکدر دورلدی ودوردی معناسنه بونده قپاندی
معناسنه در نباید کرکمز دیمکدر یعنی لازم دکل بکس باحرف صله
(محصول بیت) برکسنك که طمعی حقه سی قپاندی یعنی برکسه که
حرص وطمعی ترك ایلدی کمسه یه قولکم وخدمتکارکم دیو یازمق لازم دکل
یعنی طمعی ترك ایلین کمسه احتیاج عرض ایدوب اغنیایه رقعه وتذکرده
بنده کز وچاکر کزم دیو یازمق لازم ومحتاج دکلدر ﴿ توقع
براند زهر مجلست ❊ بران ازخودش تا نراند کست ﴾ توقع امید
معناسنه در بونده طمع مراددر بران فعل امر مفرد مخاطب سور

ردشمی

مطلب

دیمکدر خود ش ضمیر توقعه راجعدر تا حرف تعلیل
زاندسورمیه دیمکدر (محصول بیت) توقع وطمع سنی هر مجلسدن سورر
یعنی جر وطمعك وار ایکن سنی کیسه قبول ایلمز توقع کندکدن سور
تا که کیسه سنی یانندن سورمسون حاصلی توقع وطمعك اولمیجه سنی هر کس
قبول ایلر اما اولنجه هیچ کیسه قبول ایلمز ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی را تب آمد ز
صاحب دلان ﴿ کسی گفت شکر بخواه از فلان ﴾ تب ایستمه درکه عربجه
حی دیرلر شکر شین معجمه ایله اولیجق کافده تشدید ضرورت وزنیچوندر
اما سین مهمله ایله اولیجق لغت تشدیدله در فلان الفاظ کنایه دندر
ذوی العقولده مذکر اولورسه اما مؤنث اولورسه فلانه دیرلر فاحفظ
(محصول بیت) اهل دلدن برینه ایستمه کلدی اولاشدی حاصلی
محموم اولدی بریسی اکا دیدی شکر ایستیه نافعدر زیرا اسکان حرارت
ایدر پس دیدی فلاندن شکر ایسته که سبب علاج اوله مکر فلان
دیدوکی بخیل وترش رولغله معروف کیسه ایمش ﴿ بگفت ای پسر تلخی
مردنم ﴿ به از جور روی ترش بردنم ﴾ تلخی مردن لامیه یا حرف مصدر
ومیم ضمیر متکلم اولمم اجیلغی دیمکدر جور روی ترش لامیه لردر اکشی
یوزك جور وجفاسی دیمکدر بردنم ایلتمم دیمکدر (محصول بیت) محموم
شکر ایسته فلاندن دینه دیدی ای اوغل اولمم اجیلغی یکابکدر اکشی
یوزك جورنی ایلتمکدن ومننی چکمکدن ﴿ شکر عاقل از دست آن
نخورد ﴿ که روی از تکبر بروسرکه کرد ﴾ دست آن لامیه که حرف
رابط صفت روی کردك مفعول صریحی وسرکه ثانیسی واز تکبر
غیر صریحی اولی وبرو ثانیسی بروده ضمیر عاقله راجعدر (محصول بیت)
عاقل کیسه اول کیسه نك الندن شکر یمدی که نخوت وتکبردن اکا
یوزینی سرکه ایلدی یعنی اکشی یوز کوستردی حاصلی اکشی یوز
کوسترهنك عاقل شکرنی یمدی ﴿ مرو در پی هرچه دل خواهدت ﴾
که تمکین تن نور جان کاهدت ﴾ در حرف تأکید پی هرچه لامیه دل
خواهدت تقدیری دلت خواهد در ضرورت وزن ایچوندر ضمیر
خطاب تأخیر اولندی که حرف تعلیل تمکین تن مصدرك مفعولنه
اضافتیدر نور جان لامیه کاهد فعل مضارع مفرد غائب اکسلدی
دیمکدر نقصان و یرر معناسنه وضمیر خطاب نور جانه مقیددر معناده

نور جانت تقدیرنده تمکین تن مبتدا وکاهد خبری ونور جان مقدم
مفعولی (محصول بیت) هر نسنه که کوکلك اشتهانك آردنجه کیتمه واکا
طالب اولمه هر کوکل دلد یکنه مائل اولمه وآرزو ایلدوکنه طالب
وراغب اولمه زیرا قدرت تن نور جانه نقص ویرور یعنی تنك وجسمك
قوتی وقدرتی نور جانه ضرر ویرر حاصلی بدنه قوت کلنجه روحه
ضعف کلور وذوق وصفاسنی ازاله ایدر ﴿ کند مر در انفس اماره
خوار ❊ اکر هوشمندی عزیزش مدار ﴾ نفس اماره بیانیه اماره مبالغه ایله
اسم فاعلدر امر ایدیجی معناسنه نفس اماره آدمی برامز لغه قندیرن
نفسه دیرلر هوشمندی یا ضمیر خطاب عزیزش ضمیر نفسه راجعدر
(محصول بیت) آدمی نفس اماره خوار وحقیر ایدر ایمدی اکر عاقل
ایسك آنی معزز ومکرم طوتمه بل که تحقیر وتذلیل ایله که سکا شرف حاصل
اوله ﴿ اکر هرچه باشد مرادت خوری ❊ زدوران بسی نامرادی بری ﴾
خوری فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر (محصول بیت)
هر نسنه که مرادکدر اکر آنی اکل ایدرسك یعنی کوکلك دیلدیکنی اکل ایدرسك
دوراندن وروزکاردن چوق نامرادلك ایلدرسن زیرا هر زمان کوکل
دیلدیکی میسر اولماز بعض نسخه ده خوری یرینه خری واقعدر صاتون
الورسك بو بیتده خواری لفظی ارادت معناسنی متضمن در دیین نامراد
ارادت معناسنی بیلمز یمش ﴿ تنور شکم دمدم تافتن ❊ مصیبت بود روز
نایافتن ﴾ تنور شکم لامیه در تنور اصلنده تانك فتحی ونونك تشدیدیله در
ضرورت وزنیچون تخفیف قلندی تافتن قزدرمق دیمکدر مراد طعامله
پر ایلمکدر روز نایافتن لامیه در بولمق کونی ویا بولممق کونی لازمله متعدی
بیننده مشترکدر (محصول بیت) شکم تنوربنی دائما طعامله پر ایلك
یعنی طعامله طولدرمق مصیبت والم اولور بولمامق کونی حاصلی
چوق اکله معتاد اولنجه طعام بولمیجه زحمت ومشقت چکیلر نسنه که
هر کسك معلومیدر مصراع اولك معنا سنده مراد نفسی انده
بشر مکدر دیین مراد ین بلمش قندیر ﴿ بتنکی بریزاندت روی رنك
❊ چو وقت فراخی کنی معده تنك ﴾ بتنکی با حرف ظرف ویا حرف
مصدر بریزاند فعل مضارع مفرد غائب ریزا نیدندن دوکك معنا سنه
فاعلی رویدر فاعلی اجلق در دیین آج کوزلی ایمش قندیر تای خطاب

رد شمعی

رد سروری

رد شمعی

معناده رویه مقید در روبت تقدیرنده رنك تقدیری رنكش در ضمیر رویه
را جعدر وقت فراخی لامیه ویا حرف مصدر وقتی دیمكدر كنی فعل
مضارع مفرد مخاطبدر معده مفعولی اولی وتنك ثانیسی (محصول
بیت) طارلقده وقحطلقده یعنی طعام بولنمدیغی وقتده سنك یوزك رنكنی
دوكر چونكه وسعت وبوللق وقتنده معده وشكمكی محكم طوالدر رسین
یعنی بولدیغكی قرنكه طقشدر رسین حاصلی طعام بولدقده اجلقدن
یوزك رنكی وبشره‌ك صفوت وطراوتنی دوكر طعام بولدقده معده
وشكمكی انكله محكم پرایلدیكك تقدیرجه یعنی اكل وشرب خصوصنده
اعتدال كرك كه كیشی زحمت چكمیه روی رنك اضافتله بریزاندك مفعولیدر
دیبن عجب معنای نیجه تصویرایدر بریزاندبار بنده نونله یزان ومعناسنی
اجلق سنك یوزكك رنكنی دوكر وازاله ایلمز دیبن هم لفظده هم معناده
خطا ایلمش فتأمل معده سنده كنی معده تنك بونده قات اكلدن كنایت اولمق
جائزدر دیبن بومیدانك فارسلرندن دكلدر ﴿ كشدمرد پرخواره بارشكم
❊ چوچیزی نیابد كشد بارغم ﴾ مرد پرخواره بیانیه پرخواره وصف
تركیبی چوق ییجی دیمكدر بارشكم لامیه‌در چیزی یا حرف وحدت بارغم
لامیه (محصول بیت) چوق ییجی كیمسه قارن یوكنی چكر وطعامك
ثقلتندن مضطرب اولور یعنی اكول اولان كیمسه طعامه زیاده حریص
اولوب حدندن زیاده اكل ایدر وهضم ایدنجه الم چكر اما اكول برنسنه
بولمینجه غم یوكنی چكر یعنی طعام بولمینجه غم وغصه چكر وپریشان حال
اولور پس اكل وشربده اعتدال لازمدر ﴿ شكم بنده بسیار
بینی خجل ❊ شكم زدمن تنك بهتر كه دل ﴾ شكم بنده وصف تركیبیدر
قرن قولی دیمكدر نزدمن لامیه‌در تنك بونده بوش دیمكدر
خالی معناسنه (محصول بیت) شكم قولی اولان كیمسه‌ٔ چوق
شرمنده كوررسین اما بنده شم قكم طعامدن خالی اولمق یكدر
كوكل صفادن خالی وتهی اولمقدن یعنی كوكل طاره‌لوب بحضور
اولمقدن ایسه شكم اكل وشربدن خالی اولوب طارلمق بنم مذهبمده
یكدر حاصلی طعامی قلتله عك رزق غمنی وفقر المنی چكمكدن یكدر
﴿ دریغ آدمی‌زاده‌ٔ پرمحل ❊ كه باشد چو انعام بل هم اضل ﴾ آدمی‌زاده‌ٔ
پرمحل لامیه‌در پربونك كبی یرلرله بسیار معناسنده در مصراع ثانیده

ردسر وزی

رد شمعی

رد شمعی

مرهوندر پرمحلدن مراد بلند قدر وعالی مقداردر چوادات تشبیه انعام جمع قلندر بل حرف اضراب هم ضمیر جمع غائب زهد وتقوادن ومعرفت وکمالدن خالی برالای ظالمه راجعدر اضل اسم تفضیلدر ضلالتدن ازغونلق معناسنه (محصول بیت) حیف بلندقدر وعالی مقدار آدم اوغلانی که حیوان کبی علم وکمال ومعرفتدن وزهد وتقوادن خالی اوله بل که حیواندن اضل واسفل اوله زیرا حیواناتك هربرنده انسانه فائده وار بل که نیچه فائده وار اما بونلك کبی حیواناتك دکده نفعی ظهور ایلمز بل که ضرر محض پیدا اولور بو آیت کریمه سورهٔ اعرافده واقعدر ﴿ مکن رحم برگاو بسیار خوار ❊ که بسیار خسبست بسیار خوار ﴾ بر حرف صله گاو بسیار خوار بیانیه بسیار خوار وصف ترکیبی چوق ییجی دیمکدر که حرف تعلیل بسیار خسبست وصف ترکیبی چوق یاتجی معناسنه بسیار خوارده وصف ترکیبی چوق ییجی معناسنه بسیار خوار مبتدأ وبسیار خسب مقدم خبری بس مبتدا ایله خبر بیننده واو یازانلر ملاحظه سز یازمشلر (محصول بیت) چوق ییجی گاوه مرحمت ایله یعنی انی اسرکه زیرا چوق ییجی چوق اویویجیدر حاصلی حواب اکل وشربه تابعدر کثرت وقلتده فتأمل ﴿ چو گاو ار همی بایدت فربهی ❊ چو خرتن بجور کسان درنهی ﴾ چوادات تشبیه همی ادات استمرار باید فعل مضارع مفرد غائب تا ضمیر منصوب متصل معناسنه مفعول وفربهی یای مصدریه ایله فاعلی با حرف صله جور کسان لامیه در حرف تأکید نهی نونك فتحی وکسریله فعل مضارع مفرد مخاطب قویاسین دیمکدر (محصول بیت) گاو کبی اکرسکا سمزلك کرکیسه یعنی گاو کبی سمز اولمق دیلرسك خر کبی تنکی وجودکی الك جور وجفاسنه قورسین حاصلی خلقك جفاسنه تحمل ایلمك کرکدر سن زیرا حیواناتك عاملنی سمزاولنجه استخدام ایدرلر فند بر

﴿ حکایت ﴾ ﴿ چه آوردم از بصره دانی عجب ❊ حدیثی که شیرین ترست از رطب ﴾ دانی فعل مضارع مفرد مخاطب استفهامی متضمن بیلور میسن عجب دیمکدر حدیثی برخبر دیمکدر دانینك مفعولی که حرف رابط صفت رطب رانك ضمی وطانك فتحیله خرمانك یتشمش چغله سی (محصول بیت) بصره دن نه عجب خبر کتوردم بیلور میسین یاخود معنا بویله اوله عجب بیلور میسین برخبری که بصره دن کتوردم تازه یاش خرمادن

اذ بذر كدر حكايت يورديغى بودر ❊ تنى چند درخرقهٔ راستان ❊ كذشتيم برطرف خرما ستان ❊ تنى ياحرف وحدت خرقهٔ راستان لاميه طوغريلر خرقه سى يعنى فقرا لباسى برحرف فصله طرف خرماستان لاميه ستان بونك كبى برلرده كثرت ووفرت معناسنى افاده ايدر مثلا كلستان وبهار ستان كبى (محصول بيت) برنيجه تن يعنى شخص طوغريلر خرقه سنده يعنى فقرا كسوسنده خرمالق كنار ينه اوغرادق يعنى بو ايمز برخرمالغه اوغرادى معلوم اوله كه عجايب بلدان صاحبى بصره نك باغ وبستاننى وار مقلرينى وانواع فواكهنى وهر نسنه نك كثرت ووفرتنى وعلى الخصوص كه ماسنى شويله وصف ايلديكه عقول قبولنده قاصردر حتى وصفنده شويله مبالغه ايلديكه بو آيت كريمه اوقودى (وظل ممدود وماء مسكوب وفاكهة كثيرة لامقطوعة ولا ممنوعة) حاصلى بصره يه مخصوص عجايباتى بيلك ايستين مقامات حريرى شرحى مطرزييه نظرايلسون يعنى مقامهٔ خمسون كه آخر مقامات در نظرايلسون واحوال عالمدن تمام عبرت السون ❊ يكى درميان معده انبار بود ❊ ازين تنك چشمى شكم خوار بود ❊ معده انبار وصف تركيبيدر عظيم البطن معناسنه ازين معده انباره اشارتدر تنك چشم وصف تركيبيدر آج كوزلى معناسنه ويا حرف وحدت ويا حرف تنكير بعض نسخه ده يا سزاضافتله واقعدر شكم خوار وصف تركيبى چوق ييجى اكول معناسنه (محصول بيت) ارامزده بريسى اكله حريص عريض القفا وعظيم البطن ايدى بو جهتدن اج كوزلى چوق ييجى برشخص ايدى حاصلى بوغازينه صبرى يوق بركيسه ايدى ❊ ميان بست مسكين وشد بردرخت ❊ وزآنجا بكردن درافتاد سخت ❊ شد بونده رفت معناسنه در (محصول بيت) معده انبار مسكين بيل بغلدى يعنى اتكين بلينه چالدى اغاجك اوزرينه يعنى خرما اغاجنه چيقدى واندن اشاغه بويني اوزرينه محكم دوشدى وهلاك اولدى زيرا خرما اغاجنه قولانسز چيقلمزينه كه عرب ديارينى كورنه معلومدر ❊ رئيس ده آمد اين را كه كشت ❊ بكفتم مزن بانك برمادرشت ❊ كه حرف بيان واين اسم اشارتدر افتاده يه وراادات مفعول كه اسم استفهام دركيم معناسنه بانك آوازدرشت ايرى ديمكدر خشن معناسنه بونده محكم ديمكدر (محصول بيت) كويلك رئيسى بل كه خرمابستاننك صاحبى كلدى وبزه سؤال ايلدى كه

بونی کیم قتل ایلدی بنده دیدم که بزم اوز بزه پك پك جاغرمه بو سوزانی کوستر که کان رئیس انلره خشونت وغلظتله خطاب ایلمش که حضرت شیخ جوابنده بیورر ❊شکم دامن اندر کشیدش زشاخ❊ بود تنك دل رود کان فراخ ❊ شکم مبتدا و کشد خبری ودامن مفعول صریحی وزشاخ غیرصریحی واندرحرف تأکید تنکدل وصف ترکیبی وخبر مبتدا مضطرب و بیحضور دیمکدر رود کان فراخ بیانیه ومبتدا روده بغرسق وکاف عجمی‌های رسیدن بدلدر والف ونون ادات جمع فراخ فانك فتحی وکسریله کیك دیمکدر واسع معنا سنه (محصول بیت) حضرت شیخ رحمة الله علیه رئیسه دیر که شکم شاخدن انکی چکدی یعنی شکمه تابع اولوب خرماغاجنه چیقدی واوزادی زیرا واسع بغرسق صاحبی دائما تنکدل و بیحضور اولور حاصلی بوغاز دردینه دوشن بربلایه دوشر اکر انسان واکر حیوان ❊نه هر بار خرما توان خورد و برد❊ لتنبار بد عاقبت خوردومرد ❊ لتنبار اکول وکاهل کسه بد بود دن مخفف (محصول بیت) هر بر کره خرمایی یبوب کوتورمك اولماز بوکیسه اکول وچوق ییجی کیسه یدی واولدی یعنی بوغزی دردینه دوشوب اولدی حاصلی کندی خرماییك مراد ایلدی لیکن عاقبت خرما انی یدی ❊شکم بنددستست وزنجیر پای❊شکم بنده نادر پرستد خدای ❊ بنددست وزنجیرپای لامیه لردر شکم بنده وصف ترکیبیدر قرنی قولی دیمکدر اکول معناسنه نادر بونده آزدیمکدر (محصول بیت) شکم الك وایاغنك زنجیرید ربو جهتدن شکم بنده اولان خدایه ازعبادت وطاعت ایدر حاصلی شکم بنده ثقلت اکل وشرب خفت عبادته مانع در ❊ سراسر شکم شدملخ لاجرم ❊بپایش کشد مورکوچك شکم ❊ملخ میمك ولامك فتحه لریله چکرکه دیمکدر بپایش باحرف ابتدامن معناسنه وضمیر ملخه راجعدر مور کوچك شکم کوچك قرنلی قرنجه دیمکدر (محصول بیت) چکرکه باشدن باشه قرن اولادی اول جهتدن بلاشك آنی ایاغندن چکوب سورکلر کوچك قرنلی مورحاصلی ایری قرن بقروغمده معتبردرتکه خواص اشباده بازار باقیسنده دکل ❊ حکایت ❊ ❊یکی نیشکر داشت برطبقری ❊چپ وراست کردید برمشتری ❊ نیشکر شکرقمشی دیمکدر برحرف استعلا طبقر طانك وفانك فتحه لریله عطارومیوه

فروش طبله سی و یا حرف وحدت چپ صول وراست صاع دیمکدر
کرد فعل ماضی مفرد غائب طولا نوب چکزندی دیمکدر برحرف
صله (محصول بیت) بربنك بر طبله اوزره شکر قیشی وار یدی یعنی
برطبلیه شکرقیشی قویوب صتاردی صوله وصاغه طولانوب چکزردی
مشتری ارامه ده نته که استنبولده طبله یه برنسنه قویوب صوقاق صوقاق
کزدرلر ✻ بصاحب دلی کفت در کنج ده ✻ که بستان وچون دست و یابی
بده ✻ باحرف مصاحبت صاحب دل وصف ترکیبی کنج ده لامیه کوی
بوجعنده دیمکدر که حرف رابط مقول وقول بستان فعل امر مفرد مخاطب
ال دیمکدر دست بونك کبی یرلرده قدرت ووسعت معناسنه دریابی
فعل مضارع مفرد مخاطب بوله سین دیمکدر (محصول بیت) نیشکر صتان
بر صاحب دله کوی کنارنده دیدی آل بو قشنی قدرت ووسعت
بولدیغك زمان بهاسین و یره سین یعنی قادراولدوغك زمانده بهاسین
و یر ✻ چه کفت آن خردمندز یباسرشت ✻ جوابی که بردیده باید نوشت ✻
خرد مند زیبا سرشت بیانیه زیبا شرست وصف ترکیبی کوزل خلقتلی
معناسنه جوابی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت برحرف صله
دیده کوز نوشت مصدر معناسنه در زیرا مضارعه مقارندر (محصول بیت)
بلورمیسین اول عزیز قش صاتجیه نه دیدی یعنی خوب خلقتنی
فروشه نه دیدو کبن بیلورمیسین برجواب و یردی اکا که کوزده یازمغه
لایقدر حاصلی زیاده خوب جواب و یردی ✻ تراصبر برمن نباشد
مکر ✻ ولیکن مرا باشد از نیشکر ✻ برحرف صله مکر بونك کبی یرلرده
اکثر واغلب معناسنه در ولیکن ادات استدراك (محصول بیت) جواب
عزیز بودر که بیورر اکثر واغلب احتمال بودر که سنك بکا صبرك
اولمیه بل که قشی بیدکدنصکره بهاسنی طلب وتقاضا ایدرسن اما
بنم نیشکردن صبر وتحمام وارزیرا بن شکر قیشی بیمه سم صبر وتحمل ایدرم
کدات واکمك ربنی طوتماز وآنی ییمك سببیله بکا ضرر مترتب اولماز
مکر اصلنده مکرد در طو لنمه و چکزنمه معناسنه صکره تخفیفا دال حذف
اولندی دیین تزریق معناو یرمه ده زیاده خفت ایلمش ✻ حلاوت نباشد
شکردر نیش ✻ که باشد تقاضای تلخ از پیش ✻ حلاوت حاتك ضمیله
مصدر در لذت معناسنه نیش ضمیر شکر راجعدر تقدیری حلاوت

رد شمعی

نباشد درنیشکر در ضرورت وزنیچون تعقیده ارتکاب ایلدی که
حرف رابط صفت در تقاضای تلخ بیانیه پی بونده بعد معناسنـه اولمق
جائزدر وادات تعلیل اولمق جائز اجل معناسنـه (محصول بیت)
اول نیشکرده لذت وحلاوت اولماز که اردنجه ویا انکیچون اجی تقاضا اوله
حاصلی اول قمشده لذت وداد اولماز که صاحبی کلوب بردن ایکیدن ثمنین
تقاضا ایدوب اجی سوزلر ایشتدیره مصراع اولک معناسنده اول نیشکرک
لذتی اولماز دیمک دادسزدیمش ﴿حکایت﴾ ﴿ یکی را زمردان روشن
ضمیر * امیرختن داد طاق حریر ﴾ یکی را دادک مفعول اول صریحی در
وطاق ثانیسی وزمردان غیرصریحی مردان روشن ضمیر بیانیه امیرختن
لامیه ختن بکی دیمکدر خطاوختن وچین ترکستانده بر شهرک اسمی در که
آدمیسی اق یوزلی وقره کوزلی وقره قاشلی اولور طاق بونده
خلعت معناسنـه درنته که تشریف وخرقه عبارتلرندن مفهومدر پس
قوشق معناسنـه دردیمک خطادیمش حریره اضافتی بیانیه در بعض
نسخه ده یای وحدتله واقعدر حریر بونده ایپک معناسنه در (محصول بیت)
روشن ضمیر ارلردن یعنی اولیادن برینـه ختن بکی حریر خلعت
ویردی یعنی بغشلدی حاصلی برقاش قفتان ویردی ﴿زشادی چوگلبرگ
خندان شکفت * بپوشید ودستش ببوسید وگفت ﴾ شادی یاحرف
مصدر گلبرک خندان بیانیه دستش ضمیر امیرختنه راجعدر (محصول بیت)
مردروشن ضمیر شادیلقدن گلبرک خندان کبی یعنی تازه گل یپراغی کبی
اچلدی ویوزینه بهجت وبشاشت گلدی پس خلعتی گیدی وامیرک
النی اوپدی ودیدی ﴿ چه خوشست تشریف شاه ختن * وزان خوبتر
خرقهٔ خویشتن ﴾ (محصول بیت) عزیز دیر که نه عجب خوبتر ختن
پادشاهنک تشریف واحسانی اماندن خوبرقدر کیشینک کندی خرقه سی
هو یاکندی خرقهم حضرت شیخ پند ایدوب بیورر ﴿ گر آزادهٔ برزمین
خسب وبس * مکن بهر قالی زمین بوس کس ﴾ آزادهٔ یا ضمیر خطاب
وهمزه حرف توسل خسب خفتنک ضمیله فعل امر مفرد مخاطب اویود یمکدر
وبس انجق دیمکدر قالی خالی معناسنه زمین بوسه اضافت لامیه در زمین
بوس وصف ترکیبیدر یراوپیجلک معناسنه (محصول بیت) اگر آزاده
ودرویش ایسک قوری یراوزره اویو انجق التکه دوشه جک خالی ایچون

رد شمی

تعظيم طريقيله بيراوبجيك ايمله يعنى كسه دن دوشيه جك كاسه ايچون منت چكمه *بيت* تك پرده كو كه ذره قدر منت اولمسون* اورتودوشك تجانيه بوريابتر ﴿حكايت﴾ ﴿يكى نانخورش جز پيازى نداشت*چوديكر كسان برك وسازى نداشت﴾ نانخورش قتق ديمكدر كه عرب ادام دير كسر همزه ايله پيازى ياحرف ابهام چوادات تشبيه برك وساز عطف تفسير طريقيله ازق و يراق معناسنه در و ياحرف تنكير نداشت طونمازدى يعنى آنك بوغيدى ديمكدر (محصول بيت) برفقيرك اتمكله يجك پيازدن غيرى قتغى بوغيدى يعنى اتمكله صوغاندن غيرى نسنه يه مالك دكل ايدى برك وسازغنا وقدرت معناسنه در دبين ناسازسو يلمش ﴿يكى كفتش اى سخره روز كار* بر وطنجى ازخوان يغما بيار﴾ سخره روزكار لاميه در سخره سينك ضميله اجرتسز استخدام اولنان كيمسه ومسخره يه ديرلر طنج اغنده بشرمكدر اما بونده مطبوخ مراددر يعنى بشمش يمك و ياحرف تنكير خوان يغما لاميه در يغما طعامى ديمكدر كه بيرا ملرده واكابر دوكونلرده كاسه لرله ديزرلر يغما ايچون (محصول بيت) بريسى مذكور فقيره ديديكه اى روزكارزمانك سخره سى يعنى بيكار وكسبى حاصلى زوائد روز كارك بريسى وار يغما طعامندن بر يمك كتور بويله اشسز لكله اجلق چكمه ﴿قبابست وچابك نورديدست* قبابش دريدند ودستش شكست﴾ قبا بست نقد برى قبايش بست در قفتانن كيدى ديمكدر قبايش ضمير فقيره راجعدر دريدندالك فتحيله وكسريله برتديلر ديمكدر دستش ضمير سابق كيبدر شكست فعل ماضى مفردغائب مبنى للمفعول معناسنه در صندى ديمكدر (محصول بيت) اول كيمسه بويله ديجه فقير فورى قفتانن كيوب ايكى النى چابكانه صغادى وطعام دوشنن يه واردى آنده بونك قفتانن يرتديلر وقولى صندى حاصلى باشنه بلالر كلدى كه اولماز ﴿شنيدم كه ميكفت وخون ميكريست* كه مرخويشتن كردهرا چاره چيست﴾ ميكريست حكايت حال ماضى مفردغائب قان اغلاق زيا ده اضطرابدن كنايت در كه حرف رابط مقول وقولدر مر حرف تأكيد خو يشتن كندى ديمكدر كرده ماضيدن قسم ايلمش ديمكدر ورا ادات صله معناده خويشتنه مقيد خويشتن رانقد برنده

ردشمعى

کند یه ایلش دیمکدر (محصول بیت) ایشتدم که فقیر سو بلردی وقان اغلردی که کند یه ایلمشه چاره ندر یعنی بن بکا ایلدم کیسه دن شکایتم بو قدر دیوا ضطراب چکردی ❊ بلا جوی باشد کر فتار آز ❊ من وخانه من بعد نان و پسار ❊ بلاجوی وصف ترکیبی مقدم خبر کرفتار آزلامیه در ومؤخر مبتدا من بعد بوندنصکره دیمکدر واولر بونك کبی برلرده مفعول معه واولر بدر (محصول بیت) حرصه کر فتار یعنی حریص بلاجوی او لور یعنی بلا والمدن خالی اولماز حاصلی بلادیده والمرسیده اواور ایمدی بوندنصکره برخانه ایله وقوری اتمك وصو غان ایله یم حاصلی خانه ده اوتروب قوری اتمك وصو غانیله کچنورم وتونلر ایله قناعت ایدرم کیسه دن نسنه ایستم ❊ جوینی که ازسعی بازوخورم ❊ به ازمیده برخوان اهل کرم ❊ جوین یا حرف نسبت ونون حرف تأکید ویای اخیر حرف وحدت ار په یه منسوب بر اتمك دیمکدر یعنی بر ار په اتمکی که حرف رابط صفت سعی بازوه صدرك فاعلنه اضافتیدر خورم فعل مضارع متکلم وحده ییرم دیمکدر جوین مقدم مفعول صریحی وازسعی باز وغیر صریحی میده میمك کسری وفتحی وسکون یائله سمید اتمکنه دیرلرده منده دیرلرنونله خوان بونده سفره معناسنه در (محصول بیت) بر ار په اتمکین سعی بازومدن ییرم یعنی کسب بازو بله ییرم اهل کرملك سفره سنده بیاض سمیداتمکندن یکدرز یراکندی اتمکمی حلالسزونکلفسز اکل ایدرم اما اهل کرمك حابله وتکلفله ییرم ❊ چه دلتنك خفت آن فروما یه دوش ❊ که بر سفره دیکران داشت کوش ❊ چه بونده ادات مبالغه در دلتنك وصف ترکیبی مضطرب وبحضور معناسنه دوش دونکیجه دیمکدر که حرف رابط صفت بر حرف صله سفره دیکران لامیه داشت کوش منتظر اولدی دیمکدر (محصول بیت) نه قتی بحضور ومضطرب یاتدی اول الحق اصلالی دونکیجه که غیر بلر سفره سنه قولق طوندی یعنی امیدله منتظراولدی حاصلی بکافلان یردن طعام کلور دیوکار وکسبه مباشر اولمیان الحق والحق اصلالی زیاده قساوت ایله یاتدی ❊ حکایت ❊ ❊ یکی کربه درخانهٔ زال بود ❊ که بر کشته ایام وبدحال بود ❊ کربه کاف عجمك ضمیله کدی دیمکدر که ترکجه تك دیر اما عربده بش التی اسمی واردر اشهری هره در خانهٔ زال لامیه در

تقـديرى خانهٔ زنى در باى وحدتله ضرورت وزنيچون يارك اولندى
زال بونده قوجه قرى معناسنه دركه عرب عجوزدر بودادات زمانيه كه حرف
رابط صفت بركشته ايام وصف تركيبيدر بدحالده بويله در (محصول بيت)
بر زالك خانه سنده بر كربه واريدى كه اول زال بركشته ايام ايدى يعنى
روزكارى دونوب سعادتدن شقاوته دوشمشيدى وحالى فقروفلاكتدن
براماز اولمشيدى حاصلى قرى زياده فقير ايدى مصراع ثانىٔ كربه يه
صفت طوتان كربه صاحبى پيره زن دكلى عقلى بوغمش ❊ دوان
شد بمهمان سراى امير ❊ غلامان سلطان زدندش بتير ❊ دوان صفت
مشبهه در يلرك ديمكدر شد بونده رفت معناسنه در مهمان سراى مسافر
خانه كه رومده اكاعربخانه ديرلر اميره اضافتى لاميه زدندش ضمير كربه يه
راجعدر بتير باحرف استعانت (محصول بيت) مسـكين كربه بركون
پادشاهك مسافر خانه سنه يلرك كيتدى تاكيم برذسنه اليه كيره كه اكل
ايده اتفاقا مسكين كربهٔ پادشاهك قوللرى اوقله اورديلر ❊ چكان
خونش را ز استخوان ميدويد ❊ همى كفت وازهول جان ميدويد ❊
چكان جيم عجمك فتحى وكاف عربله صفت مشبهه در چكيدندن طامق
معناسنه خونش ضمير سابق كبيدر ميدويد فعل حكايت حال ماضى
مفرد غائب يلردى ديمكدر همى كفت فعل سابق كبيدر واوحرف حال
وياحرف عطف هول جان لاميه در بيم جان معناسنه (محصول بيت)
مسكين كربه نك استخواندن قان طاملراق اشاغه ويوقارى يلوب
سويلردى وجان قورقوسندن يعنى اضطرابندن بر يرده نك طورمازدى
وبونده سكره كلن بيتى سويلردى چكانده كاف عجمى در دبين هنوز
عجمى در ❊ اكر جستم ازدست اين تيرزن ❊ من وموش ويرانهٔ پيره زن ❊
جستم جيم عربله يعنى مفتوح فعل ماضى متكلم وحده فعل شرط واقعدر
سيچرارسم يعنى خلاص بولورسم ديمكدر تيرزن وصف تركيبى اوق
اوريجى معناسنه مراد اوقينك يارەسندن خلاص بولورسم ديمكدر
من وموش واومفعول معه معناسنى افادەايدر واضافتلر لاميه لردر پيره
زن اصلنده هاى رسميله يازيلوب رانك فتحيله اوقنمقدر ليكن تجنيس
خطرعايتيچون بونده رانك سكونيله اوقومقده جائزدر فتأمل پيرەزن
قوجه قرى ديمك (محصول بيت) كربه ديردبكه اكر بوتير زنك الندن

رد سرورى

رد شمعى

خلاص بولورسم من بعد بن و پیره زنك ویرانه سنك فاره لریله یم یعنی
بونکله قانع اولوب بکك و پادشاهك نعمتنه طامع اولمام کرکز
حضرت شیخ معرفت وحکمتنه شروع ایدوب بیورر ❁ نیرزد عسل
جان من زخم نیش ❁ قناعت نکوتر بدوشاب خویش ❁ نیرزد فعل نفی
مضارع دکمز دیمکدر جان من لامیه ومنادی زخم نیش لامیه زخم یاره
ونیش اریننك وغیرینك ایکنه سنه دیرلر دوشاب خویش لامیه دوشاب
بکمز دیمکدر (محصول بیت) ای بنم جانم عسلی اریننك ایکنه سی یاره سنه
دکمز بویله اولنجه کشی کندی بکمزیله قناعت اتمك یکدر حاصلی
عسلك لذتی زنبورك نیشی زحمتنه دکمز ❁ خداوندازان بندهٔ خرسند
نیست ❁ که راضی بقسم خداوند نیست ❁ خرسند بونده راضی دیمکدر
که حرف رابط صفت یا حرف صله قسم قافك فتحی وسینك سکونیله
مصدردر ضرب بابندن تقسیم معناسنه اماقسم قافك کسریله حظ
ونصیب معناسنه خداانده اضافتی لامیه در (محصول بیت) خدای
تعالی اول بنده دن راضی وشاکر دکلدر که افندیسینك بخشیشنه وتعیینه
راضی وشاکر دکلدر یعنی حق تعالی نك تقدیر ازلیسنه راضی وشاکر
اولمیوب شاکی اوله ❁ حکایت ❁ ❁ یکی طفل دندان برآورده بود ❁ پدرسر
بفکرت فروبرده بود ❁ برآورده چیقارمش دیمکدر پدرمبتدا وفروبرده
خبری یاتورمش وطالدرمش دیمکدر فروبرده نك سر مفعول صریحی
وبفکرت مفعول غیرصریحی وباحرف صله وبود ادات زمانیه (محصول
بیت) برطفل دیش چیقارمشدی یعنی دیشی بتمشیدی پس
باباسی باشنی فکره طالدرمشیدی یعنی فکره طالمش ایدی مجموع بیتك
معناسی برطفل دندان یوقاری کتورمشیدی باباسی باشنی اشاغه فکره
ایلتمشدی دیین خوب ادا بیورمش طیب الله انفاسه ❁ که نان وبرك
ازکجا آرمش ❁ مروت نباشد که بکذارمش ❁ که حرف تعلیل برك
بای عربك فتحی وکاف عجمله بونك کبی یرده ازق معناسنه در (محصول
بیت) باباسی فکره طالدی که بن بوطفله اتمك وازق قندن کتوره یم
یعنی بونك یمکنی قندن تدارك ایده یم بونی اهمال ایدوب قومق ایسه
ارلك دکل یعنی لوازمنی تقید ایلمك معقول دکل ❁ چوبیچاره کفت این سخن
پیش جفت ❁ نکرتازن اوراچه مردانه کفت ❁ جفت جیم عربك

ردشمی

ضميله بونده زوجه معناسنه در نکر نونک کسریله وکاف عجمک فتحیله
فعل مفرد مخاطب نظرایله تاحرف تعلیل (محصول بیت) چونکه
بابا بوسوزی اناسی قتنده سویلدی نظر ایله که عورت اکانه مردانه
سویلدی حاصلی معقول جواب ویردی ﴿ مخور هول ابلیس تاجان
دهد ﴾ هم آنکس که دندان دهد نان دهد ﴿ هول ابلیس لامیه یعنی
مصدرک فاعلنه اضافتیدر تخویف ابلیس دیمکدر زیرا (الشیطان یعدکم
الفقر) درتاحرف تعلیل دهدک فاعلی ابلیس در آنکس دن مراد خدادر
که حرف رابط صفت (محصول بیت) ابلیسک تخویفنی یمه یعنی سنی
فقرله قورقوتدوغنه فریفته اولمه تاکه ملعون جان ویره یعنی هلاك اوله
زیراشول خداکه دندان ویردی نانده ویرور یعنی خلق ایدوب دیش ویرن
خدا رزقنی ویرور تابی حرف انتها طوتوب دهدک فاعلی طفلدر دیوب
معناسنی طفل اولنجه دیین بی ملاحظه سویلمش ﴿ توانا است آخر
خداوند روز ﴾ که روزی رساند تو چندین مسوز ﴿ تواناست مقدم
خبر خداوندرو زمؤخر مبتدا وآخر ادات تأکید که حرف بیان وروزی
رزق دیمکدر رساند رانک فتحیله فعل مضارع مفرد غائب رسانیدندن
ایرشدرر دیمکدر مسوز میمک فتحی وسینک ضمیله فعل نهی مفرد
مخاطبدر سوزیدندن که لازمله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر
یانمه معناسنه (محصول بیت) روز وشبک صاحبی وخالقی قادردرکه
طفلک رزقنی ایرشدرر سن بوقدر یانمه وغم چکوب بیحضور اولمه حاصلی
خدا انی بسلرسن اولسکده اولمسکده ﴿ نکارندهٔ کودك اندر شکم ﴾
نویسندهٔ عمر وروزیست هم ﴿ نکارنده نونک کسریله وکاف عجمله اسم
فاعلدر نکاریدندن نقاش دیمکدر کودك ایکی کاف عربله اوغلنجق
دیمکدر اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر ومبتدا اندر ادات ظرف شکم
تقدیری شکم مادر در نویسندهٔ عمر اسم فاعلك مفعولنه اضافتیدر وخبر
مبتدا در واو حرف عطف روزی عمره معطوفدر (محصول بیت)
انا قرننده اوغلنجغك شکلنی وصورتنی نقش ایدن خدا عمرنی ورزقنی ده
یازمشدر یعنی وجودنی خلق ایدوب دنیایه کتورن عمرنی ورزقنی تقدیر
ایلمشدر وجمیع لوازمیله تعیین ایلمشدر پس سن قیرمه نکارندهٔ مابعدیله
حال طوتان بی حال ایش فتأمل ﴿ خداوندکاری که عبدی خرید ﴾ بدارد

رد شمعی

رد سروری

فکیف آن که عبد آفرید ❃ خداوندکار صاحب ومالك دیمکدر ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت عبدی یا حرف وحدت بدارد تقدیری خوش بدارد در فکیف خصوصا دیمکدر که حرف بیان (محصول بیت) برافندی که برقولی اقچه سیله صاتون الدی انی کوزل تربیت ایدوب رعایت ایدر قنده قالدی که قولی خلق ایلادی حاصلی برقولی که بر افندی مالیله صاتون الدی انك جمیع لوازمنی ممکن اولدیغی دکلی تدارك ایدر بابوقدن وار ایدن افندی قولنی اهمال ایدوب فراموش ایدرمی ❃ ترانیست این تکیه بر کردکار ❃ که مملوك را بر خداوندکار ❃ ترانیست استفهامی متضمن درسنك یوقی در دیمکدر تکیه اعتماد دیمکدر بر حرف صله کرد کار کاف عربك فتحیله وسکون داله بونده خدام اددر که حرف رابط صفت بر حرف صله خداوندکار افندی دیمکدر (محصول بیت) سنك خدایه بو اعتماد واعتقادك یوقی درکه قولك افندیسنه در یعنی قول افندیسنك رعایتنه اعتماد ایدوب هیچ برنسنه ایله تقید ایلمز یاسنك خالق انس وجانه اعتماد واعتقادك یوقیدر بیته اخبار معناسن ویرن بی خبرایمش ❃ حکایت ❃ ❃ شنیدم که در روزکار قدیم ❃ شدی سنك در دست ابدال سیم ❃ روزکار قدیم بیانیه شدی یا حرف حکایه اولوردی دیمکدر ابدال اولیاء الله دیمکدر (محصول بیت) اشتدم که قدیم زمانده یعنی ایلری زمانده ابدالك النده طاش کمش اولوردی حاصلی قوت ولایتنه هرنه دیلرلردی ایدرلر ایدی ❃ نپنداری این قول معقول نیست ❃ چوراضی شدی سیم وسنکت یکیست ❃ شدی یا ضمیر خطاب سنکت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) صقین ظن ایلمه سن که بو سوز معقول دکلدر یعنی عقل قبول ایلمز دیمه زیراچون خدانك تقدیر ازلیه سنه راضی اولدك سنك قتکده سیم وسنك برابردر حاصلی خداویردیکنه قانع اولوب زیاده سنه طامع وحریص اولمیجه سنك قتکده طپراقله التون برابردر ❃ چوطفل اندرون دارد از حرص پاك ❃ چه مشتی زرش پیش همت چه خاك ❃ اندرون مراد قلب درمشتی یا حرف وحدت زرش ضمیر طفله راجعدر ومعناده همته مقیددر همتش تقدیرنده چه ادات تسویه در ایکی یرده بله (محصول بیت) چون طفل کوکلنی حرص وطمعدن پاك طوتار یعنی کوکلنده حرص وطمع یو قدرزیرا هنوز طفلدر

نسنه قدرن بیلمز آنك همتی قتنده التونله خاك برابردر ابدالده ده طمع یوقدر آنکیچون قتنده خاك ه زر برابردر طفلك کبی زر اخذ انك ویردکیله قانع اولوب زیاده یه طامع دکلدر ﴿ خبرده بدرویش سلطان پرست ٭ که سلطان ز درویش مسکینترست ﴾ سلطان پرست وصف ترکیبی پادشاهه طاپوجی یعنی سلاطین مصاحبی وملازمی دیمکدر که حرف بیان (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر سلطان ملازمی اولان درویشه خبرایله که سلطان درویشدن مسکینترك ومحتاجرق در بیت مذکوره دلیل سوق ایدوب بیورر ﴿ کدارا کندیك درم سیم سیر ٭ فریدون بملك عجم بنیم سیر ﴾ کدا کندك مفعول اولی وسیر ثانیسی ویك درم فاعلی وسیم ممیز یکدرم فریدون مبتدا باحرف مصاحبت بنیم سیره متعلق ملك عجم لامیه نیم سیر خبر مبتدا (محصول بیت) کدایی بر درهم کمش بهاسی طعام طوق ایدر یعنی طیورر اما فریدون کبی عظیم الشان پادشاهی مملکت عجم نیم سیر ایدر یعنی فریدون ملك عجمله تمام طو یماز بلکه برمملکته داخی طمع ایدر نته که سلاطینك عادتیدر پس نیم سیردن مراد تمام قانع اولمامقدر ﴿ کدایی که برخاطرش بند نیست ٭ به از پادشاهی که خرسند نیست ﴾ کدایی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت بر حرف ظرف خاطرش ضمیر کدایه راجعدر بند قید دیمکدر پادشاهیده یا حرف وحدت در که حرف رابط صفت خرسند راضی وقانع دیمکدر (محصول بیت) بر کداکه خاطرنده قید غم وغصه یوقدر شول پادشاهدن یکدرکه خدا انك احسانیله قانع واکا راضی دکلدر بلکه ذکر ایلدوکی کبی زیاده یه طامع وطالبدر ﴿ بخسبند خوش روستایی وجفت ٭ بذوقی که سلطان درایوان نخفت ﴾ روستا کوی دیمکدر ویا حرف نسبت جفت بونده زوجه معناسنه در بذوقی باحرف مصاحبت ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت (محصول بیت) کویلی زوجه سیله کوزل یاتوب اویورلر بر ذوقله که پاشاه کوشکنده وسراینده اویله یاتوب اویومادی حاصلی آسوده حال وفارغ البال اولوب اویورلرشویله که سلاطینه میسر اولماز ﴿ اکر پادشاهست اکر پینه دوز ٭ چو خفتند کردد شبت هردوروز ﴾ پینه دوز وصف ترکیبیدر لغتده یامه دیکیجی اما استعمالده اسکیجی به دیرلر زیرا پینه یمایه دیرلر ودوز دوزنده دن مرخم

اسم فاعلدر دوزيدتدن ديكمك ديمكدر (محصول بيت) اكر
پاد شاهدر واكر اسكيجي درچونكه ياتديلر واوپوديلر ايكيسنكده
كيجه‌سي كون اولور يعني فراغ خاطر وآسوده حال اولمقده برابردر
زيرا تشويش خاطر وكدورت طمع اوياتملقده‌در ❊ نكهباني ملك ودولت
رواست ❊ كداپاد شاهست ونامش كداست ❊ نكهباني وصف تركيبي
كوزجي ديمكدر دربان وباغبان قپوجي وباغجي ديمكدر وياحرف مصدر
مصدر وهمزه اضافتيجون كلمتدر ملك ميمك ضميله سلطنت معناسنه‌در
بوبيت اوچ جمله اسميه مشتملدر فتأمل (محصول بيت) ملك ودولت
حراستي بلا والمدر بلكه حقيقتده كداپادشاهدر امانامي كدادر يعني
حقيقتده خدانك احسانيله قانع وتقدير ازليه سنه راضي اولان كدا
پادشاهدر اكرچه نامي كدادر ❊ چو سيلاب خواب آمد وهردو برد ❊
چه برتخت سلطان چه دردشت كرد ❊ سيلاب خواب لاميه‌در مجازا
بعض نسخه‌ده خواب برينه چه مرك واقعدر حرف تسويه دشت
صحرا (محصول بيت) چونكه اويقو وياأجل سيلا مي كلدي وايكيسني
بيله كوتردي كيندي تخت اوزره پادشاه نه صحراده كردنه يعني ايكسي
بيله اويور واولور حاصلي اويوماده واولمه‌ده برابردر حقيقتده همان
فرقلري دوشكده وكفنده درفقدبر ❊ چو بيني توانكر سراز كبرمست ❊
بروشكر يزدان كن اي تنك دست ❊ توانكر تقديري سر توانكر درضرورت
وزنيجون تقديم وتأخير قلندي ياخود راي تخصيص تقديريله توانكر
راسر ديمك اوله توانكرك باشني معناسنه ويابرضمير تقديريله توانكردن
بدل بعض اوله سر ش ديمك اوله على كل حال بيننك سر مفعول
اولي صريحي ومست ثانيسي واز كبر غير صريحي فتأمل شكر يزدان
مصدرك مفعولنه اضافتيدر تنك دست وصف تركيبي الي يوفقه فقير
معناسنه (محصول بيت) جونكه غنينك باشني تكبر وغروردن مست كوره‌سين
يعني غني مغرور كوره‌سين وارخدايه شكر ايله اي الي يوفقه فقير بيت
اتي باعث شكري بيان ايدر ❊ نداري بحمدالله آن دست رس ❊ كه
برخيزد ازدست آزار كس ❊ دست رس تركيب مزجي در قدرت
معناسنه كه حرف تعليل برخيزد قالقه ديمكدر يعني حاصل اوله آزار كس
لاميه برخيزدك فاعلي وازدست مفعول غير صريحي (محصول بيت)

خطاب عام طريقيله حرف رابطی حذف ايدوب بيورر بحمدالله
كه اول دست رس طوتمازسين يعنی اول قدرقدرتك يوقدر كه الكدن
كلسه انجمنی حاصل اوله حاصلی خدايه شكرايله كه كيمسه انجمنكه قادر
ديكلسين غيريلر كبی ﴿حكايت﴾ ﴿ شنيدم كه صاحب دل نيك مرد *
يكی خانه برقامت خويش كرد ﴾ كه حرف بيان صاحب دل نيك مرد
تركيب مزجی بعض نسخده دل يای وحدتله واقعدر بر حرف مقدار درجه
معناسنه قامت خويش لاميه (محصول بيت) ايشتدم كه صاحب دل
برايی آدم يعنی اولياءاللهدن برايی كيمسه بويجه برخانه ياپدی ﴿ يكی
كفت ميدانمت دست رس * كزين خانه بهتر كنی كفت بس ﴾
ميدانمت تا ضمير خطاب معناده دست رسه مقيد دست رست تقديرنده
كه حرف بيان كفت يعنی صاحب دل بس يتردېمكدر (محصول بيت) صاحب
دل بريسی ديدی سنك قدرتك ووسعتك وارايديكنی بيلورم كه بوخانه دن
دكر خانه يپاسين يعنی بوندن بكرك خانه ياپوب پيدا ايلمكه قادر اولديغكی
بيلورم يعنی مالدارسين پس نيچون وسعتكه كوره خانه بنياد ايلمدك صاحب
دل جوابنده يتردېدی يعنی بوخانه بكا يتردېدی حاصلی قبرطارلغنه كوره
دنياده برايكی كون كچنمكه بو بكا كافيدر بوندن زياده اسرافدر ﴿ چه
ميخواهم ازطارم افراشتن * همينم پس ازبهر بكذاشتن ﴾ طارم رانك
فتحيله وضميله كوچراولی تركه نك بچه دن خانه لريدر كه تركيجه درم
اوی ديرلر كاه اولور كه تشبيه طريقيله فلكه ده طارم ديرلر قبه شكلنده
اولان نسنه لره طارم ديرلر امابونك كبی يرلرده كوشك وچارطاق مراددر
افراشتن يوجلتمك مصدر معناسنه همينم بكا بو يتردېمكدر يعنی كفايت
ايدر بكذاشتن قومق يعنی ترك ايلمك معناسنه در (محصول بيت) نه
ديلرم خانه وسرای يوجلتمكدن يعنی يوكسك كوشكلر وچار طاقلر
قالدرمقدن نه مراد ايدرم قيوب كتمكيچون بكا بو يتر يعنی دنياده ترك
ايدوب كتمكه بو مقدار يتربوندن زياده سی حسرت وندامتدر قتد بر
حضرت شيخ نصيحت ومعرفته شروع ايدوب بيورر ﴿ مكن
خانه درراه سيل ای غلام * كه كس رانكشت اين عمارت تمام ﴾
راه سيل لاميه كه حرف تعليل اين عمارتدن مراد دنيادر تمامدن مراد
تأبيد وخلوددر (محصول بيت) ای غلام سيل يولنده خانه ايلمه يعنی

کیمسه یه خانهٔ دنیا باقی وثابت دکلدر یعنی محض فانیدر ابدی قرار ایده جك بر دکلدر زیرا زیاده سریع الزوالدر ﴿ نه از معرفت باشد وعقل وراى * که درره کند کاروانی سرای ﴾ که حرف بیان کار وانی یاحرف نسبت (محصول بیت) معرفتدن وعقل وندبیردن دکلدر که کاروان خانی بوالده اویایه یعنی عقل وفکردن وتدبیر وتصرفدن دکلدر که کوچکنجی منازل ومراحلده اونیسادایلیه زیرا خانه بنیادایلمك مقیمك حالیدر یولجی بر یرده قرار ایلمز پس بو الده خانهٔ قویوب کتمك معقول دکلدر زیرا همان زحمت ومشقتی کندو یه قالور بو بیت احوال دنیا وساکنلرینه تمثیل وتنظیردر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی سلطنت ران صاحب شکوه * فرو خواست رفت آفتابش بکوه ﴾ سلطنت ران وصف ترکیبیدر سلطنت سوریجی دیمکدر یعنی پادشاه مابعدینه اضافتی بیانیه در صاحب شکوه صاحب عظمت دیمکدر بونك کبی برلرده اصلنده اضافتله در ضرورت وزنیچون اضافتدن مقطوع اوقنور فاحفظ فرو ادات تأکید خواست رفت بونده رفتن معناسنه در زیرا فعل ماضی مثلنه مقارن اولسه ثانیدن مصدر مراد اولور آفتابش تقدیری آفتاب عمرش در بکوه باحرف صله (محصول بیت) برسلطنت سوریجی صاحب عظمتك آفتاب عمری کوه فنا وزواله باتمق دیلدی یعنی موت ومرگ قریب اولدی آفتابدن مرادروحدر دیدین عجب جان ایش ﴿ بشیخی درآن بقعه کشور کذاشت * که در خانهٔ قایم مقامی نداشت ﴾ بشیخی باحرف صله ویا حرف وحدت بقعه بونده یردیمکدر ارض معناسنه کشور اقلیم دیمکدر کذاشت قودی دیمکدر حاصلی تسلیم ایلدی دیمکدر خانهٔ خاندان دیمکدر وارثان سلطنت معناسنه قائم مقام اضافتدن مقطوع اوقنور ضرورت وزنیچون یاحرف وحدت ویا حرف ابهام نداشت طوتمازدی یعنی انك یوغیدی (محصول بیت) مذکور پادشاه اول یرده برشیخه مملکت وسلطنت قودی یعنی تسلیم ایلدی زیرا کندی خاندانده ووارثان سلطنتنده برقایم مقامی یوق ایدی که یرنده اوتوروب پادشاهلق ایده ﴿ چو خلوت نشین کوس دولت شنید * دکر ذوق در کنج خلوت ندید ﴾ کوس دولت لامیه در مجازا (محصول بیت) چونکه مذکور خلوت نشین یعنی شیخ دولت کوسنی اشتدی ودماغنه ذوق

ردشعی

سلطنت دوشدی اندنصکره خلوت یعنی کوشهٔ توکل وقناعتده وزاویهٔ عزلت وفراغتده ذوق وصفا کورمدی ❊ چپ وراست لشکر کشیدن کرفت ❊ دل پردلان زورمیدن کرفت ❊ کرفت بونك کبی یرلرده باشلدی معناسنه در دل پردل لامیه پردل وصف ترکیبی بهادر معناسنه در تقدیری دل مرد پردادر الف ونون ادات جمعدر وضمیر شین راجعدر رمیدن اورکمك امابونده قورقق معناسنه در (محصول بیت) مذکور پادشاه جدید صوله وصاعقه یعنی اطراف واکنافه لشکر چکمکه باشلدی یعنی ممالك فتح ایلمکه مقید اولدی پس بهادرلرك و پهلوانلرك یورکی اندن خوف وخشیت اوزره اولمغه باشلدی یعنی برمرتبه جنك جوی ودلیر قوپدی که صواش ارلری اندن خوف اوزره اولدیلر ❊ چنان سخت بازو شد وتیز چنك ❊ که با جنك جویان طلب کرد جنك ❊ سخت بازو وصف ترکیبی قوی بازولی دیمکدر یعنی زورلی تیز چنك ده وصف ترکیبی کسکین پنجه لی معناسنه مراد پرنجی دیمکدر که حرف رابط صفت یا حرف مصاحبت جنك جو وصف ترکیبی صواش اری دیمکدر والف نون ادات جمع (محصول بیت) انجلین زورلی وپرنجی بهادر قوپدی که بهادر صواش ارلریله جنك وجدال طلب ایلدی حاصلی شویله فدایی قوپدیکه صواش ارلری پهلوانلرله باش مبدانه چیقوب جنك ایلمك دیلدی ❊ زقوم پراکنده خلق بکشت ❊ دکر جمع کشتند وهمرای وپشت ❊ قوم پراکنده پریشانیه خلق یا حرف وحدت دکر تقدیری قوم دکردر ویاباقی قوم همرای بونده متفق دیمکدر واو حرف عطف پشت ارقه دیمکدر مراد ظهیر ومعین در (محصول بیت) متفرقه قومدن یعنی تحت تصرفنده اولمیان طائفه دن برمقدارنی قتل ایلدی وباقی وسائری جمع اولوب همرای وهم پشت یعنی بری برینه معین وظهیر ومتفق اولدیلر مصراع ثانینك معناسی اول قوم کروجمع اولدیلر دیین دکرك معناسنده مسامحه ایلمش ❊ چنان در حصارش کشیدند تنك ❊ که عاجز شد از تیرباران وسنك ❊ در حرف صله حصارش ضمیر شینه راجعدر تنك بونده محکم معناسنه در که حرف بیان تیرباران رانك سکونیله ترکیب مزجی دراوق یغموری معناسنه مبالغه طریقیله (محصول بیت) طائفهٔ متفق شینی انجلین محکم چکدیلر یعنی

ردشمی

حصـاره دوشروب زبون ومغلوب ایلدیلر وجائزدرکه بونده حصار مفاعله بابندن مصدر اوله محاصره معناسنه یعنی انی شویله محکم محاصره ایلدیلرکه اوق وطاش یغمورندن عاجز اولدی ﴿ برنیك محضر فرستاد کس * که صعبم فرومانده فریادرس ﴾ برنیك محضر لامیه نیك محضر وصف ترکیبی ایی خوبلی معناسـنه یای وحدت مقدردر تقدیرکه حرف تعلیل صعب مشکل ومحکم دیمکدر فرومانده عاجز وزبون دیمکدر فریاد بونده مدد معناسنه درس رانك فتحیله فعل امر مفرد مخاطب یتش واریش معناسنه صعبم میمی فرومانده یه مقید در فرومانده‌ام تقدیرنده (محصول بیت) پادشاه جدید اول مملکتده برایی خوبلی عزیزه بر کیسه ارسال ایلدی که محکم عاجز وزبون قالمشم بکا مدد دایرش یعنی بکا برخیر دعا ایله که اعدامه نصرت وفرصت بولم ﴿ بهمت مدد کن شمشیروتیر * نه درهر وغابی بود دستگیر ﴾ بهمت باحرف مصاحبت که حرف تعلیل وغاواوك فتحیله جنك دیمکـدرو یاحرف وحدت دستـگیر وصف ترکیبی ال طوتیجی دیمکدر یعنی معین وظهیر معناسنـه (محصول بیت) همتـله وصفای خاطر له بکا مدد ایله زیرا تیغ وتیرهر جنکده معین وظهیراولماز یعنی درون دلدن اولان دعاکبی مؤثر اولماز ﴿ چو بشنید عابد بخندید وکفت * چرانیم نانی نخوردونخفت ﴾ نیم نانی لامیـه ویاحرف وحدت (محصول بیت) چون که نیك محضر عابد شیخك سوزنی ونضرعنی ایشندی و کولدی ودیدی نیچون یارم اتمکی یبوب اویوما دی یعنی نیچون یارم نانله قانع اولوب کوشـهٔ فراغتده حضور ایلمدی سلطنت انك نه حدی ایدی ﴿ ندانست قارون نعمت پرست * که کنج سلامت بکنج اندرست ﴾ قارون نعمت پرست بیـانیه قارون بونده استعاره طریقیـله مذکوردر حریص دنیا معنا سنـه نعمت پرست وصف ترکیبیدر نعمته طاپوجی یعـنی نعمت دنیای سوبجی که حرف بیـان کنج سلامت لامیـه در مجازا سلامت خزینه‌سی دیمکدر بکنج باحرف ظرف واندر ادات تأکید وسین وتاادات خبر(محصول بیت) نعمت سوبجی حریص دنیا بیلدی که سلامت وسعـادت خزینه‌سی کنج قناعت وفراغنده در حاصـلی ذوق وصفا ترك دنیاده درمحبتنده وطلبنـده دکل فتأمل ﴿ حکایت اندرصبردرناتوانابیٔ بامید بهی ﴾ ﴿ کاست درنفس مردسلیم * کرش

زرنیا شدچه نقصان و بیم ٭ درحرف ظرف نفس سلیم لامیه در (محصول بیت) مرد سلیمك نفسنده سلامت حال وفراغت بال کمال وهنر دربعض نسخه ده سلیم یرینه کریم واقعدر ظاهراولان بو اولی در یعنی مرد کریمك نفسنده وذاتنده کرم واحسان کمال وهنردر پس اکر بالفعل سیم وزری یوغیسه یعنی فقیرایسه اندن اکا بیم ونقصان وضرر مترتب اولماز زیرا کرم امر ذاتی وافلاس وفقرامرعارضیدر که ثابت وقائم اولماز ٭ ونکه ارا کرسفله قارون شود ٭ که طبع لئیمش دکرکون شود ٭ ونکدار مصراع ثانیه مرهون در سفله سینك ضمی وکسریله وسکون فائله الجق دیمکدر که حرف بیان طبع لئیم بیانیه ضمیر سفلیه راجعدر دکرکون غیردورلی یعنی متغیر (محصول بیت) اکر الجق ودنی اولان کیمسه اموال واسبابده قارونده اولورسه سن ظن ایتمه که انك ذلیل ولئیم طبع یردورلی داخی اوله حاصلی رذالت وحساستدن خلاص بولمزیرارذالت ذات جبلی در دنیا متاعیله زائل اولماز فتدبر ٭ وکردرنیابد کرم پیشه نان ٭ نهادش توانکر بود همچنان ٭ درحرف تأکید نیابد فعل نفی مضارع مفرد غائب بولمازسه دیمکدر کرم پیشه وصف ترکیبی کرم صنعتلی معناسنه در یعنی کریم نهاد طبع معناسنه وضمیر کرم پیشه یه راجعدر (محصول بیت) واکر کریم الطبع اولان فقیر اولوب نان بولمازسه یعنی برانمکه محتاج اولورسه انك طبیعتی غنی در اولکی کبی حاصلی اهل غنا ایکن نیجه ایدیسه فقرحالنده کنه اویله درهیچ بیحضوراولماز یعنی ایکی حالده بیله کریمدرو کرمدن خالی اولماز ٭ مروت زمینست وسرمایه زرع ٭ بده کاصل حالی نماند ز فرع ٭ زرع بونده مزروع معناسنه در کاصل که حرف تعلیل اصلدن مراد مروت درکه زمین مزرعه حکمنده در وفرع مزروع درکه سرمایه حکمنده در (محصول بیت) مروت وسخاوت اتارلده در وسرمایه ومال اکندر ایمدی سرمایه دن سخاوت ویرکه مروت وسخا سرمایه دن قالمسون یعنی خدا برینه بیك ویرور نتکه تخمك هردانه سندن نیجه دانه حاصل اولور فتدبر ٭ خدایی که ازخاك مردم کند ٭ عجب دارم ازمرد می کم کند ٭ که حرف رابطه صفت مردمی یاحرف مصدر (محصول بیت) برخداکه ترابدن مردم خلق ایدر عجب طوتارم اکرمرد ملکی یعنی کرم واحسانی

كم وضايع ايدرسه يعنى نيجـه كه سن مستحقنه ويرسـك خدا سكا عوض يرينه بيك ويرر ﴿ به مال نهادن بلندى مجوى ❊ كه ناخوش كند آب استاده بوى ﴾ باحرف مصاحبت سببيتى متضمن بلندى ياحرف مصدر رفعت ديمكدر كه حرف تعليل ناخوش برامز ديمكدر آب استاده بيانيه بوى قوقو (محصول بيت) نعمت ومالى قيوب صقلمغيله رفعت ديلمـه يعنى حسنله عزوشرف رجاايلمه زيرا بر يرده چوق طورمش صو قوقوسنى برامز ايدر حاصـلى بدبوى اولور كند بونده شود معناسنه ديين سهو ايلمش ﴿ به بخشندكى كوش كآب روان ❊ بسيلش مدد ميرسد زآسمـان ﴾ به بخشندكى باحرف صله وياحرف مصدر وكاف عجمهاى رسيدن بدل كه حرف تعليـل آب روان لاميه اقيجى صو ديمكـدر در بسيلش باحرف مصاحبت سببيتى متضمن وضمير آبه راجعدر مدد بونده ياردم ديمكـدر (محصول بيت) احسان وكرمه سعى وكوشش ايله زيرا آب روانه سيل سيله آسمـادن مدد ايريشور كه هيچ منقطع اولمزايمـدى سنده مالكى مستحقنه بذل ايله كه خدا امريله هيچ منقطع اولماسون ﴿ اكراز جاه ودولت بيفتدلئيم ❊ دكر باره نادر شود مستقيم ﴾ (محصول بيت) اكرلئيم اولان كسـه جاه ودولتدن دوشرسـه يعنى منصبندن منفصل اولورسـه بركره دخى نادر مستقيم اولور يعنى دكـه ده منصبه واصل اولوب ثابت اولماز ﴿ وكرقيمتى كوهرى غم مدار ❊ كه ضـايع نكرداندت روزكار ﴾ قيمتى ياحرف نسبت كوهرى ياضمير خطاب كه حرف تعليل نكرداند فعل نفى مستقبل مفرد غائب ايلمز ديمكـدر وتاضمـير خطاب منصوب متصل مخاطب سنى ايلمزديمكدر روزكار فاعلى (محصول بيت) لئيمك حالى مذكور كبى در اماسن قيمتـلى كوهر ايسك غم طوتمه وبيحضور اولمه زيرا روزكار سنى ضايع ايلمز البته بلكه بر وجهله سنى دولته ايصـال ايدر قيمتى ياسنى حرف مصدر ديين زائد سويلمش حاصلى سنده برهنر وكمال وار ايسه البته روزكار سنى بر كون ايلرى چكوب سعـادتمند ايدر ﴿ كلوخ ارچه افتاده بينى براه ❊ نبينى كه دروى كس كند نكاه ﴾ كلوخ كاف عربك ضمـيله كسك ديمكدر نه بينيك مقدم مفعولى وافتادهنك فاعلى اكا راجع ضميردر كه حرف بيان درحرف صـله وضمير كلوخه راجعدر (محصول بيت) كسكى كرچه يولده دوشمش كوررسين اما كورمز سنكه كيمسـه اكا نظر

ردشمى

صاله والتفات ایدوب طمع ایلیه ❊ وکر خردهٔ زر زدندان کارز ❊ پیقند بشمش بجویند باز ❊ خردهٔ زر لامیه دندان کارز ده بو یله کار زکاف عجمك ضمیله مقراض معناسنه دربشمش باحرف صاحبت بجوینده متعلق باز ادات تأکید (محصول بیت) کاوخنك حالی مذکور کیدر اما اکر التون خرده سی مقراض اغزندن ودیشندن دوشه آنی شمعله ارالر اهمال ایدوب قومازلر زیرا مسلم عالم ومقبول بنی آدمدر ❊ بدر میکنند آبکینه زنك ❊ کجا ماند آیینه در زیر زنك ❊ بدر باحرف صله بدر میکنند چیقارر یعنی پیدا ایدرلر آبکینه کاف عجمك کسریله صرچه یه دیرلر آیینه عجمده ومرات عربده دمشقی دمی دن اولان آیینه در والا رومده مستعمل اولان صرچه یه عرب زجاج دیر وعجم آبکینه زنك زای عرب وعجمله مستعمل لفظدر پاس معناسنه معلوم اولا که هر کلمه نك آخری کاف اولسه وماقبلنده نون ساکن اولسه اول کاف البته عجمیدر فاحفظ (محصول بیت) صرچهٔ طاشدن چیقاررلر حاصلی ماده سی طاشدن اما هر طاش دکل بلکه اکا لایق ومخصوص طاش وار درکه اندن حاصل اولور مقصود بو که قابلیت برشیده اوله اول قابلیت انی مقبول ایدر البته فندر پس آیینه مقبول اولدیغیچون پاس التنده قالماز حاصلی هنرمند وجوهردار اولان کیمسه یانده قالماز برکون بر مشتریسی چیقار بوند نصکره کان بیت مقصودی تنویر وتوضیح ایدر ❊ هنر باید وفضل ودین وکمال ❊ که کاه آید وکه رود جاه ومال ❊ که حرف تعلیل جاه منصب (محصول بیت) کشیده هنر وفضل ودین وکمال کرك زیرا منصب ومال کاه کلور وکاه کیدر ثابت وبرقرار دکلدر ❊ حکایت ❊ ❊ شنیدم زپیران شیرین سخن ❊ که بود اندرین شهر پیری کهن ❊ پیران شیرین سخن وصف ترکیبی طاتلی دیللی وکوزل سوزلی دیمکدر که حرف بیان اندرین شهردن مراد بعضیلر دیدیلر که شهر شیراز وبعضیلر دیدیلر که دمشق درکه کتاب انده تصنیف اولمشدر والعلم عندالله (محصول بیت) شیرین سخن پیرلردن ایشتدم که بو شهرده براسکی پیروار ایدی ❊ بسی دیده شاهان ودوران وامر ❊ بسر بردهٔ عمری بتاریخ عمرو ❊ امر بونده حال وحکم معناسنه در بسر برده نهایته ایلتمش بعض نسخه ده سرآوردهٔ واقعدر کنه بو معنایه در عمری باحرف

مطلب

ردشمی

ردشمی

تنکیر وحدت دیمک ایچوندر بر تاریخ عمرو یعنی بو یرده مقدار معناسنی افاده ایدر و اضافت لامیه در عمر و تار بتحیه دیمکدر تاریخ ایله دیمین تاریخ سویلمش (محصول بیت) مذکور پیر چوق زمان وچوق پادشاهلر وچوق امور واحوال کورمشیدی عمر وتار بتحیه باشه وغایتده عمر ایلتمشیدی یعنی یاشمش عمر دیده ایدی حاصلی معمر پیر ایدی بعض نسخه ده تاریخ عمرو واقعدر ابتدای مدت عمری بیانیچون عمرودن مراد سلاطین سالفه دن عمرو بن لیث ویا عمرو بن امیه که حضرت حبیب اللهك صلی الله علیه وسلم یکی ایدی که معمر بر ذات شریف ایدی والعلم عندالله

﴿ درخت کهن میوهٔ تازه داشت ❊ که شهر از نکویی پرآوازه داشت ﴾

درخت کهن بیانیه میوهٔ تازه بیانیه در که حرف رابطه صفت نکویی یا حرف مصدر (محصول بیت) کهنه در ختك تازه میوه سی وارایدی یعنی مذکور پیرك بر تازه کوزل اوغلی وار ایدی که شهری کوزللکندن پرآوازه طوتاردی حاصلی حسنله مشهور اولمشیدی ﴿ عجب در زنخدان دلفریب که هرگز نبودست بر سرو سیب ❊ عجب تقدیری عجب دارم در یعنی عجب طوتارم حاصلی عجبم واردر دیمکدر زنخدان اکلك دیمکدر آن اسم اشارتدر دلفریبه دلفریب وصف ترکیبیدر فریبیدن الدامق دیمکدر که حرف علت در تعجبه (محصول بیت) تعجبم واردر اول دلفریبك اککنده یعنی المایه بکزرد کرمی اککنده که هرگز سروك اوزرنده الما اولمامشدر قاتنی سروه واککی سیبه تشبیه ایدوب بیورر عجب طوتارم انك سرو کبی قامتی اوزرنده سیب کبی زنخدانی زیرا هرگز سرو اوزرنده الما بتمامشدر ﴿ زشوخی ومی دم خراشیده نش ❊ فرج دید در سر تراشیدنش ﴾ شوخ مطبوع معناسنه در ویا حرف مصدر خراشیدن طرملق دیمکدر بونده مراد الم وآزاردر وضمیر پیره راجعدر فرج جمله بونده غمدن خلاص اولمقدر (محصول بیت) پسرك شوخ ومطبوع اولقدن ومحبت وعشقه کرفتار اولان بنده لری استغنا ایله مجروح ایلدکندن باباسی فرج وفرح کورردی باشنی یعنی کاکلنی وزلفنی تراش ایلمه ده مراد ی بو نکاه جمالنه نقصان و یرمکدر زیرا بونلر اسباب حسنندر پس پیر اوبله ظن ایلدیکه بونلر تراش اولمغله حسنی زواله که وغاوی عشاقدن خلاص اوله ﴿ بوسی کهن عمر کوته امید ❊

سرش کرد چون دست موسی سفید ﴾ با حرف مصاحبت موسی عربیده استره در اما عجم بایله موسی دیر عرب موس کهن عمر وصف ترکیبیدر اسکی عمرلی یعنی چوق یشامش کوته امید وصف ترکیبیدر قصه امیدلی دیمکدر زیرا امیدی بوایدیکه بونلر تراش اولمغله حسنه نقصان وزوال کله سرش پیره راجعدر چون ادات تشبیه دست موسی لامیه در سفید بیاض دیمکدر (محصول بیت) استره ایله چوق یاشلی قصه امیدلی پیر پسرک باشنی حضرت موسانک الی کبی بیاض ایلدی یعنی سیاه صاچنی تراش ایلمکله باشی بیاض کوردی حضرت موسانک معجزاتندن بری بوایدی که الی کونش کبی بلا بردی ﴿ زسرتیزی آن آهنین دل که بود ٭ بعیب پری رخ زبان برکشود ﴾ سرتیز زیاده کسکین ایتی معناسنه در و یا حرف مصدر آن اسم اشارتدر آهنیندله که وصف ترکیبیدر دمر یورکلی معناسنه نقدیری موسای آهنین دلست در که حرف رابط صفتدر با حرف صله عیب پری رخ لامیه پری رخ وصف ترکیبی پری یوزلی دیمکدر زبان برکشوردلن اچدی یعنی طعن دلن اچدی واوزاتدی (محصول بیت) زیاده ایتی لکندن وحدتندن اول دمر یورکلی استره که انده اول حدت وشدت واریدی پری رخ پسرک عیبنه وطعنه دل اچدی یعنی عیبنی اظهار ایلدی استره نک سرتیز وآهنین دل اولدغی واضحدر وعینه زبان اچمه سی کاکل وزلفنی تراش ایدوب حسنه نقصان ویرمسیدر وزبان اچمه سی صاپندن اچیلوب تراش ایلمسنی ده وجه طوتسک اولور آهنین دلدن پدر پیری اخذ ایلین وبوکه نسبت غریب معانی تصویر ایلین سنکدل و آهنین طبع ایمش سلمه الله زبان کشوددن مراد تکلمدر دیین غریب تکلم ایلمشدر ﴿ بموبی که کرد از نکو بیش کم ٭ نهادند حالی سرش درشکم ﴾ با حرف مصاحبت سببیتی متضمن درمو یی یا حرف وحدت نکو یی یا حرف مصدر کم اکسک دیمکدر نهادند حالی فی الحال قودیلر سرش استره یه راجعدر درشکم در حرف صله شکمدن صاپنك یاروغی مراددر که استره قباندقده نصکره جانبی ایچنده کیرور (محصول بیت) برقیل سببیله که استره پسرک حسنندن اکسک ایلدی فی الحال باشنی قرننه قودیلر کانه که بو وضع سببی ایله سیاسته مستحق اولدی که باشنی قرننه صوقدیلر حاصلی عادتدر که اتمام ایلدکدنصکره

ردسرورزی
زدشمی

انی بومارلرحالی اوزره اچق قومازلر * چو چنت از خجالت سر خوبروی *
نکونسار در پیشش افتاده موی * سرخوبروی لامیه در خوب روی
وصف ترکیبی کوزل یوزلی دیمکدر نکونسار باشی اشغه دیمکدر
واو حرف عطف ودر حرف صله سر مبتدا ونکونسار خبری وچو چنك
از خجالت نکونساره متعلقدر (محصول بیت) خوبرویك زلفی قطع
اولدوغندن چنك کبی خجالتدن باشی اشاغه ایدی و مقطوع
مویلری او کنه دوشمشدی یعنی اسباب حسنك بعضیسی نقصان
پذیر اولدوغندن تغابن وشرمنده لکندن باشی او کنه صارقدوب
حسرتوندامتله تراش اولان مویلره نظرا ایدردی چنك ذکرنده ایکی
وجه واردر بریسی باشی او کنه دوشرمه ده و بریسی بوکیم چنکك اکثر
ابریشمدن صچاغی اولغندر فتأمل * یکی را که خاطر دور رفته بود *
چو چشمان دلبندش آشفته بود * یکی را بیت ثانی ده کسی کفتك
مقدم مفعولیدر که حرف رابط صفت خاطر بونده کوکل معناسنه در
درو درحرف صله وضمیر خوبرویه راجعدر رفته کیتمش یعنی تعلق
ایلمش ایدی چوادات تشبیه چشمان دلبند بیانیه الف ونون ادات جمع
ودلبند وصف ترکیبیدر کوکل بغلیجی یعنی الیجی معناسنه وضمیر
سابق کبی خوبرویه راجعدر آشفته ماضیدن قسم مفرد غائب مست
وحیران معناسنه (محصول بیت) بریسنه که کوکلی اول خوبرویه
وارمشیدی یعنی مقید اولمشیدی وانك مست وحیران چشمی کبی آنك
عشق ومحبتیله واله وسرکردان ایدی * کسی کفت جور آزمودی ودرد *
دکر کرد سودای باطل مکرد * آزمودی فعل ماضی مفرد مخاطب صنادك
یعنی چکدك دیمکدر در دجوره معطوف دکر داخی دیمکدر کرد کاف
عجمك کسریله وسکون رائله بونده چوره معناسنه درسودایه اضافت
لامیه و باطله بیانیه مکرد کاف عجمك فتحیله فعل نهی مفرد مخاطب
چکزنمه دیمکدر (محصول بیت) مذکور عاشقه برکسه دیدی که
جوانك عشقنده چوق جور ودرد چکدك داخی سودای باطل
چوره سنده چکزنمه یعنی شمدنکرو مجتنی ترك ایدوب حضور ایله نیچه
برجور وجفاسنی چکرسین * زمهرش بکردان چو پروانه پشت * چو
مقراض شمع جمالش بکشت * مهر محبت وضمیر پسره را جعدر

بكردان امر مفرد مخاطب دوندر ديمكدر چو حرف تعليل مقراض مبتدا وبكشت خبرى بونده سوندر ديمكدر شمع جمال لا ميه در مجازا وبكشتك مقدم مفعولى وضمير سابق كيدر بعض نسخه ده چو يرينه حرف تعليل يعنى كه واقعدر (محصول بيت) عاشقه كسى دير كه جوانك محبتندن پروانه كبى ارقه كى چوير چون كه مقراض يعنى استره شمع جمالى

رد شمعى

سوندردى يعنى اسباب جمالدن اولان كاكل وزلفنى تراش ايلمكله حسننه نقصان ويردى حاصلى اولكى كبى لطافت قالمدى چو حرفنه تشبيه معناسنى ويرن بى مثل مطالعه يه مالك ايمش ﴿ برآمد خروش ازهوادار جست ﴿ كه ترد امنان را بود عهد سست ﴾ خروش فرياد وفغان ديمكدر هوادار وصف تركيبيدر محبت دار معناسنه جسته اضافتى بيانيه در محبت صادق معناسنه كه حرف رابط مقول وقول مقدر در تردامن اكثر

ردسرورى

شهوت پرست وناپاك معناسنده مستعملدر نازك طبع معناسنه اخذ ايلين درشتلك ايلمش الف ونون ادات جمعدر عهد بونك كبى يرلرده امان معناسنه در سست ككشك ديمكدر بى اعتبار معناسنه (محصول بيت) مذكور عاشق چون اول كسك طعن ودخلنى اشتدى محب صادقدن فرياد وفغان كلدى وديدى ملوثلرك وشهوت پرستلرك امن وامانى سست ونامعقول اولور حاصلى عهدى اعتقاده لايق اولماز ﴿ پسر خوش منش بايد وخوبروى ﴿ پدر كو بجهلش بينداز موى ﴾ خوش منش وصف تركيبى خوش طبع معناسنه پدر كونك مقدم مفعولى بجهل باحرف مصاحبت بيندازه متعلق وضمير پسره راجعدر موى مفعول بيندازدر (محصول بيت) عاشق صادق اول كيمسه دير كه پسر خوشخوى وخوبروى وملايم ولطيف طبع كرك حاصلى ملك خويلى كرك باباسنه دى جهلله نادانلغيله موينى يعنى كاكل وزلفنى تراش ايدوب يبانه ات كه اندن عاشقه ضرر مترتب اولماز ﴿ مراجان بمهرش درآميختست ﴿ نه خاطر بموبى درآويختست ﴾ مراجان بنم جانم ديمكدر بمهرش باحرف مصاحبت بحرف تأكيد آميختست ممتزج ومختلط ديمكدر سين وتا ادات خبرنه حرف نفى خاطر تقديرى خاطرمدر بموبى باحرف صله ويا حرف وحدت ودر حرف تأكيد آويختست حرف نفيله نيا ويختست تعلق ايلمشدر لفظ آويختن اصمق واصلق وتعلق معنالرنده مستعملدر

آویزیدن مصدریده بویله‌در (محصول بیت) عاشق دیرکه بنم جانم کوکلمک محبتیله ممتزج ومختلط اولمشدر خاطرم ودرونم کاکل وزلفنه متعلق دکلدر یعنی مهر ومحبتم کندینه در صاچنه وقلینه دکلدر زیرا قیل کندیسه کسه بیتر مراد کند ینك وجود شریفدر مو یی دکلدر

﴿ چو روی نکو داری انده مخور * که‌موی را بیفتد بروید دکر ﴾

روی نکو بیانیه انده اندوهدن مخففدر غم وغصه معناسنه که حرف تعلیل اراکردن مخففدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر چونکه کوزل یوز طوتارسین کوزل یعنی کوزل یوزك وار حاصلی چونکه صاحب جمال محبوبسین غم یمه که اکر قیل دوشرسه ینه بیتر یعنی کاکل وزلف تراش اولمغله حسنه نقصان ویرمز حسن کامل اولنجه زیرا العارض کالمعدوم در حضرت شیخ حکمت ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ نه پیوسته رز خوشهٔ تر دهد * کهی برك ریزد کهی بردهد ﴾ نه حرف نفی معناده دهده متعلق ندهد تقدیرنده پیوسته دائم دیمکدر رز تقدم راء مهمله ایله اوزم چبوغنه دیرلر خوشه بونده وبونك کبی برلرده اوزم صلقمنه دیرلر وتره اضافتی بیانیه در برك کاف عجمله یپراق دیمکدر ریزدك مفعولیدر بر بونده یمش معناسنه در (محصول بیت) دائما اصمه چبوغی تازه‌اوزم صلقمی ویرمز بلکه کاه اولور که یپراغنی دوکر وکاه‌اولور که میوه ویرور مذکور پسر کده کاکل وزلفی تراش اولدیسه ینه بتر بویله قالماز ﴿ بزرکان چوخور درحجاب اوفتند * حسودان چواخکر درآب اوفتند ﴾ خورخاده روم ضمه ایله وواو رسمیله کونش دیمکدر حجابدن بونده سحاب مراد دراخکر یعنی قور دیمکدر (محصول بیت) اکابر نکبت وبلایه دوشرلرسه اما آفتاب سحابه دوشدیکی کبی ایچندن تیز چیقار حسودلرده مصیبت ومشقت والمه دوشرلر اما اخکر صویه دوشدیکی کبی که اول ساعت سو ینوب قره کومر اولور بیت آتی مرادی بیان ایدر ﴿ برون آید از زیر ابر آفتاب * بتدریج واخکر بمیرد درآب ﴾ بتدریج آیده متعلقدر بمیرد فعل مضارع مفرد غائب سو ینور دیمکدر (محصول بیت) آفتاب تدریجله یعنی یاب یاب بولت التندن چیقار منجلی اولور اما اخکر صو ایچنده صو ینوب هلاك اولور یعنی قزل یاقوت کبی ایکن قاب قره کومر

﴿ اولور ﴾

اولور ﴿ زظلمت مترس ای پسندیده دوست * که ممکن بود کآب حیوان دروست ﴾ که حرف تعلیل کآب که حرف بیان آب حیوان بیانیه دروست در حرف ظرف وضمیر ظلمته راجعدر رسین وتاادات خبر محصول بیت) ای مقبول دوست ظلمتدن قورقمه زیرا ممکندر که آب حیوان انده اوله یعنی آب حیوان بوقدر مقبول ایکن یری ظلمتدر ایمدی ظلمتدن قورقوب قاچمه بلکه آب حیوان دیدکاری انده اوله حاصلی آلام وشدایدر وزکاردن بیحضور اولمه زیرا آز در که وصول مقصود که سبب اوله که عسرله یسر بیله در ﴿ نه کیتی پس آن جنبش آرام یافت * نه سعدی سفر کرد تاکام یافت ﴾ نه حرف نفی استفهام تقریری متضمن جنبش اسم مصدردر جنبیدندن دپرنش دیمکدر آرام اسمدر سکون وقرار معنا سنه نه کنه سابق کبیدر تاحرف تعلیلدر حتی معناسنه ویاحرف انتهادر الی معناسنه کام بونده مراد معناسنه در (محصول بیت) جهان جنبش وحرکتدن صکره قرار بولدیمی یعنی بولدی مراد بودر که خدا جهانی اول آب اوزره جبالسز مسطح خلق ایلدی پس قراروسکون ایلیوب حرکت وجنبشه کلدی بنی آدم خوف ایلمکیچون جبالی اکا اوتاد ایلدی سعدی سفر ایلدیمی تاکیم مرادنی بولدی یعنی ایلدی و بولدی یاخود مراد ین بولنجه سفر ایلمدیمی یعنی ایلدی ﴿ دل از بی مرادی بفکرت مسوز * شب آبستنست ای برادر روز ﴾ بی ادات سلب مرادی یاحرف مصدر بفکرت باحرف مصاحبت وفکرت فانک کسریله وتانك اسمدر تأمل معناسنه مصدری فکر کلور فانك فتحیله مسوز فعل نهی مفرد مخاطب یاقمه دیمکدر آبستن الف ممدوده وبانك کسریله وتای مفتوحه یوکلی دیمکدر (محصول بیت) کوکلکی مرادسزلقدن اوزاق فکرله وغمله یاقمه یعنی مرادك بالفعل الویرمدکیچون مضطرب وبیحضور اولمه زیرا کیجه ای برادر کونله یوکلیدر یعنی کیجه سیاه محض ایکن ایچنده روز روشن واردر که ایرته طوغر نته که شاعر دیر * بیت * دنیاکه حادثاته هر کیجه یوکلی در * کون طوغمه دن نلر دوغه کیم بیله ناکهان * * بیت * عجبمی طوغسه زلفکدن فتنه لر * مثلدر بودینور اللیل حبلی *

﴿ باب هشتم در تأثیر تربیت ﴾

﴿ سخن در صلاحست وتدبیر وخوی * نه در اسب ومیدان وچوکان وکوی ﴾ سخن مبتدادر صلاح خبری

تدبیروخوی صلاحه معطوف (محصول بیت) بوبابده سوز صلاح حال واصلاح نفس وتدبیر آخرت وخوی نیك تحصیلنده در آت تعلیمنده ومیدانده آنی سچرادوب اوینتامسنده وکوی وچوکان اوینده دکلدر حاصلی انسانه لازم اولان ادات وارکانی وتدبیر وتصرفی وامورآخرتی بیان ایدر شجاعت وبهـا درلغی وفارسلغی وکوی وچوکان اوینی بیان ایلمز زیرا مهم وضروری اولان زهد وتقوی وریاضت نفس در ومذکورلر امور محسنه دندر ضروریه‌دن دکلدر ﴿ توبادشمن نفس همخانهٔ ＊ چه در بند پیکار بیگانهٔ ﴾ دشمن نفس لامیه‌در مجازا همخانه هم ادات جمعیت هم‌سفر وهمسفره کبی سفردش وسفره دش دیمکدر بونده خانه دش دیمکدر یاضمیر خطاب همزه حرف توسل چه بونده استفهام معناسنی متضمن در نیچون دیمکدر در حرف ظرف بند پیکار بیگانه لامیه ویاو همزه سابق کبیدر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله یورر سن نفس دشمنله اوده شفسین روز وشب بیله اولور سین پس نیچون بیگانه دشمنله جنك قیدنده سین حاصلی اول بیله اولان دشمن قهرایله اندنصکره اجنبی وبیگانه اولان دشمنله جنك ایله زیرا حضرت حبیب الله نفسله جنکه جهاد اکبر وکافرله جنکه جهاد اصغر بیور مشدر یعنی نفسله جنکی تقدیم بیور مشدر ﴿ عنان باز پیچان نفس ازحرام ＊ بمردی زرستم کذشتند وسام ﴾ بازپیچان لامیه‌در تقدیری عنان نفس بازپیچاندر ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولندی الف ونون ادات جمعدر ازحرام باز پیچانه متعلق بمردی باحرف ظرف ویاحرف مصدردر زرستم کذشتنده متعلق واوحرف عطف سام نریمان نام برپادشاهك برمتعین پهلوانیدر (محصول بیت) نفس دیز کینی حرامدن دوندر یجیلر ونامشروع ایشلردن اجتناب ایدیجیلر مردلکده وبهادر لقده سام ونریماندن کچدیلر یعنی ارلکده انلردن زیاده اولدیلر زیرانفسله جنك ایلمك اصعبدر سائر عدولرله جنکدن ﴿ تو خود را چـو کودك ادب کن بچوب ＊ بکرز کران مغزدشمن مکوب ﴾ خودرا را ادات مفعول کندیکی دیمکدر بچوب باحرف استعانت بکرز کران باحرف استعانت واضافت بیانیه کرز کاف عجمك ضمیله چومق دیمکدر کران کاف عجمك کسریله آغر دیمکدر ثقیل معناسنه مغزدشمن لامیه مکوب

فعل نهی مفرد مخاطب دوکه دیمکدر ادب کنك خود مقدم مفعول صریحی در و بچوب غیر صریحیدر ومکوبك مغز دشمن مقدم مفعول صریحی وبکرز غیر صریحی (محصول بیت) کنه خطاب عام طریقیله بیوررسن کندیکی اوغلنجق کبی چوب وچبوقله ادب ایله یعنی ادبله حاصلی ادب تحصیل ایله غزایه واروب کرز کرانله دشمنك باشنی اوره یعنی کفارله محاربه ومقاتله‌دن عدوی نفسله محاربه مقدمدر زیرا انسانك اندن بیوك دشمنی اولماز ❊ کس از چون تو دشمن ندارد غمی ❊ که با خویشتن بر نیایی همی ❊ غمی یا حرف تنکیر که حرف تعلیل یا حرف مصاحبت بر حرف تأکید نیایی همی تقدیری همی نیایی در ضرورت وزنیچون همی تأخیر قلندی (محصول ابیات) کنه عموم اوزره خطاب بیوررسنك کبی دشمندن کیسه غم یمز و پروا چکمز زیرا سن کندکله چیقه‌شامزسن یعنی سن کندیکی و کندی نفسکی مقهور ومغلوب ایدمزسین پس سندن کیسه خوف ایلمز حاصلی نفسك دشمندن قالنجه غیری دشمن سندن خوف ایدوب غم یمز ❊ وجود تو شهریست پر نیك و بد ❊ تو سلطان ودستور دانای خرد ❊ وجود تولا میه ومبتدا شهر یست یای وحدتله خبری وتو مبتدا وسلطان خبری در ودستور دانا بیانیه ومبتدا وخرد خبری دستور دالك ونانك ضمیله وسکون سینله بونده وزیر معناسنه در (محصول بیت) کنه خطاب عام طریقیله بیوررسنك وجودك ایی خویلردن ویرامز خویلردن طولی برشهر در یعنی سنده نیجه دورلی خصلتلر واراییدن و یرامزدن سن وجودك شهرنده پادشاهسین وعاقل وزیرك عقلکدر ❊ همانا که دونان کردن فراز ❊ درین شهر کبرست وسودا وآز ❊ همانا غالبا وکانه دیمکدر که حرف بیان دونان کردن فراز بیانیه دونان الچقلر دیمکدر کردن فراز وصف ترکیبی سرکش ومعاند دیمکدر (محصول بیت) کویا که معاند وسرکش الچقلر بو شهر وجودکده کبر وسودا و حرصدر یعنی شهر وجودك یرامزلری وحرامزاده لری بونلردر حاصلی نته که ظاهر شهرلرده بدبخت و بدکردارلر واردر سنك وجودك شهرنده ده واردر ❊ رضا وورع نیك نامان حر ❊ هوا وهوس رهزن وکیسه بر ❊ نیکنام وصف ترکیبی ایی ادلی دیمکدر والف ونون ادات جمع حره

اضافت بیانیه حرحانك ضمی ورانك تشدیدیله بوله برده مؤمن ومتدین دیمکدر راضرورت وزنیچون تخفیفله اوقنور رهزن وصف ترکیبی یول اوریجی دیمکدر کیسه برده وصف ترکیبیدر یان کسیجی معناسنه رضا مبتدأ ونیکنامان خبری وهوا مبتدأ ورهزن خبری (محصول بیت) رضا وورع وزهد وتقوی شهر وجودکده ایی ادلی مؤمن وموحدلردر یعنی شهر وجودکده شهرتلی صالحلردر اماهوا وهوس شهر وجود کده حرامیلر ویان کسیجیلردر حاصلی صالح انلر طالح بونلردر انلردن خیر وسعادت و بونلردن شر وشقاوت کلور ﴿چو سلطان عنایت کند بابدان ٭ کجا ماند آسایش بخردان﴾ چو حرف تعلیل بابدان باحرف صله آسایش بخردان لامیه آسایش اسم مصدردر آسایدن ندن دکلنش دیمکدر مراد حضور وراحتدر بخرد بانك کسریله عاقل دیمکدر والف نون ادات جمع (محصول بیت) چونکه سلطان یرامزلره عنایت ایلیه عقلا یه وصلحایه آسایش وحضور قنده قالور یعنی برکسه که کبروغرور وهواوهوسه و حرص وطمعه رعایت وعنایت اوزره اوله انده عبادت وطاعت وتقوی ودیانت قنده قرار ایدر یعنی بوایکی حال مانعة الجمعدرکه بری اولدیغی یرده بری اولماز ﴿ترا شهوت وکبر وحرص وحسد ٭ چوخون دررکند وچوجان درجسد﴾ تراسنك دیمکدر چوادات تشبیهدر حرف ظرف رك رانك فتحی وکاف عجمله طمر دیمکدر که عرب عرق دیر عینك کسریله نون ودال ادات جمع استدر (محصول بیت) سنك شهوت وکبرك وحرص وحسدك طمرلرکده قان کبی جاری وجسدکده وتمام اعضاکده جان کبی ساری حاصلی بونلر سنك وجودکده کیزلی ومختفی ظالم حرامزادهلردر که طغیان ایلمکه ادنی بهانه کوزه درلر ﴿کراین دشمنان تقویت یافتند ٭ سر از حکم ورای توسرتافتند﴾ دشمناندن مراد مذکور ظالمردر (محصول بیت) اکر مذکور دشمنلر سندن قدرت وقوت بولورلرسه باشی سنك حکم ورای وتدبیرکدن چویررلر یعنی سکا مطیع ومنقاد اولمازلر بلکه سکا غالب اولوب حکم ورایکی قبول ایلمزلر ﴿هوا وهوس رانماند ستیز ٭ چو بینند سرپنجهٔ عقل تیز﴾ هوس را راحرف تخصیص ستیز اسمدر عناد معناسنه سرپنجهٔ عقل

لامیه در پنجۀ عقل دیمکدر تیزبوند قوی ومحکم دیمکدر (محصول بیت)
هوا وهوسڭ عناد وستیزی قالماز یعنی سرکشلك ایلمز بل که مطیع
ومنقاد اولورلر چون که عقلك سرپنجه سنی غالب وقوی کوره لر
حاصلی کشینڭ عقلی که اوله بونلر مغلوب ومقهور اولورلر شویله
که اثرلری بیله قالماز وخدایه تقربك مقرراولور اما نفسڭ هواسنه
تابع اولوب بونلری کندی حالنه قویوب اهمال ایدرسڭ سکا غالب اولوب
سنی خدادن دور دوشورورلر ﴿ رئیسی که دشمن سیاست نکرد ❊
هم از دست دشمن ریاست نکرد ﴾ رئیسی یا حرف وحدت مراد
حاکمدر که حرف رابط صفت دشمن نکردڭ مفعول اولی وسیاست
ثانیسی دست دشمن لامیەر یاست نکردڭ مفعولی (محصول بیت)
برحاکم که دشمنه سیاست ایلمدی یعنی دشمنڭ دادنی و یرمدی اول حاکم
دشمن النـدن حکم وحکومت ایلمدی زیرا دشمنه مغلوب اولور که
حکم وحکومت سورمکه قوماز ﴿ چه حاجت در ین باب کفتن بسی ❊
که حرفی بس ارکار بند د کسی ﴾ در ین باب یعنی باب نصیحت
که حرف تعلیل حرفی یا حرف وحدت اراکردن مخفف در کار بندڭ
مقدم مفعولی اکرعمل ایدرسه دیمکدر (محصول بیت) باب پند ونصیحتده
چوق سویلمك نه حاجت یعنی بوخصوصده سوزی دراز ایلمك لازدکل
زیرا برحرف یعنی برسوز و بر کلمه یتراکرا بر کیمسه عمل ایلمك مراد
ایدرسه ﴿ کفتار درفضیلت خاموش ❊ ﴿ اکر پای دردامن آری چوکوه
❊ سرش زآسمان بکذرد از شکوه ﴾ درحرف صله آر ینڭ پای مفعول
صریحی ودر دامن غیرصریحی (محصول بیت) اکرایاغڭی طاغ کبی
اتکه کتوررسڭ یعنی چکرسڭ حاصلی کوشۀ عزلت وفراغت اختیار
ایدوب هیچ کیمسه یه عرض حاجت ایلزسڭ باشڭ هیبت وعظمتدن
فلکدن کیچر یعنی عظیم القدر ورفیع المرتبه اولورسین مراد خلقدن منقطع
اولوب کوشۀ توکل وقناعت اختیار ایلمکه ترغیبدر ﴿ زبان در کش
ای مرد بسیار دان ❊ که فرداقلم نیست بر بی زبان ﴾ بی زباندن مراد
دلسزدر (محصول بیت) ای چوق بیلیجی مرد دیلکی ناسزا سویلمکدن
چك یعنی ضرورت اولمیجه سوز سویله زیرا یارین قیامتده دلسزلره
قلم یوقدر یعنی قول جهتندن حساب اولمز اما فعل جهتندن اولور

﴿ صدف وار کو هرفشانان راز * دهن جز باؤؤ نکردند باز ﴾ وارادات تشبیه کوهرفشان وصف ترکیبدر کوهر صاچیجی معناسنه والف ونون ادات جمع ورازه اضافت لامیه‌در صدف وار مصراع ثانیه مرهوندر نکردند بازاچدیلر دیمکدر (محصول بیت) راز جوهرنی صاچیجیلر واسرار خدایه مطلع اولانلر یعنی اولیا صدف کبی اؤلؤدن غیریه اغزاچدیلر حاصلی کلام عین صواب اولمینجه ناطقه کشور مزلر وتکلم ایلمزلر یعنی خطالی سوزی سویلمدیلر ﴿ فراوان سخن باشد آکنده کوش * نصیحت نکیرد مکر درخموش ﴾ فراوان سخن وصف ترکیبی چوق سوزلی معناسنه آکنده کوش وصف ترکیبی قولاغی طقاش دیمکدر زیرا آکنده الف ممدوده و کاف عجمله فتحیله طقیق دیمکدر مثلا بصدغه بوك طقیق کبی نکیرد فعل نفی مستقبل مفرد غائب تأثیرایلمز دیمکدر مکر ادات استثدرالامعناسنه درحرف صله خموش ساکت دیمکدر اسم معناسنه (محصول بیت) چوق سوزلی کیسنك قولاغی طقاش اولور یعنی بسیار کو کیسه سوزدکلیجی اولماز نصیحت خود تأثیرایلمز الاخاموش وساکت اولان کیسه‌یه ﴿ چو خواهی که کویی نفس برنفس * حلاوت نیابی زکفتار کس ﴾ نفس برنفس پیاپی دیمکدر (محصول بیت) چون که کنه پیاپی سویلمك ایستیه‌سین یعنی سوزك اراسین کسمیوب دائما سویلمك مراد ایلین کیسه نك سوزندن حلاوت ولذت بولمازسین یعنی پند پذیراولوب نفسك اصلاح ایده‌مزسین ﴿ نباید سخن کفت ناساخته * نشاید بریدن نینداخته ﴾ کفت کفتن معناسنه ناساخته دوزلمش یعنی فکرسز وتأملسز نینداخته منفی اسم مفعول مفرد غائب اولچولمش واندازه لنمش معناسنه در (محصول بیت) دوزلمش وقوشلمش سوزی سویلمك کرکز یعنی فکرسز وتأملسز سوز سویلمك معقول دکلدر اندازه لنمش واولچولمش قماشی وغیری کسوب بچمك لایق دکلدر حاصلی فکرسز وملاحظه‌سز سوز سویلمك اوراسوز واولچوسز قماش وغیری کسوب بیچمك کبیدر مراد تمثیل وتشبیه‌در ﴿ تأمل کنان درخطا وصواب * به ازژاژخای حاضر جواب ﴾ تأمل کن وصف ترکیبدر فکر ایدیجی معناسنه والف ونون ادات جمعدر خطا اکری وصواب طوغریه دیرلر ژاژخای وصف ترکیبدر هرزه کوی

عبث سویلیجی معناسنه دیمکدر والف ونون ادات جمع واضافتی بیانیه در حاضر جواب وصف ترکیبی فکرسز جوابلی معناسنه (محصول بیت) خطا وصوابده فکر وتأمل ایدیجی کیمسه‌لر حاضر جواب اولان زواید کو یلردن بکدر یعنی نه سویلیجکنی فکر ایدن کیمسه فکرسز عبث سوزلی دن یکدر ❊ کمالست در نفس انسان سخن ❊ تو خودرا بگفتار ناقص مکن ❊ سخن مؤخر مبتدا وکمال مقدم خبر در حرف ظرف خبره متعلق نفس انسان لامیه ناقص مکنک مفعول صریحی وبگفتار غیر صریحی (محصول بیت) انسانک نفسنده وذاتنده سوز کمالدر یعنی هر کسک حالی ومقداری کلامندن معلومدر ایمدی سن کندوکی الحق سوز سببیله ناقص وابتر ایله حاصلی سوزی فکرله سویله که ایی سویلیه سن ❊ کم آواز هرکز ندیدی خجل ❊ جوی مشك بهتر که یك توده کل ❊ کم آواز وصف ترکیبی بونك کبی یرلرده خاموش معناسنه‌در ندیدینك مفعول اولی وخجل ثانیسی جوی یا حرف وحدت که حرف درمن تفضیلیه معناسنه توده تانك ضمیله دپه وبغن دیمکدر کل یالچق دیمکدر (محصول بیت) خاموش اولان کیمسه هرکز سوزندن خجل وشرمنده کورمزسین پاره په مقداری مسك بریغن بالچقدن یکدر یعنی مقبول نسنه‌نك ازی نامعقول نسنه‌نك چوغندن یکدر حاصلی برموزون ومعقول سوز بیك ناموزون ونامعقول سوزدن یکدر ❊ حذر کن زنادان ده مرده کوی ❊ چو دانا یکی کوی وپرورده کوی ❊ ده مرده کوی بیانیه مرده ده های رسمی مقدار معناسنی افاده ایدر ده مرده کوی وصف ترکیبی اون آدم مقداری سوزلی دیمکدر یعنی چوق سوزلی بسیار کوی معناسنه مصراع ثانیده کویلر فعل امر مخاطب سویله دیمکدر پرورده بونده فکرلی وملاحظه‌لی معناسنه‌در یعنی پشمش (محصول بیت) حذرایله صقین اون آدملك سوزلی جاهلدن یعنی پرکو جاهلدن احتراز ایله اکا تقرب ایلمه وسن عالم کبی برسویله اما پشمش سویله خام سویله حاصلی آزسویله امااوزسویله ❊ صد انداختی تیر وهر صد خطاست ❊ اکر هوشمندی یك انداز وراست ❊ صد انداختی تیر تقدیری صد تیر انداختی در ضرورت وزن ایچون تقدیم وتأخیر اولندی راست طوغری دیمکدر (محصول بیت) یوز تیر اندك اما یوزی بیله خطادر زیرا هیچ برایسی نشانه

اورمدی یعنی یوزسوز سو بلدك اما جمله نامقبول ونامطبوعدر اکر عاقل ودانا ایسك بر تیرات اما طوغری ات یعنی اوصلی ایسك پرسوز سو یله اما کرچك وطوغری سو یله ﴿ چرا کوید آن چیز در خفیه مرد ٭ که کرفاش کردد شود روی زرد ﴾ در خفیه کیزلیده دیمکدر که حرف رابط صفت فاش آشکاره دیمکدر کردد فعل مضارع مفردغائب اولورسه دیمکدر فعل شرط واقعدر روی زرد وصف ترکیبی زردروی معناسنه صاری یوزلی دیمکدر خجالتدن عبارتدر (محصول بیت) عاقل اولان کمسنه اول نسنه‌یی نیچون کزلی سویلر که اکرسو یلدوکی آشکاره وفاش اولورسه زردروی اوله یعنی محجوب وشرمنده اوله حاصلی عاقل اوتانجق سوزی سویلمك کرك آشکاره وکرك کیزلی ﴿ مکن پیش دیوارغیبت بسی ٭ بود کز پسش کوش دارد کسی ﴾ غیبت غینك کسریله کشینك اردبجه بر نسنه سویلمك درکه ایشتدوکی تقدیرجه مغموم ومنقبض اوله اکرسوله‌کارك کرچك ایسه غیبت دیرلر دکل ایسه بهتان فاحفظ بود بانك ضمی واوك فتحیله فعل مضارع مفردغائب اولور معناسنه یعنی کینونت ایچون کز که حرف بیان پسش ضمیردیواره راجعدر (محصول بیت) دیواراوکنده کمسه‌یی چوق غیبت ایله کمسه دکلدیوز براجاءزدر دیوارآردندن کمسه قواق طوتوب مصاحبتکی دیکلیه وعالمه افشاایلیه واندن سکا ضرر مترتب اوله ﴿ درون دلت شهر بندست وراز ٭ نکر تانبیند درشهر باز ﴾ شهر بند حصاره ومستوره شهره دیرلر قیاس رازه اضافت ایدوب شهر بند رازست دیمك ایدی ایکن یازده اولان نسخه‌لرده رازواواستدراکله واقعدر که مصراع ثانی به مرهوندر نکر نونك کسری وکاف عجمك فتحیله امعان نظر ایله دیمکدر تاحرف تعلیل وباحرف تحذیر صقین دیمکدر نبیند فعل مضارع مفرد غائب کورمیه دیمکدر فاعلی رازه راجع تحتنده ضمیردر درشهر لامیه و بیندك مفعولی اولی وبازثانیسی (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررکه سنك کوکلك ایچی مستور برشهردر امامعان نظرایله صقین اندءاولان رازشهر بندك قپوسنی مفتوح کورمسون والامرغ قفسدن فرارایلدیکی کبی فرارایدر و بردانخی شهر بندده کیرمن مراد بودرکه کوکل رازك زندانیدر پس انده محبوس اواوب قالمق کرك والافرار ایلدکنده نصکره

مطلب

بوداخی انده کیرمز مراد افشای راز دن صقین دیمکدر رواو
اولمیه معنا بویله اولور که سنك قلبك راز حصاری وزندانیدر ایمدی
احتراز ایله که حصار وزندان قپوسنی کشاد ومفتوح کورمسون یوخسه
قاچوب بوداخی زانده کیرمز * ازآن مرد دانا دهان دوختست *
که بیند که شمع اززبان سوختست * ازآن ادات تعلیل انکیچون دیمکدر
مرددانا بیانیه دوختست وسوختست اصلنده دوخته است وسوخته
است در ضرورت وزنیچون حذف وایصال قلندی دهان دوختنك
مقدم مفعولیدر که حرف تعلیل بیندك فاعلی مرد دانادر یعنی عالم
وعاقلدر انکیچون اغزین دیکمشدر دیمکدر که حرف بیان شمع مبتدا
وسوختست خبری وازز بان سوخت اسنه متعلق وجملهٔ اسمیه مفعول
بیندر (محصول بیت) مرد دانا یعنی عالم وعاقل انکیچون اغزین
دیکمشدر حاصلی ترك تکلم ایلمشدر زیرا کورر که شمع دیلندن ینار یعنی
دیلی اوجندن یاروفناسنه سبب دیلی حاصلی انسانه قولندن کلن بلا
اکثردر فعلندن کلن بلادن معلوم اولا که شمعك دیلی فتیلنده ینان
آتشیدر تشبیه طریقیله * حکایت * تکش باغلامان یکی راز کفت *
که این رانیاید بکس باز کفت * تکش تانك وکاف عربك کسریله
سلاطین اتراکدن برینك اسمیدر با حرف صله غلامان مراد
آدملریدرکه حرف تنبیه این را این راز را دیمکدر بکس با حرف صله
بازادات تأکید کفت کفتن معناسنه در (محصول بیت) تکش آدملرینه
برراز سویلدی وتنبیه ایلدی که بورازی کیمسه یه سویلیوب افشا
ایلمك دیدی * بیك سالش آمدز دل بردهان * بیك روزشد منتشر در
جهان * بیك با حرف صله سالش ضمیر تکشه راجعدر بر حرف صله
بیك باکنه سابق کیدرز درجهان در حرف صله (محصول بیت) مذکور
راز تکشك بریلده کوکلندن اغزینه کلدی یعنی بریل مقداری
اول رازی کوکلنده حفظ ایلدی کیمسه یه فاش ایلدی اما آدملرینه
دیدکدن صکره برکونده فاش اولوب منتشر اولدی یعنی تمام عالمه
برکونده واردی یایلدی * بفرمود جلادرا بی دریغ * که بردار سرهای
اینسان بتیغ * بی دریغ بی رحم و بی امان دیمکدر که حرف بیان
سرهای اینسان لامیه در بونلرك باشلرینی دیمکدر (محصول بیت)

غلاملر كه مذكور رازى افشا ايلديلر نكش غضبه كلوب جلاد بيرحم وبى امان اولوب بيوردى كه بونلرك باشنى قلججله قالدر يعنى باشلرينى كس ديمكدر * يكى زان كفت وزنهار خواست * مكش بندكان كين كنه ازتو خاست * زنهار امان معناسنه در خواست واوله ديلدى ديمكدر واوسزخاست قالقدى ديمكدر (محصول بيت) بريسى انلردن ديدى وامان ديلدى او ادرمه قوللر يكى بو كناه اول سندن قالقدى كه افشاى رازايلدك بيزه رازك كيزلى اولديغين استرد كيسه بيزه ديمك كركيدى * تواول بستى كه سر چشمه بود * چو سيلاب شد پيش بستن چه سود * سر چشمه اصلنده اضافتله در ضرورت وز نيچون قطع اولمشدر بكار باشى ديمكدر (محصول بيت) سن اول سر چشمه ايكن بغلمدك يعنى سر كه مالك ايكن كتم ايلمدك چونكه سيلاب قالقدى او كين بغلمغيله فائده ويرمز يعنى بونلرى هلاك ايلمكيله سرك حفظ اولماز شمدنكرى فاش اولدى اولجاغى برداخى سركى كيمسه يه فاش ايلمه پشيمان اوليه سين حضرت شيخ مناسبتله پند ونصيحته شروع ايدوب بيورر * تو پيدا مكن راز دل با كسى * كه او خود بكويد بهر كسى * كه حرف تعليل اويعنى ديديكك بهر لاميه (محصول بيت) سن رازكى كيمسنك قتنده آشكاره ايلمه يعنى كيمسه يه كوكلك سرنى ديمه زيرا اول بهر حال كيمسه يه دير يعنى سن اكاديدكك سرى عالمه افشا ايدر تك طور ماز ايمدى رازكى دوستكدن صقله دشمندن كبى * جواهر بكنجينه داران سپار * ولى راز باخويشتن پاس دار * كنجينه داز وصف تركيبى خزينه دار معناسنه سپار فعل مفرد مخاطب سپاريدندن تسليم ايله پاس حفظ معناسنه در دار فعل امر مفرد مخاطب طوت ديمكدر (محصول بيت) جوهرى خزينه دارلره تسليم ايله اما سركى كندكله حفظ ايله يعنى سركه كندك خزينه دارلق ايله سركى كيمسه يه اينانمه * سخن تانكوبى برودست بست * چو كفته شود يابدا وبر تودست * تا حرف توقيت برودست بست اوزرينه ال واردر يعنى سوزه قادرسين اما سويلمدكدنصكره سوز سكا غالب اولور (محصول بيت) سوزنى مادام كه سويلميه سين اكا ال واردر يعنى اكا قادرسين هرنه وقت استرسك سويلرسين اما سويلديككدن صكره اول سكا غالب اولور داخى ضبط وحفظ ايتمكله

طوراغه كيرمز اوچار قوشه بكزر برداخى قفص جانبنه اوغرامز
❊ سخن ديو بنديست درچاه دل ❊ ببالاى كام ودهانش مهل ❊
سخن مبتدا ديو خبرى بنديه اضافتى بيانيه در بندينك ياسى حرف
نسبت چاه دلدن مراد زنخدان دلدر ببالاى كام باحرف صله واضافت
لاميه مهل فعل نهى مفرد مخاطب قومه ديمكدر هليدندن (محصول
بيت) سخن كوكل قويو سنده بند ايچنده برشيطاندر اعدى
انى دماغكه واغزكه قويو برمه حاصلى سخن طشره چقمق لايق
دكل مكر كه ضرورى اوله ❊ تودانى كه چون ديو رفت ازقفس ❊
نيايد بلاحول كس باز پس ❊ لاحول كس لاميه بازپس تأكيد لفظى
(محصول بيت) سن بيلورسن چون كه ديو قفصدن كندى يعنى
قاچدى برداخى لاحول ولاقوت الابالله العلى العظيم ديمسيله كيمسنك
كيرو كلو رمى اعدى سوزده شيطاندر همان كه اختيار كدن
كتدى وچيقدى اندن سن خير اميدين ايلمه ❊ توآن باد دادن ره
نره ديو ❊ ولى بار نتوان كرفتن بريو ❊ نره ديو لاميه دريو
حيله (محصول بيت) ديو نره يعنى اركك ديو يول ويرمك اواوريعنى انى
جسدن خلاص ايلك ممكن درامابرداخى انى حيله ايله طوطوب اله كتورمك
ممكن دكلدر يعنى برداخى اختياريله حبسه كيرمز نقدر حيله ايلرسك
❊ بكى طفل برداردازرخش بند ❊ نيايد بصدرستم اندركمند ❊ رخش
هرانه اسمدر رستم زالك اتنه ده رخش ديرلر (محصول بيت) اوغلنجق
رخشك قيو دن كستكنى وپوندنى ويو لارنى باشندن الور امامذكور
رخش يوز رستم كبى دلاور له كمنده كيرمز سوزده بو كه بكزر
همان اغزدن چقدى برداخى اغزه كيرمز ❊ مكوآن كه كرملا اوفتد ❊
وجودى ازودر بلا اوفتد ❊ ملا آشكار ديمكدر باحرف وحدت
(محصول بيت) سويله شول سوزى كه اكرسوز ملايه يعنى خلق اراسنه
دوشه اندن بروجود بلايه دوشه حاصلى برسوزى سويلمه كه اندن
بركيمسه يه ضرر مترتب اوله ❊ بدهقان نادان چه خوش كفت زن ❊
بدانش سخن كوى يادم مزن ❊ دم مزن سكوت ايله ديمكدر (محصول
بيت) دهقان نادانه عورتى نه خوب سويلدى عقله سو بلر سك سويله
باسكوت ايله ديمه اغزكدن چقدغنى بيلمونلر ❊ مكوى آنچه طاقت

نداری شنود ❊ که جو کشته کندم نخواهد درود ❊ (محصول بیت)
سویلمه شول نسنه‌یی که ایشتمه‌سینه تحمل ایلمیه‌سین یعنی کیمسه ایله سویلمه که
سکا سویلرلرسه بیحضور اوله سین زیرا اربه اکمش کیمسه بغدای بچمز یعنی
یرامز سویلین یرامز ایشیدر البته حاصلی کیله ایله ویرورسك انوکله الورسین
حاصلی غیریه ایی سویلرسك ایی ایشیدرسن ❊ چه نیکوزده است این مثل
برهمن ❊ بود حرمت هر کس از خویشتن ❊ برهمن هند حکیمنه و کشیشنه
دیرلر حرمت هر کس لامیه (محصول بیت) بومثلی برهمن هندنه
ایی دیدی قتی خوب دیدی هر کسك حرمتی کندیدندر یعنی سن غیره
حرمت ایلسك سکا ده غیری اوله ایدر معناده کندو که ایدرسین
❊ نباید که بسیار بازی کنی ❊ که مرقیمتی خویشتن بشکنی ❊ نباید
لایق دکل که حرف بیان بسیار چوق دیمکدر اما بونده عدم صرف مرادادر
که حرف تعلیل مر حرف تأکید قیمت خویشتن لامیه (محصول بیت)
لایق دکل که اویونه مشغول اوله سین کندی قیمتکی صنه سین وقدرکی
ضایع ایلیه سین حاصلی لایق بودر که اویوندن الکی چکه سین
اوغلنجقلر کبی لعب ولهوه مشغول اولمیه سن ❊ حکایت ❊ ❊ یکی خوب
خلق وخلق پوش بود ❊ که در مصر یکچند خاموش بود ❊
خوب خلق وصف ترکیبدر ایی خویلی معناسنه خلق پوشده وصف
ترکیبیدر اسکی کیجی معناسنه خلق خانك ولامك فتحه‌لریله اسکی لباسه
دیرلر که حرف رابط صفت بودایکی برده بیله ادات زمانیه‌در (محصول
بیت) اسکی کیجی برایی کیمسه واریدی که مصرده برزمان خاموش
اولمشیدی یعنی کیمسنه ایله سویلشمزدی ایسم کندی حالنه مشغول اولمشیدی
خاموش اولدیغیچون خلق اکا زیاده اعتقاد ایلمشیدی ❊ خردمند مردم
زنزدیك ودور ❊ بکردش چو پروانه جویان نور ❊ خردمند مردم لامیه
عدم اضافنده جائزدر بکردش اطرافنده دیمکدر جویان صفت مشبهه در
جو یدندن طالب دیمکدر (محصول بیت) عاقل آدملر یقیندن
وایراقدن اطرافنده پروانه کبی نوراسترلردی یعنی ولی در دبو اندن
فیض اومرلردی هر کس نته که اولیادن هر کس برنسنه امید ایدر
❊ تفکر شبی بادل خویش کرد ❊ که پوشیده زیر زبانست مرد ❊ شبی
یاحرف وحدت باحرف مصاحبت دل خویش لامیه که حرف بیان

زیرزبا نست لامیه مصراع ثانی اولی بیان ایدر (محصول بیت) برکیجه کندی کوکلیله فکر ایلدی که بویله الی غیرالنهایه نیجه خاموش اوتورایم شمدنکرو آینده ورونده ایله سویلشیم زیرا کشی دلی التده کیزلی در سویلمینجه قدری وقیمتی بلنمز وحالی معلوم اولماز ❊ سخن گفت ودشمن بدانست ودوست ❊ که درمصر نادانتر ازوی هم او ست ❊ (محصول بیت) سوزسویلدی ودشمن ودوست بلدی اندن نادانرق اولمدیغنی یعنی تمام مصرده اندن نادان اولمدغی معلوم اولدی مکرزیاده جاهل ایمش ❊ حضورش پریشان شدوکارزشت ❊ سفر کردو برطاق مسجدنوشت ❊ بویله ایدنجه حضوری قالمدی (محصول بیت) حضوری پریشان اولدی ایشی چرکین اولدی بلدیلر که هیچ نسنه به مالك دکلدر راکاکلمز اولدیلر بوده سفر ایلدی مسجد کرینه یازدی تقدیری برطاق مسجد نوشت وسفر کرد درضرورت وزن وقافیه ایچون تقدیم وتأخیر قلندی طاق مسجده یازدغی بودر ❊ درآینه کرخویشتن دیدمی ❊ به بی دانشی پرده ندریدمی ❊ یا حرف حکایت کوریدم دیمکدر دانشی شین اسم مصدر معناسنی افاده ایدر ویاحرف مصدر ندریدمی یاحرف حکایت یرتمزدم دیمکدر (محصول بیت) یازار که اکر آینه ده کندمی کوریدم یعنی قدرمی بیلیدم جاهل اکله اوزرمه پرده یرتمزدم حاصلی حدمی وقدرمی بلیدم نادانلغیله عرضم پرده سن یرتوب آواره عالم اولمازدم ❊ چنین زشت ازان پرده برداشتم ❊ که خودرانکوروی پنداشتم ❊ زشت کندینك فعلی در پرده نك صفتی دکلدر غفلت اولنمیه ازان ادات تعلیل که حرف تعلیل (محصول بیت) انکیچون پردهٔ بویله چرکین قالدردم که کندومی کوزل یوزلی صاندم حاصلی کندمه اعتمادم اولدغیچون خلقله سویلدم یوخسه کوجله کیمسه بنی سویلتمزدی ❊ کم آوازرا باشد آوازه تیز ❊ چو کفتی ورونق نماندت کریز ❊ کم آوازه بونده خاموش معناسنه در تیزابتی معناسنه درمرادشهرندر (محصول بیت) برپرده سکوت ایدن کیمسه نك آدی عالمه مشهور اولور یعنی برپرده سکوت ایدوب اوتوران کیمسه عالمه داستان اولور اماچون که سوز سویلدك ورونقك قالمدی اندن قاچ یعنی انده قرارایله که رونق بوایمازسین ❊ تراخامشی ای خداوند هوش ❊ وقارست وناهل راپرده پوش ❊ خامشی یا حرف مصدر خداوند

هوش لامیله مصراع ثانی اوله مقید ناهل را جاهل دیمکدر پرده
پوش ستار معناسنه‌در (محصول بیت) ای عقل صاحبی سکا اپسم اولق
وقاردر اما جاهله پرده پوش زیرا جاهلك سکوتیله حالی معلوم اولماز
حاصلی سکوتله عالی وجهلی مستوردر سویلنجه معلوم اولور
﴿ اکر عالمی هیبت خود مبر * اکر جاهلی پردهٔ خود مدر ﴾ عالمی یا ضمیر
خطاب هیبت خود لامیله مبر ایلتمه یعنی ضایع ایله (محصول بیت)
اکر عالمسك کندی هیبتکی سویلمکله ضایع ایله یعنی سوزی محلنده سویله
ضائع اولمیه اکر جاهل ایسك کندی پردکی سویلمکله یرتمه یعنی سویلمکله
کندیکی رسوای ایله وعرضکی تلف ایله زیرا هر بلا انسانه دلندن کلور
﴿ ضمیر دل خویش منمای زود * که هر کو که خواهی توانی نمود ﴾
ضمیر دل خویش لامیله‌در که حرف تعلیل (محصول بیت) کندی
کوکلك ضمیر وفکرنی فوری خلقه کوسترمه یعنی خلق سنك کوکلك
فکرنی بلمك کرك زیرا هر زمان که استرسن قادرسین کوسترمکه حاصلی
افشا سنك الکده‌در هرنه وقت استرسك ایدرسین ایوسك لازم دکل
﴿ ولیکن چو پیدا شود راز مرد * بکوشش نشاید نهان باز کرد ﴾
(محصول بیت) اما چونکه کشینك رازی آشکاره اوله‌انی سعی وکوششله
کیزلمك اولماز حاصلی ظاهر اولان رازی کیمسه اخفا ایدمز کرد بونده
کردن معناسنه‌در ﴿ قلم سر سلطان چه نیکو نهفت * که تاکارد بر سر
نبودش نکفت ﴾ که حرف تعلیل تا حرف توقیت کارد لغتده بچقدر
اما بونك کبی یرده قلمتراش مراددر (محصول بیت) قلم سر سلطانی
نه کوزل کیزلدی مادامکه باشی اوزره قلمتراش اولمدی پادشاهه متعلق
رازی سویلمدی یعنی مادامکه قطع اولمدی یازی یازمادی ﴿ بهایم
خموشند و کویا بشر * پراکنده کوی از بهایم بتر ﴾ بهایم جمع
بهیمه‌در درت ایقلی حیوانلره دیرلر اولکی بشر آدم اوغلانیدر ایکنجی
بشر مرکب‌در بایله شردن شرله دیمکدر (محصول بیت) حیوانات
خموشدرلر وبشر سویلیجیدر اما پراکنده ونامعقول سویلیجی بشر
حیواندن شرله‌در یعنی یرامزدر زیرا حیوانانك هر بریسی برایشه یرار
البته ﴿ چو مردم سخن کفت باید بهوش * وکرنه شدن چون بهایم
خموش ﴾ کفت بونده کفتن معناسنه‌در (محصول بیت) مردم کبی

سوزی عقله سویلك کرك والابهام کبی ابسم اولق کرك یعنی یا سوزی ابو سویلك کرك ویاابهام کبی ایسم اولمق کرك ﴿ بنطقست وعقل آدمی زاده فاش * چوطوطی سخن کو ونادان مباش ﴾ (محصول بیت) نطقله وعقله آدم اوغلی مشهوردر طوطی کبی سوز سویله نادان اولمه حاصلی حیواناتك انساندن فرقی نطقله در اکر خوب سویلرسك انسان زمره سنه داخل سن یرامز سویلرسك حیواناتك چوغندن کمسن زیرا طوطی ده حیواندر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی ناسزا کفت در وقت جنك * کریبان دریدندوی را بچنك ﴾ چنك بونده دست معناسنه در (محصول بیت) بریسی جنك وقتنده بر بسنه نامعقول سویلدی بو بله ایدنجه یقاسنی الله یرتدیلر ﴿ قفا خورد وعریان وکریان نشست * جهان دیده کفتش ای خود پرست ﴾ قفا اکسه طبانجه سنه دیرلر نشست اوتوردی جهان دیده وصف ترکیبیدر یا حرف وحدت وهمزه حرف توسل خود پرست وصف ترکیبی در مغرور معناسنه (محصول بیت) سوکن کسه قفا یدی وچپلاق اغلار براق بربوجقده اوتوردی برجهان دیده اکا دیدیکه ای کسه سوزنی قبول اتمیجی مغرور ﴿ چو غنچه کرت بسته بودی دهن * دریده نبودی چو کل پیرهن ﴾ (محصول بیت) اکر غنچه کبی دهنك بسته اولیدی یعنی خاموش واغردوشیدك پیرهنك کل کبی یرتلمزدی وبوقدر کوتك ییمزدك حاصلی حالك بومرتبه یه وارمزدی حضرت شیخ بنده مرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ سراسیمه کوید سخن بر کذاف * چو طنبور بی مغز بسیار لاف ﴾ سراسیمه بی عقل دیمکدر ترکیجه سرسم دیرلر کذاف ایلق یعنی مفت دیمکدر بونده بیهوده معناسنه درطنبور بی مغز بیانیه بسیار لاف وصف ترکیبیدر صفت طنبوردر (محصول بیت) بی عقل اولان کیمسه سوزی بیانه سویلر چوق لافلی بی مغز طنبور کبی یعنی اوتمه سنده اصلا مأل یوقدر ﴿ نبینی که آتش زبانست وبس * به آبی توان کشتنش درنفس ﴾ آتش یالکنه زبان ده زبانه ده دیرلر یا آبی یا حرف وحدت برپاره صویله دیمکدر درنفس فی الحال معناسنه (محصول بیت) کورمزمیسنکه آتش باشدن باشه زباندرانجق یعنی آتش همان یالك در دخی نسنه سی یوقدر اما برمقدار آب یعنی صو انی فی الحال سوندرر امان وبرمز پس معلوم اولدیکه انسان دلندن چکدیکی بلایی سائر

نسنه دن چکمز * بگویند از بن حرف گیران هزار * که سعدی نه اهلست
وآمیز کار * حرف گیر وصف ترکیبیدر هزار بگوینده مصروفدر
که حرف رابط منقول وقولندر آمیز کار قارشمجی مختلط معناسنه
(محصول بیت) بیك کره سویلر عیب طوتجیلر بوسببدن یعنی ناسله
مختلط اولوب قارشمق سببندن که سعدی قابل واهل اختلاط دکلدر
که کسه یه قارشمز وکیمسه ایله اوتروب طورمز * روا باشد از پوستینم درند *
که طاقت ندارم که مغزی برند * روا باشد جائزدر دیمکدر پوستین
بونده غیبت ومساوی معناسنه در که حرف تعلیل مغزم برند بینمی ایاده لر
دیمکدر یعنی تصدیع ایده لر (محصول بیت) جائزدر که اکر غیبت
ومساویم ایده لر یعنی ارد بجه سویلیه لر زیرا طاقت وقدرت کتورمزم
که اختلاط ایله باشم وبینم ایلده لر حاصلی غیبتلرینه راضیم تك باشمه
اوغرامسونلر واختلاط ایلمسونلر * حکایت عضد الدولة * * عضد
را پسر سخت رنجور بود * شکیب ازنهادی پدر دور بود * عضد
الدولة شیرازده بانور بر عظیم پادشاه هدر شکیب صبر دیمکدر نهاد
طبع معناسنه در (محصول بیت) سلطان عضدك اوغلی محکم خسته
ایدی بونك سببیله پادشاهك طبعندن صبر ایراق ایدی یعنی انك
خسته لغندن پدری زیاده بیقرار ایدی * یکی پارسا کفتش از روی پند *
که بگذار مرغان وحشی ز بند * کفتش ضمیر عضده را جعدر ویاخود
پسرینه روی پند لامیه جهت پند دیمکدر که حرف رابط مقول قوالدر
بگذار بونده قیوور دیمکدر مرغان وحشی بیبانیه بندن مراد قفسدر
(محصول بیت) بر پارسا عضده یااوغلنه پند یوزندن دیدیکه وحشی
قوشلری قفسدن آزاد ایله که صحت میسر اوله * قفسهای مرغان
خوشخوان شکست * که در بند ماند چو زندان شکست * که اسمدر کیم
معناسنه (محصول بیت) کوزل اوقیجی قوشلرك قفسلرینی صندی
زندانده کیم قالور چونکه زندان صندی یعنی حبسده کیمسه قالمز زندان
صندقدنصکره * نکه داشت برطاق بستان سرای * یکی نامور
بلبلی خوش سرای * طاق بستان سرای لامیه در طاق مصانده ره
معناسنه در بستان سرای ترکیب مزجی بوستانده اولان سرایه دیرلر
نامور میك سکونیله مشهور دیمکدرادی معناسنه بلبلی یا حرف وحدت

خوش سرای سینك فتحیله و کسریله وصف ترکیبی صفت بلبلدر (محصول بیت) بستان سرایك مصاندره سنده نامور بر بلبل قیوبردی الی قودی خوش سرای اولدیغیچون یعنی آزاد ایلمکه قیامدی خوش خوان اولدیغیچون ❊ پسر صبحدم سوی بستان شتافت ❊ جز آن مرغ بر طاق بستان نیافت ❊ عضد قوشلری آزاد ایلدیکی سببیله اوغلی اباق اوزره قالقدی (محصول بیت) پسر عضد صبح وقتده بستان جانبنه کندی اول مرغ خوشخواندن غیری طاق بستان سرایده بولمادی یعنی غیر یلری آزاد ایلمش همان انی الیقومشدی ❊ بخندید کای بلبل خوش نفس ❊ تواز گفت خود مانده در قفس ❊ که حرف رابط مقول وقولدر گفت بونده قول معناسنه در ماندهٔ یاضمیر خطاب وهمزه حرف توسل (محصول بیت) پسر کوادی ودیدی که ای خوش نفس بلبل سن سوز کدن قفسده قالمش سن کوزل آواز واطیف ترنمکدن قفسده قالمش سین حضرت شیخ نصیحت ومعرفته شروع ایدوب بیورر ❊ ندارد کسی با تو نا گفته کار ❊ ولیکن چو گفتی دلیلش بیار ❊ نا کفته سویلنمش دیمکدر (محصول بیت) سن بر سوزی سویلمش ایکن سنکله کمسنك سوزی یوق وسکاچون وچرا کلمز اماچونکه سویلدك دلیلنی کتورو الاچون وچرادن خلاص بولمازسن ❊ چو سعدی که چندین زبان بسته بود ❊ زطعن زبان آوران رسته بود ❊ چوادات تشبیه بیت آتیه مصروف که حرف رابط صفت زبان آور وصف ترکیبی بونده طعن سوزایدیجی دیمکدر (محصول بیت) سعدی کبی که بوقدر زمان زبان بسته ایدی یعنی دیلی بغلی ایدی بدکوبلرك طعنندن قورتلمشیدی یعنی خلقله اختلاطدن فراغت ایلمشدی و بدکو یلرك دلندن وطعن ودخلندن خلاص بولمشیدی ❊ کسی کیرد آرام دل در کنار ❊ که از صحبت خلق کیرد کنار ❊ اولکی کنار یان معناسنه در ایکنجی کنار جانب معناسنه (محصول بیت) اول کمسنه حضور قلبی وآرام دلی وحصول مرادی حاصل ایدر یعنی در کنار ایدر واله کتورکه حقله آشنالق ایلیه وخلقك صحبتندن کنارطونه یعنی ناسدن برجانبه حاصلی عزلت ایدوب کیمسه یه قرشمیه ❊ مکن عیب خلق ای خردمند فاش ❊ بعیب خود ازخلق مشغول باش ❊ (محصول بیت) ای خردمند خلقك عیبنی فاش ایلمه یعنی کیمسه نك عیبنی خلقه بلدرمه خلقدن کندی عیبکه وحالکه مشغول

اول دیلرسك حضور وصفا بوله سین حاصلی کندی نفسکی اصلاح ایلمکه
سعی وکوشش ایله مك کرك خلقك عیبنی اظهار ایلمك الحق مرتبه‌در
﴿ چو باطل سرایند مکمار کوش * چو بی ستر بینی بصیرت بپوش ﴾
سرایند فعل مضارع جمع غائب ایرلیه‌لر یعنی سویلیه‌لر مکمار فعل نهی
مفرد مخاطب حواله ونصب ایلمه دیمکدر کماریدن دیکلمه دیمکدر
بی ستر چپلق دیمکدر سینك کسریله بصیرت بونده چشم معناسنه‌در
(محصول بیت) چونکه باطل مصاحبت کوره‌سن قولاغك حواله
ایلمه یعنی دیکلمه که چپلق کوره‌سین بصیرتکی وکوزیکی اورت اکا باقمه
حاصلی برکسه‌نك اودیرینی اچق کوره‌سین کوزك یوم اکا باقمه کناهدر
﴿ حکایت ﴾ ﴿ شنیدم که در بزم ترکان مست * مریدی دف وچنك
مطرب شکست ﴾ (محصول بیت) اشتدم که مست سپاهیلر مجلسنده
برمرید نهی منکر طریقیله بر مطربك دف وچنکنی صدی یعنی قردی
حاصلی پاره‌لدی ﴿ چو چنکش کشیدند حالی بموی * غلامان وچون
دف زدندش بروی ﴾ چنکش ضمیر مریده راجعدر معناده مویه
مقید بمویش تقدیرنده کشیدندك فاعلی غلامان‌در که مراد
سپاهیاندر زدندش ضمیر معناده رویه مقید در برویش تقدیرنده
(محصول بیت) چنك کبی فوری غلاملرانی مویندن چکدیلر ودف
کبی یوزینه طپانجه‌لر اوردیلر حاصلی محکم کوتك اوردیلر ﴿ شب از درد
چوکان وسیلی نخفت * دکر روز پیرش بتعلیم کفت ﴾ چوکان جیم عجمنك
فتحیله وکاف عجمله تعریب ایدوب صولجان دیرلر سپاهیلر کتوردکاری
اوجی اکری بجه چومغه دیرلر (محصول بیت) کیجه مرید چوکان
وطپانجه المندن اویومادی ایرتسی پیری اکا تعلیم طریقیله دیدی یعنی
نصیحت ایلدی ﴿ نخواهی که باشی چو دف روی ریش * چو چنك ای
برادر سر انداز پیش ﴾ (محصول بیت) استمزسك اکر دف کبی یوزی مجروح
اولمق یعنی یوزك طپانجه ایله مجروح اولدوغین استمزسك ای برادر باشکی
چنك کبی اوکه صالوب باشکی کیمسه ایله جنك وجدال وخصومت ایلمه
﴿ حکایت ﴾ ﴿ دو کس کرد دیدند وآشوب وجنك * پراکنده نعلین وپرنده
سنك ﴾ (محصول بیت) ایکی کمسه توز وفتنه وغوغا کوردیلر پراکنده
نعلین وپرنده سنك کوردیلر یعنی ایکی کمسه حاضر غوغایه راست کلدیلر

﴿ یکی فتنه دیداز طرف برشکست ٭ یکی درمیان آمدوسرشکست ﴾
برشکست صاولدی دیمکدر استعمالدر (محصول بیت) بریسی اول ایکینک
فتنه وغوغا کوردی صاو لدی یعنی کناره قاچدی وبریسی اورتایه
کردی وباشنی صدی مرادبودرکه بریسی ظریف دوشدی کناره
چقدی سلامتله قورتلدی وبریسی اصلا حیچون ارایه کیردی لت یدی
حضرت شیخ نصیحت طریقیله بیورر ﴿ کسی خوشتر ازخویشتن
دارنیست ٭ که با خوب وزشت کسش کارنیست ﴾ خویشتن دار پرهیزکار
معناسنه دریعنی کمسنک اوته سیله بریسیله مقید اولمیان کمسه دیرلر
که حرف رابط صفت (محصول بیت) شول پرهیزکاردن وکندینی
صقلنجیدن یك کیمسه بوقدرکه کمسنك کوزه ایله وچرکنیله کاری بوقدر
یعنی کیمسه نك ایینه و یرامزینه مقید اولمیه وکندی حالنه مشغول اوله
انجق صفا بونده در ﴿ ترا دیده در سر نهادند وکوش ٭ دهن کفتار ودل
جای هوش ﴾ (محصول بیت) سنك باشکه کوز وقولاق قودیلر سوز یری
اغز قودیلر کوکلی عقل وادراك یری قودیلر حاصلی جانب حقدن
هرنه لازم ایسه هب ویردیلر هیچ نسنه یه محتاج قومادیلر ﴿ مکر باز دانی
نشیب ازفراز ٭ نکوبی که این کوته است آن دراز ﴾ مکر حرف تمنی اوله
دیمکدر باز داتی تشبیه وتمیز ایلیه سین دیمکدر نشیب انیش وفراز
یوقش مراد خیر وشر در (محصول بیت) سکا انکیچون بو اسبابی
ویردیلر اوله که خیر وشری ونفعی وضری ومعقولی غیر معقولدن
تمیز وتشخیص ایلیه سین بواوزن در و بوقصه در دیمیه سین حاصلی
هرنسنه یرند حق ییله سین هیچ نسنه یه دخل وتعرض ایلمیه سین
﴿ حکایت ﴾ ﴿ چنین کفت پیری پسندیده هوش ٭ سخنهای پیران خوش
آیدبکوش ﴾ پیری یاحرف وحدت پسندیده بای عجمك فتحیله مقبول دیمکدر
(محصول بیت) عقلی مقبول برپیر بویله دیدی پیرلرك سوزلری قولاغه خوش
کلور یعنی پیرکه عاقل اوله سوزی خوش ومقبول درمقبول قول کلن بیندر
وحکایه در ﴿ که درهند رفتم بکنجی فراز ٭ بدیدم چو یلدا سیاهی دراز ﴾
که حرف بیان بکنجی باحرف صله ویاحرف وحدت وفرازادات تأکید یلدا
قشك الك اوزن کیجه سنه دیرلر تقدیری شب یلدا در سیاهی یاحرف
وحدت (محصول بیت) پیردیرکه هندده بربوجغه واردم وانده شب

بلدا كبی برسیاه زنكی كوردم ﴿ تو كفتی كه عفریت بلقیس بود ❊
بزشتی نمودار ابلیس بود ﴾ توكفتی سن دیرایدك یعنی كوریدك دیریدك
كه حرف بیان ابلیس عفریت بلقیس لامیه در شول عفریت در كه بلقیسك
تختنی كوتورمك ایستدی تفسیرده مفصل بیان اولنمشدر بزشتی باحرف
ظرف وباحرف مصدر نمودار اورنك دیمكدر (محصول بیت)
سن مذكور كوریدك دیریدك كه بلقیسك عفریتی در چركین لكده
ابلیسك اورنكیدی یعنی همان شیطانه بكزردی بد شكلكده
﴿ در آغوش اودختری چون قمر ❊ فروبرده دندان بلبهاش در ﴾
دختری یاحرف وحدت فروبرده باتورمش دیمكدر بلبهاش باحرف صله
ودر حرف تأكید (محصول بیت) مذكور زنكینك قوجغنده قمركبی
برقزواریدی كه دیشی طودقلرینه باتورمش ایدی یعنی دودقلرینی محكم
امردی ﴿ چنان تنكش آورده اندر كنار ❊ كه پنداری اللیل یغشی
النهار ﴾ تنك بونده محكم معناسنه در كناردن مرادیاندر یعنی پهلو اللیل
مبتدا یغشی فعل مضارع مفرد غائب بورر دیمكدر یعنی احاطه ایدر
خبر مبتدا در النهار مفعولی (محصول بیت) زنكی قزی انجلاین محكم
كناره كتورمش یعنی شویله محكم صارلمش كه صناسین كیجه كونی بورر
واحاطه ایدر حاصلی قزی محكم قوجاغنه المشیدی ﴿ مرا امر معروف
دامن كرفت ❊ فضول آتشی كشت ودرمن كرفت ﴾ (محصول بیت)
بنم امر معروف اتكم طوتدی یعنی امر معروف بو منكری نهی ایلك
اقتضا ایتدی فضول بر آتش اولدی وبكا تأثیرایلدی بونده كرفت تأثیر
معناسنه در یعنی بونامعقول ایش نك طوتمق اقتضا ایلدی حاصلی
منكری منع ایلمكه مقیداولدم ﴿ طلب كردم ازپیش وپس چوب وسنك
❊ كه ای ناخدا ترس بی نام وننك ﴾ (محصول بیت) اوكدن وارتدن
طاش واغاج طلب ایلدم كه اورام دیو ودیدم كه ای اللهدن قورقماز
عارسزوغیرتسزندر بوایشلدكك ایش دیو سیاهه چاغردم ﴿ بتشنیع
ودشنام وآشوب وزجر ❊ سپیدازسیه فرق كردم چوفجر ﴾ (محصول بیت)
طعنله ودشنام ایله وغوغا وزجرله آقی سیاهدن فرق ایلدم صباح كبی
یعنی سیاهی قزدن ایردم ﴿ شدآن ابرناخوش زبالای باغ ❊ پدیدآمد
آن بیضه از زیرزاغ ﴾ شدرفت معناسنه در ابرناخوش بیانیه بالای باغ

لامیه پدید آمد آشکاره کلدی دیمکدر بیضه یمورده معناسنه در زاغ قرغه (محصول بیت) اول ناخوش بلوت باغك اوستندن کتدی یعنی زنکی قزی براقدی وقاچدی واول بیضه زاغك التنده آشکاره اولدی یعنی دختر زنکینك التنده ظاهر وهویدا اولدی ﴿ زلاحولم آن دیو پیکر بجست ❊ پری پیکراندر من آویخت دست ﴾ دیو پیکر وصف ترکیبی شیطان صورتلی دیمکدر پری پیکر یعنی دختراندر من آویخت دست بکاپاپشدی دیمکدر اصطلاح لرنده (محصول بیت) بنم لاحول ولاقوت دیدیکمدن شیطان صورتلی زنکی صچرادی یعنی قاچدی کتدی دختر بکا محکم یاپشدی یعنی بنم اتکمه صارلدی بویله دیو ﴿ که ای زرق سجاده زرق پوش ❊ سیهکاردنیا خردین فروش ﴾ زرق زانك فتحیله ریا معناسنه در زرق سجاده وصف ترکیبیدر ریا سجاده لی معناسنه زرق پوش وصف ترکیبی رزق جمع ازرق در یعنی کوکار دیمکدر کوك لباس کیجی معناسنه سیهکار بدکار معناسنه در دنیا خر وصف ترکیبی دنیا الیجی معناسنه یعنی طالب دنیا دین فروش ده وصف ترکیبی دین صاتیجی معناسنه (محصول بیت) قز بکا یاپشدی که ای ریا سجاده لی کوکار کیجی بدکارلر دنیا صاتون الیجی آخرت صاتیجی مرائیلر حاصلی بکا محکم خصومت ایلدی ﴿ مراعمر هادل زکف رفته بود ❊ برین شخص وجان من آشفته بود ﴾ (محصول بیت) بنم نیجه زمان الدن کوکلم بوشخصه کتمشیدی ودخی بنم جانم اکا عاشق اولمشیدی حاصلی نیجه زمان بونك عشقنه وسوداسنه دوشمش ایدم ﴿ کنون پخته شد لقمهٔ خام من ❊ تو کرمش بدر کردی از کام من ﴾ کرم بونده فوزی معناسنه در کام دماغ معناسنه در (محصول بیت) بنم خام لقمم شمدی پشدی یعنی مرادم حاصل اولدی سن اول لقمهٔ فوری چکمدن طشره ایلدك بر ساعت تأخیر ایلیوب مرادیمزك حصولنه مانع اولدك ﴿ تظلم برآورد وفریاد خواند ❊ که شفقت برافتاد ورحمت نماند ﴾ تظلم ظلمدن اغلمه وشکایت ایلمکه دیرلر (محصول بیت) دختر تظلم کتوردی وفریاد اوقودی که دنیادن شفقت دوشدیمی ومرحمت قالمدیمی یعنی بو کیمسه بکا ظلم ایلدی دیو فریاد ایدوب مدد طلب ایلدی ﴿ نماند ازجوانان کسی دستکیر ❊ که بستاندم داد ازین مرد پیر ﴾ (محصول بیت) جوانلردن کمسه

دستکیر قالمدیمی یعنی الله ایچون کیمسه قالمدیمی که بو پیردن بنم حقم الیویره که بکا ظلم ایلدی ﴿ که شرمش نیاید ز پیری همی ❊ که زد دست درستر نامحرمی ﴾ که حرف تعلیل شرمش ضمیر پیره راجعدر پیری یاحرف مصدر همی تقدیری همی نیاید در ضرورت وزن وقافیه ایچون تأخیر اولندی که حرف تعلیل سترسینك فتحیله ادب یری اضافت لامیه ویاحرف وحدت (محصول بیت) که حجاب وشرم ایلمز پیرالکندن که بر نامحرمك ادب یرینه یاپشمق استر یعنی کورك پیرالکیله بکا زنا ایلمك استر ﴿ همی کرد فریاد ودامن بچنك ❊ مراماندهٔ سردر کریبان زننك ﴾ وا وحرف حال چنك بونده ال معناسنه در (محصول بیت) دختر فریاد وفغان ایدردی حال بو که اتکم النده ایدی بنمده باشم عارمدن یقهمده قالمشیدی حاصلی الندن حبر ان قالدم نیجه ایده جکم بیلمدم ﴿ فرو کفت عقلم بکوش ضمیر ❊ که از جامه بیرون روم همچو سیر ﴾ فرو بونده ادات تأکید عقلم میم معناسده ضمیره مقید ضمیرم تقدیرنده که حرف بیان (محصول بیت) ضمیرم قولغنه عقلم دیدی خاطرمه خطور ومرور ایلدیکه لباسدن چیقام صرمساق کبی یعنی لباسی النده قویوب کیدم حاصلی صو یوب قاچوب کیدم اندن غیری چاره بولمادم ﴿ برون رفتم ازجامه دردم چو سیر ❊ که ترسیدم ازز جر برنا وپیر ﴾ که حرف تعلیل زجردن بونده مراد جفادر برنا بالك فتحی وضمیله یکت دیمکدر جوان معناسنه (محصول بیت) همان خاطرمه مذکور معنی خطور ایلدی نوری جامه دن طشره چیقدم صرمسق کبی زیرا پیر وجوانك جفاسندن قورقدم یعنی خلقك جور وجفاسندن خوف ایلدم ﴿ برهنه دوان رفتم از پیش زن ❊ که دردست اوجامه بهتر که من ﴾ برهنه بانك فتحی وکسریله چپاق دیمکدر دوان صفت مشبهه در دو یدندن یلك معناسنه که حرف تعلیل (محصول بیت) چپاق یلرك کتدم زنك یانندن یعنی دخترك اوکندن زیرا انك النده لباسم اولمق بکدر بن قویوب کیتمکی خبر بیلدم ﴿ نه خصمی که با اونیسایی بداو ❊ بکر داندت کرد کیتی بکاو ﴾ بیت استفهام انکاری متضمندر خصمی یاحرف وحدت که حرف رابط صفت داودن مراد خصومت ودعوا در بکر داندت تاضمیر خطاب سنی دوندرر دیمکدر کرد کیتی لامیه درجهسان اطرافنده دیمکدر بکاو

باحرف مصاحبت معلوم اولا كه مصرنده وعجمده بركيسه‌ٔ تشهير ايلمك استه‌سه‌لر كاوه بند برلر تشهير ايدرلر (محصول بيت) او يله دكلمیدر بر خصم كه انكله چقشامز سن يعنى خصومت ودعويده انكله مقابله اولماديغك خصم سنى اطراف جهانده او كوزه بنديروب طولاندیرر يعنى سنى تشهير ايلر ﴿ پس مدتى كرد برمن كذار * كه ميدانيم كفتمش زينهار ﴾ مدتى باحرف وحدت كه حرف تعليل (محصول بيت) برمدتدن صكره بوقصه دن بكاراست كلدى كه بنى بيلور ميسن ديوبن اكا زينهار ديدم يعنى خدا صقلسون شر كدن سنى قتى ابى بيلورم ﴿ كه من توبه كردم بدست تو بر * كه كردفضولى نكردم دبكر ﴾ بدست تو تقديرى بردست تودر باحرف استعلا و برانى تأكيد ايدر (محصول بيت) دختره زينهار ديدم زيرا بن سنك الكدن توبه ايلدم كه فضول ايشك اطرافنى طولنميام يعنى بونك كبى ايشلره برداخى مباشر اولميام وهركز كيسه‌نك ذوقنه مانع اولميام ﴿ كسى را نبايد چنين كار نيش * كه عاقل نشيند پس كار خويش ﴾ كه حرف رابط صفت (محصول بيت) بركيسه‌نك اوكنه بويله ايش كلمز يعنى اوغرامز كه كندى ايشى اردنجه عاقلانه اوتوره يعنى كندى حالنه مشغول اوله اولكمسه بويله ايش كورمز حاصلى كنديه مهم ولازم اولانى كورر بونك كبيلردن احترازايدر ﴿ آزان شنعت اين پند برداشتم * دكر ديده ناديده انكاشتم ﴾ (محصول بيت) اول شنعتدن بونصيحتى قالدردم يعنى بكابوپند اولدى برداخى كورميشى كورممشه اورام يعنى بونك كبى ايشلرى كورمزلكه اورام ونامشروع ايشلرى ممكن اولديغى دكلو اغماض ايليم حضرت شيخ بومحله كلنجه بيرك حكايتنى ايلدى وبو بيتله نصيحت سمتنه شروع ايدوب بيورر ﴿ زبان دركش ازعقل دارى وهوش * چو سعدى سخن كوى ورنه خموش ﴾ (محصول بيت) اكر عقل وادراكك وار ايسه دلكى چك يعنى خاموش اول سعدى كبى سوز سويله اكر قادر ايسك والاابسم اول يعنى برخوشجه سويلمكه قادر ايسك سويله واكر دكلسك خاموش اول ﴿ حكايت خاصيت پرده پوشى وسلامت خاموشى ﴾ ﴿ يكى پيش داود طايى نشست * كه ديدم فلان صوفى افتاده مست ﴾ داود طايى مشايخ كرامدن برينك اسميدر كه حرف تعليل (محصول بيت) برصوفى داود طائينك اوكنده اوتوردى كه فلان صوفى مست دوشمش

كوردم ديو حاصلى بر صوفى بر صوفئ غمز ايلدى ﴿ مى آلوده دستار
وپيراهنش ❊ كروهى سكان خلقه پيرامنش ﴾ كروهى ياحرف وحدت
(محصول بيت) صوفينك دولبندى وكوملكى قوصندى بولشمش برباولك
كلب انك اطرافنده خلقه اولمش كه انك قئ ايلدبكنى يهلر ﴿ چوفرخنده
خواين حكايت شنيد ❊ زكوينده ابرو بهم در كشيد ﴾ فرخنده خو
وصف تركيبى مبارك خويلى ديمكدر ابروقاش بهم در كشيد بورشدردى
يعنى بيحضور اولدى ديمكدر (محصول بيت) چونكه مبارك خويلى شيخ
غمازدن مذكور حكايهٔ ايشتدى كوينده دن يعنى غماز دن قاشينى
بورشدردى حاصلى بيحضور اولدى زيرا ايكى قباحت ايلدى هم كندى
صوفى اولوب غماز اولمسى وهم بولداشنى غمز ايلمسى ﴿ زمانى برآشفت
وكفت اى رفيق ❊ بكار آيد امروز يار شفيق ﴾ زمانى ياحرف وحدت
برآشفت بيحضور اولدى يار شفيق محبتلى يار ديمكدر (محصول بيت)
بر زمان شيخ بيحضور و پريشان اولدى اندنصكره غمازه ديدى كه اى رفيق
بوكون ايشه كلور يار شفيق يعنى يار صادق دوست ويار موافق بويله
كونده بولنمق كرك انى اول حالده قومق كرك ﴿ بروز آن مقام شنيعش
بيار ❊ كه در شرع نهيست ودر خرقه عار ﴾ مقام شنيع بيانيه در (محصول
بيت) وار اول مقام شنيعدن يعنى اول رسواى مقامدن انى كتور زيرا
شريعتده منهيدر وطريق مشايخده عار در ﴿ به پشتش در آور چو مردان
كه مست ❊ عنان سلامت ندارد بدست ﴾ (محصول بيت) انى
ارقه كه كتور ارلر كبى زيرا مست اولانلر يسه عنان اختيارى الده
طوتماز وكنديني يلز كتورمسى آسان اولور ﴿ نيوشنده شد زين سخن
تنك دل ❊ بفكرت فرورفت چون خر بكل ﴾ نيوشنده اسم فاعلدر
نيوشيدندن مستمع معناسنه فرورفت طالدى وباتدى ديمكدر (محصول بيت)
غماز مستمع شيخك بو امرندن تنكدل اولدى يعنى شيخك وار كتور ديديكندن
فكره طالدى خر بالچغه باتدغى كبى حاصلى شيخك امرينه مخالفت
ممكن دكل انى كتورمكده مشكل بواراده غماز مضطرب اولدى بالچغه باتان
خر كبى ﴿ نه زهره كه فرمان نكيرد بكوش ❊ نه يارا كه مست اندر آرد بدوش ﴾
زهره اوده ديرلر مراد قدرتدر كه حرف بيان يارا قدرت معناسنه در كه
بنسه حرف بيان اندر ادات تأكيد بانك معناسنى تأكيد ايدر با حرف

صله دوش اومز دیمکدر (محصول بیت) نه زهره سی وار که شیخك فرمانی قولاغنه طوتمیه یعنی مخالفته قادر دکل نه اول قدرت واردر که مستی اومزینه اوروب کتوره حاصلی بو ایکی معنا اراسنده اضطرابه دوشدی یعنی مستی کتورمکه کوکلی قبول ایلمز ❊ زمانی بپیچید ودرمان ندید ❊ رهسر کشیدن زفرمان ندید ❊ بپیچید فعل ماضی مفرد غائب بورالدی و بوکلدی دیمکدر مراد بحضوراق وطارلمقدر (محصول بیت) برزمان بحضور و پریشان اولدی چاره بولمدی شیخك فرماندن باش چکمکه یول بولمدی حاصلی مخالفته چاره کورمدی ❊ میان بست وبی اختیارش بدوش ❊ درآورد وشهری بروعام وجوش ❊ شهری یاحرف نسبت عام وجوش ترکیب مزجی درغلو معناسنه (محصول بیت) غماز بل بغلدی واختیارسزانی اوموزینه کتوردی یعنی اوستنه الدی و کوتردی شهر خلقی اوزرینه غلوی عام ایدوب اوشدیلر ❊ یکی طعنه میزد که درویش بین ❊ زهی پارسایان پاکیزه دین ❊ زهی بونك کبی یرلرده تحسین افاده ایدر استهزاء (محصول بیت) خلقك بریسی طعن اوردیکه درویش سیرایله انجق اولور آفرین پاك دینلی پارساره درویشلك بویله می اولورمش دیو بری برینه اشارت ایدرلردی ❊ تواین صوفیان بین که می خورده اند ❊ مرقع بسیکی کروکرده اند ❊ مرقع اسم مفعولدر تفعل بابندن یمه لردن دیکلمش خرقه نسه که بوریده هندفقراسی کیرلر باحرف صله سیکی اصلنده مثلثه دیرلر اما طاق خمر معناسنده استعمال ایدرلر مرکب درسه ایله یکدن قیاس کاف عربی اولمقدر اما عجمی استعمال ایدرلر کرو کاف عجمك کسریله ورانك فتحی وواو اصلیه ایله رهن دیمکدر (محصول بیت) خلق بری برینه دیرلر دیکه سن بو صوفیلری کور که شراب ایچمشلردر مرقعلرینی شرابه رهن ایلمشلردر حاصلی بونلری کورنلر بویله طعن ایدرلردی ❊ اشارت کنان این وآن را بدست ❊ که این سرکرانست وآن نیم مست ❊ این وآن مذکور ایکی صوفی یه اشارتدر این یعنی مست اولان صوفی وآن یعنی غماز صوفی (محصول بیت) خلق بو ایکی صوفی یه ال ایله اشارت ایدیجی ایدی که بو سرکراندر یعنی چکن در واول کتورن صوفی نیم مستدر یعنی تمام سرخوش دکلدر دیو بیتده حضرت شیخ معرفت بیورر ❊ بکردن براز جور دشمن حسام ❊

به ازشنعت شهر وجوش عام * بكردن باحرف صله وبرحرف تأكيد جوردشمن لامبه حسام كسكين قلجدر (محصول بيت) كشينك بوينه دشمن جفا سندن كسكين قلج اولمق يكدر شهرك شنعتندن وعوامك ازدحامندن يعني خلقك غاوسندن وغلبه سندن * بلا خوردروزي بمحنت كذاشت * بنا كام بردش بجايي كه داشت * بلا خورد بلايدي يعني چكدي روزي ياحرف وحدت كذاشت كچوردي ديمكدر بنا كام بالضروره ديمكدر بجايي ياحرف وحدت كه حرف رابط صفت (محصول بيت) بلالر چكدي واول بركوني محنت ومشقتله كچوردي بالضروره اني اولديغي يره ايلتدي حاصلي اني مكاننه ايصال ايلدي * شب ازفكرت وشرمساري نخفت * بخنديد طايي دكر روزو كفت * شرمساري ياحرف مصدر (محصول بيت) كيجه غمازصوفي اوتنديغندن وفكرندن اويومدي ايرتسي كون طايي غماز يوزينه باقدي وكولدي ديدي ديديكي كلان بيتك مضمونيدر * مريز آب روي برادر بكوي * كه دهرت نريزد بشهري آب روي * (محصول بيت) سن قادرسين قرداشك يوزي صوييني محله ده دوكمه كه دهرسنك يوزك صوييني شهرده دوكميه يعني سن كيمسنك عيبني فاش ايلمه وعرضني كسر ايلمه كه زمان سنك عيبكي فاش اتميه وعرضكي كسر ايليه زيرا كاندين تدان در * كفتار درمعني زبان كشيدن ازعيب * بداندر حق مردم نيك وبد * مكواي جوانمرد صاحب خرد * (محصول بيت) ايي وبرامز مردمك حقنده برامز سويله اي صاحب عقل جوانمرد يعني هيچ كيمسنك حقنده كم سوز سويله هرنه ايسه * كه بدمرد راخصم خود ميكني * وكرنيك مردت بدمكيني * كه حرف تعليل (محصول بيت) زيرا اول غيبت ايلديككك كسه اكر ذاتنده بد ايسه اول بدي كندوكه عدو ودشمن ايدرسين واكرايي ومعقول كسه ايسه سن اني غيبت ايلمك ايله نامعقول اتمش اولورسين كه برايي كسه غيبت ايدرسين حاصلي هيچ غيبت ايلمه كه آزاده اوله سن * زا هركه كويد فلان كس بدست * چنين دان كه در پوستين خودست * (محصول بيت) سكا هركسه كه درسه فلان كسه برامزدر ديو يعني سكا بركسه غيبت ايلين كسه سن يقين بل كه

اول مغتاب يعنى غيبت ايدن كيمسه كندى عيبنى سويلر نفسنى غيبت ايدر زيرا حقيقتده غيبت ايلديكى قرداشيدر پس معناده قرداشى اتنى يرمش * كه فعل فلان رابايد بيان * وزين فعل بدمى بكردد عيان * كه حرف تعليل مى بكردد اواور ديمكدر (محصول بيت) بر كيمسه غيبت ايدن حقيقتده كندينى غيبت ايدرزيرا افلاك يرامز اغنى بيلككه بيانه محتاجدر بردشمنك سوزيله اول يرامز اولمق لازم دكل اما غيبت ايدندن يرامز فعل آشكاره اواور كه غيبت ذاتنده برنامعقول كاردرانى ارتكاب ايدن البته نامعقول اواور حاصلى غيبت اولنان فعلى بيانه محتاج دربونك ديمسيله يرامز اولمق لازم دكل اما بوغيبت سببيله مذموم ومقدوحدر زيرا غيبت جميع اديانده حرامدر * بد كفتن خلق چون دم زدى * اكرراست كويى سخن هم بدى * (محصول بيت) خلقك يرامز نى سويلمكه چون كه نفس اوردك يعنى چون كه خلقك غيبت ومساويسنى ذكرايلدى اكرچه سويلرسن سوزى سن يرامز سين يعنى سوزكده صادق ايسهك يرامز سين زيرا خلقك يرامز ين سويلدك حاصلى ابى اول كيمسه در كه هيچ كمسنك حقده كم سويلميه * حكايت * * زبان كرد شخصى بغيبت دراز * بدو كفت داننده سرفراز * (محصول بيت) برشخص غيبتيچون ديلنى اوزاتدى يعنى بر كيمسه غيبت ايلمككه شروع ايلدى اكا برعالى مقدار عالم ديدى يعنى انده حاضر ايدى ديدى * كه ياد كسان پيش من بد مكن * مرا بدكمان درخود مكن * ياد ذكر معناسنه كسانه اضافت مصدرك مفعولنه اضافتيدر (محصول بيت) عالم مغتابه ديدى كه بنم قاتمده كسلرى يرامزا كه يعنى كسلرى بددر ديمه بنى كندى حقكده بدكمان ايلمه و بداعتقاد ايتمه زيراسن خلقى ذم ايدنجه بن سنى بد و يرامز اعتقاد ايدرم * كرفتم زتمكين او كم ببود * نخواهد بجاه تواندر فزود * (محصول بيت) فرض ايتدم سنك ذمك سببيله انك قدر ينه ومقدار ومرتبه سنه نقصان ومنصبنه وعرضنه كسر كلورمش لكن انك منصبندن وقدرتندن اكسلن نسنه سنك جاهكه ومرتبه وقدركه زياده اولمز پس كمسنه غيبت ومساوى ايلمه كه زياده اولوكنا هدر * حكايت *

* کسی گفت و پند اشتم طیبتست * که دردی بسامان ترازغیبتست * طیبت لطیفه معناسنه درسامان لغتده انتظام حال معناسنه دراما بونك کبی یرلرده اولی وآخری معناسنه در (محصول بیت) بنم قتمده برکسه دیدی و بن دیدیکی لطیفه صانندم بونی دید یکه اوغر یلق وحرامیلق غیبتدن یکدر * بدو گفتم ای یار آشفته هوش * شگفت آمد این دوستانم بگوش * این دوستانم میم معناده کوشه مقید در بگوشم تقدیرنده (محصول بیت) بویله دینه بن دیدم که ای عقل پریشان یار عجب کلدی بو داستان یعنی بوسوز قولغمه * بنارا ستی درچه بینی بهی * که بر غیبش مترتب مینهی * بنار استی با حرف ظرف ویا حرف مصدر (محصول بیت) خیانتده نه یکلك کوررسین که غیبت اوزره اکا ترتبت قورسین یعنی حرامیلقده غیبت اوزره نه زیاده واردر که انی ترجیح ایدرسك * یکی گفت دزدان تهور کنند * ببازوی مردی شکم پر کنند * تهور تفعل بابندن مصدر در برایشه پروا سزکیرمکه دیرلر (محصول بیت) بن اول کیمسه یه سؤال ایدنجه بلی دیدی حرامیلرارلك وبهادرلك ایدرلر ارلك بازو سیله قارنلرین طو بطلو ایدرلرومال تحصیل ایدرلر * نه غیبت کن آن ناسزا وارمرد * که دیوان سیه کرد و چیزی نخورد * غیبت کن وصف ترکیبیدر معنای بیت استفهام انکاری متضمن در (محصول بیت) اویله دکلیدر غیبت ایدیجی اول ناسزا ونامعقول بدبخت ارکه عمل دیوانی سیاه ایلدی وهیچ نسنه ییمدی حاصل کلام ایکیسیده کناهه کبرور اما حرامیلقده سیم وزر تحصیلی وار وغیبتده قوری کناهدن غیری نسنه یوقدر * حکایت * * مرا در نظامیه ادرار بود * شب و روز تلقین و تکرار بود * نظامیه بغدادك کرخنده برمدرسه در کیم نظام الملك نام بروزیر بنیاد ایتمشدر حکایت اولنور که دنیاده آندن اول مدرسه بنا اولنمامشدر اما بوکون خرابدر همان دیوارلری یرندن در باقیسی خرابدر کرخ بغدادك قرشوسنده بریرك اسمیدر که معروف کرخی وجنید بغدادی وسری سقطی ومنصور وداخی اولیادن چوق کیمسه نك تربه لری انده در رحمة الله علیهم اجمعین ادرار افعال بابندن مصدر در بونده وظیفه معناسنه در

(محصول بيت) بنم نظاميه ده وظيفم وار ايدى يعنى حضرت شيخ انده دانشمند اولمش كيجه وكوندز تلقين وتكرارم وار ايدى حاصلى كيجه وكوندز مطالعه ومذاكره ده ايدم يعنى علمله مقيد ايدم خالى دكل ايدم ﴿ مر استادرا كفتم اى پر خرد ✿ فلان يار بر من حسد مى برد ﴾ مر حرف تأكيد استادرا رادات مفعول (محصول بيت) بر كون استاده ديدم كه اى پر عقل فلان شريكم بكا حسد ايدر ﴿ چو من داد معنى وهم در حديث ✿ بر آيد بهم اندرون خبيث ﴾ (محصول بيت) چونكه بن حديثده يعنى درسمده راست معنى ويرم يعنى درسمى استخراج ايدوب خوب تقرير ايدم حسددن خبيثك اندرونى منقبض ومضطرب اولور حاصلى زياده بيحضور اولور ﴿ شنيد اين سخن پيشواى ادب ✿ بتندى بر آشفت وكفت اى عجب ﴾ پيشوا مقتدا معناسنه دركه مراد مدرسدر (محصول بيت) بندن بو سوزى ايشتدى ادب وعلم مقتداسى حدت ايدوب غضبه كلدى وبكا ديدى اى عجب يعنى سندن بو وضعى عجب كوردم ديمكدر ﴿ حسودى پسندت نيايد زدوست ✿ كه معلوم كردت كه غيبت نكوست ﴾ حسودى يا حرف مصدر پسندت تا ضمير خطاب كه اسمدر كيم معناسنه (محصول بيت) استاد ديدى سكا دوستدن يعنى شريككدن حسد مقبول دكلدر يا غيبت ندن مقبول اولدى كه شريككى غيبت ايدرسين ﴿ كر اوراه دوزخ كرفت از خسى ✿ ازين راه ديكر تو در وى رسى ﴾ خسى يا حرف مصدر (محصول بيت) اول خباثتدن وحساستدن دوزخ يولنى طوتدى ايسه بو يولدن داخى سن اوكه ايريشور سين يعنى حسددن اول دوزخه كيدرسه سن غيبت ايلديككدن اوترى كيدرسين پس اكا بو خصوصده برابر اولورسين

﴿ حكايت ﴾ ﴿ كسى كفت حجاج خونخواره ايست ✿ دلش همچو سنك سيه پاره ايست ﴾ خونخواره وصف تركيبيدر قان ايچيجى ديمكدر مراد خونى ديمكدر سنك سيه پاره تركيب اضافيدر قره طاش پارهسى ديمكدر (محصول بيت) بر كيمسه ديدى حجاج قان ايچيجيدر كوكلى قره طاش پاره كبيدر يعنى بى رحم ظالمدر ﴿ نترسد همى ز آه فرياد خلق ✿ خدايا تو بستان از و داد خلق ﴾ (محصول بيت) اول كيمسه ديدى خلقك آه وفرياددن قورقمز يعنى هيچ كيمسهيه ترحمى يوقدر وخدادن خوف ايلمز

یارب سن اندن خلقك حقنی الیویر اول کیمسه بویله ایلدکده * جهان دیده پیردیرینه زاد * جوانرا کی پند پیرا نه داد * جهان دیده وصف ترکیبی جهان کورمش یعنی سیاح عالم دیمکدر یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل پیردیرینه زادبسانه چوق یشامش وعمر سورمش دیمکدر (محصول بیت) جهان کورمش وزیاده عمر سورمش برپیر انده حاضر ایدی بددعا ایدن جوانه پیرانه پند ویردی وبردکی پند بوندن صکره کاور * کزوداد مظلوم مسکین او * بخواهندی ازدیکران کین او * کزو که حرف بیان وضمیر حجاجه راجعدر (محصول بیت) بیردیدی که او حجاجدن انك مظلوم ومسکینك حقنی ایسترلر وغیریلردنده انك کینی یعنی اندن ایلدیکی ظلمك مظالمنی آخر تده بریاسترلر واکاکین وعداوت ایدندن انك حقنی ایسترلر حاصلی هم اکاعذاب ایدرلر غیریدن اوتری وهم غیریه اندن اوتوری * تودست ازوی روزکارش بدار * که خود زیر دستش کند روزکار * (محصول بیت) سن انك احوالندن واقعسالندن یعنی ایلدیکی ظلمدن الکی چك یعنی بددعاسیله مقیداولمه زیراخود روزکار آنی زیردست ایدر یعنی مغلوب ومقهور ایدر نتکه غیری ظالملری ایلدی * نه بیداد از وبهره مند آیدم * نه نیز از توغیبت پسند آیدم * بهره مند فائدلی دیمکدر پسند بونده اسمدر پسندیده معناسنه (محصول بیت) نه اندن خلقه ظلم بکا فائدلی کاور یعنی ایلدیکی ظلم مسلم دکلدر نه سندن انك غیبت ومساویسی مقبولمدر یعنی ایکیسیده مذموم صفتدر حقیقتده * بدوزخ بردمدبری راکناه * که پیمانه برکردو دیوان سیاه * بدوزخ باحرف صله که رابط صفت پیمانه دن مراد پیمانه عمردر دیواندن مراد دیوان عملدر (محصول بیت) دوزخه ایلدر برمدبری کناه که پیمانه عمری پرایلدی یعنی عمرنی آخره ایرشدردی وعملی دفترنی سیاه ایلدی یعنی بربدبخت که عمرنی آخره ایرکوردی مظالم ایچنده اول کناه انی دوزخه ایلدر * دکر کس بغیبت پس میدود * مباداکه تنها بدوزخ میرود * (محصول بیت) مذکور مدبری کناه دوزخه ایلدر غیری کیمسه غیبتله انك اردنجه بلرکیدر اولمیاکه دوزخه تنها کیده یعنی اول بری غیبت سببیله اردنجه کیدر اولمیه که مدبر دوزخه بولداش سز کیده دیو

* حکایت *

﴿ حكايت ﴾ ﴿ شنيدم كه از يار پارسايان يكى * بطيبت بخنديد با كوديكى ﴾ (محصول بيت) ايشتدم كه عابدلردن بريسى براوغلنجغه باقدى واطيفه ايله كولدى حاصلى برپسرله لطيفه طريقيله مصاحبت ايلدى ﴿ دكر پارسايان خلوت نشين * بعيبش فتادند در پوستين ﴾ بعيبش ضمير معناده پوستينه مقيد پوستينش تقديرنده (محصول بيت) غير خلوت نشين پارسالر اول صوفيه عيب ايتمكيله غيبته دوشديلر مكر پسر صاحب جمال ايمش كه اول صوفى اكا ميل ايتدى ديو سائر صوفيلر انى متهم ايدوب غيبت ايلديلر ﴿ بآخر نماند اين حكايت نهفت * بصاحب نظر باز كفتند وكفت ﴾ (محصول بيت) آخر مذكور صوفيلر قصه سى كيزلى قالمدى بل كه صاحب نظره آشكاره ديديلر واولده يعنى شيخلر بنه قصهٔ ديديلر اولده صوفيلره پيدا ايدوب ديدى ﴿ مدر پرده بر يار شوريده حال * نه طيبت حرامست وغيبت حلال ﴾ (محصول بيت) يار شوريده حالك عرضى پرده سنى يرتمه فاش ايتمه زيرا اويله دكلدر كه لطيفه حرام اوله وغيبت حلال بل كه قضيه عكسنجه در ﴿ حكايت ﴾ ﴿ بطفلى درم رغبت روزه خاست * ندانستمى چپ كدامست وراست ﴾ بطفلى باحرف صله و يا حرف مصدر ودر بانك معناسنى تأكيدايدر تقديرى درطفلى امدر (محصول بيت) طفوليتده يعنى اوغلنجغكن صومه نيت ايلدم اما شويله طفلدم كه بيلمزم صولم قنغيسيدر وصاغم قنغيسى يعنى زياده خرده ايدم كه صولى صاغدن فرق ايتمزدم ﴿ يكى عابد از پارسايان كوى * همى شستن آموختم دست وروى ﴾ (محصول بيت) برعابد محله عابدلرندن بكا ال ويوز يومغه اوكرتدى يعنى آبدست نيجه اليور اوكرتدى ﴿ كه بسم الله اول بسنت بكوى * دوم نيت آور سيوم كف بشوى ﴾ كه حرف بيان (محصول بيت) ديدى اول سنتدر بسم الله ديمك ايكنجيسى نيت سنتدر كه شافعى ده فرضدر اوچنجيسى ال يومقدر ﴿ پس آنكه دهن شوى وبينى سه بار * منا خر بانكشت كوچك بخوار ﴾ (محصول بيت) اندنصكره اوچ كره اغز بكى بوز بكى كوچك برمغيله قرشدر وقشى ﴿ بسبابه دندان پيشين بمال * كه در روزه نهيست بعد الزوال ﴾ سبابه سينك فتحيله شهادت برمغنه ديرلر دندان پيشين بيانيه اولك

دیشلری یمال فعل مفرد مخاطب اوو دیمکدر یعنی سورت که حرف تعلیل نهیست تقدیری مسواك مهیدر (محصول بیت) سبابه ایله اولك دیشلرین اوو زیرا رمضانده زوالدن صکره شافعی مذهبنده مسواك منهیدر حضرت شیخ ایسه شافعی مذهبدر پس برمق مسواك بدلی اولور ﴿ وزان پس سه مشت آب بروی زن * زرستن که موی سر تاذقن ﴾ مشت بونده آوچ معناسنه در رستن که موی سرکه مویه وموی سره مضاف اولمشدر باشك صاچی بتدکی یردن دیمکدر تاحرف انتها ذقن ذالك وقافك فتحه لریله اکك دیمکدر (محصول بیت) واندن صکره اوچ آوچ صو یوزکه اور یعنی اوچ کره یوزك یو باشك صاچی بتدیکی یردن اککه دك حاصلی برحدی ذکر ایلدوکی در و برحدی قواعدن قواعده دقدر فتأمل ﴿ دگر دستها تابمرفق بشوی * زتسبیح وذکر آنچه دانی بگوی ﴾ تاحرف انتهاو باحرف صله ومرفق دیرسك دیمکدر (محصول بیت) اندن صکره ایکی اللك دیرسکه دك یو وتسبیحدن وذکردن اول نسنه‌ٔ که بیلورسین سویله یعنی ادعیهٔ مأثوره‌دن بلدیکیکه مشغول اول ﴿ دگر مسح سر بعد ازآن غسل پای * همینست ختمش بنام خدای ﴾ مسح سر لامیه در باشه یاش ال سورتمکدر غسل پای لامیه درایکسی یله مصدرك مفعولنه اضافتیدر (محصول بیت) اندن صکره باشه مسح ایله اندن صکره ایکی اباغك یو همان بودر ابدستك تمام اولمه‌سی خدانك آدیله ویا خدا حقیچون ﴿ کس ازمن نداند درین شیوه به * نبینی که فرفوت شد پیرده ﴾ (محصول بیت) بکاوضو تعلیم ایلین عابد دیدیکه بوابدست شیوه‌سنده یعنی بوخصوصده بندن ایی کمسه بیلمز حاصلی بن سائر ندن ایی بیلورم کورمز میسن که کویك اختیاری فرتوت اولدی یعنی بونادی شویله که خاطرنده نسنه قالمدی ﴿ شنید این سخن ده‌خدای قدیم * بشورید وگفت ای خبیث رجیم ﴾ (محصول بیت) بوسوزی کویك اسکی کتخداسی ایشندی غضبه کلدی وعابدی شتم ایدوب دیدی ای خبیث رجیم یعنی ای مردود لعین ﴿ نه مسواك در روزه گفتی خطاست * بنی آدم مرده خوردن رواست ﴾ (محصول بیت) دیمدکیمی صومده مسواك خطادر یااولمش آدم اتنی یمك جائز میدر زیرا

عابد دیدی بندن ابی بو خصوصده بیلور بو قدر پس جمیع سلبی سلب لازم کلور یعنی اناره بو سوزدن انکار لازم کلور علی الخصوص ده خدایه ده انکار ایلدی او یله معناغیبت ایلمش اولدیکه مرده آدم اتنی یمکدر ﴿ دهن کوزنا کفتها نخست * بشوی آن از خورد نیها بشست ﴾ (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر اغزنی دی اول سو یلمیجك سوزلردن یو اول کیمسه که یجکلردن اغزنی یو دی یعنی طعام اوتندن اغزی یومزدن اول ناسزا کلامدن اغزنی یو سون اندن اهمدر ﴿ کسی راکه نام آمداندر میان * بنیکو ترین نام ونعتش بخوان ﴾ (محصول بیت) بر کیمسنك که آدی اورتایه کلدی واوصافی تذکر اولدی انی ایبرك آدیله وبخشیرق وصفله تذکر ایله حاصلی هر کسی که اکلیسردر ایلکله الك وخوب وصفله مدح و بیان ایدوب وصف ایله ﴿ چو همواره کوبی که مردم خرند * مبر ظن که نامت چو مردم برند ﴾ همواره دایم دیمکدر (محصول بیت) چونکه دائم مردم خردر دیه سین یعنی خلقی چرکنلکله ذکر ایلیه سن ظن ایلمه که سنك آدکی آدم کبی ایلدهلر یعنی سکا حرمت ایدوب ابی آدم دیمزلر حاصلی خلقی بدلکله اکارسك سکا بغض ایدوب بدلکله اکارلر ﴿ چنان کوی سیرت بکوی اندرم * که کفتن توانی بروی اندرم ﴾ (محصول بیت) محله ده بنم اردمجه سیرتمی انجلین سویله که اول سوزلری یوزومه سویلمکه قادر اوله سین حاصلی اردمجه شویله سویله که او کومده سویلمکه قادر اوله سین ﴿ وکر شرمت ازدیدۂ ناظرست * نه ای بی بصر غیب دان حاضرست ﴾ (محصول بیت) واکر ناظرك چشمندن اوتانوب اردنجه سو یلدکك یوز بنه قرشو سویلیه مزسك ای بصرسز عیب بلیجی خدا حاضردکلیدر یعنی اندن اوتانمزمیسین ﴿ نیایدهمی شرمت ازخویشتن * کز وفارغ وشرم داری زمن ﴾ (محصول بیت) کند کدن شرم کلزمی که اندن فارغ وغافلسین و بندن شرمك کلور یاخود معنی اخبار طریقیله اوله یعنی سکا کنند کدن حجاب کلز وشرم ایلمزمیسین که اندن فارغ سن وبندن اوتانوب سین ﴿ حکایت ﴾ ﴿ طریقت شناسان ثابت قدم * بخلوت نشستند چندی بهم ﴾ طریقت شناس وصف ترکیبی شناسیدندن

والف ونون ادات جمعدر (محصول بيت) طريقت يولنجى ثابت قدم
يعنى تكميل طريقت وتحصيل حقيقت قيلان سالكلر برنيجه سى خلوتده
برده اوتورديلر ﴿ يكى زان ميان غيبت اغيار كرد ❊ درذكر بيچارهٔ
باز كرد ﴾ بيچارهٔ يا حرف وحدت وهمزه حرف توسل (محصول بيت) بريسى
اول اورنادن غيبت ايتمكه شروع ايلدى بر بيچاره نك ذكرى قپوسن اچدى
وانى ذم ايتمكه باشلدى ﴿ بكى كفتش اى يار شوريده رنك ❊ تو هركز غزا كردهٔ
درفرنك ﴾ كردهٔ يا ضمير خطاب وهمزه حرف توسل درحرف صله
(محصول بيت) بريسى ارالرندن اول مغتابه ديدى كه اى ديوانه شكل
يار هركز فرنكه غزا ايلمش ميسين يعنى كافره غزا ايلديكمى ﴿ بكفت
ازپس چار ديوار خويش ❊ همه عمر ننهادام پاى پيش ﴾ (محصول بيت)
مغتاب سائله جواب وروب ديدى جميع عمرمده كندى درت ديوارمدن
طشره اياغم قوماشم اياغنى اوكنه قومقدن مراد اوندن طشره چقمامقدر
﴿ چنين كفت درويش صادق نفس ❊ نديدم چنين بخت بركشته كس ﴾
(محصول بيت) پس سائل مغتابدن مذكور جوابى ايشيدنجه اكا درويش
صادق بوبله ديدى هركز كورمدم بونجلاين بختى وطالعى دونمش سعادتسز
كيمسه كه سنسن ﴿ كه كافر زپيكارش ايمن نشست ❊ مسلمان زجور
زبانش نرست ﴾ كه حرف رابط صفت پيكار صواش (محصول بيت)
كورمدم بوبله بركشته بخت كه كافر صواشندن مأمون اوتوردى ومسلمان
دلى جورندن خلاص بولمدى يعنى كافر النذن قورتلدى ومسلمانلر دلندن
قورتلمدى ﴿ حكايت ﴾ ﴿ چه خوش كفت ديوانهٔ مرغزى ❊ حديثى
كزولب بدندان كزى ﴾ مرغز سرحد تركستانده بريرك اسمى در حديث
بونده سوز معناسنه در كه حرف رابط صفت وضمير حديثه راجعدر
(محصول بيت) نه كوزل سوز سويلدى مرغزى ديوانه برحديثى كه اكر
ايشتسك اول حديثى حيرتكدن طوداغكى ديشكله ايصرردك يعنى زياده
ايى سويلدى ﴿ من ار نام مردمى بزشتى برم ❊ بكويم بجز غيبت مادرم ﴾
بزشتى با حرف مصاحبت ويا حرف مصدر (محصول بيت) ديوانه نك
ديدوكى بودر بن اكر خلقك ادنى قباحتله اكارسم يعنى خلقى ذم ايدرسم
يعنى خلقى غيبت ايلمك جائز اولورسه انامك غيبتندن غيرى ديمزم يعنى غيبتمى
اكا تخصيص ايدرم ﴿ كه دانند پروردكان خرد ❊ كه طاعت همان به كه

مادر برد ❋ که حرف تعلیل پروردکان خردلامیه کاف عجم های رسیدن بدلدر والف ونون ادات جمعدر که حرف بیان (محصول بیت) عبدالله بن مبارك دیرکه اکر بن خلقی غیبت ایتملی اولسم انامی وانامی ایدردم زیرا غیبت اولونمشه البته ثواب ویریلور پس ثواب انامه وانامه اولمق اولی دردیوانه دیرکه اکر خلقی ذم ایله لی اولسم انامی وانامی ذم ایدردم زیرا عقل بسلیجی لرکه اول یکدر که طاعتی وثوابی انا آله حاصلی بودرکه چون مغتابك ثواب وحسناتنی غیبت اولنمش کیمسه یه ویررلر ایمدی انامی غیبت ایدرم ثواب آنك اولسون غیرینك اولماسون ❋ رفیقی که غائب شدای نیك نام ❋ دوچیزست از وبر رفیقان حرام ❋ رفیقی یا حرف وحدت که حرف رابطه صفت (محصول بیت) بریولداش که غائب اولدی ای ایی ادلی کیمسه ایکی نسنه اندن یولداشلر اوزره حرامدر یعنی اندنصکره ایکی نسنه معقول دکلدر ❋ یکی آنکه مالش بباطل خورند ❋ دوم آنکه نامش بزشتی برند ❋ (محصول بیت) بریسی اولدرکه مالنی باطل ییره یه لر ایکنجیسی اولدر آدنی یرامز لغیله ابلدلر یعنی چرکنلکیله اکالر حاصلی مالنی باطل یره ییلر وآدنی نامعقول اکمیالر ❋ هرآن کوبرد نام مردم بعار ❋ تو شکر خوداز وی توقع مدار ❋ عار یونده عیب معناسنه در واضافتلر لامیه در توقع تفعل بابندن مصدردر امید معناسنه (محصول بیت) هر اول کیمسه که خلقك آدنی عیله وقصورله ذکر ایدرسن کندی شکر یکی اندن امید طوتمه حاصلی الی سکابدالکیله ذکر ایدن سنیده ایله بدالکیله ذکر ایدر البته ❋ کسی پیش من درجهان عاقلست ❋ که مشغول خود وزجهان غافلست (محصول بیت) برکیمسه بنم قتمده جهانده عاقلدر که کندویه مشغول ومقیددر وجهاندن غافلدر حاصلی عالمده شول کیمسه اوصلیدر که کندیه مقیدومشغولدر وعالمدن فراغت اوزره درشویله که هیچ نسنه ایله ملوث دکلدر ❋ کفتار اندر کسانی که غیبت ایشان روا باشد ❋ ❋ سه کس راشنیدم که غیبت رواست ❋ وزین در کذشتی چهارم خطاست ❋ (محصول بیت) ایشتدمکه اوچ کیمسنك غیبت ومساویسی جائزدر بواوچدنکه کچدك دردنجیسی خطادر یعنی جائز دکلدر ❋ یکی پادشاه ملامت پسند ❋ کزو بر دل خلق بینی کزند ❋ ملامت پسند وصف ترکیبی ملامت قبول ایدیجی

معناسنده (محصول بیت) بریسی اول اوچنك ملامت بكنجی پادشاهدر
یعنی ملامت توبیخه لایق پادشاهدر كه اندن خلقك كوكلنده كزند
كوره سین یعنی ظالم اوله كه خلق اندن متضرر اوله * حلالست ازونقل
كردن خبر * مگر خلق باشند ازو برحذر * (محصول بیت) اویله پاشاهدن
خبر نقل ایلمك حلال در اوله كه خلق اندن حذر اوزره اولالر یعنی غیبت
جائزدر خلق شرندن امین اولمغیچون * دوم پرده بر بی حیائی متن *
كه خود میدرد پردهٔ خویشتن * یا حرف وحدت متن فعل نهی مفرد
مخاطبدر تنبدندن اصلنده اورمجك اغ كرمكه دیرلر واورمجكه تننده دیرلر
اما بونك كبی پرده مراد ستردر كه حرف تعلیل (محصول بیت) غیبتی جائز
اوله نك ایكنجسی بر بی حیادر اول بی حیایه پرده اورنمه یعنی عیبنی ستر ایله
وغیبتنی بی پروا ایله زیرا اول كندی پرده سنی یرتار حاصلی فاسق مجاهر اولان
كیمسنك غیبتی جائزدر زیرا اول فسقنی آشكاره ایلمكله پرده سنی یرتار و یوزی
صوینی خاكه صاچر پس انك كبی نك غیبتی مباحدر * ز حوضش مدار ای
برادر نگاه * كه اومی درافتد بگردن بچاه * كه حرف تعلیل (محصول بیت)
انك كبی فاسق حوضه دشمكدن نگاه طوتمه یعنی حفظ ایلمه زیرا اول كندی
بیونی اوزره قیویه دوشر حاصلی فسقنی اظهار ایلمك سببیله ضلالته دوشر
پس انی غیبت جائزدر خلق ضلالندن احتراز ایلسونیچون * سیوم كژ ترازو
ناراست كوی * ز فعل بدش هرچه دانی بگوی * كژ ترازو ترازوسی
اكری سوزلی یعنی كذاب (محصول بیت) اوچنجسی غیبتی جائز اولانك
اكری ترازولی اكری سوزلی در ایمدی بونك كینك براماز فعلندن هرنسنه
كه بیلورسین سویله یعنی غیبتی حلالدر بی پروا سویله قورقمه * حكایت *
* شنیدم كه دزدی درآمد ز دشت * بدروازهٔ سیستان بر گذشت *
سیستان برمشهور شهرك اسمی در كه رستم زالی اكا نسبت ایدرلر نتكه
فردوسی شاهنامه سنده دیمشدر * بیت * منش كرده ام رستم داستان *
خری بود درسیستان * دروازه اصلنده شهرك قپوسنه دیرلر امابونده
چارسو مراددر (محصول بیت) ایشتدم كه براوغری صحرادن كلدی
و سیستانك چارسو سنده اوغرادی كچدی برنسنه الق مراد ایلدی
كندیه * بدزدید بقالی ازونیم دانك * برآورد دزد سیهكار بانك *
بقالی یای وحدت ضرورت وزنیچون محذوفدر ضمیر دزده راجعدر

نیم دانکدن مراد بر شیٔ قلیدر سیهکار لغتده قراجی دیمکدر اما مراد
کناهکاردر فندبر (محصول بیت) مذکور اوغریدن بر بقال یارم دانك
اوغرلادی یعنی بر جزؤی نسنه اوغرلادی بویله اولنجه دزد سیهکار
فریاد ایلدی بویله دیو ❦ خدایا نوشبرو با آتش مسوز ❦ که ره میزند
سیستانی بروز ❦ شبرودن مراد اوغریدر یعنی کندی زیرا شبرووصف
ترکیبیدر کیجه یورویجی آتشدن مراد جهنمدر که حرف معناسنه
تعلیلدر سیستانی یا حرف وحدت بروز با حرف ظرف (محصول بیت) یارب
سن دوزدی جهنمه یاقمه زیرا سیستانیلر کوندز حرامیلق ایدرلر یعنی دوزخه
استحقاقی بندن زیادهدر ❦ چه نیکوی زداین رمز مردی دلیر ❦ زخود
وزخفتان بکشتیم سیر ❦ مردی یا حرف وحدت بعض نسخهده اضافتله
واقعدر خود خانك ضمیله تولغه دیمکدر عربیده دال معجمه یرنده مهمله ایله در
اما عجم مهمله ایله استعمال ایدر خفتان کیم وچکم دیمکدر یعنی جبه
(محصول بیت) نه کوزل سویلدی بورمزی یعنی نه خوش ضرب مثل
ایلدی بو رمز بربهادر که تولغهدن وجبه وجوشندن بکرندك حاصلی
آلات حربدن وکارزاردن بکرندك زیرا هر مخنث بهادر کچنوراولدی وآلت
حربه کیردی بو ضرب مثلدر که هر یره یاقیشر یعنی شاعر اولمیان شاعر
وصوفی اولمیان صوفی وکاتب اولمیان کاتب کچنوراولدی دیمکدر ❦ حکایت
نکوهش غمازی وصفت غمازان ❦ ❦ کسی کفت باصوفیٔ در صفا ❦
ندانی که فلان چه کفت ازقفا ❦ صفابونده متهمدر جائزدر که صوفیلرده
اولان صفامراداوله وجائزدر که مکهده اولان صفامراداوله (محصول
بیت) بر کیمسه برصوفی یه صفاده دیدی بیلزمیسن فلان کیمسه قفاکده یعنی
اردکده نه دیدی حاصلی سنی غیبت ایلدی ❦ بکفتا خموش ای برادر بخفت ❦
ندانسته بهتر که دشمن چه کفت ❦ (محصول بیت) صوفی اول کیمسه یه
دیدی ای برادر اپسم اول حاصلی ابو سکوت ایله دشمنك دیدیکنی
انك دیدوکنی نقل ایله زیرا بلمك اولی در حضرت شیخ معرفته شروع
ایدوب بیورر ❦ کسانی که پیغام دشمن برند ❦ زدشمن همانا که دشمن ترند ❦
کسانی الف ونون ادات جمع یا حرف وحدت که حرف بیان همانا بونده
ظن معناسنهدر (محصول بیت) شول کیمسهلر که سکا دشمنك خبر ین ایلدرلر
یعنی دشمن سنك ایچون بویله دیدی دیرلر شو بله ظن ایله انلر دشمندن

دشمنلکده زیاده در ✻ کسی قول دشمن نیارد بدوست ✻ مکر آنکه در دشمنی یاراوست ✻ (محصول بیت) برکیمسه دشمنك سوزنی دوسته کتورمز مکر که دشمنلکده دشمنك یولداشیدر ✻ نیارست دشمن جفا کفتنم ✻ چنان کز شنیدن بلرزد تنم ✻ نیارست قادر اولمدی دیمکدر بلرزد فعل مضارع مفرد غائب دترر دیمکدر (محصول بیت) دشمن قادر اولمدی بکا جفا سوزنی سویلمکه شویله که ایشتمکدن تنم دترر یعنی دشمن بکا بحضور اولیجق سوزی سویلمکه قادر اولمدی ✻ تو دشمنتری کا آوری بر دهان ✻ که دشمن چنین کفت اندر نهان ✻ دشمنتری ترادات تفضیل و یا ضمیر خطاب کا آوری که حرف تعلیل آوری فعل مضارع مفرد مخاطب کتوررسین دیمکدر که حرف بیان (محصول بیت) سن اول دشمندن ارتق دشمنسین که اغزکه کتوررسن که دشمن سنك اردنجه بویله دیدی دیو حاصلی بن دشمندن نسنه ایشتمدم بلکه سندن اشتدم پس همان سن دیمش کبیسك دشمن دکل ✻ سخن چین کند تازه جنك قدیم ✻ بخشم آورد نیك مرد سلیم ✻ سخن چین وصف ترکیبی غماز معناسنه نیك مرد ترکیب مزجی سلیمه اضافتی بیانیه در (محصول بیت) غماز اولان کیمسه اسکی جنکی تازه ایلر ایی مردی یعنی سلیم الاخلاق اولان کیمسهٔ غضبه کتورر یعنی غمز سبیله خشمه کاور حاصلی قاقیدر ✻ ازآن همنشین تا توانی کریز ✻ که مر فتنهٔ خفته را کفت خیز ✻ کریز فعل امر مفرد مخاطب قاچ دیمکدر که حرف رابط صفت مر حرف تأکید فتنهٔ خفته بیانیه اویومش فتنه دیمکدر خیز قالق دیمکدر فعل امر مفرد مخاطب (محصول بیت) اول مصاحبدن قادر اولدیغك دکلو قاچ که اویومش فتنه یه قالق دیدی یعنی فتنه یه باعث اولدی ✻ سیه چال و مرد اندر وبسته پای ✻ به از فتنه از جای بردن بجای ✻ سیه چال جیم عجمله بوقاغی و بردورلی طوزاقدر (محصول بیت) بوقاغی و آدم انده پابند اولمق بر یردن بر یره فتنه ایلتمکدن یکدر یعنی محبوس اولوب بر یرده قالمق یکدر بر یردن بر یره فتنه وفساد ایلتمکدن حاصلی ایکی کیمسه نك اراسنه فتنه وفساد صالمقدن ایسه بر یرده محبوس اولوب قالمق یکدر ✻ میان دو تن جنك آتشست ✻ سخن چین بد بخت هیزم کشست ✻ هیزم کش وصف ترکیبی اودن چکیجی دیمکدر (محصول بیت) ایکی شخص اورتاسنده جنك آتش کبیدر وغماز بدبخت اودن چکیجی در

زیرا اوارنده فتنه و عداوته باعثدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ فریدون وزیری
پسندیده داشت * که روشن دل و دور بین دیده داشت ﴾ دور بین وصف
ترکیبی ایراق کوریجی دیمکدر (محصول بیت) فریدون بر عظیم الشان
پادشاهدی و بر مقبول وزیری وار ایدی که اصحاب قلوب و ارباب بصردن
ایدی حاصلی هم اهل بصیرت وهم اهل بصر ایدی ﴿ رضای حق
اول نکه داشتی * دکر پاس فرمانشه داشتی ﴾ پاس حفظ معناسنه در
(محصول بیت) مذکور وزیر اول خدانك رضاسن رعایت ایدردی
اندنصکره پادشاهك بیورغن طوتردی حضرت شیخ معرفته شروع
ایدوب بیورر ﴿ نهد عامل سفله بر خلق رنج * که تدبیر ملکست توفیر گنج ﴾
که حرف تعلیل توفیر مصدر در تفعیل بابندن برنسنه‌یی چوق ایلك معناسنه
(محصول بیت) الحق عامل خلقك اوزرینه زحمتی قور یعنی تحمیل
ظلم ایدر که تدبیر ملك و توفیر گنجدر یعنی تدبیر سلطنت و توفیر خزینه‌در
دیو خلقه بد عملر بوکه در ﴿ اکر جانب حق نداری نکاه * گزندت
رساند هم از پادشاه ﴾ (محصول بیت) اکر خدا جانبنی رعایت وحفظ
ایلمزسك سکا ضرر ایرشدر رکنه کندی پادشاهکدن نته که کلستانده
واقعدر ﴿ یکی رفته پیش ملك بامداد * که روزت آسایش و کام باد ﴾
(محصول بیت) بریسی وزیری غمز ایلمکیچون پادشاهك حضورینه واردی
دعا ایدوب دیدیکه هر کون آسایش و مرادك اولسون یعنی خدا دنیاده هر
کون حضور و سرور و ذوق و صفا میسر ایلسون بویله دعا ایلدکدنصکره
وزیری غمز اتمکه باشلادی بویله دیو ﴿ غرض مشنو ازمن نصیحت پذیر *
ترا در نهان دشمنست این وزیر ﴾ (محصول بیت) بندن غرض ایشتمه
واکله نصیحت قبول ایله سکا کیز این دشمن در بو وزیر اکرچه ظاهرا
دوستلق اظهار ایدر منافقانه بو کره عداوتی نه وجهله اولدیغن بیان ایدر
﴿ کر از خاص لشکر نماندست و عام * که سیم وزرازوی ندارند وام ﴾
(محصول بیت) کیمسه لشکرك خاصندن و عامندن قالمشدر که اندن اقچه
والتون بورج المیه حاصلی عسکری هب بورجلی ایلشدر ﴿ بشرطی که
چون شاه کردن فراز * بمیرد دهند آن زر و سیم باز ﴾ بشرطی باحرف
مصاحبت و یاحرف مصدر که حرف رابط صفت کردن فراز عالی
معناسنه در (محصول بیت) برشرطله بورج ویرور که چون کردن فراز

پادشاه اوله بو النون والحجه اکا ویردلر یعنی پاشاهك فوتنه توقیت ایدر بورج
ویرمکی ٭ نخواهد نرازنده خود پرست ٭ مبادا که نقدش نیاید بدست ٭
خود پرست وصف ترکیبی مغرور معناسنه (محصول بیت) پادشاهم سنی
دیری استمز اول مغرور اولمیه که نقدی النه کیرمیه قور قوسندن چونکه
مذکور غمازدن پادشاه بو سوزی ایشتدی ٭ یکی سوی دستور دولت پناه ٭
بچشم سیاست نکه کرد شاه ٭ دستور دولت پناه لامیه در مجازا
دولت پناه وصف ترکیبی دولت صغنجق یر دیمکدر یعنی صاحب دولت
(محصول بیت) برکره وزیر جانبنه سیاست کوز یله نکاه ایلدی پادشاه
وبو یله دیدی ٭ که در صورت دوستان پیش من ٭ بخاطر چرایی بد اندیش
من ٭ که حرف رابط مقول وقولدر (محصول بیت) بنم اوکمده دوستلر
صورتنده سین یعنی ظاهرا بکا دوستسین باخاطر کده نیچون بکا دشمنشسین
یعنی ظاهرك باطنکه اویماز بتله منافقانه نچون رسین حال بو که بو قدر دولت
وعزته بنم ارقه‌ده یتشمشسین وزیر چونکه پادشاهدن بو سوزلری ایشتدی
٭ زمین پیش تختش ببوسید و کفت ٭ چو پرسیدی اکنون نشاید نهفت ٭
(محصول بیت) پادشاهك تختی اوکنده زمین بوس قیلدی تعظیما ودیدی
چونکه سؤال ایلدك کیزلمك لایق دکلدر دیمکله ایمدی بنم قصدیمی متسلی
اوله سین ٭ چنین خواهم ای نامور پادشاه ٭ که باشد چو من عالمت نیکخواه ٭
(محصول بیت) بو یله دیلرم ای نامدار پادشاه که فوعالم بنم کبی دعا کویك
ونیکخواهك اولالر حاصلی دیلرم که جیع عالم عمر طویلك ایستیه‌لر بنم کبی
٭ چو مرکت بود وعدهٔ سیم من ٭ بقایش خواهندت از بیم من ٭
خواهندت تا ضمیر معناده بقایه مقیددر بقایت تقدیرنده (محصول بیت)
چونکه سنك فوتك بنم مالمك وعده‌سی اولور بقاکی زیاده دیلرلر بنم فورقدن
یعنی قرض دیلیم دیو سنك عمرکك ازیادین استرلر ٭ نخواهی که مردم
بصدق ونیاز ٭ سرت سبز خواهندو عمرت دراز ٭ (محصول بیت)
دیلمزمیسین که خلق صدق ونیاز له باشکی تازه دیلیه‌لر وعمرکی دراز یعنی
خلق سکا خیر دعا ایلدکلرین ایستمزمیسین ٭ غنیمت شمارند مرد از دعا ٭
که جوشن بود پیش تیر قضا ٭ (محصول بیت) ارنلر دعایی غنیمت
صیارلر زیرا تیر قضانك اوکنده جوشن اولور حاصلی بلا اوقینه قلقان
اولور ٭ پسندید از وشهریار آنچه کفت ٭ کل رویش ازنازکی برشکفت ٭

(محصول بيت) پادشاهاندن سو يلديكى سوزى مقبول كوروب كل روى
نازلكدن ونازكلكدن اچلدى يعنى وزيرك بوندن بزندن حظ ايلدى شويله كه
كل يوزى طراوت ونضارت حاصل ايلدى * زقدر و مكانى كه دستور
داشت * مكانش بيفزود وقدرش فراشت * فراشت فاده فتحه وكسره
جائزدر (محصول بيت) وزيرك قدر ومرتبه سى كه وار ايدى يعنى اولان
مرتبه ومنزلتندن زياده ايلدى وقدرنى رفيع ايلدى حاصلى هر بروجهله
رعايت ارتردى حضرت شيخ معرفته شروع ايدوب بيورر * نديدم
زغماز سركشته تر * نكو طالع وبخت بركشته تر * (محصول بيت) غمازدن
سركشته رك دنياده كيمسه كورمدم وطالعى منكوس وبختى دوشمشرك
كيمسه كورمدم يعنى غمازدن دولتسز وسعادتسز كيمسه دنياده كورمدم
* زنادانى وتيره رايى كه اوست * خلاف افكند درميان دودوست *
نادانى و رايى يارى مصدريه در (محصول بيت) نادانلغندن واحمق
فكرلى اكندن كه اولدر خلاف براغور ايكى دوستك اراسنه يعنى دنائتندن
ايكى دوستى دشمن ايدرلر * كنند اين وآن خوش دكرباره دل * وى اندر
ميان كوربخت ونجل * كوربخت وصف تركيبى بدبخت معناسنه
(محصول بيت) بويله اول يعنى ايكى دوست كوكللرينى برداخى خوش
ايدرلر اما اول اراده كوربخت ومجل اولور وشرمنده اكندن ايلديكى
غمزه پشيمان اولور * ميان دوكس آتش افروختن * نه عقلست خود
درميان سوختن * (محصول بيت) ايكى كيمسه نك اراسنده فتنه آتشنى
يالكلندرمق يعنى ارالرينه عداوت دوشرمك عقل وادراكدكلدر كندى
اراده يقمق يعنى پشيمانلق آتشنه يانمق عقلدن دكلدر ياخود كنديى
ندامت آتشنه يافق عقلدن دكلدر * چوسعدى كسى ذوق خلوت
چشيد * كه ازهر دوعالم زبان دركشيد * (محصول بيت) سعدى كبى
بركيمسه خلوت وعزلت ذوقنى اندبكه ايكى عالمدن يله ديلنى چكدى
يعنى خاموش اولوب كيمسه ايله اختلاط ايتمدى بلكه تنهايى اختيار ايلدى
* بكوى آنچه دانى سخن سودمند * دكر هيچ كس را نيايد پسند *
(محصول بيت) سويله اول نسنه كه بيلورسين فائده لى سوز در
يعنى سن مفيد سوزى سويله واكر هيچ كيمسه يه مقبول كلمزسه
* كه فردا پشيمان برآرد خروش * كه اوخ چرا حق نكردم بكوش *

اوخ ادات تغابندر یعنی واه دیمکدر اکثر پشیمانلق مقامنده استعمال ایدرلر
که حرف تعلیل فردا یعنی قیامتده (محصول بیت) سن معقول سوزی
سویله اکر هیچ کیمسه قبول ایلمزسه زیرا قبول ایلمین یارین قیامتده پشیمان
اولوب فریاد وفغان کتوررلر که واه نیچون حق سوزی قولاغمه قویمادم
یعنی نیچون ناصحلر کلماتنی استماع ایلمدم دیو پشیمان اولور ﴿ کفتاردرحق
زنان وخوی نیك وبدایشان ﴾ ﴿ زن خوب فرمان بر پارسا ٭ کند مرد
درویش راپادشا ﴾ زن خوب فرمان بر پارسا اضافتلری بیانیه لردر فرمان
بروصف ترکیبیدر مطیع فرمان دیمکدر پارسا زنه صفتدر (محصول بیت)
کوزل عورت که زوجنه مطیع اولوب عابده وزاهده اوله مرد درویشی
پادشاه ایلر یعنی زوجی هرنقدر فقیرسه غنی حکمنده در حاصلی پادشاهانه
حضور ایدر اصلا وقطعا غم چکمز پادشاهدن هاضرورت قافیه ایچون
ترك اولنمشدر ﴿ برو پنج نوبت بزن بردرت ٭ که یار موافق بود دربرت ﴾
که حرف تعلیل درحرف ظرف وبرابکی معنایه کلور بریسی سینه وبریسی
عند معناسنه (محصول بیت) خطاب عام طریقیله یورر وار قپوکده
بش نوبت چال یعنی پادشاهلق ایله زیرا یار موافق اولورسینکده ویانکده
چالنور امدی سنده پادشاهلق ایله زیرا یار موافق اولورسینکده ویانکده
یعنی موافق خاتونك اولدیغنه شکرایله ﴿ همه روز اکر غم خوری غم مدار ٭
چو شب غمکسارت بوددر کنار ﴾ غمکسارت وصف ترکیبی اکلنجه معناسنه
وتا ضمیر خطاب کنار بونده قوجق معناسنه در (محصول بیت) بوتون کون
اکرفقردن واکرغیریدن غصه وغم ییرسکده قایرمه وغم چکمه چون کیجه
اکلنجك اوله قوجغکده یعنی حالکه موافق خاتونك اوله ﴿ کرا خانه آباد
وهمخوابه دوست ٭ خدارا برحمت نظر سوی اوست ﴾ کراکه اسمدر
کیم معناسنه ورا حرف تخصیص آباد وآبادان معمور معناسنه همخوابه زوجه
معناسنه درخدا رارا حرف تخصیص خدا نکدر دیمکدر (محصول بیت)
کیمککه خانه سی اکل وشربله وسائر نعمتله معموردر وزوجه سی دوستدر
خدانك انك جانبنه نظر رحمتله نظری واردر یعنی خدانك اکا کلی
احسانی واردر ﴿ چو مستور باشد زن خوب روی ٭ بدیدار او در
بهشتست شوی ﴾ مستور پاك دامن معناسنه در فارسیده تذکیر وتأنیث
معتبر دکلدر ترکیبدر بوخصوصده (محصول بیت) چونکه زن خوب روی

مستور پاك دامن اوله انك ديدار يله اري جنتده در يعني بو دنيا ساده حضور وصفاده در حاصلی دنياده جنتده در ﴿ كسی بر كرفت ازجهان كام دل ❊ كه يكدل بود باوی آرام دل ﴾ آرام دلدن مراد خاتونی در (محصول بيت) دنيادن كوكل مرادين شول كيمسه قالدردی يعنی حاصل ايلدی كه انكله خاتونی يكدل ويكجهت اوله حاصلی استقامت وصداقت اوزره اوله ﴿ اكر پارسا باشد وخوش سخن ❊ نكه در نيكوبی وزشتی مكن ﴾ خوش سخن وصف تركيبی طاتلی ديللی معناسنه نكه معناده مكن فعلنه مقيددر نكه مكن ديمكدر (محصول بيت) اكر خاتونك مستوره وطاتلی سوزلی وكولر يوزلی اولورسه انك كوزلكينه وچركينه باقمه قبول ايله زيرا اعتبار سيرتهدر صورته دكلدر ﴿ زن خوش منش دلستانتر كه خوب ❊ كه آميزكاری بپوشد عيوب ﴾ زن خوش منش بيانيه منش طبع معناسنه در دلستان وصف تركيبيدر كوكل الجی معناسنه وتر ادات تفضيلدر كه من تفضيليه معناسنه كه حرف تعليل آميزكار مختلط ديمكدر ويا حرف مصدر (محصول بيت) كوزل خويلی ولطيف طبعلی عورت كوكل الجيركدر كوزل يوزلی بدخواولان عورتدن زيرا مختلطلق وملايمت چركينلكی ستر ايدر وكوكلی زياده الور بدخوی كوزلدن ﴿ ببرد از پری چهرهٔ زشت خوی ❊ زن ديوسيمای خوش طبع كوی ﴾ ببردك مفعولی بيتنك آخرنده كويدر وفاعلی زن ديوسيمای در پری چهره وصف تركيبی پری صورتلی معناسنه ديوسيمای بيانيه در ديوسيماده وصف تركيبيدر ديو صورتلی ديمكدر خوش طبعه اضافت بيانيه در خوش طبع وصف تركيبی (محصول بيت) چركين خويلی پری چهرهدن خوش طبع چركين صورتلی وسيمای زن خوش كوی مقبوليتی الدی يعنی ايی خويلی بدشكل برامن خويلی پری چهرهدن مقبولدر ﴿ چو حلوا خورد سركه از دست شوی ❊ نه حلوا خورد سركه اندوده روی ﴾ چو ادات تشبيه سركه اندوده وصف تركيبی سركه صوانمش يعنی اكشی يوزلی ديمكدر (محصول بيت) خوشخوی عورت زوجنك الندن سركه حلوا كبی اكل ايدر اما اكشی صورتلی عورت زوجنك الندن حلوای صفا ايله ييمز بدخولغندن ﴿ دلآرام باشد زن نيكخواه ❊ وليك از زن بد خدا يا پناه ﴾ دلآرام وصف تركيبی كوكل اكلنجهسی ديمكدر (محصول بيت) زوجنه خيرخواه اولان عورت يعنی

دوست اولان عورت کوکل اکلنجه‌سی اولور اما یارمز عورتدن یارب سکا صغنورم سن صقله * چو طوطی کلاغش بود همنفس * غنیمت شمارد خلاص از قفس * چوادات تشبیه کلاغ قرغه همنفس مصاحب دیمکدر (محصول بیت) چونکه کلاغ طوطینك یاری ومصاحبی اوله قفسدن خلاص اولمغه غنیمت صیار یعنی شکر ایمکه قائلدرنك همان بویله بدرایله اولماسون حضرت شیخ پنده شروع ایدوب بیورر * سر اندر جهان نه با آوارکی * وگرنه بنه دل به بیچارکی * اندر جهان جهانه دیمکدر نه فعل امر مفرد مخاطب قودیمکدر با آوارکی با مصاحبت وکاف عجم های رسیدن بدلدر ویا حرف مصدر به بیچارکی با حرف صله وکاف سابق کبیدر (محصول بیت) بدخوزن دردندن باشکی جهانه قو وآواره لکله غربت وآواره لك اختیار ایله والا کوکلکی بیچاره لکه وزحمت ومشقته قو یعنی بونلری اختیار ایله وراضی اول * تهی پای رفتن به از کفش تنك * بلای سفر به که درخانه جنك * تهی پای وصف ترکیبی یالك معناسنه کفش تنك بیانیه کفش باشمق وتنك طار دیمکدر (محصول بیت) یالك ایق یورمك یکدر طار باشمقدن یعنی طار باشمق کیمکدن سفرك بلا ومشقتی یکدر خانه‌ده جنك اتمکدن ایسه یعنی زن بدخصومت وجنکدن سفر بوقدر زحمت ومشقتله یکدر اکرچه السفر قطعة من السقر در * بزندان قاضی کرفتار به * که درخانه دیدن برابرو کره * (محصول بیت) قاضی زندانته کرفتار اولمق یکدر اوده ابرو اوزره کره کورمکدن یعنی خانه‌ده بدخوعورتك قاشی اوزره کره کورمکدن * سفر عید باشد بران کدخدای * که بانوی زشتش بود درسرای * کدخدای اولو کیشیه دیرلر که حرف رابط صفت بانو خاتون دیمکدر زشته اضافتی بیانیه در (محصول بیت) اولی یه سفر بیرامدر اونده بدخوی وبدشکل خاتونی اوله * درخرمی بر سرایی ببند * که بانك زن ازوی برآید بلند * درخرمی لامیه در مجازا بر حرف استعلا سرایی یا حرف وحدت که رابط صفت (محصول بیت) شادیلق قپوسن براو اوزرینه بند ایله که اندن زنك آوازی بوکسك چیقه حاصلی عورتك که آوازی اودن طشره چیقه اول اوه خیرقپوسنی باغله که اندن خیرکلمز * چوزن راه بازار کیرد بزن * وگرنه تو درخانه بنشین چوزن * بزن فعل امر مفرد مخاطب اوردیمکدر (محصول بیت) چونکه زنك بازار یولنی طوتا

اورضبطایله قومه کندنی نامحرمه کوستره واکرضبط ایلیوب کندی خانه
قورسك سن خانه ده اوتورن کبی اول دیلدیککی یره وارسون ﴿ اکر زن ندارد
سوی مرد کوش ٭ سراویل کحلیش درمرد پوش ﴾ سراویل طمانه دیرلر
کحلیش یاحرف نسبت اضافت بیانیه وضمیرزنه راجعدر درحرف صله
پوش فعل امر مفرد مخاطب بونده متعدیدر کیدرد یمکدر (محصول بیت)
اکرعورت ارجانبنه قولاق طوتمزسه یعنی سوزین دیکلمزسه کوك طمانی اره
کیدر عورتلك ایلسون زیرا ارایکن عورتی ضبط ایلمکه قادر دکلدر
سراویل کحلی دیدی زیرا عورتلری کوك طمان کیرلر عربکده بویله در
﴿ زنی راکه جهلست وناراستی ٭ بلا برسر خودنه زن خواستی ﴾
(محصول بیت) برعورتك که جهلی وناراستلغی یعنی خیانتی اوله سن
کندی باشنه بلادیلدك عورت دیلمدك زیرا بویله زن عذاب روحدر آدمه
﴿ چودر کیلهٔ جوامانت درشکست ٭ زانبار کندم فروشوی دست ﴾
کیلهٔ جو لامیه انبار کندمده بویله در (محصول بیت) چون عورت
اربه کیله سنده امانتی صدی یعنی ازاجق نسنه ده خیانت ایلدی بغدای
انبارندن الك یو یعنی شئ قلیلده خیانت ایدنجه کثیرده ده ایدر ﴿ برآن بنده
حق نیکویی خواستست ٭ که با او دل ودست زن راستست ﴾ (محصول بیت)
اول بنده یه الله ایلك دیلمشدر یعنی حرامزاده ایلمشدر که انکله عورتنك الی
وکوکلی طوغریدر یعنی مالنه وآلات واسبابنه خیانت ایلمیه زوجیله صداقت
اوزره اولوب نامحرمدن پرهیز ایلیه ﴿ چودر روی بیکانه خندید زن ٭
دکرمرد کولاف مردی مزن ﴾ (محصول بیت) چونکه عورت بیکانه نك
یوزینه کولدی وآشنالق ایلدی یعنی نامحرمدن قاچدی ارینه داخی ارلك
لافنی اورمه دی چونکه برعورتی ضبط ایده مزسین ﴿ زبیکانکان چشم
زن کورباد ٭ چوبیرون شد از خانه در کورباد ﴾ (محصول بیت) بیکانه لردن
یعنی نامحرملردن عورتك کوزی کور اولسون یعنی هرکز نامحرم یوزینی
کورمسون اما چونکه زوجنك اجازتسز طشره چیقوب کیندی خانه دن
قبرده اولسون یعنی صاغ ایکن خانه یه کلمسون اولسون اری بوزین کورمسون
﴿ زن شوخ چون دست در قلیه کرد ٭ بروکو بنه پنجه برروی مرد ﴾
شوخ بونده کستاخ وبی ادب معناسنه در قلیه بونده راستق معناسنه در
طاشنه ده دیرلر راستقلی الی ارك یوزینه قومقدن غرض یوزین قره ایلمکدر

(محصول بيت) كستاخ عورت چون النى خنابه وراسته قودى يعنى
كنديني زينت ايدوب نامحرملره و بيكانه لره كوستردى اول عورته دى
وار راسته‌لى الك زوجك يوزينه قو يعنى بو زين قرا ايله زيرا عورتنى
ضبط ايلمديكيچون يوزى قره اولمه سى مقرردر يارى عورتنى الى ايله يوزى
قره اولسون ✻ چو بينى كه زن پاى برجاى نيست ✻ ثبات از خردمندى
وراى نيست ✻ (محصول بيت) چونكه كوره سن عورت پاى برجاى دكل
يعنى ثابت قدم دكل متصل كزر بر يرده اوتورماز انك عقلدن وتدبيردن
ثباتى يوقدر بلكه ميلى دائم نامحرمله صحبت ايلمكدر ✻ كريز از كفش
دردهان نهنك ✻ كه مردن به از زندكانى به ننك ✻ كريز فعل امر مفرد
مخاطب قاچ ديمكدردر حرف صله نهنك صواسى وتمساح كه حرف تعليل
ننك عار وناموس ووقاره ديرلر امابونده كيدلك مراددر (محصول بيت)
اويله عورتك النمدن واوجندن نهنك اغزينه قاچ سنى هلاك ايلسون زيرا
اولمك بكدر عارله وكيدلكله ديرلمكدن زيرا بوندن آدم كونده بيك اولور
✻ بپوشانش ازمرد بيكانه روى ✻ وكر نشنود چه زن آنكه چه شوى ✻
بپوشانش فعل امر مفرد مخاطبدر متعدى معناسنه اورتدر ديمكدر
پوشانيدندن ضمير زنه راجعدر روى مفعولى (محصول بيت) مرد بيكانه دن
يوزينى اورتدر كيمسه يه يوزينى كوسترمسون واكر ديكلمزسه سوزيكى اندن
صكره عورت نه ارنه يعنى عورتى ضبط ايلمدكدن صكره سنكله عورت
اراسنده هيچ فرق يوقدر ✻ زن خوب خوش طبع بخنست ويار ✻ رها كن
زن زشت ناسازكار ✻ بخنست ويار دولت ويولداشدر بعض نسخه ده كنجست
ويارواقعدر خوب خوش طبع اولديغى صعب جهتدن كنجدر يعنى مقبولدر
اما طالبى چوق اولديغى جهتدن حفظ وصيانتى اولديغيچون يار حكمنده در
زيرا هركس سكا انكيچون دشمندر فقدبر (محصول بيت) خوش طبعلى
كوزل عورت دولت وعزتدر كشى يه ترك ايله براماز خوبلى عورتنى حاصلى
كوزه لى صفلا ورعايت ايله اما چركين خوبلى چركين بو شابقلسون
كتسون يوزينه باقمه كه عذاب روح وسوهان عمردر ✻ حكايت ✻
✻ چه نغز آمد اين سخن زان دوتن ✻ كه سركشته بودند ازدست زن ✻
(محصول بيت) نه كوزل ونه ايى كلدى بوسوز اول ايكى كيمسه دن
يعنى زياده خوب ولطيف واقع اولدى اول ايكى كيمسه زنلرى الندن

سرکشته وبیچاره ایدیلر ﴿ یکی کفت کس رازن بد مباد ☼ دکر کفت زن
درجهان خود مباد ﴾ (محصول بیت) اول ایکنك بریسی دیدی کیمسه نك
براماز عورتی اولماسون یعنی براماز عورته کرفتار اولماسون اول بریسی دیدی
عورت خود جهانده اولماسون یعنی عورت جنسی عورت جهانده اولماسون
﴿ زن نو کن ای دوست هر نو بهار ☼ که تقویم پارین نیاید بکار ﴾ زن نو کن
وزن کردن وزن کندن اولنمك معناسنه در بویله استعمال ایدرلر نتکه
کلستانده واقعدر * مصراع * مردبت بیازمای وآنکه زن کن * که حرف
تعلیل تقویم مصدر تفعیل یابندن طوغروتق معناسنه اما بونده رقم تقویمی
مراددر که رومده روزنامه دیرلر پاربلادر دیمکدر یعنی کیچن یل ویا حرف
نسبت ونون حرف تأکید نونسز پاری دیرلر بوندن غیری هر برده استعمالی
جائزدر فا حفظ بکار با حرف صله (محصول بیت) ای دوست هر نو بهارده
یکی اولان یعنی برتازه عورت آل زیرا اسکی تقویم یعنی بیلدرکی تقویم ایشه کلمز
حاصلی ایشه یرامازبلکه برتازه تقویم کرك عورتده هر یل تازه کرك آدم حظ
ایلیه ﴿ زنان شوخ فرمانده وسرکشند ☼ ولیکن شنیدم که در بر خوشند ﴾
شوخ بونده اسیجق قانلی دیمکدر یعنی مطبوع معناسنه فرمانده وصف ترکیبی
حاکم معناسنه سرکش نافرمان معناسنه متکبر ومستغنی دیمکدر در حرف
ظرف و بر سینه (محصول بیت) زنلر شوخ ویبور یجیدر یعنی زوجه
دیلدکلرین بیوررلر ومتکبر ومغرورلردر اماایشتدم که خوش ولطیفلردر
یعنی سینه ده ملایملردر بالطبع ﴿ کسی راکه بینی کرفتار زن ☼ مکن سعدیا
طعنه بروی مزن ﴾ مکن مزن ایکی فعل نهیدر معنای تأکید افاده ایدر مکن
بروی طعنه مزن بروی طعنه تقدیرنده در (محصول بیت) بر کمسه که زنه
کرفتار کورهسین یعنی عورتین سور کورهسین ای سعدی اکا طعن اورمه
ودخل وتعرض ایله ﴿ توهم جور بینی وبارش کشی ☼ اکریك سحر
درکنارش کشی ﴾ بار بونده یوکدر وضمیر زنه راجعدر کنار بونده پهلو
دیمکدر (محصول بیت) سنده جور بنی کورر ویوکنی چکرسین هر نه بلاسی
وارایسه چکرسین اکر بر سحر پهلویه چکرسین یعنی بر کیجه سینه چکرسین
هر نه بلاسی وارایسه چکرسین ﴿ حکایت ﴾ ﴿ جوانی زناسازکاربی
جفت ☼ بر پیرمردی بنالید وکفت ﴾ جوانی یا حرف وحدت ناسازکار نا
موافق دیمکدر ویا حرف مصدر جفت جیم عربك ضمیله بونده زوجه

معناسنه در بر بونده عند معناسنه در پیر مرد ترکیب مزجی در و یا حرف وحدت (محصول بیت) بر جوان عورتك موافقتسز لكدن يعنی عدم موافقتدن وناساز کار لکندن بر پیرمردك يانده شكايت ايلدی وديدی یعنی جوان ❊ گران باری ازدست این خصم چیر ❊ چنان میرم کاسیان سنك زیر ❊ گران بار وصف ترکیبی اغر يوکلی دیمکدر ویاحرف مصدر چیر غالب وقوی معناسنه در که حرف بیان آسیان سنك ترکیبی مزجی دکرمن طاشی دیمکدر آسیاده آسیابده دکرمنه دیرلر زیره اضافتی بیانیه (محصول بیت) تو خصم غالبدن یعنی خاتوندن اغر يوکليلکی اوله چکرم که دکرمنك الت طاشی چکر یعنی دکرمنك الت طاشی کبی زیاده ثقلت ویوك چکرم مراد زیاده زحمت ومشقت چکرم بو عورتدن دیمکدر ❊ بسختی بنه کفتش ای خواجه دل ❊ کراز صبر کردن نکردد خجل ❊ پیر جوانه دیر که (محصول بیت) ای خواجه کوکلی شدته ومحنته قو یعنی جفاوجورینه راضی و بلاسنه هرنه ایسه تحمل ایله زیرا کیسنه صبر ایلکدن شرمنده اولمشدر واولمز هرنسنه صبرله حاصل اولور ❊ بشب سنك بالايی ای خانه سوز ❊ چراسنك زیرین نباشی بروز ❊ بشب باحرف ظرف سنك بالا بیانیه ویای ثانی ضمیر خطاب خانه سوز وصف ترکیبی اوی یانجق معناسنه خانه خراب دیدکاری کبی مراد تحقیردر بددعا دکلدر (محصول بیت) کیجه اوست طاشیسین ای خانه خراب یعنی کیجه اوزرینه چیقوب ذوق وصفا ايدرسين یا نیچون کوندزالت طاشی اولمازسین کارخود بنو بتدر کیجه سن اوست اولورسین وکوندزاول ❊ چوآن کابنی دیده باشی خوشی ❊ دواباشد ارجورخارش کشی ❊ کابن کل اوجاغی وسرو بن سرو اوجاغی وفرتدن وکثرتدن کنایتدر اعمدی فداندر دیبن مسامحه ایلمشدر (محصول بیت) چونکه برکلاکدن ایلك وحضور کورمش اوله سین وکلنی دیرمش اوله سین جائزدر که دیکنی جورنی چکه سین ❊ درختی که پیوسته بارش خوری ❊ تحمل کن آنکه که خارش خوری ❊ درختی یا حرف وحدت که حرف رابط صفت پیوسته دائم دیمکدر بار اغاج حاصلی (محصول بيت) بر اغاج که دائما محصولن برسين وفائده سين كورر سين تحمل ايله اول وقت که دیکنن یرسین زیرا بال بلاسز اولماز ❊ گفتار اندر پرورش فرزندان ❊ ❊ پسر چون زده بر کذشتش سنین ❊ زنامحرم آن کوفراتر نشین ❊ سنين سنه نك

زدشمی

جمعی در بلار دیمکدر فرابونده اراق دیمکدر وتر ادات تفضیلدر نشین
فعل امر مفرد مخاطبدر نشینیدندن (محصول بیت) اوغلانك باشی اون
یلدن تجاوز ایدنجه یعنی اون یاشندن کچنجه اکا نامحرملردن اراق اوتوردی
یعنی اکا نامحرملردن صقنین دی هرقنده ایسه * بر پنبه آتش نشاید فروخت *
که چشم برهم زنی خانه سوخت * بر پنبه لامیه در پنبه یاننده اوچ حرکت
جائزدر فروخت بونده متعدیدر که حرف تعلیل تا حرف انتها سوخت
لازمله متعدی بیننده مشترکدر یاندی ویاقدی دیمکدر (محصول بیت)
پنبه یاننده آتش یاقلنمق جائز دیمکدر زیرا کوز اچوب یومنجه اول آتش
خانه‌ٔ یاقدی ویاخانه یثار بونك کبی یرلرده ماضی مضارع معناسنه کلور یعنی
خانه‌ٔ آتش یقدی ویاخانه آتشه یثار * چوخواهی که نامت بماند بجای *
پسر راخردمندی آموز رای * (محصول بیت) چونکه دیلرسین که
آدك یرنده قله یعنی اولدکدنصکره اکلمق استرسك اوغلکه اوصلیاق
وادب تعلیم ایله حاصلی اوغلکه علم وادب ومعرفت تعلیم ایله وتدبیر ورای
اوکرت * چوفرهنك رابش نباشد بسی * بمیری وازتو نماند کسی *
فرهنك ادب وهنر معناسنده استعمال اولنور (محصول بیت) چونکه پسرك
ادب وتدبیر وراًیله اولمیه سن اولورسین وسندنصکره کیمسه یرکده قالماز که
سنك نامك احیا ایلیه * بساروزکارا که بسختی برد * پسر چون پدر نازکش
پرورد * روزکارا الف حرف مبالغه درکه حرف بیان سختی یا حرف
مصدر بردك فاعلی مصراع ثانیده پسردر (محصول بیت) نه چوق
روزکارکه شدت وزحمت چکر اوغل چونکه باباسی انی نازك بسلیه وهربرده
خاطرنی رعایت ایلیه * خردمند پرهیزکارش برآر * کرش دوست
داری بنازش مدار * برآر حاصل ایله دیمکدر (محصول بیت) اوغلکی
عاقل وپرهیزکار حاصل ایله یعنی علم وصلاح تعلیم ایله اکر انی سوریسك
نازونعمتله بسله زیرا اکه ضرردر صکره چوق زحمت چکر * بخردی
درش زجر وتعلیم کن * بنیك وبدش وعده وبیم کن * بخردی با حرف
ظرف ویا حرف مصدر ز عالم صباوتده دیمکدر در حرف تأکید وضمیر پسره
راجعدر زجر بونده جفا معناسنه در مصراع ثانی لف ونشری متضمندر
(محصول بیت) پسرکه خرده ایکن جفا وادب وعلم وصلاح تعلیم ایله
یعنی هنروار کان اوکرت اویله وعده ویرکه اوغلنجغم اکر علم ومعرفت تعلیم

ایدرسك سكا فلان انعامی واحسانی ایدرم واکر فضل وهنر تحصیلنه
سعی ایلیوب عمروکی هواوهوسه صرف ایدرایسك سنی کوزدن براغورم
وسکاشویله جفاواذاایدرم دیدی ﴿ نوآموزرا ذکر وتحسین وزه ﴾ زتوبیخ
وتهدید استادبه ﴿ نوآموز وصف ترکیبی مبتدا معناسنه زه وزهی ایکی
کلمهٔ تحسین‌در توبیخ باشه قاقمقدر مجم سر زنش‌دیر تهدید قورققدر
(محصول بیت) مبتدیه آفرین برخوردار اول وچوق یشاوبونك کبی
القشلری سویلمك استادك سرزنشندن وقورقتمه‌سندن یکدر زیرا مبتدی
ادنی نسنه‌دن منفعل اولور پس خاطرنی رعایت کرکدر که ترقی ایلیه ﴿ بیاموز
پرورده‌رادست‌رنج ﴾ وکردست‌داری چوقارون بکنج ﴿ دست‌رنج ترکیب
مزجیدر ال امکی معناسنه اما بونده صنعت مراددر دست ثانی قدرت
معناسنه در بکنج باحرف صله (محصول بیت) اوغلکه ومتعلقاتکه
برصنعت وبرهنر اوکرت واکرمال قارونه‌ده قادر ایسك اعتماد ایلمه زیرا
مال‌صددزوالده‌در ﴿ چه‌دانی که کردیدن روزکار ﴾ بغربت بکرداندش
درديار ﴿ بغربت باحرف ظرف مصاحبت دیبن‌سهو ایلش بکرداند

ردشمی

چکرندیره وضمیر پرورده‌به راجعدر(محصول بیت) نه بیلورسنکه روزکارك
تبدلی وتغیری انی غربتده خانه بخانه وقپوقپو کزدیره که انده اولان مال
وملکك والنده اولان قدرت ووسعتك بقاسی اولیوب محتاج اوله ﴿ مکن
تکیه بردستکاهی که هست ﴾ که باشد که نعمت نماند بدست ﴿ مکن تکیه
اعتماد ایلمه دیمکدر دستکاه قدرت ووسعت معناسنه‌در (محصول بیت)
بالفعل اولان قدرتکه اعتماد ایلمه زیرا واقع اولور که نعمت الده قالماز
کیدر نتکه معلومدر ﴿ چوبرپیشه باشدش دست رس ﴾ کجا دست
حاجت بردپیش کس ﴿ پیشه بای عجمك کسریله صنعتدر دست‌رس
قدرت ووسعت معناسنه‌در (محصول‌بیت) چونکه برصنعته قدرتی اوله
یعنی برصنعته مالك اوله قنده کیسه اوکنه حاجت الین ایلدر یعنی دیلنمکه
محتاج اولماز ﴿ بپایان رسد کیسهٔ سیم وزر ﴾ نکردد تهی کیسه پیشه ور ﴿
پیشه‌ور اهل صنعت دیمکدر (محصول بیت) التون واقچه کیسه‌سی
نهایته ایرشور یعنی اچنده اولان دوکنور اما اهل صنعتك کیسه سی
هرکز تهی اولماز زیرا کسب ایدوب اچنه طولدورور ﴿ هرآن طفل
کوجور آموزکار ﴾ نبیند جفابیند ازروزکار ﴿ (محصول بیت) هراول

طفل كه استاد جور وجفاسنى كورمز اول روزكاردن وزماندن كورر البته ❊ پسررانكودار وراحت رسان ❊ كه چشمش نماند بدست كسان ❊ (محصول بيت) اوغلكى ايى طوت واكاراحت ايرشدر كه كوزى كيمسنك النده قالمسون يعنى محتاج اواوب كيمسه نك الينه باقمسون ❊ هرآن كس كه فرزندراغم نخورد ❊ دكر كس غمش خوردو بدنام كرد ❊ (محصول بيت) هراول كيمسه كه فرزندينك غمنى يمدى وانى كوزتمدى غيرى كيمسه انى كوزندى وغمنى يدى وانى بدنام ايلدى زمانمز پسرى كبى ❊ نكه دار ازآموزكار بدش ❊ كه بدبخت وبى زه كند چون خودش ❊ نكه دار حفظايله ديمكدر كه حرف تعليل (محصول بيت) فرزندوكى برامز معلمدن حفظ ايله يعنى اكا اهل هوايى و ملحدى استاذ ايله بدكاردن انى صقين زيرا برامز استاد پسرى كندى كبى بدبخت و بدكار ايدر حاصلى انى كندى كبى اضلال ايدر كه قابل اصلاح اولماز ❊ ندانى كه سعدى مراد ازچه يافت ❊ نه هامون نوشت ونه دريا شكافت ❊ هامون صحرانوشت نونك فتحى وضميله فعل ماضى مفرد غائب باز دى ديمكدر يعنى دور دى طى ايلدى معناسنه در بونده شكافت فعل ماضى مفردياردى ديمكدرمرادبوزمكدر سباحت معناسنه (محصول بيت) بيلمزميسين سعدى مرادينندن بولدى حال بوكه نه صحراطى ايلدى ونه دريا درودى يعنى نه صحراده سياحت ايلدى ونه درياده سباحت ايلدى ❊ بخردى بخورد از بزركان قفا ❊ خداداد دش اندر بزركى صفا ❊ بخردى باحرف ظرف وباحرف مصدر قفا استعمالرنده اكسه طبانجه سنه ديرلر امابونده مطلق طبانجه مراددر بزركى باحرف مصدر بيوكلك ديمكدر عربجه كبر ديرلر (محصول بيت) سعدى طفل ايكن يعنى عالم صباوتده اولولردن طبانجه يدى يعنى تربيه بولدى پس اكا خدا بيوكلكده وكبرسنده صفا وردى ❊ هرآن كس كه كردن بفرمان نهد ❊ بسى برنيايد كه فرمان دهد ❊ (محصول بيت) هراول كمسه كه اولولرك حكمنه بيون وامرينه اطاعت ايدر چوق زمان كلمزكه اول كمسه غيريلره فرمان ويرور وصاحب امر وحكم اولور ❊ شبى دعونى بود در كوى من ❊ زهر جنس مردم درو انجمن ❊ دعوتدن مراد دوكون در كوى من بنم محلمده ديمكدر درو ضميردعوته راجعدر انجمن

درنك ديمكدر (محصول بيت) حضرت شيخ بيورر جوانلق زماننده بر كيجه بنم محلمده بردو كون اولدى هرجنس مردم آنده مجموع ايدى حاصلى جشن عام ايدى ﴿ چو آواز مطرب برآمد زكوى ﴿ بكردون شد از عاشقان هاى هوى ﴾ برآمد چيقدى ديمكدر كردون بونده فلك معناسنه درشدرفت معناسنه در (محصول بيت) چون كه مطربك آوازى محله دن چيقدى يعنى ساز چالنغه وترانه وترنم اولنغه باشلدى عاشقلردن هاى وهوى صداسى فلكه اغدى بو حالت زياده شوق وذوقدن كنايت در ﴿ پرى پيكرى بود محبوب من ﴿ بدو كفتم اى لعبت خوب من ﴾ لعبت قوقله وقزلر يابدكارى بيكار (محصول بيت) بر پرى صورتلى بنم محبوبم ايدى يعنى بر كوزل محبوبم وار ايدى اكا ديدم اى بنم خوب لعبتم يعنى دلبرم ﴿ چرا بار فبقسان نيايى بجمع ﴿ كه روشن كنى مجلس ماچو شمع ﴾ (محصول بيت) نيچون يولداشلرله مجلسه كلمزسين تاكيم مجلس ومجموعمزى روشن ايليه سن شمع كبى ﴿ شنيدم كه ميرفت وباخويشتن ﴿ همى كفت بامن كه اى يارمن ﴾ (محصول بيت) اشتدم كه كيدردى وكندى كنديسيله سويلشوردى بكا خطاب طريقيله يعنى ظاهر ابنى مخاطب طوتوب كندى كنديسيله سويلشوردى كه بنم يارم ﴿ محاسن چومردان ندارى بدست ﴿ نه مردى بود پيش مردان نشست ﴾ محاسندن بونده مراد صقلدر بدست ايكى وجهله اعتبار اولنور قدرت معناسنه در ربسى يعنى چون كه مالك دكلسين ديمكدر برسيده ال ايله يابشمق معناسنه يعنى چون كه صقالك الكاه الامزسين يعنى اوچليامزسن (محصول بيت) چون كه ارلركبى محاسنك يوقدر ارلرلك دكلدر ارلرقتنده واوكنده اوتورمق يعنى خلقه قرشمق معقول دكلدر ﴿ سيه نامه ترزان مخنث مخواه ﴿ كه پيش ازخطش روى كردد سياه ﴾ سيه نامه كناهكار ورسواى معناسنه در مخنث مستعمل اوغلانه ديرلر (محصول بيت) اول مخنثدن رسوايرق كيمسه ديله وعالمده اندن دولتسز وسعادتسز واردر ديمكه خطى كلمزدن اول يوزى قاره اوله وعالمده رسوالغله داستان اوله ﴿ ازآن بى حميت بِبايد كريخت ﴿ كه نام ديش آب مردان بريخت ﴾ بى حميت بى غيرت ديمكدر كريخت بونده كريختن معناسنه در كه حرف رابط صفت آب بونده يوزصوبى معناسنه در يعنى

عرض دیمكدر (محصول بیت) اول غیرتسزدن ناچوب ایراق اولمق
کرکدر که انك نامردلکی ودناءتی اراك یوزی صوینی دوکدی وعرضلرینه
خلل وردی ﴿ پسر کو میان قلندر نشست ❊ پدر کوز خیرش فروشوی
دست ﴾ (محصول بیت) پسر که اول پسر قلندر اورتاسنده اوتوردی
وانلره قارشدی یعنی اختلاط ایلدی باباسنه دی انك خیرندن ال یوسون وانك
اصلاحندن امید قطع ایلسون ﴿ دریغش مخور برهلاك وتلف ❊ که
پیش از پدر مرده به ناخلف ﴾ دریغش ضمیر معناده هلاك وتلفه مقیددر
که حرف تعلیل (محصول بیت) انجلین پسرك هلاك وتلفنه غم وغصه
یمه زیرا ناخلف اوغل باباسندن اول الملك یکدر ﴿ گفتار اندر پرهیز کردن
ازخوب رویان ﴾ ﴿ خرابت کند شاهد خانه کن ❊ بروخانه آباد کردان بزن ﴾
خانه کن وصف ترکیبی اوبیقیجی معناسنه آباد معموردیمكدر (محصول بیت)
خانه بیقیجی محبوب سنی خراب ایدر یعنی بیقار وار اوکی عورتله معمور ایله
یعنی اولن استرسك اوك معمور اولسون ﴿ نشاید هوس باختن با کلی
❊ که هربامدادش بود بلبلی ﴾ هوس اوینامق یعنی هوس ایلك حاصلی
سومك دیمكدر کلی وبلبلی یاری وحدت ایچوندر (محصول بیت) لایق
دکلدر برکله هوس اوینامق یعنی محبت ایلك که هرارته انك بلبلی اوله
حاصلی هزار دوست محبوبه کوکل ویروب سومك معقول دکلدر ﴿ چو
خودرا بهر مجلسی شمع کرد ❊ تودیکرچو پروانه کردش مکرد ﴾ (محصول
بیت) چونکه محبوب کندیسنی هرمجلسه شمع ایلدی یعنی هر مجلسه
حاضر اولدیسه سن پروانه کبی اطرافنه طولانمه ویانینه اوغرامه حاصلی
چورسنده چوزلمه ﴿ زن خوب خوی ارآسته ❊ چه ماند بنادان نوخاسته ﴾
مصراع اول اضافتلری بیانیه لردر ماندفعل مضارع مایدندن یکزر
معناسنه نوخاسته کنج وتازه دیمك دیمكدر (محصول بیت) کوزل ز نکه
خوشخوی وانواع محاسنله ارآسته وپیراسته اوله نه یکزر نادان اوغلانه
حاصلی عورت که کوزل اوله وخلوق اوله وانواع زینتله مزین اوله اکثر
خلقك قتنده محبوب اوغلانه غالبدر لیکن بنده دیرم محبوبکه مذکور
صفتلرله متصف اوله غالب دکلسه انکله برابردر فتدبر فانه محل بحث
﴿ درودم چو غنچه دمی ازوفا ❊ که ازخنده افتد چو کل درقفا ﴾ در حرف
صله وضمیرنه راجعدر ودم فعل امر مفرد مخاطبدر دمیدندن اوفوردیمكدر

مراد تكلمدرمى يا حرف وحدت كه حرف تعليل (محصول بيت) مذكور زنه غنچه كبى وفادن رسوزنسو يله يعنى وفادارلق ايله ويا اكا وفادارلق اثبات واسناد ايله يعنى سن اكا وفادارسن ديكه خنده دن كل كبى قفاسنه دوشه حاصلى زنه وفا ومهر كوسترکه حظندن كوله كوله ارقه سنه دوشه وسكا هر وجهله مخالفت ايتميوب مطيع ومنقاد اوله غنچه يه وفا اثباتنى كلدن عمرنى زياده اولديغيچون درزيرا كل اولدقدن نصكره دورميوب دوكلش كيدر ﴿ نه چون كودك پيچ بر پيچ شنك ﴿ كه چون مقل نتوان شكستن بسنك ﴿ پيچ بر پيچ زياده سرد وسركش معناسنه در بوتده شنك بدخو برخدامينك اسميدر انكيچون محبوبه شنك دركر مقل ميك ضميله ابوجهل قارپوزى ديدكلرى قوزدركه زياده محكم اولور اكثر مثقلرك ديه سنه كوررلر محكم اولديغيچون نته كه اهلنه معلومدر مقلى قافله يازوب كليد معناسنه اخذ ايدن مقل طيعنلى ايمش (محصول بيت) عورت اوغلان كبى سرد وسركش دكلدر و بدخو دكلدركه انى مقل كبى طاشدن غيريله صيق اولماز يعنى دكه مصاحبتدن متأثر ودكه لطيفه دن منفعل اولماز بدخو وچين براير واولمقدن خالى دكلدر نقدر احسان ايلسك بيلمز ونقدر آدالك ايلسك اكلمز حاصلى بواحوالده عورت اوغلانه غالبدر بو بيتك نتيجه سنده يعنى دلبردن نفسك تقاضاسى طلب ايلسك آسان وجهله اولماز ديين خيلى نفسانيلق اظهار ايلمش ﴿ مبين دلفريبش چو حور بهشت ﴿ كزان روى ديكر چو ديوست زشت ﴿ (محصول بيت) محبوبى حور بهشت كبى دلفريب و دلدار كورمه زيرا اول برجانبدن يعنى پرجفا اولوب بى وفا اولدقلرى جهتدن شيطان كبى چركيلردركه عاشقلرينى جفا واستغنا ايله هلاك ايدرلر حاصلى بى رحم اولدقلرى جهتدن وهرار دوست اولدقلرندن ظالم و بى دينلردر مصراع ثانينك معناسنده زيرا اول بر يوزدن كه مراد نامشروع اولميدر شيطان كبى زشت ادردين لعنيلك ايلمش ﴿ اكر پاى بوسى ندارد سپاس ﴿ وكر خاك باشى ندارد هراس ﴿ بوسى فعل مضارع مفرد مخاطب اوپرسك ديمكدر هراس هانك زمعينك كسريله اسمدر خوف معناسنه (محصول بيت) اكر تنزل ايدوب اياغين او پرسك منت طوتماز وسكا شاكر اولماز واكر التنده طپراق اولورسك سنى پايمال ايلمدن اياغى التنده دن احتراز ايلمز يعنى خدادن قورقمز وسكا

زدسروزى وشمى

زدشمى

حرمت وعزت ابلزدر ﴾ سرازمغز و دست ازدرم کن تهی * چو خاطر بفرزند مردم نهی ﴾ مغز بونده عقل معناسنه در مجازا (محصول بیت) باشکی عقلدن والکی اچه دن بوشالت چون که خاطریکی خلقك فرزندنه قویه سین یعنی که کوکلکی ایلك اولادینه و یره سین حاصلی عقلدن واچه دن امید کس چون که ایلك پسرینه کوکل و یروب محبت ایلدك ﴾ مکن بد بفرزند مردم نگاه * که فرزند خویشت برآید تباه ﴾ (محصول بیت) ایلك فرزندینه بدنگاه ایله یعنی یرامز کوزله نظر ایله زیرا سنك فرزندك داخی فاسد وفاجر اولور یعنی سن غیرینك اوغلنه نیجه نظر ایدرسك غیرلرده سنك اوغلنه اویله ایدرلر ﴾ حکایت در پرورش بندکان ﴾ ﴾ درین شهر باری بسمع رسید * که بازارکانی غلامی خرید ﴾ کاتب شامده تصنیف اولدیغی جهتدن جائزدر که درشهردن مراد شام اوله وجائزدر که کندی شهری اوله باری باحرف وحدت بسمع باحرف صله که حرف بیان بازارکانی باحرف وحدت غلامیده بویله در خرید خاده فتح وکسر جائزدر (محصول بیت) بوشهرده بر کره قولغمه ایرشدیکه بر بازرکان برقول صاتون الدی ﴾ شبانکه مکر دست بردش بسیب * که سیمین زنخ بود خاطر فریب ﴾ شبانکه کیجه سی دیمکدر بسیب المه سنه دیمکدر تشبیه طریقیله اکاك مراددر باحرف صله اولور بعض نسخه ده تصحیف ایدوب بشیب دیمشدر آشاغه سینه دیمکدر اوجقور یرینه که حرف تعلیل سیمین زنخ وصف ترکیبیدر کومش اکاو معناسنه خاطر فریب ده وصف ترکیبیدر کوکل الدایجی معناسنه یعنی بر رعنادلبر ایدی (محصول بیت) کیجه سی مکر خواجه الك ذقننه ال ایلتدی که انی درآغوش ایلیه دیو ویا اوجقورینه ال صوندی زیرا غلام سیمین ذقنلی وکوکل الدایجی ایدی یعنی محبوب اوغلانیدی ﴾ پری چهره افتادش بدست * بکین درسر ومغز خواجه شکست ﴾ (محصول بیت) پری چهره نك هرنه که الینه کیردیسه کین وغضبله خواجه نك باشنده ویننده صدی یعنی خواجه یه محکم کوتك چالدی وباشنی یاردی حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴾ نه هرجا که بینی خط دلفریب * توانی طمع کردنش در کنیب ﴾ اماله کتابت درضرورت قافیه ایچون (محصول بیت) اوله دکلدر که هر یرده که کوکل الدایجی خط کوره سین

قادراولەسین یعنی کتابتنه طمع ایلمکه قادردکلسین حاصلی هرمحبوبك کتاب حسنه طمع ایلمك اولماززیراهر محبوب سکارام اولماز ※ کواکرد بر خدا ورسول ※ که دیکر نکردم بکرد فضول ※ (محصول بیت) خواجه غلامدن کونك یدکه نصکره خدایی و پیغمبری شاهد ایلدی یعنی توبه ایلدیکه داخی فضول ایشك اطرافنده طولنمیام وچکن نمیام یعنی نامعقول ایشه هوس ایلمیم معلوم اولاکه بو دلده کلمه نك آخرنده های اصلی اولسه انی اثبات واسقاط جائزدر الفد نصکره اولسه شاه وشا وکیاه وکیا وکواه وکوا دیرلر فقس ※ رحیل آمدش هم دران هفته پیش ※ دل افکار وسر بسته وروی وریش ※ رحیل اسمدر کوچمك معناسنه (محصول بیت) اول هفته خواجه نك اوکنه سفر کلدی یعنی کیتمك قصدین ایلدی کوکلی مجروح کونکلدن واهانت وحقارتدن وباشی یاره دن یغلی ویوزی وکوزی اندز مجروح ورسوا حاصلی ظاهری و باطنی مجروح و پریشان سفر قصدین ایلدی ※ چو بیرون شد از کار وان یکدومیل ※ به پیش آمدش سنکلاخ مهیل ※ سنکلاخ طاشلق دیمکدر مهیل مخوف یعنی قورقنج دیمکدر (محصول بیت) چونکه کرواندن برایکی میل طشره کیتدی اوکنه برقورقنج طاشلق کلدی مکر کرواندن برایکی میل مقداری ایلرو کیتمشیدی ※ بپرسید کین قله را نام چیست ※ که بسیار بیند عجب هرکه زیست ※ قله بونده حصار معناسنه در (محصول بیت) خواجه کارواندن برکسه یه سؤال ایلدیکه بوقله نك نامی ندر دیو زیرا چوق عجایب کورر هرکیمکه چوق یشاردیدی ※ چنین کفتش از کاروان همدمی ※ مکر تنك ترکان ندانی همی ※ همدم مصاحب دیمکدر یاحرف وحدت تنك ترکان ایهام طریقیله واقعدر زیرا اول اول برك نامی تنك ترکاندر وثانیا ترکان ترکك جمعیدر محبوبان معناسنه وتنك طار دیمکدر فتأمل فانه دقیق (محصول بیت) کاروانذن اکا بردوست بوله دیدی مکر تنك ترکان بیلزمیسین یعنی بویره تنك ترکان دیرلر بیلزمیسین ※ برنجید چون تنك ترکان شنید ※ توکفتی که دیدار دشمن بدید ※ (محصول بیت) خواجه تنك ترکان لفظنی اشیدنجه انجندی وبیحضور اولدی سن دیدك که دشمن یوزنی کوردی حاصلی بولفظدن زیاده مضطرب اولدی ※ سیه رابکی بانك برداشت سخت ※ که دیکر

مران خر بنند ازرخت ﴾ سبه دن مراد قولی در زیرا انلریك قوللری اكثرهندیلر اولور (محصول بیت) سیاهنه برمحكم بانك قالدردی یعنی اوستنه پك چاغردی كه داخی مركبی سورمه یعنی داخی ایلرو كیتمه اسبابی راق یعنی ایندرحاصلی یوكی بونده ایندر ﴿ نه عقلست ونه معرفت بكجوم * اكرمن دكرتنك تركان روم ﴾ روم فعل مضارع متكلم وحده در كیدم دیمكدر (محصول بیت) نه عقلم ونه معرفتم وار در برار بچه اكر بندخی تنك تركانه كیدم زیرا بوقاروده توبه ایلمشیدی كه بردخی تنك تركانه كیتمیم دیو چون كه كوردی بونك نامی تنك تركان دراندنده فراغت ایدوب رجوع ایلدی زیرا تنك تركان تركیبنك مآلی خاطرنده ایدی پس ایشتدیکی كبی كونك یادینه كلدی حضرت شیخ حكایه مناسبتیله معرفت وحكمته شروع ایدوب بیورر ﴿ در شهوت نفس كافر بنند * وكرعاشق ات خوروسر بنند ﴾ درشهوت نفس اضافتلری لامیه در وكافره اضافت بیانیه در فامفتوح اوقنور قافیه ضرور یچون عاشق ده یاضمیر خطاب در بنند فعل امر مفرد مخاطب باغله دیمكدر نفس كافرك شهوت قپوسنی بغله دیمكدر (محصول بیت) نفس كافرك شهوتی قپوسنی بغله یعنی شهوت پرست اولمه واكر عاشق شهوت پرست ایسك كونكی یی وباشكی خواجه كبی باغله ﴿ چومر بندهٔ راهی پروری * بهیبت برآرش كزو برخوری ﴾ مرحرف تأكید بندهٔده یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل (محصول بیت) چون كه برقولی تربیه ایدوب بسلیه سن انی هیبت وحشمتله تربیت ایله كه اندن متمتع اوله سین یعنی بوس وكنار ایله كه یوزی وكوزی اچلمسون زیرا بكمز اولور ﴿ وكرسیدش لب بدندان كزد * دماغ خداوند كاری پزد ﴾ (محصول بیت) اما اكر افندیسی طوداغنی دیشیله ایصره یعنی انی اوپه وقوجه اندنصكره افندیلك دماغنی پشرر یعنی مقبول اولدم دیو مستغنی اولوب افندیسنی بكمز اولور ﴿ غلام آبكش بابد وخشت زن * بود بندهٔ نازنین مشت زن ﴾ آبكش وخشت زن ومشت زن وصف تركیبدر معلوم اوله كه خشتك خاسنده ضمه وكسره جائز در اما بونده مضموم اوقنور مشت ایله قافیه ایچون (محصول بیت) غلام صوطاشیجی وكرپیج وكرمت كسیجی كرك یعنی قراقو للقجی كرك زیرا نازلی محبوب بنده یومر ف

اوربجی اولور واقندیسنی کونکلجی اولور حاصلی غلام اودنجی
وسقا وسایس وفتربجی ود وه بجی وشانر قره قوللقجی کرک
﴿ گفتاراندر نظر بازان کذاب ﴾ ﴿ گروهی نشینند با خوش پسر ﴾
که ما پاکبازیم وصاحب نظر ﴾ گروهی یا حرف وحدت که حرف
رابط مقول وقول مقدردر پاکباز وصف ترکیبی پاک عشق صاحبی
دیمکدر (محصول بیت) بربولك حرامزاده برکوزل پسر ایله اوتوررلر
ودیرلر که بیز پاکباز و پاکدامن سازلر کبی شهوت پرست نفسانیلر دکلوز
حضرت شیخ دیرکه ﴿ زمن پرس فرسوده روزکار ﴾ که برسفره حسرت
خوردروزه دار ﴾ فرسوده روزکار زبون ومغلوب روزکار دیمکدر ز
روزه دار وصف ترکیبی صائم معناسنه (محصول بیت) بندن سؤال ایله
فرسوده روزکاری وکوکلك سرنی یاخود معنا بویله اوله که بنی فرسوده
روزکاردن سؤال ایله انلرك مرادینی وقصدینی زیرا سفره یه حسرت
چکر صائم یعنی بونلرك پاکبازدیدکلرینه اعتماد ایلمه البته کوکللرنده سکا
برمیل وانجذاب واردر نتکم صائم اولان کمسه البته سفره یه مائل اولور
﴿ ازآن تخم خرما خورد کوسفند ﴾ که قفلست برتنك خرما بند ﴾
تخم خرما خرما چکردکی دیمکدر که حرف تعلیل تنك بونده خرما
قوصره سی معناسنه در (محصول بیت) انکیچون قویون خرما چکردکنی ییر
زیرا ظرفنده کلبد باغ واردر خرمایکه یتشمز پس بالضروری چکردکیله
قانع اولور ﴿ مگر کاو عصار ازآن درکهست ﴾ که از کنجدش ریسمان
کوتهست ﴾ عصار نصار وزنی اوزره برنسنه صقنه دیرلر اما بونده
شیرلغن صقن مراددر کنجد قرینه سیله زیرا کنجد کاف عربك ضمیله
وجیمك کسریله صوسامه دیرلر (محصول بیت) عصار صغرینك باشی
انکیچون صمان ایچنده در یعنی انکیچون صمان یرکه صوسامدن ایی
قصه دریعنی صوسامه باشی ایرشمدکیچون صمان ییر بونلرده انلری
ایرشمدکیچون پسره پاکباز و پاکدامن کچنورلر ﴿ حکایت درویش
صاحب نظر و بقراط حکیم ﴾ ﴿ یکی صورتی دید صاحب جمال ﴾ بکردیدش
ازشورش عشق حال ﴾ بکردیدش شین ضمیر معناده حاله مقیددر
حالش تقدیرنده شورش اسم مصدر در غلبه عشق وجنون معناسنه
(محصول بیت) بریسی صاحب جمال برصورت کوردی پس انك عشق

﴿ وشورشندن ﴾

وشورشندن وغلبه سندن حالی دونمی ومتغیر اولدی یعنی شراب عشقله مست وآشفته اولدی ﴿ برانداخت بیچاره چندان عرق * که شبنم برآرد بهشتی ورق ﴾ بهشتی یا حرف نسبت (محصول بیت) اول بیچاره اسنحیادن واضطرابدن اولقدر عرق اتدی یعنی زیاده درلدی که جنته منسوب ورق شبنم کتورر یعنی جنت اوراقی نیجه که زیاده شبنم کتورور بوانك کبی زیاده در کتوردی زیرا جنت اوراقی شبنمدن خالی دکلدر زیاده لطافتندن ﴿ کذر کرد بقراط بروی سوار * بپرسید کین راچه افتاد کار ﴾ بقراط بر حکیمك اسمیدر کین اصلی که این در که حرف رابط سؤال وجواب در چه افتاد کار نه ایش دوشدی دیمکدر (محصول بیت) بقراط حکیم اوزر ینه اوغرادی صوزدی که بوکنه واقع اولدی ﴿ کسی کفت این عابد پارساست * که هرکز خطایی زدستش نخاست ﴾ (محصول بیت) بر کیمسه بقراطه جواب ویروب دیدیکه بو برعابد صالحدر که هرکزالندن برخطا چقمامش و برمعصیت صادر اولمامشدر ﴿ رود روز وشب در بیابان وکوه * زصحبت کریزان زمردم ستوه ﴾ (محصول بیت) کیجه وکوندز بیابان وکوهده کیدر زیرا خلقك اختلاطندن حظ ایلمز صحبت ناسدن قاچیجی خلق عالمدن بیکرنیجی ونفرت ایدیجیدر ﴿ ز بودست خاطرفریبی داش * فرورفت پای نظر درکاش ﴾ خاطرفریب وصف ترکیبی و یا حرف وحدت فرورفته باتمش دیمکدر پای نظر لامیه در مجازا در حرف ظرف کاش شین ضمیر معناده پای نظره مقیددر در پای نظرش تقدیرنده (محصول بیت) برکوکل الدایجی محبوب کوکلنی المشدر نظری لیاغی عشق کلینه باتمشدر یعنی محبوبك محبتنه کرفتار اولمشدر ﴿ چوآیدزخلقش ملامت بکوش * بکوید که چنداز ملامت خموش ﴾ زخلقش شین معناده کوشه مقیددر بکوشش تقدیرنده (محصول بیت) چونکه خلقدن قولاغنه ملامت کله یعنی بوقدر زهد وتقوایله سکا دوستلق محبوب دوشرمی دیه لر جواب ویروب دیرکه نیجه بر بنی ملامت ایدرسز ایسم اولك ﴿ مکوی ار بنالم که معذورنیست * که فریادم از علتی دورنیست ﴾ خطاب عام طریقیله دیرمکوی فعل نهی مفرد مخاطب دیمه دیمکدر که حرف بیان ایکنیجی که حرف تعلیل علتی یا حرف وحدت (محصول بیت) ای بنی ملامت ایدن کیمسه اکر ایکلرسم دیمه که معذور دکلدر زیرا فریادوفغانم

بر علتدن بعيددكلدر يعنى فريادءه برسبب واردرنهى دكلدر ﴿ نه اين نقش دل ميربايد زدست * دل آن ميربايد كه اين نقش بست ﴾ (محصول بيت) بوسن كوردكك نقش صورت كوكل الدن قاپمز بلكه كوكلى اول قپار كه بوصورت بغلدى يعنى خلق ايلدى حاصلى بنى بوحالته قوياسن بوسن كوردكك محبوب دكلدر بلكه بومحبوبى خلق ايدن خدادر بنى آشفته وحيران ايدن بومحله كلنجه اول عاشقك بقراطه حالن بيان ايدن كمسنك سوزيدر ﴿ شنيداين سخن مرد كار آزماى * كهن سال پرورده پخته راى ﴾ (محصول بيت) بوسوزى مرد كار آزماى يعنى ايش صنايجى بقراط بوتقريرى استماع ايلدى اوكمسه دن اول يشامش تربيه كورمش پخته فكرلى بقراط ﴿ بكفت ارچه صيت نكويى رود * نه باهر كسى آنچه كويى رود ﴾ صيت آوازه در چاو معناسنه اولكى رود كيدر ديمكدر فاعلى مذكور عابددر ايكنجى رود واقع اولماز وتأثير ايلمز ديمكدر (محصول بيت) بقراط ديدى اكرچه عابدايلك آوازه سنه كيدر ومعقول سويلر امابونك حقنده سويلدككك سوز هر كسه واقع اولماز يعنى هر كس اعتماد واعتقاد ايلمجك سوزدكلدر بوسبيدن كه ديرلر ﴿ نكارنده راخود همين نقش بود * كه شوريده را دل بيغمار بود ﴾ نكارنده اسم فاعلدر نقاش معناسنه بيت استفهامى متضمن در (محصول بيت) نقاش ازادلك نقشى همان بومحبوب ميدى كه بوشوريده نك كوكلنى قاپدى ﴿ چرا طفل يكروزه هوشش نبرد * كه درصنع ديدن چه بالغ چه خرد ﴾ يكروزه هاى رسمى مقدارى معناسنى افاده ايدر (محصول بيت) نيچون بركونلك طفل يعنى بركونلك اوغلنجق الك عقلنى المدى يعنى كنديني آشفته وآلفته ايلمدى كه خدانك صنعنى كورمكده طفل وبالغ وخوب وزشت برابردر ﴿ محقق همين بيند اندر ابل * كه درماهرويان چين وچكل ﴾ ابل همزه نك وبانك كسريله كندى لفظندن واحدى يوقدر بلكه واحدى جلدر وتأنيث معنوى مستعملدر انكيچون تصغيرى ابيلة كلور امابونده مطلق دوه معناسنه در يعنى اشتر ديمكدر كه حرف بيان چين وچكل برر شهر اسميدر سرحد تركستانده (محصول بيت) محقق اولان كيمسه دوه ده اول حالى كورر واول صنعى مشاهده ايدر كه چين وچكلك ماهرولرنده ايدر يعنى حق بين اولان كيمسه جميع اشياده صنع يزدان مشاهده ايدر وجميع

اشیا وموجودات قنده برابردر مصنوع خدا اولدیغندر ﴿ نقابست هر سطرم ز زین کتیب * فروهشته برعارض دلفریب ﴾ نقاب یوز اورتوسی فارسیجه روی پوش دیرلر ویا حرف وحدت فروهشته صارقمش وصارقدلمش لازمله متعدی بیننده مشترکدر عارض دلفریب لامیه ویاپانیه (محصول بیت) بو بوستان کتابنده هر سطرم بنم بر نقابدر دلفریب محبوبك عارضنه صارقمش ویاصارقدلمش یعنی بو کتابده هر بر سطرم بنم بر معنی محبوبنه نقابدر یعنی هر سطرم بر پرده‌در معنی محبوبنه که انی محقق اکلر ﴿ معانیست در زیر حرف سیاه * چو در پرده معشوق ودر میغ ماه ﴾ (محصول بیت) بو کتابك هر حرف سیاهك التنده برنیجه معانی واردر پرده ایچنده معشوق وبلوت ایچنده ماه کبی مستور اولمش حرفدن مراد لفظدر ﴿ دراوقات سعدی نکنجد ملال * که دارد پس پرده چندین جمال ﴾ (محصول بیت) سعدینك اوقاتنه ملال صغماز یعنی سعدی هرکز ملول اولماز زیرا پرده الفاظ وابیات اردنده بوقدر صاحب جمال محبوبی واردر یعنی هر بر بیتی بر محبوب معنایی متضمن در مصراع ثانینك نتیجه سنده بوقدر معانی واردر که انك هر بری بر صاحب جمالدر دیمین معنای قلب ایلمشدر بلکه عکس ایلمشدر ﴿ مرا کین سخنهاست مجلس فروز * چو آتش درو روشنایی وسوز ﴾ مجلس فروز وصف ترکیبیدر مجلس یالکاندرجی معناسنه (محصول بیت) بنم که بو مجلس یاقاندرجی سوزلرم واردر آتش کبی هم اندە ایدنلق وهم یاقش واردر یعنی آتشده بوایکی خصلت واردر بنم سوزلرمده ده واردر ﴿ نرنجم ز خصمان اکر بر طپند * کزین آتش پارسی در تپند ﴾ بر حرف تأکید طپند فعل مضارع مفرد غائبدر طپیدندن طلابیجی معناسنه مرادبونده حرکت واضطرابدر آتش پاره سی بونده ایهام طریقیله ذکر اولنمشدر بر یسی کندینك شعری که فارسی عبارتیله واقعدر بریسیده شول مرضدر که اطبا اکا ارپارسی دیرلر تب ایسمه ونون ودال استك ادات جمعیدر (محصول بیت) خصملرمدن انجمزم اکر حرکت واضطراب ایدرلرسه یعنی حسدلرندن بنم سوزمی قبول ایلیوب دخل وتعرض ایدرلرسه زیرا انلر بو فارسیه منسوب آتشدن ایسمه وحرارتده دیرلر معلوم اوله که بو حکایت اصلنده عشق بابنه مناسبدر بونده چوقلق مناسبتی یوقدر فتأمل ﴿ کنار اندر سلامت کوشه نشینی وصبر در اذاء خلق

ردشعرمی

در همه حال ﴾ ﴿ اكر در جهان از جهان رسته ايست ۞ در از خلق بر خويشتن
بسته ايست ﴾ (محصول بيت) اكر جهانده جهاندن واهل جهاندن خلاص
اولمش وقورتلمش وار ايسه عزلت وخلوت اختيار ايدوب كندى اوزرينه
خلق عالمدن قپوبى بغلايندر يعنى جميع عالمك وارلغندن فارغ اولوب كچندر
مصراع اول شرط وثانى جوابدر حاصلى جهان غوغاسندن قورتلمش
وار ايسه بويله اولاندر حضرت شيخك مرادى عزلت وخلوته ترغيب وانزوا
وقناعت وتوكله اغرادر فقدبر ﴿ كس از دست جور زبانها نرست ۞ اكر
خودنما ايست اكر حق پرست ﴾ خودنما وحق پرست وصف تركيبيلردر
مرائى وصالح ديمكدر مصراع اولده اضافتلر لاميه لردر (محصول بيت)
دللرك جورى اليندن خلاص بولمدى اكر كنديني كوريجى مرائى واكر
صالح حق پرست حاصلى صالح واكر طالح خلقك غيبتدن خلاص بولماز
﴿ اكر بر پرى چون ملك ز آسمان ۞ بدامن در آويزدت بدكمان ﴾ بر حرف
استعلا پرى فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر اوچارسك
ديمكدر در حرف تأكيد آويزد فعل مضارع مفرد غائب اصيلردر ديمكدر يعنى
ياپشير وتاى ضمير مفعول ساده دامنه متعلقدر بدامنت تقديرنده در بدكمان بونده
دشمن معناسنه در (محصول بيت) اكر فرشته كبى كوكدن اوچارسك
خلقدن خلاص بولمغيچون اتككه ياپشير دشمن كنه خلاص بولمزسين
حاصلى خلقك دلندن خلاص اولماز اكر نبى واكر ولى همان چاره فرشته قدر
وسويلدكلر بنى ايشترلكه اورمقدر ﴿ بكوشش توان دجله را پيش بست ۞
نشايد زبان بد انديش بست ﴾ (محصول بيت) سعى وكوششله دجله
ايرماغنك اوكنى بغلق اولور امادشمنك دلنى بغلق ممكن دكلدر حاصلى
دجله نك اوكنى هر نقدر مشكل ايسه بند ايلمك ممكندر بعض فتله امابدكويك
زبانى هيچ بر وجهله بند ايلمك ممكن دكلدر ﴿ فراهم نشينند تردامنان ۞
كه اين زهد خشكست وآن دام نهان ﴾ فراهم مجموع ديمكدر تردامن
وصف تركيبى ملوث اتكلى ناپاك ديمكدر والف ونون ادات جمعدر كه
حرف بيان زهد خشك بيانيه در يعنى زاهد خشك مبالغه طريقيله رجل
عدل كبى اين وآن الفاظ كنايه دندر دام نان لاميه در مجازا اتمك طوزاغى
ديمكدر (محصول بيت) الحاصل ملوثنا معقوللر بر يره جمع اولوب اوتورررلر وخلقى
غيبت ومذمت ايدرلر كه فلان زاهد خشكدر مرائى در وفلان اهل طمعدر

کیمک ولورسه طعامنه وسفره‌سنه واررلر بوزصوینی صیا قماز بربی غیرندردرلر ❊ نوروی از پرستیدن حق پیچ ❊ بهل تانکیرد خلقت بهیچ ❊ (محصول بیت) سن خدایه عبادت وطاعت ایلمکدن یوزکی دوندرمه قوکیم تا خلق سنی هیچه طوتماسونلر یعنی شیء یرینه قوماسونلر واعتبار ایلماسونلر ❊ چوراضی شد از بنده یزدان پاک ❊ کرا ینها نکردند راضی چه باک ❊ (محصول بیت) چون که یزدان پاک یعنی خدا بر بنده‌دن راضی وخشنود اوله اکر یوده‌شمنلر وحسودلر راضی اولمیوب بیحضور اولورلرسه نه غصه وغم ❊ بداندیش خلق ازحق آکاه نیست ❊ زغوغای خلقش بحق راه نیست ❊ (محصول بیت) خلقک دشمنی خدادن آکاه دکلدر زیرا غوغای خلقدن حقه اکا یول یوقدر اوکنده مانع کلی واردر حاصلی خلقک اوته‌سنه بریسنه مشغول اولمقدن خدمت حقدن قالور ❊ از ین ره بجایی نیاورده اند ❊ که اول قدم ره غلط کرده اند ❊ از ین ادات تعلیلدر بجای باحرف صله ویاحرف وحدت برمرتبه یه دیمکدر که حرف تعلیل غلط خطا دیمکدر (محصول بیت) بونکیچون برمرتبه‌یه یول کتورممشلردر وبرنسنه حاصل ایلمه‌مشلردر بوحسودلر وبو بدبختلر که اول قدمده یولی یاکلشلر وایزی غلط ایلمشلردر حقی قویوب خلقک عیوبنه مشغول اولمشلردر ❊ دو کس بر حدیثی کمارند کوش ❊ ازین تا بدان زاهرمن تا سروش ❊ کمارند کاف عجمک ضمیله فعل مضارع جمع غائب در بونده حواله معناسنه در اهرمن دیو دیمکدر سروش فرشته (محصول بیت) ایکی برسوزه قولاق دیکر یعنی قولاق طوتار بوندن اکانک شیطانله ملک اراسی دکلی فرق واردر یعنی ایکیسنک مابینی بین السماء والارض دکلیدر ❊ یکی پند کیرد یکی ناپسند ❊ نپردازد از حرف کیری بپند ❊ حرف کیر وصف ترکیبی کشینک عیبنی طوتان کیمسه‌یه دیرلر ویاحرف مصدر (محصول بیت) اول ایکینک بری پند طوتار که ملک صفتلی درو بریسی نامقبول وناپسند اولور که اول شیطان صفتلی در عیب طوتیجیلک دن ونقصان کوریجیلک دن فراغت ایدوب پندو نصیحته مشغول اولماز ❊ فرومانده در کنج تاریک جای ❊ چه دریابد ازجام کیتی نمای ❊ فرومانده عاجز قالوب اوتورمش کمسه کنج تاریک جای بیانیه تاریک جای وصف ترکیبی یاترکیب مزجی جای تاریک دیمکدر یافتن ویابیدن در

حرفیله مستعمل اولسه اکلق دیمکدر چه دریا بدنه اکار معناسنه درجام
گیتی نمای وصف ترکیبی جهانی کوستریجی جام دیمکدر بوند. آفتاب مراددر
(محصول بیت) قراکاق بوجغده دوشوب قالمش کسنه آفتابک پرتوندن
نه ادراک ونه روشنالق کسب ایدر همچنان خلقک عیوب ونقصاننه
مقید اولان کسنه فیض حقدن ونور خدادن مستفیض ومستنیر اولمز
﴿ پندارا گر شیرا گردو بهی ❊ گرا ینان مردی وحیلت رهی ﴾ (محصول
بیت) اگر ارسلان واگر دیلکو ایسک ظن ایله که بونلردن مرد لکیله
وحیله ایله خلاص اوله سین بیننده لف ونشر مرتب رعایت اولنمشدر
﴿ اگر کنج خلوت گزیند کسی ❊ که پروای صحبت نداربسی ﴾ که حرف
تعلیل (محصول بیت) اگر خلوت وعزلت بوجاغنی اختیار ایدرسه
برکسه زیرا خلقله صحبت ایتمک پرواسنی چوقلق طوتماز یعنی خلقله
اختلاط اتمکدن حظ ایتمز ﴿ مذمت کنندش که زرقست وریو ❊ زمردم
چنان میگریزد که دیو ﴾ زرق ریاریو حیله (محصول بیت) بوله کسنه
مذمت ایدرلر که بو ایلدوکی ریا وحیله در خلقدن شویله قچار که شیطان
انساندن قاچدیغی کبی ﴿ اگر خنده رویست وآمیزکار ❊ عفیفش
ندانند وپرهیزکار ﴾ خنده روی وصف ترکیبیدر یوزه کولجی معناسنه
آمیزکار مختلط دیمکدر عفیف زاهد وعابد دیمکدر (محصول بیت)
واگر برکسه کولج یوزلی وکشاده مشرب خلقله مختلط ایسه انی عابد
وصالح وپرهیزکار بیلمزلر وکشاده مشرب بدر دیو دخل ایدرلر ﴿ غنی را
بغیبت بکاوند پوست ❊ که فرعون اگر هست درعالم اوست ﴾ کاوند
کاف عربیله وواوک فتحیله فعل مضارع جمع غائب کاویدندن یرتارلر
دیمکدر که حرف بیان (محصول بیت) غنینک دریسنی غیبتله یرتارلر که
اگر دنیاده فرعون ونمرود وار ایسه اولدر یعنی متکبر ومغرور در کسه یه
نظری یوقدر دیرلر ﴿ وگر بی نوایی بگرید بسوز ❊ نگون بخت خوانندش
وتیره روز ﴾ بی نوا بونده فقیر معناسنه در ویا حرف وحدت نگون بخت بی
دولت دیمکدر تیره روز وصف ترکیبیدر قرا کونلی معناسنه بدبخت
دیمکدر (محصول بیت) اگر برفقیر فقرا احوالندن سوز وگدازله اغلیوب
شکایت ایدرسه اکا بدبخت وبی دولت وسعادتسز اوقورلر ﴿ اگر مرد
درویش در سختیست ❊ گویند ازادبار وبدبختیست ﴾ ادبار دولتسز دیمکدر

(محصول بیت) اکر درویش کسنه فقر و فاقه دن شدت وزحمت دن بو حال کا. وانسمزا کلندروید بختلکند بدر دیرلر ﴿ وکر کامرانی درآید زپای ❊ غنیمت شمارند وفضل خدای ﴾ کامرانی وصف ترکیبیدر مرادسورجی معناسنه ویا حرف وحدت (محصول بیت) واکر بر مرادسورجی دولتلی ایاقدن کاه یعنی بر صاحب سعادت عزت ورفعتدن دوشه غنیمت وفضل خدا عد ایدرلر یعنی اولسنی ﴿ که تا چند ازین جاه وکردن کشی ❊ خوشی را بود در قفا ناخوشی ﴾ که حرف بیان تا حرف انتها وبالر حروف مصدر (محصول بیت) دیرلر که نیجه یه دك بو منصب وبو جبارلك وبو عظمت وکبریا البته خوشلغك آردنجه ناخوشلق اولور یعنی بر صاحب سعادتك سعادتدن دوشدوکیندن حظ ایدرلر ﴿ وکر تنکدستی تنکمایهٔ ❊ سعادت بلندش کند پایهٔ ﴾ تنکدست وصف ترکیبیدر بوفقه اللی یعنی فقیر ویا حرف وحدت تنکمایه تانك فتحی ونونك ضمیله وصف ترکیبیدر بوفقه سرمایه لی دیمکدر یعنی بوخسول کیمسه ویا حرف وحدت وهمزه حرف توسل بلندش ضمیر معناده پایه مقیددر پایش تقدیرنده پایهٔ یا حرف تنکیر وهمزه حرف توسل (محصول بیت) واکر بوفقه سرمایه لی بر فقیرك دولت وسعادت پایه سنی ومرتبه سنی عالی ایدرسه ﴿ بخایندش از کینه دندان بزهر ❊ که دون پرورست این فرومایه دهر ﴾ بخایند فعل مضارع جمع غائب خاییدندن چیزلر ضمیر تنکدسته راجعدر که حرف بیان دون پرور وصف ترکیبی الحق ایسلیجی معناسنه در فرومایه دنی وسفله دیمکدر (محصول بیت) اول کیمسه یه کینه دن دیشلرنی غجردادرلر یعنی زیاده متألم ومنضجر اولورلر که بوسفله ودون زمان ودون پرور رفنده رابتروار ایسه انی تربیه ایدوب ایلر وکتوررو رعایت ایدر ﴿ چو بینند کاری بدستت درست ❊ حریصت شمارند ودنیاپرست ﴾ کاری یا حرف وحدت بدستت با حرف ظرف ودرانی تأکید ایدروسین وتا ادات خبرو دنیاپرست وصف ترکیبی بو دنیایه طپیجی یعنی محب دنیا (محصول بیت) چونکه سنك الکده برایش کوره لر سنی حریص ودنیاپرست عد ایدرلر ﴿ وکر دست همت بداری زکار ❊ کدا پیشه خوانندت وپخته خوار ﴾ کدا پیشه وصف ترکیبی دلنجی صنعتلی وپخته خوار وصف ترکیبیدر پشمش یجی دیمکدر (محصول بیت) واکر همت الی ایشدن یعنی منصبدن وامور دنیویه دن چکوب فارغ اولسك یعنی هیچ امور دنیا ایله تقید ایلمه سك کدا خویلی وصنعتلی دیرلر وپشمش یشلی

يعنى حاضر بيشلى حاصلى كسب و كاره مفيد اولميوب غير بنك الينه بقارد برلر
﴿ اكر ناطقى طبلى پرياوه ❊ وكر خامشى نقش كرماوه ﴾ ناطق يا ضمير خطاب
طبلى پرياوه بيـانيه و يا ضمير خطاب و همزه حرف توسـل خامشى يا كنه ضمير
خطاب نقش كرماوه لامبه كرماوه واوله و يالله حامه ديرلر زيرا واوله

مطلب

بابينده تبادل وتواخى واردر عربيده ده فارسـيده ده فاحفظ (محصول
بيت) اكر ناطق ايسـك يعنى متكلم ايسك زائد اوترطاواسين واكر ايسم
اولوب ساكت اولسك نقش حامسن يعنى صورت ديوارمن انجق ياوه ده
وكرماوه ده همزه خطابيچون درديين قابل خطاب دكلش ﴿ تحمل كنانرا
نخواندمرد ❊ كه بيچاره ازبيم سر برنكرد ﴾ تحمل كن وصف تركيبى

ره‌سرورى وشمعى

تحمل ايديجى يعنى صابر والف ونون ادات جمع ورا ادات مفعول نخواندك
مفعول اولى ومرد ثانيسى كه حرف تعليل سر برنكرد باشـين قالدرمدى
ديمكدر (محصول بيت) جفايه واذايه صبر وتحمل ايديجيلره اردبزلر كه
بيچـاره قورقوسـندن باشن قالدرمدى بوقارى وجائزدر كه بونده كنان
مفرداوله صفت مشبهه معناسنه تحمل ايديجى كيمسه ديمكدر اوله بوطريق
اولكيدن اوجه دروز برامر دوسر برنكرده مفردلردرفتأمل ﴿ وكردرسرش
هول ومردانكيسـت ❊ كر يزدازوكين چه ديوانكيست ﴾ كافلرهاى
رسميدن بدلدر ويا حرف تعليل در (محصول بيت) واكر باشـنده هيبت
وارلك واريسه يعنى ياوزوغضوب كيمسه ايسه اندن نفرت ايدوب قچارلر
بونه ديوانه لك وحدتدرديو ﴿ نعنت كنندش اكراندك خوبست ❊ كه
ماش مكرروزه ديكرست ﴾ تعنت تفعل بابندن مصدردر بر كيمسـنك
ذلتنى وهوانى ديلمك اندك خور وصف تركيبيدر آزبيجى ديمكدر روزى
بونده نصيب معناسنه در (محصول بيت) واكرازبيجى ايسـه انى تحقير
ايدرلركه مالى واريسـه غير بنك نصـيبدركه انى كندى بيزغير بنكدر
اكيچون صقلر ﴿ وكر نغز پاكيزه باشد خورش ❊ شكم بنده خواندون
پرورش ﴾ نغز پاكيزه كوزل وايى و پاك معناسـنه در خوربونده طعـام
معناسنه درو ضمير ممدوح ومقدوح اولان كيمسه يه راجعدر شكم بنده تركيب
مزجى قرنى قولى يعنى اكول تن پروروصف تركيبيدر تن بسليجى وكنديني
سمر دجى ديمكدر ضمير كنه سابق كبيدر (محصول بيت) واكر يمسى
وايچمسى پاكيزه اولورسه يعنى نفايسـه مائل اولسه شكم قولى واكول

وتن پرورد یرلر همان بوغازینه قاماش الندن رایش کلمزدیرلر ﴿ وکر بی تکلف زید مالدار ٭ که زینت بر اهل تمیزست عار ﴾ بی تکلف بونده برخوشجه کینوب قوشنمق معناسنه درکه حرف تعلیل (محصول بیت) واکر مالدار اولان کیمسه برخوشجه کینوب قوشانمز ایسه زیرا زیب وزینت اهل ادراك اوزرینه عاردر وعیبدر ﴿ زبان درنهندش بایذاچو تیغ ٭ که بد بخت زردار داز جود دریغ ﴾ (محصول بیت) انك جفاسیچون وایذاسیچون قلج کبی دیل قورلر که بدبخت کندی مالین کندیدن دریغ طوتار که کندینه راسباب لطیف ایلمز ﴿ وکر کاخ وایوان منقش کند ٭ تن خویش را کسوت خوش کند ﴾ (محصول بیت) واکر غنی اولان کیمسه کوشکنی وچارطاقنی منقش ومزین ایلیه وکندی وجودنه لطیف لباس وکوزل جامه‌لر ایدوب کیه ﴿ بجان آید از دست طعنه زنان ٭ که خودرا بیاراست همچون زنان ﴾ (محصول بیت) بویله ایدرسه طعنه زنلر الندن جانه کلور یعنی عاجز قالور که کندینی عورت کبی طونادر دیو دخل وتعرض ایلمدکلرندن ﴿ اکر پارسایی سیاحت نکرد ٭ سفر کردکانش نخوانند مرد ﴾ (محصول بیت) واکر بر عابد عالمده سیر وسیاحت ایلمدیسه یعنی کشت عالم ایلمدیسه سیاحت ایدنلر اکا ار دیمزلر واعتبار ایلمزلر ودیرلر ﴿ که نارفته بیرون زآغوش زن ٭ کدامش هنرباشد ورای وفن ﴾ که حرف بیان آغوش قوجق دیمکدر کدام قنغی دیمکدر عربیده ای کبی وضمیر پارسایه راجعدر (محصول بیت) سیاحت ایلمامش کیمسه‌یه دیرلر که عورتی قوجاغندن طاشره کیتمامش قنغی هنری ورأی وفنی اولور یعنی بویله کیمسه‌نك نه اکلسی وفکر وفراستی اولور دیرلر ﴿ جهان دیده راهم بدرند پوست ٭ که سر کشته وبخت برکشته اوست ﴾ جهان دیده عالم کورمش یعنی سیاح عالم (محصول بیت) جهان دیده نکده پوستنی یرتارلر یعنی اکا دخی طعن ایدرلر که سرکشته‌دو باشی دونمش کیمسه دردیرلر ﴿ کرش حظ از اقبال بودی وبهر ٭ زمانه نراندی زشهرش بشهر ﴾ حظ نصیب معناسنه در اقبال دولت دیمکدر بهر حظه عطف تفسیردر (محصول بیت) دیرلر که اکر دولتدن حظ ونصیبی اولایدی زمانه انی شهردن شهره سورمزدی بر یرده قرار ایدردی ﴿ عزب رانکوهش کند خرده بین ٭ که میرنجد از خفت وخیزش زچین ﴾ عزب عینك وزانك فتحیله ارکن دیمکدر

نکو هش اسم مصدر تحقیر معناسنه خرده بین عیب کو رجی دیمکدر که حرف بیان مبرنجد فعل مضارع مفرد غائب بونده زمینه اسناد مجازیدر اینجنوردیمکدر خفت وخیز اسملردر بانمه وقالقمه معناسنه (محصول بیت) طعن ایدیجی کیمسه ارکنه تحقیر وتذلیل ایدرکه بیرانك یاتوب قالقمه سندن انجنوردیر ❊ وگر زن کند کو بداز دست دل ❊ بگردن درافتاد چون خر بگل ❊ (محصول بیت) واکر برار کن نأهل ایلیه خرده بین درکه خرکبی بو ینندهدکین بالجقه دوشدی زیرا عورتین قوبوب بر بیره کتمکه قادر دکلدر شمدیدنصکره یاندی قالدی ❊ وگر بر کند خشم روزی زجای ❊ سراسیمه خوانندش وتیره رای ❊ برحرف تأکید کند کافك ونونك فتحیله فعل مضارع مفرد غائب قوپاره دیمکدر خشم فاعلی سراسیمه سرسم ودیوانه دیمکدر (محصول بیت) واکر بر کیمسهٔ غضب یرندن قوپاره یعنی غضبه کلوب بعض کیمسه ایله غوغا وخصومت ایدرسه اکا دیوانه وسرسم والحق فکرلی دیرلر ❊ وگر بردباری کند باکسی ❊ بگویند غیرت ندارد بسی ❊ بردباری حلیم معناسنهدر و یاحرف مصدر (محصول بیت) واکر بر کیمسهدن جفا کوروب حلم کوستره یعنی جفاسنه صبر کوسترسه دیرلر که چوقاق غیرتی یوقدر حاصلی غیرتسز وحمیتسزدر دیرلر ❊ سخی ارباندرز کو یندش بس ❊ که فرداد ودست بود پیش و پس ❊ اندرز بونده نصیحت معناسنهدر بس بونده یتر دیمکدر یعنی مالکی یتر طاغتدك پس چوق معناسنهدر دیمن چوق سو یلمش که حرف تعلیل (محصول بیت) سخی اولان کیمسه یه دیرلر یتر طاغتدك مالکی زیرا یارن برالك اردوکه و برالك اوککه اولور یعنی سترعورت ایلمکه قادر اولمزسین پس برالکی اردکه و برالکی اوککه طوتارسین فقردن ❊ وگر قانع وخو یشتن دار کشت ❊ بتشنیع خلقی گرفتار گشت ❊ خو یشتن دار قانعه عطف تفسیریدر (محصول بیت) واکر بر کیمسه قانع اولوب خرجده افراط ایلزسه خلقك طعنه گرفتار اولیدی بوله دیرلر ❊ که همچون پدر خواهد این سفله مرد ❊ که دنیارها کرد وحسرت ببرد ❊ که حرف رابط مقول وقولدر (محصول بیت) دیرلر که باباسی بو الحق اولمیسردر باباسی دنیایی بونده قودی وکندی حسرت وندامت ایلندی یعنی

رذشمی

باباسی وافرمان کسب ایلدی امابیهوده یره حسرتله یرنده قودی و کندی بوده او بله اولاجقدر ﴿ نه جور مردم رهد زشت روی ۞ نه شاهد زنا مردم زشت کوی ﴾ (محصول بیت) خلقك دلندن وجورندن نه زشت روی قورتلور نه محبوب قورتلور چرکین سوزلی نامردمدن یعنی بدکویلر الندن محبوبلرك اردنجه اوزون وقصه سوبلرلر ﴿ که یارد بکنج سلامت نشست ۞ که پیغمبر ازخبث مردم نرست ﴾ (محصول بیت) کیم قادردر خلقدن سلامت کوشه سنده اوتورمغه یعنی خلقك دلندن کیمسه سالم اولماز زیرا حضرت پیغمبر بیله خلقك خباثتندن قورتلمدی وسالم اولمدی ﴿ خدارا که مانند وانباز وجفت ۞ ندارد شنیدی که ترسا چه کفت ﴾ خدارا را ادات مفعول خدایه دیمکدر چه کفتك مقدم مفعولیدر که حرف رابط صفت انباز اورتاق معناسنه در جفت بونده زوجه معناسنه در شنیدی فعل ماضی مفرد مخاطب ایشتدك وایشتدیکمی اخبار طریقیله و یاانشا فتأمل ترسابت پرست (محصول بیت) خدایه که انك بکزشی واورتاغی وزوجه سی یوقدرحاشا بونلردن منزهدر ایشتدك و یاایشتدیکمی بت پرست انك حقنده نه دیدی یعنی شریك وشبیه و زوجه وولد اسناد ایلدیلر حاشا بونلردن منزه ایکن بابیز که ضعیف مخلوقز هیچ بدکویلر دلندن خلاص اولمق میسرمیدر ﴿ رهایی نیابد از دست کس ۞ کرفتار راچاره صبرست و بس ﴾ رها خلاص معناسنه در و یاحرف مصدر خلاص دیمکدر (محصول بیت) خلاصلق بولمز کیمسه کیمسه الندن یعنی خلق دیلندن کیمسه خلاص اولوب قورتلمز پس مبتلا اولنه چاره صبردر انجق بعض نسخه ده بواوچ بیت حکایه واقعدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ بمصراندرم بنده بود ۞ که چشم ازحیادر برافکنده بود ﴾ بمصر باحرف ظرف اندر انی تأکید ایدر وضمیر معناده مصره مقیددر بمصرم تقدیرنده (محصول بیت) حضرت شیخ بورکه مصرده برقولم وارایدی که حیاسندن کوز بنی سینه سنه براقشیدی یعنی محجوب ایدی هرکز حیاسندن باشنی قالدرمزدی ﴿ کسی کفت هیچ این پسر عقل وهوش ۞ ندارد بمالش بتأدیب کوش ﴾ بمالش فعل امر مفرد مخاطب ضمیر پسره راجعدر انك قولاغنی اوو دیمکدر (محصول بیت) برکیمسه دیدی که

بو پسرك هيچ عقل وادراكی يوقدر بونك تأديبله قوانغنى بو ر عقلى
باشنده كاسون وخطا ايلديكی ايشده برد اخی ايله دی ❊ شبی برزدم
بانك بروی درشت ❊ هم او كفت مسكين بجورش بكشت ❊ درشت
ايری ديمكدر بانك انك صفتيدر هم‌اوضميری كيمسه‌يه راجعدر بجورش
ضمير غلامه راجعدر (محصول بيت) بر كيجه مذكور غلامه محكم
چاغردم يعنی اوزرينه‌يك حيقردم كه اول كيمسه ايشيدوب ديدی مسكين
غلامی جورله هلاك ايلدی كندی تأديب ايله ديديكندن صكره بكا انكيچون
تعرض ايلدی غرض بوكم خلقك ديلندن هيچ وجهله مخلص دكلدر
❊ حكايت ❊ ❊ جوانی هنرمند وفرزانه بود ❊ كه در وعظ چالاك
ومردانه بود ❊ (محصول بيت) برعاقل واهل هنر جوان وارايدی كه
وعظده ونصيحتده چابك وچالاك ومردانه ايدی يعنی خوب واعظ ايدی
❊ نكونام وصاحب دل وحق پرست ❊ خط عارضش خوشتر از خط
دست ❊ (محصول بيت) ايی ادلی وصاحب دل يعنی ارباب قلوبدن ايدی
وصالح كيمسه ايدی عارضی خطی الی خطندن خوشرق ايدی يعنی
زياده تازه ايدی وخطه مالك ايدی ❊ قوی درنحو ودربلاغات چيست ❊
ولی حرف ابجد نكفتی درست ❊ (محصول بيت) مذكور واعظ
علوم فصاحت و بلاغتده قوی وعلم نحوده چيست ايدی يعنی علم عربيتی
تمام احاطه ايلمش بر كيمسه ايدی اما ابجد حرفنی درست سويليه مزدی
يعنی لساننده طلاقت يوق ايدی ❊ مكر لكنتی بودش اندر زبان ❊ كه
تحقيق معجم نكردی بيان ❊ لكنت مصدردر كككلك معناسنه صفت
مشبهه الكن كلور ويا حرف تنكير (محصول بيت) مكر مذكور واعظك
كوكلنده يعنی ديلنده لكنت وارايدی حرف معجم مخرجندن چيقاروب
بيان ايده مزدی ❊ يكی رابكفتم زصاحب دلان ❊ كه دندان پيشين
ندارد فلان ❊ (محصول بيت) حضرت شيخ ايدر صاحب دللردن يعنی
اصحاب قلوبدن برينه ايتدم كه فلان واعظك اوك ديشلری يوقدر يعنی
تكلمده عسرت چيكر مرادجه حرف معجمی ادا ايده مز ❊ برآمد زسودای
من سرخ روی ❊ كزين نوع بيهوده ديكرمكوی ❊ كزين اصلنده
كه ازين در (محصول بيت) بنم بويله ديديكمدن صاحب دل سرخ روی
كلدی يعنی بكا انجنادی كندی يوزی قزاردی وبكا ديدی كه بردخی بونك

کبی بیهوده سوز سویله حاصلی بویله نامعقول سویله ﴿ تو در روی همان عیب دیدی که هست * ز چندان هنر چشم عقلت ببست ﴾ اخبار وانشا یه محتملدر بیت بونده ماضی مجهولدر باغلاندی وباغلاندیمی دیمکدر (محصول بیت) سن آنده همان عیبی کوردك که واردر بو قدر هنردن عقلك کوزی باغلاندی یاخود باغلاندیمی که بو قدر هنرلرینی کورمزسن که اول عیبنی کوررسین حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ یقین بشنو از من روز یقین * نه بینند بد مردم نیك بین ﴾ یقین اول صحیح وتحقیق معناسنه در وثانی قیامت معناسنه در (محصول بیت) تحقیق بندن ایشت قیامت کوننده بر اماز کورمز ایی کور بجی خلق یعنی هر کسك ایی صفتنه ناظر اولوب بر امازحالنه التفات ایلین قیامت کوننده بد کورمز نه بیندلك فاعلی خدادر تعظیما جمع ایراد ایلدی دیین فاعلی ومفعولی بیلمز یمش ﴿ یکی را که فضلست وفرهنك ورای * کرش ای عزت بلغزد ز جای ﴾ فرهنك عقل وادب دیمکدر قصد صلاح دیمکدر بلغزد فعل مضارع مفرد غائب بونده طایرنه دیمکدر (محصول بیت) برینك که فضل وعقل وادب وتدبیر اوله اکر انك صلاحی ایاغی طایرنسه یعنی اندن بر خطا صادر اولسه ﴿ بیك خرده مپسند بروی جفا * بزرکان چه کفتند خذ ما صفا ﴾ بیك یا حرف سبب خذ فعل امر مفرد مخاطب اخذیأخذدن ال دیمکدر صفا فعل ماضی مفرد غائب صفایصفودن یعنی ناقص واویدن صافی اولدی دیمکدر مثل سائردر اکابر اراسنده برلر خذ ما صفا دع ما کدر دع فعل امر درودعدن ترك ایله دیمکدر ما اسم موصول الذی معناسنه کدر فعل ماضیدر علم بابندن بولاندی دیمکدر (محصول بیت) بر عیب وخطا سببیله که انك اوزرینه جفایی لایق کورمه یعنی جفا ایدوب خطاسنی یوزینه اورمه واکا نه قول اعتماد واعتقاد ایله اولورنه دیدوکنی بیلورمیسن خذ ما صفا دع ما کدر ایو یی ال بر امازی ترك ایله دیمکدر مراد بودر که کیمسنك عیبنه نظر ایله که مقصود اولدر ﴿ بود خار وکل باهم ای هوشمند * چه در بند خاری تو کل دسته بند ﴾ بند فعل امر مفرد مخاطب باغله دیمکدر (محصول بیت) ای عاقل دیکن ایله کل بر برده اولور زیرا دیمشلردر که هر جا که خارست کلست پس سن نیچون خار قیدنده سن کل دسته سن باغله یعنی کلی دسته ایله که مقصود اولدر ﴿ کرا زشت خوبی بود در سرشت * نبیند ز طاوس جز پای زشت ﴾

ردشمی

زشت خوی وصف ترکیبیدر ویا حرف مصدر سرشت خلقت وطبیعت دیمکدر (محصول بیت) کیمك که ذاتنده وخلقتنده چرکین خو یاپاق اوله یعنی کیمکه عیب بیندر طاوسك چرکین ایاغندن غیریسین کورمز یعنی طاوس که باشدن باشه منقش ومزین درهمان چرکین ایاغنه باقرعیب بین اولان نقش ونکارینه باقمزدر ❊ صفایی بدست آورای خیره روی ❊ که نماید آیینهٔ تیره روی ❊ صفایی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر خیره روی وصف ترکیبیدر بونده طونق یوزلی معناسنه تیره روی وصف ترکیبیدر سیاه یوزلی معناسنه در بونده مجموع مرکب آیینه یه صفتدر وفاعلی نمایددر یاخود آیینه تیره فاعلی اوله وروی مفعول اوله واکل وجهه تیره دن مراد پاسدر (محصول بیت) بر صفای خاطر اله کتورای طونق یوزلی زیرا تیره روی آیینه نسنه کوسترمز یاخود آیینهٔ تیره یوز کوسترمز سنده قلبك آیینه سنی محبت الله ایله مصفا ومجلا ایله که قابل فیض اولوب آشنالغه سبب اوله ❊ طریقی طلب کز عقوبت رهی ❊ نه حرفی که انکشت بروی نهی ❊ طریقی یا حرف وحدت طلب فعل امر مفرد مخاطبدر طلبیدندن لفظ عربیدر عجم تصرف ایدوب کندی مصدرلری کبی استعمال ایدرلر فتأمل حرفدن مراد عیب وقصوردر ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت بر حرف استملاوی ضمیر غائب حرفه راجعدر (محصول بیت) بر طریق وبر سبب طلب ایله که انك سببیله عقوبت آخرتدن خلاص بوله سین بر عیب وقصور طلب ایلمه که اوزرینه پارمق قویاسین یعنی کیمسنك نقصانی طوتمغه طالب وراغب اولمه ❊ منه عیب خلق ای خردمند پیش ❊ که چشمت فرودوزد از عیب خویش ❊ پیش ده ایکی وجه جائزدر خلقه معطوف اوله پیش خلق معناسنه ومقدر خویشه یعنی پیش خویش دیمك اوله فتأمل که حرف تعلیل فرو ادات تأکید دوزد فعل مضارع مفرد غائب دیکر دیمکدر یعنی باغلر (محصول بیت) ای عاقل کیمسه نك عیبنی اوکنه قومه یعنی کیمسنك عیبنی یوزینه اورمه یاخود کیمسنك عیبنی اوککه کتوروب سویلمه یعنی کیمسنهٔ غیبت ومساوی ایلمه زیرا کوزیکی کندی عیبنی کورمه دن باغلر حاصلی خلقك عیبنی کورمکه مقید اولمق کندی عیبنی کورمکده مانع اولور حالا که سکا لازم اولان کندی عیبکی کورمه نفسکی اصلاح ایلمکدر ❊ چرا دامن آلوده را حدزنم

❊ چودر خود شناسم که تردامنم ❊ دامن آلوده آتکی بواشق دیمکدر وصف ترکیبیدر مراد عیبلی دیمکدر حد شرعی یا فرق یاسکانز یابوزدر جرمنه کوره تردامن عیبلی دیمکدر (محصول بیت) نیچون دامن آلوده یه یعنی نامشروع ایش ایشلینه حد اورم واوزرینه احکام اجرا ایدهیم چونکه کندمده اکاه یکه تردامنم یعنی چونکه کندم نامشروع ایش ایدم وحد شرعه مستحق اولم ❊ نشاید که با کس درشتی کنی ❊ که خودرا بتأویل پشتی کنی ❊ درشتی یاحرف مصدر که حرف تعلیل پشتی یاحرف مصدر (محصول بیت) لایق دکلدر که کیمسه یه غلظت وخشونت ایلیهسین که تأویل وتوجیهله کندیکه معاونت ومظاهرت ایدهسن وذاتکی زاهد وصالح کوسترهسین یعنی کندکی صالح ومتدین کوسترمکیچون کیمسه یه عفریتلك ویاوزلق ایتمك لایق دکلدر ❊ چو بد ناپسند آیدت خود مکن ❊ پس آنکه بهمسایه کو بد مکن ❊ همسایه قوکشی دیمکدر (محصول بیت) چونکه یرامز نسنه یعنی نامشروع نسنه سکا نامقبول کله انی کندك ایلمه اندنصکره قوکشوقه سویله یرامز ایشلمه دیو حاصلی سن ایشلمهك کرکسین که غیریه سوزك تأثیر ایلیه ❊ من از حق پرستم اکر خودنمای ❊ برون باتو دارم درون باخدای ❊ حق پرست عابد وزاهد دیمکدر خودنمای مرایی معناسنه (محصول بیت) بن اکر عابد وزاهد ایسم واکر مرایی ایسم ظاشره می سنکله طوتارم ایچرومی خدا ایلهدر حاصلی سن همان ظاهرمه مطلع سین اما خدای تعالی ظاهرمه وباطنمه مطلعدر ❊ چو ظاهر بعفت بیاراستم ❊ تصرف مکن در کج وراستم ❊ (محصول بیت) چونکه بن ظاهرمی زهد وصلاحله تزیین ایدوب بزدم بنم کج وراستمده تصرف ایلمه یعنی فسق وصلاحمده تصرف ایدوب دخل وتعرض ایلمه ❊ اکر سیرتم خوب وکر منکرست ❊ خدایم بسر از تو دانا ترست ❊ (محصول بیت) اکر خلقم کوزلدر واکر چرکیندر خدا سرمه سندن دانا رقدر خدایم میم معناده سره مقیددر بسرم تقدیرنده ❊ کسی را بکردار بد کن عذاب ❊ که چشم از تو دارد بنیکی ثواب ❊ کسی یاحرف وحدت ورا ادات مفعول باحرف مصاحبت کردار کافك فتحیله وصف ترکیبیدر کرداسمدر عمل معناسنه وآرآرندهدن مخففدر کتوریجی معناسنه عمل کتوریجی دیمکدر صکره کثرت استعمال ایله نفس عمله اطلاق ایلدیلر مجازا

ردسروری وشمعی

کرداری کافک کسریله دردیبن غلط ایلش زیرا کرد کافک کسریله مستعمل دکلدرنته که بو دیلی تتبع ایدنه معلومدر کرد کارده بو قبیلدندر فتأمل چشم بونده امید معناسنه دربینکی یا حرف مصاحبت سببیتی متضمن درو یا حرف مصدربنکی داردلک مفعول به غیر صریح بجیدرو ثواب صریح بحی (محصول بیت) رکیمسه به یاراماز عمل سببیله عذاب وعقاب ایله که سندن ایلک سببیله ثواب امیدین طوتار یعنی ایلک سببیله سندن خیر امیدین ایلین کیمسه یه شری سببیله عذاب وعقاب ایله ﴿ تو خاموش اگر من بهم یا بدم * که حمال سود و زیان خودم ﴾ (محصول بیت) سن اینهم اول بکا دخل ایله که اکر نه کیم واکر بدم یعنی اکر صالح واکر فاسقم زیرا هر نه ایسه کندی فائده وزیانمک حمالیم یعنی ایی فعلمک و یاراماز فعلمک حمالیم ﴿ نکوکاری ازمردم نیک رای * یکی را بده می نویسد خدای ﴾ نکوکاری یا حرف وحدت برایی عمل دیمکدر نیک رای وصف ترکیبی ایی فکرلی معناسنه یکی را برینه و بربنی دیمکدر بده یا حرف صله ده دالک فتحی وهائی اصلیه ایله اون دیمکدر عشره معناسنه (محصول بیت) ای ایی فکرلی خلقدن ایی یعنی برعمل صالح برینه و یا بربنی اون یازار خدای تعالی یعنی برکیمسه برعمل صالح ایشلسه حق تعالی اکا اون ثواب و برور نته کیم کلام شریفده بیورمشدر ﴿ تو نیز ای پسر هر کرا یک عمل هنر * ببینی زده عیبش اندر کذر ﴾ اندر ادات تأکیددر کذر فعل امر مفرد مخاطب کچ دیمکدر (محصول بیت) سن داخی ای اوغل هر کیمک که برهنرنی و بر معرفتنی کوره سن چونکه ثواب وعوض ویرمکه قادر دکلسین باری انک اون عیبندن فراغت ایله ﴿ نه یک عیب اورا بانکشت هیچ * جهانی فضیلت برو آر بهیچ ﴾ جهانی یا حرف وحدت و یا حرف تنکیر برآور بهیچ هیچه کتور یعنی ضایع و یوق ایله دیمکدر (محصول بیت) سنده انک اون عیبندن کچ نه که انک برعیبنی پرمغکه طولا یعنی انک برعیبنی پرماغکه طولامه و برخطاسندن اوتری تعییب وتحقیر ایله برفضیلت جهاننی ضایع ایدوب یوق ایله مقصود بودر که هر کیمک که علم وفضلی وهنری اوله انک عیبنه نظر ایله یعنی کمالنه نظر ایدوب نقصاننه نظر ایله مصراع ثانینک معناسنده جهان خلقنک فضیلت ونقصاننی وهنرنی هیچله یوقاری کتور دیبن فتی یوقاریدن سویلش ﴿ چو دشمن که در شعر سعدی نکاه * بنفرت کند اندرون سیاه ﴾

دُرشمعی

جوادات تشبیه (محصول بیت) مذکوره عیب بین نجه هنری کورمیوب
بر عیبنی کورمده دشمن کیمدر که سعدینک شعرینه نفرت وقلب سیاه ایله
نظر ایدر ❊ ندارد بصد نکتهٔ نغز کوش ❊ چو زحفی ببیند برآرد
خروش ❊ زحف بونده شعرده واقع اولان سکته در مراد نقصاندر
(محصول بیت) دشمن سعدینک شعرینه نظر ایله یوز لطیف نکته یه
قولاق طوتمز یعنی اصغا واستماع ایلمز اما چون بر یرده بر نقصانه مطلع اوله
فریاد وفغان کتورر یعنی خلقه افشا ایدر حاصلی بر جزوی نسنه کلی
ایدر ❊ جز این علتش نیست کان بدپسند ❊ حسد دیدهٔ نیك بینش
بکند ❊ بدپسند وصف ترکیبیدر نامعقول بکنجی دیمکدر یعنی عیب
کوزجی نیك بین وصف ترکیبی ایی کورجی دیمکدر (محصول بیت)
اول دشمنك سعدی یه دخلندن یعنی اول بدپسندك بوندن غیری علتی
وسببی یوقدر الا حسد انك ایی کورجی کوزنی قوپاردی یعنی چیقروب
کور ایلدی ❊ خداوند عالم که آدم سرشت ❊ سیاه وسپید آمد وخوب
وزشت ❊ (محصول بیت) خداوند عالم که آدمی خلق ایلدی کیمی سیاه
وکیمی سفید وکیمی خوب وکیمی زشت کلدی ❊ نه هر چشم وابرو که
بینی نکوست ❊ بخور پسته مغز و بینداز پوست ❊ بعض نسخه ده
مغز پسته واقعدر سرورید ه بو نسخهٔ اختیار ایلمشدر قیاسده بویله
اولمقدر اما مذکور نسخه بر انقدیرنه محتاجدر پسته را مغز دیمکدر
پوست بونك کبی یرلرده قابق معناسنه در (محصول بیت) هر چشم وابرو که
کورر سین ایی دکلدر ایمدی فستق ایچینی اکل ایدوب قبوغینی بیانه آت یعنی
هر کسك هنرینه نظر ایدوب عیبنه وقصورینه باقمه که فائده سنکا نده در زدنباده
وآخرتده وجائزدر که بونده مغز پسته دن بدن اوله بدل اشتمال طریقیله فتدبر

❊ باب هشتم درشکر ❊

❊ نفس می نیارم زد از شکر دوست ❊ که شکری ندانم که درخورد
اوست ❊ نفسدن مراد تکلمدر دم زدن معناسنه در شکر دوست مصدرك
مفعولنه اضافتیدر که حرف تعلیل شکری یا حرف وحدت که حرف
رابط صفت درخورد اوست لایقه درخورد ودرخور لایق معناسنه در
(محصول بیت) خدانك و بردیکی نعمتلرك شکرندن سوز سویلمکه اکالایق

حمد ایلمکه قادر دکلم زیرا اکا لایق وسزاوار بر شکر یلازم که انکله شاکر اولام ❊ عطاییست هر موی ازو بر تنم ❊ چکونه بهر موی شکری کنم ❊ عطایی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر بهر موی یا حرف مقابله شکری یا حرف تنکیر (محصول بیت) بدنمده هر بر قل اندن بر عطا واحساندر پس هر بر قیله نیجه شکر ایده بیلرم بو خود مقدور بشر دکلدر ❊ ستایش خداوند بخشنده را ❊ که موجود کرد از عدم بنده را ❊ ستایش اسم مصدردر ستایدندن او کش دیمکدر رای ابوند . مراد حمد وشکردر بخشنده اسم فاعلدر محسن ومعطی معناسنه که حرف رابط صفت بنده قولدر ای ابونده مخلوق مراددر (محصول بیت) حمد وشکر محسن خدانکدر که مخلوقاتی کرم عدمدن موجود ایلدی ❊ کرا قوت وصف احسان اوست ❊ که اوصاف مستغرق شان اوست ❊ کرا که اسمدر کیم معناسنه ورا حرف تخصیص کیمك دیمکدر اضافتلر مصدرلرك فاعلنه در که حرف تعلیل اوصاف مبتدا ومابعدی خبری مستغرق اسم مفعولدر استغعال بابندن شان حال معناسنه در (محصول بیت) انك احسان واطفنی وصف ایلمکه کیمك قوت وقدرتی واردر یعنی کیم قادردر زیرا اوصاف حمیده واطوار پسندیده انك شانه مستغرقدر یعنی اول جمیع اوصاف احاطه ایلمشدر بر وصف یوقدر که انکله موصوف اولمغه لایق اوله ❊ بدیعی که شخص آفریند ز کل ❊ روان وخرد بخشد وهوش ودل ❊ بدیع فعیل بمعنی فاعلدر مبدع معناسنه یعنی خالق ویا حرف وحدت که حرف رابط صفت شخصدن مراد بدندر آفریند فعل مضارع مفرد غائب یرادر دیمکدر کل بالحقدر اما مراد ترابدر روان روح انسانی هوش اوص معناسنه در (محصول بیت) بر مبدع درکه ابدانی خالقدر یعنی خلق ایدر پس نوع انسانه روح وعقل واوص وکوکل بغشلر ❊ ز پشت پدر تا بپایان شیب ❊ نکر تا چه تشریف دادت ز غیب ❊ پشت پدر اتابیلی مراددر تا انتهاء غایچون در شیب شینك فتحیله پیرلك دیمکدر تشریف احسان دیمکدر دادت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) اتاك بلندن تا پیرلك حالنه دك نظر ایله کور که نه احسان ایلدی غایبدن ونه عطا ایلدی کرمندن ❊ چو پاك آفریدت بهش باش پاك ❊ که ننکست ناپاك رفتن بخاك ❊ بهش یا حرف

مصاحبت وهش هوشدن مخفف در بانبای حربیله اولیجق خوف معناسنه در وبجمله اولیجق ظاهر دیمکدر که حرف تعلیل (محصول بیت) چونکه خداوند پالاسنی پاك یراتدی ایمدی عقل وادراکله اول وطاهر اول یاخود پاکله اول و پاك اول بی باك اولمهز یراعار وعیبدر خاکه ناپاك کتمك یعنی جرم وعصیانله اوب قبره کیرمك قتی نامعقولدر ❊ پیابی بیفشان ازآیینه کرد * که صیقل نکیرد چو زنکار خورد ❊ پیاپی متصل دیمکدر بیفشان فعل امر مفرد مخاطب سیلك دیمکدر که حرف تعلیل نکیرد فعل نفی مضارع مفرد غائب تأثیر ایلمز دیمکدر زنکار زای عربیله وبجمله اغتدر اما عربی اصح وافصحدر وکاف بجمیله پاس دیمکدر (محصول بیت) آیینهٔ قلبکدن غفلت غبارنی صیقل عبادت وطاعتله متصل سیلك وانی پاك ومجلا ایله زیرا صیقل تأثیر ایلمز غفلت وهوا پاسی انی بید کدن صکره یعنی قابلکده هوا مشتد اولمزدن اول آنی صیقل عبادت وطاعتله پاك طوت یوخسه صکره ازاله سی معسراولور ❊ نه در ابتدا بودی آب منی * اکر مردی ازسر بدر کن منی ❊ بیت معنای استفهامی متضمن در آب منی آنه بلندن اینن صویه دیرلر مردی یا ضمیر خطابدر منی مرکبدر من ایله یای مصدردن (محصول بیت) ابتدای حالکده آب منی دکلمیدك وندن خلق اولمدیکمی پس اکر مرد ایسك باشدن بنلکی چیقار وغرور وعجبی ترك ایله ❊ چو روزی بسعی آوری سوی خویش * مکن تکیه بر زور بازوی خویش ❊ روزی رزق و بر حرف صله زور بازوی خویش لامیه لردر (محصول بیت) چونکه زور بازو یله وکسب وکار ایله کندی جانبکه رزق کتورهسن وتحصیل کنج ومال ایلیه سن کندی زور بازوکه وقوت عملکه اعتماد ایلمه وکسبکی کندی زورکدن بیلمه ❊ چرا حق نمی بینی ای خود پرست * که بازو بکردش درآورد ودست ❊ که حرف رابط صفت کردش کاف عجمیك فتحیله اسم مصدر دردنش معناسنه (محصول بیت) نیچون حقی یعنی خدایی کورمزسن او زناده ای مغرور که سکا بو قدر نعمت عطا ایلدی وانی کندی نفسکه اسناد ایدرسین واندن بیلمزسین که الکی وبازوکی حرکته کتوردی وسکا بونلری استعمال ایتمکه قوت وقدرت ویردی ❊ چو آید بکوشیدنت خیر پیش * زتوفیق حق دان نه ازسعی خویش ❊ بکوشیدنت تا ضمیر خطابدر (محصول بیت) چونکه سنك سعیکله او ککه برخیر وثواب کله یعنی

اسباب واموال تحصيل ايليه سين آنى خدانك لطف واحسانندن بيل كندى سعى واممكدن بيله ﴿ بسر پنجكى كرنبردست كوى ❊ سپاس خداوند توفيق كوى ﴾ كوى اول طوب ديمكدر وثانى فعل امردر مفرد مخاطب سويله ديمكدر سپاس خداوند توفيق لاميه لردر (محصول بيت) دبراكيله وزور بازو يله دنياده كيمسه كوى دولت وسعادتى ايلتمشدر يعنى زورله دولته واصل اولمشدر بلكه جمله اشيا جمعا خدانك عطاسيدر پس ايمدى توفيق واحسان صاحبى خدايه شكر سويله كه سنى انواع خيرايله موفق ومظفر ايلدى ﴿ تو قائم بخود نيستى يكقدم ❊ زغيب مدد ميرسد دمبدم ﴾ مدد قوت معناسنه در (محصول بيت) سن برنفس و برقدم كندى كندكله قائم وثابت دكلسين بلكه دائما سكا غيبدن وقبل حقدن قوت ومدد ايرشور كه انكله قائم سن كندى كندكله دكل ﴿ نه طفل زبان بسته بودى زلاف ❊ همى روزى آمد بجوفت زناف ﴾ بيت استفهامى متضمن در همى معناده آمده مقيددر همى آمد تقديرنده كاوردى ديمكدر باحرف صله وجوف هرنسنه نك ايچى در بونده مراده قرندر وتاضمير خطاب ناف كوبكدر (محصول بيت) اول لافدن يعنى تكلمدن دلى بغلى طفل دكميدك رزقك يعنى قان كوبككدن قرنكه كاوردى زيرا اوغلنجق اناسى قرننده ايكن رزقى خوندر كه كوبكندن قرننه كيرور كه غداسى اولدر ﴿ چونافش بريدند وروزى كسست ❊ به پستان مادر درآويخت دست ﴾ كسست ده كاف عجم مضموم ومكسور اوقنور فعل ماضى مفرد غائبدر لغتده قيرلدى ديمكدر امابونده كسلدى ديمكدر مبنى للمفعول معناسنى افاده ايدر پستان ممه در مادره اضافت لاميه در درآويخت فعل ماضى مفرد غائب آصدى ديمكدر الى امماقدر مراد الى ايله ياپشمقدر (محصول بيت) خطابدن غيبته التفات ايدوب ديرچون كه طفل طوغدى وكوبكنى كسديلر وجوفده يعنى جوف مادرده رزقى كسلدى اناسى ممه سينه الين صارقندى ومحكم ياپشدى ﴿ غريبى كه دهر آورد رنج پيش ❊ بدارو دهند آبش ازشهر خويش ﴾ غريبى ياحرف وحدت اكه رابطه صفت دهر دن مراد زماندر بدارو باحرف تعليل ودارو دواوعلاج معناسنه در آبش ضمير غريبه راجعدر ومعناده دهنده وياخواشه مقيددر دهندش وياخويشش

دیمکدر شهر خویش لامیه‌در (محصول بیت) برغریبك که زمان
اوکنده رنج والم کتوره یعنی مریض اوله دوا وعلاج ایچون اکا کندی
شهرندن صوو یوررلر ویا اولدیغی یرك صوینه کندی یرینك طپراغن
قورلر باذن الله شفا بولور ﴿ پسر در شکم پرورش یافته است * زانبان معده
خورش یافته است ﴾ بعض نسخه‌ده انبان یرینه انبار یازمشدر وبعضیده
انبون واقعدر او ضمیری طفله راجعدر پرورش تربیه معناسنه اسم مصدردر
بسلیش معناسنه‌در انبان معده لامیه‌در مجازا انبان همزه‌نك فتحیله طغارجق
دیمکدر خورش بونده ییجك معناسنه‌در (محصول بیت) پسر بو تقدیرجه
اول طفل والده‌سی قرننده تربیه بولمشدر معده‌سی انبانده ییجك بولمشدر
یعنی انده حاصل اولمشدر ﴿ دو پستان که امروز دلخواه اوست * دو چشمه
هم از پرورشگاه اوست ﴾ دلخواه وصف ترکیبی مقبول ومطلوب معناسنه
پرورشگاه بونده ظرف مکاندر بسلندکی یر دیمکدر (محصول بیت)
ایکی ممه که بوکون اول طفلك مقبولی ومطلوبیدر کندینك پرورشگاهندن
ایکی چشمه‌در که اندن جوعنه علاج بولور که شفای جاندر ﴿ کنار
وبر مادر دلپذیر * بهشتست وپستان دروجوی شیر ﴾ کنار بونده
قوجق معناسنه‌در وبر سینه ومادر دلپذیر بیانیه دلپذیر وصف ترکیبی
کوکل قبول ایدجی معناسنه جوی شیر لامیه (محصول بیت) کوکل قبول
ایدجی انانك سینه‌سی وقوجاغی جنتدر وممه انده سود ایرماغیدر حاصلی
طفله نسبت انا جنتدر وممه‌سی سود ایرماغیدر انده ﴿ درختیست بالای
جان پرورش * ولد میوهٔ نازنین دربرش ﴾ بالا بونده بوی معناسنه‌در
جانپرور وصف ترکیبیدر جان بسلیجی معناسنه بالایه صفتدر بر بونده
استعلا معناسنه‌در (محصول بیت) مادرك جانپرور بویی یعنی قد وقامتی
بر درختدر ولد ایسه میوهٔ نازنیندر یعنی یمشی ونتیجه‌سیدر ﴿ نه رکهای
پستان درون دلست * پس ار بنکری شیر خون دلست ﴾ رکهای پستان
لامیه‌در رك رانك فتحی وکاف عجمله طمر دیمکدر وها ادات جمع دل بونده
یورك معناسنه (محصول بیت) معنای بیت استفهامی متضمندر ممه‌نك
طمرلری یورك ایچنده دکلمیدر یعنی یورك ایچنده‌در پس حقیقتله نظر
ایدرسك سود یورك قانیدر ﴿ بخونش فرو برده دندان چونیش *
سرشته درو مهر خوار خونخویش ﴾ بخونش ضمیر مادره راجعدر فرو برده

رده‌شمی

باتورمش دیمکدر فاعلی والد در نیش لفظ مشترکدر نیشتر ایله اری جنک
ایکنه سی بیننده سرشته اسم مفعول اولنجه یوغرلمش دیمکدر یعنی
خلق اولمش دیمکدر ماضیدن قسم اولنجه فاعلی خدا اولور خلق ایلمش
معناسنه قندر در وضمیر مادره راجعدر مهر خون خوار بیانیه خون
خوار وصف ترکیبی قان ایجیجی معناسنه (محصول بیت) والد مادرینك
قاننه نیش کبی کسکین دیشنی باتورمش حاصلی مادرینك قانی ایچمشدر
بویله ایکن اول مادر کندینك قانین ایچیجینك مهر ومحبتی خلق اولمشدر
یاخود خدا خلق ایلمشدر حاصلی طفل مادرینك قانی ایچر ایکن اندهانك
محبتی شویله سرشت اولمشدر که جاندن انی ارتق سور مصراع اولك
معناسنده اول طفل کندی مادرینك قاننه دیشنی نیش کبی باتورمش دیین
اداده قصور ایلمش ❊ چو بازو قوی کرد و دندان ستبر ❊ براند ایدش
دایه پستان بصبر ❊ کرد کاف عربله اولنجه فاعلی طفل اولور کاف عجمله
اولنجه کردید معناسنه اولور که شد معناسنه کاور بعضیلر قتنده ستبر
یوغون دیمکدر بر حرف تأکید اندایدفعل مضارع مفرد غائب در اندایدندن
صوقق معناسنه اندودندن دیین خطا ایلمش صبر صادك فتحی و بانك
کسریله بر اجی اوتدر اصلنده اما بونك کبی یرلرده باء ساکن اوقنور
ضرورت وزنیچون (محصول بیت) چونکه والدك بازوسی قوی ومحکم
اولدی ودندانی اری ویوغون اولدی دایه پستانی صبرله صوارو بولشدرر
سوداممکدن کسمکیچون ❊ چنان صبرش از شیر خامش کند ❊ که پستان
وشیرش فراموش کند ❊ شیرش ضمیر مجرور متصل پستانه راجعدر وفتأمل
(محصول بیت) اول صبر طفلی سوددن شویله خامش وساکت ایدر که
پستانی ودایه نك سودنی فراموش ایدر یعنی اونودر ❊ تونیز ای که در
توبه طفل راه ❊ بصبرت فراموش کردد کناه ❊ نیز ادات عطف در
داخی معناسنه ای حرف ندا منادی محذوفدر ای آنکه دیمکدر توبه ده یا ضمیر
خطاب وهمزه حرف توسل بصبرت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) ای شول
کیمسه که توبه ده طفل راهسن سن داخی یعنی طریق حقده کوچك ومبتدیسر
صبرله کناهك فراموش اولور حاصلی طریق حقده زحمت ومشقته
تحمل ایلمکله کناهك عفو اولور زیرا الصبر مفتاح الفرج در ❊ حکایت ❊
❊ جوانی سر از رای مادر بتافت ❊ دل دردمندش با آزر بتافت ❊ جوانی

درشتی

ردسروری وشتی

باحرف وحدت رای مادر لابه در مرادامر مادردر بتافت فعل ماضی مفرد غائبدر چو بردی دیمکدر یعنی اعراض ایلدی با حرف مصاحبت آزرآنش معناسنه‌در بونده بتافت فعل ماضی مفرد غائب لازمله متعدی بینده مشترکدر قزدی وقزدردی دیمکدر (محصول بیت) برجوان اناسی حکمندن باشنی چو بردی یعنی اطاعت ایلدی وامر ینه مخالفت ایلدی دردلی کوکلنی آزر مخالفتله قزدردی یعنی یاقدی ویا کوکلی بحضوراق آتشنه یاندی حاصلی کلی بحضور اولدی ﴿ چو بیچاره شد پیشش آورد مهد ﴿ که ای سست مهر فراموش عهد ﴾ که حرف رابط مقول وقول مقدردر مهر بونده محبت معناسنه‌در سست مهر وصف ترکیبی ضعیف محبتلی معناسنه فراموش عهدده وصف ترکیبی کوچکلکی حالنی اونودیجی دیمکدر (محصول بیت) چون اناسی بونك مخالفتندن مضطر اولدی بشکنی اوکنه کتوردی ودیدی که ای ضعیف محبتلی وخرده‌لغنی اونودیجی بی انصاف ﴿ نه کریان ودرمانده بودی وخرد ﴿ که شبها ازدست تو خوابم نبرد ﴾ کریان صفت مشبهه‌در اغلغان معناسنه‌در مانده عاجز که حرف بیان (محصول بیت) کریان وعاجز وکوچك دکلمیدك که کیجه‌لرسنك الکدن بنی او یقو ایلتمدی یعنی سکا مقید اولمغله بنی اویقو المازدی ﴿ نه درمهد نیروی حالت نبود ﴿ مگس راندن ازخود مجالت نبود ﴾ نه حرف نفی استفهامی متضمن نیروی حال لامیه نیروی نونك کسریله قوت معناسنه‌در مکس میمك فتحی وکاف عجمله سکك دیمکدر (محصول بیت) اویله دکلمیدك که بشکده ایکن قوت حالك یوغیدی یعنی اول حالده ایکن هیچ نسنه‌یه مالك اولمدیغك بلورمیسین کندکدن سککی سورمکه مجالك یوق ایدی شویله حالده ایدك ﴿ تو آنی که ازیك مکر رنجهٔ ﴿ که امروز سالار سرپنجهٔ ﴾ آنی آن اسم اشارتدر ویاضمیر خطاب که حرف رابط صفت رنجه اسمدر بحضور معناسنه ویاضمیر خطاب وهمزه حرف توسل که حرف بیان سالار هرطائفه‌نك اولوسنه دیرلر سرپنجه بونده قوت معناسنه‌در وباوهمزه سابق کیبدر (محصول بیت) سن اول کیمسه سن که برمکسدن بحضور ایدك که بوکون قوت وقدرت اولوسی سن یعنی زیاده قوتلیسین ﴿ بحالی شوی بازدر قعر کور ﴿ که نتوانی ازخویشتن دفع مور ﴾ (محصول بیت) برحالده اولورسین وبرحاله وارورسین

که قبرده که کنند کدن برقرنجـهٔ دفع ایتمکـه قادراولمزسن ﴿ دیکر دیده چون برفروزد چراغ ❊ چوکرم لحد خورد پیه دماغ ﴾ لحد قبر معناسنه در پیه دماغ لامیه در پیه ایچ یاغی ودماغ بینی دیمکدر (محصول بیت) داخی کوز نیجه یاقلندر چراغنی یعنی نیجه آچیـلر ونیجه روشن اولور چونکه قبر قوردی بینی یاغنی ییه یعنی قبر قوردیکه باشی و بینی ییه وافنا ایلیه داخی کورمکدن قالور ﴿ چو پوشـیده چشمی ببینی که راه ❊ نداند همی وقت رفتن زچاه ﴾ پوشیده چشم وصف ترکیبی کور دیمکدر و یا حرف وحدت که حرف بیان همی معناده نداند مقید در همی نداند تقدیرنده در ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولندی (محصول بیت) چونکه بر کوری کوره سن کیندیکی وقت یولی قویی دن تشخیص ایلمز بوندن صکره کان بینه مرهوند ر ﴿ تو کر شـکر کردی که بادیدهٔ ❊ وکرنه توهم چشم پوشـیدهٔ ﴾ مصراع اول برمقـدره محتاجدر (محصول بیت) اکرسن خدانك ویردیکی الوان اطعمه‌یه وانواع نعمه شاکر اولورسك صحیح دیده ایله سین بصر و بصیرتك وارد ر والاخـدانك ویردیکی نعمتلره شاکر وانعام واحساننی ذاکر اولمازسك سـنده معناده کورسین یعنی نیجه که اول ظاهرده اعمادر سـنداخی باطنـده اعماسن که بوقدر نعمتلری کوروب شکر ایلمزسین ﴿ معلم تیا موختت علم ورای ❊ سرشت این صفت در وجودت خدای ﴾ (محصول بیت) معلم سکا علم ورأی وتدبیر تعلیم ایلمدی بلکه بو صفتلری سـنده خدای تعالی خلق ایلدی کنـدی لطف وکرمندن ﴿ کرت منع کردی دل حق نیوش ❊ حقت عین باطل نمودی بکوش ﴾ دل حق نیوش لامیه در حق نیوش وصف ترکیبی منع کردینك فاعلی خدادر ومفعو لی دل حق نیوشـدر حقت ده تا ضمیر خطاب (محصول بیت) اکر خـدای تعالی سـنك حق قبول ایدیجی قلبکی حق معنای ایشیدوب قبول ایلمکدن منع ایدیدی وسکا حق فهم ایدردل ویرمیدی حق نسنه قولاغکه عین باطل کور ینوردی یعنی حق سوزی عین باطل استماع ایدردك ایمدی شـکرایله که حق تعالی سکا حق شنو سمع وقبو ل ایدیجی دل ویرمشدر ﴿ کفتار اندر صنع باری در ترکیب خلقت انسان ﴾ ﴿ ببین تابك انکشت از چند بند ❊ بصنع آلهی بهم در فکند ﴾ (محصول بیت) نظر ایله کور بو برمق نه قدر بندن

يعنى نقدر مفصلدن خدانك قدرتيله وصنعيله باغلدى يعنى بر يره
جمع اولدى ﴿ پس آشفتكى باشد وابلهى ✽ كه انكشت برحرف صنعش
نهى ﴾ (محصول بيت) پس ديوانه لك وابلهلك اولور كه انك صنعى
حرفنه بارمق قويه سن يعنى مصنوعنه دخل ايليه سين وبكنمه يه سين
﴿ تأمل كن از بهر رفتار مرد ✽ كه چند استخوان پى زدووصل كرد ﴾
پى بونده سكر معناسنه در (محصول بيت) فكر وملاحظه ايله كور كه
انسانك رفتارندن اوترى يعنى اشاغه و يوقارى رفتارندن اوترى نقدر
استخوانه سكر اوردى ووصل و پيوند ايلدى يعنى برى برينه اتصال ايلدى
﴿ كه پى كردش كعب وزانو و پاى ✽ نشايد قدم بر كرفتن زجاى ﴾
كه حرف تعليل كردش اسم مصدردر دونش ديمكدر كعب طوپوق
وزانو ديز (محصول بيت) انكيچون نيچه استخوانى سكرله بند ايلدى
زيرا طوپوغك وديزك واياغك دونمكسزين اياغى يردن قالدرمق ممكن
وميسر دكلدر حاصلى بونلر دونمينجه يورومك محالدر ﴿ ازآن سجده
برآدمى سخت نيست ✽ كه درصلب اومهره يك لخت نيست ﴾ ازان
ادات تعليل سخت بونده مشكل معناسنه در كه حرف تعليل صلب بونده
ارقه معناسنه درمهره ميمك ضميله اوكورغه كميكنه ديرلر لخت لامك
فتحيله پاره ديمكدر يك لخت بر پاره ديمكدر (محصول بيت) انكيچون
آدمه سجده مشكل دكلدر كه ارقه سنده اوكوركو رغه بر پاره دكلدر
يعنى بوغم بوغمدر ﴿ دوصد مهره دريكدكر ساختست ✽ كه كل
مهره ء چون تو پرداخست ﴾ دوصد مهره اشارتدر انسان ايكيوز
پاره كميكدن تركيب اولندوغنه كه حرف تعليل كل مهره تركيب مزجى
وياحرف وحدت وهمزه حرف توسل (محصول بيت) خداى تعالى ايكى
يوزپاره كميكى برى بريله تركيب وترتيب ايلمشدر تا كيم سنك كبى براچق مهره ء
پيدا ايلمشدر يعنى كلدن انسانى خلق ايلمشدر ﴿ ركان درتنت اى پسنديده
خوى ✽ زمينى درسيصد وشصت جوى ﴾ بو بيتده اشارت ايدربدن
انسانده اوچيوز التمش طمر اولدوغنه ركان رك نك جمعى درطمر لر ديمكدر
زمينى ياحرف وحدت سيصد وشصت اوچيوز التمش ديمكدر (محصول
بيت) سنك تنكده طمر لر اى مقبول خويلى بر يردر كه انده اوچيوز التمش

ایرمق وار دربدنی ییره وطمرلری ایرمقلره تشبیه ایلمشدر ﴿ بصر در سر وفکر ورای وتمیز ✽ جوارح بدل دل بر آتش عزیز ﴾ (محصول بیت) خدا باشده بصر ورای وتمیز قودی یعنی عقلی قودی که بونلر عقلدن ناشیدر الله امر یله جوارح یعنی اعضادلده ودل عملله مقبولدر وعزیزدر یعنی اعضای ظاهره نك عزت وشرفی دل ایله در ودلك علم ومعرفتله ﴿ بهایم بروی اندر افتاده خوار ✽ تو همچون الف بر قدمها سوار ﴾ (محصول بیت) بهایم جمیع حالده یوزی اوزره خوار وحقیر دوشمش اماسن جمیع زمانده الف کبی مستقیم اولوب اباغك اوزره سوارسن ﴿ نکون کرده ایشان سر از بهر خور ✽ تو آری بعزت خورش پیش سر ﴾ خور خاء روم ضمیله یمك دیمكدر خورش طعام معناسنه در (محصول بیت) بهایم یمك ایچون باشلرینی اشاغه ایلمش اماسن عزتیله طعامی اوکگه کتورورسن ﴿ نزیبد سرا با چنین سروری ✽ که سر جز بطاعت فرود آوری ﴾ (محصول بیت) سکا لایق دکلدر بویله سرورلك وبویله عزت ایله که باشکی طاعتدن غیریه ایندورهسن یعنی خدانك طاعتدن غیریه باش اکهسن ﴿ بانعام خود دانه دادت نه کاه ✽ نکردت چو انعام سر در کیاه ﴾ کاه ضمن انعام نعمك جمعی در حیوانات دیمك کیاه کاف عجمك کسریله یاش اوت معناسنه در یعنی چمن (محصول بیت) خدا کندی انعام واحسانیله سکا دانه ویردی حیوانات کبی صمان ویرمدی سنی حیوانات کبی سر در کیاه ایلمدی یعنی سنی حیوانات کبی اوت اوتلغه محتاج ایلمدی ﴿ ولیکن بدین صورت دلپذیر ✽ فریفته مشو سیرت خوب کیر ﴾ (محصول بیت) اما بو صورت دلپذیره الدانوب مغرور اولمه آنی صورت اخذ ایله واخلاق حمیده حاصل ایله ﴿ ره راست باید نه بالای راست ✽ که کافر هم از روی صورت چو ماست ﴾ بالا بوند بوی معناسنه در (محصول بیت) انسانه طوغری یول کرك طوغری بوی کرکمز یعنی طریق مستقیم وعبادت کرك قامت موزون لازم دکل زیرا کافر دخی صورت یوزنده بزم کبیدر یعنی صورتا اول داخی بزم کبی انساندر ﴿ ترا آنکه چشم ودهان داد کوش ✽ اکر عاقلی در خلافش مکوش ﴾ (محصول بیت) شول الله که سکا کوز واغز و قولاق ویردی اکر عاقل ایسك انك خلافنه دیرشمه امرینه وحکمنه انقیاد واطاعت ایله ﴿ کرفتم که دشمن بکوبی بسنك ✽ مکر باری از جهل با دوست جنك ﴾ (محصول بیت) فرض ایده

﴿ که ﴾

کەدشمنی طاشله دوکش سن یعنی حقندن کلش سن جهلکدن باری دوستکله جنك وجدال ایله یعنی خدانك امرینه مخالفت ایله ﴿ خردمند طبعان منت شناس ❊ بدوزند نعمت بمیخ سپاس ﴾ (محصول بیت) کندیلرینه وبریلن انعام واحسانی اکابجی عاقل طبیعتلیلر خداویردوکی نعمتی شکر میخیله میخلرلر یعنی نعمت واحسان خانه‌سنی شکر وسپاس میخیله محکم ومعمور ایدرلر ﴿ حکایت درشکرنعم ﴾ ﴿ ملك‌زاده‌را زاسب ادهم فتاد ❊ بکردن درش مهره برهم فتاد ﴾ بعض نسخه‌ده نبرد ازمابی واقعدر زاده‌ء یاحرف وحدت وهمزه حرف توسل ادهم سیاه دیمکدر (محصول بیت) برملك زاده سیاه اتدن دوشدی شویله دوشدی بوینده اولان ککلر بری برینه کیردی حاصلی بوینی اوزادی ﴿ جوفیلش فرورفت کردن بتن ❊ نکشتی سرش تانکشتی بدن ﴾ چوادات تشبیه فیلش ضمیر ملك زاده‌یه راجعدر فروادات تأکید نکشتی باری حکایت ایچوندر (محصول بیت) فیل کبی کردنی تنینه کیردی یعنی کوده سینه باتدی دونمزدی باشی کوده‌سی دونمینجه حاصلی یك لخت اولدی فیل کبی ﴿ پزشکان بماندند حیران در بن ❊ مکرفیلسوفی زیونان زمین ﴾ پزشك طبیب معناسنه در الف ونون ادات جمع در بن یعنی درحال ملك‌زاده مکرادات استثنادر الا معناسنه فیلسوف سابقا اصلی ذکراولندی اما بونده فیلسوف طبیب حاذق معناسنه در و یاحرف وحدت یونان زمین قرامان مملکتی دیمکدر (محصول بیت) اطبا جمیعا بوحالده حیران قالدیلر الا یونان زمینده برطبیب ﴿ سرش باز پیچید ورك راست شد ❊ وکروی نبودی زمن خواست شد ﴾ بازادات تأکید پیچید فعل ماضی مفرد غائب چوردی دیمکدر راست شد طوغرلدی دیمکدر وی ضمیر طبیبه راجعدر نبودی یاحرف حکایه زمن زانك فتحی ومیمك کسریله صفت مشبهه‌در کوترم معناسنه خواست شد اولیسردی دیمکدر (محصول بیت) طبیب یونانی باشنی چوردی وطمارى طوغرولدی اکر اول اولمیایدی کوترم اولمق مقررایدی ﴿ دکرنوبت آمد بنزدیك شاه ❊ نکردآن فرومایه دروی نکاه ﴾ دکرنوبت برنوبت داخی فرومایه سفله ودون (محصول بیت) برنوبت داخی مذکور فیلسوف شاهك یانته کلدی اما اول سفله ودون بوکانظر والتفات ایلمدی ﴿ خردمندرا سرفروماندازشرم ❊

شنیدم که میرفت و میگفت زه ﴿ زه یوننق دیمکدر اما بونده یاپچه دیمکدر (محصول بیت) شاه نادان بو بله ایلدوکندن عاقل فیلسوفك باشی اشاغه قالدی شرمدن ایشندم کیدردی و یاب یاب سویلردی یعنی کندی کندیله سویلشردی ﴿ اکروی نپیچیدمی کردنش ﴿ نپیچیدی امروز روی ازمنش ﴾ (محصول بیت) اکردون انك بوینی چویروب یرینه کتوره‌یدم اول بوکون یوزنی چویرمزدی یعنی بندن اعراض ایلمزدی ﴿ فرستاد تخمی بدست رهی ﴿ که باید که برعود سوزش نهی ﴾ (محصول بیت) شاه بو بله ایدنجه طبیب انتقام ایچون خدمتکارایله اکا بر تخم ویردی و کوندردیکه کرکدر که بو تخم بخوردان اوزرینه کندوکی تونوددیره‌سن دیو ﴿ ملك را بکی عطسه آمد ز دود ﴿ سر و کردنش همچنان شد که بود ﴾ عطسه قحه‌له اغسیرق در (محصول بیت) ملك زاده‌یه اول مجمره قونان تخمدن یعنی توتون دن برافسرق کلدی باشی و بو ینی شمار اولکی کبی اولدی یعنی خراب اولدی ﴿ بعذراز پی مردبشتافتند ﴿ بجستند بسیار کم یافتند ﴾ پی بونده پس معناسنه اولمق جائز وادات تعلیل اولمق جائز کم بولك کبی برده عدم صرف معناسنه‌در (محصول بیت) عذرله طبیبك اردنجه کتدیلر یعنی اکار عایت اولمدی دیو اعتذار طریقیله انی ارامغیچون عجله ایلدیلر یعنی مقید اولدیلر پس طبیبی چوق ارادیلر اما بولمدیلر ﴿ مکن کردن از شکر داور مپیچ ﴿ که روز پسین سر برآری بهیچ ﴾ (محصول بیت) نعمت ویریجی خدانك شکرندن بو ینکی دوندرمکدن یعنی خدایه شکر ایلمکدن قاچمه زیرایارین قیامت کوننده هیچله باش چقارر سن یعنی بی حاصل و بی نتیجه حشر اولورسین ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی کوش کودك بمالید سخت ﴿ که ای بوالعجب رای و بر کشته بخت ﴾ (محصول بیت) بر کیمسه بر طفلك قولاغنی محکم بوردی یعنی چکدی و دیدی که ای بد بخت زیاده عجب فکرلی کودك معلوم اوله که اب و یام و یاخ برلفظله ترکیب اولنجه مبالغه معناسنی افاده ایدر ایمدی بونده ای مبالغه‌له عجب فکرلی بدبخت کودك دیمکدر ﴿ ترا تیشه دادم که هیزم شکن ﴿ نکفتم که دیوار مسجد بکن ﴾ تیشه لغتده کسره و چپه یه دیرلر اما بونده بالته و بچق مراددر که حرف تعلیل هیزم اودون شکن فعل امر مفرد مخاطب لغتده صمق اما مراد یارمقدر که حرف رابط مقول

مطلب

وقولدر بكن فعل امر مفرد مخاطب لغتده قازدیمکدر اما بونده مراد تخريب
در (محصول بيت) كودكه خطاب ايدوب ديمكه بن سكا بالته ويردم
اودن پارديو ديمكه وار مسجد ديوارنی حراب ايله يق حضرت شيخ
معرفته شروع ايدوب بيورر ﴿ زبان آ.داز بهر شكر وسپاس ❊ بغيبت
نكرداندش حق شناس ﴾ نكرداندش الف ونون ادات تعديه در اصلی
كردد دونك معناسنه و بونده دوندرمك ديمكدر وضمير زبانه راجعدر
حق شناس وصف تركيبی خداشناس ديمكدر (محصول بيت) دل خدايه
شكر وسپاه ايلك ايچوندر ايمدی خداشناس وصاحب قلب اولان عارف
انی غيبتله و ياغيبته اچماز حاصلی كيمسه‌نك غيبت ايلمز ﴿ كذركاه قرآن
وپندست كوش ❊ به بهتان وباطل شنيدن مكوش ﴾ كذركاه اسم مكان
در كچجك يير ديمكدر قرآنه اضافتی لاميه‌در واو حرف عطف پند
معطوف درقرآنه به بهتان باحرف صله (محصول بيت) قولاق قرآن ونصيحت
كذركاهيدر يعنی بونلری استماع ايلك ايچوندر ايمدی بهتان وباطل سوز
اشتمكه سعی ايله حاصلی چون كه خدا كوشی انلری استماع ايچون خلق
ايلشدر پس نامشروع ونامعقول ايشتمكه انی صرف ايله ﴿ دوچشم ازپی
صنع باری نكوست ❊ زعيب برادر فروكير ودوست ﴾ پی بونده تعليل
ايچوندر و باری خالق معناسنه‌در فروكير يوم ديمكدر ودوست برادره
معطوفدر (محصول بيت) ايكی كوز خدانك مصنوعاتنی كورمكيچوندر
يعنی انكيچون خلق اولمشدر ايمدی انلری قرداشك ودوستك عيبندن
يوم حاصلی عيب بين اولوب كيمسه‌يه كم نظر ايله ﴿ كفتار اندر صنع باری
وشكر كذاری ﴾ ﴿ شب ز بهر آسايش تست وروز ❊ مه روشن ومهر
كيتی فروز ﴾ مهر كيتی فروز لاميه‌در كيتی فروز وصف تركيبی عالم
يالكلندرجی ديمكدر (محصول بيت) كيجه كوندز سنك حضورك
ايچوندر ماه روشن كيجه‌كی روشن ايلك ايچوندر ومهر عالم فروز كوندزكی
روشن ومنور ايلك ايچوندر حاصلی هب سنك خدمتكار كدرلر كريا اورسك
بينده لف ونشر مرتب ملحوظدر ﴿ ضبا ازبرای تو فراش وار ❊ همی
كستراند بساط بهار ﴾ وار ادات تشبيه كستراند كاف عجمك ضميله فعل
مضارع مفرد غائب كسترانيدندن دوشمك معناسنه بساط بهار لاميه‌در
مجازا (محصول بيت) ضياسنكيچون فراش كبی بهار بساطنی دوشر

❋ اکر باد و برفست و باران ومیغ ❋ وکر رعد چوکان زند برق تیغ ❋ برف بانك فتحیله قار دیمکدر ومیغ بلوت ورعد کوك کورلمك چوکان ترکیجه چوکن دیدکلریدر جیم وکاف عجمله برق بای عربك فتحیله شمشك دیمکدر (محصول بیت) اکر یل وقار واکر یغمور و بلوتدر واکر رعد چوکان اوروب بلوتلری سوررسه واکر شمشك قلجیدر یعنی قلج شمشکدر ❋ همه کار داران وفرمان برند ❋ که تخم در خاك می پرورند ❋ کاردار وصف ترکیبی ایش طوتیجی معناسنه الف ونون ادات جمع فرمان برده وصف ترکیبیدر بیورق ایلتیجی دیمکدر یعنی محکوم علیه در که حرف تعلیل (محصول بیت) بومذکورلر جمیعا ایش طوتیجی وبیورق ایلتیجیلردرکه سنك اکدوکك تخمی وباسنك ایچون اکلان تخمی خاکده بسلیه‌لر دیو ❋ وکر تشنه مانی زسختی مجوش ❋ که سقای ابرآبت آرد بدوش ❋ مانی فعل مضارع مفرد مخاطب فعل شرط واقعدر قالورسك دیمکدر بسختی باحرف مصدر مجوش فعل نهی مفرد مخاطب لغتده قینمه دیمکدر امابونده مضطرب اولمه دیمکدر که حرف تعلیل سقای ابرلامیه در مجازا دوش اموز (محصول بیت) واکر صوسز قالورسك تشنه‌لك شدتندن وحرارتندن زیرا بلوت سقاسی سکا صو کتورر اموزنده وباموزیله حاصلی سنی صوسز قومز البته ❋ زخاك آوردرنك و بوی وطعام ❋ تماشا که دیده ومغز وکام ❋ بیت لف ونشری متضمندر یعنی رنك دیده یه کوره و بوی مغزه کوره وطعام کامه کوره در مغز بونده دماغ معناسنه در وکام چکه دیمکدر (محصول بیت) خدای تعالی قدرتیله خاکدن رنك و بوی و بهار طعام کتورر دیده یه ومغز وکامه تماشاکه سیرانکاه اولسون دیو حاصلی متعدد نعمتلردرکه پایانی یوقدر ❋ عسل دادت ازنحل ومن ازهوا ❋ رطب دادت ازنخل نخل ازنوا ❋ نحل حای حطیله که عرب زنبوردیر من میمك فتحیله ونونك تشدیدیله ترنکبین دیدکلری حلوادر که موصل اطرافنده هوادن یغار بعض اشجارك یپراقلردن دوشر وب قینادوب محکم قوام باغلر اکا اول بلرده کزپی حلواسی دیرلر قرءآن شریفده (وانزلنا علیکم المن) بیوردیغی بومن در رطب خرمانك یتشمش چغلاسی در نخل خای معجمه ایله خرما اغجی نوا چکردکدر (محصول بیت) خداقدرتیله سکا اریدن بال و یری وهوادن قدرت حلواسی

سنکا خرما اغجندن تازه باش خرما ویردی وچردکندن آغجنی
احسان ایلدی حاصلی سکا ایلدوکی احسانك حد وغایتی یوقدر
﴿ همه نخل بندان بخایند دست * زحیرت که نخلی چنین کس نبست ﴾
نخل بند وصف ترکیبیدر نخل بغلیجی معناسنه الف ونون ادات جمع بخایند
فعل مضارع جمع غائب چیزلردیمکدر دست مفعولی زحیرت بخاینده متعلق
که حرف تعلیل نخلی یاحرف وحدت (محصول بیت) جمیع نخل بغلیجیلر
حیرتدن اللرینی چیزلر که بو نخلین نخلی کیمسه بغلمادی دیویعنی بوکه مانند
ر نخل بغلمغه کیمسه مالك اولمدی ﴿ خور وماه و پروین برای تواند *
قنادیل سقف سرای تواند ﴾ خور کنش و پروین اولکر سقف توان
(محصول بیت) کونش وآی واولکر سنکیچون خلق اولمشدر بونلر سنك
سرایك تواننك قندیللر یدر حاصلی هب سکا خدمتکارلردر ﴿ زخارت
کل آوردواز نافه مشك * زرازکان و برك ترازچوب خشك ﴾ (محصول
بیت) سنکا دیکندن کل ونافهٔ آهودن مشك کتوردی معدندن التون
وقوری اغجدن یاش یپراق کتوردی ﴿ بدست خودت چشم وابرو
نکاشت * که محرم باغیار رتوان کذاشت ﴾ خودت تا ضمیر خطاب
نکاشت فعل ماضی مفرد غائب نقش ایلدی دیمکدر که حرف تعلیل باغیار
با حرف صله (محصول بیت) کندینك قدرتی ایله سنك چشم وابروکی
نقش ایلدی زیرا محرمی اغیاره نقش ایتدرمدی کندی ایلدی ﴿ توانا که
او نازنین پرورد * باالوان نعمت چنین پرورد ﴾ توانا قدرتلی یای
وحدت مقدردر که حرف رابط صفت (محصول بیت) بر قادردر که بنده لر ینی
نازلی بسلریعنی خوب بسلردورلی نعمتلرله بویله لطف بسلر ﴿ بجان کفت
باید نفس برنفس * که شکرش نه کار زبانست وبس ﴾ بجان با حرف
مصاحبت کفت بونده کفتن معناسنه در که حرف تعلیل شکرش ضمیر
خدایه راجعدر (محصول بیت) خدانك شکرنی نفس برنفس جانله دیمك
کرك یعنی دائما تازه بتازه زیرا انك شکری همان دیل ایشی دکلدر آنجق بل
که شکرنی تعمیم ایلك کرك جمیع اعضا ایله بل که جمیع مواره ﴿ خدایادلم
خون شد ودیده ریش * که می بینم انعامت ازکفت بیش ﴾ که حرف
تعلیل کفت بونده اسم در قول معناسنه (محصول بیت) یارب یورکم
خون اولدی وکوزم مجروح زیرا سنك انعام واحسانکی قولدن زیاده

کورورم یعنی اقوال ایله عدا اولماز کثرتندن ❊ نکویم ددودام ومور وسمك
که فوج ملایك براوج فلك ❊ ددیرده اولان یرجی ودام هواده سمك
بالقدر که حرف اضراب فوج بلوك معناسنه در (محصول بیت) دیمزم که
یالکز دد ودام ومور وماهی بل که فوج ملائك فلك اوزره ❊ هنوزت
سپاس اندکی کفته اند ❊ زچندین هزارا ن یکی کفته اند ❊ هنوزت
تا ضمیر خطاب (محصول بیت) بومذکورلر که سکا کیجه وکوندز شاکرلردر
هنوز سکا ازاجق شکر سو یلمشلرد ر سکالایق جزؤی سنی سو یلمشلردر
بوقدر بیکدن یعنی بونجه بیکد ن بربنی سو یلمشلردر حاصلی نعمتك
حدو پایانی یوقدر که شکرك حد وپایانی اوله ❊ بروسعدی دست ودفتر
بشوی ❊ براهی که پایان ندارد مپوی ❊ بشوی فعل امر مفرد مخاطب
یو یعنی ارت و پاك ایله دیمکدر براهی یاحرف وحدت وباحرف
صله که حرف رابط صفت مپوی فعل نهی مفرد مخاطب یلمه و یو رمه
دیمکدر (محصول بیت) چونکه نعمتك پایانی یوق واکا نسبت شکر
ممکن دکلدر وارایدی ای سعدی دست قد رتی ودفتر حکمتی بونك
بیانندن یو یعنی چونکه انعام واحسانی پایان طوتماز همان دائما شاکر
اولوب بیانند ن فارغ اول بر یوله که حد وپایانی یوقدر یلمه و یو رمه
ونهایتنه واصل اوله بن دیو سعی وکوشش ایلمه ❊ کفتار اندرشناختن
نعمتهای رب العالمین ❊ ❊ نداند کسی قدر روزخوشی ❊ مکرروزی افتد
بسختی کشی ❊ سختی کش وصف ترکیبی شدت چکیجی معناسنه
و یاحرف مصدر (محصول بیت) هیچ بر کیمسه ایلك کونینك قدرنی
بیلمز مکر اول کیمسه که برکو ن زحمت وشدت چکیجیلکه دوشه یعنی
محنته دوشه ❊ زمستان درویش درتنك سال ❊ چه سهلست پیش
خداوندمال ❊ چه بونده مبالغه معناسنی افاده ایدر خداوند بونده
صاحب معناسنه در (محصول بیت) درو یشك قیشی قحط یلده محکم
آسان درمال صاحبنك فتنده حاصلی فقرانك شدتی احوالی اغنیانك
فتنده آساندر ❊ سلیمی که یکچند نالان نخفت ❊ خداوندرا شکر نعمت
نکفت ❊ سلیم بونده مرضدن سالم معناسنه در و یاحرف وحدت
که حرف رابط صفت یکچند تقدیری یکچند زمان درنالان صفت مشبهه در
ایکلیکن معناسنه خداوند تکری معناسنه در (محصول بیت) برسالم

کیمسه که برنیجه زمان ایکلیرك یاتمدی یعنی مرضدن بحضور اولوب
یاتمدی خدانك شکری نعمتنی سویلمدی یعنی صحت برعظیم نعمت ایدیکن
بیلمدی واکا شاکر اولمدی ﴿ چو مردانه رو باشی وتیزپای ✻ بشکرانه
باکند پایان بپای ﴾ مردانه ر ووصف ترکیبی مردلر یوریشلی تیز پای
وصف ترکیبی چوبك معناسنه کند پای وصف ترکیبی اغر اباقلی
دیمکدر تیز پای مقابلی بپای فعل امر مفرد مخاطب پاییدندن کوبمك
یعنی قتلمق معناسنه (محصول بیت) چونکه اورلریوریشلی وچابك
اوله سین انك شکرانه سنه اغرابقلوری ویورمکه مالك اولمیانلری قتلن
یعنی سن یوریمکه قادر اولدیغك شکرانه سنی اولمیانلری کوی وقتلن
﴿ به پیر کهن بربخشد جوان ✻ توانا کند رحم برناتوان ﴾ باحرف استعلا
برانی تأکیدایدر ببخشد فعل مضارع مفرد غائب ترحم اید ر دیمکد ر
(محصول بیت) جوان پیر کهنه ترحم ایدر و یا ترحم ایلسون توانا رحم
ایدر و یا ترحم ایلسون ناتوانه حاصلی قوی کیمسه زبونه ترحم ایلمك کرك
﴿ چه دانند جیحونیان قدر آب ✻ زواماندکان پرس برآفتاب ﴾ جیحون
بر بیوك ایرماغك اسمیدر خراسانله سمرقند بیننده باحرف نسبت والف
ونون ادات جمع پرس فعل امر مفرد مخاطب صور دیمکدر (محصول
بیت) جیحونیلر یعنی ایرماغنك اطرافنده اوتران خلق صویك قدرنی
نه بیلور کونشده اوده قلنلره صورآبك قدرنی ﴿ عرب راکه بردجله
باشد قعود ✻ چه غم داردازتشنکان زرود ﴾ زرود برصحرانك اسمیدر
فعول وزنی اوزره فانك فتحیله (محصول بیت) عربك که دجله ایرماغی
اوزره اوله قعودی یعنی یری یوردی دجله ایرماغنك اطرافنده اوله نه غم
چکر زرود صحراسنك تشنه لرندن ﴿ کسی قیمت تن درستی شناخت ✻
که یکچند بیچاره درتب کداخت ﴾ (محصول بیت) برکیمسه صاغلغك
قیمتنی بیلدی که برنیجه زمان بیچاره سته آریدی یعنی سته چکدی
﴿ تراتیره شب کی نماید دراز ✻ که غلطی ز پهلو بپهلوی ناز ﴾ که حرف
تعلیل غلطی فعل مضارع مفرد مخاطب غلطیدندن یوالنمق دیمکدر
(محصول بیت) سکا قراکو کیجه قچان اوزون کورینور که حضوروصفائله
بریانکدن بریانکه یوالنورسن یعنی قالك دوشکده دونه دونه یاتوب
او یورسین ﴿ براندیش ازافتان وخیزان تب ✻ که رنجور داند درازی

شب ❊ افتان وخیزان صفت مشبهه‌لردر دوشکن وقالقاغن دیمکدر تبه اضافت لامیه‌در مجازا که حرف تعلیل رنجور مریض دیمکدر (محصول بیت) فکر ایدوب شکر ایله ستمه‌نك دوشجیلرندن وقالقجیلرندن یعنی ستمه اضطرابندن کاه دوشوب کاه قالقانلرندن زیرا مریض بیاور کیجه‌نك اوزنلغنی که زحت چکر ❊ بیانك دهل خواجه بیدار کشت ❊ چه داند شب پاسبان چون کذشت ❊ شب پاسبان لامیه‌در مجازا (محصول بیت) صاحب دولت نه بیلورکه پاسبانك کیجه‌سی نیجه کیجرونه زحت کیچر ❊ حکایت طغرل وهندوی پاسبان ❊ ❊ شنیدم که طغرل شبی درخزان ❊ کذر کرد برهندوی پاسبان ❊ طغرل شاه طغان شاهك اوغلیدر بونلرآل سلجوقه‌دندر انوری کلیاتنده بونلرك سلطنتنی وعدالتنی ذکر ایلمشدر بونده پاسباندن مراد سرای پاسبانیدر شهر پاسبانی دکلدر زیرا سلاطین ماضیه کندولر بنی بکلدردی نتکم فاریابی بیورر ❊ بیت ❊ بعد ازهزار سال ببام زحل رسد ❊ کر پاسبان قصر توسنکی کندرها ❊ (محصول بیت) اشتدم که طغرل شاه برکیجه خزان فصلنده هندوی پاسبانك یانندن کچدی یعنی اندن مرور ایلدی هندونك یای ثانیسی وحدت ایچوندر ردیبن غلط سوبلمش زیراهندونك یاسی بردر واصلی در نتکم سابقا ذکر ایلدك واودن والفدن صکره بریامقرردر اما اضافتده البته ثابت اولور بونده خود هنده مضافدر تأمل‌ندر ❊ زباریدن برف و باران وسیل ❊ بلرزش درافتاده همچون سهیل ❊ باریدن برف مصدرك فاعلنه اضافتیدر واول حرف عطفدر با حرف صله لرزش اسم مصدردرلرزیدندن دترمك دیمکدر سیل سینك فتحیله تحریف ایدوب سل دیدکلری‌در باریدنه معطوفدر سهیل براواجق بلدزدر یاقیجق کوزه تترکبی کوریور خاصه‌سی اشیایه رنك ویرمکدر مثلا میوه نك وقلم قشنك و بولغارنك وتلا تیننك رنکی اندندر دیرلر (محصول بیت) قارك و یغمورك یغمه‌سندن وسیلك اقمه‌سندن وصوقدن سهیل بلدزی کبی دترمکه دوشمش یعنی تتردی ❊ دلش بروی ازرحت آوردجوش ❊ که اینك قبابوستینم بپوش ❊ دلش ضمیر طغرله‌راجعدر برحرف صله‌دروی ضمیر هندویه راجعدر چوش اسم‌در بونده حرارت مراددر که حرف رابط صفت مقول وقول مقدر در اینك اشته دیمکدر

زدشمی

قباپوستین کورکلی قفتان دیمکدر بپوش فعل امر مفرد مخاطب کی
دیمکدر (محصول بیت) طغرلك کوکلی مرحمتدن اکا جوش کتوردی
یعنی اجیدوغندن اضطرابه دوشدی و دیدی ایشته شمدی بو کورکلی
قفتانی کی و زردن خلاص اول ﴿ دمی منتظر باش بر طرف بام ❊ که بیرون
فرستم بدست غلام ﴾ دمی یا حرف وحدتدر برساعت دیمکدر طرف بام
لامیه در که حرف تعلیل فرستم فعل مضارع متکلم وحده کوندره یم دیمکدر
(محصول بیت) طغرل هندویه ایتدی برساعت منتظر اول دام کنارنده که
طشره کوندرم غلام ایله یعنی براوغلان ایله ویروب سکا ارسال ایدیم دیدی
﴿ درین بود باد صبا در وزید ❊ شهنشه درایوان شاهی خزید ﴾ وزید
فعل ماضی مفرد غائب اسدی دیمکدر خزید فعل ماضی مفرد غائب
سورتندی دیمکدر لغتده اما بونده کیردی معناسنه در (محصول بیت)
پادشاه بو سوزی دیدی یعنی بو سوزده که باد صبا اسدی پادشاه دهشاهلق
اوانینه کیردی ﴿ وشاقی پری چهره در خیل داشت ❊ که طبعش بدو اندکی
میل داشت ﴾ وشاق واولك ضمیله تحریف ایدوب اوشاق دیدکلریدر که مراد
غلامدر خیلدن مراد طائفه سیدر که حرف رابط صفت طبعش ضمیر طغرله
راجعدر بدو اصلنده با او در همزه داله تبدیل اولمشدر با حرف صله وضمیر وشاقه
راجعدر اندکی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر (محصول بیت) پادشاه
طائفه سی ارا سنده بر پری چهره غلام وار ایدی یعنی بر محبوب اوغلان وار ایدی
پادشاهك طبعی اکا آز مایل ایدی یعنی انی سور ایدی ﴿ تماشای ترکش چنان
خوش فتاد ❊ که هندوی مسکین برفتش زیاد ﴾ تماشای ترك مصدرك
مفعولنه اضافتیدر ترك بونده محبوب معناسنه در که حرف بیان (محصول
بیت) پادشاهه ترکك تماشاسی خوش واقع اولدی که مسکین هندو
خاطرندن کیتدی یعنی مذکور محبوبه شویله مقید اولدی که نامراد هندیی
فراموش ایلدی ﴿ قباپوستینی کذشتنش بکوش ❊ زبدبختیش درنیاید
بدوش ﴾ قباپوستینی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر بدبختی یا حرف مصدر
وضمیر هندویه راجعدر (محصول بیت) هندوك قولغندن قباپوستین کچدی
یعنی اشتدی اما بدبختلغندن اوموزینه کلمدی یعنی سرتنه المدی حاصلی
نصیب اولمدی ﴿ مکر رنج سرما بروبش نبود ❊ که دورسپهر انتظارش
فزود ﴾ مکر کاه معناسنه (محصول بیت) کاه سرما زحمتی هندویه

كفايت ايمزدى كه فلك دور وسيرى انتظاريني اول رنجك اوزرينه زياده ايلدى ﴿ نكه كن چو سلطان بغفلت بخفت ﴿ كه چو پك زنش بامدادان چه كفت ﴾ چوپك زن وصف تركيبى پاسبان معناسنه ضمير سلطانه راجعدر بامدادان و بامداد ايرته ديمكدر (محصول بيت) چونكه طغرل غفلت ايله او يودى نظر ايله كه ايرته اكا اول پاسبان نه ديدى ﴿ مكرنيك بخت فراموش شد ﴿ چو دستت در آغوش آغوش شد ﴾ مكر غالبا معناسنه در فراموش شدى بخته اسناد مجازيدر يعنى سن فراموش ايلدك ديمكدر شد بونده كرد معناسنه در دستدن مراد وجوديدر مجاز مرسل طريقيله يعنى ذكر جزؤ اراده كل در حرف ظرف آغوش قوجق معناسنه در آغوش مذكور غلامك اسميدر شد بونده اولدى وكندى معناسنه در (محصول بيت) غالبا نيك بختك فراموش اولدى چونكه الك آغوشك قوجغنده اولدى وياواردى يعنى آغوشله قوچشوب باتجه بنى اونتدك بعضلر ديديلر كه نيكبخت مذكور هندونك اسميدر واقعا وجهى واردر ﴿ تراشب بعيش وطرب ميرود ﴿ چه دانى برماچه شب ميرود ﴾ (محصول بيت) سنك كيجك عيش وطربله كيدر يعنى ذوق وصفايله كچرنه بياورسين كه كيجه بيزم اوستمزدن نجه كچر يعنى بيلزميسين كه بيز كيجه نه زحمت ومنقت چكه روز حضرت شيخ مرقصه شروع ايدوب بيورر ﴿ فرو برده سر كاروانى بديك ﴿ چه از پافرورفتكانش بريك ﴾ كاروانى يا حرف نسبت يا حرف صله دنك كاف عجمله چولك ديمكدر فرورفته اياغى باتمش ديمكدر كاف هاى رسميدن بدلدر والف ونون ادات جمع ضمير كاروانيه راجعدر يا حرف صله ريك كاف فارسيله قوم ديمكدر (محصول بيت) كاروان خلقى باشنى چولكه وقزانه ايلتمش طعامين چقاروب يمكيچون اياقلرى قومه باتمشلردن نه غم چكر يعنى انلركه منزله ايرشوب طعامى احضار ايدوب اكله مباشر اولالر بونده قالوب ايكى اياغى قومه باتمشلردن نه خبرلرى واردر ونه پرواچكرلر ﴿ بداراى خداوند زورق برآب ﴿ كه بيچار كان راكذشت ازشراب ﴾ بدار لازورق مفعول صريحى و برآب غير صريحى واى خداوند معترضه زورق كوچك كمى يعنى صندل كه حرف تعليل (محصول بيت) اى خداوند صواوزره زورقى طوت يعنى مدده ايرش ودرده درمان ايله كه بيچاره لرك صو باشندن اشدى يعنى محنت

والم حددن اشدی ﴿ توقف کنید ای جوانان چست ❊ که در کاروانند
پیران وسست ﴾ چست چویك دیمکدر که حرف تعلیل (محصول بیت)
توقف ایلك ای چابك جوانلر که کارونده سست وضعیف پیرلر واردر که
انلرله همراه اولمق مناسبدر ﴿ توخوش خفته در هودج کاروان ❊
مهار شتر در کف ساربان ﴾ هودج هانك ودالك فتحه لریله بردورلی محفه
درکه دوه لرك اوزرینه بغلرلر که ایچنه عرب خاتونلری کیروب بینرلر
مهار میمك فتحیله یولار دیمکدر ساربان بائله وواوله دوه جی دیمکدر
(محصول بیت) سن کاروانك هودجنده حضور وصفا ایله اوتورمش سین
دوه نك یولاری ساربانك النده دوه جی حالنی نه بیلورسن ودوه جنك
حالنی نه بیلورسن ﴿ چه هامون وکوه وچه سنك ورمال ❊ زره باز پس
ماندکان پرس حال ﴾ هامون صحرا رمال رملك جمعیدر قوم دیمکدر
باز پس تأکید قبیلندندر ماندکان جمع مانده در قالمشلر دیمکدر پرس
فعل امر مفرد مخاطب صور دیمکدر (محصول بیت) صحرا وطاغ
وطاش وقوملق نه یعنی بونلری سن نه بیلورسن که هودج ایچنده حضور
وصفا ایله اوتوررسن ایمدی حال نیجه ایدوکن ویولك محنت والمنی
یولدن ارده قالمشلره سؤال ایله که بیله سین ﴿ زاکوه پیکر هیون ببرد ❊
پیاده که دانی که خون میخورد ﴾ هیون بسرك دوه دیمکدر (محصول
بیت) سنی طاغ صور تلی بسرك ایلدر یعنی بسرك دوه یه بنوب
کیدرسن پیاده نه بیلورسن که قان ایچر یعنی نه محنت والم چکدیکنی
نه بیلورسن که سن ذوق وصفا ایله قطع منزل ایدرسن واول بلا ومشقله
﴿ با آرام دل خفتکان در بنه ❊ چه دانند حال شکم کرسنه ﴾ بنه چادر
واغرق معناسنه در (محصول بیت) آرام دل وصفای خاطرله چادرده
واغرقده یاتوب اویویانلر نه بیلورلر قرنی اچك حالنی یعنی فقیر یابانلرك
حالنی بیلمزلر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی را عسس دست بر بسته بود ❊ همه شب
پریشان ودلخسته بود ﴾ (محصول بیت) بر دزدك عسس الینی بغلمشیدی اول
دردمند دزد تمام کیجه پریشان ودلخسته ایدی حاصلی اضطرابده ایدی
﴿ بکوش آمدش درشب تیره رنك ❊ که شخصی همی نالد از دست تنك ﴾
(محصول بیت) بیچاره دزدك قولغنه کلدی قراکلق کیجه ده یعنی کیجه
ایچنده ایشتدی که بر کیسه الی بوقه لغندن یعنی فقیرلغندن ناله ایدر ﴿ شنید

این سخن دزد مسکین وگفت * زبیچارکی چندنالی بخفت * بخفت فعل امر مفرد مخاطب او بوددیمکدر (محصول بیت) بیچاره دزد اول فقراندن ناله ایده نك شکایتنی ایشتدی و دیدی بیچاره لکدن وفقیرلکدن نیجه بر شکایت ایدرسن او بو یعنی خاموش اول دیمکدر * برو شکر یزدان کن ای تنك دست * که دستت عسس تنك برهم نبست * که حرف تعلیل تنك بونده محکم معناسنه در (محصول بیت) دزد اول فقیره دیرکه وار خدایه شکر بله ای فقیرالکی عسس بری برینه محکم باغلمدی کسب وکاره قادرسین بنم کبی بغلی اسیردکلسین * مکن ناله از بی نوایی بسی * چو بینی زخودبی نواتر کسی * (محصول بیت) ناله ایله نواسزلقدن زیاده یعنی فقردن چوق شکایت ایله چون که کندکدن زیاده فقیر کوره سین یعنی کندکدن افقر کیمسه کور نیجه خدایه شکر ایله اندن یکسین حاصلی سنم حالمدن یك دردیو خدایه شکر ایله * حکایت * * برهنه تنی یك درم وام کرد * تن خویش را کسوتی خام کرد * وام بورج درم دانك فتحی وکسرایله اقچه دیمکدر کسوتی یا حرف وحدت ویا حرف تنکیر (محصول بیت) برعریان شخص براقچه قرض یعنی اودنج الدی پس انکله کندی تنینه خام در یدن لباس ایلدی یعنی بردری صاتون الدی واکا بورندی * بنالید کای طالع بداکام * بکرما بختم درین زیرخام * کای اصلنده که ای در که حرف رابطه قول مقدردر بداکام وصف ترکیبیدر برامزاوبانلی دیمکدر یعنی نامبارك درین زیرخام تقدیری در زیرا ین خام در ضرورت وزنیچون تقدیم وتأخیر اولنمدی (محصول بیت) چون که بیچاره اول خامی کیدی بیحضورلغدن ایکلدی ودیدی آه ای نامبارك طالع ایشته بو پوستك التنده پشدم وزیاده مضطرب اولدم * چونا پختـه آمد زسختی بجوش * یکی کفتش ازچاه زندان خموش * (محصول بیت) چون که اول ناپخته پوستك حرارتندن وشدت کرمادن جوشه واضطرابه کلدی بریسی زندان قیوسندن اکا دیدی ایمدی اول نیجه بر شکایت ایدرسن اند نصکره نصیحت طریقیله دیدی * بجای آورای خام شکرخدای * که چون مابه خام بردست وپای * مابه یا ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل خام بونده قید وبند معناسنه در (محصول بیت) ای خام خدانك شکرنی برینه کتور یعنی اللهـه شکرایله که بزم کبی النده وایاغنده باغ دکلسین یعنی زندانده محبوس

اولوب مقيد دكلسين بل كه آزاده سين هر نه جانبده ديلرسك كيدرسين
﴿ حكايت ﴾ ﴿ يكى كرد بر پارسايى كذر ❊ بصورت جهود آمدش در نظر ﴾
(محصول بيت) بر كيسه برعابدك يانندن اوغرادى واول عابد صورتنانك
نظرنده جهود كورندى يعنى انى جهود صاندى اول سببدن ﴿ قفايى
فرو كوفت بر كردنش ❊ ببخشيد درويش پيراهنش ﴾ (محصول بيت) عابدك
اكسه سنه برتبانجه اوردى عابد ده اكا چيقاروب كوملكنى بغشلدى ﴿ خجل
كفت كآنچه ازمن آمد خطاست ❊ ببخشاى برمن چه جاى عطاست ﴾
(محصول بيت) اول كيسه درويشك بوحالنى كورنجه خجل اولوب ديدى
اول نسنه كه بندن صادر اولدى محض خطادر بكا ترحم ايله و بندن صادر
اولان خطايى وكناهى عفوايله عطا و سخامحلى دكل توبه خطا ايلدم
﴿ بشكرانه كفتا بسر بيستم ❊ كه اينم كه پنداشتى نيستم ﴾ بشكرانه باحرف
تعليل شكرانه برخطا وبار كاه ايچون و بربلن جزابه ديرلر بسر باحرف
استعلا بيستم اصلنده بايستم در باى استقبا ليه ايله ايستيدندن طورمق
معناسنه درفعل مضارع متكلم وحده بعض نسخه ده ايستم واقعدر باسز
مناسبده بو يله اولمق در كه حرف تعليل اينم بوام ديمكدر كه حرف بيان
پنداشتى فعل ماضى مفرد مخاطب ظن ايلدك ديمكدر نيستم دكلم ديمكدر
(محصول بيت) درويش ديدى شكرانه ايچون باشم اوزره طورورم يعنى
باشدن اياغ ايدوب اوزرنده طوررم اول شكرانه ايچون كه سن ظن ايلدكك
دكلم بسر بيستمك معناسنده . دريغ ابلرم ديين معناى دريغ ايلمش قدر
﴿ حكايت ﴾ ﴿ زره باز پس ماندهٔ ميكريست ❊ كه مسكينتراز من در ين
دشت كيست ﴾ بازپس تأكيد طريقيله درماندهٔ باحرف وحدت وهمزه حرف
توسل ميكريست اغلردى ديمكدر كه حرف رابط مقول وقولدر
كيست كيمدر (محصول بيت) يولدن كير و قالمش بر كيسه اغلردى
يعنى برپياده يول يورمكدن عاجز قالوب اغلردى بويله ديو كه بوصحراده
بندن مسكين رك وعاجز رك كيمدر يعنى بندن دوشكون وز بون كيمسه
بوقدر ﴿ خر باركش كفتش اى بى تميز ❊ زجور فلك چند نالى تونيز ﴾
خر باركش وصف تركيبى يوك چكيجى ديمكدر (محصول بيت)
پياده بويله شكايت ايدنجه يوك چكيجى خراكا ديدى كه اى بى تميز يعنى
هى ادراكسز جور فلكدن سنده نيجه برا يكلرسن يعنى بن بوقدر يوكله

ردشمى

ناله ايلدیم غريب دكل باسكا نه اولدی ايكرسين ﴿ برو شكر كن كر بخر بر نهٔ ☼ كه آخر بنی آدم خر نهٔ ﴾ بخر با حرف استعلا و برانی تأكيدايدر نهٔ يا ضمير خطاب وهمزه حرف توسل كه حرف تعليل (محصول بيت) خر پياده يه دير كه اكرچه سوار دكلسين پياده سين اما وارشكر ايله كه بنی آدمسين يوك چكيجی دكلسين زيرا زويه دلسك كيدرسن وزه ده استرسك يانورسين اختيارك الكده در ﴿ حكايت ﴾
﴿ فقيهی برافتاده مستی كذشت ☼ بمستوره خويش مغرور كشت ﴾
(محصول بيت) برفقيه بردوشمش مستك يانندن كچدی يعنی مست اولوب دوشمش برشخصك اوستنه اوغرادی وكنديننك مستورو زاهد اولدوغنه مغرور اولدی ﴿ زنخوت بروالتفاتی نكرد ☼ جوان سر برآورد كای نيك مرد ﴾ نخوت نونك وواوك فتحيله كبر معناسنه در التفاتی يا حرف تنكير كای اصلنده كه ای در كه حرف رابط مقول وقول مقدردر (محصول بيت) فقيه تكبرندن مسته التفات ايلمدی جوان فقيهك كبروغرورين كورنجه اكاباشين قالديروب ديدی ای ايی صالح كشی ﴿ برو شكر كن چو بنعمت دری ☼ كه محرومی آيد ز مستكبری ﴾ بنعمت با حرف ظرف ودرانی تأكيد ايدر ويا ضمير خطاب كه حرف تعليل محرومی يا حرف مصدر مستكبر اسم فاعلدر استفعال بابندن مغرور ومتكبر معناسنه ويا حرف مصدر (محصول بيت) جوان فقيهه دير كه وارخدايه شكر ايله كه نعمتده سين يعنی زهد وصلاح ايچنده سين زيرا استكبار وغروردن محروملق حاصل اولور يعنی متكبر ومغرور اولمه كه كبرك پايانی حرماندر ﴿ يكی را كه در بند بينی مخند ☼ مبادا كه ناكه درافتی ببند ﴾ مخند فعل نهی مفرد مخاطب كولمه ديمكدر (محصول بيت) بر كيمسهٔ كه قيود دنيادن برقيدده كوره سين يعنی فسق وعصيانده كوره سين اكا كولمه وتمسخر ايلمه اولميا كه ناكاه انك بندنه يعنی فسق وعصيانه دوشه سين ﴿ نه آخر در امكان تقدير هست ☼ كه فردا چو من باشی افتاده مست ﴾ آخر ادات تأكيد كه حرف بيان باشی فعل مضارع مفرد مخاطب اوله سين ديمكدر (محصول بيت) تقدير خداده ممكن دكلميدر كه سن يارين بنم كبی مست دوشمش اوله سين يعنی ممكندر كه سن فاسق وعاصی اوله سين ايمدی كمسنك حالنه كواوب تمسخر ايلمه ﴿ ترا آسمان خط بمسجد نوشت ☼ مزن طعنه بر ديكران در كنشت ﴾

خطدن مراد امر وحكمدر كذشت كاف عربك ضمى ونونك كسريله كلبـدي ديمكدر (محصول بيت) سكا فلك امرى مسجـده يازدى يعنى خداسنى مؤمن خلق ايلدى ايمدى غيريلره كليساده اولدقلرينه دخل ايله يعنى سن كافرسن ديـو انلره دخل وتعرض ايله ❊ بشكرانه اى مسلمان بشكرانه دست ❊ كه زنار مغ رميـانت نبست ❊ (محصول بيت) اى مسلمان اول شكرانيه ال بغله يعنى نماز قيل وعبادت ايله كه خدانك بيلكه كافر زنارنى بغلامدى يعـنى سنى كافر خلق ايلدى ❊ نه خود ميرود هركه جوياى اوست ❊ بعنفش كشان مى برد لطف دوست ❊ عنف عينك ضميله جبر معناسنه در (محصول بيت) كندى اختيار يله وارادتيله كيتمز يعنى عبادت وطاعت ايتمزاكا طالب اولان بلكه خدانك لطفى انى جبرله ايلدر وطاعت ايتدرر حاصلى هرنه كه احسـان واقعدر انسانك انده اختيارى يوقدر اختيار خدانكدر ❊ كفتار اندر نظر اهل دل دررب الارباب نه در اسباب ❊ نكر تا قضا ار اكجا سير كرد ❊ كه كورى بود تكيه بر غير كرد ❊ (محصول بيت) نظر ايله كور كه قضاى خدا نره دن كلدى ونه طريقله كلدى پس ايمدى غيريه استناد واعتمـاد يوقدر يعنى مسبب الاسبـابه نظر ايله اسبابه نظر ايله حاصـلى حكم وتقدير خدانكدر انسـانك النده نسنه يوقدر ❊ سرشتست بارى شفا درعـل ❊ نه چندان كه زور آورد با اجل ❊ (محصول بيت) خداى تعالى عسلده شفاى خلق وخلط ايلمشدر يعنى نيجه درده انده دوا قومش اما اولقدر دكلدركه اجله زور كتوره يعنى انى دفع ورفع ايليه ❊ عـسل خوش كندزندكانى را مزاج ❊ ولى درد مردن ندارد علاج ❊ (محصول بيت) عسل ديريلرك مزاجنى خوب ايدر يعـنى مزاجلره يرار اما اولمك دردى دوا پذير اولمـاز يعنى اوكه دوا يوقدر ❊ هميدان بمى منفعت درنبات ❊ اكر خواجه را مانده باشد حيات ❊ (محصول بيت) نبـاتده يعـنى شكرده چوق فائده ومنفعت واردر بيل اكر كشينك حياتى باقى قالديسه يعنى عمرنده بقا واريسه يعنى صاغ اولان كشى يه نفعى چوقدر ❊ رمق مانده راجان ازبدن ❊ برآمد چه سود انكبين دردهن ❊ رمق رانك وميمك فتحه لريله جانك صوكنه ديرلر يعنى صوك نفس مانده يا حرف وحدت معنـاده رمقه مقيددر وهمزه حرف توسل كه رابط صفت جان ازبدن مصراع ثانيه مرهون (محصول

بيت) بر مق قالمشك كه جانى بدندن چيقسار انك اغزنده عسلك نه فائده سى وار حاصلى بوقدر فائده سى واربكن جان چكشنه فائده سى بوقدر يعنى اجله مانع وموت دافع دكلدر ﴿ حكايت ﴾ ﴿ يكى كرز پولادبر مغز خورد ﴿ كسى كفت صندل بمالش بدرد ﴾ كرز پولاد دمر چوماق مغزدن مراد باشدر ذكر حال ارادهٔ محل طريقيله يعنى مجاز مرسل اسلوبيله صندل برمعروف اغاجدر كه انى اون ايدرلر واغريان يره سورترلر بمالش ضمير معناده درده مقيددر بدردش تقديرنده (محصول بيت) بر يسى دمر مطراغى باشنه يدى يعنى باشنه ردمور مطرق اوردبلر بركيمسه بوكه ددى دردلى بره صندل سوراوكاسون يعنى جائزكه اوكاه حضرت شيخ پند ومعرفته شروع ايدوب بيورر ﴿ زپيش خطر توانى كريز ﴿ وليكن مكن باقضا پنجه تيز ﴾ خطر مخوف ومهلكه معناسنه در (محصول بيت) خطر ومهلكه اوكندن مادام كه قادرسين احترازايله اما قضا ايله پنجه كى محكم ايلمه يعنى قضا ايله كورشمه زيرا مقدراولان البته كلور ووجود بولورسنك سعيكله دفع اولمز ﴿ درون تابود قابل شرب واكل ﴿ بدن تازه رو يست وپاكيزه شكل ﴾ (محصول بيت) مادامكه انسانك ايچروسى اكل وشربى قبول ايدر بدن تازه رودر يعنى صافى واطيفدر وپاكيزه شكلدر يعنى پژمرده وصولمش دكلدر ﴿ خراب آنكه اين خانه كردد تمام ﴿ كه باهم نسازند طبع وطعام ﴾ (محصول بيت) بوخانهٔ جسم اول وقت خراب ويباب اولور كه طبعله طعام يريريله امتزاج واتفاق ايلميه يعنى طبعنه عالى وامراضدن برخلل واقع اولمش اوله ﴿ مزاجت تروخشك وكرمست وسرد ﴿ مركب ازين چار طبعست ومرد ﴾ مردن مراد عناصر اربعه در كه آب وخاك وهوا وآتشدر كه آب باردر طبدر وخاك بارد يابس در وهوا حار رطب درو آتش حار يابسدر (محصول بيت) مزاجك بودرت عناصردن مركبدر حاصلى طبعك اعتدالى بودورت ضدامتزاجى واستقامتيله در مصراع ثانى بومعناى متضمن در ﴿ يكى زين چو بر ديكرى يافت دست ﴿ ترازوى عدل طبيعت شكست ﴾ (محصول بيت) بو درت عناصرك بريسى كه غيريلرينه غالب اولدى وال بولدى طبيعتك عدلى ترازوسنى صدى وياانك غلبه سى سببيله صندى يعنى اعتدالى وصحتى كندى

﴾ اكر بادسرد نفس نكذرد * تف معده جان در خروش آورد ﴿
تف بونده حرارت معناسنه جان آوردك مفعول صريحى وتف معده فاعلى
(محصول بيت) اكر نفسك صوق يلى چكمبه يعنى طشره‌دن ايچرويه
كيرمبه وايچرودن طشره چقميه معده‌نك حرارتى جانى خروشه كتورر
واضطرابه دوشرور حاصلى تلف نفسه سبب اولور نتكه كلسنانده
بيورمشدر ﴾ وكرديك معده نجوشد طعام * تن نازنين‌را شود كار خام ﴿
ديك معده لاميه‌در مجازا نجوشد فعل نفى مستقبل مفرد غائب بونده متعدى
واقعدر قينتمه ديمكدر (محصول بيت) واكر معده چولمكى بيدكك طعامى
بشورميه يعنى هضم ايليه تن نازنينك ايشى خام اولور ﴾ درا بنان نبندد دل
اهل شناخت * كه پيوسته باهم نخواهند ساخت ﴿ (محصول بيت)
چونكه بونلرك حالى بويله‌در اهل عقل وادراك اولان بونلره كوكل بغلمز
وتعلق ايتمز زيرا بونلر برى بريله دائما خوش اولوب امتزاج ايتمزو متفق
اولمزلر حاصلى متصل متحد اولمازلر ﴾ توانايى تن مدان ازخورش *
كه لطف حقش ميدهد پرورش ﴿ توانايى ياحرف مصدر كه اضراب
(محصول بيت) تنك قدرتنى وقوت وطاقتنى طعامدن واكل وشربدن بلمه
بل كه خدانك لطفى اكا پرورش وقدرت و يرور ﴾ بحقش كه ديده
كرديده برتيغ وكارد * نهى حق شكرش نخواهى كذارد ﴿ بحقش
باحرف بيان كاردبچق ديمكدر كزاردزايله كزاردن معناسنه (محصول بيت)
الله حقيچون اكر انك عبادت وطاعتنده كوزكى بچاغه وقلبچه قوياسين
يعنى آنك عبادت وطاعتنده زحمت ومشقت چكرسك آنك حق شكرنى
ادا ايده‌مزسين وكما ينبغى حقندن كله‌مزسين ﴾ چوروى بخدمت
نهى برزمين * خدارا ثنا كوى وخودرا مبين ﴿ چوروى ياحرف تنكير
(محصول بيت) چونكه خدمتله يوز يره قوياسين يعنى خدايه عبادتله
سجده ايليه‌سين خدانى كور واكا دعا وثنا سويله كنديكى اورتاده كورمه
زيرا سكا طاعت وعبادته قدرت وقوت ويرن خدادر پس قادر بركمال
اولدر سن اراده يوقسين ﴾ كدا يست تسبيح وذكر وحضور * كدارا
نبايد كه باشد غرور ﴿ (محصول بيت) تسبيحه مشغول اولمق وذكر وعبادته
مقيد اولمق و جماعته حاضر اولمق كدا القدر يعنى خدايه احتياجندر
پس كدايه لايق دكلدر كه مغرور اوله يعنى عبادته مغرور اولوب كنديكى

معبد بلمك كرك بلكه عبادته قدرت وقوت و برن خدايى بلمك كرك
وكنديني يوق مثابه‌سنده بيلمك كرك ﴿ كرفتم كه خود خدمتى كردهٔ ❊
نه پيوسته اقطاع اوخوردهٔ ﴾ اقطاع همزه‌نك فتحيله رزق معناسنه‌در
كردهٔ يالر خطابيچوندر وهمزه حرف توسل (محصول بيت) فرض ايده‌يم
كه كندك خدايه خدمت يعنى عبادت وطاعت ايلمش‌سن دائما آنك رزقنى
ونعمتى ييدكى وانعام واحسانى كورمش ميسين يعنى سنى بسلين اول
دكلميدر ﴿ سخن در سابقهٔ ازلى وتوفيق يافتن در عمل ﴾ ﴿ نخست او ارادت
بدل در نهاد ❊ پس اين بنده بر آستان سر نهاد ﴾ (محصول بيت) اول خدا
كوكله ارادت ومحبت وقرارى قودى يعنى طاعته رغبت قودى اندنصكره
بو بنده آستان خدايه باش قيوب عبادت وطاعته سعى وكوشش ايلدى
﴿ ارزحق نه توفيق خيرى رسد ❊ كى از بنده خيرى بغيرى رسد ﴾
خيرى يا حرف تنكيرى ايچون دكلدر خيرى يا حرف وحدت بغيريده بويله‌در
(محصول بيت) اكر خدادن بنده‌به خير ايرشميدى يعنى خيره قدرت وقوت
ويرميدى ايچون برقولندن برغيريه خير ايرشوردى پس حقيقتده غيريدن
كلن خير انكدر غيرينك دكل ﴿ زبان راچه بينى كه اقرار داد ❊ زبان را
ببين تا كه كفتار داد ﴾ (محصول بيت) دله باقه كه خدانك وحدانيتنه اقرار
واعتراف ايلدى وهر نسنهٔ تكلمه كتوردى بلكه اكا نظر ايله كه حقيقتده
زبانه تكلمه كيم قوت وقدرت ويردى ﴿ در معرفت ديدهٔ آدميست ❊
كه بكشوده بر آسمان وزميست ﴾ (محصول بيت) معرفت قپوسى آدمينك
يعنى انسانك كوزيدر كه آسمان وزمينه اچلمشدر يعنى يرده وكوكلرده اولان
عجايب مخلوقاتى سير ايدر زميدن نون تأكيد حذف اولمشدر ضرورت
وزنيچون وقافيه ايچون ﴿ كيت فهم كردى نشيب ازفراز ❊ كر اين در
نكردى بروى تو باز ﴾ (محصول بيت) الچغى يوقشدن ايچون فهم ايدوب
تشخيص ايدردك اكر قپويى يعنى ديده‌لرى خدا سنك يوزكده خلق ايلميدى
﴿ سر آورد ودست از عدم در وجود ❊ درين جود بنهاد ودروى سجود ﴾
(محصول بيت) خدا صنعيله باش وال كتوردى وجوده يعنى بونلرى خلق
ايلدى الده جود وسخا قودى زيرا بو معنى اله مخصوصدر باشده سجودى
قودى يعنى باشى سجده‌يه مخصوص ايلدى ﴿ وكرنه كى از دست جود
آمدى ❊ محالست كز سر سجود آمدى ﴾ (محصول بيت) واكر خدا بونلره

بو خصلتلری خلق ایتمیدی الدن چقان جود وسخا کاوردی ومحالدرکه باشدن سجود کلیدی ﴿ بحکمت زبان دادوکوش آفرید ﴾ که باشند صندوق درا کلید ﴿ (محصول بیت) کندی حکمتیله دل ویردی وقولق براقدی کوکل صندوقنه مفتاح اولالر ﴿ اکرنه زبان قصه برداشتی ﴾ کس ازسر دل کی خبر داشتی ﴿ (محصول بیت) اکر زبان قصه قالدر مابیدی یعنی کفتاره کلمیدی و متکلم اولمیدی کیمسه کیسه نك سرندن چقن خبر طوتاردی و رازنی نیجه فهم ایدردی ﴿ و کرنیستی سعی جاسوس کوش ﴾ خبرکی رسیدی بسلطان هوش ﴿ (محصول بیت) اکر سعی وکوشش وجهد ایلمیدی جاسوس کوش یعنی مقید اولمیدی سلطان عقله چقان خبر ایرشوردی ﴿ مرا لفظ شیرین خواننده داد ﴾ ترا سمع وادراك داننده داد ﴿ (محصول بیت) خدا بکا لفظ شیرین وزبان خواننده ویردی وسمع وعقل داننده ویردی پس بکا لایق پند ونصیحتدر وسکا لایق معقول سوزی استماع ایدوب انکله عمل ایلمکدر ﴿ مدام این دوچون حاجبان بردرند ﴾ زسلطان بسلطان خبرمی برند ﴿ (محصول بیت) دائما زبان وکوش پادشاه قپوسنده اولان قپوجیلر کبیدر سلطاندن سلطانه خبر ایلدرلر مراد عقل ایله قلبدر ﴿ چه اندیشی از خود که فعلم نکوست ﴾ ازآن درنکه کن کتوفیق اوست ﴿ (محصول بیت) نه فکر ایدرسین کندکدن که فعلم ایو در یعنی عمل صالح صاحبی بن دیو اول قپودن نظر ایله کورکه انك توفیقیدر یعنی عمل صالحی خدادن بیل زیرا انك توفیقی ایله درسنك قوت وقدرتکه دکلدر جائزدرکه در بونده ادات تأکید اوله قندبر ﴿ برد بوستان بان بایوان شاه ﴾ بتحفه ثمر هم زبستان شاه ﴿ (محصول بیت) بوستانجی ایلدر شاهك ایوانه وسرایته ارمغانلق میوه کنه شاهك باغندن و بوستانندن ایمدی سنك خدا توفیقیله عبادتك انك کبیدر تأملندر ﴿ حکایت سفر هند وستان وضلالت بت پرستان ﴾ ﴿ بتی دیدم ازعاج درسومنات ﴾ مرصع چودر جاهلیت منات ﴿ بتی یا حرف وحدت عاج فیل ککی سومنات چین جانبنده برمشهور کلیسانك اسمیدر اول شهرده سومنات دیرلرکه اول بت اندهدر مرصع اسم مفعولدر تفعیل بابندن شول نسنه که انده جواهر اوتورتمشلر اوله لر منات مکه بتلرندن برینك اسمیدر زیاده مرصع ایدی (محصول بیت)

سومنات کلیسا سنده عاجدن دوزلمش بر بت کوردم مرصع جاهلیت
زماننده منات مرصع اولدیغی کبیدر ﴿ چنان صورتش بسته تمثال کر *
که صورت نبندد ازآن خوبتر ﴾ تمثال شول صورتدرکه انده جسامت اوله
اما صورت عامدر هر شکله صورت دیرلر تمثال کر صورتلری یپان کیمسه یه
دیرلر که حرف رابط صفت نبندد فعل مضارع مفرد غائب لازم معناسنه
بغلنمز دیمکدر حاصلی صورت نبندد ایکی معنایه محتملدر بری صورت
بغلنمز ویرده متصور اولماز معناسنه ازآن اول بتدن دیمکدر (محصول بیت)
تمثالکر اول بتك صورتنی شویله زیبا بغلمشدرکه اندن خوبتر صورت
بغلنمز ویاندن خوبرق متصور اولماز ﴿ زهرنا حیت کار وانها روان *
بدیدار آن صورت بی روان ﴾ اولکی روان کیدیجی معناسنه در وایکنجیسی
روح انسانی در (محصول بیت) هر ناحیه دن وهر جانبدن کاروانلر کیدیجی
ایدی اول صورت بی جانی کورمکه وزیارت ایتمکه ﴿ طمع کرده رایان
چین وچکل * چوسعدی وفازان بت سنکدل ﴾ رای هند پادشاهنه
اطلاق ایدرلر والف ونون ادات جمعدر چین وچکل بر مملکتك اسمیدر بت
سنکدل بیانیه (محصول بیت) چین وچکلك سلاطین اول بت سنکدلدن
وفا طمع ایلمشلردی یعنی حصول مرادلرین طمع ایلمشلردی سعدی
کندینك سنکدل محبوبندن وفا طمع ایلدوکی کبی حاصلی هر کس اول
بتدن برنسنه امید ایدردی ﴿ زبان آوران رفته ازهر مکان * تضرع
کنان پیش آن بی زبان ﴾ (محصول بیت) هر مکان فصحا وبلغا تضرع
ایدرك اول بت بی زبانك یاننه واوکنه وارررلردی حاصلی سوزوکدازله
زیاننه وارمشلر ﴿ فرو ماندم ازکشف این ماجرا * که حیی جمادی
پرستد چرا ﴾ حیی وجمادی یالری حرف تنکیر وابهام در حرف وحدت
طوتان بیهوده طوتمش (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر بو ماجرانك
کشفنده عاجز قالدم که دیری اولیه نیچون طپار ونیچون عبادت ایدر دیو
﴿ مغی راکه بامن سروکار بود * نکوکوی وهم حجره ویار بود ﴾ مغ کشش

ردشمی

یا حرف وحدت ورا ادات مفعول که حرف رابط صفت (محصول بیت)
بر کشیشه که بنمله ایشی وکوجی واریدی یعنی مصاحبیدی ایی سوزلی ایدی
بنمله هم حجره ویاریدی حاصلی انیسم ایدی ﴿ بنزمی بکفتم که ای برهمن *
عجب دارم ازکار این بقعه من ﴾ (محصول بیت) یابجه یابجه اکادیدم که

ای رهبان بنم بو بقعه‌نك کارندن وحالندن عجبم واردر یعنی بو نه اعتبار والتفات ایلدکلرندن متحیر ومتعجبم ﴿ که مدهوش این ناتوان پیکرند * مقید بچاه ضلالات درند ﴾ که حرف بیان مدهوش متحیر معناسنه‌در بچاه باحرف ظرف ودرآنی تأکید ایدر ونون و دال اسمنك جمعی در (محصول بیت) عجبم بودرکه خلق بوناتوان صورتك متحیر ومدهوشلریدر کفر وضلالات چاهنده اسیر ومبتلالردر حاصلی چاه ضلالات مقیدلریدر ﴿ نه نیروی دستش نه رفتار پای * ورش بفکنی برنخیزد زجای ﴾ (محصول بیت) نه النده قوت ونه ایاغنده یورمك وار واکرانی دوشرسك یردن قالقه‌مز حاصلی جاددراندن نه خبر کلور ﴿ نبینی که چشمانش ازکهرباست * وفاجستن ازسنك چشمان خطاست ﴾ کهرباوصف ترکیبی کهله ربادن که مخففدر کاهدن صمان معناسنه ور بارانك فتحی وضمیله رباینده‌دن مخففدرکه اسم فاعلدر رباییدندن قاپمق معناسنه صمان قپجی دیمکدر (محصول بیت) کورمزمیسین که کوزلری کهربادندر کهرباخود طاشدر ایمدی طاشدن وفادیلك وایلك امیدین ایلك خطادر حاصلی طاش کوز ایدن خیر رجا ایلك خطادر ومحض شردر ﴿ بدین کفتن آن دوست دشمن کرفت * چو آتش شداز خشم درمن کرفت ﴾ (محصول بیت) بوسوزی سویلك اوزره اول دوست بنی دشمن دوتدی یعنی بو سوزی سویلدیکیم ایچون بکا عداوت ایلدی غضبدن آتش اولدی وبکا یاپشدی حاصلی بکا زیاده بحضور اولدی ﴿ مغانرا خبر کرد و پیران دیر * ندیدم درآن انجمن روی خیر ﴾ (محصول بیت) علی الفور واردی مغلره ودیرك پیرلرینه یعنی اختیارلرینه خبر ایلدی پس اول جماعتده خیر یوزینی کورمدم زیرابنی محکم کچمشیدی ﴿ فتادند کبران پازند خوان * چو سك درمن از بهر استخوان ﴾ حضرت ابراهیم نبیه اون صحف نازل اولمشدرکه اونجی صحفه‌نك اسمی پازندرکه نصیحت وحکمت سوزلرینی متضمندر ایمدی کبران پازند خوان بیانیه کبران کبرك جمعیدر آتش پرست معناسنه پازند خوان وصف ترکیبدر پازند اوقیجی دیمکدر (محصول بیت) پازندخوان کبرلر دوشدیلر یعنی هجوم ایلدیلر ایتلرکبی اول استخواندن اوتری یعنی فیل کمکندن دوزلمش بتدن اوتری ﴿ جوان راه کج پیششان راست بود * ره راست

زدشمی

در پیش شان کج نمود ﴾ (محصول بیت) چونکه اول اکری یول یعنی کفر
و ضلالت یولی انلرك او کنده راست و مستقیم ایدی صراط مستقیم
یعنی اسلام انلرك قتنده اکری کورندی ایکی پرده بیله پیش شان شیننی
کسر یله ضبط ایدن خبط ایلمش ﴿ که مردار چه دانا و صاحب داست ❊
بنزد یك بی دانشان جاهلست ﴾ (محصول بیت) اکرچه که کشی عالم
و صاحب دلدر اما جاهللر قتنده جاهلدر ﴿ فرو ماندم از چاره همچون
غریق ❊ برون از مدارا ندیدم طریق ﴾ (محصول بیت) عاجز قالدم
چاره دن غریق کبی بلادن و عذابدن خلاص بولمغه مدارادن غیری
طریق بولمدم ﴿ چو بینی که جاهل بکین اندرست ❊ سلامت بتسلیم
ولین اندرست ﴾ (محصول بیت) چونکه کوره سین که جاهل کین
وانتقام وهلاکك قصدنده در سلامت وخلاص سوزنی تسلیم ایدوب
ملایمت و رفق ولینده در حاصلی تواضع ایلمکدن غیره چاره یوقدر
﴿ مهین برهمن ستودم بلند ❊ که ای پر تفسیر استاد زند ﴾ برهمن بانك
ورانك فتحه لریله و رانك سکونی وهانك فتحیله حکیم هندی که آتش
پرست طائفه سندندر زند حضرت ابراهیمه نازل اولان مجموع اون صحفك
اسمیدر (محصول بیت) انده اولان برهمنلرك اولوسنی زیاده مدح ایلدم
حاصلی اعلی تعریف ایلدم ای تفسیرك پری وزندك استادی دیدم
﴿ مرا نیز با نقش این بت خوشست ❊ که شکل خوش وقامت دلکشست ﴾
که حرف تعلیل شکل و قامت بایله واقعدر (محصول بیت) بنداخی
بو بتك نقشیله خوشم واردر یعنی حظم واردر زیرا شکل خوب وقامت
دلکشدر یعنی خوش شکل ودلکش قامت صاحبیدر ﴿ بدیع آمدم
صورتش در نظر ❊ ولیکن ز معنی ندارم خبر ﴾ (محصول بیت) بدیع کلدی
صورتی نظرمده یعنی شکلی عجب کوزل شکلدر اما معناسندن خبردار
دکلم که بونده نه خاصه واردر بیلمزم ﴿ که سالوك این منزلم عن قریب ❊
بدا نیك نادر شناسد غریب ﴾ که حرف تعلیل سالوك بوجی معناسنه در
بونده مسافر دیمکدر (محصول بیت) زیرا منزلك مسافریم احوالی بیلمزم
غریب دیارم غریب ایسه کمی ایدن ازاکار یعنی دیارده اولان احوال
از بیلور ﴿ تو دانی که فرزین این رقعهٔ ❊ نصیحتکر شاه این بقعهٔ ﴾
رقعه و بقعه ده یار ضمیر خطاب وهمزه حرف توسل شاه این بقعه لامیدر

(محصول بيت) بو بيرك حالنى سن ايى بيلورسن كه بو رقعه نك يعنى بودبرك عاقل ودانا سيسين بو بقعه نك نصيحت ايديجى شاهى سن ياخود بو بيرك شاهنه نصيحت ايديجى سين حاصلى اكابر علمادن سين ﴿ چه معنيست درصورت اين صنم ٭ كه اول پرستند كانش منم ﴾ (محصول بيت) نه معنى واردر بو صنمك صورتنده كه اول اكا طپانلرك بريسى منم ﴿ عبادت بتقليد كمراهيست ٭ خنك ره روى را كه آكاهيست ﴾ (محصول بيت) تقليدله عبادت ايلمك ضلالت وطغياندر دولت وسعادت بر سالكك كه آكاه لغى واردر يعنى دولت وسعادت شول سالكك كه عبادتنى تحقيقيله در تقليدله دكلدر ﴿ برهمن زشادى برافروخت روى ٭ پسنديده وكفت اى پسنديده كوى ﴾ (محصول بيت) برهمن شادلغندن يوزون يالكاندردى يعنى يوزى بشاشتندن قزاردى وسوزى بكنديدى وديدى اى مقبول ومعقول سويليجى ﴿ سؤالت صوابست وفعلت جميل ٭ بمنزل رسد هركه جويد دليل ﴾ (محصول بيت) برهمن ديدى سؤالك صواب وفعلك جميل وحسندر بهر حال منزله ايرشور هر كيمسه كه قلاووز ورهنما استر حاصلى دليل ايله بوله كيدن ازماز برهمن حضرت شيخى الدامغيجون اول بتك سائر بتلر اوزرينه فضيلتنى بيان ايدر ﴿ بسى چون توكرديدم اندر سفر ٭ بتان ديدم ازخويشتن بيخبر ﴾ كرديدم طولاندم وچكرندم ديمكدر يعنى سياحت ايلدم (محصول بيت) بن سنك كبى سير وسفرده كزوب چوق سلوك ايلدم وچوق كنديدن بيخبر بتلر كوردم ﴿ جز اين بت كه هر صبح از اينجا كه هست ٭ برآرد بيزدان دادآر دست ﴾ (محصول بيت) بو بتدن غيرى هر صبح اول يردن كه واردر يعنى طورديغى يردن عادل خدايه ال قالدروب دعا وثنا ايدر حاصلى لسان حال ايله خدايه نياز ايدر ﴿ وكرخواهى امشب هم اينجا باش ٭ كه فردا شود سر اين تو فاش ﴾ (محصول بيت) برهمن دير كه واكر ديلرسك بو كيجه بونده اول كه يارن بو سر سكا فاش اوله يعنى حقيقت حاله مطلع اوله سين كه كوكلكده شبهه وشك قالميه ﴿ شب اينجا ببودم بفرمان پير ٭ چو بيژن بچاه بلا در اسير ﴾ بيژن رستم زالك قز قرداشى اوغلى دركه افراسيابك قزينى سودى واكا ملازمت ايدركن طوتلدى وبرقيويه حبس اولدى وبر بيوك طاش قيونك اغزينه قوديلر رستم بن زال

بو قصهٔ اشیدنجه کبرلین واردی طاشی قالدیروب کندن صار قتدی
بیژن بلدیکه کند رستمکدر کندینی کنده محکم صاردی وچکدردی
بونده خاقانی شینیه سنده بیورر * بیت * چو بیژن داری اندر محبس
افراسیاب آسا * که رستم در کمینست ونهنکی زبر خفتانش * بچاه
بلاباحرف ظرف ودرانی تأکیدایدر (محصول بیت) اندهاولدم دیرحضرت
شیخ پیرك امریله بیژن بلاچاهنه اسیر اولدیغی کبی بن بلاچاهنه اسیراولدم
صباحه دك * شبی همچو روز قیامت دراز * مغان کرد من بی وضو
درنماز * شبی یاحرف وحدت (محصول بیت) بکا اول برکیجه قیامت
کونی کبی اوزون اولدی مغلر ایسه بنم اطرافده ابدستسز نمازده ایدیلر
* کشیشان هرکز نیازرده آب * بغلها چو مردار درآفتاب *
کشیشانك اضافتی بیانیه در بغلها تقدیری بغلهای ایشاندر (محصول بیت)
مغلر دیدیکمز بر بلوك کشیشلر هرکز صو بی انجتمشلر یعنی هرکز غسل
ووضو ایتمشلر قولتقلری کنشده مردار کبی قوقاردی شویله که یانلرنده
آدم طورامزدی * مکر کرده بودم کناه عظیم * که بردم درآن شب
عذاب الیم * (محصول بیت) کانه کناه عظیم ایلمشیدم که اول کیجه
عذاب الیم ایلتدم یعنی چوق بلا والم چکدم صباح اولنجه * همه شب
درین قیدغم مبتلا * بکم دست بردل یکی بردعا * قیدغم لامیه درمجازا
بکم ضمیر معناده دسته مقید دریك دستم تقدیرنده دل بونده یورك معناسنه در
(محصول بیت) بوتون کیجه بوغم بندینه مبتلا ایدم بر الم یورکم اوستنده
ایدی الم واضطرابدن و بر الم خدایه دعاده ایدی که یارب سن بنی بو بلا
والمدن خلاص ایله دیو خدایه تضرع ونیاز ایدردم * که ناکه دهل زن
فروکوفت کوس * بخواند ازقضا برهمن چون خروس * که حرف بیان
دهل زن وصف ترکیبی طاولجی دیمکدر مراد صباح نوبتیدر قضا
بونده ناکاه دیمکدر (محصول بیت) که ناکاه طاولجی کوس چالدی
یعنی صباح نوبتنی چالدی بویله اولنجه ناکاه برهمن خروس کبی اوقودی
یعنی اوتدی یعنی کندیلرینك آیین باطل واسلوب فاسدلری اوزره اذان
اوقودی بعض نسخه ده مصراع ثانی * نخواند از قضا برهمن خروس *
واقعدر معناسی برهمنك صحرا سنده خروس اوقدی یعنی اوتدی
* خطیب سیه پوش شب بی خلاف * برآورد شمشیر روز ازغلاف *

مصراع اولده اضافت بيانيه ولاميه در كيجه‌يه پوش خطيبه تشبيه ايلمش شمشير روز لاميه در مجازا طرفيه در زمانك قتيله ديرلر (محصول بيت) سيه پوش كيجه خطيبي بلا خلاف روز شمشيريني غلافندن چقاردي يعني صباح اولدي ﴿ فتاد آتش صبح در سوخته ※ يكدم جهاني شرافروخته ﴾ آتش صبح لاميه در مجازا سوخته قوجه ديرلر يعني يزندن قوه ديرلر جهاني يا حرف ابهام وتنكير افروخته يالكلانش ديمكدر كيجه‌يه قره وصباحي آتشه تشبيه ايلمشدر (محصول بيت) صباح آتشي قوجره دوشدي بردمده جهان افروخته اولدي يعني يالكلاندي وروشن اولدي ﴿ نو كفتي كه خطهٔ زنكبار ※ زنك كوشهٔ ناكه درآمد تتار ﴾ زنكبار قرال مملكته ديرلر (محصول بيت) سن ديرايدك كه سرحد زنكبارده بر كوشه‌دن ناكه تتار كلدي يعني روز پيدا اولوب ظلمت شبي تاراج ايلدي ﴿ مغان تبه راي وناشسته روي ※ پديد آمدند ازدر و ودشت وكوي ﴾ تبه تباهدن مخففدر فاسد معناسنه ودره معناسنه‌در (محصول بيت) فاسد فكرلي يوزي يونمش مغلر ناكاه ظاهر اولديلر دره‌دن ودپه‌دن وصحرادن ومحله‌دن حاصلي هر طرفدن وهر جانبدن ﴿ كس از مرد در شهر وارزن نماند ※ درآن بتكده جاي سوزن نماند ﴾ (محصول بيت) اول شهرده اردن وعوردن كيمسه قالمدي انده حاضر اولمادق اول كليساده كثرتدن ايكنه براغجق ير قالمدي بعض نسخه‌ده سوزن يرينه ارزن واقعدر داري ديمكدر ﴿ من آن غصه رنجور وازخواب مست ※ كه ناكاه تمثال برداشت دست ﴾ (محصول بيت) بن غمدن بيحضور واويقوسزلقدن سرخوش يعني بو حالده ايكن ناكاه تمثال يعني بت اللي دعايه قالدردي ﴿ بيكبار از آنها برآمد خروش ※ تو كفتي كه دريا درآمد بجوش ﴾ (محصول بيت) براوغردن انده حاضر اولنلردن خروش كلدي يعني فرياد ايلديلر نتكه تعجب محلنده خلقك عادتيدر سن ديرايدك كه دريا جوشه كلدي يعني محكم غريو قوپدي ﴿ چو بتخانه خالي شد از انجمن ※ برهمن نكه كرد خندان بمن ﴾ (محصول بيت) چونكه بتخانه كثرتدن ودرنكدن خالي اولدي يعني خلقدن انده كيمسه قالمدي برهمن حظندن كولرك بكا نظر ايلدي وديدي ﴿ كه دانم ترا بيش مشكل نماند ※ حقيقت عيان كشت وباطل نماند ﴾ كه حرف رابط مقول وقول مقدردر بيش ارتق ديمكدر (محصول بيت)

برهمن كوادى وبكا ديدى كه بلو رم سكا شمه نكر و مشكل قالدى حقيقت عيان اولدى وباطل قالدى يعنى دخى سكا بوينده شك قالدى ﴿ چوديدم كه جهل اندر وحكمست ❋ خيال محال اندر ومد غمست ﴾ (محصول بيت) چونكه كوردم جهل برهمنده محكمدر خيال محال انده مضاعف ومدغمدر يعنى قت قتدر ﴿ نيارستم ازحق دكر هيچ كفت ❋ كه حق زاهل باطل بايد نهفت ﴾ كفت كفتن ونهفت نهفتن معناسنه در (محصول بيت) چونكه برهمنى بومقدار جاهل وغافل كوردم داخى هيچ حقدن سويلمكه قادر اولمادم زيراحقى باطلدن كيزلمك كرك ﴿ چوبينى زبردست رازوردست ❋ نه مردى بود پنجهٔ خود شكست ﴾ زوردست اضافتله واضافتسز جائزدر (محصول بيت) چونكه زبردستى زوردست كوزه سين مردلك دكلدر كندى پنجه كى صيق يعنى رنجيده ايلمك حاصلى زوردستله مقابله ايلمك معقول دكلدر حضرت شيخ دير كه كوردم مدارادن غيريه برطريق يوقدر ﴿ زمانى باسالوس كريان شدم ❋ كه من زآنچه كفتم پشيمان شدم ﴾ زمانى باحرف وحدت سالوس رياديمكدر (محصول بيت) برزمان رياوحيله ايله كريان اولدم وديدم كه بن بو بتك حقنده ديدم ايسه پشيمان اولدم ﴿ بكريه دل كافران كرد ميل ❋ عجب نيست سنك اربكردد بسيل ﴾ بكريه باحرف صله وباحرف مصاحبت (محصول بيت) بنم كريه مه كافرلك كوكلى ميل ايلدى عجب دكلدر اكرطاش دونرسه سيل ايله حاصلى بنى كرچكدن اغلرصانديلر وبته وكنديلرينه اعتقاد ايدر صانديلر عجب دكلدر كه انلرك كوكلى طاش ايكن بنى كندى دينلرينه كيردى صانوب حظ ايلديلر ﴿ دويدند خدمت كنان سوى من ❋ بعزت كرفتند بازوى من ﴾ (محصول بيت) خدمت ايدرك بنم جانبمه يلديلر حرمت وعزت ايله بنم بازومى طوتديلر نته كه عادتدر اكابرك قولتغنه كيررلر تعظيم ايدرلر ﴿ شدم عذر كويان برشخص عاج ❋ بكرسئ زركوفت برتخت ساج ﴾ شدم بونده رفتم ديمكدر شخص يعنى بتكه عاجدن دوزلمشدر باحرف ظرف كرسئ زركوفت بيانيه زركوفت وصف تركيبى زرنشان معناسنه ساج ابنوس اغاجيدر (محصول بيت) عذرسويليرك شخص عاجك يانته واردم يعنى سويلدكم سوزلردن اعتذار طريقله يانته واردم شخص عاج زرنشان كرسيده تخت ساجك اوزرنده ايدى يعنى

صنم کرسی اوزرنده وکرسی تخت اوزرنده ایدی ﴿ بتك رایکی بوسه دادم بدست ٭ که لعنت روبادو بر بت پرست ﴾ بتك کاف تصغیردر بونده تحقیر ایچوندر (محصول بیت) بتجیکزك الینه بر بوسه و بردم یعنی النی او پدم که لعنت اکا اولسون و بت پرسته داخی ﴿ بتقلید کافر شدم روز چند ٭ برهمن شدم درمقالات زند ﴾ (محصول بیت) تقلیدله وحیله ایله برنیچه کون کافر اولدم مقالات زندده برهمن اولدم حاصلی برنیچه کون دینمی ستر ایدوب تقلیدله انلرك آیین باطللری اوزره اولدم صحف ابراهیم مقالاتنده وانی تحصیل وتکمیل ایلدکده برهمن اولدم اندنصکره بکا اعتقاد ایلدیلر ﴿ چودیدم که دردیر کشتم امین ٭ نکنجیدم ازخرمی درزمین ﴾ (محصول بیت) چونکه کوردم کابساده امین اولدم شادلقدن یریوزینه صغماز اولدم حاصلی غایتله مسرور اولدم زیرا مرادم بتك اصلنه وحقیقتنه واصل اولمق ایدی ﴿ دردیر محکم بستم شبی ٭ دویدم چب وراست چون عقربی ﴾ عقربی یا حرف ابهام وتنکیر (محصول بیت) بر کیجه کابسا قپوسنی محکم بند ایلدم اندنصکره صوله وصاغه عقرب کبی یلدم یعنی بتك سر بنه یول بولمغه چاره ارادم ﴿ نکه کردم ازز بر تخت وزبر ٭ یکی پرده دیدم مکلل بزر ﴾ مکلل بزر التونله قپلنمش یعنی التون تل ایله طوقنمش دیمکدر (محصول بیت) تختك التندن واوستندن نظر ایلدم کوردم یعنی باقدم بر پرده کوردم التونلی یعنی التون تاله طوقنمش ﴿ پس پرده مطران آزر پرست ٭ مجاور سرر بسمان بدست ﴾ مطران میك کسریله برهمن دیمکدر (محصول بیت) پرده اردنده برآزر پرست برهمن مجاور کوردم برایپك اوجی النده یعنی النه آلوب اوتوردی ﴿ بفورم درآن حال معلوم شد ٭ چوداود کاهن برو موم شد ﴾ (محصول بیت) علی الفور بکا معلوم اولدی داود پیغمبر کبی که دمر النده موم اولدی یعنی بو صفتله متصف اولان داود کبی ﴿ که ناچار چون در کشیدر بسمان ٭ برآرد صنم دست فریاد خوان ﴾ (محصول بیت) بکا معلوم اولدی که ناچار چونکه مطران ریسمان چیکر صنم النی قالدرر دعا ونیاز ایدنلر کبی یعنی ثناخوانلر کبی نیاز النی قالدرر ﴿ برهمن شدازروی من شرمسار ٭ که شنعت بود بخیه برروزکار ﴾ بخیه نکننده دیمکدر (محصول بیت) حال بویله اولنجه برهمن بنم یوزمدن شرمنده اولوب یعنی بو حالنه واقف

اولدیغنه خجیل اولدی زیرا ایشك اوزرینه ورونه نکنده اولمق عیبدر
مراد اول مطرانك عیبی ظاهر اولدی دیمکدر ﴿ بتازید ومن در پیش
تاختم * نکونش بچاهی درانداختم ﴾ بتازید فعل ماضی مفرد غائبدر
تازیدندن سکردندی دیمکدر نکون نونك کسری وکاف عجمله باشی
اشاغه دیمکدر وضمیر مطرانه راجعدر (محصول بیت) اول سکردندی وبن
اردنجه سکرتدم انی باشی اشاغه برقیویه اتدم یعنی یتشوب انی برچاهه
براقدم ﴿ که دانستم ارزنده آن برهمن * بماند کند سعی در فوت من ﴾
که حرف تعلیل (محصول بیت) انی چاهه براقدم زیرا بیلوردم که اکر اول
برهمن دری قالورسه بنم قائمده سعی ایدر یعنی کشیشلره بنی اولدردر
دری قوماز زیرا قباحتلری ظاهر اولدی ایدی انی ستر ایچون بنی تلف
ایدرلر ﴿ پسندد که ازمن درآرد دمار * مبادا که سرش کنم آشکار ﴾
دمار انتقام معناسنه‌در (محصول بیت) بویله اولنجه لایق ومعقول
کورورکه بندن انتقام اله مبادا که سرنی آشکاره ایدم حاصلی کتم سر ایچون
هرنه که ایلسه‌لر اولور مصراع اولك معناسنده بکنورکه بندن دمار
بوقارو کتوره دیبن استعمالدن غافل ایمش حضرت شیخ بنده شروع
ایدوب بیورر ﴿ چو از کار مفسد خبر یافتی * زدستش برآور چو دریافتی ﴾
(محصول بیت) چونکه مفسدك ایشندن وسکا قصدندن خبردار اولدك
الدن بیق انی یعنی امان ویرمه چونکه اکا ظفر بولدك حاصلی فرصت
بولدغك تقدیرجه انی هلاك ایله زدستش برآوردك معناسنی انی الدن
بوقاری کتوردیبن انی کتورمش ﴿ که کرزنده اش مانی آن بی هنر *
نخواهد ترا زندکانی دکر ﴾ مانی فعل مضارع مفرد مخاطبدر مانیدندن
که لازمله متعدی بینده مشترکدر بونده متعدیدر قومق معناسنه (محصول
بیت) زیرا اکر اول بی هنری اولدرمیوب دیری قورسك داخی سنك
حیاتك استمز وفرصت بولورسه سنی هلاك ایدر ﴿ وکر سر بخدمت
نهد بردرت * اکر دست یابد ببرد سرت ﴾ (محصول بیت) واکر اول
مفسد خدمتله باشنی قپوکه قویا یعنی سکا طاعت ایلیه اکر قدرت وفرصت
بولورسه باشکی کسر هیچ اسر کز ﴿ فریبنده را پای در پی منه * چو رفتی
ودیدی امانش مده ﴾ (محصول بیت) الدایجی حیله بازك ازینه ایاق
قومه یعنی اکا تابع اولمه واناو یمه اماچونکه اکا اویدك وارد نجه کندك

ردشمی

ردشمی

وسكا صداقتی اولمدیغـنی كوردك اكا امان ویرمه هلاك ایله زیراسـكا
فرصت بولورسه امان ویرمز ﴿ تمامش بكشتم بسنك آن خبیث * كه
ازمرده دیكرنیاید حدیث ﴾ كه حرف تعلیل (محصول بیت) قوینك ایچنده
اول خبیثی طاشیله تمام قتل ایلدم زیرا اولمشدن داخی خبر كلمز یعنی اولمشدن
سوز چقماز ﴿ چودیدم كه غوغانی انكیختم * رها كردم آن بوم وبكریختم ﴾
(محصول بیت) چونكه كوردم كه غوغا پیدا ایلدم یعنی فتنه قوپاردم
اول یری صالی ویردم وقاچدم یعنی ترك ایدوب كتدم ﴿ چواندرنیستانی
آتش زدی * زشیران بپرهیز اكر بخردی ﴾ (محصول بیت) چونكه
برقمشلغه آتش اوردك یعنی یاقمغه قصد ایلدك ارسلانلردن صاقین اكر
عاقل ایسك معلوم اوله كه ارسلانلر اكثر قمشلقده یاتورلر قرنجه خوفندن
زیرا قرنجه یاوریلرینك قولاغنه كیروب هلاك ایلر ﴿ مكش بچهٔ مار
مردم كزای * چو كشتی درآن خانه دیكر مپای ﴾ مردم كزای وصف
وصف تركیبیدر خلق ایصریجی معناسنه مپای فعل نهی مفرد مخاطب
دورمه دیمكدر (محصول بیت) مردم ایصریجی یلانك یاوریسنی
اولـدرمه اماچونكه اولدردك اول خانه ده طورمه والااناسی فرصت
بولورسـه سنی البته صوقار ﴿ چو زنبور خانهٔ بیاشوفتی * كریزاز
محلت كه كرم اوفتی ﴾ زنبور خانهٔ تركیب مزجیدر (محصول بیت)
چونكه خانهٔ زنبوری وقوانی بوزدك وطاغتدك اول محلدن قاچ كه ارینك
صوقدیغندن قیزغین دوشرسین یعنی اری نیشـندن قیز اریرسـین
﴿ بچابكترازخود میندازتیر * چوافتادد امن بدندان بكیر ﴾ (محصول
بیت) كنـدكدن چابكرك وبهادررك كیمسـه یه اوق اتمه صاقین
اماچونكه واقع اولدی اتكك دیشكه ال وقاچ حاصلی كندكدن تیرانداز
تیراتمه اماشویله كه اكا تیراتمق دوشه اتكك دیشكه طوت وقاچ والاسنی
اوقلر ﴿ دراوراق سـعدی چنین پند نیست * كه چون پای دیوار
كندی مایست ﴾ مایست فعل نهی مفرد مخاطب طورمه دیمكـدر
ایستیدندن (محصول بیت) اوراق سعدی ده یعنی كتبنده بویله پندبوقدر
یعنی بویله مفید نصیحت یوقدر كه چون دیوارك تملنی قازدك دخی اول
دیواره یاقلشمه زیرا اوستكه یقیلور وسنی هلاك ایلر ﴿ بهند آمدم بعد
ازآن رستخیز * وزآنجا براه یمن تاحجیز ﴾ رستخیز ورسـتاخیر قیامت

مناسبنده درجیز جزك اماله سیدر ضرورة قافیه ایچون (محصول بیت) اول قیامتده نصکره هنده کلدم واندن یمنی هنددن یمن بولندن حجازه کلدم یعنی حجازه قرادن کلدم مکیله کلمدم ❊ ازآن جمله تلخی که برمن کذشت ❊ دهانم جزا مرو زشیرین نکشت ❊ (محصول بیت) اول جمله اجیلقدن که بنم اوزریمه کلدی وکچدی یعنی شول محنت و بلاکه بکا واقع اولدی دهانم بوکوندن غیری شیرین اولمدی یعنی بوکون حضور ایلدم ❊ دراقبال تأیید بوبکر سعد ❊ که مادرنزاید چون اوقبل و بعد ❊ (محصول بیت) حضورم ابو بکر بن سعدك سلطنتی دولتنده در که مادر طوغرمادی انك کبی بوندن اول وطوغرمسه کرك بوندنصکره ❊ زجور فلك دادخواه آمدم ❊ در ین سایه کستر پناه آمدم ❊ دادخواه وصف ترکیبی عدل دیلیجی مناسبنده (محصول بیت) جور فلكدن داداستیجی کلدم بوعدالت سایه‌سنی دوشیجی پادشاهه صغنغه کلدم حاصلی بو پادشاهه التجا ایلدم ❊ دعاکوی این دولتم بنده وار ❊ خدایا توابن سایهٔ پاینده دار ❊ (محصول بیت) بودولتك قول کبی دعا جیسیم یعنی دائما دعاسنه مشغولم یارب سن بو سایهٔ دولتی پاینده طوت قیامته دك ❊ که مرهم نهادم نه درخوردریش ❊ که درخورد انعام واکرام خویش ❊ نهادمك فاعلی ضمیر مستتر پادشاهه راجعدر و یارز مفعولی بکا مرهم قودی دیمکدر ریش بونده یاره مناسبنده در (محصول بیت) پادشاهك دعاجیسیم زیرا بکا مرهم قودی امایارهمه لایق دکل بلکه کندینك انعام واکرامنه لایق حاصلی بکا حدمدن زیاده رعایت ایلمشدر ❊ کی این شکر نعمت بجای آورم ❊ وکر پای کردد بخدمت سرم ❊ (محصول بیت) بونعمتك شکرنی نه‌چان یرینه کتوروروم واداایده بیلورم واکر خدمتنده باشم ایقده اولورسه یعنی خدمتنده باشدن ایاغ ایدرسه‌مده حقندن کلمم ❊ فرج یافتم بعد ازآن بندها ❊ هنوزم بکوشت ازآن پندها ❊ فرج فالك وراك فتحیله غمدن خلاص اولمغه دیرلر (محصول بیت) اول بلالردن والملردنصکره فرج بولدم واضطرابدن خلاص اولدم هنوز قولغمده اندن نصیحتلر حاملدر یعنی اول چکدکم عذابلری فراموش ایلمزم ❊ یکی آنکه هرکه که دست نیاز ❊ برآرم بدرکاه دانای راز ❊ (محصول بیت) اول پندلردن بریسی اولدرکه هروقتکه نیازالنی دانای

رازك يعنى خدانك دركاهنه قالدرم يعنى خدايه نيازايدم ﴾ بياد آمد آن امنت چينم ❊ كند خاك در خشم خود بينم ﴾ امندن مراد مذكور صنمدر (محصول بيت) نيازانى قالدرنجه اول صنم يادمه كاور پس خود بينلك كوزمه طپراق ايلر يعنى كبروغرور ازاله ايلر ﴾ بدانم كه دستى كه برداشتم ❊ بنيروى خود برنيفراشتم ﴾ (محصول بيت) بياورم كه شول ال كه دعايه ونيازه قالدرم كندى قوتمله انى بوجلمدم بلكه جانب حقدن بوقوت و بررلركه اول قوتله قالقار بنم ارادتمله دكل نته كه ومارميت ازرميت آيتندن مفهومدر ﴾ نه صاحب دلان دست مى كشند ❊ كه سررشته ازغيب درميكشند ﴾ (محصول بيت) صاحب دللر اللريني كندى قدرت وقوتيله دعايه ونيازه قالدرمزلر بلكه سررشته غيبدن چكرلرتكم بتلر يسمانني چكرلرداخى دعايه ونيازه ايكى اللنى قالدرر حاصلى هر كسك الى واياغى قدرت رشته سيله حركت ايدر كندى اختيار يله دكل ﴾ در خير بازست وطاعت وليك ❊ نه هر كس تواناست برفعل نيك ﴾ (محصول بيت) خير وطاعت قپوسى مفتوحدر اما هر كيمسه فعل نيكه قادر دكلدر يعنى هر كسك حركاتى وسكناتى عالم غيبدندر وقدرت وقوتى خدادن اولديغى معلومدر بوسببدن كه خير وطاعت قپوسى مفتوحدر ايك هر كس فعل نيك ايشلمكه مالك دكلدر زيرا عالم غيبدن ويرلمز ﴾ همينست مانع كه دركاه باركاه ❊ نشايد شدن جز بفرمان شاه ﴾ (محصول بيت) مذكور فعل نيكه انجق مانع بودركه باركاهه كتمك اولمز فرمان شاه اولمنجه يعنى نيك ايشلمكه قدرت وقوت خدانك ارادتيله در فاعلك كندى اختيار يله دكلدر يوخسه هر كس فاعل خير اولوردى ﴾ كليد قدر نيست درد ست كس ❊ تواناى مطلق خدايست وبس ﴾ كليد كافك فتحيله و كسر يله مفتاح معناسنه در كافى كيمى عربى او قور كيمى عجمى (محصول بيت) قضا وقدر مفتاحى كمسنه نك النده دكلدر انجق خدانك قدرتى النده در زيرا قادر بركمال اولدر اندن غيرى دكلدر ﴾ پس اى مرد پوينده براه راست ❊ ترانيست منت خداوند راست ﴾ پوينده اسم فاعلدر پويدندن يانجى ديمكدر (محصول بيت) چونكه بلدك كه قادر مطلق خدادر پس اى طوغرى يوله كيدبجى مرد يعنى راه خيره وطريق مستقيمه

سالك اولان مرد منت سنك دكلدر خداندركه عمكل صالح وعبادت
وطاعت اتمكه قوت وقدرت و بردی ﴿ چودرغیب نیكونهادت سرشت
٭ نبایدزخوی توكردار زشت ﴾ كردار كاتك فتحیله عمل معناسنه در
(محصول بیت) چونكه عالم غیبدن خدانك خلقتكی ایی وضع ایلدی
یعنی سنی ایی خلق ایلدی پس سنك خویكدن چركین عمل كلمز زیراسنی
سعید خلق ایلدی سعیددن ایسه فعل زشت كلمز ﴿ ززنبور كرداین
حلاوت پدید ٭ همانكس كه درمار زهرآفرید ﴾ (محصول بیت)
زنبوردن بوحلاوت ولذتی یعنی عسلی اول پیدا ایلدیكه مارده زهرخلق
ایلدی پس معلوم اولدیكه جمله انك صنعیله در ﴿ چوخواهد كه ملك توویران
كند ٭ نخست ازتو خلق پریشان كند ﴾ (محصول بیت) چونكه خدا دیلركه
سنك ملككی ویران ایلیه وسنی سلطنتكدن دور ایلیه اول سنك ظلمك
سببیله خلقی سندن پریشان و پراكنده ایدر ﴿ وكرباشدش برتو بخشایشی
٭ رساند بخلق ازتو آسایشی ﴾ بربونده حرف صله در و یالر حرف
تنكیر وابهام در (محصول بیت) اما اكر خدانك سكا بخشایشی وترحمی
اولورسه سنی عادل ایدوب خلقه سندن آسایش ایرشدرر وملككه نظام
وانتظام و برور ﴿ تكبر مكن بره راستی ٭ كه دستت كرفتند برخاستی ﴾
راستی یا ظاهر بودركه حرف مصدردر خطاب ایچوندر دیین تكلف ایلمشدر
اما برخاستی یاسی خطاب ایچوندر (محصول بیت) خطاب عام طریقیله
بیورركه استقامت طریقنده وصلحا یولنده یم دیو مغرور ومتكبر اولمه زیرا
الكی طوندیلركه قالقدك یعنی سكا خدا توفیق و یردیكه مسعود اولدك
﴿ سخن سود مندست اكر بشنوی ٭ بمردان رسی كر طریقت روی ﴾
روی جائزدركه فعل مضارع مفرد مخاطب اوله كیدرسك معناسنه
وجائزدركه طریقتله وصف تركیبی اوله طریقت رو معناسنه یعنی سالك
فتأمل (محصول بیت) بنم سوزم سكا دنیاده وآخرتده نافعدر اكر اشیدوب
قبول ایدرسك مردلره ایرشورسین اكر طریق حقه كیدرسك یعنی اولیادن
اولورسین اكر انلرك طریقنه كیدرسك ﴿ مقامی بیابی كرت ره دهند ٭
كه برخوان عزت سماطت نهند ﴾ (محصول بیت) برمرتبه بولورسین
و برمقامه ایرسین اكر سكا یول و یرورلرسه كه عزت طعامنه سماطكی
قویالر یعنی عزت طعامیچون سكا سماط قورلرسه براولومرتبه یه واصل

ردشعی

اولورسین ﴿ ولیکن نباید که تنها خوری * ز سعدی بیچاره یاد آوری ﴾ (محصول بیت) اما لایق ومعقول دکلدر که اول نعمتی تنها یه سین یعنی یالکز اکل ایلیه سین بلکه بیچاره سعدی یاد که کتوره سین یعنی انی تذکر ایده سین یعنی چونکه مقبول درکاه اوله سین ومستجاب الدعوت دوشه سین سعدی دعادن فراموش ایتمیه سن دیمکدر نته که کلان بیت بو معنای ابراز ایدر ﴿ فرستی مکر رحمتی در پیم * که بر کرده خویش واثق نیم ﴾ (محصول بیت) اوله که اردیجه بر رحمت کوندره سین یعنی رحمته سبب بر دعا ایلیه سین یعنی روحمه بر فاتحه اوقیه سین الله تعالی رحمت ایلیه دیو زیرا کندی عمله واثق ومعتمد دکلم که کیمسه عملنه اعتماد ایلمز وقبوله حکم یوقدر

﴿ باب نهم در توبه ﴾

﴿ بیا که ای که عمرت بهفتاد رفت * مکر خفته بودی بر باد رفت ﴾ (محصول بیت) بری کل ای شول کیمسه که عمری یتمشه واردی یعنی یتمش یاشه ایرشدک مکر اویومشیدک که عمرک یله کیتدی حاصلی عمرک غفلتله کچدی حال بو که آخرت قپولرندن بر قپو اچمدک ﴿ همه برک بودن همی ساختی * بتدبیر رفتن نپرداختی ﴾ (محصول بیت) جمیعا دنیاده اولمق اسبابنی واوازمنی دوزدک وقوشدک اما آخرت تدبیر یله مقید اولمدک یعنی آخرته کتمک تدبیریله الش ورش ایلمکه واکا مشغول اولمدک ﴿ قیامت که بازار مینو نهند * منازل باعمال نیکو دهند ﴾ مینو جنتدر (محصول بیت) قیامتده که جنت بازارنی قورالر یعنی مستحقنه عرض ایدرلر جنتده منزللری ایو عملله ویررلر یعنی کیمک عملی اعلادر مرتبه سی اعلادر حاصلی اعماله نسبتدر منازل جنت اکرچه موجب جنت دکلدر اما ایی عمل سببیله صاحبنه رعایت اولنور ﴿ بضاعت بچندان که آری بری * اکر مفلسی شرمساری بری ﴾ بضاعت سرمایه معناسنه در آری وبری فعلی مضارع مفرد مخاطبلردر مفلسی یا ضمیر خطابدر (محصول بیت) سرمایه اول مقدار که کتوررسین عوضنی اولقدر ایلدرسین یعنی اکا کوره رعایت اولنورسن اکر مفلس ایسک یعنی سرمایه طاعتک یوغیسه مینو بازارنده خجالت ایلدرسین ﴿ که بازار چندان که آکنده تر * تهی دست را دل پراکنده تر ﴾ که حرف تعلیل آکنده طقلمش نسنه مثلا یصدق کبی زادات تفضیلدر (محصول بیت) زیرا بازار نقدر که طقلمشدر یعنی

طفلشرقدر انواع اسبابله مملور كدرتهى دستك وفقرك كوكلى پريشان
رقدر و بيحضور رقدرز پراكوردوكنه امر ونور وآلغنه قادر دكلدر
پس زياده تحسر چكر ﴿ زپنجه درم پنج اكركم شود ❊ دل تر بش
سر پنجهٔ غم شود ﴾ (محصول بيت) اول بازارده اللى درهمدن اكر
بش درهم اكسك اولسه يعنى الاجقك اسبابه الچك كفايت ايتمسه كوكلك
غم وغصه سر پنجه سنك مجروحى اولور يعنى خرجلق ازلغندن بيحضور
وغمكين اولورسن ﴿ چوپنجاه سالت برون شد زدست ❊ غنيمت شمر پنج
روزى كه هست ﴾ (محصول بيت) چونكه اللى ييل عمرك الدن طاشره
كندى اللى يعنى ياشنه وارد كغنيمت صاى بو بش كون كه واردر يعنى بش
كونلك عمر كه واردر و باقى قالمشدر فرصت وغنيمت بيل بونلر بقيهٔ عمردن
بش كون ايله تعبير ايدرلر هرنقدر يسه قدر ﴿ اكر مرده مسكين زبان
داشتى ❊ بفرياد وزارى فغان داشتى ﴾ داشتيده يا ر حكايه چوندر
(محصول بيت) اكر مسكين مرده نك زبانى اولايدى فريادوزار يلهله
فغان ايدردى ﴿ كه اى زنده چون هست امكان كفت ❊ لب از ذكر
چون مرده برهم مخفت ﴾ كفت بونده كفتن معناسنه در مخفت فعل نهى مفرد
مخاطب او يومه يعنى خاموش اولمه ديمكدر (محصول بيت) كه اى زنده چونكه
تكلمه قدرت واردر يعنى دلك كويادرلبكى مرده كبى ذكر خدادن يومه
يعنى برلحظه ذكر خدادن خالى وفارغ اولمه ﴿ چومارا بغفلت بشد روزكار ❊
تو بارى دمى چند فرصت شمار ﴾ (محصول بيت) چونكه بزم روزكار يعنى
عمرمز غفلتله كيتدى بارى سن برنيچه نفسى فرصت وغنيمت صاى عمركى
غفلتله يچورمه ﴿ حكايت پير وتحسر خوردن او بروزكار جوانى ﴾
﴿ شبى در جوانى وطيب نعم ❊ جوانان نشستيم چندى بهم ﴾ طيب نعم
لاميه در طيب طانك كسريله ايلك وخوشلق معناسنه در نعم نونك
كسرى وعينك فتحيله جمع نعمت در چندى برنيچه ديمك بهم برى بريله
ديمكدر (محصول بيت) بركيجه جوانلق و قتنده ونعمتلر خوشلغنده
يعنى ذوق وصفاوحضور وسرور ايامنده برنيچه جوانلر بر يرده اوتوروب
مصاحبت ولطيفه ايدردك نعمى طيبه عطف ايلين اسلوب مطالعه دن
بيخبر ايمش قندبر ﴿ چو بلبل سرايان چو كل تازه روى ❊ زشوخى برافكنده ردشمعى
غلغل بكوى ﴾ سرايان صفت مشبهه در ابرلغان معناسنه شوخ بو .

حشاری دیمکدر و یا حرف مصدر غلغل ایکی غینک فتحیله عربیده سرعت سبره دیرلر اما عجم ایکی غینک ضمیله صوت و صدا معنالرنده استعمال ایدرلر کوی محله معناسنه مستعملدر (محصول بیت) بلبل کبی مترنم ایدک وکل کبی تازه روی حشاریلقدن محله یه غلغله وفریاد براقشیدک حاصلی شوق وذوق ایدردک نتکه جوانلرک عادتیدر ﴿ جهان دیده پیری زمادر کنار * زجور فلک لیل مویش نهار ﴾ (محصول بیت) برجهان کورمش پیر بزدن کنارده اوتورمشیدی یعنی جور فلکدن لیل کبی قاره ساچی کوندز کبی اق اولمشیدی یعنی قره ساچی اغرمشیدی ﴿ چو فندق زبان از سخن بسته بود * نه چون مالب از خنده چون پسته بود ﴾ (محصول بیت) فندق کبی لبنی سوز سویلمه دن بغلمشدی یعنی کمال ضعفدن تکلمدن قالمشیدی بزم کبی طوداغی کولمه دن پسته کبی اچق دکل ایدی بلکه خاموش ایدی هیچ کیمسیله تکلم ایلمزدی ﴿ جوانی فرارفت و کفت ای پیرمرد * چه در کنج حسرت نشینی بدرد ﴾ فرا بونده ادات تأکیددر (محصول بیت) بزدن برجوان یانینه واروب دیدی ای پیر کشی نیچون حسرت بوجاغنده غمیله اوتورر سن ﴿ یکی سر برآر از کریبان غم * بآرام دل باجوانان بچم ﴾ بچم فعل امر مفرد مخاطب صالین دیمکدر (محصول بیت) برکره باشکی غم کریبانندن قالدر یعنی غم یقه آرام دل ایله وصفای خاطرله جوانلر ایله صالین وتفرج ایله ﴿ برآورد سر سالخورد از نهفت * جوابش نکر تا چه پیرانه کفت ﴾ (محصول بیت) یاشلو پیر یقاسندن باشنی قالدردی اول جوانه نظر ایله کور سیر ایله نه کوزل پیرانه معقول جواب ویردی یعنی لطیف جواب ویردی بو نله دیو ﴿ چو باد صبا در کلستان وزد * چمیدن درخت جوانا را سزد ﴾ وزد فعل مضارع غائب اسمه دیمکدر (محصول بیت) چون کلستانده باد صبا اسه صالنمق وحرکت ایلمک تازه یاش درخته لایقدر ﴿ چمد تا جوانست وسرسبز خوید * شکسته شود چون بزردی رسید ﴾ چمد جیمک ومیمک فتحیله فعل مضارع غائب صالنور معناسنه تا ادات توقیت سرسبز تازه دیمکدر خوید واو رسمیله بید وزننی اوزره قصیل دیمکدر که روئمده تخربف ایدوب حصیل دیرلر یعنی حیوانه یدوررلر بزردی با حرف صله ویا حرف مصدر (محصول بیت) مادام که قصیل

تازه و جواندر صالنور وحركت ايدر اما تمام يتشوب صار بلغه ارشجه فيربلور وخرد اولور يعنى اواقلنوب طوغرانور ❊ بهاران كه باد آورد بيدمشك ❊ بريزد درخت كهن برك خشك ❊ بهاران الف ونونله جمع مجازيدر كه حرف رابط صفت بار اغاج حاصلى در بيدمشك سلطانى قواق ديدكلريدر حاصلى خوش قوقار اولدە فصل بهاره مخصوصدر درخت كهن قوجه اغاج ديمكدر (محصول بيت) فصل بهارده بيدمشك حاصل و بپراق كتوره يعنى بپراقلنه اسكى قوجه اغاج قورى بپراغنى دوكر دكل كه تازه بپراق كتوره يعنى اسكى بپراغنى دوكرقنده قالديكه يكى بپراق كتوره زيراقورى اغاجدن بپراق چيقمز ❊ نزبيدم اباجوانان چيد ❊ كه برعارضم صبح پيرى دميد ❊ كه حرف تعليل چيد بونده چيدن معناسنه عارض راسنى بجيم مفتوح اوقور نته كه كافرك فاسنى مفتوح اوقورلر صبح پيرى لاميه در مجازاده بيد بلوردى (محصول بيت) بكا انلرله صالنق براشمز ولايق دكلدر زيرا بوزمده بيرلك صباحى بلوردى وطلوع ايلدى يعنى صقلم اغردى ❊ بقيد اندرم جره بازى كه بود ❊ دمادم سررشته خواهدر بود ❊ قيدبونده باغ معناسنه در واندر باى ظرفيتى تاكيدايدر اندر قيدم تقديرنده جره باز جيمك فتحى وكسر يله طغان جره سى ديمكدر وياحرف وحدت كه حرف رابط سررشته ايلك اوجى ديمكدر ربود بونده ربودن معناسنه در (محصول بيت) بنم قيدمده وحبسمده برجره بازكه واريدى يعنى روحم جسمده محبوس ايدى دائما قاپوب قاچق استر حاصلى دائما مرغ روحم بدنمدن طيران ايتمك استر ❊ شماراست نوبت برين خوان نشست ❊ كه ما از تنعم بشستيم دست ❊ برين خواندن مراد عيش وعشرت خوانيدر نشست بونده نشستن معناسنه در كه حرف تعليل (محصول بيت) پيرجوانه دير كه سزلك نوبتكز وزمانكزدر بوعشرت سفره سنده اوتروب كام انلق ايلك زيرا بيز تنعم وعشرتدن ال يودك حاصلى دنيا ذوقندن چكدك ❊ چوبرسر نشست از بزركى غبار ❊ دكر چشم عيش جوانى مدار ❊ بزركى يا حرف مصدر بزركيدن مراد پيراكدر نته كه كبر دير كافك كسرى وبانك فتحيله غباردن مراد ساج وصقل اغرمقدر دكرداخى ديمكدر چشم اميد معناسنه در جوانى يا حرف مصدر (محصول بيت) چونكه باشده پيرلك توزى اوتردى يعنى ساج

وصقل اغردی داخی جوانلق زمانده اولان عیش ونوشی امید ایتمه یعنی جوانلق هوا وهوسندن کچ ﴿ مرا برف بارید بر پر زاغ * نشاید چو بلبل تماشای باغ ﴾ بارید یاغدی دیمکدر فعل لازم ایله متعدی بیننده مشترکدر بونده لازمدر پر بای عجمك فتحیله قوش قنادی ویلکینه دیرلر مراد قره ساچدر (محصول بیت) بنم پر زاغ اوزرینه قار یاغدی یعنی قاره ساچم اغردی بکا بلبل کبی تماشای لایق دکلدر شمدنکرو بیقوش کبی بر کوشهٔ اختیار ایتمك کرك ﴿ کند جلوه طاوس صاحب جمال * چه می خواهی از باز برکنده بال ﴾ برکنده قوپمش ویولنمش بال بونده قنت معناسنه در (محصول بیت) طاوس صاحب جمال جلوه ایلر یعنی لایقدر جلوه ایلمك اما قنادی قوپمش ویولنمش طغاندن نه دیلرسین جلوه ایلمك ﴿ مرا غله تنك وآمد اندر درو * شمارا کنون میدمد سبزه نو ﴾ غله تخل معناسنه درتنك طار معناسنه در درودالك کسری ورانك فتحی وواو اصلیه ایله اسمدر بچم معناسنه (محصول بیت) بنم غلهٔ عمرم بچیمی طار کلدی یعنی عمرمك صوکی و پایانیدر اما سیزك تازه سبزه کز بتوب ابر بشور یعنی خطکز هنوز بتر هر نقدر هوا اوزره او اسکز براشور ﴿ کلستان ماراطراوت کذشت * که کل دسته بندد چو پژمرده کشت ﴾ طراوت تازه لك دیمکدر که اسمدر کیم معناسنه (محصول بیت) بزم کلستان عمرمزك تازه لکی وطراوتی کچمشدر یعنی حیاتمزده صفا قالمدی کل صوالدقدنصکره اندن نخل و دستهٔ کیم بغلر ایمدی سیز تازه کله وبیز صولمش کله بکزروز ﴿ مرا تکیهٔ جان پدر بر عصاست * دیکر تکیه بر زندکانی خطاست ﴾ تکیه طیانمقدر جان پدر منادا حرف ندای محذوف دیکر داخی دیمکدر (محصول بیت) ای جان پدر بنم اتکا واعتمادم عصایه در یعنی بو رتبه ده عصایه محتاجم دخی عمره وحیاته اعتماد ایلمك خطادر ﴿ مسلم جوانراست برپای جست * که پیران برند استعانت بدست ﴾ جستن جیمك فتحیله صچرامق معناسنه در (محصول بیت) جوانه مسلمدر قالقدیغی وقت اياغ اوزره صچرامق پیرلر خود قالقدیغی وقت اللرینه استعانت ایدرلر یعنی قالقمق وقتده ایکی الینه طیانوب قالقرلر ﴿ کل سرخ رویم نکرزرناب * فرورفت چون زرد شد آفتاب ﴾ کل سرخ رویم بیانیه ولامیه زرناب بیانیه ناب خالص دیمکدر راده تشدید ضرورت

وزنیجوندرفرورفت باندی دیمکدر (محصول بیت) بنم کل کبی قزل وتازه
یوزمه نظر ایله کور که آلتون کبی صرارمش آفتاب چونکه صرردی غروبی
مقربدر ایمدی بنم عمرم غروب ایلمه سی قریب اولدی ﴿ هوس پختن
از کودك ناتمام ۞ چنان زشت نبود که از پیر خام ﴾ (محصول بیت) ناتمام
کودکدن یعنی کوچك اوشاقدن هوس پشورمك و بر نسنه آرزو ایلمك
انجلاین چرکین دکلدر که پیر خامدن یعنی پیردن هوا وهوس زیاده چرکیندر
زیرا عمری آخره ایرشدی آخرته کوشش ایده جك وقتده دنیا هوسین
ایلمك زیاده ناپسند ونامعقولدر ﴿ مرا می بباید چو طفلان گریست ۞
زشرم گناهان نه طفلانه زیست ﴾ گریست گریستن معناسنه در
طفلانه هاء رسمی نسبت وتخصیص افاده ایدر زیست زیستن معناسنه در
(محصول بیت) با که گناهلر شرمندن ونجالتندن اطفال کبی اغلمق
لایقدر یوخسه اوغلنجقلر کبی هوا وهوس ایله دیرلمك لایق دکل ﴿ نکو گفت
لقمان که نازیستن ۞ به از سالها بر خطا زیستن ﴾ (محصول بیت)
لقمان حکیم ابی دیدیکه دیرلمك یعنی صاغ اولمیوب اولمك یکدر نیجه
ییل خطا و گناه اوزره دیرلمکدن یعنی صاغ اولمقدن ﴿ هم از بامدادان
در کلبه بست ۞ به از سود سرمایه دادن زدست ﴾ (محصول بیت)
هم ایرته دن یعنی طکله دن دکانی کلیدلمك و بیع وشرایی ترك ایلمك سود
وسرمایه الدن ویرمکدن یکدر ﴿ جوان تا رساند سیاهی بنور ۞ بردپیر
مسکین سپیدی بگور ﴾ تا حرف انتها ونوردن مراد ساچك وصقالك
اغرمسیدر (محصول بیت) جوان تا کیم سیاهلغی نوره ایلدر یعنی سیاه
ساچی وصقلی اغرنجه پیر مسکین اقلغی ویااقلق پیر مسکنی قبره ایلدر یعنی
اولوزو هلاك اولور ﴿ حکایت طبیب وپیرمرد ﴾ ﴿ کهن سالی آمد بنزد
طبیب ۞ زنالیدنش تا بمردن قریب ﴾ سالی یا حرف وحدت تا حرف انتها
(محصول بیت) برباشلی پیر طبیبك قتنه کلدی یعنی بر پیر بر طبیب قتنه
واردی که ایکلمسندن اولمکه قریب ایدی یعنی همان اولمکه یوز طوررایدی
حاصلی برمرتبه پیرك ضعفی وارایدی که جانی چقمغه قریب ایدی ﴿ که
دستم برك بر نه ای نیك رای ۞ که پایم همی بر نیاید زجای ﴾ که حرف بیان
دستم میم معناده رکه مقید در رکم تقدیرنده بر حرف تأکیدنه فعل امر مفرد
مخاطب قو دیمکدر که حرف تعلیل (محصول بیت) پیر طبیبه دیرکه

ای ایی فکرلی طبیب الکی طمرمه قوبعنی نبضمی طوت که ایاغم یردن قالقمز یعنی آسان وجهله حرکت ایدمم ﴿ بدان ماند این قامت جفته ام ❊ که کوبی بکل فرورفته ام ﴾ ماند فعل مضارع مفرد غائب مانیدندن بکزمك معناسنه جفته جیمك فتحیله اسم مفعولدر جفتیدن اکلمك معناسنه یعنی خمیدن که حرف بیان (محصول بیت) اکابکزر بو بنم اکلمش وبوکلمش قامتم یعنی قدخمیدم که صناسین بالچغه باتمشم حاصلی بالچغه باتمش کبیم ﴿ بدو کفت دست از جهان در کسل ❊ که پابت قیامت برآید زکل ﴾ کسل کاف عجمك ضمی وکسریله وسینك کسریله فعل امر مفرد مخاطب لغتده قرمق اوزمك معناسنه در امابونده مراد ترك وفراغت در که حرف تعلیل قیامت یعنی در قیامت دیمکدر (محصول بیت) طبیب پیره دیدی که الکی جهاندن کس وهوا وهوسدن فراغت ایله که قیامتده ایاغك بالچقدن چیقه یعنی دنیاده سکا علاج میسر دکلدر لیکن آخرتکه فائده‌لی بودرکه دنیادن ال چکوب آخرت تدارکنی کوره سین سکا انده اجر وثواب حاصل اولور حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ نشاط جوانی زپیران مجوی ❊ که آب روان بازناید بجوی ﴾ نشاط نونك فتحیله سرور یعنی فرح معناسنه در جوانی یا حرف مصدر که حرف تعلیل (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر جوانلق سرورنی پیرلردن دیله زیرا اقیجی صو برداخی ایرمغه کلمز یعنی ماء جاری رجوع ایلمز حاصلی جوانلق ماء جاری حکمنده کچدکدنصکره برداخی کلمز ودونمز ﴿ اکر در جوانی زدی دست وپای ❊ در ایام پیری بهش باش وارای ﴾ بهش با حرف مصاحبت هش هوشدن مخففدر عقل معناسنه (محصول بیت) اکر جوانلقده ال وایاق اوردکیسه یعنی عالم شبابده اکر هوا وهوسه وفسق وفجوره عمرکی صرف ایلدیکیسه باری پیرلك عالمنده عقل وفکرله اول وعبادت وطاعته مشغول ومقید اول ﴿ چو دوران عمر از چهل در کذشت ❊ مزن دست وپا کابت از سر کذشت ﴾ (محصول بیت) چونکه عمرك قرقییلدن کچدی یعنی یاشك قرق ییلدن اشدی معاصی خطایایه اقدام ایله که عمرك آخره ایرشدی شمدنصکره عبادت وطاعته مشغول ومقید اول ﴿ نشاط آنکه از من رمیدن کرفت ❊ که شامم سپیده دمیدن کرفت ﴾ (محصول بیت) نشاط وسرور بندن اول وقت اورکمکه وقچمغه باشلدی که موی اق بلورمکه

باشلدی یعنی صاچم و صقالم اق بتکه باشلدی حاصلی اخشامم صباح
اولمغه باشلدی ﴿ بباید هوس کردن از سر بدر ﴾ که دور هوس بازی
آمد بسر ﴿ (محصول بیت) شمدنکرو هوس وهوایی باشدن چقاروب
وغفلتی ترك ایدوب صلاح اوزره اولمق کرك زیرا هوس بازلق زمانی نهایته
کلدی وشهوت پرستلك آوانی پایان بولدی ﴿ بسبزی کجا تازه کردد دلم ﴾
که سبزه بخواهد دمید از کلم ﴿ بسبزی با حرف مصاحبت سبزی یای
نسبتله چایر وچمن معناسنه در (محصول بیت) سبزه ایله بنم کوکلم
قنده طری وتازه اولور یعنی قنده شاد وخرم اولور کوکلم که بنم قبر کلمدن
عنقریب سبزه بتیسر در حاصلی مونم وفوتم یقلاشدی ﴿ تفرج کنان در
هواوهوس ﴾ کذشتیم برخاك بسیار کس ﴿ (محصول بیت) تفرج ایدرك
جوانلق عالمندن هوا وهوسده چوق کیمسنك خاکی اوزره کچدك یعنی
عالم شبابده هوا وهوسیله سیر ایدرك چوق کیمسنك قبری اوزرینه کچدك
﴿ کسانی که دیکر بغیب اندرند ﴾ بیایند وبرخاك ما بکذرند ﴿ کسانی
یا حرف تنکیر (محصول بیت) شول کیمسه لر که داخی عالم غیبده در که
کلمشلردر حاصلی کتم عدمده در کاورلر وبزم مزاریمزك اوزرندن کچرلر
یعنی بیز غیریلر مزاری اوزرندن کچدیکمز کبی بیز دنصکره کلنلر بیزم
مزاریمز اوزرندن کچرلر ﴿ دریغا فصل جوانی برفت ﴾ بلهو ولعب
زندکانی برفت ﴿ لعب لامك فتحی وعینك کسریله اویون معناسنه در
(محصول بیت) حیفا که جوانلق زمانی کتدی لعب ولهو یله دیرلك زمانی
کتدی ﴿ دریغا چنان روح پرور زمان ﴾ که بکذشت برما چو برق یمان ﴿
روح پرور وصف ترکیبی روح بسلیجی یعنی جانه جان قاتیجی معناسنه
که حرف رابط صفت برق شمشك قیاس یمنی دیمك ایدی اما عرب یای
نسبتی الفه قلب ایدر یعنی الفی یادن بدل ایدوب یمان دیر وایکیسنی بر یرده
جمع ایلمز اما مبویه دن بر روایت وار در که بعض عرب یمانی دیرمش
تشدید یایله فتأمل برقی یمنه تخصیصك وجهی اولدر که آنك برقی زیاده
تیز دیر سائر برقلردن یعنی سریع کوریتور (محصول بیت) حیفا که انجلین
روح بسلیجی وحیات وسرور زیاده ایدیجی زمان که بزم اوزریمزدن برق
یمان کبی کچدی یعنی جوانلق زمانی شویله تیز کچدی که طویمادق نیجه
کچدی ﴿ زسودای آن پوشم واین خورم ﴾ نپرداختم تا غم دین خورم ﴾

نبرداختم فعل نفی غائب مفرد خالی اولمادم دیمکدر تاحرف تعلیل (محصول بیت) آنی کیه یم سود اسندن وبونی ییم هواسندن یعنی کسوت واکل وشرب قیدندن خالی اولمادم برزمان تااول زمانده دین غمنی ییوب آخرته مشغول اولم ❁ دریغا که مشغول باطل شدیم ❁ زحق دور ماندیم وغافل شدیم ❁ (محصول بیت) حیفا که باطله مشغول اولدق وخدادن ابراق دوشدك وغافل اولدق ❁ چه خوش کفت با کودکی آموزکار ❁ که کاری نکردیم وشد روزکار ❁ آموزکار معلم واستاذ معناسنه در که رابط مقول و قولدر کاری یاحرف وحدت شد بونده رفت معناسنه در (محصول بیت) نه کوزل دیدی ونه لطیف سویلدی اوغلنجنی استاد بکه برایش ایشلمدك حال بو که عمرك زمانی کچدی یعنی آخرته متعلق برعمل ایشلدك وزمان عمر کچدی وکتدی ❁ کفتار اندر غنیمت شمار دن جوانی پیش از ضعف پیری ❁ ❁ جوانا ره طاعت امروز کیر ❁ که فردا جوانی نیاید زپیر ❁ جوانا الف حرف نداکه حرف تعلیل (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر ای جوان عبادت وطاعت یولنی بوکون طوت یعنی جوان ایکن عبادته مشغول اول زیرا یارن پیردن جوانلق کلمز یعنی جوانلقده اولان قوت وقدرت پیرلکده بولنماز ❁ فراغ دلت هست ونیروی تن ❁ چو میدان فراخست کوی بزن ❁ فراخ فانك فتحیله وکسریله کیك دیمکدر واسع معناسنه (محصول بیت) کوکلك فراغی وحضوری وار یعنی هم قلبکده فراخ وهم جسمکده قوت وقدرت وار ایمدی چون میدان واسعدر برطوپ چل یعنی چون عبادت وطاعته قدرت وقوت وار سعی ایله پیرلك زمانه تأخیر ایلمه ❁ من آن روزرا قدر نشناختم ❁ بدانستم اکنون که درباختم ❁ باختم لغتده اویناتدم امابونده تلف ایلدم دیمکدر (محصول بیت) بن اول جوانلق کونینك قدرینی بیلمدم اماشمدی بلدم که ضایع ایلدم والدن چقاردم ❁ قضا روزکاری زمن دربود ❁ که هر روزی ازوی شب قدر بود ❁ (محصول بیت) قضا بندن برروزکار قاپدی که هر بر کون اندن قدر کیجه سی کبی عزیز وشریف ایدی ❁ چه کوشش کند پیرخر زیربار ❁ تو میرو که برباد پایی سوار ❁ پیرخر ترکیب مزجی دراصلنده خر پیرایدی پایی یاضمیر خطاب معناده سواره مقیددر سواری دیمکدر (محصول بیت) نوجه اشك یوك التنده نه سعی وکوشش ایده بلور ونیه مالك درسن کیت

كه بل ايقلي آته سوارسن يعني عبادت وطاعته سن سعي ايله واقدام كوستر كه هنوز سنده قدرت وقوت واردر بوخسه پيراولدقدنصكره هيچ نسنه يه مالك اولمزسين ﴿ شكسته قدح كر ببندند جست ﴾ نياورد خواهد بهاى درست ﴾ جست ياقشق و براشق ديمكدر بهاى درست لامبه در (محصول بيت) صنمش قدح فرضا اكراطباف واصلاده بندو پيوند ايلسه لر شويله شكسته لكي بلورسوز بتون ايكن اولان بهاسني كتورمز يعني صاغ ايكن كتوردكي بهايي كتورمز نقدر اطبفده پيوند ايلسه لر ﴿ كنون چون فتادت بغفلت زدست ﴾ طريقي ندادر بجز باز بست ﴾ فتادت تاضمير خطاب معناده دسته مقيد در دستت ديمكدر طريقي ياحرف وحدت بست بونده بستن معناسنه در (محصول بيت) اما شمدي چونكه غفلتله الكدن دوشدي اوفاندي اكا رطريق داخي يوقدر بغلمقدن و پيوند ايلكدن غيري بوابكي بيت دن مقصود بودر كه چون جوانلق ايامني فوت ايلدك وهواهوسله كچوردك شمدي بوندن غيري طريق وتدارك يوقدر كه باقي قلان عمركي جوانلقده كچوردبكي فكر ايدوب عبادت و طاعته صرف ايليه سين ﴿ كه كفت بجيحون در اندازتن ﴾ چوافتاد دست و پايي هم بزن ﴾ كه اسمدر كيم معناسنه بجيحون باحرف صله جيحون خراسانله سمرقند بيننده براولو ايرمغك اسميدر تندن مراد ذاتدر افتاد واقع اولدي ديمكدر (محصول بيت) سكا كيم ديديكه كندوكي جيحون ايرمغنه آت اماچونكه واقع اولدي وكندوكي آتدك ال واياق اور يعني جدوجهد ايله كندوكي خلاص ايده كور حاصلي سكا كيم ديديكه عمريكي هوا وهوسه صرف ايله وكندكي خطاوعصيان بحرينه آت اماچونكه بويله واقع اولدي كندوكي خلاص ايلمكه سعي ايله وقورتارمغه اقدام كوستر واستغفار وطاعت واعتذارايله ﴿ بغفلت بدادي زدست آب پاك ﴾ چه چاره كنون جز تيمم بخاك ﴾ (محصول بيت) غفلتله آب پاكي الدن ويردك وفرصتي فوت ايلدك شمدي نه چاره خاكله تيمم ايلمكدن غيري يعني چونكه جوانلر عبادته قادردكلسز باري پيرلر عبادتندن قالمه ﴿ چواز چابكان دردو بدن كرو ﴾ نبردي هم افتان وخيزان برو ﴾ كرو بونده سبق معناسنه در (محصول بيت) چونكه يلده وسكيرتمده چابكلردن سبق اولمدق باري شمدنكرو تكاسل وتكاهل ايتميوب طريق عبادت وطاعتده اول ﴿ كرآن بادپايان برفتند تيز

* تو بی دست و پا از نشستن بخیز * بادپایان تقدیری سواران باد پایاندر تو بی دست تقدیری توای بی دست و پادر بخیز فعل امر مفرد مخاطبدر خیزبند نقالق دیمکدر (محصول بیت) اکر اول باد پاسوار ومقبول حضرت اولن عباد وزهاد تیز کندیلر ایسه ومیدان سنك ای السز واپاقسز اوتورمقدن وانلرك اردنجه افتان وخیزان آهسته آهسته کیت باخود معنا بریله اوله سن السز واپاقسز اوتورمه آدرلرنجه کیت یعنی ممکن اولدقجه سعی ایله‌نك طورمه * الا ای هنرمند بسیار هوش * اکرهوشمندی بمن دار کوش * (محصول بیت) آکاه اول ای چوق عقللی اهل هنر اکر اوصلی ایسك بکا طوت قولاغیکی بنم سوزم ایشت وانکله عمل ایله * بلند آسمان زیر پای آوری * اکر قول سعدی بجای آوری * (محصول بیت) بوجه فلکی ایق التنه کتور رسین یعنی فلکدن بوقاری عروج ایدرسین اکر سعدینك قولنی یرینه کتوررسك یعنی نصیحت قبول ایدرسك وانکله عمل ایدرسك * حکایت * * شبی خوابم اندر بیابان قید * فرو بست پای دویدن بقید * قیدمکه یولنده بر صحرانك اسمیدر خوابم میم ضمیر متکلم معناده پایه مقیددر پایم تقدیرنده (محصول بیت) بر کیجه قید بیابانده اویقو یلك اياغمی قید له بغلدی یعنی خواب بکا شویله غلبه ایلدیکه یورمکه اصلا طاقتم قالمدی کویاکه ایاغمی بوقغیله باغلدی * شتربانی آمد بهول وستیز * زمام شتر بر سرم زدکه خیز * (محصول بیت) بردوه جی هیبت وعناد له کلدی ودوه‌نك یولارنی باشمه اوردی ودیدیکه قالق نه یاتورسین یتاجق یردکلدر * مکر دل نهادی بمردن زپس * که برمی نخیزی ببانك جرس * زپس یعنی زپس خواب (محصول بیت) مکر کوکلکی اولمکه قودك یوندن صکره که جرس آوازیله قالقمازسین حاصلی یوندن اویوب قالورسك هلاك اولمق مقرردر * مرا همچوتو خواب خوش درسرست * ولیکن بیابان به پیش اندرست * (محصول بیت) شتربان دیرکه بنده سنك کبی طتلو اویقو باشمده در اما بیابان اوکده‌در یونده قالورسك حرامی المق احتمالی واردر یول بولمیوب هلاك اولمق احتمالی ده وار حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر * توکز خواب نوشین ببانك رحیل * نخیزی دکر کی رسی درسبیل * بانك رحیلدن مراد بانك جرسدر (محصول بیت) سنکه طاتلی اویقودن

آوازجرسله قالقمازسین داخی بوله کیدن بوجبلره قچان ایرشورسین بعضیلر دیدیلرکه اول زمانده قافله نك کوچی وقتنده الرحیل الرحیل دیرلردیکه هرکس منبه اولوب تدارک ده اولسون دیو ﴿ فروکفت طبل شترسار بان ٭ بمنزل رسید اول کار بان ﴾ (محصول بیت) ساربان دوه کوسنی چالدی کاروانکده اولی منزله ایرشدی حاصلی ساربان کوج کوسی چالدی کاروانکده اول کندنی منزله وقونغه ایرشدی ﴿ خنك هوشیاران فرخنده بخت ٭ که پیش ازدهل زن بسازند رخت ﴾ (محصول بیت) سعادتلی فرخنده بخت عاقللردرکه دهل زندن اول رخت واسبابنی مهیا ایلدی ﴿ بره خفتکان تابرآرند سر ٭ نبینند ره رفتکانرا اثر ﴾ (محصول بیت) بولده اوتورمشلر تا کیم باش قالدرهلر یعنی خوابدن باش قالدرنجه بوله کتمشلرك یعنی کاروانك اثرنی وتوزنی کورمز یعنی غفلت خوابنده یتانلر بیدار طریق اولنلرك مرتبه سنه واصل اولمز ﴿ سبق برده ره رو که برخاست زود ٭ پس ازنقل بیدار بودن چه سود ﴾ ره رووصف ترکیبی بوله کیدیجی دیمکدر نقلدن مراد کوچکدر (محصول بیت) اوکدل ایلمشدر بریوجیکه او یقودن تیز قالقدی یعنی بیدار اولدی کاروانك نقلندن صکره بیدار اولمق نه فائده حاصلی سابق اولدی شول بوجیکه خواب غفلتدن تیز بیدار اولدی پیرلك ایرشوب جوانلق کچدکدن صکره آگاه اولمق نه فائده ﴿ یکی در بهاران بیفشانده جو ٭ چه کندم ستاند بوقت دور ﴾ (محصول بیت) بریسی که بهارلرده ارپه صاچمش اوله یعنی اکمش اوله بچم وقتنده وخرمن زماننده نه بغدای اولور حاصلی هرکس دنیاده نه اندیشه آخرتده انك جزاسین بولور ﴿ کنون باید ای خفته بیدار بود ٭ چومرك اندرآرد زخوابت چه سود ﴾ (محصول بیت) شمدی کرکدر بیدار اولمق ای خواب غفلتده فلان چون اجل کتوره سنی او یقودن نه فائده یعنی خواب غفلتدن سنی اجل بیدار ایدنجه نه فائده سکا فائده ایلمز اول بیدار اولمق کرك حاصلی اولمزدن اول خطا وعصیانه توبه ایلمك کرك اجل کلدکدن صکره پشیمان اولمق فائده ویرمز ﴿ چوشیب اندرآمد بروی شباب ٭ شبت روزشد دیده برکن زخواب ﴾ (محصول بیت) چونکه شیب یعنی پیرلك یکتلك یوزینه کلدی یعنی صقالك اغردی یعنی پیر اولدك کیجك کون اولدی کوزکی غفلت

او يقوسندن قوپر يعنى آچ كوزبكى اويقودن حاصلى خواب زمان
كچدى شمدن صكره كوزك آچ آخرت مصالحنه نه ايسه مشغول اول
﴿ من آن روز بركندم ازعمر اميد * كه افتادم اندر سياهى سفيد ﴾
افتادم ضمير متكلم معناده سياهى يه مقيد سياهى ام تقديرنده (محصول
بيت) بن اول كون عمرمدن اميد قوپردم يعنى كسدم كه سياه صاچمه
وصقلمه اقلق دوشدى يعنى اغر مغه باشلدى ﴿ دريغا كه بگذشت عمر
عزيز * نخواهد گذشت اين دمى چندنيز ﴾ (محصول بيت) حيفا كه
عمر عزيز كچدى بو بر نيچه ساعت داخى كچيسردر ﴿ گذشت آنچه در
ناصوابى گذشت * وراين نيزهم درنيابى گذشت ﴾ (محصول بيت)
كچدى اول عمر كه خطاده وناصواب ونامعقولده كچدى بونك كبى
ايشده كچن عمره ايرشمك ممكن دكادر اكر بو باقى قلان عمريده تدارك
ايلمزسك بوده كچر اوايله بالكليه مغبون ومحروم اولورسين ﴿ كنون وقت
تخمست اكر پرورى * گر اميد دارى كه خرمن برى ﴾ (محصول بيت)
شمدى تخم وزراعت وقتيدر اكر تربيه ايدوب بسلرسك اكر اميد
طوتارسك كه خرمن قالدراسين وغله حاصل ايده سين يعنى اكر جنت
اميد ايلرسك عبادت وطاعته ايله كه انك زمانى شمدى دركه حياتده سين
﴿ بشهر قيامت مرو تنگدست * كه وجهى ندارد بحسرت نشست ﴾
(محصول بيت) قيامت شهرينه تنكدست كيتمه يعنى عملسزوارمه زيرا
وجهى يوقدر آنده حسرتله اوتورمه نك زيرا هركسك انده رعايتى عملنه
كوره در ﴿ گرت چشم عقلست تدبير گور * كنون كن كه چشمت نخورد
دست مور ﴾ تدبير گور مصراع ثانى يه مرهوندر (محصول بيت)
اكر سنده عقل كوزى ومقبره تدبيرى وار ايسه يعنى صاحب عقل ايسك
واراوب قبره كيرمك تدبيرى وفكرى وارايسه شمدى بونده ايله كه كوزكى
مور يمشدر يعنى مادامكه حياتده سين تدبير آخرتكى ايله فرصت فوت
ايلمه ﴿ بمايه توان اى پسر سود كرد * چه سود آيد آنرا كه سرمايه
خورد ﴾ (محصول بيت) سرمايه سببيله ممكن در اى پسر فائده ايلمك
امانه فائده كلور اول كيمسه يه كه سرمايه سنى يدى حاصلى ثواب تحصيل
ايلمك ممكن در اماشول كيمسه كه عمرنى هوا وهوسه خرج وصرف ايلدى

آخرنده اکاثواب حاصل اولور * کنون کوش کا آب ازکر در کذشت *
نه وقتی که سیلاب ازسر کذشت * کر بونده بل معناسنه قوشغه ده درلر
(محصول بیت) شمدی عبادت وطاعتده سعی ایله که صو بلکدن
وقوشغکدن اشمدی حاصلی هنوزکه عمرك آخره ایروب اجل بوغازك
المدی ممکن اولدیغی دکلی ثواب وخیره سعی ایله اول وقت دکل که
صو باشکدن اشدی یعنی آخر عمرکده کوشش وسعیك فائده سی یوقدر
* کنونت که چشمست اشکی ببار * زبان دردهانست عذری بیار *
(محصول بیت) شمدیکه سنك کوزك وار یعنی حیاتده سین کوز یاشنی
دوك یعنی هنوزکه حیاتده سین کوزك چورممشدر کناهکدن اوتری اغله
یاش دوك اند نصکره که دیلك اغزکده در ایلدکك خطالره عذر کتور
حاصلی شمدی که کفتاره وتکلمه قادرسین ایتدکك کناهلره توبه
واستغفار ایله وعذر کتور * نه پیوسته باشدروان در بدن * نه
همواره کردد زبان در دهن * همواره دائم دیمکدر (محصول بیت)
دائما روح بدنده اولماز البته برکون اجل کاور قبض ایدر دائما دلده
واغزده دونمز ویااولمز یعنی هردم زبان تکلمه قادر اولمز * کنون بایدت
عذرتقصیر کفت * نه چون نفس ناطق زکفتن بخفت * کفت بونده
کفتن معناسنه در (محصول بیت) ایلدکك تقصیرك عذرنی شمدی
سویلمك کرکدر که نطقه وکفتاره قادر سین ومالکسین اول وقت
دکل که نفس ناطقه سویلمکدن خاموش اوله حاصلی اولدکدن صکره
نطقه وتوبه واستغفاره مالك دکلسین ایمدی شمدی که کفتاره
قادر سین فرصتی فوت ایله * زدانند کان بشنو امی وزقول * که
منکر نکیرت بپرسند بهول * منکر ونکیر ایکی فرشته در که مقبرده کشیدن
بعض نسنه سؤال ایدرلر نکیرتده تا ضمیر خطاب (محصول بیت) عالملردن
بوکون هنوز ایشت که قبرده و یره جکك جوابی منکر ونکیره بوکون
اوکرن زیرا یارن قبرده منکر نکیرو هول وهیبتله سؤال ایدرلر جائزدرکه
که حرف رابط صفت اوله یعنی قول که منکرونکیر هول و هیبتله
سؤال ایدیسر درآنی بوکون اوکرنمك کرکدر پس بوکون اوکرنمیجه
یارن نیجه جواب ویرور سین * غنیمت شمار این کرامی نفس *
که بی مرغ قیامت ندارد قفس * کرامی کاف عجمك کسری وضمیله

عزيز و قيمتلی ديمکدر (محصول بيت) غنيمت صای بوعزيز نفسی که مراد حيات در زيرا قفس بی مرغ قيمت طوتماز يعنی مقبول دکلدر ﴿ مکن عمر ضايع بافسوس وحيف ﴿ که فرصت عزيزست والوقت سيف ﴾ افسوس حيف ومسخره لغه المغه دربزالوقت سيف نقد يری الوقت سيف قاطع در (محصول بيت) عمرکی افسوس وحيفله ضائع ايله بل که عمل صالح وعلم نافعه صرف ايله زيرا فرصت عزيزدر وقت ايسه کسکين قلج کبيدر که کيرو دونمك محالدر يعنی کچن وقت دخی دونمز کچن کچدی ﴿ حکايت ﴾ ﴿ قضازنده‌ٔ رارك جان بريد ﴿ دکر کس بر کش کريبان دريد ﴾ زنده‌ٔ ياحرف وحدت وهمزه حرف توسل (محصول بيت) قضای خدا برزنده‌نك جانی طمرنی کسدی يعنی حکم الهيله بر کمسه فوت اولدی برغيری کمسه اقرباسندن انك مرکی سببيله بقاسين برتدی حاصلی ماتمنی چکدی ﴿ چنين کفت بيننده‌ٔ تيزهوش ﴿ چو فرياد وزاری رسيدش بکوش ﴾ (محصول بيت) کسکين عقللی براهل بصيرت بويله ديدی اول فغان ايدن کمسه‌يه که چون فريادو زار يلغنه ايرشدی يعنی چون که ماتم چکننك فرياد وزار بسنه ايرشدی مقول وقول بوندنصکره کلن اوچ بيت‌در ﴿ زدست شمار ده برخويشتن ﴿ کرش دست بودی دريدی کفن ﴾ (محصول بيت) اکر مرده‌نك الی اوليدی يعنی قادراوليدی سيزك اليکزدن اوزرنده کفننی پرناردی يعنی اضطرابندن اوزرنده کفننی چاك ايدردی ﴿ که چندين زتيمار و در دم مپيچ ﴿ که روزی دو پيش ازتو کردم بسيج ﴾ زتيمار بونده غم معناسنه در مپيچ فعل نهی مفرد مخاطب مضطرب اوله ديمکدر بسيج ترتيب سفر معناسنه‌در (محصول بيت) مرده کفنن برتاردی که بوقدر بنم غم ودر دمدن مضطرب اوله وزحمت چکمه ديو زيرا برايکی کون نهايتی سندن سفر تدارکنی ايلدم ودنيادن آخرته نقل ايلدم ﴿ فراموش کردی مکر مرك خويش ﴿ که مرك منت ناتوان کرد ريش ﴾ (محصول بيت) مکر کندی مرککی فراموش ايلدك که بنم مرکم سنی ناتوان ومجروح ايلدی حضرت شيخ پندومعرفه شروع ايدوب بيورر ﴿ محقق چوبرمرده ريزو کلش ﴿ نه بروی که برخورد بسوزدداش ﴾ کل بونده کاف عجمك کسريله تراب معناسنه‌در (محصول بيت) محقق واهل عقل که مرده‌سی

اوزره طپراق دوكر يعني ميتي دفن ايلدكدن صكره اوزرينه تراب دوكر ميتي اوزره دكل بل كه كندي اوزرينه نثار كوكلي زيرا ديركه عاقبت بنده بوحاله كرفتارا اولورم انكيچون دوكر ترحم ايلدكندن دكل ﴿ زهجران طفلي كه درخاك رفت * چه نالي كه پاك آمدو پاك رفت ﴾ (محصول بيت) برطفلك هجرانندن وايريلغندن كه طپراغه كندي يعني فوت اولدي نه ايكلرسين كه پاك كلدي وپاك كتدي يعني دنيايه پاك كلدي وآخرته پاك كتدي ﴿ تو پاك آمدي برحذر باش وپاك * كه ننكست ناپاك رفتن بخاك ﴾ (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيوررسن پاك كلدك ايمدي حذر اوزره اول وپاك اوزره اول ياخود پاك كلدك پاك اول زيرا عار وناموس درخاكه ناپاك كيتمك حاصلي پاك كتمك كرك ﴿ كنون بايد اين مرغ را پاي بست * نه آنكه سررشته بردت زدست ﴾ بست بستن معناسنه بردت ضمير خطاب معناده دسته مقيد در دستك تقديرنده (محصول بيت) شمدي كرك بوم رغك اياغني بغلامق يعني مرغ روحي ثواب حصولنه وآخرت تدارككنه شمدي مشغول ايلمك كرك اول وقت دكل كه ايپلك اوجني دستكدن الوب كتوردي يعني تن قفسندن مرغ پرواز ايلمزدن اول عبادت وطاعته اني مشغول ايلمك كرك زيرا قفسدن پرواز ايلدكدن صكره ممكن دكلدر ﴿ نشستي بجاي ديكر كس بسي * نشيند بجاي تو ديكر كسي ﴾ (محصول بيت) ديركه سن غيري كيمسه نك يرينه چوق اوتوردك وانك منصبني تصرف ايلدك برغيري كيمسه داخي سنك يرو كه اوتورور وحكم وحكومت ايدر ﴿ اكر پهلواني وكرتيغ زن * نخواهي بدر بردن الاكفن ﴾ پهلوانيده ياخطابيچوندر (محصول بيت) اكر پهلوان واكر قليج اري بهادر ايسك دنيادن كفندن غيري نسنه ايلتميسرسين حاصلي دنيايه چبلق كلدك وبركفنله كيدرسن اكر ميسر اولورسه ﴿ خروحش اكر بكسلاند كمند * چو درريك ماند شود پاي بند ﴾ (محصول بيت) وحشي اشك اكر كمنديني قرا وبندن خلاص بوله چون كه قوم ايچنده قاله يعني قومه باتنه پاي بند اولور زيرا ايان اشك قومده حركت ايتمكه قادر دكل سائر حيوان كبي بل كه عاجزدر ﴿ ترانيز چندان بود دست زور * كه پايت نرفتت درريك كور ﴾ (محصول بيت) سنك زورك وقوتك الي اولقدر دركه

اباننك قبرر يكنه باتمشدر يعنى مادام كه حياتده سين الكده وسائر جوار حكده قوت واردر ﴿ منه دل بدين سالخورده مكان ❊ كه كنبد نپايد بروكرد كان ﴾ كردكان بمضبلو ايكى كاف يله عربيدر ديدى وكيمى اولكى عربى وثانى فارسيدر وكيمى امر بالعكس در ديدى والعلم عند الله (محصول بيت) كوكل قومه وقلبكى بغلمه بو يشامش مكانه يعنى چوقدن مخلوق اولان دنيايه زيرا قوزقبه اوزرنده ثابت وقائم اولماز يعنى كنبد اوزره جوزقرار ايلديكى كبى دنياده كيمسه ثابت وقائم اولماز البته يريركيدر ﴿ چودى رفت وفردا نيامد بدست ❊ حساب ازهمين يك نفس كن كه هست ﴾ (محصول بيت) چونكه دون كندى وايرته الهكلدى يعنى چونكه ماضيده اولان عمر كچدى ومستقبل نيجه اولاجغى معلوم دكلدر ايمدى حسابى بوبر نفس ايله كه واردر يعنى ماضى كچدى واستقبالى نيجه اولاجغى معلوم دكل پس اعتبار واعتماد شمديكه حاله در انجق فقدير ﴿ حكايت ﴾ ﴿ فرورفت جم رايكى نازنين ❊ كفن كرد چون كرمش ابريشمين ﴾ ابريشم شينك ضميله مستعملدر ياحرف نسبت ونون حرف تأكيد (محصول بيت) جمك برنازنين فرزندى فوت اولدى ابريشم قوردى كبى اكا ابريشمدن كفن ايلدى يعنى قماشدن كفن ايلدى ﴿ بدخمه درآمد از چند روز ❊ كه بروى بكيرد بزارى وسوز ﴾ دخمه قبر معناسنه (محصول بيت) برقاچ كوندنصكره جم مدفونك قبرنه كلدى كه انك اوزرنده زار بلغله وسوزله اغليه ﴿ چو پوسيده ديدش حرير كفن ❊ بفكرت چنين كفت باخويشتن ﴾ (محصول بيت) چونكه جم مدفونك كفننى چورومش كوردى فكرله جم كندوسنه بويله ديدى ﴿ من از كرم بركنده بودم بزور ❊ بكندند ازو باز كرمان كور ﴾ (محصول بيت) بركرمدن ابريشمى زورله قوپرمشيدم يعنى كوجله صويمشيدم اندن كنه مقبره قورتلرى روزبله قوپرديلر يعنى الديلر حضرت شيخ بيورر ﴿ دوبيتم جكر كرد روزى كباب ❊ كه ميكفت كوينده باربباب ﴾ دوبيتم ميم معناسنده جكره مقيددر جكرم تقديرنده (محصول بيت) ايكى بيت بركون جكرمى كباب ايلدى يعنى بنى ياندردى كه او بيتلرى بركوينده ربابله يعنى اقلغله سويلردى يعنى ايرلاردى ايسا تدن ايكى بيت بركون بنم جكرمى كباب ايلدى ديين خطا ايلمش

❊ در یغا که بی‌ما بسی روز کار ❊ بروید کل و بشکفد نو بهار ❊ (محصول بیت) حیفا که بزسز یعنی بزدن صکره چوق زمان کل ونوبهار آچیلور ❊ بسی تیرودی ماه وارد بهشت ❊ بیاید که خاك باشیم وخشت ❊ ارد بهشت تاریخ جلالی اوزره بهارك اورته آبی وتیربازك اول آبی دی قیشك اول آبی (محصول بیت) مذکور آیلر چوق کاور بز تراب اواورز وترا بلرده کریج اولور ❊ پس ازما کل دمد بوستان ❊ نشیند بایکدکر دوستان ❊ بوستان بونده ظرف مکان واقعدر در بوستان تقدیرنده (محصول بیت) بزدنصکره بوستانده چوق کل بتر دوستلر بری بریله چوق اوتورر یعنی بزکیده رز ودنیا برزمان قالور اکلنور و بزدن صکره قلان دوستلردنیاده چوق ذوق وصفاوعیش وعشرت ایدرلر ❊ حکایت ❊ ❊ یکی پارساسیرت حق پرست ❊ فتادش یکی خشت زرین بدست ❊ پارسا سیرت وصف ترکیبیدر عابد خویلی معناسنه اضافتی بیانیه در حق پرست ده وصف ترکیبیدر تکریه عبادت ایدیجی دیمکدر خشت زرین آلتون کریج دیمکدر (محصول بیت) برعابد خویلی حقه عبادت ایدیجی کیمسنك النه آلتون کریج دوشدی یعنی برالتون کریجه مالك اولدی ❊ سرهوشمندش چنان خیره شد ❊ زسودا دل روشنش تیره شد ❊ خیره اسمدر سراسیمه معناسنه زسودا خیره شده متعلق در خیره شدز سودا دیمکدر بوندنصکره برکه رابطه سی مقدر رنر تیره بونده سیاه معناسنه در (محصول بیت) انك اوصلی وعقللی باشی سودا ومال خولیادن انجلین سراسیمه اولدی که روشن قلبی سیاه اولدی حاصلی آیینه کبی قلبی قبقره اولدی پاسلندی ❊ همه شب در اندیشه کین گنج ومال ❊ دروتازیم نیایدره زوال ❊ درو درحرف صله وضمیر گنج وماله راجعدر تاحرف توقیت زیم فعل مضارع متکلم وحده زییدندن دیرلك وصاغ اولمق معناسنه (محصول بیت) درویش بتون کیجه اندیشه وفکرده ایدی که بو گنج و بومال مادام که حیاتده ام اکاز وال یول بولمز یعنی فنا پذیر اولوب دو کنمز و کیمسه یه محتاج اولمم ❊ دکر قامت عجزم از بهر خواست ❊ نباید برکس دوتا کرد وراست ❊ قامت عجز لامیه در مجازا خواست بونده خواستن معناسنه در یعنی دیلمك برکس لامیه در دوتا ایکی قات دیمکدر راست دوتایه معطوف (محصول

بيت) داخى عجز قامتى احتياج ايلك ايچون كيسه نك قتنده طوغرى
ايتمك كركز حاصلى كيسه يه احتياج ايچون تعظيم وتكريم ايلك لازم
دكل زيرا بنده انلر كبى غنى اولدم ﴿ سرانى كنم پاى بستش رخام ☼
درختان سقفش همه عودخام ﴾ پاى بست بونده تمل معناسنه دكل
دوشمه معناسنه در رخام مرمر معناسنه در سقف توان ديمكدر عود خام
ياقدقلرى عودك اعلاسنه ديرلر (محصول بيت) براو يپايم كه دوشمه سى
مرمر اوله وناوانك كريشلرى وسائر اغاجلرى عود خام اوله ﴿ يكى
حجره خاص ازپى دوستان ☼ درحجر اندرسرا بوستان ﴾ سرا بوستان
ايچنده سراى اولان بوستانه ديرلر (محصول بيت) برخاص حجره
دوستلردن اوترى پيدا ايده يم حجره نك قپوسى بوستان سرايه آچله يعنى
اول جانبده واقع اوله ﴿ بفرسودم ازرقعه بر رقعه دوخت ☼ تف
ديكدان چشم ومغزم بسوخت ﴾ بفرسودم عاجز اولدم ديمكدر دوخت
بونده دوختن معناسنه در تف حرارت ديمكدر ديكدان اوجاق ديمكدر
(محصول بيت) عاجز قالدم يمه يمه اوزرنه ديكمكدن اوجاغك حرارتى
كوزمى وعقلمى ياقدى يعنى اوجقده اكيلوب اوفوره اوفوره آتش ياقمقدن
ودوتوندن باشم دوندى وكوزم ياشردى وطعام پشرمكدن مكدر
الحال اولدى ﴿ دكر زيردستان پزندم خورش ☼ براحت دهم
روح را پرورش ﴾ پزند فعل مضارع جمع غائب پشررلر ديمكدر
پزيدندن وميم ضمير منصوب متصل معناسنه معناده خورشه مقيد
خورشم تقديرنده (محصول بيت) شمدنكرو خدمتكارلر پشورسون
طعامى راحت وحضورله روحمه پروش ويره يم يعنى بوندنصكره طعامى
خدمتكارلر پشورسون بن حاظر ييه يم ﴿ بسختى بكشت اين نمد بسترم ☼
روم زين پس عبقرى كسترم ﴾ نمدكجه عبقرى نيكو يعنى ايى ديمكدر
(محصول بيت) شدتله بنى بو كچه دوشك اولدردى يعنى كچه دوشك
ايچنده ياتمقدن عاجز ومضطرب اولدم واراييم بوندن صكره ايى قماش
دوشك دوشيين وفاخر اسباب ايچنده ياتايم ﴿ خيالش خرف كردكاليوه
رنك ☼ بغرش فرو برده خرچنك چنك ﴾ خيالش ضميرمذ كور درويشه
راجعدر خرف خاى معجمه نك فتحى وراانك كسريله بونمش قوجه كيسه
كاليوه كاف عجمله احمق واله ديمك خرچنك ينكيچ ديمكدر كه عرب

سرطان دیمکدر باشده برمرضك اسمی در (محصول بیت) خیال انی بونامش ودیوانه شکل ایلدی دماغنـه انك خرچنك چنکنی باتورمش ایدی یعنی عقلنه خلل کلمشیدی ❊ فراغ مناجات وزارش نماند ❊ خور وخوابش دکر نمازش نماند ❊ (محصول بیت) مناجات وسر وزاره یعـنی خدائیـله اولان سره فراغ بالی وصفای باطنی قالمـدی یعـنی مال هواو هوسیله بونلری فراموش ایلدی ❊ بصحرا در آمـد سر ازعشوه مست ❊ که جایی نبودش قرار ونشست ❊ عشوه سوداوخیال معناسنه در (محصول بیت) مذکوردر وبش باشی مال سـود اسنـده وخیالندن مست اولوب صحرایه کلدی زیرا سودا وخیـال دنیـویه دن بریرده قرار وثبوتی یوق ایدی حاصلی فکرفاسد وخیال باطلدن بر برده اوتورمازدی ❊ بکی برسر کور کل میسرشت ❊ که حاصل کنندزآن کل کورخشت ❊ (محصول بیت) درویش کوردیکه برکیسـه قبر ایچنده بالحق بوغرور که اول قبر بالچغنـدن کرپیچ ایلیه یعنی کرپیچ کسه ❊ باندیشه لختی فروروفت پیر ❊ که ای نفس کوته نظر پندکیر ❊ که حرف رابط مقول وقول مقدردر (محصول بیت) پیرچون که بونی کوردی برمقـداراند یشـه وفکره واردی که ای کوته نظر وبصیرتسز نفس بو حالدن نصیحت طوت وبوندن حصه ال ❊ چه بندی درین خشت زر بن دات ❊ که یکروزخشتی کنند ازکات ❊ (محصـول بیت) بوالتون کرپچه نیچون کوکل باغلرسین ومحبت ایدرسن که برکون سنك بالچغکدن کرپیچ بیاررلر ❊ طمع رانه چندان دهانست باز ❊ که بازش نشیند بیك لقمه آز ❊ باز ادات تأکید وضمیر طمعه راجعدر (محصول بیت) طمعك دهـانی اولقـدراچق دکلدرکه برلقمه ایله انك حرصی مندفع اوله یعنی التون کرپچله حرصك کتمز ❊ بدارای فرومایه زین خشت دست ❊ که جیحون نشاید بیك خشت بست ❊ (محصول بیت) پیرنفسنـه دیرای فرومایه ودنی بو کرپچدن الکی چـك و بوندن حرصی قالدرزیرا جیحون کبی عظیم ایرمغی برکرپچـله بغلق اولماز یعنی سنك جیحون ایرمغنه بکزر طمعکی برالتون کرپچله ازاله ایلمك ممکن دکلدر حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ توغافل در اندیشهٔ سودومال ❊ که سرمایهٔ عمرشد پایمال ❊ (محصول بیت) سن سود ومال اندیشه سنـده غافلسین که سرمایهٔ عمرك پایمال اولدی کندی

حاصلی عمر تلف اولدی سنده اخی غافلسین ❁ برین خاك چندین صبابگذرد ❁ که هر ذره ازما بجایی برد ❁ (محصول بیت) بو حال اوزره اولقدر صبابلی کیچر یعنی بزم قبریمز خاکی اوزره اولقدر صبابلی اسر که بیزدن هر بر ذره بر یره ایلدر حاصلی ذرات وجودیمزی عالمه پریشان و پراکنده ایدر ❁ غبار هوا چشم غفلت بدوخت ❁ سموم هوس کشت عمرت بسوخت ❁ (محصول بیت) هوا وشهوت پرستلك غباری سنك عقلك کوزین دیکدی یعنی کور ایلدی هوس سمومی عمرك کشت زارنی یاقدی سن ایسه بوندن غافلسین ❁ بکن سرمهٔ غفلت از چشم پاك ❁ که فردا شوی سرمه در چشم خاك ❁ (محصول بیت) غفلت سرمه سن کوزکدن پاك ایله وتمام بصیرت اوزره اول زیرا یارن خاك کوزینه سرمه اولورسین یعنی قبر ایچنده چورو یوب سرمه کبی خاك اولورسین ❁ حکایت ❁
❁ میان دوتن دشمنی بود وجنك ❁ سراز کبر بر یکدکر چون پلنك ❁ (محصول بیت) ایکی کیمسنك اورتاسنده عداوت وجنك وارایدی بری برینك اوزرینه باشی پلنك کبی ایدی یعنی بری برینه سرکش ومتکبر ایدی ❁ زدیدار هم تا بحدی رمان ❁ که برهر دوتن آمدی آسمان ❁ رمان صفت مشبهه در رمیدندن اورکمك معناسنه (محصول بیت) بری برینی کورمه دن وملاقات ایتمه دن برمرتبه نافر وکریزایدی که ایکیسنه یله آسمان طار کاوردی حاصلی کبر وخشمندن دنیا یه صغشمزلر دی ❁ یکی را اجل برسر آورد جیش ❁ سر آمد بروروز کار عیش ❁ (محصول بیت) برینك اجل باشنه لشکر کتوردی یعنی بری فوت اولدی حضور وصفا وروز کارلری اوزرینه نهایتنه ایردی حاصلی عمر وحیاتی زمانی دو کندی ❁ بداندیش ویرا درون شاد کشت ❁ بکورش پس ازمدتی در کذشت ❁ (محصول بیت) انك عدوسنك کو کلی بونك فوتنه شاد اولدی برزماند نصکره انك قبری اوزرینه اوغرادی ❁ شبستان کورش زراندوده دید ❁ که وقتی سرایش زراندوده دید ❁ (محصول بیت) قبری خانه سنی یعنی قبرنی زراندوده کوردی یعنی قپوسنی صوانمش کوردی حال بو که بر وقت حیاتنده ایکن التون له صوانمش کوردی یعنی التون صویله مزین ومنقش کوردی ❁ خرامان ببالینش آمد

فراز ❊ همی کفت باخود لب ازخنده باز ﴾ (محصول بیت) صالیزق
یصدوغنه یعنی قبری اوجنه کلدی ایی خنده دن اچق اولوب
سویلردی یعنی کولرك سویلردی مقول قول بو ندنصکره کلن بیتدر
﴿ خوشا وقت مجموع آنکس که اوست ❊ پس ازمرك دشمن در
آغوش دوست ﴾ (محصول بیت) نه خوشدر وقت مجموعی اول کیمسنك که
اولدر دشمنی مرکند نصکره دوستنك آغوشنده یعنی دوستله صاریلوب
یاتور ﴿ پس ازمرك آنکس نباید کریست ❊ که روزی پس ازمرك
دشمن بزیست ﴾ (محصول بیت) اول کیمسنك موتندنصکره اغلمق
کرك که برکون دشمنی موتندنصکره دیرلدی وصاغ اولدی ﴿ زروی
عداوت ببازوی زور ❊ یکی تخته بر کندش ازروی کور ﴾ کندش
ضمیر معناده کوره مقیددر (محصول بیت) عداوت یوزندن قوت
بازوسیله قبرك یوزندن یعنی اوستندن بر تخته قوپاردی تاکوره قبرایچنده
انك حالی ندردیو ﴿ سرتاجور دیدش اندر مغاك ❊ دوچشم جهان
بینش آکنده خاك ﴾ مغاك میمك ضمیله وفتحیله چوقوردر (محصول بیت)
اول کیمسنك حال حیاتنده ایکن تاج کیجی باشنی قبرایچنده قوری طپراق
اوزرنده کوردی انك جهان کوربجی ایکی کوزنی ترابله طولمش
کوردی یعنی باشنی اویله وکوزلرینی بویله کوردی ﴿ وجودش کرفتار
زندان کور ❊ تنش طعمهٔ کرم وتاراج مور ﴾ (محصول بیت) وجودنی
کرفتار زندان کور کوردی تنینی طعمهٔ کرم ویغمای مور کوردی
حاصلی انی بو حالده کوردی ﴿ چنان تنکش آکنده خاك
استخوان ❊ که ازعاج پرتوتیاسر مدان ﴾ تنکش ضمیر معناده
استخوانه مقیددر (محصول بیت) استخوانی خاك شویله محکم طقمش
وطولدرمش که کویا توتیا ایله طولمش سرمهدان ایدی ﴿ ز دور فلك
بدر رویش هلال ❊ زجور زمان سرو قدش خلال ﴾ (محصول
بیت) دور فلکدن بدررویی هلال اولمشدی جور زماندن سروقدنی
خلال اولمش کوردی ﴿ کف دست وسرپنجهٔ زورمند ❊ جدا کرده
ایام بندش زبند ﴾ (محصول بیت) الینك آیه سنی وزورلی پنجه سنی
ایام بندی بندندن جدا قلمش یعنی ایرمش ﴿ چنانش بروحمت آمد
زدل ❊ که بسرشت برخاکش ازکریه کل ﴾ (محصول بیت) مینه اول

کیمسنك کوکلنـدن شویله ترحمی کلـدیکه قبر اوزرنده کریه‌دن ترابی بالحق ایلدی حاصلی شویله اغلادیکه قبری اوزره اولان طپراق بالحق اولدی * پشیمان شد ازکرده وخوی زشت * بفرمود برسنك کورش نوشت * (محصول بیت) اول کیمسنه ایلدیکی نامعقول ایشدن رجوع ایدوب یاماز خوینـدن یعنی اکا بویله عداوت ایلدیکندن پشیمـان اولدی بیوردیکه انك قبری طاشنك اوزرنده بو بیـتی یازدی یعـنی امر ایلدی یازدیلر * مکن شادمانی بمرك کسی * که دهرت نماند پس ازوی بسی * (محصول بیت) شادمانلق ایله کمسنك مرکنه زیرا دهرسنی اندن صکره چوق زمان قوماز یعـنی سنده همان کیمتك صددنده سـین حضرت شیخ معرفنه شروع ایدوب بیورر * شنید این سخن عارفی هوشیار * بنالید کای قادر کردکار * (محصول بیت) برهـو شیار عارف بوکمسنك سوزنی ایشتدی ایکلـدی ودیدی کیم ای قادر حاکم * عجب کرتو رحمت نیـاری برو * که بکریست دشمن بزاری برو * (محصول بیت) یارب عجبـدرکه سن اکا رحمت ایدوب مغفرت ایلیه سین یعنی ایلرسین زیرا دشمن اکاچیوب زاربلغـله اغلادی یعنی دشمن مرحتندن اجیوب اغلادغی یرده سن خوددوست سین بطریق الاولی اکارحمت ایدرسـین * تن ماشود نیز روزی چنان * که بروی بسوزد دل دشمنـان * (محصول بیت) بزم تنیز ده برکـون بویله اولور که دشمنلرك کوکلی انك اوزرینه ینار یعنی برحاله وارر که دشمنلر اسیر کر * مکردردل دوست رحم آیدم * که بینـد که دشمـن بخشـایدم * (محصول بیت) مرجو درکه دوستـك کوکلنـه رحم کلـه چون کوره که دشمن بکا ترحم ایدر وبنم ایچون اغلر * بجایی رسد کار سردیرو زود * که کویی در ودیده هرکز نبود * (محصول بیت) برمرتبـه یه و برحاله ایر یشور باشك اشی که اکرکج دیرسنکه هرکز کوزبوق ایدی یعنی کورسك دیردك که هرکزانده کوز اولمشدر * حکایت * * زدم تیشه یکروز برتل خاك * بکوش آمدم ناله‌ٔ درد ناك * تیشـه بونده قازمه وچپه معناسنه‌در آمدم میم معنـده کوشه مقید در بکوشم تقدیرنده (محصول بیت) برکون طپراق دپه‌سنه قازمه اوردم یعنی بر یوی قزاردم قولغمه ناله‌ٔ دردنـاك کلدی یعنی ترابدن برایکلدی ایشتدم * که زینهار

اکر مردی آهسته تر ۞ که چشم وبنا کوش ورو پست وسر ﴾ (محصول بیت) طپرا قدن برآواز کلدی کیم صاقن اکر مرد صاحب کرم واحسا نسنك که اول قازدیغك یر کوزم و بنا کوشم وباشمدر حاصلی قازدیغك یر انسان اعضاسیدر یاب یاب اورتیشه ﴿ حکایت ﴾ ﴿ شبی خفته بودم بعزم سفر ۞ پی کاروانی کرفتم سحر ﴾ (محصول بیت) بر کیجه سفر نیتیله یاتمش ایدم ایرتسی کاروانك ایزنی طوتدم یعنی اردنجه کیتدم ﴿ برآمد یکی سهمکین باد کرد ۞ که برچشم مردم جهان تیره کرد ﴾ سهمکین سهم خوف معناسنه در وکاف حرف تخصیص ویاحرف نسبت ونون حرف تأکید قورقنج دیمکدر باد کرد کاف عجمك تصغیریله قصرغه دیمکدر (محصول بیت) برقورقنج قصرغه چیقدی که خلقك کوزینه جهانی قرا کوابلدی ﴿ بره دریکی دخترخانه بود ۞ بمعجز غبار از پدر می زدود ﴾ بره باحرف ظرف درانی تأکید ایدر دخترخانه یعنی خانه پرور ده اوده بسلنمش وسفر کورمش دیمکدر معجز مقرمه که زنلر انکله یوزلرین باشلرین اورترلر می زدود بونده سلردی معناسنه در (محصول بیت) بوالده یولده برخانه پروردقیز وارایدی که طاشره چقمش وسفر کورمش دکل ایدی مقرمه سیله باباسنك یوزندن توزی سیلردی ﴿ پدر کفتش ای نازنین چهرمن ۞ که داری دل آشفته ازمهرمن ﴾ که رابط صفت (محصول بیت) باباسی دیدی که ای بنم نازنین چهره لی ولطیف یوزلی قیزم که بنم محبتمدن کوکلکی پریشان وبیحضور طوتارسین یعنی بکا محبتکدن بوقدرنسنه ایچون پریشان وبیحضور اولورسین ﴿ نه چندان نشیند بر ین چهره خاك ۞ که بازش بمعجز توان پاك کرد ﴾ باز ادات تأکید (محصول بیت) بو بنم چهرمه اولقدر تراب اوتورمز که انی مقرمه ایله پاك ایتمك ممکن اوله حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ ز انفس رعنا چو سرکش ستور ۞ دوان میبرد تا بسر شیب کور ﴾ شیب انیش وچوقور معناسنه (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررسنی مغرور چش وباشی پك بایکر بلرك ایلدر قبرك چوقورینه دك حاصلی قبر چوقورینه دك ﴿ اجل ناکهت بکسلاند رکیب ۞ عنان بازنتوان کرفت ازنشیب ﴾ ناکهت تاضمیر خطاب معناده رکیبه مقیددر رکیبت دیمکدر

ركيب امالهٔ ركاب در ضرورت قافيه ايچون (محصول بيت) كورسير حدينه وارنجه اجل ناكهانى ركابنى قرارعنانى قبرچوقرندن الوب ضبط ايتمك ممكن اولمز پس انده دوشوب قالورسين حاصلى بودركه نفس هواسنه تابع اولوب آخرت تداركندن غافل اولورسين ناكاه اجل ايروب اول حال آخرته انتقال ايدرسين العياذبالله ﴿ كفتار در موعظ و پند ﴾ ﴿ خبردارى اى استخوانى قفس ＊ كه جان تو مرغيست نامش نفس ﴾ (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر خبرك وارمى اى استخواندن قفس كه سنك جانك برمرغدر كه ادى نفسدر ﴿ چومرغ ازقفس رفت و بكسست قيد ＊ دكره نكردد بسعى توصيد ﴾ (محصول بيت) چونكه مرغ قفسدن اوچدى كندى و باغ وبندى قردى بريول دخى سنك سعيكله شكار اولمز يعنى طوتلماز حاصلى موتدن صكره تكرار حيات بولوب دنيايه كلسمزدر پس شمديكه حياتده سين آخرت اوازمنه مشغول اولكه فرصتدر ﴿ نكه دار فرصت كه عالم دميست ＊ دمى پيش دانا به ازعالميست ﴾ (محصول بيت) حفظ وضبط ايله فرصتى كه عالم حقيقتده برنفس تمام عالمدن يكدر يعنى شول نفس كه انده برخيرلو ايش ايشليه سين بتون دنيادن يكدركه سكا آخرتده فائده انده در ﴿ سكندركه برعالمى حكم داشت ＊ درآن دم كه ميرفت عالم كذاشت ﴾ عالى ياحرف ابهام وتنكير (محصول بيت) سكندرك تمام عالمه حكمى وارايدى يعنى تمام عالمه پادشاه ايدى اول وقت كه دنيادن كيدردى عالمى بونده قيوب كندى كنديله بيله ايلتمدى ﴿ ميسر نبودش كزو در عالمى ＊ ستانند ومهلت دهندش دمى ﴾ (محصول بيت) ميسر وممكن اولمادى كه عالمى اندن الالر وبرساعت مهلت ويرهلر پس معلوم اولدى كه برساعت بتون دنيادن يكدر ﴿ برفتند وهر كس در ودآنچه كشت ＊ نماند بجزنام نيكوو زشت ﴾ (محصول بيت) كنديلر يعنى فوت اولوب آخرته نقل ايلديلر وهر كيمسه اكدوكين بچدى يعنى بونده نه عمل ايلديسه آخرتده جزاسين بولدى دنياده ايى ويرامز نامدن غيرى نسنه قالماز باقيسى هب فانيدر ﴿ چرادل برين كاروان كه نهيم ＊ كه ياران برفتند ما برهيم ﴾ (محصول بيت) نيچون بوكاروان سرايه كوكل قوياوز يعنى دنيايه محبت ايده وزحال بوكه يولداشلر كيديلر وبزهنوز بوناده يوز

اردلرینه دوشوب کیدروز ✲ دل اندر دلارام دنیا مبند ✲ که نقشست باکس که دل برنکند ✲ دلارام وصف ترکیبی آرا میدن دکلمه‌نك معناسنه کوکل راحت ایندریجی دیمکدر بونده مسرور معناسنه‌در وجائزدر که مجازا مشهور چنکی جاریه اوله (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر کوکلکی دنیادلارامنه ویرمه یعنی زن دنیایه ویرمه زیرا کیمسه‌یله اوتورمدی ومصاحب اولمدی که انك کوکلنی قوباروب المدی حاصلی هر کیمسه که اکا مصاحب اولدی البته فریفته اولدی ✲ چودرخاکدان لحد خفت مرد ✲ قیامت بیفشاند از روی کرد ✲ (محصول بیت) کشی چونکه قبرچو پلککنده یاتدی یعنی قبره کیردی قیامتده سلکر انجق یوزندن غباری ✲ سرازجیب غفلت برآور کنون ✲ که فردا نماند بخجلت نکون ✲ (محصول بیت) باشکی غفلت یقه‌سندن شمدی چیقار یعنی شمدی که حیاتده سین غفلتی ترك ایله واحوال آخرت تدارکنه مشغول اول تاکیم قیامتده باشك اشاغه قالسون خجالت دن یعنی قیامتده اوتانیه سین دیمکدر ✲ نه چون خواهی آمد بشیراز در ✲ سروتن بشو یی ز کرد سفر ✲ (محصول بیت) استفهام انکاری متضمن در بویله دکلیدر که شیرازه کلمك استیجك باشکی وکوزکی سفرتوزندن یورسین بهرحال شیراز ذکری کندویه کوره در والامراد سفردن وطنکه کلمك استیجك دیمکدر ✲ پس ای خاکسارکنه عنقریب ✲ سفرکرد خواهی بشهرغریب ✲ (محصول بیت) ایمدی ای کناه آلوده یقنده سفرایده جکسین شهرغریبه یعنی غربت آخرته ✲ بران ازدو سر چشمهٔ دیده‌جوی ✲ ورآلایشی داری ازخود بشوی ✲ بران فعل امر مفرد مخاطب راندن ندن سور دیمکدر آلایشی یا حرف مصدر بولشقلق دیمکدر (محصول بیت) ایکی دیدهٔ سرچشمه‌دن ایرمق سور یعنی چوق اغله و اکر بولشقلق وار ایسه بو وآرت پاك ایله که آخرته ناپاك کتمیه‌سین حاصلی اکرعصیان وخطادن آلایشك وار ایسه پاك ایت توبه‌واستغفار ایله ناپاك کتمیه‌سین ✲ حکایت ✲ ✲ زعهد پدریاد دارم همی ✲ که باران رحمت بروهردمی ✲ عهد بونده زمان معناسنه‌در همی معناده دارمه مقیددر همی دارم دیمکدر تقدیری بروبادوبارددر (محصول بیت) پدرزمانندن بری یاد مدده طوتارم یعنی خاطرمده در مصراع ثانی

دعاء له درحشو مليح قبيلندندر كه باران رحمت انك اوزرينه ياغسون
وياوالسون ديمكدر خدا رحمت ايلسون ديمكدر حضرت شيخك ياديده
اولان كلان بيتدر ﴿ كه در طفليم لوح ودفتر خريد ❊ زبهرم يكى خاتم
زرخريد ﴾ كه حرف بيان (محصول بيت) كه بابام بنم ايچون لوح الدى يازى
يازمغيچون وسپاره الدى اوقمغيچون و بونلردن فضله بنم ايچون بر التون
خاتم الدى ﴿ بدر كردنا كه يكى مشترى ❊ بخرمايى ازدستم انكشترى ﴾
(محصول بيت) ناكاه مشترى يوزكى الدن خرماسيله چيقاردى يعنى
برخرما ويروب الدى حاصلى بنى الدادى حضرت شيخ كنيدى
سركذشتى مناسبتيله معرفته شروع ايدوب بيورر ﴿ چو نشناسد انكشترى
طفل خرد ❊ بشيرينى ازوى تواند برد ﴾ (محصول بيت) چونكه
طفل خرد انكشترى قدرين بيلمز طاتلونسنه ايله التون يوزكى الدايوب
الندن الق ممكندر ﴿ همه قيمت عمر نشناختى ❊ كه درعيش شيرين در
انداختى ﴾ (محصول بيت) خطاب عام طريقيله بيورر سنده عمرك قيمتنى
بيلمدك كه طاتلى صفاده وعيشنده اتدك انى يعنى هوا وهوسله وذوق
وصفا ايله انى تلف ايلدك ﴿ قيامت كه نيكان باعلى رسند ❊ زقعر ثرى
تا ثريا رسند ﴾ باعلى مراتب بمراتب اعلى ديمكدر ثرادن مرادزمين در
وثريا اولكر يلدزى (محصول بيت) قيامتده كه مقبوللر وشريفلر فردوس
اعلا يه ايريشورلر يير التندن فوق السما يه ايريشور يعنى مراتب
عليا يه ايريشورلر ﴿ ترا خود بماند سر از ننك پيش ❊ كه كردت
برآيد عملهاى خويش ﴾ كه حرف تعليل (محصول بيت) ايلرمرتبهٔ
اعلايه ايرشنجه سنك خود باشك عار وناموسندن اوككده قالورزيرا
چركين عمللرك اطرا فكه كلور دريلور پس اوتاند وغمكدن باشكى
قالدرامزسين و كيمسه يوزينه بقامزسين ﴿ برادرزكار بدان شرم دار
❊ كه درروى نيكان شوى شرمسار ﴾ برادر منادى حرف ندا محذوفدر كه
حرف تعليل (محصول بيت) اى برادر يراماز كيمسلرايشندن اوتانمسك ايلر
يوزنده قيامت كوننده شرمسار خجل اولورسين بدان لفظنده الف ونون
اسم اشارتدر ديين بداند نمش ﴿ درآن روز كز فعل پرسند وقول ❊
اولوالعزم راتن بلرزد زهول ﴾ معلوم اوله كه اولوالعزم شول پيغمبرلردر كه
يكى شريعت و كتاب صاحبلرى اولمشلردر وانى مقرر ايلمده كوشش بليغ

ایلمیلر در وانلك مشقت وتحملنده طاعتلرك طعننه مبالغیله صبر ایلمشلر در وانلرك مشهورلری نوح وابراهیم وموسی وعیسی ومحمد مصطفی در صلوات الله وسلامه هول خوف وهیبت معناسنه در (محصول بیت) اول قیامت کوننده که افعال واقوالدن سؤال ایلیه لر اولوالعزم انبیانك تنی یعنی وجودی خوف وهیبتدن دترر قانده قالدیکه غیر بلرك ﴿بجایی که دهشت خوردانبیا * توعذر کنه راچه داری بیا﴾ بجایی باحرف ظرف ویاحرف وحدت که رابط صفت (محصول بیت) بر یرده که انبیا خشیت وهیبت بیرس کناهك عذرنی نه طوتارسین کل کوره یم زیرازیاده بی کس سین وکندی حالکی قیرمازسین ﴿زنانی که طاعت برغبت برند * زمردان ناپارسا بکذرند﴾ زنانی یاحرف تنکیر که رابط صفت (محصول بیت) خاتونلرکه خدایه طاعت وعبادتی رغبتله ایلدیلر یعنی پارسا وعابد اولمیان ارلردن کچرلر یعنی آخرتده مقبول ومعزز اولورلر ﴿تراشرم نایدزمردیٔ خویش * که باشدزنانراقبول ازتو بیش﴾ (محصول بیت) سکا کندی مردلککدن عار وحجاب کلزمی که زنلرك قبولی سندن زیاده ویاانلرك طاعتی سنك طاعتکدن ایلری اوله بومعنا بیش بای عجمله اولدیغنه کوره در حاصلی سکا شرم کلزمی که زنلر سندن مقبول اوله ﴿زنانرا بعذری معین که هست * زطاعت بدارند که وکاه دست﴾ بعذر باحرف مصاحبت ویاحرف وحدت مصراع ثانیه مرهوندر عذرمعیندن مراد حیض ونفاس در که رابط صفت در (محصول بیت) زنلر شول عذر معین سببیله که واردر کاه کاه عبادت وطاعتدن ال چکرلر وفراغت ایدوب عبادتدن غیری کاره مشغول اولورلر بویله ایکن کنه فاسق ارلردن مقبوللردر ﴿توبی عذر یکسو نشینی چوزن * روای کم اززن لاف مردی مزن﴾ (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیوررسن عذرسز عبادتدن برجانبه چکلوب اوتوررسین زن کبی حاصلی معذور زن کبی عبادت وطاعتدن ال چکوب اوتوررسین یوری زندن کوتی ارلك لافنی اورمه ﴿مراخودچه باشدزبان آوری * چنین کفت شاه سخن عنصری﴾ مرا بنم دیمکدر زبان آور وصف ترکیبی متکلم فصیح وشاعره دیرلر ویاحرف مصدر (محصول بیت) بنم خود شاعرلغم وسخن کویلغم نه اوله یعنی نه مقداری وار سوزك پادشاهی وشاعر

پردوز عنصری بویله دیدی یعنی بن دکل اولده سویلمدی عنصری سلطان محمود غزنوینك مداحی در وملك الشعراسیدر کلن بیت انك دید یکیدر ﴿ چو از راستی بگذری خم بود ﴿ چه مردی بود کز زنی کم بود ﴾ چو ادات تعلیلدر راستی یا حرف مصدر خم اکری دیمکدر (محصول بیت) عنصری دیر که چونکه طوغریلقدن کچه‌سین بوکلم و کج اولور یعنی استقامتدن کچنجه اعوجاج مقرردر نه مرددر شول کیمسه که برعورتدن الحق اوله حاصلی براز که زندن الحق ودنی وکونی اوله انك ارلکی نه اولور واول نه اولور ﴿ بناز وطرب نفس پرورده گیر ﴿ بایام دشمن قوی کرده گیر ﴾ (محصول بیت) نفسکی ناز وطربله بسلمش وپرورده ایلمش طوت نیجه زمان دشمنکی قوی وغالب ایلمش طوت حاصلی کتی نفسنی بسلمك همان دشمنی بسلیوب قوی وغالب ایلمکدر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی بچهٔ گرگ می پرورید ﴿ چو پرورده شد خواجه بردرید ﴾ (محصول بیت) بریسی برقورد انکیکی یعنی یورسنی بسلدی وتربیه ایلدی چونکه بسلنمش اولدی ویودی صاحبنی پاره لدی ﴿ تو دشمن چنین نازنین پروری ﴿ ندانی که ناچار زخمش خوری ﴾ (محصول بیت) سن دشمنی که بویله نازلی بسلرسین واکا لطیف تربیه ایلرسین بیلمزسین که بالضروری انوك زخمنی یرسین وضررین کورسن حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ نه ابلیس درحق ماطعنه زد ﴿ کز اینان نیاید بجز کار بد ﴾ (محصول بیت) استفهام انکاری طریقیله بیورر ابلیس بزم حقمزده طعنه اورمادیمی یعنی اوردی بویله دیوکه بونلردن یاراماز ایشدن غیری وفسق وعصیاندن غیری کلمز وهرگز صادر اولماز اندن انصافیدر بویله دشمنه اطاعت ایدوب امر خدایه مخالفت ایلیه‌سین ﴿ فغان از بدیها که درنفس ماست ﴿ که ترسم شود ظن ابلیس راست ﴾ بدیها یا حرف مصدر وها ادات جمع که حرف تعلیل (محصول بیت) فریاد وفغان شول یرامز لقلردنکه بزم نفسمزده درکه قورقرمکه ابلیسك بزم حقمزده ظنی کرچك اوله ﴿ چو ملعون پسند آمدش قهر ما ﴿ خدایش برانداخت از بهر ما ﴾ (محصول بیت) چونکه ملعونه بزم قهر وهلاکمز مقبول کلدی یعنی مقهور اولمامز پسند کلدی خدا انی بزم ایچون

درکاهندن سوردی مردود ومطرود ایلدی ﴿ بجاسبر برآریم از ین
عارونتك ✲ که با او بصلحیم و با حق بجنك ﴾ (محصول بیت) قنده باشمز
قالدروب کیمسه نك یوزینه باقغه قادر وزناموس وعاردن که ابلیسله صلح
اوزره یوزوخدا ایله جنکده یوز حاصلی اکا اطاعت وامرینه منقاد
اولورز وخدایه مخالفت وانکله جنك وجدالده یوز ﴿ نظر دوست
نادر کند سوی دوست ✲ چو در رونی دشمن بود روی دوست ﴾
(محصول بیت) دوست دوستنه از التفات ایدر ونادر یوزینه بقر
چونکه دوستك یوزی دشمنه اوله حاصلی دشمنله یارودوست اولان
دوستنه دوست محبت کوزیله بقمز یعنی سنکه تابع ابلیس اولهسن خدا
سکا التفات ایدوب رحمت ایلمز ﴿ کرت دوست باید کزو برخوری ✲
نباید که فرمان دشمن بری ﴾ (محصول بیت) اکرسکا دوست کرکیسه
که اندن بریسه سین یعنی فائده کوره سین لایق ومعقول دکلدر که
دشمنك فرمانی ایلدوب اکا اطاعت ایدهسن ﴿ روا دارد از دوست
بیکانه کی ✲ چودشمن کزیند بهم خانکی ﴾ (محصول بیت) اول کمسه
دوستدن بیکانه لکی واراق اولمنی جائز طوتار یعنی جائز کورور
چونکه دشمنی اوداشقلغه اختیار ایدر بعض نسخده چو بینه که واقعدر
حاصلی دوستك دشمنله دوست اولان دوستندن بیکانه اولمق استر
﴿ ندانی که بکترنهد دوست پای ✲ چوبیند که دشمن بوددر سرای ﴾
(محصول بیت) بو بیتده استفهام انکاری طریقیله بورربیلمزمیسین
که دوست دشمن او ینه ایاق قومازیعنی وارماز وکیرمز چونکه کوره که
اوده دشمن وار یعنی براوده که دشمن اوله دوست انده ایاق بصماز
﴿ زسیم سیه تا چه خواهی خرید ✲ که خواهی دل ازمهر یوسف برید ﴾
(محصول بیت) قلب وسیه کمشله نه شیء السك کرك که کوکلکی یوسف
محبتندن کسمك استرسین یعنی خدانك مهر ومحبتنی ترك ایدوب نه آلسك
دنیا ایله دنیادن مرادخود خدایولنه صرف ایدوب محبتنی الله کتورملك
ایدی ﴿ نواز دوست کر عاقلی بر مکرد ✲ که دشمن نیارد نکه در
نوکرد ﴾ (محصول بیت) اکرعاقل ودانا ایسك دوستدن یعنی خدادن
دونمه اکا مخالفت ایلمه تاکیم دشمن یعنی شیطان قادر
اولمیه سکا یرامز کوزله بقمغه وضرر ایتمکه بونده معنا حقیقیدر

﴿ وبوندن ﴾

وبوندن اول اولانلر تمثیل طریقیله در ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی برد
ر پادشاهی ستیز * بدشمن سپردش که خونش بریز ﴾
سپردش ضمیر مستتر پادشاهه وبار زیکی یه راجعدر (محصول بیت)
برکیمسی بر پادشاه اوزرینه ستیز ایلتدی یعنی بر خصوصده عناد ایدوب
پادشاهله معارضه ومقابله ایلدی پادشاه انی کندی دشمننه تسلیم
ایلدی که قانن دوك وانی هلاك ایله ﴿ کرفتار دردست آن کینه توز *
همی کفت باخود بزاری وسوز ﴾ کینه توز وصف ترکیبیدر توزیدندن
ایرکمك وقزنمق معناسنه (محصول بیت) مسکین کینه ایرکیجنك النده
کرفتار اولوب سو یلردی کندیسنه سوز وناله وزار یله ﴿ اکر دوست
بر خود نیازردمی * کی ازدست دشمن جفا بردمی ﴾ (محصول بیت)
اکر دوستی کندی اوزرمه اینجیدوب بیحضور ایتمیدم دشمن الندن
نجان جفا ایلدردم یعنی ایترزدم ﴿ بناخن ز دشمن بدرید پوست *
رفیقی که برخود بیازرد دوست ﴾ (محصول بیت) طرناغله کندی
دریسنی یعنی یوزینی برتدی بر رفیق وبر کیمسه که دوستنی انجتدی حاصلی
دوستنی کندی اوزرینه انجیدوب و پریشان خاطر ایلین پشیمانلقدن
یوزین یرتار والین ایصرر هر کیمسه ﴿ تو با دوست یکدل شو ویك سخن *
که خود بیخ دشمن برآید ز بن ﴾ بیخ بای عربك کسریله کوکه دیرلر
(محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر سن دوستله بر کوکللی
وبر سوزلی اول یعنی دوسته موافق ومطابق اول مخالف اولمه که دشمنك
کوکی کندیدن دبندن چیقار یعنی هلاك اولور سن زحمت چکمکسزین
﴿ نپندارم این زشت نامی نکوست * بخوشنودی دشمن آزار دوست ﴾
بخوشنودی باحرف سبب ویاحرف مصدر (محصول بیت) ظن ایلمزم که
بو ادچیر کینلکی ایی ومعقولدر دشمنك خشنودلغیچون یعنی دشمنی راضی
ایلمك ایچون دوستك آزاری وبیحضورلغی حاصلی دشمن ایچون دوستی
بیحضور ایلمك معقول وپسندکالدر دوستدن مراد خدادر ودشمندن مراد
ابلیس علیه اللعنه در فتدبر ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی مال مردم بتلبیس
خورد * چو برخاست لعنت برابلیس کرد ﴾ (محصول بیت) برکیمسی
خلقك مالنی تلبیس وتزویرله یدی یعنی حیله ومکرله یدی چونکه یوب
سفره دن قالقدی ابلیسه لعنت ایلدی وجائزدر حکایه تقدیر اولنه

خوردی وکردی ردی وابلردی دیمك اوله ﴿ چنین کفت ابلیس اندر رهی ❊ که هرکز ندیدم چنین ابلهی ﴾ (محصول بیت) ابلیس اکا بولده راست کلوب بویله دیدیکه هرکز بو مجلین برابله کورمدم یعنی سکا بکزر برابله دنیاده کورمدم دیمکدر ﴿ ترابا منست ای فلان آشتی ❊ بجنکم چرا کردن افراشتی ﴾ آشتی یاسی اصلی در وافراشتی یاسی ضمیرخطاب بو جانبدك دیمکدر (محصول بیت) ابلیس اول حرام خوره دیرکه سنك بنمله ای فلان کس صلحك واردرکه بکا طاعت ایدرسین وامرمه مخالفت ایلمزسین پس بنمله جنك ایتمکه وعداوت اظهار ایلمکه سبب نیچوندر حضرت شیخ معرفته شروع ایدوب بیورور ﴿ دریغست فرموده دیوزشت ❊ که دست ملك برتو خواهد نوشت ﴾ دیو شیطان دیمکدر (محصول بیت) چرکین شیطانك امرنی طوتمك واکا اطاعت ایلمك حیف در زیرملك الی سنك اوزرکه انی بر بریاز یسردر ﴿ روا داری ازجهل وبی باکیت ❊ که پاکان نویسند ناپاکیت ﴾ (محصول بیت) جایزطوترمیسین که جهل وبی باك ایلکدن که پاکلر یعنی کراما کاتبین یازار پاکلکی وکناه وعصیان وخطاکی ﴿ طریقی بدست آروصلحی بجوی ❊ شفیعی برانکیز وعذری بکوی ﴾ طریقی وصلحی وشفیعی وعذری یاری وحدتیچوندر (محصول بیت) برطریق اله کتور وبرصلح دیله یعنی زهد وصلاحه وتوبه واستغفاره سعی ایله وخدا امرینه مخالفت ایلمه که طریق صلح بودر کناهلرکدن اوتری برشفیع تدارك ایله وجرم خطاکی یاد ایدوب درکاه خدایه عذر کتور حاصلی دائما توبه واستغفار دیلکدن کتمسون ﴿ که یك لحظه صورت نبندد امان ❊ چو پیمانه پرشد بدورزمان ﴾ که بیت سابقه حرف تعلیدر (محصول بیت) مذکورلری عمله کتور زیرا برساعت امان صورت بغلمز چون که پیمانه پر اولدی دور زمانده یعنی فرصتی فوت ایلیوب توبه واستغفاره مشغول اول زیرا پیمانهٔ عمر آخره ایرشنجه برلحظه امان و یرمز واول زمانده توبه واستغفار فائده ویرمز ﴿ وکردست قدرت نداری بکار ❊ چو بیچارکان دست برآری بزار ﴾ واکر عمله قدرت الك یوغیسه یعنی عملدن قالدیسه که اعضاده قدرت وقوت قالمدیسه بیچاره کبی زاریلق النی قالدر یعنی خدا درکاهنه نیاز وتضرع الینی قالدر

حاصلی خدایه نیاز ایله ❊ کرت رفت ازاند ازه بیرون بدی ❊ چو
کفتی که بدرفت نیك آمدی ❊ بدی یاحرف مصدر آمدی یاضمیر خطاب
(محصول بیت) اکرسنك جرم وعصیانك حددن زیاده واقع اولدیسه
چونکه توبه واستغفار ایلدك وجرم وخطا كه اعتراف واقرار ایلدك
ایی واردك وبو طریقیله جمیع کناهلرك معفو اولور ومقبول درکاه اولورسین
❊ فرا شو چو بینی درصلح باز ❊ که ناکه درتوبه کردد فراز ❊ فرا بونده
ادات تأکید در (محصول بیت) چونکه صلح قپوسنی اچق کورهسین
وار صلحه قائل اول یعنی توبه نك قبولی میسر وممکن ایکن فرصتی
فوت ایله توبه واستغفاره مشغول اول زیرا احتمالدر که توبه قپوسی
بغلنه که اندنصکره توبه نك فائدهسی یوقدر ❊ مروزیر بای کنه
ای پسر ❊ که حال عاجز بود درسفر ❊ (محصول بیت) کنه یوکی التده
یوریمه ای پسر یعنی کناه یوکنی یوکلنمه زیرا حال سفرده عاجز اولور
یعنی سفرده ارقهسنده یوکی اولان عاجز اولور وزبون قالور ❊ پی نیك
مردان بباید شتافت ❊ که هرکه این سعادت طلب کرد یافت ❊
(محصول بیت) ایی ارلر اردنجه ایومك کرك یعنی ایلره تابع اولوب
کیتمك کرك زیرا هرکیمسه که بوسعادتی طلب ایلدی بولدی زیرا فیاضده
بخل یوقدر ❊ ولیکن تودنبال دبو خسی ❊ ندانم که درصالحان کی رسی ❊
(محصول بیت) اماسن خبیث شیطانك اردنجه سین
بلمزم که صلحایه نیجه ایریشورسین ❊ پیمبر کسی را شفاعت کرست ❊
که برجادهٔ شرع پیغمبرست ❊ (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر
پیغمبر برکیمسهیه شفاعت ایدیجی درکه شرع شریفی اوزره در یعنی
انك امرنی ونهیینی طونار حاصلی شرعله عامل ردیمکدر ❊ حکایت ❊
❊ کل آلوده راه مسجد کرفت ❊ زبخت نکون طالع اندر شکفت ❊
(محصول بیت) بالحق بولشغی برکیمسه مسجد یولنی طوتدی یعنی
مسجده کیرمك استدی زیرا اول بیچاره یراماز طالعلو بختنده تعجبده ایدی
یعنی مسجده قصدله وارمق مراد ایدنمدی بلکه بخت نکوندن حیرتده
ایدی وکندوزندن خبری یوق ایدی که واردی حاصلی کندیدن بیخبر
ایدی واردقیده مراد ایدوب وارمهدکل ❊ یکی منع کردش که تبت یداك
❊ مرودا من آلوده درهای پاك ❊ (محصول بیت) بریسی انی مسجده

کیرمکدن منع ایلدی ودیدیکه ایکی الك هلاك اولسون یعنی سن هلاك
اول دیمکدر دعاء علیه در زیرا تبت فعل ماضی مفرد مؤنث غائبه ویدان
تثنیهٔ یددر اضافتله نون ساقط اولمشدر کیمه دامن آلوده پاك یره یعنی
مسجده دیمکدر حضرت شیخ پند و معرفته شروع ایدوب بیورر
﴿ مرا رفتی بدل آمد برین * که پاکست وخرم بهشت برین ﴾ اولکی
برینك اصلی براین در بر حرف استعلا واین اسم اشارتدر وایکنجی برینده
بر اسمدر علی معناسنه و یا حرف نسبت ونون حرف تأکید (محصول بیت)
حضرت شیخ بیورر که بکا بو حال اوزره رقت کلدی زیرا فردوس اعلی
وپاك وخرمدر انده کیرن معصیتدن پاك اولاندر کناه آلودهیه انده یول
یوقدر ﴿ درآن جای پاکان امیدوار * کل آلودهٔ معصیت راچه کار ﴾
جای پاکان امید وار لامیه وبیانیه در (محصول بیت) اول امید ایلرك
جای پاکنده یعنی صالحلرك جای پاکنده معصیت کناه کلینه بو لشمشلرك نه
ایشی واردر یعنی پاکلر مقامیدر انده ناپاکلره یر یوقدر ﴿ بهشت آن ستاند که
طاعت برد * کرا نقد باید بضاعت برد ﴾ (محصول بیت) جنتی اول کیمسه
صاتون الور که آخرته طاعت ایلدر یعنی اعمال نیك ایلدر کیمه نقد کرکسه
یعنی سیم وزر کرکسه بضاعت ایلدر حاصلی کیمه جنت کرکسه آخرته
عمل صالح ایلدر ﴿ مکن دامن از کرد ذلت بشوی * که ناکه زبالا ببندند
جوی ﴾ مکن فعل نهی مفرد مخاطب مفعولی محذوف در تقدیر مکن
آلودکی ذلت ذالك کسریله بونده خطا وکناه معناسنه در (محصول بیت)
ملوثلك ایله اتکیکی خطا وکناهدن یو پاك ایله یعنی توبه واستغفار ایله
استغفار صویله کناهلرك توزندن پاك ایله زیرا احتمالدر که ناکاه یوقاریدن
صوبی کسه لر یعنی شمدیکه فرصت وقدرت واردر معصیتی ترك ایدوب
طاعت وعبادته سعی ایله زیرا اجل کالدکد نصکره بونلر فوت اولور
﴿ مکو مرغ دولت زقیدم بجست * هنو زش سری رشته داری بدست ﴾ (محصول بیت) دیمه کیم دولت مرغی یعنی عمر نازنین المدن
کیتدی شمدنکرو عبادت وتقوی فائده ایتمز زیرا هنوز اپلك اوجی الکده در
یعنی عمرم خطا وعصیانله کچدی دیو خدا رحمتندن ناامید اولمه زیرا هنوز
بقیهٔ عمر واردر که انده توبه واستغفار میسردر ﴿ وکر دیر شد کرم رو باش
وچست * نه دیر آمدن غم ندارد درست ﴾ کرم رو محکم یوریجی دیمکدر

(محصول بيت) اكر درسنكه جوانلق خطاوسهوله كچدى نه نه تحصيل ايلمدم ديو بيورركه جوانلقده تحصيل ايلمك پيرلكده محكم سعى وكوشش ايله زيرا درست كان كيچ كلكدن غم يمز حاصلى ايى عمله سعى ايله اكر جوانلقده واكر پيرلكده مقبوادر عمل صالح هر كيمدن صادر اولورسه ﴿ هنوزت اجل دست خواهش نبست ﴿ برآور بدركاه دادار دست ﴾ (محصول بيت) هنوز اجل سنك سؤال وتضرع اليكى بغلادى بوبله اولنجه دركاه حقه ال قالدر توبه واستغفار وتضرع واعتذار ايله ﴿ مخسب اى كنه كرده خفته خبر ﴿ بعذر كنه آب چشمى برز ﴾ (محصول بيت) او يومه اى كناه ايلمش او يومش كيمسه يعنى اى عاقل كناه كار غفلتى ترك ايله طور عمله مشغول اول وكناه عذر يله كوز ياشنى دوك يعنى ايلدكك كناهك عذرنى ديليوب اغله ﴿ چو حكم ضرورت بود كآب روى ﴿ بريزند بارى بر بن خاك كوى ﴾ (محصول بيت) چون كه البته آخرنده دنياده ايلدككك قبايحدن وكناهلردن اوترى يوزصويني دوكرلر وعار وناموسى بيره دوكرلر بارى محله نك طپراغى اوزره دوكسونلر يعنى دنياده ايكن جناب حقه توجه ايدوب كناهلركدن اوترى يوزك خاكه سوروب ناله ونياز ايله زيرا آخرنده او بيله اولقدن دنياده بوبله اولمق اولى واحرى در ﴿ ورايت نماند شفيع از پيش ﴿ كسى را كه هست آبروى از تو پيش ﴾ (محصول بيت) واكر كثرت خطايا ومعاصيدن خدا قتنده آبروى وحرمت وعزتك قالديسه بر كيمسه شفيع كتور خدا قتنده انك حرمتى وعزتى سندن زياده اوله تا كيم انك شفاعتيله مرادك حاصل اوله ﴿ خداى ار براندبقهر ازدرم ﴿ روان بزركان شفيع آورم ﴾ ازدرم ميم معناده قهره مقيددر (محصول بيت) حضرت شيخ بيورركه اكر خداى تعالى بنى قپوسندن سوروب ردايدرسه مقبول دركاهى اولان عزيزلرك روحنى شفيع كتوررم زيرا انلرك آبرويي بندن زياده در ﴿ حكايت ﴾ ﴿ همى يادداردم زعهد صغر ﴿ كه عيدى برون آمدم با پدر ﴾ (محصول بيت) خاطرمده در كه كوچكلك زماننده بابام ايله بر بيرامده بيرام يرينه كلدم يعنى سيرايچون عيدكاهه بابام ايله كلدم ﴿ بباز يچه مشغول مردم شدم ﴿ درآشوب از پدر كم شدم ﴾ (محصول بيت) او يونجق وحشراق سببيله خلقه مشغول اولدم خلقك چوقلغندن وقرشقلغندن بدردن كم اولدم

یعنی بابامی بتردم ❊ برآوردم از بیقراری خروش ❊ پدر ناکهانم بمالید
گوش ❊ (محصول بیت) بی قرار و بی اختیار اولدیغمدن فریاد وفغان
کتوردم حاصلی اغمله باشلادم بوحالده ایکن پدر ناکهانی قولاغم اودی
یعنی چکدی ودیدی ❊ که ای شوخ چشم آخرت چندبار ❊ نکفتم
که دستم زدامن مدار ❊ دستم مبهم معناده دامنه مفیددر دامنم دیمکدر
(محصول بیت) دیدی که کستاخ سکانیچه کره دیدممی الکی اتکمدن
طوتمه یعنی اتکم الکدن قومه دیمکدر حضرت شیخ کندی سرکذشتی سببیله
مناسبتله پندو معرفته شروع ایدوب بیورر ❊ بتنها نداند شدن طفل خرد ❊
که مشکل توان راه نادیده برد ❊ (محصول بیت) یالکز کیتمکه قادر دکلدر
طفل صغیر زیرا کورلمش و بلنمش یولی ایلتمک یعنی بترمک مشکلدر
❊ توهم طفل راهی بسعی ای فقیر ❊ برو دامن نیک مردان بکیر ❊
(محصول بیت) سنده طفل راهسین کوشش وریاضتده ای طالب
فقیر ایمدی یوری ایی کسه لرک دامننی طوت وانلره تابع اولوب عمل صالحه
کوشش ایله ❊ مکن بافرومایه مردم نشست ❊ چو کردی زهیبت
فروشوی دست ❊ (محصول بیت) الحق کسه لرله اوتوروب طورمه یعنی
مصاحبت ومخالطت ایلمه اما چونکه ادانیله واسافل ایله مخالطه ومصاحبت
ایلدک حرمت وهیبتدن الکی یو یعنی بونلردن امیدی کس ❊ بفتراك
پاکان درآویز چنك ❊ که عارف ندارد زدریوزه ننك ❊ (محصول بیت)
پاکلر ترکیسنه محکم یاپش یعنی واصلین اتکنی محکم طوت زیرا عارف
اولان کیمسنه سؤالدن عار ایلمز مراد عزیزلره خدمت ایله وانلردن
مشکلات طریقی سؤال ایله واستفاضه ایله ❊ مریدان بقوت زطفلان
کمند ❊ مشایخ چو دیوار مستحکمند ❊ (محصول بیت) مریدلر قوتده
اطفالدن اکسکدر یعنی نسنه یه مالك دکللردر اما مشایخ محکم دیوار کبیدر
حاصلی مریدلر سلوك وریاضتده اطفالدن زبونرقدر زیرا مشایخسز
سلوکه مالك دکللردر اما مشایخ محکم دیوار کبیدر که مریدلر اکا
محتاجدر ❊ بیاموز رفتار از آن طفل خرد ❊ که چون استعانت بدیوار برد ❊
(محصول بیت) رفتاری اول طفل خرددن اوکرن کورکه دیواره نیجه
استعانت ایلدی یعنی دیواره طیاندی کندی مشایخده محکم دیوار
کبیدر ایمدی معاونت ومظاهرتیله سلوك طریقت وتکمیل حقیقت ایله

﴾ زز بخیرنا پارسایان برست ❊ که در خلقهٔ پارسایان نشست ﴾
(محصول بیت) فاسقلر زنجیردن و بدبخت لزم رسندن خلاص بوادی
شول کیمسه که صلحا خلقه سنده واولیا مجلسنده اوتوردی ﴾ اکرحاجتی
داری این خلقه کیر ❊ که سلطان از ین درنند اردکزیر ﴾ کزیز فارسیده
بدکبی درعربیده ادات نفی داخل اولسه اثبات افاده ایدرندارد کزیر بدی
یوق دیمکدر (محصول بیت) اکر برحاجتك و برمهمك وار ایسه که
حصولنی مراد ایدرسین بو خلقهٔ طوت یعنی مشایخ خدمتنی قبول
ایله زیراپادشاه دخی بو قپویه محتاجدر بوندن کزیری یوقدر
﴾ بروخوشه چین باش سعدی صفت ❊ که کردآوری خرمن معرفت ﴾
(محصول بیت) وارسعدی کبی خوشه چین اول که معرفت خرمنی
جمع ایلیه سین یعنی اهل طریقتدن تحصیل کمال ایتمکیله ﴾ الا ای مقیمان
محراب انس ❊ چوفردانشینید برخوان قدس ﴾ (محصول بیت) آکاه اولك
ای انس وقرب محرابنك مقیملری یعنی جناب عزت مقیملری ومقبوللری
چونکه یارن قیامت کوننده قرب وقدس نعمتی اوزره اوتوراسز ﴾ متابید
روی از کدایان خجیل ❊ که صاحب مروت نراند طفیل ﴾ (محصول بیت)
کدالر بلوکندن یوز چویرمك وانلردن اعراض ایلمك زیرا صاحب
مروت اولان کیمسه طفیلی سورمز ورد ایلمز ﴾ کنون باخرد باید انباز
کشت ❊ که فردانماند ره بازکشت ﴾ (محصول بیت) بودنیاده عقله شریك
اولمق کرك یعنی عقله تابع اولوب عمل صالحه سعی ایلمك کرك زیرا یارن یعنی
آخرت کونی کیرودونمکه یولی قالماز حاصلی تکرار دنیایه کلمك ممکن دکلدر
﴾ حکایت ﴾ ﴾ یکی غله مرداده توده کرد ❊ زتیماردی خاطرآسوده کرد ﴾
غله خلقك تخل دیدکاری درمرداد دمه یازك اورته آیدر توده بونده یغن
معناسنه دردی بونده قیش معناسنه در (محصول بیت) بریسی مرداد ماهده
تخلی یغن ایلدی یعنی ترکهٔ خرمنده ماه مردادده یغدی قیش غمندن
خاطرنی آسوده وفارغ ایلدی ﴾ شبی مست شد وآتش فروخت ❊ نکون
بخت کالیوه خرمن بسوخت ﴾ کالیوه بون کیمسه یه دیرلر احمق دیمکدر
(محصول بیت) برکیجه بیچاره مست اولدی وخرمن یاننده آتش یاقدی
بدبخت احمق خرمنی یاقدی ﴾ دکرروزدر خوشه چینی نشست ❊ کدیك
جوز خرمن نماندش بدست ﴾ (محصول بیت) ایرتسی کون مسکین

خوشه چینلکه اونوردی یعنی خلقك نزلاسندن بشق دوشرمکه باشلدی زیرا کندی خرمندن باره بر چه نسنه قالمدی بالتمام یاندی ﴿ چو سرکشته دیدند درویش را * یکی کفت پرورده خویش را ﴾ (محصول بیت) چونکه بیچاره سرکشته و متحیر کوردی بریسی کندی آدمنه نصیحت طریقیله دیدی ﴿ نخواهی که باشی چنین تیره روز * بدیوانکی خرمن خود مسوز ﴾ (محصول بیت) بربسی پرورده سنه دیدی اکر دیله مز سك که بویله دولتسز اولاسین دیوانه لکیله کندی خرمنکی آتشه اورمه یعنی خرمنکی یاقمه حضرت شیخ پند و معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ کراز دست شد عمرت اندر بدی * توانی که در خرمن آتش زدی ﴾ (محصول بیت) اکر سنك عمرك برامز لقده یعنی فسق و فجور ده کندیسه یعنی عبث یره صرف ایلدکیسه سن اول کیمسه سن که خرمن عمرکی آتشه اوردك یعنی عمرکی ضایع و تلف ایلدك ﴿ فضیحت بود خوشه اندوختن * پس از خرمن خویشتن سوختن ﴾ فضیحت رسوایلق دیمکدر (محصول بیت) خوشه قزنمق و خوشه چینلك ایلمك رسوایلقدر کشی کندی خرمننی یاقوب تلف ایلدکدنصکره ﴿ مکن جان من تخم دین ورز وداد * مده خرمن نیك نامی بباد ﴾ مکن یعنی غفلت مکن دیمکدر (محصول بیت) ای بنم جانم دین و داد تخمنه امك وير يعنی سعی و کوشش ایله حاصلی دین و عدل تحصیلنه اقدام و اهتمام ایله غفلتله نیك ناملق خرمننی یله ويرمه کندیکی بدنام ورسوای ایلمه ﴿ چو بر کشته بختی درافتد ببند * ازونیك بختان بکیرند پند ﴾ (محصول بیت) چونکه برید بخت قید و بنده دوشه و باشنه بلا و مصیبت کله نیك بختلر وسعادتلیلر اندن پند و نصیحت طوتارلر ﴿ تو پیش از عقوبت در عفو کوب * که سودی ندارد فغان زیر چوب ﴾ (محصول بیت) سن عقوبتدن اول عفو و نجات قپوسنی قق یعنی حیاتده ایکن توبه و استغفار ایله زیرا دکنك التنده فریاد و فغان فائده ویرمز حاصلی آخرتده عذاب وعقابه کرفتار اولدقدنصکره فریاد و فغانك فائده سی یوقدر ﴿ برآر ازکریبان غفلت سرت * که فردا نماند خجل در برت ﴾ (محصول بیت) بوکون حیاتده ایکن غفلت یقه سندن باشکی چیقار حاصلی غفلتی ترك ایدوب زهد و تقوایه کوشش ایله تاکیم یارین قیامتده خجیل و شرمنده اولوب باشك کوکسکده قالمیه حاصلی خجیل اولوب اوتنمیاسین

﴿ حکایت ﴾

﴿ حكايت ﴾ ﴿ يكى متفق بود بر منكرى ❊ گذر كرد بروى نيك محضرى ﴾ (محصول بيت) بريسى برفعل منكر اوزره يعنى برنامشروع فعل اوزره ملازم ومداوم ايدى اتفاق بو قبيح فعلى ايشلركن برايى خوبلى يعنى برشيخ انك اوزرينه اوغرادى وانك وحالنه مطلع اولدى ﴿ نشست ازخجالت عرق كرده روى ❊ كه آيا خجل گشتم از شيخ كوى ﴾ آيا عجب معناسنه‌در امامبالغه افاده ايدر (محصول بيت) خجالتدن يوزى درلبوب اوتوردى يعنى شيخك كورد كندن اوتانوب درلدى واوتوردى ودیدى عجب محكم اوتاندم محله شيخندن يعنى شرمنده اولدم ﴿ شنيد اين سخن شيخ روشن روان ❊ بروبس بشوريد وگفت اى جوان ﴾ (محصول بيت) روشن جانلى وخوب خويلى شيخ جواندن بوسوزى اشتدى اوزرينه غضب ايلدى وديدى اى جوان مقول قول بوكلان بيت در ﴿ نبايد همى شرمت ازخويشتن ❊ كه حق حاضر وشرم دارى زمن ﴾ (محصول بيت) اخبار وانشايه محتملدر سكا كندكدن شرم وحيا كلزكه خدا حاضردر وبندن اوتانورسن ﴿ چنان شرم دار ازخداوند خويش ❊ كه شرمنده بيگانگانست وخويش ﴾ (محصول بيت) شويله شرم طوت كندى خداوند كدن كه اجنبيلردن وكندى خصم وقومكدن طوتارسين يعنى بونلردن نيجه اوتانورسك خدادن اويله اوتان بل كه دخى زياده ﴿ نياسايى ازجانب هيچ كس ❊ بروجانب حق نكه دار وبس ﴾ (محصول بيت) هيچ كيمسه‌نك جانبندن دنيا خلقندن راضى اولمازسين وحضور ايلمزسن چو نكه بويله‌در وارايدى جانب خدايى رعايت ايله فقط حاصلى اوتان وخوف ايله زيرادولت وعزت انك قدرتى النده‌در فقط مخلوقاتك النده نسنه يوقدر جمله‌سى اكا محتاجدر ﴿ حكايت ﴾ ﴿ زليخا چوكشت ازمى عشق مست ❊ بدامان يوسف درآويخت دست ﴾ زليخا زانك ضمى وفتحى جائزدر درآويخت بونك كبى برلرده ياپشدى ديمكدر (محصول بيت) زليخا چون كه مى عشقدن مست اولدى يوسفك اتكنه اليني تعليق ايلدى يعنى اتكنه ياپشدى حاصلى مرادنى حاصل ايلمك ايچون حضرت يوسفك اتكنه محكم اصلدى ﴿ چنان ديو شهوت رضاداده بود ❊ كه چون گرگ در يوسف افتاده بود ﴾ (محصول بيت) انجلين ديو

شهوت رضا و برمشیدی که قورد کبی یوسفه دوشمشیدی یعنی اوزرینه هجوم ایتمشیدی ﴾ بتی داشت بانوی مصر از رخام * برو معتکف بامدادان وشام ﴿ (محصول بیت) مصر بانوسنك یعنی زلیخانك مرمردن بر بتی وارایدی که اکا صباح واخشام ملازم ومداوم ایدی ﴾ درآن لحظه رویش بپوشیدوسر * مبادا که زشت آیدش درنظر ﴿ آیدش ضمیر مستتر زلیخایه راجعدر وبارز معناده نظره مقیددر (محصول بیت) حضرت یوسفدن وصال طلب ایلدکده بتك یوزنی وباشنی اورتدی مبادا که مرادی اولان فعل شنیع بتك نظرنده چرکین کله دیو ستر ایلدی ﴾ غم آلوده یوسف بکنجی نشست * بسر برزداز نفس ستمکاره دست ﴿ (محصول بیت) یوسف بوحالی کورنجه غمناك وبیحضور بر کوشه ده اوتوردی ایکی الینی ظالم نفسك الندن باشنه اوروب تته که محزونلرك عادتیدر ﴾ زلیخااودستنش ببوسید وپای * که ای سست پیمان وسرکش درآی ﴿ (محصول بیت) زلیخا یوسفك ایکی الینی وایاغنی اوپدی ودیدی ای عهدسزو پیمانسز سرکش کل نه قچارسین بندن ﴾ بسندان دلی روی درهم مکش * بتندی پریشان مکن وقت خوش ﴿ باحرف مصاحبت سندان دل وصف ترکیبی اورس کوکللی دیمکدر وباحرف مصدر (محصول بیت) دمور یورکلیلکله یوزکی یورتامه یعنی آهن دل وبی رحم اولمه وبوزکی بورتارمه حدت وشدتله کندی خوش وقتکی پریشان ایله ﴾ روان کشتش ازدیده برچهره جوی * که برکرد وناپاکی ازمن مجوی ﴿ (محصول بیت) حضرت شیخ بیورر یوسف چونکه زلیخادن بوسوزی اشتدی ایکی کوزندن یوزی اوزره ایرمق روان اولدی وزلیخایه دیدیکه بو ایشدن رجوع ایله و بندن ناپاکلك استمه یعنی زنا طلب ایله ﴾ تودر روی سنکی شدی شرمسار * مرا شرم ناید زپرور دکار ﴿ (محصول بیت) زلیخایه یوسف دیرکه سن بر طاشدن پیدااولمش بتك یوزندن یعنی قرشو سنده شرمسار اولدك ویوزینی اورتدك یابکا پرور دکارم عالمدن شرم کلمزمی یعنی سن برطاشدن اوتاندیغك یرده بن خدادن اوتنمازمیم حال بوکه هریرده حاظر وناظردر حضرت شیخ پند ومعرفت بیاننه شروع ایدوب بیورر ﴾ چه سود آیدارپشیمانی آیدبکف * چوسرمایهٔ عمر کردی تلف ﴿

(محصول بيت) بشيمانلقدن نه فائده اله كيرور ونه سود حاصل اولور چونكه سرمايهٔ عمری تلف ايلدك ﴿ شراب از پی سرخ رو بی خورند * وز و عاقبت زرد رو بی برند ﴾ (محصول بيت) شرابی بكز قزللغيچون وتحصيل مزاج ايچون ايچرلر اما عاقبت اندن يوز صاريلغی ايلدرلر يعنی آخرنده آخر الامر نتيجه سی شرمنده اولوب عذابه كرفتار اولورلر ياخود خمار وصداعی چكرلر ﴿ بعذ آر وری خواهش امروز كن * كه فر دا نماند مجال سخن ﴾ (محصول بيت) عذر كتوريجی لكاه خدادن سؤالی بو كون ايله يعنی اعتذار ايدوب توبه واستغفارله كناهك عذرنی بو كونده زيرا يارين قيامتده عذره مجال قالماز وفائده ايلمز ﴿ تمثيل ﴾ ﴿ پليدی كند كربه درجای پاك * چوز شنش نمايد بپوشد بخاك ﴾ (محصول بيت) كدی جای پاكده مردارلر چون اول حال اكه چركين كورينور خاكله اورتر يعنی ستر ايدر ﴿ تو آزادی ازنا پسنديدها * نترسی كه بروی فتد ديدها ﴾ آزادی ده ياضمير خطابدر (محصول بيت) كربه حيوانلغيله بويله ايدر اما سن عقل واردر اكله نامقبوللردن فارغ وآزاده سين كه اول نامقبول كاركه كوز دوشه يعنی كوره لر ديو پرو ايچكمز سين ﴿ براند بش ازآن بندهٔ پر كناه * كه باخواجه عاصی شود چندكاه ﴾ (محصول بيت) اول كناهی چوق قولدن فكر ايله كه بنجه زمان افنديسنه عاصی اولور يعنی اندن فرار ايدر ﴿ اكرباز كردد بصدق ونياز * بزنجير وبندش نيارند باز ﴾ (محصول بيت) اكر اول بنده كناهنه اعتراف ايدوب صدق ونيازله رجوع ايليه وافنديسنك امرينه جانله مطيع ومنقاد اولهانی زنجيره وبنده كتورمزلر وبيونندمی اورمازلر زيرا كندی كلدی ﴿ بكين آوری باكسی برستيز * كه ازوی كزيرت بود ياكريز ﴾ باحرف مصاحبت كين آور وصف تركيبی و باحرف مصدر باكسی باحرف مصاحبت وياحرف وحدت نوعيه برحرف تأكيد ستيزفعل امر مفرد مخاطب عناد ايله ديمكدر كه حرف رابط صفت ازوی ضمير كسی يه راجعدر كريزكاف عجمك ضميله وزانك كسريله عربيده بدكبی ضرور نسنه ديمكدر كزيركاف عجمك وزانك كسريله اسمدر نفرت معناسنه (محصول بيت) كينه ارالغله وعنادله برنوع كيمسيله عناد ولج ايله كه اندن ضرورت واحتياجك اولمه وياندن نفرتك اوله بنم ايسه خدايه احتياجم كليدر

واندن كزبر ونفرتم بوقدر بالكه اندن غيرى به هم كزيرم واردر اما كار هرحالده احتياج كلى واردر معلوم اوله كه كاستانده كين آورى برنده جنك آورى وا قمدر جنك آور وصف تركيبيدر وياضمير خطاب بو بيتك شرحنده كاستانده جميع شعرانك ادعى باپخغه باتمشدى تتكم بوستانده بعضينك باتمشدر تأمل ﴿ كنون كرد بايد عمل راحساب * نه آنكه كه منشور كردد كتاب ﴾ كرد بونده كردن معناسنه در منشورمفتوح ومكشوف معناسنه (محصول بيت) شمدى حياتده ايكن ايلديكك عملك حسابنى ايلمك كركسين اول وقت حساب ايله كه اعمالك كتابى اچله حاصلى قيامتده كه اعمالك مكتوبنى آچلر وسكا اوقو ديلر اول وقت فانده ويرمز ﴿ كسى كرچه بد كردوهم آنكرد * كه پيش ازقيامت غم خويش خورد ﴾ (محصول بيت) بركيمسه اكرچه رامزايلدى كه هوسه وفسق وفجوره سعى ايلدى امابونده برامز ايلدى كه قيامتدن اول يعنى اولمزدن اول كندى غمنى يدى آخرعمرنده توبه واستغفار ايلدى ﴿ كرآينه ازآه كردد سياه * شود روشن آينهٔ دل باّه ﴾ (محصول بيت) اكرآينه آهدن سياه اواوب ژنك طوتارسه اما آينه دل عصيان وخطا ايله ژنك طوتمشكن خدا خوفيله آه وكريه ايله پاك وروشن اولور ﴿ بترس ازكناهان خويش اين نفس * كه روزقيامت نترسى زكس ﴾ كه حرف تعليل (محصول بيت) شمدى دنياده كندى كناهلركدن خوف ايله كه قيامت كوننده كمسه دن خوف ايليه سين يعنى بونده قورق كه انده قورقيه سن وزحمت چكميه سين ﴿ حكايت ﴾ غريب آمدم درسواد حبش * دل ازدهر فارغ سران عيش خوش ﴾ سوادحبشدن مراد مملكت حبش در (محصول بيت) مملكت حبشه غريب كلدم يعنى تنها كلدم اماقلبم زمانه غمندن فارغ وآزاده ايدى و باشم عيش وسروردن خوش ايدى حاصلى هروجهله ذوقم وارايدى ﴿ بره بكى دكه ديدم بلند * تنى چند مسكين درو پاى بند ﴾ بره باحرف ظرف و رانى تأكيد ايدرد كه دالك يله دكان ديمكدر بونده حبس خانه مراددر (محصول بيت) بوالده كيدركن بريوكسك حبس خانه كوردم برقاج دردمند كيمسه انده پاى بند ايدى يعنى محبوس ايدى چونكه بوحالى كوردم ظن ايلدم كه كانى انده حبس ايدرلر ﴿ بسيج سفر كردم اندرنفس * بيابان كرفتم چومرغ ازقفس ﴾ (محصول بيت) على الفورا ندن سفرندار كنى كوردم و بيابان يولنى طوتدم قفسدن خلاص اولان مرغ كبى حاصلى اندن

بیابانه دوشوب کیتمك استدم ﴿ یکی کفت کین بندیان شبروند * نصیحت نکیرندوحق نشنوند ﴾ (محصول بیت) ر بسی بنم خوفم کورنجه دیدی بو محبوسلر که وار در بونلراو غری وحرامیلر در نصیحت طو تمـازلر وحق سوزی قبول ایدوب استماع ایلمزلر حاصلی بربلوك عاصی ومجرملردر حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ چو بر کس نیابد زدستت ستم * تراکر جهان شحنه کیردچه غم ﴾ (محصول بیت) چونکه کمسنك اوزرینه ظلمك کلیه یعنی چونکه کمسیه ظلم وتعدی ایلمیه سین سکانه غم اکر جهـان خلقنی شحنـه طوتارسه یعـنی طو پطلو شحنه او اورسه شحنه صوباشیه دیرلر ﴿ نکونامرا کس نکیرد اسیر * بترس ازخداومترس ازامیر ﴾ (محصول بیت) آبی آدلی کیمسهٔ کیمسه اسیر ایلمز یعنی ایلکاه آد چیقرن کیمسه یه یاپشمز ایمدی سن خدادن خوف ایله و پادشاهدن وبکدن خوف ایلمه زیراسنی خدا حفظ ایلر ﴿ نیاورده عامل غش اندر میان * نیندیشد ازرفع دیوانیان ﴾ غش غینك کسریله چرك دیمکدر (محصـول بیت) اورتایه چرك کتورممش عامل یعنی خیانتی ظـاهر اولمامش عامل اهل دیوان عزلندن وتفتیشندن قورقماز وقیرمز حاصلی وزیرلردن ودفتردارلردن قورقمازمیندر ﴿ وکرعفتش رافر نبست ز بر * زبان حسابش نکرددد لیر ﴾ (محصول بیت) اما اکر عفتی آلتنده حیله ومکری وار ایسه یعنی ظاهرا عفیف اما باطنده خائن ایسه زبان حسابی بهادر اولماز یعنی حساب وقتنـده دلی طوتلمز ﴿ چو خدمت پسندیده آرم بجای * نیندیشم از دشمن خیره رای ﴾ (محصول بیت) چونکه بکا لازم خدمتی مقبول ومعقول ادا ایدرم وتمام یرینه کتورم الحق فکرلی ونامعقول رأیلی دشمندن نه خوف ایدرم ﴿ اکر بنده کوشش کند بنده وار * عزیزش بدارد خداوندکار ﴾ (محصول بیت) اکر بنده یعنی بر کیمسنك قولی خدمتنده بنده کبی سعی وکوشش ایلیه یعنی بندهلك حقنی تمام یرینه کتوره اهمال ایلمیه افندیسی انی عزیز ومحترم طوتار ﴿ وکر کند رایست دربندکی * زجانداری افتد بخربندکی ﴾ (محصول بیت) اما اکر بندلکده کند رای وکاهل ایسه یعنی افندیسنه جان ودلدن خدمت ایلمزسه جاندارلقدن یعنی قفادارلقدن وسلاحدارلقدن قتربجیلغه دوشر یعنی مقبول ایکن مردود ومقهور اولور ﴿ قـدم پیش نه کز ملك بکذری * که کرباز مانی زدد کمتری ﴾ (محصول بیت) قدم

ایلری قویمنی طاعت وعبادته اقدام ایله واهتمام ایله که ملك دن ایلری کچرسین یعنی مقبول اوله سین زیرا اکر کیرو قالورسك یعنی عبادت وطاعتدن تهاون وتکاسله سالك اولورسك یرنجی حیوانلردن کمترسین ﴿ حکایت ﴾ ﴿ یکی را بچوکازمه دامغان ※ بزد تاچوطبلش برآمد فغان ﴾ مه اولو دیمکدر بونده مراد حاکمدر (محصول بیت) بریسنی دامغان شهرینك حاکمی چوکانله دوکدی تاطاول کبی فریاد وفغان چیقدی حاصلی ضربك شدتندن وافر چغردی ﴿ شب ازبی قراری نیارست خفت ※ روپارسایی کذر کرد وکفت ﴾ (محصول بیت) کیجه فقیر قرارسزلغندن والمندن اویومغه قادر اولمدی انك اوزرینه برصالح کیمسه اوغرادی ودیدی ونصیحت طریقیله دیدی ﴿ بشب کر ببردی برشحنه سوز ※ کناه آبرویت نبردی بروز ﴾ (محصول بیت) پارسادیدی که اکر کیجه شحنه قتنه سوزو کد ازکی ایلدیدك یعنی کناه وخطاکی بلوب وارسك شحنه یاننه اعتذار ایلسك کناهنك یوزك صوینی کوندزدوکزدی وعرضکه خلل ویرمزدی حاصلی کیجه شحنه یه ملاقات ایدوب اعتذار ائسك وکناهکدن برحلوالق و یرسك کوندز بوحاله وارمزدی ایشك حضرت شیخ پند و معرفته شروع ایدوب بیورر ﴿ کسی روز محشر نکرد دخجل ※ که شبها بدرکه برد سوزدل ﴾ (محصول بیت) قیامت کوننده شول کیمسه شرمنده وخجل اولمازکه کیجه لر درکاه خدایه سوزدل ایلدر یعنی کناهندن اعتذار ایدوب توبه واستغفار ایلر ﴿ هنوز ازسرصلح داری چه بیم ※ درعذر خواهان نبندد کریم ﴾ (محصول بیت) هنوزاکرصلح هوسی طوتارسك نه غم ونه خوف وبیم یعنی فسق وعصیاندن فراغت ایدوب عمل صالحه سعی ایدرسك خوف وباك یوقدرزیراکریم خداعذر دیلیجیلره قپوسنی بغلمزودرکاهندن ردایلمز ﴿ اکرهوشمندی زداوربخواه ※ شب توبه تقصیرروزکناه ﴾ (محصول بیت) اکرعاقلیسك خدادن دیله توبه کیجه سی کوندز ایلدکك کناهك تقصیرنی حاصلی اکرکوندوز کناه ایلریسك باری کیجه انك تقصیرنی وعذرنی دیله ﴿ کریمی که آوردت ازنیست هست ※ عجب کر بیفتی نکیرددودست ﴾ (محصول بیت) برکریم که سنی عدمدن وجوده کتوردی عجب درکه دوشرسك اینی الکی طوتمیه یعنی توبه واستغفار ایدرسك قبول ائمیوب

رد ایدرسه عجب در * اکر بندهٔ دست حاجت برآر * وکر شرمسار آب حسرت ببار * (محصول بیت) اکر بنده ایسك درکاه خدایه حاجت الینی قالدر ومرادك طلب ایله واکر کثرت ذنوبدن شرمسار ایسك حسرت آبنی یعنی کوز یاشنی یاغدر وذنوبك عذرنی دیله * نیامد بدین در کسی عذر خواه * که سیل ندامت نشستش کناه * (محصول بیت) درکاه خدایه کیمسه عذر دیلیجی کلدی که ندامت انك کناهلرینی یومدی یعنی هر کیمسه که نادم اولوب ایلدوکی کناهه اعتراف ایده درکاه خدایه توبه واستغفار یله که خدا انك توبه سنی قبول ایدوب ذنوبنی عفو ایدر * نریزد خدا آب روی کسی * که ریزد کناه آب چشمش بسی * (محصول بیت) خدا شول کیمسنك یوزی صوینی دوکز وعقوبت ایلز که کناه انك کوزینك یاشنی چوق دوکه یعنی کناهندن اوتری چوق اغلیه * حکایت * بصنعان درم طفلی اندر کذشت * چه کویم کزآنم چه برسر کذشت * بصنعان درم باحرف ظرف ودرانی تأکید ایدر ومیم ضمیر متکلم در صنعانم تقدیرنده در طفلی باحرف وحدت (محصول بیت) صنعان شهرنده بنم اوغلجغم فوت اولدی نه دیم که انك موتندن بنم باشمدن نلر کچدی نه المـلر ومصیبتلر چکدم که همسان خدا بیلور حضرت شیخ پند ومعرفته شروع ایدوب بیورر * قضا نقش یوسف جمالی نکرد * که ماهیٔ کورش چو یونس نخورد * (محصول بیت) قضای خدا بر یوسف سیمالی محبوبك نقشنی بغلمدی که قبر ماهیسی انی یونس کبی یمدی یعنی یودمدی حاصلی خدا کیمسهٔ خلق ایلمدی که عاقبت انی قبره قویمدی * درین باغ سروی نیامد بلند * که باد اجل بیخش از بن نکند * (محصول بیت) بو عالم باغنده بر سرو قد محبوب پیدا اولمدی که باد اجل انك کوکنی قوپارمدی یعنی قوپاردی * زنهالی بسی سال کردد درخت * زبیخش برآرد یکی باد سخت * بسی باحرف ظرف اوتوز یل دیمکدر (محصول بیت) بر تازه فدان اوتوز یلده درخت اولور یعنی بر طفل نیجه زمان کر کدر که بی بدل محبوب اوله ناکاه بر باد سخت انی کوکندن چیقارر یعنی ناکاه اول جوانه اجل ایریشوب فانی اولور دنیادن کیدر * عجب نیست برخاك اکر کل شکفت * که چندین کل اندام در خاك خفت * (محصول بیت) عجب دکلدر اکر خاك اوزره چیچك اچلدیسه که بوقدر کل اندام خاکده یاتور یعنی بوقدر

بك كوزلر خاكده مدفون در پس انلرك رخسار و بنا كوشلرندن پيدادر بوانواع ازهار حضرت كنه حكايه‌يه رجوع ايدوب بيورر ❀ بدل كفت اى تنك مردان بمير ❀ كه كودك رود پاك وآلوده پير ❀ (محصول بيت) كوكلمده ديدم كه اى اركك غيرتسزى وحميتسزى اول هلاك اولكه اوغلنجق قبره پاك كيده وپير آلوده كناه كيده يعنى بوغيرتدن هلاك اول ❀ زسودا وآشفتكى برقدش ❀ براندا ختم سنكى ازمرقدش ❀ (محصول بيت) انك قدنه سوداو ديوانه لكدن وحيرتمدن مرقدندن قوپاردم اندم كه كوردم فرزندك حالى نيجه‌در ❀ زهولم درآن جاى تاريك وتنك ❀ بشوريد حال وبكر ديد رنك ❀ هولم‌يم معناده حاله مقيددر ورنكه مقيددر (محصول بيت) يعنى اول طار وقراكاق يرده خوفدن حالم مشوش وبكزم متغيراولدى حالى زياده خوفدن بكزم صررردى وحالم متغير اولدى ❀ چوباز آمدم زان تغيرى بهوش ❀ زفرزند دلبندم آمد بكوش ❀ (محصول بيت) چونكه اول حيرت وتغيردن هوشه كلدم يعنى عقلم باشمه كلدى فرزند دلبندمدن قولغمه كلدى يعنى حال دليله نصيحت ايلدى بويله ديو ❀ كرت وحشت آمد زتاريك جاى ❀ بهوش باش وباروشنايى بياى ❀ (محصول بيت) اكرسكا قبر قرا كلغندن وحشت ودهشت كلديسه دنياده عقل وفكرله اول وآخرته عبادت وطاعت ايدنلغيله كل ❀ شب كور خواهى منور چوروز ❀ ازينجا چراغ عمل برفروز ❀ (محصول بيت) قبرك قراكاق كيجه‌سى يعنى كيجه كبى قراكاق قبرى كون كبى روشن استرسك بونده عمل چراغنى اويار يعنى دنيادن آخرته عمل صالحله وار ❀ تن كاركن مى بلرزد زتب ❀ مبادا كه نخلش نيارد رطب ❀ (محصول بيت) باغبان وبو سنبانسان كبى ايشجى لرك تنى سته دن واضطرابدن درزر وغمكين اولور اولميا كه خرما اغاجى رطب كتورميه يعنى بويل محصول اولميه ديو غمكين اولور ❀ كروهى فراوان طمع ظن برند ❀ كه كندم نيفشانده خرمن برند ❀ (محصول بيت) چوق طمعلو بر بلوك كيمسه ظن ايدرلركه بغداى صاچمش كن خرمن ايلدرلر وانبارلر بنى پرايدرلر يعنى دنياده عمل ايلمشكن آخرتده رجا ايدرلر ❀ برآن خورد سعدى كه بيخى نشاند ❀ كسى بردخرمن كه تخمى فشاند ❀ (محصول بيت) اى سعدى يمش اول كيمسه بدى كه بركوك

❀ وفدان ❀

و بوقدان توبه ایلدی شول کیمسه که تخم صاچدی حاصلی آخرتده شول مرادین بولور که عمرنی بونده طاعت وعباده صرف وخرج ایلدی

❃ باب دهم در مناجات وختم کتاب ❃

❃ بیا تا برآریم دستی ز دل ❃ که نتوان برآورد فردا ز گل ❃ که حرف تعلیل (محصول بیت) خطاب عام طریقیله بیورر کل بری تاکیم خدایه جان وکوکلدن ال قالدروب تضرع ونیاز ایده لم زیرا یارین قبردن ال قالدیروب نیاز ممکن دکلدر ❃ بفصل خزان می نبینی درخت ❃ که بی برگ ماند ز سرمای سخت ❃ (محصول بیت) فصل خزانده کورمزمیسین که درخت بیراقسز قالور محکم صوقدن یعنی شدت سرمادن ❃ بدارد تهی دستهای نیاز ❃ ز رحمت نکردد تهی دست باز ❃ (محصول بیت) درخت فصل خزانده برگ وباردن خالی اولوب خدایه نیاز وتضرع ایله اللرینی قالدرر واولکی حالنی طلب ایلر پس خدا رحمتندن تهی دست طونمـاز یعنی عودت ایلمز بل که خدا کرمندن اولکی حالنی ویرر ❃ قضا خلعت نو بهارش دهد ❃ قدر میوه در کنارش نهد ❃ (محصول بیت) قضـا یعنی صنع آلهی اکا تازه ویکی بیراق خلعتنی ویرر قدر یعنی حکم خدایه کنارنه میوه قور حاصلی نیازک ثمره سیله آنی شکوفه منور ایدر ومزین قلوراندنصکره تازه میوه ایله انی غنی ایدر ❃ مپندار از آن در که هرگز نبست ❃ که محروم گردد برآورده دست ❃ مپندار مصراع ثانیه مرهوندر گرد ایکی معنایه محتملدر (محصول بیت) ظن ایلمـه که اول قپودن که هرگز بغلنمدی که محروم اولوب دونه برحاجت ایچون ال قالدروب نیازایدن البته اندن طالبک مرادی حاصلی اولور ❃ هه طاعت آرند ومسکین نیاز ❃ بیا تا بدرگاه مسکین نواز ❃ بو بیت بیت آتیـه مرهوندر (محصول بیت) جمیع خلق حدانک درگاهنه طـاعت کتورر ومسـکین نیاز کتورر کل ایمدی مسکین نواز خدانک وترحم ایدوب مراد حاصـلی ایدیجی کریمک درگاهنه ❃ چوشـاخ برهنه برآریم دست ❃ که بی برگ ازین نتوان نشست ❃ (محصول بیت) کل ایمدی درگاه خدایه شاخ برهنه کبی آل قالدرب نیازایده لم حاصلی برگ وباردن قالمش بداق کبی خدادرگاهنه عرض نیاز ایده لم وتضرع قلالم زیرابوندن ارتق صـلاح وتقوی سزاوتورمق اولماز برگ وباردن مراد صـلاح وتقوادر حضرت شیخ

مناجاته شروع ايدوب بيورر ﴿ خداوندكارا نظر كن بجود * كه جرم آيد از بندكان در وجود ﴾ (محصول بيت) يارب بنده لروكه سخا وكرمله نظر ايله واحسان ولطف ايله زيرا بنده لركدن جرم وخطا كلور هركز صواب كلمز ﴿ كناه آيد از بندهٔ خاكسار * بامید عفو خداوندكار ﴾ (محصول بيت) بندهٔ خاكساردن وعبد حقيردن كناه كلور وخطا صادر اولور خدانك عفو اميديله ولطف وكرمى سببيله حاصلى انك غفران رجاسيله بنده لردن كناه صادر اولور زيرا كناهى اولميانك عفوه رجاسى اولماز ﴿ كريما برزق تو پرورده ايم * بانعام ولطف تو خو كرده ايم ﴾ الف حرف ندادر (محصول بيت) اى كريم خدا سنك رزقكله بسلنمش ايز سنك انعام ولطفكله تربيه اولوب احسانكه معتاد اولمش ايز ﴿ كدا چون كرم بيند ولطف وناز * نكردد ز دنبال بخشنده باز ﴾ (محصول بيت) كدا چون كيم كرم كوره ولطف وناز حاصلى بر كيمسه دن كه احسان كوره اول احسان كوردكى بخشنده دن دونمز واردندن كسلمز ﴿ چومارا بدنيا تو كردى عزيز * بعقبى همين چشم داريم نيز ﴾ (محصول بيت) يارب چونكه سن بزى دنياده عزيز ايلدك عقباده ده سندن بونى اميد طوتارز يعنى بزى عزيز ايله ﴿ عزيزى وخوارى تو بخشى وبس * عزيز تو خوارى نبيند ز كس ﴾ (محصول بيت) دنياده وآخرتده عزيزلكى وخوارلغى سن بغشلرسين انجق سندن غيرى كيمسه بغشلمز سنك عزيزك يعنى عزيز ايلديكك كيمسه هركز كيمسه دن حقارت كورمز ﴿ خدايا بعزت كه خوارم مكن * بذل كنه شرمسارم مكن ﴾ بعزت با حرف قسم وتا ضمير خطاب كه حرف بيان بذل با حرف مصاحبت ذل ذالك ضميله مقابل عزدر (محصول بيت) يارب سنك عزتك واولوغك حقيچون اولسون كه بنى خوار ايله كناه حقارتيله بنى شرمنده وخجل ايله ﴿ مسلط مكن چون منى برسرم * ز دست تو به كر عقوبت برم ﴾ (محصول بيت) يارب ربنجلين مخلوقى بكا عذاب ايتمكيچون باشم اوزره مسلط وحواله ايله زيرا سنك نعمتك پرورده سيم وبوقدر لطف واحسانك كورمشم ﴿ بكيتى بتر زين نباشد بدى * جفا بردن از دست همچون خودى ﴾ (محصول بيت) يارب عفو بنده لايق وسزاوار ايسم سن ايله آخر كيمسه ايله ايتدرمه زيرا دنياده بوندن برامزاق اولماز كه كندك كبيدن خوارلق

وحقارت ايلده سين حاصلى دنياده كندك كبيدن حقارت ايلمك
كبى بلاومحنت اولماز ﴿ مر اشرمسارى زروى توبس * دكر شرمسارم
مكن پيش كس ﴾ (محصول بيت) يارب سنك يوزكدن خجلت
وشرمنده لك يتر داخى غيرى قتنده بنى شرمنده وشرمسار ايلمه ﴿ كرم
برسر افكندز توسايهٔ * سپهرم بودكترين پايهٔ ﴾ سايهٔ وپايهٔ يالرى حرف
وحدت ويا حرف تنكير وهمزه حرف توسط (محصول بيت) يارب
اكر باشمه سندن برسايه دوشه يعنى ادنى التفات واقع اولورسه سپهر
بوقدر رفعتله بنم ادنى پايم والحق مرتبم اولور ﴿ اكر تاج بخشى
سر افرازدم * نوبردار ناكس نيند ازدم ﴾ افرازدفعل مضارع غائب
وميم ضمير منصوب متصل معناسنه (محصول بيت) يارب اكر بكا ايمان
تاجنى بغشلرسك اول تاج بنم باشمى يوجلدر وبنى عالى مرتبه يه
ايرشدرر حاصلى دنياده وآخرتده رفيع القدر اولورم يارب سن كرمكدن
عالى قدر ايله ورفعتده ايركورتا كيم كيمسه بنى ذليل وحقير ايليه
﴿ حكايت ﴾ ﴿ تنم مى بلرزد چو ياد آورم * مناجات شوريدهٔ درحرم ﴾
(محصول بيت) تنم خوفدن واضطرابدن ديترر چونكه خاطرمه
كتورم برديوانه نك مناجاتنى حرم مكه ده ﴿ كه ميكفت شوريدهٔ
دلفكار * الها بخش وبذلم مدار ﴾ كه مناجاتى بيان ايدر (محصول بيت)
مذكور كوكلى مجروح شوريده سويلردى يارب ترحم ايله بنى ذات
وحقارتله طوتمه ﴿ كه ميكفت باحق بزارى بسى * ميفكن كه دستم نكيرد
كسى ﴾ كه كنه مناجاتى بيان ايدر (محصول بيت) مذكور شوريده
حقه زياده سوزوزار يلغله سويلردى الهى بنى براقمه كيمسه
الم طوتماز حاصلى بنى قاپوكدن رد ايله كه سندن غيرى كيمسه الم
طوتمازو بكا معين وظهير اولماز ﴿ بلطفم بخوان ياران از درم *
ندارد بجز آستانت سرم ﴾ (محصول بيت) يارب كركسه لطفله
بنى قتكه دعوت ايله كرك قهرله بنى يانكدن سوررد ايله بنم باشم سنك
آستانكدن غيرى برآستان طوتمز حاصلى سنك آستانكدن غيرى ملجاء
وپناهم يوقدر ديمكدر ﴿ نودانى كه مسكين وبيچاره ايم * فرومانده‌ٔ
نفس اماره ايم ﴾ (محصول بيت) يارب سن بلورسن كه بزمسكين
وبيچاره ازنفس اماره نك زبونى ومغلوبيز وسكا لايق عبادت
وطاعت اشلمكه مالك دكيلز ﴿ نمى تازداين نفس سركش چنان * كه

عقلش تواند کرفتن عنان ❊ (محصول بیت) بو سرکش نفس عصیان وخطا یولنده اوله بیلوب بو پرمز که عقل انك عنانن طوتوب ضبط ایلمکه قادر اوله ❊ که با نفس وشیطان برآید بزور ❊ مصاف پلنکان نیاید زمور ❊ که بونده اسمدر کبم معناسنه مصاف میك ضمیله جنك معناسنه‌در (محصول بیت) نفس وشیطانه زورایله کیم مقابله ایده‌بلور وانلر ایله کیم چیقشور پلنکار صواشی قرنجه دن کلمز یعنی قپلانله قرنجه جنك اتمکه قادر اولمدیغی کبی عقل داخی حیله کاروهکار نفس وشیطانله برابر اولمیاز یعنی انلرایله مقاتله ومقابله ایدەمز ❊ بمردان راهت کزاهی بده ❊ وزین دشمنانم پناهی بده ❊ (محصول بت) سنك یولکده کیدیجی مقبول ارلر حقیچون بریول وبرتاکیم آنك واسطه‌سیله در کاهکه ایر یشم وبو نفس وشیطان دشمنلرندن بکا بر ملجاء وپناه ویر ❊ خدایا بذات خداوند بت ❊ باوصاف بی مثلی ومانندیت ❊ خداوند بت ومانندیت یاری حرف مصدر وتالر خطاب ایچوندر (محصول بیت) یارب سنك افندیلکك ذاتی حقیچون وسنك بی مثل و بی مانند اوصافك حقیچون بو درت بیت قسمی متضمن اولوب بری برینه معطوفدر ❊ بلبیك حجاج بیت الحرام ❊ بمدفون یثرب علیه السلام ❊ یثرب مدینه نك اسمیدر (محصول بیت) کعبهٔ شریفه توجه ایاین حاجك لبیکی حقیچون مدینهٔ منوره‌ده مدفون اولان حبیب اکرم حقیچون ❊ بتکبیرمردان شمشیرزن ❊ که مرد وغارا شمارندزن ❊ که حرف رابط صفت وغا واوك فتحیله جنك معناسنه در (محصول بیت) یارب سنك یولکده دین دشمنلرینه تیغ اوروجی بهادرلرك تکبیری حقیچون که دشمنك جنك ارلر بی زن صیارلر حاصلی دین یولینه سعی ایتدکلری ایچون سندن نصرت بیلوب زیاده بهادرلردر ❊ بطاعات پیران آراسته ❊ بصدق جوانان نوخاسته ❊ (محصول بیت) عبادت وصلاحله بزنمش پیرلرك طاعتی حقیچون تازه ایرشمش جوانلرك صدق حقیچون ❊ که مارا دران ورطهٔ یك نفس ❊ زننك دو کفتن بفریادرس ❊ که حرف بیان یکنفسدن مراد حالت نزعدر (محصول بیت) یارب بو قسملر حقیچون که بیزه اول برنفس کردابنده یعنی حالت نزعده سکا ایکی دیمك عارندن مدد ایرش وکفرله کتمکدن وشیطان شرندن ایمانمزی حفظ ایله ❊ امیداست ازآنان که طاعت کنند ❊ که بی طاعتانرا شفاعت کنند ❊ (محصول

بيت) اميدواردرشول كيمسه لردن كه خدايه عبادت وطاعت ايدركه عبادت وطاعتسزلره شفاعت ايده لر ﴿ بپاكان كوآلايشم دوردار ❊ وكرذلتى رفت معذوردار ﴾ (محصول بيت) پاكار حقيچون بنى يارب عصيان وكناه آلايشندن وسهو وخطالوشندن ايراق طوت واكر بندن بوندن اول برعصيان وخطا صادراولديسه وياواولورسه كرمو احسانكله انى معذور طوت ﴿ به پيران پشت ازعبادت دوتا ❊ بشرم كنه ديده پرپشت پا ﴾ (محصول بيت) عبادتدن ارقه لرى ايكى قات اولمش پيرلر حقيچون انجلين پيرلر كه كناه شرمندن كوزلرى ايق ارقه سنده در يعنى حجابلرندن باشلرين بوقارى قالدرامزلر ﴿ كه چشمم زروى سعادت مبند ❊ زبانم بوقت شهادت مبند ﴾ (محصول بيت) يارب كه كوزى سعادت يوزندن بغلمه يعنى بكا سعادت يوزن كوستر دلمى شهادت وقتنده باغلمه يعنى حالت نزعده شهادت كلمه سين كتورمكه دل وير ﴿ چراغ يقينم فراراه دار ❊ زبدكردنم دست كوتاه دار ﴾ يقينم ميم معناده راهه مقيد در راهم تقدير نده وكردنم ميم دسته مقيد در (محصول بيت) يارب توفيق ويقين چراغنى يوله طوت سكاوارمغه يولم روشن اولسون يرامزايش ايشلمكدن الى قصه طوت وقصرايله يعنى دوشوب يارب نامشروع ايش ايشلمكدن بكامانع اول ﴿ بكردان زناديده نى ديده ام ❊ مده دست برنا پسنديده ام ﴾ دست بونده قدرت معناسنه در (محصول بيت) يارب كورلمكه لايق اولميانلردن كوزمى دوندر وسنى كورمجى كوز احسان ايله ناپسنديده ونامعقول ايشلره بكاقدرت ويرمه ﴿ من آن ذره ام در هواى تو بيست ❊ وجود وعدم زاحتقارم يكيست ﴾ بيست اصلى بايست درفعل ماضى مفرد غائب طوردى ديمكدر ايستيدن مرادف استادن در (محصول بيت) بن اول ذره يم كه سنك محبتك وهواكده ثابت وقايم اولدى احتيارمدن وجود وعدم بردر يعنى برا بردر ﴿ زخورشيد لطفت شعاعى بسم ❊ كه در جز شفاعت نبيند كسم ﴾ (محصول بيت) يارب سنك لطفك آفتابندن بكا بر پرتو يتر تاكيم سنك شفاعتكدن غيريده كيمسه بنى كورمسون يعنى سنك لطفك پرتونده كورسون بنى كورن ﴿ بدى رانكه كن كه بهتر كسست ❊ كدار ازشاه النفاتى بسست ﴾ بدى ياحرف وحدت (محصول بيت) يارب بر يرامزه نظر ايله كه ايبرك كيمسه در يعنى بر يرامزه نظر صالكه اونى سنك نظرك شرفيله جميع عالمك

مقبولی ومرغوبی اولور حاصلی بر کناهکاره نظر ایلسك هرنقدر بد ایسه عزیز ومحترم اولور زیرا کدایه شاهدن بر التفات یتردر ایمدی هر نقدر بد ایسه سنك نظرکله نیك اولور ﴿ مرا اکر بکیری بانصاف داد ❊ بنالم که عفوت نه این وعده داد ﴾ (محصول بیت) بنی یارب اکر انصاف وعدلله طوتارسك وعمله کوره جزا ایدرسك فریاد ایدرمکه یارب سنك عفوك بکا وعده ویرمدمی زیرا بیورمشسین ان الله یغفر الذنوب جمیعا ﴿ خدایا بذلت مران ازدرم ❊ که صورت نبندند دردیکرم ﴾ (محصول بیت) یارب ذلت وحقارتله بنی لطفك قاپوسندن سورمه زیرا غیری قپوبکا صورت بغلمز حاصلی غیری قاپوده اولمق بکا ممکن ومتصور دکلدر ﴿ وراز جهل غائب شدم روز چند ❊ کنون کامدم در برویم مبند ﴾ (محصول بیت) واکر جهل وغفلتدن برقاچ کون غائب اولدمیسه عبادت وطاعتدن نفور ایلدمیسه شمدیکه توبه واستغفار یله کنه قاپوکه کلدم عذریمی قبول ایدوب بنی قپوکدن رد ایلمه وقپویی یوزیمه بغلامه ﴿ چه عذر آرم از ننك تردامنی ❊ مکر عجز پیش آورم کای غنی ﴾ (محصول بیت) ملوثلك وتردامنلك حاصلی کناهکارلق عارندن نه عذر کتورم ونیجه اعتذار ایدم مکر قاتکه عجز وافتقار کتورم بویله دیو کای غنی ﴿ فقیرم بجرم وکناهم مکیر ❊ غنی را ترحم بود برفقیر ﴾ (محصول بیت) ای غنی فقیرم بنی جرم وکناه سببله طوتمه وعذابه کرفتار ایلمه زیرا غنینك فقیره رحمی ورفقی اولور ﴿ چرا باید از ضعف حالم کریست ❊ اکر من ضعیفم پناهم قویست ﴾ (محصول بیت) کناهلرمدن وضعف احوالمدن نیچون اغلمق کرکیم یعنی نیچون اغلیم اکرمن زبون وضعیفم یعنی عاجز وزبون ایسم الحمد الله پناه وسندم قوی وعالیدر ﴿ خدایا بغفلت شکستیم عهد ❊ چه زور آورد باقضا دست جهد ﴾ (محصول بیت) یارب غفلتله وشیطانن اغوا سیله عهد وپیمانی قردق ایسه حاصلی خلاف طریقه کیندك جهد وکوشش الی قضایه نه زور کتورر یعنی هرنه کیم ازلده حکم اولندیسه اول وجوده کلور کرکسه صالحلق وکرك طالحلق ﴿ چه برخیزد از دست تدبیرما ❊ همین نکته بس ازعذر تقصیرما ﴾ (محصول بیت) بیزم تدبیرمزالندن نه قالقار ونه حاصل اولور بیزم خطا وکناهمزه بو نکته عذر یتر ﴿ همه هرچه کردم تو برهم زدی ❊ چه قوت کند باخدایی خودی ﴾

﴿ محصول ﴾

(محصول بيت) يارب جميعا هرنه فكر وتدبير كه ايلمدم پريشان ومشوش ايلدك وقضا كه مخالف كلدى وهرنه كه ازلده تقدير ايلدك بنى اكا اويدردك مخالفته قادر اولمدم زيرا خدا قبله بنده لك نه قوت كتورر حاصلى هر خصوصده حكم خدانكدر بنده مخالفته مالك دكلدر يعنى خدالق امرى غيرى وخودلق امرى غيريدر ❊ نه من بسر ز حكمت ميبرم ❊ كه حكمت چنين ميرود برسرم ❊ (محصول بيت) بن حكمكدن كندى اختيارمله باشمى طشره ايلتمم وامر كه مخالفت ايلم حاصلى بن كنديلكمله بو ايشلرى ايلم بل كه سنك امرك باشم اوزره بويله جارى اولوريه سنى هرنه كه سن تقدير ايدرسك باشمه اول كاور بهرحال ❊ حكايت ❊ ❊ سيه چردهٔ را كسى زشت خواند ❊ جوانى بكفتش كه حيران بماند ❊ سيه چرده جيم عجمك فتحيله قره ياغزه ديرلر (محصول بيت) برقره ياغزه بركيمسه چركين يوزلى ديدى يعنى بر بدشكل ديدى سياه چرده اكا برجواب ويرديكه حيران ومتحير قالدى ❊ نه من صورت خويش خود كرده ام ❊ كه عيبم شمارى كه بد كرده ام ❊ (محصول بيت) كندى صورتمى بن كندم ايلمشم در كه تعييب ايليه سن كه باراماز ايلمشم دبو حاصلى خدانجه كه خلق ايلديسه اويلم ❊ ترا بامن ارزشت رويم چه كار ❊ نه آخر منم زشت وزيبانكار ❊ زشت وزيبانكار اصلى زشت نكاروزيبا نكاردر وصف تركيبى درچركين بازيجى وكوزل بازيجى ديمكدر (محصول بيت) اكرچركين يوزلى ايسم سنك بنمله نه ايشك واردر آخر زشت وزيبا نقاشى بن دكلم كه بكا دخل وطعن ايده سن كه بوچركين صورتلى ديو حضرت شيخ پند ومعرفته شروع ايدوب بيورر ❊ از آنم كه برسر نوشتى ز پيش ❊ نه كم كردد اى بنده پرورنه بيش ❊ (محصول بيت) اول نسنه دن كه ازلده باشمه يازدك وتقدير ايلدك اندن اى بنده پرور خدا نه اكسك اولور ونه ارتق حاصلى هرنه كيم ازلده حكم ايلد كيسه باشمه اول كاور بهرحال بونده بنم حكمم بوقدر حكم وقدرت سنكدر ❊ تودانايئ آخر كه قادر نيم ❊ توانای تو بى كه من كيم ❊ (محصول بيت) سن البته بيلورسن كه بن هيچ نسنه يه قادر دكلم هرنسنه يه قادر سنسين بن دكلم وسنك قدرتك قتنده كم ونه شيئم معلوم مدر ❊ كرم ره نمايى رسيدم بخير ❊ وكرردكنى بازماندم زسير ❊ رسيدم بونده جواب شرط واقعدر كه معناى استقلاله دلالت ايدر

اگر چه که ماضی صورتنده در (محصول بیت) یارب اگر بکا یول
کوسترسك خیره ایریشورم حاصلی دایلم سن اولورسك خیره واصل
اولورم واگر بنی رد ایدرسك طریق حقه وراه مستقیمه سلوکدن قالورم
حاصلی بوالده ضایع اولورم وهیچ نسنه یه واصل اولمام ❊ جهان
آفرین گر نه یاری کند ❊ بجا بنده پرهیز کاری کند ❊
(محصول بیت) جهانی یارادیجی خدا اگر یارلق ایلمزسه یعنی
معین وظهیر اولمازسه بنده قنده پرهیز کارلق ایدوب زهد وتقوایه
مالك اولور وعمل صالحه نیجه سعی ایدر ❊ حکایت ❊ ❊ چه خوش گفت
درویش کوتاه دست ❊ که شب توبه کرد وسحر که شکست ❊
(محصول بیت) نفس الندن عاجز وزبون کوتاه دست درویش نه
کوزل ونه لطیف سویلدی که کیجه توبه ایلدی وکوندز صدی حاصلی
کیجه ایدردی وکوندز صمردی ❊ گر او توبه بخشد بماند درست ❊ که
پیمان مابی ثباتست وسست ❊ (محصول بیت) اگر اول خدا توبه بغشلرسه
وتوفیق وپرورسه اول توبه درست وصحیح قالور هیچ اکا نقصان گلمز
زیرا بیزم پیمانمز بی ثبات وبی بقادر یعنی بزم جانبمزدن اولان توبه
کسر بولور اما انك جانبندن اولان توبه هرگز بولماز حضرت شیخ
مناجاته شروع ایدوب بیورر ❊ بحقت که چشمم زباطل بدوز ❊ بنورت
که فردا بنارم مسوز ❊ (محصول بیت) اول هیتك حقیچون که کوزه
باطلی صورت حقده کوستروب بنی گمراه ایلمه نورك حقیچون که یارین
قیامتده یاقه ناره وعذابه گرفتار ایلمه ❊ زمسکینیم روی در خاك رفت ❊
غبار گناهم بر افلاك رفت ❊ (محصول بیت) مسکینلکدن وبیچاره لکدن
یوزم خاکه دوشدی وکیتدی یعنی یوزم یره دوشدی گناهم غباری
کثرتندن افلاکه گیتدی حاصلی گناهم غباری عالمی طوتدی ❊ تو یك
نوبت ای ابر رحمت ببار ❊ که در پیش باران نماند غبار ❊ (محصول بیت)
سن ای رحمت سحابی بر نوبت رحمت وغفران یغمرنی یاغدر یعنی یارب
سن رحمت ایله دیمکدر زیرا باران قتنده واو گلنده غبار قالمز ❊ ز جرمم
درین مملکت جاه نیست ❊ ولیکن بملکی دگر راه نیست ❊ (محصول بیت)
کثرت جرم وگناهمدن بو مملکتده یعنی درگاه خداده جاه وعزت
یوقدر یعنی اعتبار یوقدر اما بر غیر ملکه راه یوقدر که انده مراد حاصل
اولور ❊ تو دانی ضمیر زبان بستگان ❊ تو مرهم نهی بر دل خستگان ❊
(محصول بیت) یارب بی زبانلرك وخاموشلرك فکرنی بیلورسن حاصلی دلی

بغلمشلرك تكلمدن قالنلرك ضمیر وفکری سکا معلومدر خسته لرك دانه سن
مرهم قورسین وشفاسن ویرسین ومرادلرینی حاصل قیلورسن ✻ حکایت ✻
✻ مغی در بروی ازجهان بسته بود ✻ بتی را بخدمت میان بسته بود ✻
مغ مطلق کافردر اما بونده بت پرست مراد در بت پرست قرینه سیله
(محصول بیت) برمغ جهانده کندی یوزینه قپوبی بغلمشدی یعنی
عزلت اختیار ایلمش ایدی برینك خدمتنه بیل بغلمشدی یعنی برینك
اوزرنده اعتکاف ایلمشیدی ✻ پس آن چند سالی آن نکوهید کیش ✻
قضای حاجتی صعبش آورد پیش ✻ (محصول بیت) برنیچه ییلدن
صکره اول حقیر مذهبلی ونامعقول فعللی مغ قضای الهی انك اوکنه
بر صعب حالت و برمشکل حاجت کتوردی حاصلی برمهمی واقع
اولدی ✻ بپای بت اندر بامید خبر ✻ بغلطید بیچاره برخاك دیر ✻ بپای
بت باحرف ظرف اندر انی تأکید ایدر اندر پای بت دیمکدر بغلطید فعل
ماضی مفرد غائب بوالندی دیمکدر (محصول بیت) بتك اباغنده
خیرامید یله اول بیچاره کلیسانك طپراغی اوزره بوالندی و یوزنی
خاکه سوروب اول بتدن حاشا معبود دیو مرادنی طلب ایلدی بویله
دیو ✻ که درمانده ام دست گیر ای صنم ✻ بجان آمدم رحم کن برتنم ✻
که حرف بیان (محصول بیت) که عاجز قالمشم الیمی طوت وبکا معاونت
ایله ای صنم جانمه کلدم ومضطرب الحال اولدم وجودمه
ونفسمه ترحم ایله بنی قورتار خلاص ایله ✻ بزارید در خدمتش بارها
✻ که هیچش بسامان نشد کارها ✻ (محصول بیت) بتك خدمتنده
بیچاره مغ کراله ایکلدی وفریاد ایلدیکه هیچ بیچاره مغك ایشلری منتظم
اولمدی ومرادی حصول بولمدی حضرت شیخ قصه اراسنده معرفته
شروع ایدوب بیورر ✻ بتی چون برارد مهمات کس ✻ که نتواند از
خود براندن مگس ✻ (محصول بیت) بر بت نیجه حاصل ایدر کیمسنك
مهماتنی ومرادینی که کندی بدن بر سکك سورمکه قادر دکلدر
✻ برآشفت کای پای بند ضلال ✻ بباطل پرستیدمت چندسال ✻
برآشفت غضبه کلدی دیمکدر (محصول بیت) مغ که بتدن مأیوس
اولدی غضبه کلوب ایتدی ای ضلالت اباغی وای طغیان پای بند
ضلالت وطغیانله باطل بره سکا نیجه ییل عبادت وطاعت ایلدم
✻ مهمی که در پیش دارم برآر ✻ وگرنه بخواهم ز پروردگار ✻
(محصول بیت) شول برمهمم که واردر حاصل ایله یعنی مرادمی

ویر والا اکرسن و یر مزسك مراد می پروردکار عالمدن ایسترم ﴾ هنوز ازت آلوده رویش بخاك ❊ که کامش برآورد یزدان پاك ﴾ (محصول بیت) هنوز بنه سجده ایلمکدن یوزی خاك آلوده ایدی که نظیر ومثالدن پاك الله مرادنی حاصل ایلدی ﴾ حقایق شناسی درین خیره شد ❊ سرو فت صافی بروتیره شد ﴾ خیره بوندن متحیر معناسنه در تیره بونده بولانق معناسنه در (محصول بیت) برحقایق شناس یعنی برولی بومنك خصوصنده متحیراولدی صافی وخالص وقتی انك بوخصوصده بولاندی وسیاه اولدی یعنی اول ولی خوش حال وآسوده بال ایکن بوخصوصده مکدر الحال وپریشان بال اولدی بویله ﴾ که سرکشته دون باطل پرست ❊ هنوزش سر ازخمر بتخانه مست ﴾ (محصول بیت) که باطله طاپیجی براحق نامعقول سرکشته هنوز باشی بتخانه شرابندن مست ایکن ﴾ دال ازکفر ودست ازخیانت نشت ❊ خدایش برآورد کامی که جست ﴾ (محصول بیت) کوکلنی کفر وضلالتدن والنی خیانت وخباثتدن یومدی حاصلی هنوز ایمان واسلامه کلمدین خدای تعالی لطف وکرمندن دیلدیکی مرادی ویردی ﴾ فرورفت خاطر درین مشکلش ❊ که پیغامی آمد بکوش دلش ﴾ (محصول بیت) اول واینك خاطری بومشکله باندی یعنی بوسری فهم ایتمده عاجز قلد یغندن بحضور اولدی که اول کمسنك کوکلی قولغنه جانب حقدن بوایکی بیتك معناسی الهام اولدی ﴾ که پیش صنم پیرناقص عقول ❊ بسی کفت وقولش نیامد قبول ﴾ که حرف بیان (محصول بیت) که اول ناقص عقول پیربت اوکنده چوق تضرع وزاریلق قلدی امااناك سوزی مقبول کلمدی ومرادی حاصل اولمدی ﴾ کراز درکه ماشود نیز رد ❊ پس آنکه چه فرق ازصنم تاصمد ﴾ (محصول بیت) اکر اول مغ بزم درکاهمزدن مردود اولوب مرادی حاصل اولمیه پس صنمله صمد بیننده نه فرق اولوریعنی مغك صنم قتنده مرادی حاصل اولمدی اکر بزم قتمزده حاصل اولمسه صنمله صمد بیننده فرق نه اولور حضرت شیخ معرفت بیانه شروع ایدوب بیورر ﴾ دل اندر صمد باید ای دوست بست ❊ که عاجز ترند ازصنم هر که هست ﴾ (محصول بیت) ای دوست دلی همان صمده بغلمق کرك انجق زیرادنیاده هرکیم وار ایسه صنمدن عاجزرقدر حاصلی صنم هیچ نسنه یه قادر اولمدیغی کبی عالمده هیچ کمسه برنسنه یه قادرکلدر وقدرت همان انجق خدانکدر ﴾ محالست اکر سر برین درنهی ❊ که باز آیدت دست حاجت تهی ﴾ (محصول بیت) اکر بو قپواوزره باش قو یاسین

ومرادکی بو قپوده دیلیه‌سن محالدر که سنك حاجتك الی بوش کله ومرادك حاصل اولمیه یعنی بو قپودن محروم اولمزسین ﴿ خدایا مقصر . بکار آمدیم * تهی دست وامید وار آمدیم ﴾ (محصول بیت) یارب عبادت وطاعتده وعمل صالحده مقصر کلدك عمل صالحدن وصلاح وتقوادن الی بوش کلدك اما رحمت و مغفرتکه امید وار رجابه کلدك حاصلی اکرچه سکا لایق عمل کتورمدك اما لطفکه امیدوار کلدك ﴿ حکایت ﴾ ﴿ شنیدم که مستی زتاب نبید * بمقصوره مسجد دردوید ﴾ معلوم اولا که خرمایی وانجیری وقوری اوزمی اصلدوب اکشدرلر که خمر اولور اکا عرب نبیذ دیر ذال معجمه ایله اما عجم مطلق شرابده استعمال ایدوب دال مهمله ایله اوقورلر (محصول بیت) اشیتدم که حرارت نبیددن بر مست سکر یعنی نبیذدن بر سرخوش بر مسجدك مقصوره سنه سکردی یعنی مقصوره سنه کیردی مقصوره دیار عربده خطیبك بر حجره‌سی اولور اکا دیرلر محفل تعبیر ایدن یکلمز یمش ﴿ بنالید بر آستان کرم * که یارب بفردوس اعلی برم ﴾ (محصول بیت) آستان کرمه ایکلدی یعنی حقه تضرع ایدوب مرادنی دیلدی بویله دیو که یارب بنی فردوس اعلایه ایلت یعنی بکا جنت میسر ایله دیمکدر ﴿ مؤذن کریبان کرفتش که هین * سك ومسجد ای غافل ازعقل ودین ﴾ (محصول بیت) مؤذن اول مستك یقه سین طوندی بویله دیو که آکاه اول ای عقل ودیندن غافل سکك مسجدده نه ایشی وسکك مسجدله نه مناسبتی وار ﴿ چه شایسته کردی که خواهی بهشت * نمی زیبدت ناز باروی زشت ﴾ ز بیدت تا ضمیر خطاب (محصول بیت) مؤذن مسته دیر که خدایه لایق نه ایش اشلدك که بهشتی ایدرسین چرکین صورتله سکا ناز لایق ومناسب دکلدر یعنی بویله مست ایکن مناجات خداسکا لایق ومناسب دکلدر ﴿ بکفت این سخن پیر وبکریست مست * که مستم بدار از من ای خواجه دست ﴾ مؤذنه خواجه دیمکده عالم وار (محصول بیت) بو سوزی مؤذن سویلدی ومست اغلدی بویله دیو که مستم ای خواجه بندن الکی چك و بنی کندی حالمه قو حاصلی بنی انجتمه دیو ﴿ عجب داری ازلطف پروردکار * که باشد کنهکاری امید وار ﴾ (محصول بیت) مست دیر که مؤذنه عجبمی طوتارسین پروردکارك کرمندن که بر کنهکار انك کرمنه امید وار اوله ﴿ ترامی نکویم که عذرم پذیر * درتوبه بازست وحق دستکیر ﴾ (محصول بیت) مؤذنه دیر که بن سکا دیمزم که عذرمی قبول ایله بلکه

دیرم که تو بەقپوسی مفتوح در وحق حضرتنی ایسه دستگیر در یعنی
بیچارەلرە وعاصیلرە مرحمت وغفران ایدیجیدر * همی شرم دارم ز لطف
کریم * که خوانم گنه پیش عفوش عظیم * (محصول بیت) کریمك
لطف واحسانندن شرم طوتارم که گناهمی انك عفو قتندە عظیم سویلیم
یعنی هرنقدر گناه چوق ایسه انك عفوی قتند ذره مقداری دکلدر
حضرت شیخ مناسبتیله مناجاته شروع ایدوب بیورر * کسی را که پیری
درآرد ز پای * چو دستش نگیری نخیزد ز جای * (محصول بیت) بر کیمسه‌ که
پیرلك ایقدن کتوره یعنی پیرلك انی عاجز وزبون ایلیه چون که انی
طوتمیاسین یرندن قالقمز * من آنم ز پای اندر افتاده پیر * خدایا بفضل خودم
دست گیر * (محصول بیت) بن اول ایقدن دوشمش وعاجز قالمش
پیرم یارب کندی فضلکله بنم اللیمی طوت و بکا معین وظهیر اول
* نگویم بزرگی و جاهم ببخش * فرو ماندگی و گناهم ببخش *
(محصول بیت) یارب دیمزم که بکا دنیاده منصب واولوق بغشله
بل که دیرم که عجزمی وگناهمی بغشله * اگر یاری اندك زلل دانم *
بنادانی شهره کر دانم * زلل خطا معناسنه درشهره مشهور
معناسنه در (محصول بیت) اگر بردوست بنم فی الجمله عیب وخطامی
بیله یعنی ازجق خطامه مطلع اوله عقلسزلق ایله ونامعقول لغیله
بنی مشهور عالم ایدر * تو بینا وما خایف از یکدگر * که تو پرده پوشی
وما پرده در * (محصول بیت) یارب سن جمیع عیبمزی کورجیسن
حال بویله ایکن بیز سندن خوف ایلمزز بری برمزدن خوف ایدرز
زیرا سن پرده پوش وستار العیوب سین اما بز بری برمزك پرده سنی یرتیجی
وعیبنی فاش ایدیجیز * برآورد مردم ز بیرون خروش * تو با بنده در
پرده و پرده پوش * (محصول بیت) خلق عالم کشینك حقیقتیله حالنه
مطلع دکل ایکن فریاد وفغان ایدوب طشره‌سنه وظاهرینه نیجه
دورلی عیب اسناد ایدوب رسوای ایدرلر سن ایسه یارب بنده ایله
پرده‌ده سین وهر عیبنه مطلع سین کنه لطفکله عیوبمی ستر ایدیجیسین
* بنادانی ار بندگان سر کشند * خداوندگاران قلم در کشند *
(محصول بیت) اگر بندەلر نادانلغیله افندیلرندن اعراض ایدوب
سرکشلك ایدرسه وخدمتلرنده ثابت قدم اولمازسه افندیلر بندەلرینك
ایلدوکی خطایه وعیبه نظر ایتمیوب جرملرینه قلم چکرلر یعنی گناهلرینی

عفو ايدرلر ﴿ اكر جرم بخشى بمقدار جود ﴿ نماند كرفتارى اندر وجود ﴿ (محصول بيت) يارب اكر جود وكرمك مقدارنجه بنده لرك خطاوجرمنى بغشلرسك دنياده موجوداولان بنده لردن كناهيچون كيمسه كرفتار قالمازهب عفواولور ﴿ وكرخشم كيرى بقدر كناه ﴿ بدوزخ فرست ترازو مخواه ﴿ (محصول بيت) واكر يارب كناه مقدارنجه قوللره طوتارسك وغضب ايدرسك بزى هب دوزخه كوندر وعدل وميزانى استمه ز يرابيز بيلورز كه دوزخه لايق ايش ايشلمش ايز ﴿ كرم دست كيرى بجايى رسم ﴿ وكر بفكنى رنكيرد كسم ﴿ (محصول بيت) يارب اكر الى طوتارسك يعنى الطفكله بكا مرحمت ايدرسك يرمى تديه واصل اولورم ومقبول در كاهك دوشرم وكرسن بنى دركاهكدن زدايدرسك واياقدن دوشررسك كيمسه بنى قالدرمز وسكامقبول ايلكه قادراولماز ﴿ كه زور آورد كرتو يارى دهى ﴿ كه كيرد چوتو رستكارى دهى ﴿ (محصول بيت) كيم زور كتورر وظلم ايدر اكر سن معاونت ومظاهرت ايدرسك ياكيم طونه بيلور ومانع اولور چونكه سن خلاص ويره سين ﴿ دوخواهند بودن بمحشر فريق ﴿ ندانم كدامين دهند م طريق ﴿ (محصول بيت) محشرده فريق يعنى بلوك ايكى اوليسردر برى جنت اهلى وبرى جهنم اهلى بيلمزم قنغى سنك يولنى بكاو يررلر ونه جانبه كوندررلر ﴿ عجب كر بود راهم ازدست راست ﴿ كه از دست من جز كژى برنخاست ﴿ دست راست بونده صاغ جانب معناسنه دركه حرف تعليل كژى اكريلك ديمكدر (محصول بيت) عجبدر كه قيامتده يولم صاغ جانبده اوله زيرابونده بنم اليمدن اكريلكدن غيرى يعنى خطا وعصياندن غيرى صادر اولمازواولمادى ﴿ دلم ميدهد وقت وقت اين اميد ﴿ كه حق شرم دارد موى سفيد ﴿ (محصول بيت) كوكلم كاه كاه بوداميدى ويرور كه خدا شرم طوتار يعنى شرم ايدراق ساچدن و سقالدن ﴿ عجب دارم از شرم دارد زمن ﴿ كه شرمم نمى آيد از خويشتن ﴿ (محصول بيت) تعجب ايدرم اكرخدا بندن شرم طوتارسه زيرا بكا كندى كناهلرمدن وكندمدن شرم كلمز ﴿ نه يوسف كه چندين بلا ديد و بند ﴿ چو حكمش روان كشت قدرش بلند ﴿ (محصول بيت) بويله دكلميدر كه يوسف فرد اشلرندن بوقدر بلا كوردى وبو قدر زندان چكدى چونكه حكمى روان اولدى يعنى حاكم مصر اولوب عالى قدر اولدى يعنى عزيز مصر اولدى و برادرلر بنك اكا احتياجى اولدى ﴿ كنه عفو كرد آل يعقوب را

* كه معنى بود صورت خوب را ﴾ (محصول بيت) آل يعقوبك يعنى اولاد يعقوبك كناهلرينى عفو ايلدى باخصوص كه اكا بوقدر جفا ايتمشلردى زيرا خوب صورتك البته معناسى اولور يعنى صورتى كبى سيرت خوبى محبوب اولور ﴿ بكرد ار بدشان مقيد نكرد * بضاعات مزجاة شان رد نكرد ﴾ مزجات قليل معناسنه در (محصول بيت) يرامز عمل سببيله انلرى مقيد ايلمدى يعنى التون صواعى سرقه ايلدى ديكرديو بونلرى حبس ايلمدى وكتوردكلرى قليل بضاعتلرينى رد ايلمدى قبول ايلدى ﴿ زلطفت همين چشم داريم نيز * برين بى بضاعت ببخش اى عزيز ﴾ (محصول بيت) بز بنده لرده سنك لطفكدن بو اميدى طوتارز بو سرمايه سز عبده يعنى عبادت وطاعتسز عبده ترحم واحسان ايله اى عزيز ﴿ كس ازمن سيه نامه ترديده نيست * كه هيچم فعال پسنديده نيست ﴾ (محصول بيت) هيچ كيمسه بندن كناهكاررق كورمش دكلدر يعنى بندن عصيان وخطاسى چوق كيمسه دنياده بوقدر زيرا بنم سكا لايق عبادت وطاعتم يوقدر وسنك مقبولك برايشم يوقدر ﴿ جزاين كاعتمادم بيارى تست * اميدم بآمرزكارى تست ﴾ (محصول بيت) يارب سكا لايق عبادت وطاعتم يوقدر بوندن غيرى كه اعتمادم سنك دوستلغكه ومعاونتكه در اميدم سنك غفارلغكه ورحيملكه در ﴿ بضاعت نياوردم الا اميد * خدايا زعفوم مكن نا اميد ﴾ (محصول بيت) يارب بضاعت عبادت وطاعت دركاهكه كتورمدم الا قپوكه تهى دست اميد ايله كلدم ايمدى يارب بنى رحمت وعفو وغفرانكدن نا اميد ايلمه ومحروم قومه ديدارك حقيچون قد تم شرح كتاب بوستان بعون الملك المنان على يد اضعف الانسان الراجى رحمة ربه الرحمن سودى اضعف العبدان فى ثانى العيد والشوال من سنته غو ١٠٠٦ تاريخ * نظم * شودم كم

آخر اولدى شرح بستان * بعون خالق حنان ومنان * مه شوالك

ايكنجيدى روزى * دخى عيد صيامك اى سخندان * غوايدى

هم سنه اول دمده اى يار * دخى اول بهار ووقت سيران *

سعادت بولسون اوقيوب يازانلر * داخى سهو

وخطاسين دوزن انسان * تم طبع هذا الكتاب

بعون الله فى المطبعة العامرة

فى سنه ١٢٨٨